Sven Wimnell 23 juni 2017:

Tidningsartiklar 31 maj - 23 juni 2017 om utrikes förhållanden och terrorism.

http://wimnell.com/omr36-39zzzzm.pdf

Sven Wimnell 23 juni 2017:
Tidningsartiklar 31 maj - 23 juni 2017 om utrikes förhållanden och terrorism.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzm.pdf

Innehåll:

Sida **Tidningsartiklar 31 maj - 23 juni 2017 om utrikes förhållanden och terrorism.**

11 DN ONSDAG 31 MAJ 2017
11 May lever på Labour
12 Sex dagars krig ledde till dödläge
14 Misstänkt svensk terrorcell bevakas – tros planera attack
17 Svenskbyggda barnhem i Marocko ännu inte klara
18 Regeringen sköter inte avtalet seriöst
21 Källa: Jihadister mördas på uppdrag av Frankrike
23 Tidigare diktatorn Noriega död
25 Theresa May tappar stort i ny mätning
26 Sprickan öppnar oanade möjligheter för Ryssland
28 Mutåtal mot ex-premiärminister
28 Stora gatuprotester mot arbetslöshet
29 WHO: Tobak dödar sju miljoner människor per år
29 Goldman Sachs i blåsväder efter lån till Venezuela
30 Öka globaliseringen för större rättvisa
31 Frågan är vad han vill göra med den plågade telekomjätten
32 Christer Gardell blir stor aktieägare
33 Ny sajt vill utbilda om rasistiska bilder
34 De rasistiska stereotyperna berövar oss vår mänsklighet
35 Förnuft och känsla.Det räcker inte med kunskap i klimatdramat
36 DN TORSDAG 1 JUNI 2017
Frihandel ger inte fler jobb
37 Ali Esbati är vänsterns Donald Trump
38 Nu måste alla handlare informera om plastpåsar
39 Mer pengar till att rädda världshaven
40 Oro för att Trump ska läcka spionuppgifter till tredje part
42 Växande kult kring kor slår mot muslimer
44 Ingen vågar kritisera hinduismen
46 Bombdådet ett av de dödligaste på 37 år
47 Kvinnorna ställer de nya frågorna

49 DN FREDAG 2 JUNI 2017
ANC bör befria sig från Zuma
50 Kalla krig på Kremls vis
52 Vad andra gör blir avgörande för våra barn
53 Huvudpunkterna i Parisavtalet
55 Jag kan inte godkänna ett avtal som straffar USA
56 Understryker USA:s tilltagande isolering i världen
58 Björn af Kleen: Hur fåfänga får makthavare bli?
59 Putin: Sverige i Nato är ett hot mot Ryssland
61 Nya vågor från svarta hål har upptäckts
62 Kommissionär vill koppla ihop EU:s dataregister
64 Långsiktighet verkar inte prioriteras – men det är enda alternativet
66 Tiggerilag snabbehandlas
67 Matglad ung varg från Polen väcker debatt
68 Försök att bluffa sig upp på Everest
68 Kineser firade barndagen
69 Ryssland redo sälja robotförsvar till Turkiet
69 USA:s ambassadflytt till Jerusalem läggs på is
70 180 miljoner kronor är värdet på den narkotika..

70 DN LÖRDAG 3 JUNI 2017
Dumheten blir officiell
72 Tjänster och små diskreta gåvor
74 Tragedin med ständigt nya kapitel
75 I den akuta klimatkrisen väljer vi nu bort flyget
78 Äldre ryssar är som filifjonkor efter tromben
79 Trumps beslut väcker starka protester iUSA
81 5 frågor. Vad händer med Parisavtalet och klimatarbetet i världen nu?
82 EU och Kina överens om klimatarbetet
84 Hemmagjord bomb dödade sex personer
85 Sex dagar som fick hela världen att hålla andan
92 Nederlaget tvingade oss palestinier att tänka om
94 Japans parlament godkänner att kejsaren abdikerar
94 Långtestbilen drar 150 procent över angiven förbrukning
95 Skanska bygger miljardanläggning i USA
95 Polisen kan ha knäckt ny kriminell allians
96 Jeremy Corbyn verkar ha ryckt upp sina plagg ur tvättkorgen

98 DN SÖNDAG 4 JUNI 2017
Hoten tystar folkvalda
99 Det enda vi kan hoppas på är att Trump tvingas gå.
102 Elitstyrkan laddar för den nya terrorismen
114 Frågor och svar om Nationella insatsstyrkan
115 Tomburkar kastade i naturen dödar tusentals kor – varje år
116 Klimatkatastrofen som gav oss cykeln
120 Karin Bojs: Massor av gamla mumier berättar historia
121 Stor klyfta mellan generationerna införödesvalet
122 Demonstranter kräver utredning om Trump
123 Trumps svärson – en polerad maktspelare med hårda nypor
126 Explosioner dödade begravningsgäster
127 Resenärer granskas på internet
128 Den nya tiden kan förvandla oss till politiska proffs – och estetiska amatörer
129 Crash in, not out. Brexitsidan är livrädd för att låta folket tala igen. Vi behöver en andra omröstning om EU.
133 Vilken historisk ironi att borgarna har kidnappat jantelagen
135 Det vilda Nordirland tar ton

140 DN MÅNDAG 5 JUNI 2017
En ny europeisk vardag
141 Klanen visar vägen – mot stupet
143 May lovar hårdare tag mot terrorn
146 Hennes tal om tuffare straff kan slå tillbaka
147 Irene såg dådet – sedan sprang hon för sitt Liv
150 Sammanhållningen i en av världens mest multikulturella städer hotas
152 Sorg och fördömanden efter attacken
153 Säpo höjer inte hotnivån i Sverige – ärredan hög
154 Polisens nya metod: varna på twitter
154 Samarbetet måste fortsätta även efter Brexit
155 Margot Wallström: Den här företeelsen måste utrotas
156 Kritik mot Trumps reaktion på twitter
157 Sverige i täten för rena hav
159 Snart fritt fram för mobilsurf i EU
162 Svensk furukris trots produktionsrekord
163 Mycket tyckande och lite fak
166 Om någon vill tjäna pengar på vår rädsla är det risk att den trissas upp
167 Jävla folkförrädare. Dags att se densvenska nazismen som ett hot mot rikets säkerhet
169 Salpeterns historia
169 Brobyggandet måste fortgå – som i visan

170 DN TISDAG 6 JUNI 2017
Vreden måste förenas med kyla
171 Arbetet med att kartlägga terroristernafortsätter
173 Londonborna hedrade offren i ett grått London
174 En taktik som kan slå tillbaka mot Corbyn
176 Alla säger att han var riktigt trevlig
176 Det spelar roll att terroristerna bodde i just Barking
178 Gotland ber polisen stoppa NMR
178 Alarmistiskt tonläge präglar konferensen
180 Saudierna på väg att kväsa sin lilla granne
182 Fick nog av Pekings smog – nu stämmer han staden
184 Turkiet hotar dra in medborgarskap
184 Cosby inför rätta för sexövergrepp
185 Arkivskatt sticker hål på rysk myt
186 Nu får ni sluta skratta!

187 DN ONSDAG 7 JUNI 2017
Punkt för Trump sätts av väljarna
189 Slipad kampanj får Corbyn att knappa in på May
193 Därför är valresultatet nästan omöjligt att förutse
196 Gräsrötternas sista chans att lyfta sitt parti
198 Tuffa tag väntar för nya regeringen
199 Omfattande pådrag vid vallokalerna
200 Italiensk polis tipsade om tredje terroristen
202 Lyxlivet kan bli gängledarens fall
204 FN:s miljöchef: Politik kan rädda haven
207 Intresset stort för Comeys vittnesmål
208 Protester när ökänd maffiaboss kan släppas
209 Slutoffensiv inledd mot terrorsektens huvudstad
211 IS-experten: De lockar unga med Nutella och sneakers
212 Tungt med Brexit för nästa regering
216 Fram för den skandinaviske muslimen!

218 DN TORSDAG 8 JUNI 2017
Vingel i skuggan av våldet
219 Terrorhotet präglar slutspurten
221 EU-anhängare planerar att rösta taktiskt
223 Jordskredsseger det enda som gäller för Theresa May
225 Här är frågorna som partierna går till val på
227 Storbritannien har några av världens mest brutala kvällstidningar
236 Politiserade medier gräver journalistikens grav
237 Förre FBI-chefen: Trump krävde min lojalitet
239 Ökad risk för storkonflikt
241 Gång på gång visar presidenten att han inte respekterar USA:s styrelseskick
242 Trump nominerar jurist till FBI-chef
243 Saudiarabisk bojkott ger brist pålivsmedel
244 Vrakdelar från försvunnet militärplan hittade
245 Kuridisk-arabiska SDF erövrar mark i Raqqa
245 Vinnande valvind fyller Macrons segel
246 EU lanserar försvarsfond för forskning och utveckling
246 Sverige ljuspunkt i världsekonomin
247 Tiggeriet finns för att människor ska överleva
248 Linus Larsson: Jag ska recensera helavärlden, lilla mamma
250 Broadway bubblar av politiskt motstånd
253 Den långa näsans politik
255 Dela inte upp nationalism i gott och ont

256 DN FREDAG 9 JUNI 2017
På väg mot ett haveri
258 Vådan av att avskeda en FBI-chef
259 Polisen sätter hopp till nya superkameror
261 Husbybo: ”Innan kände vi oss rädda

262 Redan trängd Trump riskerar bli isolerad
264 Comey: Jag litar inte på presidenten
265 Inte troligt med riksrätt – trots Comeys vittnesmål
267 Gärningsmännen ska ha stridit för IS
268 Bindningsceremoni en bön om långt liv
269 Chansningen slog fel – Tories tappar stort
272 Läxan: Utlys inte ett val som du inte behöver
273 Mays misslyckande ger en svagare position för Storbritannien i förhandlingarna om Brexit
276 Trots vinsten – jublet har tystnat för Tories Dancing Queen
278 Corbyn räckte inte hela vägen – men är ändå en vinnare
280 15 premiärministrar sedan andra världskriget
281 Nationalister tappar sitt järngrepp i Skottland
282 Hård kritik mot May: ”En katastrof”

283 DN LÖRDAG 10 JUNI 2017
283 Magplask utan motstycke
285 Visst kan polisen skydda Husbybornas integritet
286 May stannar trots tidernas fiasko i valet
288 Corbyn vann på att stå fast vid sina ideal
289 Pia Gripenberg: Det politiska kaoset sätter Brexit i fokus
292 Toryfästet föll efter hundra års styre
294 Unga väljare ligger bakom Corbyns succé och Mays fiasko
295 Så här blev valresultatet
297 En av dem lär ta över när Theresa May tvingas bort
299 EU-länderna vill få britternas utträde snabbt överstökat
301 Hon är ingen Thatcher
302 Svenska nazister fick utbildning i Ryssland
303 Hamzeh har sett var uteliggarna sover.
305 Vittnesmålet bekräftar anklagelser mot Trump
307 FN-topp kräver Kongoutredning
308 Tusentals nya löften om att rädda världshaven
309 Larm om vit fosfor när USA-stödd milis gick in i Raqqa
310 Turkiet varnar för kurdisk folkomröstning
310 Ökad osäkerhet inför tuffa Brexitsamtal
312 Svagt pund är bara tillfällig räddning
313 Så ska världens hav räddas!
314 Vårt ansvar för katastrofen
316 Hon lyfter fram exemplet Raoul – aldrig sig själv
317 Rosa Maria Ortegas brott – hon röstade i presidentvalet: ”Sen kom de och bara sopade i väg allt för mig.
325 Raoul Wallenbergs syster Nina Lagergren vittnade om Gestapos våld – när de flesta fortfarande var tysta

330 DN SÖNDAG 11 JUNI 2017
330 Macron går mot en förkrossande osäkerseger
332 Mobilisera mot nazism
333 Extremisterna vinner när mänskliga rättigheter begränsas
335 Fyra förslag för att öka EU:s folkliga legitimitet
337 Lärare anmäler rektor som anade islamism
341 Oklart om lärare får yttra extrema åsikter på fritiden
342 Intrasslade elektroner kan hjälpa rödhaken hitta hem
344 Karin Bojs: Vår vagga i Afrika måste snickras om
346 Macron har erövrat fransmännens hjärtan – nu kan han skrälla i valet
350 Fyra saker att hålla ögonen på
352 Här är partierna som gör upp – och deras viktigaste frågor
353 Otroligt att vakna upp i ett område som nu är Labour
355 Pressad May gör sig av med sina rådgivare
356 Trump väntas lansera hårdare linje mot Kuba
358 Hetsdömd tar över Sannfinländarna
359 Professorns thriller om Europas svekfulla höjdare

362 Den spanska gitarren skapade ett helt nytt sound
364 DelaKampen om folkligheten. I dag kan Emmanuel Macron bryta Marine Le Pens Offensiv

365 DN MÅNDAG 12 JUNI 2017
365 Ditt ansvar, Dan Eliasson
367 Ett porträtt värdigt Assange
368 Trumps egoism förgiftar världen
370 Fler stadsdelar särskilt utsatta – trots insatser
372 Lindängen ett av områdena med hög kriminalitet
374 Nya detaljer stärker bilden att ryske översten rekryterats
376 Tyrannosaurus rex saknade fjädrar
377 Emmanuel Macron är historisk
379 Presidentens nya parti mot storseger
381 Unge Trump var mobbaren som hatade att förlora
384 Missnöjet växer både i och utanför Kreml
385 Belägrade Qatar inte utan trumf på hand
386 Irland oroas av Mays samtal med DUP
387 Kvinnor och minoriteter knep platser
388 Trump vill skjuta på Londonbesök
389 Nu får jag åter en möjlighet att göra saker
391 Dörren till ett avtal är inte helt stängd
393 Rättskänslan vacklar i ett krisigt Europa

396 DN TISDAG 13 JUNI 2017
396 Framåt marsch, Macron
397 Nödvändigt brott med Halla-aho
398 Vi döljer inte problemen
398 Tre snubblande steg mot Brexit
400 ”Det är ingen överraskning för polisen
401 Ökad spänning runt Östersjön sätter press på politikerna
403 Polis fick skydda man i bil med nazistsymbol
404 Fredspristagaren gav vaga svar om etnisk förföljelse
405 Makten förvandlade Burmasfrihetssymbol
407 Expertgrupp ska göra Sverige tryggare
408 Massgripanden vid ryska demonstrationer
410 Regeringen faller – bryter med Sannfinländarna
412 Det låga valdeltagandet tar ned Macrons triumf
413 Sessions hörs om sina ryska kontakter
414 Makedonien öppnar för namnbyte
415 JTrump har kört fast men Federal Reserve höjer räntan

417 DN ONSDAG 14 JUNI 2017
Låt inte krisen gå i repris
418 En varning till mutkolvarna
420 Center mot våldsbejakande extremism inrättas vid Brå
422 Ny rapport varnar för taktiska kärnvapen
423 Sverige går med i brittisk militärstyrka
424 Soini vill fortsätta regera trots att partiet splittras
426 Ultranationalisterna tappar stöd i hela EU
427 Navalnyj fick Kreml dit han ville
429 May pressas att öppna för en mjukare Brexit
430 Civila dödas i striden om Raqqa
431 Expertens råd: Europa måste bli tuffare i sin kritik av Trump
433 Obamacare kan avvecklas med hemligt förslag
434 Sessions förnekade hemliga ryska kontakter
435 Byggföretag jagar arbetskraft i utlandet
436 Aktuellt missade nazistkopplingar
438 Johan Hilton: Varför ska jag låta fascister flytta på mig?
439 Elevernas nazifilm kan polisanmälas

441 DN TORSDAG 15 JUNI 2017
Jihadisterna ett fiasko för integrationen
442 Ett brittiskt självskadebeteende
444 Ryssland borde väcka drömmaren
445 Hotet från hemvändare tonas ner
446 Här möter Säpo den misstänkte återvändaren
449 Det var så många som fångades där uppe
451 Boende slog larm om säkerheten
452 60 nyhetssajter stängda
453 Tillståndet kritiskt för skjutne toppolitikern
454 Mycket väsen – och knappt något ändras
456 Liberaldemokraternas ledare avgår
456 Trump och Moon i Nordkoreasamtal
457 Bilbranschen hårt pressad av Brexit
458 USA-räntan höjs mot en mer normal nivå
459 Tillväxten i Kina räknas upp
459 Att bomba civila minskar inte hatet
460 Tysklands nya offensiv kan vända världen
463 Dags för samma bokmoms oavsett format
464 Documenta är fullt på idéer, men fattigt på upplevelser

467 DN FREDAG 16 JUNI 2017
Delstaterna i kamp med Trump
469 Starkt stöd för försvaret men färre vill gå med i Nato
472 Trumps beslut prövar Parisavtalets styrka
474 Freden skapar babyboom i Farc-gerillan
477 Brottsutredningen mot Trump en juridisk härva
478 Putins tv-show en mardröm för hans guvernörer
480 Turkiet bryter blockaden med yoghurt
480 Antalet döda väntas stiga efter branden
481 Censuren slog till mot dömde toppolitikern
482 Över 20 livstidsstraff för kuppförsök
483 Politico: Brexit-samtal på måndag
483 Ja till femåriga uppehållstillstånd
484 Våldsamma protester i Darjeeling
484 Klart med nytt nödlån
485 I Almedalen lär jagtvingas spela musik som det går att heila till
487 Flyghjälten som föll från skyarna
489 Dagens tv-skurkar präglas av ondskans banalitet

492 DN LÖRDAG 17 JUNI 2017
492 Utan Kohl inget EU
493 Den förlorade storhetens litenhet
495 Terrorrörelsen dör inte med ledaren
497 Minskad valutareserv riskerar den finansiella stabiliteten
499 Migrationsverket: Läget i Afghanistan försämrat
501 Polisens dilemma är att skilja skrävlarna från mördarna
502 Avståndet är kort mellan formellt och intimt i Ryssland
503 Medieföretag i unikt samarbete för journalisternas säkerhet
504 Hårdare linje gynnar knappast kubanerna
506 Trump bekräftar att han utreds
507 En signal om att inga kritiker tolereras
508 Enandet av Tyskland ger Kohl en plats i historien
510 Ryssland: IS-ledaren dödades i flygräd
511 Inget hopp om fler överlevande efter brandkatastrofen
512 Förtroendekris hotar Marine Le Pen
513 Allt färre blottar sitt liv på en tvättlina mellan husen
514 Skilsmässan kan slå mot svenska bolag
515 Såhär går brexitförhandlingarna till
517 Stukade britter går match mot samspelt EU
518 Ministern välkomnar Greklandsuppgörelse
519 Starka finanser tål budgetstrid

520 Priset en hake för VW:s försök till premiumbil
522 Lastbilars luftmotstånd ska minska med nydesign
424 Aleksej Navalnyj – en rysk Messias i jeans som utmanar Putin

531 DN SÖNDAG 18 JUNI 2017
Trollen ska inte bestämma
532 Kolera och svält i krigets spår
533 Vi är extremt beroende av Kohls osjälviska Tyskland.
535 Ensidigt offentligt samtal kan förklara mediemisstron
538 Ny vår för det fransk-tyska samarbetet
540 Macrons strategi att söndra och härska kan ge majoritet
542 Macron måste göra en rivstart om han ska klara reformerna
544 Jimmie Åkessons tal avbröts av protester
545 Forskare hoppas på kärvapenförbud
548 Karin Bojs: Med extra kilon följer död och sjukdom
550 Här räddas de på världens farligaste flyktingrutt
561 Nytt EU-gräl väntar om asylpolitiken
562 May medger brister i stödet till drabbade
563 Journalist greps efter kollegas slarv
564 Helmut Kohl hyllas som Tysklands största ledare
567 Bättre att jobba än att vara ledig under ramadan
569 De aggressiva klimatförnekarna bygger på samma idéer som fascismen
571 Klein synar Trump
573 Nu reser sig det nya Oslo
576 På jakt efter sardernas rötter

580 DN MÅNDAG 19 JUNI 2017
Det handlar om människor
581 Angela Merkel utmanar Europa
583 En omvälvning av det politiska landskapet
585 Macrons parti får egen majoritet iparlamentet
587 President Macrons största utmaningar efter valet
589 Regeringen: Lämna in sprängmedel utanstraff
590 61 döda i bränderna som rasar i Portugal
591 Hjärnskador väcker frågor om hur fånge har behandlats
593 Regimen lät kuppen ha sin gång för att slå mynt av den
594 Tusentals tågade i färgglad parad genom huvudstaden
595 Protester i Botswana mot köp av svenska plan
597 Tänk om kulturen fick uppfylla våra onödigaste drömmar
598 Skulle varit med i inrikes. Skarp och oväntat rolig
600 Snubbelstenarna inte om skuld utan om att motverka glömska

603 DN TISDAG 20 JUNI 2017
603 Londondådet visar tydligt extremisternaslikhet
604 Eurozonen mer levande än död
606 Vi vill agera för att stärka EU:s försvarssamarbete
609 Både Löfven och presidenten viftar bort kritiken
610 Färre tiggare i var fjärde kommun
610 Gärningsmannen körde över offren fleragånger
612 Kampen mot IS alibi för stormakternas agendor
614 Enande ord när Brexit började i Bryssel
615 Hela hennes liv försvann i lågorna
617 Nära 4 av 10 i parlamentet är kvinnor
618 Demokrater hoppas val ska skapa protestvåg mot Trump
621 Warmbier död efter hemkomsten
621 Gigantisk Prideparad i São Paulo
622 Attentatsman hade islamistkoppling
622 Misstänkt terrorhot mot kyrka
623 EU förlänger restriktioner kring Krim
623 Bakslag för sänkt digitalmoms
624 Inga fler pådyvlade reformer, tack

Detta är sista artikeln i en serie om islam i DN. Övriga artiklar i serien finns i sin helhet på sidorna 140-152 (20 juni 2017) i http://wimnell.com/omr36-39zzzzn.pdf
626 De som dör i hatets namn är inga krigare

627 DN ONSDAG 21 JUNI 2017
Mördad av terrorregimen
628 Norrmännen får visa vägen
630 5 000 kriminella och 200 nätverk i utsatta områden
633 Polisens arbete är inte effektivt
633 Storbranden har blivit en symbol för allt som är fel
636 Frivilligbrandkåren sörjer sin kollega
638 Ofta sociala faktorer bakom eldsvådorna
639 Otto Warmbiers död kan slå hårt mot Nordkorea
641 Solkraft och nya vägar skapar tillväxt
643 Nordea varnar för virus
643 Systrarna fick tillbaka det som tagits ifrån dem
647 Så tolkar konsten hopplösheten i dagens stagnerande Sydafrika

650 DN TORSDAG 22 JUNI 2017
Pinsamma prioriteringar
651 Ovärdigt bemötande av muslimska terroroffer
652 Våldsbejakande extremism är inget ungdomsfenomen
655 Polisens områdeslista ger hopp om ökade insatser
656 Sverige protesterar mot närgånget ryskt stridsflyg
657 Här begravs många av Medelhavets offer
659 EU vet inte hur båtarna ska stoppas
661 Alla måste ta emot migranter
662 USA vill ha Kinas hjälp att pressa Nordkorea
663 Olydiga fotgängare hängs ut offentligt
664 Misstänkt fiffel svärtar ned Macron
665 Nye kronprinsen lika beslutsför som oförutsägbar och impulsiv
667 Brexit stod i fokus vid årets drottningtal
667 Brittiska regeringen köper lyxlägenheter åt brandoffer
668 Dödssiffran stiger efter blodiga strider
668 Rumäniens regering blev bortröstad
669 Terrorrörelsen IS sprängde al-Nurimoskén i Mosul
669 Pressande värmeböljor oroar meteorologer
670 Frankfurt hoppas bli EU:s stora finansmecka
672 London kan tappa mest till Frankfurt
673 Volvo tar upp kampen med Tesla
674 Föräldrarna har ansvaret för att deras barn hamnar snett
677 Linus Larsson: Oljeekonomin är likalövtunn som guldfärgen på Donald Trumps hotell

678 DN FREDAG 23 JUNI 2017
678 Än är det för tidigt att korka upp champagnen
679 Röda korset ska föryngras med Wahlström vid rodret
682 Expert: Ingen koll på IS-svenskar
683 Militär kris spiller över landgränsen
684 Svårt att bygga fred i ruinerna efter kalifatet
686 Svårt att bygga fred i ruinerna efter kalifatet
689 FN-chefen mitt i flyktingkrisen – vädjartill omvärlden om hjälp
691 600 hus kan ha farliga fasader
692 Knarkkrig kan ha krävt 200 000 liv
693 Skogsbränder under kontroll
693 9, 8 miljarder människor. Det kommer världens befolkning att öka till år 2050, enligt en FNrapport
694 Tuff debatt väntar om sjukförsäkring
694 Hårda strider i östra Kongo
695 Staten får 135 miljoner efter mutskandalen
696 Ekonomisk oro. Drottning i baren med min svenska krona

697 Generationsgap. Blåsten slet i ungdomarna på Trafalgar square
698 Europapolitik. Unionen en lugn oas i jämförelse med Storbritannien
699 Flytt till Frankfurt och Lille.

Extra:

DN SÖNDAG 25 JUNI 2017
700 I väntan på att hästen ska sjunga
703 Kraftigt minskad fortbildning hot mot patientsäkerheten
705 Ny regeringskampanj ska motverka rasism

DN ONSDAG 28 JUNI 2017
711 Obildade väljare….

DN TORSDAG 29 JUNI 2017
713 Regeringen satsar en miljard på Iraks återuppbyggnad

DN FREDAG 30 JUNI 2017
714 Sluta vara medrasist – det är dags att våga säga ifrån”
717 Vilket parti har bäst politik?
718 Moderaterna tappar i tunga profilfrågor
720 Bottenbetyg åt M är en underdrift
721 Lag och ordning viktigare för väljarna

723 **Innehåll i Sven Wimnell 4 juni 2017:**
Politik från höstbudgeten 2016 till 4 juni 2017
http://wimnell.com/omr36-39zzzzl.pdf

729 **Se också**
Sven Wimnell 23 juni 1917:
Tidningsartiklar 15 -23 juni 2017 om inrikes förhållanden samt protokoll till partiledardebatten i riksdagen 14 juni 2017.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzn.pdf

730 **Kommentarer.**
730 Mänskligheten har förändrats mycket sedan tidernas begynnelse
731 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter
734 Utvecklingens krafter
735 Systemet för mänskliga verksamheter
738 Den fundamentala påverkanskedjan

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

"May lever på Labour

Om misstaget berodde på övermod eller hjärnsläpp får historikerna grubbla över. Det tog i alla fall bara fyra dagar för premiärminister Theresa May att backa från den stora nyheten i konservativa Tories manifest inför valet om en vecka.

Meningen var att introducera en ny modell för äldrevården. Kostnader skulle dras från dödsboet, om det översteg ett värde av 100 000 pund. Teoretiskt var det ett sätt att låta rika gamlingar bidra mer till ett system med svåra finansieringsproblem. Haken var att det såg ut som ett lotteri: arvingar skulle tjäna på en tidig bortgång i hjärtinfarkt, medan barn till långvarigt senila föräldrar fick betala dyrt. ”Demensskatten” var född.

Eftertanke är av nöden i frågor om liv och död, och detta var illa genomtänkt. May har gjort fler plötsliga reträtter. Nu vägrade hon erkänna att hon gjort en helomvändning. Hon hade lutat sig mot ett litet kotteri rådgivare, medan tunga ministrar inget visste. Hela saken visade svagheter i det starka ledarskap premiärministern går till val på.

May har andra styrkor. Hennes hantering av terrordådet i Manchester har egentligen ingen klagat på. Men Tories stora ledning över Labouroppositionen har krympt.

Med det sagt: försprånget är fortfarande runt 10 procentenheter. Opinionsmätningar brukar underskatta Tories. Och Labours relativa uppgång vilar på unga och soffliggare, två grupper som inte säkert masar sig i väg på valdagen.

Labourledaren Jeremy Corbyn har gjort bättre ifrån sig än väntat, men är ändå en av Tories stora tillgångar. Det klassiska partiet har kapats av yttervänstern, och valmanifestet är det mest socialistiska sedan ökenvandringen på 80-talet. Skatterna ska höjas för företag och rika, och pengarna ska räcka till mer bidrag, en svällande offentlig sektor och förstatliganden. Balansräkningen går inte ihop, men det har aldrig bekymrat Corbyn.

Han har försökt städa undan sina mest extrema utrikespolitiska ståndpunkter, som omfamningen av IRA och Kuba, men tycker att det mesta är västvärldens fel. Tories lär inte försumma något tillfälle att påpeka det.

Brexit är både temat för kampanjen och inte. Utträdet ur EU bestämmer formerna för de närmaste åren, men väljarna får inte höra om kommande uppoffringar. Liberaldemokraterna för en knackig kampanj som inte ens lockar Europavännerna, som vet att det är kört. För populisterna i Ukip försvann livsuppgiften när britterna röstade ut sig.

May stod på jasidan, men utan entusiasm, och hennes linje har blivit en hård Brexit. Hon tolkade folkomröstningen som en protest mot invandringen, och drog slutsatsen att Storbritannien måste lämna EU:s inre marknad eftersom den fria rörligheten måste bort. Att även detta betingar ett pris viftar hon helst undan.

Ett gammalt löfte är att minska invandringen från i dag kring 300 000 till mindre än en tredjedel. Men även om May skulle stoppa allt inflöde från EU-länder tar hon sig inte ned till ens i närheten av 100 000. Hon har lovat ståtliga frihandelsavtal, post-EU, med Indien och andra som inte lär jubla över spärrar för deras medborgare. Näringslivet är självklart djupt kritiskt, för inte heller högkvalificerade får något

frikort. Theresa Mays vision av sitt land utanför EU krockar ofta med verkligheten, och när det gäller invandring mer än annars.

Missnöje med globalisering och etablissemang var en faktor i EU-omröstningen, och May försöker anpassa sig. Med höjda minimilöner och annan triangulering därtill ska hela mittfältet tas i beslag, det som Labour har lämnat. Sådan är också hennes filosofi, hon är socialkonservativ, inte marknadsliberal.

Försöket att hota EU med att göra Storbritannien till ett skatteparadis var aldrig allvarligt menat. Hon visar föga förståelse för näringslivets önskemål om bättre företagsklimat, desto mer för behovet av statliga interventioner. Inte heller detta är särskilt logiskt när landet nu ska blomstra utanför unionen.

Theresa May gjorde sex år som inrikesminister och har aldrig varit så intresserad av ekonomi. Likväl ligger Tories hästlängder före Labour när det gäller förtroendet för hur de brittiska finanserna bör skötas. Och May har en ännu större personlig ledning över Corbyn, trots demensskatten.

Premiärministern har vacklat i valrörelsen, vilket reser frågor om hennes regeringsduglighet. Theresa Mays perspektiv för både Storbritannien och Brexit är diffusa. Men Jeremy Corbyn vore ett betydligt värre val den 8 juni.

DN 31/5 2017 "

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

"Sex dagars krig ledde till dödläge

Det korta kriget för 50 år sedan var en militär triumf för Israel. Men det var den oavgjorda kraftmätningen drygt sex år senare som gav öppningar för förhandlingar. Och med tiden har frånvaron av fred blivit det förväntade.

Vi närmar oss 50-årsdagen av sexdagarskrigets utbrott. Kriget i juni 1967 mellan Israel och Egypten, Jordanien och Syrien påverkar alltjämt en region vars nutida historia till stor del är definierad av våld. Kriget varade i mindre än en vecka, men dess konsekvenser är påfallande ännu ett halvsekel senare.

Själva kriget utlöstes av ett föregripande anfall av Israel mot det egyptiska flygvapnet, detta som svar på Egyptens beslut att utvisa FN:s fredsbevarande styrka från Gaza och Sinaihalvön och att stänga Tiransundet för israeliska fartyg. Israel slog till först, men de flesta observatörer ansåg att det var en handling i legitimt självförsvar mot ett nära förestående hot.

Israel tänkte inte strida på mer än en front, men kriget utvidgades snabbt när både Jordanien och Syrien gick in i konflikten på Egyptens sida. Det var ett beslut som skulle stå arabländerna dyrt. Efter bara sex dagars strider kontrollerade Israel Sinaihalvön och Gazaremsan, Golanhöjderna, Västbanken och hela Jerusalem.

Det nya Israel var mer än tre gånger så stort som det gamla. Det hela påminde på ett märkligt sätt om skapelseberättelsen i Första Mose-

boken: sex dagars intensiv ansträngning följd av en dags vila, i detta fall undertecknandet av stilleståndsavtalet.

Arabländernas förkrossande nederlag utgjorde slutpunkten på föreställningen att Israel skulle kunna elimineras. Segern 1967 permanentade Israel på ett sätt som krigen 1948 och 1956 inte hade gjort. Den nya staten skaffade sig till sist en viss grad av strategiskt djup. De flesta arabledare bytte nu sitt strategiska mål från Israels utplånande till dess återgång till gränserna före kriget 1967.

Men sexdagarskriget ledde inte till fred, inte ens en partiell sådan. Camp David-avtalen och fredsfördraget mellan Israel och Egypten blev möjliga först efter kriget i oktober 1973. Arabsidan kom ut ur den konflikten med återupprättad heder; Israel å sin sida näpstes. Här finns en viktig läxa: avgörande militära resultat måste inte leda till avgörande politiska resultat och definitivt inte till fred.

Kriget 1967 ledde emellertid till diplomati, i detta fall FN:s säkerhetsråds resolution 242. Den godkändes i november 1967 och uppmanade Israel att dra sig tillbaka från de territorier man nyss hade ockuperat – men den fastslog också Israels rätt att leva inom säkra och erkända gränser. Resolutionen var ett klassiskt fall av kreativ oklarhet. Olika människor läste in olika saker i den. Det kan göra en resolution lättare att anta men svårare att agera efter.

Därför förvånar det knappast att det ännu inte råder fred mellan israeler och palestinier trots otaliga diplomatiska initiativ av USA, EU och dess medlemmar, FN och parterna själva. I rättvisans namn kan inte resolution 242 lastas för detta. Fred blir det bara när en konflikt är mogen för en lösning, vilket händer när kontrahenternas ledare både vill och kan ingå en kompromiss. Om de förutsättningarna saknas hjälper inga diplomatiska ansträngningar från utomstående, hur välmenande de än må vara.

Men 1967 års krig hade ändå en enorm inverkan. Palestinierna fick en identitet och en internationell synlighet som de på det hela taget hade saknat när de flesta levde under egyptisk eller jordansk regim. Vad palestinierna inte kunde uppnå var en intern samsyn om huruvida de skulle acceptera Israel och vad de i så fall skulle avstå ifrån för att få en egen stat.

Israelerna var överens om vissa saker. En majoritet stödde återlämnandet av Sinai till Egypten. Olika regeringar var villiga att återlämna Golanhöjderna till Syrien på villkor som hittills aldrig har uppfyllts. Israel drog sig ensidigt tillbaka från Gaza och undertecknade ett avtal om fred med Jordanien. Det fanns också en stor enighet om att Jerusalem skulle förbli odelat och i israelernas händer.

Men enigheten upphörde när det gällde Västbanken. För somliga israeler var detta territorium ett medel för att nå målet: en trygg fred med en ansvarsfull palestinsk stat. För andra var det ett mål i sig, att bebygga och behålla.

Detta innebär inte att det inte har gjorts några diplomatiska framsteg alls sedan 1967. Många israeler och palestinier har kommit att erkänna varandras existens och behovet av något slags uppdelning av landet i två stater. Men ännu är de två sidorna inte beredda att gemensamt reda ut det som skiljer dem. Båda sidor har betalat, och betalar fortfarande, ett pris för detta dödläge.

För palestinierna är kostnaderna inte bara fysiska och ekonomiska. De saknar också en egen stat och kontroll över sina egna liv. Och Israels mål att vara ett permanent judiskt, demokratiskt, säkert och välmående land hotas av en ockupation utan slut och obönhörliga demografiska realiteter.

Under tiden har regionen och världen gått vidare och bryr sig nu mer om Ryssland eller Kina eller Nordkorea. Och även om det blev fred mellan israeler och palestinier skulle det inte medföra fred för Syrien, Irak, Jemen eller Libyen.

Femtio år efter sex dagars krig är frånvaron av fred en del i ett bristfälligt status quo som många med tiden har kommit att acceptera och förvänta sig.

Richard Haass amerikansk diplomat och ordförande i tankesmedjan Council on Foreign Relations.
Översättning: Mats Dannewitz Linder "

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

"Misstänkt svensk terrorcell bevakas – tros planera attack

Säkerhetspolisen bedriver just nu spaning mot en misstänkt terrorcell i Sverige. DN kan avslöja att minst två personer i hemlighet pekas ut som kopplade till planeringen av ett terrordåd.

Säpo vill inte kommentera uppgifterna.

DN kan i dag berätta helt nya uppgifter om en pågående terror-spaning i Sverige. Säkerhetspolisen befarar att minst två personer är inblandade i planeringen av ett terrorattentat. De har hamnat på Säpos radar i en spaning som bedrivs under största hemlighets-makeri.

Beslut om spaningsåtgärder fattades så sent som i mitten av maj, erfar Dagens Nyheter. Arbetet bedrivs vid enheten för ideologiskt motiverade aktörer (Ima), en del av Säkerhetspolisens arbete för kontraterrorism.

Det rör sig om en underrättelseoperation, vilket betyder att en utredning befinner sig i ett tidigt skede. Misstankarna behöver stärkas innan en eventuell förundersökning kan inledas eller gripanden kan ske.

I vilket land eller vilken stad det eventuella terrordådet skulle äga rum har DN ingen kännedom om.

Ett hemligt Säpodokument som DN har tagit del av beskriver spaningen mot en av personerna. Där framgår spaningens metoder, vem den riktas mot och under vilken period den ska gälla. Spaningen är aktiv just nu, enligt dokumentet. Dessutom deklareras orsaken till varför personen är intressant: ”Underrättelseinformation gör gällande att [personen] kan misstänkas för inblandad i planeringen av terrorattentatet.” Syftet med spaningen beskrivs vidare som ”att förebygga och förhindra terrorism”. Som juridisk grund pekar Säpo på lagen mot terrorbrott, som ger fängelse upp till livstid.

Flera chefer inom Säkerhetspolisen var inblandade när dokumentet upprättades. Det är daterat den 19 maj i år.

DN har presenterat materialet för Säkerhetspolisen och gett myndigheten möjlighet att kommentera. Säpo vill varken bekräfta eller dementera uppgifterna.

– Enskilda ärenden eller vår operativa verksamhet är ingenting som Säkerhetspolisen kommenterar. Anledningen är att vi då skulle riskera att förstöra vårt egna operativa arbete, säger Nina Odermalm Schei, presschef vid Säpo.

Enligt DN:s uppgifter går den aktuella operationen under ett särskilt kodnamn. Säkerhetspolisen har uttryckt en önskan om att just den typen av uppgift inte ska röjas eftersom det skulle riskera att sätta människor i fara. DN har därför utelämnat denna uppgift, samt information om vilka metoder Säpo har satt in, personuppgifter om de utpekade och vilket geografiskt område som spaningen är koncentrerad till.

Trots Säkerhetspolisens upptäckt har terrorhotnivån inte höjts. Den femgradiga skalan fungerar som ett instrument för att andra myndigheter och organisationer ska kunna ”vidta relevanta åtgärder”.

Den höjdes kort efter terrorattackerna i Paris hösten 2015 från en trea till en fyra. Strax därefter påbörjades jakten på en misstänkt terrorist i Sverige, som slutade med att en ung man greps i Boliden. Men bara någon dag senare släpptes mannen – och alla misstankar avskrevs.

I mars 2016 sänktes nivån till en trea och där har den legat sedan dess. Den ändrades alltså inte i samband med terrordådet på Drottninggatan i centrala Stockholm, då fem personer dog.

I attentatet på en konsert i Manchester för drygt en vecka sedan dog 22 personer, varav flera barn. 116 skadades. Sprängladdningen utlöstes av en självmordsbombare och inträffade vid en av arenans entréer när konsertbesökarna var på väg ut. Kort därefter kommenterade Säpochefen Anders Thornberg den senaste tidens händelseutveckling i Europa:

– Hotet mot Sverige är fortsatt högt. Det har blivit ett nytt normal-läge i Europa där vi har sett att många attentat sker snabbt med förhållandevis enkla medel, utan någon omfattande planering och de utförs ofta av en ensamagerande gärningsman. Det gör dessa individer svåra att upptäcka och stoppa, sade Anders Thornberg enligt ett pressmeddelande från Säpo.

Kristoffer Örstadius kristoffer.orstadius@dn.se
Linus Larsson linus.larsson@dn.se "

" **Fakta. Terrorism**

I Säpos senaste årsbok pekas de pågående konflikterna i Mellanöstern ut som den i särklass mest drivande faktorn bakom terrorismen. Ett stort antal svenskar har anslutit sig till sunniextremistiska terrorist-grupper verksamma i Syrien och Irak.

Under 2016 minskade resandet över lag, enligt Säkerhetspolisen. De flesta som reser är unga män, men även kvinnor och barn har rest. Säpo pekar på risken att personer som ansluter sig till terroristgrupper inspirerar andra att ansluta sig eller begå terroristbrott i Sverige.

Terrorbrott ger upp till livstids fängelse. Även uppmaning, rekrytering, finansiering och utbildning i terrorismsyfte är brottsligt.

Tidigare terrordåd i Europa i år

1 januari 2017, Istanbul

39 personer dör efter att en beväpnad man öppnat eld inne på en nattklubb i Istanbul.

22 mars 2017, London

En gärningsman kör ihjäl fyra personer på Westminster bridge och knivhugger även en polisman till döds.

3 april 2017, S:t Petersburg

Fjorton personer dör i ett terrordåd mot ett tunnelbanetåg i centrala S:t Petersburg.

7 april 2017, Stockholm

Rakhmat Akilov kör en lastbil in i en folkmassa på Drottninggatan i centrala Stockholm. Fem personer dör.

20 april 2017, Paris

En gärningsman öppnar eld på paradgatan Champs-Elysées i Paris och dödar en polisman.

22 maj 2017, Manchester

En självmordsbombare dödade 22 personer, varav flera barn, under en konsert i Manchester i Storbritannien. "

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

"Svenskbyggda barnhem i Marocko ännu inte klara

Det tysksvenska barnhemsprojektet i Marocko står still. De två barnhem som skulle ha stått klara nu under våren har fortfarande inte börjat byggas.

Men inrikesminister Anders Ygeman framhåller att Sveriges relation med Marocko har förbättrats markant den senaste tiden. Frågan kring de så kallade gatubarnen från Marocko har följt regeringen i flera år. Hundratals ungdomar som, enligt Migrationsverkets bedömningar, saknar giltiga asylskäl har inte kunnat utvisas på grund av ett långvarigt motstånd från Marockos regering. För att kunna utvisa barn under 18 år krävs ett ordnat mottagande.

I början av februari berättade Anders Ygeman i en intervju i DN att Tyskland nått framgångar i sina förhandlingar med Marocko och att Sverige kommer att vara med och bygga upp barnhem, eller så kallade mottagningscentrum, i Marocko.

– Genom den här satsningen, som har fullt stöd av Marocko, hoppas vi kunna återföra personer som är under 18 år och där det krävs ett ordnat mottagande. För Sveriges del handlar det gissningsvis om ett 50-tal platser, sa Anders Ygeman då.

Två barnhem skulle stå klara nu under våren 2017. Men än har det inte hänt så mycket, säger inrikesministern.

– Hittills har vi inte fått till stånd den här typen av centra. Det tar alltid längre tid än vad man tror att få de här sakerna på plats. Men det förs fortfarande dialog med Marocko om detta och jag kommer att träffa tyskarna i Luxemburg nästa vecka.

Tanken var att barnhemmen skulle finansieras av EU:s migrationsfond, men än har inga pengar betalats ut.

Anders Ygeman framhåller att Sverige har fått ett betydligt bättre samarbete med Marocko den senaste tiden.

– Marocko har en ny ambassadör i Sverige och utbyten sker nu regelbundet på tjänstemannanivå. Det har lett till att väsentligt fler identifieras och väsentligt fler återvänder och kan utvisas, säger han.

Bilden bekräftas av Patrik Engström, chef för gränspolisen.

Av en promemoria från polismyndigheten, skriven den 12 maj i år, framgår att samverkan med myndigheterna i Marocko nu fungerar bra, att svarstiderna har minskat och att antalet ”accepter” har ökat markant, alltså personer vars identitet bekräftats och landet bestämt sig för att ta emot.

Enligt uppgift rörde det sig om totalt åtta ”accepter” 2015. Från den 1 januari fram till den 12 maj i år är siffran 77.

Av polisens promemoria framgår också att 65 av de 77 accepterna hade en annan identitet än vad de själva uppgav när de sökte asyl.

Josefin Sköld josefin.skold@dn.se "

" **Fakta.**

Mellan januari och april i år ansökte 139 personer från Marocko om asyl i Sverige, enligt Migrationsverkets statistik. Av dem var 66 ensamkommande barn.

Av de 44 asylärenden gällande gruppen ensamkommande barn från Marocko som hittills har avgjorts 2017 har tre personer fått bifall och sex personer fått avslag. I 35 fall har ansökan avskrivits på grund av att den sökande har avvikit eller återtagit sin ansökan.

Källa: Migrationsverket "

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

"Regeringen sköter inte avtalet seriöst"

"Vapnen är inlåsta och de forna gerillasoldaterna går omkring i civila kläder. Men fredsprocessen mellan Farcgerillan och regeringen i Colombia riskerar att dra ut på tiden – gerillan anklagar regeringen för att inte uppfylla delar av fredsavtalet.

Iconozo.
Avväpningslägret ligger högst upp på en kulle i bergen, flera kilometer från närmaste by. Det strömmar musik från tälten och gerillasoldaterna går klädda i civila kläder. När någon skickar upp en raket för att fira att gerillan fyller 53 år den här dagen är det bara hästarna och hundarna som rycker till av smällen. Soldaterna vet att tiden är över när det colombianska flygvapnet släppte bomber över deras läger.

Carlos Peréz, 33, tvingades gå med i Farc när han var 15 år och har sedan dess stridit med Bloque oriental, Farcs mest fruktade kompani. När han förra året tog emot beskedet om att fredsförhandlingarna gått i lås jublade han.

– Vi var alla trötta på att kriga, säger han medan han får sitt hår klippt i ett av Farcs tält.

Trots att han har längtat efter freden väljer han samma krigsfrisyr som de flesta soldaterna. Rakat på sidorna och en kam upp till.

– Det gäller att vara fin när vi firar 53 år, säger han.
Enligt fredsavtalet skulle han och de omkring 7 000 andra gerillakrigarna i Farc ha lämnat in sina vapen senast i går, den 30 maj,

men på grund av att regeringen inte har fullgjort sina åtaganden i fredsavtalet är vapeninlämningen försenad. Farc får 20 dagar extra på sig att lämna in sina vapen, uppger landets president Juan Manuel Santos. Under tiden är deras vapen inlåsta i en container som förvaras av Farc, men som också FN har kontroll över.

– Detta blir vårt sista kalas med vapen. Nästa år är vi alla civila, säger Carlos Peréz.

Den främsta kritiken från Farc är att bostäderna som regeringen lovade skulle vara klara i januari när Farc vandrade ned till avväpningszonerna inte är det. Regeringen har inte heller inlett den jordreform som ska ge bönderna tillbaka den mark som de förlorat under den 50-åriga konflikten.

– Vi går bara och väntar nu, säger Carlos Peréz.
Det svåraste slaget mot fredsavtalet är dock att Högsta domstolen ifrågasätter fredsavtalets legitimitet och hotar att försvåra genomförandet. Det gör att fredsprocessen kan dra ut på tiden.

– Jag förstår inte hur nio domare i Högsta domstolen kan fördärva något som 50 miljoner colombianer längtar efter, säger Carlos Peréz.
Farc bildades 1964 för att bekämpa landets jordägande överklass och införa social rättvisa för bönderna. Gerillagruppen var inspirerad av den kubanska revolutionen och höll sig i bergen för att bygga sig stark och gå till anfall mot städerna.

Något större stöd av befolkningen fick aldrig den kommunistiska Farcgerillan utan den tvingades tidigt att överleva på att kidnappa jordägare och stjäla bönders mat. Det som förvärrade situationen var att jordägarna skapade en högermilis som försvarade landsbygden från kommunismen. Det ledde till en våldsspiral som tog livet av en kvarts miljon människor och tvingade uppemot fem miljoner att fly till städerna.

– Jag ångrar ingenting. Vi kämpade för något gott, säger Gregory Morales, 38.

Han är en av Farcs politiska chefer och leder arbetet med att förvandla Farc från världens äldsta gerillaarmé till att bli ett politiskt parti. Tanken är att Farc ska ingå i en vänsterallians med bland annat det colombianska kommunistpartiet och ställa upp i presidentvalet nästa år. Frågan är bara om väljarna kommer att acceptera Farc? De flesta colombianer avskyr gerillan och menar att gerillaledarna borde sättas i fängelse.

– Medierna i Colombia har skapat en väldigt dålig bild av oss. Vi står för social rättvisa och det är många i maktposition som känner sig hotade av det, menar Gregory Morales.

Han går uppför kullen där de försenade bostäderna håller på att byggas.

– Titta på dessa väggar – de är gjorda i papp! säger han.
Staten har byggt bostäderna av aluminiumstänger som böjer sig om man lutar sig mot dem. Väggarna är täckta av sex millimeter tunna skivor av pressad pappersmassa och taken är av tunn plast. Varje soldat ska få ett rum på 24 kvadratmeter utan kök och dela toalett med fem andra.

– Regeringen sköter inte fredsavtalet på ett seriöst sätt, säger Gregory Morales.

Tills vidare bor de forna gerillasoldaterna i tält som byggts av plastpresenningar och trädstammar. Många har också skaffat sig mobiltelefon och börjat uppdatera sig om läget i omvärlden. Under konflikten var det förbjudet för gerillasoldaterna att bära mobiltelefon eftersom de kunde spåras från luften av flygvapnets drönare. Förändringen gör att många nu kan hålla kontakt med sina anhöriga, något som tidigare var omöjligt.

– Jag har redan fått många vänner i sociala medier, säger Sandra Gutierrez.

Hon ingår i Farcs mediegrupp Nueva Colombia noticias som ska förbättra den före detta gerillaarméns image.

– Vi måste visa vilka vi är. Många har fördomar om oss, säger hon. När firandet av 53-årsdagen kör i gång riggar hon kameran framför en av gerillans dansgrupper som har repeterat i en månad. Det är första gången som soldaterna dansar till hög musik utan risk för att bli angripna av flygvapnet och glädjen i deras ansikten går inte att ta miste på.

Många gäster är vänsterstudenter från Bogotá som åkt buss i fem timmar för att fira med Farc i deras avväpningsläger. De kritiserar regeringens fördelningspolitik som har gjort Colombia till Sydamerikas mest orättvisa land, där 78 procent av all mark ägs av 14 procent av befolkningen.

– Jordreform nu! skriker studenterna.
Hedersgästen vid Farcs födelsedagskalas är ordföranden för det colombianska kommunistpartiet. I sitt tal hyllar han regimen i Venezuela och menar att grannlandet är utsatt för en komplott av USA. Sedan går en internationellt efterlyst man upp på scen.

Carlos Antonio Lozada är en av Farcs högsta ledare och har styrt Bloque oriental i flera decennier. Enligt USA:s utrikesdepartement är det han som ligger bakom gerillagruppens beslut att försörja sin kamp genom att beskatta Colombias kokainproduktion. USA har utlyst en belöning på 21 miljoner kronor till den som kan medverka till att han grips, men i Farcs avväpningsläger tas han emot som en hjälte.
Innan Carlos Antonio Lozada avslutar sitt tal kommer hans fru upp med ett porträtt av den mytomspunne Simón Bolívar som befriade Colombia, Peru och Venezuela från det spanska väldet under 1800-talet.

– Detta porträtt ska vi ta med oss in i presidentpalatset! hojtar Carlos Antonio Lozada och möts av jubel.

Han hyllar de tusentals Farcsoldater som har stupat och menar att skapandet av ett politiskt parti är ett sätt att hedra offren. När han har talat färdigt ställer han sig på sluttningen och tittar ut över bergen där han tidigare gömt sig. Jag undrar hur han ska få Farc att bli ett modernt, attraktivt parti när de flesta i ledningen fortfarande är marxist-leninister. Han ler.

– Marxism-leninismen är grunden i vår politiska analys. Inget mer. Vi vill vara ett modernt vänsterparti som kan locka till sig väljare ur många läger, säger Carlos Antonio Lozada.

Henrik Brandão Jönsson riojonsson@gmail.com "

" **Fakta. Fredsavtalet**

Colombias president, fredspristagaren Juan Manuel Santos, har lovat att regeringens åtaganden ska vara fullgjorda inom 20 dagar och då kan vapnen lämnas in. Han har också förlängt tiden i avväpningslägren fram till den 1 augusti.

10 procent av de rikaste i Colombia äger lika mycket som 40 procent av de fattigaste.

Fredskommissionen i Colombia uppskattar att vapnen kommer att lämnas in i september, såvida inte Högsta domstolen river upp fredsavtalet. Farcs ledare har sagt att även om fredsprocessen drar ut på tiden så tänker inte gerillan ta upp vapnen igen. "

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

"Källa: Jihadister mördas på uppdrag av Frankrike

Jihadister med ursprung i Frankrike som strider för terrororganisationen IS i Irak har mördats på uppdrag av franska staten. Och det finns en ”dödslista” med uppemot 30 namn.Den kontroversiella metoden har avslöjats av tidningen Wall Street Journal. – Syftet med planen är att de franska IS-terroristerna aldrig ska kunna återvända till Frankrike och utgöra ett terrorhot, säger en rådgivare till den franska regeringen som vill vara anonym.

Frankrike är ett av de mest aktiva länderna i den USA-ledda koalition som bekämpar IS i Syrien och i Irak. Franskt attackflyg deltar i uppdrag i båda länderna. Och det finns omkring 1200 franska soldater på marken i Irak, såväl artillerister som min-röjare och specialstyrkor.

Ett uppdrag för specialstyrkorna är, enligt Wall Street Journal, att i nära samarbete med irakiska antiterrorförband spåra upp franska IS-terrorister.

En särskild enhet på ett 40-tal man inom de franska specialt-rupperna är försedda med drönare och avlyssningsutrustning. Med hjälp av detta kan de serva de irakiska styrkorna med koordinater för var de misstänkta IS-terroristerna befinner sig.

Enligt tidningens uppgiftslämnare utförs själva dödandet av de irakiska styrkorna – ”Frankrike har ju inte dödsstraff”, som Wall Street Journal konstaterar.

– Om någon (av de franska IS-männen) överlämnar sig eller återfinns i irakiskt fängelse, kommer de att avrättas på plats för att ha låtit sig rekryteras av IS. Och Frankrike kommer inte att ingripa, säger en fransk källa nära regeringen.

Från officiellt håll är det emellertid tyst. Det franska försvarsdepartementet vill inte kommentera uppgifterna om riktade avrättningar av IS-terrorister.

– Vi har ett nära samarbete med våra irakiska och internationella partner, säger försvarsdepartementets talesperson till Wall Street Journal.

De franska specialstyrkorna som rör sig nära fiendens linjer i Mosul bär ofta irakiska uniformer. Enligt källor inom de irakiska antiterrorstyrkorna har fransmännen som rutin att kontrollera de dödade och tillfångatagna IS-terroristerna mot listorna på franska medborgare som är i IS tjänst.

Uppskattningsvis 1 700 fransmän har under de senaste tre åren rest till Syrien eller Irak för att delta i de terroraktiviteter som IS eller al-Qaidaanknutna Jabhat al-Nusra ligger bakom.

Åtminstone 700 av dessa frivilliga jihadister har återvänt eller planerar att återvända till Frankrike i närtid, enligt franska underrättelseuppgifter som publicerades tidigare i år.

Frankrike är det land i Europa som har drabbats hårdast av jihadistisk terror. De senaste två åren har över 230 människor dödats i terrordåd i landet.

I januari 2015 dödade terrorister elva personer i Paris när tidskriften Charlie Hebdos redaktion attackerades.

I november samma år dödades 129 människor i tre samordnade attacker i Paris, bland annat mot konsertlokalen Bataclan.

Den 14 juli förra året rammade en lastbilsförare en folkmassa vid strandpromenaden i Nice. 84 människor dödades och över 200 skadades.

I Mosul i Irak, staden som tidigare var ”kalifatets” största stad, har IS-terroristerna trängts tillbaka till ett område på några kvarter, en area på cirka fyra kvadratkilometer.

IS håller dock fortfarande den stora moskén i Mosul där ”kalifen” Abu Bakr al-Bagdadi utropade sitt Gudsrike för snart tre år sedan. Och området som de irakiska och de utländska trupperna ska inta är utomordentligt svårforcerat.

På andra håll i Irak fortsätter IS-terrorn. Huvudstaden Bagdad har bara under det senaste dygnet utsatts för två större terrorattacker som IS tagit på sig.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se "

"Fakta. Kriget mot IS

Kampen mot IS på dess erövrade territorium i Syrien och i Irak inleddes i augusti 2014 då USA tog initiativ till Operation Inherent Resolve. Till dags dato består koalitionen inom denna operation av 71 länder.

Ryssland inledde kampen mot IS i oktober 2015, allierade med den syriska regimen, Iran och libanesiska Hizbollah.

IS beräknas i dag ha knappt en tiondel kvar av det område på cirka 270 000 kvadratkilometer i Syrien/Irak som terrororganisationen behärskade för tre år sedan. "

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

"Tidigare diktatorn Noriega död

Panamas före detta diktator, den 83-årige generalen Manuel Noriega, är död efter sviterna av en hjärntumörsoperation. Sedan 1992 har han suttit fängslad i USA, Frankrike och Panama.
Få latinamerikanska ledare har väckt en sådan fasa som general - Manuel Noriega. Han styrde Panama som en diktator mellan 1983 och 1989 och lät halshugga politiska motståndare. Han tillät Medellinkartellen att använda Panamas luftrum till att smuggla kokain till USA och riggade alla presidentval.

När det populära videospelet ”Call of duty” presenterade en ny version för några år sedan var Manuel Noriega en av karaktärer-na och kallades ”Mannen med ananasansiktet” på grund av sin ärriga hy. Noriega stämde bolaget på flera miljoner kronor, men en domare i Kalifornien lade ned målet.

Manuel Noriega föddes 1934 och ville bli militär. Han fick militär-träning av de amerikanska styrkorna som fanns i Panama för att bevaka Panamakanalen och utbildades i underrättelseverksamhet och psykologisk krigföring vid Fort Bragg, North Carolina. Sedan kontrakterades han av den amerikanska underrättelsetjänsten CIA för att spionera på regimerna i Centralamerika. Av rädsla för revolutioner i Guatemala, El Salvador och Honduras, liknande den i Nicaragua, betalade USA:s dåvarande president Ronald Reagan miljontals kronor till Noriega för att han skulle ordna fram legoknektar som ville bekämpa socialismen.

Med stöd av USA tog Noriega makten i Panama. Hans titel var överbefälhavare, men han bestämde över regeringen och utnämnde godtyckligt vem som skulle vara president. I slutet av 1980-talet hade han blivit så stark att USA inte längre hade kontroll över honom. USA insåg att de hade skapat ett monster och bröt mot internationell rätt när landet invaderade Panama julen 1989 för att gripa honom.

Manuel Noriega tog sin tillflykt till Vatikanens ambassad i Panama City medan de amerikanska styrkorna satte fyr på byggnader och dödade uppemot 500 civila, enligt FN. För att få Noriega att överlämna sig frivilligt satte de amerikanska styrkorna upp en PA-anläggning utanför ambassaden som oavbrutet spelade The Clashs ”I fought the law” och Guns N’ Roses ”Welcome to the jungle” på högsta volym. Efter nio dagar gav Noriega upp och flögs med helikopter till USA:s flygbas i Panama. Han fördes senare till Florida där han dömdes till 40 års fängelse för mord, korruption och pengatvätt.

2007 släpptes han från fängelset i Florida på grund av gott uppförande, men utlämnades till Frankrike där han satt av några års fängelse för pengatvätt. De senaste fem åren har han avtjänat ett 20-årigt fängelse-straff i Panama för mord och har bett befolkningen om ursäkt för sitt brutala styre. I flera år har hans dotter försökt sälja deras semesterhus vid Stilla havet, men ingen har velat köpa eller hyra det. För några år sedan revs villan.

Förra året upptäcktes en tumör i Noriegas hjärna och sedan dess har han åkt in och ut från det allmänna sjukhuset i Panama City. Efter en operation tidigare i år fick han en hjärnblödning och har sedan dess legat i koma. På tisdagen bekräftade Panamas kommunikationsminister hans död.

Att satsa på Manuel Noriega som allierad anses vara ett av USA:s värsta utrikespolitiska misstag under landets häxjakt på socialister i Latinamerika under 1980-talet.

Henrik Brandão Jönsson riojonsson@gmail.com "

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

"Theresa May tappar stort i ny mätning

I opinionsmätningarna knappar Labour och Jeremy Corbyn in på konservativa Torypartiet. Det är långt ifrån säkert att premiärminister Theresa May vinner den storseger hon räknat med i valet på torsdag nästa vecka.

När Theresa May i mitten av april sade att hon ville ha ett nytt val sågs socialdemokratiska Labour och partiledaren Jeremy Corbyn som uträknade. Opinionsundersökningarna som följde visade att Tories ledde med 18 procentenheter över Labour. Försprånget har krympt till 8 procentenheter. Senaste sammanställningen från Politico visar att 36 procent av de röstberättigade väljer Labour och 44 procent Tories.

– Med tanke på utgången i vårt senaste val, i Brexitomröstningen och i USA-valet antar jag att vi inte längre ska bli förvånade. Jag tror ändå inte att Jeremy Corbyn kommer att vinna valet, säger Tony Travers, professor vid London School of Economics.

Han förklarar opinionssvängningarna med att väljarkårerna blivit mer rörliga och exemplifierar med Emmanuel Macrons seger i Frankrike och misslyckandet där för de traditionella partierna.

När det gäller det brittiska valet tror Tony Travers att en del av väljarna ifrågasätter varför det hålls val över huvud taget. Theresa May och hennes konservativa parti har ju redan egen majoritet i parlamentet.

– Dessutom är det möjligt att väljarna inte vill att de konservativa ska ha stor egen majoritet, vilket var hennes motiv för att hålla valet. Väljarkåren kanske vill ha ett mer mångsidigt parlament, säger Tony Travers.

När Corbyn och May frågades ut i tv nyligen framstod det efteråt som att Jeremy Corbyn var den som presterat bäst.

– Båda gjorde okej ifrån sig. Förväntningarna på Corbyn är riktigt låga. Han klarade att hantera de svåra frågorna och gjorde därför bättre ifrån sig än May. Förväntningarna på henne är höga. Problemet nu för de konservativa är att de är på defensiven, säger Tony Travers.

Ända sedan Tories presenterade sitt valmanifest, där det framgick att avgift för äldreomsorg ska kunna tas från dödsbon, har partiet backat i opinionen. Theresa May har svängt om denna ”demensskatt”, men partiet har inte vänt trenden.

Terrorattentatet i Manchester har inte heller påverkat siffrorna, vilket en del trodde.

– Terror spelar ingen roll i inrikespolitik. Väljarna ser attacker som enstaka händelser. Theresa Mays problem är att hon har varit inrikesminister i sex år och att Tories har styrt i sju år. Partiet försöker framhålla att Jeremy Corbyn är vek i terrorfrågan, men det går inte att skylla på Labour när Tories har haft makten så länge, säger Tony Travers.

Pia Gripenberg pia.gripenberg@dn.se "

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

"Michael Winiarski: Sprickan öppnar oanade möjligheter för Ryssland

Donald Trumps första besök i Europa var tänkt att räta ut en rad frågetecken kring USA:s utrikespolitik. Men Trumps besök var ett fiasko, och följdes av ett ilsket ordkrig över Atlanten om vem som är skyldig till sprickan i västvärlden.

Hur dramatisk är den plötsligt uppblossande transatlantiska schismen? Står världen inför en ny era, sedan USA och de europeiska länderna har demonstrerat hur olika de ser på säkerhetspolitiken, frihandeln och klimatkrisen?

Världsledarna hade knappt hunnit återvända hem efter några dygns överläggningar i Belgien och Italien innan Tysklands förbundskansler Angela Merkel höll sitt öltältstal i München och varnade för att USA – efter vad hon upplevt de senaste dagarna – inte längre helt går att lita på.

Donald Trump twittrade till svar om hur ”väldigt dåligt för USA” det tyska handelsöverskottet är och att Tyskland betalar för lite till Nato och militären.

Några tar i så de spricker och hävdar att förbindelserna mellan Europa och USA inte har varit så dåliga sedan andra världskriget.

Andra tonar ned konflikten och ser de upprörda nålsticken mellan USA och Tyskland som inrikespolitiskt betingade utspel. Såväl Merkel som Trump har ju sina egna politiska utmaningar på hemmaplan.

Närmare sanningen är nog att de transatlantiska relationerna inte har varit så ansträngda sedan 2003, då USA gick till anfall mot Irak. Men den motsättningen hade andra förtecken; George W Bush pressade på för en politik för ”regime change”, som Tysklands kansler Gerhard Schröder och Frankrikes president Jacques Chirac motsatte sig, medan Storbritanniens Tony Blair var medgörlig i sin krigsaktivism och beskylldes för att vara knähund åt Bush.

I dag är rollerna delvis omvända. Medan EU:s och Natos medlemmar efterfrågar ett aktivt USA-engagemang i Europa visar Trump inte mycket sympati för att backa upp den amerikanska supermaktens traditionella allierade.

Trumps uppträdande vid Natos möte i Bryssel och G7-mötet i Taormina var ett brott i den tidigare självklara ”atlantiska länken”. Presidentens nedlåtande sätt att behandla Europas ledare fick stor uppmärksamhet.

Men Trumps arroganta stil är en del i hans politiska kalkyl. Hans buffliga uppträdande mot EU- och Natoföreträdare kan jämföras med de leenden han avfyrade när han var tillsammans med den saudiarabiske kungen Salman och Israels premiärminister Benjamin Netanyahu – ledare han känner sig befryndad med.

USA:s 45:e president framställs ofta som oberäknelig och impulsiv. Någon har jämfört Trumps styre av USA med en sexåring som sitter vid spakarna på en jumbojet.

Men hans agerande i Europa – inklusive hans vägran att uttryckligen bekräfta de stadgeenliga säkerhetsgarantierna för USA:s Natoallierade – var inget slumpartat förbiseende.

Det är i det perspektivet som Donald Trumps självberöm om att hans resa var så framgångsrik att han gjorde ett ”home run” (frivarv), ska bedömas. Trumps anhängare hävdar att resan har återställt ”Amerikas ledarskap” i världen.

Hans europeiska kritiker anser däremot att Trump visade sin oförmåga, eller snarare sitt ointresse, för att USA i fortsättningen ska vara västvärldens ledare.

Här blir det riktigt intressant. Trumps anhängare brukar beskylla Barack Obama för att han frivilligt retirerade från USA:s ledarroll i världen.

Men vad är det Trump gör, när han slår till reträtt från världsscenen?

Svaret är att han gör just det som han lovade i valkampanjen, enligt slagordet ”America first”.

Först slängde han frihandelsavtalet i östra Asien–Stillahavsregionen i papperskorgen, och lämnade därmed ett geopolitiskt tomrum för ett allt mer expansivt Kina att fylla upp.

Och nu tycks han också vända Europa ryggen.

För Ryssland, som betraktar Natos och EU:s sammanhållning som ett strategiskt hinder, öppnas oanade möjligheter. 2014 förvandlades G8 till G7, då Ryssland sparkades ut från rikemansklubben på grund av annekteringen av ukrainskt territorium.

Tre år senare har G7 i praktiken klyvts i G6+USA. Den här gången är det inte sannolikt att ledare som Angela Merkel eller Emmanuel Macron – som nu framstår som ett starkt tandempar i EU – frestas att luta sig mot Moskva i ett läge när Washington drar sig undan.

Men det ger utrymme för Trump att förverkliga en annan ambition han uppenbarligen inte vill släppa: att öppna upp för bättre relationer med Ryssland.

På kort sikt lär det inte bli möjligt, eftersom Trump på hemmaplan sitter i klistret just för sina försök att närma sig Putin.

Men Trumps vägran att uttala sig för Natostadgans Artikel 5 (principen ”en för alla, alla för en”) ger Ryssland en oanad möjlighet att pröva vad det innebär för alliansen i praktiken.

Det innebär att hotet mot östra Centraleuropa, och särskilt de baltiska staterna, har ökat.

Att Natostyrkor numera har stationerats i Baltikum och Polen skulle kunna vara en lugnande faktor.

Problemet är att det råder djup oenighet om säkerhetspolitiken i de styrande kretsarna i Washington. Försvarsminister James Mattis har nyligen i en DN-intervju sagt att Sverige – som inte ens är medlem i Nato – får amerikansk hjälp vid ett ryskt angrepp.

Men Trump själv kan alltså inte garantera samma sak för USA:s allierade i Nato.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se "

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

"Mutåtal mot ex-premiärminister

Frankrike. Den tidigare franske premiärministern Edouard Balladur anklagas för korruption i samband med en vapenaffär. Åtal väcktes på tisdagen, uppger en juridisk källa till AFP. 88-årige Balladur anklagas för oegentligheter i samband med ubåtsaffärer med Pakistan 1994. Avslöjandet kom efter det att 15 fransmän dödats vid ett bombdåd mot en buss i Karachi. Först trodde utredarna att al-Qaida låg bakom, men senare misstänktes dådet vara en hämnd för uteblivna mutor till pakistanska myndigheter.

TT-AFP"

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

" Stora gatuprotester mot arbetslöshet

Marocko. Gatuprotesterna i regionen Rif i norra Marocko gick på tisdagen in på sitt fjärde dygn. Minst tjugo personer har gripits de senaste dagarna, men protesterna visar inga tecken på att avta. De mest omfattande demonstrationerna har hållits i kuststaden al-Hoceima. Missnöjet bottnar främst i den höga ungdomsarbetslösheten men gäller också korruptionen.

Marocko har mycket ung befolkning: 43 procent av landets drygt 33 miljoner invånare är under 24 år (motsvarande siffra i Sverige är 29 procent). Men Marockos styrande har misslyckats med att erbjuda de stora ungdomskullarna en meningsfull framtid. Ungdomsarbetslösheten är mycket hög: 40 procent av ungdomarna i åldrarna 15–24 år saknar jobb.

Erik Ohlsson
Abed al-Qaisi (DN)

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

"WHO: Tobak dödar sju miljoner människor per år

Hälsa.
Rökning och annan tobaksförbrukning orsakar varje år mer än sju miljoner dödsfall och produktionen orsakar svåra miljöproblem, konstaterar Världshälsoorganisationen WHO. Tobak förstärker fattigdom, minskar den ekonomiska produktiviteten, bidrar till sämre matvanor och förorenar inomhusluften, skriver WHO.

TT-AFP "

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

"Goldman Sachs i blåsväder efter lån till Venezuela

Goldman Sachs, en av USA:s ledande investmentbanker, satsade nästan åtta miljarder kronor på lån till Venezuela förra veckan. Den blodiga krisen i landet ger skyhög avkastning.

Transaktionen, först rapporterad av tidningen The Wall Street Journal, är omstridd. Oppositionsledare i Venezuela beskriver lånet som en livlina till landets omstridde socialistiska president Nicolás Maduro, som anklagas för att vara en diktator som förhindrar fria val och begår övergrepp mot mänskliga rättigheter.

En av de hårdaste kritikerna är Julio Borges, talman för Venezuelas kongress. I ett öppet brev till Goldman Sachs-chefen Lloyd Blankfein har Borges deklarerat att han kommer att inleda en kongressutredning av transaktionen och även arbeta för att de utlånade pengarna aldrig betalas tillbaka om de i princip dagliga kravallerna i landet leder till ett regimskifte.

”Vi håller med om att livsförhållandena där måste bli bättre och vi har delvis gjort investeringen för att vi tror att de kommer att bli det”, skriver Goldman Sachs i ett svar.

Obligationerna i fråga har emitterats av det statskontrollerade oljebolaget Petróleos de Venezuela (PDVSA). De löper ut 2022 och ger på papperet en fordran på bolaget på 24,5 miljarder. Den årliga

räntan för Goldman Sachs beräknas till drygt 40 procent, enligt The Wall Street Journal.

Den omstridda obligationsaffären är dock bara toppen på ett isberg av högrisklån till Venezuela.

Venezuelanska värdepapper, som till följd av den höga politiska risken ofta ger hög avkastning, ingår ofta i så kallade tillväxtfonder som stora fondförvaltare erbjuder sina kunder. Och den av blodiga kravaller hårt pressade regeringen i Caracas söker just nu med ljus och lykta efter pengar – bland annat i förhandlingar om olika typer av nödlån från Moskva och Peking. De skulle hamna ovanpå ryska och kinesiska lån på minst 50 miljarder dollar (cirka 440 miljarder kronor).

Venezuelas skuldberg, om man räknar in statliga bolag, beräknas till drygt 66 miljarder dollar (cirka 580 miljarder kronor), enligt Reuters. Omkring tre fjärdedelar av lånen kommer från utländska långivare.

TT "

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

”Öka globaliseringen för större rättvisa”

Den ekonomiska samarbetsorganisationen OECD efterlyser mer öppenhet och en rad åtgärder, nationellt och internationellt, för att fler ska kunna få ta del av vinsterna från världshandeln. Det globala regelverket för handel, investeringar och konkurrens måste utvecklas för att fler ska kunna tjäna på globaliseringen av världsekonomin, enligt en drygt 170 sidor lång rapport från OECD.

Rapporten tar avstamp i vågen av politisk populism i många västländer, som OECD förklarar med att stora grupper upplever att globaliseringen ökat klyftorna och att många inte får ta del av vinsterna som skapas i världsekonomin.

OECD går igenom en rad problemområden där det sägs finnas utrymme till förbättringar, så att det skapas en mer rättvis spelplan. Bland annat avråds länder, både utvecklade ekonomier och tillväxtländer, från att ägna sig åt en handelspolitik som bygger på fasta växelkurser eller statssubventioner.

I rapporten pekar OECD även på problem när det gäller inkonsekvensen i finansreglering runt om i världen, som innebär att risker flyttas runt mellan länder av helt fel skäl. Dessutom ser OECD problem med att investmentbanker tar ut för stora avgifter i börsintroduktioner och påpekar att det finns tecken på att konkurrensen är dålig i denna sektor.
TT

DN "

" **Fakta.**

OECD ser många problem i sin Business and Finance Outlook 2017:

Subventioner och andra fördelar som ges till statsägda företag, inte minst i Asien. Det leder till överkapacitet inom olika industrisektorer.

Kartellbildning bland multinationella företag över nationsgränser. OECD uppger att 240 karteller uppdagades och bötfälldes 1990–2015. De bedöms ha påverkat prissättningen i affärer till ett värde av 7 500 miljarder dollar.

Mutor och korruption. Dessa undergräver globaliseringens positiva effekter och omvandlar de vinster som samhällen skulle kunna räkna hem till privata vinster. Det slår mot investeringar i teknik, utbildning och infrastruktur. Källa: OECD "

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

"Frågan är vad han vill göra med den plågade telekomjätten

Kommentar. Det finns inga enkla knep för att vända Ericsson. Att stycka är svårt och vd Börje Ekholm har redan börjat fokusera på kärnverksamheten.Christer Gardells intåg som storägare i den plågade telekomjätten Ericsson är inte förvånande – han har haft ögonen på bolaget länge. Men att han direkt kom in i valberedningen är frapperande.

Det visar att han plötsligt anses rumsren. Efter sin sejour, eller rättare sagt fonden Cevians sejour, som ägare i Skandia stämp-lades Christer Gardell som paria. Han retade nämligen upp de svenska institutionerna.

De blev så upprörda att när han senare, år 2006, köpte in sig i lastbilstillverkaren Volvo tog de till alla möjliga fula knep för att porta honom från styrelsen. Resultatet blev att Christer Gardells och hans affärspartner Lars Förbergs fond Cevian därefter investerade utomlands. Lars Förberg flyttade till och med till Schweiz och öppnade ett kontor åt Cevian där.

Men Christer Gardell hängde kvar i Volvo. Den så bespottade aktivisten, som avfärdades som kortsiktig, har varit långsiktig där – i mer än ett decennium har Cevian varit storägare. Och fonden har en person i styrelsen.

Christer Gardell, som har en bakgrund som konsult på McKinsey, brukar ha en standardlösning: stycka av perifera saker och fokusera på kärnverksamheten.

Enligt uppgift vill han styra om Ericsson mot kärnverksamheten, alltså mobilnäten. Men det har vd Börje Ekholm redan börjat med. Han ska sälja tv-verksamheten och hårdvaran i molnverksamheten.

Det är svårt att koncentrera bolaget än mer. I näten ingår delar av bolagets verksamhet i det så kallade molnet, på internet, och sakernas internet, det vill säga apparater som är uppkopplade till nätet. Samtidigt är den stora serviceverksamheten numera mera integrerad.

Frågan är alltså exakt vad Christer Gardell vill göra. Och om han får. I ABB har han inte lyckats få igenom en styckning. Och i både Ericsson och ABB är familjen Wallenberg storägare, via Investor.

Birgitta Forsberg birgitta.forsberg@dn.se Näringslivskrönikör "

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

"Christer Gardell blir stor aktieägare

Finansmannen Christer Gardells aktivistfond Cevian har köpt på sig en stor post aktier i Ericsson och blir näst största ägare efter Wallenbergs Investor.Cevian har köpt aktier i Ericsson motsvarande drygt 5 procent av kapitalet och nästan 3 procent av rösterna. Med det inflytandet kommer Christer Gardell att ta plats i Ericssons valberedning inför stämman nästa år.

– Ericsson är ett bra bolag med bra personal, men det har varit utsatt för dålig skötsel under ett antal år, säger Christer Gardell.

När Börje Ekholm blev vd för Ericsson tidigare i år lanserade han en mer fokuserad strategi med inriktning på kärnverksamheten mobila nätverk och tjänster.

– Vår inriktning stämmer väl överens med Börjes. Genom att strama upp verksamheten möjliggör man att fokusera mer på att tjäna pengar. Den tidigare strategin att jaga tillväxt gjorde bolaget luddigare, säger Gardell.

Vad anser de övriga storägarna, Investor och Industrivärden, om Cevians köp?

– Positivt, tror jag. De tycker att det är bra med ytterligare en storägare. Vi samarbetar redan med det nya Industrivärden i Volvo och med Investor i ABB.

Christer Gardell drar paralleller mellan Ericsson och AB Volvo. I lastbilstillverkaren anser han att det numera finns en stark ledning på plats och en tydlig organisation.

Pia Gripenberg pia.gripenberg@dn.se "

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

"Ny sajt vill utbilda om rasistiska bilder

Kunskapsbanken Bilders makt gjorde entré på nätet på tisdagen. Sajten vill informera om rasistiska bilder och placera dem i sitt historiska sammanhang.

Sajten Bilders makt vill fördjupa bilden av de rasistiska stereotyper som reproduceras med hjälp av bilder. Bilders makt är öppen för alla och riktar sig också till alla, så länge man är över 15 år. Bakom sajten står Mångkulturellt centrum som drivs av Unesco LUCS och Postkodlotteriets kulturstiftelse.

Under rubriker som ”Att demonisera ’den Andre’; judar framställda som människoätande groteska bestar”, ”Bilder av ’asiater’ som odjur, bläckfiskar och skadedjur” och ”Stereotypen av det ’svarta naturbarnet’ med rytmen i blodet” visas ett flöde av bilder upp, tillsammans med förklarande texter kring bildspråkets historia och syfte. Sammanlagt innehåller kunskapsbanken ett sjuttiotal artiklar.

Redaktörer för sajten är författaren och illustratören Joanna Rubin Dranger, professor i illustration, och författaren, DN-medarbetaren och litteraturvetaren Moa Matthis. Idén kom ursprungligen från Joanna Rubin Dranger, som såg ett behov av att främja ”visuell läskunnighet”.

– Vi har en tendens att tänka på bilder som ”bara bilder”, att bortse från att bilder är ett språk i sin egen rätt, säger Moa Matthis.

Hon är noga med att poängtera att Bilders makt inte är ett inlägg i någon debatt, utan ett försök att kunna basera framtida debatter på kunskap, och att sajten därför inte tar upp enskilda moderna exempel som diskussionerna kring ”Lilla hjärtat” eller ”Tintin i Kongo”.

– Det blir smärtsamt och ofta våldsamt när debatter om bilder blossar upp. Man kan tänka på de stereotypa bilderna som en visuell motsvarighet till n-ordet. Det Bilders makt gör är att visa hur en sådan låst bild skapas, när den skapas, och varför den skapas.

Hur har ni gjort urvalet?

– Det har historien gjort åt oss. Vi har velat visa den historiska framväxten av stereotyperna och har uteslutande använt bilder från populärkulturen. Det är ju det hemska, att det inte krävs särskilt mycket letande. Det är också hemskt att behöva konstatera att vi har valt bort de allra värsta stereotyperna. De mest avhumaniserande och våldsamma bilderna visar vi inte, eftersom materialet är öppet för alla.

Arbetet med Bilders makt har skett i nära samarbete med en granskningsgrupp, som på förhand fått läsa alla texter och se alla bilder, säger Moa Matthis.

– Även om alla kan läsa sig till och förstå vad en stereotyp är kan alla inte uppleva hur det är att drabbas av stereotypernas våld. Den erfarenheten är inte riktigt översättbar. Jag kan till exempel inte uppleva den smärtan och det förintandet som det innebär att refereras till av de här stereotyperna. Det skriver vi inte ut på sajten, utan vi har strävat efter en så neutral bild som möjligt.

Finns det inte en risk i att samla bilderna så här, både för reproducerandet av dem, men också för att de kan fungera som inspiration för näthatare?

– Vi är väl medvetna om den risken, säger Moa Matthis.

Greta Thurfjell greta.thurfjell@dn.se "

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

" Kristina Lindquist: De rasistiska stereotyperna berövar oss vår mänsklighet

Det är reklam för raklödder. En vit man drar en kniv över kinden, en svart yngling håller upp en spegel framför honom. De är båda stiliserade, och icke-realistiskt tecknade. Så varför är det så tydligt att affischen är rasistisk?

Den vita mannen är för det första inte vit, utan beige eller ”hudfärgad”. Pojken är svart. Inte som en människa, utan som en bit kol, och effekten förstärks av mörka skuggor. Huvudet är stort, som på ett litet barn. Mannen bär skjorta, ynglingen har bar överkropp och är uppenbart kortare. Bilden från 1924 ingår i en rik utställning om tysk kolonialism som kunnat ses på Deutsches Historisches Museum i Berlin, och visar att den rasistiska ideologiproduktionen fortsatte även efter att landet förlorat sina kolonier.

Nå, det finns knappast något exakt estetiskt facit för när ett porträtt blir en stereotyp, även om vissa element (som den antisemitiska ”näsan”) numera får sägas vara permanent etablerade i det allmänna medvetandet. I fallet med raklöddret är det avgörande kanske kontrasten mellan de två gestalterna, där en berövas sin mänsklighet, och en historisk realitet av folkmord och kolonial underkuvning.

Och kunskap om rasistiska bildtraditioner är ett viktigt verktyg för att blottlägga de stereotyper som verkar för avhumanisering även i vår tid – därför är Bilders makt en välkommen satsning.

Samtidigt vet den som minns debatten om Fazers kinapuffar att det inte går att reducera rasismen till ett rent informationsproblem. Det var knappast bara okunniga människor som avfärdade den rasistiska förpackningen som en politiskt korrekt icke-fråga.

Kristina Lindquist

DN ONSDAG 31 MAJ 2017

" Förnuft och känsla. Det räcker inte med kunskap i klimatdramat

Återigen har den smältande isen intagit scenen i klimatdramat. Det är något ohyggligt med denna dystopi om ett isfritt ishav som går utöver alla siffror, grafer och modeller och som gör att vi förstår och inser att detta är på allvar, blodigt allvar. Det går mycket fortare än forskarna trodde, och den senaste rapporten om den accelererande smältningen slår oss rakt i vår emotionella solarplexus.

Det är i alla fall Björn Wimans första reaktion framför tv:n i vardagsrummet där han blir ”återförd till en slags nollpunkt”. Sen vet han inte riktigt vilken fot han ska stå på, men avslutar med att inte förespråka revolution utan ordnade processer för att möta klimatförändringarna. De debattörer som plockat upp hans kanske oavsiktligt kastade handske är sysselsatta med att bemöta detta ”hur”. Det är faktiskt inte den hur-fråga som ställs i texten, det vill säga hur oroade ska vi vara. Om det råder det nämligen mycket stor enighet: vi bör vara extremt oroade. Nej, den centrala frågan i debatten är: ”Hur tar vi oss an detta?” Oron hos debattörerna, liksom hos många som ägnar sig dagligen åt klimatfrågan eller FN:s hållbarhetsmål, är i stället att detta ”hur” kan komma i vägen för handling.

Bristen på ”verksamma handlingsalternativ” som Warlenius med flera (DN 22/5) tar upp grundar sig förstås i att klimatkrisen kryllar av målkonflikter. Eftersom problemet är att isen smälter på grund av vårt välstånd blir frågan om vi måste ge upp delar av detta välstånd för att stoppa uppvärmningen (Danielssons ”blod, svett och tårar”, DN 11/5) eller om vi kan innovera oss gröna ur klimatkrisen (Jernecks ”offensiva industripolitik”, DN 17/5). Vi måste göra båda, för vi får inte fastna i hur-frågan.

Ett sätt att inte fastna är att gå tillbaka till känslan, den som slår till oss med kraft, om vi tillåter det. Vad som krävs för att öka hastigheten i klimatomställningen är förmodligen ännu mer känslor. Målkonflikterna analyseras, diskuteras och värderas i akademin och i politiken, men de gestaltas i kulturen och konsten och skänker oss nödvändig inlevelse.

De vetenskapliga rapporterna når inte hela vägen. Vi behöver kultur som kan ge oss andra begrepp än anemiska och aggregerade 2 gradersmål eller 400 ppm, kultur som kan ge oss berättelser som vi kan förstå och ta till oss, kultur som – när den är som bäst – sätter oss små varelser i ett större sammanhang.

Ansvar, engagemang, moral, empati, gemenskap, värde och rättvisa är ord som måste få större plats för att också ta plats i oss. Därur kanske en politisk rörelse kan växa som har den kraft som krävs. Om det görs med pessimism eller optimism, realism eller pragmatism är inte poängen. Det viktiga är att det görs.

För bara några år sedan genomförde vetenskapssamhället det internationella polaråret, IPY 2007–2008. Under förberedelserna, själva året och efterarbetet fick frågorna om klimatförändringarna i Arktis och Antarktis stor medial uppmärksamhet. Framför allt producerades det enorma mängder ny kunskap, både om processerna i miljön och i de arktiska samhällena.

Den kunskap vi har räcker, men det räcker inte med kunskap. Mottot på slutkonferensen som hölls 2012 i Montreal löd därför ”Från kunskap till handling”. Kanske skulle vi lägga till med förnuft och känsla.

Nina Wormbs"

DN TORSDAG 1 JUNI 2017

"Frihandel ger inte fler jobb

Det är en vanlig missuppfattning att handel med andra länder leder till ökad arbetslöshet genom att jobb flyttar utomlands. Men det är inte heller sant att frihandel ger fler jobb. Dess poäng är i stället ökat välstånd. Socialdemokrater gör det. Moderater, liberaler och svenska utrikesdepartementet likaså. Alla dessa – och många fler – försvarar frihandel med argumentet att den skapar jobb.

Det är utmärkt att frihandeln har många försvarare i Sverige, men argumentet att frihandel skapar jobb är problematiskt. För det första är det inte sant, annat än i den triviala bemärkelsen att det finns jobb på företag som exporterar eller importerar. För det andra är det inte något bra mål för politiken att skapa mer jobb. Skillnaden mellan att skapa jobb och att skapa välstånd är nämligen betydande.

Ett samhälle som strävar efter välstånd kommer att finna att det kräver jobb att nå målet. Ett sådant samhälle behöver en välfungerande arbetsmarknad, och kommer att upptäcka att arbetslöshet är resursslöseri. Ett samhälle som i stället ser jobb som ett självändamål, riskerar att skapa jobb som är ineffektiva och som resulterar i sådant som få eller ingen efterfrågar. Då blir välståndet lidande.

Det är lätt att se välvilliga avsikter bakom den problematiska frihandelsretoriken. En vanlig missuppfattning om handel med andra länder är exempelvis att den leder till ökad arbetslöshet då jobb flyttar utomlands. Arbetsplatser som får stänga på grund av internationell konkurrens är lätta att se och tacksamma att göra nyheter av, medan arbetstillfällen som löpande skapas i växande företag ofta går oss förbi.

Begripligt nog vill de som gillar frihandel sätta fokus på de jobb som skapas. Men av samma skäl som det är fel att förutsätta att internationell handel leder till färre jobb, är det också fel att utgå från att antalet jobb ökar. Det bästa sättet att konkretisera hur frihandel påverkar ett land är att tänka på situationen utan handel. För Sveriges del skulle vi själva kunna producera en del av allt vi i dag importerar från andra länder, men långt ifrån allt. Oavsett hur mycket vi jobbar skulle vi gå miste om produktion som kräver klimat, färdigheter eller andra förutsättningar som Sverige saknar. Utan handel skulle vi alltså behöva jobba minst lika mycket, men ändå få minska vår konsumtion.

Genom frihandel kan vi specialisera oss på sådant vi gör bra, och byta till oss sådant som andra gör bra. Det är så frihandeln ökar vårt välstånd och påverkar vad vi jobbar med. Genom att handeln gör oss rikare, gör den också att vi kan unna oss mer ledighet. Den mekanismen gör att handel på marginalen innebär att länder kan minska antalet arbetade timmar något.

Den som säljer in frihandel med argumentet att den skapar jobb, lyfter alltså fram konsekvenser vars önskvärdhet kan diskuteras och som frihandel hur som helst inte kan leverera. En sådan retorik kan lätt slå tillbaka. Risken är vidare stor att ju bättre frihandeln är på att skapa ökat välstånd i genomsnitt, desto tydligare kommer dess avigsidor i form av nedläggningar och utlandsflyttar att vara. När frihandeln fungerar som bäst, lär alltså de människor som förväntat sig att den skulle skapa fler jobb vara som mest besvikna. Väntar man sig ett tryggt jobb och säker försörjning är en billig kinesisk tv en klen tröst.

Den som vill kan spekulera i om denna typ av besvikelse var en faktor som bidrog till att Donald Trump valdes till president i USA eller till att Storbritannien röstade för att lämna EU. Oavsett vilket, tycks dessa händelser inte ha påverkat frihandelsretoriken särskilt mycket. Risken är således att den bäddar för fler besvikelser i framtiden. Kan ett sådant scenario undvikas?

Ett första steg kan vara att skrota den tveksamma retoriken om att frihandel skapar jobb, och i stället lyfta fram det mer korrekta argumentet att frihandel ökar vårt välstånd. Förmodligen är det då viktigt att klargöra att ett ökat välstånd innefattar både ökad materiell konsumtion och ökade möjligheter till fritid. Så har vi nämligen historiskt använt vår ökade rikedom, och det finns inte mycket som tyder på att framtiden blir annorlunda i det avseendet.

Sannolikt krävs större förändringar än att börja tala om välstånd i stället för jobb. Välståndsökningar för ett land i genomsnitt innebär nämligen inte nödvändigtvis att alla i landet får det bättre. Denna insikt gör att många nu uppvärderar den klassiska omfördelningspolitiken, och söker efter sätt att kompensera de grupper som i debatten brukar kallas globaliseringens förlorare.

Ekonomen och Harvardprofessorn Dani Rodrik är skeptisk till att detta plötsliga vurmande för omfördelningspolitik kommer att lyckas, i varje fall för USA:s del. Internationaliseringen har redan gått så långt att tydliga vinnare och förlorare har hunnit skapas, och varför skulle vinnarna då frivilligt gå med på att dela med sig?

Jämfört med USA är Sverige med sin välfärdsstat bättre rustat att lyckas med den nödvändiga omfördelningspolitiken. En förutsättning är dock att vi har rimliga förväntningar på vad frihandel kan åstadkomma. Frihandelns förespråkare bör därför inte utlova sådant som frihandel inte kan leverera.

Andreas Bergh välfärdsforskare vid Ekonomihögskolan i Lund och Institutet för näringslivsforskning och fristående kolumnist i Dagens Nyheter. "

DN TORSDAG 1 JUNI 2017

" Ali Esbati är vänsterns Donald Trump

Ali Esbati, den vänsterpartistiske riksdagsmannen, har ett särskilt modus operandi. På Twitter basunerar han liksom i förbigående, i hastigheten på väg till revolutionen, ut något svinigt om någon namngiven meningsmotståndare. Ju elakare desto bättre.

När denne någon, eller en annan betraktare, reagerar är Esbati redan långt borta. Han har inkasserat de lojala ryggdunkar han velat. Att bemöta kritik är för kälkborgare. Om han till äventyrs svarar är det gärna med en föraktlig kommentar om liberaler, en åsiktsgrupp som till skillnad från Esbati själv är alldeles för sillmjölkig för att knäcka äggen när det kommer till klasskampens omeletter.

Nu senast var det Göteborgs-Postens politiska redaktör Alice Teodorescu som hamnade framför den verbala exekutionspatrullen. I en snabb tweet kallades hon ”högerextrem hetsanförare”. Sedan: tystnad.

Man vill ju veta hur Esbati definierar extrem, och vilka ord som finns kvar för till exempel Nordiska motståndsrörelsen. Expressen kontaktar riksdagsmannen. Han svarar med att skicka en Wikipedialänk om högerextremism med den extremt dryga formuleringen ”kan vara en bra början om man saknar förkunskaper”. På frågan om han vill utveckla resonemanget svarar han ”Inte till dig, nej.” I stället lägger han ut texten på Facebook, där Esbati ger exempel på hur han själv angripits av den rasistiska, anonyma högersvans som i sanning är en svår plåga i sociala medier.

Ja, Esbati hör själv till dem som blir hårdast attackerade. Något försvar för det han utsätts för finns inte, och alla rimliga debattörer har ansvar för att ta avstånd och markera när sådant sker. De som hånar Ali Esbati på detta avskyvärda sätt återfinns emellertid ytterligt sällan i riksdagen. Kanske är det mesliberalt att tycka att politiker ska föregå med någon sorts exempel. Det var hur som helst välgörande att läsa Stefan Löfvens kommentar i Expressen: ”Jag tycker att vi som förtroendevalda ska tänka till en extra gång.”

Så nu ska vi se. En politiker som kommunicerar genom att smäda sina motståndare på Twitter. Som avfärdar och förlöjligar de journalister som försöker få svar. Har vi sett det annorstädes?

Erik Helmerson erik.helmerson@dn.se "

DN TORSDAG 1 JUNI 2017

" Nu måste alla handlare informera om plastpåsar

I dag, torsdag, införs en plikt för alla handlare att informera om plastpåsars miljöpåverkan. Åtgärden är otillräcklig, anser Naturskyddsföreningen som vill se en särskild avgift på plastpåsar. Men regeringen, som nästa vecka leder ett FN-möte om miljön i världshaven, säger nej.

Den 1 juni träder en ny lag i kraft som innebär att handlare ska informera om miljömässiga fördelar med att minska användningen av plastpåsar. Men exakt hur informationen ska ske är upp till varje handlare att avgöra.

Trots att Naturvårdsverket föreslagit en särskild avgift på plastpåsar som skulle höja priser från två till fem kronor har regeringen valt att gå försiktigt fram. Svenskar är storförbrukare av plastpåsar med en användning på cirka 130 påsar per person och år, enligt Naturskyddsföreningen, vilket ligger långt från EU:s mål om 40 påsar per person och år till 2025.

– Jag är lite förvånad. Det är ett svagt förslag att bara börja med information och jag förstår inte riktigt varför de inte tar ett steg till, säger Karin Lexén, generalsekreterare för Naturskyddsföreningen.

Men Miljöpartiets språkrör Isabella Lövin, som i egenskap av minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat inleder FN:s havskonferens i New York på måndag, tror att en ökad information till konsumenterna är tillräckligt i det här läget.

– Jag tycker att vi ska göra det som är mest effektivt. Vi har inget underlag som säger att det just är en skatt, säger Isabella Lövin.

Hon pekar på att konstgränsplaner, bildäck och målarfärg kan vara mer skadliga. Trots att andra länder som Frankrike infört förbud mot plastpåsar och flera länder infört en särskild skatt anser Lövin att Sverige har hög trovärdighet i havsfrågor på det kommande FN-mötet.

– Det här är en enormt stor satsning både för Sverige och för världen. Det som behöver komma ut är en riktig att göra-lista för världen hur vi ska rädda haven. Vi måste stoppa överfiske till 2020 och vi ska radikalt minska utsläpp och plastskräp som hotar haven, säger Isabella Lövin.

Delar av Stora barriärrevet har enligt forskare förstörts av det varmare klimatet. Nyligen kom rapporter från den obebodda ön Henderson i Stilla havet där 3 500 plastartiklar flyter i land varje dag.

– Tiden håller på att ta slut för haven. Vi ser en väldigt alarmerande utveckling, säger Lövin.

Hon pekar på att fem länder – Kina, Indonesien, Thailand, Vietnam och Filippinerna – står för hälften av all plast som kommer ut i världshaven. I många fattiga länder som saknar sopsortering läggs skräp på stranden för att sköljas ut.

– Men det försvinner inte, utan kommer tillbaka i en eller annan form.

Mats J Larsson matsj.larsson@dn.se "

"**Fakta. Havskonferensen**

Sverige och önationen Fiji har tagit initiativet till FN-konferensen ”The ocean conference” som äger rum i New York den 5–9 juni.

Syftet är att stödja arbetet med att rädda världshaven och uppnå det globala hållbara utvecklingsmålet om hav och marina resurser, vilket är mål 14 i FN:s Agenda 2030. "

DN TORSDAG 1 JUNI 2017

"Mer pengar till att rädda världshaven

Minst fyra och en halv miljarder kronor av det svenska biståndet ska gå till att rädda världshaven under nästa mandatperiod. Det beslutet fattar regeringen på torsdagen inför nästa veckas havskonferens i FN:s regi.

– Vi håller på att förstöra vår planet. Haven har länge tagit hand om våra problem, men de gör de inte längre, säger Isabella Lövin (MP), minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat.

Regeringen ger nu biståndsmyndigheten Sida i uppdrag att ta fram en ny femårig global strategi om hållbara hav, klimat och miljö. Den nya strategin är Sveriges bidrag till att rädda världshaven 2018–2022 och omfattar mellan 4,5–5 miljarder kronor och 6,5–7 miljarder kronor totalt under en fyraårsperiod – om den rödgröna regeringen sitter kvar efter valet nästa år.

– Vi gör ett tydligare fokus på miljö, klimat och hav i utvecklingssamarbete. Det handlar om ungefär en miljard kronor om året för att stötta utvecklingsländer, säger Isabella Lövin.

Pengarna tas från det ökade utrymmet i statsfinanserna som ökningen av bruttonationalinkomsten väntas innebära under de kommande åren.

Åtagandet är ett av frivilliga åtaganden från Sveriges sida som är att vänta under FN:s havskonferens som Sverige leder tillsammans med önationen Fiji med start på måndag.

Biståndssatsningen kan handla om att stärka institutioner i utvecklingsländer för att hantera klimatförändringarnas effekter och skydda marina ekosystem, enligt ett underlag till regeringsbeslutet som DN tagit del av.

Av underlaget framgår att det ökade biståndet kan komma att gå till att fattiga ska få skydd mot extremväder och havsnivåhöjningar, stärka det globalt arbete för minskad nedskräpning, införa marina reservat och arbeta för hållbart fiske.

Mats J Larsson matsj.larsson@dn.se "

DN TORSDAG 1 JUNI 2017

" Oro för att Trump ska läcka spionuppgifter till tredje part

President Donald Trump skröt och röjde nyligen topphemliga spionuppgifter för Ryssland. Sverige får nu rådet att kräva att svenska underrättelser som ges till USA inte förs vidare av Vita huset. Problemet diskuterades under försvarsminister Hultqvists besök i Washington.

Sverige har sedan årtionden ett omfattande och allt intensivare utbyte av hemliga och topphemliga underrättelser med USA. Det sker genom myndigheterna FRA, Säpo och Försvarsmakten med partner som signalspaningsmyndigheten NSA, underrättelseorganisationen CIA och federala polisen FBI.

Utbytet gäller allt från rysk internettrafik och vapenprov till kontraterrorism, där till exempel sprängladdningen från självmordsdådet vid Drottninggatan 2010 analyserades av FBI.

Samtidigt som försvarsminister Peter Hultqvist (S) landade i Washington den 15 maj för sitt officiella besök så detonerade nyheten att Trump under ett möte i Ovala rummet gett ryske utrikesministern Sergej Lavrov topphemlig information från Israel (se fakta). Trump har som president rätt att bryta sekretess, men USA:s allierade och vänner oroas av hans lösmynthet.

– Det är en välgrundad oro. Det är alltid problem när man delar med sig av känslig underrättelseinformation: vem ska ha tillgång till den? Vilka regler ska gälla? säger Walter Slocombe som under president

Bill Clinton var statssekreterare i Pentagon i sju år (1994–2001). Han förklarar:

– Om ett land ger oss information som avslöjar källan, då åtar vi oss att inte röja den informationen utan samtycke från det land som kommit med uppgifterna. Det är en intern regel, och ingen lag, utan det är ett samarbete som i mycket bygger på god tro hos bägge sidor.

Under försvarsministerns besök i USA framförde framstående amerikaner att det är viktigt att utöka samarbetet med Sverige om underrättelser. Men vid ett slutet seminarium, där också DN deltog, fick Hultqvist en konkret fråga om hur Sverige skulle ställa sig om Trump röjde svenska hemligheter för Ryssland. Exemplet som gavs var om Trump skulle säga: ”Ni ryssar tycker att ni har fantastiska ubåtar – men svenskarna kan ju spåra dem!”

Till DN säger Peter Hultqvist:

– Jag spekulerar aldrig om den där typen av scenarier som inte har inträffat.

Walter Slocombe föreslår att Sverige agerar innan det blir problem:

– Sverige delar med sig av underrättelser därför att det anser att utbytet ligger i Sveriges och USA:s gemensamma intresse. Det förslag jag kan ge är: understryk vikten av att särskild information inte får röjas utan Sveriges samtycke. Det andra är att försöka utbilda Vita huset i vikten av att skydda källor – särskilt andras. Men detta är en bedömning som Sverige måste göra.

Peter Hultqvist säger om underrättelseutbytet med USA:

– Vi har ju en lång tradition av samarbete på det här området. Det har fungerat på ett oerhört bra sätt genom åren. Vi har förutsättningar att fortsätta det samarbetet på samma sätt som tidigare.

Walter Slocombe säger att det är viktigt att ställa krav på hur informationen hanteras av dem som tar emot den. Hur ser du på det?

– Vi har alla möjligheter att föra de interna diskussionerna direkt med amerikanarna. Jag tror att det är bäst att diskussionen sker i sådana forum, svarar Peter Hultqvist.

Mikael Holmström mikael.holmstrom@dn.se "

"**Fakta.**

Den 10 maj tog Donald Trump emot Rysslands utrikesminister Sergej Lavrov i Ovala rummet. Trump skröt om hur bra underrättelser han hade om hur terrorsekten IS gjorde datorer till bomber. Uppgifterna kom från Israel där upprördheten blev stor eftersom de endast var avsedda för USA – absolut inte för Ryssland med nära band till Iran, Israels ärkefiende.

Efter terrorbomben i Manchester den 22 maj publicerade New York Times – knappt två dygn senare – detaljbilder på bomben. Storbritannien ströp då i protest informationsutbytet med USA under några dygn.

DN TORSDAG 1 JUNI 2017

"Växande kult kring kor slår mot muslimer

Kor har en nyckelroll i den hindunationalistiska våg som sveper över Indien. När delstat efter delstat stoppar slakt av kor jublar den hinduiska majoritet som dyrkar kor som gudar. Samtidigt slår förbudet hårt mot landets 200 miljoner muslimer. Flera människor har dödats för att de misstänks ha ätit nötkött.

Bombay.

Shehzad Qureshi är kötthandlare i Indiens största stad Bombay. Rösten är upprörd när han berättar vad som hände ett par dagar tidigare. På vägen mellan Pune och Bombay attackerades en av hans lastbilar av ett gäng koaktivister.

– Djurtransporten stoppades av sex, sju män som var beväpnade med påkar. Chauffören och djurskötaren tvingades ut ur bilen och fick ligga på mage vid sidan av vägen. De blev slagna och sparkade när bilen tömdes på djur, säger Shehzad Qureshi.

– Samma sak har hänt flera gånger. De vill befria kor, men vi har alltid pappren i ordning. Det är bufflar som är på väg till slakt och ingenting annat. Jag bävar för den dag då någon tänder eld på mina bilar.

Sedan Narendra Modi och hans hindunationalistiska parti BJP vann en jordskredsseger i valet för tre år sedan har synen på kor blivit ett av de mest tydliga exemplen på den nya politiska kursen.

Enligt hinduismen är korna heliga och betraktas som gudar. Med BJP som ledstjärna har mer än 20 av Indiens delstater förbjudit slakt av kor. Regeringen har försökt att stoppa all koslakt i landet, men förslaget stoppades av högsta rättsliga instans tidigare i år.

Indien, som med 1,3 miljarder invånare är världens näst folkrikaste land, har länge betraktats som ett föredöme för tolerans och fredlig samexistens mellan olika religiösa grupper. Åtta av tio indier är hinduer men landet är sekulärt enligt konstitutionen.

Premiärminister Narendra Modi, som vid upprepade tillfällen har fotograferats när han besöker härbärgen för kor, anklagas för att elda på etniska och religiösa känslor. Det är inte ovanligt att omsorgen om Indiens 200 miljoner kor tar sig våldsamma uttryck.

Från delstater som Gujarat och Bihar finns rapporter om hur militanta kobeskyddare patrullerar landsvägar för att frita djur som misstänks vara på väg till slakt. Andra aktivister kräver pengar av djurtransporter för att de ska tilllåtas passera.

Vid minst tio tillfällen har upptrissad stämning lett till att människor d buffelkött. Det ekonomiska avbräcket är stort.

– Tidigare arbetade 10 000 människor i köttindustrin här i Bombay, nu återstår bara ett tusental jobb. Slaktförbudet har gjort livet svårt för många människor, som har förlorat möjligheten att försörja sina dödats för att de misstänkts ha ätit nötkött.

För Indiens muslimer har det tidigare varit självklart att äta nötkött flera gånger i veckan. Sedan slaktförbudet infördes i Maharashtra, där Bombay är huvudstad, handlar Shehzad Qureshis företag bara mefamiljer, säger Shehzad Qureshi.

– Jag respekterar att alla inte äter nötkött, men jag förstår inte varför det behövs ett förbud. Det leder till ökad misstänksamhet mellan människor.

Shehzad Qureshi har börjat äta buffelkött, men säger att det inte är samma sak. Han behöver äta kött från kor och kalvar för att må bra.

På köttmarknaden i Bombays största muslimska område Muhammed Ali Road går försäljningen av buffelkött trögt. Klockan är bara tre på eftermiddagen men Mohad Maushad håller på att packa ihop för dagen. Försäljningen har gått ned med mer än 50 procent sedan slaktförbudet infördes.

– Jag tog in 50 kilo i morse, jag har sålt 30 och gör en förlust på flera tusen rupies. Köttet som är kvar har börjat mörkna och då är det ingen som vill köpa, säger Mohad Maushad.

Kunden Zebunisha Taivani tittar noga på de köttstycken som finns kvar. Hon lyckas pruta ned priset rejält.

– Hela stämningen på marknaden har förändrats. Ingen är riktigt glad längre, säger Mohad Maushad.

1992 och 1993 skakades Bombay av våldsamma upplopp mellan hinduer och muslimer. Nästan tusen personer, de flesta muslimer, dödades och hundratals bostäder brändes ned. Slaktförbudet har på nytt ökat spänningarna mellan de religiösa grupperna, men hittills finns det inga tecken på en våldsam utveckling.

I stadsdelen Vile Parle har bankmannen Pravin Shah lagt sig till med en daglig rutin. På väg till en vegetarisk lunchrestaurang stannar han till i ett gathörn där två välmående kor vaktas av Anita Chaugule.

– Innan jag äter själv vill jag se att korna har det bra. Det ger mig stor tillfredställelse, säger Pravin Shah.

Han sticker åt Anita Chaugule några sedlar. Hon formar snabbt fyra stora bollar av vatten och grovt havremjöl som den ena kon glupskt slukar.

Han är hindu och beskriver kon som alla indiers moder och en symbol för godhet och fruktbarhet. Han tycker att det är naturligt att Maharashtra har förbjudit all slakt av kor.

– Kon är gudomlig. Att äta kött från kor är en hädelse, det är motbjudande, säger han.

– Samtidigt blir jag upprörd när hinduer misshandlar människor som har en annan tro, religioner måste kunna existera sida vid sida.

Pravin Shah ger 350 kronor till Anita Chaugule varje månad. Hon är en av 4 000 koskötare i Bombay. De flesta är kvinnor och de lever på att visa korna omsorg. För troende hinduer är det ett bekvämt sätt att hedra gudarna genom att ge koskötarna en liten summa pengar.

Anita Chaugule lånar sina två kor från ett hägn som ligger mitt i ett trångt bostadskvarter. Tidigt på eftermiddagarna när korna lämnas tillbaka är lukten av djur mycket påtaglig i hettan.

Sagar Panday förbereder mjölkning av 20 kor. Det är så familjen tjänar sina pengar. Indiens kor och bufflar svarar för en femtedel av världens mjölkproduktion. I takt med att medelklassen växer ökar efterfrågan på produkter som ost, yoghurt och smör.

– Jag älskar mina kor. Det känns fantastiskt att Indien har en premiärminister som sätter kornas bästa högt, säger Sagar Panday.

Han får bättre och bättre betalt för mjölken, men ändå ser han dystert på framtiden. När megastaden med nästan 20 miljoner människor

växer ökar konkurrensen om utrymmet. I Bombay har många kostall fått ge plats åt höghus och bostadskvarter.

– Vi har haft våra kor här i flera generationer, men nu vill myndigheterna tvinga bort oss, säger Sagar Panday.

– I slutänden går det inte ihop. Vart ska korna ta vägen om de inte får plats i städerna? Slaktförbudet, som jag stöder till hundra procent, leder ju också till att korna blir fler. Om politikerna menar allvar med sin omsorg om korna måste de tänka lite till.

Mia Holmgren mia.holmgren@dn.se "

"**Fakta. Därför är kon helig**

Kon är ett slags modergudom för hinduerna, men det står ingenting om kons heliga status i de äldsta hinduiska skrifterna.

Innan kon fredades, var den ett offerdjur i den hinduiska religionen.

Den anses finnas en del praktiska baktankar bakom kons ändrade status. När Indiens befolkning växte ökade behovet av korna inom jordbruket. Att äta upp sina dragdjur var en alltför kortsiktig lösning.

I samband med de senaste decenniernas hindunationalistiska strömningar och BJP:s allt starkare ställning har den heliga kon blivit politisk.

Det finns många myter om kor i Indien som inte är sanna. Det stämmer inte att trafiken kan stå still i evigheter eftersom ingen vågar sjasa bort en ko. Det är heller inte sant att problemet med fattigdom skulle vara som bortblåst om indierna började äta kor.

Enligt uppskattningar äter ungefär en femtedel av hinduerna i Indien nötkött, framför allt lågkastiga hinduer.

DN TORSDAG 1 JUNI 2017

”Ingen vågar kritisera hinduismen”

"Premiärminister Narendra Modi och det hindunationalistiska partiet BJP har fått en alltmer dominerande ställning efter segrar i viktiga delstatsval. Attacker mot muslimer som anklagas för att äta nötkött och lågkastiga indier har skapat oro för ökad intolerans och hotad yttrandefrihet.

Bombay.

– Det har blivit tystare i Indien. Få vågar ifrågasätta regeringen eller hinduismen av rädsla för repressalier, säger en äldre kvinna i Bombay.

Hon är katolik och har haft en ledande roll inom skolväsendet i flera årtionden. Hon är mycket orolig för att undervisningen håller på att bli mer ensidig och att demokratin urholkas, men hon ber om att få vara anonym.

– Jag har aldrig tänkt så tidigare, men det ändrade samhällsklimatet har gjort mig vaksam. Det värsta för skolorna är när läroplanen gör så att det blir obligatoriskt att läsa hinduiska skrifter men inte kristna och muslimska. Med den utvecklingen är Indien inte längre sekulärt, säger hon.

För några år sedan lämnade ett stort antal författare, konstnärer och vetenskapsmän tillbaka statliga utmärkelser i protest mot begränsningar i yttrandefriheten. Den utlösande faktorn var att en frispråkig och liberal akademiker dödades i sitt hem.

Efter premiärminister Narendra Modis stora valseger för tre år sedan har det blivit förbjudet för frivilligorganisationer att ta emot bidrag

från utlandet. Det har tolkats som ett sätt att stoppa influenser från i första hand Europa och USA.

En händelse som fick internationell uppmärksamhet var när bokförlaget Penguin pressades att dra tillbaka och förstöra hela den indiska upplagan av boken ”The hindus”. Detta sedan både den amerikanska författaren Wendy Doniger och förlaget utsattes för hot och hat av hinduer som ansåg att boken förvanskade historien.

BJP och den hindunationalistiska rörelsen i Indien utgår från en historieskrivning där hinduerna har en mer framträdande roll i regionen än vad vedertagen forskning medger.

Sociologen Suryakant Waghmore, som undervisar vid prestigeuniversitetet IIT i Bombay tror inte att BJP kommer att lyckas skriva om historien.

– Digitaliseringen har gjort det lättare att kontrollera och protestera mot uttalanden som är felaktiga. Politiker som försöker lura väljarna blir bortröstade i nästa val.

Suryakant Waghmore tror att den stora faran med hindunationalisternas dominans är att minoriteter missgynnas i kontakten med statliga myndigheter.

– Om en by med muslimsk befolkning inte får hjälp att lösa problem med vatten eller elektricitet för att deras röster inte anses som betydelsefulla är det ett demokratiproblem.

Den heliga kons ställning har stärkts under BJP-regeringen, men också det kontroversiella kastsystemet, enligt Suryakant Waghmore. Han pratar om de högkastigas revansch, i ett land där minoriteter och lågkastiga har kvoterats in till utbildningar och statliga anställningar.

– De styrande är artiga och välpolerade, men sänder samtidigt ut signaler om att muslimer och lågkastiga ska hålla sig på sin plats i samhällsordningen.

Mia Holmgren mia.holmgren@dn.se "

"**Fakta. Fyra av fem indier är hinduer**

80 procent av Indiens befolkning på 1,3 miljarder är hinduer – mer än en miljard människor. Cirka 15 procent är muslimer och 3 procent är kristna.

Enligt den konstitution som Indien antog efter självständigheten från Storbritannien är landet en sekulär demokrati.

Indisk politik har under ett halvt sekel dominerats av Kongresspartiet och familjen Nehru-Gandhi. Vid parlamentsvalet 2014 vann hindunationalistiska BJP och Narendra Modi en storseger och fick egen majoritet i parlamentet.

De senaste åren har BJP stärkt sin makt genom seger i flera delstatsval, senast i Uttar Pradesh som har mer än 200 miljoner invånare.

Narendra Modi var chefsminister i delstaten Gujarat när mer än tusen muslimer dödades i rasupplopp 2002. Han ansågs ha tittat åt andra hållet och länge nekades han visum till många länder, däribland Storbritannien och USA. "

DN TORSDAG 1 JUNI 2017

"Bombdådet ett av de dödligaste på 37 år

Kabul var i chock på onsdagen efter att den afghanska huvudstaden hade drabbats av en av de blodigaste terrorattackerna under 37 år av oroligheter. Minst 80 människor dödades och över 350 skadades när en sopbil fullastad med sprängämnen exploderade i stadens diplomatkvarter, helt nära den tyska ambassaden. Ingen gruppering hade ännu på onsdagskvällen tagit på sig skulden för dådet. En talesperson för talibanrörelsen förnekade på onsdagen inblandning i attacken.

Men oavsett vem som ligger bakom den betyder attacken ytterst dåliga nyheter för den bräckliga afghanska regeringen.

Huvudstaden Kabul har ju länge ansetts vara ett av få områden i Afghanistan där landets regering och säkerhetsapparat har full kontroll. Så är det inte längre. Under förra året utfördes minst tretton terrorattentat innanför jättestadens – Kabul har närmare fyra miljoner invånare – gränser. Och hittills under 2017 har säkerhetsläget i Kabul snarast förvärrats.

Strax efter nyår genomfördes två samordnade självmordsdåd i Kabul med över 50 döda. Talibanrörelsen tog senare på sig attacken. I början av mars utsattes ett stort militärsjukhus beläget i Kabul för en blodig och spektakulär attack där en grupp terrorister maskerade i läkarrockar tog sig in på det hårdbevakade området och utlöste självmordsbomber. Minst 30 personer dödades och ett femtiotal skadades. Terrororganisationen IS tog på sig dådet.

Lägg därtill onsdagens attack och mönstret är kusligt tydligt: såväl talibanrörelsen som deras konkurrenter i terrorn, IS, besitter utan vidare resurser och kapacitet för att genomföra stora terrordåd mitt inne i den afghanska statens hjärta.

Terrorn, som tidigare i huvudsak var inriktad på militära mål och installationer, drabbar nu i allt högre grad civila.

Onsdagens bomb detonerade mitt i morgonrusningen i ett av Kabuls mest trafiktäta distrikt. Ambassaderna i dessa kvarter är väl avgränsade och skyddade, men trots detta dödades minst en anställd vid den tyska beskickningen.

I kölvattnet av det fruktansvärda dådet pågår en diskussion om hur lastbilden kunde ta sig in i ambassadkvarteren, där tyngre trafik är hårt reglerad.

Enligt uppgifter från den afghanska nyhetsbyrån Tolo News hade bombfordonet precis stoppats av polis när bomben detonerade. Smällen var så kraftig att större byggnader uppemot en mil bort ”skakade som under en jordbävning”, enligt ett ögonvittne. Bilder från attentatsplatsen visar en flera meter djup krater.

Sveriges ambassad i Kabul ligger mindre än två kilometer från den tyska, men enligt Erik Norbergh vid UD:s pressjour har ingen svensk UD-personal drabbats av dådet.

Afghanistans president Ashraf Ghani fördömde dådet i starka ordalag.

– En fruktansvärd, omänsklig attack, sade Ghani.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se "

"**Tyska avvisningsflyg till Kabul stoppas**

Efter bombdådet i Kabul stoppar Tyskland flygen för återvändande migranter till Afghanistan. Det säger inrikesminister Thomas de Maizière enligt tv-kanalen ARD.

Ett flyg med afghanska migranter som fått nej på sina asylansökningar i Tyskland skulle ha avgått mot Afghanistan i dag. Men efter det oerhört blodiga bombdådet i Kabul är flyget inställt, meddelar ministern enligt ARD.

Beslutet gäller även övriga sådana flyg, enligt nyhetsbyrån Reuters i minst ”några dagar”. "

TT

DN TORSDAG 1 JUNI 2017

"Kvinnorna ställer de nya frågorna

Kanske är Sana i ”Skam” vår tids religiösa reformist. Kvinnor världen över ifrågasätter allt oftare islams konservativa uttolkare, skriver forskaren Pernilla Ouis.

Man väntar. ”Det är er tur nu”, tänker man högt i väst. ”Vår kristna tro förändrades och förbättrades för 500 år sedan genom Luther. Nu är det er tur!” Jag har så många gånger mötts av dessa hoppfulla tankar om islam. Att islam – denna rigida fossil – ska mjuknas upp i kanterna av någon liberal reformator med tillräcklig religiös legitimitet för att få med sig de stora massorna. ”Var är han (för det är alltid en han som eftersöks), han som kan anpassa islam till den tid vi lever i?”
Jag känner tydligt otåligheten och frustrationen. Islam är 600 år yngre än kristendomen, och utifrån någon outtalad determinism verkar det förutsättas att alla religioner ska utvecklas exakt på samma sätt som kristendomen gjort. ”Varför händer inget?” Flera reformatorer har förvisso pekats ut, exempelvis Tariq Ramadan, som företräder det som kallats för euroislam. Omhuldad och uppskattad av européer, men Ramadan är alltjämt en ganska marginell figur bland muslimer både i Europa och i resten av världen. På det stora hela framstår islam fortfarande som konservativ och traditionell, i vissa kretsar mer än någonsin.
Men att islams historia och teologi är så okänd för de flesta! Få har kunskap om eller förstår de olika faser som islam har gått igenom, hur tolkningar har förändrats i tid och rum; hur de svängt fram och tillbaka. Förväntan att en så levande religionstolkning ska röra sig i en enda utstakad riktning, mot förmodad och önskvärd liberalism, framstår som historielöst.

Vid tiden för förra sekelskiftet fanns en omfattande reformrörelse i den muslimska världen, den första salafiströrelsen. Dessa muslimska intellektuella levde med våldet och förnedringen av kolonisationen, men de såg inte islam som ett hinder för utveckling som så många andra samtida. I stället för att kasta ut barnet (islam) med badvattnet (moderniteten) menade de att en återgång till den rätta och sanna islam skulle leda dem framåt. Islam skulle renas från traditionella och irrationella inslag, och omtolkas. Muhammad Abduh, Jamal al-Din al-Afghani, Rashid Rida är alla förgrundsfigurer för en islamtolkning präglad av reformism, antiimperialism och modernitet. Qasim Amin skrev 1899 boken ”Kvinnans frigörelse” där han argumenterade för kvinnors rätt till utbildning, och mot tvångsgifte, ansiktsslöja och att kvinnor stängdes in i hemmen.

Dessa idéer gör sig dock inte gällande bland dagens jihadsalafister. Om de förra ville *modernisera islam* vid förra sekelskiftet, vill det senaste sekelskiftets salafister i stället *islamisera moderniteten*. Det är någonting annat, och det verkar som om allt fokus på allting utanför islam, i själva verket blir den princip som definierar deras islam. Om liberalism, kvinnofrigörelse, fred och mänskliga rättigheter av sentida salafister tolkas som västerländska, får de inget berättigande i islam. Att tillskriva den andre det man inte själv vill vara är exakt samma logik som orientalismen en gång använde sig av. Då var det Orienten som tillskrevs allt det väst själv inte ville vara, vilket i nuläget paradoxalt nog helt verkar stämma överens med jihadisternas självdefinition av islam: vi är inte ni.

Dessa salafister läser Koranen – inte som fan läser Bibeln – utan som datorer läser av binära koder i programmeringsspråket. Salafister är extremt moderna och rationella i sin binära tolkning: rätt–fel, tillåtet–förbjudet, muslim–otrogen. Deras absoluta binära ”bokstavstro” tillåter inte nyanser och mångtydighet, och därför kan deras islamtolkning framstå som den mest rätta och sanna. Det absoluta och tvärsäkra har alltid attraherat vilsna själar.

Islams historia visar på hur islamtolkningar oscillerat fram och tillbaka i ett rörligt och komplext politiskt system. Därmed inte sagt att islam inte behöver reformeras. Det behövs absolut. Här och nu. För den islam vi ser just nu – och som snabbt sprider sig i världen – har sällan varit så sträng och principfast. Var är den reformator som ska ta sig an denna digra uppgift?

Jag tror dock inte vi ska vänta på Den Stora Muslimska Reformatorn. Reformation sker hela tiden bland muslimer i deras vägval och kompromisser. Vilka religiösa principer kan det tummas på, vad behöver sorteras bort och jämkas med för att livet ska fungera? Våren 2017 har plötsligt många av oss börjat få insyn i dessa processer. Sana är föredömligt nog huvudpersonen i den fjärde säsongen av ”Skam” och visar på ett utmärkt sätt hur en ung muslims liv kan te sig. En fiktiv karaktär visserligen, men ett exempel på den reformation som hela tiden sker i individuella muslimers olika liv. Kanske är Sana vår tids reformator i islam?

Sana är ståndaktig i sin tro, men ställer även frågor. Varför får inte muslimska kvinnor gifta sig med icke-muslimska män, när muslimska män får gifta sig med kvinnor av annan tro? Och varför har islam en så hård syn på homosexualitet? Hon umgås med sina kompisar som dricker och lever ut sin sexualitet, men verkar samtidigt ha anammat en överdrivet hård och tuff attityd av att alltid behöva visa upp en fasad av att islam är den enda och rätta tron. Kommer islam krackelera för henne, eller kommer hon omförhandla?

Hennes frågor är desamma som muslimer världen över ställer sig allt oftare i vår tid, speciellt muslimska kvinnor som får svårare att tro på de skillnader mellan könen som uttolkare av islam allt som oftast upprätthåller. Trots att karaktären Sana redan har tilldelats en ganska lutheransk/kristen inställning till religion av tv-seriens skapare är hon

ett exempel på den reformation som ständigt sker och som kommer att ske bland muslimer.
Men borde det ändå inte komma en reformator som har den religiösa auktoriteten att göra de förändringar som oundvikligen måste till för en livskraftig och funktionell islam? ”Om hundra år kanske…” Ja, islam har faktiskt 100 år till på sig om denna religion ska hålla jämna steg med kristendomen, och då vara på samma plats i utvecklingen som den där dagen då Luther spikade upp sina teser. Och därifrån var det en lång väg att gå. Hav tålamod, alltså.
Pernilla Ouis docent i hälsa och samhälle, inriktning etniska relationer, och vikarierande föreståndare Centrum för sexologi och sexualitetsstudier vid Malmö högskola."

"Hon har främst forskat om islamiska normer i relation till sexualitet. Bland annat om Libanon, Palestina och Jemen.
Bland hennes publikationer kan nämnas artiklarna ”Primär och sekundär diskurs om heder: Att problematisera givna föreställningar om förövare och brottsoffer” i ”Hedersrelaterat våld och förtryck’” (2015 nr 3–4) och ”’Den verkliga kulturkonflikten?’: Islamisk sexualmoralism i liberala Sverige” (2009, nr 3–4), båda i Socialvetenskaplig Tidskrift. "

DN FREDAG 2 JUNI 2017

" ANC bör befria sig från Zuma

Redan 2009 anklagades Jacob Zuma för 783 fall av korruption, bedrägeri, pengatvätt och skatteflykt. Varken rök eller eld, sa ANC och gjorde honom till president i Sydafrika. Som sådan har han immunitet från åtal. Men om Zumas problem med hederligheten var kända när han tillträdde, så har det bara blivit värre.

I veckan klarade Zuma ännu en förtroendeomröstning i ANC:s styrelse. Bara parlamentet kan avsätta presidenten, men hur den forna befrielserörelsens representanter ställer sig där är förstås avgörande. Beslut väntas inom ett par veckor, efter att författningsdomstolen har behandlat en begäran från oppositionen om att voteringen ska vara hemlig.

För en månad sedan sparkade Zuma sin ansedde finansminister Pravin Gordhan. Han stod i vägen för statliga byggprojekt med outsinliga möjligheter för mutor och kontrakt för presidentens kompisar. Bland annat gäller det ryska kärnkraftsreaktorer som Sydafrika inte behöver och inte har råd med.

Avslöjanden sipprar ständigt om Zumas kärvänliga förbindelser med finansfamiljen Gupta. Penningpåsar och bjudresor till Dubai ska ha fördelats till lämpliga potentater. Som av en händelse har mejl läckt ut enligt vilka presidenten tänker sig en framtid i Förenade arabemiraten. Hans lycka i Sydafrika kan ju en dag vara förbi.

Samtidigt bygger ANC:s system på tjänster och gentjänster, nepotism och inkompetens. Lojala partimedlemmar får jobb av staten och lydiga hantlangare befordras.

ANC håller kongress i december, där en ny partiledare tillika presidentkandidat ska väljas. Ingen tvekan råder om vem Zuma vill ha som efterträdare: sin exfru Nkosazana Dlamini-Zuma. Hon har varit minister utan märkvärdigt facit och ineffektiv chef för Afrikanska unionen. Men han räknar med att hon håller honom utanför fängelset.

Läget är bekymmersamt på flera plan. Korruptionen kväver Sydafrikas ekonomi och skrämmer investerare. Om presidentposten tillåts ”gå i arv” visar det att stora delar av ANC:s ledarskikt fortfarande äter ur Zumas hand. Partiet sitter också fast i föråldrade socialistiska drömmar.

Val ska hållas 2019, och ANC förtjänar inte att behålla makten. Oppositionen klarade sig bättre än någonsin vid de lokala valen i fjol, och skulle med något slags allians kanske kunna vinna. Det vore bra för Sydafrika men även för ANC om det politiska monopolet bröts. I annat fall går landets demokrati en mörk framtid till mötes.

Gunnar Jonsson gunnar.jonsson@dn.se "

DN FREDAG 2 JUNI 2017

"Kalla krig på Kremls vis

Dagens iskyla mellan öst och väst har vissa likheter med relationen mellan Sovjetunionen och USA. Men det finns historiska rötter ända ner i 1800-talet. Vladimir Putin upp- repar misstag ur det förgångna.

För några veckor sedan berättade Michail Gorbatjov – Sovjetunionens siste ledare och den som mer än någon annan bidrog till att avsluta kalla kriget – för den tyska tidningen Bild att man ”i dagens värld kan se alla kännetecken på ett nytt kallt krig”. USA har redan dragit in Ryssland i det, i ett försök att ”förverkliga sin triumfatoriska idé”, sa Gorbatjov.

Men är den rådande antagonismen mellan USA och Ryssland verkligen ”ny”? Och är det rimligt att lägga skulden till största delen på USA, som Gorbatjov – och definitivt Kreml – försöker göra? För att besvara de frågorna måste vi gå långt tillbaka i historien.

Det fientliga förhållandet mellan Ryssland och väst började mer än hundra år före kalla kriget. På 1820-talet var Ryssland inte bara den största segraren i Napoleonkrigen utan också den mest konservativa kraften i Europa.

År 1830 var sprickan mellan länderna i ”den heliga alliansen” (Ryssland, Preussen och Österrike) och det övriga Europa djup. Och när Ryssland slog ner två revolutioner, den polska 1830–31 och den ungerska 1848–49, blev den ännu djupare.

För att stärka Rysslands position vände sig Nikolaus I till de ortodoxa befolkningarna på Balkan och i det ottomanska riket. År 1853 krävde han att Ryssland skulle utnämnas till officiell protektor för det ottomanska rikets 12 miljoner ortodoxa medborgare.

När detta krav avvisades ockuperade ryska trupper de ottomanska furstendömena Moldavien och Valakiet – en åtgärd som till sist ledde till Krimkriget, vilket Ryssland förlorade 1856. I mina ögon utgör den förlusten slutet på ett första, nära 30-årigt kallt krig mellan Ryssland och Europa.

Det vi vanligen menar med kalla kriget började efter andra världskriget, när Sovjetunionen tillsatte kommunistregeringar i länderna i Östeuropa. Åren efter kriget började Moskva destabilisera Grekland, och krävde att få kontrollen över Tripolitanien i Nordafrika – ett krav som ledarna i väst avvisade. Satellitstaterna hindrades från att delta i Marshallplanen, och 1948 kom blockaden av Västberlin.

Kalla kriget förde Sovjetunionen och USA till krigets rand i Korea på 1950-talet och Kuba 1962. Men liksom på 1800-talet gällde konfrontationen främst kontrollen över Europa. Tydliga exempel var ingripandena i Ungern 1956 och Tjeckoslovakien 1968.

Slutet på kalla kriget närmade sig under det sena 1980-talet, sedan Sovjetunionen hade förlorat ett ”begränsat” krig i sin periferi, ganska likt 1850-talets Krimkrig. Kriget i Afghanistan på 1980- talet uttömde Sovjetunionens militära och ekonomiska resurser vilket till sist ledde till dess sönderfall.

Dagens kalla krig har mycket gemensamt med de två tidigare konfrontationerna. Exempelvis förkastar Ryssland – liksom på 1820-talet och i slutet av 1940-talet – aggressivt de västerländska värderingarna och bedriver opposition mot USA.

Och trots att ingen hotar att angripa Ryssland underblåser man återigen antivästerländska känslor för att avleda uppmärksamheten från inhemska ekonomiska utmaningar och stärka stödet för landets ledare.

Således förklarar sig Ryssland i dag, precis som under Nikolaus I, vara försvararen av den ortodoxa tron och den ryska ”världen”. Därmed rättfärdigar man destabiliseringen av grannländer som Ukraina och stödet till separatiströrelser, samtidigt som man öppet uppmanar till krossande av revolutioner som den orangea i närliggande länder.

Det nuvarande kalla kriget handlar alltså inte om att väst ”drar in” någon i det. Varje gång sedan 1800-talet har det varit ryskt agerande som har utlöst europeiska eller västliga försök till strategiska motdrag.

I dag reagerar väst på Rysslands annektering av Krim och ockupationen av Donbassområdet i östra Ukraina, precis som man reagerade på annekteringen av Valakiet 1853 och blockaden av Västberlin 1948.

Dessutom har västsidan varje gång haft flera ”naturliga allierade”, medan Ryssland har agerat antingen ensamt eller med mindre satelliter. Och alla tre gångerna har dess ledare varit redo att skylla andra för sin egen dårskap, alienera potentiella allierade och sympatisörer, och förslösa sina mänskliga och ekonomiska resurser.

Om man ser till historien verkar det troligt att Rysslands ansträngningar att hålla tillbaka vad man uppfattar som fiender bara kommer att leda till ekonomisk kollaps och politisk oreda, vilket i sin tur tvingar landets elit att trappa ner sina geopolitiska ambitioner och ägna sig åt angelägna inhemska problem.

I den meningen har kanske USA:s president Donald Trump delvis rätt när han säger att ”när tiden är inne kommer alla att sansa sig”. Men den andra delen av hans påstående – att ”det kommer att bli varaktig fred” – förbiser hela Rysslands historia när det gäller dess förhållande till väst. Förr eller senare kommer cykeln att börja om igen.

Vladislav Inozemtsev professor i ekonomi, verksam vid Johns Hopkins-universitetets School of Advanced International Studies.
Översättning: Mats Dannewitz Linder "

DN FREDAG 2 JUNI 2017

"Vad andra gör blir avgörande för våra barn

Analys. Att USA lämnar Parisavtalet var väntat. Kanske kan det vara bättre än ett motvilligt USA som stannat kvar och underminerar avtalet inifrån. Det avgörande för våra barn och barnbarn är vad övriga länder gör nu. Trumps beslut är framför allt en signal till resten av världen, att han anser att det mödosamt hopsatta avtalet inte är viktigt. Donald Trump höll sitt vallöfte, och nu lämnar USA klimatavtalet som världens ledare undertecknade i Paris i december 2015.Vad det innebär för avtalet, och vår framtid, återstår att se.

”Game over” för klimatet, trodde Michael Mann, föreståndare för Earth system science center vid Pennsylvania state university, efter Donald Trumps valseger i höstas. Mer än en fjärdedel av de växthusgaser människan släppt ut i atmosfären sedan den industriella revolutionen kommer från USA, och nu ligger landet tvåa i utsläppsligan, efter Kina.

När Trump nu överger Parisavtalet, och i stället satsar på kolindustrin och mer fossila bränslen, ser det ut att bli omöjligt att hålla uppvärmningen under Parisavtalets mål på högst en och en halv grad vid seklets slut.

Det är bråttom att minska världens utsläpp av växthusgaser. Ju längre vi väntar, desto värre blir konsekvenserna, och ju dyrare blir åtgärderna som måste till.

Huvudpunkterna i Parisavtalet

Avtalet godkändes av 195 länder i Paris i december 2015, och träder i kraft 2020.

Text: Maria Gunther
Grafik: Stefan Rothmaier

Temperaturen

Håll uppvärmningen under två grader, och fortsätt med alla medel att begränsa uppvärmningen till en och en halv grad.

Finansiering

Rika länder ska bidra med 100 miljarder dollar från 2020 som en undre gräns. Beloppen ska uppdateras till 2025.

Differentiering

Utvecklade länder måste vara föregångare i minskningen av utsläppen av växthusgaser. Utvecklingsländer uppmuntras att öka sina ansträngningar och även sträva mot att minska sina utsläpp.

Utsläppsmål

De totala utsläppen måste börja minska snart. Från 2050: snabb reduktion för att nå balans mellan utsläpp vi människor orsakar och mängden koldioxid som tas upp i så kallade kolsänkor.

Dela bördan

Utvecklade länder måste bistå med finansiell hjälp till utvecklingsländer. Andra länder bjuds in för att bidra på frivillig basis.

Revideringsförfarande

Vart femte år ska målen revideras. Första globala uppdateringen: 2023. Vid varje uppdatering ska ländernas mål hållas på samma nivå eller ökas.

Klimatskador

Utsatta länder har fått erkännande för sina behov av att avvärja, minimera och hantera förluster orsakade av klimatförändringar.

Trumps beslut är framför allt en signal till resten av världen, att han anser att det mödosamt hopsatta avtalet inte är viktigt. Det är mycket långt från hans föregångare Barack Obamas ord vid inledningen till klimatmötet i Paris 2015, om att vår generation är den första som ser effekterna av klimatförändringarna, och den sista som kan göra något åt dem.

Men Donald Trump är ensam om sitt motstånd. Det blev tydligt vid G7-mötet förra veckan. De övriga av världens rikaste länder har ledare som står fast vid att minska utsläppen, liksom EU.

USA lämnar, men resten av världen av världen är kvar. Framför allt är Kina, som släpper ut mest växthusgaser av alla, och EU, som har tredjeplatsen, kvar. Det finns en chans att de nu kan skapa en starkare allians, som arbetar hårdare mot att få ned utsläppen.

Just nu pågår ett toppmöte mellan Kina och EU där klimatfrågorna är en av de viktigaste punkter som ska diskuteras. Tillsammans är de världens största exportmarknad, och kan sätta press på USA, till exempel med sanktioner som koldioxidskatt på amerikanska varor.

Kanske kan det rentav leda till bättre resultat för klimatet än om Trump hade bestämt sig för att stanna. Ett motsträvigt USA skulle kunna göra mycket skada, och underminera avtalet inifrån. Donald Trump har ju tydligt deklarerat att han inte tror på att våra utsläpp påverkar klimatet.

En medlem som är mot själva syftet med avtalet kan vara värre än en som står utanför.

Enligt avtalet får länderna inte minska de ambitioner de gett löfte om, bara hålla kvar dem på samma nivå eller öka dem. Ett USA som är kvar, och tvärtemot avtalets intentioner i stället ökar sina utsläpp skulle kunna få andra länder att göra samma sak.

Den stora faran nu är att fler länder ska lämna avtalet, eller svika sina löften. Det som hände med Kyotoavtalet kan hända igen: ledare för andra länder kan hävda att ett avtal utan USA är ett dött avtal, och använda det som ursäkt för att själva göra mindre, eller helt lämna överenskommelsen.

Och då kan det verkligen bli game over för klimatet.

Ännu värre skulle det bli om Donald Trump beslutar att USA även ska dra sig ur FN:s klimatkonvention UNFCCC från 1994, och helt lämna det globala klimatarbetet. Det skulle vara mycket svårt för en framtida amerikansk president att återkomma till den konventionen.

Facebookgruppen President Trump’s Prayer Team, där konservativa kristna visar sitt stöd för presidenten, publicerade ett inlägg i tisdags med en bön om att presidenten ska ”stå fast mot klimatförändringens religion” som, enligt gruppen, är ett påhitt som är ”avsett att lamslå industrier som ställer mat på Amerikas bord”.

Med större utsläpp av växthusgaser riskerar vi i stället en värld med mindre mat för alla, värre svältkatastrofer och större flyktingströmmar. Knappast den framtid presidenten och gruppens medlemmar önskar sig.

Maria Gunther maria.gunther@dn.se" Vetenskapsredaktör "

DN FREDAG 2 JUNI 2017

”Jag kan inte godkänna ett avtal som straffar USA”

Washington. Donald Trump fullföljer sitt kampanjlöfte och har beslutat om USA:s utträde ur Parisavtalet om klimatförändringarna. – Fast jag bryr mig mycket om miljön, kan jag inte godkänna ett avtal som straffar USA, säger han. Det går inte att öppna Parisavtalet. Det är ett resultat av så många års förhandlingar. Hans beslut är en stor besvikelse. Klimatminister Isabella Lövin

Det blev inget lappkast i sista minuten. Sedan omvärlden väntat spänt i över ett dygn kom Donald Trumps definitiva besked, levererat från Vita husets trädgård, där den heta solen gassade: USA lämnar Parisavtalet.

– Jag vill inte att något ska komma i min väg, och jag slåss för det amerikanska folket. Och därför, för att fullfölja min högtidliga plikt att skydda USA dess medborgare, kommer USA att dra sig ur Parisavtalet om klimatet, men påbörja förhandlingar om återinträde under bättre villkor, sade Trump.

Om det går, fortsatte han: är det jättebra, om inte – får det vara. Beslutet, menade Trump, handlade om amerikanska jobb och ”att lyfta fattiga familjer ur fattigdom”. Han sa att utsläppen inte motiverar det ”självpåtagna ekonomiska lidande” som USA utsätts för under avtalet, genom den förre presidenten Barack Obamas underskrift.

– Vi är inte skyldiga någon något, sa chefen för miljöskyddsmyndigheten Scott Pruitt, som tog podiet efter Trump.

Klimatskeptikerna Pruitt, som är en av de som jobbat hårdast för ett utträde, menade att USA redan har skurit i sina koldioxidutsläpp.

Parisavtalet är konstruerat för att vara svårt att lämna, och en utträdesprocess tar minst tre år. Hur den omförhandling Trump tänker sig kan se ut återstår att se, men de blir sannolikt svåra.

– Det går inte att öppna Parisavtalet. Det är ett resultat av så många års förhandlingar. Hans beslut är en stor besvikelse, säger klimatminister Isabella Lövin.

Efter förhandsläckor tidigare i veckan är Trumps besked inte överraskande. USA blir därmed det enda land, ihop med Nicaragua och Syrien, som inte deltar i det globala samarbetet mot klimatförändringarna.

Trumps besked föranleddes av ett intensivt dygn, efter läckor till amerikanska medier gjorde gällande att USA skulle dra sig ur. Informationen bekräftades inte av Vita huset, och Trump twittrade sent på eftermiddagen att han skulle ge sitt slutbesked på torsdagen. Om han fortfarande tvekade eller bara ville hålla omvärlden på helspänn är oklart.

Det är väl känt att både Trumps dotter Ivanka Trump och utrikesminister Rex Tillerson ville att USA skulle stanna kvar i avtalet. Det gjorde också en lång rad företag. Elon Musk, grundare av elbilsbolaget Tesla, lämnade med omedelbar verkan sin roll som rådgivare till Vita huset. Ivanka Trump var inte närvarande under sin fars tal.

Det var däremot Trumps chefsstrateg Steve Bannon, till synes på gott humör. Bannon har, ihop med Pruitt metodiskt sett till att Donald Trump har fått möta personer som förordar ett utträde.

Enligt en undersökning av universiteten Yale och George Mason vill sju av tio amerikaner att USA stannar kvar i avtalet.

I stället läggs nu utträdet ur överenskommelsen till raden av Trumps hugg mot Obamas klimatpolitik. Han har lättat på utsläppsregleringar; öppnat för ny utvinning av kol på federal mark och för utvinning av olja och gas i arktiska vatten. Han har flaggat för en 31-procentig nedskärning av miljömyndigheten EPA, med speciellt fokus på klimatrelaterade program.

I organisationer som FN och Arktiska rådet har Trumpadministrationen velat tona ned alla referenser till klimatförändringarna, till exempel i gemensamma deklarationer.

En rad delstater väntas dock fortsätta med en progressiv klimatpolitik, trots Donald Trump – något Obama snabbt kommenterade i ett skriftligt uttalande: ”Även i frånvaro av amerikanskt ledarskap, även om denna administration sällar sig till den lilla handfull länder som förkastar framtiden, är jag övertygad om att våra delstater, städer och företag kommer att kliva fram och göra än mer för att leda vägen och hjälpa till att skydda den enda planeten vi har, för framtida generationer.”

Sanna Torén Björling sanna.bjorling@dn.se "

DN FREDAG 2 JUNI 2017

"Understryker USA:s tilltagande isolering i världen

Analys. Trumps beslut att lämna klimatavtalet får stor betydelse för USA:s internationella ställning. Hela den övriga utvecklade världen – inte bara västländerna, utan också Kina och Ryssland – ser fortfarande den globala uppvärmningen som ett hot och visar inte några tecken på att överge Parisavtalet. Trump ställde själv frågan då han meddelade att USA lämnar Parisavtalet: När börjar de skratta åt vårt land?

Svaret är att världen aldrig har skrattas så bittert åt USA som de senaste månaderna. Nu sällar sig USA till de enda två av 197 länder som inte har ställt sig bakom Parisavtalet, Syrien och Nicaragua, vilket inte är det vanliga sällskapet för ”den fria världens” ledare.

Det understryker ytterligare USA:s tilltagande isolering på världsscenen, som blev så tydlig under Trumps europeiska rundresa i förra veckan.

Men också förtroendet för USA:s tillförlitlighet som avtalspartner skadas. Detta är det andra klimatavtalet som USA drar sig ur; före Paris var det Kyotoavtalet som president George W Bush rev upp.

Såväl G7-ländernas övriga ledare som påven Franciskus, lobbade hårt för att få Trump på andra tankar.

Men till slut hjälpte det alltså inte.

Ett avgörande skäl till Trumps beslut är att han vill tillfredsställa sina anhängare som tror på hans vallöfte att vända ryggen åt ”klimatbluffen”.

Att beslutet har dröjt så länge berodde på djup oenighet i Trumps omgivning.

Mot Parisavtalet var antiglobalisterna, med chefsstrategen Steve Bannon och Trumps klimatskeptiske miljöchef Scott Pruitt i spetsen.

Pragmatiker som utrikesminister Rex Tillerson och Vita husets ekonomiske topprådgivare Gary Cohn, ville att USA skulle stanna.

I förra veckan chockade Cohn den högerpopulistiska falangen när han påpekade hur reaktionär vurmen för det smutsiga kolet är:

”Kol är inte längre särskilt meningsfullt som råvara. Naturgas är ett så mycket renare bränsle. Om man tänker på hur mycket sol- och vindkraft vi kan producera i USA, kan vi bli en stormakt inom tillverkningsindustrin och samtidigt vara miljövänliga”.

Cohns uttalande var som att svära i kyrkan.

Intressant nog är det Kina, som bränner mest kol i världen, som satsar på att bli världsledande på modern, grön energi.

Kina har nu gått ihop med EU om ett gemensamt uttalande där de bekräftar att de är Parisavtalet trogna. För bara några år sedan var rollerna totalt omvända; i samband med klimatmötet i Köpenhamn 2010 var det USA-presidenten Barack Obama som drev på för ett klimatavtal. Men den gången var det Kina som sänkte avtalet, med hjälp av en konspirationsteori om att klimatkrisen var ett påhitt från USA – för att stoppa Kinas utveckling.

Ironiskt nog var det exakt samma idé som några år senare fick en spegelbild i Trumps påstående att den globala uppvärmningen är ett kinesiskt påhitt – riktat mot USA.

Michael Winiarskimichael.winiarski@dn.se Utrikeskommentator"

DN FREDAG 2 JUNI 2017

"Björn af Kleen: Hur fåfänga får makthavare bli?

Ett fascinerande filmklipp från makarna Trumps besök i Israel flimrade förbi i flödet.

Det israeliska premiärministerparet välkomnade Donald och Melania på Ben Gurion-flygplatsen.

Blåst, skarpt solsken, en skock journalister. Knappast läge för intima ordväxlingar.

Men Sara Netanyahu, den israeliske premiärministerns hustru, var så peppad inför besöket att hon började bubbla inför makarna Trump redan på landningsbanan.

Framför allt ville Sara Netanyahu uttrycka sin sympati med paret Trump på grund av all skit de får utstå i medierna.

– Du vet, i Israel älskar folket oss. Men medierna hatar oss. Just som det är för er, sa Sara Netanyahu och en påslagen mikrofon fångade upp hennes välkomsthälsning.

Trump, som under turnén i Mellanöstern och Sydeuropa visat prov på sedvanlig otålighet, lyssnade uppmärksamt och svarade inkännande.

– Ja, vi har mycket gemensamt.

Man lovade återuppta ämnet under kvällens middag.

Hur fåfänga får makthavare bli?

Här har vi trots allt två politiker som tillsammans förfogar över en försvarsbudget på biljoner kronor. Som kan starta krig och bygga murar. Som har tillgång till världens mest avancerade säkerhetstjänster och disponerar ett hov av tjänstemän och betjänter tillgängliga varje vaken sekund.

Men när dessa människor sammanstrålar på en flygplats är det akuta spörsmålet alltså hur illa man behandlas i medierna, hur oförtjänt utsatta man är.

Är det inte sådan simpel fåfänga som makthavare får lära sig att undertrycka på sina privatskolor?

I juni i år är det 50 år sedan Sexdagarskriget förändrade Israels politiska kurs och gränsdragning. Alla världens tidningar är fulla av analyser. Men i Israel sammanfaller även märkesåret med en avgörande kris för landets public service-system, som i flera år varit under attack från Netanyahus regering. Public service garanterar att ett land kan föra en kritisk diskussion med sig själv.

Premiärministern Netanyahu stör sig på detta. Han har jämfört landets public service med terrorrörelsen Hamas och hävdat att journalisterna vållat nationen lika stor skada. I mitten av maj fattade den israeliska

regeringen beslutet att stänga ned public service-komplexet Israel Broadcasting Authority (IBA) med omedelbar verkan. Efter att ha sänt varje kväll under 49 år satte regeringen punkt för det anrika nyhetsprogrammet ”Mabat Lehadashot” en timme före sändning; journalisterna fick meddela tv-tittarna direkt i programmet. Dagen efter upprepades samma slags besked i radions nyhetsprogram. Enligt TT är beslutet överklagat och ska avgöras i domstol.

Reformerna påminner om utvecklingen i Polen och Ungern, där regeringen tagit makten över public service-bolagen och sett till att politikerna kan tillsätta publicistiska nyckelpersoner. Enligt en artikel av Lotta Schüllerqvist i Sydsvenskan innebär regeringsbeslutet i Israel att 1 100 journalister kan sägas upp och att färre än hälften återanställs i ett nytt mediebolag med tätare band till regeringen. Billy Segel, chef för den israeliska televisionens bild- och ljudarkiv, liknar beslutet vid en ”samhällelig terrorattack”.

När paren Trump och Netanyahu tröstat varandra under statsbesöket återvände den amerikanska presidenten till Vita huset och fortsatte sitt dagliga krig mot ”fake news media”.

Allmänhetens hat mot journalister i sociala medier brukar ibland förklaras med att hatarna försöker kanalisera sin känsla av utanförskap gentemot maktens ointagliga institutioner. Men vad ska man säga om journalisthatarna som styr samma institutioner?

Björn af Kleen bjorn.afkleen@dn.se "

DN FREDAG 2 JUNI 2017

"Putin: Sverige i Nato är ett hot mot Ryssland

Om Sverige går med i försvarsalliansen Nato skulle Moskva behöva fundera på ett lämpligt svar. Det säger president Vladimir Putin till TT.Men att Ryssland skulle vilja inleda krig mot Sverige beskriver han som ”absolut nonsens”. – Om Sverige går med i Nato kommer det självklart att ha en negativ effekt på våra bilaterala relationer. För oss betyder det att Nato expanderar mot våra gränser, även från svenskt territorium, säger Vladimir Putin till TT i S:t Petersburg.

– Självklart betyder det inte att vi kommer att bli hysteriska och göra våra robotar redo, men vi kommer att fundera på ett lämpligt svar. Det skulle vara ytterligare ett hot mot Ryssland.

Putin poängterar att det är upp till svenska folket och dess politiker att bestämma om landet ska gå med i Nato. Det finns ingen anledning att tro att Ryssland skulle vilja inleda krig mot Sverige, säger han.

– Det är absolut nonsens! Det finns ingen anledning för Sverige att gå med i Nato, för vi har inga planer på att hota Sverige.

TT:s chefredaktör Jonas Eriksson har träffat den ryske presidenten i egenskap av ordförande för det europeiska nyhetsbyrånätverket EANA. Flera andra företrädare från internationella nyhetsbyråer deltog i mötet i palatset i S:t Petersburg, där Putin tog emot i ett rum med blomsterprydda bruna bord och sirliga inredningsdetaljer i guld.

Presidenten tycktes avslappnad och på gott humör och tog sig tid att ge utförliga svar på frågorna, som kretsade kring Rysslands relationer med omvärlden. Under den drygt två timmar långa frågestunden sökte han inte vid något tillfälle stöd i anteckningar. Däremot såg han vid några tillfällen uttråkad ut och ritade då i sitt block.

Om ett land vill sätta press i sina relationer med ett annat land kan det göras på bilateral väg, i stället för genom ett Natomedlemskap, enligt Putin.

– Men det är helt sant att det (ett medlemskap i Nato, reds anm) skulle påverka Sveriges suveränitet när det gäller att fatta beslut, för när Natos kapacitet används kommer det att begränsa det enskilda landets kapacitet. Detta oroar oss, säger han.

Utan att frågan kommit på tal passade Putin även på att kommentera uppgifterna om ryska ubåtar i Östersjön. Att det skulle ha funnits ryska ubåtar på svenskt vatten kallar han för falsk information.

– Det är bara nonsens.

I samband med de andra frågorna från nyhetsbyråcheferna förnekade Putin att den ryska staten är inblandad i hackerattacker i syfte att påverka valresultat i andra länder, en oro som växt i Europa sedan amerikanska myndigheter framfört sådana misstankar.

– Ingen hackare kan påverka valkampanjer i något land i Europa, Asien eller Amerika.

Putin sade också att USA:s robotförsvarssystem i Sydkorea orsakar ny kapprustning, vilket gör att Ryssland kommer att förstärka sina styrkor i regionen. Han nämnde ögruppen Kurilerna som en passande plats och underströk att Ryssland inte kommer att stå och se på när andra länder ökar sin militära kapacitet längs landets gränser i Europa och Östasien.

TT bad även om en kommentar till det besked som USA:s försvarsminister Jim Mattis gav Dagens Nyheter om att USA skulle stå på Sveriges sida – oaktat Natomedlemskap – om Ryssland skulle angripa Sverige. Putin avslutade mötet utan att ge någon direkt kommentar till det.

TT"

" Fakta. Sverige och Nato

Nato, som bildades 1949, har 28 medlemmar. Bland dem finns Danmark, Norge, Island och de baltiska staterna.

Medlemmarna omfattas av en överenskommelse, Natofördragets artikel 5, enligt vilken en attack mot ett medlemsland ska betraktas som en attack mot alla.

För icke-medlemsländer sker samverkan med Nato bland annat inom programmet Partnerskap för fred (PFF), där Sverige varit med sedan 1994. Det sker även i Euroatlantiska partnerskapsrådet (EAPR) som inrättades 1997. Partnerländerna har också samverkan med Nato i Partnership for peace planning and review process (Parp), där ländernas förmågor att delta i internationella insatser redovisas och utvärderas.

Den svenska regeringens värdlandsavtal med Nato innebär att Sverige lättare ska kunna stödja och ta emot stöd vid en kris på hemmaplan eller i närområdet.

Källa: Nato "

DN FREDAG 2 JUNI 2017

"Nya vågor från svarta hål har upptäckts

Forskare har upptäckt gravitationsvågor i rymden för tredje gången på kort tid. De nya vågorna härrör från en kollision mellan två svarta hål för tre miljarder år sedan.Nu väntar Nobelpriset på upptäckarna. Redan ifjol, när de två tidigare upptäckterna utannonserades, i februari och juni 2016, spekulerades det om Nobelpriset, men så blev inte fallet. Fast de flesta tippar att det måste komma. – Jag skulle bli förvånad annars. Möjligen blir det ett pris redan i år, säger Maria Sundin, astrofysiker vid Göteborgs universitet.

Gravitationsvågor, som förutsågs av Albert Einstein för 102 år sedan, uppstår vid en snabb förändring av gravitationsfältet, exempelvis vid kollisioner eller explosioner ute i rymden. De är normalt mycket svaga, men ibland lite starkare, och det är sådana som nu registrerats.

Precis som de två tidigare upptäckterna härrör även denna från en kollision mellan två svarta hål – med en massa 31 respektive 19 gånger massan hos vår egen sol. Kollisionen inträffade för tre miljarder år sedan.

– Einstein skulle ha varit glad, säger Maria Sundin.

Alla vågorna har hittats av forskningsobservatoriet Ligo (Laser Interferometer Gravitational-Wave Observatory) i USA. Det består av två anläggningar, en i Louisiana, en i delstaten Washington.

– Ligo är ett nytt instrument för att studera universum. Vi har gått från observationer med blotta ögat, till vanliga teleskop, till radioteleskop, och nu till laserinterferometer, säger Maria Sundin.

Hon är i första hand glad över att vågorna definitivt har bekräftats. Men hon påpekar att upptäckten öppnar ett nytt fönster i utforskningen av universum.

– Det innebär nya möjligheter att studera inte bara svarta hål och supernovor, utan även det väldigt, väldigt unga universum. Vi kommer lite närmare tiden alldeles efter big bang då vi tror att universums struktur ändrades snabbt, säger hon.

Upptäckten, som bygger på samarbete mellan forskare från flera länder, presenteras i Physical Review Letters.

TT"

" Fakta. Gravitationsvågor
Källa: NE, Ligo

Gravitationsvågor är en form av strålningsenergi. De utgörs av förändringar i rummets och tidens geometri som rör sig med ljusets hastighet bort från källorna som alstrar dem. Källorna är oftast massiva kollisioner och explosioner i rymden. De förutsågs av Albert Einstein i hans allmänna relativitetsteori som lanserades 1915.

De påvisades första gången 2015 vid Ligoanläggningen i USA. Upptäckten utannonserades i februari 2016. "

DN FREDAG 2 JUNI 2017

"Kommissionär vill koppla ihop EU:s dataregister

Poliser och gränsvakter i EU ska få lättare att göra personkontroller när EU:s olika dataregister för asylsökande och misstänkta brottslingar kopplas ihop. Det vill Storbritanniens sista EU-kommissionär Julian King, som besöker Stockholm på fredagen.– Det handlar inte om att skapa ett storebrorsliknande system, säger King till DN.

Bryssel.

På tionde våningen i EU-kommissionens väldiga och kompakta byggnad i Bryssel tar Julian King emot DN:s och Ekots utsända.

Inför fredagens besök i Stockholm är han beredd att svara på frågor om EU:s arbete mot terror, cyberattacker och organiserad brottslighet, som han ansvarar för i kommissionen.

Han är en av unionens 28 EU-kommissionärer, men han har samtidigt ett begränsat uppdrag.

Om knappt två år, när Brexitförhandlingarna är över, måste Julian King lämna kommissionens byggnad.

– Ja, vid midnatt den 29 mars 2019 är jag inriktad på att packa mina saker och rensa skrivbordet, säger Julian King med ett smalt leende.

EU-kommissionen klarar sig nog utan King, men vad händer med EU-samarbetet mot terror och brott när Storbritannien lämnar? På något sätt måste britterna vara med också i framtiden, säger Julian King.

– Jag har två år på mig att stärka EU:s arbete för bättre säkerhet, men jag vill också att det ska vara öppet för tredje land.

– Tänk på att USA för närvarande är en nyckelpartner för EU. När Storbritannien lämnar unionen är Storbritannien en potentiell partner.

Hur ett sådant samarbete skulle utformas är däremot oklart. Kan Storbritannien delta i EU:s polisorgan Europols arbete? Antagligen, på något sätt. Kan Storbritannien fortsätta att använda den europeiska arresteringsordern, som har gjort det betydligt enklare att överlämna misstänka brottslingar mellan länder i EU? Eventuellt.

– Detta handlar om hot som alla utsätts för. Vi kan bemöta dessa hot bättre om vi arbetar tillsammans, säger Julian King.

– Om Storbritannien vill ha ett fortsatt samarbete och övriga svarar positivt, måste vi hitta svar på de komplicerade frågor om hur det ska utformas inom ramen för ett nytt partnerskap.

Storbritannien anses dessutom ha EU:s mest effektiva underrättelsetjänst. Hur ska övriga EU-länder klara kampen mot terrorn utan den?

– EU-ländernas underrättelsetjänster träffas redan regelbundet i Nederländerna, men de samtalen sker helt utanför EU-samarbetet, påpekar Julian King.

Frågan är dock om Storbritannien kan och vill vara med i det allt tätare informationsutbyte som Julian King hoppas att EU ska få.

I mitten av maj presenterade King flera nya idéer som går ut på att EU ska koppla ihop redan existerande register.

Julian King vill att poliser och gränsvakter i EU:s olika länder ska kunna vända sig till en enda sökportal för att göra personkontroller.

I dag krävs flera sökningar. Det är för krångligt och det tar för mycket tid, anser Julian King.

Han föreslår därför att till exempel SIS, Schengen information system, där misstänkta och efterlysta personer registreras, och Eurodac, där fingeravtryck från alla som söker asyl i EU samlas, ska kopplas ihop.

Med en enda sökportal, ett gemensamt centrallager för redan existerande databaser och en gemensam biometrisk matchningstjänst i EU kan terrorkampen bli mer effektiv, anser King.

– Vi talar inte om att samla mer information, utan att om att använda information som redan finns.

– Det handlar inte alls om att skapa ett enda storebrorsliknande system för övervakning. Jag är helt övertygad om att vi kan göra detta med full respekt för människors grundläggande rättigheter och personliga integritet.

Andra är oroliga. Kommissionens nya förslag diskuterades i EU-parlamentet för första gången i måndags. Då varnade Micael O'Flaherty, chef för EU:s byrå för grundläggande rättigheter, för flera risker.

O'Flaherty påpekade bland annat att det finns gott om felaktiga personuppgifter i SIS och Eurodac, vilket om de får större spridning kan leda till värre problem för enskilda.

Julian King tillbakavisar invändningarna.

– Det här är praktiska lösningar. Vi vill bara kunna använda informationssystemen på bästa och mest effektiva sätt, hävdar han.

EU:s justitie- och inrikesministrar har ännu inte behandlat Kings förslag, men en första diskussion ska ske när ministrarna träffas i Luxemburg den 8–9 juni.

Det är med andra ord långt kvar innan det är dags för beslut. Och Julian King anser att EU:s största problem i terrorkampen inte handlar om att unionen går för fort fram, utan att medlemsländerna tar alltför lång tid på sig att genomföra beslut som redan har fattats.

Han pekar till exempel på EU:s nya register för flygpassagerare, PNR, Passenger name record.

Efter mer än tio års förhandlingar lyckades EU:s länder till slut komma överens förra året och planen är att PNR ska fungera våren 2018. Det bygger i sin tur på att alla länder bygger upp nationella system, och det arbetet går hittills mycket trögt.

– Hälften av länderna är på god väg, men en del medlemsstater har väldigt stora problem, förklarar Julian King.

Så hur går det då med EU:s register över flygpassagerare?

– Alla länder måste genomföra beslutet. Vi får försöka bidra med pengar och annan hjälp till länder som tycker att det är komplicerat.

Annika Ström Melin

annika.strom-melin@dn.se "

"**Fakta. EU:s säkerhetsunion**

Storbritanniens EU-kommissionär Julian King kommer till Stockholm fredagen den 2 juni. Han ska träffa inrikesminister Anders Ygeman och en lång rad företrädare för det svenska rättsväsendet.

Julian King har ansvar för det som kallas EU:s säkerhetsunion.

I mitten av maj presenterade King flera nya förslag som går ut på att EU ska koppla ihop redan existerande dataregister för att misstänkta terrorister och andra brottslingar ska upptäckas snabbare.

EU:s justitie- och inrikesministrar ska ha en första diskussion om Julian Kings nya idéer under rådsmötet i Luxemburg den 8–9 juni.

Fakta. Brexit efter midsommar

Efter valet i Storbritannien nästa vecka ska förhandlingarna om Brexit sätta i gång. Planen är att de ska inledas veckan efter midsommar.

Först handlar samtalen om skilsmässan mellan EU och Storbritannien. Det gäller bland annat vilka rättigheter EU-medborgare i Storbritannien och britter i andra EU-länder ska ha i framtiden och hur mycket Storbritannien ska betala för EU-åtaganden som landet har gjort som EU-medlem.

EU vill ha ”tillräckliga framsteg” i förhandlingarna om skilsmässan innan samtal om ett nytt partnerskapsavtal mellan EU och Storbritannien kan inledas. Det dröjer med andra ord innan det blir förhandlingar om hur Storbritannien och EU i framtiden ska samarbeta i kampen mot terrorn. "

DN FREDAG 2 JUNI 2017

"Långsiktighet verkar inte prioriteras – men det är enda alternativet

Analys. Det senaste terrordådet i Kabul är ännu ett tecken på att det internationella samfundet har misslyckats i Afghanistan. Om det finns något hopp för landet står det till en organisation med rötterna i svenskt folkrörelsearbete.

Eiffeltornets belysning släcktes ned natten mot torsdagen som en sorgemanifestation för de nästan hundra bombdödade i Kabul.

Det känns symboliskt på mer än ett sätt. När mångmiljardbistånd och hundratusentals soldater inte kunnat utrota terrorn i Afghanistan, är det då bara pompösa sorgeritualer som återstår?

Afghanistan har varit i så gott som oavbrutet krig de senaste fyra decennierna. USA är i Afghanistan inblandat i den längsta krigsinsatsen i Amerikas historia. Den USA-ledda invasionen Operation Enduring Freedom (”Bestående frihet”) påbörjades den 7 oktober 2001, strax efter 11 september-attackerna, och den pågår än.

Under samma tidsrymd har USA satsat motsvarande tusen miljarder kronor i militärt och civilt bistånd i Afghanistan.

Vad har uppnåtts?

Säkerhetsläget i Afghanistan är i dag det sämsta på åtta år. Det brukar sägas att den sunniextremistiska talibanrörelsen har kontroll över ungefär en tredjedel av landet. Men i praktiken existerar inga säkra regioner i landet – det är onsdagens bombdåd i de ytterst välbevakade ambassadkvarteren i Kabul ett eftertryckligt bevis på.

Korruptionen är epidemisk och en direkt följd av missriktat bistånd som pytsats ut utan krav på redovisning eller motprestation enligt principen ”pengar kan laga allting”. En stor del av biståndsmedlen har dirigerats till lokala krigsherrar, det som på engelska kallas ”warlordism”. Något som ökar vanligt folks missnöje med regimen och gynnar talibanerna.

Den nationella armén som ska svara för säkerheten är otillräckligt motiverad och utbildad. Också armén är offer för korruption och vanstyre – enligt USA:s kontrollmyndighet för det afghanska biståndet, Sigar, har utrustning för minst tre miljarder kronor bara försvunnit – sannolikt har en stor del av hårdvaran sålts till talibaner och andra motståndsgrupper.

Den ekonomiska tillväxten är nära noll och arbetslösheten närmare 50 procent. Ett av de få områden som kan påvisa rejäla framsteg är narkotikahandeln. Afghanistan står för 85 procent av världens opiumproduktion (enligt FN:s World drug report). Talibanrörelsen och lokala makthavare delar på inkomsterna – det beräknas att talibanerna drar in motsvarande en miljard kronor årligen på opiumhandeln, som också göder korruptionen.

Nu signalerar USA:s försvarsdepartement att det vill öka den cirka åttatusenhövdade kontingent som finns i Afghanistan, med upp till 4 000 man. Hur detta ska påverka situationen i landet är en minst sagt öppen fråga. Mellan 2009 och 2010 befann sig cirka 130 000 utländska soldater i landet, men deras effekt på säkerheten har med facit i hand varit marginell.

Bilden av den amerikanskledda insatsen blir osökt den av en ung soldat som aldrig varit utanför USA och som dimpar ned i de afghanska bergen med mörkerglasögon på näsan, en dollarbunt i ena handen och en M16-karbin i den andra. Ett möte med en främmande kultur som andas arrogans och kortsiktighet och som därmed är dömt att misslyckas.

Som en positiv motbild, ett exempel på att omvärlden faktiskt kan bidra till en gynnsam utveckling i Afghanistan, vill jag gärna föra fram den obeväpnade funktionären från Svenska Afghanistankommittén (SAK) i rutig Dressmanskjorta och beiga Fjällrävenbyxor.

Ja, det kan låta raljant. Men jag har följt SAK från dess tillkomst i början av 1980-talet och vågar säga att deras småskaliga och tålmodiga arbete, med rötterna i svensk folkrörelsetradition och förankrat i Afghanistans lokalsamhällen ute på landsbygden, har betytt mer för de krigströtta afghanerna än de amerikanska mångmiljoninsatserna som stöttas med bestyckade Hummerjeepar.

SAK, som med sina cirka 5 000 anställda (varav 99 procent är afghaner) är en av Afghanistans största privata arbetsgivare, har satsat på uthålliga insatser inom främst skola och hälsovård. De har opartiskhet som sitt signum och har därmed undvikit att till skillnad från den internationella styrkan bli en del av de mångskiftande lokala konflikterna.

Framstegen är inte enastående och de har hämmats av de ökade inbördes konflikterna. Men de finns där: uppemot sju miljoner barn kan gå i skola, 2,5 miljoner människor på landsbygden får sjukvård de annars inte skulle ha haft, vattenförsörjning och annan infrastruktur har stärkts i avlägsna områden.

Det handlar om ett bärkraftigt, träget arbete som binder ihop biståndsgivarna med mottagarna, en förutsättning för den tillit som behövs för den komplicerade politiska processen.

Långsiktighet är inget som verkar prioriteras av dagens beslutsfattare när det gäller att angripa den afghanska krisen. Men finns det egentligen något alternativ för Afghanistan och för omvärlden?

Erik Ohlsson

erik.ohlsson@dn.se "

"**Bakgrund. Ökad oro i Afghanistan**

På onsdagsmorgonen detonerade en kraftig bilbomb i Kabuls diplomatkvarter. Attacken var ett självmordsdåd. Över 90 människor dödades och närmare 400 skadades.

Terrordådet är det senaste i en lång rad i den afghanska huvudstaden, som ansatts hårt av attacker både från talibanrörelsen och från IS.

Afghanistans nutidshistoria har präglats av krig, från Sovjetunionens ockupation 1979 och fram till i dag.

År 2001 invaderades Afghanistan av en USA-ledd allians, då den styrande talibanregimen hade vägrat att överlämna al-Qaidaledaren Usama bin Ladin som hade en fristad i de afghanska bergen.

Talibanerna störtades, men USA:s inblandning har lett till nya våldsamheter. Som mest har det funnits över 130 000 utländska soldater i landet. "

DN FREDAG 2 JUNI 2017

" Tiggerilag snabbehandlas

Det danska förslaget om att fördubbla straffet för tiggeri kommer att snabbehandlas av folketinget redan i juni. Anledningen är att Köpenhamn anser sig ha så stora problem att staden vädjat om hjälp. Statsminister Lars Løkke Rasmussen meddelade på onsdagen att regeringen vill skärpa minimistraffet för tiggeri till det dubbla: 14 dagars ovillkorligt fängelse vid förstagångsförseelse. Regeringen har stöd för förslaget, och Rasmussens plan var att det skulle antas till september. Men vid ett möte har partiledarna beslutat att lagförslaget ska snabbehandlas av det danska parlamentet, folketinget, till den 14 juni.

Det är Köpenhamns överborgmästare, Frank Jensen (S), som bett rikspolitikerna om hjälp med vad han kallar ”gatusovare”. Jensen har till tidningen Berlingske sagt att det bland annat handlar om problem med romer som sover i en kyrka i centrala Köpenhamn, och att området används som toalett.

– Som kommun kan vi inte ensamma lösa det växande problemet, då många av migranterna är här som lagliga EU-medborgare, säger Jensen som riktat en skarp uppmaning till regeringen att skärpa reglerna, rapporterar DR.

Socialistisk Folkeparti (SF) är emot förslaget.

– Självklart är det ett problem, när folkgrupper hamnar på Danmarks gator utan någon utsikt till en värdig framtid här. Men vi anser inte att lösningen är att sätta folk i fängelse för tiggeri, meddelar partiledare Jacob Mark.

I april trädde en lagändring i kraft i Danmark som gör det olagligt att sätta upp och bo i läger som ”skapar otrygghet i närområdet”.

TT Ritzau "

DN FREDAG 2 JUNI 2017

"Matglad ung varg från Polen väcker debatt

Jorden runt.Tvååringen gick under namnet ”Fettot” och spred skräck bland invånarna på landsbygden utanför Berlin. Nu undrar alla vart han tagit vägen. Det handlar om ungvargen ”Pumpak” som vandrat över gränsen från Polen och gjort sig hemmastadd i de glesbefolkade bygderna utanför Berlin. Uppskrämda boende vittnar i lokaltidningarna om hur Pumpak, Matglad ung varg från Polen väcker debatt

Uppskrämda boende vittnar i lokaltidningarna om hur Pumpak, vars polska namn översätts till ungefär ”Fettot” eller bara ”den feta”, setts strosa omkring mitt i byarna. Av rapporterna framgår att det rör sig om en särdeles matglad varg som tagit för sig av allt ätbart han kommit över. Pumpak ska ha länsat komposter, ätit från äppelträden och vid åtminstone ett tillfälle slukat en tårta som en kvinna ställt ut på kylning.

Det var nog bara en tidsfråga innan den vargdebatt som rasat i Sverige det senaste decenniet skulle nå även Tyskland. I mer än 100 år var vargen utrotad från de tyska skogarna men har sedan det första vargparet skymtades år 2000 gjort snabb comeback. Myndigheterna räknar med att det i dag finns omkring 50 vargflockar i hela landet, varav omkring hälften bor i delstaten Brandenburg som är närmsta granne med Berlin. Vargstammen väntas växa kraftigt de närmaste åren.

Och precis som i Sverige verkar den tyska vargdebatten djupt polariserande. Tonläget är upprört när vargvänner och vargkritiker tävlar i konsten att smutskasta varandra. En lokalpolitiker väckte nyligen uppmärksamhet när denne anklagade vargvännerna för att vara ”Öko-Pegida”, en sammanskrivning av tyskans ord för ekologisk och namnet på den främlingsfientliga rörelsen Pegida. Miljöaktivisterna utnyttjar landsbygden för sina politiska syften, hävdade han. Vargvännerna svarade med att kalla motståndarsidan för samma sak, det är ju de som har en främlingsfientlig inställning till den invandrade vargen heter det. Så har det fortsatt.

När myndigheterna till slut gav klartecken att skjuta ”Fettot” var reaktionerna förstås blandade. Medan vargkritikerna jublade samlade Pumpaks vänner in fler än 100 000 namnunderskrifter för att låta honom leva vidare. Men hur det gått för den matglada vargen är en öppen fråga. Som av en händelse är han nu spårlöst försvunnen.

Lina Lund
lina.lund@dn.se "

DN FREDAG 2 JUNI 2017

" Försök att bluffa sig upp på Everest

Är det för lätt att fejka en bestigning av världens högsta berg? Frågan har aktualiserats sedan rekordmånga klättrare hoppas nå toppen av Mount Everest i år. I många fall bygger anspråken på att ha bestigit någon av världens högsta bergstoppar till stor del på förtroende, vilket tidigare inte har utgjort något större problem i klättringskretsar.

För att få ett intyg på bestigningen av Mount Everest måste klättrare ge nepalesiska eller kinesiska myndigheter ett foto från toppen och en rapport från personal i baslägret.

Men förra året portades två klättrare från berget sedan de manipulerat fotografiet som skulle styrka deras bragd.

Och det ökade intresset för att bestiga Mount Everest rapporteras ha resulterat i att klättrare ibland erbjuder mutor för att få en misslyckad klättring godkänd. Det råder också ökad konkurrens mellan klättringsföretag, som vill ha en fläckfri statistik om antalet kunder som lyckas nå toppen. Det finns rapporter om att de har utfärdat certifikat trots att klättrarna har misslyckats.

– Om det blir vanligare kanske regeringen bör vidta åtgärder. Kanske en expertpanel kan granska toppcertifikaten, säger Dawa Steven Sherpa från företaget Asian Trekking.

Det nepalesiska turistdepartementet, som godkänner certifikaten, medger att det finns kryphål i systemet.

TT-AFP"

" **Fakta**.
Försöken att nå Mount Everests topp 8 848 meter över havet inleddes på 1920-talet när Tibet öppnades för utlänningar. I år försöker rekordmånga klättrare nå toppen och det har varnats för köbildning.
Källa: Nationalencyklopedin "

DN FREDAG 2 JUNI 2017

" Kineser firade barndagen

En pojke med en hatt av färgglada ballonger smaskade i sig spunnet socker i en park i Peking när Kina på torsdagen firade Internationella barndagen.

När FN:s generalförsamling 1954 antog en resolution om barnets rättigheter rekommenderades alla länder att inrätta en internationell barndag för att uppmärksamma barns situation världen över. I Kina firas dagen den 1 juni som är en helgdag.

DN"

DN FREDAG 2 JUNI 2017

" Ryssland redo sälja robotförsvar till Turkiet

Ryssland. Ryssland är redo att sälja luftvärnssystemet S-400 till Natomedlemmen Turkiet. Det beskedet gav president Vladimir Putin vid en frågestund med internationella nyhetsbyråchefer i S:t Petersburg.

De båda länderna har diskuterat affären under en tid. I april meddelade den turkiske försvarsministern Fikri Isik att förhand-lingarna gått in i slutskedet, men att ingen överenskommelse skulle undertecknas omedelbart.

S-400 är ett av Rysslands modernaste robotförsvarssystem och kan användas mot både flygplan och kryssningsrobotar.

TT-Reuters"

DN FREDAG 2 JUNI 2017

" USA:s ambassadflytt till Jerusalem läggs på is

USA. USA kommer inte att flytta sin Israel-ambassad till Jerusalem – inte ännu. Beskedet bottnar i ett dokument undertecknat av president Donald Trump, meddelar Vita huset.

Trump har tidigare deklarerat sin avsikt att flytta den amerikanska beskickningen från Tel Aviv – men det är en känslig internationell fråga, eftersom Israels kontroll över hela staden inte har vunnit internationellt erkännande. Andra länder, som Sverige och EU:s medlemsländer, behåller sina ambassader i Tel Aviv så länge frågan om Jerusalems status inte är löst.

TT-AFP-Reuters"

DN FREDAG 2 JUNI 2017

"180 miljoner kronor

... är värdet på den narkotika som beslagtagits ombord på en fiskebåt utanför El Salvadors kust. Totalt rör det sig om 840 kilo kokain. De fem männen ombord kommer att åtalas för narkotikahandel med ett minimistraff på åtta år.

Sedan årets början har El Salvador beslagtagit mer än två ton droger med ett gatuvärde på mer än 47 miljoner dollar, över 400 miljoner kronor.

TT-AFP"

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

" Dumheten blir officiell

Det finns en liten klubb för presidenter som förkastar FN:s klimatavtal. Hittills är det Syriens Bashar al-Assad och Daniel Ortega i Nicaragua som har haft medlemskap.

Nu ansluter sig också Donald Trump. USA ska dra sig ur Parisavtalet, med brasklappen att det kan omförhandlas under de år det tar att fullfölja utträdet.

Ingen kan ha blivit förvånad av det besked som till slut gavs från Vita huset på torsdagen. Desto fler är bedrövade över att Trump faktiskt tänker infria löftet han ställde ut i valrörelsen.

Allierade, bland annat på G7-mötet i förra veckan, har in i det sista försökt övertyga Trump – dels om avtalets förtjänster, dels om det faktum att framtidens jobb inte finns i kolgruvorna.

Men att vädja till presidentens förnuft var alltså lönlöst. Trump går på instinkt, han lyssnar inte på ”utländska lobbyister”. *America first*, går parollen, och magkänslan säger som alltid att USA:s folk har blivit draget vid näsan. Kineserna har lurat de godtrogna amerikanerna i en fälla som ska innebära döden för landets ekonomi.

USA, sades det också på torsdagen, ”får” för lite i det avtal som är tänkt att ge också kommande generationer amerikaner uthålligt välstånd.

Parisavtalet designades för att klara oförutsedda händelser i enskilda länder. Att upplägget blev flexibelt var också ett av skälen till att så många kunde skriva under.

Uppgörelsen binder världen vid en viktig idé: uppvärmningen av vår planet måste begränsas till under två grader. Men Parismodellen innebär att länderna kontinuerligt gör egna utfästelser om minskade växthusutsläpp. Det hela bygger inte så mycket på fasta procentsatser, som den mindre lyckade föregångaren Kyotoprotokollet gjorde. Man kan säga att metoden i stället är processbaserad.

Gåtan är således varför USA måste mäla sig ur. Trump satte omedvetet fingret på paradoxen i sitt tal utanför Vita huset: Avtalet är ”icke-bindande” och samtidigt ”drakoniskt”.

Han har redan gjort klart att han struntar i sin företrädare Barack Obamas klimatlöften. Den förra administrationens utfästelser blev överspelade i mars, då federala regler för kolkraften revs upp. Scott Pruitt, chef för USA:s miljömyndighet, har drivit på för att Vita huset ska göra denna galenskap officiell genom att också lämna Parisavtalet.

Symboliken är stark. Naturligtvis fräter beslutet på den globala uppgörelsens trovärdighet. Fonderna för klimatbistånd kommer att lämnas halvtomma när Vita huset ställer in betalningarna.

President Obama agerade draglok i förhandlingarna och lyckades knuffa ledarna i Peking i rätt riktning. Det var avgörande, och det går inte att komma ifrån att USA:s kursändring innebär ett bakslag.

Men alternativet – att Trumps USA stannat kvar i avtalet – hade knappast heller stärkt FN-processen. I förra veckans nummer av tidskriften Nature Climate Change argumenterade klimatforskaren Luke Kemp tvärtom för att en amerikansk exit är det minst usla scenariot.

Åtskilliga praktikaliteter återstår i Parisuppgörelsen. Därefter kommer övervakning, uppföljning och nya utfästelser. Och beslut fattas i enighet.

Ett USA med ont uppsåt hade kunnat förpesta stämningen och utpressa sina motparter. Den som vill se glaset som halvfullt kan alltså konstatera att en mäktig sabotör diskvalificerar sig själv. När president Trump nu klär sig i både foliehatt och dumstrut öppnar det för resten av världen att sköta ruljansen.

En hake är att det dröjer tre år innan USA formellt går ur. Under tiden måste andra parter undvika att bli Trumps gisslan.

Det finns ljusglimtar som talar för att klimatarbetet mycket väl kan fortgå. Kina, världens största uppvärmare, har ändrat attityd. På folkkongressen i våras lovade premiärministern att den blå himlen snart ska skymtas i Kinas smogdrabbade städer. Investeringarna i förnybar energiteknik sker i hög fart. Satsningen på elbilar är på riktigt.

Det gäller även Indien, vars inofficiella mål är att alla nya bilar ska drivas av el senast år 2030. Affärstidningen Financial Times rapporterar att priset på solenergi i landet har sjunkit med två tredjedelar på några få år.

En milstolpe sågs så sent som förra månaden. Då kunde de indiska myndigheterna godkänna en solenergianläggning som redovisar lägre kostnader än kolkraften.

Den sortens utveckling kan inte president Trump rulla tillbaka. Såväl tekniken som politiken befinner sig i en stark rörelse framåt. EU och resten av världen måste gå vidare.

DN 3/6 2017 "

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

"Tjänster och små diskreta gåvor

Korruptionen kan vara både rationell och funktionell. Men den bygger varken på lag eller likabehandling. Trots ländernas inträde i EU lunkar den östeuropeiska vardagen på i de gamla spåren. Jag läser i tidningen om den senaste lokala skandalen och då menar jag inte de dagliga politiska: på Dolac, den stora bondemarknaden mitt i Zagreb, säljs som ekologiskt hemodlad frukt och grönsaker vad som egentligen är billig massvara från utländska växthus. Från Tyskland, Italien eller Ungern. Den importerade vitlöken, salladen eller jordgubbarna blir så tre eller fyra gånger dyrare.

Som kund på Dolac klagar jag över detta bedrägeri för Andrej, stamkund och kroatisk familjemedlem. Han säger: ”Det har jag vetat länge. Bara en handfull av handlarna säljer vad som är från egen täppa, nästa gång ska jag peka ut dem för dig”. Jag säger: ”Varför har du inte gjort det för länge sedan?” På det har han inget bra svar, bara att jag väl får skylla mig själv om jag inte märker skillnaden på falskt och äkta.

Men inspektörerna som ska övervaka att allt går rätt till och inget säljs under falsk varubeteckning? Vad gör de egentligen?

Åt det ler han medlidsamt och detta leende, inte bedrägeriet, är för mig den egentliga skandalen. Han säger: ”De blir förstås mutade av handlarna för att inte göra skillnad på tomat och tomat.” En muta som inte precis består av ett knippe garanterat obesprutade morötter.

”Det fattar ju minsta barn”, tillägger han. ”Märkligt att du efter nästan ett helt liv i denna del av Europa inte gjort det.”

Ett och annat har jag förstås ändå begripit, också om korruption. Inte minst om dess omfattning. Också i Sverige finns korruption, men då som undantag, inte som norm och system. Här håller den hela samhällsmaskineriet i gång, smörjer vad som annars inte skulle gripa i varandra, i stället stå stilla. Korruptionen är både rationell och funktionell. Men det handlar om en ordning som inte bygger på lag och lika behandling av alla, inte på den rättsstat som är grunden för vårt moderna samhälle. I den meningen består Östeuropa fortfarande av mycket omoderna samhällen.

Fast inte formellt: ett villkor för östeuropéernas medlemskap i EU var att tusentals nya lagar, bestämmelser och förordningar på alla samhällsområden först skulle tas över för att ersätta tidigare kommunistiska eller för att reglera vad som förut varit oreglerat. Det är nu länge sedan. Att de formellt antagits är dock inte samma sak som att de också skulle tillämpas och efterlevas.

I förskräckande utsträckning lunkar den östeuropeiska vardagen ofta på i de gamla upptrampade spåren. Jag skulle inte drömma om att gå på läkarbesök utan några bra flaskor vin; i snabbköpen finns alltid en rad mycket dyra och dammiga flaskor som ingen vanlig dödlig någonsin druckit därför att de är avsedda för läkarkåren.

På bilverkstan sticker jag på förhand till mekanikern några sedlar, mot slutet av året får brevbäraren sin ”julklapp” medan sådana handfasta ”gåvor” i ministerier och verk ersätts av ett diskret kuvert med lämpligt innehåll. Ledande politiker avslöjas ideligen som mutkolvar, men hamnar bara sällan inför rätta eller i fängelse.

Under kommunismen var det annorlunda, säger nostalgikerna. Mutade sig fram gjorde vi ändå inte. Men det är inte sant. Bortsett från att den tidens dinarer, zloty eller forinter som smörjmedel skulle ha varit en förolämpning lik – vad kunde man köpa för dem? – och hårdvaluta sällsynt, gällde då tjänst mot gentjänst, att känna någon som kände någon som kunde ”organisera” förtur eller den rätta stämpeln. Och förr eller senare blev den som ”organiserade’” i sin tur behövande. Alla var beroende av varandra, inspunna i ett finmaskigt nät av korruption, samtidigt med en hållhake på varandra.

Just detta ömsesidiga beroende gör det nästan omöjligt att reformera ett sådant samhällssystem. En närstående väninna blev politiker med stora reformistiska ambitioner och när hon en gång kom hem från en valturné på landet med flaskor och en hel lufttorkad skinka i famnen, förebrådde jag henne. Hur skulle detta land någonsin kunna reformeras om inte just någon som hon bröt med den korrupta ordningen?

Men hon hade redan resignerat. Tog hon inte emot sådana ”gåvor” skulle ingen rösta på henne; väljarna ville ha en hållhake på henne, en anledning att i framtiden kunna kräva en gentjänst. Och att reformera systemet krävde att först bli vald, men att bli vald att först svära eden med två fingrar på den gamla ordningen. En ond cirkel. Min kritik var naiv och min väninna blev så småningom minister i en enbart till namnet reformerad stat.

Ibland tvivlar jag på att man i Bryssel begriper hur avgrundsdjup skillnaden är mellan teori och praxis i östutvidgningens medlemsstater.

I Bryssels rapporter klagas visserligen på rättsstatens ineffektivitet och långsamhet, men egentligen är det en missuppfattning. Den statliga byråkratin fungerar här inte sämre än någon annanstans: händer ingenting, vilket ofta är fallet, beror det enbart på att den fortfarande väntar på sina pengar eller fått för litet betalt.

Vår trädgård är ännu efter åratal inte registrerad som vår. För det krävs ett kuvert till rätt kommunaltjänsteman. Men min hustru har förbjudit mig och jag inte övervunnit mitt här malplacerade svenska rättspatos.

Richard Swartz
richard.swartz@chello.at journalist, författare och fristående kolumnist i Dagens Nyheter. "

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

"Tragedin med ständigt nya kapitel

Terrordådet i Kabul i onsdags krävde över 90 liv. Det var ett av de värsta under hela kriget i Afghanistan, och ett av årets många. Vem som bär skulden är okänt. Talibanerna nekar, men misstankarna riktas mot Haqqaninätverket som är en del av rörelsen. IS har inte hört av sig.

Säkerhetssituationen fortsätter att försämras i landet. Talibangerillan har också framgång på slagfältet. I april anställdes rena massakern vid en attack mot arméns största bas, och andelen territorium där regeringen inte har full kontroll ökar kontinuerligt.

Barack Obama försökte dra sig ur Afghanistan, men lämnade till slut 8 400 soldater plus några tusen från andra Natoländer. Pentagon kräver nu 5 000 till, och om detta förs en animerad diskussion inom Trumpadministrationen. Nationalisterna i Vita huset, som chefsstrategen Steve Bannon, vill sluta bygga nationer utomlands.

Å ena sidan är det uppenbart att president Ashraf Ghani inte klarar av läget, och att talibanerna lär återta makten om USA retirerar. Då hotas de framsteg som trots allt skett inom hälsovård och utbildning. Flickorna skulle tvingas glömma det där med skolan.

Å andra sidan har 16 år gått sedan den amerikanska invasionen. Inte ens när USA och Nato hade 130 000 soldater på plats kunde kriget vinnas. Det kostar fortfarande 3 miljarder dollar i månaden. Donald

Trump har aldrig twittrat någon plan om Afghanistan, och brukar låta generalerna sköta krigen. Seger garanterar det inte.

En uppgörelse mellan Kabul och talibanerna är förutsättningen för fred, men alla ambitioner i den riktningen har alltid stupat.

President Ghani såg ut som en seriös figur när han tillträdde 2014, även om hans valseger vilade på fusk. Som bekämpare av korruption har han visat sig precis lika ineffektiv som företrädaren. Vicepresident Dostum är i husarrest, anklagad för tortyr av en politisk rival. Pakistan fortsätter att intrigera med talibanerna.

Omvärldens bistånd har genom åren uppgått till hundratals miljarder. Utländska makter har kört fast i Afghanistan genom hela historien. Men hur befolkningen ska få ett drägligt liv utan dem är dessvärre ett mysterium.

Gunnar Jonsson
gunnar.jonsson@dn.se "

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

”I den akuta klimatkrisen väljer vi nu bort flyget”

När Donald Trumps USA väljer att vända forskning, ansvar och världssamfundet ryggen så ökar ansvaret för oss andra. Nu är det upp till övriga nationer och till organisationer och företag att ta ansvar. Och det är upp till dig och mig. Vi börjar med ett enkelt men effektivt steg: vi väljer bort flyget, skriver åtta forskare, artister och idrottare.

Världens näst största utsläppare av koldioxid överger Parisavtalet. USA är historiskt den allra största utsläpparen av de växthusgaser som kommer att påverka vårt klimat i hundra- eller tusentals år framöver.

Och när Donald Trumps USA väljer att vända forskning, ansvar och världssamfundet ryggen så ökar ansvaret på oss andra. Nu är det upp till övriga världen att ta ansvar för mänsklighetens framtida välfärd och överlevnad. Det är upp till nationer, organisationer och företag. Det är upp till dig och mig.

Förr var det enkelt. Vi kastade bort ett kolapapper. Det föll till marken och ville det sig illa kunde vi få en ordningsbot för tilltaget. Nu för tiden är det knepigare. Förutom det vi bär ut i soppåsen, kastar medelsvensken via sin konsumtion bort 11 ton av ett annat skräp årligen. Ett osynligt, anonymt och luktfritt skräp: Växthusgaser. Det landar inte på marken utan fastnar till stor del i atmosfären, i hundratals eller ibland tusentals år. Det sätter jordens värmebalans ur

spel och hotar hela mänsklighetens framtid. Ändå har ingen åkt fast för denna nedskräpning. Det saknar helt straffvärde.

I Paris i december 2015 skrev det internationella samfundet under det globala klimatavtalet. Där kom vi överens om att hålla jorden under två graders uppvärmning, helst 1,5 grader jämfört med förindustriell temperatur. Detta med hjälp av utsläppsminskningar efter bästa vetenskapliga rön och med ett tydligt rättviseperspektiv. Så hur går det?

Inget vidare. 2016 har jorden redan blivit cirka 1,2 grader varmare sedan sent artonhundratal. Avsmältningen av båda polerna accelererar vilket chockar både forskare och allmänhet. Vi har en havshöjning som på sikt sätter de flesta storstäder och livsviktig jordbruksmark under saltvatten och med avsmältningen av Arktis förändras vädermönstren radikalt. Jordens reflekterande förmåga minskar dessutom när is försvinner och vill det sig illa frigör vi enorma mängder av den potenta växthusgasen metan från permafrosten. Med dessa och fler återkopplingsmekanismer riskerar vi en skenande uppvärmning bortom mänsklig kontroll. Och eftersom det finns en tröghet i klimatsystemet kommer vi om en handfull år att missa 1,5-gradersmålet oavsett vad vi hittar på. Men vad värre är: Även tvågradersmålet är i akut fara. Och två graders uppvärmning är ingen söndagspromenad. Många människor kommer att dö. Huvudsakligen fattiga, icke vita, långt bort från Sverige i stort sett utan skuld till klimatkrisen.

I det här läget har vi hjälp av en koldioxidbudget. Det vill säga beräkningar av hur mycket växthusgaser vi kan släppa ut och ändå ha hyfsade odds att slippa de värsta effekterna. FN:s klimatpanel IPCC säger att om vi från 2018 begränsar utsläppen till 750 miljarder ton koldioxid har vi 66 procent sannolikhet att stanna under två graders uppvärmning. Lätt delbart med de 7,5 miljarder människor vi nu är på jorden, får alltså var och en släppa ut 100 ton. Sen inget mer. Våra ofödda barn får inte släppa ut ett gram.

Med medelsvenskens utsläpp på elva ton växthusgaser per år bränner vi av vår del av budgeten på nio år. Sen är Parisavtalet grus. Men så har vi ju detta med rättvisan också. Den nämns i avtalet. Vi behöver ge ett visst utsläppsutrymme till fattiga länder som inte hunnit använda fossila bränslen för sin utveckling. De har inte hunnit bygga sina vägar, sjukhus och skolor och annan infrastruktur. Våra utsläpp har ju faktiskt försett oss med detta och det är rimligt att alla får ett gott liv. Så ger vi bort exempelvis en tiondel av vår utsläppsbudget till fattigare länder har vi bara åtta år tills vi övertrasserar budgeten. Tiden är alltså extremt knapp och den krymper.

Att vi i full fart håller på att misslyckas med Parisåtagandena verkar inte bekymra många svenska politiker. Det är märkligt. I princip alla riksdagspartierna accepterar klimatvetenskapen. Det borde alltså finnas en klar majoritet för krafttag. Vi hör statsministern myndigt säga: ”Klimatet är vår tids ödesfråga”. Ändå ser vi ingen systematisk klimatomställning eller några utsläppsminskningar över huvud taget. Man säljer Vattenfalls kolgruvor till vidare drift i stället för att lägga ner dem och gav i veckan en kvarts miljard till ett flygplatsbygge för skidturister som snart kommer att vara utan snö. Våra politiker är alltså i praktiken klimatförnekare eller åtminstone klimatförhalare. Än skarpare blir läget när nu Trump tar USA ur Parisavtalet. Mer än någonsin behöver samhället mobilisera alla krafter för klimatet.

Det enda som hejdar den globala uppvärmningen är att halten växthusgaser i atmosfären minskar. Inget annat. Och då måste först alla utsläpp minska snabbt. Gör vi det vinner vi lite tid. Ändå bör vi om 15 år nå nollutsläpp om vi menar allvar med Parisavtalet. För till noll ska vi. Sedan till minus, eftersom koldioxiden vi redan släppt ut bryts ned väldigt långsamt i atmosfären och fortsätter att värma upp planeten. Vi behöver alltså ”städa” atmosfären med hjälp av exempelvis trädplantering, ett förändrat jordbruk samt lagring av kol eller koldioxid med industriella metoder.

Med denna otroligt korta tidsram och extremt snäva budget hinner vi dock inte vänta på att dessa tekniker ska rädda oss. Och det räcker inte att bygga aldrig så många solpaneler, elbilar och vindkraftverk för att klara klimatkrisen, vi måste även sluta göra dumheter. Alltså helt ställa om våra vanor och beteenden också. Och vi har inte längre tid att ställa olika utsläpp mot varandra nu när alla utsläpp ska nå noll. De rikaste 10 procenten står för nästan hälften av utsläppen i världen, så här kan vi göra de snabba huggen. Och i den gräddklicken har vi de flesta svenskar och undertecknarna av denna debattartikel.

För att förstå en koldioxidbudget kan det vara bra att se vad som händer på det personliga planet: Ska vi leva i till exempel fyrtio år till får vi bara släppa ut dryga två ton koldioxid per år. Testar man sin livsstil på exempelvis kalkylatorn klimatkontot.se kan man snabbt se att något bensin- eller dieselbilåkande inte får plats inom denna budget. Inte heller några flygresor, det mest klimatstörande sättet att resa. Det klimatneutrala flyget är tyvärr långt borta och utrikes flygresor står för en allt större del av de svenska utsläppen, nu minst lika stor del som personbilstransporterna. Flygresorna är dessutom till 70 procent rena nöjesresor.

Är det okej att förneka kommande generationer stabila klimat- och ekosystem, för den kortsiktiga vinsten med flygresor? Nej, inte för oss. Vi vill ta ansvar för vårt osynliga, destruktiva skräp. Och börjar med ett enkelt men effektivt steg.

Vi väljer bort flyget. I den akuta klimatkrisen.

Kevin Anderson, professor i klimatledarskap Uppsala Universitet samt klimat och energi University of Manchester
Heidi Andersson, världsmästare i armbrytning, planetskötare
Malena Ernman, hovsångare, artist
Björn Ferry, mästare i skidskytte, skogsbrukare
Martin Hedberg, meteorolog, klimatexpert och föreläsare.
Staffan Lindberg, musiker, skribent och koldioxidbantare
Johan Landgren, författare Olja för Blåbär - Energi, Makt & Hållbarhet
Stefan Sundström, låtskrivare och artist

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

"Anna-Lena Laurén: Äldre ryssar är som filifjonkor efter tromben

Svärmor har talat om att hon ska bo hos oss två månader i sommar", meddelade min ryska kollega en morgon när hon svepte in på kontoret.

Jag var visserligen inte förvånad, eftersom jag vet att ryska svärmödrar betraktar dylika arrangemang som fullt normala. Men jag tog ändå ett steg tillbaka.

– Två månader?

– Hon ville det.

– Och du går med på det?

– Det får ordna sig. Hon är ju min mans mamma.

Min kollega var inte överlycklig över arrangemanget. Ändå kunde jag tydligt se att hon på inget sätt förhöll sig till saken med samma gränslösa irritation som jag själv hade gjort. Hon betraktade det hela som något man bara får klara av. Svärmor är ändå svärmor och dessutom en äldre person. Då har man vissa rättigheter.

Jag åker tunnelbana eller trådbuss varje dag till jobbet i Moskva och där utspelar sig ofta scener som är väldigt beskrivande när det gäller ryssars sätt att förhålla sig till äldre. Varje gång en äldre människa kommer in i en buss eller t-banevagn är det någon som stiger upp och erbjuder vederbörande sin plats. Jag gör det också. Många tackar artigt nej och väljer att stå, men det hör ändå till att de ska erbjudas en sittplats.

Om man åker buss i rusningstid är bussarna knökfulla och då är det många som får stå, inklusive äldre. När jag nyligen stod och trängdes på en proppfull buss steg en kvinna på. Hon såg ut att vara kring de sjuttio, klädd i sommarklänning, solglasögon och en omfångsrik solhatt. Uppfordrande spände hon ögonen i alla som redan satt. Men eftersom majoriteten av dem var i hennes ålder kunde hon inte kommendera dem att stå upp.

Kvinnan ställde sig i gången bredvid mig och två unga mammor med barnvagnar.

– Folk har slutat att stiga upp för äldre. Det är förskräckligt! De enda som stiger upp nu för tiden är natsmensjinstva, konstaterade hon indignerat.

(Natsmensjinstva är förkortning för "natsionalnoje mensjinstva", det vill säga etniska minoriteter.)

– Folk stiger visst upp om man ber dem. När jag var gravid fick jag höra att ingen stiger upp längre, men det gör folk om man säger till, sade en av de unga mammorna i mycket trevlig och artig ton.

– Vet ni ens om att det har gått sextio år sedan vi sände upp den första satelliten i rymden? utropade tanten tillbaka, tydligt och klart upplivad över utsikterna till ett litet gräl. Att munhuggas med vilt främmande personer är en rysk favoritsysselsättning för att fördriva tiden och man kan börja i vilken ända som helst.

– Varför skulle jag inte veta det? frågade kvinnan, fortfarande lika artigt och vänligt.

– Folk vet ingenting nu för tiden. Jag jobbar på Rymdinstitutet och de har skurit ned personalen med många hundra. Sjutton år av terror! Och allt på grund av den där olyckan Putin! fräste damen i solhatt.

Under hela den tid som konversationen pågick tappade inte den unga kvinnan humöret en enda gång. Hon var inte ens irriterad över att utan någon som helst anledning anklagas för okunnighet om det sovjetiska rymdprogrammet. Det handlade om en äldre person, alltså visade hon överseende.

Äldre ryska människor vet att de kan ta sig friheter som yngre inte kan. Ibland kan det övergå i otrevligheter, men ofta är det faktiskt framför allt underhållande. Det finns en viss slags galen kreativitet som får utlopp hos en äldre person som inte längre bryr sig om vad andra människor tycker, som vet att hen kan tillåta sig mer än andra på grund av sin ålder och som dessutom har ett liv rikt på mänskliga erfarenheter att ösa ur.

Tanten på bussen påminde om Filifjonkan efter tromben som far i väg med hennes hus i ”Filifjonkan som trodde på katastrofer”. Hennes konversationskonst var en enda uppvisning i galen kreativitet. Och hennes femtio år yngre diskussionspartner tog inte det minsta illa upp. Jag tror hon hade lika roligt som jag.

Anna-Lena Laurén
anna-lena.lauren@dn.se "

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

" Trumps beslut väcker starka protester i USA

Washington. Många medborgare, företag och politiska ledare runt om i USA kommer att fortsätta prioritera miljöfrågorna och följa Parisavtalets regelverk. Protester följde omedelbart på USA:s beslut att lämna klimatavtalet. Efter Donald Trumps besked att USA lämnar den globala klimatöverenskommelsen samlades människor på flera håll i USA. I New York skanderade demonstranter: – You can’t drink oil, leave it in the soil! (Man kan inte dricka olja, lämna den i jorden!)

Både där och i Washington lystes flera husfasader upp i grönt – i solidaritet med klimatavtalet.

Utanför Vita huset hade Rachel Schragis, aktivist och konstnär, placerat en meterhög, stor klocka gjord av pappkartong och maskeringstejp och med texten ”Vakna upp till klimatkrisen” i stora svarta bokstäver på urtavlan. Schragis, som är aktiv inom People’s Climate Movement (en koalition som också stod bakom den stora klimatdemonstrationen i april), säger till The Huffington Post:

– Detta är en massrörelse, och en majoritet i landet håller med oss, och med världen. Men Trump lyssnar till en väldigt liten grupp människor med väldigt stora checkhäften.

Hon tillade att ”vi alla är här i förtvivlan. Över allting.”

Reaktionerna från såväl medborgare som politiska förtroendevalda var fyllda av ilska, sorg och besvikelse. EU-ledare och klimatforskare

beklagade med kraft USA:s beslut, och att det innebär att USA nu lämnar chansen att leda världen. Rysslands president Vladimir Putin, som framträdde vid ett ekonomiskt forum i St Petersburg, ville dock inte kritisera Trumps beslut.

I Madrid demonstrerade Greenpeaceaktivister utanför den amerikanska ambassaden.

USA:s förra utrikesminister John Kerry menade att beslutet på ett ”okunnigt och cyniskt” sätt riktar sig till ”anti-vetenskapliga, särskilda särintressen långt utanför huvudfåran. Det finns ingen grund för ett beslut som påverkar miljarder människors liv.”

Utträdet motiveras med att USA:s åtaganden inom avtalet drabbar amerikansk ekonomi och jobb, men argumentet får mothugg också av ekonomer. Lloyd Blankfein, chef för investmentbanken Goldman Sachs twittrade för första gången på sex år, och skrev upprört att beslutet är ett stort bakslag både för miljön och för USA:s ledarskap.

Beslutet föregicks av en intensiv maktkamp om Trumps öra, och är en seger för den falang i Vita huset som leds av Steve Bannon, den chefsstrateg som har utgjort en avgörande kraft bakom flertalet av Trumps mest radikala förslag. Ett av Bannons argument är Trump måste måna om sina kärnväljare, och när presidenten gick emot dem som försökt övertala honom att stanna kvar i Parisavtalet kan det ses som just en sådan gest.

Trumps dotter Ivanka och den krets som argumenterade för Parisavtalet saknar den naturliga koppling till stora väljargrupper som Bannon står för. I sitt tal i torsdags lyfte Trump fram ”de fattiga”, ”arbetarna” och ”Pittsburgh” - en gammal industristad i Pennsylvania, en delstat han vann med liten marginal. Just i Pittsburgh röstade invånarna emellertid på Hillary Clinton, och stadens borgmästare Bill Peduto kallade Trumps beslut för ”katastrofalt för vår planet - och för städer som Pittsburgh”.

Bannon var drivande även i dekretet om ett inreseförbud som lades fram i januari, och som också orsakade stora protester. Dekretet, som påverkade personer från några huvudsakligen muslimska länder, stoppades i domstol men sent på torsdagen överklagade Vita huset fallet till Högsta domstolen. Sista instans får nu avgöra om inreseförbudet är diskriminerande, eller om det motiveras av nationell säkerhet och faller inom ramen för presidentens befogenhet.

Hur stora de verkliga konsekvenserna av ett amerikanskt tillbakadragande ur Parisavtalet blir återstår att se. Lokalt fortsätter klimatarbetet på många håll, och utträdet har fördömts bland annat av en organisation för USA:s borgmästare.

Många företag ämnar fortsätta på en mer miljövänlig väg, och internationellt verksamma fortsätter att följa striktare regler för exempelvis gränsvärden. Därutöver är miljölagstiftningen i en rad delstater i USA betydligt tuffare än den federala. Men helt centrala är marknadskrafterna – förnybara energikällor blir allt billigare, och låg konkurrenskraft utgör det största skälet till att exempelvis kolindustrin har dåliga framtidsutsikter.

Direktörerna för både Tesla och Disney lämnade med omedelbar verkan sina platser i Vita husets rådgivande näringslivsgrupper, i protest. Andra chefer valde att sitta kvar, för att i stället försöka påverka kommande beslut.

Sanna Torén Björling

sanna.bjorling@dn.se

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

"5 frågor. Vad händer med Parisavtalet och klimatarbetet i världen nu?

1. Är avtalet bindande alls? Kan man gå ur hur som helst?

Avtalet är ett bindande juridiskt avtal, men hur mycket länderna ska minska sina utsläpp är inte bindande. USA hade kunnat stanna kvar i avtalet och helt enkelt låtit bli att uppfylla sina frivilliga mål om hur mycket utsläppen ska minska till 2025.

För att lämna Parisavtalet måste USA lämna in en skriftlig utträdesansökan. Utträdet skulle träda i kraft fyra år senare.

2. Kan man, som Trump säger, förhandla om avtalet?

Nej, inte nu, efter de negativa reaktioner beslutet lett till i resten av världen.

Men Trumps regering skulle kunna ersätta de amerikanska löftena om minskade utsläpp med andra, svagare, åtaganden, och sedan hävda att de omförhandlat och fått ett gynnsammare avtal. Det skulle inte vara sant, men liknar administrationens agerande i andra frågor.

3. Vilka blir de direkta följderna för klimatmålen när USA nu drar sig ur?

Det återstår att se. Effekten kanske inte blir så stor, då USA under Donald Trump ändå inte skulle ha gjort det Barack Obama planerade eller ha haft några nationella utsläppsmål, oavsett om landet hade stannat i Parisavtalet eller inte. Men delstater som Kalifornien och många amerikanska städer kommer att fortsätta med en egen klimatpolitik.

Hur effekten blir i övriga världen återstår också att se. Många länder – inklusive EU, Kina, Ryssland och Indien, har bekräftat sina åtaganden.

Den allvarligaste effekten är troligen att USA:s finansiering till den gröna klimatfonden som ska bekosta klimatarbete i utvecklingsländer försvinner. Det kan få svåra följder om inget annat land går in och täcker upp den finansiering som uteblir.

4. Vad händer nu med klimatarbetet i världen?

Parisavtalet finns kvar, och andra länder kommer att ta ledningen i arbetet.

USA:s utträde och Donald Trumps generella inställning till klimatfrågan kan få regeringar med liknande åsikter att också dra ned på ansträngningarna att minska utsläppen. Men andra kommer i stället att arbeta hårdare. Kina och EU kommer att ta ledarrollen, tillsammans med nya starka aktörer, som Indien och Brasilien.

Förhandlingarna om avtalets genomförande kan bli enklare och smidigare när ett motvilligt USA inte längre är med.

5. Vilka är de mest positiva och mest negativa konsekvenserna av att USA lämnar avtalet?

Det positiva är att resten av världen nu visar sig stå enad och beslutsam som svar på USA:s agerande, och att samarbetet mellan andra länder verkar bli starkare. Kina och EU tar tydligare ledningen, och det blir mindre grus i maskineriet i Parisavtalet utan Donald Trumps USA. Klimatarbetet kommer att fortsätta. Det negativa är den tydliga symbolhandlingen från Donald Trump, och att vi har förlorat en av de största globala aktörerna.

Källor: Frank Jotzo, professor vid Crawford School of Public Policy, Australian National University och Joeri Rogelj, IIASA, Österrike

Maria Gunther
maria.gunther@dn.se"

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

" EU och Kina överens om klimatarbetet

Bryssel. EU och Kina förs samman av USA:s avhopp från Parisavtalet om klimatet. Det är ett udda par som inte lyckas släta över alla motsättningar som också präglar relationen. Efter tre timmars försening uppträdde till slut EU:s Donald Tusk och Jean-Claude Juncker tillsammans med Kinas premiärminister Li Keqiang vid en presskonferens i Bryssel på fredag eftermiddag.
– Det här har varit det mest lyckade toppmötet mellan EU och Kina som jag har varit med om, försäkrade Donald Tusk, som samtidigt såg ovanligt trött ut.

Diskussionerna under toppmötet sägs ha varit ”uppriktiga”, vilket betyder att det också blev öppna gräl.

Flera kontroversiella frågor rörande till exempel mänskliga rättigheter och Kinas stålexport avhandlades och motsättningarna inom dessa områden består.

Men huvudfrågan var klimatet. Och där var parterna ovanligt överens.

Inom klimatpolitiken uppträder Kina och EU för närvarande som ett rätt osannolikt och fortfarande mycket udda globalt par. USA:s president och klimatpolitiken har fört samman parterna.

Inte ens ett dygn efter president Trumps besked om att USA hoppar av klimatavtalet försäkrade EU och Kina att de minsann står fast vid de åtaganden som gjordes i Paris 2015.

I ett nio sidor långt uttalande förklarar EU och Kina att Parisavtalet är ”historiskt” och ”viktigare än någonsin”.

Parterna lovar att öka insatserna för att hejda klimatförändringarna och har kommit överens om att fördjupa samarbetet inom flera områden.

EU ska bland annat hjälpa Kina att bygga upp ett system för handel med utsläppsrätter, liknande det ännu inte helt fungerande system som EU redan har infört.

Uttalandet handlar nästan uteslutande om klimatfrågan, men i en mening understryks också betydelsen av att ”utveckla frihandel och investeringar och stärka ett multilateralt, regelstyrt system som gör det möjligt att utveckla alla fördelar med en ekonomi som bygger på låga utsläpp av växthusgaser”.

Överenskommelsen ger med andra ord en tydlig illustration av hur snabbt relationerna inom världspolitiken har förändrats.

De gamla parhästarna USA och EU drar inte längre åt samma håll och enpartistaten Kina säger sig tro på frihandel och vill hejda klimatförändringarna.

Alla EU:s 28 medlemsländer står bakom fredagens uttalande, men det är samtidigt ingen hemlighet att det finns stora motsättningar om hur klimatpolitiken ska genomföras i EU.

Att komma överens om mål är lättare än att fatta detaljerade beslut om vad som faktiskt ska göras för att minska utsläppen i EU.

Polen, Ungern och de baltiska staterna hör till en minoritet på åtta EU-länder som var rasande i februari, när en majoritet av medlemsstaterna, däribland Sverige, drev igenom skärpta regler för ETS, utsläppshandeln i EU.

Under våren har sedan förhandlingarna om hur den så kallade ”bördefördelningen” mellan länderna i EU ska se ut när det gäller utsläpp som inte omfattas av ETS. Där är motsättningarna fortfarande stora och det blir inget beslut om detta förrän i höst.

Efter Trumps besked på torsdag kväll hävdade också Polens vice energiminister Grzegorz Tobiszowski att EU:s klimatpolitik antagligen måste omprövas.

Tobiszowski anser att USA kommer att vinna ekonomiskt på att hoppa av Parisavtalet, och att EU förlorar.

Kan EU kosta på sig att vara global ledare i klimatpolitiken? undrar Polens vice energiminister retoriskt.

Olika svar på den frågan kan säkert leda till en förnyad diskussion och fler bataljer mellan medlemsländerna om EU:s klimatpolitik.

Annika Ström Melin
annika.strom-melin@dn.se "

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

Hemmagjord bomb dödade sex personer

Den centrala marknaden i staden al-Hazm i nordvästra Jemen skakades av ett terrordåd natten mot fredagen. Minst sex människor dödades och ett femtontal skadades av en hemmagjord bomb. Dådet är det senaste i raden i inbördeskrigets Jemen som förutom den väpnade konflikten nu också står inför en humanitär katastrof.

Inbördeskriget, som har pågått i drygt två år, har slagit hårt mot infrastrukturen i Jemen, som redan innan kriget var fattigt och underutvecklat.

Saudiskt bombflyg, som strider på regimens sida, har regelmässigt anfallit infrastrukturen i de delar av landet som kontrolleras av huthierna, en shiitisk gruppering som får stöd av Iran.

Stora delar av Jemens elnät har slagits ut vilket i sin tur har drabbat pumpstationerna i vattenverken. Förorenat vatten har spridit kolera, och den begränsade vattentillgången i Jemen har banat väg för epidemin, som tog fart under april månad.

Närmare 25 000 människor har insjuknat de senaste veckorna och minst 470 har dött.

Nevio Zagaria, världshälsoorganisationen WHO:s representant i Jemen, varnade häromveckan för att koleraepidemin kan drabba 300 000 människor inom det närmaste halvåret, om ingenting görs.

Men i takt med att våldet eskalerar minskar omvärldens möjligheter att få in hjälp i det krigs- och torkdrabbade landet. Flygtrafiken till Jemen är reducerad till ett minimum och möjligheten att nå hamnstäderna är begränsad av säkerhetsskäl.

Ingen gruppering har hittills tagit på sig dådet på marknaden i al-Hazm. Förutom de stridande parterna plågas också Jemen av jihadistisk terror från Agap, en avnämare till terrornätverket al-Qaida. IS har också stärkt sin närvaro i Jemen under konflikten.

Erik Ohlsson
erik.ohlsson@dn.se "

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

"Sex dagar som fick hela världen att hålla andan

Den 5 juni är det 50 år sedan sexdagarskriget utbröt, där Israel på mindre än en vecka ockuperade Sinai, Gaza, Västbanken och Golanhöjderna. Men följderna av kriget har splittrat det israeliska samhället, fört extremnationalister till makten och urholkat Israels goodwill utomlands.

Palestinierna har omvärldens sympati – men i övrigt är de på alla punkter dramats förlorare, skriver DN:s Nathan Shachar.
Ibland, utan att någon förstår det förrän långt senare, länkas ett folks historia i nya banor. Ett folk blir ”något annat” än det varit. Det krigiska Paraguay blev något annat, psykologiskt sett, efter katastrofen 1870, då bara kvinnor och barn överlevde.

Svenskarna, ett annat aggressivt litet krigarfolk, hade hållit arméer på krigsfot i sekler och härjat och plundrat i halva Europa. Men efter två krig 1814 sänkte sig en lång och obruten fred över Sverige, en fred som skulle prägla svenskarnas sinnelag och nationalkaraktär och göra dem olika alla andra, till och med sina närmaste grannar.

En ännu mer halsbrytande metamorfos har dragit över Israel veckorna, åren och decennierna efter den militära segern i juni 1967. Sexdagarskriget var sin tids stora mediehändelse. Det gastkramande förspelet och det förbluffande resultatet – Israel erövrade på mindre än en vecka den egyptiska Sinaihalvön, Gazaremsan, Västbanken och de syriska Golanhöjerna – berörde en hel värld.

I vår svenska skola kallade rektor till extraordinär morgonsamling där han berättade att Israel, ett litet land med andliga band till det kristna Sverige, blivit överfallet av blodtörstiga tyranner – en bedömning som dominerade i Västerlandet.

En vecka senare, då kriget och skolan var över, var jag på resa i Moskva. Vi läste de östtyska tidningarna som rasade mot ”Der angreifer Israel!”. Våra ryska guider var mycket besvärade av hela saken. Bilderna på de rykande vraken efter arabarméernas sovjetiska stridsvagnar var bannlysta i Östblocket, men alla ryssar vi träffade visste vad som hänt, och flera av dem gladde sig i tysthet över att deras egna ledare i Kreml generats.

Strängt taget hade de östtyska bladen rätt. Israel hade attackerat först. Men landet hade inte sökt konflikten. Kriget blev oundvikligt den 16 maj 1967, då Egypten sparkade ut FN:s fredsbevarande styrkor från Sinai och från Gazaremsan, förde in pansardivisioner i det demilitariserade området och en vecka senare spärrade inloppet till Röda havet för israelisk sjöfart. Israels premiärminister Levi Eshkol, den fredligaste, mest förnuftiga och mest underskattade ledare landet haft, gjorde allt för att förhindra kriget, medan generalerna pressade honom att låta dem utdela det första slaget.

I den israeliska historieläxan går veckorna före kriget under namnet ”Väntan”. Det var en nervslitande tid. Arabiska radiostationer bombarderade israelerna med livliga beskrivningar, på olika språk, av hur det skulle gå för dem när erövrarna drog in. Det bebodda Israel, utom de tomma öknarna i söder, var ett minimalt område, mindre än Sörmland.

Men känslan av utsatthet var inte bara fysisk. Fler än hälften av alla vuxna israeler hade flytt från länder där just sådana hotelser satts i verket, de var överlevare i högst konkret mening. Mångas nerver svek, de lämnade landet och for utomlands ”på semester”.

Den israeliska pressen, numera politikernas gissel, var den gången spak och foglig. Myndigheternas kalkyler om tio- till hundratusentals döda rapporterades inte, heller inte ordern till rabbinerna att läsa vederbörliga välsignelser över fotbollsplaner och ödetomter för att sätta dem i stånd inför väntade massbegravningar.

Det som sedan hände var lika mycket psykologi som politik. Israelerna kastades från djupaste ångest till eufori och nationell yra. På den palestinska sidan skedde samma lyckoomkastning, fast i motsatt riktning. I flyktingläger från Gaza till Beirut hade man suttit klistrad vid radioapparaterna och lyssnat till ”Arabernas röst” från Kairo.

I samma sändningar där israelerna psykades uppmanades palestinierna att göra sig redo till uppbrott: Snart skulle de återvända och ta sina hem i besittning. Åtta år senare berättade palestiniern och sardinfiskaren Abu Hani från flyktinglägret Shaati i Gaza om hur han störtats från hopp till förtvivlan:

– Jag var nio år när vi lämnade Salame (en by öster om Tel Aviv) i december 1947. Jag växte upp med drömmarna och slagorden om hur vi skulle återvända hem. Vi fantiserade om hur vi skulle sitta igen under det gamla fikonträdet, om hur vi skulle bo i ett stort hus igen i stället för i ett ruckel. Jag var helt inställd på att det skulle hända. Men i stället för att vi återvände och drev bort dem kom de hit och började styra Gaza. Jag kände mig som en idiot för allt jag drömt.

Nyligen släpptes protokollen från 1967 års israeliska regeringssammanträden. De ger dramatiska glimtar från en stor och brokig förvirring. Ministrar, generaldirektörer, generaler och soldater fick improvisera vilt. Det fanns inga planer, ingen personal och inga resurser för att sörja för alla de nya befolkningarna på erövrad mark, från de syriska druserna på Golan till Sinais beduiner och nära en miljon palestinier. Valutor, skolböcker, löner, försäkringar och bilarnas registreringsskyltar måste standardiseras.

Och långt svårare: Regeringen måste besluta sig för vad man skulle göra med alla dessa områden. Nästan genast meddelade Israel att man var redo att utrymma Sinaihalvön och Golanhöjderna i utbyte mot fredsavtal. När det gällde Jerusalems östra delar rådde bred konsensus: hela staden skulle inlemmas med Israel.

I fråga om Västbanken, som omfattade en stor del av det bibliska Israel, gick uppfattningarna vitt isär. Polisminister Eliahu Sassoon, född och uppvuxen i Damaskus, menade att Israel borde avstå från alla former av ockupation, som skulle förgifta relationen till araberna.

Utbildningsminister Zalman Aran, en av de få som motsatte sig annekteringen av östra Jerusalem, varnade för att behålla Västbanken och Gazaremsan med dess palestinska massor. Styret över dem skulle korrumpera sionismen. Justitieminister Yacov Shapira vände sig passionerat mot en ockupation:

– Imperiernas tid är förbi. Stannar vi på områdena kommer hela världen att stämpla oss som kolonialister och isolera oss.

Lika måttfulla tongångar hördes från det nationalreligiösa partiet (i dag ett extremt bosättarparti) och från högernationalisternas ledare Menachem Begin, som föreslog att efter sju år skulle alla palestinier erbjudas medborgarskap i Israel. Begin viftade bort argumentet att palestiniernas stora barnkullar skulle äventyra Israels judiska majoritet: Nu när Israel en gång för alla var tryggt och inte längre hotat skulle judar från hela världen ansluta sig.

Den israeliska hänförelsen var inte bara chauvinism. Författarinnan och senare politikern Yael Dayan sade häromdagen i en radiointervju:

– I mina kretsar gällde glädjen inte alls Klagomuren, Hebron och de andra historiska platserna. Vi var överlyckliga därför att vi var säkra på att vi nu skulle leva i fred. När araberna insett att det inte gick att flytta på oss skulle de göra upp i godo. Det låter naivt nu, men vi var säkra på det.

Hennes far, försvarsminister Moshe Dayan, gjorde stora insatser de första dagarna efter kriget för att hindra provokationer och förödmjukelser av de besegrade. När soldater satte en israelisk flagga på Klippmoskéns topp gav han order att ta bort den, och han utfärdade ett förbud – ännu i kraft – för judar att bedja på Tempelberget i Jerusalem.

Dayan dekreterade också att palestinier från de erövrade områdena skulle kunna resa fritt i Israel, och att personer från arabvärlden skulle kunna besöka landet. Det betydde att de palestinska flyktingarna, var de än bodde, kunde återse sina forna hem. För de som gjort sig förhoppningar om ett återvändande blev återseendet en kalldusch: antingen var deras by bortsprängd eller så bodde där israeler.

Israeliska soldater och besökare betedde sig ibland arrogant och överlägset i palestinska miljöer – vilket ofta dryftas i dåtida press. Men överlag upprätthölls ordningen. Borgmästaren i Gaza, Ragheb al-Alami tackade den lokale befälhavaren för truppernas ”anständiga uppträdande”, alltså för att gazaborna förskonats från plundring och värre saker.

Efter kriget tog sig den palestinske ledaren Yassir Arafat i hemlighet in på de ockuperade områdena och försökte tända gnistan till ett uppror. Av det blev ingenting. Som den israeliske generalen och senare historikern Shlomo Gazit sade nyligen:

– Fram till kriget 1973 kastades inte en sten på Västbanken.

Det är svårt att tro det i dag, men för många palestinier blev kriget en öppning mot ett bättre liv, bort det passiva beroendet av FN:s nödportioner. I tjugo år, till det palestinska upprorets utbrott i december 1987, färdades ockuperade palestinier tämligen fritt i Israel, och israeler turistade i Gaza, Nablus och Hebron.

Denna samlevnad mellan folk som historiskt sett var dödsfiender, var lika prosaisk som oplanerad. I samma ögonblick som Västbankens, Gazas och Israels arbetsmarknader förenades skedde följande: dagslönen i det israeliska jordbruket, som i maj 1967 varit nära trettio israeliska pund, föll till sju pund, ofta bara tre pund för kvinnor och minderåriga.

Följderna blev omtumlande, socialt och kulturellt, för bägge parter. Dittills hade sionismen gjort en kult av kroppsarbetet. De som byggde hus och brukade jord var finare än professorer och tjänade mer än de.

Nu tumlades allt detta om. En hantverksskicklig person från Gaza, som levat i fattigdom, kunde svinga sig upp till en helt annan standard genom arbete i Israel. Den israeliske författaren Avram Hasson arbetade med palestinier från ockupationens första dag:

– Det som först slog oss med palestinierna var hur ordentliga de var. Fattiga men rena. Lappade kläder men strukna. De hade inga jobb, men de pluggade allt vad de orkade, för drömmen att lyckas i någon oljestat vid Persiska Viken. Men så, över en natt, började ruschen efter israeliska arbeten. De unga slutade skolan. Vem orkade studera engelska när man på ett år kunde köpa en begagnad bil genom att diska i Tel Aviv!

Konvojerna med hundratusentals palestinska pendlare blev en del av Israels vardag. Strax fanns inga israeler längre på byggen, sopbilar och restauranggolv. Palestinierna, i stället för att bemöta israelerna med vapen i hand, enligt Arafats föreskrifter, blev med Bibelns ord deras ”vedhuggare och vattenbärare”. Den palestinska radion i Bagdad brännmärkte de som jobbade i Israel som förrädare, till ingen verkan. Den som inte försörjde sig i Israel var förlorad, för de högre lönerna drev upp priserna också i flyktinglägrets handelsbodar.

Ekonomi, dagsbehov och vardagsrutiner skapade en israelisk-palestinsk symbios. Det såg ut som om framtiden skulle formas av jordnära realiteter och försörjningskalkyler, enligt formeln: Palestinierna avstod från självständighet och motstånd i utbyte mot en andel i Israels tillväxt.

Men också i idéernas värld hände där saker. Så snart vapnen tystnat 1967 publicerade landets främsta diktare, med Nobelpristagaren

Samuel Agnon och nationalpoeten Nathan Alterman i spetsen, ett upprop där de i högstämda ordalag varnade politikerna för att lämna tillbaka delar av det ”befriade fosterlandet”.

De fick strax svar på tal i en appell med motsatt tendens, där andra kulturella lejon spådde upplösning och undergång i ockupationens spår. Den stora interna splittringen, ett av krigets arv till israelerna, hade börjat. Mest orädd av kritikerna var den strängt religiöse filosofen Yeshayahu Leibowitz:

– När vi ockuperar så överger vi därmed vårt nationella projekt, som är det judiska folkets oberoende. Vi anammar ett nytt projekt, som går ut på att neka palestinierna samma sak. Detta projekt kommer efterhand att sluka allt större resurser, hota demokratin och vända hela världen mot oss.

I dag låter de orden profetiska, men de flesta avfärdade dem som extrema och överspända. Ockupationen hade sina mörka sidor, visst, men de som drabbades var ju de gjorde aktivt motstånd, inte folk i gemen. Den palestinske författaren Rajah Shehade mindes senare med viss nostalgi den tidiga ockupationen:

– Moshe Dayans politik, att hålla sig borta från palestiniernas vardagsliv så gott det gick, att slå vakt om en viss nivå av hövlighet och hänsyn – allt det försvann efterhand.

Den moderna historien lär oss att minoriteter och förtryckta inte gör revolution i sin djupaste misär, utan senare, när de fått det litet bättre och börjat göra sig förväntningar och ställa krav. Det palestinska uppror som bröt ut i december 1987 handlade inte om kylskåp och timlöner, utan om sådant som inte låter sig mätas: självaktning, fritt val och nationalkänsla.

Upproret var som en repris av 1967 års krig, men med ombytta roller.

Det lilla Israel, vars mod och uppfinningsrikedom hade dragit ned byxorna på långt större arabiska arméer, var nu en otymplig Goliat som slog blint efter en kvickare motståndare med rätten på sin sida. Hela världen följde med i dramat, och lika tveklöst som fria människor tagit Israels parti 1967 gjorde de nu palestiniernas sak till sin.

Upproret sporrade USA och stormakterna att för första gången ta itu med problemet. I Madrid 1991 hölls en fredskonferens som inte ledde någonvart, men ett år senare inledde israeler och palestinier hemliga samtal i Oslo, som ledde till en öppen fredsprocess hösten 1993.

Men ledarna, Yizhak Rabin och Yassir Arafat, hade väntat för länge. De bägge lägrens respektive fanatiker, de israeliska bosättarna och de palestinska islamisterna, hade nu betydande folkligt stöd och gjorde gemensam sak för att torpedera förhandlingarna. En rad terrordåd, israeliska och palestinska (bekostade av Iran) fick fredsprocessen att spåra ur.

De israeliska nationalisternas återkomst till makten 1996 ledde till en ny fas i ockupationen. Bosättarna hade känningar i en rad viktiga statsverk och blev experter på att slussa statliga medel till Västbanken. Antalet israeler på Västbanken var nu flera hundra tusen.

1998 började de så kallade piratbosättningarna, som förändrat de ockuperade palestiniernas vardag i grunden. Piratbosättarna hade inga tillstånd, men tack vare sina goda kontakter kopplades de strax till el- och vattenförsörjningen. Om de inte har någon odlingsbar mark tar de den från sina palestinska grannar, som körs bort från sina ägor tills de tröttnar.

I stället för att ingripa mot detta ägnar den israeliska civiladministrationen sina bästa krafter åt att göra livet omöjligt för palestinier i det så kallade C-området, 61 procent av marken på Västbanken. Förbud mot reparation av vattenpumpar, förbud att laga en väg, förbud att passera en grind eller ett dike på väg till en åker – en fantastisk byråkratisk arsenal av ständigt nya och allt mer fantasifulla dekret tömmer i rask takt denna del av Västbanken på araber.

Detta humanitära drama pågår numera utan reaktioner från omvärlden. Palestinierna, som till helt nyligen stod i centrum för västliga mediers och opinioners omsorger, har rasat långt ned på européers lista över trängande ärenden. Den spanske historikern Miguel Murado, som skrev den första studien över det andra palestinska upproret, säger till DN:

– Utan att dramatisera kan vi slå fast att palestinierna har förlorat. De har förlorat kampen där den avgörs – på marken. Vi kan tycka synd om dem och uppröras, men det är mycket svårt att se hur allt som skett skulle kunna göras ogjort.

Allt detta är ett lärorikt exempel på historiens ironi och kompletta oförutsägbarhet: Våren för femtio år sedan började den egyptiske presidenten Gamal Abdel Nasser skärpa tonen i sina brandtal och fick ett rungande gensvar i regionen.

Han var arabernas hjälte, jublet berusade honom och hetsade honom till militanta steg han inte planerat, men som gjorde det allt svårare för honom att backa. Han, som slagits på palestiniernas sida 1948 och drömde om att ge dem upprättelse sådde fröet till deras hopplösa belägenhet femtio år senare.

Nathan Shachar
naranjal@gmail.com "

"Sexdagarskriget utkämpades den 5-10 juni 1967 mellan Israel och de arabiska grannstaterna Jordanien, Egypten och Syrien.

Kriget inleddes då Israel efter att ha inringats av en militärpakt attackerade Egypten. Under sex dagar erövrade därefter den israeliska armén Västbanken från Jordanien, Golanhöjderna från Syrien, samt Gazaremsan och Sinaihalvön från Egypten.

1982 återlämnades Sinai till Egypten. År 2005 lämnade de israeliska trupperna Gazaremsan, men Israel behöll kontrollen över luftrum, territorialvatten, gränsövergångar från Israel, valuta och handel.

Israel ockuperar fortfarande Västbanken och har enligt EU i strid med internationell rätt upprättat ett flertal bosättningar där. Ockupationen av Golanhöjderna består också. Källor: DN, Wikipedia

Detta har hänt.

November–december 1956

FN upprättar 82 observatörsposter mellan Sinai och Gazaremsan med uppgift att förhindra krigshandlingar mellan Israel och Egypten. UNEF, FN:s första fredsbevarande styrka, har en svensk bataljon posterad i Rafah.

13 maj 1967

Sovjetunionen ger den syriska regimen falska underrättelseuppgifter om israeliska truppsammandragningar väster om Golanhöjderna.

16 maj 1967

Egypten säger upp avtalet med FN och UNEF dras tillbaka.

22 maj

Egypten spärrar inloppet till Röda Havet för israelisk sjöfart.

30 maj

Irakiska arméenheter intar positioner i Jordanien.

1 juni

Israel bildar en nationell samlingsregering.

5 juni, morgonen

Israel bryter sitt löfte till USA att inte avlossa första skottet. Kriget inleds med samtidiga israeliska flygattacker mot alla egyptiska - militärflygfält. Det egyptiska flygvapnet slås ut på marken. Piloterna har repeterat attacken i över ett år mot exakta kopior av egyptiska flygfält. Strax efteråt säger Egyptens president Abdul Nasser i telefon till Jordaniens kung Hussein att hans styrkor ”krossar Israels motstånd”.

5 juni, eftermiddagen

Slaget om östra Jerusalem börjar.

5 juni, kvällen

Israeliskt flyg slår ut större delen av det syriska flygvapnet på marken.

7 juni

Israel erövrar Jerusalems gamla stad. Den egyptiska sjöblockaden mot hamnen Eilat bryts.

8 juni

Israeliska styrkor når de flesta av Västbankens städer. Israel sänker det amerikanska underrättelsefartyget Liberty i Medelhavet, en händelse som kommer att kasta en lång skugga över relationerna.

9 juni, morgonen

Israel angriper syriska ställningar på Golanhöjderna.

10 juni, eftermiddagen

Israel fullbordar erövringen av Golanhöjderna och når Suezkanalen.

28 juni

Israel annekterar det arabiska Jerusalem. FN:s säkerhetsråd förklarar detta olagligt.

1 september

Under sitt möte i Khartum tillkännager Arabförbundet sina ”Tre Nej”: Nej till fred med, erkännande av och förhandlingar med Israel.

22 november

FN:s säkerhetsråd antar resolution 242, som stipulerar Israels reträtt från erövrade territorier.

1968-70

Under det så kallade utnötningskriget bombarderar Egypten israeliska ställningar i Sinai och Israel slår tillbaka med flygattacker mot baser och storstäder i Suezkanalzonen. Fler israeler stupar i detta krig än i sexdagarskriget.

1974–75

USA:s utrikesminister Henry Kissinger övertalar Israel att dra sig tillbaka från Suezkanalen och från de östra delarna av Golanhöjderna.

December 1981

Israel annekterar de västra Golanhöjderna.

April 1982

Israel fullbordar sin reträtt från Sinaihalvön, enligt 1979 års fredsavtal."

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

”Nederlaget tvingade oss palestinier att tänka om”

När sexdagarskriget bröt ut var Fayek Saleh femton år. Han lyssnade på nyhetssändningarna från Sawt al-Arab (”Arabernas röst”) med sina kamrater i det palestinska flyktinglägret i hamnstaden Tyr i Libanon.
– Radiosändningarna, som kom från Kairo, stämde ju inte alls med verkligheten. Det rapporterades om framgångar från arabländernas krigsmakter. Men ganska snart förstod vi vad som verkligen hänt: att Israel snabbt vunnit kriget och dessutom erövrat stora områden.

Vi möter Fayek Saleh på den resebyrå som han drivit i snart 25 år i Uppsala. Den ligger på Drottninggatan, mycket strategiskt mellan Fyrisån och det pampiga universitetsbiblioteket Carolina Rediviva. Men Fayek Salehs berättelse skärmar snart av oss från den idylliska Uppsalamiljön.

– Mina föräldrar bodde i byn Tarshiha i Palestina, nära gränsen mot Libanon. De var bönder som ägde mark och hus. Men 1948 jagades de bort i samband med al-Nakba (”katastrofen”, då Israel fördrev 850 000 palestinier från deras hem).

Familjen hamnade så småningom i flyktinglägret i Tyr där Fayek växte upp.

– Vi bodde fem personer i ett enda rum. Det fanns en toalett per hundra invånare och vi hade inget rinnande vatten i vårt hus utan fick gå två kilometer till pumpen.

Familjens öde och förhållandena i lägret gjorde att Fayek Saleh, som han säger, ”föddes in i den politiska kampen”.

– Gården som mamma och pappa tvingades lämna låg bara några mil från lägret. Men nu var ju byn ockuperad av israelerna.

Under Fayek Salehs uppväxt närde han ett hopp om att Egyptens starke man, president Gamal Abdel Nasser, skulle befria Palestina. En illusion som brast i samband med sexdagarskriget.

– Jag tror i och för sig att Nasser hade ett ärligt uppsåt. Men han blev sviken av dem han hade omkring sig, säger Fayek Saleh.

– Nederlaget tvingade palestinierna att tänka om. Vi måste befria oss själva, inte lita på andra.

Fayek Saleh blev alltmer aktiv i kampen, gick med i Demokratiska fronten för Palestinas befrielse (DFLP), en utbrytargrupp ur de mera kända PFLP. Han greps av libanesiska säkerhetstjänsten, anklagad för illegal affischering, och torterades. Han fick se två av sina kamrater dödas av den libanesiska armén i samband med en demonstration i flyktinglägret.

Det utsatta läget medförde att Fayek Saleh 1977 lämnade Libanon för Sverige, där han först arbetade som sjukvårdare och senare startade resebyrån som han nu driver.

Under åren i Sverige har Fayek Saleh outtröttligt arbetat för Palestinas sak och därmed blivit en känd profil i hemstaden Uppsala. Han har skramlat med insamlingsbössor, deltagit i hungerstrejker, medverkat i debattaftnar.

Men det går inte att locka ur denne 65-årige entreprenör något gnäll om att ”det var bättre förr”.

– I Sverige finns större förståelse för palestinierna i dag än vad det gjorde på 1970-talet. Och det gäller både de politiska partierna och bland vanligt folk.

Fayek Saleh har fått ett bra liv i Sverige. Han är gift med en palestinsk kvinna och har fyra barn. Men drömmen om att återvända till föräldrarnas hemby i ett fritt Palestina har han inte släppt.

– Nej, jag är övertygad om att den dagen kommer. Visst kan läget se mörkt ut, men historien har ju tagit oväntade vändningar förr. Det var väl ingen som år 1984 trodde att Sovjetunionen skulle kollapsa bara fem år senare?

Erik Ohlsson
erik.ohlsson@dn.se "

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

" Japan parlament godkänner att kejsaren abdikerar

Japan. Japans parlament har stiftat en lag som möjliggör för kejsare Akihito att abdikera. Lagen slår fast att Akihitos frånträde måste ske inom tre år, och att den inte går att använda för framtida kejsare. 83-årige Akihito vill lämna över tronen till sin äldste son, kronprins Naruhito, på grund av hög ålder och sviktande hälsa.

TT-AFP "

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

"Långtestbilen drar 150 procent över angiven förbrukning

Vår laddbara långtestbil Mitsubishi Outlander har nu rullat drygt 1 500 mil. Det mest intressanta att följa är bensinförbrukningen. Enligt deklarationen ska den dra 1,8 liter/100 km. Färddatorn visar 4,5 l/100 km – en merförbrukning på 150 procent!

Förklaringen är att drygt hälften av körsträckan är avverkad på landsväg. Under långkörning, när batteriet är tomt, drivs bilen i huvudsak av bensinmotorn. Vid inbromsningar vinner man lite energi, vilket kan ge någon kilometer med eldrift, men för det mesta är det bensin som gäller. Det kostar på. Förbrukningen ligger då mellan 7,5 och 8,5 liter/100 km.

I stan däremot går bilen i stort sett bara på el. Jag har slutat med att slå av luftkonditioneringen för att få ut max räckvidd. Nu kör jag bilen som jag kör vanliga bilar, med ac:n på. Även det har sitt pris. Räckvidden på el sjunker då från drygt 40 kilometer till drygt 30.

I övigt är Outlander en bekväm och lättkörd bil. Den är rymlig och praktisk och med fyrhjulsdrift när det behövs. Det är inte svårt att förstå modellens popularitet. Trots att den har drygt tre år bakom sig ligger den fortfarande på pallplats bland supermiljöbilarna.

Lasse Swärd

lasse.sward@dn.se "

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

" Skanska bygger miljardanläggning i USA

Byggkoncernen Skanska ska bygga en tillverkningsanläggning i västra USA. Ordern kommer från en existerande kund och kontraktet är värt 120 miljoner dollar, motsvarande cirka 1,1 miljarder kronor, skriver bolaget i ett pressmeddelande.

Bygget har redan startat och ska vara slutfört under februari 2018.

TT "

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

"Polisen kan ha knäckt ny kriminell allians

Två av Stockholms kriminella grupperingar tros ha inlett samarbete. Men polisen slog till redan efter några veckor. Nu sitter flera av ledargestalterna häktade. Ett dussintal kända kriminella greps i tisdagsmorse i Östberga, Älvsjö, Hässelby och Bromma efter misstankar om bland annat människorov. Nu klarnar bilden om vad som ligger bakom.

Enligt DN:s källor har två brottsnätverk – ”Lejonen” från västra Stockholm och Östberganätverket från Söderort – gått ihop för att tjäna pengar på utpressning. Minst två personer kidnappades i slutet av april och utsattes för misshandel. Det hela ska ha slutat med att offren gått med på att betala en påhittad skuld om flera hundratusen kronor.

Men vad gärningsmännen inte räknade med var att de kidnappade efteråt skulle berätta allt för polisen. Sedan personerna satts i säkerhet skapades en särskild insatsgrupp med uppgift att snabbt agera mot den nya kriminella alliansen.

– Förhoppningsvis får det tillslag som vi nu gjort positiva stora effekter för brottsligheten i de berörda delarna av Stockholm, kommenterar kommissarie Manne Jönsson, som lett insatsen.

Under fredagen häktades fyra misstänkta med knytning till Lejonen och sju från Östberganätverket. Flera ledargestalter från båda - grupperingarna sitter därmed inlåsta. Men jakten på alla inblandade är ännu inte över och skyddsinsatsen kring målsägandena beskrivs som ”omfattande”.

– Det finns fortfarande personer som är anhållna i sin frånvaro, berättar Manne Jönsson

Lasse Wierup

lasse.wierup@dn.se "

DN LÖRDAG 3 JUNI 2017

" Susanne Ljung: Jeremy Corbyn verkar ha ryckt upp sina plagg ur tvättkorgen

Labourledarens garderob, skägg och politiska idéer är sprungna ur 1970-talets vänsterrörelse – i dag ses det som ett tecken på pålitlighet. Chanserna för oppositionspartiet Labour att vinna nyvalet i Storbritannien nästa vecka anses vara mycket små, även om dess partiledare Jeremy Corbyns popularitet har växt sig större.

En av anledningarna till det är att han, till skillnad från många andra politiker, varit konsekvent i sin stil under hela sin karriär, och fortsätter att vara det. Den 67-årige Jeremy Corbyn har nämligen inte bara haft samma sorts radikala åsikter sedan han började som politiker i början av 1970-talet.

Han har även haft samma sorts skägg och sätt att klä sig i plagg som ser ut att vara uppryckta i all hast ur tvättkorgen. Hans skjortor är fortfarande skrynkliga, hans jackor och kavajer ett nummer för stora och viljan till att bära slips är lika minimal som hans engagemang för kläder i största allmänhet. Färgskalan lutar tungt åt det bruna hållet.

I ett land där politiker i parlamentet ser ut att vara födda in i marinblå kostymer och blankborstade skor bryter Jeremy Corbyn med andra ord av rätt rejält.

Sitt ointresse för det yttre redogjorde Jeremy Corbyn för redan 1984. Som nyvald parlamentsledamot för norra Islington i London intervjuades han då av BBC med anledning av att en konservativ parlamentsledamot irriterat sig på det, i hans tycke, slarviga sätt som ett par av Labours unga representanter var klädda under debatterna i parlamentet, i skinnpaj och skjortor öppna i halsen. Den då 35-årige Jeremy Corbyn var en av dem.

Framför tv-kameran, klädd i skjorta från en brittisk motsvarighet till Konsum och en tröja hans mamma stickat åt honom, gav han svar på tal genom att säga: ”Politik är ingen modeparad, det är ingen herrklubb, det är ingen
inrättning för bankmän, det är en plats där folket är representerat”.

En åsikt som Jeremy Corbyn aldrig har avvikit ifrån, eller kompromissat med.

Genom att inte vilja köpslå med sina idéer har han ofta legat i luven på sina partikamrater. Mer än 500 gånger har han röstat mot Labours linje i parlamentet.

Men från att ha varit en politiker som många avfärdat som en marginell skrynklig skäggproggare på Labourpartiets yttersta vänsterflank, blev Jeremy Corbyn plötsligt partiets mäktigaste man.

2015 valdes han till partiledare. Det var en skräll som till och med förvånade honom själv, även om han själv valt att ställa upp efter att Labour förlorade stort mot det konservativa partiet i valet samma år. 2016 blev han omvald, med råge. Och han fortsätter att vinna en hel del nya fans i en tid där många är besvikna på politiker som säger en sak och allt mer ogenerat ljuger och gör en annan.

Jeremy Corbyns envishet att hålla fast vid både sin garderob och politiska idéer sprungna ur 1970-talets vänsterrörelse, betraktas i dag därför som ett tecken på pålitlighet. Ett bevis på att han inte ger efter för tillfälliga politiska trender för egen vinning.

”Corbyn klär sig uruselt. Det är bra”, som tidningen Independents moderedaktör skrev inför Labours partiomröstning 2015. I en tid besatt av hur saker och ting ser ut, kunde hans ointresse för det yttre helt enkelt tolkas som att han har långt mer viktiga saker än sina kläder att ägna sig åt, menade artikelförfattaren.

Att David Cameron, den före detta ledaren för Torypartiet, förra året ilsket sade åt Jeremy Corbyn att ”sätta på sig en ordentlig kostym och knyta slipsen” under en debatt i parlamentet gav Corbyn bara mer pluspoäng.

I synnerhet då Jeremy Corbyn senare twittrade ett citat från den kände vetenskapsmannen Albert Einstein: ”om de flesta av oss skäms för sjaviga kläder och sjaviga möbler, låt oss i stället skämmas mer för sjaviga idéer och sjaviga filosofier”.

Susanne Ljung
lordag@dn.se "

"Lite otippat slog sig nyligen den brittiske artisten JME, en stjärna inom genren grime ihop med Jeremy Corbyn för att tala om vikten att unga röstar i valet den 8 juni i en videointervju för tidningen i-D. Under hashtaggen #grime4Corbyn har flera andra artister anslutit sig.

Ett av Jeremy Corbyns favoritplagg är en beige kort jacka med resår i ärmar och midja som kallas för Harrington. Den tillverkades till en början av företaget Baracuta för golfspelare. Elvis gjorde modellen världsberömd i filmen ”King Creole”, 1954.

Skägg har Jeremy Corbyn burit sedan han var 19 år och jobbade som volontär på Jamaica. Han har fått pris för bästa skägg i parlamentet av föreningen ”Beard Liberation Front” hela sju gånger. Förra året vann han även kategorin ”sexigaste skägg”.

Susanne Ljung är journalist och programledare för det hyllade mode- och kulturprogrammet ”Stil” i Sveriges Radio. Hon bor i Stockholm och New York och medverkar i Lördagsmagasinet varje vecka. "

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

" Hoten tystar folkvalda

Så länge det inte får rättsliga konsekvenser att hota och trakassera på nätet kommer politiker att tystas av enskilda våldsverkare.

Att få kritik kan vara påfrestande. Men det är en självklar del av en politikers arbetsbeskrivning, liksom en given del av en välfungerande demokrati.

Hat och hot är precis motsatsen: ett gift i det offentliga samtalet. Ändå är det vardag för många folkvalda. När Dagens Samhälle har talat med landets kommunstyrelseordförande visar det sig att sju av tio kvinnor och hälften av alla män har drabbats av hot och trakasserier sedan valet.

Många av kommuntopparna beskriver inte bara hur deras närvaro i sociala medier har påverkats av hoten. Också deras sätt att formulera sig har förändrats, berättar de. De är mer försiktiga nu. För de värst drabbade har till och med dagsrutinerna ändrats för att bli mer oförutsägbara. På så sätt ska det inte vara lika lätt att fullfölja hoten.

Det här är inget hypotetiskt problem, det är ett direkt hot mot demokratin.

För vem förväntas fatta de nödvändiga men svåra besluten när hoten kommer som ett brev på posten? Vem vågar lägga ner en skola eller ett BB när det kommer att leda till att den egna familjens säkerhet sätts på spel? Och vem kommer att beskatta kommunen på ett sätt som gynnar befolkningen, när det gör individerna med minst respekt för demokratin besvikna?

Vem ska ens vilja vara politiker?

Så länge hoten och trakasserierna får styra är risken att de laglydiga medborgarnas röst får mindre inflytande, eftersom politikerna som de har lagt sin röst på tvingas anpassa sig till hotfulla individer. Hoten är på så sätt inte en fråga för enskilda politiker, utan för alla medborgare.

Problemen tycks också växa. Två av tre av de tillfrågade uppger att hoten har blivit fler de senaste åren. Och med tanke på hur angreppen formuleras – i första hand i sociala medier och i andra hand via mejl – är det kanske inte så konstigt. En allt större del av det politiska arbetet sker där.

För kommunpolitiker finns också en mindre digital dimension i hoten som många rikspolitiker slipper: de riskerar att möta personerna som nyss hotade dem på Ica eller barnens skolavslutning. På så sätt är kommunpolitiker ännu mer utlämnade.

Om inte hoten och trakasserierna minskar kommer politikernas engagemang att göra det. Men trots allvaret har inte ens fyra av tio av de drabbade polisanmält händelserna. Det är synd, tycker Daniel Godman, chef för Stockholmspolisens demokrati- och hatbrottsgrupp (Dagens Samhälle). Och det har han förstås rätt i. Men så länge ynka 4 procent av alla anmälda kränkningar och hot på nätet leder till åtal är det kanske inte så konstigt (Brå 2015).

Det framstår tyvärr ofta som lönlöst att polisanmäla. Och för den som hotar är påhoppen tämligen riskfria.

Bevisläget är svårt, förklarar Godman. Dessutom är straffvärdet för olaga hot lågt, vilket gör att andra brott prioriteras. Men priset för att polisen inte prioriterar de här brotten är högt: folkvalda slutar och demokratin försvagas.

Var fjärde person som har utsatts för hot har övervägt att lämna sitt uppdrag. Det enda sättet att minska risken att de faktiskt gör det är att sätta stopp för förövarna. Så länge den som hotar vet att det inte får några konsekvenser kommer det i stället att vara folkvalda som viker undan.

DN 4/6 2017 "

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

" Peter Wolodarski: Det enda vi kan hoppas på är att Trump tvingas gå.

Donald Trump fortsätter att bekräfta kritikernas värsta farhågor. Han är ett hot mot den amerikanska demokratin och mot världen.

Om Sverige hamnar i knipa – då kommer vi". Det löftet gav nyligen USA:s försvarsminister James Mattis i samtal med DN:s reporter Mikael Holmström.

Det låter stabilt. Beskedet speglar nog inte bara Mattis övertygelse, utan vad stora delar av säkerhetsetablissemanget i Washington anser.

I normala tider kan man lita på uttalanden från en amerikansk försvarsminister. Man kan utgå från att handslag med USA:s regering gäller, att känslig information inte förs vidare, att samarbeten mellan två demokratier har ett särskilt värde.

Detta är inte normala tider. Detta är inte ens i närheten av vad vi vant oss vid.

Om någon fortfarande bär på några illusioner om vad Donald Trump står för har dessa brutalt krossats efter hans första presidentresa i världen och beslut att dra sig ur det historiska Parisavtalet om klimatet.

Glöm därför för en stund Mattis och säkerhetsetablissemanget i Washington. Det är inte de som sitter i Vita huset. Det är inte de som i slutändan bestämmer.

USA har nu en president som med sitt auktoritära agerande inte bara hotar sitt eget lands demokratiska framtid. Han riskerar hela det internationella system som är tänkt att garantera fred, stabilitet och välstånd, och som utgår från idén om universella mänskliga rättigheter.

Demokrati eller diktatur? I normala tider ett enkelt val för en amerikansk president. Det är numera inte längre så självklart.

Trumps instinkter har hittills lett presidenten i famnen på despotiska ledare, vars knutna nävar tycks imponera på honom. Samvaro med demokratiska företrädare och traditionella allierade gör Trump obekväm och vred.

Filippinernas blodbesudlade president Duterte, som öppet skrutit om att ha dödat, prisas av Trump i telefon, medan Tysklands Angela Merkel får veta att hennes land är ”dåligt, mycket dåligt”.

I diktaturen Saudiarabien skiner Trump upp, deltar i svärddans och stryker värdarna medhårs, medan han under sitt första Natomöte i Bryssel knuffas, skäller och är på allmänt dåligt humör.

Under våren har Trumpadministrationens företrädare ägnat sig åt att försäkra Europa om att försvarsgarantierna i Nato gäller. När Trump själv besöker Europa vägrar han att säga något liknande.

Tystnaden bekräftar två saker. Trump vet bäst själv och han har inget större intresse av den transatlantiska alliansen, så länge den inte kan förenas med hans nationalistiska slagord ”America first”.

Uppsägningen av Parisavtalet bekräftar samma sak. Under G7-mötet på Sicilien vädjade de andra världsledarna till Trump om att respektera klimatöverenskommelsen. Det var 6 mot 1 vid bordet. Men deras argument vägde lätt hos den amerikanske presidenten. Och inte bara det.

När Trump i torsdags annonserade sitt beslut utanför Vita huset, valde han att göra det på det mest nonchalanta och konfrontativa av sätt.

Hans tal var inte bara ohederligt i redovisningen av fakta. Det var också förolämpande mot resten av världen. Den amerikanske presidenten slog fast att andra ledare och länder inte längre ska kunna skratta åt USA, som om Parisavtalet fått dem att göra det.

Att Donald Trump är besatt av sitt personliga varumärke vet vi. Att han bryr sig föga om USA:s ställning i världen har blivit övertydligt.

Sällan har en president på så kort tid tillfogat sitt eget land så mycket yttre skada. Sällan har en ledare förstört så mycket goodwill, så många förtroenden, så mycket som byggts upp av företrädarna.

Nicaragua och Syrien – det är de två länder som inte deltar i klimatavtalet. Nu har världens mäktigaste land anslutit sig tvåstatsgruppen, vilket i blixtbelysning illustrerar Donald Trumps syn

på såväl klimatförändringen som USA:s globala roll: *he couldn't care less*; han kunde inte bry sig mindre.

Visa ledarskap i världen? Glöm det, nu handlar också utrikespolitiken om *America first*.

Miljontals människor som hotas av massvält, stigande havsnivåer, översvämningar, vattenbrist, allvarliga konflikter?

”Jag valdes för att representera medborgarna i Pittsburgh, inte Paris”, sa Trump.

I just Pittsburgh röstade för övrigt en klar majoritet av invånarna på Hillary Clinton i presidentvalet. Inget tyder på att sådana fakta imponerar på Trump. Han betraktar väl också det valresultatet som *fake news*. Efter presidentens klimatbesked deklarerade dock Pittsburghs borgmästare att staden, i likhet med närmare 100 andra amerikanska städer, på egen hand kommer att följa Parisavtalet.

Tysklands förbundskansler Angela Merkel har hela tiden varit den mest realistiska västledaren när det gäller Trump. Hon var djupt skeptisk från början men gav den nye presidenten en chans. Kanske gick det att få in honom på rätt spår, resonerade hon, enligt den tyska tidskriften Der Spiegel. Han kanske lär sig, ja, växer in i rollen.

Så har det inte blivit. I veckan drog Angela Merkel den logiska slutsatsen av Trumps katastrofala presidenttid, när hon på ett valmöte deklarerade att Europa måste ta sitt öde i egna händer.

Vi kan inte lita på garantier eller draghjälp från andra än oss själva – det är den smärtsamma slutsatsen. I Frankrike tänker Emmanuel Macron i liknande europeiska banor.

Sverige kan räkna med USA, lovade försvarsminister James Mattis till DN:s reporter.

Det är en from förhoppning. Det enda vi bör hoppas på är att Donald Trump med demokratiska medel blir avsatt som USA:s president, så snart som möjligt.

Peter Wolodarski
twitter.com/pwolodarski Chefredaktör "

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

" Elitstyrkan laddar för den nya terrorismen

Terror i Stockholm. När människor dödades på Drottningsgatan i april flydde folk city. Poliserna i Nationella insatsstyrkan kastade sig i stället dit: ”Det enda jag tänkte var: hoppas vi hinner. Att konfrontera en terrorist är ju vad vi hela tiden tränar på”, säger operatören Breitling. Unik inblick. DN:s Björn af Kleen och Lotta Härdelin har följt Nationella insatsstyrkan under ett år.

1.Han, som kallas Breitling, satt i ett utvecklingssamtal med prickskyttegruppen när terroristen rammade Åhléns fasad den 7 april i år.

– Det enda jag tänkte var: hoppas vi hinner dit. Att konfrontera en terrorist är ju vad vi hela tiden tränar på.

Breitling är en av polismännen i Nationella insatsstyrkan, svensk polis yttersta resurs mot terrorism.

Timmarna efter terrorattacken på Drottninggatan etablerade Nationella insatsstyrkan ett antal så kallade gunships i centrala Stockholm, fordon med operatörer utrustade med automatkarbiner. Breitlings grupp – som gick under namnet November 100 – bevakade T-centralen, ett tänkbart andra terrormål efter Åhléns.

När en folkmassa rusade ut ur ankomsthallen sprang Breitlings grupp in.

– Jag väntade mig att det skulle stå en gärningsman där med en AK47, säger Breitling.

Så brukar det se ut på övning.

Verkligheten på T-centralen denna aprilfredag visade sig mer barmhärtig.

Eller med Breitlings ord:

– Det är ofta torrare skarpt, alltså i verkligheten, än på övning.

Nationella insatsstyrkan bedriver ingen egen underrättelseverksamhet utan agerar på kommando från Nationella operativa avdelningen (NOA, tidigare Rikskriminalen) eller Säkerhetspolisen (Säpo).

Huvuduppgiften är operativ terrorbekämpning. På söndagen efter lastbilsdådet på Drottninggatan grep insatsstyrkan en 26-årig man i Örkelljunga som senare släpptes. När en självmordsbombare sprängde sig själv i hörnet av Drottninggatan och Bryggargatan i december 2010 var Nationella insatsstyrkan bland de första poliserna på plats. Nationella insatsstyrkan skuggade de terrorister som planerade att attackera Jyllands-Postens redaktion i Köpenhamn 2010 och grep en av männen i Järfälla utanför Stockholm.

På Torpet – Nationella insatsstyrkans högkvarter i Solna – ligger 50–70 kuvert förseglade i ett kassaskåp.

I varje kuvert ligger ett brev eller en usb-sticka med en film där operatörerna tar avsked av sina anhöriga.

Hittills har ingen utöver tjänstehunden Kita dött under uppdrag. Den belgiska vallhunden sköts av en rånare i Umeå 2009 och ligger begravd utanför Torpets entré. Rånarna riktade också 30 skott med kalashnikovs mot operatörerna. Alla klarade sig.

Breitling har två döttrar på sex och nio år.

– Om jag dör på jobbet så är det ju värst för mina anhöriga, säger han. Jag är ju död. Min äldsta dotter vet att jag är polis och fångar tjuvar. Och att tjuvarna är lite svårare att fånga där jag jobbar.

Nationella insatsstyrkans ansikten göms ofta i hjälmar eller balaklavas, huvor som döljer allt utom ögonen. Få känner till operatörernas verkliga namn eller personnummer. Inte ens vakten i receptionen på Torpet vet vad de 50–70 männen i Nationella insatsstyrkan egentligen heter.

Poliserna benämner själva varandra vid smeknamn som de ofta fått under den sex månader långa antagningsprocessen till Nationella insatsstyrkan.

”Breitling”? Den 36-årige tvåbarnspappan med pojkaktiga drag gjorde vid något tillfälle misstaget att försvara den diskreta kvaliteten på schweiziska rikemansur och får nu leva med varunamnet trots att han är uppvuxen i en socialdemokratiskt präglad familj i Mellansverige och bär en Casio på vänster handled.

”Krösus” – han är skicklig på poker och blev Krösus på grund av spelarintäkterna – hade semester i sitt fritidshus på Västkusten när det small på Drottninggatan.

Via sms kallades han omedelbart till Stockholm.

– Jag satt på altanen, min pappa hade just kommit dit och lekte med min dotter, och så går larmet och jag är tvungen att åka därifrån. Det är klart det är surt – men det är ju för att vi ska kunna ha det så där som jag behöver jobba här. Jag åkte från min bästa plats på jorden för att skydda det som jag rycktes ifrån. Det tänkte jag mycket på i bilen i Stockholm: det är detta vi är till för.

Flera operatörer på Nationella insatsstyrkan ger uttryck för ett slags polisiär noblesse oblige, en känsla av att den fysiska kapaciteten förpliktigar till en grundläggande humanism.

– Det kan låta lite klyschigt, säger Breitling. Men ytterst ska vi garantera att alla människor i Sverige får vara som de vill – homosexuell, kristen, muslim.

2. Jargongen på Torpet präglas av underdrifter.

Att dunka in en dörr hemma hos en misstänkt terrorist, en av Nationella insatsstyrkans återkommande uppgifter, kallas att ”begära tillträde”.

Ett eventuellt katastrofscenario på andra sidan dörren är ”lite dåligt”.

När Breitling redogör för en operation utförd häromveckan hemma hos en person ”knuten till mc-miljön” låter han loj på gränsen till uttryckslös.

– Vi sågade upp en dörr, säger han. Med en stor vinkelslip, väldigt stor. Vi knackade på först. För att få honom att öppna. Han öppnade inte. Så vi sågade upp dörren. Han hade låst in sig på toaletten också. Då bad vi honom öppna eftersom vi ändå skulle såga oss in där också. Han var rädd, jätterädd. Det är aldrig ett självändamål. Däremot jobbar vi gärna med överraskning.

Hur lång tid tar det att såga upp en dörr?

– Alltifrån 5 till 15 sekunder. Då brukar vi ha kontroll över objektet. Det går fort. Men vissa dörrar är svårare att bryta än andra.

Tonen på Torpet är lite hyvens, alla automatkarbiner och svällande biceps till trots.

Även om operatörerna kan gripa en terrorist mellan lunch och dagishämtning tycks de lägga en stolthet i att uppvisa behärskning i den vardagliga tjänstgöringen.

Liksom gnolande pysslar de med sina utrustningar, ungefär som savannens kattdjur slickar pälsen i väntan på en värdig fiende.

Poliserna är i snitt 35 år gamla och tjänstgör i snitt under åtta års tid. De har ansade skägg, tatuerade underarmar, hårt åtdragna hästsvansar, avancerade funktionskläder från märket Arcteryx.

Bertil Olofsson, tidigare mångårig chef för Nationella insatsstyrkan, hävdar att det råbarkade skenet bedrar.

– Folk tror att detta är tuffa grabbar men jag vet inte hur många timmar jag suttit därinne med killar som gråtit. Ibland har jag känt mig som en kurator, säger Olofsson, en kort man med kraftig nacke som i dag är chef för Nationella bombskyddet (en polisavdelning som oskadliggör bomber och kemiska vapen).

DN:s fotograf Lotta Härdelin är med under ett träningspass där Nationella insatsstyrkan dansar tryckare till ledmotivet i ”Titanic”.

Celine Dions sopran fyller rummet.

– Som operatör måste man kunna växla snabbt mellan olika temperament, säger Nationella insatsstyrkans chef Hampus Nygårds, en snaggad 39-åring som först utbildade sig till idrottslärare innan han valde att bli polis. Nygårds var elitspelare i tennis i sin ungdom.

– För att slippa bruka våld använder vi oss av dominans, säger han. Utmaningen blir att switcha från dominans till att vara avslappnad och tillitsfull. För att träna oss i detta varvar vi fightpass med något helt annat.

”Luther”, en av operatörerna, säger apropå tryckaren:

– Hela vår utbildning handlar om att våga blotta sig själv, om att hitta ett klimat där elitistiska individer vågar tänja på gränser och bjuda på misstag. Vi ska rädda livet på varandra. Jag lägger mitt liv i deras händer och jag tar ansvar för deras liv. Att ge sig hän i dans blir ganska okomplicerat i det sammanhanget.

3. Nationella insatsstyrkan grundades 1991, som svar på flera terrorattacker utförda på svensk mark under 1970- och 80-talet. (1972 kapade en grupp kroatiska separatister ett SAS-plan på en flight mellan Göteborg och Stockholm. 1973 tog en bankrånare fyra personer som gisslan på Norrmalmstorg. 1975 ockuperades Västtyska ambassaden i Stockholm av Röda arméfraktionen. 1984 mördades en PKK-avhoppare i Uppsala. 1986 sköts Olof Palme på Sveavägen.)

En statlig utredning efter statsministermordet konstaterade att svensk polis saknade förmåga att bemöta storskalig terror och att konsekvensen riskerade att bli ödesdiger vid ett nytt terrordåd. En nyinrättad insatsstyrka på 50 män – med förmågan att klättra in i kapade flygplan och kapacitet att flytta sig snabbt över landet – skulle inrättas. Utrustad med specialvapen för prickskytte och sprängmedel, utbildad i förhandling och sjukvård.

Med tanke på dagens terrorhot kan en sådan styrka verka given.

Men länge var insatsstyrkan en het politisk potatis – om poliserna tog sitt våldskapital i bruk i vardagens tjänstgöring riskerade ordningsmakten att brutaliseras, skrev utredaren 1988. Under styrkans första tio år krävdes ett regeringsbeslut för att ta den i bruk, vilket sällan gjordes.

Enligt tidigare chefen Bertil Olofsson hade mäktiga debattörer som Leif GW Persson och Jan Guillou också en skuld i detta. De bidrog till nidbilden av Nationella insatsstyrkan som en paramilitär subkultur, enligt Olofsson. Leif GW Persson kallade Nationella insatsstyrkan för ett ”vuxendagis” och ironiserade över deras krigiska träningsmetoder i en kolumn i Ica-Kuriren 2005. Guillou har i Aftonbladet liknat insatsstyrkan vid ett ”dårhus” och kallat poliserna för ”våldsamt överladdade” med ”överdrivna föreställningar om sig själva och sin tapperhet”.

– Eftersom det aldrig händer något i Sverige behöver vi inte rusta för det, säger Bertil Olofsson om den tidiga kritiken mot insatsstyrkan. Och rustar vi tappar vi kontrollen. Det är det svenska arvet. Detta gödde diskussionen om att vi var ”trigger happy idiots” som rusade runt på gatorna och sköt folk som såg farliga ut. GW uttryckte sig som så att insatsstyrkan inte fyller något vakuum inom svensk polis. Nu får vi väl tacka de som förstod bättre att det var nödvändigt och fortsätter att vara nödvändigt.

Möjligen har Leif GW Persson ändrat uppfattning. Nyligen föreslog han att Nationella insatsstyrkan borde sättas in mot förortsvåldet.

– Och då blir det andra bullar, det lovar jag och försäkrar. Och så kan man gripa folk, sa Leif GW Persson i SVT:s ”Veckans brott” i mars.

Dagens chef Hampus Nygårds säger att den nuvarande styrkan har en god relation till Leif GW Persson. Själv skriver GW i ett mejl till DN att han som pensionerad kriminolog saknar insyn på Torpet.

Men då och då har Nationella insatsstyrkan iscensatt operationer som riskerat att bekräfta deras mediala image.

För 16 år sedan, vid EU-toppmötet i Göteborg sommaren 2001, stormade insatsstyrkan Schillerska gymnasiet efter uppgifter om att beväpnade tyskar gömde sig i skolan. En insatsledare från Nationella insatsstyrkan – och tre vanliga poliser – åtalades för tjänstefel; poliserna tvingade de som bodde på skolan att ligga på mage på gårdens kylslagna asfalt i uppåt 90 minuter. Samtliga poliser friades dock i tingsrätten och enligt vittnesmål från Nationella insatsstyrkan hade styrkan endast ansvar för själva genomsökningen av skolans lokaler. I Aftonbladet liknade dock kolumnisten Carl Hamilton Nationella insatsstyrkan vid ”inspektor Clouseau i full kravallutrustning”, driven av en mix av ”brutalitet och inkompetens”.

Mer nyligen, söndagen efter terrordådet i Stockholm, grep Nationella insatsstyrkan en 26-årig man i Örkelljunga misstänkt för inblandning i terrorattacken på Drottninggatan. Enligt uppgifter från anhöriga slets han ut ur ett av Migrationsverkets lägenhetsboenden. I Sydsvenskan var kriminalreportern Joakim Palmkvist kritisk till uppträdandet: ”Insparkade dörrar, kraftfullt eller våldsamt polisagerande, höga röster, vapen och hjälmförsedda poliser i västar. Ren skräck, för den oförberedde.”

Två dagar senare friades 26-åringen från alla misstankar.

– Rent generellt är det förståeligt att anhöriga kan uppleva gripanden som obehagliga och hotfulla, säger Hampus Nygårds. Men bruk av övervåld eller förnedrande metoder förekommer inte på NI. En anställd som använder sådana metoder skulle omedelbart tas ur operativ tjänst. Övervåld skulle rasera vårt förtroende, inte minst bland invandrare som kommer från länder med våldsamma myndigheter. Insatsstyrkan är en liten del av totalförsvaret med uppgift att upprätthålla svensk demokrati. Övervåld skulle motverka den uppgiften.

Janne Flyghed, professor i kriminologi vid Stockholms universitet, säger att insatsstyrkan har gjort misstag men han bedömer att dessa är betydligt färre än hos den vanliga piketen.

– Det är klart att även insatsstyrkan ibland agerar på felaktig information eller går in för hårt. Detta är en del av bilden. Men till skillnad mot Leif GW Persson och Jan Guillou har jag aldrig uppfattat poliserna i styrkan som några taggtrådsätande biffar, säger Janne Flyghed.

När Nationella insatsstyrkans företrädare själva redogör för sina strategier är ”ödmjukhet” ett nyckelord. Enligt styrkans vision ska NI ”anpassat kunna konfrontera vem som helst, när som helst, var som helst”.

”Anpassat” innebär att man kan växla tonläge utifrån situation.

– Om vi till exempel ska gå in i en moské för att gripa någon misstänkt för terrorbrott så gör vi det med minsta möjliga våld, säger Hampus Nygårds. Man tar av sig skorna och lämnar hunden utanför. Det kan

innebära en större fara för mina operatörer men fördelen är att man inte spär på radikalisering genom att väcka anstöt. Jag vill att alla mina operatörer ska kunna gå in i vilken situation som helst utan att få maximalt stress-påslag. Endast då kan man göra adekvata bedömningar som polis.

Den tidigare chefen Bertil Olofsson tar rånförsöket i Umeå 2009 som ett exempel. Efter att ha fått 30 skott riktade mot sig sköt en av operatörerna en rånare i höften för att avbryta skjutandet. Sedan plåstrade insatsstyrkan ihop mannen som just försökt döda dem.

– Många poliser skjuter ju av rädsla, säger Bertil Olofsson. Medan vi skjuter någon för att avbryta ett dödligt beteende. När gärningsmannen är oskadliggjord återstår att lappa ihop honom så att han överlever. Motivationsmässigt är kanske inte detta den första instinkten: ”Du har försökt döda mig, stackars lilla dig, nu ska jag rädda livet på dig”. Men det är exakt det som gör behovet av rätt människor så stort: tänkande, kreativa killar snarare än ”killing machines”.

Förhandlargruppen är Nationella insatsstyrkans minst aggressiva resurs.

Den har fått ökat mandat sedan starten. Förhandlare används när svenskar kidnappas utomlands; vid ett tillfälle behandlade insatsstyrkan (tillsammans med andra polisavdelningar) tre parallella kidnappningsfall i Syrien. Förhandlarna försöker identifiera mellanhänder på plats men arbetar också med familjemedlemmar i Sverige.

– Dessa är de mest utsatta vid en kidnappning, säger ”Vicky”, en av Nationella insatsstyrkans förhandlare, en medelålders man i kabelstickad jumper och chinos.

– Är jag kidnappad i Syrien vet jag åtminstone om jag får stryk eller inte. Men barnen därhemma vet ingenting om vad som händer med pappa. Vi lägger jättemycket kraft på att informera, förbereda och träna familjen därhemma inför eventuella samtal med kidnapparna. Det är hemma som den verkliga krisen utspelar sig.

Förhandlarna används allt oftare vid svenska operationer. Hade rånförsöket i Umeå 2009 utspelats i dag hade förhandlingsgruppen skickat en representant, säger Vicky.

– Säg att rånarna barrikaderar sig, operatörerna kanske inte kan gå in – då används mina resurser för att etablera något slags kommunikation.

När Nationella insatsstyrkan gör tillslag mot terroristers hem kan det vara förhandlarens uppgift att ta en första kontakt, ibland via telefon.

– Man presenterar sig med namn och säger att man kommer från polisen, säger Vicky. Att säga ”Nationella insatsstyrkan” har ingen särskild effekt. Det är ingen som börjar skälva. Polis är polis.

4. Terrorismen har utvecklas från storskaliga och långdragna aktioner i ambassadbyggnader eller flygplan under 1970- och 80-talet till dagens explosiva våld på platser där många människor samlas. Det har tvingat Nationella insatsstyrkan att blir mer lättrörlig.

Stefan Hector, tidigare biträdande chef vid insatsstyrkan, citerar en IS-ledares motto:

– ”Gör vad du kan med vad du har: hugg ihjäl din motståndare, knuffa honom från ett tak, förgifta hans mat och kan du inte göra det: Spotta på honom.” Det sitter inte någon med en stor plan någonstans, utan terrorn har mer karaktären av pågående dödligt våld, utfört av personer som inspirerats snarare än beordrats. Och då handlar NI:s jobb om att förhindra angrepp eller så fort som möjligt avbryta ett pågående skeende tillsammans med ordningspolis och sedan gripa en gärningsman.

Snabbhet är avgörande.

– Oftast för att en situation är livsfarlig för allmänheten, men ibland också för att hinna in i en lägenhet där någon inom 30 sekunder kommer spola ned tio kilo narkotika, eller för att snabbt ta kontroll över en dator med barnpornografi innan den krypteras och materialet blir oåtkomligt.

Stefan Hector, som i dag är chef för operativa enheten vid Nationella operativa avdelningen, blev något av en folkhjälte efter terrordådet på Drottninggatan; med upphöjt lugn motsvarade han kanske allmänhetens idealbild av en polischef. När vi ses någon månad före attacken på Drottninggatan uttrycker han sig krasst om risken för kommande terrordåd.

– Ja, det har hänt och kommer sannolikt att hända igen, sa Stefan Hector. Det går inte att skydda sig emot: säkerhetspolisen och polisen vidtar hela tiden åtgärder för att minska riskerna och konsekvenserna, men några garantier går inte att ställa ut. Vill man ha garantier får man köpa en brödrost.

Stefan Hectors egen syn på terrorbekämpning formades under åren på Nationella insatsstyrkan – som han beskriver som karriärens höjdpunkt, särskilt gripandet av polismördarna i Malexander 1998 var en avgörande erfarenhet. Även Hector lägger ut texten om Nationella insatsstyrkans ödmjukhet.

– Många av människorna på NI har varit bäst på sin polisstation – bäst på att lyfta, bäst på att springa, bäst på att skjuta – och så kommer man till en miljö där alla andra också varit bäst. Och det genererar en grad av ödmjukhet. För mig var det en positiv kombination av väldigt höga krav och en tillåtande atmosfär, vilket gynnade ens personliga lärande.

Likt många andra tidiga operatörer rekryterades Stefan Hector från Norrmalmspiketen, den tidens poliselit i Stockholm.

– Norrmalmspiketen var då mer av en machokultur där man inte blottade svagheter eller frågade om hjälp, en konservativ och hierarkisk anda, säger Stefan Hector. Bortom klichén är NI en plats inriktad på utveckling: för att lära sig skjuta mitt i prick måste man våga dra sitt vapen och skjuta fortare än man behärskar, missa, träffa dåligt och fortsätta så tills man är snabb och precis.

Den nya terrorismen ställer krav på koordination. Frifräsare tämjs till lagkamrater. I en studie om Nationella insatsstyrkan av forskaren Louise Weibull på Försvarshögskolan säger en operatör att hans första tid på Nationella insatsstyrkan var ”djävligt svår”, han hade ”klippkort till chefens rum”: ”Jag var ung och lite förblindad och gav inte värderingar som gruppkänsla och gruppens prestationer företräde framför den personliga prestationen”, säger han i studien.

Insatsstyrkans ambition är att rikta de enskilda operatörernas våghalsighet till koordinerade tillslag.

– Jag ska inte hymla, säger Stefan Hector. Hos mig har det alltid funnits ett inslag av spänningssökande. Att göra skillnad och att söka spänning var för mig viktiga drivkrafter. Spänningen i att åka ned för en skidbacke som är brantare än man klarar av, spänningen att dyka djupare än man borde… Man ska inte ha som enda drivkraft att vara spänningssökare men det är en beståndsdel och många på insatsstyrkan åker nog skidor nedför branta backar även när de inte jobbar.

Operatören ”Arne” har just återvänt till Nationella insatsstyrkan efter drygt två års tjänstgöring inom privat sektor.

Arne saknade den ”action och anspänning” som kantar livet som operatör.

– Terror och gisslan, säger han. Invecklade, komplexa tillslag. Det civila var lite mindre spännande. Och så saknade jag grabbarna, den speciella kamratskapen.

5. Just mot bakgrund av terrorismens förändrade karaktär har flera röster kritiserat Nationella insatsstyrkans avsaknad av kvinnor.

Måste alla operatörer vara så fysiskt starka när till exempel snabbhet är en lika efterfrågad egenskap? Styrkans princip sedan starten är att alla 50–70 operatörer måste förmå klättra in i ett flygplan eller uppför en Finlandsfärja med 40 kilos utrustning.

Vid den senaste antagningen 2015 klarade sig en kvinna för första gången förbi de inledande fysiska testen men diskvalificerade sig i slutövningarna i fält.

– Det vore på riktigt väldigt bra om kvinnor som sökte skulle uppfylla kravprofilen, säger NI-chefen Hampus Nygårds. Kvinnor skulle kunna utgöra ett helt annat operativt verktyg och skulle även ge en annan dimension till arbetsplatsen. Men vi kan inte göra avkall på kravprofilen. Oavsett om man väger 60 eller 90 kilo måste man klara av att släpa på sin kamrat om han ligger skjuten.

En ”ansträngd förklaring”, säger kriminologen Janne Flyghed.

– Hur ofta händer det att någon blir skjuten? Styrkan har alltid hävdat att man haft unik satsning på förhandlingslösningar snarare än snabba repressiva insatser och i vissa sådana situationer har det visat sig vara en fördel med kvinnliga förhandlare. Dessutom kan kvinnor vara minst lika bra prickskyttar som män.

En större numerär skulle sannolikt öppna för en mer varierad insatsstyrka.

Hampus Nygårds kallar Nationella insatsstyrkan för en av Europas minsta anti-terrorstyrkor. Den tidigare chefen Bertil Olofsson är övertygad om att insatsstyrkan kommer att växa från och med i höst.

– Jag kan sätta en slant på att NI kommer få stort gehör för sina budgetäskanden, säger Olofsson. Sannolikt får Hampus besked om att han kan anställa fler i höst. Ingen politiker vill ta ansvar för att vi inte står rätt rustade vid nästa attack.

6. Ett decennium före Nationella insatsstyrkans tillkomst härjade den så kallade Baseballigan inom Norrmalmspolisen i Stockholm, ett polislag ökänt för att använda övervåld mot bland andra missbrukare i Stockholms city, sammansvetsade av en kåranda med högerextrema inslag.

Hur ställer sig Nationella insatsstyrkan, som har till huvuduppgift att arrestera terrorister bland annat med koppling till radikal islamism, till stora flyktingströmmar?

Riskerar Nationella insatsstyrkan att politiseras? Kan den bli en ny baseballiga?

– Det som Baseballigan gjorde hade varit fullständigt omöjligt i dag, säger Bertil Olofsson. Organisationen har mognat. Folk gallras ut.

Sommaren 2015 skickade insatsstyrkan poliser till operation Triton i Medelhavet, där svenskarna bidrog till att undsätta nordafrikanska båtflyktingar.

En uppgift som Baseballigan hade betackat sig för, enligt Bertil Olofsson.

– Snarare skulle Baseballigan ha sett till att flyktingarna sjönk, säger han.

Breitling var en av operatörerna verksam på Medelhavet. Han beskriver insatsen som djupt meningsfull. Breitling var bland annat ombord på en överfull båt där 54 personer kvävdes till döds i maskinrummet.

– På kvällen gick jag runt på båten och försökte upprätthålla något slags säkerhet, säger han. Och just när vi fått lite struktur kom en kille fram, väldigt försiktigt, och frågade om det fanns några fler överlevande. Jag undrade varför han frågade och då berättade han att han rest från Libyen med sina tre bröder.

Ingen hade överlevt. Breitling fick lämna dödsbeskedet till mannen.

– Han tackade mig så mycket för att jag ens pratade med honom… Jag kan bli irriterad av diskussionen om huruvida vi ska ta emot flyktingar i Sverige. Det blev så tydligt därnere: ingen sätter sig bland 150 personer i en gummibåt anpassad för 20 personer om de inte har en ganska bra anledning att fly.

– Ska vi sluta föda barn i Sverige för att det kan födas kriminella? Vi undviker inte Drottninggatan genom att sluta ta emot flyktingar. Som polis får man en skev bild av verkligheten och det är lätt att bli offer för Peter Springare-argument.

Örebropolisen Peter Springare blev känd i våras för ett aggressivt Facebookinlägg om invandrare och kriminalitet.

– Ja, en majoritet av alla jag grep som ordningspolis i Södertörn var invandrare, men det beror ju på att majoriteten i det området är invandrare, säger Breitling.

Bertil Olofsson – som i dag alltså är chef för Nationella bombskyddet – skulle gärna se att polisen fick mer information om de människor som till sist tar sig till Sverige.

– Det vore snyggt om vi visste vilka människor som finns här i stället för att detta ska uppdagas när det är för sent, säger han. Vi har ju länge vetat att Sverige är en safe haven för människor med terrortankar. De finns här i dag och ligger vilande i väntan på order. Vi borde ha ett uppföljningssystem som gör att vi kan stödja och skydda människor som befinner sig här – för de är också utsatta för attacker från sina landsmäns underrättelsetjänster.

Dagens chef Hampus Nygårds instämmer delvis.

– Det är svårt att spela mot en motståndare som inte har några regler, säger han. Vi vill ha ett öppet demokratiskt samhälle där den personliga integriteten värnas. Men det vore förstås lättare att ha koll om man fick lyssna och titta lite mer. Jag tror att terrorhotet kommer resultera i mer övervakning.

Hur röstar insatsstyrkan? Är den ideologisk?

Insatsledaren ”Måns” växte upp på runt 30 olika adresser i Umeå. Han misshandlades av sin styvpappa under delar av uppväxten, hans mamma likaså. Måns blev polis, säger han, för att utgöra den polisresurs som aldrig dök upp när han var barn.

– Jag vet att jag har mycket våld i mig och att jag kan ta fram våld eftersom jag kom in här, säger han. Men jag upplever att jag har kontroll. Jag är medlem i Miljöpartiet och röstar på vänsterblocket men vi har nog lika många röster på högern härinne. Nationella insatsstyrkan spretar politiskt – risken för att vi skulle bli en paramilitär revolutionsstyrka med ett enhetligt politiskt mål känns väldigt avlägsen. Skrattretande.

7. Hur hittar man nästa generations operatörer av rätta virket?

I veckan besökte DN sluttesterna för nya operatörer vid försvarsanläggningen Kvarn norr om Linköping. Runt 75 svenska poliser sökte denna gång till Nationella insatsstyrkan. Efter inledande fysiska och mentala test i Stockholm kvalificerade sig 27 stycken till slutveckan. En man hade feber på startdagen och av de 26 som gav sig ut i fält – iklädda gamla militäroveraller och försvarets ryggsäckar med stålram – är nu tio kvar.

Gänget är märkbart utmattat när de kommer bärandes på två stycken bårar med skadade dockor i det kvalmiga majvädret. De har sovit i snitt två timmar per natt i tält under de senaste åtta dygnen. Många beskriver ovissheten som plågsam: ingen har något schema, bara en vag föreställning om att sluttesterna brukar vara i tiotalet dygn.

Varje gryning är de färre än vid läggdags. Sökande som inte lever upp till kravprofilen avlägsnas. Fem eller sex av de tio kommer klara sig i mål, tippar Nationella insatsstyrkan.

Vi möter dem just när de ska ta sig över en å. De rör sig sävligt. Tomma blickar. Såriga händer. Saker som vanligtvis sker på rutin, att packa en ryggsäck, tar tid och blir omständligt. De är ”komiga”, säger operatören Arne med ett slangbegrepp lånat från militären. Betyder ”nära koma”, trött på gränsen till apatisk.

– Jag tänker bara en timme i taget, säger en av de sökande.

Dialogen mellan sökande och operatör är ordknapp och kärvt korrekt. Rekryten tilltalas med en siffra. Responsen från instruktörerna är begränsad; de sökande ska medvetet sväva i ovisshet om sin prestationsförmåga.

Sluttesterna är en lågmäld och utdragen prövning.

– Det är under uttagningen som allt börjar, säger Hampus Nygårds. Den sökande måste uppfylla kravprofilens alla delar – inte minst stresstålighet och anpassning till gruppen. Det är nu det ska visa sig om personen har tillgång till sitt intellekt och förmår behandla en misstänkt gärningsman korrekt även i en extremt farlig och påfrestande situation.

Inte alla förmår fatta rätt beslut för Sveriges säkerhet om man är timmar ifrån att kollapsa.

– Vi belastar dem så mycket att de börjar gnaga lite på varandra, säger Arne, en av operatörerna på plats. Det är inte fel att det gnags, men de måste vara uppriktiga mot varandra i gnagandet. De är så slutkörda fysiskt att de måste samarbeta för att klara sig.

Vid ett litet hus i skogen exploderar tårgasfackla efter tårgasfackla.

De sökande skickas rakt in gasmolnet för att släpa ut en kollega i form av en docka och dra en linda runt dockans högra ben, ur vilket blodet sprutar. Snor och slem rinner ur killarnas ansikten när de stapplar förbi den närvarande psykologen mot en operatör som intervjuar dem om upplevelsen. Hur stressigt var det i den kvävande gasen? På en skala av 20.

– 19, säger en sökande.

Ett alltför uppriktigt svar? Nej, det är just uppriktigheten som möjliggör grupparbete, säger en operatör.

Senare, utanför militäranläggningens matsal, stöter vi på en av dem som inte uppfyllde kravprofilen denna gång. Man ser det i ögonen: livsdrömmen kraschad.

Hur levererar man ett sådant besked?

Operatören tar av sig solglasögonen. Kallar rekryten vid förnamn. Tackar uppriktigt för att personen blottat sig.

Förklarar beslutet.

– Vi blir jämställda poliskollegor igen, det är livsviktigt, säger operatören Arne. Det kan ju hända att vi möts och ska samarbeta under nästa Drottninggatan.

Fotnot: DN har ändrat operatörernas smeknamn för att inte röja namn som används under operationer.

Björn af Kleen
bjorn.afkleen@dn.se "

"Artikeln i tre punkter

Nationella insatsstyrkan är polisens avdelning för terrorbekämpning. Styrkan griper terrorister, försöker avstyra terrordåd och bedriver spaning i komplex miljö.

Styrkans 50–70 poliser har skyddade identiteter. Trots detta har DN under flera månader fått möjlighet att intervjua polismännen och deras chefer och följa träningsverksamheten på nära håll.

Styrkan övar inför livsfarliga situationer. I ett kassaskåp på högkvarteret i Solna ligger brev och usb-stickor med polisernas avskedshälsningar till anhöriga.

Styrkans insatser på Drottninggatan

Snart efter terrordådet på Drottninggatan etablerade polisens avdelning för terrorbekämpning, Nationella insatsstyrkan, ett antal så kallade "gunships" i Stockholms city – fordon med operatörer med automatkarbiner. Styrkan var också involverad i gripandet av misstänkta, däribland en 26-årig man i Örkelljunga som senare släpptes.

Nationella insatsstyrkan var bland de första poliserna på plats efter terrordådet i hörnet av Drottninggatan och Bryggargatan 2010.

Samma år skuggade styrkan de terrorister som planerade att attackera Jyllands-Postens redaktion i Köpenhamn och grep en av männen i Stockholm. "

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

"Frågor och svar om Nationella insatsstyrkan

Vad är Nationella insatsstyrkan?

Nationella insatsstyrkan är polisens antiterror-enhet. De griper misstänka terrorister, men gör även tillslag mot andra tungt kriminella på uppdrag av Nationella operativa avdelningen (NOA, tidigare Rikskriminalen).

Är Nationella insatsstyrkan en del av polisen?

Ja. Nationella insatsstyrkan är polisens yttersta taktiska resurs. NI hanterar situationer som är för ”allvarliga, ovanliga eller riskabla” för den vanliga Polisen. NI samarbetar även med Säkerhetspolisen, Försvarsmakten och Kustbevakningen.

Är styrkan en del av militären?

Nej, dess militära motsvarighet är Särskilda operationsgruppen (SOG), som bland annat utför kvalificerade fritagningsoperationer och evakueringar, dold övervakning och fjärrspaning.

Hur många söker varje år och hur många tas in?

Nationella insatsstyrkan rekryterar inte varje år, utan när vakanser uppstår. Vid förra tillfället sökte 75 personer. Mellan 6 och 10 procent av de sökande tas in efter ett sluttest. De får därefter genomgå en sex månader lång grundutbildning. Styrkan har hellre vakanser än tillsätter personer som inte matchar profilen. 50–70 operatörer är anställda – men NI-chefen Hampus Nygårds säger att han gärna skulle vilja ha en större styrka. NI:s numerär är en politiskt laddad fråga, i synnerhet i dag när terror är så omdebatterat. Medelåldern på operatörerna är 35 år.

Hur många kvinnor är med?

Det finns noll kvinnliga operatörer, men två kvinnor anställda i administrativa funktioner på högkvarteret. Kvinnliga sökande klarar i de flesta fall inte de inledande fysiska testen – som övningen ”chins” med tung viktväst. Vid förra antagningen klarade sig en kvinna förbi de fysiska testen men åkte ur under slutproven. Bristen på kvinnor kritiseras återkommande. Enligt insatsstyrkans ledning speglar fystesten verksamheten: ska man borda en Finlandsfärja via en repstege med 40 kilos packning måste man klara fystesten. Och eftersom operatörerna är så få måste alla kunna hantera alla uppgifter.

Finns liknande styrkor i Norden?

Ja. De nationella insatsstyrkorna i EU och Norge samarbetar inom det så kallade Atlasnätverket för att likställa förmågan att bekämpa terror. Insatsstyrkan har ett nära samarbete med sin norska motsvarighet, Beredskapstroppen.

Vad har NI för befogenheter?

Nationella insatsstyrkan har samma befogenheter som alla andra poliser. Styrkan lyder under samma lag och har samma mandat. Vissa av verktygen, till exempel kalibern på vapnen, skiljer sig från andra polisers.

Hur snabbt ska de kunna vara på plats?

Händer något i Sverige kommer först vanliga ordningspoliser. Efter det finns regionala taktiska resurser att tillkalla så fort som möjligt. Efter det återstår NI som den avgörande taktiska resursen. NI har ingen att ringa. NI strävar efter att vara på plats så fort det går. NI är en anti-terrorstyrka men används också vid gisslansituationer, vid grova rån, vid spaning i svårtillgängliga miljöer, som beredskap vid statsbesök med mera.

Vilka tester måste poliserna genomgå?

För att kunna söka till NI måste man vara utbildad polis med godkänd aspiranttjänstgöring. Rekryteringsprocessen är omfattande och utvärderar bland annat psykisk stabilitet, ihärdighet och stressförmåga. Sökande får genomgå olika stresstest. Ett exempel: att räkna ut mattetalet 6x6x6 stående på kanten högst upp på ett hopptorn. Sökande genomgår också en intervju med psykolog. Men sedan testas den psykologiska profilen ute i fält under ett fysiskt och psykiskt krävande slutprov.

Björn af Kleen bjorn.afkleen@dn.se "

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

" Tomburkar kastade i naturen dödar tusentals kor – varje år

Tomburkar som slängs i naturen riskerar att orsaka stort lidande hos djur. Varje år dör omkring 5 200 kor på grund av att de får i sig metallflisor genom sin mat.

Burkar och annat som kastas på åkrar och ängar hamnar i lantbrukarnas slåttermaskiner och strimlas till metallflisor som följer med i kornas foder. Det vassa metallbitarna skär sönder kornas mage.

Förutom att djuren lider blir det en stor kostnad för bönderna. Det kan handla om bland annat veterinärbesök och nödslakt.

— Skärvorna går rakt in och sen tuggar de om fodret flera gånger. Det skär sönder djuren invärtes. Tyvärr är det inget att göra och det går inte att skicka en sådan ko på slakt heller, så det blir kadaverbilen, säger lantbrukaren Lotta Zetterlund till P4 Gävleborg.

Hon och maken Kenneth Zetterlund har haft mjölkkor på gården i Storvik sedan 1995.

En studie från 2014 visade att lantbrukarens kostnader för veterinärbesök samt nödslakt kan bli runt 33 000 kronor per nödslaktad mjölkko inklusive produktionsbortfall. Främsta orsaken till nödslakten var nedskräpning på grund av vasst föremål.

Enligt studien fick 5 274 nötkreatur år 2013 anmärkningen vasst vid slakt vilket motsvarade 1,54 procent av Sveriges totalt slaktade djurantal. Av dessa var andelen kor 54 procent.

Störst var problemet i början och slutet av turistsäsongen och längs vallodling som låg utmed trafikerade vägar.

För att minska problemet med tomburkar som kastas i naturen och skadar nötkreatur vill Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) höja panten till 5 kronor. Katarina Lundell, marknadschef på Pantamera, håller med om att en höjning kan fungera som en morot för att panta, men det är också individens ansvar var tomburken hamnar: i naturen eller panten.

— Man är duktigare på att panta när man är hemma. Det är just när man befinner sig på semester och liknande som man inte har lika lätt för att panta, säger Katarina Lundell till P4 Gävleborg.

Lotta Zetterlund anser att problemet med burkarna inte uppmärksammas tillräckligt i samhället trots att så många djur dör helt i onödan.

— Det värsta med det är att kon lider så hemskt och det mår man själv också väldigt dåligt av, säger hon till radion.

Katarina Lagerwall

katarina.lagerwall@dn.se "

"**Fakta.**

Varje år säljs över 1 miljard aluminiumburkar i Sverige. Förra året återvanns drygt 86 procent av alla burkar.

Totalt återvanns 16 361 ton aluminium 2016.

Den 1 oktober 1955 introducerades den första burken i Sverige, ölburken.

Källa: Pantamera "

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

" Klimatkatastrofen som gav oss cykeln

En klimatkatastrof i Europa ledde till uppfinningen av cykeln, som blev avgörande för folkrörelserna och kvinnans frigörelse. Norska geologer uppmanar alla att cykla åtta kilometer på cykelns 200-årsdag den 12 juni för att agera mot klimatförändringarna.

Världens första cykeltur ägde rum torsdagen den 12 juni 1817. Då åkte den 32-årige Karl Drais de åtta kilometrarna från sin hemstad Mannheim i sydvästra Tyskland till gästgiveriet Schwetzinger Relaishaus på sin nyuppfunna Laufmaschine, en springcykel av trä.

Uppfinningen var resultatet av en klimatkatastrof.

I april två år tidigare hade vulkanen Tambora på ön Sumbawa i nuvarande Indonesien ett våldsamt utbrott. 50 000 människor i området dog, och åkrar och jordbruk förstördes. Men det som förmodligen är historiens värsta vulkanutbrott fick värre och mer långvariga följder än så. Rök och aska spreds över hela norra halvklotet och skymde solen och hindrade regn att falla. I Europa kallas 1816 ”året utan sommar”.

– Det visar hur lokala händelser kan få mycket stora globala konsekvenser, säger Reginald Hermanns, professor vid Norges geologiske undersökelse NGU i Trondheim.

Europa hade redan haft flera år av missväxt och dåliga skördar, och efter katastrofen blev svälten ännu värre. Människor hade varken mat

till sig själva eller foder till sina hästar och oxar, och blev tvungna att slakta dem och äta upp dem.

Utan riddjur och dragdjur blev det svårt att ta sig fram, och problemet ville Karl Drais lösa med sin nya trähäst på två hjul.

– Han ville göra något åt att havren blev dyrare. Priset på havre på den tiden var som oljepriset i dag: det var ju bränslet för hästar, säger teknikhistorikern Hans-Erhard Lessing, som skrivit flera böcker om Karl Drais och cykelns historia.

Springcykeln, eller draisinen som den kom att kallas efter sin upphovsman (ett namn som levt kvar i ordet dressin), blev snabbt mycket populär, framför allt bland studenter. De åkte på de stenlagda trottoarerna, eftersom det var omöjligt att hålla balansen på spåriga vägar och kullersten. Men där krockade de med fotgängarna.

– Striden mellan gångtrafikanter och cyklister är lika gammal som själva uppfinningen, säger Hans-Erhard Lessing.

Inom ett halvår förbjöds uppfinningen i Mannheim.

– För en kort period var detta ett världsomspännande fenomen. I Milano blev det förbjudet att köra på nätterna 1818. Även i London, Paris, New York, Philadelphia och Calcutta förbjöds snart draisiner.

Först 50 år senare kom cykeln tillbaka, men nu med pedaler.

– Det hade blivit populärt att åka rullskridskor, och cykeln återuppstod, säger Hans-Erhard Lessing.

Sedan 1880-talet har cykeln sett ut ungefär som den gör i dag.

– Den nådde snabbt formfulländning. Hade den inte fungerat så väl hade den gått i graven, säger Lars-Eric Jönsson, professor i etnologi vid Lunds universitet.

Tillsammans med Charlotte Hagström driver han ett forskningsprojekt om cykeln och friheten. Cykeln har haft en enorm betydelse för samhällets utveckling, menar han.

– Vad hade de svenska folkrörelserna varit utan cykeln? Hade arbetarrörelsen blivit vad den blev utan cykeln? Det är tveksamt. Cykeln gav många förmågan och möjligheten att röra sig fritt i rummet, säger Lars-Eric Jönsson.

Med cykeln kom nya friheter, både rumsliga och politiska. Ett tydligt exempel är hur viktig cykeln blev för kvinnorörelsen.

– Borgerskapets kvinnor hade mycket begränsade möjligheter att röra sig i det offentliga rummet. En ensam kvinna blev direkt betraktad som tvivelaktig, kanske rentav prostituerad, säger Lars-Eric Jönsson.

I boken ”A wheel within a wheel” från 1895 beskriver den amerikanska suffragetten Frances Willard hur hon lär sig cykla i 50-årsåldern.

– Hon beskriver hur hon lär sig erövra och tämja det här djuret: sin cykel som hon kallar Gladys. Det var svårt för henne, men hon inser hur viktig den nya maskinen är för kvinnorna, så att de ska kunna lära känna sina kroppar och uppleva glädjen i att vara ute i naturen och röra på sig. Det handlade om både individuell och kollektiv frigörelse på samma gång, säger Lars-Eric Jönsson.

Samma sak sker i dag, med cykelskolor för vuxna, som ofta vänder sig till kvinnor som kommit till Sverige från muslimska länder.

– De historiska parallellerna är så uppenbara. Cyklingen ger frihet och delaktighet i det offentliga rummet, säger Lars-Eric Jönsson.

Nya innovationer som elcykeln och lastcykeln, förändrar städerna.

– Med en elcykel blir det möjligt att cykelpendla regionalt. Lastcykeln behöver bredare cykelbanor, säger Till Koglin vid institutionen för teknik och samhälle vid Lunds tekniska högskola.

I sin doktorsavhandling undersökte han varför det är så mycket lättare att ta sig fram med cykel i Köpenhamn än i Stockholm. Det är två ungefär lika stora högtvecklade huvudstäder med lika mycket backar och liknande klimat.

– Före andra världskriget fanns lika stor andel cyklar i båda städerna. Men efter kriget satsade Sverige modernistiskt och byggde bilstäder efter amerikansk modell. Köpenhamn hade liknande planer, men där fanns inga pengar. Så man fortsatte att bygga cykelbanor, säger Till Koglin.

Den gamla konflikten mellan gångtrafikanter och cyklister beror på att stadsplanerare ofta felaktigt ser dem som samma typ av trafikanter, menar han. På vissa sträckor kan det i stället behövas cykelmotorvägar.

– Stockholmsfenomenet ”medelålders män i lycra” är ofta män som tjänar bra, har stor bil hemma och jobbar så mycket så att de inte hinner få motion på något annat sätt. När de kommer på racercykel på en gemensam gång- och cykelväg i 50 kilometer i timmen skapar det problem. Jag tycker inte att racercyklister hör hemma på cykelvägar, säger Till Koglin.

Reginald Hermanns på NGU vill att vi firar den 12 juni, 200-årsdagen av Karl Drais första cykeltur, med att cykla åtta kilometer.

– Tambora visar att hela jorden hänger ihop. Vi vinner ingenting på att flytta utsläppen. Nu när Donald Trump vill lämna Parisavtalet och inte bryr sig om världens framtid är det viktigare än någonsin att vi blir medvetna om klimatförändringarna, säger han.

Om vi cyklar i stället för att åka bil kan vi visa att det går att minska utsläppen. Cykeln kom till efter en klimatkatastrof, och nu kan den hjälpa oss att rädda klimatet.

– Cykeln visar också att vi kan klara katastrofer med nya tekniska lösningar. Men klimatförändringarna har mer långsiktiga konsekvenser än ett vulkanutbrott, säger Reginald Hermanns.

Maria Gunther maria.gunther@dn.se "

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

" Karin Bojs: Massor av gamla mumier berättar historia

Den gamla mumien i Uppsala på 1980-talet kom att bli en milstolpe i vetenskapshistorien. Nu har den fått välbehövligt sällskap av 90 andra mumier.

Den internationellt sett mest kända forskaren från Sverige som är aktiv i dag är troligen Svante Pääbo. Sedan många år arbetar han på Max Planck-institutet för evolutionär antropologi i tyska Leipzig.

Hans framgångsrika bana började i Uppsala i början av 1980-talet. Egentligen höll Pääbo på att doktorera på en gen som har med immunförsvaret att göra. Men han var sedan barndomen specialintresserad av egyptiska mumier, och via en östtysk kontakt fick han tag på en liten bit av en mumie och gjorde (utan att informera sin chef) dna-analys med tidens teknik.

År 1985 publicerades resultaten i tidskriften Nature och de väckte sensation. Den unge Uppsaladoktorandens arbete kan räknas som startskottet för det i dag så blomstrande forskningsfältet mänskligt forntids-dna.

Problemet är bara att Pääbos resultat troligen var helt fel – de redovisade inte alls något gammalt mumie-dna, utan bara föroreningar från nutida människor som hade tagit i mumien.

Sedan dess har forskningen om forntida dna förfinats, och inte minst Svante Pääbo själv har varit en pionjär i konsten att undvika föroreningar. Särskilt känd har han blivit för sina banbrytande rön om neandertal-dna.

En som gjorde mycket av grovjobbet med analyserna av neandertal-dna var Pääbos unge doktorand Johannes Krause. Sedan en tid tillbaka är Krause själv chef för ett nystartat Max Planck-institut. Det ligger i Jena och ska studera historisk tid med naturvetenskapliga metoder.

Nu kan man säga att Johannes Krause har slutit cirkeln. Mer än 30 år efter sin gamle handledares första mumieanalys, publicerar han och hans medarbetare en studie av inte mindre än 90 gamla egyptiska mumier.

De redovisar sina rön i tidskriften Nature Communications.

Sedan Svante Pääbos miss på 1980-talet har många forskare hävdat att egyptiska mumier skulle vara omöjliga att dna-analysera. De skulle ha legat för länge i varma kvalmiga miljöer och varit utsatta för kemikalier som användes i balsameringen.

Men olyckskorparna har underskattat teknikens landvinningar. Och den här gången finns inte skäl att ifrågasätta resultaten. Problemen med föroreningar går numera att hantera.

De 90 mumierna kommer från Abusir-el-Meleq vid Nilen, en plats som användes för att helga dödsguden Osiris. De äldsta är ungefär 3400 år, de yngsta omkring 2000 år. Alla verkar ha varit ”medel-egyptier” från olika nivåer i samhället, dock inte någon överklass.

För samtliga prover har forskarna kunnat analysera så kallade mitokondrier, som visar de raka mödernelinjerna.

För tre manliga mumier har de även kunna analysera Y-kromosomerna, som visar de raka fädernelinjerna, och även andra delar av dna-uppsättningen.

De kan till exempel se att den bäst undersökta mumien hade bruna ögon och ljus hud och att han var laktosintolerant.

Sådana egenskaper, liksom både mödernelinjer och fädernelinjer, var typiska för tidiga jordbrukare från trakter som vi i dag kallar för Syrien, Libanon, Israel och Jordanien.

Jordbruket kom förhållandevis sent till Nildalen, och det anlände uppenbarligen med människor från östra Medelhavet.

Forskarna kan inte se att de undersökta mumiernas genetiska sammansättning har påverkats så mycket av de greker och romare som hade makten i området under varsin period. Inte heller syns särskilt mycket påbrå från Afrika söder om Sahara.

Men efter faraonernas, grekernas och romarnas tid har befolkningen vid Nilen förändrats. Ett ganska stort tillskott från Afrika söder om Sahara har tillkommit.

Det beror troligen till stor del på den omfattande slavhandeln, som pågick under mer än tusen år och kulminerade på 1800-talet.

Så har egyptologin äntligen fått ett nytt redskap, vid sidan av hieroglyferna och arkeologernas utgrävningar – även om det tog över 30 år att få ordning på tekniken.

Karin Bojs "

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

" Stor klyfta mellan generationerna inför ödesvalet

London. När Storbritannien går till val på torsdag skär en djup generationsklyfta genom landet. Premiärminister Theresa May och hennes högerparti Tories är fortfarande favoriter till segern – men bland unga väljare är Labour klart starkast. DN har talat med fyra unga väljare inför torsdagens ödesval.

När Theresa May utlyste val för en och en halv månad sedan var avståndet mellan hennes regeringsparti Tories och vänsteroppositionen i Labour omkring 20 procentenheter, och May var betydligt populärare än sin motståndare, Labourledaren Jeremy Corbyn.

Men nu har försprånget minskat. Exakt hur mycket är oklart – mätningarna spretar rejält – men i opinionsinstitutet Yougovs mätning från i torsdags var Tories ledning bara tre procent, något som lett till smärre panik i regeringslägret.

Theresa May räknade länge med att hennes hantering av starten för EU-utträdet skulle garantera en storseger. Men allt fler väljare tycks vända intresset mot inrikespolitiken – alternativt vara beredda att taktikrösta på Labour för att förhindra en ”hård Brexit”.

Tories är fortsatt populära bland äldre britter. I gruppen över 65 år stöder två av tre väljare partiet. Men bland unga väljare mellan 18 och 24 år är situationen den omvända. Där har Tories bara stöd av 12

procent – medan Labour stöds av hela 69 procent, enligt en ny mätning.

Jeremy Corbyns väl tilltagna vallöften om att skrota de höga kursavgifterna på universitet, satsa mer på vård, skola och omsorg, och höja skatter för höginkomsttagare tycks ha gått hem hos många unga, och i synnerhet de som bor i London och andra större städer.

Corbyn bärs också fram av de tusentals unga aktivisterna i Labour och hans egen stödorganisation Momentum – liksom om en rad namnkunniga artister. I veckan gick gruppen Captain Skas låt ”Liar Liar GE2017” upp i topp på den brittiska singellistan. I den anklagas Theresa May för att vara en systematisk lögnare, bland annat för att hon tidigare sagt att hon inte skulle utlysa nyval (låten spelas inte av brittiska BBC, på grund av kravet på opartiskhet).

Men det är långtifrån säkert att Labours stöd bland de unga väljarna kommer att ge så stort avtryck som Corbyn-lägret hoppas. Äldre går normalt sett och röstar i betydligt högre utsträckning än de yngre i Storbritannien, enligt de studier som gjorts tidigare (se grafik).

Förra årets folkomröstning om EU-medlemskapet är talande. Då röstade runt 75 procent av väljarna i gruppen 18–25 år för att stanna i EU – men ändå blev totalresultatet en seger för lämnasidan.

Erik de la Reguera
erik@delareguera.se "

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

" Demonstranter kräver utredning om Trump

Washington. Över hela USA krävde på lördagen demonstranter att få veta sanningen om Trump. Uppgifter gör samtidigt gällande att Trumpadministrationen tidigt försökte få bort sanktionerna mot Ryssland.

Under vinjetten ”March for truth” protesterade människor i ett hundratal städer, i USA och runt om i världen, med krav på att president Donald Trump noga utreds. I huvudstaden fick demonstrationen flyttas, sedan platsen framför Vita huset bedömts vara för liten för det antal som väntades.

Flera utredningar undersöker kopplingarna mellan Trumpkampanjen och företrädare för Ryssland, där en grundfråga är om sanktionerna mot landet diskuterades. Enligt Yahoo News ska Trump-administrationen redan mycket kort efter installationen ha börjat förbereda upphävandet av dessa sanktioner. Tjänstemän vid det amerikanska utrikesdepartementet slog då larm till kongressen, för att be om hjälp att lagstiftningsvägen omedelbart förhindra detta.

Senatens underrättelseutskott leder på torsdag en öppen utfrågning av den sparkade FBI-chefen James Comey. Han väntas få detaljerade frågor om huruvida presidenten bett honom lägga ned en utredning av den förre säkerhetsrådgivaren Michael Flynn, och om de anteckningar som Comey gjorde i samband med sina kontakter med Trump.

Presidenten kan försöka stoppa förhöret av Comey genom att utnyttja en regel som ger honom makt att förhindra att känslig information sprids. Möjligheterna bedöms dock vara små: Donald Trump har själv kommenterat händelserna i sociala medier.

Representanthusets utskott har utkrävt mer information om Flynns konsultuppdrag, men också uppgifter som rör Trumps advokat - Michael Cohen.

Sanna Torén Björling
sanna.bjorling@dn.se "

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

" Trumps svärson – en polerad maktspelare med hårda nypor

Presidentens svärson Jared Kushner, 36, har en speciell ställning i Vita huset. Han sägs utöva en återhållande kraft på Donald Trump, men att Kushner skulle vara ödmjuk och liberalt sinnad stämmer inte.

Han är alltid oklanderligt klädd, han bär välskräddade kostymer och smal slips, är aningen allvarlig, eller med ett återhållsamt leende. Han ser sval ut, och yngre än sina 36 år.

Nu står den lågmälde Jared Kushner i centrum för FBI:s utredning om kopplingarna till Ryssland.

Jared Kushner befinner sig nästan alltid i Donald Trumps omedelbara närhet. Få står presidenten lika nära, och om man ska tro en nära nog samstämmig mediebild har få sådant inflytande som Jared Kushner och hans fru, Donald Trumps dotter Ivanka.

Under den senaste veckan har Kushner hamnat i fokus, sedan det stått klart att han deltagit i möten som den federala polisen FBI vill veta mer om, inom ramen för utredningen om den misstänkta ryska inblandningen i USA:s presidentval och kontakter med Trumpadministrationen.

För Kushners del handlar det såvitt känt främst om två möten som ägde rum i december, ett med den ryske ambassadören Sergej Kislyak, ett med en rysk bankdirektör, Sergej Gorkov, chef för en bank som påverkats av USA:s sanktioner mot Ryssland.

Kushners syfte med mötena var, enligt The New York Times, att etablera en direkt kontakt med Rysslands president Vladimir Putin.

Han är inte misstänkt för ha begått några formella fel. Genom sin advokat har Kushner meddelat att han står till förfogande för både FBI och de kongressutskott som gärna vill höra honom.

I beskrivningen av den maktkamp som i månader pågått i Vita huset har Kushner ofta placerats på ena sidan, och Trumps chefsstrateg Steve Bannon på den andra. Medan Bannon står för en hårdför nationalism och ett uttalat mål att förstöra för de demokratiska institutionerna, sägs Kushner representera en mildare agenda. Bannons hörn har ofta citerats med att syrligt kalla kretsen runt Kushner för Vita husets ”demokrater” och ”globalister”.

Jared Kushner har, liksom Trump, blivit rik på fastigheter och arv. Han föddes år 1981 i New Jersey, son till en affärsman vars far i sin tur hade kommit till USA 1949 efter andra världskriget, som judisk överlevare från Förintelsen. Familjen levde ett strikt judiskt liv, barnen gick i judisk skola.

Fadern Charlie Kushner var genom sitt engagemang och sina gåvor till Israel bekant med landets premiärminister Benjamin Netanyahu, som under ett besök i New Jersey till och med sov över hemma hos dem – i tonåringen Jareds pojkrum (själv fick han sova i källaren den kvällen).

När Netanyahu besökte Vita huset tidigare i vår var det alltså delvis gamla bekanta han mötte.

Ytterligare en händelse som kommit att prägla Jared Kushners liv handlar om fadern, som åtalades bland annat för skattefusk. Den snåriga härva som rullades upp och fick uppmärksamhet i amerikanska medier innehöll även en incident där Charlie Kushner lejde en prostituerad kvinna för att förföra hans svåger under det att deras möte filmades i smyg. Fadern dömdes år 2005 till fängelse. Jared var det enda av barnen som besökte honom på anstalten i Alabama. Han var där varje vecka. I samband med domen tog Jared Kushner, som då bara var 24 år, också över familjeföretagen.

Ett par år senare gjorde han en uppseendeväckande affär. Många ansåg att de 1,8 miljarder dollar han betalade för en prestigebyggnad på Manhattan var ett överpris: det var året före finanskrisen, och affären skuldsatte Kushner hårt. Bara månaderna före presidentvalet i höstas försökte han förgäves lösa skulderna med hjälp av kinesiska långivare. Det är därför inte otänkbart, menar journalisten och författaren Tim O’Brien, som för Bloomberg News under lång tid följt Kushner, att decembermötena med ryssarna kan ha varit en fråga om finansiering.

I flera porträtt som skrivits om Kushner framhåller såväl gamla vänner och medarbetare som motståndare att det är en person som kan vara stenhård när det gäller, och en person som månar om makt, medel och kontakter. Möjligheten till revansch – han ansåg aldrig att fadern begått något fel – och publiciteten kring fallet ska ha varit en bidragande orsak till köpet av tidskriften The New York Observer. Genom förvärvet fick han en medial plattform som han kunde styra

som han ville. Efter en kort tid användes tidningen för att marknadsföra de egna företagen.

Enligt en granskning av Propublica och The New York Times har Jared Kushner som fastighetsägare en mindre smickrande historia av att systematiskt vräka hyresgäster som varit sena med hyran, och att skoningslöst driva sina fall i domstol.

Donald Trumps äldsta dotter, Ivanka Trump, träffade Jared Kushner genom gemensamma bekanta. De gifte sig 2009 och har tre barn – det yngsta föddes förra året. Ivanka Trump står sin far nära och hon har hans öra. Det kom också Jared Kushner att få, och under kampanjen utarbetade han riktlinjerna bland annat för Trumps Mellan-österpolitik, en extremt komplicerad fråga, inte minst för en politiskt oerfaren person.

När Trump tillträdde fick Jared Kushner en titel som rådgivare, en roll där han kan kringgå etiska regler. Han deltar i de flesta viktiga möten, och träffade under administrationens första veckor ledarna för bland annat Saudiarabien, Mexiko, Jordanien och Egypten. Han har rätt att ta del av säkerhetsklassad information (ett tillstånd som flera kongressledamöter nu vill låta ompröva).

Under kampanjen såg Kushner till att Trumps första kampanjchef Corey Lewandowski fick gå. Han sägs också ha varit drivande för att Trump skulle ge FBI-chefen James Comey foten. För den som värderar de personliga banden, var det ett problem att Comey inte lovade Trump sin lojalitet, bara sin uppriktighet.

Elizabeth Spiers, som var chefredaktör för New York Observer under 18 månader efter Kushners köp, säger till Vanity Fair att Jared, liksom Donald Trump, är reaktiv och impulsiv:

– De är båda reaktionära. Jared är inte lika extrem som Trump. Men han tänker inte så många drag framåt heller. När något dåligt inträffar är det aldrig hans fel, han ser alltid sig själv som ett offer.

Skillnaderna mellan honom och Steve Bannon finns på flera nivåer: där Bannon är ovårdad, är Kushner polerad. Där Bannon har vana av politik och ideologisk strategi, är Kushner en nybörjare. Där Bannon vill rasera, föredrar Kushner att gå varligare fram. Båda ingår dock i den innersta kretsen, och i uppbyggnaden av det ”krigsrum” som ska sköta krisen kring Ryssland.

Var Jared Kushner står i politiska sakfrågor är mer oklart. Liksom sin far (och svärfar, för den delen) har han under lång tid skänkt pengar till demokratiska kandidater, så sent som 2013.

Året dessförinnan gav Jared Kushner dock sitt stöd till republikanen Mitt Romney, i protest mot Obamas Israelpolitik.

I Vita huset har Jared Kushner hittills verkat stå stark, och tycks inte själv ha varit orolig: när presidentens förtroendesiffror i mars nådde nya bottennivåer åkte Kushner på skidresa till Colorado. Men nu har något hänt, och också Jared Kushner ska internt ha fått en släng av Trumps missnöje. Vad som framkommer av utredningarna om Ryssland återstår att se – de kommer att pågå under lång tid.

Sanna Torén Björling
sanna.bjorling@dn.se "

" **Fakta. Jared Kushner**

Född år 1981, gift med Ivanka Trump, tre barn.

Utbildad på Harvard University och på New York University.

Rådgivare till president Donald Trump, med ansvar bland annat för utrikesfrågor för Mellanöstern, för Kina, för Mexiko och för Kanada, men även för inrikesområden, som infrastruktur.

I motsats till Donald Trump har Kushner försökt undvika intressekonflikter genom försäljningar och att avsäga sig uppdrag. Enligt en genomgång som The Washington Post gjort har han behållit 90 procent av sina tillgångar; exakt hur förhållandena ser ut är inte känt. "

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

" Explosioner dödade begravningsgäster

Kabul. Uppåt 20 människor dödades när flera explosioner inträffade vid begravningen av en politikerson i Afghanistans huvudstad Kabul på lördagen. Minst 90 människor skadades, rapporterar afghanska Tolo News med hänvisning till myndigheter.

– Ljudet av explosioner hördes överallt och jag såg att mina händer och ansikte fattat eld. Det låg kroppsdelar överallt, säger Mohammad Azim, som behandlas för brännskador, till Reuters.

Ett italienskdrivet sjukhus i Kabul, uppger att 16 personer vårdas på sjukhuset och att minst 19 personer dödats.

Men uppgifterna om antal offer går isär. Enligt landets hälsodepartement har sju dödsoffer bekräftats medan 119 personer har förts till sjukhus.

Begravningen hölls för sonen till en högt uppsatt politiker. Han och fyra andra personer dödades på fredagen när säkerhetsstyrkor öppnade eld mot regeringskritiska demonstranter i Kabul. Då skadades även 23 människor, varav merparten ingår i säkerhetsstyrkorna, enligt landets vice inrikesminister Murad Ali Murad.

Flera högdjur fanns på plats vid lördagens begravning, bland annat chefsminister Abdullah Abdullah som ställde upp i presidentvalet 2014. Ingen grupp har hittills sagt sig ligga bakom attentatet.

Centrala delar av Kabul har spärrats av för att hindra nya regeringskritiska demonstrationer. Säkerhetsstyrkorna har satt upp vägspärrar, och bepansrade fordon patrullerar gatorna.

Myndigheterna har förbjudit demonstrationer med motiveringen att stora folksamlingar riskerar att bli mål för attentat.

En mindre grupp demonstranter har dock stannat kvar i ett läger i närheten av platsen för onsdagens bombattentat som dödade minst 80 människor och skadade uppemot 500.

Demonstranterna kräver att regeringen avgår på grund av det försämrade säkerhetsläget i Kabul, men kräver också att regeringen avrättar elva dödsdömda fångar från den talibananknutna gruppen Haqqani-nätverket, som underrättelsetjänsten anklagar för dådet.

TT-AFP-Reuters "

" Fakta. Krav på avgång

Demonstranterna kräver att regeringen avgår på grund av det försämrade säkerhetsläget i Kabul, men också att regeringen avrättar elva dödsdömda fångar från den talibananknutna gruppen Haqqani-nätverket, som underrättelsetjänsten anklagar för bombdådet i onsdags, då minst 80 människor dödades."

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

" Resenärer granskas på internet

USA. USA kan nu fråga vissa personer som söker visum om deras användarnamn på sociala medier och annan detaljerad information.

Flera nya säkerhetsåtgärder för resenärer som bedöms vara en risk har trätt i kraft från den 25 maj, enligt en anonym källa inom utrikesdepartementet.

Upplägget kritiseras av förespråkare för mänskliga rättigheter, som är oroliga för att resenärer som inte utgör något hot kan diskrimineras för sina politiska åsikter eller för sin religion.

USA:s president Donald Trump har lovat att skärpa kontrollerna på vilka som kan komma in i USA, bland annat genom att studera hur de beter sig på internet.

Enligt källan kan konsulära tjänstemän begära extra information från sökande som de anser behöver en ”mer noggrann nationell säkerhetskontroll”.

– Sådana sökande kommer att bli ombedda att tillhandahålla ytterligare information, bland annat deras namn på sociala medier, tidigare passnummer, information om familjemedlemmar, tidigare resor, anställningar och kontaktinformation.

Förändringarna kommer bara att ”påverka en bråkdel av en procent av mer än 13 miljoner visumansökningar varje år”, säger källan.

Om de sökande har gjort misstänkta inlägg på Facebook eller följt extremistiska konton på Twitter eller Instagram kan de behöva svara på fler frågor.

TT-AFP "

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

" Den nya tiden kan förvandla oss till politiska proffs – och estetiska amatörer

Tidigare i år rapporterade DN:s medarbetare i New York Martin Gelin om ett panelsamtal med bland andra den rysk-amerikanska författaren Masha Gessen. Samtalsledaren, tidskriften New Yorkers chefredaktör David Remnick, räknade upp några av de boktitlar som efter Donald Trumps seger i presidentvalet hade seglat upp i topp på de amerikanska försäljningslistorna – bland annat Hannah Arendts böcker om det totalitära samhället och George Orwells ”1984”. ”Har vi inte blivit hysteriska allihop?” frågade Remnick.

”Jag hoppas det”, svarade Masha Gessen. ”Och jag avser att fortsätta vara hysterisk under resten av denna presidentperiod.”

Det finns goda skäl för det. Medan andra sade sig sova gott om nätterna var Masha Gessen en av dem som tidigast slog larm om vad fenomenet Trump skulle komma att innebära – farhågor som nu på punkt efter punkt besannas. Med sin bakgrund som journalist och författare i Putins Ryssland förstod hon direkt vad en auktoritär regim skulle innebära, inte minst för kulturen och det fria ordet.

I veckan ordnades en workshop i Stockholm på initiativ av Riksteaterns vd Magnus Aspegren om vad som händer med konsten, kulturen och medierna i de politiska vindar som blåser över världen – bland de inbjudna fanns konstnärer, institutionschefer, opinionsbildare och personer från näringsliv och universitet från hela landet.

Bakgrunden var att Aspegren under resor till bland annat Ungern och Rumänien de senaste åren har mött konstnärer och institutioner som inte kan fortsätta sin verksamhet. Kan detta ske också i Sverige?

Svaret är att det redan gör det. Flera av de deltagande i samtalet vittnade om ett kulturklimat som är på väg att genomgå dramatiska förändringar. Kulturfestivalen Re:Orients grundare och Moriska paviljongens chef Ozan Sunar talade om en helt ny spelplan, där de gamla reglerna inte längre gäller – han berättade om hur han möter lokala politiker som säger honom rakt i ansiktet att de skiter i de värderingar han står för, att gamla ”sanningar” om humanism och alla människors lika värde inte längre intresserar dem. Fotografen Elisabeth Ohlson Wallin, som under många år levt med hot och trakasserier från högerextrema, talade om hur den trygga matta som hon tidigare uppfattat sig stå på nu är på väg att ryckas undan – i dag återstår bara fransarna.

Hur kommer kulturlivet att reagera på dessa nya förutsättningar? Ett svar finns kanske i USA. Det svenska kulturrådet i Washington Linda Zachrisson, som också fanns på plats i Stockholm, skrev i ett blogg-inlägg tidigare i år om hur Donald Trump på ett paradoxalt sätt har fått Washingtons kulturliv att koka – de samtal hon för med enskilda konstnärer och konstnärliga institutioner präglas av en ny politisk och kulturpolitisk nerv. Enligt Zachrisson pågår en intensiv mobilisering bland många av USA:s kulturinstitutioner, särskilt inom bildkonsten och teatern. Resultatet syns redan – inte minst på Broadway i New York där den politiska teatern har fått förnyad slagkraft, även kommersiellt. Exempelvis har en musikaluppsättning av George Orwells ”1984” nyligen haft premiär.

Är inte allt detta utmärkt? Ja och nej. Det starka engagemanget är förstås en oundviklig följd av att kulturen alltid finns mitt i samhället och kan vitaliseras av dess förändringar, också de negativa. Men det finns även en risk att ett allt mer auktoritärt samhällsklimat avtvingar konstnärer helt nya ställningstaganden och riskerar att förvandla kulturlivet till ett slags politiskt kamporganisation, vilket i längden kan försvaga både dess ställning och unika kvaliteter. Den aggressiva populismens syfte är ju att tvinga oss in i förgrovade och polariserade tankemönster som säger att det bara finns två sidor av varje sak: ja eller nej, på eller av, vi eller dem. Människan – och hennes kultur – är ju allt det som pågår där emellan. Den nya utvecklingen riskerar att göra alla till politiska proffs – och estetiska amatörer.

Samma syndrom riskerar givetvis att påverka även medierna, som Donald Trumps chefsstrateg Steven Bannon triumferande har pekat ut som det nya ”oppositionspartiet”. Den fällan bör ingen gå i. De seriösa medierna driver ingen idé – de sysslar inte med idéproduktion utan med journalistik. Det är tidens politiska strömningar, och dess öppna förakt för förnuft och verifierbara fakta, som har gjort sökandet efter sanning till en idébärande verksamhet.

Det finns, som sagt, alla anledningar i världen att vara hysterisk. Men också goda skäl att påminna om Martin Luthers råd till skomakaren som frågade hur han kunde bli en bättre kristen: ”Gör bättre skor!”. Det bästa som konstnärer och journalister kan göra för att motverka den auktoritära populismen är att göra ännu bättre konst – och ännu bättre journalistik.

Björn Wiman
bjorn.wiman@dn.se "

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

" Crash in, not out. Brexitsidan är livrädd för att låta folket tala igen. Vi behöver en andra omröstning om EU.

Den brittiske författaren Ian McEwan skriver om den polariserade stämningen i Storbritannien inför parlamentsvalet i nästa vecka.

I dagens politiska landskap i Storbritannien tillhör jag den minsta, sorgligaste och mest pessimistiska grupperingen. Jag är en förnekare.

Ännu efter nästan ett år skakar jag på huvudet i vantro – inte särskilt konstruktivt som politisk handling. Jag accepterar inte detta närmast - mystiska, emotionellt laddade beslut att lämna EU. Jag kan inte tro på det. Jag avvisar det.

Den skara jag tillhör lever i daglig förvirring. Hur kunde det gå så långt att en mogen, parlamentarisk demokrati övergav sunt förnuft och klokt ledarskap? Hur kunde det bli så att bara drygt en tredjedel av väljarkåren i ett engångsval bestämde nationens öde det kommande halvseklet?

För att skamlösa lögner spreds för Brexits sak? För att en rådgivande omröstning blivit bindande? För att politiker som helt nyligen talade för EU och som nu uppbär landets högsta ämbeten i stället driver ut oss? För att ett gäng som rymmer många arga gamla män, lättretliga även efter att de segrat, formar landets framtid mot de ungas vilja? För

att en handfull miljardärer frikostigt finansierade Brexitkampanjerna i eget ekonomiskt intresse? För att ett internt bråk i Tories spårade ur?

Eller för att landet likt en deprimerad, självskadande tonåring tagit fram ett rakblad för att snitta underarmen och sedan börjat fundera på att ta halsen också?

Brexits väljarkår utgör en bred front. Låt oss mönstra dess spännvidd. På ena sidan majoriteten – många anständiga, engagerade människor som fattat självständiga beslut utifrån en oro för immigrationen och de snabba förändringar den medfört i deras hemtrakter; eller för att de fått känna på globaliseringens vassare kanter, eller för att de drömmer om vad de tror att deras land en gång varit.

Flyttar vi blicken vidare kommer vi till vad jag skulle vilja kalla de anglikanska Brexit-anhängarna – anglikanska eftersom de står så nära de ateistiska EU-förespråkarna att man knappt kan se någon skillnad. De vill ha en ”mjuk Brexit” – gemensam marknad, tullunion, fri rörlighet, Europadomstol, stora årliga avgifter – men utan möjlighet att påverka EU-politiken; ytterst befängt. Varför inte lika gärna vara ateist?

Sedan har vi den rådande ortodoxin, den ”hårda” ekonomiska självmordslinjen utan tullunion och gemensam marknad; den som drömmer om en lång rad omedelbara handelsavtal över hela världen med skiljedomsparagrafer som mirakulöst nog inte kommer att förutsätta domstolar med mandat som står över våra egna rättsinstanser.

Fortsätter man längs stridsuppställningen kommer man till dem som skulle vilja att vi slår oss ut ur EU helt utan någon uppgörelse. Här befinner vi oss i sällskap med dem som gärna tar till Robespierres kusliga uttryck ”folkets fiender” gentemot alla avvikande röster och, naturligtvis, gentemot rättsväsendet. Vi frotterar oss med dem som - stirrar ut främlingar på gatan och med dem som i tryggheten bakom sina datorskärmar har hotat att våldta och mörda Remain-aktivister som Gina Miller.

Slutligen kommer vi till den mest motbjudande gruppen av alla, till vilken de hör som attackerar folk på gatan för att de talar polska och de som är så passionerat emot immigration att de mördar en asylsökande i Croydon eller en parlamentsledamot för Labour för att hon förespråkat linjen att bli kvar i EU.

Vi lever i ett nytt land där det inte längre verkar så konstigt att en tidigare Toryledare talar om krig med Spanien.

Brexit har onekligen rört upp något i nationen som varken är heroiskt, värdigt eller generöst utan snarast tycks ha slingrat sig upp i ljuset från de mörka, sumpiga djup där människans lägsta mänskliga impulser dväljs, från trångsynthet och illvilja till ren mordlystnad.

Men trots allt har den politiska energin och initiativet legat hos dessa Brexitanhängare. Hur är det då med dem som ville bli kvar? Handikappade av en ödesdiger kärlek till rationella snarare än känslomässiga argument.

Vi är en väldig, fredlig folkmassa, 16,1 miljoner man stark, eftertänksam, olycklig, ledarlös och med bristfällig politisk

representation. Vi hotar inte med våldtäkt. Såvitt jag vet har ingen Remainer mördat någon Brexit. Vår kyrka är inte lika bred, kanske till sitt eget förfång. Den är lynnig, gråtmild och klagande, ibland övertygande och till och med vacker. Överlag, kanske fram till i dag, tycks den också stoiskt ha accepterat skeendet.

Om omröstningen gått motsatt väg med samma marginal hade Brexitanhängarna inte krupit i väg och nöjt sig med självfull klagan. De hade inte erkänt att ”folket har talat” och att vi måste böja oss för dess kommando. Nej, de skulle ha fortsatt att slåss, precis som de och deras sammansvurna, hetsiga dagstidningar gjort i mer än fyrtio år sedan den senaste omröstningen. Hörde vi inte Nigel Farage säga att det måste bli en andra omröstning om hans sida förlorade och marginalen var liten?

En andra omröstning om villkoren för en dålig överenskommelse eller om ingen överenskommelse alls – det är vad vi borde inrikta oss på. Titta därför en gång till på Artikel 50. Den är skriven på enkelt språk. Den är kort. Den säger inte – tar faktiskt inte ens upp ämnet – att ett land som en gång åberopat den också måste lämna EU. Vi borde använda Isaiah Berlins idé om negativ frihet och förutsätta att allt i ett öppet samhälle som inte förbjudits är tillåtet.

Jag håller med de Brexitanhängare som säger att ingen uppgörelse alls är bättre än en dålig. Men det betyder inte att vi ska tvinga oss ut och ta påföljderna med straffavgifter. Det betyder att vi tvingar oss in igen. Och vi behöver inte ens komma objudna till EU-festen eftersom vi redan är där.

En progressiv allians för en sådan nyomröstning är klart utom räckhåll. Labour har föredragit att agera helt på egen hand. Men inom mindre än två år kommer det att föreligga en dålig överenskommelse eller ingen alls. Båda utfallen kräver en förnyad granskning och allmänt samtycke.

Komplexiteten i ett framförhandlat Brexit är uppenbar; humöret på båda sidor är redan nernött. Av naturliga och strukturella skäl kan det win-win-resultat som hittills förkunnats vara utom räckhåll. 2019 kan landet också vara mer mottagligt och berett att tänka en gång till. Två och en halv miljon nya medborgare, varav de flesta vill bli kvar, har då blivit 18 och fått rösträtt; en och en halv miljon i min generation, varav de flesta vill gå ur, har nyss lagts i graven.

Man kan då också bortse från påhitt i dagens debatt som stigande inflation, lögner om extra miljarder till hälsovård, hotande ”horder” av turkar och så vidare. I synnerhet nu, under Macrons presidenttid, kommer EU att vara böjt för reform och en tätare integration i Eurozonen; en perfekt tid att återuppliva planen på ett Europa i två hastigheter.

Många av oss tror att EU kommer att förbli historiens hittills märkvärdigaste och mest ambitiösa liberala politiska allians. Den har upprätthållit en fred och ett välstånd utan motstycke i 70 år. Den är en handelsunion att drömma om, och vi har fortfarande tillgång till den.

Mot bakgrund av århundradens blodsutgjutelser är den ett heroiskt projekt, det närmaste planeten hittills kommit förverkligandet av ett öppet, fritänkande, tolerant förbund mellan stater som en gång legat i krig med varandra.

Samtidigt har det förmått bevara nationella skillnader – ta bara en tripp från Slovenien till Lissabon eller Lübeck. På den mänskliga och kulturella nivån är EU betydligt rikare, mer mångfaldigt och välgörande komplext än det kontinentala USA. Där reformer och utveckling är påkallade borde vi vara med och hjälpa till att vrida det tunga hjulet.

Utvecklingen under de senaste tjugo åren har visat att den liberala demokratin trots allt inte är en oundviklig utveckling, den upptar en smal bandbredd i det globala politiska spektrumet. Och som Frankrikes, Storbritanniens, USA:s, Polens och Ungerns skilda erfarenheter visar är den liberala demokratin skör och i behov av ständig förnyelse för att säkerställa en jämnare fördelning av resurserna. EU-projektet står nu under ett oerhört tryck: ett fientligt Ryssland, ett mindre vänligt USA, en migrationskris och irrationella populistiska rörelser som erbjuder möjligheter åt ärelystna demagoger. Brexit blir ett plågsamt tillägg till dessa bekymmer.

Om Europa återfaller i de gamla elakartade nationalismerna säger oss historien att även Storbritannien kommer att få lida och dras in i blodiga förvecklingar som vi blivit så många gånger förr. Goda skäl att inte ge upp.

Det är också ett uppmuntrande drag i det medborgerliga samhället att så många grupper nu tar upp striden – rekryterar unga väljare, ger vägledning om hur man röstar taktiskt – och en stor skam att Labourpartiet inte vill ta ledningen i det.

Det här är en parlamentarisk demokrati. Vårt parlament, en gång så beslutet att bli kvar i EU, har svikit oss. Labour förblir hopplöst ambivalent. Alltför många Toryledamöter som är för att stanna i EU föredrar makt och partisammanhållning framför principer. Liberaldemokraterna har varit ståndaktiga, men deras väljarbas är minimal.

Men ett proeuropeiskt civilt samhälle är nu uppenbarligen redo att slåss för vad det tror på. I juni hoppas vi, förmodligen förgäves, på att få det skeptiskt granskande parlament vi borde ha. Men 2019, i händelse av en utbrytning från EU eller ett uselt avtal skulle vi kunna ha en skeptisk *väljarkår* och ett oroligt parlament mottagligt för argument för en andra omröstning.

Ignorera dem på Brexitsidan som dagligen talar om för oss att ”folket har talat”. Det är samma personer som är dödligt rädda för att låta folket tala igen. En framförhandlad uppgörelse måste föreläggas folket för övervägande. Om det inte blir någon uppgörelse bör vi tvinga oss in igen, inte ut.

Låt folket tala – igen!

Ian McEwan"

" Ian McEwan är en av Englands internationellt mest kända författare. Han mest kritikerhyllade böcker är ”Försoning” (på svenska 2003), ”Lördag” (2005) och ”På Chesil Beach” (2007). "

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

" Vilken historisk ironi att borgarna har kidnappat jantelagen

I dag används jantelagen ofta för att beteckna ett strukturellt förtryck av de framgångsrika. Det är precis motsatsen till vad Aksel Sandemose, som myntade begreppet, avsåg. Kajsa Ekis Ekman läser ”En flykting korsar sitt spår” från 1933.

När folkpartisten Birgitta Ohlsson i ett bokprat under våren hävade att ”jantelagen är skoningslös mot duktiga flickor och kvinnor” gjorde hon något typiskt för en högerpolitiker. Nämligen att använda ordet jantelagen för att beteckna ett strukturellt förtryck av framgångsrika. Säg det som inte jantelagen fått skulden för i vårt land! Jantelagen, är våra borgerliga debattörer rörande överens om, ligger som ett vått täcke över landet.

För att ta några exempel från samtida debatt: det är jantelagens fel att Annie Lööf inte är en storstjärna, att unga kreativa storstadsmänniskor ”fängslas i bojor”, att duktiga människor hämmas och inte tillåts bli rika – det sista enligt fastighetsmiljardären Wonna I de Jong. Och vems fel är det? Socialdemokratins. För jantelagen nämns alltid som något: 1) typiskt svenskt, 2) typiskt socialdemokratiskt, och 3) de misslyckade människornas avundsjuka på de rika och lyckade.

Det har skrivits ett tiotal böcker om jantelagen, som alla går ut på att den måste krossas, skitas i och exorciseras bort från våra inre om vi ska lyckas i livet. Ja, det har till och med motionerats i riksdagen om att avskaffa jantelagen. Nu finns visserligen ingen svensk lag som heter så, men de fyra manliga moderaterna som skrev motionen 2010 menade att jantelagen innebar en diskriminering av framgångsrika. Därför borde jantelagen skrivas in som diskrimineringsgrund. Om någon uttrycker sig negativt om ekonomiskt framgångsrika, bör detta enligt motionen leda till ”lämpliga repressalieåtärder.”

Man undrar om någon av alla dessa debattörer har läst den bok som formulerade jantelagen, nämligen norsk-danske Aksel Sandemoses ”En flykting korsar sitt spår” (1933).

Gör man det, finner man till sin förvåning något helt annat. Jantelagen är nämligen fullständigt missförstådd. Inte bara är begreppet danskt och härstammar från tiden före socialdemokratins maktövertagande. Utan det syftar på intet sätt på förtryck av framgångsrika människor – tvärtom.

Den säregna romanen ”En flykting korsar sitt spår” går ut på att huvudpersonen, Espen Arnakke, ser tillbaka på sin uppväxt i byn Jante på 1910-talet. Boken är ett slags självanalys, en uppgörelse med fadern, lärarna och den bymentalitet som drivit Arnakke till att i vuxen ålder mörda en människa.

Jante är en liten dansk arbetarstad med en fabrik och en fattig befolkning. Med nio syskon och en far som arbetar på fabriken växer Espen upp ackompanjerad av två ljud: kyrkklockorna och morgonsignalen från fabriken ”som ett tjut från Helveteshunden.” När morgonsignalen ljuder går fadern samma väg med exakt samma gångstil som alla stadens arbetare. Jantes befolkning hatar fabriksklockan: ”proletären hatar arbetet i femtio år, ända tills han stupar över det, med ett följe av ungar efter sig som kan föra förbannelsen vidare.” Staden Jante präglas av rädsla för överheten och för helvetet. Religionen beskrivs som ett slags terror och invånarna genomför dop, bröllop och begravning på exakt samma sätt. Samtidigt skulle Jantes arbetarinvånare aldrig våga äga en bibel. Detta skulle

vara att förhäva sig. För om någon skulle se att man hade bibeln hemma, kunde den ju få för sig att man läste i den och trodde man var något. Då prästen delar ut biblar vid konfirmationen ser de unga snabbt till att bli av med dem.

I Jante råder totalförbud mot allt. Det finns ingenting som är tillåtet, och alla kontrollerar varandra genom hånets vapen. Att till exempel tycka att en solnedgång är vacker är något ytterst skamligt som leder till livslång mobbning. En tjänsteflicka som ertappas med att gå ut efter mörkrets inbrott dränker sig av skam. Att dricka alkohol är en säker direktväg till helvetet. Till och med att inte ha haft mässlingen kan göra att man ses som konstig.

Skamligast av allt är kunskap. ”Kunskap var något föraktligt” och ”konsten bedömdes med ett flin.” Den unge Espen börjar intressera sig för växter och bestämmer sig för att bli zoolog, men då detta kommer ut drabbas han av hån och zoologin blev ”en fläck som det tog år att tvätta av.” Han formulerar en sentens för sig själv som han tyst går runt och upprepar: ”Jag heter Espen Arnakke, och jag har det svårt för att jag tänker.”

Men vilka är det som drabbas av denna Jantes lag? Det är inte de få borgarna i staden. Att de är framgångsrika betraktas som en tingens ordning. De har heller ingen skam för bildning. Utan det är arbetarklassen. Vi ”bar alla proletärens stigmata, de märken som har varit bestämmande för mitt liv.” Det går inte att ta miste på Espens klasshat då han vredgat uttrycker: ”Arbetarbarn är *nere*, och ingenting blir annorlunda så länge de är nere och föds i undervärlden.” Även i de analytiska delarna av boken förklarar Sandemose jantelagen som något som drabbar de underprivilegierade: ”Ofta har jag undrat om man inte här närmar sig det som har skapat janteansiktet. Alla härstammade från bönder, alla hade bönder i släkten. De hade kommit till Jante, eller föräldrarna hade gjort det, för att skaffa sig bättre villkor som diversearbetare och tjänsteflickor.”

Det dåliga självförtroendet präglar staden Jante. Att ha kommit från bönder gör att Jantes befolkning när ett hat och förakt mot allt lantligt – barnen från landet jagas och misshandlas när de vågar sig in till staden. Samtidigt är Jantes arbetare rädda för att bilda sig och resa sig mot överheten. Espen upplever som nioåring hur fadern blir förödmjukad av sin arbetsgivare utan att säga ett ord. Och det är denna blandning av självförakt, hat och rädsla som ligger till grund för Jantelagen. Den går helt enkelt ut på att den arbetande befolkningen ska veta sin plats. Boken är så genialisk just därför att den inte, till skillnad från så många andra arbetarromaner, skildrar förtrycket som något som utövas direkt av överheten. ”Denna lösning att föda upp slav och slavdrivare i samma person var genial som självverkande förtryck, alla såg vi till att vi alla låg krossade och flata.” Ingen i Jante skulle någonsin våga göra revolt, skriver Sandemose trött – det krävs att en utomstående eller någon från en högre klass tänder gnistan.

Sandemoses roman är i själva verket en psykoanalys över dansk arbetarklass i början på nittonhundratalet. Han diskuterar både Marx och Freud och polemiserar starkt mot den populära uppfattningen att neuroser var förbehållna borgarklassen, då arbetare skulle ha mer omedelbara materiella behov att tänka på. Tvärtom, menar Sandemose, är det borgaren som tänker mest på pengar. Arbetaren är upptagen med att ”slåss på ett mer djupliggande plan.” Han bär på ett tungt lass av vanföreställningar och motstridiga känslor, lager av skam och hat och en vilja till makt som inte tar omvägen förbi pengarna.

Jantelagen är en trälmentalitet, som odlas hos förtryckta människor över hela världen. Sandemose jämför den med en slavkedja, som alltid sitter kvar i det inre. ”Jag skälver ännu när jag hör jantekedjan rassla

och vänder mig om som en morrande hund.” Tvärtom mot den nutida föreställningen att jantelagen kommer ur avundsjuka på de som har det bättre, var jämförelsen något absolut förbjudet i Jante. Tidigt ”insåg vi att vi var lågtstående och inte fick jämföra oss med bättre folks barn.” En sådan mentalitet är inget specifikt skandinaviskt, tvärtom kan man finna den hos människor över hela världen som uppfostras till tjänarrollen och som får lära sig att kunskapen är ett klädesplagg som passar bra för andra men ser löjligt ut på en själv.

Mottagandet av Sandemoses roman har gått igenom många faser. Den tolkades tidigt som en beskrivning av det patriarkaliska samhället och kom under efterkrigstiden att bli en illustration till fascistisk mentalitet. I dag framstår den tydligt som en skildring av tiden precis före arbetarrörelsens uppgång. Genom att lära känna Jante förstår man tydligt varför folkbildning var ett av den tidiga arbetarrörelsens främsta mål. Det gällde att jaga bort bildningsskräcken, våga söka kunskap. Samtidigt som handlingen i Sandemoses bok utspelar sig, 1912, startades Arbetarnas Bildningsförbund i Sverige. Vandringsbibliotek, kamratcirklar, folkhögskolor spreds som löpeldar. Studiecirkeln fick snart sitt genombrott och över hela landet samlades arbetare för att sätta sig in i historia, vetenskap och samhällsplanering. På femtiotalet var Jante definitivt bortjagad. Den svenska arbetaren hade blivit kunnig, bildad och inte rädd för att förstå samhället.

Vilken historisk ironi är det inte då, att socialdemokratin i våra dagar kommit att få bli symbol för jantelagen, och att i stället miljonärer och storföretagare lagt beslag på offerrollen. Aksel Sandemose hade vänt sig i sin grav.

Kajsa Ekis Ekman kritiker och författare.

litteratur@dn.se "

DN SÖNDAG 4 JUNI 2017

" Det vilda Nordirland tar ton

Det är lättillgängligt och välkomnande. I skuggan av Brexit och en inrikespolitisk kris tar Nordirland ton med levande musik, vild natur, prisbelönt arkitektur och en dramatisk historia fylld av sägner. Följ med DN Resors Kicki Lind och möt städerna Belfast och Londonderry.

På operahuset i Belfast gjorde en ung Pavarotti ett av sina allra första internationella framträdanden, det var 1963, säger guiden Michael Cooper som hittar överallt i Belfasts livliga stadskärna och som pekar ivrigt åt alla håll samtidigt.

Musikreferenserna duggar tätt.

– Där är puben där Led Zeppelin sjöng ”Stairway to heaven” för allra första gången, 1971. Känner du till Van Morrison? Han är från Belfast!

Irländarna är märkbart stolta över sitt musikaliska arv som spänner över flera olika musikgenrer. Folkmusiken klingar ständigt på gator och torg. På många pubar och restauranger, klubbar och utomhusscener jammas det mer eller mindre dygnet runt.

Musiken är också något som de mer än gärna vill dela med sig av. Ett nytt sätt att få besökare med på noterna är det så kallade ”Belfast Traditional Music Trail”. Två irländska musiker visar vägen till några av Belfasts äldsta pubar där det förutom genuin irländsk folkmusik

också bjuds på berättelser om olika instrument, traditioner och spännande historier.

Stämningen är smått andäktig inne på världens största Titanic-museum, beläget på precis den plats i Belfasts hamn där Titanic byggdes i början av 1900-talet. Harland & Wolfe var då en av världens största skeppsbyggare. Belfast har sedan 1700-talet varit en viktig hamnstad och skeppsbyggarindustrin var länge stadens viktigaste livsnerv.

Fartyget som på sin tid var världens största, var nära 270 meter långt, nästan 50 meter högt och hade en vikt på närmare 50 000 ton. Drygt 1 500 passagerare omkom då Titanic på sin jungfrufärd över Atlanten kolliderade med ett isberg. Detta hände sig i april 1912, men Titanic och dess ödesdigra historia berör och fascinerar fortfarande en hel värld.

Det toppmoderna museet invigdes lagom till hundraårsminnet av Titanics förlisning. Själva byggnaden har inspirerats av fartygets form och invändigt kan besökaren frossa i interaktiva utställningar, göra en åktur genom en återskapad gammaldags varvsmiljö och slå sig ner i en biosalong och se filmer som bland annat berättar om hur vraket hittades 1985.

Människor från när och fjärran strömmar till och museet har betytt mycket för Belfasts nya identitet som färgstark och fredlig storstad. Det blodiga inbördeskriget, i folkmun kallat ”The Troubles”, varade från 1969 till 1998 och har präglat omvärldens bild av Belfast och Nordirland betydligt längre än så. Fortfarande går åsikterna isär kring huruvida Nordirland bör förenas med republiken Irland eller fortsätta att tillhöra Storbritannien. Brexit ställer frågan på sin spets, men att icke-våld är det viktigaste av allt tycks de flesta än så länge vara överens om.

Nordirland beskrivs omväxlande som ett land, en provins eller en region i Storbritannien. Dess nedtecknade historia börjar någon gång på medeltiden och den som gillar uråldriga borgar, spännande sägner och därtill en dramatisk kust behöver inte leta länge. Att ett stort antal utomhusscener i tv-serien ”Game of Thrones” filmades på Nordirland förefaller alldeles självklart.

På nordkusten ligger den berömda Giant’s causeway, vars märkliga klippformationer förekommer flitigt i flera filmer och tv-serier. Här har man en vid utsikt över havet medan man klättrar omkring på tusentals basaltpelare som skapades av stelnad lava för miljontals år sedan.

Sedan några år har de märkliga klippformationerna fått sitt eget besökscenter. Å ena sidan förtar det något av den naturliga vildmarksupplevelsen men å andra sidan levandegörs olika legender om hur den irländske jätten Finn Mc Cool en gång i tiden skapade Giant’s causeway.

Jätten Finn var enligt sägnen arg på den skotske jätten Benandonner som hånade Finns sätt att slåss. De båda jättarna började kasta stenar med meddelanden till varandra, fram och tillbaka mellan Nordirland och Skottland. Finn utmanade Benandonner som svarade att han inte kunde simma och därför inte kunde anta någon utmaning. Finn tänkte inte låta honom komma undan så lätt och ställde upp pelarlika stenar som bildade en gångbro (causeway). Sagan slutar med att den skotske jätten tar sig över till Finn som jagar iväg honom medan han kastar

stora jordklumpar efter honom. En av jordklumparna sägs ha skapat ön Isle of Man, vilket förstås är en alldeles egen historia…

Historia, nutid och framtid är tätt och påtagligt sammanvävda i Nordirlands näst största stad Londonderry. Tiden är förbi då Derry, som staden oftast kallas, i bästa fall förknippades med våldsamma demonstrationer. I dag samsas kreativa konstverkstäder och levande musik i alla tänkbara former med historiska kvarter, en välbevarad stadsmur från 1613 och en modern ”Peace Bridge” över floden Foyle.

Derry är lagom stort att utforskas till fots. En tidig morgonpromenad uppe på den fina gamla stadsmuren ger en bra överblick och dessutom, på välplacerade informationstavlor, intressanta fakta om olika historiska byggnader.

Lilla Museum of free Derry är inrymt i nybyggda lokaler, i en del av Derry som i början av 1970-talet gjort sig ”fritt” från brittiskt styre. Flera politiska incidenter och sammandrabbningar ägde rum just här, bland annat massakern som har kommit att kallas ”Bloody Sunday”. Den 30 januari 1972 dödades 14 civila och ytterligare 12 skottskadades av brittisk militär vid en demonstration.

– Vi finns här för att utbilda, inte för att väcka bitterhet, säger John Kelly som arbetar på museet och själv deltog i demonstrationen som urartade den där januaridagen. Hans bror var en av dem som dödades.

– Hela syftet med den här permanenta utställningen är att se till att något liknande aldrig händer igen.

Nordirlands fortfarande något ömtåliga identitet byggs nu av en försiktig men färgstark framtidstro. Nyvunna vännen Lucia ler åt sitt eget frågande om min person och kring hur jag uppfattar maten, musiken, kulturen, naturen, tja, kort sagt Nordirland som helhet.

– Ibland kanske vi irländare i norr nästan framstår som framfusigt nyfikna på gästande besökare, säger hon ursäktande och klappar mig moderligt på axeln. Du vet, under väldigt lång tid skulle ingen drömma om att frivilligt resa till Nordirland. Det är nya tider nu men vi blir fortfarande uppspelta lite till mans över att få hit gäster utifrån. Du tar väl inte illa upp över att vi är så på?

Hon behöver inte oroa sig. Varmt välkomnande och genuin omtanke är ett av det allra finaste minnen man som besökare får med sig hem.

Kicki Lind "

Se & göra

Titanic-museet i Belfast

Prisbelönat museum som i sex våningar berättar historien om Titanic och skeppsbyggartraditionen i Belfast.

1 Olympic Way, Queen’s Road, Titanic Quarter, Belfast

www.titanicbelfast.com

St George’s marknad i Belfast

Saluhall som byggdes i slutet av 1800-talet. Frukt, grönt, fasan, vildsvin, ost, konst, hantverk och färgstarkt folkliv i en salig blandning. Öppet fre 6–14, lör 9–15, sön 10–14. May Street.

12-20 East Bridge Street, Belfast

Museum of Free Derry

Ger en gripande bakgrund och insikt kring vad som hände i Nordirland fram till freden 1998 och framför allt i Derry under de våldsamma åren 1968-1972.

55 Glenfada Park, Derry

www.museumoffreederry.org

Giant's Causeway

Sisådär 40 000 basaltstenar samlade i märkliga formationer på Nordirlands norra kust. Fascinerande naturligt underverk i kolossalformat.

44 Causeway Rd, Bushmills

www.giantscausewayofficialguide.com

Seamus Heaney

Den folkkäre irländske författaren och poeten Seamus Heaney tilldelades Nobelpriset i litteratur 1995. Hösten 2016 öppnades Seamus Heaney Centre i staden Bellaghy. Här finns en permanent utställning om Heaneys liv med bilder, böcker och radio/tv-intervjuer.

45 Main St, Bellaghy, Magherafelt

www.seamusheaneyhome.com

Game of Thrones

Flera scener i tv-serien "Game of Thrones" är inspelade i Nordirland. Följ med på en guidad tur med buss och till fots till några av de natursköna inspelningsplatserna! Turerna börjar och slutar i Belfast eller Derry.

Game of Thrones Tours, 21 Botanic Avenue, Belfast

www.britmovietours.com

Äta & Dricka

Belfast:

Dirty Onion

I området Cathedral Quarter, mitt i stan, ligger flera av Belfasts mest legendariska pubar och flera mysiga restauranger. Puben Dirty Onion är en av stadens äldsta och har levande musik alla kvällar.

3, Hill Street, Belfast

www.thedirtyonion.com

Derry:

Walled City Brewery

Restaurang, bar och mikrobryggeri i ett. God mat och en mängd spännande ölsorter. Hippt och kul ställe som drivs med stort hjärta av James och hans fru Louise.

70 Ebrington Square & Parade Ground, Derry

www.walledcitybrewery.com

Harry's Derry

Restaurang som öppnade i februari 2017. Ser kanske inte så spännande ut, utifrån. Galet goda och prisvärda rätter gjorda på idel lokalproducerade råvaror. Missa inte!

29, Craft Village, Derry

www.derrycraftvillage.com/shops/harrys-derry

Shopping & Nöjen

Musikpromenad i Belfast

Guidad kvällspromenad till några av Belfasts äldsta musikpubar. Två musiker visar vägen och berättar om irländsk musiktradition och instrument och ger smakprov på några låtar.

www.belfasttradtrail.com

Musikfestivaler

Vägen till irländarnas hjärta går via musiken vilket bland annat kommer till uttryck på en mängd festivaler, året om. Tajma besöket i Nordirland med någon av alla musikfestivaler!

www.discovernorthernireland.com/music

Yellow Yard

Vintage-shopping; kläder, vinylskivor, knäppa souvenirer med mera!

2, Palace Street, Derry

Bo Bra

Belfast:

Ten Square Hotel. Trevligt hotell i en byggnad från 1862. Mycket centralt, ett stenkast från det pampiga stadshuset. Dubbelrum med frukost för två cirka 2 000 kr.

10 Donegall Square S, Belfast

www.tensquare.co.uk

Derry:

Bishop's Gate Hotel. Beläget precis mitt i stan och innanför stadsmuren från 1600-talet. Huset byggdes 1899 och hyste i många år en gentlemannaklubb. Nyligen restaurerat med fantastisk atmosfär. Dubbelrum med frukost för två cirka 1 200 kr.

24 Bishop Street Within, Derry

www.bishopsgatehotelderry.com

Resa hit

Flyg från Stockholm eller Göteborg till Belfast via London.

Bästa tiden: Vår, sommar, höst.

Restid: Flygtid från London till Belfast: 1 tim 20 min.

Tidsskillnad: Svensk tid minus en timme.

Språk: Engelska & gaelic.

Valuta: Brittiska pund

Prisnivå: I Belfastnågot lägre än i Sverige. I Derry något lägre än i Belfast.

Ta dig runt: Buss är smidigt och jämförelsevis billigt. www.translink.co.uk

Bra att veta: Vädret är opålitligt som i hela Storbritannien. Klä dig för alla årstider, oavsett årstid!

Läs mer: www.visit-belfast.com, www.visitderry.com "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

" En ny europeisk vardag

Offren för dådet i Manchester ligger fortfarande på sjukhus när Storbritannien nu drabbas av det tredje terrordådet på kort tid.

Kl. 22.08 brittisk tid på lördagskvällen kom larmet till polisen. En vit skåpbil körde i hög fart över bron London Bridge i centrala London och mejade ner ett stort antal personer. På andra sidan bron hoppade tre män ur bilen beväpnade med knivar och högg ner människor vid närbelägna nöjesområdet Borough Market. Åtta minuter efter att larmet kom sköts de ihjäl av polis.

I skrivande stund har sju personer bekräftats döda och 47 skadade. För ett stort antal av dem uppges tillståndet vara allvarligt och dödssiffran väntas stiga. De avlidnas identitet har inte offentliggjorts, men två fransmän, två australiensare och en nyzeeländare finns bland de skadade.

Sveriges Radios Thomas Nordegren som var på plats kort efter dådet berättar för Ekot att det var en varm sommarkväll och tiotusentals människor fanns i området där både Shakespeares teater The Globe och pariserhjulet London Eye ligger. På Borough market säljs biodynamiskt odlade grönsaker på dagarna, om kvällarna fylls av det av pop up-restauranger. I lördags spelades viktiga fotbollsmatcher som många hade följt på pubarna och restaurangerna i området och vid tidpunkten för dådet var supportrar på väg för att fira segern eller dränka sina sorger.

Ännu en gång slog terrorn till mitt i vår vardag. Den vardag de hatar.

Londons borgmästare Sadiq Khan konstaterade efter dådet att terroristerna vill hindra londonborna från att umgås och roa sig en lördagskväll, och rösta på torsdag. ”Men vi kommer inte att låta dem kuva London eller dess invånare”.

Precis som efter attacken på Drottninggatan tog människor hand om varandra och erbjöd skjuts hem, polisinsatsen är redan hyllad.

Efter ett möte med krisgruppen bekräftade premiärminister Theresa May i ett tal på 10 Downing Street på söndagsförmiddagen att Labour och Tories har blåst av sina kampanjaktiviteter, men att de kommer att återupptas på måndagen med full styrka. ”Valet kommer att genomföras som planerat på torsdag”.

Krissituationer brukar generellt sett gynna den sittande regeringen och premiärminister May har fokuserat sin kampanj på att porträttera sig själv som en stark ledare för en svår tid. Jeremy Corbyn å sin sida har i uttalandet visat förståelse för både IRA och Hamas och hans vilja att sätta hårt mot hårt har ifrågasatts.

Dådet i Manchester för två veckor sedan verkar dock inte ha gett någon effekt på opinionssiffrorna. Mays försprång har minskat och anledningen bedöms vara ett illa genomtänkt förslag om finansieringen av äldrevården.

Inte heller i Frankrike fick terrordådet på Champs-Élysées, då en polisman sköts ihjäl och flera skadades av en ensam islamist, någon avgörande betydelse för presidentvalet tre dagar senare.

Kanske har terrordåd helt enkelt gått från nationella kriser, till europeisk vardag.

Men det är en vardag vi har fått nog av. Theresa May satte i sitt tal ord på det många av oss känner: ”Nu räcker det”. Vi kan inte acceptera att oskyldiga människor gång på gång utsätts för urskillningslöst våld i sitt vardagsliv.

Men samtidigt, vad ska vi göra? Terroristerna lyckades på bara några minuter döda minst sju människor och skada över 40 med hjälp av en bil och knivar. Det är en terrorism som är svår att stoppa.

Samtidigt finns det ingen annan väg framåt än att fortsätta försöka. Storbritanniens anti-terrorverksamhet bedöms vara den bästa i världen och uppges undanröja ett stort antal terroristattacker varje år. På mindre än åtta minuter från första larmet var terroristerna döda. Utan en välförberedd polis hade omfattningen av katastrofen blivit ofantligt mycket större.

I natt släcks Eiffeltornet ned för att hedra offren för attacken i London. Precis som det gjorde efter dåden i Kabul, Bagdad, Manchester och Stockholm. Terrordåd är inte längre en attack mot ett land, terrorn är ett angrepp mot alla oss som vill leva i fria samhällen. Vi måste bekämpa den, och aldrig låta den kuva oss.

Keep calm and carry on.

DN 5/6 2017 "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

" Klanen visar vägen – mot stupet

Liksom sin svärfar presidenten sätter Jared Kushner familjen främst. En sådan mentalitet kan i vissa sammanhang ge framgång. Men en administration styrd av klanlojalitet kommer att förgöra sig själv.

Jared Kushner förtjänar en smula sympati. I hela sitt liv har han arbetat åt sin far eller svärfar. Under hela sin karriär har han kastats in i roller som han inte varit vuxen. Hans bakgrund har varit en dålig förberedelse för regeringsarbete på nationell nivå. Han befinner sig nu i ett sammanhang där hans instinkter verkar leda honom vilse och där han till slut eventuellt slutar som vanärad och möjligen under åtal.

Familjedramat Kushner börjar med Förintelsen. Rae Kushner bodde 1941 i Vitryssland och hörde till de tonårsflickor som valdes ut att skura bort blodet från kullerstenarna efter en av nazisternas massavrättningar. Rae och andra familjemedlemmar flydde genom en tunnel ut ur gettot och anslöt sig till en väpnad motståndsgrupp. Efter kriget kom de till slut till New Jersey där hennes man startade en framgångsrik byggfirma som blomstrade under ledning av deras son.

Så här långt är det en inspirerande berättelse om en familjs kamp och om invandrare i rörelse. Men i takt med att rikedomar regnade över familjen följde också svek. Striden mellan Jareds far och farbror handlade om familjens pengar och att döma av olika utsagor är det svårt att säga vem som bedrog familjen mest.

Vad vi vet är att Jareds far Charles betalade en prostituerad för att ha sex med hans svåger så att han kunde skicka inspelningen av akten till sin syster och att det slutade med att fadern erkände sig skyldig till 18 grova brott.

Jareds bror var mycket ung när allt detta inträffade och har sedan gått vidare till en fantastiskt framgångsrik egen karriär. Men Jared avbröt sina studier för att ta över familjefirman. Han levde ut sin starka dragning till familjen, sin lojalitet med släkten.

Vishet kan han ha saknat men inte djärvhet. I en typisk Trumpmanöver sålde han familjens lägenhetskomplex i New Jersey och köpte Fifth Avenue 666 för 1,8 miljarder dollar vilket då var den högsta summa någon betalat för ett kontorshus på Manhattan. Han verkar ha betalat ett kolossalt överpris. Met-Lifes fastighet såldes ungefär samtidigt för 600 dollar per kvadratfot, enligt uppgift i New York Times, men Kushner köpte sin fastighet för 1 200 dollar kvadratfoten. Kushner kämpade frenetiskt för att rädda sin affär och har byggt upp sin firma trots fastighetsköpet, men det har varit ett finansiellt spöke sedan dess – en anledning till att Kushner har lagt så mycket tid på att leta kinesiska investerare, och möjligen också ryska.

Vi uppmanar unga människor att engagera sig i något som inte är självviskt och Kushner verkar ha varit intensivt, nästan osjälviskt lojal med sin familj. Men den klanmentaliteten har ofta varit en nackdel för honom under hans tid i statsapparaten.

Att arbeta i presidentadministrationen handlar om lagarbete, om att skapa majoriteter och addera, att steg för steg bygga en starkare koalition. Det handlar om att arbeta inom lagens ram och med byråkratiska institutioner. Det handlar om att ha kort minne och inte ta saker och ting personligt.

Klantänkande, däremot, handlar om täta och exkluderande blodsband. Det är en moraluppfattning som bygger på lojalitet och hämnd mot dem som attackerar en klanmedlem. Det är en intensivt personlig och stridsorienterad tillvaro.

Att arbeta inom administrationen handlar om att lita på systemet och på dem som varit med länge och förstår sig på yrket. Men kärnan i klantänkande är att bygga barriärer mellan familjen – inne i tillitszonen – och andra, utanför zonen. Följaktligen har Jared Kushner gjort några klantskalliga misstag i Vita huset. Det sägs att han tryckte på för att FBI-chefen James Comey skulle avskedas trots att alla med den minsta erfarenhet kunde ha upplyst om att en sådan åtgärd skulle slå fel något alldeles förskräckligt. Han lät sin oenighet med Steve Bannon utvecklas till en offentlig såpopera.

Vi vet inte allt om hans möten med ryssarna, men vi vet att de, i likhet med så mycket annat klanartat uppträdande, stod i strid med det formella systemet. Vi vet också att de avslöjade nybörjarens naivitet på flera nivåer då han uppenbarligen litade på att ryssarna inte skulle förråda honom, uppenbarligen var oförmögen att begripa att dessa samtal skulle övervakas av den amerikanska underrättelsetjänsten och kanske inte förstod hur upprörande det hela skulle vara för utomstående.

Nu förefaller vi vara på väg in i Trumpperiodens paranoiafas där alla som är på insidan tycker att alla andra är ute efter dem. Som nyligen framgick i ett inträngande och häpnadsväckande reportage i New York

Times Times kan Kushners roll i Vita huset vara i farozonen. Att Trump och Kushner skulle hamna i sådant kaos var oundvikligt.

Våra förfäder har under århundraden försökt bygga ett styrelseskick som vilar på lagar, inte blodsband. Det är möjligt att som klanmedlem lyckas i detta system – Roosevelt, Kennedy, Bush – men det är inte möjligt att överleva i systemet om klanmentaliteten är helt dominerande. Den inställningen, vare sig den är i Trumps eller Kushners variant, är helt enkelt självförstörande inom det formella regelverket och den uppförandenorm som nu gäller.

David Brooks

Översättning: Lars Ryding "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

" May lovar hårdare tag mot terrorn

Valet kommer att genomföras som planerat trots det brutala dådet i London som dödade sju personer och skadade ett femtiotal. Det uppger brittiska premiärministern Theresa May. Samtidigt flaggar May för att det kommer ske förändringar i terrorkampen. Tolv personer har hittills gripits i utredningen.

— Det räcker nu, kommenterade Theresa May Storbritanniens tredje terrorattack sedan mars i år.

Det var strax efter klockan 23 (svensk tid) i lördags som en skåpbil i hög fart styrde in bland gående på London Bridge. Efter att ha kört in i ett staket vid Southwark Cathedral, strax söder om bron, klev tre män ur bilen och började attackera personer med kniv i det välbesökta och restaurangtäta området Borough Market.

Många vittnade om panikartade scener när gärningsmännen gick till angrepp.

— Tre män med stora knivar, 30 centimeters blad, högg folk på måfå längs Borough High Steet, berättar en taxiförare.

En kock på en fiskrestaurang säger till brittiska tidningen The Sun:

— Jag såg två killar med stora knivar utanför Roast som högg ner människor. Sedan såg vi när en av killarna dödade två personer. Vi ropade att han skulle sluta och folk kastade stolar på dem.

Polisen kom snabbt till platsen och åtta minuter efter det första larmet hade de skjutit de tre angriparna till döds.

Minst sju personer dog och ett femtiotal skadades, varav 21 med livshotande skador. Det finns inga uppgifter om att svenskar är bland de drabbade, enligt UD.

Händelsen utreds som en terrorattack och under söndagen genomförde polisen flera räder i bostadsområdet Barking i östra London. Enligt polisuppgifter handlar det bland annat om adresser där de tre misstänkta gärningsmännen bodde. Vittnen uppger att flera av de gripna är kvinnliga släktingar till männen.

Sammanlagt har tolv personer gripits i utredningen av attacken vid London Bridge, meddelar polisen.

En man som bor granne med en av de stormade lägenheterna säger till Sky News att en av de som ryktas vara gärningsman var en älskvärd person som arbetade inom kollektivtrafiken och engagerade sig mycket för exempelvis hemlösa.

— Om det är han är det inte den person vi känner, säger grannen.

Motivet bakom gårdagens attack är ännu inte klarlagt, men enligt terrorforskaren Magnus Ranstorp tyder mycket på att det finns en koppling till IS.

— Tillvägagångssättet, att man använt bil och knivar, och att man uppmanat till det innan det skedde. Vi ser också hur IS-anhängare på sociala medier exploderat med uttryck för stöd (till attacken), säger han till TT.

Under söndagen ställde de stora partierna – däribland Labour, SNP och styrande Tories – in det nationella kampanjandet. Något som ledde till spekulationer om att valet kunde skjutas upp.

Men i ett tv-sänt tal från Downing Street i London meddelade premiärminister Theresa May att valet kommer att genomföras som planerat den 8 juni.

— Våld kan aldrig tillåtas avbryta den demokratiska processen, så dessa kampanjer kommer att återupptas fullt ut i morgon (måndag) och de allmänna valen kommer att hållas som planerat på torsdag, säger hon.

Efter att ha tackat polis, sjukvårdare och allmänhet för deras modiga insatser skärpte premiärministern tonen och sade att det kommer ske förändringar i terrorkampen. Storbritannien har varit alltför tolerant mot våldsbejakande extremism, och livet kan inte fortsätta som vanligt.

Theresa May kallar den senaste raden av attentat för en ny trend av ”brutal” terror som är sammanlänkade av en ”perversion av islam”. Attentaten hade dessutom kunnat vara ännu fler. Polisen förhindrat fem terrorkomplotter sedan attacken i Westminster i mars, uppgav May.

I talet presenterade hon fyra punkter där Storbritannien måste arbeta extra hårt mot terrorism: Det gäller bland annat kampen mot den islamistiska extremismen, begränsningar på internet för att minska extremismen på nätet, terrorismens ”säkra platser” i den verkliga världen, där hon betonar vikten av att fortsätta kampen mot terrorister i Irak och i Syrien och kampen mot terrorister på hemmaplan, i Storbritannien.

Om det är nödvändigt kommer straffen för terrorbrott att höjas, även mindre sådana.

Enligt Theresa May finns inga kopplingar mellan den senaste tidens dåd.

Katarina Lagerwall
katarina.lagerwall@dn.se "

"**Fakta. Attacker i Storbritannien**

Efter Långfredagsavtalet om Nordirland 1998 var Storbritannien under några år relativt förskonat från terrorkonspirationer. Men det ändrades i mitten av 00-talet.

7 juli 2005

Fyra brittiska självmordsbombare, inspirerade av al-Qaida, utför attacker mot tunnelbanetåg och bussar i London. Över 50 människor dödas, fler än 700 skadas.

7 mars 2009

Två soldater skjuts till döds utanför en arméförläggning i Nordirland när de går ut för att ta emot en pizzaleverans. Real IRA, en utbrytargrupp från den numera icke krigförande Irländska republikanska armén, tar på sig attacken. Två dagar senare skjuts en polis ihjäl av en annan utbrytargrupp. Dåden väcker farhågor om att våldet återigen är på väg att blossa upp i Nordirland.

22 maj 2013

Soldaten Lee Rigby huggs ihjäl av två män nära en arméförläggning i London. Vittnen säger att männen uppmanade dem att filma och skrek ”Allahu akbar” (Gud är större).

16 juni 2016

Den brittiske parlamentsledamoten och Labourpolitikern Jo Cox skjuts till döds av högerextremisten Thomas Mair. Han döms senare till livstids fängelse.

22 mars 2017

Fem människor dödas och över 50 skadas när 52-årige britten Khalid Masood kör på ett stort antal människor på Westminster Bridge i London.

22 maj 2017

22 människor dödades när en sprängladdning utlöstes när en konsert med den amerikanska stjärnan Ariana Grande avslutats i Manchester. "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

" Hennes tal om tuffare straff kan slå tillbaka

Analys. Det är långtifrån säkert att terrorattacken i London påverkar utfallet i det brittiska valet. Men Theresa Mays tal om att ”saker och ting måste förändras” och hennes utspel om hårdare straff och utökad internetövervakning kan slå tillbaka mot henne – eftersom May varit ansvarig för terrorbekämpningen i sju år.

Enough is enough – det är nog nu.

Det sade premiärminister Theresa May när hon kom ut från 10 Downing Street och mötte den församlade pressen på söndagen.

Mays ord avspeglade vad många britter kände denna dag, efter det tredje attentatet på lika många månader i Storbritannien.

Precis som vid dådet i Manchester den 22 maj, då 22 människor dödades, var våldet riktat mot unga, på en plats där glädje och möten brukar stå i centrum – restaurangerna och pubarna runt Borough Market frekventeras av en ung, kosmopolitiskt sinnad publik.

Det är inte svårt att känna avsky för det som ligger bakom dessa terrorhandlingar. Men kommer de att påverka utfallet i valet på torsdag?

Det är inte särskilt sannolikt.

Efter terrordådet i Manchester fanns de som trodde att regeringspartiet Tories skulle gynnas, eftersom högern av tradition betonar lag och ordning mer än vänstern, och för att väljare har en tendens att söka stabilitet i orostider.

Men effekten uteblev. Labour har fortsatt att knappa in på Tories. Och i ett par av de senaste opinionsmätningarna skiljer nu bara en eller ett par procent mellan partierna.

Här finns också en parallell till presidentvalet i Frankrike.

När en misstänkt terrorist sköt en polis till döds på Champs-Elysées i Paris i april, bara tre dagar före första omgången i presidentvalet, spekulerades det i att det kunde leda till ett möjligt uppsving för högern eller extremhögern. Men när valresultatet kom var det svårt att se något sådant. Däremot blev valdeltagandet högre än förväntat.

I lördags tog det bara 8 minuter från det att det första larmsamtalet kom tills det att de tre terroristerna var skjutna till döds av Londonpolisen. Av allt att döma rör det sig om en föredömlig insats av de tjänstgörande poliserna.

Ändå såg sig Theresa May tvungen att lova omprövning:

”Saker behöver förändras”, sade premiärministern, som var inrikesminister 2010–2016 och därmed ansvarig för säkerhetsfrågor och bekämpning av terrorism.

Hon lovar nu ökad övervakning av internet och hårdare straff för ”mindre förseelser”, vilket skulle kunna syfta på exempelvis spridande av våldsglorifierande propaganda.

Det är troligen ett försök att visa handlingskraft. Risken finns dock för att talet om ”behovet av förändring” slår tillbaka mot May, eftersom hon under sin tid som inrikesminister var med om att dra ned antalet poliser i landet med 20 000.

May har försvarat beslutet med att resurser behövde styras om till just terrorbekämpning och underrättelseinhämtning. Men hennes kritiker menar att vanliga poliser behöver finnas ute på gator och torg för att det ska vara möjligt att arbeta förebyggande och få in underrättelser.

Labourledaren Jeremy Corbyn har, å sin sida, gjort sig känd som en motståndare till skärpt terrorlagstiftning. Men i Labours valmanifest finns ett löfte om 10 000 fler poliser – något Corbyn var noga att påminna om på söndagen.

Det mest sannolika är att attentatets effekt på valresultatet blir marginell, om ens det. Många har redan poströstat, och årets valrörelse har hittills dominerats av frågor som Brexit, krisen i sjukvården, studieavgifterna och höjda avgifter för vård av äldre.

Theresa May och Jeremy Corbyn är också överens om att valet bör fortgå som planerat och att den demokratiska processen säkras. Efter ett kort stopp på söndagen kommer de stora partierna att återuppta sitt kampanjande i Storbritannien på måndagen.

Erik de la Reguera erik@delareguera.se "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

" Irene såg dådet – sedan sprang hon för sitt liv

DN i London. Ännu en gång vaknade Londonborna upp till nyheten om att ett terrordåd skakat deras stad. För programmeraren Irene Smith slutade den lugna pubkvällen med att hon fick springa för sitt liv.

Ett spänt lugn kring råder kring avspärrningarna intill attentatsplatsen vid Borough Market och London Bridge. Polisbilarna åker skytteltrafik och tutar irriterat på de många Londonbor som samlats för att försöka ta in vidden av lördagskvällens blodiga terrorattentat, det tredje i Storbritannien på bara några månader. Ovanför parlamentet vajar Union Jack på halv stång. London är i sorg.

För programmeraren Irene Smith, som både bor och arbetar i området intill attentatplatsen, förvandlades utekvällen med kompisarna på puben till en mardröm.

– Jag var på puben med mina vänner när jag strax efter klockan kvart över tio såg hur många människor samlades på gatan utanför fönstret, där de blev knivhuggna. Jag trodde först att det var ett vanligt gatuslagsmål och inget allvarligt, men sen började folk att storma ut från puben. De skrek: ”Alla måste ut!”

I panik lämnade Irene Smith puben.

– Ute på gatan var det en kvinnlig polis som ropade: ”spring så fort ni kan! Spring för era liv!” Vi bara sprang, och förväntade oss att bli skjutna i ryggen, säger hon.

När det här skrivs har lördagskvällens attacker krävt minst sju människor liv och lämnat ett 50-tal skadade. Först mejade en skåpbil ner gångtrafikanter längs bron London Bridge och sedan, efter att bilen krockat in i ett räcke, började tre gärningsmän att på måfå knivhugga människor till döds, innan de själva sköts ihjäl av polis.

– Jag skulle ha varit där i går kväll, men tack gode gud så fick jag andra planer, säger grönsakshandlaren John Liyviy, som jobbar inne på frukt- och grönsaksmarknaden Borough Market sedan 15 år.

– Telefonen vill aldrig sluta ringa under natten. Hela min familj och alla mina vänner vet att marknaden är mitt liv, säger han och slår ut med armarna i luften.

Han är bedrövad.

– Jag tror att de slog till här för att det är en turistattraktion och att terroristerna vet att det ger dem uppmärksamhet. Det är för sjukt, att människor har mist livet.

Bara åtta minuter efter att larmet kom in till polisen sköts de tre gärningsmännen till döds. Imponerande, tycker grönsakshandlaren John Liyviy, liksom de flesta Londonbor som DN talar med.

– Polisen har gjort ett fantastiskt jobb, säger han och ger uttryck för den attityd av lugn och axelryckning som är ett av Londons kännetecken.

– Visst kommer mina affärer att ta skada av det här de närmaste dagarna. Men det är bara att fortsätta som vanligt. Det går inte att skydda sig mot terrorister som dessa.

Men visst är det ett terrortrött land som på nytt tvingats konstatera att ondskan kan slå till när som helst. Attentatet skedde knappt två veckor efter att 22 människor – de flesta barn och ungdomar – dödades när en självmordsbombare sprängde sig efter popstjärnan Ariana Grandes konsert på Manchester arena.

Sedan lastbilsdådet vid Westminister i London i slutet av mars, då sex personer dödades, har brittiska myndigheter avvärjt fem terrorkomplotter, meddelande premiärminister Theresa May under en presskonferens på söndagen.

Terrorlarmet kom samtidigt som den pågående valrörelsen gick in i slutspruten. Bara dagar återstår tills dess att Storbritannien väljer ett nytt parlament på torsdag.

Alla partier utom nationalistiska Ukip ställde in söndagens valaktiviteter, medan premiärminister Theresa May intygade att valet ska genomföras som planerat trots terrorn.

Det var en beslutsam Theresa May som i ett skarpt formulerat tal satte ner foten mot vad hon kallade för en ny trend av ”brutal” terror och ett uttryck för en ”ond ideologi”.

– ”Enough is enough”, nu är det nog, sade premiärministern.

Men Irene Smith som fick springa för sitt liv tror inte att terrordådet kommer att innebära någon större politisk förändring.

– ”Enough is enough” låter väl bra, men nu vill man se resultat. Det krävs ökad säkerhet för att liknande dåd inte ska kunna hända i framtiden, säger hon.

De skräckfyllda upplevelserna under lördagsnatten gör att hon nu kommer att bli mer uppmärksam kring vad som händer runt omkring henne.

– Jag är orolig för att det ska ske fler attacker. Och det här området verkar vara en populär måltavla. Jag tycker att säkerheten måste förbättras och att platser med stora folksamlingar måste göras säkra.

När detta skrivs har polisen ännu inte gått ut med identiteterna på de tre gärningsmännen. Ändå råder en sorts samsyn om att terroristerna motiverats av en våldsbejakande islamistisk ideologi. Premiärminister Theresa May sade på söndagen att dådet är uttryck för en ”pervers version av islam”.

Imamen Farhad Ahmed är nedstämd. Han har kommit till attentatsplatsen för att kunna svara på frågor från oroliga Londonbor.

– Vi visste direkt efter attacken att många kommer att ha frågor om islam. De ser att det är muslimer som utför sådana här attentat. Det hände här, det hände i Manchester och i det hände Westminster. Så jag ville komma hit för att visa att islams sanna lära är fredlig. Att muslimer är dina grannar, känner samma smärta och att de sörjer med hela nationen.

Farhad Ahmed önskar att han inte kände sig nödgad att ännu en gång påpeka att det är försvinnande få muslimer som begår terrordåd, och att de enligt honom inte är riktiga muslimer.

– De följer inte islams lära. Vi vet att många av IS-medlemmarna som rest till Syrien har med sig en bok med ”Islam for dummies”. De har ingen aning om vad Koranen handlar om. De är inga riktiga muslimer, säger han.

Hans församling, Ahmadiyya Muslim Community, uppmanar alla medlemmarna att donera blod till de som skadades i dådet.

Även många Londonbor som DN talar med lyfter vikten av att Londonborna måste kunna fortsätta att leva tillsammans så som man alltid ha gjort. Irene Smith säger att man inte nog kan påpeka vikten av att vara försiktig, utan att den för den sakens skull misstänkliggöra varandra.

– Jag skulle aldrig behandla någon från Mellanöstern eller något annat land som ett potentiellt hot mot mig. Du kan inte dra alla över en kam.

Lina Lund. lina.lund@dn.se "

"**Fakta. Så hanteras en attack i London**

Londonpolisen har beväpnade poliser som inom en kvart ska kunna nå alla delar av staden. Dessutom finns antiterrorstyrkan, som består av drygt 100 elitpoliser med förstärkningsvapen som bland annat kan vinschas ned från helikopter eller sättas in via snabbbåtar. Styrkan, CTSFO, ska kunna slå mot komplicerade terrorattacker där exempelvis byggnader belägras.

Cobra, Cabinet office briefing room A (kabinettens informationsmöteslokal A), beskrivs som ett nödråd, där högprioriterade frågor diskuteras över regeringens departementsgränser på Downing Street. Mötet koordinerar regeringens och myndigheters hantering.

Den militära specialstyrkan SAS antiterrorenhet kan under vissa förutsättningar sättas in. Även brittiska underrättelsetjänsten MI5 uppger på sin sajt att den varit inblandad i insatser mot terrorhot både inom och utanför landet.

Källa: The Guardian, The Telegraph, MI5 (TT) "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

" Sammanhållningen i en av världens mest multikulturella städer hotas

Analys Med tre terrordåd på mindre än tre månader tycks Storbritannien gå in i en fas där brutala attacker mot civila blir vardag. Antalet dödsoffer är förhållandevis litet, men terroristerna kan ändå uppnå sitt mål: att sprida skräck.

Myndigheterna betraktar händelsen som ett terrordåd, och det har stora likheter med liknande attacker som har kopplats till extrema islamistiska organisationer som IS och al-Qaida.

Kanske agerade de tre männen – som sköts till döds av polis kort efteråt – på egen hand, kanske var de delar av ett större nätverk. I slutändan spelar det mindre roll. Efter såväl bombningen av Manchester arena för två veckor sedan som dådet i Westminster i mars visade det sig att gärningsmännen agerade på egen hand snarare än på order av någon chefsideolog i staden Raqqa, Syrien. Det var ändå tydligt att de låtit sig inspireras av IS som redan för två år sedan skrev följande i sitt livsstilsmagasin Dabiq:

”Om du inte har kulor eller bomber, slå in fiendens skalle med en sten, eller slakta honom med en kniv, eller kör över honom med din bil…”

Den uppmaningen tycks de tre nu döda terroristerna ha följt till punkt och pricka. Precis som i Stockholm, Nice och Berlin använde de billiga och allmänt tillgängliga ”vapen” – ett motorfordon och knivar.

Den här gången verkar dödsoffren bli färre än tio, jämförbart med Westminster men långt under dödssiffran i Manchester, vilket naturligtvis inte gör tragedin mindre för de drabbade familjerna.

Samtidigt är antalet offer inte särskilt viktigt ur terroristernas synpunkt. Bara genom att dåden äger rum, att de visar sig omöjliga att förhindra trots alla utkommenderade poliser och all förhöjd beredskap, tror organisationer som IS att de kan uppnå sitt mål: att öka skräcken och splittringen i fiendens samhällen.

Hittills har de inte lyckats särskilt väl just i Storbritannien. Landet har en lång historia av terrordåd, och såväl politiker som allmänhet betonar ständigt att man inte får ge vika för rädslan, att livet måste gå vidare.

Så låter det också nu i kommentarer från politiska ledare. ”Keep calm and carry on”, med en formulering från en klassisk andra världskrigsaffisch, är den typiska reaktionen på alla olyckor som drabbar britterna.

Men det kan finnas en psykologisk gräns då attackerna kommer för tätt.

På lördagskvällen hade mindre än två veckor gått sedan Manchester, mindre än tre månader sedan Westminster. Låt säga att ännu ett dåd inträffar inom några veckor – då börjar det urskillningslösa våldet mot civila bli en del av vardagen. Då börjar den där mikroskopiska risken att drabbas kännas så mycket större.

USA:s president Donald Trump tog genast tillfället i akt att använda lördagskvällens dåd som ett argument för sitt förslag om inreseförbud mot muslimer. Kommer fler dåd i London, och de visar sig ha begåtts av fanatiska islamister, då kan den sortens förslag vinna gehör även här.

I London bor en miljon muslimer och staden har en populär muslimsk borgmästare i Sadiq Khan.

I förlängningen hotas sammanhållningen i en av världens mest multikulturella städer, liksom i Storbritannien i stort.

Nu tar valkampanjen en paus på en dag. Och oavsett hur parlamentet ser ut efter valet på torsdag är terror och säkerhet frågor som varje brittisk regering måste lägga stor kraft på – både i dag och för överskådlig framtid.

Ingmar Nevéus
ingmar.neveus@dn.se "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

" Sorg och fördömanden efter attacken

London. Med blommor i famnen och förvissade om att låta livet fortsätta som vanligt strömmade terrortrötta Londonbor till attentatsplatsen dagen efter dådet. – Det är ett sätt att visa solidaritet med alla som bor här. Vi tänker inte ge ifrån oss vår stad, säger svenske Andreas Schörling.

Med två stora fång snittblommor i vardera famn står de svenska kompisarna Andreas Schörling och Gunnar Camner och tittar ut över polisens avspärrningar.

Långsamt växer ett litet blomhav fram intill ett elskåp på Soutwark Street, där de blåvita plastbanden vajar i vinden.

– Dådet skedde så centralt man kan komma, vem som helst av oss kunde ha drabbats, säger Gunnar Camner som jobbar på ett techföretag i närheten av attentatsplatsen.

Kompisarna fick höra om lördagens dåd kort efter att det första larmet kommit.

– Ärligt talat är jag trött på det här. Det är skittråkigt att det händer igen. Och att det får så stora proportioner, säger Andreas Schörling som bor i London sedan fyra år.

Hur har terrordåden förändrat ditt sätt att leva i London?

– Inte alls. Och man hör hela tiden om människor som blir knivskurna utanför klubbar i östra London. Det går inte att leva i rädsla, säger han.

Ovanför det lilla blomhavet sätter Ali, som inte vill säga sitt efternamn, upp en poster med budskapet att terrorgruppen IS är förlorare, och kärleken är vinnare.

– Det är ett sätt att hedra alla som dör i terrordåd – i London, i Bagdad och överallt där det sker, säger han.

– Vi vill visa att vi är starkare än hatet och splittringen som IS och deras sjuka ideologi sprider.

Londons borgmästare Sadiq Khan fördömde attacken och sade att ord inte kan beskriva den sorg och ilska som många Londonbor nu känner.

– Jag är förskräckt och rasande över de onda fegisarna som avsiktligt siktade in sig på oskyldiga Londonbor och åskådare som var ute och roade sig en lördagskväll, sade Sadiq Khan.

Lina Lund
lina.lund@dn.se "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

" Säpo höjer inte hotnivån i Sverige – är redan hög

Svenska säkerhets- och underrättelseorgan har ett utbyte av information med brittiska kollegor om terrordådet i London, enligt Säpochefen Anders Thornberg. Hotnivån för Sverige är redan förhöjd, till en trea på en femgradig skala, och ännu är det inte läge att höja den.

– Vi är inte där och jag ser ingenting som tyder på det heller, säger Säpochefen Anders Thornberg.

Finns det någonting i er information om London som tyder på en koppling till Sverige?

– Jag kan inte svara på det. Det pågår ett informationsutbyte och det pågår en förundersökning i Storbritannien, säger Anders Thornberg.

Sverige har haft en förhöjd hotnivå sedan hösten 2010. Det är Säpochefen som fattar beslut om att höja eller sänka sedan Nationellt centrum för terrorhotbedömning (NCT) – där även Försvarets radioanstalt och Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten ingår – tagit fram underlag.

Där ingår bland annat information från det vanliga underrättelseutbytet med utländska samarbetsparter, men det intensifieras alltid i samband med terrorattentat som det i London.

– När sådant här händer tittar vi naturligtvis direkt på det. Vi har kontakt med våra brittiska kollegor och vi tar in information inom ramen för vårt kontraterrorarbete, säger Anders Thornberg.

– Sverige tar ju till sig information och gör bedömningar om det kan påverka Sverige eller svenska intressen och om vi ska behöva höja någon hotbild eller inte, men där är vi inte ännu, säger Säpochefen.

Thornberg reagerar med avsky på dådet i London, och säger att han tänker på de drabbades anhöriga och på brittiska kollegor.

Att använda fordon som vapen vid terrordåd har blivit vanligare, och Thornberg säger:

– Vi ser kanske en ny normalbild där man tar till enklare medel när man begår terrorattentat. Då går allting snabbare och är svårare att upptäcka, till och med för den brittiska säkerhetstjänsten som är så skicklig och har så mycket resurser.

TT "

"Fakta. Hotnivån

Hösten 2010 höjde Säkerhetspolisen den svenska terrorberedskapen till den högsta nivån på fem år.

Nivån höjdes från den andra, lågt hot, till den tredje, förhöjt hot, på en femgradig skala.

Bakgrunden var att underrättelsetjänst och säkerhetspolis identifierat ett antal individer som både har intention och kapacitet att genomföra attacker mot svenska mål.

Efter terrordåden i Paris i november 2015 höjdes nivån till en fyra men sänktes till en trea igen i mars 2016.

Källa: Säpo "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

" Polisens nya metod: varna på twitter

Sociala medier är Londonpolisens nya sätt att varna allmänheten vid en större attack: ”Spring. Ta skydd. Larma”. På lördagskvällen användes varningen för första gången, skriver The Guardian.

Strax efter att larmet om terrorattentatet hade kommit vid 23-tiden på lördagen (svensk tid) utfärdades den nya varningen där Londonpolisen uppmanade människor i området att springa från platsen i stället för att stanna kvar och försöka förhandla med gärningsmännen.

Om det inte var möjligt skulle de gömma sig, ställa om mobiltelefonen till tyst läge och barrikadera sig innan de ringde polisen.

Enligt vittnesuppgifter följde inte alla polisens uppmaning – eller ens fick chansen, skriver The Guardian. I stället stannade många människor kvar eller sprang till olycksplatsen för att hjälpa skadade, andra slog tillbaka mot angriparna med stolar och ölglas.

I en informationsvideo berättar polischef Mark Rowley om den nya kampanjen där han uppger att instruktionerna baseras på beprövad rådgivning.

”Alla över hela världen är medvetna om terrorismens utmaningar. Det är inte möjligt att förutse alla händelser och om någon agerar på instinkt och kanske beslutar sig för att slåss eftersom de inte har något val, skulle vi aldrig kritisera dem för det.”, säger han enligt The Guardian.

Katarina Lagerwall

katarina.lagerwall@dn.se "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

" Samarbetet måste fortsätta även efter Brexit

Analys. Terrorattentat i London kan påverka förhandlingarna om Brexit. Både Storbritannien och EU vill – och behöver – fortsätta samarbetet mot terrorn och då kan parterna inte bråka alltför ilsket om annat under skilsmässan.

Förhandlingarna om Brexit ska inledas i slutet av juni och tonen i samtalen kan påverkas av terrorattentatet i London.

Rent formellt handlar det visserligen inledningsvis om helt andra frågor. Först gäller det vilka rättigheter EU-medborgare i Storbritannien och britter i andra EU-länder ska ha i framtiden, och det blir komplicerade förhandlingar. Därefter ska parterna försöka komma överens om hur mycket Storbritannien ska betala för EU-åtaganden som landet har gjort som EU-medlem, och det blir inte heller lätt.

Först när det har gjorts ”tillräckliga framsteg” inom dessa områden kan EU tänka sig att börja tala om ett nytt partnerskap, där samarbete mot terrorn ingår.

Ändå är det svårt att tro att förhandlarna kan låta bli att tänka på terrorn, redan från första dagen. Bilderna från lördagskvällens attack i London kommer fortfarande att vara ganska färska. Ingen kan heller ha glömt det senaste årets många blodiga attentat i Manchester, Nice, Berlin och Stockholm.

Storbritannien må vara trött på EU, och EU-sidan må vilja ha skilsmässan överstökad så snabbt som möjligt, men terrorhotet är

gemensamt. När det gäller insatser mot terrorn är Storbritannien dessutom beroende av EU – och EU av Storbritannien. Båda parter vill i princip fortsätta samarbetet.

Det är samtidigt lättare sagt än gjort. EU:s terrorkamp berör delvis EU-maskineriets innersta väsen; precis det som britterna vill slippa.

Ta till exempel den särskilda europeiska arresteringsorder som EU-länderna, också Storbritannien, använder alltmer. Arresteringsordern innebär att terrorister och andra brottslingar kan skickas från ett EU-land för att ställas inför rätta i ett annat mycket snabbare än förut, och en sådan ordning vill Storbritannien antagligen ha kvar.

Men arresteringsordern är en EU-lag som också innehåller andra krav. De som grips och anklagas för brott i annat EU-land har till exempel rätt att få tolkning. EU-stater som inte lever upp till kraven kan hamna i EU-domstolen och tvingas betala böter. Kommer Storbritannien följa sådana EU-regler efter Brexit? Det är inte säkert.

Och vad händer med samarbetet i Europol? Det är inte givet att Storbritannien kan fortsätta att vara en del av EU:s polisorgan på samma sätt som förut, när landet har lämnat EU.

Om parterna verkligen vill ha en ny relation blir det kanske inga problem att komma överens. Men vad händer om striden om pengar har varit uppslitande? Viljan att fortsätta samarbetet mot terrorn kan möjligen få parterna att lägga band på sig under skilsmässoförhandlingarnas första del.

Annika Ström Melin

annika.strom-melin@dn.se "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

" Margot Wallström: Den här företeelsen måste utrotas

En av alla som reagerade med avsky efter dådet var utrikesminister Margot Wallström (S).

– Det är en attack mot oskyldiga människor som flanerat eller roat sig. Det ger också en större beslutsamhet om att den här företeelsen måste vi utrota och att vi behöver göra ännu mer för att samarbeta om den uppgiften, säger hon efter dådet.

– Frågan har satts högst upp på den internationella dagordningen och vi delar tyvärr en slags gemenskap i att de flesta länder har drabbats direkt och vi får en aning av och förstår bättre vad det innebär, hur det påverkar våra samhällen.

TT "

" Fakta. Fler reaktioner från världens ledare om dådet

”Mot bakgrund av denna nya tragedi står Frankrike mer än någonsin vid Storbritanniens sida. Mina tankar går till offren och deras anhöriga”.

Frankrikes president Emmanuel Macron

”Fruktansvärda nyheter från London i kväll. Vi övervakar situationen”.
Kanadas premiärminister Justin Trudeau

”Våra böner och en beslutsam solidaritet är i dag som alltid med Storbritanniens folk mot bakgrund av de chockerande terrorattackerna i London.”
Australiens premiärminister Malcolm Turnbull

”Vad USA än kan göra för att hjälpa till i London och i Storbritannien så kommer vi att finnas där. Vi finns vid er sida. Gud välsigne!”
USA:s president Donald Trump

”Djup sorg och stor ilska över de oskyldiga som förlorade sina liv i London i går kväll. Vi måste besegra terrorismen.”
Statsminister Stefan Löfven "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

"Kritik mot Trumps reaktion på twitter

Politiker över hela världen fördömer terrordåden i London och uttrycker sitt stöd för Storbritannien och de drabbade. USA:s president Donald Trump skriver på Twitter att landet behöver inreseförbudet.

”Vi måste vara smarta, vaksamma och hårda. Domstolarna måste ge oss våra rättigheter tillbaka. Vi behöver inreseförbudet som en extra säkerhetsnivå!”, skriver Donald Trump. Presidenten skriver i en annan tweet att USA är villigt att ställa upp med vad än London och Storbritannien kan tänkas behöva.

Nu får Trump får hård kritik för att ha utnyttjat situationen för att lansera sin egen politik, skriver bland annat CNN och The Guardian.

Flera personer reagerade direkt på inlägget. Cecillia Wang, juridisk expert på medborgarrättsrörelsen ACLU, gick till attack: ”Vi måste bli upprörda när presidenten utnyttjar ett fruktansvärt våldsbrott för att lansera sin diskriminerande och olagliga politik”, skriver hon. John Horgan, psykolog och terrorexpert, utnämner Trump till landets ”chefs-opportunist”. En brittisk människorättsaktivist, Adam Wagner, skriver att ”jakt på politiska poäng är det absolut sista vi behöver nu”.

TT "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

" Sverige i täten för rena hav

I dag inleds FN:s havskonferens i New York. Sverige och Fiji har tagit initiativ till konferensen och delar värdskapet. 8 000 deltagare väntas när kungligheter, statsöverhuvuden och experter från hela världen ska försöka hitta metoder för att värna världshaven.

Havskonferensen inleds med ett stort bakslag i och med president Donald Trumps besked att USA drar sig ur Parisavtalet. Beslutet spås genomsyra hela konferensen som pågår 5–9 juni.

– Jag hoppas att konferensen blir den vändpunkt som så desperat behövs. Det ska bli en startpunkt för det intensiva internationella samarbete som krävs för att rädda haven, säger klimatminister Isabella Lövin (MP).

Hon kommer att hålla tal under inledningsdagen, därefter kommer politiker, näringsliv, organisationer och experter att diskutera plastskräp, överfiske, försurning av haven och hur marina miljöer ska skyddas. Men det ska inte bara handla om problem, goda exempel ska också lyftas fram som förebilder.

Totalt beräknas ungefär 8 000 personer delta och konferensen är Sveriges största FN-initiativ på närmare 50 år. Förra gången var det svenska initiativet en miljökonferens i Stockholm 1972.

Konferensen är unik eftersom den är den enda som handlar om ett enskilt av de sjutton globala hållbarhetsmål som FN har satt upp.

Medan utvecklingen för de övriga sexton målen går framåt går den åt fel håll för världshaven.

Situationen blir allt sämre, försurning har ökat med 25 procent jämfört med förindustriell tid, 60 procent av alla korallrev är under hot, tonvis med plast hamnar i haven varje år och fiskbestånd är överfiskade.

– Haven står inför gigantiska utmaningar och vi ser tre områden som helt centrala – plaster i haven, klimatförändringarna och en hållbar blå ekonomi, inte minst fiskefrågan, säger Isabella Lövin.

Haven är också viktiga i klimatsammanhang, ungefär 25 procent av koldioxidutsläppen fångas upp av haven.

De som drabbas värst av problem är de fattiga länderna där många är beroende av ett småskaligt fiske. Men det som sker med haven drabbar alla länder.

– Havsfrågan är i sin natur global och berör även Sverige med vår långa kuststräcka. Regeringen går fram med en rad reformer för att minska plaster i havet som även är ett växande problem vid de svenska kusterna, säger Isabella Lövin.

Inför konferensen har länderna gjort speciella åtaganden.

Sverige ska skydda 10 procent av den marina miljön, vilket redan är uppnått, Indonesien har lovat att minska nedskräpningen med 70 procent. Förhoppningarna är att konferensen ska leda fram till en deklaration om vad som behöver göras.

– Världens ledare har enats om gemensamma mål, nu handlar det om att genomföra dem. Vi ska komma därifrån med handlingsplaner över vad som behövs göras och nya samarbeten för att säkra levande hav till kommande generationer, säger Isabella Lövin.

Jannike Kihlberg
jannike.kihlberg@dn.se "

"**Fakta. Tre mål på konferensen**

Konferensen pågår den 5–9 juni i New York och har tre mål:

1 Minska förorening och nedskräpning av haven

2 Tydliggöra kopplingen mellan hav och klimat.

3 Hitta vägar för hållbart nyttjande av haven och dess resurser.

Under hashtagen #SaveOurOcean går det att följa vad som sker under konferensen.

DN

Fakta. Plast i havet

Plastproduktionen har ökat från 16 miljoner ton år 1964 till 311 miljoner ton år 2014.

Varje år hamnar runt åtta miljoner ton plast i haven, enligt beräkningar finns ungefär 150 miljoner ton plast i haven.

40 procent av den plast som tillverkas används till engångsförpackningar, de är också det vanligaste skräpet i havet. I Sverige återvinns bara 45 procent av plastförpackningarna. Marint skräp orsakar skador på de marina ekosystemen till ett värde av 8,1 miljarder dollar varje år.

Det mesta av plasten som kommer ut i haven antas sjunka till botten, bara en mindre del flyter eller sköljs upp på stränder. Strömmarna gör att plasten kan färdas långt.

Plasten som hamnar i havet fragmenteras och blir mikroplast, bitar som är under 5 millimeter.

DN "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

" Snart fritt fram för mobilsurf i EU

Om bara några veckor tvingas teleoperatörer slopa extraavgifter för att använda mobilen i andra EU-länder. I praktiken börjar det gälla till och med tidigare – men det finns vissa begränsningar att se upp med.

När avgifterna för roaming – att använda mobilen i ett annat land – försvinner är det en omvändelse under galgen för teleoperatörerna. I tio år har EU-byråkratin malt på för att reglera marknaden och tvinga ner priset på noll.

Men nu händer det. Från i sommar kan man använda mobilen på resan utan att datatrafik, samtal eller sms kostar mer än inom Sveriges gränser.

Åtminstone nästan som inom Sverige. För när alla de svenska operatörerna nu visar hur de anpassar sig efter de nya reglerna syns vissa, om än små, inskränkningar. Det rör datatrafiken, som på vissa mer omfattande abonnemang inte är fullt så generösa som på hemmaplan. Detta är också ett av få kryphål som EU-regleringen lämnade öppet.

Ett exempel syns hos Telia. Där får 20 GB användas för roaming, även om mer ingår i abonnemanget.

Andra operatörer har undvikit sådana begränsningar eller satt dem högre, men för att avgöra vilket abonnemang som är bäst för den som reser mycket måste flera faktorer vägas in, som pris och villkor inom Sverige.

Men trots att operatörerna redan har sina nya abonnemang klara kommer de få ögonen på sig. De måste nämligen motivera varje avsteg från grundprincipen att mobilen ska kunna användas inom hela EU precis som hemma, ”roam like at home” som det kallas.

Senaste den 15 juni måste alla deklarera vilka inskränkningar som ska finnas för Post- och telestyrelsen, myndigheten med ansvar att granska telekommarknaden.

Att inte upplåta hela potten med datatrafik är en sådan inskränkning. Det finns till och med möjlighet att ansöka om att få ta betalt för roaming, tvärtemot regleringens intention.

Men då måste operatören bevisa att det är helt ekonomiskt ohållbart att erbjuda den gratis, så det är osannolikt att några sådana försök kommer göras.

En annan möjlighet är att sälja abonnemang helt utan roaming. Reglerna förbjuder nämligen bara extra avgifter, men ställer inga krav på att roaming ska finnas. Ingen operatör har valt den vägen för mobilabonnemang, men för mobilt bredband-abonnemang är det annorlunda. Sådana uppkopplingar, som i regel används med portabla modem, är ofta helt avstängda från användning utomlands eller försedda med lägre maxgränser än mobilabonnemangen.

Av det som har kommit fram hittills tycks det vara just data som är den kritiska punkten för operatörerna. Det är där inskränkningar syns.

– Det råder stor efterfrågan på datatrafik. Datakonsumtionen är förenad med kostnader för operatörerna, vilket förstås avspeglas i villkoren, säger Rebecka Frisk di Meo på Post- och telestyrelsen.

I ett första steg ska begränsningarna i fri surf och telefoni granskas. Men PTS räknar med att ha frågan högt på agendan under lång tid framöver.

– PTS kommer att följa utvecklingen på marknaden och övervaka att de nya reglerna följs, säger Rebecka Frisk di Meo.

EU-kommissionen har beskrivit roamingavgifterna som en av de mest framgångsrika reformerna på det digitala området. Steg för steg har kostnaden sänkts, innan alla parter till slut nådde uppgörelsen som ska eliminera roamingpriset helt.

En orsak till att det har tagit lång tid är de komplicerade affärer som ligger bakom roaming. När man använder mobilen utomlands går ”lånar” man tillfälligt en annan operatörs nät.

Företaget som driver nätet vill givetvis ha betalt för det. Det fixas - genom att det fakturerar den svenska operatören som i sin tur tar betalt av kunden. Priserna mellan operatörerna kunde skilja sig dramatiskt, vilket avspeglades på surfpriset.

I vissa fall kunde priserna för bara några år sedan dra i väg rejält. Den som inte tänkte sig för kunde återvända från semestern med en räkning på tiotusentals kronor.

Linus Larsson
linus.larsson@dn.se "

" **Så här gör de stora operatörerna**

Tele2

Har satt maxgränsen 30 GB i månaden för roaming inom EU. Tar potten slut måste kunden köpa mer data. Abonnemanget med obegränsad surf inom Sverige har även det ett tak på 30 GB för roaming.

Mobilt bredband kan inte alls användas utomlands, oavsett abonnemang.

Telia

Stänger helt av surf utomlands för mobilt bredband. Börjar gälla den 8 juni.

Mobilabonnemang begränsas till 20 GB data för roaming, även om ens abonnemang har ett högre tak för surf.

Ger fri surf på sociala medier inom området.

Telenor

Hela datamängden kan användas i andra EU-länder, förutom abonnemanget med obegränsad svensk surf som tillåter 100 GB för roaming. Det gäller även Thailand, Malaysia och Burma.

Mobilt bredband är mer begränsat. 10 eller 15 GB ingår, beroende på abonnemang.

Tre

Tre lovar att surfpotten för mobiler ska kunna användas i sin helhet runt om i Europa, utan andra begränsningar än de som gäller i Sverige. Men Tre har inte något abonnemang med obegränsad data.

Abonnemangen för mobilt bredband är annorlunda. De största abonnemangen, med 100 GB data eller mer, kommer bara att fungera i Sverige.

Fakta. Gäller i EU och tre extra länder

Här är samtliga länder förutom Sverige där de nya surfreglerna gäller:

Belgien
Bulgarien
Cypern
Danmark
Estland
Finland
Frankrike
Grekland
Irland
Island
Italien
Kroatien
Lettland
Liechtenstein
Litauen
Luxemburg
Malta
Nederländerna
Norge
Polen
Portugal
Rumänien
Slovakien
Slovenien
Spanien
Storbritannien
Tjeckien
Tyskland
Ungern
Österrike "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

" Svensk furukris trots produktionsrekord

Ett tioårigt historiskt världsrekord när det gäller produktion av trävaror har slagits. Och trenden pekar uppåt, enligt Danske Banks ekonomer. Men i Sverige plågas de 325 000 skogsägarna av vad som beskrivs som en furukris.

Svenska sågverk går på högvarv och det har sedan en tid funnits utrymme för prishöjningar. Den globala produktionen av trävaror lyfte till rekordhöga 335 miljoner kubikmeter i fjol, fyra miljoner mer än under det tidigare rekordåret 2006.

Draghjälpen kommer främst från Kina, enligt Johan Freij, affärsområdeschef för skog och lantbruk, Danske Bank. Och han ser just nu inget som bromsar:

– Vi ser ingen mättnad i Kina.

Freij pekar bland annat på ett kinesiskt importlyft av barrträvaror till två miljoner kubikmeter per månad under första månaderna 2017, vilket är 40 procent mer än under motsvarande period för två år sedan. Sverige är en stor aktör i branschen, med drygt två tredjedelar av landets trävaruproduktion på export.

– Kina kan bli Sveriges viktigaste trävaruexportmarknad efter Storbritannien under 2017, säger Freij.

För många svenska skogsägare är därmed läget mycket gynnsamt.

– Det är ett bra tillfälle att avverka, summerar Freij, som säger att den positiva trenden syns på snart sagt alla marknader utom i Algeriet, där nya importlicenser håller ned efterfrågan.

Inbromsningen i Algeriet, viktig exportdestination för svenskt furu, slår mot den svenska trävaruindustrin.

Efterfrågan på furu, det vill säga sågad tall, åkte på ett stort bakslag när byggandet tvärnitade i Sydeuropa i samband med finans- och eurokrisen. Detta har bara delvis kunna ersättas av export till Egypten och andra nordafrikanska marknader, länder vars betalningsförmåga varierar kraftigt med politisk oro, krig och ekonomier exponerade mot det turbulenta oljepriset.

För att råda bot på furukrisen rekommenderar Danske Banks ekonomer att det satsas på nya nischprodukter, som korslimmat virke. Detta blir allt vanligare i byggelement av massivt trä, som används i väggar i bostäder.

– Det kommer starkt nu, säger Freij.

Han tillägger att det troligen kommer att satsas på nya anläggningar på sågverken inriktade på just korslimmat virke framöver.

– Det kommer att ske. Jag gissar på två nya fabriker.

Ovanpå det tror Freij att satsningar måste göras på marknadsföring för att få länder som Kina och USA att uppskatta furuvirket, som präglas av mer färg och kvistar än det ljusare granvirket.

TT "

" Fakta. Slår hårt mot 325 000 skogsägare

Trycket nedåt på furupriset har hängt i ett tag och innebär ett hot mot delar av Sveriges cirka 325 000 skogsägare. Skogsägarnas bestånd utgörs till omkring 40 procent av tall och tiden från planta till slutavverkning är cirka 80–120 år.

I norra Sverige har prisskillnaden mellan gran och furu minskat från 56 till 33 kronor per kubikmeter på tio år. I Mellansverige har priset på grantimmer passerat furupriset och ligger i dagsläget cirka 15 kronor högre. Värst är läget i Sydsverige, där priserna fram till 2014 legat på i princip samma nivå, men där tallen fallit och granen lyft på senare år. Under förta kvartalet i år var prisskillnaden rekordstora 113 kronor per kubikmeter till granens fördel i Sydsverige.

Källa: Danske Bank "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

”Mycket tyckande och lite fakta”

"**Många säger att vi lever i ett kunskapssamhälle. Men vad innebär det? Trots det ständiga, stora flödet av information finns en risk för att samhället håller på att bli mer kunskapsfientligt, menar historieprofessorn Arne Jarrick.**

Vi har alla våra ”önskesanningar” som vi gärna håller fast vid även när vi hör bra argument emot. Dessa önskesanningar är ett tema som återkommer i Arne Jarricks nya bok, ”Det finns inga häxor” (Svante Weylers bokförlag).

– Confirmation bias, alltså att man insisterar på att fortsätta tro på det man en gång börjat tro på, och negligerar det som talar emot, är en konstant psykologisk egenskap hos människan, säger Arne Jarrick. Och det gäller även forskare.

Boken, som har undertiteln ”en bok om kunskap”, är i sig späckad med kunskap och innehåller många frågor, men saknar tvärsäkra svar.

Omsorgen om forskningens frihet var ett av hans huvudmotiv för att skriva boken, berättar Arne Jarrick, professor i historia vid Stockholms universitet och ledamot av Kungliga Vetenskapsakademien.

Friheten innebär i det fallet bland annat forskningens strävan att göra sig likgiltig för alla önskesanningar som florerar i samhället. De finns lite varstans, exempelvis hos makthavare.

I bokens inledning finns ett nedslående exempel. Arne Jarrick berättar om när han ledde ett panelsamtal mellan politiker och samhällsforskare i Riksdagshuset 2007, inför kommande dialogmöten i Almedalen som sedan pågick där under tio år. Idén var att forskarna skulle presentera vetenskapliga rön av vikt för de beslut som politikerna skulle komma att ta, och att de sedan skulle diskutera tillsammans.

Men förhoppningen att politikerna skulle väga in det verkliga kunskapsläget kom på skam. Politikerna, från höger till vänster, sade sig vara intresserade av kunskap – men den måste komma från källor med samma ideologiska inriktning som deras egen.

I en enkät som gjordes ett av åren frågade man politikerna om dialogerna med forskarna fått dem att ändra uppfattning om någonting. Inte en enda kunde rapportera att det skett.

I dag talas det ofta om ”alternativa fakta”, en term som Arne Jarrick inte gärna använder. Men han är orolig för att intresset för verklig kunskap håller på att minska, och likaså respekten för skillnaden mellan sant och falskt. Håller vi i själva verket på att få ett kunskapsfientligt samhälle mitt i det så kallade kunskapssamhället?

– Jag kan inte säga att det är så, men jag är rädd för det, säger Arne Jarrick. Jag har alltid bekämpat den postmoderna relativismen, ”allt är subjektivt”, det finns ingen sanning, alla har rätt till sin egen. Den har fortfarande stort utrymme i dag.

Han betonar att kunskapsutvecklingen genom historien i princip varit en kumulativ process, där människor byggt vidare på andras uppnådda kunskaper, även om det ibland kan ske svängningar.

Och många vanföreställningar och myter har försvunnit med tiden. En gång trodde den stora majoriteten att det fanns häxor, en minoritet trodde det inte och så småningom fick de med sig de häxtroende. På liknande sätt har det varit med många företeelser. Det långsamma införlivandet av ny kunskap, som i början ofta mött motstånd, är det som brukar kallas kulturell evolution.

I dag finns mycket mer kunskap än någonsin tidigare, och fler har tillgång till den.

Vad är det då som är speciellt oroande i vår tid?

– Det är andra mekanismer som har trätt in. Det har tippat över, alltför många tillåter sig att tycka fritt om vad som helst utan att bry sig om fakta. I dag har det ingen kostnad att tycka, man behöver inte anstränga sig för att skaffa sig kunskap först. Visserligen kan man få skit på sociala medier, men många gillar uppmärksamheten.

Och även i dag finns mer eller mindre vidskepliga vanföreställningar. Det finns en mänsklig tendens att vårda sina vanföreställningar mer ju mer hotade de är, säger Arne Jarrick.

– Massan av kunskap som finns i dag kanske skapar en matthet. Mycket av den kunskap som finns är komplicerad och det kan vara krävande att sätta sig in i saker ordentligt. Olika experter ger oss

”genvägar” som kanske minskar kraven på kunskap och även motivationen att själva titta kritiskt på det vi ser, och som dessutom kan uppmuntra till kunskapsfientlig ”revolt” hos dem som försvarar sina önskesanningar eller vanföreställningar.

Arne Jarrick är alltså bekymrad, men han kan inte säga att kunskapsfientligheten har blivit ”värre” eftersom han inte vet det säkert och är noga med att man ska ha fog för sina påståenden.

– Men det är extremt oroande att ledande världspolitiker ljuger skamlöst – inte att de ljuger, det är inget nytt, men att de ljuger trots att de vet att vi vet att de gör det.

Fast det finns hopp, också. Man kan träna sig på kritiskt tänkande, och även på att vara kritisk mot sig själv och få insikt om sina önske-sanningar, och om grupptänkande och annat som får oss att inte ifråga-sätta. Detta borde man börja med redan i skolan, tycker Arne Jarrick.

– Vi brottas med vår egen prestigefullhet – jag också. Man kan träna och gång på gång få uppleva att det inte är skamligt att ha fel. Kanske är det en utopi, men jag tror att det skulle kunna påverka utvecklingen lite grann.

Om utvecklingen inte förändras riskerar vi att sakligheten allt mer får stryka på foten för önskesanningarna, menar Arne Jarrick. I boken sammanfattar han hur man kan åstadkomma ett mer kunskapsvänligt förhållningssätt så här:

”Svälj inte allt som sägs, utan granska det kritiskt. Gör motstånd och ge upp motståndet på samma grund, utan hänsyn till dina önskesanningar eller till vad dina närmaste önskar att du ska tro, och gör det i ett rationellt och argumenterande samtal.”

– Det där är ju förstås inte alltid möjligt. Men jag önskar att fler skulle träna sin självständighet och sin självdistans, säger Arne Jarrick.

Malin Nordgren
malin.nordgren@dn.se "

" **Fakta. Gammalt motstånd mot ny kunskap**

Att människor har ett motstånd mot att ta till sig kunskap som inte stämmer med det de vill tro på har varit känt länge. I sin bok citerar Arne Jarrick filosofen och statsmannen Francis Bacon, som skrev så här i början av 1600-talet:

”Så snart den mänskliga förståelsen har knutits till en viss uppfattning kommer allt annat att användas som stöd för den. Och trots att motinstanserna är flera, kommer denna förståelse att förneka och förakta dem eller också att med hjälp av någon distinktion avvisa eller bortse från dem, på det att auktoriteten hos den initiala slutsatsen genom denna obotliga förhandsuppfattning ska kvarstå orubbad.” "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

" Maria Schottenius: Om någon vill tjäna pengar på vår rädsla är det risk att den trissas upp

I London försöker nu terrorister sabotera ett demokratiskt val. Vi måste än en gång ställa frågorna hur det öppna samhället bäst försvaras mot sina fiender.

Pingstaftonskväll i London. En skåpbil, tre beväpnade män. Gamla fina London Bridge, trevliga Borough Market, får plötsligt en ny laddning, liksom Bataclan i Paris fick och Promenade des Anglais i Nice.

Attackerna kommer tätare nu. Attentatet i Manchester chockerade och upprörde, liksom de tidigare i Paris, Nice, Bryssel och Berlin. Och Stockholm förstås.

Några dagar före valet i Storbritannien blir dramat med skåpbilen på London Bridge i försommarkvällen också en attack mot det demokratiska samhällssystemet.

Tidningarna röjer bland sidorna, programtablåerna i radio och tv ritas om, redaktionerna uppbemannas, krönikörerna byter ämne, politiker uttalar sig och lägger om sina scheman.

Och uppmaningarna kommer än en gång. Vi ska fortsätta livet som vanligt. Inte låta oss skrämmas. Vi måste försvara vårt öppna, toleranta samhälle genom att låta det fortsätta var öppet, att inte låta skräcken styra, eftersom det är vad terroristerna vill.

Det låter ju bra men tror vi på det? Att vi inte ska vara rädda? Gå på som vanligt?

Nej, det handlar om besvärjelser. Stärkande, lugnande ord som ett sätt att hantera uppskrämda medborgare.

Det är inte så att jag tycker politikerna ska elda på, bara inte underskatta människor.

Hur försvarar vi bäst ett öppet, tolerant samhälle? I en krönika var jag inne på värdet i att vårda idealet från Upplysningen (24/4). Att tänka klart och behålla förnuftet.

Vad betyder det praktiskt, här och nu? Tänka klart? Förnuft?

Att inte skuldbelägga fel människor. Att inte göra ideologi av frågor som är praktiska. Att inte se ideologi och religion i det som i verkligheten är kriminalitet draperad i religion?

Ja, men också att göra analysen och inse riskerna. För en månad sedan satt jag i Paris och pratade med författaren Marie Darrieussecq. Hon skulle resa med ett tåg och vi tog en kopp kaffe vid stationen. Flyga, det var hon inte rädd för, med alla säkerhetskontroller. Men tåg. Hur lätt skulle det inte vara att ställa in en väska på vilket tåg som helst som rullar från stationen och låta en bomb explodera? Varför finns det inga säkerhetskontroller där?

För mig känns det snarare oroande naivt än lugnande att höra att det öppna samhället i fortsättningen ska vara oskyddat och allt ska pågå som vanligt. I takt med att attackerna blir fler och engagemanget efterhand kommer att mattas av får vi här, som i andra länder, övervakade grindsamhällen, för dem som har råd, och privata vakter i dyra områden.

Det Sverige fortfarande har, till skillnad från många andra länder, är en tillit till samhället. Man tror på lagarna, på reglerna, på systemet. På att staten vill oss väl.

Efter attentatet på Drottninggatan slöt sig människor runt händelsen i en rörande kärleksmanifestation som ville innesluta, inte utesluta. Polisens bilar höljdes i blommor. Stockholmarna älskar sina poliser och ville visa det. Detta måste vara en unik syn i världen.

Men det kan lätt ändras i takt med att samhällsfunktioner privatiseras. Privata vinstdrivande företag tar knappast helhetsansvar för centrala trygghetssystem i landet. Om någon vill och måste tjäna pengar på vår oro och rädsla är det risk att den trissas upp, i stället för motsatsen.

Så, det finns i Sverige en positiv tolkning att göra av det lugnande talet om att låta allt vara som vanligt. Ingen vill tjäna pengar på vår oro. Men om staten och samhället vill fortsätta förtjäna människornas tillit gäller det att inte önsketänka, utan att tänka klart.

Maria Schottenius
maria.schottenius@dn.se "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

”Jävla folkförrädare.” Dags att se den svenska nazismen som ett hot mot rikets säkerhet

På nationaldagen 2006 höll Pär Öberg i öppet nazistiska Svenska Motståndsrörelsen, SMR, ett tal. Sverige förstörs av statsminister Göran Persson och det ”förrädarpack han har runt sig”, påstod han. Vid slutet av talet lyfte han en snara, en sådan man hänger folk i: ”se detta som en varning”, sa han.

I dag heter rörelsen Nordiska motståndsrörelsen, NMR. Samme Öberg kastade ner en bild på försvarsminister Peter Hultqvist från scenen i Falun den första maj i år och skrek ”jävla folkförrädare”. Under demonstrationen hade man skanderat ”folkförrädare” och namngav ledande politiker som Birgitta Ohlsson, Stefan Löfven, Fredrik Reinfeldt, Annie Lööf, Mona Sahlin, och andra journalister och antirasister.

På några lyktstolpar över hela Sverige sitter deras dekaler uppklistrade med en bild på en snara och texten att lyktstolpen är ”reserverad för folkförrädare”.

Dekalen med snaran ger en fingervisning vad NMR vill. Någon vecka innan demonstrationen i Falun i år ställde man en läsarfråga i sin tidning Nordfront. Man undrade vilket brott som var det viktigaste att bestraffa med dödsstraff. Folkförräderi menade läsarna, på andra plats kom pedofili.

När nazisterna tog makten i Tyskland på 30-talet gjorde de folkförräderi till ett brott. Det och militärt högförräderi blev de värsta brotten i den tyska lagboken. När nazisterna började avrätta politiska opponenter, journalister och andra misshagliga var folkförräderi lagens definition av de åsikter och handlingar man ansåg skadliga.

NMR gör ingen hemlighet av att de också vill bestraffa ”folkförräderi”. De som varit de drivande bakom det de kallar ”folkmordet på det nordiska folket” (dvs invandringen), och de som ”försöker lägga landet under främmande makt” (stöder judar eller muslimer) ”begår brott mot rikets säkerhet och skall straffas därefter”, står det i deras partiprogram.

Brott som är riktigt allvarliga, till exempel förräderibrotten, måste straffas hårt, skriver NMR. ”Trots att ett dödsstraff är oåterkalleligt måste vi kunna tillämpa det vid särskilt hänsynslösa och grova brott”.

Hur ska vi hantera nazisternas hot?

Det finns gränser för de grundlagsstadgade friheterna. Vi tillåter inte mordhot och förtal och uppvigling mot individer. Om en dömd brottsling ställer sig framför en persons hus och visar en snara, och skriker ”jävla golare” hade det varit straffbart. Men då NMR gör det är det tillåtet. Bör det vara så?

Enda anledningen till att NMR över huvud taget kan demonstrera är att vi inte betraktar dem som ett hot mot ”rikets säkerhet” i dag. Och det är obegripligt. I regeringsformen står det att sådant som mötesfriheten och demonstrationsfriheten får begränsas ”av hänsyn till rikets säkerhet”, och föreningsfriheten begränsas ”när det gäller sammanslutningar vilkas verksamhet är av militär natur eller innebär förföljelse av en folkgrupp...”

Mer exakt definieras sådana hot som man ska förebygga i skriften ”Säkerhetsskydd – en vägledning av Säpo” som ett hot ”mot vår demokrati”: ”Ett hot mot rikets säkerhet som säkerhetsskyddsbestämmelserna ska förebygga är omstörtande verksamhet. Med det menas sådan subversiv eller underminerande verksamhet som syftar till att undergräva förtroendet för det svenska politiska systemet eller för att förbereda ett maktövertagande med illegala metoder. ” Inte nog med det. Säpo definierar det som terrorism när en grupp försöker ”injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller befolkningsgrupp” och försöker ”destabilisera... grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturer”, något som också passar in på NMR.

Vad annat är NMR än ett hot mot rikets säkerhet? De sprider hat mot judar och muslimer. De förespråkar våld som politisk metod. Deras medlemmar döms gång på gång för misshandel och attentat och hyllas av partiet för sina illdåd. De är nazister och stöder öppet Adolf Hitler. De vill avveckla demokratin. De vill hänga namngivna politiker. De ritar hakkors i blod utanför antinazisters lägenheter.

I Sverige i dag finns många utpekade ”folkförrädare” som NMR hotat. De fruktar för sin säkerhet. De känner inte att polis och myndigheter tar deras situation på allvar. Frågan är hur långt NMR ska gå innan vi börjar betrakta dem som ett hot mot rikets säkerhet och säger nej när de vill marschera? Är det när de satt första kulan i någon av de politiker eller aktivister de betraktar som ”folkförrädare”? Har inte historien lärt oss att att tänka efter, och handla, före?

Torbjörn Jerlerup "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

Salpeterns historia

För att bjuda gäster på Pernilla Tunbergers sprängda kyckling gick jag ner på ICA för att köpa salpeter. Hur jag än letade hittade jag ingen. Till slut frågade jag – och då halade en vänlig expedit fram en påse från rummet bakom köttdisken.

Varför då? Jo, de hade fått order att gömma salpetern så att inga kunder skulle komma åt att blanda sprängämnen av den. Varje hugad köpare skulle granskas av säkerhetsskäl.

Det är nog inte därför det heter sprängd kyckling (det lär komma av danskans sprænge, salta), men det kunde det ha varit. I eldgivningens begynnelse blandades krut av tre delar salpeter och en del svavel. Salpeter var dyrt att importera, så Gustav Vasa bestämde att all gödseljord på gårdarna hörde till kronan. Sedan vandrade salpetersjudare från by till by och kokade jorden tills salpetern kristalliserades och kunde utvinnas.

I trettioåriga kriget blev detta ett av Sveriges trumfkort. I krigets slutskede höll krutet på att ta slut på kontinenten. Sverige, däremot, hade en effektiv organisation för att samla ihop böndernas urinindränkta stallströ. Den svenske fältmarskalken Lennart Torstensson var sin tids ledande artillerist, som behärskade slagfälten med hjälp av Louis De Geers kanoner. Vid de avgörande bataljerna före Westfaliska freden låg Torstenssons artillerister och brassade med den svenska pissjorden i ryggen. Tack vare segrarna blev Sverige stormakt och garanterade freden i Europa tillsammans med Frankrike.

Så det är nog klokt av ICA Sabbatsberg att gömma sin salpeter.

Gunnar Wetterberg "

DN MÅNDAG 5 JUNI 2017

!Brobyggandet måste fortgå – som i visan

Det finns en svart symbolik i att de senaste terrorattentaten i London skett på eller i anslutning till broar. I tider som präglas av en allt svårare polarisering finns det få sinnebilder av mänskliga möten som åberopas så ofta som bron och brobyggandet.

Frågan är hur man upprätthåller hoppet om dessa möten när varje förbipasserande lastbil plötsligt ter sig som ett potentiellt dödligt vapen. Barnvisan ”London Bridge is falling down” kan ge en fingervisning. Trots att bron rasar om och om igen ger allmänheten i visan inte upp utan föreslår oavbrutet nya konstruktioner och material. Och som kronan på verket: ”Set a man to watch all night”.

Det är inget dumt råd. Byggandet måste förstås fortgå, andra alternativ finns inte. Fram till att det är klart skadar det dock inte att låta den inre vakten mana till vaksamhet – över både bro och bygge.

Johan Hilton
johan.hilton@dn.se "

DN TISDAG 6 JUNI 2017

Vreden måste förenas med kyla

Terrorismens ansikte är sannerligen vedervärdigt. Nu uppdateras dödssiffror, blod tvättas bort och skadade vårdas efter attacken i London, den tredje som drabbat Storbritannien på lika många månader. Men har terrorn tagit ytterligare ett steg mot slutsegern? Nej, för varje ”seger” som den i helgen kommer fanatikerna allt närmare att förlora kriget.

De senaste veckorna har präglats av en diskussion om hur man bör reagera efter terrordåd som de i London, Manchester och Stockholm. Flera högerdebattörer har tröttnat på budskap om att vi måste försöka leva som vanligt och inte vara rädda. De har invänt att rädsla är naturligt efter terror samt att samhället snarare borde visa mer ilska och mindre lust till kärleksdemonstrationer.

Men faktum är att terrorn har två mål: att skapa fruktan och motsättningar. Det är klart att våld, och hot om våld, alltid piskar upp skräck, men ju mindre vi påverkas och ju mer vi fortsätter att leva våra liv, desto färre framgångar för terroristerna. Då dör de för ingenting.

Vad gäller ilskan är det svårt att argumentera för att vi inte redan har reagerat med ganska mycket sådan. Västvärlden har krigat i Mellanöstern, inrättat rättsvidriga fängelser, stiftat en uppsjö nya, strängare lagar, bekostat nya polisiära antiterrorenheter... Efter varje dåd är vreden jämte sorgen den starkaste känsla som manifesteras av både folk och makthavare i de drabbade länderna.

Och det är viktigt. Frågan är förstås vad vi därefter gör med vår vrede. Ilskan får inte omvandlas till hat och fördomar riktade mot muslimer som kollektiv. En stat får aldrig bli en retad koloss som slår vilt och blint omkring sig – då orsakar den betydligt mer skada än nytta, även om den med sina svingar ibland råkar träffa en och annan illgärningsman.

Som Financial Times-skribenten David Allen Green noterar på Twitter: Sedan 2000 har det i Storbritannien stiftats ett mycket stort antal nya lagar mot terrorism – så många att det till och med är svårt att se hur man skulle kunna gå ännu längre. Vi måste använda ilskan med kyla och respekt för demokratin och öppenheten. Kombinera fasthet med eftertanke. Den som ropar på ökad kontroll över internet, till exempel, måste redovisa hur detta ska kunna kombineras med yttrande- och åsiktsfriheten.

Det finns inga mirakelmedel, de lösningar som finns är dessutom redan väl kända. Terrorresenärer måste kunna hårdbevakas, lagföras och straffas. Hatpredikanter ska kartläggas och stoppas när de uppmanar till grova lagbrott. Det internationella samarbetet måste bli bättre, liksom kommunikationen mellan myndigheter.

Inte minst måste samhället kraftigt flytta fram sina positioner i de utanförskapsområden som gång på gång visar sig utgöra grogrund för radikalisering och terrorism. Det handlar inte minst om poliser på gatorna som kan skapa trygghet bland de boende. Det finns ingen anledning att skygga från ”hårdare tag”, men de ska aldrig tillämpas som självändamål och alltid förenas med sociala insatser.

Har det muslimska samfundet ett särskilt ansvar för den islamistiska terrorismen? Nej och ja. Enskilda muslimer har ingen plikt att fördöma allt som tokdårar gör i deras religions namn. Ändå gör de det: Det finns ett 700-sidigt googledokument med förteckning över tillfällen då muslimer har tagit avstånd från olika vansinnesdåd som

gärningsmännen hävdat har religiösa skäl. Ett dokument som är lämpligt att plocka fram varje gång någon anklagar kollektivet muslimer för tystnad.

Däremot har muslimska företrädare ett ansvar för att bemöta de versioner av religionen som uppmanar till våld och förtryck, att anmäla hetsare, att hålla rent i moskéer och på möten. I måndagens The Times skriver den muslimske brittiske ministern Sajid Javid om en särskild, unik börda på det muslimska samfundet: ”Vi måste erbjuda ... ett positivt, självsäkert manus som förordar pluralistiska, brittiska värderingar – och deras förenlighet med muslimskt liv.”

Tillbaka till det där med rädslan. Borde vi snarare bejaka den, använda den som redskap i kampen mot terror? Nej, det vore ett mycket stort misstag.

En artikel i Irish Times i helgen belyser, med erfarenheter från den nordirländska terrorvågen på 1970- och 80-talen, hur svårt det är för terror att besegra normalitet. Människor i välordnade samhällen har helt enkelt en fantastisk förmåga att återgå till vardagen, nästan oavsett vilka vidrigheter fanatiker utsätter dem för. Det är en fin kontrast: Å ena sidan några hundratal vrålande, besatta extremister som yrar om blod, död och ära, å andra sidan miljarder barn, föräldrar, farföräldrar och mostrar som fortsätter att komma för sent till första lektionen, gå till jobbet, logga in på Facebook och dricka sitt kaffe.

Det handlar verkligen inte om att rädsla är förkastligt eller att ilska ska undvikas. Bara om att vi måste hålla oss lugna. Normaliteten vinner. ”Till och med efter 11 septembers megaterror”, skriver Irish Times, ”återgick New York snabbt till att vara New York”.

DN 6/6 2017 "

DN TISDAG 6 JUNI 2017

" Arbetet med att kartlägga terroristerna fortsätter

Labourledaren Jeremy Corbyn kräver premiärminister Theresa Mays avgång för att ha gjort kraftiga nedskärningar inom brittiska polisen. De tre terroristerna har nu identifierats och under gårdagen gjorde polisen nya gripanden i utredningen.

På måndagskvällen publicerade Londonpolisen identiteten på två av de tre misstänkta terroristerna: 30-årige Rachid Redouane och Khuram Butt, 27 år. Den förstnämnda var ett tidigare okänt namn för polisen och inrikessäkerhetsmyndigheten MI5.

Men Khuram Butt, som kallas ”Abz”, var en av polisen känd extremist. Han hade polisanmälts av en vän efter att han hade tittat på filmer av Islamiska staten på Youtube. Han blev också anmäld till polisen av en granne för att ha försökt hjärntvätta barn i en lekpark. Dessutom ska 27-åringen ha umgåtts med två extremistiska predikanter.

Khuram Butt har även medverkat i Channel 4-dokumentären ”The Jihadis Next Door” som visades förra året. I dokumentären finns en sekvens där polisen ingriper mot en grupp personer, där Khuram Butt är med, som vecklat ut terrorsekten IS flagga.

27-åringens föräldrar flyttade under 1980-talet från Pakistan till Storbritannien. Han är född i Watford nordväst om London och var bosatt i stadsdelen Barking i östra London tillsammans med sin fru

och sina två barn. Grannar till mannen vittnar om att han var en trevlig och uppskattad person och att Khuram Butt därmed antas ha levt ett dubbelliv.

Redan för flera veckor sedan hade en antiterrorenhet inom polisen en IS-inspirerad terrorcell under bevakning. Enheten ska i hemlighet ha spelat in samtal där gruppen diskuterar hur man använder Youtube för att planera ett dåd genom att använda en skåpbil och knivar. På inspelningen hörs också hur terrorcellen talar om att attackera just en bro, men i deras fall diskuterade de Westminsterbron, vilket var den bro där terrordådet den 22 mars i år utspelade sig. Sex personer dog i samband med det terrordådet.

Terrorcellens planerade tillvägagångssätt beskrivs som identiskt med lördagens dåd vid London Bridge. Inspelningen skedde också i stadsdelen Barking men det står ännu inte klart exakt hur personerna i terrorcellen kopplas till de tre männen som stod bakom lördagens dåd som dödade sju personer och skadade ett 50-tal. 36 av de skadade låg under måndagen kvar på sjukhus och 18 av dem hade livshotande skador.

Storbritanniens premiärminister Theresa May sade i ett tal att det är en ny trend bland terrorister att ”kopiera” varandra.

Enligt Hans Brun, terrorforskare verksam vid Försvarshögskolan, är det flera saker i lördagens attack som antyder att den inte är en kopia av dådet vid Westminsterbron i mars.

– Det är egentligen tre personer som har genomfört en enmansoperation. De har haft ett visst mått av planering och använder bombattrapper. Det är ett nytt grepp, säger han.

Trots att 27-åriga Khuram Butt var känd av polisen kunde inte säkerhetstjänsten stoppa honom, vilket väckt kritik. Inrikessäkerhetsmyndigheten MI5 uppger att de ständigt bedriver drygt 500 aktiva utredningar och att de har flaggat för drygt 23 000 extremistiska jihadister, men tvingas prioritera mer akuta fall.

Polisens brist på resurser fick Labourledaren Jeremy Corbyn att kräva premiärminister Theresa Mays avgång. Anledningen är att hon under sina sex år som inrikesminister var delaktig i att skära ned antalet poliser i Wales och England med 19,5 procent.

Theresa May har tidigare försvarat sig med att andelen poliser med handeldvapen ökat och att det gjorts satsningar på antiterrorverksamhet, något som Dick Cressida, chef över polisen i London, kritiserar.

– Den större delen som ryckte ut i lördags kväll och som nu ser till att London är säkert är inte antiterrorpoliser utan vanliga, säger Dick Cressida till Sky News.

Jeremy Corbyns utspel har åter satt terrorbekämpningen högt på den politiska agendan i Storbritannien. Inför valet som hålls på torsdag har frågorna hittills främst kretsat kring Brexit, arbete och ekonomi enligt nyligen gjorda undersökningar bland väljarna.

Carl-Johan Kullving

carl-johan.kullving@dn.se"

DN TISDAG 6 JUNI 2017

" Londonborna hedrade offren i ett grått London

London. Med blommor och skyltar med kärleksbudskap visade Londonborna sin avsky inför lördagens terrordåd – och en bestämd övertygelse om att inte låta terroristerna vinna.

Den känslomässiga minnesstunden intill Tower Bridge i centrala London på måndagskvkällen inleddes med en tyst minut. Några tusen Londonbor trotsade blåsten och duggregnet och samlades för att minnas offren från lördagens terrordåd, det tredje på bara några månader i Storbritannien.

Belinda Johnson och svärdottern Katie Newbery kom för att lägga ner en stor bukett blommor.

— Det känns viktigt att visa respekt för de dödade. Vi tänker inte bara lägga oss ner och acceptera det här. Vi måste visa terroristerna att de inte kan vinna, säger hon medan polissirenerna dånar över Tower Bridge.

Är du orolig att det kommer fler attacker?

— Ja, men jag försöker att inte tänka på det.

Sally-Anne Smith pussar pojkvännen Ben Dyson, medan tårarna rinner ner för hennes kinder.

— Alla vi Londonbor måste uttrycka vår solidaritet. Vi två går ut i London hela tiden, och ofta i Borough Market. Vi vill inte att människor ska kunna tala om för oss vad vi ska göra och vart vi ska gå, säger Sally-Anne Smith snyftandes.

Ändå är hon fast beslutad om att inte låta rädslan för nya terrordåd påverka hur hon lever sitt liv.

— Det kommer aldrig att ske. Jag växte upp med IRA:s bombningar i vardagen. Det stoppade inte mig från att leva mitt liv då, och dagens terrorister kommer inte att kunna stoppa mig nu heller, säger hon.

Ben Dyson säger att han är mycket upprörd efter det senaste attentatet, men tror att Londonborna nog får räkna med fler dåd i framtiden.

— Jag tror tyvärr att det är oundvikligt.

Naima Omar, 22, var där med med Nick Grant, 65, för att hedra dem som drabbats, men också för att protestera mot dem som försöker utnyttja våldsdåd för att så split mellan människor.

— Ibland, förhoppningsvis inte den här gången, kan reaktionen vid terrorattentat bli en ökad islamofobi, säger Nick Grant.

Han säger att de som ligger bakom attentatet inte stöds av någon, och att de har valt fel väg.

— Det som hänt är såklart fruktansvärt och borde aldrig ha hänt, men vi måste hantera det på bästa sätt, genom att inte låta rasismen vinna, säger hon.

Till manifestationen kom också många företrädare för muslimska organisationer. I folkhavet syntes många som bar t-shrits med texten ”I am a muslim” och skyltar med budskapet att riktig islam handlar om kärlek.

Även Londons borgmästare Sadiq Khan var en av dem som talade för att hedra de dödade och skadade under lördagens attentat.

Lina Lund

lina.lund@dn.se "

DN TISDAG 6 JUNI 2017

”En taktik som kan slå tillbaka mot Corbyn”

"Labourledaren Jeremy Corbyn kräver premiärminister Theresa Mays avgång. DN:s Ingmar Nevéus svarar på tre frågor om utspelet.

1Varför kommer Corbyn med detta utspel just nu?

Han vill fästa uppmärksamheten på det faktum att Theresa May har haft ansvar för att skydda landet mot terrorattacker i sju år, först som inrikesminister och sedan som premiärminister. Det är något många har påpekat efter de tre senaste terrordåden i Storbritannien, inklusive Jeremy Corbyn själv, men genom att kräva Mays avgång får han ännu större uppmärksamhet kring vad som uppfattas som en svag punkt hos premiärministern.

Det är en taktik som kan slå tillbaka mot Labourledaren. Han riskerar att framstå som att han politiserar tragedin för snabbt – och han kom för övrigt med politiska utspel kring terrorn redan på söndagskvällen, trots att man enats om att ta timeout i kampanjen.

I viss mån har Corbyn på fötterna: under Mays sex år som inrikesminister minskade antalet poliser med 20 000. Inför valet lovar Labour nu att öka antalet med 10 000.

2 Finns det något som tyder på att May faktiskt kommer att avgå?

Absolut inte, det är det sista hon skulle göra. Och det vet förstås Labourledaren.

För premiärministern handlar det i stället nu om att gå på offensiven och utnyttja det faktum att väljarna generellt har mindre förtroende för Corbyn som ledare i kristider.

Lita på att May och andra ur regeringspartiet nu kommer att hamra in budskapet att Corbyn har tvekat om polisens rätt att skjuta för att döda, att han har visat förståelse för IRA-terrorister och att hans parti är ”överdrivet tolerant”.

3Hur kan lördagens terrordåd väntas påverka valet på torsdag?

Terror och säkerhet har åter hamnat högst på agendan, vilket Corbyns utspel är ett bevis för.

Samtidigt är det svårt att säga vilket parti som egentligen gynnas av detta. I kristider väljer många att stödja den som redan sitter vid makten – men å andra sidan kan May som sagt pekas ut som en som har gjort för lite. Corbyn vill ha fler poliser, men kan å andra sidan uppfattas som oprövad.

Kanske tar effekterna ut varandra.

Dessutom pekar undersökningar på att Brexit, jobben och ekonomin väger tyngre än terror och säkerhet för många väljare inför valdagen.

Ingmar Nevéus

ingmar.neveus@dn.se "

DN TISDAG 6 JUNI 2017

”Alla säger att han var riktigt trevlig”

" London/Barking. Chock och frustration breder ut sig i det lugna bostadskvarter där en av gärningsmännen som utförde lördagens terrorattack bodde innan han sköts ihjäl av polis. För DN beskriver grannarna mannen som en trevlig och social småbarnspappa, som antas ha levt ett dubbelliv.

Förorten Barking i östra London är allt annat än ett problemområde. Prydliga blomsterrabatter löper längs trottoarerna intill de nybyggda radhusen i tegel. Ett par barn spelar obekymrat boll mellan två parkerade bilar, fåglarna kvittrar.

Småbarnsmamman Charmaine Daily kan fortfarande inte tro att hon bott granne med en av gärningsmännen som utförde lördagens dåd.

– Jag är chockad! Det kan bara inte hända här i Barking. Det är en riktigt kuslig känsla. Jag ville egentligen inte gå ut i dag, säger hon medan dottern Evie jollrar i barnvagnen.

Det har gått mindre än ett dygn sedan polisens specialstyrka slog till mot en av lägenheterna intill hennes hus. Flera personer med misstänkta kopplingar till en av de tre män som utförde lördagens attack togs med till förhör. Blåvita band spärrar av ingången.

– Jag har alltid sagt att terrorister aldrig kan stoppa mig från att leva som vanligt. Men den här gången är det annorlunda. Det kommer så nära. Min son vill leka ute på gatan, men vi kan inte längre låta honom göra det om det finns sådana människor i kvarteret, säger Charmaine Daily.

I radhuset bredvid låg Qasim, som inte vill säga sitt efternamn, och sov när polisen stormade grannbyggnaden.

– Jag brukade ofta se mannen här omkring, vi brukade heja på varandra. Han var en helt vanlig småbarnspappa, det var aldrig något konstigt med honom, säger han.

Samtidigt som de flesta grannar beskriver mannen som en trevlig och social typ, kommer samstämmiga uppgifter om att han är identisk med den islamist som porträtterats i en dokumentärfilm om brittiska IS-anhängare från i fjol. Abz, som mannen i filmen kallas, poserade med en IS-flagga och hade nära umgänge med två kända hatpredikanter.

– Det är definitivt han, utan tvekan, säger Qasim när han får se en bild på mannen i dokumentären.

En annan granne har berättat för brittiska medier att hon redan för två år sedan larmat myndigheterna efter att mannen försökt radikalisera hennes son, genom att locka med godis. Anmälan ska ha ignorerats.

Qasim känner dock inte till att mannen ska ha varit hotfull och haft synpunkter på hur andra människor har levt.

– Nej, något sådant har jag inte hört talas om, säger han.

Charmaine Daily har svårt att förstå hur någon person kan rymma så mycket ondska.

– Det riktigt otäcka i den här historien är att alla säger att han var en riktigt trevlig person. Man föreställer sig en terrorist som ett monster och så visar han sig vara som vem som helst. Jag undrar vad som pågår inombords hos en sådan person.

När valrörelsen inför torsdagens parlamentsval återupptogs på nytt på måndagen hamnade frågan om säkerhet och terrorbekämpning högt på agendan. Efter att premiärminister Theresa May fällde de flitigt citerade orden om att nu är det nog, ”enough is enough”, kontrade den socialdemokratiske utmanaren Jeremy Corbyn med att kräva både Mays avgång på grund av neddragningarna, och att polisen nu måste få alla resurser de behöver.

Charmaine Daily är mycket kritisk till att myndigheterna inte agerade i tid. Samtidigt är hon tveksam till om fler poliser är svaret på hotet från terrorismen.

– De här människorna är redan så svårt radikaliserade att förmodligen inget biter på dem. Och man kan inte sätta en polis i hälarna på varenda muslim. Det vore löjligt. Jag ser inget slut på det här, säger hon.

I änden av den lugna bakgatan ligger sikhtemplet The Golden Tempel som kompisarna Marwan Singh Gill och Mndit Singh ofta besöker. De känner inte till mannen som nu pekas ut som ansvarig för lördagens attack, men är oroliga för att terrorn ska slå sönder sammanhållningen mellan människor från olika kulturer och religioner i London.

– Vi har redan så mycket motsättningar i Indien där jag kommer ifrån. Vi har kommit till Storbritannien för att det är ett land där man får leva i fred och på det sätt som de vill, och så blir människor dödade av den anledningen, säger Marwan Singh Gill.

Lina Lund

lina.lund@dn.se "

DN TISDAG 6 JUNI 2017

"Det spelar roll att terroristerna bodde i just Barking

Barking. Puben som terroristernas vita skåpbil körde in i heter ”The Barrowboy and Banker”. Det är inte oviktigt.

”Barrowboys” var namnet på de unga män ur arbetarklassen som i början av 1900-talet brukade sälja frukt och grönsaker på närliggande Borough Market.

Den marknad vid London Bridge där terrorismen i lördags tog sju liv.

På 1920- och 1930-talet hade stora delar av den vita arbetarklassen flytt Londons innerstadsslum för grevskapet Essex. Där öster om staden byggdes det moderna hyresrätter och livet var ljusare. Man tog tåget in till staden och gjorde affärer i det man kunde. Många ”Barrowboys” från Essex tog sig så småningom från fruktstånden på Borough Market in på börsgolven i Londons närliggande finansdistrikt. ”Barrowboy” säger man fortfarande om ambitiösa arbetarklasskillar som söker lyckan bland Londons banker.

Barking och Daggenham var två industristäder i Essex som mer än några andra har fått representera den vita arbetarklassen runt London. Och det var här, i Barking, som polisen under söndagen och måndagen grep ett flertal misstänkta till lördagens terrordåd.

– Jag trodde aldrig att något sådant kunde hända här i Barking, säger Patricia, som bor i området.

Hennes far hade varit just ”Barrowboy” i Londons finansdistrikt. I dag är hon pensionär och har sett Barking förändras omkring sig.

2001 var över 80 procent av invånarna i Barking vita, tio år senare var siffran 49 procent. Att huvudgatan i Barking nu för tiden präglas lika mycket av halalslaktare som fish and chips har diskuterats livligt i Storbritannien, inte minst i dokumentärer som BBC:s ”Last Whites of The East End”.

När polisen griper terrormisstänkta just i Barking med omnejd, spelar det alltså roll.

Barking är sedan länge ett politiskt slagträ, nu senast i folkomröstningen om EU 2016. Då fick staden symbolisera den vita arbetarklass som röstade för Brexit i protest mot invandringen till Storbritannien.

– Ja, vi är många kulturer i Barking. Men det är inget större problem, säger Patricia, där jag bor bjuder vi över varandra på te, eller till och med på vin, fnissar hon.

Samtidigt tycker hon att invandringen onekligen har förstört sjukvården och att det inte är någon poäng att rösta.

– Jag röstade för Brexit. Det var för flera månader sedan och Storbritannien är fortfarande medlem av EU!

Det var här i Barking som det högerextrema partiet BNP såg ut att få sitt nationella genombrott för sju år sedan. Partiledaren Nick Griffin ställde upp som lokal kandidat till parlamentet 2010 och Barking beskrevs som platsen där vänsterns svek mot den vita arbetarklassen var som tydligast. Den stora Fordfabriken i närliggande Dagenham lade ner sin bilproduktion 2002.

Och inga nya jobb kom i dess ställe.

I valet 2010 hade hela Storbritannien ögonen på Barking, men Barking gjorde inte det förväntade. I stället förlorade BNP stort och detta blev början till partiets kollaps.

– I vår generation har vi inga problem med olika kulturer och nationaliteter, säger Emma Iuzolo som är 18 år och bor i Barking.

– Vi upplever att vi hör hemma här.

I den lilla mataffären på Barking Road under lägenheten där polisen gjorde ett av sina ingripanden läser männen i kassan tidningen och diskuterar med kunderna. De vill som alla andra veta vilka de gripna är. En man försökte fly från polisen över det platta taket men tvingades ner vid affären som säljer friterad kyckling.

Londonpolisens talesperson meddelade under måndagen att polisen tror sig veta vilka terroristerna var: ”Vi försöker ta reda på om någon hjälpte dem och förstå bakgrunden till attacken.”

– Hur kunde detta växa fram här? säger Sadek, som sitter på en bänk vid järnvägsstationen och koncentrerat läser de senaste uppgifterna i gratistidningarna som ligger slängda där.

– Om polisen kände till gärningsmännen, varför gjorde de ingenting?

Inne i London är puben ”The Barrowboy and Banker” stängd. Borough market med sina dyra ostar och ekologiska tomater har i dag nästan ingenting att göra med de arbetarklasspojkar som brukade åka in hit från Essex för att göra affärer.

Men att en skåpbil kom hit med död, just från Essex, har sin speciella symbolik.

Barkings dagar som politiskt slagträ är nog inte över.

Katrine Marçal

katrine.marcal@dn.se "

DN TISDAG 6 JUNI 2017

" Gotland ber polisen stoppa NMR

Nazistiska Nordiska motståndsrörelsen (NMR) kommer att finnas på plats under Almedalsveckan i Visby. Fi planerar att bojkotta och många andra protesterar – och Region Gotland ber nu polisen att stoppa markupplåtelsen.

Tekniska nämnden i Region Gotland har lämnat en skrivelse till polisen. Nämnden skriver att den anser att det är ”felaktigt att arrangörer/organisationer som tydligt står för antidemokratiska och våldsbejakande budskap får hyra mark av Region Gotland”.
Nämnden hyser även stor oro för allas trygghet och säkerhet i stadsmiljön i anslutning till Almedalsveckan och för besökare i Visby i allmänhet, om organisationen skulle tillåtas komma.
Region Gotland har dock själva gett klartecken till markupplåtelsen. Men enligt tekniska nämndens ordförande Tommy Gardell (S), var det ett misstag som de ångrar. Ansökan godkändes utan någon kontroll av vilken typ av organisation som ansökan gällde.
– Hade vi fått frågan upp till tekniska nämnden och till mig som ordförande så hade vi sagt nej och så hade de fått överklaga, säger Tommy Gardell.
Enligt Gardell kan nämndens beslut nu inte tas tillbaka och det är därför en enig teknisk nämnd skickat skrivelsen till polisen där de framför önskemål om att tillståndet ska omprövas.
Feministiskt initiativ har beslutat att bojkotta Almedalsveckan om beslutet att upplåta plats och utrymme för den nazistiska organisationen inte ändras, anser partiet. Enligt Fi utgör Nordiska motståndsrörelsens närvaro i Almedalen ett hot mot demokratin och även mot enskilda personer.
TT "

DN TISDAG 6 JUNI 2017

"Alarmistiskt tonläge präglar konferensen

Donald Trumps beslut att dra sig ur Paris-avtalet om en global klimatpolitik riskerade att överskugga FN:s havskonferens i New York. Men enligt klimatminister Isabella Lövin, som är en av värdarna för konferensen, har beslutet skapat mer engagemang för att lösa klimatkrisen och rädda världshaven.

New York.

– Känslan av att det här är akut bara växer, säger Lövin till DN.

8 000 ministrar, presidenter, företagsledare, kungligheter och miljörättsaktivister samlas i veckan för konferensen vid FN:s högkvarter i New York. Ett bitvis alarmistiskt tonläge präglade inledningen av konferensen. FN:s generalsekreterare Antonio Guterres talade inledningsvis om vikten av akuta åtgärder för att rädda världens hav.

– Föroreningar, överfiske och klimatförändringens effekter utgör ett historiskt hot mot världshaven. Om vi inte gör något kommer det att finnas mer plast än fisk i världshaven år 2050, sade Guterres.

Sverige är tillsammans med Fiji initiativtagare till havskonferensen, som är den största miljökonferensen sedan 1972. Konferensen riskerade att överskuggas av USA:s president Donald Trumps beslut att dra sig ur det klimatpolitiska Paris-avtalet förra veckan. Isabella Lövin hävdar dock att engagemanget kring dessa frågor nu i stället har blivit starkare än någonsin.

– Det var väldigt synd att USA fattade det beslutet, men det är också tydligt att storstäder, delstater och företag i USA nu slår sig samman

för att hålla fast vid överenskommelserna i Paris-avtalet. Om vi inte agerar nu efter målen i Paris-avtalet så kommer världshaven att bli de värsta offren, säger Lövin.

Under konferensens första dag på måndagen hördes även tal från en rad önationer i Stilla havet, som beskrev vikten av drastiska åtgärder för att rädda världens hav.

– Det är väldigt uppenbart att många länder här är upprörda över att USA tänker lämna Paris-avtalet. I synnerhet många havsnationer är upprörda, då de är existentiellt beroende av havet. Så det här är ett viktigt tillfälle för världen att träffas och det känns bra att vi gör det så snabbt inpå USA:s beslut, säger Lövin.

Även Sveriges FN-ambassadör Olof Skoog hävdar att Trumps kontroversiella beslut bara gjort veckans konferens mer angelägen.

– Det är klart att jag är djupt besviken över USA:s beslut, men nu får vi försöka minimera skadeeffekterna av det. Vi skulle kunna hänga läpp, men i stället känner vi i Europa att det blir ännu viktigare att vi tar ledarskap nu. Detsamma hörs från Kina och Indien. Många oroade sig över att om USA drar sig ur så kommer andra länder följa efter, men det har vi inte sett, säger Skoog till DN.

Enligt Skoog är en av måttstockarna för en framgångsrik konferens de frivilliga åtaganden från närvarande länder och företag. Skoog nämnde bland annat löften från delstaten Kalifornien som ett av konferensens framsteg.

Sveriges regering presenterade på måndagen 21 frivilliga åtaganden för världens hav. Enligt FN åstadkom man 750 frivilliga åtaganden under måndagen.

Martin Gelin

martin.gelin@gmail.com "

"Fakta. Tre mål på konferensen

Konferensen pågår den 5–9 juni i New York och har tre mål:

1 Minska förorening och nedskräpning av haven

2 Tydliggöra kopplingen mellan hav och klimat.

3 Hitta vägar för hållbart nyttjande av haven och dess resurser.

Under hashtagen #SaveOurOcean går det att följa vad som sker under konferensen.

DN "

DN TISDAG 6 JUNI 2017

" Saudierna på väg att kväsa sin lilla granne

Analys. Saudiarabien tar till storsläggan för att kväsa sin uppstudsige granne Qatar, lilleputtriket på den Arabiska halvön. Mycket tyder på att det saudiska kungahuset kommer att lyckas.

Hårda ord och bryska anklagelser följde på det saudiska beslutet natten till måndagen att bryta alla förbindelser med Qatar.

”Qatar omfamnar flera olika terroristgrupper, inklusive Muslimska brödraskapet, IS och al-Qaida (…) och stöder terroristorganisationer i Jemen” hette det i ett uttalande från Saudiarabiens utrikesdepartement.

Fyra andra arabnationer: Egypten, Jemen, Bahrain och Förenade Arabemiraten följde det saudiska beslutet, som slog till hårt och skoningslöst. Gränsen till Qatar stängs, ambassader bommas igen, flygtrafiken stoppas.

Men de officiella proklamationerna från Riyadh har väldigt lite att göra med vad saken egentligen handlar om: den geopolitiska maktkampen i regionen och saudiernas behov att en gång för alla sätta den stöddige lillebrodern Qatar på plats.

Qatar är jämförbart med Skåne län i storlek (drygt 11 000 kvadratkilometer) och har något mer än två miljoner invånare. Trots detta är landets kungahus, som styr enväldigt, fast beslutet att ta plats på den globala scenen.

Ekonomiskt är de redan där. Qatar svarar ensamt för en tredjedel av världsproduktionen naturgas. Trots fallande energipriser skapar gasen fabulösa intäkter som används till att öka Qatars internationella anseende och inflytande.

Den världsvida nyhetskanalen al-Jazeera har sitt högkvarter i Qatars huvudstad Doha och finansieras helt av Qatars kungahus. År 2022

kommer Qatar att stå värd för fotbolls-VM – låt vara att förberedelserna solkats av anklagelser om mutor till Fifa-pampar och dokumenterat vidriga förhållanden för gästarbetarna som bygger arenorna.

Framför allt strävar Qatar efter att staka ut en egen utrikespolitisk väg. Det har lett till en del kontroversiella beslut. Qatar är den största finansiären av den allarabiska islamistiska rörelsen Muslimska brödraskapet, som härom året förbjöds i Egypten. Qatar har också varit en fristad för det terrorstämplade palestinska partiet Hamas.

Å andra sedan hyser Qatar sedan 2003 USA:s centralkommando för militära operationer i Mellanöstern och Centralasien, och i Syrienkonflikten står de på samma sida som USA och övriga västvärlden – och Saudiarabien.

Qatars höga svansföring har länge retat Saudiarabien. Krisen nådde kokpunkten när Qatars officiella nyhetsbyrå QNA för två veckor sedan vidarebefordrade uttalanden från statschefen, emir Tamim bin Hamad al-Thani.

Emiren ska ha uttalat sig försonande mot den stora shiamuslimska grannen Iran (Qatar är, i likhet med Saudiarabien, strikt sunnimuslimskt), konstaterat att Qatars relationer med Israel var goda och dessutom sagt sig ha blivit ovän med USA:s president Donald Trump under dennes besök i Saudiarabien den 20 maj.

Qatars kommunikationsmyndigheter gick snabbt ut och dementerade nyhetstelegrammen. QNA:s konto hade blivit hackat av ”nätpirater”, hette det. Men inte desto mindre speglar uttalandena i stort sett den utrikespolitiska linje som Qatar följer – och som går stick i stäv mot Saudiarabiens strategi för regionen.

Man kan nog lugnt säga att saudiernas anklagelser om att Qatar stöder terrorism ekar en smula ihåligt.

Det är ju ett faktum att det saudiska kungahuset i årtionden spridit den wahhabitiska grenen av islam över världen, via mångmiljardsponsring av moskéer.

Wahhabismen är den trosuppfattning som omfattas av jihadistiska grupperingar som IS och al-Qaida.

Men Saudiarabien gynnas av helhjärtad support från USA:s president Donald Trump, som ju undertecknade ett historiskt omfattande vapenavtal med saudierna häromveckan. Det har uppenbarligen stärkt Riyadh i dess maktambitioner i regionen.

Och chansen/risken är stor att deras taktik lyckas. Saudiarabien är den enda landgräns Qatar har och ministaten är helt och hållet beroende av sin stora granne för sin livsmedelsförsörjning.

Erik Ohlsson

erik.ohlsson@dn.se"

"Fakta. Qatar

Qatar är en monarki som styrs av en emir. År 2013 tog den nu 37-årige Tamim bin Hamad al-Thani över tronen, sedan hans far Hamad frivilligt abdikerat.

Qatar var ett brittiskt protektorat fram till 1971. Vid självständigheten erbjöds landet att ingå i Förenade arabemiraten, men valde att stå utanför.

Emiren av Qatar är så gott som enväldig: han tillsätter domare, bestämmer över lagstiftningen och ser till att ministerposter och andra högre befattningar tillfaller ”hans” klan.

Landets statsreligion är precis som i Saudiarabien den wahhabitiska varianten av islam.

DN "

DN TISDAG 6 JUNI 2017

" Fick nog av Pekings smog – nu stämmer han staden

Yu Wensheng ilsknade till. Hans son hostar. Han mår själv dåligt. Den giftiga luften påverkar flera hundra miljoner människor i norra Kina. Nu har han stämt Peking för smogen, i det första fallet i sitt slag.

Peking.

I stället för att skylla på stålverk och kolkraftverk riktar den 50-årige advokaten in sig på myndigheterna. Han och en kollega anklagar politikerna i Peking för vårdslöshet, försumlighet och för att ha lämnat medborgarna i sticket. Ytterst pekar han ut det politiska systemet som orsaken till de tunga föroreningarna.

– Alla har samma åsikt när det gäller smogen. Alla håller med, men vad många inte känner till är att det inte bara är myndigheternas fel. Det är det politiska systemets fel att vi har föroreningar. Systemet låter det ske eftersom det inte finns någon som kan kontrollera makten, säger han.

Vi träffas på hans advokatkontor i västra Peking, varifrån han ringt många samtal till domstolarna och frågat hur det går med hans olika stämningsansökningar.

Enligt reglerna borde ett ja eller ett nej för länge sedan ha inkommit från Pekings domstol nummer 2 huruvida den accepterar att ta upp hans senaste stämning.

– Jag har inte fått något svar, men har via olika kanaler fått veta att jag bör sluta med min attityd. Men jag vill inte sluta. Har jag börjat ska jag också fortsätta, säger han.

Av hans formuleringar anas hans kompromisslösa inställning. Yu Wensheng vill att allmänheten ska se att det är staden Peking som bär ansvaret för smogen som ofta ligger som en gulgrå filt över huvudet på invånarna.

– Vi talar bara om folket i Kina, vi använder sällan ordet medborgare eftersom en medborgare har rättigheter. Vi medborgare betalar skatt och börjar bli medvetna om våra rättigheter, säger den stridbare - advokaten.

Från början var de sex advokater som tänkte lämna in en gemensam stämning mot Peking, grannstaden Tianjin och Hebei, en provins med ökänt dålig luft. Detta eftersom luftföroreningarna inte känner några stads- eller provinsgränser – och allt som oftast lägger hela regionen under ett täcke av luftföroreningar.

Flera av advokaterna har utsatts för press av lokala myndigheter och en av dem har hoppat av efter ett polisbesök i hemmet. Men Yu Wensheng är fast besluten att fortsätta kampen.

Han är den förste som stämmer myndigheterna för att ha misslyckats förbättra luften. Tidigare har ideella organisationer vid enstaka tillfällen stämt förorenande företag.

– Men det är myndigheterna som ytterst gjort fel som inte sett till att företagen följer reglerna. Vi har en bra lag, problemet är att den inte följs, säger advokaten.

Därför blir det en kedja, hävdar han, där företagen inte bryr sig om att följa lagen. I stället mutar de tjänstemän för att slippa kontroll av lokala myndigheter, som i sin tur inte ställs till svars av högre

myndigheter, som inte kontrolleras av provinsmyndigheter, som inte granskas av centralregeringen.

– Vi har ju sett hur himlen ser ut i Peking under OS och under politiska toppmöten. Då är himlen alltid blå eftersom centralregeringen stänger fabrikerna.

Smogen påverkar det mesta, även ekonomin: flyg kan inte lyfta och landa, folk blir sjuka och dör i förtid, fortsätter Yu Wensheng.

– Om vi kan hantera luftföroreningarna så finns det därför också stora pengar att tjäna.

När han annars kommer med samhällskritik på sin mikroblogg brukar han få mothugg av den så kallade 50-öresarmén. Det är en skara av hundratusentals, ofta universitetselever, som avlönas per inlägg för att skriva regeringsvänliga kommentarer eller bara förvirra debatten.

När Yu skrev om sin stämningsansökan mot Peking möttes han däremot inte av minsta kritik.

– Alla håller med mig, även de som arbetar inom myndigheterna, men jag tror inte att domstolen kommer att acceptera fallet. För hur skulle det sluta om domstolen dömde att myndigheterna har gjort fel? Folk skulle kräva kompensation.

Däremot hoppas Yu Wensheng att hans stämningsansökan ska pressa ansvariga politiker att börja arbeta mer aktivt för att få bukt med föroreningarna.

Men i kinesiska medier har det varit tyst om hans envisa kamp. För tillfället anses smog vara ett känsligt ämne.

Under folkkongressen i mars var det förbjudet för de cirka 3 000 delegaterna i Kinas så kallade parlament att lämna in förslag som gällde luftföroreningar.

– Nej, problemet med smogen kan inte lösas utan politiska reformer, säger den orädde Yu.

Hösten 2014 genomförde han en enmansprotest utanför ett häkte i Peking för att få träffa en klient. Polisen grep honom, han anklagades för att stötta protesterna för demokrati i Hongkong och hölls fängslad under 99 dagar.

– Jag föddes på nytt efter den tiden. Jag har samma namn, ser likadan ut, men själen kanske är en annan. Nu gör jag vad jag tycker att jag borde göra. Vad det leder till tänker jag inte på, säger han.

Torbjörn Petersson

torbjorn.petersson@dn.se"

"Fakta.

Invånare i norra Kina lever i snitt 5,5 år kortare än invånare i den södra delen av landet på grund av föroreningar som en följd av koleldning, enligt en rapport från 2013 publicerad i Proceedings of the National Academy of Sciences, en akademisk tidskrift i USA.

Koncentrationen av PM 2,5, de minsta mätbara och hälsofarligaste partiklarna i Pekings luft, ligger ofta mer än tio gånger över Världshälsoorganisationen WHO:s rekommenderade gränsvärde. Föroreningarna påverkar hjärta och lungor och risken för att dö i cancer och stroke. DN

DN TISDAG 6 JUNI 2017

" Turkiet hotar dra in medborgarskap

Turkiet. Turkiet hotar dra in den omstridde predikanten Fethullah Gülens medborgarskap om han inte återvänder hem inom tre månader. Regeringen i Ankara anklagar den i USA bosatte Gülen för inblandning i kuppförsöket i Turkiet förra sommaren. Hotet från Ankara gäller, utöver Gülen, omkring 130 personer, enligt ett uttalande från inrikesdepartementet.

TT-AFP "

DN TISDAG 6 JUNI 2017

" Cosby inför rätta för sexövergrepp

USA. På måndagen inleddes rättegången mot den 79-årige Bill Cosby, en av USA:s mest populära underhållare. Han är anklagad för sexuella övergrepp på över 50 kvinnor och kan dömas till minst tio års fängelse. Ytterligare åtta fall kan komma att hamna i rätten. Bill Cosby blev en världsstjärna på 1980-talet serien om familjen Huxtable i ”The Cosby Show”.

DN "

DN TISDAG 6 JUNI 2017

" Arkivskatt sticker hål på rysk myt

Moskva. Valerij Faminskij var en rysk fotograf som dog obemärkt i Moskva för sex år sedan. Han efterlämnade ett arkiv som visade sig innehålla en skatt. Det upptäcktes av en slump av den ukrainske fotografen Arthur Bondar.

Soldaterna är lindade med bandage kring huvudet. De vandrar vägen fram i slitna kläder och ser trötta och avtrubbade ut – unga sårade män i ett främmande land, smutsiga, utmattade. Det är i maj 1945, Sovjetunionen har intagit Berlin och ryska soldater rör sig överallt i den sönderbombade staden.

I Sovjetunionen skildras intagningen av Berlin som en triumf. Händelsen ska få en ikonstatus som det är förbjudet att ifrågasätta. Men bakom de sovjetiska linjerna finns en ung fotograf, Valerij Faminskij, som inte bara fotograferar propagandamaterial. Han tar också bilder av den verklighet han ser omkring sig, ett material som han därefter noggrant arkiverar och håller hemligt till sin död.

Faminskijs krig är ingen hjältesaga, soldaterna inga ikoner. De har bristfällig utrustning och tvingas ta hand om sina sårade under primitiva förhållanden. På Sovjettiden var det otänkbart att landets segerrika armé skulle få skildras på det sättet.

– De var tvungna att evakuera sårade med hjälp av hundar! Den saken hade jag ingen aning om förrän jag såg de här bilderna. Det enda vi har fått lära oss i skolan var hur Röda armén hade den senaste tekniken och de bästa flygplanen och stridsvagnarna, säger Artur Bondar.

Den 33-årige ukrainaren är född i industristaden Kryvyj Rih och jobbar som frilansfotograf i Moskva. Han stötte på arkivet av en slump då en avlägsen släkting till Faminskij hade lagt ut det till försäljning på nätet.

– Så fort jag fick titta på bilderna insåg jag hur värdefulla de var. Jag hade sett ett otal bilder från andra världskriget, men aldrig av den här typen. Faminskij hade vägrat lämna in bilderna till de statliga bildbyråerna, vilket han enligt sovjetisk lag var skyldig till. Han behöll dem för sig själv, säger Bondar.

Han har nu scannat alla 600 negativen och publicerat ett antal av dem i bland annat New York Times, samt i flera ryska tidningar. Många anhöriga till soldater har kontaktat och tackat honom för att de har fått veta sanningen om under vilka förhållanden deras släktingar dog.

– När det gäller andra världskriget har vi blivit matade med så mycket propaganda och så lite information om hur det egentligen var. I dag pågår ett krig i östra Ukraina och det har fört med sig ett nytt propagandakrig. Historien upprepar sig. Men det har alltid funnits fotografer som följer sitt samvete, säger Arthur Bondar.

Andra världskriget har varit närvarande i hans liv sedan barndomen, eftersom tyskarna rekryterade hans farmor i Ukraina till tvångsarbete. Hon fördes till Tyskland för att arbeta på en torvfabrik. Mormodern tvingades i sin tur att jobba som guvernant hos en österrikisk familj.

– I början av 1990-talet betalade Tyskland ut ersättning till alla som hade tvingats till tvångsarbete. Det var i D-mark. Jag kommer ihåg att det väckte en förundran hos mig. Tyskarna erkände att de hade gjort

fel, de bad om ursäkt. Vi har aldrig talat om vad vi gjorde fel eftersom vi segrade.

Det viktiga med fotografierna, enligt Bondar, handlar om information. Om att också i en situation där propagandan har gått fram som en flodvåg bevaras spår av sanning.

– Det gör mig hoppfull. Faminskij konstaterade själv att han aldrig blev känd och aldrig tjänade några pengar. Men han arbetade hederligt.

Anna-Lena Laurén "

DN TISDAG 6 JUNI 2017

" Nu får ni sluta skratta!

Ingen lär ha förvånats över att president Trump tog till en del märkliga argument i sitt tal när han tillkännagav varför USA ska backa ur det stora globala klimatavtalet. Eller att internet snart drällde av noggranna faktagenomgångar som på punkt efter punkt visade exakt vilken detalj som var fel, förrädisk eller ovidkommande.

Det är ju så han gör, med vilje eller bara av vana. Hur mycket han själv inser att han ljuger är en omdebatterad fråga i sig, sannolikt mer komplicerad än hans egen världsbild.

För mig var det mest intressanta något annat, som inte så enkelt låter sig faktafieras. Nämligen att den bärande anledningen till hela manövern med att dra sig ur och försöka förhandla om, var att den deal som USA hade fått var så dålig att övriga världen skrattade åt USA.

Alltså, fatta hur illa! Så kan man inte ha det.

Detta alltså sagt av den mest satiriserade president som USA har haft. Möjligen den mest förlöjligade statschefen i något land någonsin. Eller varför inte den enskilda individ som blivit föremål för flest nedsättande skämt på kortast tid i hela den mänskliga historien – lika stor skämtproduktion som nu har ju aldrig tidigare varit möjlig, och en bisarr ledare som Kim Jong Un kan aldrig konkurrera eftersom hans Nordkorea är så mycket mer obetydligt än USA.

Det har alltid skrattats åt amerikaner, och av minst två goda skäl. Dels för att de har sina egenheter, dels för att de är störst och mäktigast och

mest avundsvärda. Beresta amerikaner tenderar att inse det, en del ber rent av om ursäkt för sina landsmän eller sitt land för att bryta isen i vissa sammanhang.

Sådant hör till god ton, på samma sätt som ett lagom mått av självironi. Ibland sägs att även Donald Trump kunde uppvisa en viss charmig självdistans, på den tiden han bara var en rik och bullrig mediestjärna.

I dag är han en gubbe som tittar på satir-tv om sig själv och sen twittrar sura recensioner om att det inte var kul. Utan att till synes förstå hur mycket just det adderar till humorn.

Men nu ska ingen åtminstone kunna skratta åt hans land längre. Om presidenten själv får bestämma.

Nils Hansson

nils.hansson@dn.se "

DN ONSDAG 7 JUNI 2017

" Punkt för Trump sätts av väljarna

Det är möjligt att avsätta president Trump på juridisk väg. Men det är inte sannolikt. Det är när väljarna har fått nog som hans tid kommer att vara ute.

Det amerikanska folket kan slippa undan prövningarna med Donald Trumps presidentskap på ett av tre sätt. Men om och när man gör det är ofrånkomligen en fråga om politik, inte juridik.

Först har vi den Nixonska metoden, där presidenten – nedsliten av alla strider – helt enkelt avgår, skrämd inför och ovillig att genomgå de procedurer som han ser torna upp sig kring honom. Men kan det verkligen bli den utväg som Trump väljer? Är han likt sin republikanske föregångare lagd för melankoli? Kan man föreställa sig att en person som är barnslig, narcissistisk och benägen att få vanföreställningar, utan strid skulle lämna ifrån sig den osannolikt tjusiga leksak som det viktigaste jobbet i jordens mäktigaste land utgör? Jag tvivlar på det.

Den andra vägen går via artikel 4 i det 25:e tillägget till konstitutionen, ratificerat 1967, som beskriver den process enligt vilken vicepresidenten och regeringen kan byta ut en president som av hälsoskäl inte kan regera. Ett sådant läge hade kunnat uppstå efter attentatet mot John F Kennedy, om han inte hade dött av sina skador. Möjligheten skymtade återigen en kort tid när president Ronald Reagan började visa de första tecknen på Alzheimers sjukdom.

Men dagens situation liknar inte de fallen. Trump må vara instabil och olämplig att regera, som hans vedersakare hävdar. Men är han det mer nu än när det amerikanska folket valde honom? Antagligen inte.

Slutligen har vi utvägen riksrätt som beskrivs i konstitutionens artikel 2. Det är en procedur för att avsätta en president, vicepresident eller annan högt uppsatt tjänsteman (eller domare) som misstänks för ”förräderi, mutbrott eller andra betydande brott och förseelser”. Det är en komplex process i två faser. Först måste representanthuset med - enkel majoritet besluta att anklagelserna är tillräckligt allvarliga för att prövas. Därefter sker en regelrätt rättegång i senaten, som måste ha två tredjedels majoritet för fällande dom och omedelbar avsättning.

Det finns två skäl att tvivla på att riksrätt skulle kunna befria världen från Trump. För det första har vi maktbalansen i senaten. Minst 19 republikanska senatorer skulle behöva sälla sig till demokraterna för att döma Trump. För närvarande är det högst fem som kan tänkas göra det. De enda två precedensfallen vi har när det gäller presidenter (Andrew Jackson, 1868, för maktmissbruk, och Bill Clinton, 1998, för mened och hindrande av rättvisan) är knappast uppmuntrande: båda - slutade med frikännande i senaten.

För det andra har vi de demokratiska partibossarnas motvilja mot att se den ultrakonservative vicepresidenten Mike Pence överta platsen efter en fallen Trump. Skulle inte han åtnjuta samma välvilja som de senaste vicepresidenterna som tillträdde under exceptionella förhållanden (Lyndon Johnson efter Kennedy; Gerald Ford efter Nixon)? Och tänk om han blev kvar i tjänst inte bara under återstoden av Trumps mandatperiod utan även under två egna fyraårsperioder?

Allt detta är förvisso logiskt. Men det är andra tider nu än under Johnson, Ford och till och med Clinton.

I postmoderna demokratier finns det en och endast en boss: den allmänna opinionen. Och den har sin egen logik. Hur länge kommer den amerikanska allmänheten att tolerera de nästan dagliga doserna av nya tecken på intressekonflikter som började med att kinesiska investerare under primärvalstiden fick licens att använda Trumpmärket på spa-anläggningar, lyxhotell och andra fastighetsprojekt?

Hur är det med Trumps ekonomiska förbindelser med Ryssland? Och samma fråga kan ställas om hans närstående, inklusive hans förre säkerhetsrådgivare Michael Flynn, och hans tidigare kampanjchef Paul Manafort.

Vilket inflytande kan de ryska oligarker ha som 2004, när Trump var indragen i en av sina konkurser, trädde in – i stället för de amerikanska banker som hade svartlistat honom – och återkapitaliserade hans företag och köpte, obesett och till höga priser, lyxlägenheter i Trump World Tower? Kommer inte allt detta att så småningom behöva betalas?

Och slutligen har vi det grova försöket att hindra rättvisans gång som avskedandet av FBI-chefen James Comey innebar.

Tecknen på allmänhetens avsmak hopar sig. En petition för att ställa Trump inför riksrätt, organiserad av Massachusetts-advokaten John Bonifaz, har fått över en miljon underskrifter. Opinionsundersökningar tyder på att en majoritet av valmanskåren anser att Trump bör avgå om det kan bevisas att hans kampanj spelade under täcket med Ryssland

för att påverka valet. Och allt fler väljare säger samma sak till sina valda representanter.

För Trump blir det riktigt farligt när de folkmassor som han trollband och erövrade under kampanjen börjar vända sig mot honom. Som skarpsynta observatörer från Platon till de Tocqueville eftertryckligt har visat, blir de folkmassorna svårare att undvika ju mer makt man ger dem.

Det värsta är aldrig oundvikligt. Må det populistiska tidvattnets mobb återigen bli det stora amerikanska folket, ett folk av medborgare. När det händer, kommer Trump att bli historia.

Bernard-Henri Lévy fransk författare och filosof, mest känd för sin bok ”Barbari med mänskligt ansikte”.

Översättning: Mats Dannewitz Linder "

DN ONSDAG 7 JUNI 2017

" Slipad kampanj får Corbyn att knappa in på May

Valet i Storbritannien i morgon skulle bli en promenadseger för premiärminister Theresa May – men har förvandlats till en rysare. Labours opinionssiffror stiger och inte ens landets tabloidpress vågar längre utesluta ett regeringsskifte. DN har följt Labourledaren Jeremy Corbyn och frågat honom om socialdemokratins framtid.

Slipsen är klarröd.

Kostymen skräddarsydd. Skorna blankputsade.

Borta är den skrynkliga kavajen, det lite rufsiga håret och de förvirrade, vresiga professorsmaneren som tidigare kännetecknat Jeremy Corbyn.

Den 68-årige Labourledaren ser ledig och självsäker ut den här dagen. I måndags tog han till brösttoner och krävde Theresa Mays avgång, för att han menade att hennes neddragningar i polisen har gjort det svårare att förebygga terrorattacker som den vid London Bridge.

Här i York i norra England ska han prata om partiets näringslivspolitik, med fokus på omställningen till ett grönt och hållbart samhälle.

Det är fullsatt. En grupp nyfikna står och trängs utanför lokalens fönster för att få en skymt av Labourledaren.

En av dem är 30-åriga Lucy Montegomery.

— Jag jobbar med miljöteknik och tror verkligen att det är rätt att använda mer statliga subventioner till en grön omställning, säger hon, medan hon trycker örat mot fönsterspringan för att höra vad Corbyn säger.

Från scenen kritiserar Labourledaren inte bara premiärminister Theresa May, utan också USA:s president Donald Trump, som precis lämnat Paris-uppgörelsen om klimatet.

— Det är oerhört farligt och oansvarigt. Det finns inget utrymme för en omförhandling av avtalet, säger Corbyn.

När han får frågan om han skulle vilja säga till Trump, ler han lite snett och svarar:

— Jag tror inte att man kommer någon vart med förolämpningar. Jag skulle bjuda honom på Yorkshire-te och försöka övertala honom.

Den tebjudningen mellan den gamle socialisten Corbyn och president Trump skulle nog många i publiken vilja tjuvlyssna på.

När nyval utlystes i Storbritannien i slutet av april trodde många att Jeremy Corbyns dagar som Labourledare var räknade. Tories ledde med mer än 20 procentenheter i opinionsmätningarna och det förutspåddes en brakförlust för Labour, partiledarbyte och en omorientering av partiets politik mot mitten.

Sedan 2015, då Corbyn överraskande valdes till Labours ledare, har partiet plågats av interna konflikter och en allt värre kräftgång i opinionen.

Men sedan beskedet om nyval har något hänt. De senaste veckorna har Labours opinionssiffror stigit snabbt, medan Tories börjat falla.

Risken finns nu för att Tories inte ens får egen majoritet i parlamentet.

— Theresa May kampanj har varit bedrövlig. I dag har Tories 17 ledamöters majoritet, och den behöver nog vara 80 eller 100 efter det här valet – annars är det ett stort misslyckande för May, som på sikt skulle kunna leda till att hon utmanas internt om partiledarposten, säger John Ryan, professor i statsvetenskap vid London School of Economics.

Han pekar ut tre stora felsteg av May som bjudit in Labour i valrörelsen.

— Först lanserade May ett helt ofinansierat valmanifest, och fick snabbt backa om de höjda avgifterna för äldrevården. Hon har inte gett några tydliga svar om de växande problemen i sjukvården. Och slutligen har hennes beslut om att inte delta i några tv-debatter gjort att hon framstår som arrogant och auktoritär.

— Jag tror ändå inte att Labour vinner valet. Men Corbyn har gjort en bättre valrörelse än vad många hade förväntat sig. Bland annat genom att ta fram ett noga kalibrerat manifest, som tilltalar både ungdomar och gräsrötterna i Labour, säger John Ryan.

Labours valmanifest är ett av de mest vänsterradikala på flera årtionden. Det utlovar slopade kursavgifter på universitet för studenter (som i dag betalar 9 000 pund per läsår i England), en miljon statligt subventionerade bostäder, gratis skolluncher för alla lågstadieelever, förstatligande av tågtrafiken och stora investeringar i hållbar energi.

Allt detta ska finansieras med höjd skatt för höginkomsttagare och företag – något som fått Theresa May att anklaga Corbyn för en naiv tro på ett ”magiskt pengaträd”.

Men Corbyn menar att hans beräkningar stämmer:

— Storbritannien är världens femte rikaste land. 95 procent av britterna kommer inte att få höjd skatt med mig som premiärminister. Jag tycker det är rimligt att de rikaste och storbolagen betalar lite mer för att vi ska ha råd med detta, säger Corbyn vid valmötet i York.

Retoriken påminner om den som den amerikanske vänstersenatorn Bernie Sanders använde sig av förra året, då han var nära att besegra Hillary Clinton i Demokraternas primärval.

I helgen besökte den 75-årige Sanders också England, där han prisade Corbyn för att denne ”vitaliserar demokratin och försöker demokratisera Labour”.

Att de båda uppskattar varandra är inte särskilt förvånande, eftersom de gjort en liknande resa från radikala vänsteraktivister till omstridda politiker. Och till saken hör att aktivister från Sanders kampanjstab varit på plats och hjälpt Corbyn att förbereda sig för valrörelsen.

När DN ställer en fråga till Jeremy Corbyn om detta – och om han tror att det finns något att lära för andra socialdemokrater i Europa – glimtar det till i den gråsprängde partiledarens ögon.

Han är väl medveten om att det finns en skepsis mot hans vänstergir bland en del ledande socialdemokrater i Sverige och övriga Europa.

— Över hela den industrialiserade världen pågår just nu en stor politisk förändring. Människor är trötta på budskapet om att nästa generation måste få sämre sjukvård, färre bostäder, dyrare utbildning och färre möjligheter i livet. Det såg vi i Demokraternas primärval i USA, och det ser vi idag i Europa, svarar Corbyn.

Han fortsätter:

— Folk är trötta på att finanskrisen ska betalas genom nedskärningar i offentlig sektor. Vårt budskap är ett annat. Vi vill investera i en framtid för alla de invånare som har straffats i så många år. Detta är en växande folkrörelse, som bygger på tron att samhällen måste hålla ihop för att kunna åstadkomma saker – inte tillåtas falla isär och bli fattigare.

Kväll. Några hundra anhängare till Jeremy Corbyn har samlats utanför universitetsbyggnaden i York, där en BBC-utfrågning ska göras med partiledarna. En del av demonstranterna är medlemmar i Momentum, den organisation som skapades i samband med att han valdes till Labourledare.

I York – liksom på många andra orter i Storbritannien – fungerar Momentum som ett slags paraplyorganisation, som samlar Corbyn-anhängare från Labour och andra, mindre vänster- och miljögrupper.

I praktiken fungerar det som ett slags inofficiell kampanjorganisation.

— Jag var engagerad i föreningar som jobbade mot sparpolitiken och miljöförstöring, men hade aldrig varit med i Labour. Men när Jeremy Corbyn blev ledare gick jag med i Momentum, berättar 56-åriga Sally Brooks.

— Det är lätt att glömma, men innan Corbyn blev partiledare var det enda valet som vi stod inför ”mer eller mindre besparingspolitik”. Så det är en otrolig förändring som har skett, säger hon.

Sally Brooks är inte ensam om att ha blivit engagerad i Labour efter att Corbyn blev partiledare. Antalet medlemmar i partiet har mer än fördubblats på två år, och är nu drygt 600 000.

När den röda sändningslampan slås på i BBC-studion ser Corbyn inte längre lika avslappnad ut. Och han får allvarliga problem när ämnet blir försvarspolitiken.

”Om du vore premiärminister och landet anfölls med kärnvapen av Nordkorea, Iran eller något annat land – skulle du då vara beredd att använda våra kärnvapen?” frågar en man i publiken.

Jeremy Corbyn sträcker lite på sig.

— Vi skulle givetvis försöka försvara oss. Vi skulle aldrig vara först med att använda kärnvapen. Och om vi använde dem för att försvara oss skulle miljontals människor dö. Man måste tänka igenom detta noga.

Trots att han pressas tre, fyra gånger till i BBC-utfrågningen ger han inget tydligt svar på om han skulle trycka på den röda knappen för att försvara landet mot ett kärnvapenangrepp.

Dagen efter är domen hård i den brittiska tabloidpressen: ”Corbyns nukleära härdsmälta”, braskar Daily Mails rubrik på förstasidan.

Konventionell visdom säger att det borde vara förödande för en politiker att vara så otydlig om försvarspolitik i en tid då landet utsatts för tre angrepp av terrorister på bara några veckor.

Men torsdagens val är inte något vanligt val i Storbritannien. Det är det första valet efter Brexit-omröstningen, det första efter att artikel 50 i Lissabonfördraget aktiverades och EU-utträdet inleddes.

Frågan som många britter ställer sig är vad detta val egentligen handlar om: är det att säkra att Brexit verkligen blir av? Eller om hur Storbritannien ska se ut efter EU-utträdet?

En timmes bilfärd nordost om York ligger den lilla tätorten Guisborough, i valkretsen Middlesbrough South and Cleveland East. Här fick det EU- och invandringsfientliga Ukip många röster i förra valet – men nu ser partiet ut att vara på väg mot en kollaps, sedan den populäre Nigel Farage lämnat partiledarposten.

Om Ukip-väljarna i stället röstar Tories kan balansen ändras och Labour förlora makten i denna valkrets. Det gäller inte bara här – utan på många andra platser i norra England.

— Nu är det slut med Ukip – och då kommer jag att rösta på Tories, för att se till att det verkligen blir en Brexit. Vi måste ju få stopp på invandringen, det finns inte så att det räcker till oss själva i det offentliga, säger Tony Briston.

Han är pensionerad byggnadsarbetare och har tidigare röstat på Labour. Vi möts på en av samhällets pubar.

— Egentligen håller jag ju med Corbyn om mycket. Men var ska han få alla pengar från? Nej, jag litar inte på honom. Inte om invandringen, och inte om kärnvapnen, säger Tony Briston.

När jag några timmar senare talar med den 21-åriga studenten Molly Farthing på universitetsområdet i York, är det svårt att inte känna svindel. En avgrund finns mellan henne och Tony Briston.

I handen håller Molly ett plakat på vilket det står: ”Sjukvården behöver invandrarna – sluta skyll allt på dem”. Liksom många andra unga väljare i Storbritannien tänker hon rösta på Labour.

— Jag måste ha två jobb för att klara mig: ett på en bar och ett annat i en klädbutik, båda med minimilön. Sedan ska jag försöka hinna med min masterutbildning. Dessutom har jag en studieskuld på över 50 000 pund (en dryg halv miljon kronor), säger hon.

Tror du verkligen att en så radikal politiker som Corbyn kan ändra på det?

— Ja, för han har varit konsekvent i 30 år. Han sviker inte, som de andra. Han har alltid hållit sitt ord.

Erik de la Reguera

erik@delareguera.se "

"Fakta. Jeremy Corbyn

Jeremy Corbyn växte upp i grevskapet Wiltshire i sydvästra England, och var tidigt aktiv i olika vänsterrörelser.

1983 blev han ledamot i underhuset för Labour, och har sedan dess gjort sig känd som en radikal vänsterröst i partiet. Han har röstat mot den egna partiledningen fler än 500 gånger i parlamentet, och kritiserade bland annat deltagandet i Irakkriget hårt.

2015 valdes han till partiledare i en medlemsomröstning. Sedan dess har Labour tagit stora steg åt vänster. I det valmanifest som lanserats finns löften om slopade kursavgifter på universitet, höjd minimilön, förstatligande av tågtrafiken, investeringar i infrastruktur och kraftigt utökade anslag till offentliga verksamheter. Det ska finansieras genom höjd skatt för bolag och höginkomsttagare.

Fakta. Vinnaren tar allt

650 platser i brittiska parlamentets underhus står på spel. Det är lika med antalet valkretsar.

Storbritannien har till skillnad från Sverige majoritetsval i enmansvalkretsar. Vinnaren i varje valkrets är den enda som representerar valkretsen: vinnaren tar allt. Det fungerar ungefär som presidentvalet i USA och parlamentsvalet i Frankrike.

Det innebär alltså att det inte finns ett direkt samband mellan antalet röster ett parti får och antalet platser det får i parlamentet.

I det senaste valet fick Tories 37 procent av rösterna och 51 procent av platserna. Labour fick 30 procent av rösterna och 36 procent av platserna. Liberaldemokraterna fick 8 procent av rösterna men bara 1,2 procent av platserna.

DN "

DN ONSDAG 7 JUNI 2017

" Därför är valresultatet nästan omöjligt att förutse

En jordskredsseger för Theresa May – eller dött lopp mellan Konservativa och Labour. Opinionsmätningarna inför torsdagens brittiska val är extremt spretiga och säger mycket lite om parlamentets sammansättning efteråt.

När premiärminister May oväntat begärde nyval i mitten av april ledde hennes konservativa Tories över Labour med cirka 20 procentenheter. Sedan dess har gapet minskat rejält.

Så långt är de flesta överens. Men hur mycket leder de Konservativa med? 1 procentenhet, säger en mätning. 14 procentenheter, säger en annan.

Ökar May sin majoritet i parlamentet, från dagens marginal på 17 mandat? Nej, den minskar, spår vissa – medan andra tror att den ökar till uppåt 100 mandat.

Det finns flera skäl till att årets brittiska val är så svårt att förutse. Ett är att opinionsinstituten misslyckades inför förra valet 2015, då de Konservativa mot allas förväntningar vann en egen majoritet i parlamentet.

Nu har de försökt lära sig läxan – men på olika sätt.

– Den gången underskattade de skillnaden i valdeltagande mellan yngre och äldre väljare, vilket ledde till för höga siffror för Labour. Att det blir så olika nu beror på olika antaganden om hur stor andel av 18–

24-åringarna som faktiskt kommer att rösta, säger John Curtice, professor vid Strathclyde university i Glasgow och expert på opinionsundersökningar.

Hos de unga väljarna är Labour i tydlig ledning. I en mätning från Yougov i förra veckan gav 69 procent av dem Labourledaren Jeremy Corbyn sitt stöd, mot 19 procent för Theresa May. Problemet, ur Labours synvinkel, är att många av dem ändå inte röstar när det kommer till kritan.

Vissa opinionsinstitut har valt att lägga in en uppgång i de ungas valdeltagande i sina kalkyler – vilket ger Labour höga siffror. Andra tror att de fortsätter att stanna på sofflocket i lika hög utsträckning som förr – vilket ger May sin storseger.

Att slopa universitetsavgifterna är ett Labourlöfte som Corbyn hoppas ska få unga till valurnorna. Men även om det gör det är det inte säkert att majoriteten i parlamentet påverkas, eftersom universitetsorter i de flesta fall är platser där Labour skulle ha vunnit ändå.

I själva verket är ju system som det brittiska, med majoritetsval i enmansvalkretsar, per definition svåra att mäta. De flesta av underhusets 650 medlemmar kommer att väljas om, och valet avgörs egentligen i kanske 100 valkretsar.

Storbritanniens politiska karta har alltmer kommit att likna USA:s, med ”säkra” vänstervalkretsar på universitetsorter och i städer som London och Manchester, medan högern nu kan räkna hem arbetarfästen i ”rostbältet”, platser där Brexitsidan vann klart i fjolårets folkomröstning.

Valet avgörs på ställen mitt emellan dessa poler, i valkretsar som Halifax eller Middlesbrough south.

Ändå görs opinionsmätningarna på nationell nivå.

– Ja, visst blir det osäkert. Men säg mig den tidning eller tv-kanal som är beredd att finansiera 650 opinionsmätningar. Det är inte realistiskt, säger John Curtice.

Han menar ändå att det i någon mån går att översätta de nationella procentsiffrorna till mandat.

Enligt denna högst osäkra matematik skulle ett glapp på runt 7 procentenheter mellan partierna leda till att May får behålla ungefär samma majoritet, 17 mandat, som i dag. Och detta är ungefär vad genomsnittet av mätningarna visar för närvarande.

Två terrordåd inom loppet av två veckor gör årets brittiska valrörelse unik. De senaste dagarna har partiledarna fokuserat på att utmåla varandra som hot mot säkerheten. På måndagen krävde Jeremy Corbyn rentav Mays avgång i ett uppmärksammat utspel.

Men påverkar attackerna valutgången? John Curtice tror inte det.

– Min bästa gissning är att effekten blir noll, säger han.

– De stora partierna har var sin ansats när det gäller terrorn. De Konservativa porträtterar sig som kompromisslösa och hårda mot terrorister. Labour har krävt fler poliser. Jag tror att i slutändan tar de här effekterna ut varandra.

Ingmar Nevéus

ingmar.neveus@dn.se "

Den senaste opinionen inför brittiska valet

(Procent) Källa: ICM

Labour knappar in

Källa: The Telegraph

Det parlamentariska läget i Storbritannien i dag.

Källa: UK Parliament

Brittiska underhuset
har 650 platser med talmannen.

" Financial Times ”poll of polls” – ett vägt genomsnitt av opinionsundersökningar från sju olika institut – visade följande resultat på måndagen:

Konservativa 44 procent

Labour 37 procent

Liberaldemokraterna 8 procent

Ukip 4 procent

SNP 3 procent

De senaste undersökningarna från ICM respektive Survation visar ett glapp på 11 respektive 1 procentenhet mellan Konservativa och Labour.

DN "

DN ONSDAG 7 JUNI 2017

" Gräsrötternas sista chans att lyfta sitt parti

Med bara ett dygn kvar till att vallokalerna stänger stiger nervositeten inom konservativa Tories. In i det sista kämpar gräsrötterna för att vända de sjunkande opinionssiffrorna för premiärminister Theresa May – och bespara partiet en smärtsam förlust.

Knack, knack. En ung småbarnsmamma sticker skeptiskt ut huvudet genom den knarrande dörren.

— Jag ska inte ha något!

Tom MacLaren och Laura Farris förklarar lugnt att de inte är ute för att för att sälja något, utan för att fråga om hon tänker rösta på torsdag. Dörren smälls igen.

Tory-medlemmarna knatar vidare uppför den lugna gatan som kantas av i tegelradhus i varierande skick. Vid nästa dörr blir det napp.

— Det där gick bra, en supporter till Theresa, säger Tom MacLaren nöjt.

Innan dagen är slut räknar de två valarbetarna med att ha knackat på drygt ett hundratal dörrar i valkretsen Ilford North i östra London, och förhoppningsvis värvat ett antal osäkra väljare.

Varje röst kommer att vara avgörande för Tories chans att behålla makten på riksplanet, åtminstone om man ska tro opinionsmätningarna som överraskande visar på ett jämt läge mellan de konservativa och

socialdemokratiska Labour. Det som för bara någon månad sedan såg ut att bli en enkel match för premiärminister Theresa May – som då ledde med 20 procentenheter före Labour – ser nu ut att kunna sluta hur som helst.

Partifärgen blått dominerar inredningen på Tories lokala kampanjkontor i Ilford North. Väggarna är målade i ljusblått och på golvet ligger en matchande blå heltäckningsmatta. Över ett avlångt arbetsbord fullt med partireklam blickar Theresa May ut från ett inramat porträtt. Pensionärerna Audrey och Bill Layzell-Smith och Annie Salmon sorterar reklamen i perfekta högar, redo att delas ut till väljare i grannskapet. Det doftar hemtrevligt från en tekanna med texten ”Tory tea”. När Labourledaren Jeremy Corbyns opinionsframgångar förs på tal fnyser de tre i kör.

— Tala inte om honom! utbrister Audrey Layzell-Smith, och skruvar på sig.

Hon har fullt sjå att övertyga ena barnbarnet som snart ska börja på universitetet att inte gå på Corbyns lögner och tjuvaktiga löften, visar det sig.

— Corbyn säger till de unga precis vad de vill höra. Han lovar gratis studier, fler poliser, och det ena med det andra. Men han har ingen aning om hur det ska kunna betalas. Jag är tillräckligt gammal för att veta att man måste kunna betala för det man lovar, säger hon påtagligt orolig för att torsdagens val ska föra med sig en förlust.

Lee Scott, lokalt toppnamn för de konservativa i Ilford North, vet hur det känns att förlora. För två år sedan tappade han med liten marginal sin plats i parlamentet som han försvarat i tio år till utmanaren från Labour.

Efter nederlaget meddelade Lee Scott trotsigt att han tänkte lämna politiken för gott. Två år senare är emellertid tillbaka i hetluften, fast besluten om att återta Ilford North till Tories.

— Kampanjen går mycket bra, även om vi inte tar något för givet. Ger man sig in i leken får man leken tåla, säger han klädd i en ljusgrå kostym med en ljusblå valrosett på kavajslaget.

Lokalt handlar den viktigaste frågan om att rädda grönytorna i området från att bebyggas. Även frågan om Brexit och vad Scott kallar behovet av ett starkt ledarskap dominerar frågorna som väljarna vill lufta med honom, säger han och påstår att han inte fäster någon vikt vid opinionsundersökningarna.

— De har hamnat fel i varenda val. Det enda mätaren som gäller är den på valdagen.

— Under de sju veckor som valkampanjen pågått kommer man ha bra dagar och dåliga dagar, så är det bara.

I går var en bra dag. Då var partiets jovialiske utrikesminister Boris Johnson på besök. Han skojade och tog selfies med väljarna i ett försök att ge Scott draghjälp i den mycket jämna valkretsen.

Det brittiska valsystemet är liksom det amerikanska byggt på enmansvalkretsar, vilket innebär att vinnaren tar allt.

Valet skulle ge Theresa May ett tydligt mandat att genomföra Brexitförhandlingarna och förbereda för Storbritanniens utträde ur EU. Istället har valkampanjen kommit att kretsa om sjukvårdsfrågor och studieavgifter.

Efter lördagens terrorattentat vid London Bridge, då sju människor dödades och ett femtiotal skadades, har frågan om säkerhet och polisens resurser hamnat högst på agendan.

Stärkt av stigande opinionssiffror och en plötslig segervittring har Labours ledare Jeremy Corbyn tagit fasta på att Theresa May under sina sju år som inrikesminister drev igenom stora nedskärningar av polisens resurser. Därför saknar hon trovärdighet i frågan om terrorbekämpning, hävdar han. Rubrikerna lät inte vänta på sig när han i måndags oväntat krävde hennes avgång.

Om draget fungerar hos de terrortrötta britterna återstår att se, men klart är att vänstermannen ser ut att kunna göra en stark slutspurt.

Tory-medlemmen Annie Salmon rynkar på näsan och säger att det vore en katastrof om en ”galning” som Corbyn kom till makten.

— Det handlar inte om antalet poliser, det handlar om deras befogenheter. De måste få möjlighet att deportera terroristerna.

Hon tittar upp mot porträttet på Theresa May.

— Vi kan inte förlora, säger hon övertygat.

Lina Lund

lina.lund@dn.se "

DN ONSDAG 7 JUNI 2017

" Tuffa tag väntar för nya regeringen

Analys. Det brittiska valet skulle gälla Brexit, men har handlat om annat. Storbritanniens positioner är oklara och ett sammanbrott i förhandlingarna med EU som snart inleds kan inte uteslutas.

När valet i Storbritannien är över ska landets nya regering börja förhandlingarna med EU. Någon gång under veckan kring midsommar förväntas Brexit till slut bli allvar.

EU:s chefsförhandlare Michel Barnier står redan och stampar i boxen. Han har fått ett detaljerat mandat av de 27 EU-länderna och Barnier tycks längta efter att få sätta igång.

Ganska mycket är också känt om hur EU vill lösa skilsmässan med Storbritannien.

Michel Barnier kommer till exempel kräva att alla EU-medborgare, som redan bor i eller som flyttar till Storbritannien fram till och med den 29 mars 2019, i framtiden ska ha samma rättigheter som de skulle ha kunnat räkna med före Brexit när det gäller bland annat brittisk sjukvård och barnbidrag.

EU anser också att Storbritannien ska betala mellan 60 och 100 miljarder euro, motsvarande mellan 600 och 1000 miljarder kronor, för att finansiera EU-beslut som landet varit med om att fatta som medlem.

Det är tuffa krav, men Barnier har lusläst regleringarna och kommer att hävda att EU-sidan har juridiken på sin sida.

Storbritannien har däremot inte rätt till någonting i bodelningen, anser EU-sidan. Britterna kan inte ens få sin del av EU-kommissionens stora

vinkällare, hävdar EU:s jurister och hänvisar till att EU är en juridisk enhet vars tillgångar inte kan styckas upp.

Storbritannien ska till och med betala vad det kostar att flytta EU:s läkemedelsmyndighet från London, anser EU 27.

Vad kommer Storbritannien att svara?

Det är oklart. Det brittiska valet skulle handla om Brexit, men den frågan har knappt berörts.

Att Theresa May ogillar EU:s krav är ingen hemlighet, men kampanjen inför torsdagens val har inte klargjort hennes positioner.

May har enbart upprepat att ”inget avtal är bättre än ett dåligt avtal”, och därmed åter antytt att hon är beredd att avbryta förhandlingarna.

Ett sådant uppbrott skulle förgifta relationen med EU, antagligen för lång tid framöver. Utan ett nytt avtal med EU skulle Storbritannien dessutom få rätta sig efter WTO:s handelsregler, som bland annat innebär 10 procents tull på exporten av brittiska bilar.

Jeremy Corbyns budskap är mjukare, men vagt. Labourledaren vill ha ett avtal – men på vilka villkor? Corbyn kräver bland annat ”avgiftsfritt” tillträde till EU:s inre marknad, men har inte förklarat hur han ser på den fria rörligheten.

Med två veckor kvar till förhandlingsstarten om Brexit verkar den brittiska sidan helt enkelt illa förberedd, medan EU 27 har slipat på argumenten under snart ett år. Det kommer att bli tuffa tag och ett sammanbrott kan inte uteslutas.

Annika Ström Melin

annika.strom-melin@dn.se "

DN ONSDAG 7 JUNI 2017

" Omfattande pådrag vid vallokalerna

I princip hela brittiska poliskåren ska vara i tjänst på valdagen och vallokaler i huvudstadens centrala delar kommer att förses med avspärrningar. Den senaste tidens terrordåd har fått myndigheter att skärpa vaksamheten och polisnärvaron på landets gator.

Polis, underrättelsetjänster och regeringen har sedan länge utformat noggranna planer för säkerheten inför Storbritanniens allmänna val på torsdag. Landet har decennier av erfarenhet av attentathot och en av världens mest kraftfulla lagstiftningar kring övervakning.

”Vi har organiserade planer på plats inför de allmänna valen. Polisen har arbetat med lokala myndigheter i veckor för detta. Dessa planer har justerats med hotnivån på ”allvarlig” så de är ganska kraftfulla”, uppger premiärminister Theresa Mays pressavdelning.

Storbritannien har drabbats av tre terrordåd under de tio veckor som föregått valspurtsveckan. Diskussioner om att ställa in eller skjuta upp valet har avfärdats med hänvisning till att illasinnade krafter inte ska kunna påverka demokratin.

Några detaljer om planerna är av naturliga skäl inte kända, men den polisiära närvaron kring vallokaler kommer att vara större än vanligt av det officiella skälet att minimera risken för valfusk och för att människor inte ska skrämma väljare från att rösta.

I centrala London kommer exempelvis 75 vallokaler att förses med polisavspärrningar upp till 30 meters avstånd och i princip hela brittiska poliskåren är i tjänst.

Den ökade närvaron på just Londons gator aviserades av borgmästare Sadiq Khan redan på söndagen efter terrordådet vid London Bridge. I uttalandet försökte han framföra det betryggande budskapet att London mycket väl kan vara världens säkraste globala stad.

En uppfattning som har diskuterats efter decennier av terrorhot, inte minst från ökända IRA.

Detta har lett till att politiker förhållandevis enkelt har kunnat lagstifta fram omfattande övervakningsregler som kunde sägas vara västvärldens mest långtgående redan innan de utvidgades i ett närmast enigt parlamentsbeslut förra året.

Det totala antalet poliser i England och Wales uppgår till drygt 120 000. Vilket är en minskning med cirka 13 procent sedan 2010, och under tiden Theresa May basade över kåren i egenskap av inrikesminister. Antalet beväpnade poliser minskade med 19 procent till omkring 5 600.

Dessa faktum har May som premiärminister fått kraftig kritik för från många håll i samband med den senaste tidens terrordåd.

Ossi Carp

ossi.carp@dn.se "

DN ONSDAG 7 JUNI 2017

" Italiensk polis tipsade om tredje terroristen

Dagen före valet fortsätter jakten på terrorister. 22-årige Youssef Zaghba är den tredje terroristen som brittiska polisen pekar ut som gärningsman för lördagens blodiga terrorattack i London. Ytterligare två personer greps under tisdagen i polisutredningen av dådet.

Sedan tidigare har 27-årige Khuram Shazad Butt och Rachid Redouane, 30 år, pekats ut som gärningsmän. Youssef Zaghba bodde precis som de andra två misstänkta i förorten Barking och var italiensk medborgare med marockanskt släktled. Han blev 22 år gammal och sköts till döds av brittisk polis i samband med terrorattacken i lördags. Han var inte känd av brittiska inrikessäkerhetsmyndigheten MI5 sedan tidigare – men däremot av italienska säkerhetstjänsten.

Youssef Zaghba stoppades på Marconiflygplatsen i Bologna den 15 mars 2016. Han reste med endast en ryggsäck och en enkelbiljett till Istanbul och hade sagt till sin mamma att han skulle till Rom.

På flygplatsen beslagtog myndigheter hans pass och mobiltelefon. På telefonen hittades video och bilder med religiöst innehåll, men ingenting som kunde kopplas till jihadistisk fundamentalism, enligt den italienska tidningen Corriere della Serra. Men enligt den italienska tidningen La Repubblica ska hans telefon visat innehåll av propagandavideor för den så kallade Islamska staten.

Den italienska säkerhetstjänsten ska ha varnat sina brittiska kolleger för Youssef Zaghba i samband med att han flyttade till London efter att han stoppades på flygplatsen.

Information om mobiltelefonens innehåll och protokoll från husrannsakan hemma hos Youssef Zaghba ska ha förmedlats till MI5 i april 2016. Eftersom han hade italienskt medborgarskap kunde inte de italienska myndigheterna utvisa honom för missänkta jihadistiska åsikter.

Det brittiska inrikesministeriet har möjlighet att stoppa personer som försökt resa till Syrien och Irak för att delta i strider från att resa till Storbritannien eftersom de utgör ett misstänkt hot. Inrikesministeriet uppgav för The Guardian på tisdagen att de inte kunnat hitta bevis för att informationen skickats direkt till britterna.

Den andra misstänkta terroristen, 27-årige Khuram Shazad Butt, uppges ha innehaft en praktikantplats på den kommunala transportmyndigheten Transport for London under sex månader förra året.

Han ska tidvis ha varit stationerad vid tunnelbanestationerna London Bridge och Westminster. Det var i närheten av den senare stationen som terrordådet i mars ägde rum.

Under tisdagen greps en man i den irländska staden Limerick misstänkt för koppling till terrordådet. I fastigheten hittade polisen flera dokument som innehöll Rachid Redouanes namn. I samband med terrorattacken hittades irländska id-handlingar på Rachid Redouane och 2012 var han bosatt i Dublin tillsammans med sin fru innan flytten gick till östra London.

Ytterligare ett gripande gjordes på tisdagsmorgonen i Barking. En 27-årig man greps av brittiska polisen i det kvarter som Khuram Shazad Butt bodde i.

De tolv personer som greps och förhördes under räden mot två fastigheter i Barking i östra London i söndags släpptes alla under tisdagen med misstankarna avskrivna.

Säkerhetsläget har skärpts inför morgondagens val och flera publika evenemang påverkas.

Den populära musikfestivalen i Glastonbury i södra England, som äger rum den 21–25 juni, meddelar att de sätter in extra säkerhetsåtgärder i samband med årets festival. De uppmuntrar festivalbesökarna att ta med så lite packning som möjligt eftersom alla besökare och dess personliga tillhörigheter kommer att genomsökas innan de släpps in på festivalområdet. Alla personliga föremål som tas in på området kommer att märkas med ägarens namn och telefonnummer.

Carl-Johan Kullving

carl-johan.kullving@dn.se "

DN ONSDAG 7 JUNI 2017

"Lyxlivet kan bli gängledarens fall

Den nya penningtvättslagen blir ett allt viktigare vapen i kampen mot den organiserade brottsligheten. Kriminella tillgångar är ofta lättare att bevisa än inblandning i våldsbrott och narkotikaaffärer. I dag, onsdag, startar rättegången mot en okänd gängledare och hans flickvän. Parets lyxresor och överdådiga konsumtion kan bli deras fall.

29-åringen, som anses styra ”Vårvädersligan” i Biskopsgården i Göteborg, har flera gånger gripits efter misstankar om mord och mordförsök. Varje gång har han släppts fri i brist på bevis.

Underrättelseuppgifter säger att mannen styr delar av Göteborgs cannabis- och kokainmarknad. Inte heller här har rättsväsendet haft någon framgång och det var flera år sedan han senast dömdes för narkotikabrott.

Men nu tror polis och åklagare sig ha hittat ett sätt att bevisa att 29-åringen lever på brott.

Alla hans affärer, resor och betalningar har kartlagts med stöd av penningtvättslagen.

– Under ett halvår har han hanterat totalt 4,4 miljoner kronor som han inte kan ha tjänat in på lagligt sätt. Därmed menar jag att han har gjort sig skyldig till grovt penningtvättsbrott, säger kammaråklagare Jim Westerberg.

Gängledaren ställs på onsdag inför rätta i Göteborgs tingsrätt. Fälls han riskerar han sex års fängelse. Själv påstår 29-åringen att han blivit rik på lagliga affärer i Kongo och Dubai.

– Min klient förnekar med emfas att han skulle ha tvättat några pengar. Han kommer att redovisa varenda krona han tjänat, hävdar hans försvarare, advokat Anders Lindstrand.

Ytterligare 14 personer med kopplingar till Vårvädersligan ska, enligt åtalet, ha deltagit i penningtvätten. Flera av dessa är minderåriga pojkar som tagit ut stora summor kontanter från bankomater och överlämnat dessa till 29-åringen.

– Brottsligheten har varit av särskilt farlig art eftersom unga under 18 år utnyttjats i upplägget, menar åklagare Jim Westerberg.

Bland de medåtalade finns också gängledarens 33-åriga flickvän. Kvinnan, som är anställd inom Göteborgs kommun, anklagas för att ha levt gott på gängledarens påstått kriminella inkomster. Skor, väskor och solglasögon från exklusiva märken som Givenchy, Louis Vuitton, Prada och Gucci beslagtogs när polisen slog till i februari i år.

Parets egna bilder ingår i bevisningen. På en av dessa syns de äta nyårssupé i Paris under en resa som kostade 39 000 kronor.

– Bilderna visar att de har förfogat över betydligt mer pengar än vad de har deklarerat för, fortsätter Jim Westerberg.

Penningtvättslagen började gälla den 1 juli 2014. Enligt denna krävs inga specifika bevis för vilka brott en person begått – för ett fällande räcker att denne haft ”skälig anledning” att anta att pengar eller andra tillgångar utgör brottsvinster.

– Den nya lagen har definitivt effektiviserat insatserna mot den grova organiserade brottsligheten. Allt fler fällande domar visar att det går att nå framgång genom att följa pengarna, konstaterar åklagare Karin Sigstedt som utvärderat lagstiftningen.

Slutsatsen stöds av en färsk rapport från det internationella granskningsorganet FATF (Financial Action Task Force). I denna sägs att penningtvättslagen ger rättsväsendet helt andra möjligheter att utreda och åtala hantering av brottsvinster jämfört med den äldre lagstiftningen om penninghäleri.

I det nu aktuella fallet med gängledaren i Göteborg tror polis och åklagare att större delen av pengarna kommer från ett mångmiljonbedrägeri mot företagare i södra Sverige. En 54-årig tidigare dömd storbedragare sitter häktad i Danmark och utredarna har kunnat spåra överföringar från dennes bolag till sfären kring gängledaren. Ytterligare en del av pengarna knyts till en misstänkt utpressning mot en familj i Stockholm.

Lasse Wierup

lasse.wierup@dn.se "

"Fakta. Fällande domarna blir fler

Lagen om penningtvättsbrott infördes den 1 juli 2014 och kompletterade den äldre lagen om penninghäleri. Åklagarmyndigheten behöver därmed inte längre kunna bevisa ett specifikt förbrott – för ett fällande räcker att en person haft skälig anledning att anta att pengar eller andra tillgångar kommer från någon typ av olaglig verksamhet.

Under 2016 fälldes 100 personer för brott mot penningtvättslagen jämfört med 79 året innan och två personer 2014.

Maxstraffet för penningtvättsbrott av normalgraden är fängelse i två och för grovt brott fängelse i sex år.

Fakta. Tidigare domar mot personer som sysslat med penningtvätt

65-årig kvinnlig ekonom i Göteborg. Blev kär i en man som ägnade sig åt ”romansbedrägerier” mot kvinnor över hela Europa och lät denne sätta in över fem miljoner kronor på sitt bankkonto. Dömdes i mars till ett års fängelse av Göteborgs tingsrätt för grovt penningtvättsbrott och grovt penninghäleri.

73-årig pensionerad företagare i Malmö. Lät en grupp oljesmugglare sätta in mångmiljonbelopp på sitt bankkonto. Plockade även ut cirka två miljoner kronor i kontanter via bankomater. Dömdes i maj av hovrätten i Malmö till fängelse i 2,5 år för grovt penningtvättsbrott.

23-årig narkotikabrottsling i Norrköping. Förvarade cirka 40 000 kronor i kontanter i sin bostad. Norrköpings tingsrätt ansåg att pengarna saknade lagligt ursprung och dömde i april mannen till fängelse i åtta månader penningtvättsbrott.

37-årig kvinna i Munkfors. Samarbetade med en manlig bedragare, som utgav sig för att ha konsertbiljetter till försäljning på Blocket. Tog emot swish-betalningar om 34 000 kronor. Dömdes i februari till tre månaders fängelse av Värmlands tingsrätt för penningtvättsbrott.

En 19-årig studerande i Malmö. Lånade ut sitt bankkonto åt personer som ägnade sig åt bedrägerier mot Blocket-kunder och 90 000 kronor togs ut i kontanter via olika växlingsföretag. Malmö tingsrätt dömde i maj mannen för penningtvättsbrott till villkorlig dom och böter. "

DN ONSDAG 7 JUNI 2017

" FN:s miljöchef: Politik kan rädda haven

Oslo. Politiskt ledarskap krävs för att rädda världshaven från plast, överfiske och klimatförändringen. Det säger Erik Solheim, chef för FN:s miljöorgan, i en DN-intervju. Han välkomnar att Sverige tillsammans med Fiji har tagit initiativ till FN-konferensen om haven som pågår nu och han tror att den kan vara början på en lösning.

I snart ett år har norrmannen Erik Solheim varit chef för FN:s miljöorgan UNEP. Han har rivstartat. För några månader sedan kom ett pressmeddelande där FN deklarerade ”War on plastics”, krig mot plast. Det drastiska uttalandet var startskottet för en kampanj för att värna världshaven. Så, hur går kriget?

– Det har startat och vi har lanserat kampanjen CleanSeas som drastiskt har ökat uppmärksamheten i frågan. Vi har börjat få reaktioner, men vi har inte vunnit kriget, säger Erik Solheim.

Kampanjen bedrivs främst på sociala medier och under hashtagen #CleanSeas presenteras nyheter samt mängder av fakta om hur det står till med världshaven. Erik Solheim själv är mycket aktiv. Hans engagemang är stort och han är klar över vad som är de akuta hoten för världshaven.

– Tre väldigt konkreta problem finns: överfiske där man plundrar världshaven på fisk, plastföroreningar som ödelägger haven, och havsförsurningen och klimatförändringar som ödelägger korallreven, säger Erik Solheim.

Vi träffas utanför Maritimt museum i Bygdøy i Oslo, solen skiner och får Oslofjordens vatten att glittra. Inramningen är passande. Samma dag har Nordiska ministerrådet möte här och beslutar att skapa en gemensam front i klimatarbetet och en plaststrategi.

Vi är omgivna av flera museer som visar de norska äventyren på världshaven. I ett finns fartyget Fram som använts i expeditioner till både Nord- och Sydpolen. I ett annat, Kon-tiki museet, handlar det om Thor Heyerdals expeditioner. Just de kom att bli ett av de första uppmärksammade vittnesmålen om problemen med nedsmutsade hav.

Färden med flotten Kon-tiki över Stilla havet gick över ett rent hav 1947, drygt tjugo år senare, 1969, när papyrusbåten Ra I seglade över Atlanten upptäckte besättningen så mycket oljeklumpar och plastbitar i vattnet att de ibland drog sig för att bada. FN larmades och uppföljaren, Ra II, fick i uppgift att dokumentera nedsmutsningen.

I dag är läget än värre. Nu finns ungefär 150 miljoner ton plast i haven och varje år tillkommer ungefär åtta ton. Om utvecklingen fortsätter kommer det år 2050 finnas lika mycket plast som fisk i haven.

– Var du än kommer så finns det plastskräp, vare sig du är i Arktis eller Antarktis så finns plasten i miljön, säger Erik Solheim.

– Men att den finns överallt är också ett sätt att få människor engagerade, det är konkret och lätt att förstå. Du kan göra en insats själv och gå på stranden och plocka upp skräpet. Det krävs inte en doktorsgrad i naturvetenskap för att engagera sig, säger Erik Solheim.

Han tycker att mycket mer måste ske på gräsrotsnivå.

– Allt för mycket av miljöpolitiken i världen är så teoretisk att den går ovanför folks huvuden. Den är också alltför negativt och framställer jorden på katastrofens rand i stället för att snacka om allt vi kan göra och vad vi har lyckats med tidigare, säger Erik Solheim.

I dag inte finns någon övergripande kontroll eller styrning över haven, trots att de utgör drygt 70 procent av jordens yta.

– Det är ett stort problem att vi inte har ett styrelseskick för de stora havsområden som ligger utanför nationalstaterna. Sverige och Norge kontrollerar och kan värna sina kuster, men inte de stora världshaven, säger Erik Solheim.

– Tidigare var det inte så farligt, man kunde inte göra så mycket där. Men nu kan man bedriva gruvdrift eller ha stora trålare som suger upp all fisk. Man kan göra stor skada i världshaven och vi har inte något styrsystem som kan reglera det. Det måste komma.

Han välkomnar den stora FN-konferens om haven som inleddes i New York den femte juni. Sverige har tillsammans med Fiji tagit initiativet till konferensen och delar också värdskapet. Den är unik och är den enda som handlar om ett enskilt av FN:s hållbarhetsmål.

– Jag tror konferensen är väldigt viktig. Det är första gången en sådan arrangeras och det är ”flott” att Sverige och Fiji har tagit initiativet. Men det är ett första steg på en lång väg för att både skapa ett styrelseskick för världshaven och att lösa de tre konkreta problemen som jag nämnde, säger Erik Solheim.

Klart är att det kommer att krävas insatser för att komma någon vart och där ser han att Sverige kan spela en viktig roll.

– Det kommer inte att ske något utan politiskt ledarskap och Sverige har stor möjlighet att visa det ledarskapet, säger Erik Solheim.

FN:s hållbarhetsmål för havet innebär bland annat att till år 2025 ska alla slags föroreningar i havet förebyggas och kraftigt minska, och att redan till år 2020 stoppa överfiske och skydda minst 10 procent av kust- och havsområdena.

Tiden är knapp. På flera håll i världen har arbetet startat för att komma till rätta med problemen. De goda exempel som Erik Solheim håller fram finns i Afrika och Asien.

Indonesien har satt som mål att landet ska reducera sitt plastskräp med 70 procent. Kenya, delar av Indien, Bangladesh och Rwanda har eller ska förbjud plastkassar.

– Rwandas huvudstad Kigali är en välorganiserad och extremt ren stad i Afrika och det beror på politiskt ledarskap, säger Erik Solheim.

– Folk vill ha ledarskap. Länge snackades det negativt om Singapore som tog till drastiska metoder. De förbjöd folk att spotta tuggummi på gatan och hade biltullar långt innan någon i Europa tänkte på det. Nu är alla överens om att det var väldigt fint, Singapore är en av de grönaste och finaste städerna i världen.

Har vi något att lära av de här länderna?

– Massor. Det är politiskt ledarskap i Singapore och Rwanda som har visat vägen. Politikerna har velat förändra saker och de har fått folket med sig, säger Erik Solheim.

– Det är så lätt att tro att vi alltid är ledande men lyckligtvis är det inte alltid så.

Även i Europa har regleringar gett effekter. Storbritannien har infört avgifter på plastpåsar vilket har minskat användningen med 80 procent, Frankrike har delvis förbjudit plastkassar och har beslutat att från 2020 ska engångstallrikar, muggar och bestick till hälften vara biologiskt nedbrytbara. I en tid där take-away maten och food trucks vräker ut engångsförpackningar är det just sådant politiskt ledarskap som kan ge resultat, enligt Erik Solheim.

– Ju mer man reglerar, desto mer pressar man näringslivet att komma med nya och bättre produkter, säger han.

– Vi måste få en ny plastekonomi där man återvinner den plast som används och börjar tillverka plastprodukter som kan brytas ner i naturen. De kan tillverkas av kassava eller majs eller andra naturprodukter, det är bara att skapa regler och sätta tillräcklig press på näringslivet så kommer produkterna att komma.

EU har satt som mål att antalet plastkassar ska minska kraftigt. I Sverige föreslog Naturvårdsverket att en avgift på minst fem kronor skulle införas men regeringen valde att i stället ålägga butiker att från och med den första juni informera om plastkassars miljöpåverkan.

Borde vi i Norden göra mer?

– Absolut borde vi göra för det. Om du inte klarar av att göra något själv klarar du inte av att påverka andra. Vi kan göra mer med en dialog med näringslivet, bryggerier, de stora matkedjorna och andra förbrukare av plast, säger Erik Solheim.

Och det går att göra radikala förändringar på kort tid. Som exempel tar han upp att det inte är mer än 14 år sedan som rökförbud infördes i Norge och Sverige, något som de flesta i dag tycker är självklart men som var impopulärt då.

– Restaurangnäringen sa att de kommer alla att gå i konkurs och det var till och med en professor som sa att norska folket kommer att bli väldigt ensamt när de inte kommer ut och pratar med varandra, säger Erik Solheim.

– Nu är det väldigt svårt att hitta något ställe där det är tillåtet att röka. En förändring kan gå väldigt, väldigt fort.

Jannike Kihlberg

jannike.kihlberg@dn.se "

" Siffror. Plast i haven

8 000 000 ton plast hamnar varje år i haven, enligt beräkningar finns ungefär 150 000 000 miljoner ton plast i haven.

2050 kommer det, enligt beräkningar, att finnas mer plast än fisk i haven om inget görs.

600 arter riskerar att skadas genom att de antingen äter plastskräp eller blir intrasslade i det.

80 procent av skräpet i haven kommer från land, till allra största delen handlar det om plast i olika former.

40 procent av den plast som tillverkas används till engångsförpackningar, de är också det vanligaste skräpet i havet. I Sverige återvinns bara 45 procent av plastförpackningarna.

30 plastpåsar hade en död val, som nyligen flöt i land i Norge, i magen.

Källa: FN, Håll Sverige Rent, OSPAR "

DN ONSDAG 7 JUNI 2017

" Intresset stort för Comeys vittnesmål

James Comeys vittnesmål på torsdag kan bringa mer klarhet i om Trump försökt påverka FBI. Den pressade Trumpadministrationen har vidtagit den första juridiska åtgärden mot en läcka, genom åtalet av en 25-åring som arbetat på uppdrag av NSA.

När James Comey på torsdag frågas ut av senatens underrättelseutskott är det första gången han framträder sedan president Donald Trump gav honom sparken från posten som FBI-chef.

Intresset är enormt för den öppna utfrågningen, som följs av en sluten version, inför utskottet. Hur långt Comey inför publik kan gå med hänsyn till pågående utredningar och säkerhetsklassat material återstår att se.

Senatstutskottet, som bedriver en av undersökningarna om kopplingar mellan Trumpkampanjen och företrädare för Ryssland, vill veta mer om den utredning som FBI inledde under Comey – och om Trump försökte få honom att låta FBI släppa granskningen av den förre nationelle säkerhetsrådgivaren Michael Flynn.

Om det visar sig att Trump aktivt har försökt påverka dem kan det utgöra ett försvårande av rättsutredning, något som i förlängningen kan vara grund för riksrätt.

Detaljer om turerna väntas redan på onsdagen, då senatsutskottet inleder med utfrågningar av CIA-chefen Mike Rogers, underrättelsechefen Dan Coats, vice justitieminister Rod Rosenstein och den tillförordnade FBI-chefen Andrew McGabe – alla med nyckelroller sedan presidenten tillträdde.

Justitieminister Jeff Sessions har förklarat sig jävig i ärendet som gäller Ryssland, något Trump enligt uppgifter till The New York Times ska vara mycket irriterad över.

Vita huset och flera av kongressens republikaner har varit mer intresserade av att spåra läckorna som rör utredningarna, än av detaljerna om de ryska kontakterna.

Fram till i helgen har det mest handlat om klagomål, men nu har ett första åtal väckts.

Fallet handlar dock inte om information med koppling till Trump eller hans kampanj, utan om konkreta försök att från ryskt håll störa presidentvalet. En 25-årig kvinna som arbetat på uppdrag för NSA har gripits för att ha gett information till nättidningen The Intercept om ryska hackerattacker mot ett amerikanskt it-företag, som gett support åt lokala valmyndigheter i USA.

Justitiedepartementet lyckades spåra läckan till kvinnans dator, som hade använts för att göra en utskrift av dokumentet.

Vid sidan av förhören med Comey, pressas Trump under veckan från flera håll. Utrikespolitiskt är reaktionerna starka på såväl hans

impulsiva formuleringar i sociala medier som i viktiga linjetal. Hans tweets efter terrorattackerna i Storbritannien har lett till kollision med Londons borgmästare Sadiq Khan. Omvärlden försöker samtidigt få grepp om ett USA under en president som inte tycks prioritera samarbete.

Inrikespolitiskt har Trump svårt att få igenom sina förslag i kongressen, och det stoppade inreseförbudet väntar på att tas upp i Högsta domstolen.

Trump själv fortsätter att leverera kommentarer på Twitter, i strid mot uppmaningar från såväl sina egna medarbetare som från jurister som menar att Trump med sitt beteende underminerar sina egna intressen. Den konservativa The Wall Street Journal menar nu i en skarp ledare att Trump är sin egen värsta fiende, som riskerar att stöta bort talangfulla medarbetare.

Sanna Torén Björling

sanna.bjorling@dn.se "

DN ONSDAG 7 JUNI 2017

" Protester när ökänd maffiaboss kan släppas

Rom. Bossarnas boss, den sicilianske maffiaförbrytaren Salvatore Riina har rätt att få dö på ett värdigt sätt, utanför det specialfängelse där han sitter inlåst sedan 1993. Det menar Italiens högsta domstol i ett utlåtande som möter skarp kritik.

Han kallas för ”u curtu”, den korte, för sina blygsamma 158 centimeter. Totò Riina, som han vanligen omnämns, har minst ett par hundra liv på sitt samvete. Han ses också som ansvarig och initiativtagare till de två våldsamma bombattentaten som sommaren 1992 eliminerade Palermos två ledande undersökningsdomare Giovanni Falcone och Paolo Borsellino.

I dag är Riina 86 år gammal och sitter sedan länge inlåst i en isoleringscell i fängelset i Parma i Norditalien. Han är svårt märkt av cancer. Därför menar domstolen att han bör friges av humanitära skäl. Bara en antydan om att detta kan komma att ske har väckt ramaskrin på Sicilien.

Ledaren för Italiens parlamentariska antimaffiakommission, Rosy Bindi, kommenterar utspelet om att Riina kan komma att friges med ett kort:

— Han får god vård i sin cell, säger hon.

Salvatore Borsellino, bror till den mördade domaren, är mycket upprörd i en intervju i Corriere della Sera. Han säger att han omöjligt

kan förstå hur en domstol ”kan tala om ett värdigt slut för ett monster som Totò Riina”.

— Högsta domstolen borde komma ihåg att vi talar om en mafioso som eliminerat en lång rad av vårt lands främsta personer och som gett order om att döda ett barn, säger Borsellino och refererar till den 15-årige Giuseppe di Matteo som 1996 mördades och löstes upp i ett frätande bad av syra.

Hur Riina greps helt odramatiskt i en trafikrondell i Palermo förblir ett mysterium. Det ses i Italien ofta som en del i en förhandling, ett avtal om eld upphör, mellan maffian och den italienska staten. Efter gripandet väntade polisen tre veckor med att undersöka Riinas bostad tills allt var nymålat och kliniskt rent.

— Att i dag tala om frigivning känns som att man vill benåda honom, säger änkan Tina Montinari, vars man var en av de tre livvakter som dog i attentatet mot domaren Giovanni Falcone.

Peter Loewe

loewe@tin.it "

DN ONSDAG 7 JUNI 2017

" Slutoffensiv inledd mot terrorsektens huvudstad

Offensiven som ska jaga ut IS från terrorsektens ”huvudstad” Raqqa i Syrien har börjat. I framryckningens spår följer storpolitiska spänningar och civila dödsoffer.

Raqqa, huvudstad i provinsen med samma namn i östra Syrien, har varit ockuperad av terrororganisationen IS i snart tre och ett halvt år.

När IS högste ledare Abu Bakr al-Bagdadi utropade ”kalifatet” i juni 2014 utsågs Raqqa till Gudsrikets huvudstad. För de 250 000 invånarna fick detta grava konsekvenser.

Ytterst få västjournalister och biståndsarbetare har vågat sig till Raqqa under IS-väldet. Men det har kommit regelbundna rapporter om offentliga avrättningar och stympningar liksom om de förbud som invånarna tvingats underkasta sig: mot tobaksrökning, mot att bära jeans och t-tröjor, mot att gå ut oskyld som kvinna, mot skolundervisning av flickor.

På tisdagen annonserade Talal Sello, talesman för de USA-stödda Syriska försvarsstyrkorna (SDF), att slutoffensiven mot IS starkaste fäste har börjat.

– Vår allians attackerar nu staden från norr, väster och öster, fortsatte Sello.

Men militäroperationen, döpt till ”Eufrats vrede” (Raqqa ligger vid floden Eufrats bankar) har en rad inbyggda svårigheter.

Raqqa har nämligen blivit en viktig del i den ytterst komplicerade spelplan som det över sex långa kriget i Syrien skapat.

Den mångfald av aktörer som nu är involverade i kriget – USA, Ryssland, Turkiet, Syrienkurder, den väpnade syriska oppositionen, den syriska regimen – är visserligen alla motståndare till IS. Men de är också i många fall bittra fiender sinsemellan.

Att SDF, vars cirka 40 000 män och kvinnor i vapen till största delen kommer från den Syrienkurdiska YPG, fått en huvudroll i kampanjen mot Raqqa ses exempelvis med ytterst oblida ögon av Turkiet.

Den turkiska regimen betraktar nämligen YPG som en avläggare till det kurdiska separatistpartiet PKK, som är terrorstämplat i Turkiet.

Därför har Turkiet försökt förmå Natopartnern USA att inte stötta SDF. Turkiet fruktar att Syrienkurderna, som har sina starkaste fästen invid den turkiska gränsen, ska stärka de kurdiska självständighetssträvandena också i Turkiet.

Den turkiska armén, som också finns på marken i Syrien, stöder de västtillvända rebellerna inom FSA, Fria Syriska Armén. FSA är i sin tur fiender till SDF.

Att det kurddominerade SDF nu kommer att strida långt utanför sitt hjärtland i norra Syrien har också irriterat och oroat den arabiska befolkningen i Raqqa med omnejd. De fruktar att Syrienkurderna kommer att utnyttja sin militära medvind – och uppbackning av USA – till att utöka sitt eget territorium.

USA:s roll i Syrien är ifrågasatt av al-Assad-regimen i Damaskus, inte minst därför att USA under hela Syrienkriget stött de så kallade rebeller som vill störta den sittande presidenten.

Att amerikanska specialstyrkor nu opererar på marken i östra Syrien, och tränar SDF-styrkorna, ses med ytterst oblida ögon av Damaskus. USA försvarar sin närvaro med att målet är att krossa IS och dess terrorhot som sträcker sig långt utanför Syriens och Iraks gränser.

Detta geopolitiska kaos har fördröjt markoffensiven mot Raqqa. Det är knappast någon tvekan om att slutstriden om Raqqa kommer att bli blodig, utdragen och på alla vis påfrestande för civilbefolkningen.

Precis som i Mosul i Irak, den andra stora stad som åtminstone delvis ännu är en del av det vittrande ”kalifatet”, väntas IS använda civila som mänskliga sköldar.

Journalistkollektivet Raqqa slaktas i tysthet (RBSS) har, under stora uppoffringar och risk för livet, försökt rapportera om övergreppen från IS-terroristerna som invaderat ”deras” stad.

Men Raqqajournalisterna samlar också in uppgifter om döda och skadade civila i spåren av IS-motståndarnas framryckning. Sammanställningen av dödssiffrorna under maj månad är ytterst deprimerande läsning för den som till nöds trodde att de väststödda styrkorna skonar civila liv.

Den USA-ledda koalitionen som bekämpar IS har enligt denna statistik dödat 324 civila i Raqqaprovinsen under månaden maj, i huvudsak i samband med flygattacker.

SDF-milisens artilleri- och raketbeskjutning dödade under samma tidsperiod 35 civila syrier. IS-ockupanterna tog 57 syriers liv i Raqqaprovinsen i maj - de allra flesta föll offer för de landminor som IS placerat ut i stor skala kring staden.

De relativt sett låga dödssiffrorna för IS del förklaras med att deras kombattanter nu är upptagna med striderna som omringar staden Raqqa.

USA-koalitionens stora skörd av civila dödsoffer blir naturligtvis ett svårt problem att hantera i Raqqa när IS väl har besegrats. Den som har sett sin bror eller syster dödas eller skadas av en bomb från ett stridsplan kommer att ha svårt att se USA och dess allierade som befriare.

Erik Ohlsson

erik.ohlsson@dn.se"

"Fakta. Aktörerna

IS: Invaderade det tidigare rebellhållna Raqqa i januari 2014 och har infört ett skräckvälde.

SDF: Syriska försvarsstyrkorna, en milis som domineras av syrienkurdiska YPG och som leder offensiven mot Raqqa.

Turkiet: Stöder den Fria syriska armén (FSA). Bekämpar – förutom IS – Syriska försvarsstyrkorna (SDF).

USA: Samarbetar med Turkiet, stöder FSA men också det kurddominerade SDF.

Syrien: al-Assadregimen bekämpar FSA och har tidvis allierat sig med Syrienkurderna.

Ryssland: Stöder al-Assad och kurderna, har närmat sig Turkiet.

Lokala stammar: Det finns fyra dominerande stammar i provinsen. De flesta är sunnidominerade och fientliga mot al-Assad och Iran. **DN** "

DN ONSDAG 7 JUNI 2017

" IS-experten: De lockar unga med Nutella och sneakers

Gulliga kattungar, Nutella och sneakers. Det är viktiga komponenter för att locka unga västerländska personer att bli IS-anhängare, visar en ny rapport från Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI.

Rapporten visar att många av de unga IS-anhängarna identifierar sig med en ny typ av subkultur som kallas jihadi cool.

De lyssnar på våldsam jihadi-rap, kollar på välgjorda IS-videor på Youtube. Klädstilen inspireras av Islamiska statens ”uniform”, som består av svarta säckiga byxor, svarta tröjor och sneakers. Jihadi cool-kulturen kännetecknas av att den visar förebilder som de unga IS-anhängarna kan relatera till och också vill identifiera sig med.

— Unga IS-anhängare uppvisar alla tecken på att utgöra en egen subkultur med klädstil, musik och andra kulturyttringar, säger Lisa Kaati, forskare vid FOI och en av rapportförfattarna.

— Att ungdomar är mer benägna än andra att söka sig till extremistiska ideologier är inte något nytt. Ungdomar är lättare att locka eftersom de är i en osäkrare fas i livet och har inte lika bestämda åsikter. Sen är det kanske samma nybyggaranda som lockade svenskar att emigrera till USA under 1800-talet som lockar unga att ansluta sig till kalifatet. IS kan locka med hus och en bra lön, något som en förortskultur med kriminalitet och diskriminering i hemlandet kanske inte kan, säger Lisa Kaati.

Rapporten visar att varumärken och igenkänning är viktiga faktorer för att få IS-sympatisörer. Till exempel sprider IS bilder på

chokladkrämen Nutella och smågodiset Skittles för att visa att det som finns i västerländska länder också finns i kalifatet. IS har också hakat på nättrenden att visa bilder på gulliga katter, men där IS-anhängare gullar, klappar och sover med dem.

Det kan tyckas motsägelsefullt att IS använder samma kulturella symboler som det samhälle de vill förstöra, men enligt rapporten beror det sannolikt på att livsstilen fått stå över ideologin för att locka unga människor i väst att ansluta sig.

Propagandan som sprids till den arabiska världen är annorlunda jämfört med den som sprids till västerländska länder.

— Den som riktar sig till arabisktalande är mer krigisk och våldsam medan den västerländska kännetecknas mer av att locka västerländska ungdomar att ansluta sig till kalifatet, säger Lisa Kaati.

Svenska säkerhetspolisen uppskattar att drygt 300 svenska medborgare åkt till kalifatet för att ansluta sig till IS.

Carl-Johan Kullving
carl-johan.kullving@dn.se "

DN ONSDAG 7 JUNI 2017

" Tungt med Brexit för nästa regering

Analys I mars 2019 blir det dags för Brexit. Då ska Storbritannien lämna EU, oavsett om en ny uppgörelse finns klar. Detta måste vinnaren i brittiska parlamentsvalet på torsdag ta hand om.

På tvärs mot vad många på förhand trodde har det gått relativt bra för Storbritanniens ekonomi sedan folkomröstningen om Brexit för nästan ett år sedan.

Utslaget som blev att lämna EU följdes inte av kaos. Jämfört med det oklara läget dessförinnan inverkade det tvärtom lugnande att osäkerheten kunde minskas något.

Viktigast för brittiska ekonomin var dock att pundet föll kraftigt mot andra valutor. Det gav tillfällig draghjälp åt exporten och bidrog till att stärka den inhemska marknaden. Den redan låga arbetslösheten gick under 5 procent, där ligger fortfarande kvar.

Det ytliga intrycket kunde bli att Storbritannien tjänar ekonomiskt på Brexit.

Där är verkligheten nu på väg att komma i fatt. Stimulansen från ett svagare pund har visat sig övergående, i stället betyder den låga växelkursen att inflationen stiger.

Detta gröper ur britternas levnadsstandard som ännu inte har fullt återhämtat sig från finanskrisen 2008–2009. Samtidigt avstannar BNP-tillväxten, som under första kvartalet 2017 var nere på 0,3 procent – jämfört med kvartalet närmast före.

Brittiska ekonomin sedan Brexitbeslutet

Avmattningen gäller såväl privat konsumtion som bostadsbyggande och industriproduktion. Även tjänstesektorn, som väger tungt i den brittiska ekonomin, har bromsat in. Exporten går trögt, medan importen fortsätter att växa.

Arbetsmarknaden är het, men problemet med arbetskraftsbrist förvärras av en allt mer negativ attityd till invandring. Efter folkomröstningen om Brexit har också många med utländsk bakgrund valt att lämna Storbritannien.

Svackan i konjunkturen kan möjligen vara tillfällig, men det långsiktiga perspektivet ser ändå inte särskilt lovande ut.

Framför sig har Storbritannien en kritisk period som ska hanteras av nästa regering. Det gäller att på begränsad tid nå en uppgörelse om villkoren för utträdet ur EU och försöka få fram övergripande riktlinjer för vad som sedan ska komma.

Senast i mars 2019 måste detta stå klart, om inte tidtabellen förskjuts. Parterna står långt ifrån varandra. Om förhandlingarna kör fast kan följden bli att inget alls uppnås.

Nuvarande brittiska regeringen har bäddat för en sådan situation genom att envist hävda att ”inget avtal är bättre än ett dåligt avtal”.

Det kan visa sig att samma hårdnackade inställning råder även efter valet om Theresa Mays konservativa regering sitter kvar.

Från mars 2019 och därefter måste man sedan räkna med en varaktig försämring för Storbritannien när det gäller utbytet med EU-länderna.

Britterna kommer då att stå utanför den inre marknaden, med dess fria rörlighet för varor och tjänster, liksom kapital och arbetskraft.

Faran finns att nya handelshinder uppstår mellan Storbritannien och EU, åtminstone tills ett nytt frihandelsavtal finns på plats – och det kan dröja åtskilliga år.

Under tiden kan britterna söka närmare förbindelser åt andra håll, såsom länderna inom samväldet. Men de finner troligen att detta inte är så enkelt som har påstått.

Att förhandla med USA blir inte heller lätt, även om president Donald Trump påstår sig ha sträckt ut en hand.

Storbritannien, som är världens femte ekonomi, förblir dock ändå ett mycket viktigt land.

London kommer även framgent att vara en global finansmarknad, även om dess ställning naggas i kanten. Forskningen vid flera brittiska universitet håller världsklass. Britterna har framträdande industriföretag inom branscher som läkemedel, bilar och flyg.

För Sverige är Storbritannien en stor marknad, som för närvarande tar emot 6,5 procent av vår varuexport. Tjänstehandeln är också omfattande, liksom de gränsöverskridande investeringarna.

Men en blomstrande brittisk ekonomi utanför EU, som premiärminister Theresa May talar om, är nog ändå en illusion.

Internationellt riskerar Storbritannien tvärtom att hamna vid sidan om. Tudelningen av landet mellan London och övriga regioner kommer sannolikt att fördjupas.

Detta är problem som oroar brittiska politiker. Labourpartiets kritik kan knappast förvåna.

Mer överraskande är att Theresa Mays konservativa parti så utförligt uppmärksammar de växande klyftorna i sitt valmanifest.

Det gäller inte enbart de grupper som släpar efter, även om tonvikten ligger där. I manifestet finns också kritik mot hur företagsledares inkomster drar i väg uppåt.

Labourpartiet skulle, efter en valseger, slå till med skattehöjningar på höga inkomster. De konservativa vill ha en öppnare redovisning och hoppas att denna ska inverka tillbakahållande när det gäller företagsledares ersättningar.

Theresa May har kritiserats för okänslighet när det gäller att de gamla ska betala för äldrevården.

Ändå är det stor skillnad mot den politik som de konservativa har brukat stå för. Man kan inte sätta likhetstecken mellan henne och partiets marknadsekonomiska idol Margaret Thatcher.

Samtidigt har Labour rört sig långt åt vänster under sin ledare Jeremy Corbyn, så avståndet mellan partierna är fortfarande stort.

Vem som vinner valet är en öppen fråga. Men klart är att ekonomin kan ställa till problem för nästa brittiska regering. Efter Brexit väntar ingen dans på rosor.

Johan Schück

johan.schuck@dn.se "

"Fakta. Så ser landets ekonomi ut

BNP-tillväxt, från fjärde kvartalet 2016 till första kvartalet 2017: 0,3 procent.

BNP-tillväxt, från första kvartalet 2016 till första kvartalet 2017: 2,0 procent.

BNP per invånare: 41 183 USA-dollar (Sverige har 55 164 dollar per invånare).

Arbetslöshet: 4,6 procent av arbetskraften.

Ungdomsarbetslöshet: 11,9 procent.

Sysselsättningsgrad: 74,8 procent av befolkningen i arbetsför ålder.

Inflation: 2,7 procent.

Centralbankens styrränta: 0,25 procent.

Offentlig skuldsättning: 89,3 procent av BNP.

Offentligt budgetunderskott: -3,0 procent av BNP.

Bytesbalans: -4,4 procent av BNP.

Källa: Trading Economics "

DN ONSDAG 7 JUNI 2017

" Fram för den skandinaviske muslimen!

Efter terrorangreppen i Sverige och Danmark är det hög tid för muslimer i Sverige, Danmark och Norge att prata om en skandinavisk islam, skriver den norske författaren Mohammad Usman Rana.

Skandinavien är en enastående region i världen; Norge, Danmark och Sverige blir årligen rankade som några av de allra bästa länderna att bo i. Unga människor har en uppsjö av möjligheter i dessa avancerade välfärdssamhällen, med goda utsikter till utbildning, arbete och hög levnadsstandard. Trots detta har över 500 unga skandinaviska muslimer, från tre av världens rikaste och mest demokratiska länder, de senaste åren rest som jihadister till Mellanöstern.

Nyligen attackerades Stockholm av en IS-sympatisör och 2015 fick Köpenhamn uppleva hur en ung dansk muslim angrep en föreläsning och en synagoga. I Norge har säkerhetspolisen flera år i rad klassat muslimska extremister som det största hotet mot rikets säkerhet. Samtidigt finns det skandinaviska muslimer som inte stöttar IS, men som likväl har en enfaldig förståelse av islam, där religionen reduceras till tekniska påbud och förbud. De bokstavstroende, puritanska krafterna vinner mark, och försöker definiera hur islam ska utövas och tolkas i Skandinavien. Muslimer i mittfåran befinner sig under stark press, andligheten är på tillbakagång och islam står i lågor. Även i Skandinavien.

Mot denna bakgrund gav jag i fjol ut boken ”Norsk islam – hvordan elske Norge og Koranen samtidig”. Ambitionen var att formulera idéer som kunde bidra till att utveckla en förståelse av islam anpassad till den norska verkligheten. Med tanke på den kulturella och historiska gemenskap som existerar mellan Norge, Danmark och Sverige är det lika mycket ett skandinaviskt projekt, och bilden förstärks ytterligare av att utmaningarna i mötet mellan islam och dessa länder är ganska lika varandra.

En sådan gemensam utmaning är att många skandinaviska muslimer mentalt lever vid sidan av den skandinaviska kulturen, de är fortfarande upptagna av hur islam praktiseras i deras ursprungsländer. Men en stor andel av muslimerna är ju födda och uppvuxna i Norge, Danmark och Sverige. Vi är först och främst skandinaviska muslimer, och behöver utveckla en skandinavisk islam. En teologi som är förankrad i islams heliga texter och som samtidigt går att förena med de skandinaviska referensramarna och den liberala demokratin.

Varför behövs då en utveckling som mynnar ut i en skandinavisk islam? Mitt svar är tudelat: Religionen islam kräver en sådan anpassning, och dessutom behöver unga skandinaviska muslimer hitta balansen mellan det skandinaviska och det muslimska i sin identitetsutveckling. På detta sätt kan man hejda radikalisering och hatiskt tankegods på ett tidigt stadium. Det är därför på tiden att skandinaviska muslimer samarbetar om att utkristallisera en skandinavisk islam, som gör att skandinaviska muslimer kan förena sina två identiteter. Det ska inte vara någon motsättning mellan att vara praktiserande muslim och samtidigt vara en lojal skandinav.

Dessvärre är många unga skandinaviska muslimer okunniga om att begreppet *kontextualisering* är en central princip i traditionell och ortodox islamisk teologi, att islam måste sättas i sitt sammanhang både vad gäller tid och plats. På grund av ett ökande salafistiskt inflytande bland skandinaviska muslimer betraktas islam som en statisk storhet. Men sådana renläriga grupper bryter mot traditionell sunni- och shiaislam, som lägger stor vikt vid kontextualisering och nytolkning av islams heliga texter.

En av världens främsta islamiska teologer, den syriske Shaykh Muhammad al-Yaqoubi sa något intressant i ett tal på Zaytuna College i Kalifornien. Han framhöll att det traditionella islams utveckling frystes i tiden för mer än 100 år sedan. Shaykh Yaqoubis tydliga uppmaning var att det måste produceras ny teologisk litteratur som är anpassad till vår tid, eftersom det har skett stora förändringar i livsstil, ekonomi och politiska förhållanden de senaste hundra åren. Det är värt att påpeka att Shaykh Yaqoubi inte är någon modernist eller reformist, utan gott och väl håller sig inom ramarna för islamisk konservatism.

Ett av de främsta hindren för anpassning av islam till en skandinavisk verklighet, tror jag, är att islam i allt högre grad har börjat uppfattas som en politisk ideologi. När vissa muslimer får för sig att religiositet är liktydigt med att införa en utopisk islamisk stat, samtidigt som Skandinavien präglas av liberal demokrati och sekularism, uppstår en intellektuell spricka. Bakgrunden till denna konflikt är att det, efter det osmanska rikets fall och i kölvattnet av kolonialismen, har växt fram grupperingar som har använt islam som ett politiskt verktyg. De mest extrema moderna exempeln är Al-Shabab, talibanerna och IS.

I internets tidsålder, och med ett Mellanöstern i kaos, har dessa politiska tankar om islam nått skandinaviska breddgrader med en väldig kraft. Men är islam verkligen en politisk ideologi? Tim Winter, professor i Cambridge och erkänd islamisk teolog, menar att det vore felaktigt att definiera den här typen av statsbildningar som islamiska. Vid sitt Norgebesök 2011 visade han att det historiskt inte finns några motsvarigheter till det som man i modern tid karakteriserar som islamiska stater.

Winter menade även att islamiska nationer historiskt inte har blandat sig i invånarnas privata förehavanden – och att mikrostyrning av människor inte har någon grund i islamisk historia. Detta bekräftas av en av västvärldens mest framstående islamiska intellektuella, den ortodoxa sunnimuslimska amerikanen Hamza Yusuf. Som jag visar i min bok menar Yusuf att islam inte är en ”ideologi, politisk eller av annat slag. Islam är en uppenbarelse från Gud som förklarar och påminner folk om deras plikter inför Skaparen”.

För att muslimer på ett djupare intellektuellt plan ska klara av att förena sin skandinaviska och islamiska identitet är det avgörande att den muslimska synen på islam avpolitiseras. Därför är budskapet i min bok att muslimer visst kan vara praktiserade och socialkonservativa muslimer, men att man bör skilja på personlig religiositet och politik. Staten ska inte styra människors moral och privatliv. En skandinavisk muslim kan vara socialkonservativ och praktiserande muslim och samtidigt politiskt liberal.

Vidare tror jag att skandinavisk islam bör utvecklas till att bli en holistisk kultur som inte bara berör teologi, med påbud, förbud och trossatser, utan som också handlar om samhället, mellanmänskliga relationer och kulturella aspekter som konst, idrott och liknande. Därför intervjuar jag i boken Skandinaviens kanske största kulturella kändis, den danska artisten artisten Isam Bachiri, känd från Outlandish.

Med detta sagt är jag övertygad om att skandinaviska muslimer bör navigera sin skandinaviska form av islam inom ramarna för en traditionsenlig teologisk trovärdighet. Detta är inte minst nödvändigt för att väcka tillit hos den stora massan av skandinaviska muslimer, när både svenska, danska och norska traditioner och samhällsuppfattningar införlivas i utvecklingen.

En opinionsundersökning (Gallup Coexist Index) från 2009 visar till exempel att 58 procent av franska muslimer har en stark religiös identitet, medan 23 procent av den övriga franska befolkningen svarar samma sak. Motsvarande siffror i Stortbritannien är 75 respektive 23

procent. Liknande förhållanden råder bland skandinaviska muslimer. Att förvänta sig att de ska omfamna en liberal moral i sina personliga liv är inte bara orealistiskt, det är också djupt antiliberalt och orimligt. Man kan däremot förvänta sig att också socialkonservativa och religiösa muslimer placerar sin religiösa praktik i ett skandinaviskt sammanhang, värdesätter jämställdhet, har respekt för oliktänkande, inte kräver att islamkritik censureras och står upp för demokratin.

Det är utan tvivel skandinaviska muslimers eget ansvar att mejsla ut en skandinavisk-muslimsk identitet. Samtidigt är det avgörande för dess själva existens att samhället har tillräckligt högt i tak för att också acceptera strömningar som slår vakt om religionen. En religionsfientlig och aggressiv sekularism av fransk modell omöjliggör en skandinavisk islam, medan en liberal sekularism öppnar för en sådan utveckling.

Samhället i stort bör inte se vanliga islamiska seder som slöja, bön, moskéer och skägg som ett tecken på radikalisering. Ett sådant likställande bidrar till att alienera många unga muslimer, och då är vägen kort för att göra dem till extremister som lever på myten om att det pågår ett krig mellan västvärlden och islam.

Mohammad Usman Rana är författare till boken ”Norsk islam – hvordan elske Norge og Koranen samtidig” (Aschehoug forlag) och prisbelönt krönikör i Norge. Översättning från norska: Kristina Lindquist.

Mohammad Usman Rana "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Vingel i skuggan av våldet

Meningen var att torsdagens brittiska val skulle handla om Brexit och ekonomi. Attentaten i Manchester och London har i stället satt fokus på terrorismen. Ingen kan dock beskylla de politiska ledarna för precision.

Den konservativa premiärministern Theresa May har sagt att ”det är nog” och låtit som om hon är redo att städa bort diverse lagar om mänskliga rättigheter. Hon tycks framför allt vara ute efter att minska misstänkta extremisters rörelsefrihet, och möjligen deportera dem, även när det inte finns bevis som håller i domstol. Så konkret är det inte. Men Tories har sedan tidigare en problematisk relation till Europakonventionen om mänskliga rättigheter.

Labours ledare Jeremy Corbyn, som kommer från yttervänstern, har angripit May för att hon som inrikesminister minskade antalet poliser. Corbyn lovar fixa nya konstaplar, men han brukar inte vilja låta dem göra något. Han har i åratal konsekvent röstat emot alla förslag i parlamentet om skärpt antiterrorlagstiftning. Dessutom är han känd för sin förstående attityd till terrororganisationer som IRA och palestinska Hamas.

Efter nästan varje attentat i Europa uppstår diskussioner om huruvida mördarna hade kunnat stoppas. En valrörelse förfaller lätt till frågor om vems felet är. I Storbritannien hade motsvarigheten till Säpo information om extremistiska böjelser hos minst två av de tre gärningsmännen i lördags.

Men polisen har kontinuerligt runt 500 utredningar i gång, och över 20 000 individer anses eventuellt vara ett hot. Hur alla dessa ska bevakas och desarmeras har varken May eller Corbyn svar på. Den brittiska lagstiftningen är redan frikostig när det gäller övervakning.

Debatten speglar valrörelsen i stort. May har drivit en svajig kampanj med hugskott och U-svängar. Corbyn delar för sin del ut generösa löften till allt och alla: barnfamiljer, studenter, pensionärer. Labours skugginrikesminister kunde inte förklara var pengarna till fler poliser skulle komma ifrån, och fick sparken dagen före valet.

Opinionsmätningarna spretar vilt. Utan tvivel har Tories överlägsna ledning blivit mindre, men trots Mays misstag vore det märkligt om hon förlorar. Om terrorn påverkar resultatet återstår att se. Hur som helst bör politiker avhålla sig från oöverlagda utspel i stridens hetta. Det finns en motsättning mellan frihet och säkerhet, mellan personlig integritet och terroristjakt. Balansen måste avvägas noga.

Gunnar Jonsson

gunnar.jonsson@dn.se "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

"Terrorhotet präglar slutspurten

Premiärminister Theresa May ville att nyvalet i dag skulle handla om Brexit – och om henne själv. I stället präglas valrörelsens slutspurt av terrorhotet och Labourledaren Jeremy Corbyns överraskande framgångar. Med bara timmar kvar till att vallokalerna stänger håller bägge läger andan.

London.

Vid London Bridges södra brofäste brinner fortfarande ljusen för de som dödades i lördagens terrordåd. Bland blommorna ligger handskrivna hälsningar och röda hjärtan. Ingen annan fråga har präglat valrörelsens slutspurt mer än hotet från terrorismen. Det har dominerat partiernas utspel in i det sista. Premiärminister Theresa Mays får stor uppmärksamhet för sitt löfte om att inskränka de mänskliga rättigheterna om det så krävs för att stoppa terroristerna. Kortfattat handlar det om att misstänkta terrorister lättare ska kunna utvisas och kontrolleras, även om det inte finns tillräckliga bevis för en rättegång.

– Om våra lagar för mänskliga rättigheter hindrar oss från att göra det, då kommer vi att ändra lagarna så att vi kan göra det, sade hon inför jublande konservativa väljare under ett kampanjtal.

Hennes kritiker var inte sena med att peka ut förslaget som ett sista desperat försök att vända svikande opinionssiffror och flytta fokus från

de eventuella misstag som myndigheterna begått i samband med de senaste terrordåden.

– Terrorismen kan inte bekämpas genom att riva upp våra grundläggande rättigheter och vår demokrati, kontrade den socialdemokratiske Labourledaren Jeremy Corbyn i BBC på onsdagen.

Det råder ingen tvekan om att Theresa May är hårt pressad av den uppblossande debatten om polisens resurser och säkerhetstjänstens arbete. Jeremy Corbyn missar inte ett tillfälle att påminna väljarna om att May under sin tid som inrikesminister och ansvarig för säkerhetsfrågor drev igenom stora nedskärningar inom polisen.

När Theresa May överraskande utlyste nyvalet i april ledde hennes konservativa Tories med omkring 20 procent framför socialdemokratiska Labour, en ledning som borde vara ointaglig. Valet skulle ge May ett starkt mandat inför Brexitförhandlingarna och lansera henne som den starka ledare landet behöver när man ska säga adjö till EU. Den då omåttligt populära May förväntades sopa banan med den stridbare vänstermannen Jeremy Corbyn, vars tid inom toppolitiken spåddes gå mot sitt slut.

Det var sannolikt en grov felbedömning. Med bara timmar kvar till att vallokalerna stänger har Mays försprång gått upp i rök och valet ser ut att bli en riktig rysare. När detta skrivs skiljer några få procentenheter partierna åt, förvisso med fördel Tories. Även om de brittiska opinionsinstituten dras med välförtjänt dåligt rykte efter att ha misslyckats med att ringa in utgången i flera av de senaste valen, nu senast i samband med Brexit, toppar det jämna opinionsläget nyheterna under den sista kampanjdagen.

När DN talar med konservativa väljare i London är deras omdöme om premiärministerns valrörelse samstämmigt: Mays insats har varit urusel. Hon har framstått som arrogant och alltför självsäker. Det var ett misstag att vägra ställa upp i tv-debatterna, och en katastrof att lyfta diskussionen om hur ålderdomsvården ska finansieras. Missnöjet syns i mätningarna över hur stor andel av väljarna som är nöjda respektive missnöjda med partiledarna. Theresa May har sedan hon blev premiärminister fått stöd av över 50 procent av väljarna, en siffra som nu dalat till 43 procent, enligt opinionsinstitutet Ipsos Mori. Samtidigt har stödet för Corbyn ökat kraftigt från förvisso usla nivåer på 7 procent nöjda väljare till 39 procent.

Theresa May, som flög privatplan från Southampton i södra England till Norfolk i norr under den sista kampanjdagen, har själv inte velat kommentera de svikande opinionssiffrorna.

– Jag har haft roligt under kampanjen, sade hon till medföljande journalister.

Om glädjen håller i sig ända till att rösträkningen är färdig återstår att se.

Lina Lund

lina.lund@dn.se"

"Fakta. Så säger opinionsmätningarna

Konservativa Tories: 42,9 procent.

Socialdemokratiska Labour: 37,2 procent.

Liberaldemokraterna: 8,1 procent.

Nationslistiska Ukip: 4 procent.

Siffrorna bygger på tidningen The Telegraphs sammanvägning den 6 juni av flera opinionsmätningar. "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" EU-anhängare planerar att rösta taktiskt

I Brighton röstade nästan 70 procent förra året för att stanna i EU. Flera av dessa EU-vänner ska rösta taktiskt i torsdagens val för att få bort konservativa Tories. Liberaldemokraten Gillian Gee väljer till exempel Labour.

Brighton.

Under de sista skälvande timmarna av valkampanjen är det full fart inne på Labours högkvarter i Hove, ett av valdistrikten i Brighton. Folk strömmar in och ut ur lokalen för att hämta flygblad, klisterlappar och kartor där olika rutter är markerade. Väljarna ska få ett sista knack på dörren för att så många som möjligt verkligen ska gå och rösta.

Gillian Gee är ingen traditionell valarbetare för socialdemokratiska Labour. Tvärtom. Hon är medlem i Liberaldemokraterna.

– Det är enda partiet som har en vettig Europapolitik, säger hon bestämt.

Men än viktigare för Gillian Gee är att få en parlamentsledamot som arbetar för att Storbritannien ska ha ett nära samarbete med EU. Det har hon diskuterat med andra i sin lokala partigrupp och Gillian Gee har bestämt sig för att rösta taktiskt. Det betyder Labours kandidat Peter Kyle, eftersom Liberaldemokraterna inte kan vinna i Hove.

– När Europafrågan är så viktig har jag inget emot att rösta taktiskt. Dessutom är Peter Kyle en bra företrädare för oss i flera andra frågor, säger Gillian Gee.

Hur ser du på att din röst Labour även betyder att du vill ha Jeremy Corbyn som premiärminister?

– Jag kan medge att det var lite bekymmersamt och jag har vänner som avråder mig. Men jag anser att han har bättrat sig under valrörelsen, jag gillar mer av vad jag ser och jag vill hellre ha honom än Theresa May, säger Gillian Gee.

Hon påpekar dessutom att Peter Kyle i Hove är mer positiv till EU än Labourledningen och därför behövs i parlamentet i London.

Gillian Gee är inte den enda som röstar taktiskt i Brightonområdet.

Petra Kopp, som också kampanjar för Labour, har en vän som vanligen röstar grönt och en som röstar på Labour – två vänner som bor i olika valkretsar. Petra Kopp har sammanfört dem och de har lovat byta röster med varandra.

– Röstbytet baseras helt på förtroende. Det är förbjudet att fotografera din röstsedel, säger Petra Kopp.

Förra valet, 2015, vann Labours Peter Kyle knappt över konservativa Tories kandidat. Men till skillnad från den gången ställer inte högerpopulistiska Ukip upp med en kandidat i år. Petra Kopp och Gillian Gee befarar att många av de som röstade Ukip kommer att välja Tories nu.

– Det är riktigt jämnt här i Hove och jag är nervös över hur det ska gå, säger Petra Kopp.

Det är inte bara väljarna som röstar taktiskt. De politiska partierna tänker i samma banor. Gröna partiet, Liberaldemokraterna och Skotska nationalistpartiet har i flera valkretsar gjort upp om att bara ett av

partierna ska ställa upp med kandidat. Allt för att kunna hålla en enad front mot Tories och inte splittra rösterna.

Storbritanniens valsystem, där bara en kandidat väljs i varje valdistrikt, gynnar sådana samarbeten.

– Jag tror att det taktiska röstandet får större genomslag i detta val än tidigare, säger Paul Taylor, som är medlem i Gröna partiet.

Hans valkrets, Brighton Pavillion, är landets enda där Gröna har vunnit majoriteten och Caroline Lucas är parlamentsledamot.

– Jag har alltid röstat efter mina politiska principer, men lutar åt att jag skulle kunna rösta taktiskt. Det har inte bara med Brexit att göra, utan även med sociala frågor och jag hoppas verkligen att Tories förlorar sin majoritet. Då måste de lyssna mer på Gröna, SNP och Liberaldemokraterna, säger Paul Taylor.

Han är ute och knackar dörr för Gröna och oroas av att så många, särskilt unga, säger att de inte ska rösta.

– Det är verkligen synd. Jag kan förstå att de är desillusionerade när det gäller politikerna, men det enda sättet att ändra på det är genom politiken, anser Paul Taylor.

I folkomröstningen förra året röstade 48 procent för att stanna i EU. Det parti som tydligast riktat in sig på de väljarna är Liberaldemokraterna, som vill ha en andra folkomröstning. I den ska britterna få säga sitt om utfallet av Brexitförhandlingarna med EU, anser partiet.

Petra Kopp är osäker på om en andra folkomröstning är rätt väg.

– Det viktigaste nu är att få bort Tories majoritet. Då får åtminstone parlamentarikerna chans att säga sitt om utfallet av förhandlingarna. Annars är jag orolig att Tories bara kör över parlamentet, säger hon.

Liberaldemokraterna har stigit i opinionen sedan förra valet, men inte alls till de högre nivåer som man hade fram till 2010, då partiet satte sig i koalitionsregering med Tories.

– De som röstade för att stanna i EU kan grovt sett delas upp i två lika stora grupper. En består av en hård kärna som vill ändra på Brexit och de kan möjligen lockas av Liberaldemokraterna, tror professor Tony Travers vid London School of Economics.

Den andra halvan har, enligt honom, förlikat sig med utfallet i folkomröstningen och för dem är Brexit bara en av flera frågor som avgör vilket parti som få deras röster.

Pia Gripenberg

pia.gripenberg@dn.se "

I Hove står kampen mellan Labour och Tories. Ukip ställer inte upp med en kandidat, vilket anses gynna Tories.
I Brighton Pavillion är Gröna partiet favorit. För att gynna Gröna partiet låter Liberaldemokraterna bli att ställa upp med en kandidat.
I Brighton Kemptown står kampen mellan Labour och Tories. För att gynna Labour låter Gröna partiet bli att ställa upp med en kandidat.
Ukip låter bli att ställa upp med en kandidat, vilket anses gynna Tories.
Liknande samarbeten, officiella eller inofficiella, finns på flera håll i landet. "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Jordskredsseger det enda som gäller för Theresa May

Brittiska val är alltid svåra att förutse, och torsdagens kanske mer än på länge. Fyra scenarier är fortfarande tänkbara. DN reder ut begreppen.

1 Jordskredsseger för May

I mitten av april, när Theresa May oväntat begärde nyval, var det detta hon hoppades på: att öka Konservativa partiets, Tories, majoritet från svaga 17 mandat i underhuset, till ett stort gap på uppåt 100 mandat (brittiska underhuset har 650 platser med talmannen).

Opinionsmätningarna gav henne goda skäl att vara optimistisk, med ledningar på 20 procentenheter eller mer i förhållande till Labour.

Den marginalen har krympt kraftigt, men på grund av det brittiska systemet med majoritetsval i enmansvalkretsar kan en stor seger för Konservativa ändå inte uteslutas.

Partiet, och May själv, satsar i valspurten hårt på Labourfästen där stora majoriteter röstade för Brexit. Kan de ta över rösterna från högerpopulistiska Ukip har de en bra chans att erövra tidigare ”säkra” Labourmandat på sådana platser.

En marginal på 50–80 mandat är ingenting jämfört med Margaret Thatchers 188 mandat 1983. Men det skulle ge May arbetsro och en egen godkänd-stämpel från väljarkåren, möjligen också den stärkta position inför Brexitförhandlingarna som hon hoppas på.

2 Oförändrat läge

Fortsatt egen majoritet för Tories, men med en marginal mot Labour liknande den som gäller i dag – det är ett scenario som många betraktar som mycket troligt efter Jeremy Corbyns starka valspurt.

För Theresa May vore ett sådant resultat genant. Att efter allt ståhej kring nyvalet hamna tillbaka på ruta ett, det var definitivt inte vad hon hade önskat sig.

Kritiker inom partiet kommer säkert att kräva premiärministerns avgång vid detta resultat. Det troliga är ändå att May sitter kvar.

För Corbyn, som varit ifrågasatt inom sitt parti, skulle detta vara en framgång, särskilt jämfört med de opinionssiffror han hade i valrörelsens inledning.

Med en röstandel på runt 35 procent skulle han dessutom kunna hänvisa till långt större stöd i befolkningen än företrädarna Ed Miliband i valet 2015 och Gordon Brown 2010. Han och hans vänsterfalang inom Labour skulle gå stärkta ur striden.

3 Tories störst utan majoritet

Ett så kallat ”hung parliament” (”hängt parlament”), utan egen majoritet för något parti, innebär en resa tillbaka till det läge som rådde åren 2010–2015, då Cameron regerade i koalition med Liberaldemokraterna.

Som största parti skulle de Konservativa tvingas söka ett eller flera partier att gå i koalition med, vilket skulle vara svårare än för sju år sedan eftersom Liberaldemokraternas ledare Tim Farron på förhand har uteslutit en roll som ”junior partner” i en konservativ regering. Och någon tradition av ”stora koalitioner” mellan höger och vänster finns inte i Storbritannien.

Att förlora majoriteten i parlamentet skulle vara ett politiskt och personligt fiasko för May. Hon skulle troligen avgå direkt.

Förhandlingarna om regeringens sammansättning skulle bli väldigt svåra i ett läge där inget parti egentligen framstår som vinnare – om man räknar med att Tories fortfarande har fler mandat än Labour.

4 Seger för Corbyns Labour

Att Corbyns starka valrörelse skulle resultera i ett maktskifte är en riktig högoddsare – och inget som någon bedömare egentligen tror på. Det skulle bland annat kräva att yngre väljare, mellan 18 och 24 år, plötsligt ökade sitt valdeltagande mycket kraftigt – och troligen dessutom att tidigare Ukipväljare i områden som var starkt för Brexit valde att gå tillbaka till Labour i stället för att stödja May.

Att tappa en ledning på 20 procentenheter på sex veckor skulle vara ett fiasko med få motsvarigheter i Storbritanniens politiska historia. För Mays del skulle det innebära att hon lämnade posten som partiledare – inte bara den som premiärminister – illa kvickt.

På europeisk, och även internationell nivå skulle en seger för Corbyn tolkas som ett politiskt jordskred i stil med Donald Trumps triumf i fjolårets amerikanska val.

Corbyn är ju inte någon vanlig Labourledare – han är den mest vänsterinriktade kandidat till premiärministerposten som partiet fört fram på decennier. Många skulle tala om en reaktion mot globalisering och mot den mittenpolitik som både Labour och andra socialdemokrater har fört sedan Tony Blairs tid.

Tabubelagda förslag som att förstatliga delar av ekonomin skulle komma upp på dagordningen igen, och fler politiker skulle åter börja tala om sig själva som socialister snarare än ”vänster–mitten”.

Ingmar Nevéus

ingmar.neveus@dn.se "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Här är frågorna som partierna går till val på

London. Tories vill kraftigt minska invandringen, Labour vill avskaffa universitetens studieavgifter och LibDem vill få till en ny omröstning om EU. Inför dagens parlamentsval i Storbritannien redogör DN för de sex största politiska partiernas viktigaste valfrågor.

Konservativa Tories

Partiledare: Theresa May, premiärminister.

Viktigaste frågorna: Att Storbritannien får till ett bra och smidigt avtal med EU i Brexitförhandlingarna. ”Ingen lösning är bättre än en dålig lösning”, enligt Theresa May. Partiet betonar vikten av att landet får vad man kallar ett starkt ledarskap och en bra förhandlingsposition. Vidare utlovas att budgeten ska vara i balans senast år 2025 och att invandringen till Storbritannien ska minska kraftigt. Partiet vill öka bostadsbyggandet och höja anslagen till sjukvården.

Så ställer sig partiet till Brexit: Tories var internt djupt splittrat inför Brexitomröstningen, men driver nu en tydlig linje om att landet ska lämna den gemensamma marknaden och tullunionen.

Socialdemokratiska Labour

Partiledare: Jeremy Corbyn.

Viktigaste frågorna: Lovar ökade satsningar på sjukvård, bostadsbyggande och infrastruktur, med målet att tågbranschen och energisektorn ska förstatligas. Vill avskaffa universitetens studieavgifter och införa gratis lunch till alla skolbarn. Företag och höginkomsttagare som tjänar mer än motsvarande 900 000 kronor om året ska betala mer i skatt. Storbritannien ska ta emot asylsökande i enlighet med internationella avtal.

Så ställer sig partiet till Brexit: Kampanjade för att stanna i EU och vacklar nu i inställningen till hur Brexit ska genomföras.

Socialliberala Liberaldemokraterna LibDem

Partiledare: Tim Farron.

Viktigaste frågorna: Att Storbritannien ska stanna i EU och att det ska hållas en ny Brexitomröstning efter att avtalet med Bryssel är färdigförhandlat. Vill höja inkomstkatten för samtliga britter i syfte att öka anslagen till sjukvårdssystemet. Vidare vill partiet låna pengar för att genomföra stora satsningar på infrastruktur, bostadsbyggande och utbildning. Öppnar för att ta emot 50 000 flyktingar från Syrien de närmaste fem åren.

Så ställer sig partiet till Brexit: Starka förespråkare för att stanna i EU.

Skotska nationalistpartiet SNP

Partiledare: Nicola Sturgeon.

Viktigaste frågorna: Att Skottland ska fortsätta vara en del av EU. Lovar att det ska hållas en ny folkomröstning om självständighet efter att avtalet med Bryssel är klart. Vill se höjda minimilöner och höjd skatt för höginkomsttagare. Argumenterar för att övriga Storbritannien ska ta efter Skottlands relativt stora anslag till sjukvården och bostadsbyggandet, samt införa gratis universitetsstudier.

Så ställer sig partiet till Brexit: Högljudda motståndare till att Storbritannien ska lämna EU.

Nationalistiska Ukip

Partiledare: Paul Nuttall.

Viktigaste frågorna: Att Storbritannien ska ha lämnat EU år 2019 utan att ha behövt betala till Bryssel. Partiet vill kraftigt minska invandringen, med målet att nettoinvandringen ska ligga kring noll om fem år. Vidare vill man införa ett poängsystem av australiensisk modell för högutbildad arbetskraft som vill arbeta i Storbritannien. Partiet vill minska utlandsbiståndet för att i stället lägga de pengarna på sjukvården. Förespråkar ett industriellt byggande som människor med lägre inkomster har råd med, med löftet om att tillhandahålla 100 000 bostäder till unga britter.

Så ställer sig partiet till Brexit: EU-utträdet är partiets viktigaste fråga.

Miljöpartiet Gröna

Partiledare: Caroline Lucas och Jonathan Bartley.

Viktigaste frågorna: Vill att det hålls en ny Brexitomröstning efter att Storbritanniens avtal med Bryssel är färdigförhandlat. Vill se skärpta lagar och regler på miljöområdet, införa en medborgarlön och på sikt en fyra dagars arbetsvecka. Partiet vill att tågtrafiken och posten förstatligas, att all sjuk- och tandvård görs gratis och att studieavgifterna avskaffas. Inom flyktingpolitiken pläderar man för ett ”humant” mottagande. Vidare argumenterar partiet för en höjd förmögenhetsskatt och skatt på finansiella transaktioner.

Så ställer sig partiet till Brexit: Kampanjade för stannasidan. Vill att Storbritannien ska fortsätta vara en del av den gemensamma marknaden.

Lina Lund

lina.lund@dn.se "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Storbritannien har några av världens mest brutala kvällstidningar.

Men ingen får politikerna att darra mer än The Daily Mail. Paul Dacre är den hemlighetsfulla chefredaktören som har anklagats för att ha orsakat Brexit. Nu gör han allt för att Theresa May ska vinna valet i dag.

Paul Dacre ger i princip inte intervjuer. Vill han säga något gör han det genom sin tidning. Varje morgon kommer hans chaufför och hämtar honom vid huset i Knightsbridge i västra London och kör honom till The Daily Mails redaktion i Kensington. Här tillbringar han mellan 14 och 18 timmar. Paul Dacre arbetar inne på sitt kontor och först klockan sju på kvällen brukar han stega ut på redaktionsgolvet.

Vilka artiklar ska med i tidningen, vilka ska kastas? Han skriver om rubriker och ändrar i ingresser.

Ända sedan förra sommaren har The Daily Mail utmålat premiärminister Theresa May som en reinkarnerad Margaret Thatcher. Theresa May är den starka ledare som Storbritannien behöver, enligt tidningen. Hon är den enda som på allvar kan frigöra Storbritannien från EU.

Men Paul Dacre hade inte räknat med att Theresa May skulle göra en så medioker valrörelse. Bilden av den principfasta premiärminister som målas upp i Paul Dacres tidning stämmer dåligt överens med den nervösa kvinna som det brittiska folket har sett på tv i valrörelsen.

Spelar det någon roll?

Kan brittiska kvällstidningar fortfarande avgöra val?

The Daily Mail har en upplaga på 1,5 miljoner och hela tidningen redigeras fortfarande på papper. Paul Dacre och de andra redaktörerna skriver saker i marginalen på utskrivna sidor som: ”För helvete, din text är så dålig att den får mig att tappa viljan att leva." Det finns en brandtrappa som går ut från redaktionen, där kan journalister som blivit utskällda gå och sätta sig och gråta, berättar författaren Adrian Addison i sin nya bok om The Daily Mail.

”Ja, vi skriker mycket på redaktionen, men skrik skapar energi och energi gör att folk skriver bra rubriker”, förklarade Paul Dacre för BBC i en intervju.

Monty Python har skämtat om att ifall Paul Dacre hade genomgått en rövhålstransplantation hade rövhålet avvisat Paul Dacre. Själv föredrar han skällsordet ”fitta”. Han är känd för att rusa ut på redaktionsgolvet och skrika att alla är ”en enda bunt av fittor”, skriver Adrian Addison i sin bok. Journalisterna skämtar om att bli ”dubbelfittade”: att bli kallade ”fitta” av Paul Dacre två gånger i samma mening. Det är vanligt att han skickar ut två reportrar för att göra samma jobb: ”Jag vill inte att ni två fittor håller varandra i handen!” Det betyder att de inte ska hjälpas åt, berättar tidigare Daily Mail-journalister i boken "Mail Men". Tanken är att båda reportrarna jagar på samma historia och sedan får den bästa versionen gå i tidningen. På The Daily Mail tror man på konkurrens som arbetsmetod. Arbetsmiljön är stenhård. Men journalisterna får bra betalt.

– De som går till The Daily Mail säljer sig till djävulen, säger en gammal tidningsräv.

Hon verkar samtidigt ha stor respekt för denna djävuls redaktörsförmåga.

Paul Dacre ser sig själv som en dirigent: det är hans jobb att få text, bild och rubrik att bli något mer än summan av sina delar. Det är han som blåser in tidningens själ på varje sida. Och han är bra på det. Varje tidning måste ha en själ.

Med detta är han mycket tydlig.

Folk tror dock att han kan göra mer än så.

Bestämma vem som blir premiärminister, till exempel.

Eller skrämma halva väljarkåren till att rösta för Brexit.

Den moderna kvällstidningen föddes i Storbritannien. Hit kom industrialiseringen först och järnvägen gjorde det möjligt att få ut tidningar till en bred läsekrets. The Daily Mail lanserades den 4 maj 1896 och blev den första dagstidning som vände sig till både kvinnor och män. I en tidning som kostade hälften så mycket som de andra fanns plötsligt både nyhetstexter *och* kolumner om mode, matlagning och barnuppfostran. Dagstidningar hade tidigare varit något för det fina folket: för bankmännen och politikerna. De var skrivna av män, för män och handlade nästan uteslutande om en värld dit kvinnor inte hade tillträde.

The Daily Mail var annorlunda.

Där redaktörerna på traditionella dagstidningar som The Times mer eller mindre struntade i i vilken ordning texterna trycktes i tidningen (det fick tryckeriet bestämma) var det här Daily Mail lade sitt fokus. Det var viktigt hur saker och ting presenterades. Tidningsbuden utanför Kings Cross Station sålde plötsligt dagstidningar till människor som de aldrig hade sålt till förr.

Människor som de inte trodde över huvud taget läste.

Lord Salisbury, den dåvarande premiärministern, avfärdade The Daily Mail som en tidning ”av kontorspojkar, för kontorspojkar”.

Det skulle han inte gjort.

I dag är de brittiska kvällstidningarna kända över hela världen för sin alldeles särskilda blandning av skvaller, sport, sex och sensation.

Kvinna, 63, blev ”gravid i munnen” med bläckfiskbebis efter att ha ätit calamari

Barnmat och småkakor kan leda till cancer

Jag har haft sex med 1000 män, men tidigare var jag själv man

Politik är och har alltid varit en central del av den brittiska kvällspressens framgång. I brittiska kvällstidningar finns ingen uppdelning mellan ledarsida och nyhetsbevakning. Tar en tidning ställning för en viss fråga eller ett visst politiskt parti kommer hela tidningen att kampanja för detta mål: på nyhetsplats såväl som på ledarplats.

Storbritannien har en polariserad politisk kultur. Majoritetsval i enmansvalkretsar tenderar att gynna ett högt och aggressivt tonläge. I det brittiska parlamentet betyder ”debatt” att stå på var sin sida av underhuset och skrika på varandra. Det är denna politiska kultur som har blandats med kvällstidningarnas behov av att sälja lösnummer.

Resultatet är ett av västvärldens mest politiserade medieklimat.

”Vi måste slå tillbaka, vi måste slå tillbaka”, vrålade en redaktör på The Daily Mail på redaktionsgolvet i valrörelsen 1987, berättar Adrian Addison i "Mail Men". The Daily Mail stödde Margaret Thatcher och Labour hade precis fått in en retorisk stöt på henne. I valrörelsen var

tidningen en rak förlängning av det konservativa partiets informationsavdelning och varje attack på Margaret Thatcher var en attack på The Daily Mail.

– Storbritannien har i över hundra år haft en onaturligt centraliserad tidningsmarknad, förklarar professor Adrian Bingham.

Han är historiker och har forskat på de brittiska kvällstidningarnas historia.

– Nästan alla andra europeiska länder har haft en starkare lokalpress än Storbritannien och där har de nationella tidningarna inte kunnat roffa åt sig samma politiska inflytande.

I Storbritannien kom marknaden snabbt att domineras av en handfull Londonbaserade tidningar, säger Adrian Bingham. Redaktörerna satt i huvudstaden och hade ofta både starka politiska agendor och närhet till maktens korridorer. Storbritannien har en lång historia av redaktörer och tidningsägare med få skrupler. Makthavarna har därför en nästan nedärvd rädsla för kvällstidningarna. Det brittiska folkets förtroende för medierna är däremot rekordlågt.

I Tyskland finns tidningar som Stern och Bild som också blandar skvaller med politisk analys, skillnaden mot Storbritannien ligger i på hur stort allvar de tas på i debatten.

– USA har The National Enquirer, men det är ingen i Washington som bryr sig om vad den skriver, konstaterar Adrian Bingham.

I Italien finns nakenheten och kändisskvallret i tv och tidningarna är mer seriösa. I Storbritannien är det tvärtom. Tv, med BBC i spetsen, är en allvarlig affär. Det är kvällstidningarna som visar tuttar och skriker om att man ska kasta ut invandrarna.

– En stor anledning till att brittiska politiker fruktar kvällstidningarna är att de sätter agendan för tv och radio, säger en källa som har arbetat nära flera brittiska toppolitiker.

Tv och radio har krav på sig att vara opartiska. Därför blir ett av de enklaste sätten för etermedierna att skildra den politiska debatten att helt enkelt rapportera vad som står på kvällstidningarnas förstasidor.

Detta är ett stående inslag i både radio och tv.

De brittiska kvällstidningarna har alltid varit oberäkneliga.

The Daily Mail var stenhård mot Margaret Thatchers efterträdare John Major, trots att den alltså var en konservativ tidning. Kvällstidningen The Sun har växlat mellan Labour och de konservativa.

Ingen politiker kan räkna med kvällstidningarnas stöd. Därför lägger man enorma resurser på mediehantering.

Bakom den berömda dörren på nr 10 Downing Street bor och arbetar Storbritanniens premiärminister. Här möts man av en vänlig vakt och uppmanas placera sin mobiltelefon i ett fack. Smörblomsgula väggar och svartvita porträtt flankerar trappan som leder upp till andra våningen.

De politiska tjänstemännen sitter uppdelade i tre maktcentrum. Premiärministerns privata stab befinner sig rakt fram där du kommer in, de brukar vara runt tjugo personer. På andra våningen sitter de som räknar och formulerar politiska förslag, de är runt trettio. Till vänster på bottenplan sitter pressekreterarna. Detta är det största rummet. De är runt femtio.

– De har alltid överlägset mest folk, säger en tidigare medarbetare. De har alltid mest folk…

1992 var John Major premiärminister och på finansmarknaderna spekulerades det hårt mot det brittiska pundet. Många investerare menade att den brittiska valutan var övervärderad. I september tvingades Storbritannien lämna den europeiska växelkursmekanismen. Detta gjorde att pundet över en natt förlorade 15 procent i värde, en stor prestigeförlust för den sittande regeringen.

Det var också denna natt som premiärminister John Major enligt uppgifter ringde till kvällstidningen The Sun. John Major ville veta vad The Sun tänkte skriva i morgondagens tidning. The Suns chefredaktör Kelvin MacKenzie svarade:

– Herr premiärminister, jag har en hink med skit här på mitt skrivbord. I morgon kommer jag att hälla den över dig.

Detta berättade Kelvin MacKenzie i ett vittnesmål inför Leveson-utredningen, en utredning tillsatt av premiärminister David Cameron som skulle se över den brittiska pressetiken. John Major har förnekat att samtalet över huvud taget ägt rum. I dag är det hur som helst osannolikt att en premiärminister skulle ringa till The Sun.

Hon hade ringt till The Daily Mail.

Trots att The Sun fortfarande har en större upplaga är The Daily Mail i dag mer politiskt inflytelserik. Detta brukar röra sig i vågor. Från 1940-talet fram till 1970 var The Daily Mirror Storbritanniens viktigaste kvällstidning. Den lästes av fyra till fem miljoner människor varje dag och stod till vänster politiskt.

The Daily Mirror speglade ett Storbritannien som växande välfärdsstat och med minskande inkomstklyftor. På 1970-talet kom The Sun. Den riktade sig till unga människor i arbetarklassen och reflekterade tidens sexuella frigörelseideal med hjälp av en halvnaken kvinna i helfigur på sidan 3. The Sun ville vara kittlande, underhållande och ungdomlig. Och The Sun stödde Margaret Thatcher.

Det var Falklandskriget mellan Storbritannien och Argentina 1982 som gjorde att The Sun gick om The Daily Mirror och blev landets mest inflytelserika tidning.

På krigets första dag skrev The Sun *Vi kommer att krossa dem* på löpsedeln över en bild av Winston Churchill samt en bulldog.

Där fick vi er (Gotcha) jublade man i lika stora bokstäver när britterna sänkte den argentinska kryssaren General Belgrano.

368 argentinska värnpliktiga dog.

Många av dem var bara tonåringar.

The Sun erbjöd även läsarna att vara med och sponsra en missil som skulle skickas till kriget och de halvnakna tjejerna på sidan 3 fick specialbroderade Falklandskrigstrosor. När kriget var slut efter 74 dagar var The Sun Storbritanniens bästsäljande tidning.

För Margaret Thatcher var stödet från The Sun viktigt. Hon behövde nå just yngre arbetarklassväljare i södra England.

Och det var de som läste The Sun.

Vad man måste förstå om Paul Dacre och hans tidning The Daily Mail är att The Daily Mail inte är The Sun. Här finns inga nakna bröst på sidan 3 och relativt få artiklar om sex. Paul Dacre är pryd (bortsett från att han alltså gillar att kalla journalister för ”fittor”). Han är en moralist som vill stå upp för familjen och The Daily Mail riktar sig till den lägre medelklassen, inte arbetarklassen. Mest av allt består Paul Dacres ideologi nämligen av en nästan religiös tro på den lägre

engelska medelklassens diskreta charm. Han tror på välklippta gräsmattor och röda tegelhus i ordnade rader. Här vattnar man grannens krukväxter, hjälper äldre damer över vägen och oroar sig för brottslingar och pedofiler.

Paul Dacres läsare är människor som vill ta sig fram och upp: som tror på hårt arbete och ogillar folk i storstaden som äter quinoa och läser vänsterliberala tidningar som The Guardian.

”Mitt jobb är att reflektera mina läsares politiska åsikter och försvara deras intressen”, har Paul Dacre sagt. Han ser sina läsare som en tyst majoritet, ett verklighetens folk som ingen annan står upp för.

Paul Dacre är hemlighetsfull. Han tycker inte att chefredaktörer ska vara med på tv. Ju mer de är med på tv, desto mindre inflytande kommer deras tidning att få, har han sagt.

Han ville inte bli berömd.

En gång i tiden var han en väluppfostrad pojke i medelklassförorten Amos Grove i Enfield, norr om London. Hans pappa var en snäll nöjesjournalist som skrev låtar och hade gjort den första brittiska intervjun med Elvis.

Det enda Paul Dacre ville var att bli chefredaktör. 1992 slog hans dröm in. Han blev chef för The Daily Mail, en tidning som han sedan dess har definierat.

Och hans jobb har gjort honom till en av Storbritanniens mest avskydda offentliga personer.

Kontroversiella ställningstaganden var inget nytt för The Daily Mail. Under andra världskriget hade tidningens dåvarande redaktör beundrat Adolf Hitler och Paul Dacres företrädare som chefredaktör, David English, hade hittat på att han var i Dallas när John F Kennedy blev skjuten. Däremot var det först under Paul Dacre som The Daily Mails röst, så som det brittiska folket i dag känner den, på allvar växte fram.

Det hände under åren som Storbritannien regerades av Tony Blair.

Paul Dacre avskydde den unge Labourledaren. En gång åt han middag med familjen Blair i London. Då började Cherie, Tony Blairs fru, plötsligt amma den unge Leo Blair vid matbordet.

Paul Dacre ryggade skräckslaget tillbaka, berättade journalisten Penny Mortimer för tidningen The Telegraph.

”Kvällstidningar kan vara vulgära, upprörande, chockerande, även elaka. Men de representerar också vad miljoner vanliga britter tycker”, har Paul Dacre sagt.

Det är så han ser det. Det är hans uppgift att trycka vanliga britters känslor på papper, innan de ens känner dem själva.

Listan på de ting som The Daily Mail brukar rasa mot kan tyckas slumpmässig: vindkraftverk, pedofiler, ensamstående mammor, muslimer, polacker, rumäner, BBC, den brittiska biståndsbudgeten och mammor som satsar på karriär i stället för barn.

Paul Dacre menar dock att han står i direktkontakt med den lägre brittiska medelklassens själ och bara uttrycker dess innersta tankar.

Håriga feminister och polska invandrare är dåligt.

Varuhuskedjan Marks and Spencers och Margaret Thatcher är bra.

En studie från 2008 visade att 64 procent av alla svarta människor som The Daily Mail skrev om var brottslingar. Den europeiska kommissionen mot rasism och intolerans (ECRI) pekade förra året

särskilt ut The Daily Mail och The Sun. Kommissionen riktade kritik mot hur de brittiska kvällstidningarna skriver om invandrare, romer och hbtq-personer.

Men varje gång som någon anklagar The Daily Mail för rasism säger Paul Dacre samma sak: ”Stephen Lawrence."

Det är namnet på den 19-årige svarta pojke som mördades av rasister på öppen gata i London 1993. Hade det inte varit för The Daily Mails kampanj för att ställa mördaren till svars hade rasismen inom den brittiska poliskåren aldrig tvingats upp till ytan.

”Hur kan vi vara rasister när vi i åratal kämpade för rättvisa åt Stephen Lawrence?”, menar Paul Dacre.

Men nej, hans politiska ställningstaganden är långtifrån alltid förutsägbara. Exempelvis var The Daily Mail en av anledningarna till att Storbritannien införde en avgift på plastpåsar. Paul Dacre hade blivit rasande efter att ha sett påsar fladdra i träden på landet och startade full kvällstidningskampanj.

Paul Dacre är besatt vid den grupp av lägre medelklassläsare som han vill representera. När tidningen gör featurereportage om vanliga människor skickar de i princip alltid ett team av stylister. Alla som figurerar på bild i The Daily Mail (som inte är brottslingar eller invandrare) ska se ut på ett visst sätt, tycker Paul Dacre, enligt boken "Mail Men". Tatueringar sminkas över och mer eller mindre alla kvinnor som intervjuas av The Daily Mail har omlottklänning och taxklackar, männen bär ljusblå skjorta och chinos.

Så sent som för några år sedan tycktes kvällstidningarnas makt över brittisk politik bruten. Upplagorna gick ned och på bussen stirrade folk ned i telefonen lika mycket som rakt fram i tidningen. 2007 hade hovreportern på kvällstidningen News of the World dömts till fyra månaders fängelse. Tidningen hade anlitat privatdetektiver och satt i system att hacka sig in i kändisars och mordoffers telefoner. Den stora brittiska avlyssningsskandalen rullades upp och 2011 lades News of the World ned.

Skandalen skadade på djupet det brittiska folkets förtroende för medier.

Men The Daily Mail kom relativt oskadd ur den. Detta hindrade dock inte att upplagorna gick ned.

”Många människor säger att internet är tidningarnas framtid” sade Paul Dacre 1999. ”Till dem säger jag bara: skitsnack.com."

Arton år senare är The Daily Mail världens största engelskspråkiga nyhetssajt.

Större än The New York Times.

The Daily Mails webbtidning är emellertid en annan produkt än dess papperstidning. Paul Dacre är inte redaktör och fokuset ligger på kändisnyheter. Snabbskrivna texter om vad Kim Kardashian hade på sig och vem Johnny Depp gick på dejt med. Publiken är yngre.

Och tonläget mindre politiskt.

Trots The Daily Mails framgångar på internet verkade det alltså som att kvällstidningarnas politiska makt var på oundviklig nedåtgång.

Men det var innan den brittiska folkomröstningen om utträde ur EU.

Tidigt i mars 2016 försökte premiärminister David Cameron övertyga The Daily Mails ägare om att sparka Paul Dacre, enligt BBC. Storbritannien skulle hålla folkomröstning om EU om bara tre

månader och läget var kritiskt. David Cameron hade satsat hela sitt politiska kapital.

Han kunde bara inte förlora.

De brittiska konservativa hade varit djupt splittrade av EU-frågan i nästan 30 år och David Cameron ville en gång för alla avgöra saken, genom att gå till folkomröstning. Han hade försökt omförhandla Storbritanniens medlemsvillkor i EU och skulle nu ställa detta nya EU-medlemskap mot utträde. Camerons förhandlingar med EU hade emellertid inte gått så bra. Resten av unionen hade varit ovilliga att ge britterna alltför stora undantag. Och när David Cameron presenterade landets nya EU-villkor jämförde The Daily Mail honom med Neville Chamberlain.

1939 hade Chamberlain, Storbritanniens premiärminister, varit naiv nog att förhandla med Adolf Hitler. David Cameron var nu lika naiv i sin tro på att det gick att resonera med Bryssel, antydde The Daily Mail.

Det var en attack som bet.

Paul Dacre har varit en resolut EU-motståndare i 25 år. Han tänkte varken ändra sig, eller låta någon sparka honom.

Allra minst på premiärministerns uppmaning.

Vad som sedan följde var relativt unikt i brittisk kvällstidningshistoria.

För visst hade The Daily Mail i åratal rasat mot invandringen. Men nu var det som om han släppte alla andra frågor.

The Daily Mail spelade på varje örikes innersta rädsla: invasionen.

Vi kommer från Europa. Släpp in oss!, var rubriken över en bild på flyktingar (som visade sig inte alls komma från Europa).

Här är alla europeiska mördare och våldtäktsmän som vi inte kan deportera

Raseri mot den hemliga planen att släppa in 1,5 miljoner turkar i Storbritannien

Under sex månader hade The Daily Mail 30 förstasidor som kopplade invandringen till EU. Detta trots att Storbritannien inte var medlem i EU:s passunion Schengen och därför inte påverkades nämnvärt av den i Europa pågående flyktingkrisen.

Och genom alla rubriker om EU-invandringen var det som om Paul Dacre försiktigt viskade till en viss Theresa May. Tidningen beklagade att inrikesminister Theresa May ”som hade hållit ett så bra tal om massinvandringen bara ett år tidigare” nu stödde David Cameron.

När Storbritannien röstade för Brexit och David Cameron avgick var det därför inte förvånande att The Daily Mail backade Theresa Mays kandidatur.

Partiet står i lågor. Därför måste ni välja Theresa, ropade förstasidan.

– The Daily Mail är ett gift och Theresa May har druckit av det, säger Alastair Campbell.

Han var under många år Tony Blairs kommunikationschef. Han borde veta.

Som premiärminister har Theresa May definierat Brexit, Storbritanniens kommande utträde ur EU, på hårdast möjliga sätt. Storbritannien ska inte bara lämna EU utan även EU:s gemensamma

marknad och dess tullunion. Detta har att göra med invandringen. Enbart genom att lämna den gemensamma marknaden kan Storbritannien ta sig ur EU:s princip om fri rörlighet. Det finns inget annat sätt att stoppa alla de arbetare från Polen och Rumänien som The Daily Mail i över tio år har drivit kampanj mot.

På denna punkt delar Theresa May Paul Dacres inställning.

– Så länge Theresa May står fast vid en hård Brexit kommer Paul Dacre fortsätta låtsas som om hon är någon form av korsning mellan Thatcher och drottningen, menar Alastair Campbell.

När Theresa May i april kallade till nyval hyllade The Daily Mail hennes beslut. På löpet skrek man ut att nyvalet var ett sätt för premiärministern att *Krossa sabotörerna*, de som försöker stoppa eller mildra Brexit.

Paul Dacres stora problem i valrörelsen har varit att Theresa May inte har gjort särskilt bra ifrån sig. The Daily Mail har i månader framställt henne som den stabila och starka ledare som Storbritannien behöver i en svår tid, men hennes agerande de senaste två veckorna har varit allt annat.

Theresa May lanserade ett skatteförslag som i praktiken skulle tvinga många pensionärer att sälja sitt hus för att betala för äldreomsorg och ramaskriet bland de konservativas kärnväljare blev öronbedövande. Premiärministern drog snabbt tillbaka hela idén, vilket fick stora delar av hennes eget parti att ifrågasätta hennes kompetens.

Vad höll hon på med?

Det konservativa partiets aktivister har de senaste två veckorna i chock sett på när Theresa May har gjort det ena dåliga tv-framträdandet efter det andra. Labour med sin radikala och länge uträknade partiledare Jeremy Corbyn har börjat knappa in.

Om man får tro opinionsmätningarna.

I det förra valet 2015 överskattade samtliga mätinstitut Labours väljarandel och underskattade de konservativas.

Då, för två år sedan, reste sig just de lägre medelklassväljare som Paul Dacre skriver för och röstade fram en majoritet åt David Cameron.

Ett år senare levererade samma väljargrupp Brexit.

Vad gör de i år?

Paul Dacre har varit chefredaktör för The Daily Mail sedan 1992. I ett alltmer fragmentiserat medielandskap har The Daily Mail i 25 år haft en konsekvent röst.

På detta bygger tidningen sin exceptionella framgång.

Trots att upplagorna går ned är den brittiska kvällstidningen en fortsatt älskad del av en nationell ritual. Du äter stek med sås på puben och bläddrar bland brutala rubriker om fuskande bankmän, gravida tonåringar, korrupta politiker och suspekta invandrare. Du läser ytterligare en fördjupande artikel om britternas hjältemod under andra världskriget och funderar på om du ska rösta på Abbey, 23, eller Lisa, 21, i tävlingen ”Storbritanniens bästa tuttar”.

Ja, kvällstidningarna ljuger. Men oftast bygger deras nyheter åtminstone på ett korn av sanning. Det kan man inte säga om det kaos av information som finns på nätet.

Vem vill du ska välja dina nyheter?

Paul Dacre, eller en av Facebooks algoritmer?

Kvällstidningarna är en djävul som britterna tycker sig känna.

Och de verkar acceptera honom för den han är.

”Alla är fittor! En enda bunt av fittor!”

Förutom drottningen.

Och kanske Theresa May.

Katrine Marçal

katrine.marcal@dn.se"

"The Sun

Politisk färg: Konservativ (men stödde Tony Blair i tre val). Skotska The Sun stöder det skotska nationalistpartiet

Upplaga: 1,6 miljoner

The Daily Mail

Politisk färg: Konservativ

Upplaga: 1,5 miljoner

The Daily Mirror

Politisk färg: Labour

Upplaga: 725 000

The Daily Express

Politisk färg: Högerpopulistisk

Upplaga: 392 000

The Daily Telegraph

Politisk färg: Konservativ

Upplaga: 472 000

The Times

Politisk färg: Mittenhöger

Upplaga: 451 000

The Guardian

Politisk färg: Vänsterliberal

Upplaga: 156 000

Fakta. Paul Dacre

Ålder: 68.

Familj: Gift med Kathleen, professor i dramatik. Har två söner.

Bor: Hus i London, hus på landet i West Sussex och herrgård med stora ägor i Skottland.

Karriär: Arbetade för the Daily Express bland annat som USA-korrespondent, fick jobb på The Daily Mail som nyhetschef 1980, blev

chefredaktör för The Evening Standard 1991 och slutligen chefredaktör för The Daily Mail 1992.

The Daily Mail

Grundad: 1896.

Politisk färg: Konservativ.

Upplaga: 1,5 miljoner

Nätupplaga: Över 11 miljoner besökare per dag vilket för den till världens mest lästa webbtidning.

Ägare: Daily Mail and General Trust vars ordförande är Jonathan Harmsworth, mer känd under sitt adliga namn Lord Rothermere. Han är barnbarnsbarn till The Daily Mails grundare Harold Sidney Harmsworth. "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Politiserade medier gräver journalistikens grav

Kommentar. Någon som tycker att Katrine Marçals beskrivning av den brittiska tabloidpressen är för hård? Det är den inte. Daily Mail är en tidning som inte drar sig för lögner, grova hårdvinklingar och djupt oetiska arbetsmetoder. Men problemet är större än så. Det handlar om hur politisering, populism och polarisering riskerar att undergräva förtroendet för journalistiken i stort.

Det redovisas just nu många olika undersökningar om förtroendet för medierna. Den som vill kan plocka siffror ur undersökningarna som säger att förtroendet i stort sett är högt och stabilt, framför allt för public service och dagspressen. Men det går också att hitta siffror som visar att förtroendet sjunkit, om man väljer en kortare tidsperiod, enskilda åldersgrupper, enskilda medieföretag, enstaka sakfrågor eller bara väljer anhängare av ett visst parti. Om man sedan inte bryr sig så mycket om hur statistik ska redovisas korrekt kan det bli som på en del högerextrema sajter som efter senaste rapporten från Institutet för mediestudier satte rubriker som ”Majoritet utgår från att svensk media ljuger om invandringen”, trots att det varken var en majoritet eller en fråga om huruvida medierna ljög.

De här sajterna satte sannolikt sina rubriker av samma anledningar som Paul Dacres Daily Mail sätter sina: ”för att spegla läsarnas åsikter och tillvarata deras intressen”. Det har inte med journalistik att göra, men det går hem, eftersom det bekräftar läsarnas världsbild. Och därmed har vi tagit ytterligare ett steg mot ett politiserat och polariserat ömsesidigt misstroende.

I Reuters Institutes granskning av medieförtroendet speglas detta i ett par intressanta siffror. I USA har bara 38 procent förtroende för medierna generellt. Däremot har 53 procent förtroende för de medier de själva följer. I Storbritannien är skillnaden nästan lika stor. Man tror det man ser i sin egen bubbla, men misstror allt annat.

Daily Mail har varit högst delaktig i att den här utvecklingen eskalerat. Och alla redaktioner som lockas av att dras in i detta genom att göra nyhetsjournalistiken mer politiserad och kampanjartad måste vara medvetna om att de i grunden gräver sin egen publicistiska grav.

Den som väljer sida kan få högljudda hejarop inifrån sin egen filterbubbla. Men journalistiskt går det inte att lita på dem.

Martin Jönsson

martin.jonsson@dn.se "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Förre FBI-chefen: Trump krävde min lojalitet

President Donald Trump förväntade sig lojalitet från FBI-chefen James Comey. Det skriver Comey i sitt skriftliga inledningsanförande som han överlämnat till kongressen inför torsdagens utfrågning.

Den tidigare FBI-chefen kommer att vittna inför senatens underrättelsekommitté under torsdagen. Ett vittnesmål som kan komma att resa nya frågor kring om president Trump har försökt påverka FBI:s arbete.

Enligt James Comeys inledningsanförande, som har läckt ut till flera medier, ska president Trump vid en middag i Vita huset den 27 januari i år ha krävt att FBI-chefen skulle vara lojal mot honom. Och han gjorde det efter att ha frågat om Comey ville behålla sitt jobb.

James Comey skriver att han uppfattade mötet som ett sätt att knyta honom närmare presidenten. Att skapa ett band mellan dem:

”Detta störde mig mycket med tanke på FBI:s traditionellt oberoende status.”

Enligt Comey förklarade han för presidenten att han inte var ”pålitlig” på det sätt som en politiker skulle använda ordet, men att Trump alltid skulle kunna räkna med att få höra sanningen från honom. Men i stället för att svara på detta sa presidenten, enligt Comey:

”Jag behöver lojalitet, jag förväntar mig lojalitet”.

Enligt de skriftliga anteckningar som Washington Post och andra publicerat beskriver Comey sin reaktion på det oväntade kravet så här:

”Jag rörde mig inte, sa inget eller rörde en min under den pinsamma tystnad som följde. Vi bara tittade på varandra under tystnad. Sedan gick samtalet vidare, men han återkom till frågan innan middagen var slut.”

FBI-chefens lojalitet ska vara mot det amerikanska rättssystemet och landets konstitution, inte mot någon enskild person.

När president Trump i slutet av middagen åter krävde lojalitet från FBI-chefen svarade Comey enligt de läckta anteckningarna:

”Du kommer alltid att få ärlighet från min sida”.

I sitt anförande noterar Comey att han började skriva ned allt han kunde minnas från sina möten med Trump redan efter deras första möte i Trump Tower den 6 januari. Så snart han satt sig i bilen som väntade utanför tog Comey fram sin bärbara dator. Detta för att vara säker på ”att allt skulle bli rätt”.

James Comey skulle sedan ta detta som vana vid de nio tillfällen som han pratade med Donald Trump personligen eller i telefon.

”Att skriva ned de samtal som vi haft på tu man hand direkt efter mötena med Mr. Trump blev rutin från och med den gången”, skriver Comey och konstaterar att han aldrig gjorde något sådant under de samtal han haft med Trumps föregångare på presidentposten, Barack Obama.

Medan Comey talade med Obama vid två tillfällen under alla år, och ett av dem för att säga adjö i samband med Obamas sista dagar som president, så talade han med Trump vid nio tillfällen på fyra månader.

Nästa möte ägde rum i Ovala rummet den 14 februari, alltså dagen efter det att Donald Trumps nationella säkerhetsrådgivare Michael Flynn tvingats avgå. När dörren stängts vände sig Trump direkt till Comey: ”Jag vill tala om Mike Flynn.”

”Han är en bra kille och har varit med om en del”, sa Trump och påpekade sedan att Flynn inte gjort något fel innan han fortsatte:

”Jag hoppas att du kan hitta en väg ut ur detta, att släppa Flynn. Han är en bra kille. Jag hoppas du kan släppa detta.”

När Comey tog upp presidentens begäran med sin ledningsgrupp på FBI kom man överens om att inte föra presidents önskemål vidare till den utredningsgrupp som arbetade med Rysslandsutredningen.

”Det var mycket besvärande”, skriver Comey om presidents begäran. ”Särskilt med tanke på FBI:s roll som en oberoende utredande myndighet.”

Comey kommer också att bekräfta president Trumps påstående att han försäkrat Trump om att han inte var föremål för någon utredning från FBI:s sida.

Den 11 april blev Comey uppringd av presidenten som undrade vad FBI-chefen gjort för att sprida informationen om att Trump inte stod under utredning. Trump gjorde klart för Comey att frågorna kring Rysslandsutredningen hängde som ett moln över honom och försvårade hans arbete som president.

Trump ska sedan ha sagt:

”Jag har varit mycket lojal med dig, mycket lojal; vi hade ju den där saken, du vet.”

Comey själv besvarade inte presidentens uttalande eller frågade vad Trump menade med ”den där saken”.

Detta var sista gången de två männen talades vid. Comey sparkades av Trump den 9 maj.

På onsdagen nominerade president Trump den tidigare åklagaren Christopher Wray till ny FBI-chef.

Clas Svahn

clas.svahn@dn.se "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Ökad risk för storkonflikt

Analys. Onsdagens terrorattacker i Teheran ökar risken för en regional storkonflikt i Mellanöstern. Iran anar Saudiarabiens hand bakom dådet.

Jättestaden Teheran befinner sig i chock och sorg. När onsdagens två terrorattacker, som förefaller ha varit samordnade, summerades hade minst tolv personer dödats och ett fyrtiotal skadats.

Attackerna riktade sig mot två av Irans hjärtpunkter: dels parlamentet majlis, dels ayatolla Khomeinis mausoleum i Teherans södra utkanter. Ayatollan ledde revolutionen 1979 och var den shiaislamiska republikens grundare.

Den sunniextremistiska terrorgrupperingen IS tog snabbt på sig skulden till attackerna, via sitt propagandaorgan Amaq.

På ett vridet sätt är det logiskt att IS ligger bakom: organisationen genomför just nu en global terroroffensiv. Under den första veckan av fastemånaden ramadan har London, Bagdad, Manila och nu Teheran drabbats av terror. Iran är shiaislams starkaste fäste och IS betraktar shiamuslimer som lägre stående varelser som det är fritt fram att döda.

Men i Iran presenteras nyheten om terrordåden på ett sätt som inte bara låter skuggan falla över IS.

Nyhetsbyrån Fars, med nära band till den iranska regimen, nämner de blodiga attackerna i Teheran i samma artikel som också redogör för hur Saudiarabiens kronprins Muhammad bin Salman ”förolämpade Iran veckorna före terrordådet”. I en annan text om terrorn citeras den

saudiske utrikesministern Adel al-Jubeir, som dagen innan attackerna sagt att ”Iran måste bestraffas för sitt stöd till terrororganisationer”.

Det saudiska ordkriget mot Iran har välsignelse från ledaren för världens enda militära supermakt, USA. När president Donald Trump besökte Saudiarabien för knappt tre veckor sedan och höll sitt länge emotsedda linjetal till den arabiska världen, pekade han ut Iran ”som en spjutspets för global terrorism”.

Trump gav Saudiarabien stöd för dess hårda linje mot Iran och passade vid samma tillfälle på att underteckna avtal om att sälja amerikanska vapen till saudierna för närmare tusen miljoner kronor.

I efterhand har den amerikanske presidenten fått kritik för att så omsorgsfullt ha blundat för Saudiarabiens stöd till diverse salafistiska rebellrörelser i Syrien. Och för det saudiska kungahusets ivriga globala missionerade för wahhabismen, den intoleranta och exkluderande variant av islam som är Saudiarabiens statsreligion och som också omfattas av jihadiströrelser som IS och al-Qaida.

Mycket talar för att Trumps välsignelse har gett Saudiarabien råg i ryggen att mer påtagligt utmana sin ärkerival Iran.

Det är också logiskt, på ett vridet sätt: Iran har de senaste åren stärkt sin ställning i regionen. Den shiitiska kedja som sträcker sig från Teheran via Bagdad till Damaskus och Hizbollah i Libanon har blivit alltmer hållfast.

Detta har inte undgått den nya generationen av saudiska ledare som inte nöjer sig med att krana olja, utan som också har behov av att visa styrka utåt. Den unge kronprinsen Muhammed bin Salman anses ligga bakom saudiernas nya ”krigiska” profil, något som bland annat resulterat i inblandning i inbördeskriget i Jemen och hårdare tongångar mot Iran.

Relationerna mellan Iran och Saudiarabien har raskt försämrats. Frågan är nu hur det iranska ledarskapet kommer att reagera på den påstådda kopplingen mellan Saudiarabien och terrordåden i Teheran. Om den hotfulla retoriken trappas upp ytterligare ökar risken för en urladdning som kan få effekter långt utanför Mellanösternregionen.

Erik Ohlsson

erik.ohlsson@dn.se "

" Fakta. Iran och Saudiarabien

Iran omfattar 1 648 195 kvadratkilometer (närmare fyra gånger Sveriges storlek). Av knappt 82 miljoner invånare är cirka 90 procent shiamuslimer och 10 procent sunnimuslimer. Landet har Mellanösterns tredje starkaste krigsmakt (efter Israel och Egypten) och världens fjärde största reserver av olja och naturgas.

Saudiarabien är 2 149 690 kvadratkilometer stort (närmare fem gånger Sveriges yta) och har cirka 28 miljoner invånare. Omkring 85 procent är sunnimuslimer och 15 procent shiamuslimer. Landet har världens största oljetillgångar och är näst största vapenköpare (efter Indien). "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Gång på gång visar presidenten att han inte respekterar USA:s styrelseskick

James Comey uppger att USA:s president Donald Trump försökt styra hans beslut, innan han fick sparken som chef för FBI. DN:s Sanna Torén Björling reder ut vad Comeys vittnesmål kan leda till.

Washington.

1 Vad betyder det att USA:s president upprepade gånger pressade chefen för FBI i ärenden som rör presidenten själv?

Det är otvivelaktigt djupt olämpligt. Beroende på exakta omständigheter kan ett sådant beteende också falla inom ramen för vad som kallas ”försvårande av rättslig rättsutredning”, vilket är ett brott som kan utgöra grund för riksrätt.

Presidentens rätt att utnämna och avsätta chefen för FBI, den federala polismyndigheten, innebär ett ojämlikt maktförhållande som gör påtryckningar extra känsliga. FBI sorterar under justitiedepartementet, men har traditionellt haft en självständig ställning, både inom departementet och i förhållande till Vita huset.

Trump ska ha pressat Comey flera gånger och på olika punkter: Han manade indirekt Comey att släppa utredningen om den dåvarande nationella säkerhetsrådgivaren Michael Flynn; han bad Comey att gå ut med att Trump själv inte var föremål för utredning och han utkrävde Comeys lojalitet. I Comeys fall ledde hans vägran att ställa upp på Trumps villkor till avsked.

Trump är politiskt oerfaren och har om och om visat att han inte fullt ut förstår och respekterar – alternativt bryr sig om – USA:s styrelseskick, och vad maktdelningen mellan de demokratiska institutionerna innebär. Myndigheter – inklusive domstolar, polisväsende och lokala styren – är självständiga och ska fatta sina beslut i enlighet med lagen och sina chefers omdöme – inte lyda presidenters vink.

En president ska inte gå in i skilda fall över huvud taget – handlar de dessutom om honom själv är det en uppmaning till korruption. James Comey har många år inom rättsväsendet bakom sig och är en jurist som vet exakt var gränserna går.

2 Varför var det viktigt för Trump att det blev allmänt känt att presidenten själv inte befann sig under utredning?

Trump är störd över den uppmärksamhet som riktas mot utredningarna om Ryssland. Han är också mån om (medie-)bilden av honom, och följer bevakningen noga. Han inser förstås att hans egna ord inte räcker för att övertyga alla.

Det hindrar inte att han – när han inte lyckades få vad han ville från FBI-chefen – skrev i samband med dennes avsked att Comey vid tre tillfällen sagt att Trump inte stod under utredning. Formuleringen stack ut i sammanhanget. James Comey bekräftar nu att Trump talade sanning: presidenten stod inte under utredning av FBI.

Att Comey inte ville gå ut öppet med det hade, enligt det uttalande som Comey väntas inleda utfrågningen av honom i dag, torsdag, också att göra med att han i så fall skulle vara förpliktigad att gå ut med information om det skulle ändras.

Det går också tillbaka till det som hände i höstas, där Comey bara några dagar före valet skrev ett brev till kongressen om att FBI intresserade sig för ytterligare mejl som hade koppling till Hillary

Clinton – ett beslut som fick häftig kritik och som kan ha påverkat valutgången.

Comey själv har i efterhand sagt att han stod inför ett dilemma, och att han även om han skulle ha gjort samma sak igen, mådde dåligt av det.

Kanske vis av erfarenheten ville Comey inte säga något om vad, eller vem, FBI utredde och inte.

3 Vad mer kan vi vänta oss av händer på torsdag?

Med offentliggörandet av James Comeys inledande anförande inför senatens underrättelseutskott är troligen de största nyheterna ute. Men Comey har inte pratat offentligt sedan han fick sparken den 9 maj, och han kommer att få frågor om senatorerna.

Hur långt han anser sig kunna gå återstår att se – direkt efter den öppna utfrågningen vidtar en sluten variant, utan publik. Där har Comey möjlighet att ta upp även säkerhetsklassad information. Troligen kommer en del av vad som sägs där läcka ut framåt sena kvällen, svensk tid.

James Comey får säkerligen detaljerade frågor både kring sina möten med Donald Trump; men också om hur han bedömer kontakterna med företrädare för Ryssland – och om läckorna ur utredningarna, en fråga som i första hand republikanska senatorer är intresserade av.

Utöver de utredningar som görs av kongressutskotten, leder den särskilda åklagaren Robert Mueller den undersökning som har störst resurser och befogenheter. Mueller har tidigare varit chef för FBI och tillsattes efter det att Comey sparkades. De båda känner varandra väl.

Sanna Torén Björling

sanna.bjorling@dn.se "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Trump nominerar jurist till FBI-chef

Donald Trump nominerade på onsdagen juristen Christopher Wray, 50, till ny chef för FBI, USA:s mäktigaste underrättelse-tjänst. Wray betraktas som ett relativt tryggt och väntat val av en president som blivit känd för kontroversiella beslut.

New York.

Donald Trump gick ut med beskedet om att han tänker nominera Christopher Wray till FBI-chef i en tweet på onsdagen. Han beskrev Wray som “en man med oklanderliga referenser”. I USA bemöttes valet av Wray som en relativt väntad kandidat för Trump. Enligt tidigare rapporter från Vita huset ville Trump först göra en politisk tillsättning när en ny FBI-chef skulle utses. Bland annat ska han ha övervägt två republikanska senatorer, John Cornyn och Susan Collins, samt den tidigare senatorn Joseph Lieberman. Det skulle ha blivit första gången i myndighetens historia som en chef tillsattes från ett tidigare folkvalt politiskt ämbete. Med Wray undviker Trump ett sådant kontroversiellt val.

Wray har lång erfarenhet från juridiska tjänster i såväl den privata som offentliga sektorn. Han var anställd på justitiedepartementet under George W Bush mellan 2003 och 2005. Han fick senast uppmärksamhet då han försvarade New Jerseys skandalomsusade guvernör Chris Christie, som står nära Donald Trump. Han arbetar nu på juristfirman King & Spalding, där han är specialiserad på att försvara förmögna klienter i federala undersökningar.

Om Wray godkänns av den amerikanska senaten kommer han att efterträda den tidigare FBI-chefen James Comey, som fick sparken under turbulenta omständigheter i maj. FBI har en pågående utredning mot Trump och hans medarbetare om kontakter med Rysslands regering under fjolårets valkampanj. Trump erkände själv i en rad uttalanden att han avskedade Comey för att få stopp på utredningen. Nu har en särskild åklagare, Robert Mueller, tillsatts för att fortsätta den. Sannolikt kommer även Wray, om han tillsätts som ny FBI-chef, att bli en nyckelperson i den undersökningen. Under veckan pågår förhör med USA:s underrättelsetjänster i kongressen i Washington. I dag vittnar James Comey i ett uppmärksammat förhör där han lär få tuffa frågor om Trumps ryska kopplingar och turerna inför hans avsked som FBI-chef. Att Trump gick ut med beskedet om en ny FBI-chef just den här veckan betraktas i USA som ett försök att flytta fokus från förhören.

Martin Gelin

martin.gelin@gmail.com "

"Fakta. Christopher Wray
Född 1967 i New York och utbildad på Yale University. Erfaren jurist som tidigare arbetade på justitiedepartementet under president George W Bush, mellan 2003 och 2005. Han skötte bland annat flera undersökningar relaterade till terroristattacken mot USA 2001 och konkursen av energiföretaget Enron. "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Saudiarabisk bojkott ger brist på livsmedel

Hyllorna i livsmedelsbutikerna töms i rask takt och växlingskontoren rapporterar brist på dollarsedlar. Så såg det ut på onsdagen i ministaten Qatar på Arabiska halvön, som av politiska skäl skurits av från sin stora och mäktiga granne Saudiarabien.

– Det är inte någon direkt kris. Men folk är nervösa. Det finns en stor oro för att konflikten ska förvärras ännu mer, säger palestiniern Rabeea Eid, verksam som journalist i Qatars huvudstad Doha, till DN.

Det var i måndags som Saudiarabien med full kraft riktade bannstrålen mot den lilla grannstaten Qatar. Saudierna, som fått med sig sju andra arabländer på bojkotten, bröt de diplomatiska förbindelserna med Qatar och stängde sitt luftrum för flyg från landet.

De bojkottande länderna (förutom Saudiarabien är det Bahrain, Förenade Arabemiraten, Egypten, Jemen, Libyen, Jordanien och Maldiverna) har gett medborgare från Qatar 14 dagar att resa hem.

Den officiella orsaken till konflikten är att Qatar stöder Muslimska brödraskapet. Men det verkliga skälet är snarare en lust att kväsa Qatar som bedriver en för Saudiarabien alltför vidlyftig utrikespolitik, bland annat genom ett närmande till det saudiska kungahusets arvfiende Iran.

Eftersom Qatar i princip saknar livsmedelsindustri och importerar det mesta i den vägen från Saudiarabien (dess enda landgräns) får ett saudiskt exportstopp omedelbar effekt.

Fartygs- och flygtrafiken till och från Qatar har också påverkats.Landets containerhamn Jebel Ali används som omlastningshamn för stora containerfartyg för vidare befordran till framför allt Saudiarabien. På onsdagen meddelade danska Maersk, världens största containerrederi, att de inte längre kan trafikera hamnen i Jebel Ali.

Qatar Airlines, ett av världens snabbast växande flygbolag, har också fått akuta problem. De har tvingats sluta flyga till de bojkottande länderna och kan inte heller använda deras luftrum.

Den internationella flygplatsen i Doha är dessutom ett viktigt regionalt transportnav, vilket innebär att den internationella flygtrafiken i stort kommer att påverkas.

Chefen för det internationella flygtransportförbundet IATA vädjade på onsdagen till Saudiarabien och de andra länderna att snarast lösa krisen.

Erik Ohlsson

erik.ohlsson@dn.se

Abed al-Qaisi (DN)

abed.al-qaisi@dn.se "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Vrakdelar från försvunnet militärplan hittade

Burma. Vrakdelar från det burmesiska militärflygplan som rapporterats försvunnet har upptäckts i Andamansjön, enligt en källa vid flygvapnet. Enligt källan som vill vara anonym fanns det 116 personer ombord, 105 passagerare och en besättning på elva personer.

”Kommunikationen bröts runt 13.35 (lokal tid) när planet var omkring 32 kilometer väst om Dawei”, kommenterade överbefälhavarens stab i ett pressmeddelande och påpekade även att sökande och räddningsarbete är påbörjat.

TT-AFP "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Kuridisk-arabiska SDF erövrar mark i Raqqa

Syrien. Den USA-stödda kurdisk-arabiska alliansen SDF erövrade på onsdagen mark i IS-fästet Raqqa, uppger ledaren för insatsen. Styrkorna har tagit kontroll över citadellet Harqal, och det närliggande området, i västra delen av staden.

Enligt oppositionella syriska människorättsobservatoriet SOHR, som bevakar kriget från Storbritannien, har den USA-ledda koalitionen utsatt staden för bombräder under natten.

Häftiga strider ska enligt SOHR också ha ägt rum vid en militärbas strax norr om staden, som dock uppges vara kraftigt minerad av IS.

TT-AFP "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Vinnande valvind fyller Macrons segel

Frankrike. För varje ny opinionsmätning stärks trenden – president Emmanuel Macrons parti La république en marche (LREM) är på väg mot en klar majoritet i det kommande parlamentsvalet.

LREM får 350–380 av parlamentets 577 mandat, enligt institutet Ifop. I en annan mätning av Odoxa förutspås 350–390 mandat.

Liknande tendens till en jordskredsseger syns i andra mätningar de senaste dagarna. Skulle det också bli valresultatet får Macrons regering ett starkt mandat att genomföra ekonomiska reformer.

TT-Reuters "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" EU lanserar försvarsfond för forskning och utveckling

Bryssel. Upp till 15 miljarder kronor om året hoppas EU-kommissionen kunna lägga på sin gemensamma försvarsfond i kommande budgetar. 19 EU-länder – dock inte Sverige – meddelade sitt intresse för att delta i fonden när ländernas försvarsministrar träffades i Bryssel för några veckor sedan.

Tanken är att hugade EU-länder framöver ska kunna använda pengar ur EU-budgeten till såväl forskning och utveckling på försvarssidan som gemensamma inköp av exempelvis stridsvagnar och helikoptrar.

TT "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Sverige ljuspunkt i världsekonomin

Världsekonomin går bättre, men inte bra. Trots pågående återhämtning blir tillväxten lägre än före finanskrisen, framhåller OECD. Sverige spås gå relativt starkt, med stigande risker.

Globalt blir BNP-tillväxten 3,5 procent i år och 3,6 procent under nästa år, enligt en ny prognos från samarbetsorganisationen OECD. Det är svagare än normalt för en världsekonomi på uppgång. Under 1987–2007 var globala BNP-ökningen nästan 4 procent per år.

Nu är tillväxten lägre än förut, såväl i USA och EU-länderna som i Kina. OECD noterar också att världshandeln växer långsammare.

Under åren 2017–2018 väntas ändå en förnyad uppgång i USA, där OECD tycks räkna med att president Donald Trumps utlovade skattesänkningar ska bli verklighet.

För euroländerna (EMU) beräknas tillväxten bli stabil, strax under 2 procent. I Storbritannien går det däremot trögare, beroende på osäkerheten kring Brexit.

Kina klarar en tillväxt på över 6 procent, med hjälp av stimulanser. Men trenden är vikande och OECD pekar på ökade finansiella risker.

Indien har numera den snabbaste BNP-ökningen bland G20-länderna: över 7 procent per år. Enligt OECD bidrar en öppnare indisk handel till mer tillväxt.

Brasilien och Ryssland har varit i recession, men där blir det en vändning till följd av högre råvarupriser.

Sverige tillhör ljuspunkterna i OECD:s prognos. Hos oss väntas fortsatt stark konjunktur, även om BNP-tillväxten avtar till 2,7 procent i år och 2,3 procent under nästa år.

OECD betonar dock riskerna på bostadsmarknaden och vill se ett skuldkvotstak för hushållen om bostadspriserna fortsätter uppåt.

Dessutom förespråkas lättnader i hyresregleringen, slopat tak för fastighetsavgiften och utfasning av ränteavdragen – för att bostadsmarknaden ska fungera bättre.

Johan Schück

johan.schuck@dn.se "

" Fakta. BNP-ökning (procent)

2017 2018

Världen 3,5 3,6

USA 2,1 2,4

EMU 1,8 1,8

Sverige 2,7 2,3 "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Tiggeriet finns för att människor ska överleva

Flera partier vill skärpa reglerna för tiggeri. En undersökning från Ipsos visar också att 60 procent av väljarna vill ha ett förbud. Jag vill berätta om vad jag upplevt i de länder jag bott i. I olika länder finns skilda anledningar till att människor tvingas att tigga pengar. Men den viktigaste orsaken är fattigdom. Människor måste tigga för att överleva. För många är det enda sättet att klara sig.

Hundratals fattiga egyptier säljer fortfarande sina njurar och levrar varje år för att kunna köpa mat eller betala av skulder. Hundratals eritreaner kidnappas från flyktingläger i Sudan och Etiopien och förs till Sinaiöknen i Egypten där de torteras, misshandlas och hålls kidnappade för lösesummor. Deras njurar stjäls för att betala deras ”skulder”. Eller så tvingas de att kontakta sina föräldrar som får betala från 20 000 dollar för att de kidnappade ska släppas. Dessa fattiga familjer var ibland tvungna att tigga i kyrkor i Eritrea, Sudan och Etiopien för att på så sätt rädda sina tillfångatagna släktingars liv. Jag känner många människor som kidnappats. Jag kommer aldrig att glömma deras hemska historier.

Också i Sudan finns romer som tigger. De kallas ”Hallep”. Det betyder ”de som har ljus hudfärg”. Deras ursprung finns i Indien. Och precis som i Sverige har människor där bilden av att hallep-folket är tiggare och de ska leva hela sina liv som det. Många av kvinnorna tvingas också att prostituera sig och männen att stjäla – allt för att de inte fått leva ett tryggt liv och gå i skolan.

Vill du inte hjälpa tiggare – gör inte det. Men, låt de som vill hjälpa dem.

Tiggeriet finns för att människor ska överleva. Det är viktigt att veta innan man förbjuder människor att tigga.

Yohannes Berhane, 19 år, från Eritrea "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Linus Larsson: Jag ska recensera hela världen, lilla mamma

På Google Maps kan man recensera vad som helst, från restauranger till hela stater. Det har skapat en liten folkrörelse av rasande människor som skriker rakt ut i tomheten.

Manuel är en arg, tysk man. Han är arg på så mycket. Partier. Myndigheter. Fackföreningar. EU-kommissionens avdelning för audiovisuella tjänster. Alla bär skuld till samhällets förfall, slöseriet med skattepengar och att starka män har blivit svaga.

Eftersom Manuel lever på 2010-talet får han enkelt utlopp för sina känslor. Manuel recenserar. Han jagar upp sig och slår till – hatobjekten får en stjärna av fem möjliga på Google Maps.

Jag har följt honom i några månader nu. Han verkar drabbas av kval ibland, för vissa betyg har redan raderats. Kvar är bottenbetyget för Europeiska centralbanken. Men han snålar inte med uppskattningen när han tycker det är förtjänt. Kreml får en perfekt femma i Manuels bok. Det avser inte bara arkitekturen i centrala Moskva utan själva den ryska statsmakten: ”Great government!” (Även Vita huset – ”such a great president!”. Själv sympatiserar han med högerpopulistiska Alternativ för Tyskland.)

Manuels kamp riskerar att inte få den samhällsomstörtande effekt han söker. Förmodligen är jag den enda som följer honom nära. Ändå fortsätter han, om och om igen. Sök. Klick. En stjärna. En mening dräpande kritik. Posta.

Det är nu många år sedan Google införde kundbetyg på Google Maps. Flera företag försökte bli ledande inom restaurang- och hotellbetyg. Google, med sina globala ambitioner, ville inte vara sämre men skulle aldrig låta anställda manuellt välja ut lämpliga objekt. Så hela databasen öppnades för betyg, inklusive allt som kan sättas på en karta. En staty. En städfirma. En sushirestaurang. Men också parlament, busshållsplatser och domstolar.

Google insåg det nog inte då, men det skapade en ventil för människors vrede. En plats för fri opinionsbildning. Ett Ring P1 utan lyssnare där man kan vråla sin åsikt rakt ut i digitalt mörker och evighet. Även om ingen bryr sig. Någon funktion måste det fylla för Manuel och hans likar. Kanske känner de sig lugnare efteråt. Vart skulle ilskan ta vägen om de inte fick recensera?

Jag noterade det nyligen när jag följde en rättegång i Varberg tingsrätt. Tingsrättens enda, nedslående betyg var en etta med kommentaren ”Trist ställe som gör få på gott humör”. Efter en dag där kan jag visserligen hålla med, men tingsrätten måste ändå känna frustration över glansen som Åklagarkammaren i Stockholm åtnjuter. Där finns inget gnäll, bara skinande fem av fem i betyg och ett enda uppskattande ord: ”Rättvisa.”

Man ska dock inte tro att läget är hopplöst för domstolar. Snarare har Varberg tingsrätt en del att göra för att få samma uppskattning som sina konkurrenter. Umeå tingsrätt har en femma. Luleå tingsrätt har en fyra i betyg. Samma snittbetyg har Malmö tingsrätt, där en Robert skriver: ”En mitt-i-mellan-domstol. Bra i flera mål och annorlunda i andra. Rätt lagom!”

Eller för att ta ett grövre exempel: Guantánamo Bay har 3,8 av 5 i snittbetyg i Facebooks motsvarande system. ”De höll mig alltid med vatten”, skriver en recensent. ”Sovutrymmena var lite trånga bara.”

Är det positivt? Ja, Guantánamobasen har högt betyg jämfört med exempelvis näringsdepartementet. En flitig recensent drog ner den senares betyg redan under alliansens styre. Det måste svida att få åtta år av näringspolitik utdömt med en etta från en kille på internet som heter Fredrik.

Kanske, men bara kanske, kan Annie Lööf och Maud Olofsson finna tröst i att Fredrik är lika barsk mot andra. Från honom har enpoängare gått till både Trafikverket och Livets ord.

Linus Larsson

linus.larsson@dn.se "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Broadway bubblar av politiskt motstånd

Att USA har en ny president märks på Broadway. Politisk och samhällsengagerad teater har fått en ny, högre status, och publiken verkar se det som en politisk handling att stödja teatrarna och musikalerna.

Ett stenkast från Times Square lyser fyra gigantiska siffror från en - neonskylt: ”1984”. Det är en musikalversion av George Orwells klassiska roman, som precis haft premiär här. Sedan Donald Trump vann presidentvalet har hundratusentals amerikaner köpt Orwells bok om totalitärt förtryck. Även på Broadway märker man nu att USA har en ny president. Politisk teater anses inte längre vara synonymt med kommersiell katastrof. I ett USA där böcker om den vita arbetarklassens vrede toppar försäljningslistorna, där ”Moonlight” varit vinterns mest omdiskuterade film och där konstmuseer och - gallerier fylls av samhällskritiska protester har även scenkonsten tagit ett rejält kliv in på politikens arena, i ett försök att ta itu med ett nytt kulturellt klimat.

”Sweat” är en av många pjäser och musikaler som vibrerar av dagsaktuella teman. Pjäsen är skapad av Lynn Nottage, en kritikerhyllad pjäsförfattare som tilldelats det prestigefulla Pulitzerpriset redan tidigare, och nyligen vann det igen för just ”Sweat”. Att det är den första av hennes många pjäser som faktiskt sätts upp på Broadways stora teatersalonger, snarare än i de mindre lokalerna på nedre Manhattan, tyder på att den här sortens politisk, samhällsengagerad teater har fått en ny, högre status här under året.

”Sweat” lyckas ge en glimt av det samhälle som gjorde en politiker som Trump möjlig. Tålmodigt skildras den sociala dynamiken i en mellanstor stad i Pennsylvania, där den lägre medelklassen och arbetarklassen väljer att börja attackera varandra, i stället för att enas mot en gemensam fiende.

Pjäsen visar upp en värld där den verkliga ekonomiska makten blivit så osynlig att medborgarna inte verkar ha något annat alternativ än att börja skylla på andra grupper i omgivningen när allt går utför. De tar ut sin vrede och frustration på invandrarna, på kvinnorna, på den svarta grannen som kanske kvoterats in före dem på nya jobbet. De hytter med näven mot allt annat än de som faktiskt bär skulden för deras misär.

Sommaren 2017 är hela New York uppslukat av politisk vrede. Det går knappt en dag här utan att trottoarerna fylls av demonstranter på väg att protestera utanför Trump Tower.

Konsten har blivit ett sätt att hantera det många invånare upplever som ett nationellt trauma. Det märks inte minst på Broadway. Den enorma succén för musikalen ”Hamilton” verkar även ha öppnat upp möjligheterna för Broadways institutioner att ta lite större risker med politiska föreställningar. Just nu kan man se ett dussintal pjäser och musikaler här som mer eller mindre uppenbart paketeras som inlagor i den offentliga debatten om USA:s nya president.

På Public Theater i East Village, där ”Hamilton” först sattes upp, går ”Joan of Arc”, en ny musikal av David Bryne, tidigare känd som grundaren av postpunkbandet Talking Heads. Musikalen gör inga försök att tona ner de eventuella kopplingarna till samtiden, utan tvärtom gör man nästan övertydliga flörtar med dagspolitisk retorik. Musikalen inleds med att scenen kläds i ett färskt citat av en

konservativ republikan som nyligen gjorde ett nedlåtande uttalande mot en kvinnlig demokrat, som feminister i USA sedan dess har omfamnat som ett slagord: ”Hon varnades. Hon fick en förklaring. Ändå fortsatte hon”.

Så knyts omedelbart ett band mellan 1431 och 2017. The New Yorker har kallat ”Joan of Arc” för ”en protestmusikal för epoken Trump” och den lyckas med små och stora gester väcka associationer till det senaste årets politiska kontroverser, när det gäller alltifrån hanteringen av Hillary Clinton i presidentvalet, till den konservativa vågen av lagstiftning mot aborträttigheter. När en samling allvarliga, äldre män samlas på scenen för att avgöra om Jeanne d’Arc fortfarande är oskuld är det svårt att inte tänka på den berömda bilden från Ovala rummet när Trump, omgiven av enbart män, skriver under en global antiabortlag.

Pjäsen ”Church and state”, av Jason Odell Williams, framstår i sin tur som en mer konventionell politisk satir, men visar sig vara en originell, djup tragedi om vapenkulturen i USA och den politiska omöjligheten att göra något åt detta. Den försöker fånga den samhälls-dynamik i den amerikanska södern där i princip alla sociala konventioner har brutits ned, utom just fetischen för vapen, som i dag tycks starkare än till och med kärleken till Gud.

På det anrika danshuset Alvin Ailey kan man se nya föreställningar inspirerade av rättighetsrörelsen Black lives matter och debatten om fängelsesystemet i USA. Den korta föreställningen ”Untitled” utspelas på ett fängelse där synkroniserade fångar i identiska overaller rör sig ömsom mekaniskt och ömsom mer sensuellt till spirituals, gospel och lågmäld, vemodig electronica. Den fria och livsbejakande dansen blir en effektiv kontrast till de identitetslösa fångarnas monotont ljusblå overaller.

Det är en ordlös protest mot rasismen och den rent fysiska ofriheten i ett system som låser in miljoner svarta amerikaners själar och livsglädje.

Även på Metropolitan opera, där man sällan gör några försök att anpassa sig efter dagskalendern, kan man ana spår av motståndsrörelsen mot Trump. Beslutet att sätta upp Beethovens enda opera ”Fidelio” just den här våren togs visserligen långt före presidentvalet, men paketeringen och marknadsföringen av operan präglas av en subtil protest mot den rådande regimen. ”En hyllning till demokrati, frihet och rättvisa” står det i annonserna för föreställningen, som skildrar en frihetstörstande dissidents kamp mot en antidemokratisk tyrann.

I den populära musikalen ”Come from away” hyllas i sin tur Kanadas relativt generösa invandringspolitik. Nyligen fick musikalen besök av Kanadas premiärminister Justin Trudeau, som valde att ta med sig presidentens dotter Ivanka Trump och USA:s FN-ambassadör Nikki Haley. Inför föreställningen höll Trudeau ett tal från scenen där han sade att musikalen visar ”hur det är att stötta varandra genom de mörkaste perioderna”. Han möttes av rungande applåder från publiken.

När USA:s vicepresident Mike Pence tidigare i år besökte ”Hamilton” fick han inte lika varmt mottagande. Han blev utbuad av publiken och uppläxad av föreställningens ensemble, vilket fick Donald Trump att attackera ”Hamilton” i en tirad på Twitter. Bland Trumps yngre, nationalistiska, anhängare i ”alt right”-rörelsen skapade man i sin tur en kampanj för att bojkotta ”Hamilton”. Musikalen gör fortfarande succé för utsålda hus inte bara i New York utan även i ett dussintal andra amerikanska städer, där den spelar in miljontals dollar i veckan.

På Broadway lär det fortsätta märkas vem som är president i USA även resten av året. Musikalversion av ”1984” är en ambitiös produktion från den brittiska veteranen Sonia Friedman och Hollywoodproducenten Scott Rudin. Till och med en ny ”Hamlet”, med Oscar Isaac i titeltrollen, på Public Theater, marknadsförs med dagspolitiska undertoner.

Trump verkar själv trött på att se både Broadway och Hollywood resa sig mot honom. Han har inte bara attackerat enskilda skådespelare på Twitter, utan även fattat politiska beslut som kan skada USA:s kulturella institutioner. Redan under Trumps första månad som president kom beskedet att han vill lägga ner hela USA:s kulturdepartement, NEA, som redan har en försvinnande liten budget på 150 miljoner dollar. Deras budget har dock haft stor betydelse, eftersom ett stipendium från NEA generellt för med sig andra finansiärer och därmed har garanterat att hundratals konstprojekt blir av och att kulturella organisationer kan överleva. För Trump är beslutet symboliskt, då nedskärningen bara motsvarar 0,0004 procent av den federala budgeten.

Men Trumps retoriska krig mot konst och underhållningsindustrin kan också vara kontraproduktivt. Många kulturella institutioner har rapporterat om rekordökningar i donationer och medlemskap sedan presidentvalet.

Bland invånarna i New York, där nio av tio väljare inte röstade på Trump, verkar många se det som en politisk handling att stödja teatern och musikalerna under den här epoken. Broadway verkar just nu göra sitt bästa för att visa att de har rätt.

Martin Gelin

martin.gelin@gmail.com "

" **Rekordår för Broadway.**

Den gångna Broadwaysäsongen har inte bara varit mer politisk än vanligt, den har också varit mycket lönsam. Teatrarnas samlade intäkter var större än någon gång tidigare – cirka 12,6 miljarder kronor för hösten 2016–våren 2017, skriver Variety. Det är cirka 700 miljoner mer än föregående säsong.

Den monumentala succén för ”Hamilton” gjorde att priserna för de bästa biljetterna nådde rekordnivåer. Under ett år har den dragit in 1,1 miljard kronor. När andra teatrar sett vilka summor publiken är villig att betala har man vågat höja priserna radikalt på andra hajpade föreställningar också, till exempel ”Hello, Dolly!”.

Under säsongen besöktes teatrarna av 13,2 miljoner åskådare. Det är en aning färre än förra året, men förklaringen är att färre föreställningar spelades. Beläggningen per föreställning var dock bättre. "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

"Den långa näsans politik

I dag går Storbritannien till val och mycket talar för att det blir jämnt. Joris Luyendijk ser hur ”alternativa fakta” från politiker har börjat leva ett eget liv i den politiska debatten.

Där var han igen, i ett brittiskt morgonprogram: Boris Johnson. Mannen som tillbringade sina år som Brysselkorrespondent med att dikta upp skräckhistorier om EU. Och sedan inför omröstningen om Brexit använde sig av just denna karikatyr av unionen.

I dag är herr Johnson Storbritanniens utrikesminister. Inför dagens parlamentsval har han ägnat sin medverkan i tv åt att lyfta fram det han menade var ett konservativt vallöfte, som ekar från Brexitkampanjen: att lämna EU kommer att ”frigöra” 350 miljoner pund i veckan som i stället kan gå till sjukvården.

Detta är inte korrekt, påpekade programledaren. Påståendet att Brexit kommer att spara 350 miljoner pund i veckan är uppenbart felaktigt. Och löftet finns inte heller med i det konservativa partiets valplattform. Johnson skrockade, liksom programledaren. Och sedan flöt samtalet sömlöst över till frågan om huruvida Johnson tycker om att bli ”dominerad” av sin kvinnliga premiärminister Theresa May.

Det finns två tankeriktningar i samtiden. Det finns de som menar att vi befinner oss i en helt ny era, det som brukar kallas ”postsanning”. Sedan finns det de som bara betraktar politiker som Johnson, Trump och tidigare Berlusconi som variationer på det gamla temat ”ljugande politiker”.

”Hur kan förnuftiga, välinformerade människor tala om en ’tidsålder efter sanningen’ utan att inse att de snackar skit?” exploderade nyligen den italienske författaren Alessandro Baricco i en debattartikel (Catcher, 1/5). För Baricco är ”postsanning” ett fikonlöv som ”eliten” klär sig med, både för att dölja sin snabba förlust av makt och status och som ett sätt att skilja sina egna lögner från de som uttalas av så kallade populister. ”Eliten tjuter av skräck”, skriver Baricco.

Författare och debattörer som Baricco återkommer ständigt till 2003 års invasion av Irak som bevis för att lögnaktiga politiker inte är något nytt. Det är naturligtvis korrekt. I samma kategori kan vi nämna den fabricerade ”Tonkin-incidenten” som 1964 användes som förevändning för att eskalera USA:s inblandning i Vietnam, Iran–Contras-affären eller den nederländska regeringens systematiska mörkläggning av arméns brott under det indonesiska självständighetskriget i slutet på 40-talet.

Men titta närmare på sammanhanget för dessa lögner och den stora skillnaden mellan då och nu blir kristallklar. I upprinnelsen till Irakkriget stod USA:s utrikesminister Colin Powell inför FN och höll med stor självsäkerhet upp ett provrör med texten ”anthrax”, för att illustrera att den irakiske diktatorn Saddam Hussein hade utvecklat massförstörelsevapen: ”Ett briljant stycke teater”, skriver Baricco.

Frågan här är inte huruvida Powell ägnade sig åt medvetna lögner eller ”bara” vilseledde FN; hur kan någon vara 100 procent säker på att Saddam Hussein inte längre hade dessa vapen? Poängen är snarare att Powell tog den allmänna opinionen på största allvar. Han ville bli trodd och förberedde därför sin lilla föreställning med det där provröret.

Samtidigt spreds de verkliga lögnerna inte av den amerikanska regeringen, utan av ”Mellanösternexperter” som satt i Fox News och hävdade att Saddam Hussein låg bakom 11 september-attackerna. Detta var en genuin lögn i bemärkelsen att ingen seriös person med någon som helst kunskap om Mellanöstern trodde på det. Det fanns inga bevis och Saddam Hussein hade inga motiv för att attackera USA. Tvärtom bestod hans egen, inhemska opposition av samma typ av sunnimuslimska extremister som al-Qaida representerade.

Därför fanns inga påståenden om Saddam Hussein och 11 september med när Powell talade i FN. George W Bush och hans regering lade stor vikt vid sin egen trovärdighet. De manipulerade och överdrev där de kom åt, men de lämnade de riktigt skamlösa lögnerna till ”experter” de kunde svära sig fria från.

Jämför detta med Trump och Johnson. De ljuger dagligen och gör det utan tvekan eller skam. Helt utan belägg twittrar Trump att Barack Obama är född i Kenya. Sedan drar han tillbaka uttalandet, och hävdar att Hillary Clinton låg bakom alltihop. Trump anklagar Obama för att ha avlyssnat honom, återigen utan bevis. När faktagranskare väl motbevisar honom så har han gått vidare till nästa lögn.

Enligt webbsidan Politico innehöll Trumps tal under valkampanjen en osanning var femte minut, medan tidningen Toronto Star identifierade 560 bevisligen felaktiga påståenden under de två sista månaderna före valet. Om vi antar att Trump bara sover ett par timmar varje dygn – så att han har tid att twittra vid tre på natten – så innebär detta att Trump i snitt har uttalat eller twittrat en lögn varje timme i 54 dagar i rad.

Boris Johnson å sin sida uttalade inte bara lögn efter lögn under Brexitkampanjen. Ibland var han inte ens medveten om vad som var sant när han hävdade att hans hemland ”självfallet” skulle kunna stanna kvar inom EU:s inre marknad även efter Brexit. Att andra länder skulle stå i kö för att teckna frihandelsavtal efter utträdet ur unionen. Att man till och med kunde slå sig ur EU utan ett avtal, allt som behövdes var att tänka positivt och sluta ”snacka ner Storbritannien”. Inget av dessa påståenden var grundat i någon som helst research och därför kunde Johnson inte ens veta huruvida han talade sanning. Han ägnade sig – bokstavligt talat – åt bullshitting.

Det är därför som vi befinner oss i en ny era. Republikanen Donald Trump är USA:s president – det är knappast möjligt att bli mer mainstream eller mer elit än så. Samma sak med Boris Johnson och de konservativa i Storbritannien. Det vi bevittnar är ingen revolt mot eliten, utan hur delar av eliten beter sig på nya och sällan skådade sätt. Och konsekvensen är att journalister blir partiska inför de nyheter som de lovat att bevaka objektivt. För hur rapporterar man neutralt om Trumps påstående att han blivit avlyssnad av Obama?

Den gamla journalistiska principen om att låta båda sidor komma till tals bygger på ett antagande om att båda sidor ska argumentera på ett hederligt sätt. Men just nu har vi politiker vid makten i Storbritannien och USA, och i opposition i Frankrike och Italien, som hävdar att solen går upp i norr. Har vi verkligen gjort vårt jobb som journalister om vi ger en minuts talartid åt ett sådant anspråk och en minut åt någon som hävdar att solen går upp i öster? Och hur ska vi hantera risken att åtminstone en del av våra läsare drar slutsatsen att sanningen ligger någonstans ”i mitten”?

Lägg därtill att både Trump och Brexitsidan trots sina segrar har stannat kvar i permanent kampanjläge – vad annat kan de göra i brist på några välgrundade planer, än mindre någon djupare förståelse för

den värld där dessa planer skulle realiseras. Att kampanja är det enda som dessa postsanningspolitiker vet hur man gör, så alltså ägnar de sig åt det. I Storbritannien är de på hysterisk jakt efter de ”förrädare” som röstade för att stanna kvar i EU, och försöker röka ut de journalister, akademiker och jurister som betecknas som ”folkets fiender”.

I USA förklarar Trump fullt krig mot vem som än säger emot eller hindrar honom: ”falska nyheter”, ”falska domare”, journalister, forskare och så vidare. Ta ett steg tillbaka och du ska se att den kollaps av journalistiken vi bevittnar är en del av en mycket större attack mot demokratin och mot rättsstatens grunder. Det är en skräckinjagande utveckling där begreppet ”postsanning” är långtifrån tillräckligt alarmistiskt. Ett lämpligare begrepp är ”post-demokrati”.

Joris Luyendijk "

DN TORSDAG 8 JUNI 2017

" Dela inte upp nationalism i gott och ont

Banal nationalism. Visst låter det bra? Som sockerfri läsk. Så framstod det i en nationaldagskrönika av skribenten Dan Korn (GP 6/6) som utgick från sociologen Michael Billigs tes om den banala nationalismen. Att ”anklaga den banala nationalismen för förbrytelser som den krigiska nationalismen gjort är som att fördöma kärlek därför att den ibland driver människor att mörda varandra”, skriver Korn och framställer två skarpt skilda nationalismer.

Han nämner inte att teorin är en kritisk studie av en del av nationalismen – ”vår” – som vi tenderar att glömma eller se som positiv. Och att den i sin tur är en förutsättning för krigisk nationalism.

Billigs bok ”Banal nationalism” skrevs 1995 då nationalismen i väst ansågs vara på nergång. Han var kritisk mot antagandet, menade att nationalismen bara ser ut att vara perifer när den i själva verket är en ideologisk väv som reproduceras dagligen. Just därför tjänar Billig som påminnelse när politiker poserar mot flaggbakgrund och skribenter försöker dela upp nationalismen.

Boken lyfter hur en nationalism som sågs som något avlägset, tillskrivet ”dem” – fanatikerna, även fanns som ett ständigt brus hos oss. Det flaggas oavbrutet för nationen i våra liv menar Billig – i tidningars språkbruk och i väl synliga flaggor – och drar ett streck från light-nationalism till krigisk nationalism. I ”heta” situationer är det denna skenbart harmlösa nationalism som aktiveras av de symboler som håller samman gruppen.

Som exempel visar Billig hur George Bush så kallade patriotiska mobilisering – som ju inte skedde med påhittad retorik, utan med språk amerikaner lever i – ställdes mot Iraks nationalism.

Faktum är att Billig till och med varnar för den slags åtskillnad mellan god patriotism och ond nationalism som vi nu ser mer av i Sverige. Den riskerar att dölja potentialen för xenofobi i vår påstått godartade sort.

Propagerar man för nationalism som samhällsväv är det därför viktigt att ge hela bilden. I tider av nynationell hets och bruna inslag ljuder varningarna om nationalismen högt.

Och de är inte banala.

Hynek Pallas

film@dn.se "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" <u>På väg mot ett haveri</u>

”Härska över fiskarna”, manades människan i Första Mosebok. Och länge verkade det som att detta herravälde var gränslöst, att havens rikedomar kunde brukas men aldrig förstöras eller ta slut. Ett isande faktum visades så i en rapport förra året: Inom några decennier kommer det att finnas mer plastskräp än fisk i världshaven. Vid samma tidpunkt väntas korallreven ha bleknat bort.

Människan är alltså på väg att bli kung över gamla tandborstar och plastflaskor. Våra hav – jordens mest artrika miljö och födkrok för hundratals miljoner människor – håller på att förvandlas till en flytande soptipp.

På fredagen avslutas den stora havskonferens i FN som den svenska regeringen har varit med och tagit initiativ till. De globala hoten är flera, och överhängande.

Nedskräpningen är ett. En jättelik skärgård av bråte guppar i Stilla havets strömmar, och avlägsna paradisöar översköljs av smörjan. Men problemet är också synligt på nära håll. Organisationen Håll Sverige rent räknar med att det årligen flyter i land 8 000 kubikmeter avfall på Bohuskusten. Det motsvarar tolv fulla sopbilar som töms längs strandlinjen varje vecka. Nästan allt är plast.

Det bryts inte ner, utan mals långsamt och blir små partiklar. Vattenlevande djur riskerar senare att förväxla plastkornen med mat. Kosmetika och bildäck innehåller också den sorts smulor som befaras – kunskapsläget är fortfarande osäkert – kunna vandra genom

näringskedjan tillbaka till människan. I så fall kommer vi bokstavligen att få äta upp vår försummelse av haven.

Utfiskningen fortgår parallellt. Enligt FN utnyttjas en tredjedel av bestånden bortom gränsen för en långsiktigt hållbar fångst. Denna andel har fördubblats sedan 1980-talet. En del arter balanserar på en knivsegg och hotas av utrotning, men trålas ändå.

Människans växthusutsläpp orsakar samtidigt två bekymmer. För det första absorberas en stor del av gaserna direkt i oceanerna. Som en följd har vattnen blivit 25 procent surare och FN:s klimatpanel räknar med att processen fortsätter. För det andra hettas haven upp när växthuseffekten ökar. Den stigande temperaturen och det surare vattnet sätter hård press på ekosystemen.

Eftersom såväl fisken som plaststimmen följer med havsströmmarna är samarbetet mellan världens länder avgörande. Vissa ljuspunkter syns också. En överenskommelse som trädde i kraft i fjol är till exempel tänkt att stävja det internationella fiske som sker oreglerat eller olagligt.

Arbetet är dock inte klart. Stora länder har vägrat att underteckna avtalet. Inte minst i Kina är fisket främst en fråga om billiga livsmedel, inte livskraftiga stim i världshaven. Fler regeringar måste lockas att skriva på.

Samtidigt sker rovdriften i många fall helt enligt spelreglerna. Fisket är alltför omfattande, delvis eftersom kunskapen är ofullständig. Levande bestånd kräver alltså mer forskning och noggrannare beräkningar av vilka fångstkvoter som är verkligt hållbara.

De statliga subventioner som bidrar till utfiskningen måste också skrotas. Framsteg kan vara på väg. I Världshandelsorganisationen, WTO, pågår förhandlingar om stödsystemen för sådant som fartygsbränsle. Att regeringar är villiga att sponsra utplåningen av fiskbestånd är vansinne. Om de nu är beredda att binda sig vid att fasa ut bidragen kommer att visa sig vid WTO:s ministermöte senare i år.

Veckans FN-konferens har också varit symboliskt viktig. Dessvärre fattas inga handfasta beslut.

På 1980-talet ledde upptäckten att freoner skadade atmosfärens ozonlager fram till Montrealprotokollet. Genom nya regler i FN såg man till att industrin fasade ut skadliga ämnen. Ett sådant trick är dock inte enkelt att upprepa. Plasterna går inte radera med ett pennstreck. De förekommer överallt, i tung tillverkning såväl som i sjukvården och matbutiken.

Men en stor del av plastskräpet i haven är engångsartiklar, och regeringar behöver ställa högre krav på industrin. Punktskatter, förbud och återvinningskrav kan användas mer. Vi förbrukar för mycket plast. Och vi förhandlar för lite om avfallet i haven.

Kan något konkret uppnås? Ett exempel: Efter decennier av samarbete mellan Östersjöländerna invigdes i veckan ett nytt reningsverk i Kaliningrad. I ett slag minskar nu kväveutsläppen i vårt innanhav med 300 ton. Så visst finns anledning till försiktig optimism. Länderna har alla skäl att öka takten i arbetet för rena och levande hav.

DN 9/6 2017 "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" Vådan av att avskeda en FBI-chef

Läckor hade redan avslöjat de mest graverande punkterna. Det skriftliga anförandet släpptes på förhand. Affären fick ändå en ny dimension när förre FBI-chefen James Comey på torsdagen själv vittnade inför senatens underrättelseutskott.

Den 9 maj fick Comey sparken av president Donald Trump. Efter diverse motstridiga förklaringar från Vita huset framgick det att skälet var ”den ryska grejen”. Inte att Kreml försökte styra valet i november, som alla amerikanska underrättelseorgan är ense om, utan att detta granskas.

Efter Comeys framträdande vet vi nu att Trump avkrävde honom lojalitet, men ”bara” fick ett löfte om ärlighet. Presidenten manade FBI-chefen att lägga ned utredningen av Michael Flynn, säkerhetsrådgivaren som avskedades för att han ljög om sina ryska kontakter. Comey blev också ombedd att fastslå offentligt att Trump personligen inte synades.

Trump har onekligen brutit mot kutymen. FBI ska stå oberoende från Vita huset och presidenten ska inte lägga sig i vilka brottsutredningar som bedrivs. Det gjorde han ändå, stup i kvarten. Det finns också gott om indicier på att Trump gjorde sig av med Comey för att han inte fick som han ville med Rysslandsutredningen.

Har då presidenten gjort sig skyldig till förhindrande av rättvisan, och borde han alltså ställas inför riksrätt? Detta brott lades både Richard Nixon och Bill Clinton till last. Men det är knepigt nog att bevisa i ett vanligt mål. Hade Comey tyckt att det var solklart borde han ha sagt det för länge sedan.

Riksrätt är både en politisk och en juridisk process. Om en president ska avsättas beror på om en majoritet i representanthuset står bakom ett åtal och två tredjedelar av senaten röstar för fällande dom. Republikanerna har än så länge makten i båda kamrarna.

En annan aspekt är hur det skulle uppfattas. Det räcker inte med att Trumps motståndare skäms för honom. Hans väljare skulle kunna se riksrätt som en statskupp.

Den särskilde åklagaren Robert Mueller har nu hand om utredningen av Trumpkampanjens ryska kontakter. Kvarnarna måste trots allt tillåtas mala. Även en president som ignorerar författningen måste behandlas enligt den.

Gunnar Jonsson

gunnar.jonsson@dn.se "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" Polisen sätter hopp till nya superkameror

Brottsutvecklingen leder till ett ökat behov av övervakningskameror. Som ett första steg mot en nationell storsatsning begär polisen nu permanent tillstånd för 55 högteknologiska kameror i Stockholm. Samtidigt väntas regeringens utredare inom kort föreslå lagskärpningar som kan försvåra för polisen.

Varken sociala insatsgrupper, polisvolontärer, kontaktpoliser i skolorna eller riktade insatser mot organiserad brottslighet har fått avsedd effekt. Det är polisens dystra slutsats i brottsdrabbade Södra Järvaområdet i västra Stockholm.

”Brottsligheten är konstant hög trots ökade insatser”, skriver lokalpolisområdeschef Niclas Andersson i en ansökan om kameraövervakning, som under torsdagen lämnades in till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Nu hoppas Niclas Andersson och regionpolisledningen att 55 avancerade kameror en gång för alla ska skrämma bort våldsbrottslingar, narkotikasäljare och andra kriminella från centrumanläggningarna i Rinkeby, Tensta och Husby. En utbredd tysthetskultur, där få vågar vittna, gör att kameror i vissa fall är ”helt avgörande för att kunna klara upp brott som annars hade förblivit olösta”, enligt ansökan.

– Det handlar bland annat om mord. Att vi inte kunnat lösa flera av vinterns dödsskjutningar påverkar området negativt, säger Niclas Andersson.

De 55 kamerorna har redan monterats på husväggar och andra platser, till en kostnad av cirka fem miljoner kronor. I fyra veckor har de spelat in högupplöst film av allt som hänt i de tre förorternas centrala delar. Enligt uppgift till DN pågår för dagen tretton förundersökningar, där bildmaterialet sägs vara direkt avgörande.

– Tack vare kamerorna kunde vi redan första kvällen klara upp en grov misshandel i Husby, berättar Niclas Andersson.

Men polismyndigheten har bara laglig rätt att själv besluta om kameraövervakning i högst en månad. Därefter krävs länsstyrelsens godkännande. Där ska man nu nagelfara polisens ansökan, som är unik i sin omfattning.

– Vi räknar med att det tar minst fyra månader. I avvaktan på vårt beslut får polisen fortsätta övervakningen, berättar länsstyrelsens jurist Linnea Tegernäs.

Förutom kamerorna ingår ett stort antal mikrofoner i det toppmoderna övervakningssystemet. Dessa kan användas för att positionsbestämma exempelvis en skottlossning och analysera vilket skjutvapen som använts – men enligt ansökan inte för att registrera samtal och andra lägre ljud.

Skulle länsstyrelsen ge avslag tänker polisledningen inte montera ner kamerorna.

– Nej, i så fall överklagar vi till högre instans. Övervakningen är ett oerhört bra hjälpmedel, säger Niclas Andersson.

Satsningen ingår i en offensiv strategi för att öka tryggheten i ett flertal brottsdrabbade stadsdelar, främst i storstädernas förortsområden.

Redan till hösten görs liknande satsningar i Norra Botkyrka och delar av Södertälje.

– Vår inventering visar att liknande problem finns på många håll och vi kan relativt snabbt gå vidare även där. Dessutom ser vi ett behov av att kunna övervaka symboliskt viktiga platser som till exempel Rosenbad, Riksbanken och Drottninggatan, säger Joakim Söderström, som är kameraansvarig vid Nationella operativa avdelningen, Noa.

I Göteborg, där polisen helt saknar egna övervakningskameror, följer ledningen utvecklingen med intresse.

– Blir det klartecken i Järva är vi beredda att hänga på. Vi ser ett behov av kameror i såväl centrala Göteborg som flera ytterområden. Av våra totalt sex utsatta stadsdelar har vi hittills bara haft ork att göra riktade insatser mot brottsligheten i två, säger polisområdeschef Erik Nord.

Planerna stöds av Socialdemokraterna och flera andra partier. Så sent som i onsdags, då den blocköverskridande anti-terroröverenskommelsen offentliggjordes, meddelade regeringen att man vill underlätta för polisen att bedriva ökad kameraövervakning.

Joakim Söderström vid Noa avvaktar konkreta besked.

– Det har skett många utspel på senare tid, men inga faktiska förbättringar. Nu är det upp till bevis om hur man tänker sig detta.

Ett orosmoln för polisen är det lagförslag om en ny kameraövervakningslag som väntas presenteras nästa fredag, den 16 juni. Flera källor uppger att utredaren Susanne Kaevergaard, biträdande tillsynschef vid Åklagarmyndigheten, inte i någon väsentlig grad kommer att lätta på nuvarande regler om att myndighetens övervakning ska prövas av såväl länsstyrelsen som Datainspektionen.

Inom den expertgrupp som bidragit i utredningen finns flera som är skeptiska till kamerornas brottspreventiva effekt.

– Kameror är inte oviktiga, men det saknas vetenskapligt stöd för att brott inte skulle gå att lösa utan dem. Det råder också osäkerhet kring de förebyggande effekterna, till exempel har vi inte lyckats hitta några studier som visar att det går att förebygga terrorbrott, säger en av experterna till DN.

I stället väntas lagförslaget innebära att polisen tvingas lägga större kraft än i dag på konsekvensbedömningar och så kallade förhandssamråd. Detta som en följd av EU:s nya dataskyddsförordning.

Susanne Kaevergaard själv vill inte i förväg prata om sin utredning. I en kort kommentar skriver hon att hon ”ska försöka uppfylla uppdraget” om lättnader för polisen.

Lasse Wierup

lasse.wierup@dn.se "

"Även privata aktörer vill kameraövervaka

Göteborg. Köpcentret Nordstan – Sveriges mest välbesöka handelsplats – planerar för 26 kameror med inspelningsfunktion. Datainspektionen sade nej med hänvisning till risk för integritetskränkning, men genom att hänvisa till såväl stölder och rån som terrorhot fick Nordstan i maj Förvaltningsrätten på sin sida.

Borlänge. Dalatrafik fick nyligen Förvaltningsrättens godkännande att filma passagerare och personal på alla bussar som trafikerar orten.

Rån, stölder, våldsbrott och vandalisering angavs som skäl. Länsstyrelsen hade tidigare sagt nej.

Karlstad. Ledningen för musikfestivalen Putte i Parken, som arrangeras i augusti, har meddelat att man tänker ansöka om tillstånd för att övervaka konsertpubliken. Detta efter att kvinnliga besökare tidigare utsatts för sexuella ofredanden. Inget tillstånd har ännu utfärdats.

Fakta. Ny lag utreds

Den 16 juni väntas regeringens utredare presentera en ny kamera-övervakningslag.

Gällande lag är från 2013. Enligt denna krävs tillstånd från länsstyrelsen för övervakning av platser dit ”allmänheten har tillträde”. Tillstånd ska ges om intresset av sådan övervakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli övervakad.

Vid bedömningen av intresset av kameraövervakning ska det särskilt beaktas om övervakningen behövs för att förebygga, avslöja eller utreda brott, förhindra olyckor eller andra därmed jämförliga ändamål. Polisen kan på egen hand besluta om övervakning i högst en månad. "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" Husbybo: ”Innan kände vi oss rädda”

Polisens kameror välkomnas av de flesta som DN pratar med i Rinkeby och Husby. – Innan kunde jag känna mig rädd. Nu är jag rak i ryggen, säger grönsakshandlaren Yassir Yousef.

Det blir bättre kontroll med kameror. Fortsätter polisen filma tror jag folk kommer att sluta flytta härifrån.

Yassir Yousef, grönsakshandlare i Husby

På en husknut en bit bort, sex sju meter upp i luften, sitter den. Kameran som har fått Yassir Yousef att känna sig lite tryggare på jobbet. Han säljer frukt och grönt i Husby och har då och då störts av unga män som hängt kring den lilla centrumanläggningen.

– De har kommit hit och velat ha saker, det är obehagligt, berättar Yassir Yousef.

Han låter axlarna falla fram och sjunker ihop med överkroppen.

– Så här kände jag mig innan. Liten, fortsätter Yassir Yousef, som sedan sträcker på sig och ser glad ut.

– Nu är vi så här.

Vetskapen om att polisen kan se ifall det skulle bli bråk, och spela in eventuella stölder, har gett Yassir Yousef råg i ryggen. Men det bästa: killarna är borta.

– Det blir bättre kontroll med kameror. Fortsätter polisen att filma tror jag att folk kommer att sluta flytta härifrån, säger Yassir Yousef.

Klockan är sju på kvällen och det är fortfarande en del människor i rörelse. Utanför Ica träffar DN Ogenie Sarkisian, 52, från Akalla. Hon står precis under den kamera som i maj filmade när en ung man

misshandlades med en domkraft. Gärningsmannen kommer snart att åtalas för grov misshandel.

– Nej, jag har inte tänkt på att det sitter kameror här, säger hon och tittar upp.

Spontant tycker Ogenie om poliskamerorna. Hon har ingenting emot att bli filmad. Det verkar däremot en ung man ha; han skyndar förbi med uppfälld huva och bara ögonen synliga.

– De borde sätta upp kameror hos oss i Akalla också, fortsätter Ogenie. Alla killar som kör runt på moped och motorcykel jättesnabbt gör mig jämt orolig för min dotter.

I Rinkeby är torget fullt av folk. Även här är många ovetande om det faktum att kameralinser från olika vinklar övervakar vartenda steg de tar. Men upplysningen om övervakningen innebär för många en god nyhet.

– Jättebra! utbrister 22-åriga småbarnsmamman Permilla Aziz.

En lång kille i 35-årsåldern är däremot arg.

– Det är förnedrande. Och brotten sker ju ändå, säger han.

En annan kritiker är Joar Forsell, 23. Han är ordförande i Liberala ungdomsförbundet och bor i grannförorten Tensta.

– Det är olustigt och skapar otrygghet att veta att man alltid är övervakad, säger han när DN ringer upp.

Nu hoppas Joar Forsell att länsstyrelsen så snabbt som möjligt ska tvinga polisen att stänga av sina kameror.

– I stället måste man bryta utanförskapet och få bort brottslighetens grogrunder.

Lasse Wierup

lasse.wierup@dn.se "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" Redan trängd Trump riskerar bli isolerad

Analys. Washington. James Comey litade inte på Donald Trump. Den förre FBI-chefens vittnesmål är ytterligare problem för presidenten, som kan bli isolerad. Men utredningarna har långt kvar, och många frågetecken återstår.

James Comey vet sin roll och känner sina gränser – han har varit med länge. Han inser vilken tyngd orden har när han kallar Vita husets och presidentens kommentarer om hans avsked som ”ren lögn” och ”förtal”, och när han säger att han efter ett möte i Trump Tower blev så orolig över att presidenten skulle ”ljuga” om vad mötet handlat om, att han dokumenterade det.

När James Comey för första gången sedan han sparkades från chefsposten för FBI uttalade sig offentligt, i senatens underrättelseutskott, var det ett framträdande med potentiell betydelse för Trumps framtid – i vart fall på sikt.

Comey gör i sina beskrivningar av sina kontakter med presidenten klart att han tycker sig möta en person som inte respekterar sin roll. Han förklarar varför han kände sig pressad av Trump, och att han var ytterst besvärad av det. Kontakterna, som pågick i veckor, var av en helt annan karaktär än den sparsamma kommunikation han haft med de tidigare presidenter han arbetat under, George W Bush och Barack Obama.

Så lågt var Comeys förtroende för presidenten att han såg till att detaljer kring hans möten med presidenten läckte till pressen.

Om det däremot förändrar stödet bland Trumps anhängare – från medarbetare och kongressrepublikaner till väljare – är mer tveksamt.

Presidenten följde utfrågningarna från Vita huset, i sällskap av bland andra sin advokat Marc Kasowitz, som efteråt högg tillbaka, och menade att presidenten varken bett om att utredningen om den förre säkerhetsrådgivaren Michael Flynn skulle läggas ned, eller krävt Comeys lojalitet. Ord står mot ord när Team Trump riktar in sig på att underminera Comeys trovärdighet, och om huruvida Comeys vittnesmål kvalificerar Trumps beteende till ett försvårande av en rättslig utredning – en brottsrubricering som kan vara grund för riksrätt – är inte klart.

Det spelar kanske mindre roll, riksrätt är i dag ett avlägset alternativ.

Men Trump löper redan i dag en risk att bli isolerad, och han har problem med att rekrytera, både egna advokater och personer till federala nyckelpositioner. Christopher Wray, som föreslagits som ny chef för FBI, var knappast ett förstahandsalternativ.

En detalj som kom upp under Comeyförhören handlade om justitieminister Jeff Sessions, som förklarade sig jävig i Rysslandsutredningarna. Comey sa att FBI redan en tid innan Sessions gjorde det, förstod att han skulle förklara sig jävig. ”En rad skäl”, varav en del hemligstämplade, fanns till FBI:s slutsats. Sessions anslöt sig tidigt till Trumpkampanjen, som en av få tillskyndare med lång erfarenhet av kongressen. Men Trump ska vara irriterad över att Sessions ställt sig vid sidan om utredningarna, och på sistone har så allvarlig friktion uppstått att Sessions erbjudit sig att avgå.

Om det skulle visa sig att Jeff Sessions haft hittills okända, olämpliga kontakter med Ryssland, eller om konflikten med presidenten förvärras, är det ett stort avbräck för Trump – och något som kan få konsekvenser för andra republikaners lojalitet med Trump.

Men man bör minnas att utredningarna kommer att pågå i många månader, och att de största befogenheterna och resurserna inte finns hos kongressutskotten, utan den särskilda åklagaren Robert Mueller, som tillsattes efter Comeys avsked (de båda känner varandra väl). Hur hans arbete fortskrider vet vi hittills lite om, men han har visat sig villig att ta ett brett grepp. Det är också till Mueller som Comey har lämnat över sina anteckningar om kontakterna med Trump. Och de underliggande frågorna finns kvar: vad visste Donald Trump om Rysslands försök att påverka det amerikanska valet? Vilka intressen har eller hade Trump eller personer i hans närhet av närmare kontakter med Moskva?

Det kan dröja länge innan vi vet det.

Sanna Torén Björling

sanna.bjorling@dn.se "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" Comey: Jag litar inte på presidenten

James Comey återkom flera gånger under utfrågningen i senatens underrättelsekommitté till att han inte litar på Donald Trump. Comey trodde att presidenten skulle ljuga om deras möten och gjorde därför noggranna anteckningar. Den sparkade FBI-chefen kallar Trumps svartmålning av FBI och honom själv för ”ren och skär lögn”.

Det har gått en månad sedan James Comey utan förvarning sparkades som FBI-chef. På torsdagen var det första gången som han berättade sin version och under flera timmar avlöste senatorerna varandra som frågeställare:

Den tidigare FBI-chefen tvivlar inte på att Ryssland ingrep i valet eller på att Rysslands regering kände till dataintrången som skedde i syfte att påverka valrörelsen i USA.

Enligt James Comey har presidenten inte försökt att stoppa utredningen om kopplingen till Ryssland. Men när Trump bad om att FBI skulle ”släppa” den om den dåvarande nationella säkerhetsrådgivaren Flynn besvärades Comey märkvärt.

Han fick frågan varför han inte sade ifrån när han upplevde att presidenten utövade påtryckningar.

– Jag blev så förbluffad över frågan.

Comey förklarade också varför han gjorde detaljerade anteckningar efter samtliga möten med Trump.

– Det var en magkänsla. Jag var ensam med presidenten och jag misstänkte på allvar att han kunde ljuga. Jag insåg att det kunde komma en dag då jag måste försvara FBI och mig själv.

Comey berättade att han upplevde att Trump ville bygga ett lojalitetsförhållande dem emellan. Själv kände han sig illa till mods och sade vid fem tillfällen under utfrågningen att han inte litar på presidenten. Comey bad en vän att läcka uppgifter i anteckningarna till en reporter eftersom han ansåg att det behövde tillsättas en särskild åklagare.

Comey kommenterade också de inlägg på Twitter där presidenten tycks hota honom med dolda inspelningar.

– Gud, jag hoppas det finns band.

Donald Trump slog tillbaka mot Comeys anklagelser genom sin privata advokat: ”Presidenten utsatte inte Comey för påtryckningar eller krävde lojalitet.”

Mia Holmgren

mia.holmgren@dn.se "

" Detta har hänt.

9 maj: Donald Trump meddelar att han avskedar FBI-chefen James Comey. Comey nås av nyheten via tv.

10 maj: Ryske utrikesministern Sergej Lavrov besöker Vita huset.

11 maj: I en intervju med NBC säger Trump att ”när jag beslutade att göra det (sparka Comey) sade jag till mig själv att den här ryska historien med Trump och Ryssland är påhittad”. Trumps stab uppger

att Comey avskedats på inrådan av vice justitieminister Rod Rosenstein. Men Trump motsäger delvis detta.

12 maj: På Twitter skriver Trump ”James Comey bör hoppas att det inte finns några ’band’ med våra samtal innan han börjar läcka till pressen!”

15 maj: Enligt uppgifter till medier ska Trump ha avslöjat hemlig underrättelseinformation under mötet med Rysslands Sergej Lavrov.

16 maj: Två källor uppger att Trump uppmanat FBI-chefen att lägga ned utredningen om f d nationella säkerhetsrådgivaren Michael Flynns ryska kontakter. Vita huset dementerar.

17 maj: Ryska presidenten Vladimir Putin erbjuder sig att släppa inspelningar från Trumps möte med Lavrov.

17 maj: Justitiedepartementet utser tidigare FBI-chefen Robert Mueller till särskild åklagare för att utreda rysk påverkan i presidentvalet.

18 maj: Trump förnekar att han bett Comey lägga ned utredningen om Flynn. Han säger nu att Comeys avsked baserades på vice justitieministerns rekommendation.

19 maj: New York Times rapporterar att Trump under mötet med ryska delegationen ska ha sagt ”Jag sparkade precis chefen för FBI. Han var galen, en riktig knäppskalle.” ”Jag var under stor press på grund av Ryssland. Det har lättat”, fortsatte han. Vita huset tillbakavisar inte uppgifterna.

7 juni: Trump nominerar juristen Christopher Wray till FBI-chef. "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" Inte troligt med riksrätt – trots Comeys vittnesmål

Vad får USA:s president lägga sig i och vad får han inte lägga sig i? Hur stor är sannolikheten att Donald Trump ställs inför riksrätt? DN:s utrikeskommentator Michael Winiarski svarar på tre frågor om det amerikanska styrelseskicket.

1. Vad säger USA:s styrelseskick om maktdelningen mellan presidenten och andra delar av statsmakten?

Enligt USA:s författning (konstitution) bygger det amerikanska styrelseskicket på en balans mellan de tre grenarna av statsmakten: den verkställande (presidenten), den lagstiftande (kongressen) och den dömande (Högsta domstolen). Presidenten har omfattande befogenheter som chef för den verkställande statsmakten. Han kan signera eller lägga sitt veto mot beslut och lagar som antagits av kongressen (det kan sedan upphävas av en kvalificerad 2/3-majoritet i både senaten och representanthuset), han är högste befälhavare för de väpnade styrkorna, han kan samla kongressen, han nominerar ledamöter i Högsta domstolen och han utser ambassadörer. Presidenten har också rätt att utfärda ”executive orders”, som har samma vikt som lagar antagna av kongressen. Däremot kan de, som i fallet med inreseförbudet, stoppas av en domstol.

Den lagstiftande makten är kongressen, som bereder och antar lagar och antar den federala budgeten. Senaten godkänner också

presidentens utnämningar av nyckelministrar, ambassadörer och ledamöter i federala domstolar.

Den dömande makten, det vill säga de federala domstolarna (där Högsta domstolen är den yttersta) har makt att tolka författningen och om enskilda lagar eller regeringsbeslut är förenliga med den.

2. Vad får en president lägga sig i och vad får han inte lägga sig i?

Det finns få entydiga svar på det. Det som kongressen och Högsta domstolen beslutar får presidenten definitivt inte blanda sig i. Han får till exempel inte fritt bestämma hur federala budgetmedel ska spenderas. Och han kan inte uttolka lagar.

Presidenten får inte förklara krig (men sända militär utomlands för enskilda operationer). Men samtidigt finns i USA:s historia exekutiva order från presidenter som har varit mycket långtgående: Abraham Lincoln använde sig av en exekutiv order för att utkämpa inbördeskriget 1861–1865, Woodrow Wilson utfärdade en exekutiv order för militär upprustning inför USA:s inträde i Första världskriget, och Franklin Roosevelt godkände genom en exekutiv order att japaner internerades i läger under andra världskriget.

Men det finns en gråzon där det inte är helt kristallklart vilka befogenheter presidenten har. Ett exempel är att justitiedepartementet är en del av regeringen, där presidenten är chef, men samtidigt har en självständig roll som åklagarmyndighet. Presidenten kan ge allmänna uppdrag åt justitieministern, men om han skulle försöka påverka en pågående utredning av den federala polisen FBI (som också lyder under justitiedepartementet) kan det vara ”obstruction of justice”. Det är vad en del misstänker att Trump gjorde med Comey.

3. En del menar att Trumps agerande kan vara grund för att ställas inför riksrätt. Hur stor är sannolikheten för att det ska hända?

För ögonblicket inte särskilt stor. De flesta bedömare är överens om att förutsättningen för riksrätt – som är USA-kongressens möjlighet att ställa en president till svars – är att tillräckligt många republikaner i representanthuset och senaten tröttnar på att Trump inte får mycket av sin agenda uträttat. Det försämrar deras möjligheter att väljas om i valet 2018. Mindre roll spelar sannolikt att Trump ständigt demonstrerar att han inte respekterar eller ens känner till den amerikanska konstitutionens principer om maktdelning (som gjorde att han försökte pressa FBI-chefen James Comey att ”släppa” utredningen om Michael Flynn).

Skulle det gå så långt som till riksrätt lär det ändå dröja åtskilliga månader, eller till och med år, tills vi är där. Om inte annat därför att den utredning som den särskilde åklagaren Robert Mueller, ex-direktören för FBI, driver om Trumpkampanjens kopplingar till Ryssland inte kan bli färdig på kort tid. Man kan jämföra med Watergate-affären – som till slut ledde till att president Richard Nixon avgick innan han ställdes inför riksrätt. Skandalen pågick i över två år, räknat från inbrottet i det demokratiska partihögkvarteret i juni 1972 till hans avgång i augusti 1974. Först drevs frågan i pressen och därefter tog det juridiska och politiska systemet över.

Michael Winiarski

michael.winiarski@dn.se "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" Gärningsmännen ska ha stridit för IS

Onsdagens terrorattacker i Irans huvudstad Teheran genomfördes av IS-frivilliga iranier som återvänt till sitt hemland efter att ha stridit för terrorrörelsens ”kalifat” i Syrien och Irak.

Det uppgav det iranska underrättelseministeriet på torsdagen. Tillkännagivandet kom på ministeriets webbsida där männen, som sköts ihjäl eller dödades i samband med attentaten, presenterades med sina förnamn.

Det är ännu oklart om några gärningsmän har överlevt och kunnat gripas.

Enligt ministeriet återvände männen till sitt hemland Iran i augusti förra året efter att ha stridit för IS i Mosul i Irak och i Raqqa, IS ”huvudstad” i Syrien.

Tidigare har företrädare för det inflytelserika Revolutionsgardet pekat ut Irans ärkefiende Saudiarabien som skyldigt till terrorattentaten i parlamentet och vid ayatolla Khomeinis mausoleum i Teheran.

Men underrättelseministeriet nöjer sig med att konstatera att de identifierade gärningsmännen ”sedan länge är anslutna till wahhabismen”, den stränga sunniortodoxa lära som praktiseras i Saudiarabien.

Närmare 95 procent av Irans befolkning på drygt 82 miljoner invånare är shiamuslimer, men det finns små sunnimuslimska minoritetsfickor i landets ytterområden, främst i Khuzistan i söder vid gränsen mot Irak och i iranska Baluchistan i sydost, vid pakistanska gränsen.

En del av sunniterna är araber som anser sig diskriminerade av den iranska majoritetsbefolkningen, som är perser.

Det har förekommit väpnade protestyttringar som emellertid har kvästs av de hårda iranska strafflagarna – Iran är ett av de länder i världen som utdömer flest dödsstraff. Någon närvaro av IS-terrorister i Iran har det tidigare inte rapporterats om.

På torsdagen meddelades att antalet dödsoffer i onsdagens attentat stigit till 17 personer. Bevakningen av offentliga platser i Teheran förstärktes rejält under torsdagen, särskilt det vidsträckta tunnelbanenätet.

USA:s president Donald Trump gjorde på torsdagen ett uttalande om Teheranattentaten som väckte både harm och vrede i Iran. Trump skrev att han sörjer och ber för offren, men underströk också att ”stater som stöttar terror löper risk att falla offer för den ondska de främjar”.

Irans utrikesminister Mohammad Javid Zarif kallade Trumps uttalande ”motbjudande” och även i USA fick den amerikanske presidenten kritik för att ha uttalat sig alltför cyniskt och känslolöst om tragedin.

”Vulgärt och hjärtlöst att försöka vinna politiska poäng när det handlar om att sörja oskyldiga som fallit offer för terror”, skrev tidningen Washington Posts kolumnist på torsdagen.

Erik Ohlsson

erik.ohlsson@dn.se "

" **Bakgrund. Terror i Teheran**

Minst 17 personer dödades och ett 40-tal skadades i två koordinerade attentat i Irans huvudstad Teheran på onsdagen. Terrorgruppen IS tog omedelbart på sig attackerna.

De beväpnade angriparna tog sig in i Irans parlament på onsdagsmorgonen, några av dem utklädda till kvinnor. Medan attacken ännu pågick publicerade IS ett videoklipp i sin propagandakanal Amaq, som sades visa en gärningsman inne i parlamentet.

Kort därefter utlöste självmordsbombare en sprängladdning i ayatolla Khomeinis mausoleum, söder om stadskärnan. "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" Bindningsceremoni en bön om långt liv

Hinduiska kvinnor binder bomullstrådar runt ett banjanträd i samband med en ceremoni på Vat Savitri-festivalen i Bombay på Indiens västkust. De ber för att deras män ska uppnå hög ålder. Fullmånefestivalen firas i dagarna tre. "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" Japan går vidare med ny våldtäktslag

Japan. Japan har tagit ett steg för att göra om sin våldtäktslag, som infördes 1907.

Parlamentets underhus godkände ett förslag för att bredda definitionen av våldtäkt, förlänga minimifängelsestraffen och tillåta åtal även om offren inte anmäler.

Enligt förslaget ska exempelvis både tvingande oralt och analt samlag kunna räknas som våldtäkt, vilket det inte görs i dag.

Att tala om och anmäla sexuella övergrepp upplevs som skamligt i Japan, och bara fem procent av kvinnorna som tvingats till samlag anmäler det, enligt regeringsdata från 2014.

TT-Reuters "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" Chansningen slog fel – Tories tappar stort

Theresa May fick inte det stärkta mandat hon hoppades på. I stället uppmanas premiärministern nu att avgå efter en förödmjukande förlust för hennes Konservativa parti som riskerar att tappa sin majoritet i det brittiska parlamentet.

Tidigt på fredagsmorgonen uppmanade Labourledaren Jeremy Corbyn premiärminister Theresa May att avgå, efter ett valresultat som få hade väntat sig.

May själv höll ett nedtonat tal där hon betonade att ”landet behöver stabilitet mer än något annat nu”.

I stället för jordskredssegern blir det regeringsförhandlingar med nordirländska unionister, sedan stödet för Mays konservativa Tories krympt i rekordfart under den korta valrörelsen.

”Chansningen slog tillbaka mot May”, utropade brittiska medier under natten, samtidigt som valresultaten från Storbritanniens 650 valkretsar tidigt allt tydligare bekräftade bilden från torsdagskvällens vallokalsundersökning: socialdemokratiska Labour går framåt och de Konservativa backar.

När hon begärde nyval i mitten av april surfade May på rekordhöga opinionssiffror, och en stor majoritet på uppåt 100 mandat tycktes inom räckhåll. Nu tyder det mesta på att de Konservativa visserligen blir största parti, men förlorar den lilla majoritet de hade, på 17 mandat.

Partiet tvingas därmed söka stöd från minst ett annat parti för att fortsätta regera. Liberaldemokraterna, som regerade i koalition med Tories 2010–15, har uteslutit samarbete, och i stället tippas nu en uppgörelse med nordirländska DUP.

För Theresa May är resultatet ett personligt misslyckande. Hon sökte ett eget mandat som ledare – och fick det inte.

Vissa spekulerar redan i att hon kan tvingas avgå, och The Guardian rapporterar om ”chockade och ursinniga” konservativa parlamentsledamöter som frågar sig hur en opinionsledning på över 20 procentenheter kunde gå upp i rök.

George Osborne, tidigare finansministern som fick sparken av May, beskriver resultatet som ”en katastrof” och partiets valmanifest som ”ett av de sämsta i historien”.

– Om de här siffrorna stämmer är det svårt att se hur partiet ska kunna få ihop en koalition och sitta kvar, säger Osborne till The Guardian.

Han tillägger att utrikesminister Boris Johnson ”småler nog just nu” – en hänvisning till att Johnson allmänt tros vilja ta över partiledarskapet från May.

Johnson är mycket riktigt en av dem som nämns som möjlig ny partiledare. Andra kandidater är inrikesminister Amber Rudd – med reservation för att hon är på väg att förlora sin plats i parlamentet – eller en övergångslösning som Brexitministern David Davis.

Men samtalen om Storbritanniens utträde ur EU inleds om bara en dryg vecka, och Theresa May spås sitta kvar just för att representera landet vid förhandlingsbordet i Bryssel. Det är åtminstone vad de flesta bedömare i London tror.

För Labourledaren Jeremy Corbyn, länge utdömd både inom och utanför sitt eget parti, är valresultatet en revansch.

För inte många dagar sedan ifrågasatte vissa om det över huvud taget fanns en opposition värd namnet i Storbritannien – och traditionella arbetarvalkretsar i Midlands och norra England sågs som lovligt byte för Tories.

Nu visar det sig i stället vara Labour som stjäl mandat av regeringspartiet, och på sina håll sparkar ut konservativa regeringsmedlemmar och andra höjdare. En av dem såg ut att vara Amber Rudd, inrikesminister och av många tippad som möjlig efterträdare till Theresa May. Rudd, som har spelat en av huvudrollerna i valkampanjen, var vid fyratiden på morgonen på väg att förlora sitt mandat i Hastings i södra England.

På många håll bytte tio procent eller mer från Konservativa till Labour. Och de jämna valkretsarna i norr som Theresa May satsade på att erövra tycks i de allra flesta fall ha förblivit Labour trogna.

Framgången för Corbyn är också en framgång för Labours vänsterfalang. Hans budskap om en mer radikal fördelningspolitik har uppenbarligen gått hem hos många, inte minst yngre väljare som tycks ha röstat i högre utsträckning än 2015.

Även inom partiet har vissa kritiserat vad de sett som en oansvarig ekonomisk politik från Corbyns sida – med slopade universitetsavgifter, höjda bidrag och rekordstora lån.

Men ”inbördeskriget” mellan vänstern och högern inom Labour är av allt att döma över och de som hade hoppats kunna avsätta ledaren efter ett valfiasko får tänka om.

– Om det här står sig så visar det att Corbyn har vunnit den ideologiska striden inom Labour, säger Sunny Hundal, en känd bloggare på vänsterkanten.

Vice Labourledaren Tom Watson, som tidigare varit kritisk till Corbyn, förnekade på fredagsmorgonen att ett ledarbyte någonsin varit på tapeten.

– Jag tror att han skulle ha suttit säkert oavsett resultatet, sa han till Financial Times.

– Vi gjorde ett bättre resultat än vad många väntade sig. Folk har reagerat positivt på Jeremy Corbyns ärlighet, integritet, uppriktighet och energi.

Liberaldemokraterna ökar från nio till 14–15 mandat, men stora förlorare i valet är det skotska nationalistpartiet SNP, som backar från 56 mandat neråt 30. Både Tories, men framför allt Labour gör inbrytningar i Skottland där en högprofilpolitiker som vice partiledaren Angus Robertson förlorar sin plats i parlamentet.

En ny folkomröstning om skotsk självständighet var partiledaren Nicola Sturgeons viktigaste vallöfte. Resultatet ses av många som ett nej till det förslaget.

Ingmar Nevéus

ingmar.neveus@dn.se "

"Fakta.

Vinnaren tar allt

650 platser i det brittiska parlamentets underhus stod på spel i valet. Det är lika med antalet valkretsar.

Storbritannien har till skillnad från Sverige majoritetsval i enmans-valkretsar. Vinnaren i varje valkrets är den enda som representerar valkretsen: vinnaren tar allt. Det fungerar ungefär som presidentvalet i USA och parlamentsvalet i Frankrike.

Det innebär alltså att det inte finns ett direkt samband mellan antalet röster ett parti får och antalet platser det får i parlamentet.

Så röstade britterna

BBC:s prognos för mandatfördelningen när 587 av 650 valkretsar var färdigräknade:

○ Tories 316

○ Labour 265

○ Scottish National Party 34

○ Liberaldemokraterna 13

○ Övriga 22 "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" Läxan: Utlys inte ett val som du inte behöver

Analys. London. Oj, oj, oj. Vilket fruktansvärt misstag av Theresa May att utlysa ett helt onödigt val. Redan nu slipar hennes partikamrater knivarna och spekulerar i vem som tar över ledarskapet. I Storbritannien väntar en stökig politisk framtid.

Hennes parti hade redan en majoritet av ledamöterna, men hon ville ha en jättestor majoritet. Och då gick det så fel.

När detta skrivs återstår fortfarande en del valkretsar att räkna, men allt tyder på att konservativa Tories inte får egen majoritet. Och skulle Tories få en majoritet blir den närmast minimal. Då räcker det med fyllnadsval i något distrikt eller att en parlamentsledamot blir osams med ledningen och börjar ställa till problem för att majoriteten ska vara ett minne blott.

Theresa May var mycket populär när valet utlystes. Hon hade klart högre värden än Labours Jeremy Corbyn när det gällde förmågan att leda landet. Under valkampanjen har hennes popularitet stadigt sjunkit medan Corbyns ökat. Theresa May har helt enkelt varit en usel kampanjarbetare.

Som att hon vägrade ställa upp i partiledardebatter i tv. Det gör man bara inte när man söker tjänsten som premiärminister med uppdraget att leda landet ut ur EU. Väljarna slog tillbaka.

Theresa May är principfast och kunnig, men alldeles för kylig. Hon klarar inte pubtestet, alltså att vara en person som medborgarna gärna vill umgås med över en öl.

Nu är hennes dagar räknade. Gissningsvis sitter hon kvar som premiärminister i två år och försöker slutföra Brexitförhandlingarna med EU. Fram till dess kommer ambitiösa politiker, som Boris Johnson, att manövrera sig fram till vinnarhålet inför partiledarskiftet.

Läxan för Theresa May, och andra politiker att lära av, blir att aldrig utlysa ett val som du inte behöver.

Tories bakslag är mest uppenbart i Londonregionen, som blivit än rödare. I norra England kunde man inte ta till vara på alla tidigare Ukipväljare, som var målet. I stället blev det framgångarna i Skottland som räddade partiet från en katastrof. En fjäder i hatten för skotska Toryledaren Ruth Davidson, en annan person som kan bli aktuell som efterträdare till May.

Jeremy Corbyn då? Ja, hans tågresande mellan olika valdistrikt där Labour redan var ganska starka har visat sig överglänsa Theresa Mays privatflyg till andra Labourområden. Hans budskap om att leda ett land för alla, inte för några få, har gått hem. Neddragningar, urholkningar av lönerna, sämre trygghet och hoppet om att Storbritannien kan ta en annan riktning har överträffat Mays ständiga tal om stabilt ledarskap.

Labour har också varit frikostigt med vallöften. Fristående finansanalytiker har kritiserat partiets löften för att inte vara finansierade. Men även om Jeremy Corbyn framstår som vinnare är det ju inte han som ska leda en regering och uppfylla löftena.

Intressant också är att de britter som riskerade få betala högre skatt med Corbyn som premiärminister ändå har valt att rösta Labour. Främst gäller det tidigare konservativt styrda stadsdelar i London. London liknar alltmer New York i politisk hemvist. Och Corbyn är väl närmast Storbritanniens svar på demokraten Bernie Sanders.

En rätt rörig politisk framtid väntar i Storbritannien. Mest logiskt är att Theresa May fortsätter att regera i minoritet (om inte de sista valkretsarna ändrar utfallet). Parlamentet får därmed större inflytande i hela Brexitprocessen. Eftersom det främst är EU-vännerna som haft vind i seglen indikerar det att Storbritanniens utträde ur EU blir mjukare än den hårda Brexit som legat i korten i Theresa Mays retorik.

Pia Gripenberg

pia.gripenberg@dn.se "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" Annika Ström Melin: Mays misslyckande ger en svagare position för Storbritannien i förhandlingarna om Brexit

Theresa Mays misslyckande i det brittiska valet ändrar inte tidsplanen för Brexit, men försvagar läget för den kommande regeringen i London. Förhandlingarna ska vara klara senast våren 2019 och EU-sidan är mycket väl förberedd.

1 Vad betyder valet i Storbritannien för förhandlingarna om Brexit?

Att Theresa May har misslyckats med att få en större majoritet bakom sig i parlamentet innebär antagligen att förhandlingsstarten skjuts upp.

Planen var att samtalen om Brexit skulle sätta igång under veckan före midsommar, men först krävs att det finns en ny regering i London som kan leda den brittiska sidan i förhandlingarna.

Men tidsplanen för Brexit ändras inte.

Skilsmässan mellan EU och Storbritannien ska vara klar på två år och klockan började ticka den 29 mars, när Theresa May lämnade in Storbritanniens ansökan om att lämna EU.

Då aktiverades artikel 50 i EU:s Lissabonfördrag, där det stadgas att det ska finnas ett avtal om utträde inom två år. Den 29 mars 2019 ska alltså Storbritannien lämna EU – även om det inte finns ett nytt avtal om handel och annat samarbete.

2 Finns det ingen möjlighet att skjuta på förhandlingarna om Brexit?

Jo, om alla EU-länder är överens kan den tvåårigа tidsfristen förlängas, men Storbritannien kan inte räkna med ett sådant beslut.

Övriga EU-länder är redan otåliga och vill komma igång med förhandlingarna. De vill få Storbritanniens utträde överstökat så snart som möjligt så att de kan ägna sig åt alla andra svåra politiska frågor som EU står inför.

Frankrike och flera andra EU-länder är redan irriterade över att det har tagit så lång tid för Storbritannien att gå från ord till handling efter folkomröstningen om Brexit för snart ett år sedan.

3 Vill inte EU att Storbritannien tvekar – och kanske stannar i EU?

Jo, i princip vill övriga EU-länder förstås att britterna ska vara kvar. Alla har beklagat den brittiska folkomröstningens resultat och beslutat att lämna EU. Men hittills finns inga signaler om att Storbritannien tänker ändra kurs.

En mycket stor majoritet i det brittiska parlamentet stod bakom premiärminister Theresa May den 29 mars, när hon aktiverade artikel 50 och därmed satte igång processen som ska leda till Brexit.

Labours ledare Jeremy Corbyn har också lovat att följa folkomröstningens resultat och leda Storbritannien ut ur EU, även om det är mycket osäkert på vilket sätt han vill göra det.

4 Vinner EU-sidan i förhandlingarna om Brexit på det som har hänt?

Det är svårt att säga.

Theresa May utlyste torsdagens val för att få ett ännu större politiskt stöd i parlamentet inför samtalen om Brexit, och att hon därmed skulle bli en starkare förhandlare i Bryssel.

Taktiken misslyckades och det mer splittrade parlament som britterna har valt innebär ett problem för vem som än blir premiärminister i Storbritannien.

Den nya regeringen blir mer beroende av synpunkter från oppositionen på hemmaplan, får mindre förhandlingsutrymme och därmed antagligen en svagare position under samtalen med EU.

Samtidigt säger flera diplomater i Bryssel, som DN har talat med, att EU inte bryr sig särskilt mycket om den inrikespolitiska balansen i Storbritannien. EU förhandlar med den brittiska regeringen, oavsett hur den ser ut eller vilket stöd den har i parlamentet.

5 Blir det svåra förhandlingar, när de till slut kommer igång?

Ja, oavsett vem som leder regeringen i London kommer det antagligen bli en besvärlig start på förhandlingarna.

Först måste parterna komma överens om hur samtalen ska läggas upp, och redan där kan det bli problem.

Både Theresa May och Jeremy Corbyn vill helst börja tala om ett nytt framtida partnerskapsavtal med EU redan från början, men det vill inte EU.

När det sedan gäller skilsmässan, hur tillgångar och utgifter ska delas upp, har EU-länderna redan utarbetat mycket detaljerade förhandlingspositioner, medan det fortfarande är osäkert vad Storbritannien tänker slåss för.

6 Vad blir svårast att komma överens om?

Förhandlingarna om pengar blir säkert laddade, oavsett vem som leder den brittiska regeringen.

EU anser att Storbritannien ska vara med och betala för utgifter som är en följd av EU-beslut som landet har varit med om att fatta, det gäller till exempel EU-tjänstemäns pensioner.

Enligt uppgifter som inte är officiella, men som citeras flitigt, hävdar EU-sidan att Storbritannien ska punga ut med mellan 60 och 100 miljarder euro, medan hittills har regeringen i London antytt att landet inte tänker betala någonting.

Det blir inte heller lätt att komma överens om vilka rättigheter EU-medborgare som redan bor i Storbritannien, och britter som redan bor i andra EU-länder, ska ha i framtiden.

En fråga som kan bli riktigt politiskt explosiv är dessutom hur gränsen mellan EU-landet Irland och brittiska Nordirland ska kontrolleras i framtiden.

Allt detta måste vara i huvudsak löst innan parterna sedan ska ta sig an den riktigt svåra frågan: Hur ska EU och Storbritannien fortsätta samarbetet?

På något sätt måste EU och Storbritannien ha en fortsatt relation, även om ingen ännu vet hur den ska utformas.

Valet i Storbritannien visar åter igen att Brexit skakar om det politiska livet i Storbritannien – och i hela EU.

Annika Ström Melin

annika.strom-melin@dn.se "

"Vad händer nu?

20 juni 2017

Planen har varit att samtalen om Storbritanniens utträde ur EU ska börja kring midsommar, men skjuts nu sannolikt upp.

Sommaren 2017

Förhandlingarna handlar först om skilsmässan: EU-medborgares framtida rättigheter i Storbritannien och britters rättigheter i andra EU-länder, samt pengar och komplicerade gränsfrågor, framför allt mellan Nordirland och Irland.

Hösten 2017

Möjligen kan samtal om Storbritanniens framtida handels- och samarbetsavtal med EU sätta i gång under hösten, om det har gjorts ”tillräckliga framsteg” i skilsmässoförhandlingarna.

Hösten 2018

Skilsmässan måste vara i huvudsak klar ett halvår före tidsgränsen på två års förhandlingar, eftersom alla nationella parlament samt EU-parlamentet ska godkänna uppgörelsen.

29 mars 2019

På dagen två år efter Storbritanniens beslut att aktivera artikel 50 i Lissabonfördraget och begära landets utträde ur EU ska skilsmässan vara klar och godkänd. Storbritannien lämnar EU.

2019–

När Brexit är ett faktum fortsätter antagligen förhandlingarna om ett framtida handels- och partnerskapsavtal mellan EU och Storbritannien. Det kan ta flera år och under tiden ska någon form av övergångs-bestämmelser gälla. DN

Fakta.

Skottland

Invånare: 5,3 miljoner.

Huvudstad: Edinburgh.

Styre: I parlamentsvalet den 5 maj 2016 tog Skotska nationalistpartiet, SNP, hem sin tredje raka seger. Labour backade kraftigt och förlorade platsen som näst största parti. SNP leds av Nicola Sturgeon.

Nordirland

Invånare: 1,8 miljoner.

Huvudstad: Belfast.

Styre: Sedan 2007 finns ett provinsstyre med fyra partier: de två unionistiska partierna (protestanter som vill behålla banden till Storbritannien) Demokratiska unionistpartiet och Ulsters unionistparti, och de nationalistiska partierna (katoliker som vill ha ett enat Irland) Sinn Féin och socialdemokratiska SDLP.

Wales

Invånare: 3,1 miljoner.

Huvudstad: Cardiff.

Styre: 1999 fick Wales och Skottland visst självstyre, men Wales med mer begränsade befogenheter. Efter en folkomröstning i mars 2011 har den walesiska parlamentariska församlingen rätt att stifta lagar på 20 områden utan att konsultera regeringen i London. Labour styr med en minoritetsregering.

England

Invånare: 53,1 miljoner.

Huvudstad: London.

Styre: England har inte något regionalt parlament.

Källa: DN, Landguiden, Wikipedia "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

"Trots vinsten – jublet har tystnat för Tories ”Dancing Queen”

London. Theresa May kan pusta ut. Hon och maken Philip verkar få bo kvar i premiärministerbostaden 10 Downing Street tillsammans med katten Larry. Samtidigt ser valresultatet ut att bli ett personligt nederlag för henne och hon riskerar att bli än mer ifrågasatt.

När drottning Elizabeth möter landets premiärminister i Buckingham palace denna fredag tycks det åter bli konservativa Theresa May som dyker upp, den trettonde i ordningen för drottningen.

Om Theresa May, 60, sitter kvar till nästa ordinarie val 2022 är dock osäkert. Kritiken mot hennes sätt att sköta valkampanjen har bitvis varit hård i egna leden. Den konservativa pressen spekulerar redan vilka yngre förmågor som är på uppgång. Och spekulationerna lär inte bli mindre efter valresultatet.

Samtidigt ska man komma ihåg att så sent som för ett år sedan fanns inte ens tanken på May som partiledare och premiärminister. Men företrädaren David Cameron förlorade Brexitomröstningen, konkurrenterna schabblade bort sig och tog kål på varandra.

Kvar fanns ståndaktiga Theresa May. Då jublade partimedlemmarna åt hennes medkännande konservatism parad med strikt invandringspolitik och åt slagorden ”Brexit betyder Brexit och jag ska göra det framgångsrikt”.

Årets valrörelse har i stället kantats av motgångar. Dessutom har terrorattackerna i Manchester och London satt sin prägel. Det som tidigare var en av Theresa Mays styrkor, sex år som hårdför inrikesminister, har delvis blivit en black om foten. Polisväsendet är hennes ansvar, både när det gäller resurser liksom förmåga att hantera tips om radikaliserade muslimer.

Theresa May föddes 1956, som enda barnet till kyrkoherden Hubert Brasier och hans fru Zaidee. När Theresa var 25 år dog hennes pappa i en bilolycka och ett år senare dog hennes ms-sjuka mamma.

De hann i alla fall uppleva sin dotters vigsel. Några år tidigare hade hon träffat sin blivande man Philip May på ett disko för konservativa studenter i Oxford. När Theresa May i ett musikprogram på BBC berättade om sina ungdomsår kallade hon sig för Abba-generationen och valde ”Dancing Queen” som bevis.

Efter universitetet fick hon jobb på centralbanken Bank of England. 1986 blev hon kommunpolitiker i en förort till London och 1997 valdes hon in i parlamentet.

Hon och maken Philip, bankman, bodde i välbärgade samhället Sonning vid floden Themsen, innan de flyttade in på 10 Downing Street. I Sonning bor till exempel Amal och George Clooney samt Led Zeppelin-gitarristen Jimmy Page.

Omdömen om Theresa May är att hon arbetar hårt, sätter sig in i detaljer och bara har en liten krets förtrogna som hon litar på. Det kan vara förklaringen till att en del av de politiska utspelen i valrörelsen inte var förankrade i hela regeringen. Särskilt gäller det förslaget om snabbt döptes till ”demensskatt”, alltså att höja avgifterna för äldreomsorg. Det förslaget backade Theresa May från och den principfasta regeringschefen framstod plötsligt som velig.

Till skillnad från andra ministrar har Theresa May under sina regeringsår sällan minglat på partyn eller synts i barerna i regeringskvarteren. Även det sågs tidigare som en styrka – hon var inte en del av politiska kotteriet. Men, börjar hennes opinionssiffror dala framöver har hon inget brett nätverk som rycker fram till hennes försvar.

Pia Gripenberg

pia.gripenberg@dn.se "

"Fakta. Theresa May

Född den 1 oktober 1956, uppvuxen i Eastbourne i grevskapet Sussex och Wheatley utanför Oxford.

Familj: Gift med bankmannen Philip May.

Intressen: Matlagning (äger över 100 kokböcker), naturpromenader och mode. Hon är känd för sina extravaganta skor och har sagt att hon skulle ta en prenumeration på modemagasinet Vogue med sig till en öde ö.

Källa: BBC

Detta har hänt. Theresa Mays karriär

1 maj 1997

Vinner valkretsen Maidenhead, väster om London, i samma val som Labour med Tony Blair vinner en jordskredsseger.

23 juli 2002

Är under ett drygt år ordförande för konservativa partiet när Ian Duncan Smith (bilden) är partiledare.

12 maj 2010

Blir inrikesminister när David Cameron vinner valet och bildar regering.

11 juli 2016

Blir partiledare för Tories och två dagar senare premiärminister för Storbritannien eller som det formella namnet är: United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland.

Källa: BBC "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" Corbyn räckte inte hela vägen – men är ändå en vinnare

London. Jeremy Corbyn kommer inte att bli Storbritanniens premiärminister efter valet i går – men han är ändå en vinnare. Få, kanske inte ens han själv, hade räknat med att Labour skulle öka med över 30 mandat.

Valresultatet kan ses som en ljuv hämnd för Corbyn mot alla dem, inte minst internt i partiet, som ifrågasatt honom och spekulerat i att han skulle bli partiledaren som sänkte – eller kanske till och med splittrade – Labour.

Men nu går Jeremy Corbyn utan tvivel stärkt som partiledare ur detta val, när fem sjättedelar av valdistrikten var räknade natten mot fredagen hade hans parti fått 33 fler mandat, sammanlagt 265. Detta innebär samtidigt att premiärminister Theresa May och de konservativa ser ut att förlora den egna majoriteten i parlamentet.

Jeremy Corbyn, yngst av fyra bröder, växte upp på den konservativa engelska landsbygden. Hans mamma var lärare, pappa ingenjör och de träffades under en protestdemonstration mot fascisterna i spanska inbördeskriget. Hemma hos familjen Corbyn diskuterades politik vid middagsbordet och Jeremy gick tidigt med i Labour.

Efter skolan arbetade han två år för en volontärorganisation på Jamaica, det var där han som 19-åring skaffade sitt skägg, innan han återvände till Storbritannien och började jobba för

fackföreningsrörelsen. Vid sidan av arbetarnas rättigheter har miljö-, jämställdhets- och fredsfrågor legat honom varmt om hjärtat.

1983 blev han invald i parlamentet. Jeremy Corbyn har varit mycket populär i sin valkrets i norra London, men hade fram till 2015 aldrig en framskjuten post i partigruppen i parlamentet. Tvärtom, han tillhörde den krympande vänsterfalangen och röstade över 500 gånger emot egna partiets linje.

Just detta är en av hans stora styrkor nu, enligt supportrarna. Jeremy Corbyn anses som äkta, en person som stått upp för sina ideal hela sitt politiska liv. Om idealisterna brukar det emellanåt heta att de är nöjda med att få rätt, inte att vinna. Men Jeremy Corbyn verkar ha fått smak för vinstens sötma.

Han vann oväntat partiledarvalet 2015 och efterträdde Ed Miliband. Sedan har han framgångsrikt slagit tillbaka mot de egna parlamentarikernas försök att avsätta honom.

I denna valrörelse var det en delvis ny Jeremy Corbyn som trädde fram. Borta var de diffust beiga jackorna och kavajerna och det lite bångstyriga håret. I stället har en välansad Corbyn med distinkt mörk kavaj och ofta röd slips visat sig.

Hans starka insats i denna valrörelse har fått EU-anhängare att muttra om att om Corbyn hade arbetat lika hårt under Brexitkampanjen förra året skulle Storbritannien inte gå ur EU.

Jeremy Corbyn är gift med Laura Alvarez, som importerar rättvisemärkt kaffe från Mexiko. Han har varit gift två gånger tidigare och har tre söner från det andra äktenskapet. Brittisk press rapporterar att han har god kontakt med sina barn och sina ex-fruar.

Labourledaren är vegetarian, dricker sällan alkohol, äger ingen bil och brukar vara den parlamentsledamot som kräver lägst kompensation för sina utgifter när medierna listar politikernas ersättningar.

Pia Gripenberg

pia.gripenberg@dn.se "

"Fakta. Jeremy Corbyns karriär

9 juni 1983
Blir invald i parlamentet för valkretsen Islington North.
9 juni 1986
Grips med 15 andra demonstranter utanför en domstol i London där de protesterar mot en rättegång mot misstänkta IRA-terrorister.
21 september 2001
Är med och grundar Stop the War Coalition, en fredsgrupp vars syfte är att hindra krigen i Afghanistan och Irak. Blir senare ordförande för gruppen.
12 september 2015
Blir efter en medlemsomröstning vald till partiledare för Labour. "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" 15 premiärministrar sedan andra världskriget

Clement Attlee
1945–51
Winston Churchill
1951–55
Anthony Eden
1955–57
Harold Macmillan
1957–63
Alec Douglas-Home
1963–64
Harold Wilson
1964–70
Edward Heath
1970–74
Harold Wilson
1974–76
James Callaghan
1976–79
Margaret Thatcher
1979–90
John Major
1990–97
Tony Blair
1997–2007
Gordon Brown
2007–10
David Cameron
2010–2016
Theresa May
2016–
Källa: Wikipedia
DN "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" Nationalister tappar sitt järngrepp i Skottland

London. Skotska Nationalistpartiet har förlorat järngreppet som partiet haft på hemmaplan. SNP tappar stort i valet. I stället är det i Skottland som Tories kan räkna in sina framgångar i detta val.

Sluträkningen av rösterna i Skottland tyder på att SNP:s fantastiska uppgång i parlamentsvalet 2015 var en engångshändelse. Då ökade SNP från 6 mandat till 56. Bara tre valkretsar fördelades på vardera Labour, Liberaldemokraterna och konservativa Tories. Resten var gult, gult, gult – SNP:s färger.

Detta val skiftar Skottland till en mer varierad kulör. När fem sjättedelar av rösterna är räknade ser SNP ut att förlora 22 av platserna i parlamentet i Westminster.

Varför har SNP rasat så mycket?

– I brittisk politik går det inte riktigt att översätta nedgångar till antal säten. Förra valet var excentriskt, en anomali och närmast odemokratiskt och följde på bakslaget med folkomröstningen om självständighet i Skottland, säger professor Patrick Dunleavy vid London School of Economics.

Han har utgått från att SNP inte skulle kunna behålla alla mandat, men trodde att tappet skulle bli mindre och hamna runt tio.

När detta skrivs har valdeltagandet inte offentliggjorts för Skottland. Väljarna här har gått till ständiga val de senaste åren: först självständighetsomröstningen 2014, sedan parlamentsval 2015, sedan val till skotska parlamentet och Brexitomröstningen 2016.

– Det kan ha spelat in. Dessutom har SNP suttit länge vid makten i parlamentet i Edinburgh. Problem med skolorna och sjukvården i Skottland ger missnöjda invånare vilket påverkar hur de väljer parti i detta val, säger Patrick Dunleavy.

Vad betyder det här för självständighetsfrågan?

– Det stärker de krafter som finns inom SNP att man ska gå försiktigt fram i frågan.

Patrick Dunleavy tror inte det blir en ny självständighetsomröstning innan Brexitförhandlingarna är klara. Om det ens blir det. Regeringen i London kan vara villig till fler eftergifter och ökat självstyre för skottarna för att slippa en omröstning.

SNP:s partiledare Nicola Sturgeon har varit en av de stora politiska stjärnorna i Storbritannien senaste åren. Hennes glans mattas lite efter utfallet i valet, anser Patrick Dunleavy, och tror att pressen ökar på henne att prestera bättre i regeringen på hemmaplan.

Labour har tagit tillbaka flera distrikt som man förlorade 2015 i Skottland.

– Jeremy Corbyn har gått hem mycket bättre där än förra Labourledaren Ed Miliband.

Stora skrällen är att konservativa Torypartiet har tagit flera mandat. Tories har tidigare haft extremt svårt att nå framgångar i Skottland sedan Margaret Thatchers brutala framfart på 1980-talet.

Men lokala Toryledaren Ruth Davidson är mycket populär och mer eller mindre gav Theresa May order om att hålla sig söder om gränsen så skulle Davidson fixa norr.

Största skalpen var att SNP:s gruppledare i Westminster, Angus Robertson, förlorade klart mot konservativa Douglas Ross.

Pia Gripenberg

pia.gripenberg@dn.se "

DN FREDAG 9 JUNI 2017

" Hård kritik mot May: ”En katastrof”

London/Stockholm. De första kommentarerna om det brittiska valet kritiserar Theresa May för hennes vågspel att utlysa ett val med målet att vinna fler platser i parlamentet för att skapa en starkare position i förhandlingarna med EU inför Brexit.

Labours Emily Thornberry uppmanar nu premiärminister Theresa May att avgå. I en intervju med Sky News efter att vallokalsundersökningen presenterats sent på torsdagskvällen sa partiets skuggutrikesminister att Mays hybris fått henne att misslyckas.

Andra kommentatorer trycker på att Theresa May tycks ha misslyckats med att uppnå sitt viktigaste mål, att vinna en jordskredsseger och stärka den egna majoriteten i parlamentet. I stället ser hon ut att förlora den och Tories skulle då behöva få stöd av ett annat parti för att få majoritet, och Mays ställning skulle försvagas rejält.

– Det här är en katastrof för Theresa May. Hennes ledarskap kommer att ifrågasättas och hon kommer att få stor press på sig att avgå om siffrorna står sig, säger Iain Begg, statsvetarprofessor vid London School of Economics till TT.

– Det här kommer att skaka brittisk politik i grunden.

Också utländska kommentarer visar på att Storbritannien nu kan stå inför en problematisk politisk tid.

– Detta kan bli rörigt för Storbritannien i framtiden. En röra riskerar att följas av en annan. Det är priset som betalas för bristen på verkligt ledarskap, skriver Sveriges tidigare utrikesminister Carl Bildt i ett twitterinlägg.

Ukip-ledaren Paul Nutall oroas för vad som nu kan hända med Brexitförhandlingarna. I ett twitterinlägg skriver han: ”Om vallokalsundersökningen står sig har Theresa May satt Brexit i fara. Jag sa redan från början att det här valet var fel. Hybris.”

Professor Simon Hix, EU-expert, säger till DN:

– Vallokalsundersökningen visar möjligen på en liten majoritet. Vi kommer ändå att lämna EU. Corbyn har agerat smart och vill skydda jobb, EU-medborgare och så vidare. Förhandlingspositionerna är oklara.

Professor Patrick Dunleay, professor vid London School of Economics, säger till DN att han tror att May sitter kvar:

– Theresa May kommer tillbaka till 10 Downing Street, men hon måste förhandla med Ulster unionist party (8 mandat, från Nordirland). Tories byter inte partiledare nu, då blir det fullt kaos.

Pia Gripenberg

pia.gripenberg@dn.se

Clas Svahn

clas.svahn@dn.se "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Magplask utan motstycke

Ett mandat ser annorlunda ut, den saken är klar. Hela poängen med det brittiska nyvalet var att Theresa May kraftigt skulle bygga ut konservativa Tories majoritet i parlamentet. I stället har övervikten raderats ut. Misslyckandet är premiärministerns högst personliga.

Theresa May tog över ledningen av landet efter att folkomröstningen för ett år sedan slutat med nej till fortsatt medlemskap i EU. Hennes linje blev en hård Brexit. Tolkningen var att invandringsmotståndet avgjorde resultatet, alltså måste Storbritannien avvisa den fria rörligheten och lämna den inre marknaden.

Nyvalet skulle ge May fria händer att förhandla med Bryssel. Prognoserna i april gav henne 20 procentenheters ledning. Efter kraschlandningen kan hon i bästa fall bilda en minoritetsregering stödd av nordirländska unionister. Men något stöd för hennes hårda Brexit har inte uppenbarats.

Mays kampanj var bedrövlig. Valmanifestet blev mest känt för ”demensskatten” som skulle finansiera äldrevården men fick dras tillbaka efter fyra dagar. Den var ett senkommet och katastrofalt påfund i hennes allra närmaste krets. Bunkermentaliteten var ett problem som förstärktes av hennes träiga och bleka framträdanden i tv och på möten. Economist skrev att May ”försökte få valet att handla om henne själv, och visade sedan att det inte fanns så mycket själv”.

Kontrasten mot i höstas är närmast obegriplig. Då såg May ut att sitta säkert i både land och parti. Nu avslöjade hon sig som tidernas sämsta valarbetare.

Ändå var motståndet uselt. Labour har kidnappats av yttervänstern ledd av Jeremy Corbyn. Tvärtemot förväntningarna uppträdde han visserligen som en vänlig äldre man, inte den militante socialist han alltid varit. Likafullt är valmanifestet det mest vänstervridna sedan 80-talet, och Corbyn tyckte inte att det var nog radikalt. Trots den metamorfos han tycks ha genomgått är Labour långt ifrån god hälsa. Men partiordföranden har befäst sin ställning rejält, och moderata rebeller i parlamentsgruppen får huka.

Kanske tvingar Tories sin premiärminister att avgå. Hur som helst har partiets ledamöter i Westminster ett stort inslag av rabiata EU-motståndare som med detta valresultat inte går att neutralisera.

Förhandlingarna med EU om Brexit var tänkta att börja den 19 juni. Det går att skjuta upp starten, men allt måste ändå vara klart hösten 2018. Huvudproblemet är nu vad en brittisk premiärminister har att bjuda, liksom vilket stöd i parlamentet detta kan vinna.

EU:s krav på uppåt 100 miljarder euro för gamla åtaganden är inte särskilt populärt i London. Vilka rättigheter EU-medborgare ska ha i Storbritannien, och britter bosatta i EU, är en annan stötesten. Dessa kniviga frågor var det ingen som ville diskutera i valrörelsen. Alla låtsades som om eftergifter var onödiga. Och May upprepade plattityden att ”inget avtal är bättre än ett dåligt”.

Ekonomin är en annan utmaning. Hittills har den klarat utsikterna av Brexit bättre än väntat. Men de långsiktiga effekterna har alltid varit den stora risken för en nation vars halva export går till andra EU-länder. Pundet har fallit, inflationen stigit, vilket pressar reallönerna. De som röstade för utträde trodde på dimmiga löften om att allt skulle bli bättre, inte på att levnadsstandarden skulle sjunka.

Bakslaget för Tories beror till dels på missnöje med åtstramningspolitik, men Brexit ger inga pengar till corbynska löften om vidlyftiga offentliga satsningar. Osäkerheten efter valet kommer inte att vara till någon hjälp för ekonomin.

Tories har rasat ned i en livskris. Kompassen är försvunnen, May har lämnat Thatcher, blivit mer av statskramare och gett omöjliga löften om en brutalt reducerad invandring. Labour håller till i vildmarken till vänster, men har inte bevisat att det går att dra med sig en majoritet av väljarna dit. Populistiska Ukip har kollapsat. Liberaldemokraterna behöll sina få parlamentsledamöter, men lockade bara till sig en handfull EU-vänner. De skotska separatisterna, SNP, tappade rejält.

Risken för en ny folkomröstning om självständighet i Skottland må därmed ha minskat. Men Storbritannien är ett djupt splittrat land. Unga och gamla röstar helt olika, London och regionerna likaså. Brexitanhängarna vann folkomröstningen med knapp marginal, och fortsättningen av den redan bräckliga processen har nu kastats in i ett vakuum.

Den stabilitet Theresa May utlovade med nyvalet står ingenstans att finna.

DN 10/6 2017 "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Visst kan polisen skydda Husbybornas integritet

Varsågod, en snabb introduktion till otryggheten i Sveriges utsatta områden: Här är varannan kvinna rädd för att gå utanför dörren på kvällen. 40 procent oroar sig för att bli överfallen. Om det känns som att brottsligheten sänker livskvaliteten? Ja, svarar en av tre – avsevärt fler än på andra orter.

Fler siffror som belyser den ojämlika otryggheten finns i Brottsförebyggande rådets färska rapport ”Utvecklingen i socialt utsatta områden i urban miljö”.

Det är kanske därför ingen skräll att de boende och näringsidkare i Husby som DN:s reporter intervjuade i fredagens tidning lovprisar polisens satsning på modern kameraövervakning. ”Jättebra!”, enligt en småbarnsmamma. En torghandlare: ”Nu är jag rak i ryggen”.

I en månad har apparaterna suttit monterade på strategiska platser i Västerort. Så här långt ingår bildmaterialet i tretton av polisens förundersökningar. Filmbevisen sägs vara avgörande, bland annat i en grov misshandel.

Övervakningskameran är inget trollspö. Utan kompetent polisarbete är den värdelös. Dessutom märks sällan någon varaktig nedgång i brottsligheten. Buset skräms, men kan med tiden vänja sig vid linsen. Och en kamera på torget kanske bara flyttar narkotikahandeln till gränden.

Kamerorna ger alltså en känsla av trygghet som delvis är illusorisk. Men erfarenheten visar ändå att tekniken kan vara till stor nytta för att lösa brott. Det gäller nog i synnerhet på de platser där många är rädda eller obenägna att vittna. Att fler ärenden klaras upp är dessutom extra värdefullt i de områden där flertalet upplever att brott inte straffar sig.

Visst är integriteten ett principiellt argument emot. Privatlivets helgd är värd att skydda. Men vad är den i praktiken värd på de gator där smågangstrarna styr? Om något utgör de kriminellas våld en integritetskränkning.

Vad som inte är ett argument mot kamerorna är den kommentar som gavs av Joar Forsell, ordförande i Liberala ungdomsförbundet, i fredagens DN. Han hävdar att polisens nya övervakningskameror i södra Järva ”skapar otrygghet”. Den finns redan, och växer ohindrat av egen kraft.

Carl Johan von Seth

carljohan.vonseth@dn.se "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" May stannar trots tidernas fiasko i valet

Theresa May väljer att klamra sig fast vid regeringsmakten trots ett valresultat som många, även inom det egna Konservativa partiet, beskriver som katastrofalt. Ny koalitionspartner blir nordirländska DUP, ett parti som står till höger om Tories i många frågor.

När alla 650 valkretsar på fredagskvällen var färdigräknade hade de konservativa fått 318 mandat, vilket är åtta mandat färre än vad som hade behövts för egen majoritet. Socialdemokratiska Labour under Jeremy Corbyn fick 262 mandat, skyhögt över vad någon hade trott så sent som på valdagens morgon.

För Theresa May personligen är valresultatet ett närmast totalt misslyckande. Hennes chansning att skaffa sig en egen, stor majoritet, slog tillbaka – med resultatet att hon i stället förlorade den lilla majoritet hon hade.

Krav på Mays avgång kom som brev på posten under fredagen, först från Corbyn och sedan från Liberal-demokraternas Tim Farron som ansåg att May ”borde skämmas” och lämna sin post ”om hon hade ett uns av självrespekt”.

Men även i de egna leden finns ett missnöje, på sina håll en vrede, över ett val som schabblades bort. Konservativa parlamentsledamoten Nigel Evans kallar Mays valrörelse ”ett präktigt självmål” i en kommentar till högertabloiden Daily Mail:

– Vi sköt oss inte i foten, vi sköt oss i huvudet, säger han.

Evans partikamrat Anna Soubry säger öppet att May ”måste tänka över sin situation, medan Iain Duncan Smith, en av premiärministerns företrädare som partiledare, uttrycker sig med patenterad brittisk återhållsamhet i en BBC-intervju:

– Detta var definitivt inte den bästa valkampanj jag någonsin bevittnat.

Theresa May själv valde – åtminstone denna första dag efter valet – att försöka rida ut stormen. Vid lunchtid begav hon sig till Buckingham Palace, där drottning Elizabeth enligt protokollet gav henne i uppdrag att bilda en ny regering.

I det 350 ord korta tal som May höll kort därefter nämnde hon inte med ett ord sitt partis genomklappning i valet, utan valde att fokusera på den stabilitet som behövs med tanke på terrorhotet och de stundande Brexitförhandlingarna.

Förutom ett försvagat Toryparti blir det alltså DUP, det mest hårdföra av Nordirlands pro-brittiska unionistpartier, som ska stå för den stabiliteten – en möjlighet som inga bedömare hade räknat med ett dygn tidigare. Med sina tio mandat hjälper DUP May med nöd och näppe att sega sig upp över de 326 som krävs för majoritet.

– Det är tydligt att bara Konservativa partiet och unionisterna har legitimiteten och förmågan att skapa stabilitet genom att kontrollera en majoritet i underhuset, sade May.

Förhandlingar kommer att inledas under helgen, men spekulationerna är förstås redan intensiva om vad DUP-ledaren Arlene Foster kan tänkas kräva i utbyte för sitt stöd till de konservativa.

Inte minst kan ett DUP i regeringskoalitionen föra in ytterligare komplikationer i de redan komplicerade Brexitförhandlingarna. Partiet

har å ena sidan varit starkt för ett brittiskt EU-utträde, men kräver å andra sidan en ”mjuk” gräns mot EU-landet Irland eftersom många av dess väljare är beroende av handeln med grannlandet.

Lägg till detta DUP:s ultrakonservativa linje i frågor som abort och homosexuellas rättigheter – politikområden där Tories har lämnat sina tidigare ståndpunkter.

Samtidigt riskerar de konservativas framgångar i Skottland, där partiet erövrade tio mandat från skotsk-nationalistiska SNP, att bli ytterligare ett huvudbry för premiärministern.

Skotska konservativa, under sin ledare Ruth Davidson, är till största delen för EU-medlemskap och väntas stärka falangen som till skillnad från May vill ha en ”mjuk Brexit”.

Själv låtsas premiärministern som att det regnar och talar om en regering ”för de närmaste fem åren”. Det är optimistiskt, säger många kommentatorer som påpekar att även om regeringsförhandlingarna med DUP kan föras i hamn så kommer Mays nya regering att ha minsta möjliga majoritet, och alltså löpa risken att falla i en förtroendeomröstning.

Vissa bedömare utesluter inte ens ännu ett brittiskt nyval senare i år.

Lägg till detta risken att kritiken inom Tories utvecklas till en öppen revolt mot May. Enligt partireglerna ska en intern förtroendeomröstning hållas om 15 procent av partiets parlamentsledamöter kräver det, vilket motsvarar 48 personer.

Utrikesminister Boris Johnson, populär bland många konservativa gräsrötter, undvek att uttala sitt stöd för Theresa May i kommentarer på fredagsmorgonen. Hos vadslagningsfirmorna är han en av favoriterna att ta över ledarposten om May ger vika för trycket.

Som om inte detta vore nog har May – eller den som efterträder henne – en hel hög akuta problem att hantera. Främst handlar det om ekonomin, där Storbritannien på bara ett år har gått från högst till lägst tillväxt bland världens ledande industrinationer i G7-gruppen.

Samtidigt är de obevekliga finansmarknaderna skeptiska till Mays förmåga att regera effektivt, inte minst att leda Brexitförhandlingarna med ett försvagat mandat. Det brittiska pundet sjönk kraftigt mot dollarn under förmiddagen, och nyheten vid lunchtid om ett samarbete mellan Tories och DUP ledde inte till någon upphämtning.

Ingmar Nevéus

ingmar.neveus@dn.se "

"Fakta. ”Hung parliament”

Efter bakslaget för Tories i det brittiska nyvalet har ett svårt läge uppstått i parlamentet.

I Sverige är vi vana vid komplicerade parlamentariska lägen och minoritets- eller koalitionsregeringar. Men i Storbritannien är det tvärtom regel att det största partiet vinner egen majoritet.

Den ovanliga situation som uppstått efter nyvalet, där inget parti fått mer än hälften av platserna i parlamentet, kallas för ” hung parliament”. Förra gången det hände var 1974. **TT** "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Corbyn vann på att stå fast vid sina ideal

Jeremy Corbyn förlorade, men är valets vinnare. Han visade sig vara en röstmagnet och nu sluter hans tidigare kritiker i Labourpartiet upp bakom honom. Hoppet har väckts om att det politiska kaoset kan leda till nyval och föra Labour tillbaka till makten.

London.

Valresultatet är en ljuv hämnd för Corbyn mot alla dem, inte minst internt i partiet, som ifrågasatt honom och spekulerat i att han skulle bli partiledaren som sänkte – eller kanske till och med splittrade – Labour.

Jeremy Corbyns position som partiledare är utan tvivel stärkt. De som offentligt hånat honom gör avbön och hyllar nu hans positiva valkampanj. Corbyn talade hoppfullt om vilket Storbritannien han vill ha: ett inkluderande samhälle för alla, inte för några få.

Labours generösa valmanifest hjälpte förstås till: mer resurser till vården och polisen, bort med universitetsavgifterna. Hur det ska finansieras har varit ett stort frågetecken och Tories har anklagat Labour för att förlita sig på ett magiskt pengaträd. Andra, som läst manifestet, talar om en pengaskog.

Men Corbyn vann inte och behöver därmed inte anklagas för att svika vallöften.

Fredsaktivisten Jeremy Corbyn stod inte själv bakom hela valmanifestet, men var noga med att påpeka att partiet gemensamt stod bakom det och att man tagit fram förslagen tillsammans. Därför kunde han, pressad av utfrågare i tv-debatten, med trovärdighet säga ”att min personliga åsikt är av mindre vikt, vårt valmanifest gäller”.

Han var också klok nog att undvika Brexitfrågan, medveten om hur splittrade britterna är i EU-frågan. Traditionella Labourväljare som i förra valet röstade på EU-kritiska Ukip valde nu inte automatiskt Tories, som det partiet hoppats på. Tillräckligt stora skaror återvände till Labour eftersom de delar Corbyns åsikter om ett mer jämlikt samhälle.

Jeremy Corbyns vänsterpolitik grundlades redan under uppväxten. Han är yngst av fyra bröder och familjen bodde på den konservativa engelska landsbygden. Hans mamma var lärare, pappa ingenjör och de träffades under en protestdemonstration mot fascisterna i spanska inbördeskriget. Hemma hos familjen Corbyn diskuterades politik vid middagsbordet och Jeremy gick tidigt med i Labour.

Efter skolan arbetade han två år för en volontärorganisation på Jamaica, det var där han som 19-åring skaffade skägg, innan han återvände till Storbritannien och började arbeta för fackföreningsrörelsen. Vid sidan av arbetares rättigheter har miljö-, jämställdhets- och fredsfrågor legat honom varmt om hjärtat.

1983 blev han invald i parlamentet. Jeremy Corbyn har varit populär i sin valkrets i norra London, men hade fram till 2015 aldrig en framskjuten post i partigruppen i parlamentet. Tvärtom, han tillhörde den krympande vänsterfalangen och röstade över 500 gånger emot det egna partiets linje.

Just detta är en av hans stora styrkor nu, enligt supportrarna. Jeremy Corbyn anses vara äkta, en person som har stått upp för sina ideal hela sitt politiska liv. Om idealisterna brukar det emellanåt heta att de är nöjda med att få rätt, inte att vinna. Men Jeremy Corbyn verkar ha fått smak för vinstens sötma.

Han vann oväntat partiledarvalet 2015 och efterträdde Ed Miliband. Sedan har han framgångsrikt slagit tillbaka mot de egna parlamentarikernas försök att avsätta honom.

Denna valrörelse trädde en delvis ny Jeremy Corbyn fram. Borta var de diffust beige jackorna och kavajerna och det lite bångstyriga håret. I stället har en välansad Corbyn med distinkt mörk kavaj och ofta röd slips visat sig.

Hans starka insats i denna valrörelse har fått EU-anhängare att muttra att om Corbyn hade arbetat lika hårt under Brexitkampanjen förra året skulle Storbritannien inte gå ur EU.

Jeremy Corbyn är gift med Laura Alvarez, som importerar rättvisemärkt kaffe från Mexiko. Han har varit gift två gånger tidigare och har tre söner från det andra äktenskapet. Brittisk press rapporterar att han har god kontakt med sina barn och sina ex-fruar.

Labourledaren är vegetarian, dricker sällan alkohol, äger ingen bil och brukar vara den parlamentsledamot som kräver lägst kompensation för sina utgifter när medierna listar politikernas ersättningar.

Det var mycket symboliskt att han de sista kampanjdygnen tog tåget för att korsa landet och möta väljare. Theresa May flög privatplan.

Med flera nya Labourledamöter i parlamentet, främst från valdistrikt som röstade för att stanna i EU, kan Jeremy Corbyn skapa en stark opposition som står redo att ta över den dag Theresa Mays minoritetsregering brakar ihop och nytt val väntar.

Pia Gripenberg

pia.gripenberg@dn.se "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

Pia Gripenberg: Det politiska kaoset sätter Brexit i fokus

London. Aldrig har väl en vinnare varit så stor förlorare. Premiärminister Theresa May sitter kvar, tills vidare. Men i det politiska kaoset riktas strålkastaren mot tio parlamentariker från Nordirland, som den konservativa regeringen nu måste samarbeta med.

Svallvågorna fortsätter att skölja in efter fredagens valresultat, som definitivt inte blev vad de konservativa och Theresa May räknat med. ”Ska du avgå nu”, skriker reportrarna utanför 10 Downing street när Theresa May dyker upp med maken Philip. Nej, det ska hon inte.

I klarblå kappa med skyddande uppfälld krage förklarar hon, med lite bister min, att hon har besökt drottningen och nu ska bilda regering. Hon ska fullfölja brittiska folkets vilja att ta Storbritannien ut ur EU. Självrannsakan? Nej. Ödmjukhet? Nej. ”Dags att börja arbeta”, slutar hon sitt korta anförande i en ton som antyder att det politiska livet är precis som tidigare. Det kunde inte vara mer fel.

Experterna som avlöser varandra i nyhetskanalerna är fortfarande chockade över valutgången. ”Största sensationen sedan andra världskriget”, påstår någon. Vadslagningsfirmorna är i full gång med att ranka sannolika efterträdare till Theresa May. Lite förvånande är utrikesminister Boris Johnson inte favorit. Det är Brexitminister David Davis. Båda har hållit sig borta från tv-kamerorna sedan valresultaten började strömma in.

De är säkert också chockade. Canterbury, som röstat konservativt sedan 1918, har blivit rött. Londonstadsdelen Kensington, en av de mest välbärgade i hela landet som alltid har röstat Tories, vacklar. Rösterna där räknades om flera gånger. Till slut bestämde den ansvariga att personalen måste gå hem och sova innan de räknade rösterna igen och på fredagskvällen visade det sig att Labour hade vunnit med 20 röster.

Inrikesminister Amber Rudd, Theresa Mays kompetenta stand-in i valdebatten i tv, klarade sig med ett nödrop kvar i kuststaden Hastings. En annan regeringsmedlem, Jane Ellison, fick sparken av väljarna i Londonstadsdelen Battersea, där socialdemokratiska Labour vann.

Labours framgångar i London är anmärkningsvärda. Det är här som invånarna kommer att få betala mer skatt för att finansiera partiets vallöften.

Jane Ellison såg förlusten som Londonbornas uppror mot Brexit. En riktig slutsats. Labour har presterat bra i distrikt som röstade för att stanna i EU. Ledaren för Tories i Skottland, populära Ruth Davidson, anser därför att det är dags att diskutera ett ”öppnare Brexit”. Till och med frågan att Storbritannien skulle kunna stanna i den inre marknaden luftas igen.

Sådana påståenden får en annan känd figur att dyka upp. EU-kritiska Ukips tidigare ledare Nigel Farage har redan förklarat att om Brexit är i fara, då är det helt enkelt nödvändigt för honom att göra politisk comeback. Luttrade politiska reportrar konstaterar att varje parlamentsval brukar betyda att Nigel Farage antingen avgår eller tillträder. Ibland både och.

Hans Ukip är närmast utraderat. Det fick nu bara 2 procent av rösterna mot 13 procent i parlamentsvalet för två år sedan. Partiets väljare har i stället gått till Tories. Men även i förvånande stor utsträckning till Labour, vilket är en tydlig missräkning för Theresa May.

Brexit hamnar i högsta grad i fokus när konservativa regeringen måste samarbeta med nordirländska DUP för att få igenom sina politiska förslag. DUP, Democratic unionist party, vill också lämna EU, men absolut inte ha gränskontroller på den irländska ön. Därmed är en så kallad hård Brexit utesluten, alltså att Storbritannien lämnar EU utan ett skilsmässoavtal.

DUP:s ledare Arlene Foster förhandlar redan med Theresa May om villkoren för att stötta Tories. Vid sidan av Brexit är pengar alltid gångbart. Nordirland är en fattig del av Storbritannien och löften om investeringar i till exempel infrastruktur är förstås välkomna.

Men Tories samarbete med DUP sätter fingret på den speciella situation som råder i nordirländsk politik. Av de 18 ledamöter som företräder nordirländarna i parlamentet i London representerar tio DUP. Sju representerar Sinn Féin, som inte erkänner det brittiska styret över Nordirland och därför aldrig intar sina platser i London.

Nu ökar pressen från Sinn Féins politiska motståndare i republiken Irland på att Sinn Féin borde delta i parlamentsarbetet. Argumentet är att när Nordirland får stort inflytande i brittisk politik lämnar republikanerna walkover när de låter unionisterna stå för det.

Sinn Féins partiledare Gerry Adams har dock redan uteslutit att man ska delta i parlamentet i London.

Den parlamentariska röran bäddar för nytt val. Vadslagningsfirmorna har satt odds för att det kan bli redan i år. Ja, vill regeringen göra Brexitprocessen än mer rörig, varsågod.

Väljarna vill det knappast. Säkert är att nästa val kommer Tories att ha en ny partiledare, Nigel Farage kan på nytt dyka upp som gubben i lådan medan Jeremy Corbyn sitter bergsäkert. Få hade trott det för två dygn sedan.

Pia Gripenberg

pia.gripenberg@dn.se "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Toryfästet föll efter hundra års styre

I hundra år var medeltidsstaden Canterbury ett säkert Toryfäste. Men efter de konservativas katastrofval blir det socialdemokratiska Labour som för första gången på ett sekel tar över styret i staden. Bland Canterburyborna togs beskedet emot med ömsom jubel, ömsom förtvivlan.

Canterbury.

Förra gången socialdemokratiska Labour regerade den pittoreska staden, med den kända katedralen mitt i centrum, hade första världskrigets kanonmuller ännu inte tystnat. Hästar travade runt på gatorna och drottning Elizabeth var ännu inte född. Sedan de röda förlorade valet år 1918 har konservativa Tories styrt staden oavbrutet – fram till nu.

När valresultatet från den här delen av Kent i sydöstra England trillade in tidigt på fredagsmorgonen var det många väljare som inte trodde sina öron. För första gången på 100 år röstade Canterburyborna fram Labour som största parti och petade Tories från tronen.

– Det kom som en enorm överraskning. Jag kan inte tro att det är sant, säger den 85-åriga Toryväljaren Helen Swain.

Trots valförlusten har hon klätt upp sig i partiets klarblå färger.

– Jag tror att många räknade med att de konservativa skulle fortsätta som vanligt, som de alltid har gjort. Och därför gick de inte och röstade, säger hon.

Det är trångt på de smala gågatorna i Canterburys medeltida stadskärna. Invånarna skyndar ut och in i de små butikerna mellan regnskurar och solsken. Andra sitter böjda över lokaltidningen som förstås domineras av det som här kallats för seklets största politiska skräll: att Labours lokala toppnamn, djurrättsaktivisten Rosie Duffield, lyckades skåpa ut Tories Julian Brazier som regerat valkretsen i 30 år. Segern skedde förvisso med en mycket knapp marginal om 0,3 procent – endast 187 röster skiljde de båda kandidaterna åt – men den var ändå tillräcklig för att bryta 100 år av obruten Torydominans. Duffield blir den första kvinnan någonsin att representera Canterbury i parlamentet.

Den 67-åriga pensionären Carol Walker kan inte sluta le när hon får frågan om vad hon anser om maktskiftet på orten.

– Jag har nog aldrig varit gladare! utbrister hon och faller in i en hyllning till Labourledaren Jeremy Corbyn.

– Han bryr sig om oss som inte har så mycket pengar, om freden och om de unga, säger hon i en nyckelmening som många Labourväljare kan skriva under på.

Hon firar de rödas seger med kaffe och kaka på en av Canterburys många uteserveringar.

– Jag minns Corbyn från anti-kärnkraftdemonstrationerna under 1970- och 1980-talen. Den gången hade han svart hår, men han var lika sjavig och ovårdad som i dag. Det är som om ingenting har hänt, säger hon och klappar händerna förtjust.

– Då kunde jag aldrig gissa att han 30 år senare skulle tävla om premiärministerposten.

Carol Walker är övertygad om att Theresa May kommer att tvingas utlysa ännu ett nyval inom kort tid. Den gången blir det seger för Corbyn, säger hon hoppfullt.

Hon fnyser åt både Theresa May och de konservativas lokala toppnamn, Julian Brazier.

– Brazier går till kyrkan varje söndag, och jag ser honom alltid gå förbi de hemlösa på gatorna. Men så påstår han att vi inte har några hemlösa. Men vi har ju jättestora problem med bostadsbrist, säger hon.

Barnbarnet Danielle Walker lägger sig i diskussionen. Även hon lade sin röst på Labour.

– Jag är 27 år, jobbar heltid och tvingas ändå dela ett hus med 15 andra personer. Om Labour får igenom sin politik kan jag förhoppningsvis få en egen bostad. Nu måste jag spara 30 000 pund för att ha råd med en deposition. Det är lika mycket jag tjänar på ett helt år, säger hon.

De politiska bedömarna kommer att vända ut och in på valresultatet för att klarlägga vad som avgjort valet. Här i studentstaden Canterbury är många av de som DN talar med överens om att maktskiftet är de ungas förtjänst. Det är välkänt att Labour har ett starkt stöd bland unga väljare, medan Tories gör bättre ifrån sig i de äldre väljargrupperna.

Den 20-åriga psykologistudenten Dean Norfolk pillar sig i skägget och säger att det var Labours löften om att avskaffa studieavgifterna som var huvudanledningen till att han röstade rött.

– Jag var tvungen att arbeta under hela mitt första studieår eftersom jag inte kunde klara mig på mitt studielån, och därför fick jag inte särskilt bra betyg.

Varför tror du att Labour vann här i Canterbury för första gången på 100 år?

– Många av oss studenter känner att vi kan göra skillnad genom att rösta. Och många känner sig inspirerade genom sociala medier.

Liksom många andra anser Dean Norfolk att May drev en medioker valkampanj.

– Många var upprörda över att hon vägrade ställa upp i tv-debatterna. Hon framstod som arrogant och ansträngde sig inte ens för att förklara vilken politik hon stod för.

Redan tidigt under valnatten stod det klart att Theresa Mays förhoppning om att valet skulle sluta med en jordskredsseger för henne grusats. Tories blev visserligen fortsatt största parti, men misslyckades med att behålla den egna majoriteten. Det innebär att May måste söka stöd av andra partier i parlamentet, i vad britterna kallar för ett ”hung parliament”, det hängda parlamentet.

– Tja, det är definitivt bättre än ett Labourstyrt parlament i alla fall. Men förra gången de konservativa försökte styra ihop med Liberaldemokraterna gick det ju inte så bra, säger David Thomas, en 50-årig kommuntjänsteman, oroligt.

Han sitter i solen längs en av gågatorna i Canterbury och kontemplerar bittert valresultatet. Röstade gjorde han på Tories.

– Jag jobbar väldigt hårt för att tjäna min lön, jag äger fastigheter, och jag vill inte att Labour och Jeremy Corbyn ska dela ut det som är mitt till människor som inte arbetar, säger han.

Nu kan han bara hålla tummarna för att det inte dröjer 100 år innan Tories återtar makten.

Lina Lund

lina.lund@dn.se "

"Canterbury är en stad med uppemot 60 000 invånare i grevskapet Kent i södra England, 90 kilometer sydöst om London. Med två universitet har staden fler studenter än många andra städer i Storbritannien.

Socialdemokratiska Labour: 25 572 röster (45 procent)

Konservativa Tories: 25 385 röster (44,7 procent)

Liberaldemokraterna: 4 561 röster (8 procent)

Miljöpartiet Green party: 1 282 röster (2,3 procent) "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Unga väljare ligger bakom Corbyns succé och Mays fiasko

Unga, EU-positiva väljare var den viktigaste faktorn bakom Theresa Mays valfiasko. Brittiska 18–24-åringar överraskade alla – inklusive opinionsinstituten – genom att rösta i långt högre utsträckning än 2015.

I den konservativa baksmällan efter torsdagens parlamentsval är det lätt att glömma att Theresa Mays regeringsparti faktiskt ökade sin röstandel jämfört med valet 2015, då David Cameron ledde partiet – från 37 till 42 procent.

Problemet för May är att Labour ökade ännu mer, från 30 till 40 procent, samtidigt som Tories såg sin majoritet i parlamentet gå upp i rök.

Och att Labourledaren Jeremy Corbyn nu lyfts fram som valets segerherre, trots att han inte nådde hela vägen, det är till stor del de unga väljarnas förtjänst.

Enligt en vallokalsundersökning från Sky News Data ökade 18–24-åringarna sitt valdeltagande kraftigt jämfört med valet 2015, från 43 till mer än 66 procent. För första gången sedan 1992 röstade mer än hälften i denna väljargrupp.

Hela 63 procent av dem röstade på Labour och bara 27 procent på Tories.

Så här blev valresultatet

Grafik: Elin Lindwall

Tories · Labour · Liberaldemokraterna · Skotska nationalistpartiet (SNP) · Green · Ukip · Sinn Féin · Plaid Cymru · Demokratiska unionistpartiet (DUP) · Övriga

Valresultatet i procent

Källa: Electoral Commission

Mandatfördelning

Totalt antal platser 650

Tories 318 (-12) · **Labour** 261 (+31) · **SNP** 35 (-19) · **LD** 12 (+3) · **DUP** 10 (+2) · **SF** 7 (+3) · **PC** 4 (+1) · **Green** 1 (0) · **Övriga** 1

Vinnare per distrikt

Källa: SVT/BBC

Som jämförelse röstade 59 procent av 55-plusväljarna på de Konservativa, mot 23 procent som lade sin röst på Labour.

– Ungdomarnas röster har ökat ordentligt och slår hårt, erkänner den konservative valstrategen Andy Coulson för tv-kanalen ITV.

Han menar att det egna partiet inte har lyckats knyta an till de här väljarna.

I Storbritannien anas nu konturerna av en politisk geografi som är allt mer lik den i USA. Landsbygd och industriorter på dekis röstar konservativt, medan storstäder och universitetsorter röstar vänster. Ofta finns ett samband så att de nya vänsterfästena har högre andel unga än på de platser där högern växer.

Särskilt på ställen med en stor andel studenter tycks Labours medvetna strategi att få unga till valurnorna ha burit frukt. Vallöftet att slopa de impopulära universitetsavgifterna har varit en viktig faktor för många i den yngre generationen.

Stöd från kändisar, som artisterna Stormzy och Lily Allen och komikern Russell Brand, har också gett draghjälp åt Corbyn.

Precis som när 74-årige Bernie Sanders överraskade många under Demokraternas primärval i USA 2016 visade sig en grånad socialist ännu en gång kunna dra ungdomars röster.

Att så var fallet var egentligen ingen överraskning för Labour. Undersökningar har under hela valrörelsen visat en enorm marginal till partiets fördel bland 18–24-åringarna. Utmaningen har varit att få dem att faktiskt gå och rösta.

Det gjorde de nu alltså i långt större utsträckning än tidigare. Dessutom verkar uppgången ha varit relativt jämnt fördelad över valkretsarna och inte ha begränsats till orter som ändå var ”säkra” för Labour.

Trots vad som betraktas som ett fiasko fortsätter de Konservativa att vinna arbetarklassröster, det visar de första eftervalsanalyserna. Många väljare i ”rostbältet” i norr som röstade för att lämna EU har gjort resan från Labour, via högerpopulistiska Ukip, till Tories.

Samtidigt kompenseras denna negativa effekt för Labours del av att allt fler välutbildade går till vänster. Financial Times har räknat ut att detta gäller även väljare i mogen ålder – effekten kvarstår också när man bara ser till personer över 55.

Brexitfrågan blev av allt att döma inte så avgörande för valet som Theresa May hade hoppats. Kanske tröttnade många på hennes sätt att ständigt återkomma till hur tuff hon skulle vara i de kommande förhandlingarna med Bryssel.

Jeremy Corbyn å sin sida valde en ganska svårtolkad position när det gäller EU-utträdet. Troligen var det en smart taktik, eftersom han verkar ha lyckats med konststycket att behålla en hel del EU-skeptiska arbetarväljare samtidigt som partiet ökar bland dem som röstade för att stanna i unionen och som vill ha en ”mjuk Brexit”.

Inför folkomröstningen för ett år sedan ville 73 procent av de unga väljarna stanna i EU. I slutändan struntade många av dem i att rösta, vilket kan ha avgjort omröstningen.

I The Times skriver kolumnisten David Aaronovitch om ”revanschen” som de väljare fått som ville stanna i EU.

”May erbjöd nästan ingenting, vare sig praktiskt eller psykologiskt, åt unga, mer liberala, mer kosmopolitiska väljare. Men det gjorde Labour. Och i stället för att stanna hemma, som vissa trodde att de skulle göra, så gick de och röstade. Man kan se det som att de gjorde vad de ångrade att de lät bli att göra i fjol.”

Ingmar Nevéus

ingmar.neveus@dn.se"

"Fakta. Nyvalet överraskade

Premiärminister Theresa May utlyste i april överraskande nyval den 8 juni, trots att landet röstade så sent som i maj 2015.

Samtliga 650 parlamentsledamöter har valts i enmansvalkretsar över hela landet. Eftersom inga utjämningsmandat finns kan ett parti få stor majoritet i parlamentet, även om det bara vinner med knapp marginal i valkretsarna.

Valdeltagande: 68,7 procent (66,1 förra valet, 2015).

TT "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" En av dem lär ta över när Theresa May tvingas bort

London. Efter en katastrofal valrörelse är Theresa Mays dagar som partiledare räknade. Men de konservativa verkar vilja hålla henne vid liv, i alla fall en liten stund.

På Kensingtons gator radar de franska delikatessaffärerna upp sig. Du passerar antikaffärer där kristallkronor från tsar-Ryssland hänger i klasar mellan kinesiska ingefärskrus. Barnflickor lotsar barn till skolan. Här har folk ofta inte bara tjänstefolk.

De har tjänstefolk i uniform.

Kensington är den rikaste valkretsen i Storbritannien. Den har aldrig någonsin styrts av några andra än de konservativa. Och här vann Labourpartiet med Jeremy Corbyn i spetsen med 20 röster.

Att förlora Kensington är för det konservativa partiet som att vakna upp och inse att ett av ens egna ben har röstat emot en. Hur kunde det ske?

Det handlar om Brexit.

70 procent av väljarna i Kensington röstade mot Brexit 2016, men det konservativa partiets kandidat röstade för.

Knappt ett år senare tog väljarna hämnd.

Och röstade fram Labour.

Finns det något sätt för Theresa May att överleva ett fiasko av denna kaliber?

Inte på lång sikt.

Hon hade inte behövt kalla till val. Hon gjorde det för att hon trodde att hon skulle kunna öka sin majoritet i parlamentet. I stället har hon förlorat den.

Hon gjorde valet till en folkomröstning om Theresa May.

Sedan klantade hon fullständigt till den.

En liten grupp nära rådgivare på tre personer (där en var Theresa Mays man) tog över kontrollen över hela valkampanjen, säger upprörda Torypolitiker.

Det har mumlats om detta i flera veckor. Men inte särskilt högt.

Alla trodde ju att Theresa May skulle vinna. Då var man beredd att acceptera hennes kontrollbehov och oförmåga att lyssna på en bredare krets i partiet. Nu är allt annorlunda. Och Theresa May har inte särskilt många vänner.

Det har hon aldrig haft. Det är svårt att säga vilken falang i partiet hon representerar.

Hon har alltid varit sin egen.

I skrivande stund har ingen minister ur Theresa Mays regering varit ute och öppet uttalat sitt stöd för henne.

Men ingen har heller explicit krävt hennes avgång. Just nu bidar man sin tid. Theresa May kommer att fortsätta regera med stöd av det nordirländska unionistpartiet DUP. Det allra sista som det konservativa partiet vill se är ytterligare ett nyval. De tror att väljarna i så fall skulle straffa dem ännu mer. Men ett nyval kan ligga i korten, oavsett vad det konservativa partiet önskar.

Det är svårt att se hur en så svag regering som den Theresa May nu bildar ska lyckas få igenom all den lagstiftning som krävs för att genomföra Brexit.

En ny partiledarstrid skulle ta minst tre månader och många inom det konservativa partiet bävar inför en sådan sommar. Men avskyn de i dag uttrycker mot Theresa May är äkta. Hon måste ändra sig, heter det. Åtminstone måste hennes närmsta rådgivare bytas ut. En annan idé som har lyfts: tvinga henne att utse en vice premiärminister som kan agera som någon form av överrock.

Det konservativa partiet verkar vilja hålla Theresa May vid liv.

Men också i bur.

Det finns förstås även andra kandidater.

Boris Johnson, utrikesminister och tidigare borgmästare i London, är populär bland väljarna men uppfattas inte som någon trovärdig förhandlare av Brexit ute i Europa.

Amber Rudd, inrikesministern, är en av få personer som Theresa May släppte ut i valrörelsen. Den var annars oerhört fokuserad runt Theresa Mays egen person, få andra konservativa profiler fick uttala sig. Amber Rudd hade kunnat vara en stark kandidat till att efterträda Theresa

May men hon var själv nära att förlora sin parlamentsplats i går. Och det talar mot henne.

Brexitministern David Davies nämns också i spekulationerna, precis som finansministern Philip Hammond. Han skulle kunna vara någon form av kompromisskandidat och har varit i princip osynlig i valrörelsen.

Utanför premiärministerns bostad på Downing Street 10 sa Theresa May i går ingenting om det katastrofala valresultatet. Hon meddelade bara att hon regerar vidare. Det var, säger folk inom partiet, typiskt. När hon blir pressad förnekar hon bara vad som har hänt.

Hur länge kommer hennes parti att låta henne göra det?

En sak är säker: de konservativa kommer aldrig mer att gå in i en valrörelse med Theresa May som ledare.

Och i Kensington förbereder Labour sig på att ta över.

Här där medelinkomsten ligger på över en miljon svenska kronor om året.

Katrine Marçal

katrine.marcal@dn.se "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Annika Ström Melin: EU-länderna vill få britternas utträde snabbt överstökat

Theresa Mays misslyckande i det brittiska valet ändrar inte tidsplanen för Brexit, men förhandlingsstarten skjuts upp och positionen för den kommande regeringen i London försvagas.

Det brittiska valet komplicerar sannolikt förhandlingarna om Brexit ytterligare.

Planen var att samtalen till slut skulle sätta i gång veckan före midsommar, men först krävs en ny regering i London som kan leda den brittiska sidan.

Antagligen kommer själva förhandlingsstarten därför att skjutas upp.

Finlands statsminister Juha Sipilä var en av dem som under fredagen förklarade att samtalen om Brexit antagligen börjar senare än planerat, eftersom det kan ta en tid att bilda en ny brittisk regering.

Samtidigt ändras sannolikt inte tidsplanen för Brexit.

Skilsmässan mellan EU och Storbritannien ska vara klar på två år och klockan började ticka den 29 mars, när Theresa May lämnade in Storbritanniens ansökan om att lämna EU.

Då aktiverades artikel 50 i EU:s Lissabonfördrag, där det stadgas att det ska finnas ett avtal om utträde inom två år.

Den 29 mars 2019 ska alltså Storbritannien lämna EU – även om parterna inte är överens om skilsmässan och även om det inte finns ett nytt avtal om handel och annat samarbete.

Kan inte britterna få mer tid för förhandlingar?

Jo, om alla EU-länder är överens kan den tvåårigа tidsfristen förlängas, men Storbritannien kan inte räkna med sådan enighet.

I princip vill förstås övriga EU-länder att britterna ska vara kvar i unionen.

Alla EU-ledare beklagade djupt resultatet i den brittiska folkomröstningen för snart ett år sedan, men det finns hittills ingenting som tyder på att Storbritannien tänker ändra kurs.

En mycket stor majoritet i det brittiska parlamentet stod bakom premiärminister Theresa May den 29 mars, när hon aktiverade artikel 50 och därmed satte i gång processen som ska leda till Brexit.

Labours ledare Jeremy Corbyn har också lovat att han ska följa folkomröstningens resultat och leda Storbritannien ut ur EU, även om det är osäkert på vilket sätt han vill göra det. Därför är övriga EU-länder otåliga och vill komma i gång med förhandlingarna om Brexit. De vill få Storbritanniens utträde överstökat så snart som möjligt så att de kan använda den politiska energin åt andra frågor.

Frankrike och en hel del andra EU-länder är redan irriterade över att det har tagit så lång tid för Storbritannien att gå från ord till handling efter folkomröstningen om Brexit för snart ett år sedan.

Kommer det mer splittrade brittiska parlamentet att leda till att Storbritannien blir mer kompromissvilligt och att det därmed kan bli en mjukare Brexit?

Det är inte säkert. Theresa May har förvisso haft hög svansföring och flera gånger upprepat att inget avtal med EU är bättre än ett dåligt. Hennes tuffa linje innebär att hon har sagt sig vara beredd att lämna förhandlingarna om hon inte får som hon vill.

Ändå har många i Bryssel hoppats att May, med en ännu starkare parlamentarisk majoritet bakom sig, inte skulle behöva frukta oppositionen på hemmaplan lika mycket och därför vara beredd att göra eftergifter under samtalen med EU. Nu har hennes position i stället försvagats, vilket kan göra att hon vill undvika att utmana de hårdaste brittiska EU-kritikerna.

Labours ledare Jeremy Corbyn har haft en mer dämpad ton och inte hotat med att lämna förhandlingsbordet i Bryssel. Samtidigt är det mycket oklart vilken typ av samarbete Corbyn vill att Storbritannien ska ha med EU i framtiden.

Jeremy Corbyn har bland annat talat om fortsatt tullunion med EU och att han vill att brittiska varor ska få fortsatt tillträde till EU:s inre marknad utan avgifter.

Knäckfrågan handlar i så fall om hur Corbyn ser på den fria rörligheten för EU-medborgare, eftersom EU-länderna inte går med på att Storbritannien öppnar sina gränser för varor, tjänster och kapital – men inte för människor.

Storbritannien kan inte plocka russinen ur kakan, har EU-sidan upprepat som ett mantra, utan måste acceptera fortsatt fri rörlighet om landet vill vara en del av EU:s inre marknad.

Det tydliga beskedet fick Theresa May att säga nej tack till den inre marknaden och i stället sikta på en så kallad hård Brexit. Skulle Corbyn driva på för att få May att acceptera fortsatt fri rörlighet för EU-medborgare? Det verkar inte särskilt troligt.

Annika Ström Melin

annika.strom-melin@dn.se "

"Vad händer nu?

Sommaren 2017

Förhandlingarna handlar först om skilsmässan: EU-medborgares framtida rättigheter i Storbritannien och britters rättigheter i andra EU-länder, samt pengar och komplicerade gränsfrågor, framför allt mellan Nordirland och Irland.

Hösten 2017

Möjligen kan samtal om Storbritanniens framtida handels- och samarbetsavtal med EU sätta i gång under hösten, om det har gjorts ”tillräckliga framsteg” i skilsmässoförhandlingarna.

Hösten 2018

Skilsmässan måste vara i huvudsak klar ett halvår före tidsgränsen på två års förhandlingar, eftersom alla nationella parlament samt EU-parlamentet ska godkänna uppgörelsen.

29 mars 2019

På dagen två år efter Storbritanniens beslut att aktivera artikel 50 i Lissabonfördraget och begära landets utträde ur EU ska skilsmässan vara klar och godkänd. Storbritannien lämnar EU.

2019–

När Brexit är ett faktum fortsätter antagligen förhandlingarna om ett framtida handels- och partnerskapsavtal mellan EU och Storbritannien. Det kan ta flera år och under tiden ska någon form av övergångsbestämmelser gälla. **DN "**

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

”Hon är ingen Thatcher”

" Medier och politiker över hela världen har kommenterat Theresa Mays politiska fiasko. Tonen är både orolig och lite skadeglad. ”För två veckor sedan jämfördes Theresa May med järnladyn Margaret Thatcher i brittiska medier. Sedan fredagsmorgonen är hon bara en vacklande dam”, skriver tyska Der Spiegel. Italienska Corriere della Sera slår fast att Theresa May ”spelade högt men misslyckades. Hon är ingen Margaret Thatcher”.

De oroliga kommentarerna kommer i första hand från EU-toppar och medlemsländer som befarar att Brexitförhandlingarna fördröjs.

– Det återstår att se hur valresultatet kommer att påverka Brexitförhandlingarna. Det är angeläget att utträdet blir så ordnat som möjligt. Storbritannien är en viktig samarbetspartner för Sverige och vi vill se en nära relation även efter att landet lämnat EU, säger utrikesminister Margot Wallström (S).

Finansminister Magdalena Andersson (S) är bekymrad över risken att den brittiska regeringen inte får samma tydliga mandat som tidigare.

– Det är känsligt eftersom tiden är en central faktor, säger hon.

EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker uppmanar Storbritannien att forma en regering ”så snabbt som möjligt”.

USA:s president Donald Trump beskrev på fredagskvällen valresultatet i Storbritannien som ”förvånande”

Mia Holmgren

mia.holmgren@dn.se "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Svenska nazister fick utbildning i Ryssland

Två svenska nazister som misstänks för flera bombdåd i Sverige fick paramilitär utbildning i Ryssland strax före dåden. Organisationen bakom utbildningen är kopplad till ryska militären och leds av reservofficerare. Åklagaren säger att attackerna mot bland annat en flyktingförläggning är politiskt motiverade men kategoriserar det inte som terrorbrott.

Det är tre män som åtalas för allmänfarlig ödeläggelse. Två av männen, en i 50-årsåldern och en i 20-årsåldern, åtalas också för försök till mord alternativt synnerligen grov misshandel. En av bomberna detonerade vid ett flyktingboende i västra Göteborg, en anställd vid boendet blev allvarligt skadad i båda benen.

Det tre männen är alla medlemmar i den nazistiska organisationen Nordiska motståndsrörelsen, NMR. I beslagtagna mobiltelefoner har polisen hittat Skype-konversationer som visar att de tre männen varit missnöjda med ledningen för Nordiska motståndsrörelsen eftersom ledningen inte vill använda våld i samma utsträckning som de själva.

I augusti 2016 gör två av männen en resa till S:t Petersburg, utredningen visar hur den misstänktes mobiltelefon kopplar upp mot en mast i frihamnen, sedan i Finland och slutligen i Ryssland. Åklagaren misstänker att de båda nazisterna genomgick en paramilitär utbildning i Ryssland.

Nordiska motståndsrörelsen har sedan flera år nära kontakter med ryska högerextremister. Bland annat med ”Imperiska rörelsen” i Sankt Petersburg. Deras ledare Stanislav Vorobjev har till exempel besökt rörelsen i Sverige och talat på dess årsmöte. Organisationen har också skänkt pengar till Nordiska motståndsrörelsen.

Enligt förundersökningen är det en organisation nära knuten till Imperiska rörelsen som stått för svenskarnas militärträning i Ryssland. Centret ”Partizan” har som mål att utbilda civilbefolkning ”för att överleva i krigssituationer, områden för lokala stridigheter och globalt kaos”. Säkerhetspolisen har spårat bilder på två av männen när de poserar med vapen vid en av Partizans utbildningar. I utredningen finns också en pärm med ryskt utbildningsmaterial och en lapp med instruktioner om hur de ska ta sig till utbildningsanläggningen.

Partizan har bland annat utbildat frivilliga som deltar på den ryska sidan i kriget i östra Ukraina. Utbildningsledarna hos Partizan består bland annat av ryska reserv-officerare och tidigare experter från ryska försvaret. I grundutbildningen ingår taktiskt skytte med bland annat kalasjnikov, pistoler och hagelgevär.

DN:s granskning visar att organisationen också är knuten till den ryska militären. På Partizans sajt berättar ledaren Denis Gariev om hur de samarbetar med ryska säker-hetsstrukturer och planerar att ansluta sig till ”Frivilligorganisationen för stöd till armén, flygvapnet och marinen” Doosaaf som leds av en tidigare vice försvarsminister.

”Vi stöder initiativet från ryska regeringen om samarbete mellan civila organisationer och statliga säkerhetsstrukturer i kampen mot terrorism”, skriver Denis Gariev.

Kammaråklagare Mats Ljungqvist säger att de ser en politisk koppling och att attentaten ligger väl i linje med personernas politiska uppfattning.

– De har varit med i motståndsrörelsen i många, många år men det är först efter att de genomfört den här militära utbildningen som vi ser att de börjar placera ut bomber på gatorna. Det är klart att det är en omständighet som vi gärna vill peka på, säger Mats Ljungqvist.

Misstänker ni att de fått instruktioner i Ryssland om att de här dåden skulle utföras?

– Det finns det inget som talar för, det mesta talar för att det är deras egna initiativ.

Efter långa övervägningar beslutade Mats Ljungqvist att inte kategorisera dåden som terrorbrott.

– Även om gärningarna är mycket allvarliga så anser vi att de inte når upp till den verkansgraden, säger Mats Ljungqvist.

Mattias Carlsson

mattias.carlsson@dn.se "

"Fakta. Bombdåden i Göteborg

I november 2016 exploderande en bomb på Övre Husargatan i Göteborg.

I januari 2017 exploderade en bomb på Axel Adlers gata i Västra Frölunda där en person fick livshotande skador.

Den 25 januari hittades en bomb vid Lilleby camping i Torslanda som på grund av ett konstruktionsfel aldrig detonerade. "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Niklas Orrenius: Hamzeh har sett var uteliggarna sover. Han tror att han snart är en av dem

Han landade i Kabul en timme efter terrorattacken. En sprängladdning gömd i en vattenbil hade dödat 150 personer och skadat långt fler.

19-åriga Hamzeh Nouri kunde inte låta bli att ta sig till attentatsplatsen. Kratern var enorm och flera meter djup. Hamzeh såg avslitna kroppsdelar. Armar, ben. Ett halvt huvud. Några brandmän försökte tvätta bort köttslamsor och blod från vägen. Illamåendet vällde upp.

Det var första gången i livet som han satte sin fot i Afghanistan. När den afghanska gränspolisen på Kabuls flygplats frågade om Hamzeh var afghan sa han att han inte visste:

”Jag har bott i Sverige i två år. Innan dess bodde jag i Iran.”

Polisen blev arg.

”Vet du inte vad du är?”

”Jag är född i Iran”, sa Hamzeh.

”Det spelar ingen roll”, sa polisen. ”Nu är du afghan.”

Hamzeh landade i Kabul den 31 maj, i onsdags i förra veckan. Några veckor tidigare, i början av maj, var han i Eskilstuna, på väg till skolan med en mattebok i handen.

Att han hade fått avslag på sin asylansökan och informerats om att han skulle tvingas lämna Sverige… det gick inte att ta in. Alla svenskar

han träffat var snälla. Det kan inte vara sant att de tänker skicka mig till Kabul, tänkte han.

När Eskilstunapolisen kallade honom till ett möte en majmorgon så gick Hamzeh dit. Poliserna körde honom i en svart bil till Migrationsverkets förvar i Flen. Efter ett par veckor flyttades han till Skåne, till förvaret i Åstorp, tillsammans med andra afghaner som också skulle utvisas.

Det var där, i Åstorp, som jag första gången pratade med Hamzeh. Det var i tisdags i förra veckan. Jag stod utanför förvarets stängsel, bland ett hundratal unga asylsökande afghaner som hade kommit för att sörja och protestera mot utvisningen av deras landsmän. Någon gav mig Hamzehs nummer.

Han svarade inifrån förvaret, på bruten Eskilstunadialekt, som en afghansk Fredrik Lindström. Sa att han kände sig som en bricka i ett svenskt politikerspel. ”Alla vet hur det är i Afghanistan. Krig och bomber. Politikerna vet också.”

Mindre än ett dygn senare stod han vid bombkratern i Kabul och stirrade på de losslitna lemmarna.

I torsdags eftermiddag, när Hamzeh varit åtta dygn i Afghanistan, fick vi kontakt igen. Vi ringde via Facebooks chattfunktion.

Han berättade att han fått motsvarande drygt 300 kronor av en hjälporganisation när planet landade. Han togs till ett boende där han skulle få stanna i två veckor, sedan skulle han få klara sig själv.

På nätterna hörde han skottlossning. På dagarna gick han runt och frågade om jobb.

”Alla skrattade åt mig. De sa: Det här är Kabul. Har du inga pengar eller någon som hjälper dig så klarar du dig inte.”

Hamzeh berättar att han en dag såg afghansk polis skjuta mot demonstranter (jag kollar senare upp detta: Washington Posts korrespondent rapporterade i helgen att sex personer dödats när säkerhetsstyrkor öppnade eld mot antiregeringsdemonstranter i Kabul).

Kabul var otäckt, tyckte Hamzeh. Så när han blev erbjuden en plats på en buss till Afghanistans tredje största stad Mazar-i-Sharif, i norra delen av landet, så tog han den.

”Nu är jag här. Men jag har bara drygt tio svenska kronor kvar, och det finns inga jobb här heller”, säger han.

Hamzeh nämner en rondell i Mazar-i-Sharif, dit många arbetslösa går i hopp om ett påhugg på något bygge.

”Folk går dit redan klockan fem, jag också. Det är kanske tusen män där varje morgon. Men ingen får jobb. Folk bygger inte här längre. Talibanerna skrämmer folk. De som kan lämnar landet.”

Det var talibanerna som sprängde bomben i Kabul. Den människofientliga islamistiska extremiströrelsen kontrollerar nu runt en tredjedel av Afghanistan.

I Mazar-i-Sharif bor han hos en kvinna som han träffade på ett torg.

”Hon såg snäll ut, så jag gick fram till henne. Men hon har sex barn själv. Jag får bara bo här i fyra dagar till.”

Hamzeh har sett var uteliggarna sover i Mazar-i-Sharif. Han tror att han kommer att vara en av dem snart.

Vi pratar i nästan en timme. Om Rinmangymnasiet i Eskilstuna. Om Hamzehs mamma, som är död. Om hans pappa, som Hamzeh säger röker heroin i Iran och som aldrig svarar när man ringer. Om skofabriken i Iran där han började jobba när han var elva. Om hans farbror, som alltid slog Hamzeh under uppväxten.

Och så pratar vi om en svensk kvinna från kriminalvården, en av eskorterna till Kabul. Hamzeh säger att han såg henne gråta på planet.

När jag efter samtalet cyklar från redaktionen passerar jag sushibarer och hipsterbagerier. Frasen ”den reglerade invandringen” mal i huvudet. Att Hamzeh Nouri just nu befinner sig i Mazar-i-Sharif, livrädd och med tio kronor på fickan, är ett resultat av den reglerade invandringen.

Svenska myndigheter bröt inte mot några lagar när de tvångsutvisade honom till Kabul. De följde den demokratiska ordning som svenska folkvalda röstat fram, den princip som vårt asylsystem vilar på: att den som inte bedöms ha asylskäl måste lämna landet.

Fler fraser från den svenska migrationsdebatten studsar runt i skallen: ”Hur skulle det se ut om alla” och ”vi kan inte hjälpa hela världen” och ”enbart fattigdom är inte asylskäl”.

Migrationsminister Morgan Johansson (S) har kallat avvisningarna till Afghanistan för ”ett etiskt dilemma”. Det tycker jag att man kan se att de är, oavsett var man står åsiktsmässigt i frågan. Folk som säger att detta är en enkel fråga har jag inte så stor respekt för.

Själv är jag bara riktigt säker på en sak.

Så länge som vi fortsätter att skicka tusentals människor mot deras vilja till ett av världens farligaste länder – då har vi en skyldighet att ta reda på vad som händer dem.

Niklas Orrenius

niklas.orrenius@dn.se "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Vittnesmålet bekräftar anklagelser mot Trump

Analys. New York. Förre FBI-chefen James Comeys vittnesmål i senatens underrättelseutskott bekräftade många av de kontroversiella anklagelserna om Donald Trumps hantering av FBI. Men Trump sitter säkert som president så länge kongressens republikaner fortsätter stötta honom.

Under veckans förhör bekräftade James Comey många av de häpnadsväckande detaljerna kring Donald Trumps relationer med myndigheten. Trump står nu inför de mest allvarliga anklagelser en sittande president har utsatts för sedan Richard Nixon tvingades avgå som president efter Watergateskandalen 1974. Men tills vidare tycks Trump ändå sitta säkert som president, av den enkla anledningen att han fortsätter att ha stöd från republikanerna i senaten.

Många av Trumps kritiker hade hoppats att Comeys förhör skulle bli en chans för ett fåtal principfasta republikanska senatorer att kliva fram i protest mot presidentens kontroversiella agerande. Men i stället fick vi se hur senatorer som tidigare varit kritiska mot Trump, som John McCain, Marco Rubio och Susan Collins, unisont försvarade honom. McCain ägnade förhöret av Comey åt ett osammanhängande resonemang om att FBI har behandlat Trump mer orättvist än Hillary Clinton. McCain erkände till slut att hans frågor var ologiska och bortförklarade sig med att han hade suttit uppe sent och tittat på sport på tv.

Ingen republikan i senaten verkade bekymrad över de historiska anklagelserna mot presidenten. Så länge partikamraterna förblir lojala

gentemot Trump finns det ingen chans för kongressen att ställa honom inför riksrätt. De demokrater som vill avsätta Trump får därmed sannolikt vänta till efter kongressvalet 2018, då de hoppas vinna tillbaka majoriteten i kongressens båda kammare.

Comeys förhör garanterade dock att undersökningen av Trumpkampanjens ryska kontakter kommer att fortsätta dominera amerikansk politik. Under förhöret serverade Comey ett rejält paket av häpnadsväckande kommentarer till Robert Mueller, den jurist som utsetts till särskild åklagare för FBI-undersökningen om Trump och Ryssland. Det verkar nu tydligt att det var Comeys egen förtjänst att Mueller tillsattes som särskild åklagare. Under förhöret avslöjade Comey att han själv instruerat en tidigare kollega på FBI att läcka information om samtalen med Trump, med målsättningen att visa hur grovt Trump misskött relationerna med FBI och underrättelsetjänsterna över lag. Comey hoppades att dessa läckor skulle leda till ökad press att tillsätta en särskild åklagare, vilket stämde.

Den viktigaste frågan framöver är huruvida Trump kommer att kunna anses vara skyldig till att medvetet ha försökt förhindra en federal undersökning. Att döma av Comeys uttalanden anser han själv det, även om han som väntat överlät ansvaret för att dra slutsatser till Mueller. Men Comey kunde knappast ha uttryckt sig tydligare i kommentarerna om Trumps beteende. ”Det är min uppfattning att jag fick sparken på grund av Rysslandsundersökningen. Det är en väldigt stor sak”, sade Comey.

Han beskrev det plötsliga behovet att ta anteckningar från möten med Trump som en följd av insikten att han helt enkelt inte kunde lita på Trump – ett häpnadsväckande påstående om en sittande president. För att få en bild av framtiden för Rysslandsundersökningen kan man även titta på de frågor som Comey undvek att bemöta. Exempelvis var Comey försiktig med uttalanden om de frågor som rör justitieminister Jeff Sessions kontakter med Rysslands regering, såväl som undersökningar om kopplingar mellan den statliga, ryska banken Vnesheconombank och Trumps rådgivare och svärson Jared Kushner, som träffade bankens direktörer förra året. Kushners och Sessions relationer med Ryssland lär förbli centrala i den fortsatta undersökningen.

Trump lyckades hålla sig från att kommentera fallet på Twitter under två dygn, ett ytterst sällsynt agerande för en president som generellt använder Twitter för att omedelbart bemöta varje attack. På torsdagen kom Trumps första kommentarer om förhöret i ett Twittermeddelande, där han anklagade Comey för att vara en ”läcka”. Trump anklagade även Comey för att ha ljugit under ed under förhöret. Enligt CNN har Trumps advokater påbörjat en formell process för att anklaga Comey för att olagligt ha läckt information. Men de uppgifter som Comey läckte var privata anteckningar som inte var hemligstämplade. Trumps advokater verkar snarare se Comeys förhör som ett pr-problem, än som en juridisk fråga som kan äventyra hans framtid som president. Målsättningen verkar främst vara att skada Comeys trovärdighet.

Martin Gelin

martin.gelin@gmail.com "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" FN-topp kräver Kongoutredning

Kongo-Kinshasas regering gör inte tillräckligt för att stoppa det eskalerande våldet i provinsen Centrala Kasai. Nu kräver FN:s kommissionär för mänskliga rättigheter, Zeid Ra'ad al Hussein, att en seriös granskning tillsätts av FN:s råd för mänskliga rättigheter.

”Omfattningen och skalan på de här övergreppen och brotten mot mänskligheten, tillsammans med genomgående otillräckliga svaren från inhemska myndigheter, tvingar oss att kräva även en internationell utredning vid sidan av den nationella”, skriver han i ett uttalande.

Området har präglats av oroligheter sedan en lokal milisledare, Kamwina Nsapu, dödades av regeringsstyrkor i augusti i fjol. Antalet döda kan vara så högt som 3000. Zeids kontor har hittills hittat 42 massgravar, men hans talesperson Ravina Shamdasani varnade på fredagen att det verkliga antalet kan vara ”mycket högre”.

Zaida Catalán och hennes amerikanske kollega Michael Sharp skulle bland annat utreda anklagelser om övergrepp från regeringsstyrkornas sida när de fördes bort den 13 mars tillsammans med sin tolk. De hittades döda ett par veckor senare.

TT-AFP "

Fakta. Kongo-Kinshasa

Kongo-Kinshasa är drygt fyra gånger större än Sverige till ytan och har omkring 80 miljoner invånare.

Huvudstad är Kinshasa med nio miljoner invånare.

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

Tusentals nya löften om att rädda världshaven

New York. På FN:s havskonferens i veckan gjordes över 1 300 frivilliga åtaganden av deltagande länder, lokala myndigheter och företag, i ett gemensamt försök att rädda världshaven.

Klimatminister Isabella Lövin, som tillsammans med Fijis premiärminister var ordförande för konferensen, beskrev det som en konferens som överträffat förväntningarna.

– Det är det intryck jag får från alla jag talat med här. Regeringarna, civilsamhället och näringslivet. Konferensen kom precis i rätt tid, nu när hela världen känner att havens problem är akuta. Nu börjar arbetet på riktigt för att rädda haven, säger Lövin (MP) till DN.

Som konkreta framgångar nämner hon flera av de drygt 1 300 frivilliga åtaganden som medlemsländer och företag kommit med under konferensen.

– Ett viktigt åtagande är från Indonesien, som lovar att minska plastskräpet med 70 procent. Ett annat initiativ kommer från de tolv största fiskeföretagen i Norge, Japan, Thailand, som nu sätter gemensamma mål för ansvarsfullt fiske.

Konferensen riskerade att överskuggas av Donald Trumps kontroversiella besked att dra sig ur Parisavtalet om klimatet förra veckan. Men enligt deltagarna gav det i stället mer energi till debatten om dessa frågor. Nästa havskonferens förväntas äga rum 2020, sannolikt med Kenya och Portugal som värdländer.

Martin Gelin

martin.gelin@gmail.com "

"1 300 … frivilliga åtaganden har gjorts av deltagande länder under FN:s havskonferens i veckan. "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

Larm om vit fosfor när USA-stödd milis gick in i Raqqa

Markstyrkor från den USA-stödda SDF-milisen har nu gått in i Raqqa i östra Syrien, huvudstad i terrorsekten IS ”kalifat”. Samtidigt larmas det om att USA:s bombflyg använt fosforbomber, och de civila i staden blir alltmer utsatta.

Under fredagsdygnet fortsatte de kurddominerade SDF-styrko

rna de senaste dagarnas framryckningar på marken inne i kvartsmiljonstaden Raqqa. Bland annat gick SDF-enheter in i förstaden al-Mishlab i öster. Det rapporterar nyhetsbyrån Reuters.

Men även om Raqqa är en betydligt mindre stad än det likaledes IS-hållna Mosul i Irak befaras striderna bli hårda och långvariga, med stor risk och stora uppoffringar för civilbefolkningen.

FN:s barnfond Unicef larmade på fredagen om att minst 40000 barn befinner sig inne i Raqqa, där de är klämda mellan IS-terroristerna och de framryckande SDF-styrkorna som får understöd från luften av den USA-ledda koalitionen.

På fredagen anklagades USA:s attackflyg för att ha använt bomber med vit fosfor i Raqqa, en kemikalie som brinner mycket intensivt, är omöjlig att släcka med vatten och anses mycket inhuman att använda i krig. Människor som exponeras för vit fosfor riskerar extremt grava och svårbehandlade brännskador.

Koalitionens talesperson överste Ryan Dillon har tidigare inte velat bekräfta att fosfor används men har sagt att ”bomber med rök” förekommit. Fosforbomber kan också användas för att blåsa upp rökmoln som ska dölja förflyttningar av trupper eller civila.

DN har varit i kontakt med 23-årige Mahmoud från Raqqa som nu är flykting i Sverige där han bor på en förläggning i norra Stockholm. Mahmoud, som inte vågar uppge sitt rätta namn, säger att hans mor, far och nio syskon befinner sig inne i krigets Raqqa.

– Jag är ständigt orolig. Internet- och telefonförbindelserna fungerar bara ibland, så jag kan inte ha mycket direktkontakt med dem. Men det jag får höra är mycket ledsamt. Det är ju fullt krig, alla civila i Raqqa är i livsfara, säger Mahmoud.

USA:s närvaro i kampen mot IS ”kalifat” i Syrien är en nagel i ögat på den syriska regimen och dess allierade och har vid åtminstone fyra tillfällen den senaste månaden lett till väpnade skärmytslingar.

Tidigare i veckan attackerades den bas vid gränsstationen al-Tanf där de amerikanska specialstyrkorna uppehåller sig av en bestyckad drönare som troligen skickats i väg av Iranstödd milis. Drönaren, som enligt den amerikanska tidskriften Foreign Policy var försedd med åtta bomber, sköts ned av amerikanerna.

Erik Ohlsson

erik.ohlsson@dn.se "

"Fakta. Raqqa

Terrorgruppen Islamiska staten (IS) utropade i juni 2014 Raqqa i nordöstra Syrien till huvudstad i sitt självutnämnda kalifat, några månader efter att ha tagit kontrollen där.

Sedan i november förra året har den kurddominerade och USA-stödda SDF-milisen, som omfattar cirka 40 000 man och kvinnor, ryckt fram mot Raqqa.

I onsdags inleddes slutoffensiven inne i själva staden.

USA-alliansen uppskattar att det finns mellan 3 000 och 4 000 jihadister i Raqqa, som har över 200 000 invånare. "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

Turkiet varnar för kurdisk folkomröstning

Turkiet riktar skarp kritik mot planerna på en folkomröstning om självständighet i den självstyrande kurdiska regionen i Irak.

”Vi tror att det här är ett jättelikt misstag”, säger utrikesdepartementet i ett uttalande, och poängterar att Iraks territoriella integritet och politiska enighet är en fundamental ståndpunkt för Ankara.

Det kurdiska presidentkansliet meddelade på torsdagen att man beslutat att en folkomröstning om självständighet ska hållas den 25 september. Irakiska Kurdistan utgörs av tre provinser som styrs av en autonom regionregering med egna säkerhetsstyrkor. Bland kurder utomlands finns stort stöd för tanken på en självständig stat, men i praktiken ställs en sådan inför stora interna och externa utmaningar som sätter hela Iraks framtid på spel.

I uttalandet från presidentskapet sägs att folkomröstningen ska hållas ”i regionen Kurdistan och i delar av Kurdistan utanför regionens administration”. Det är en hänvisning till stora områden som både Kurdistan och Bagdad gör anspråk på, bland annat den oljerika provinsen Kirkuk.

TT-AFP-Reuters "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Ökad osäkerhet inför tuffa Brexitsamtal

Pundet rasade på oro efter Theresa Mays katastrofval. Samtidigt finns förhoppningar om att resultatet leder till att skilsmässan till EU blir mindre hård än befarat. Det skulle gynna brittisk ekonomi och svenska företag.

Det konservativa partiets förlorade majoritet och osäkerhet om det parlamentariska läget sände pundet i utförsbacke på fredagen. Oro finns nu för uppskjutna Brexitförhandlingar och att Storbritannien går in i dem med en otydlig position. Theresa Mays gloria har halkat på sned och hon har helt gått miste om det ökade mandat i förhandlingarna som hon var ute efter när hon utlyste valet. Det är illa, enligt Andreas Hatzigeorgiou, chefsekonom på Stockholms Handelskammare.

– Resultatet öppnar Pandoras ask full av nya frågetecken som leder till ytterligare risker i Brexitprocessen. Det gynnar varken Sverige eller Storbritannien om förhandlingarna drar ut på tiden, säger han.

Ju mer utdragna förhandlingarna blir, desto längre tid är EU och Storbritannien ute på okänt vatten. Det skapar både ekonomisk och politisk osäkerhet.

– Ju längre tid det tar att få klara spelregler om vad som gäller för handeln och investeringar, desto större blir friktionen i affärer med Storbritannien, säger Andreas Hatzigeorgiou.

Också handelsminister Ann Linde oroar sig för fördröjningar.

– Vi måste så fort som möjligt komma i gång med förhandlingarna. Utträdesdatumet är satt till mars 2019 och klockan tickar. Här finns

flera svåra frågor att ta tag i, som medborgares rättigheter, gränskontroller och notan som Storbritannien ska betala.

Samtidigt när många en förhoppning om att premiärminister Theresa May nu tvingas bli mindre hårdnackad i sin attityd till EU. Hittills har May bestämt sagt att Storbritannien inte går med på vad som helst och att inget avtal är bättre än ett dåligt avtal. Nu kommer May tvingas ta stöd av något annat parti, förmodligen det nordirländska rojalistiska partiet DUP. De är väldigt måna om att Storbritannien blir kvar på EU:s inre marknad. Nordirland blir den enda landgränsen mot EU när Storbritannien lämnar och de ekonomiska förbindelserna mellan Nordirland och Irland är intensiva. Fåren betar över gränsen och arbetskraft pendlar obehindrat mellan de båda sidorna. Gränskontroller vore ett hårt slag och ledaren för DUP har sagt att gränsen mellan Irland och Nordirland bör förbli fri.

Finansminister Magdalena Andersson (S) hör till dem som hoppas att valresultatet leder till att Storbritannien går mot ett mjukare Brexit. Det är i sådana fall goda nyheter för Sverige, framhåller Magdalena Andersson. Storbritannien är Sveriges sjätte viktigaste handelspartner när det gäller varor och tredje viktigaste i handel med tjänster. Hinder i den handeln kan bli ett hårt slag för svenska företag.

– Storbritannien är en viktig exportmarknad för Sverige som skapar jobb i hela landet. Om det här leder till att EU efter Brexit får en närmare relation med Storbritannien kommer det att vara bra för oss.

Andreas Hatzigeorgiou tycker dock att det är för tidigt att räkna med ett mjukare Brexit.

– Man kan inte ta det för givet, det kan bli tvärtom. May var ju egentligen emot Brexit. Nu ville hon få ett stärkt mandat som gjorde att hon behövde lyssna mindre på de hårdnackade Brexitanhängarna. Det fick hon inte, konstaterar han.

Han ser en ironi i hur Storbritanniens EU-utträde har utvecklat sig.

– Brexitanhängarna motiverade utträdet med att EU är ett sjunkande skepp, dåligt koordinerat och med dålig ekonomi. Nu är EU:s ekonomi på väg upp och unionen står enad i Brexitförhandlingarna. Samtidigt är brittisk ekonomi på väg ned och man står svaga i förhandlingsspelet.

Vissa EU-anhängare hoppas nu att Brexit inte alls blir av. Men det tror inte Magdalena Andersson.

– Nej, det brittiska folket har röstat och de båda stora partierna säger att man ska genomföra folkomröstningens beslut. Så det tror jag inte är något att hoppas på, tyvärr.

Utträdesdatumet är satt till mars 2019 och klockan tickar. Handelsminister Ann Linde oroar sig för fördröjningar.

Marianne Björklund

marianne.bjorklund@dn.se"

"Fakta. Då börjar förhandlingarna

Startskottet för Brexitförhandlingarna är planerat till den 19 juni.

Enligt tidtabellen ska förhandlingarna vara klara i mars 2019.

Om förhandlingarna drar över tiden måste det godkännas av alla parter."

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Svagt pund är bara tillfällig räddning

Analys. På kort sikt klarar brittiska ekonomin en regeringskris. Pundet faller, vilket fungerar som stötdämpare. Men i längden skadas Storbritannien av att bristen på ledarskap.

Utgången av brittiska parlamentsvalet är ungefär så överraskande som folkomröstningen om Brexit. Vid båda tillfällena blir reaktionen att pundet faller mot andra valutor, vilket får Londonbörsen att stiga.

Det är fullt rimligt, på kort sikt. En lägre pundkurs ger förbättrad konkurrenskraft för brittiska exportföretag. På hemmamarknaden betyder ett svagare pund att inhemska företag gynnas, gentemot utländska konkurrenter.

Den gynnsamma effekten kan räcka en tid framåt. Efter Brexitomröstningen för snart ett år sedan har pundet varaktigt försvagats och Londonbörsen stigit med cirka 25 procent. Hur det ska gå denna gång återstår att se.

Längre fram blir ändå följderna negativa. På 1970-talet – före Margaret Thatchers tid som premiärminister – brukade pundet devalveras, alltså skrivas ner i värde. Det var bekvämt för stunden, men långsiktigt förödande.

Nu tycks man vara där igen, med en annan konservativ premiärminister som hämtar sin inspiration från tiden före Thatcher. Bristen på ledarskap från Theresa May, liksom företrädaren David Cameron, skadar i längden Storbritannien – vilket tydligast demonstreras av deras hållningslösa agerande kring Brexit.

Man behöver inte gå längre fram än till mars 2019, då britterna ska lämna EU, för att se vad det handlar om. Ingen vet ännu vad som ska komma därefter, förutom att villkoren blir ekonomiskt sämre än hittills för Storbritannien.

I bästa fall kan valutgången i Storbritannien betyda att britterna lyckas uppnå en ”mjuk Brexit”, tvärtemot den hårda linje som Theresa May hittills har drivit. Men där finns också en fara för kaos, där skilsmässan sker utan att man har enats om de kommande relationerna.

Utifrån vad man på senare år har kunnat se av brittiskt agerande är katastrofalternativet fullt möjligt. På den politiska högerkanten finns de som, utifrån sin aversion mot EU, till och med önskar det.

Vad som ska komma i stället för EU-medlemskapet är dock inte särskilt klart. Andra marknader utanför Europa står inte och väntar på Storbritannien, som i stället riskerar att hamna vid sidan om – både politiskt och ekonomiskt.

Handelshindren stiger och osäkerheten gör det också svårare att få fram investeringar, särskilt från utländska företag.

Finanssektorn i London, som är globalt inriktad, kan klara sig ändå. Men det blir svårare för flera andra branscher. Klyftorna mellan olika delar av landet hotar då också att växa, även om politikerna säger sig önska motsatsen.

Storbritannien går mot en besvärlig framtid, främst beroende på landets egna val. Det borde gå att rätta till, förutsatt att britterna förmår.

Johan Schück

johan.schuck@dn.se Samhällsekonomisk krönikör "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Så ska världens hav räddas!

○ Skräp och gifter hotar haven. Nu träffas världens politiker för att få ett stopp för det. Text: Linus Degerskär. Cirka 70 procent av jordens yta består av hav. De är viktiga för oss – haven tillverkar hälften av syret vi andas och tar hand om mycket av den koldioxid som släpps ut i luften. Dessutom kommer en stor del av vattnet vi dricker från haven.

En tredjedel av alla människor på jorden bor vid kuster. För många är haven nödvändiga för att kunna jobba eller få mat. Att haven mår bra är med andra ord nödvändigt för att vi människor ska må bra.

Just därför ordnade Sverige och landet Fiji i veckan ett stort möte om världshaven. Politiker, organisationer och forskare från hela världen träffades i USA. Där diskuterade man hur man ska få haven att må bättre.

– Det är akut att något görs, säger Sara Fröcklin vid Naturskydds-föreningen. Vi ser hur klimatförändringarna påverkar haven. En förhoppning är att konferensen får fler att bli medvetna om problemen.

Men allt är inte dåligt. De senaste åren har det gjorts en hel del för att skydda haven. Till exempel har man skapat två stora skyddade havsmiljöer, ungefär som naturreservat under vattnet. Där är det ofta förbjudet att fiska. Världens näst största skyddade havsmiljö heter Papahanaumokuakea och ligger utanför Hawaii i Stilla havet. Det är 1,5 miljoner kvadratkilometer stort, mer än tre gånger Sveriges yta. Där lever blåvalar, havsköldpaddor och albatrossar skyddade från människan. Där finns också några av världens nordligaste korallrev.

Det allra största skyddade havsområdet finns i Rosshavet utanför Antarktis.

Även nya lagar ska skydda haven från farliga fiske-metoder och miljöfarliga produkter. Men absolut viktigast är det stora klimatavtal som skrivits under av många av världens ledare.

– Det finns redan många avtal, men alla länder följer inte dem, säger Sara Fröcklin. Det måste bli hårdare regler så att alla lever upp till klimatavtalet. "

"Fakta.

Små plastbitar gör stor skada

Stora mängder skräp och miljöfarliga ämnen släpps ut i haven. En del forskare säger att om inget görs så kommer det finnas lika mycket plast som fisk i haven år 2050. Särskilt skadliga är de så kallade mikro-plasterna. Det är pyttesmå plastbitar, knappt synliga för ögat. De sprids snabbt i haven och smådjur som plankton och krill tror att de är mat. Det kan ta över hundra år för naturen att bryta ner mikroplaster. Även föroreningar från industrier, jordbruk och avlopp släpps ut. Därför ökar mängden växtplankton. Planktonen tar upp syre från havsvattnet, vilket gör att det övriga växt- och djurlivet kvävs.

För mycket fiske

Ungefär 80 procent av världens fiskarter fiskas i för stora mängder. Värst är det för större arter som tonfisk och svärdfisk. En del fiske-metoder skadar dessutom havsbottnar och koraller, vilket påverkar djurlivet.

Korallerna bleknar

Varmare hav innebär problem för världens korallrev. Koraller är djur som lever tillsammans med små alger. När temperaturen höjs stöts algerna bort. Då svälter korallerna och får blekare färg. Sjunker inte temperaturen kan de dö. Sommaren 2016 blektes över 90 procent av världens största korallrev. Reven är viktiga för mängder av djurarter, men också som skydd mot vågor för människor som bor längs alla kuster.

Nästan alla har skrivit på avtalet

Den globala uppvärmningen innebär att medeltemperaturen på jorden och i haven blir högre. Orsaken är de stora utsläpp av koldioxid som kommer från fordon, industrier och kött- produktion. Värmen gör att isarna i Arktis och Antarktis har börjat smälta. Eftersom världshaven sitter ihop så märks det över hela jorden. Bland annat stiger vatten-nivåerna vid kusterna. Blir de för höga hamnar delar av jordens landyta under vatten och många människor skulle behöva flytta. För att försöka stoppa den globala uppvärmningen skrev nästan alla världens ledare på ett klimatavtal 2015. Där lovade de att minska utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser. USA:s president Donald Trump tror inte riktigt på den globala uppvärmningen, trots att världens ledande forskare är säkra på att den pågår just nu. Så Trump vill att USA ska lämna avtalet. I övrigt är det bara Nicaragua och Syrien som inte skrivit på. "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Vårt ansvar för katastrofen

Ett tungt ansvar faller på Europas länder för Israels ockupation av de palestinska områdena. Det är dags att ta ansvar för denna absolut oacceptabla situation, skriver dirigenten Daniel Barenboim på 50-årsdagen av sexdagarskrigets slut.

Den internationella politiken domineras för närvarande av ämnen som euron och flyktingkrisen, hotet om amerikansk isolering under Trump, kriget i Syrien och kampen mot islamisk extremism. Ett ämne som har varit allestädes närvarande sedan mitten av 00-talet, men som nu är alltmer frånvarande i nyhetsrapporteringen – och därmed i människors medvetande – är konflikten i Mellanöstern.

Konflikten mellan israeler och palestinier har i årtionden varit en konstant knäckfråga vars lösning länge hade högsta prioritet i både amerikansk och europeisk politik. Efter många misslyckade försök till en lösning har frågan nu dock stannat i *status quo*. Konflikten fortsätter att ses med olust, men också med hjälplöshet och viss uppgivenhet, som olöslig.

Detta är desto mer tragiskt som fronterna förstärks och situationen för palestinier konsekvent förvärras – inte ens den största optimist kan i dag tro att den nuvarande amerikanska regeringen kommer att inta en förnuftig inställning till konflikten.

Men det ligger en särskild tragik i att vi i år och nästa kommer att uppmärksamma två sorgliga årsdagar, särskilt för palestinierna: 2018 kommer att innebära 70-årsminnet av *al-Nakba*, känt av palestinierna som ”katastrofen”, då mer än 700000 palestinier utvisades från det

tidigare brittiska mandatet Palestina, som ett direkt resultat av FN:s delningsplan för Palestina och grundandet av staten Israel den 14 maj 1948. *al-Nakba* inträffar alltjämt – över fem miljoner efterkommande från de fördrivna palestinierna lever fortfarande i påtvingad tvångsflykt.

Och i år, den 10 juni, uppmärksammar vi 50 år av pågående israelisk ockupation av palestinskt territorium, en både faktiskt och moraliskt oacceptabel situation. Inte ens de som anser att sexdagarskriget – som upphörde denna dag för 50 år sedan – var nödvändigt för att försvara Israel kan förneka att ockupationen och allt som den fört med sig är en absolut katastrof. Inte bara för palestinierna utan också för israelerna, både strategiskt och moraliskt.

I dag har det gått ett halvt sekel, och en lösning på konflikten tycks mer avlägsen än någonsin. Ingen kan i dag förvänta sig att en ung palestinier eller en ung israel ska räcka ut sina händer till varandra. Och trots att ämnet kanske inte, som jag antydde tidigare, är ”populärt” är det fortfarande viktigt, ja till och med av avgörande betydelse. För människor i Palestina och Israel, för hela Mellanöstern, för världen.

Därför vill jag i dag, på 50-årsdagen av ockupationen, uppmana Tyskland och Europa att åter ge lösningen av denna konflikt högsta prioritet. Detta är inte en politisk konflikt, utan en konflikt mellan två nationer som båda är helt övertygade om att de har rätt till samma små bitar av land. Om Europa i dag ska bli starkare och mer självständigt måste man också uttala ett tydligt krav på ett upphörande av ockupationen och ett erkännande av den palestinska staten.

Som jude, bosatt i Berlin sedan mer än 25 år, har jag ett särskilt perspektiv på Tysklands historiska ansvar i denna konflikt.

Anledningen till att jag kan leva ett fritt och lyckligt liv i Tyskland är att tyskarna har konfronterat och gjort upp med sitt förflutna. Självklart finns det även i dagens Tyskland oroväckande tendenser längst ut på den yttersta vänsterkanten, vilka vi alla måste motarbeta. Men på det stora hela har det tyska samhället utvecklats till ett tolerant och fritt samhälle, medvetet om sitt humanitära ansvar.

Tyskland och Israel har givetvis alltid haft ett extra robust förhållande; Tyskland har alltid, med rätta, känt en särskild förpliktelse gentemot Israel. Men jag måste gå ett steg längre: Tyskland har även en särskild förpliktelse gentemot palestinierna. Utan Förintelsen hade delningen av Palestina aldrig ägt rum, det hade inte skett någon *al-Nakba*, inget krig 1967 och ingen ockupation.

Faktum är att detta ansvar för palestinierna inte bara gäller Tyskland utan hela Europa, eftersom antisemitismen var ett paneuropeiskt fenomen och palestinierna fortsätter att drabbas av de direkta följderna av denna antisemitism, trots att de själva på inget sätt är ansvariga för den.

Det är absolut nödvändigt att Tyskland och Europa accepterar detta ansvar gentemot det palestinska folket. Det betyder inte att man måste vidta åtgärder *mot* Israel, snarare *för* palestinierna. Den pågående ockupationen är oacceptabel, både moraliskt och strategiskt, och måste upphöra. Hittills har världen inte gjort någonting av betydelse i denna riktning, men nu måste Tyskland och Europa kräva att ockupationen upphör och en återgång till gränserna före 1967.

En tvåstatslösning måste förespråkas, vilket kräver att Palestina äntligen erkänns som en självständig stat. En rättvis lösning på flyktingkrisen måste komma till stånd. Palestiniernas rätt att återvända måste erkännas och genomföras i samarbete med Israel. En rättvis

fördelning av resurser och grundläggande mänskliga och medborgerliga rättigheter måste garanteras palestinierna. Att tillförsäkra allt detta är Europas uppgift, särskilt i ljuset av den förändrade världsordningen.

I dag, 50 år efter krigsslutet den 10 juni, må vi vara långt ifrån att lösa Israel–Palestina-konflikten. Men bara om Tyskland och Europa från och med nu börjar acceptera sitt historiska ansvar och vidtar åtgärder till palestiniernas fördel kan vi förhindra att vi om 50 år högtidlighåller 100-årsminnet av den israeliska ockupationen av palestinska områden, utan någon som helst förändring.

Daniel Barenboim"

"Skribenten.

Daniel Barenboim är född 1942 och en av världens ledande dirigenter. Han är sedan 1992 chefsdirigent för Staatsoper och Staatskapelle i Berlin. Han har spanskt, argentinskt, israeliskt och palestinskt medborgarskap.

Han har skrivit flera böcker, bland annat ihop med den palestinske kritikern Edward Said.

Barenboim besökte nyligen Sverige med sin och Saids skapelse Väst-östliga Divanorkestern, där musiker från Israel och Palestina spelar sida vid sida. "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Hon lyfter fram exemplet Raoul – aldrig sig själv

Hon dyker upp på Instagram då och då, Nina Lagergren. Oftast står hon i mitten av en grupp elever eller unga aktivister. Nätt som en fågel, med pigg blick. Och det är någonting alldeles visst med hennes utstrålning.

I drygt 70 år har hon arbetat för att bringa klarhet i sin bror Raoul Wallenbergs öde. Men när hon har berättat om honom har hon sällan dröjt sig kvar vid försvinnandet 1945. Inte heller i hur han räddade tiotusentals människor undan Förintelsen under andra världskriget.

I stället har hon lyft fram exemplet Raoul Wallenberg. Barndomen och uppväxten. I en intervju från 2014 på Raoul Wallenberg Academys hemsida säger hon att hon vill berätta om att ”han gjorde sitt allra yttersta, och använde hela sin påhittiga kapacitet, förmåga till inlevelse och sin fantasi för att snabbt kunna hitta lösningar och övertala och påverka.”

Berättelserna om hennes bror ”smittar av sig helt enkelt, man blir väldigt inspirerad”.

Nu är Nina Lagergren 96 år och en av de få som kan berätta om andra världskriget.

När Ingrid Carlberg möter Nina Lagergren för att porträttera henne i Lördagsmagasinet har hon just varit och träffat femteklassare på Lidingö. Snart ska hon möta skolbarn i Rinkeby.

Underbart, summerar hon lyckligt.

Raoul var nio år när hans halvsyster Nina Lagergren föddes. Han och hans vänner brukade luta sig över vaggan och kalla henne sin lilla prinsessa.

Men någon prinsessan på ärten blev hon inte. Den nära vännen och samarbetspartnern Anna Belfrage beskriver henne så här:

– Hon är liksom ingen blomma på väggen. Hon ger sig aldrig. Där tror jag att hon har många drag gemensamma med Raoul Wallenberg.

Matilda E Hanson "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Rosa Maria Ortegas brott – hon röstade i presidentvalet: ”Sen kom de och bara sopade i väg allt för mig.

Rosa Maria Ortega från Texas röstade i valet trots att hon saknade medborgarskap. Hennes straff – åtta års fängelse och utvisning – beskrivs som oproportionerligt hårt. Martin Gelin har intervjuat kvinnan som blivit en symbol för Trumpadministrationens kamp för att begränsa rösträtten – och säkra framtida presidentval.

Rosa Maria Ortega ser fram emot en sista sommar med sina fyra barn. Hon räknar upp deras namn i kronologisk ordning. Rene 16 år, Clara 15, Angel 14 och Gracie 13. När hösten kommer sitter hon förmodligen i fängelse. Därefter väntar utvisning till Monterrey, i Mexiko, där hon föddes för 37 år sedan. Hon kom till USA som spädbarn och har alltid betraktat sig som en amerikansk medborgare. Men egentligen har hon bara ett så kallat grönt kort, för uppehållstillstånd. En distinktion som hon själv inte riktigt förstod. Detta missförstånd ligger till grund för brottet som förändrade hennes liv. Vid två tillfällen, 2012 och 2014, röstade hon i amerikanska val, vilket är olagligt om man inte är medborgare.

I februari i år dömdes hon till åtta års fängelse, följt av deportering. Enligt juridiska experter som undersökt hennes fall har ingen tidigare dömts till ett så hårt straff för att ha röstat olagligt. En växande skara av kritiker har sedan dess börjat ifrågasätta motiven bakom domslutet.

Berättelsen om Rosa Maria Ortegas fall kan bli avgörande för nästa presidentval.

Vi träffas utanför Dallas, hos hennes jurist Clark Birdsall. Kontoret ligger i ett ensamt hus vid en motorväg, omgiven av ödmjuka små tegelvillor och grönskande lövskog. Sommaren har kommit hit och det luktar grillat kött från en restaurang tvärs över motorvägen. För Ortega kan det här bli den sista sommaren i frihet i Texas, där hon har bott hela sitt liv.

Hon har precis hämtat sina barn från skolan. Just nu är hon tillfälligt fri mot borgen, efter att ha suttit i fängelse i en månad. Under tiden försöker hon leva ett normalt liv med de fyra barnen, så att deras sista månader tillsammans kan bli så värdefulla som möjligt.

– Jag försöker visa mig stark inför dem. Det här är svårast för dem, inte för mig, säger hon.

Rosa Maria Ortega har alltid försökt följa reglerna. Hennes mamma utvisades efter att ha begått flera brott i USA. Själv ville hon få ett bättre liv och gjorde allt för att undvika mammans misstag. De senaste sju åren har hon arbetat på delstaten Texas arbetsförmedling.

– Jag hade bra lön och förmåner, sjukförsäkring, allting. Vi hade ett perfekt liv här. Vi var lyckliga tillsammans i familjen.

Under större delen av vårt samtal sitter hon med en växande boll av pappersservetter knuten i näven. Nu gör hon en svepande gest med handen och imiterar en storm som svept över hennes familj.

– Men sen kom de och bara sopade i väg allt för mig.

Efter domslutet har Rosa Maria Ortegas liv kollapsat. Hon blev av med jobbet på Texas arbetsförmedling, eftersom arbetsgivaren inte tillåter anställda som dömts för grova brott. Därmed förlorade hon även familjens sjukförsäkring och andra förmåner. Hennes hyresvärd lät henne inte heller bo kvar i lägenheten, eftersom han inte tillåter dömda att bo där. Ortega har ägnat början av sommaren åt att förtvivlat leta efter en ny lägenhet, men blir gång på gång nekad av hyresvärdar så fort de har gjort en bakgrundskontroll.

Mardrömmen började i februari 2015, då två civilklädda poliser knackade på dörren till hennes lägenhet i Grand Praire, en förort belägen mellan Dallas och Fort Worth. De var vänliga och artiga och ställde ett par enkla frågor om Ortegas medborgarskap och röstande.

– Jag förstod inte alls att de var ute efter att sätta mig i fängelse, säger hon.

Ett par veckor senare inkallades hon till förhör och fick veta att hon var anklagad för ett grovt brott. Hon hade röstat olagligt.

Rosa Maria Ortega ville lära sina fyra barn att det är viktigt att rösta, som en ansvarsfull samhällsmedborgare. Själv var hon inte särskilt intresserad av politik, men visste att röstandet i sig var en viktig demokratisk handling. Hennes pojkväns pappa var däremot trogen republikan och övertalade henne till slut att rösta på Mitt Romney i presidentvalet 2012. Romney skulle vara bäst för den amerikanska ekonomin, sade han. Ortega följde rådet. På registreringsblanketten inför valet fyllde Ortega felaktigt i att hon var amerikansk medborgare, trots att hon bara har ett grönt kort, ett uppehållstillstånd som måste förnyas var tionde år. Därmed gjorde hon sig skyldig till ett brott.

– Jag reflekterade aldrig över att det var någon skillnad. Jag trodde att jag var en amerikansk medborgare. Jag har ju bott och jobbat här hela mitt liv, sade hon.

Varför dömdes Rosa Maria Ortega till ett så ovanligt hårt straff? Enligt Texas justitie-
minister Ken Paxton, som personligen hyllade straffet, var det viktigt att hennes lagbrott skulle bli ett exempel på hur grovt man ser på att rösta olagligt här.

– Att försvara valprocessens integritet är livsnödvändigt för vår demokrati och den främsta prioriteringen för vår administration. Så länge brottslingar försöker utnyttja vårt valsystem är vi redo att undersöka, åtala och återbygga förtroendet för att folkets röst ska höras, sade Paxton efter domslutet.

Greg Abbott, den konservativa guvernören i Texas, hyllade också det hårda straffet mot Ortega i ett Twitter-meddelande: ”I Texas får man betala ett högt pris för röstfusk”.

Men bland en uppsjö av juridiska experter och människorättsorganisationer ses snarare Ortega som en syndabock för ett påhittat problem. Under de senaste åren har republikanerna orkestrerat en landsomfattande offensiv för att genomföra hårdare röstlagar. Själva hävdar de att dessa kontroversiella initiativ är en nödvändig reaktion mot det utbredda problemet med organiserat valfusk.

Men något sådant problem existerar inte. Tvärtom visar alla undersökningar att röstfusk i allmänhet och invandrare som röstar olagligt i synnerhet, är ett närmast obefintligt problem. De mest omfattande undersökningar som gjorts, av bland andra Justitiedepartementet, liberala Brennan Center for Justice och konservativa Heritage Foundation, visar konsekvent att det inte finns ett enda lokalt eller federalt val i USA på 2000-talet som har avgjorts med ohederliga röstsedlar. Av två miljoner röstsedlar är i genomsnitt en röst felaktig, en marginal så liten att den är helt obetydlig för valresultat.

Ändå är det här en av Republikanernas viktigaste prioriteringar just nu, över hela USA.

Så vad handlar det här egentligen om?

Ari Berman är en av USA:s främsta experter på röstlagarna i USA. I boken ”Give us the ballot” har han skildrat det senaste århundradets utdragna politiska kamp för rösträttigheter för framför allt svarta amerikaner och etniska minoriteter. Berman har ägnat de senaste fem åren åt att skriva om dessa frågor på heltid.

– Hennes straff är det mest extrema jag hört talas om, säger han.

Enligt Ari Berman handlar fallet Ortega om att Republikanerna tror sig ha hittat en perfekt projektionsyta för ett påhittat problem. Texas konservativa regering vill skapa uppmärksamhet kring Ortega för att motivera en ny offensiv av hårda regler och trösklar som ska göra det svårare att rösta. Men framför allt vill de skrämma andra invandrare och etniska minoriteter från att ens försöka rösta, menar Berman.

– Det är uppenbart att de försöker skapa en avskräckande effekt. Jag har pratat med många som nyligen blivit invånare som är rädda att rösta för att de tror att de kan riskera sitt medborgarskap eller få fängelsestraff. Det är definitivt just det som är målsättningen för Texas regering, säger Berman.

Bill Kristol, en framstående konservativ debattör, är en av få republikaner som också har kritiserat Ortegas fall.

– Det här straffet är vansinnigt och det är osmakligt av Texas guvernör att slå sig för bröstet över detta, sade han efter att det blivit klart att Ortega dömts till åtta år i fängelse.

I USA finns det en lång historia av diskriminerande röstlagar som slår särskilt hårt mot minoriteter. Sedan USA grundades med löftet om att alla människor är lika värda har kampen för rösträtt varit konstant. Kvinnor fick formellt rösträtt 1920. Svarta fick i praktiken inte rösträtt i hela USA förrän 1965, då president Lyndon B Johnson skrev under *Voting Rights Act*, som förbjöd diskriminering mot svarta i röstprocesserna i den amerikanska Södern. Johnson förutsåg redan då en enorm backlash från den konservativa Södern och förklarade i ett berömt uttalande att hans parti, Demokraterna, nu riskerade att förlora stödet från vita väljare i Södern för en generation framåt. Johnson skulle nog ha blivit förvånad om att han fått veta att samma konflikter skulle prägla amerikansk politik även 52 år senare.

Enligt Ari Berman var det Barack Obamas valseger 2008 som blev startpunkten på en ny landsomfattande republikansk offensiv för att förändra röstlagarna.

Barack Obama valdes med ett historiskt starkt stöd av svarta och latinamerikaner. Totalt var det 80 procent av etniska minoriteter som röstade på honom. Nästan 70 procent av förstagångsväljarna röstade på Obama.

– Att han var den första svarta presidenten och att han vunnit genom att åstadkomma en ökning i valdeltagandet bland unga och etniska minoriteter skrämde många republikaner. Så de började systematiskt leta efter nya metoder för att begränsa valdeltagandet bland Obamas väljarkoalition, säger Ari Berman.

Efter att Republikanerna vann stora segrar i mellanårsvalet 2010 började man snabbt genomföra nya röstlagar. Enligt Bermans bok genomförde 41 delstater 180 nya röstrestriktioner, som exempelvis förkortat förtidsröstande eller hårdare krav på ID-kontroller. Offensiven genomfördes trots att Republikanerna saknade bevis för att det existerar något utbrett valfusk i USA. En av de mest omfattande undersökningar som gjordes om detta, av justitiedepartementet under George W Bush, hittade bara 86 fall av röstfusk bland 300 miljoner röster i nationella och lokala val på 2000-talet. Oftast handlade det, precis som i Rosa Maria Ortegas fall, om invandrare som hade uppehållstillstånd men inte medborgarskap och därmed var ovetande om att de inte hade rösträtt, men som lyckats rösta ändå på grund av administrativa misstag. På hela 2000-talet fanns det, enligt justitiedepartementets undersökning, bara nio dokumenterade fall av att någon medvetet lyckats rösta under falskt namn. När de nya republikanska initiativen mot röstfusk tog fart 2010 sade komikern Stephen Colbert: Vår demokrati är hotad av ett problem som är så litet att det kan gömma sig var som helst.

Redan inför presidentvalet 2012 varnade expresidenten Bill Clinton för riskerna med det han beskrev som en konservativ offensiv mot rösträttigheterna:

– Aldrig i min livstid har jag sett en så målmedveten insats för att begränsa valdeltagandet som just nu, sade Clinton.

Till och med den konservative skribenten Michael Brennan Doherty höll med om den analysen:

– Det här är ett problem som Republikanerna hittat på. Det finns inget utbrett valfusk.

2013 upphävde Högsta domstolen, i ett av de mest kontroversiella domsluten på 2000-talet, viktiga delar av *Voting Rights Act* från 1965, som under ett halvsekel hade utgjort ett skydd mot diskriminerande röstlagar. Bara ett par månader senare började Texas och delstater i Södern genomföra hundratals nya försök att införa hårdare röstregler, som ofta bedömdes vara diskriminerande mot just etniska minoriteter.

– Det var tydligt att de konservativa i Södern hade haft ambitionen att göra det här väldigt länge. Efter domslutet såg de för första gången en öppning, säger Ari Berman.

I delstater som Florida och North Carolina, som avgjort flera av de senaste presidentvalen, började republikanska lokalregeringar systematiskt att stänga vallokaler i svarta bostadsområden, medan de öppnade fler nya vallokaler i vita, välbärgade områden, där fler röstar på republikanerna. I ett svart storstadsområde i Greensboro, North Carolina, minskade antalet vallokaler från 16 till bara en inför presidentvalet förra året. Mycket riktigt minskade valdeltagandet i just denna region kraftigt, medan det inte minskade lika mycket i andra svarta områden. Republikanerna har även infört en rad byråkratiska trösklar för att hindra liberala organisationer från att registrera nya väljare. Exempelvis har man infört böter på tiotusentals dollar om de lämnar in listor på nya väljare en timme för sent, vilket inneburit att flera organisationer som hjälpt exempelvis kvinnor och etniska minoriteter att rösta tvingades lägga ner verksamheten.

I Wisconsin stängde man många av de kontor som kan utfärda ID-kort i just svarta stadsdelar. På valdagen nekades 300 000 väljare, som registrerat sig för att rösta, för att de saknade giltigt ID-kort. De kom i hög grad från svarta områden i storstäder som Milwaukee, där Republikanerna stängt vallokaler och kontor för ID-kort. Trump vann i delstaten med knappt 30 000 röster.

– Jag tror att de nya röstrestriktionerna kan ha avgjort valet i Wisconsin till Trumps fördel. Sedan Obamas valseger har Republikanerna insett att ju fler som röstar, desto större risk är det att deras parti förlorar, säger Ari Berman.

Det låter som ett kontroversiellt påstående, men det finns gott om källor som bekräftar detta bland Republikanerna själva. Berman nämner exempelvis republikanska lokalpolitiker i Pennsylvania och Wisconsin som de senaste åren öppet har skrutit om hur man förhindrar Demokraternas väljare från att rösta.

För Donald Trump har myten om utbrett valfusk varit återkommande sedan presidentvalet. När det blev klart att Hillary Clinton fick tre miljoner fler röster började han sprida ett grundlöst påstående om att Clintons vinstmarginal kom från just tre miljoner papperslösa invandrare som röstade olagligt. För Trump var det tydligt att hans självbild skadades av faktumet att Clinton fick flest röster. Ingen har någonsin blivit president i USA med ett så stort underläge i det totala röstantalet. Trump vann ändå presidentvalet eftersom han fick störst stöd i rätt delstater och därmed samlade på sig tillräckligt många röster i det så kallade elektorskollegiet.

För Rosa Maria Ortega kan Donald Trumps påhittade kampanj mot olagliga röster ha varit livsavgörande. Trumps uttalanden skapade dagliga rubriker i USA:s dagstidningar och dominerade tv-sändningarnas nyheter under just de veckor då juryn samlades utanför Fort Worth, Texas, för att avgöra Ortegas öde.

– Jag tror absolut att Trump påverkade juryn. De matades dagligen med dessa nyheter om olagliga invandrarröster och många kände förmodligen att de ville göra en markering. Det var ett politiskt motiverat domslut. Juryn gjorde sina överväganden samma dag som Trump pratade om tre miljoner papperslösa som röstat olagligt, säger Ortegas jurist Clark Birdsall.

I juryn satt elva vita personer och en svart kvinna, en demografisk uppsättning som inte alls speglade den etniska mångfald som präglar tvillingstäderna Dallas och Fort Worth, där vita utgör knappt hälften av invånarna. Enligt Clark Birdsall såg den republikanska åklagaren, som donerat pengar till Donald Trump, till att rättegången ägde rum i det vitaste och mest konservativa distriktet i regionen, Tarrant County, i stället för i Dallas County, som är mycket mer liberalt och präglas av mer etnisk mångfald. I Tarrant County vann Trump 53 procent av rösterna. I Dallas County vann Clinton 61 procent av rösterna och Trump fick bara 35 procent.

– Skulle rättegången ha ägt rum i Dallas i stället så skulle det inte ha blivit detta hårda straff, säger Birdsall.

Även Ortega själv såg rättegången som hopplöst orättvis.

– Det var för mycket som inte gick rätt till. Jag tror aldrig att det här skulle ha hänt om jag hade haft en annan hudfärg. Men eftersom jag är mexikan ville de skapa ett exempel av mig. De tyckte det var värt att offra mitt liv för ett politiskt syfte, säger Ortega.

Ett par veckor efter att Ortega släpptes ut mot borgen från fängelset i Tarrant County presenterade Donald Trump ett nytt omfattande initiativ för att ändra röstlagarna, enligt samma modell som i de konservativa delstaterna. Trump motiverade initiativet med påhittade eller grovt missvisande påståenden om just utbrett valfusk i amerikanska val. Om Trump lyckas genomföra en ny, landsomfattande offensiv av hårda röstlagar kan det ge Republikanerna stora fördelar i framtida val. Människorättsorganisationen American Civil Liberties Union fördömde omedelbart initiativet.

– President Trump försöker sprida fejkade nyheter om röstprocessen. Hans påståenden har motbevisats, men han försöker ändå lura på det amerikanska folket denna falska verklighet, sade Dale Ho, som är direktör för rösträttigheter på American Civil Liberties Union.

Ari Berman kallar Trumps initiativ det största hotet mot rösträtten sedan 1965.

– Det är en helomvändning på justitiedepartementet. Under Obamaåren prioriterade man att motverka försök att inskränka rösträttigheten. Nu kommer de i stället att stödja just sådana initiativ och strida mot det inbillade problemet med röstfusk.

Rosa Maria Ortega och hennes advokat Clark Birdsall kan just nu bara be om ett mirakel. Hennes jurister kämpar för att få till en ny rättegång, eftersom de tycker att hon behandlades orättvist i februari. De hoppas kunna flytta rättegången från konservativa Fort Worth till mer liberala Dallas, i hopp om att få en mer vänligt inställd jury.

Men Birdsall själv tror inte att Texas republikanska delstatsregering kommer att missa tillfället att göra Ortega till syndabock.

– Med tanke på stämningen i det republikanska partiet sedan Trump blev president tror jag att det ser mörkt ut, säger han.

När Rosa Maria Ortega gråter blir nästippen illröd och kinderna rodnar. Hon är inte ledsen över sitt eget öde; det har hon redan accepterat. Guds vägar är outgrundliga, säger hon. Det som får hennes hjärta att nästan brista är tanken på ett liv utan de fyra barnen. Hennes

högsta önskan är att de ska få så bra liv som möjligt, även om det innebär att de får leva kvar här i USA utan sin mamma, om hon utvisas till Mexiko.

– Det är det svåraste beslut jag någonsin har behövt fatta. Men för mina barn är det bästa att stanna kvar här i Texas, trots allt. Jag kan inte tvinga dem att flytta med mig till Mexiko bara för att jag gjort ett misstag. Vad ska de göra där? Flickorna kan bli våldtagna eller mördade. Jag vill att de ska stanna här och gå på college och få ett bra liv här i USA.

Hon förväntar sig att sitta åtta år i fängelse och därefter utvisas till Mexiko, där hon fortfarande har släktingar, utanför Monterrey. Det är en mellanstor industristad bara två timmar söder om Texas och gränsen till USA. Om hon utvisas kommer hon aldrig mer att lagligt kunna resa över den gränsen för att träffa sina barn igen.

Det är när hon pratar om 15-åriga dottern Clara som hon blir mest upprörd. Clara är en mönsterelev i sin grundskola utanför Dallas. Hon har redan fått generösa stipendieerbjudanden från prestigeuniversitet. Hon kan välja att bli vad som helst, säger hennes mamma, men det lutar nu åt att hon ska bli arkitekt.

– Hon vill leva det liv som jag aldrig kunde leva. Jag ville bli arkitekt men jag hoppade av skolan efter sjunde klass och var sedan hemma och tog hand om mina barn, säger Rosa Maria Ortega.

Det här kan bli deras sista sommar tillsammans. Jag frågar vad hon planerar att göra med barnen.

– Skapa minnen, säger hon.

Hon har ingen förmögenhet, bostad eller värdefulla ägodelar att lämna efter sig om hon blir utvisad till Mexiko. Clara, Rene, Angel och Gracie ska tillbringa en sista sommar med mamma. Rosa Maria Ortega drömmer om att åka ner till San Antonio, fem timmar söderut, och promenera längs den idylliska floden som rinner genom stadskärnan.

– Sommaren har precis börjat. Barnen tar examen nästa vecka så vi kan inte bara sitta hemma. Jag vill att vi ska resa. Jag vill att vi ska se hela Texas tillsammans en sista gång.

Fotnot: DN har sökt talespersoner för USA:s justitieminister Jeff Sessions, Texas justitieminister Ken Paxton, samt en rad konservativa aktivister som driver dessa frågor, men de har avböjt att kommentera Rosa Maria Ortegas fall.

Martin Gelin

martin.gelin@gmail.com "

" Röstlagar i USA

För att kunna rösta i USA måste man först registrera sig som väljare.

Processen varierar i olika delstater.

Tio delstater har nyligen infört förenklingar av röstregistrering så att en invånare automatiskt registreras som väljare när han eller hon exempelvis får körkort.

Flera delstater som styrs av konservativa regeringar har däremot infört hårdare regler för att registrera sig som väljare och för att kunna rösta. Många delstater erbjuder möjligheter att förtidsrösta eller poströsta.

Valen i USA är nästan alltid på tisdagar, då de flesta arbetar, så det finns en pågående kampanj för att flytta valdagar till helgdagar. Valdeltagandet i amerikanska val är generellt lägre än i andra demokratier och OECD-länder.

Rösträtten i USA

1776: USA grundas med ett löfte om alla människors lika värde. I praktiken har bara vita, landägande män rösträtt.

1848: Guadalupe Hidalgo-fördraget gör delstaterna Arizona, Kalifornien, New Mexico, Texas och Nevada till amerikanska delstater, men mexikanskfödda i dessa delstater nekas rösträtt med omfattande diskriminerande röstlagar. Exempelvis får bara engelskspråkiga rösta i delstaterna.

1856: Rösträtt ges till alla vita män i USA, oavsett social och ekonomisk status.

1857: I domslutet Dred Scott v. Sanford klubbar Högsta Domstolen igenom att svarta amerikaner inte har rätt att bli medborgare eller rösträtt.

1870: Det femtonde tillägget i konstitutionen ratificeras av kongressen och svarta män får för första gången rösträtt. Snart införs dock omfattande regler och lagar i framför allt den amerikanska Södern, för att förhindra svarta från att rösta.

1882: Chinese Exclusion Act genomförs, som förbjuder kinesiska invandrare från medborgarskap och rösträtt.

1890: Den amerikanska ursprungsbefolkningen får möjlighet att bli medborgare, men får i praktiken rösträtt först 1924.

1920: Det femtonde tillägget i konstitutionen ratificeras av kongressen. Kvinnor får rösträtt.

1922: Japanska invandrare förbjuds från medborgarskap och rösträtt.

1965: Voting Rights Act genomförs, kulmen på en rad lagar för medborgares rättigheter. Alla röstlagar som diskriminerar grundat på etnicitet förbjuds. Svarta och etniska minoriteter får i praktiken rösträtt i hela USA.

1971: Åldersgränsen för att rösta sänks från 21 till 18.

2013: Högsta domstolen upphäver viktiga delar av Voting Rights Act. Delstater i den amerikanska Södern genomför hundratals nya regler som gör det svårare att rösta. "

DN LÖRDAG 10 JUNI 2017

" Raoul Wallenbergs syster Nina Lagergren vittnade om Gestapos våld – när de flesta fortfarande var tysta

Nina Lagergren har fört en livslång kamp för att bringa klarhet i sin försvunne bror Raoul Wallenbergs öde. Sina egna erfarenheter av andra världskriget har hon inte sagt mycket om. Ingrid Carlberg porträtterar en kvinna som tidigt reagerade på nazisternas övergrepp när de flesta andra fortfarande blundade.

Majdagen är magisk. Nittiosexåriga Nina Lagergren får kisa mot ljuset när hon kommer ut på trappan till sitt nya boende. Samma leende. Samma busiga glimt i ögat när hon ser mig.

– Åh, Ingrid, vad har du nu hittat på för tossigheter?

Vi går ut i grönskan, bland koltrastar och vitsippor.

Nina har just varit och träffat femteklassare på Lidingö. Sexhundra elever har jobbat i flera veckor med en utställning om hennes halvbror Raoul Wallenberg. Barnen fick ställa några frågor. Nina fick svara.

– Det var underbart! säger hon lyckligt.

I juni ska Nina träffa skolbarn i Rinkeby. Jag tänker: Ledsnar hon aldrig?

Vi har känt varandra sedan jag skrev en bok om hennes bror. I ett helt år körde jag hem till Nina Lagergren regelbundet. Kopierade dokument. Frågade och spelade in. Frågade igen och spelade in. Ofta sa hon: Ledsnar du aldrig?

Till sist hittade jag nästan bättre än henne i skåpen. Hon bannade mig familjärt när jag snötunga dagar grep efter skoveln.

– Beröva mig inte min vardagsmotion!

Då var hon ju bara 89 år.

Nu ger Nina Lagergren inga långa intervjuer längre. Det är därför jag har kommit. DN Lördags redaktör vill att jag porträtterar henne, eftersom jag ju ”har så mycket material redan”.

Det visar sig vara si och så med den saken. Jag har gått igenom mina gamla intervjuer och generad insett sanningen. För att travestera författaren Lena Andersson: Vi pratade nästan aldrig om henne. Vi var båda mer intresserade av honom.

Så typiskt Nina Lagergren, tänker jag.

Vi går in. Ovanför de rosa fåtöljerna från farfarsfar, hovmålaren Fritz von Dardel, hänger tre vackra tavlor. Nina visar och pekar. Två har hennes pappa Fredrik von Dardel målat. Den tredje är en reproduktion av hans lillebror Nils Dardel. Bägge bröderna hade konstnärsdrömmar och reste som unga till Paris. Fredrik åkte hem och blev jurist i stället, Nils slutade som en av Sveriges mest berömda konstnärer.

Som barn lekte Nina Lagergren ofta i släkten von Dardels hus vid Nybrokajen. Kusinen Ingrid, Nils dotter, var en av hennes bästa vänner. Nina berättar att när farbror Nils var hemma från Paris stod han helst bakom sitt staffli vid fönstret i salongen, med utsikt över det som i dag är Raoul Wallenbergs torg.

– Jag såg honom måla och jag minns att jag beundrade honom oerhört redan då. Han var så skicklig. Och så var han barnslig. Han gillade barn och han hade humor.

Ninas pappa, Fredrik von Dardel, hade gift sig med hennes mamma Maj 1918. Maj, som då hette Wallenberg, var änka och ensamstående mor sedan sex år tillbaka. Hennes son bar samma namn som den för tidigt bortgångne maken – Raoul Wallenberg. När lillasyster Nina föddes i mars 1921 skulle Raoul fylla nio år och helbrodern Guy två. Raoul och hans kompisar brukade knäböja vid vaggan och leka att nyfödda Nina var en prinsessa.

Maj von Dardel hade haft det tufft och var inte precis den som uppfostrade några porslinsdockor. Skulle pojkarna skickas på språkresor utomlands gällde samma sak för Nina. Sommaren 1938 åkte Maj och Nina till USA, med baktanken att hitta en skola där Nina kunde läsa ett år. Men allt de fann var förnedrande hemmafruskolor. Maj blev upprörd och Nina landade på en modern medborgarskola i London i stället.

USA-resan var ändå oförglömlig. Innan de återvände blev de genom släktingar inbjudna till den berömda svenska sjuksköterskan Elsa Brändström, ”Sibiriens ängel”. Elsa Brändström hade vårdat krigsfångar i Sibirien under första världskriget, blivit en internationell kändis och försökte nu rädda judar över till USA undan nazisternas förföljelser i Tyskland. Hennes strategi var ett slags fejkade skyddsdokument.

Sjuttonåriga Nina sög i sig vartenda ord. Bröderna fick höra allt om den inspirerande humanitära räddningsinsatsen när hon kom hem. När kriget bröt ut ryckte Nina in som marinlotta på ett sjukhus vid Norrtull, där hon hjälpte till i vården av krigsskadade från Finland.

Åldersgapet till storebror Raoul kändes mindre ju äldre Nina blev. Under de första åren på 1940-talet umgicks halvsyskonen i samma gäng. Ett tag jobbade Nina också som skrivbiträde åt honom. Fester och skidutflykter avlöste varandra. Som i februari 1943, då de gick på samma maskerad. Där blev Nina uppbjuden av juristen Gunnar Lagergren, som var jämnårig med Raoul. Han släppte henne aldrig mer. Under en valborgskväll vid Sylarna samma år friade Gunnar. Det var så varmt att Nina åkte skidor i baddräkt dagen därpå.

Två veckor före bröllopet erbjöds Gunnar Lagergren med kort varsel ett jobb i krigets Berlin. Det hade uppstått ett akutbehov på svenska legationen, eftersom många ville vända hem från traumat i de ständiga bombanfallen. ”Bara om jag får följa med”, sa hans 22-åriga blivande fru.

Så typiskt Nina Lagergren.

Champagneglasen står färdiga i räta rader. Sorlet stiger mot glastaket. Det är en tisdag i mitten av maj 2017 och som så många gånger förr tar Nina Lagergren plats med barn och barnbarn på första bänk. För en gångs skull handlar ceremonin inte om hennes modige bror.

Stockholms Handelskammares skiljedomsinstitut håller release för en bok om Ninas man, Gunnar Lagergren. Han gick bort 2008 och var, får vi veta, en av världens främsta internationella skiljedomare. Författaren Anders Johnson varvar brevcitat, fakta och foton. Det är högt tempo, ömsom privat, ömsom mer för fackfolket.

Ett antal kända familjeanekdoter dyker upp. Johnson berättar om att den då ännu okände Povel Ramel, Ninas släkting, spelade till dansen på bröllopet, att storebror Raoul i sista minuten band en blomsterportal till brudparet samt att Raoul mycket bestämt avrådde sin syster från Berlinäventyret. Det var på tok för farligt.

Den överraskande nyheten är att Nina om någon borde ha vetat. Anders Johnson förvånar även delar av familjen med ett citat ur ett brev som Nina skrev under andra världskriget, när hon var tillfälligt skrivbiträde vid konsulatet i den polska staden Sopot. Han har hittat fjorton ”ursinniga” sidor från Nina till föräldrarna, med exempel på tyska soldaters övergrepp mot polackerna.

Var Nina i det ockuperade Polen? Häpna rörelser sprider sig i salen. Jag läser brevcitatet flera gånger: ”Krigets första dag bröto sig Gestapo in hos polackerna, häktade, slog dem i ansiktet och på kroppen. (- - -) Jag har ännu inte träffat en tysk som har haft den ringaste medkänsla med en polack”. När jag senare får fatt i hela brevet ser jag att det måste vara skrivet i november 1942. ”Röda Korsets representanter som besöker fånglägren får inte se de polska. Där dör de väl som flugor”, skriver Nina insiktsfullt till sina föräldrar.

Hon var en 21-åring på första parkett, som inte var rädd för att protestera mot det hon såg. Hon gjorde det i ett läge när de flesta fortfarande blundade för Förintelsen.

Vi är några stycken som skakar på huvudet. I decennier har Nina Lagergren berättat om sin brors kamp mot nazisterna under andra världskriget. Sina egna erfarenheter har hon inte sagt något om.

– Vilket *powercouple*! utbrister min bänkgranne.

Dramatiken i Berlin 1944 hör trots allt till det som Nina Lagergren har lyft fram. Det har hon gjort för att brodern Raoul Wallenberg stannade till hos dem på vägen till Budapest 1944, för övrigt sista gången hon såg honom. På natten utsattes de för ett bombanfall. Det var Raouls första, så han var lite skärrad, minns Nina. Själv hade hon tappat räkningen vid det laget. Bilar besköts, några legationshus brann upp och en dag hittade Gunnar och Nina en död pilot i trädgården.

Var inte oroliga, skrev de till föräldrarna. Skyddsrummen är ”alldeles förträffliga”.

På sommaren reste Nina hem mot sin vilja. Själv tyckte hon inte att en graviditet var skäl nog för att lämna krigets Berlin. Men Gunnar höll inte med och i oktober föddes första dottern Nane i säkerhet i Stockholm.

Mot slutet av året skrev Gunnar till Nina att han hade hittat sin uppgift för livet. Kunde det finnas något mer angeläget i framtiden än att försöka förhindra nya krig, denna ”mänsklighetens förbannelse”. Det livsvalet skulle ta dem ut i världen tillsammans, tyvärr först efter två stora familjetragedier. Våren 1945 kom det sorgliga beskedet att brodern Raoul var försvunnen. Därefter branden.

På luciadagen 1946 firade Gunnar och Nina bröllopsdag på restaurang, med barnvakt för sina då två döttrar i hemmet på Lidingö. De tog taxi hem. ”Men är det inte huset som brinner?”, sa chauffören när de gav adressen. Paniken var fullständig, tills de hittade barnen oskadda hos grannen.

Huset brann ner till grunden. De förlorade nästan allt de ägde. Däribland en dyrbar målning av Nils Dardel: ”Det brinnande hjärtat”.

– Vad spelar det för roll? Alla lever ju! var Nina Lagergrens reaktion.

Jag frågar Nina varför hon alltid pratar så mycket om brodern Raouls språkkunskaper. Han klarade tre och möjligen lite knagglig ryska. Efter många år utomlands var hon ju själv uppe i fem: släktens franska, engelska, tyska, italienska och spanska. Nina skrattar.

– När Raoul talade olika språk lät det som olika språk. Det är ju skillnad.

Maken Gunnars karriär som internationell skiljedomare tog familjen till städer som Rom, Paris och Tanger. Nina Lagergren gick på visit hos påve Pius XII och hörde Edith Piaf sjunga live. I femtiotalets Tanger engagerade hon sig för tuberkulossjuka barn och tillbringade många kvällar med ”Revolver-Harry” Söderman, legendarisk svensk kriminaltekniker. Hon tog en fil kand i konstvetenskap i Göteborg. Hon fick fyra barn: Nane, Mi, Bengt och Astri.

Framför allt deltog hon och brodern Guy i föräldrarnas kamp för att få hem halvbrodern Raoul Wallenberg. Det var ett slit i ständig uppförsbacke. Nog hände det att Ninas egen familj emellanåt kom i kläm.

Raouls familj hade tidigt förstått att han förts till Sovjetunionen och fängslats. Den svenska regeringen trodde motsatsen, eftersom det var vad makthavarna i Kreml påstod. Tyvärr tog det tolv år innan den sovjetiska lögnen motbevisades. När det väl hände kom sanningen ändå inte fram. Nya vittnen kom och gick, de flesta galningar och mytomaner. Hoppet tändes, sår revs upp och mörkret föll igen. Gång på gång. Till slut orkade inte föräldrarna längre.

Fredrik von Dardel hade länge varit aktiv i dödshjälpsdebatten. Det var en djup tragedi, men ingen överraskning, när Fredrik och Maj valde att själva avsluta sina liv i februari 1979. Deras sista vädjan var ett uppdrag till Guy och Nina: För kampen vidare och lev i övertygelsen att Raoul fortfarande är vid liv, om så krävs ända fram till millennieskiftet.

De skulle hålla det löftet – med råge.

Scenen är ett mötesrum i sovjetiska utrikesministeriets representationsvilla i utkanten av Moskva. Året var 1989 och syskonen Nina Lagergren och Guy von Dardel hade flugit till Moskva på inbjudan av säkerhetstjänsten KGB. Det sena åttiotalets sovjetiska töväder hade öppnat dörrar. Ett genombrott verkade vara på gång.

Plötsligt reste sig en KGB-general och överräckte en trälåda till Nina. Han hjälpte henne också att öppna den. Syskonen fick en chock. Där låg Raoul Wallenbergs pass, hans telefonbok från 1944, hans kalender och andra tillhörigheter.

Generalen sträckte fram en penna. Om Nina Lagergren bara signerade ett papper så var klenoderna deras.

– Det var en fruktansvärd känslopress, berättade Nina för mig för några år sedan.

– Raouls privata minnen. Och hans handstil!

Men KGB visste inte vem de hade att göra med. Nina samlade sig. Hon visste att en underskrift skulle vara detsamma som att bekräfta broderns död. Utan några bevis.

Hon la ned pennan och sköt papperet osignerat ifrån sig. En upprörd KGB-general tog tillbaka allt, stängde lådan och bar bort den.

Att de till sist ändå fick Raouls tillhörigheter med sig hem är en helt annan historia.

– Hon har en enorm inre styrka. Hon gör aldrig någonting halvhjärtat. Nina var min pappas favoritkusin och jag förstår varför, säger hennes kusinbarn, finansmannen Sven Hagströmer, som lekte hemma hos Lagergrens när han var liten.

Nära vännen och samarbetspartnern Anna Belfrage tecknar bilden av en kvinna som helst inte står i rampljuset själv, men som ofta är den starkaste och viktigaste spelaren i bakgrunden.

– Hon är liksom ingen blomma på väggen. Hon ger sig aldrig. Där tror jag att hon har många drag gemensamma med Raoul Wallenberg. De är ju syskon. När man ser Nina in action tycker jag ibland att man får en känsla för hur det kom sig att han lyckades så väl i Budapest.

Nina Lagergrens dotter Mi Ankarcrona ordnar kaffe och kakor. Vi sätter oss på glasverandan, som har utsikt över den soldränkta båtbryggan vid Värtan. Mis dotter Cecilia Åhlberg bubblar av barndomsminnen.

– Vi tyckte alltid du var så stark, mormor. Du flyttade stenar och grävde diken i trädgården. Sydde massor gjorde du också. Har du inte sytt allas studentklänningar? Och minns du mina åttiotalsjeans med hål i, som du sydde lappar på?

Få har träffat så många presidenter och premiärministrar som Nina Lagergren. Maken Gunnar var riksmarskalk vid hovet i sex år, med allt vad det innebär av internationell representation. Och de senaste decennierna har många prominenta världsledare velat skaka hand med Raoul Wallenbergs syster.

Nina Lagergren är inte den som låter sig bländas. Hon har lärt sig. Hon vet att de flesta potentater försvinner så fort kamerorna har slocknat. Nina säger att för henne är det bara familjen som har verklig tyngd.

I den långa kampen för Raoul blev arbetsfördelningen naturlig mellan henne och brodern Guy. Forskaren Guy lade sin kraft på arkiven, på att försöka ta reda på vad som hänt, Nina på att lyfta Raouls gärning som en förebild för nya generationer. Bryr hon sig om något i dag, så är det skolsatsningarna kring mänskliga rättigheter från stiftelsen Raoul Wallenberg Academy.

Familjen tog häromåret det stora steget att begära Raoul Wallenberg dödförklarad. Men det betyder inte att de lagt ned kampen för att få veta sanningen om hans öde. ”Det är väl det minsta man kan begära. Vad kan det skada nu? Vad har Ryssland att förlora?”, sa en uppgiven Nina Lagergren när jag frågade henne för några år sedan.

Nu är hon uppfylld av nyheten att Sveriges Television hittat rörliga bilder på Raoul Wallenberg från 1940 i sitt arkiv. De första någonsin.

– Det var otroligt gripande, en välsignelse, säger Nina.

– Att plötsligt få se hela Raouls rörelsemönster, efter så många år av *nonexistence*. Det var magiskt.

Tror du att vi någonsin får klarhet i hans öde?

– Det är en stor fråga…

Nina lutar sig tillbaka, reflekterar.

– … men det här med filmen visar väl att vad som helst kan hända.

Ingrid Carlberg "

"Fynd i arkivet

Den 25 sekunder långa filmsekvensen hittades nyligen i SVT:s arkiv. Filmen är inspelad i samband med en hemvärnsövning 1940, och är första gången någonsin som Raoul Wallenberg, då 29 år, fångats på film. Det var den ungersk-svenske Wallenbergforskaren Gellert Kovacs som upptäckte filmen, när den av en slump användes i ett inslag i SVT:s Kulturnyheterna.

Nina Lagergren

Nina Lagergren föddes 1921 och bar som barn efternamnet von Dardel.

Hon har en fil kand i konstvetenskap och är för den svenska allmänheten mest känd som halvsyster till Raoul Wallenberg.

Nina Lagergren var gift i över sextio år med Gunnar Lagergren, en av världens mest framstående internationella skiljedomare.

År 2001 var Nina Lagergren med och grundade Raoul Wallenberg Academy.

Raoul Wallenberg

Raoul Wallenberg, född 1912, var en svensk affärsman och diplomat.

Hösten 1944 tjänstgjorde han som andresekreterare vid svenska legationen i Budapest, ansvarig för en större svensk-amerikansk räddningsaktion för de ungerska judarna.

Raoul Wallenberg arresterades i januari 1945, fördes till Lubjankafängelset i Moskva och återvann aldrig sin frihet.

Hans öde har förblivit oklart.

Raoul Wallenberg dödförklarades 2016, på familjens begäran. "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

" Macron går mot en förkrossande osäker seger

På söndagen är det dags igen, val i Europa. Den här gången är det parlamentsval i Frankrike. Ska president Emmanuel Macron få det stöd han behöver för att få igenom sina reformer? Att uttala sig om kommande val är en osäker syssla, och det gäller i särskilt hög grad när man har att göra med ett parti som aldrig tidigare mött väljarna.

När Macron för bara drygt ett år sedan grundade sin rörelse En Marche! var det få som trodde att det skulle ta honom hela vägen fram till presidentposten. Han var då ekonomiminister i socialisten François Hollandes regering, och hade drivit igenom företagarvänliga reformer, något som alltid genererar ett par hundra tusen demonstranter och några gödselspridare på gatorna i Frankrike. En väloljad kampanjorganisation, en skandaltyngd höger och en splittrad vänster senare höll han dock sitt segertal framför Louvren till tonerna av den europeiska hymnen.

Och triumferna har fortsatt.

Han kramade Trumps hand tills knogarna vitnade och amerikanen gav upp, ett ”sanningens ögonblick” för att använda Macrons egna ord. Vid Putins besök i Frankrike anklagade han ryska medier för att ha spridit lögner om honom under presidentvalet och fördömde förföljelsen av homosexuella i Tjetjenien. En sammanbiten Putin stod vid hans sida.

När så Trump deklarerade att USA lämnar Parisavtalet sa Macron att han ska ”Make our planet great again”. Uttalandet blev viralt och det föreslås, bara halvt på skämt, att han borde byta titel till ”Den fria världens ledare”. En sådan uppvisning i makt och uppstudsighet går hem i det på en gång auktoritetsälskande och revolutionära Frankrike.

Sedan valet har stödet för hans parti La République En Marche (LRM) och allianspartiet Mouvement Démocrate (MoDem) ökat med nästan 10 procentenheter och de flesta opinionsundersökningar förutspår att han kommer att få bortåt 30 procent av rösterna. Då Frankrike, precis som England, har enmansvalkretsar så kan det räcka för att nå en majoritet av platserna i parlamentet.

Ipsos förutspår i sin senaste mätning att Macrons LRM och MoDem tillsammans kommer att vinna 385 till 415 av nationalförsamlingens 577 platser, vilket motsvarar ungefär 70 procent. En förkrossande seger alltså. Valdeltagandet är dock lågt, bara 60 procent säger sig i samma undersökning ha för avsikt att gå till valurnan. Bland unga och lågutbildade är andelen betydligt lägre. Dessutom finns det, särskilt bland socialister, många som fortfarande inte bestämt sig för vad de ska rösta på.

Vad som än händer lär det dock bli en del nya ansikten i parlamentet. Macron har som uttalat mål att få in nya personer i politiken, inte minst kvinnor. Det behövs sannerligen. Frankrike var ett av de sista länderna i Europa att ge kvinnor rösträtt och fortfarande är ynka 26 procent av ledamöterna i Nationalförsamlingen kvinnor.

I söndagens val utgör de visserligen nästan hälften av de flesta partiers kandidater, men som tidningen Le Mondes granskning avslöjat är kvinnorna framför allt kandidater i de valkretsar som partierna räknar med att förlora. Det gäller även Macrons parti. Utsikterna för ett jämställt parlament till midsommar är alltså dåliga.

Frankrike är på många sätt ett land i desperat behov av modernisering. Inte minst den åderförkalkade ekonomin har stapplat fram i åratal. Får Macron egen majoritet kan han sätta en klädnypa på näsan och strunta i gödselspridarna. Det vore bra för hela Europa.

Matilda Molander

matilda.molander@dn.se "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

" Mobilisera mot nazism

Att relativisera och ta för lätt på nazisternas hot mot det demokratiska samhället är bokstavligen livsfarligt.

De är tre män som åtalades på fredagen. Brottsmisstankarna är bland annat mord. Det handlar om bomber i Västsverige: två exploderade, en gjorde det inte på grund av ”konstruktionsfel”. Målen var ett vänstercafé och två flyktingförläggningar. De som skulle dö var alltså politiska motståndare eller asylsökande.

”Alla tre männen har kopplingar till Nordiska motståndsrörelsen”, konstaterar Åklagarmyndigheten. De har enligt åtalet dock tyckt att nazistiska NMR inte varit tillräckligt våldsam. Före dåden har de genomgått en med åklagarens ord ”ganska avancerad” militär utbildning i Ryssland. Sedan återvänder de hem och apterar sina bomber.

Människor som har radikaliserats och svurit sig till en extrem ideologi. Tre bombdåd med tydligt politiska motiv. Militär träning utomlands. Ändå valde åklagaren att inte rubricera dåden som terrorbrott. Enligt terrorismforskaren Magnus Ranstorp kan skälet vara att en sådan rubricering skulle kunna försvåra fällande domar. Han kallar beslutet ”olyckligt” och det är lätt att instämma.

I definitionen på terror ingår att den ska ”injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller en befolkningsgrupp” eller ”otillbörligen tvinga offentliga organ (...) att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd”. Om någon bombar motståndare och flyktingar kan man anta att åtminstone delsyften är att injaga allvarlig fruktan eller påverka flyktingpolitiken.

Att definiera även denna typ av extremistiska dåd som terror vore också pedagogiskt viktigt. Debatten i Sverige förlamas nämligen ofta av en sorts kålsuparfixering där man inte kan diskutera ett problem utan att peka mot andra sidan. Det är särskilt tydligt i synen på samhällsfarlig extremism.

Den som varnar för radikal islamism kommer att bemötas med uppmaningar att inte glömma den verkliga faran, högerextremismen. Så fort någon påpekar att nazismen är ett konkret hot mot svenskars säkerhet kommer en flod av röster som anklagar denne för att ignorera faran med antingen vänstervåld eller muslimsk fanatism och terror. ”Ja ja, men titta vad de andra gör!”

Det är en livsfarlig låsning och dessutom direkt dumt. Säpo är noga med att skilja mellan de tre kategorierna av samhällshot och poängtera att alla måste bekämpas. Samma simultankapacitet måste gå att kräva av politiska debattörer. Vi har sett olika vågor av terror; ibland har den våldsbejakande vänsterextremismen varit det största hotet, ibland nazismen och ibland jihadismen. De är krafter som hotar på olika sätt men som har mycket gemensamt, framför allt sitt förakt för demokratiska system. Det finns inga skäl att statiskt rangordna dem eller att säga att en av dem generellt skulle vara mindre viktig att bekämpa.

Åtalet vid Riksenheten för säkerhetsmål, tillsammans med de högerextremas ofta våldsamma demonstrationer samt deras framstötar på Bokmässan och i Almedalen, indikerar att den svenska nazismen är en kraft som nu flyttar fram sina positioner. Vi vet vilka som får betala:

de av annan hudfärg, med annan sexuell läggning eller annan politisk åsikt – kort sagt alla som inte går in i nazisternas trånga mall över önskvärda människor.

Hela samhället, från höger till vänster, måste mobilisera mot den nazistiska faran. Att göra det innebär inte att se mellan fingrarna på andra hotbilder. Att inte göra det vore att svika alla demokratiska landvinningar.

DN 11/6 2017 "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

" Peter Wolodarski: Extremisterna vinner när mänskliga rättigheter begränsas.

Storbritannien och USA har kört i diket politiskt. Sverige kan lära av misstagen och inspireras av Angela Merkel och Emmanuel Macron.

David Cameron spelade poker med Storbritanniens EU-medlemskap som insats. Han förlorade. Theresa May fortsatte i samma anda när hon framkallade ett nyval. Hon var övertygad om en hägrande storseger men blev i stället förnedrad.

Ju sämre det gick i valkampanjen, desto mer höjdes insatsen.

I slutspurten kastade hon till och med in grundläggande principer om mänskliga rättigheter, i ett desperat försök att måla ut sig själv som en stark ledare. ”Jag är tydlig: om människorättens lagar står i vägen för att bekämpa extremism och terrorism kommer de lagarna att ändras för att skydda det brittiska folket”, slog Theresa May fast.

Inte ett ord om svåra etiska överväganden eller kompromisser mellan viktiga mål. Den brittiska premiärministern spelade sina valrörelsekort som om mänskliga rättigheter var något för veklingar.

Väljarna lät sig inte imponeras. Inte heller den tyske justitieministern Heiko Maas, som gjorde ett för Berlin ovanligt inhopp i den brittiska valrörelsen. Tyskland har handfast erfarenhet av terrorism, såväl i nutid som under 1970-talet. Dess regering är allt annat än naiv när det gäller hot från extremister.

Men på Twitter påpekade justitieminister Maas samtidigt det självklara: terroristerna ges den första segern när mänskliga rättigheter begränsas. Rättsstatens kvalitet visar sig då den angrips.

Vi lever i en skruvad tid, då justitieministern i Tyskland måste påminna den brittiska premiärministern om vilka grundläggande principer som formar demokratier – och varför det är viktigt att försvara dessa.

På så sätt lever vi också i en farlig tid, när saker som vi tagit för givna plötsligt ifrågasätts av regeringschefen i Storbritannien, av alla länder. Och detta samtidigt som USA har en president som regelmässigt bryter mot demokratiska normer och uttrycker förakt mot grundläggande rättsstatliga principer.

Theresa Mays pokerspel misslyckades. Hon är kraftigt försvagad efter torsdagens val, som var tänkt att utnyttja Labours svaghet i opinionen. I stället aktiverade det en latent ilska mot de konservativa. Gång på gång talade May om behovet av ett ”starkt och stabilt” ledarskap, bara för att få sitt eget styre nedbrutet av väljarna – framför allt de unga.

Med ett kraftigt försvagat politiskt mandat ska nu May förhandla fram Brexitvillkoren med EU. Och det ska ske på mindre än två år. Det är en katastrofalt svag förhandlingsposition, kanske så svag att det inte ens ligger i motparten EU:s intresse.

Kommer Merkel och Macron att ha medlidande med May? Problemet är att Storbritannien samlat ihop till sina egna problem, utan någon extern inblandning.

Ett land som av inrikespolitiska skäl använder EU som slagträ kan knappast förvänta sig sympati från EU när man är i nöd. Vad Theresa May akut behöver är dessutom stöd från sitt eget parti, eftersom hennes ledarroll är allvarligt hotad efter valhaveriet.

Läget för Emmanuel Macron och Angela Merkel är det omvända.

Om opinionsmätningarna är någorlunda korrekta går Macron mot en storseger i dagens parlamentsval i Frankrike. Med sin framtidsorienterade mittenpolitik ser han ut att sopa banan med de traditionella partierna, inklusive högerextrema Nationella fronten.

Macrons agerande efter presidentvalet har stärkt hans ställning. Att stå upp mot Trump och Putin har bara gett honom pluspoäng.

Angela Merkel har likaså en urstark position i Tyskland, utan att hemfalla åt populism, nationalism eller protektionism. Det är en bit kvar till valet i höst, men förtroendet för Merkels ledarskap är skyhögt – 64 procent av tyskarna är nöjda eller mycket nöjda med henne, 35 procent missnöjda, enligt ARD:s senaste mätning.

För Sverige och Europa är detta goda nyheter. En stark fransk-tysk axel, förankrad i liberala och demokratiska värden, behövs mer än någonsin när USA leds av en infantil och lynnig lögnare, samtidigt som brittisk politik kastat sig ut i dimman, utan vare sig GPS eller radar.

Att slumpfaktorn spelar en roll för hur detta drama slutar är en obehaglig insikt. Men den visar också hur viktigt det är att försöka påverka det som påverkas kan.

Svenska politiker kan redan nu betrakta USA/Storbritannien respektive Tyskland/Frankrike och dra sina slutsatser.

Vilka ska vi alliera oss med, vilken sorts politik ska erbjudas väljarna, vilka värden är viktiga att försvara?

Macrons seger i Frankrike påminner om att politiker måste erbjuda hopp om framtiden.

Merkels långa maktinnehav i Tyskland visar att framgångsrikt regerande i Europa bygger på pragmatism, trygghet och breda mittenlösningar.

Svensk politik befinner sig just nu i ett farligt tillstånd av låsningar och interna slitningar, som riskerar att göda ytterligare misstro och populism. Moderaternas historielösa SD-utspel har utlöst en förväntad väljarflykt till C, L och S och gjort framtida alliansregeringar mindre troliga. Socialdemokraternas beroende av Vänsterpartiet försvårar samtidigt alla typer av blocköverskridande lösningar.

Någon måste visa vägen framåt, i värsta fall kan en hel nation köra av banan. Fråga Theresa May eller för den delen David Cameron.

Peter Wolodarski

twitter.com/pwolodarski "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

”Fyra förslag för att öka EU:s folkliga legitimitet”

" Människor fäster stor vikt vid principer som rättsstat, kontroll av korruption och kompetens inom den offentliga sektorn när de bedömer en regerings legitimitet. I ljuset av detta har jag fyra förslag på hur EU:s legitimitet ska stärkas, ett av dem är att ge alla medborgare ett EU-identitetskort, skriver Bo Rothstein, professor i statsvetenskap.

Läget för den liberala demokratin, som vi alltsedan muren föll 1989 har tagit för den givna samhällsordningen, är inte alldeles ljust. I länder som Ryssland, Filippinerna, Turkiet, Polen, Ungern och, måste man nu tillägga, USA har vi demokratiskt valda ledare som kan sägas inte respektera och i några fall klart vill motverka demokratins principer. Populistiska och främlingsfientliga partier har gjort sig breda i många länder, inte minst vårt eget.

Ett flertal undersökningar visar också att i många västländer tappar demokratins principer folkligt stöd. Andelen som i surveyundersökningar svarar nekande på att demokrati är det bästa styrelseskicket ökar i flera västländer. Flera forskningsinstitut som försöker mäta den frihetliga demokratins utbredning i världen pekar på en tydlig nedgång sedan 2006. Ett exempel är Freedom House, ett i forskningssammanhang respekterat institut som i sin senaste rapport framhåller att under det sistlidna året kunde man registrera minskade politiska och medborgerliga rättigheter i 67 länder och enbart i 36 kunde man registrera en ökning. Detta är, skriver man, det elfte året i rad man registrerar flera länder där demokratin minskar än länder där

den ökar. USA har valt en president som framhållit att han inte respekterar sina politiska motståndares medborgerliga rättigheter, hetsar mot minoriteter, angriper den fria pressen och i valet gjorde tydligt att det inte var självklart att han vid ett nederlag skulle respektera valutslaget.

Till detta kommer att två länder som historiskt (i två och ett halvt världskrig) varit den liberala demokratins starkaste försvarare, nämligen USA och Storbritannien, nu visar sig darra betydligt på manschetten. Donald Trumps agerande vid det sistlidna Natomötet fick Tysklands förbundskansler att öppet framhålla att framöver kan Europa inte längre lita på att få stöd av USA. Storbritanniens utträde ur EU innebär naturligtvis det också ett avbräck för unionen. Med ett alltmer auktoritärt och aggressivt Ryssland bådar detta inte gott. Sammantaget tycks det om den liberala demokratin till viss del börjar krackelera framför våra ögon.

Vad kan ett litet land som Sverige göra i en situation som denna? Jag kan inte se annat än att man måste försöka stärka den Europeiska unionen som en liberal och demokratisk kraft i världen. Man kan ha många kritiska synpunkter på denna union, men det går inte att komma ifrån att den lyckats bevara freden och framför allt har förvandlat det militaristiska, auktoritära och krigsivrande Tyskland till sin raka motsats. Det är en historiens ironi att detta gamla Preussen nu är den liberala, toleranta och öppna demokratins främsta bastion i världen.

Att stärka EU:s politiska legitimitet är inte helt enkelt och många har pekat på unionens demokratiska underskott. Tyvärr tror jag inte det är realistiskt att göra EU till en parlamentarisk demokrati där vi alla på en och samma dag fick rösta på olika men sammanhållna Europapartier till EU parlamentet som då kunde utse en folkvald EU-regering. Forskningen om vad som skapar politisk legitimitet kommer emellertid här med ett tämligen överraskande resultat. När människor i ett drygt 70-tal länder svarar på frågor om vad som gör att de uppfattar sin regering som legitim, är inte deras demokratiska rättigheter den viktigaste faktorn för dem. Istället är det om regeringen lyckas upprätthålla rättsstatens principer, kan få korruptionen under kontroll och om den offentliga förvaltningen är effektiv och kompetent som är de tyngsta faktorerna när folk i allmänhet bestämmer sig för om deras regering är legitim.

Ett sätt att tänka om detta för många svårsmälta resultat är följande. I val runt om i världen bryr sig omkring en tredjedel av de röstberättigade inte om att rösta. Ännu färre deltar i demonstrationer, skriver på petitioner eller skriver debattartiklar i nyhetsbladen. Vad händer med dessa människors liv när de väljer att inte använda sina demokratiska rättigheter. Vanligtvis absolut ingenting. Men om man inte kan få sjukvård för att man inte har råd att betala mutorna till doktorn, om polisen inte skyddar en för att man tillhör en etnisk minoritet, om brandkåren inte kommer för att man ringer från ”fel” del av staden, om barnens lärare är svårt inkompetenta eller om man inte får det jobb i kommunen man är mest meriterad för därför att man saknar ”rätt” partibok, då händer det tämligen allvarligt dåliga saker men ens liv. Med andra ord, det är inte helt ologiskt att människor fäster stor vikt vid principer som rättsstat, kontroll av korruption och den offentliga sektorns kompetens när de bedömer sin regerings legitimitet.

Vad kunde då EU i ljuset av dessa forskningsresultat göra för att i nuläget öka sin folkliga legitimitet. Jag har fyra förslag:

1 På en och samma dag stängs samtliga EU-länders ambassader i de övriga EU-länderna. Det skulle sända en kraftig signal om att länder som Danmark, Holland och Estland inte längre är ”utlandet”

utan att vi är just en union. Kalifornien har således ingen ambassad i Florida. Man måste också, i ljuset av en alltmer integrerad utrikespolitik i EU undra hur länge vi skall betrakta Finland som en ”främmande makt”. Detta skulle naturligtvis också spara pengar. Sverige har för närvarande cirka tjugo ambassader i de övriga EU länderna. En svensk ambassad kostar i genomsnitt i driftskostnader cirka 15 miljoner om året. Om de andra EU-länderna har ungefär lika många ambassader innebär detta en besparing i mångmiljardklassen.

2 Ge varje EU-medborgare ett särskilt EU-identitetskort likartat de nationella ID-kort man nu kan få. Men till skillnad från dessa skulle det på kortets baksida tydligt framgå vilka rättigheter man som EU medborgare har inom unionen (sjukvård, rätt att arbeta, resa och studera, etcetera). Dessa rättigheter borde ytterligare utökas och tydliggöras. Samt ska det finnas information vart man vänder sig om dessa rättigheter inte respekteras.

3 Ge alla gymnasieungdomar i EU ekonomiska möjligheter att under ett läsår studera i ett annat EU-land. Kostnaderna kunde hållas nere genom att en familj som sänder iväg en ungdom får ta emot en gästande ungdom. De sociala kontakter och de språkfärdigheter som detta skulle ge är enligt min uppfattning ovärderliga.

4 Inför en nolltolerans mot kränkningar av den frihetliga demokratins principer. De länder som nu gått klart över gränsen, vad jag kan se Ungern och Polen, måste man tala absolut klartext med. Man kan tänka sig indragna bidrag och att de sätts i karantän i så motto att deras platser i EU-parlamentet och i ministerrådet får stå tomma till dess att de rättat in sig i ledet. Man kan inte försvara demokratins principer om man inte har rent på sin egen bakgård.

Bo Rothstein, professor i statsvetenskap vid University of Oxford "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

" Lärare anmäler rektor som anade islamism

En skola i Göteborg stängde av två lärarvikarier eftersom rektorn misstänkte dem för att sympatisera med våldsbejakande extremism. Rektorn säger att hon bara gick på magkänsla och ärendet utreds nu av Diskrimineringsombudsmannen. Men DN:s granskning visar att det finns kopplingar mellan en av bröderna och en förbjuden tysk extremistgrupp.

Rektorn på skolan i Angered anser att hon är en god människokännare och duktig på att fånga upp signaler bland eleverna och deras föräldrar. När något inte står rätt till på skolan eller i området där den ligger brukar det nå henne. Och när det gällde skolans två nya lärarvikarier tyckte rektorn att hon hörde varningsklockorna ringa.

– Det var kanske blickar från föräldrar och barn. En oro, förstår du, som att det kommer in en räv i en hönsgård. Det finns något i luften som får en att tänka ”vad är detta, det är något de är rädda för. Det är något de är rädda för med de här bröderna”.

I början av 2017 fick en 22-årig man ett vikariat på skolan. Efter att rektorn fått veta att mannens 25-årige storebror utbildade sig till grundskollärare anlitade hon även honom som vikarie. Storebrodern hade bara hunnit arbeta på skolan vid två tillfällen när polisen plötsligt dök upp.

De tog med sig den yngre av bröderna inför ögonen på elever och skolpersonal. Rektorn fick inte veta varför, men hon säger att polisen antydde att även den andra brodern kunde vara av intresse för

myndigheterna. Det räckte för att rektorn skulle dra sina egna slutsatser. Båda bröderna fick veta att skolan inte längre skulle anlita dem som vikarier.

Dagen efter polisbesöket gick bröderna till skolan för att konfrontera rektorn och ifrågasätta skälen till att de inte fick vara kvar. I hemlighet filmade en av bröderna mötet med sin mobiltelefon.

– Är det min hudfärg, eller att jag har skägg, eller vad är det? frågar den äldre av bröderna.

– Vad jag bygger min oro på är att det eventuellt kan finnas en misstanke om att du eller din bror skulle kunna ha närhet till det som är extrem religiositet för mig, svarar rektorn.

Hon vill inte precisera vad beslutet bygger på, men säger att blotta misstanken räcker för henne. Samtidigt konstaterar hon att de båda bröderna har varit uppskattade medarbetare. Den bilden bekräftas av andra personer som DN talat med.

I videon är bröderna påtagligt frustrerade över att de inte får raka svar på vad de misstänks för.

– Vet du vad grejen är, det här är andra klassens medborgare. Det är exakt det här som pågår just nu i samhället. Att såna som ni stämplar oss utifrån vår hudfärg och vår religiositet. Jag har inte gjort någonting alls som påvisar vad jag tror på i den här skolan. Jag har inte ens nämnt islam eller muslimer för eleverna, säger den äldre brodern.

Mötet pågår i drygt en kvart innan bröderna ger sig av. Enligt rektorn har de därefter samlat ett 50-tal elever och skanderat att rektorn är rasist och att skolan är dålig. Bröderna har anmält skolan till Diskrimineringsombudsmannen, som har inlett en utredning.

•••

DN har granskat ärendet med de två bröderna.

På ena sidan står en rektor som säger sig vilja skydda elever från odemokratiska krafter till varje pris, även om det kan innebära att hon pekar ut oskyldiga som extremister.

På andra sidan står två unga män som har stängts av utan annan motivering än ”en magkänsla”, samtidigt som det kan finnas skäl för arbetsgivarens oro.

I vågskålen ligger både barns och vuxnas grundlagsskyddade fri- och rättigheter.

Efter att bröderna stängdes av visade det sig snart att polisens besök inte gällde våldsbejakande extremism, även om ärendet var allvarligt. Den yngre brodern utreddes för sexuellt ofredande och försök till utnyttjande av barn för sexuell posering. Misstankarna hade väckts under 2016 när han arbetade på en skola i en annan kommun.

Fallet uppmärksammades i medier eftersom mannen hade kunnat fortsätta arbeta som lärarvikarie trots att han var under utredning.

I dag är utredningen nedlagd, polisens utredare säger till DN att de inte kan komma vidare eftersom mannen har vägrat ge dem lösen-orden till sin dator och telefon. Polisen säger att utredningen inte hade något med vare sig religion eller den äldre brodern att göra.

Rektorn hade alltså fel när hon drog slutsatsen att polisen kom till skolan på grund av misstankar om våldsbejakande extremism. Trots det ångrar hon inte beslutet att stänga ute de två bröderna.

– Jag är väldigt glad nu i efterhand att jag vågade lita på min erfarenhet, säger hon.

Även om hon inte visste det då finns det tydliga band mellan åtminstone den äldre brodern och religiös extremism. DN har

undersökt brödernas liv tiden innan de sökte sig till skolan i Angered och hittat kopplingar till grupper som pekats ut som extremistiska i både Sverige och Europa.

•••

I ett videoklipp från januari 2016 står den äldre brodern vid ett provisoriskt bord på Kungsportsplatsen i Göteborg. Han och de andra männen vid bordet är klädda i likadana kritvita jackor och mössor. Trots att det är grått och kallt ute ser den äldre brodern glad och välkomnande ut när han hälsar på förbipasserande och delar ut rosor och exemplar av Koranen.

Den enda av männen som inte är klädd i vitt är en man i 50-årsåldern som pratar tyska och arabiska. Han heter Ibrahim Abou-Nagie, och videoklippet är publicerat i hans Youtubekanal. I Tyskland är han känd som ledaren för den salafistiska organisationen Die Wahre Religion, ”Den sanna religionen”. Genom den har han organiserat koranutdelningar i flera europeiska länder.

– Det här är ett initiativ som har förgreningar i många länder, ända ned till Brasilien, säger terrorforskaren Magnus Ranstorp vid Försvarshögskolan.

I videoklippet presenteras den äldre brodern som ansvarig för initiativet i Göteborg.

Die Wahre Religion är minst sagt kontroversiell. I november förra året förbjöds gruppen av tyska myndigheter, och polisen gjorde husrannsakningar mot över 200 moskéer och bostäder. Enligt de tyska myndigheterna har Ibrahim Abou-Nagies organisation kopplingar till åtminstone 140 personer som rest från Tyskland för att ansluta sig till terrorgrupper i Syrien och Irak.

I början av maj i år sade schweiziska myndigheter att även de hade bevis för att gruppen rekryterade till ”illegala aktiviteter”.

DN har inte sett några bevis för att även den svenska förgreningen har kopplingar till terrorrekrytering eller annan extremistisk verksamhet. Inte heller Magnus Ranstorp har några sådana belägg, och han understryker att det inte finns något fel eller något misstänkt med att dela ut Koranen.

– Det som är problematiskt är den här kopplingen till en organisation som är förbjuden i Tyskland. Mer än var sjunde IS-resenär från Tyskland har gått genom den, säger Magnus Ranstorp.

Det finns fler kopplingar mellan den äldre brodern och extremistiska miljöer.

I äldre inlägg på Facebook från 2013 och 2014 skriver han bland annat förhoppningsfullt om ett kalifat, ”inge politik, inge demokrati, inga lögner, ingen korruption, frihet i dess finaste form” och har lagt ut en tillhörande bild på ett pass som tillhör ”State of islam”. Mannen hyllar även mujaheddin, jihadistiska krigare i Afghanistan och Irak och har pekats ut som IS-sympatisör.

I dag är inläggen borttagna, men DN har kunnat ta del av dem genom bloggar som har uppmärksammat broderns tidigare aktiviteter på internet.

Mannen är även svärson till Gävle-moskéns imam och hans Facebooksida visar att han så sent som i april besökte svärfaderns moské. I en granskning gjord av Gefle Dagblad har imamen pekats ut som den militanta islamismens ledare i Sverige, och han ska bland annat ha hyllat IS framgångar i Irak.

DN har inte kunnat hitta samma kopplingar mellan den yngre brodern och de extremistiska miljöerna. Ingen av bröderna har velat låta sig

intervjuas medan DO:s utredning pågår, men i en skriftlig kommentar förnekar den äldre brodern att han skulle ha gett sitt stöd till IS.

”Det är just sådana falska anklagelser som möjliggör diskriminering”, skriver han.

I lagboken finns inga enkla svar på vem som är lämplig att vara lärare, enligt flera experter som DN har talat med. Det är möjligt att den äldre brodern blev diskriminerad av skolan samtidigt som hans privata åsikter gör honom olämplig som lärare.

Diskrimineringsombudsmannens utredare Hanna Wilson vill inte närmare kommentera utredningen innan den är färdig. Att DO har inlett en utredning innebär inte att man redan har tagit ställning i frågan om diskriminering, säger hon.

– Vi anser att tillgången till arbetsmarknaden på lika villkor är en viktig fråga, diskriminering kopplad till arbetsmarknaden är något som berör många människor. När det gäller specifikt det här ärendet såg vi frågeställningar som det är viktigt att kommunen svarar på, säger Hanna Wilson.

DO:s utredare kan inte säga när utredningen kan tänkas vara klar. Göteborgs kommun har fram till den 22 juni på sig att svara på anmälan.

Med hänsyn till personal och elever har DN valt att inte namnge skolan.

Mikael Delin

mikael.delin@dn.se"

"Fakta. Bröderna nekades fortsatt lärarjobb

22-årige brodern

Tidigare lärarvikarie på en skola i Angered, Göteborg. Tidigare dömd för bland annat ringa narkotikabrott och ringa vapenbrott. Stängdes av från en skola i Västmanland efter att ha anmälts för ofredande av en minderårig elev på Snapchat. Utredningen är nedlagd i brist på bevis.

25-årige brodern

Lärarstudent i Göteborg. Har bland annat deltagit i aktiviteter som arrangerats av en organisation som är förbjuden i Tyskland på grund av terrorkopplingar. I sociala medier har han uttryckt stöd för ett odemokratiskt kalifat. Har nära band till Gävlemoskéns imam som har kritiserats för att ha spridit en extrem tolkning av islam.

Fakta. Så säger lagen om diskriminering

Med direkt diskriminering avses att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

En arbetsgivare får inte diskriminera den som hos arbetsgivaren 1) är arbetstagare, 2) gör en förfrågan om eller söker arbete, 3) söker eller fullgör praktik, eller 4) står till förfogande för att utföra eller utför arbete som inhyrd eller inlånad arbetskraft.

Källa: Diskrimineringsombudsmannen

Så gjordes granskningen.

DN har granskat ärendet med de två avstängda lärarvikarierna i Göteborg. I granskningen ingår bland annat anmälningar och underlag till DO, sms-konversationer och arbetsavtal.

DN har även kartlagt brödernas tidigare liv genom att granska brottsutredningar där de har förekommit samt följt de digitala spår som de har lämnat på nätet. "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

" Oklart om lärare får yttra extrema åsikter på fritiden

Det är oklart om en rektor får stänga av lärare som på fritiden ger uttryck för antidemokratiska åsikter. En lärare som varit aktiv i högerextrema grupper riskerar nu att förlora sin lärarlegitimation och Skolinspektionen hoppas på att fler liknande fall ska prövas.

Två lärarvikarier i Göteborg har stängts av från en skola efter att rektorn misstänkt att de har kopplingar till våldsbejakande extremism. Ärendet utreds av Diskrimineringsombudsmannen, samtidigt som DN kan visa att en av vikarierna har starka kopplingar till extremistiska grupper.

Rättsläget är oklart när det gäller om en lärare får ge uttryck för extremistiska eller antidemokratiska åsikter, så länge det inte sker i skolan.

Det säger Björn Persson, avdelningschef på Skolinspektionen i Lund. Just nu utreder hans avdelning en lärare i Skåne som bland annat har gått på möte med nazistiska Nordiska motståndsrörelsen och varit aktiv på högerextrema sajter.

– Det här är jättesvåra frågor och ett grundlagsskyddat område. Men det man måste bedöma är om läraren genomför undervisning i enlighet med de styrdokument som finns. Det betyder att man aktivt ska verka för den demokratiska värdegrunden, säger Björn Persson.

Samtidigt konstaterar han att yttrandefriheten för offentliganställda är en tungt vägande rättighet.

Precis som i fallet med de två vikarierna i Göteborg har skolan uppgett att den skånske läraren var uppskattad av både elever och kollegor. De extremistiska kopplingarna ska inte ha märkts i klassrummet. Fallen skiljer sig dock åt då läraren i Skåne även uttalat sig om sina elever i ett främlingsfientligt sammanhang.

Skolinspektionens utredning av läraren är inte klar, men de kan komma att driva ärendet i Lärarnas ansvarsnämnd för att få dem att dra tillbaka lärarens lärarlegitimation.

Björn Persson säger att det än så länge inte finns någon tydlig praxis för vad en lärare får göra och ge uttryck för. Han hoppas att det blir tydligare allt eftersom fler fall prövas.

– Det är viktigt att utforska den här gränsen och var den går. Är det möjligt att vara antidemokrat på fritiden och aktivt verka för en demokratisk värdegrund på jobbet? Det är en intressant fråga, säger han.

Nyligen riktade Justitiekanslern kritik mot Lunds kommun som hade stängt av en lärarvikarie som skrivit kritiskt om islam och asylsökande i sociala medier. Kommunen bedömde att det inte var förenligt med skolans värdegrund, men JK ansåg att kommunen inte kunde förhindra läraren från att använda sin yttrandefrihet. Sedan dess har en annan skola stängt av läraren efter att denne skrivit att islam är ”en rasistisk hatideologi som uppviglar till folkmord”.

DN har varit i kontakt med de båda lärarfacken för att fråga dem om hur de ser på de två brödernas arbetsrättsliga situation. Förbunden har bedömt att de inte kan driva ärendet som en tvist med arbetsgivaren eftersom bröderna var vikarier.

Mikael Delin

mikael.delin@dn.se "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

"Intrasslade elektroner kan hjälpa rödhaken hitta hem

Kvantmekanikens allra märkligaste fenomen kan kanske förklara fotosyntesen, luktsinnet och hur rödhakar och andra flyttfåglar navigerar med hjälp av jordens magnetfält.

Naturen kan vara märkligare än vi anar. När gröna växter skapar syre och näring av koldioxid, vatten och solljus verkar ljuspartikeln, fotonen, förflytta sig från ett ställe till ett annat i klorofyllmolekylerna längs alla möjliga vägar samtidigt.

Inne i rödhakens öga kan det finnas två elektroner som hänger ihop och hela tiden känner av den andra, trots att de ligger långt ifrån varandra. Kanske är det så som rödhaken ser jordens magnetfält, och kunde hitta rätt när den kom hit till Skandinavien och norra Ryssland från Sydeuropa och Nordafrika tidigare i våras.

– För oss fysiker och kemister är fenomenen märkliga, men vi känner väl till dem från partikelvärlden. För biologer är detta något helt nytt, och okänt, säger Jim Al-Khalili.

Han är professor i teoretisk kärnfysik vid University of Surrey i England. För 20 år sedan höll molekylärbiologen Johnjoe McFadden från samma universitet ett föredrag på fysikinstitutionen.

– Han hade några idéer om att kvantmekanik kan vara viktigt även för biologin. De flesta av mina kollegor trodde inte på det, och ansåg att han var tokig. Men jag tyckte att det lät intressant, säger Jim Al-Khalili.

De båda forskarna började samarbeta.

– Det var mest som en hobby, som vi inte tog så allvarligt. Jag hade ju min forskning, och han hade sin. Vi gjorde det för att ha lite roligt, säger Jim Al-Khalili.

Men för sju, åtta år sedan började det komma fler och fler seriösa studier med mycket spännande resultat, och de två forskarna insåg att kvantbiologi var ett växande och viktigt forskningsområde. Tillsammans har de nu skrivit en populärvetenskaplig bok, ”Kvantbiologi: vetenskapens frontlinjer”, för att förklara vad det handlar om.

Kvantmekaniken beskriver hur materians minsta partiklar beter sig. Det är en teori som fungerar väl, samtidigt som den verkar strida mot hur vi är vana att se på världen. En partikel kan vara på flera ställen samtidigt, och bete sig både som en våg och som en partikel. Om vi inte undersöker den kan den också ha flera motsatta egenskaper, som i ett berömt tankeexperiment av den österrikiske fysikern Erwin Schrödinger, där en katt instängd i en låda är både levande och död så länge vi inte öppnar lådan och tittar efter.

Jim Al-Khalili har skrivit flera populärvetenskapliga böcker om kvantmekanik, bland annat ”Quantum: a guide for the perplexed”, ungefär ”Kvantmekanik: en vägledning för förvirrade”. Inspirationen till titeln kommer från boken ”Vägledning för de villrådiga” av den judiske 1100-talsfilosofen och rabbinen Moses Maimonides.

– Jag gillade det, eftersom kvantmekaniken gör människor förvirrade. Men jag brukar alltid säga att jag inte kan lova att man blir mindre förvirrad av att läsa boken. Men kanske börjar man förstå *varför* man är förvirrad, säger Jim Al-Khalili.

Det är rimligt att tro att kvantmekaniska effekter även påverkar biologiska processer, men hittills har biologer inte behövt bekymra sig om det.

– Enligt min uppfattning har biologerna inte ägnat tillräcklig uppmärksamhet åt detta. Det beror främst på att de aldrig har behövt lära sig kvantmekanik, säger Jim Al-Khalili.

När kvantmekaniken utvecklades under 1900-talets första decennier upptäckte fysiker och kemister hur viktig och användbar teorin är för att förklara materians innersta. Under samma period hände mycket även inom biologin, med den snabba utvecklingen av genetik och molekylärbiologi, som fungerade bra utan kvantmekanik.

– Nu är många biologer ovilliga att gå med på att även de behöver lära sig kvantmekanik. De tycker att det är matematiskt och komplicerat, och onödigt. Vi behöver övertyga dem om att de kan behöva överväga en del av de här idéerna, säger Jim Al-Khalili.

Även fysiker och kemister kan dra sig för att ägna sig åt kvantbiologi, menar han.

– Många är ovilliga eftersom de tror att biologi är kladdigt, rörigt och komplicerat. De är vana vid att kunna styra sina experiment i fysik- och kemilabbet. Men hur kan vi styra ett experiment inne i rödhakens öga?

Ända sedan 1970-talet har det varit känt att flyttfåglar kan läsa av mycket små variationer i jordens magnetfält när de navigerar.

– Men vi förstår fortfarande inte hur det går till. Var sitter rödhakens inre kompass? Hur känner den magnetfältet? frågar Jim Al-Khalili.

För sex år sedan publicerades en artikel i tidskriften Physical review letters med en möjlig förklaring. Fågeln kan utnyttja det märkliga kvantmekaniska fenomen som kallas intrassling eller sammanflätning. Om två elektroner är sammanflätade kommer den ena alltid att veta vad som händer den andra i samma stund som det sker, oavsett hur långt ifrån varandra de befinner sig.

– Detta är så märkligt att till och med Einstein ogillade det väldigt mycket. Han kallade det spöklik avståndsverkan. Om till och med Einstein tyckte att det var ett konstigt fenomen, då är det verkligen underligt, säger Jim Al-Khalili.

Fysikexperiment har visat att intrassling verkligen existerar, och fenomenet är en förutsättning för att kvantdatorer ska kunna fungera. Men det var mycket oväntat att någon skulle föreslå att rödhaken använder intrassling för att hitta hem, menar Jim Al-Khalili. De två elektronerna finns, enligt forskarna bakom teorin, i en ljuskänslig molekyl inne i rödhakens öga, och blir tillsammans känsliga för riktningen hos det jordmagnetiska fältet.

– Om teorin stämmer, och de märkligaste egenskaperna från partikelvärlden används inne i ett levande system för att känna magnetfältet, så är det en helt underbar historia. Men vi behöver ett sätt att testa det experimentellt. Det är den svåra biten, säger Jim Al-Khalili.

I sin egen forskning vill Jim Al-Khalili ta reda på om kvantmekanik kan ha något att göra med hur mutationer i dna uppkommer. Andra forskare har visat att kvantmekaniska fenomen kan förklara fotosyntesen eller hur luktsinnet fungerar.

– Livet har haft miljontals år på sig. Om kvantmekaniken kan erbjuda fördelar föreställer jag mig att naturen har använt det tricket. Och vi behöver få veta vilka tricken är. De skulle kunna vara mycket användbara för oss, säger han.

Kvantbiologin är av nödvändighet ett tvärvetenskapligt fält.

– Fysikerna och biologerna kan inte arbeta var för sig med de här frågorna. Vi måste prata med varandra. Och det är en utmaning, eftersom vi talar olika språk, och forskar på helt olika sätt.

Maria Gunther

maria.gunther@dn.se"

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

" Karin Bojs: Vår vagga i Afrika måste snickras om

I decennier har det varit känt att vår egen art Homo sapiens utvecklades i Afrika. Men efter två banbrytande studier i veckan måste både tid och plats för vårt ursprung korrigeras.

För ungefär sex miljoner år sedan gick schimpansernas förfäder och mänsklighetens förfäder skilda vägar. Våra egna föregångare fortsatte ett bra tag att se ganska aplika ut. Men efter hand började vi bli alltmer lika de människor vi är i dag.

I något skede under denna långa utveckling har det varit läge att utnämna oss till en egen ”art”, och den arten har fått namnet Homo sapiens.

En dominerande uppfattning har länge varit att Homo sapiens uppstod för ungefär 200 000 år sedan. Många har velat placera platsen för vårt ursprung till Riftdalen i Östafrika. Bland annat för att de hittills äldsta kända fossilen som liknar oss har hittats i Etiopien på fyndplatsen Omo-Kibish och dateras till 195 000 år. Ett annat fynd av en tidig Homo sapiens har hittats i Herto som också ligger i Etiopen och dateras till 160 000 år.

Saken har komplicerats av att även Sydafrika gör anspråk på att vara mänsklighetens vagga. Där finns ett fynd, Florisbad, ungefär 250 000 år, som liknar Homo sapiens men ser mer primitivt ut.

I veckan publicerade tidskriften Nature en studie som gör tvisten mellan Östafrika och Sydafrika helt överspelad. Ett forskarlag lett av

fransmannen Jean-Jacques Hublin, verksam på Max Planckinstitutet för evolutionär antropologi i Leipzig, har hittat rester av flera individer – minst fem – av tidiga Homo sapiens. Dessa individer levde för ungefär 300 000 år sedan i nuvarande Marocko! Alltså i västra Nordafrika, långt bort från både Sydafrika och Riftdalen.

Platsen heter Jebel Irhoud och började grävas ut på 1960-talet. Några av fossilen hittades redan då, men har först nu kunnat dateras. Resten av fynden är nya.

De visar att människorna som levde i Jebel Irhoud brukade använda eld och de hade förhållandevis avancerade vapen, troligen spjut som gick att kasta, med stenspetsar och träskaft.

I ansiktet såg de nästan ut som oss som lever i dag. Men skallen, och därmed hjärnans form, var lite annorlunda, mera långsträckt.

Forskargruppen drar slutsatsen att ”vaggan” för Homo sapiens inte kan placeras i en enskild region, varken i Riftdalen eller Sydafrika. Vårt ursprung är mer komplext än så. Våra föregångare verkar tidigt ha rört sig över hela den afrikanska kontinenten. Även tvärs över Sahara, som i dag är öken svår att genomkorsa, men som i perioder varit mer grönskande. En sådan period inträffade just för ungefär 300 000 år sedan.

Och samtidigt kommer nya genetiska rön som även de flyttar den moderna människans ursprung bakåt i tiden.

En forskargrupp ledd av Mattias Jakobsson i Uppsala har dna-analyserat sju individer från Sydafrika. Fyra var bönder som levde för ungefär 500 år sedan, medan tre var jägare som levde för 2 000 år sedan.

Att så gammalt dna från Afrika har kunnat analyseras är en sensation, det lyckas sällan med material som har legat länge i varmt klimat.

Resultaten tyder på att jordbruket i södra Afrika fördes in av människor med ursprung i Mellanöstern och Östafrika. Dagens ursprungsbefolkningar San och Khoekhoe har 10–20 procent av sådant ”bonde-dna” i sin arvsmassa.

Men de analyserade sydafrikanska stenåldersjägarna levde innan jordbruket kom till trakten, och de har inte blandats upp med några invandrade bönder. Och utifrån de gamla jägarnas dna kan forskarna beräkna när de gemensamma anorna till dem och alla nutida människor levde. De landar på ett årtal för minst 260 000 år sedan.

Än så länge är Jakobssons och hans medarbetares rön bara publicerat på Biorxiv, en nätsajt för förtidspublicering, och inte granskat av andra forskare.

Men de lär snart komma i en riktig vetenskaplig tidskrift. Och då blir det dags att med dem och de marockanska fynden som grund skriva om ganska många böcker om människans ursprung.

Karin Bojs

vetenskap@dn.se "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

" Macron har erövrat fransmännens hjärtan – nu kan han skrälla i valet

- **En politisk jordbävning kan vara på väg i Frankrike.**
- **I dag, söndag, hålls första omgången i parlamentsvalet och mycket talar för att president Emmanuel Macrons nya parti får egen majoritet.**
- **På bara ett år har La République en Marche gått från en liten kampanjorganisation till ett parti med stora maktambitioner.**

När Emmanuel Macron gick segrande ur andra omgången i det franska presidentvalet den 7 maj i år, var det många i Frankrike och resten av Europa som drog en lättnadens suck.

En klar majoritet av fransmännen hade stoppat Marine Le Pen, ultranationalisten som ville ta Frankrike ut ur EU, stänga gränserna och införa drakoniska säkerhetslagar som många experter fruktade skulle undergräva rättsstaten och de mänskliga rättigheterna i landet.

Men vem var det då som Frankrike valde?

En symbolernas man, visar det sig.

Under den dryga månad som gått sedan den 39-årige Emmanuel Macron tillträdde som president har han fokuserat främst på utrikespolitiken.

Anledningen är enkel: Macron har inte stöd av någon säker majoritet i den franska nationalförsamlingen, eftersom hans parti La République En Marche, LREM, bara har funnits i ett år och aldrig tidigare ställt upp i något parlamentsval.

För att undvika en regeringskris har Macron utsett en premiärminister med goda kontakter på båda sidor av blockgränsen – Édouard Philippe – och även plockat flera av regeringens ministrar från de stora, etablerade partierna, Socialisterna och Republikanerna.

Samtidigt har den nya presidenten – som i valrörelsen beskrev sig som ”varken höger eller vänster” – försökt etablera sig som Frankrikes röst i världen.

I slutet av maj mötte han USA:s president Donald Trump för första gången. Det skedde i samband med Nato-toppmötet i Bryssel där globaliseringsvännen Macron greppade Trumps näve i en hälsning som såg allt annat än avslappnad ut.

Trumps knogar vitnade, men Macron behöll kontrollen över handslaget, något Japans premiärminister Shinzo Abe inte lyckades med. Därpå hade de båda ledarna ett privat möte.

När det så var dags för fotografering med alla de andra Nato-ländernas ledare hälsade Macron först med en kram på Tysklands förbundskansler Angela Merkel, och väntade sedan nästan demonstrativt några sekunder innan han tog Trumps hand på nytt.

Små, men symboliska gester – som har skapat såväl tidningsrubriker som virala videofilmer på sociala medier, liksom ett och annat småleende på hemmaplan.

Även Vladimir Putin har fått erfara att Frankrike har en ny och orädd ledare i världspolitiken.

–Russia Today och Sputnik agerade inte som mediesajter eller journalister i den franska valrörelsen, utan som aktiva propagandaorgan, som flera gånger spred osanningar om mig och min kampanj. Det är helt oacceptabelt, sade Macron när han stod där bredvid Putin.

En så direkt kritik mot den ryska statens båda mediesajter har Putin sannolikt inte tidigare fått höra i offentliga sammanhang.

I franska medier har Macrons gester och uttalanden studerats in i minsta detalj – inte sällan i för presidenten fördelaktiga ordalag.

Ändå återstår nu hans största utmaning: att försöka säkra en majoritet för sitt nybildade parti i det franska parlamentet. Valet till nationalförsamlingen som hålls i dag, söndag, ger en första indikation – och avgörs i en andra omgång om en vecka.

Om Macrons parti får egen majoritet, vilket mycket tyder på i nuläget, är det en svårslagen bedrift i ett land som i årtionden dominerats av två politiska krafter: vänstern i Socialistpartiet och den traditionella högern i Republikanerna.

○○○

Vid tunnelbanestationen Corentin Cariou i norra Paris passerar en strid ström av pendlare. En grupp aktivister för La Republique en Marche står och delar ut flygblad i den ljumma sommarvinden.

Bland dem finns den 31-åriga Delphine, med det korta efternamnet O, som kandiderar till ledamot i nationalförsamlingen i den här valkretsen.

– Fram tills förra året hade jag aldrig varit medlem i något politiskt parti. Men när Macron lanserade sin rörelse såg jag en möjlighet att få vara med och starta något nytt. Nu känns det spännande och lite otäckt – för jag vet att folk förväntar sig mycket av oss. Det är ett stort ansvar att kandidera, säger Delphine O, som är suppleant för Mounir Mahjoubi, en biträdande minister i Macrons regering, och kommer därför troligen att bli ordinarie ledamot om denne sitter kvar i regeringen.

Liksom hälften av La République en Marches drygt 500 kandidater till nationalförsamlingen är Delphine O hämtad från det som Macron kallar det civila samhället, den stora del av befolkningen som aldrig tidigare varit politiskt förtroendevald.

–I de stora partierna – Socialisterna och Republikanerna – måste du gå med som väldigt ung, vara lojal och göra karriär om du ska bli invald i parlamentet. Jag är inte så gammal, men vid 31 års ålder är det ofta för sent, säger Delphine O, som har en koreansk far och en fransk mor, har läst en Mastersutbildning med inriktning mot internationella relationer vid Harvarduniversitetet i USA ochsom har arbetat i Mellanöstern för bland annat det franska utrikesdepartementet.

– Jag tror inte det är bra att politiker sitter i årtionden. De tappar kontakten med verkligheten och det är viktigt att få in andra personer som faktiskt har jobbat inom de verksamheter som politikerna styr över. Dessutom behöver vi ett mer representativt parlament, med större mångfald både vad gäller kön och kulturell bakgrund, säger Delphine O.

När jag frågar var på höger-vänster–skalan hon befinner sig kommer svaret snabbt:

–Jag är vänster. Fast de senaste två åren har jag varit egenföretagare och börjat förstå vikten av att minska byråkratin och hindren för företagande. Men mina hjärtefrågor handlar om internationella relationer och situationen i Mellanöstern. Så för mig har det varit viktigt att Macron är tydlig vad gäller vikten av att ta emot flyktingar, säger Delphine O.

Häromdagen gick dock inrikesminister Gérard Collomb ut och aviserade hårda tag mot migranter i området runt Calais.

Delphine O nickar och säger:

– Jag är medveten att det finns olika åsikter i den rörelse som stöder Macron. Där finns också justitieminister François Bayrou och hans mittenparti, och andra personer med bakgrund längre ut till höger. Det kan säkert uppstå konflikter och motsättningar. Men det är bara naturligt i en så ny rörelse.

○○○

Förnyelse är inte alltid lätt.

Det har Emmanuel Macron redan fått uppleva.

I slutet av maj briserade den första korruptionsskandalen under hans tid som president.

Tidningarna Le Canard Enchainé och Le Monde publicerade då en rad uppgifter som tyder på att Macrons minister, partisekreterare och nära allierade Richard Ferrand på etiskt och möjligen även legalt problematiska vis kan ha dragit fördel av uppdrag han haft under sina många år i Socialistpartiet.

I förra veckan inledde polisen en förundersökning mot Ferrand, som än så länge vägrar avgå.

Samma dag lanserade Macrons regering ett förslag till ny anti-korruptionslagstiftning – något som drivits hårt av justitieminister François Bayrou och dennes lilla mittenparti.

I lagpaketet finns bland annat ett förbud för parlamentariker att anställa anhöriga som assistenter i parlamentet, vilket blivit en känslig fråga efter skandalerna runt högerkandidaten François Fillon.

De andra lagpaket som Macron vill driva igenom är mer kontroversiella.

Han har bland annat aviserat att han vill permanenta många av de befogenheter som polisen fått under det rådande undantagstillståndet i Frankrike.

Dessutom vill Macron få parlamentets tillstånd att stifta lagar genom förordningar, för att på så kort tid som möjligt förenkla arbetsrätten, göra det lättare för företag att avskeda anställda och tvinga fackföreningar att förhandla på företagsnivå i stället för på branschnivå.

Tanken är att det ska få fart på den haltande franska ekonomin.

Men stora delar av vänstern, och inte minst fackföreningarna, har hotat med stora protester om Macron går vidare med sina planer i sommar.

– Jag tycker ändå att han förtjänar en chans. Högern och vänstern har blockerat varandras förslag i så många år. Ibland har de stoppat bra förslag enbart av taktiska skäl – och så kan vi inte ha det längre, säger

den 43-åriga spanskläraren Isabelle Mayoral när hon stannar i närheten av flygbladsutdelarna i norra Paris.

Nyvalda presidenters partier får av tradition ofta starkt stöd i de följande parlamentsvalen – och mycket tyder på att det blir så även denna gång. Enligt flera opinionsmätningar kommer LREM att få omkring 30 procent av rösterna och bli största parti.

Minst 289 mandat krävs för att få egen majoritet, och enligt en rad prognoser kan LREM hamna på över 300 mandat – en av de största majoriteterna i fransk efterkrigstid.

Ett osäkerhetsmoment finns dock: valdeltagandet. Många väljare som DN talar med är osäkra på om de kommer att gå och rösta.

– Ingen jag känner kommer att gå och rösta. Men om jag är hemma på söndag går jag nog ändå till vallokalen, säger den 23-årige studenten Uccello Chanisma.

– Jag röstade på Macron i andra omgången i presidentvalet. Men då kändes det som att det var mer på allvar, lägger han till.

○○○

Marine Le Pens ultranationalistiska parti Nationella fronten har inte försvunnit – tvärtom. Omkring 18 procent av väljarna väntas lägga sina röster på Nationella fronten i söndagens val, och Le Pen själv kampanjar för fullt i Pas-de-Calais i norra Frankrike, där hon hoppas bli invald i parlamentet.

Det högerextrema partiet är tredje största politiska kraft i mätningarna, men väntas ändå inte få mer än omkring 15 mandat.

Det beror på det franska majoritetsvalsystemet med två valomgångar, vilket ofta missgynnar Nationella fronten. I den andra omgången röstar såväl vänster- som högerväljare ofta mot Nationella fronten.

–Men det vore ändå en framgång för partiet om man får 15 mandat – för i dag har man bara två. Och med 15 mandat får man bilda en partigrupp, vilket ger ekonomisk utdelning i form av ökat partistöd, säger Jean-Yves Camus, en av Frankrikes ledande experter på extremhögern, till DN.

Camus ser Le Pens position som partiledare som relativt ohotad,

– Det ska till ett smått katastrofalt valresultat för att det ska ändras. Den enda realistiska utmanaren var hennes systerdotter Marion Maréchal-Le Pen. Men när hon nu har beslutat sig för att lämna partipolitiken har jag svårt att se vem som skulle kunna hota Marine Le Pen internt, säger Jean-Yves Camus.

Då är det betydligt skakigare i de båda stora maktpartierna. I Republikanerna försöker kretsen kring Nicolas Sarkozy mobilisera efter François Fillons katastrofala valkampanj, och i de senaste mätningarna ser det ändå ut som om man är på väg att säkra positionen som näst största parti.

Inom Socialistpartiet är sönderfallet värre. Partiet blöder till LREM och hotas nu även från vänster, där Jean-Luc Mélenchons radikala vänsterparti Det okuvade Frankrike hoppas bli största vänsterkraft.

Erik de la Reguera

erik@delareguera.se "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

" Fyra saker att hålla ögonen på

Paris. Söndagens första omgång i det franska parlamentsvalet avgör inte nationalförsamlingens slutliga sammansättning – men flera viktiga indikationer kan ses redan ikväll. Här är fyra saker att hålla ögonen på.

1 Går Macrons parti mot egen majoritet?

La Republique en Marche (LREM) har bara funnits som rörelse i drygt ett år. Men enligt flera opinionsmätningar kan partiet nu bli det klart största i parlamentet, med över 300 av de 577 mandaten.

Det franska majoritetsvalsystemet, med två omgångar, har en tendens att gynna stora, etablerade partier, och har tidigare gjort det svårt för bryta Republikanernas och Socialistpartiets dominans.

Då LREM ligger i mitten av det politiska spektrat talar dock mycket för att partiet kan slå in en kil mellan dem. I synnerhet eftersom en nyvald president brukar få stöd av väljarna även i parlamentsvalet.

Det stöds också av de första resultaten, som kommer från de väljare som röstat i utlandet.

Med stöd av en egen majoritet i nationalförsamlingen skulle Emmanuel Macron kunna söka stöd för att lagstifta genom förordningar under en begränsad tid.

Presidenten har uttryckt önskemål om att på kort tid kunna driva igenom stora reformer, framför allt vad gäller arbetsmarknadspolitiken. Flera tidigare presidenter har tvingats backa på det området, efter att ha mötts av stora protester från fackföreningar och olika vänstergrupper.

2 Är Republikanerna på väg att hämta sig?

Högerpartiet Republikanernas kandidat François Fillon var länge favorit till segern i årets presidentval, men efter avslöjandena i slutet av januari om att han anställt både sin fru och sina barn som assistenter i parlamentet inleddes en allvarlig förtroendekris för partiet, som ännu inte är över.

Polisutredningen kring Fillons misstänkta skenanställningar av sin hustru pågår ännu, och partiet har drabbats av flera tunga avhopp till Emmanuel Macrons läger.

Bland de som bytt sida finns Bruno Le Maire, som ställde upp i högerns primärval förra hösten. Han är nu finansminister i Macrons regering.

Republikanerna anses fortfarande ha den starkaste partistrukturen i landet, och efter en tung start på valrörelsen har opinionssiffrorna sakta blivit bättre. Nu ligger partiet på strax över 20 procent och hoppas kunna säkra positionen som näst största parti i nationalförsamlingen.

Då hela det politiska landskapet tycks vara på väg att förändras är det dock svårt att förutse exakt hur mandatfördelningen kommer att bli.

3 Kan Marine Le Pen tysta kritikerna?

Efter den sista, aggressiva och närmast hätska debatten med Emmanuel Macron i valrörelsen fick Marine Le Pen kritik från nästan alla håll – men inte nödvändigtvis så stark sådan från det egna lägret.

Där har kritiken i stället handlat om att hon förde fram en för väljarna svårförståelig linje om utträdet i euron: Frankrike skulle under en övergångsperiod ha både euron och en ny nationell valuta, föreslog Le Pen – något som dömdes ut av såväl ekonomer som hennes politiska motståndare.

Den främsta interna kritikern, Marine Le Pens systerdotter Marion Maréchal-Le Pen, hade ursprungligen tänkt kandidera till nationalförsamlingen, men drog sig ur för några veckor sedan – enligt henne själv av personliga skäl.

I opinionsmätningarna ligger partiet just nu omkring 18 procent och hoppas nå uppemot 15 mandat – en tydlig ökning från dagens två mandat. Om det lyckas med det sitter Marine Le Pen sannolikt relativt säkert, men om det blir ett sämre resultat kan systerdottern återvända från sin föräldraledighet och utmana Le Pen på nytt.

4 Vilken kraft blir störst inom vänstern?

En av de stora överraskningarna i den franska valrörelsen tidigare i år var Jean-Luc Mélenchons debattframträdanden och förhållandevis starka slutspurt. Den radikala vänsterkandidaten fick drygt 19 procent av rösterna i första presidentvalsomgången, långt före Socialistpartiets kandidat Benoît Hamon, som bara fick 9 procent.

Nu hoppas Mélenchon att hans nybildade parti Det okuvade Frankrike ska förvandlas till landets främsta vänsterkraft. Liksom i La République en Marche är många av dess kandidater helt nya inom partipolitiken och man framställer sig som ett folkligt, okorrumperat och radikalt alternativ till Socialistpartiets mer erfarna politiker.

I opinionsmätningarna ser det ut som om Det okuvade Frankrike kan lyckas med sin föresats, även om man inte lär nå en lika hög röstandel som i presidentvalet. Socialistpartiets partistruktur är dock mer utbyggd, vilket kan ge det överhanden på mindre orter utanför Paris.

Om det blir ett svagt valresultat för Socialistpartiet – vilket just nu verkar troligt – finns också risk för en fullständig splittring av partiet, eftersom Benoît Hamon aviserat att han tänker lansera en ny rörelse i juli.

Erik de la Reguera

erik@delareguera.se "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

Här är partierna som gör upp – och deras viktigaste frågor

La République en Marche

Rörelsen ”En Marche” (Framåt!) skapades den 6 april 2016 i den dåvarande ekonomiministern Emmanuel Macrons hemstad Amiens. Organisationen var då i första hand en kampanjorganisation för Macron själv, som redan hade långt gångna planer på att lansera en presidentkandidatur.

Någon folkrörelse i formell mening rör det sig inte om, men partiet har tusentals volontärer som hålls samman av en digital infrastruktur.

Efter segern i presidentvalet bytte organisationen namn till La République en Marche (”Framåt republiken” eller ”Republiken på väg”) och har fått formen av ett mer regelrätt parti. Ideologin kan beskrivas som socialliberal, och målet är att säkra president Macrons stöd av en majoritet i nationalförsamlingen.

Republikanerna

Den traditionella högerns parti, UMP, bytte 2015 namn till Republikanerna. Efter fiaskot för François Fillon i presidentvalet har några mindre ändringar gjorts i valmanifestet, men i stort sett präglas det av det ekonomiskt marknadsliberala program som Fillon gick till val på.

Bland annat föreslås sänkt bolagsskatt till 25 procent, kraftigt sänkt inkomstskatt, avskaffad 35-timmarsvecka och andra åtgärder avsedda att få fart på fransk ekonomi.

Republikanerna vill också satsa på 10 000 fler poliser och inrätta 16 000 nya fängelseplatser i landet. Kvoter för invandringen ska fastställas varje år av parlamentet, om partiet får som det vill.

Socialistpartiet

Bildades 1969 och har sedan dess varit ett av de två stora, statsbärande partierna i Frankrike (tillsammans med Republikanerna). Den förra presidenten François Hollande misslyckades med att få ned arbetslösheten – som ännu ligger runt 10 procent – något som skadat partiets trovärdighet allvarligt, och bidrog starkt till det smått katastrofala valresultatet.

I presidentvalskampanjen drev partiets kandidat Benoît Hamon frågan om en medborgarlön för alla vuxna fransmän – något som partiet nu släppt inför parlamentsvalet. I stället vill man nu se investeringar i hållbar energi, mindre skolklasser, en ny sorts närpolis och 5 000 fler poliser.

Benoît Hamon väntas lansera en rörelse inom partiet efter valet – något som kan bli en ny uppslitande affär för socialisterna.

Nationella fronten

Nationella fronten bildades som parti 1972 av en rad olika grupper på den extrema högerkanten, bland dem en rad kända fascister. Partiets första ledare, Jean-Marie Le Pen, styrde partiet med järnhand fram till 2011, då hans dotter Marine Le Pen tog över.

De senaste åren har partiet försökt putsa bort de mer uppenbara rasistiska förslagen och den öppna antisemitism som tidigare präglade partiet. Det har också blivit mer protektionistiskt och värnar numera välfärdsstaten – om än i första hand för franska medborgare.

I årets presidentval gick Marine Le Pen till andra omgången, där hon besegrades av Macron. Nu behöver hon ett starkt resultat för att säkra sin position som partiledare.

Det okuvade Frankrike

Den radikala vänsterkandidaten Jean-Luc Mélenchon fick drygt 19 procent av rösterna i presidentvalets första omgång. Hans parti Det okuvade Frankrike hoppas nu bli största vänsterkraft i Frankrike.

Det föreslår en författningsändring som bland annat minskar presidentens makt. Vidare vill man stoppa ändringar av arbetsrätten, genomföra en långtgående grön omställning, avveckla kärnkraften helt, beskatta internationella finansiella transaktioner, legalisera cannabis och satsa 100 miljarder euro på ett stort infrastrukturprogram som ska få i gång ekonomin och minska arbetslösheten.

Mélenchon betonar ofta själv att det är programmet som står i centrum, men kritiker menar att han ofta har en så framskjuten roll att andra kandidater har en tendens att hamna i skymundan.

Erik de la Reguera

erik@delareguera.se "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

”Otroligt att vakna upp i ett område som nu är Labour”

London. Inte ens Labouraktivisterna själva trodde att partiet kunde vinna i Kensington, Storbritanniens rikaste stadsdel. Men Emma Dent Coad lyckades. Det blev många kramar när hon promenerade i sina hemmakvarter på lördagen.

Labourmedlemmen Luke Francis var chockad när rösträkningen visade att Emma Dent Coad vunnit knappt i Kensington. Det var konservativa Tories också. Det här kunde ju bara inte ske på deras hemmaplan, som alltid röstat blått.

Partiet begärde att rösterna skulle räknas om. Resultatet stod sig. En ny omräkning beslutades, men nu var funktionärerna så trötta att de först fick gå hem och sova.

Därför dröjde det till sent fredag kväll innan Emma Dent Coad, med 20 rösters övervikt, blivit vald att representera Kensington.

– Otroligt, det är en underbar känsla att vakna upp i ett område som nu är Labour, säger Luke Francis och kisar mot solen från en uteservering i slutet av marknadsgatan Portobello road.

När hans nyvalda ledamot Emma Dent Coad kommer gående kliver Luke Francis snabbt fram och ger henne en stor kram.

I Kensington bor de stormrika; direktörer, filmproducenter, världskändisar som David och Victoria Beckham och andra som har

pool och biograf i källarvåningen, privatchaufförer och lummiga trädgårdar runt de magnifika husen.

Men det finns också ett annat Kensington. Stadsdelen är en miniatyrvärld av Storbritannien när det gäller ursprung, inkomst och ålder, framhåller Emma Dent Coad när hon talar med DN.

– Hur vackert det än är här finns Londons fattigaste delar bara några kvarter bort. Där bor familjer som inte har råd med middag och som lider av näringsbrist, säger hon.

Emma Dent Coad beskriver hur lokalpolitikerna är noga med att hålla gatorna rena, trimma träden och fixa fasaderna så att armodet inte syns.

– Man har investerat miljoner i gatumiljön och den är vacker, men de som styr bryr sig inte om människorna som bor här, säger hon.

Emma Dent Coad hävdar att hon faktiskt trodde det var möjligt för Labour att vinna i Kensington.

– Saken var bara att få folk att gå och rösta. Jag har bott här hela livet och visste att om bara väljarna vågade hoppas att det gick att vinna skulle de gå och rösta. Och det gjorde de, säger hon.

Valdeltagandet steg från 57 till 64 procent, lägre än de 69 procent som gäller för landet som helhet.

Den nyvalda Labourledamoten har märkt att unga är mer politiskt intresserade. I detta val var dessutom skillnaderna mellan partierna tydliga, enligt henne.

– Dessutom gjorde Jeremy Corbyn ett fantastiskt jobb och var så inspirerande, säger hon.

Labouraktivisten Luke Francis ger för sin del en stor eloge till Emma Dent Coad och hennes engagemang.

– Grejen var att det som Labour pläderade för centralt var ett eko av de frågor som verkligen berör väljarna här: bostadsfrågan, sjukvårdssystemet, luftkvaliteten, exemplifierar han.

En annan av aktivisterna, Eddy Cottridge, konstaterar att hade någon av dem varit sjuk en dag och inte kunnat knacka dörr hade kanske de 20 väljarna som avgjorde valet stannat hemma.

– Nu gick folk och röstade och eftersom vi fick en massa nya väljare kan vi fortsätta att vinna här, säger han och ler.

Bland politiska kommentatorer spekuleras det friskt i när Theresa May avgår och hur snart det kan bli ett nytt val.

Emma Dent Coad stönar över tanken.

– Det skulle vara vansinnigt att ha ett nytt val nu. Väljarna skulle inte dyka upp. Jag tror inte heller på att ha en folkomröstning om utfallet av Brexitförhandlingarna. Det är ett jobb som vi parlamentariker ska klara av, säger hon.

Pia Gripenberg

pia.gripenberg@dn.se "

"Fakta. Brittiska valet

I Kensington fick Labour 16 333 röster, Konservativa (Tories) fick 16 313 röster.

Minst var marginalen i en valkrets i Skottland, där SNP vann med två rösters övervikt.

Av parlamentets 650 platser har Konservativa 318 stycken, Labour 262 stycken, SNP 35, Liberaldemokraterna 12 och 23 tillhör övriga partier.

Procentuellt resultat som helhet:

Konservativa 42,4

Labour 40,0

Liberaldemokraterna 7,4

SNP 3,0

Ukip 1,8

Gröna 1,6

Övriga 3,8 "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

" Pressad May gör sig av med sina rådgivare

Analys. London. Theresa May har tappat greppet om sitt parti. Hennes närmaste medarbetare tvingas sluta samtidigt som samarbetet med nordirländska DUP får hård intern kritik.

Nick Timothy och Fiona Hill är namnen på två anonyma och långvariga rådgivare som har spelat en mycket viktig roll i politiken som premiärminister Theresa May har fört. Det är de två, inte ministrar i regeringen, som har varit hennes bollplank. De var strategerna bakom Tories så kritiserade valmanifest.

Nu slutar de, knappast frivilligt, efter valfiaskot. Ett mått på hur pressad Theresa May är internt. Hur hon ska fungera utan Timothy och Hill är oklart.

Klart är att premiärministern inte längre kan låsa in sig med sina två förtrogna, utan måste öppna sig mot partigruppen i parlamentet. Där är många rasande på henne för den usla valkampanjen som gjorde att flera av deras partikamrater sparkades ut av väljarna.

På annat håll växer kritiken mot att Tories, som under många år bemödat sig med att frigöra sig från ärkekonservativa värderingar, ska samarbeta med det nordirländska partiet DUP. Mest högljudd offentligt är Ruth Davidson, ledare för Tories i Skottland.

Hon gjorde succé i valet och fixade tolv nya konservativa mandat i Skottland. Ruth Davidson är homosexuell, lever i partnerskap med en irländska och de båda ska gifta sig. I Nordirland har DUP upprepade

gångar röstat mot samkönade äktenskap, som är tillåtna i resten av Storbritannien och även i republiken Irland.

När DUP-samarbetet blev känt kontaktade Ruth Davidson premiärministern och förklarade att för henne är flera saker viktigare än partiet. May har därför försäkrat Davidson att rättigheterna för hbtq-personer inte ska påverkas av DUP.

Men även andra inom Tories ogillar att förknippas med DUP:s klimatförnekare och abortmotståndare.

I går kväll meddelade Theresa May att hon och DUP har kommit överens om ramarna för en överenskommelse som innebär fortsatt konservativt styre. Det är dock tveksamt om samarbetet kan hålla i längden. Frågan blir därför snarare om Theresa May tröttnar och avgår, om hon håller sig kvar över Brexitförhandlingarna eller om ambitiösa uppstickare inom Tories manövrerar bort henne i närtid. Vadslagning pågår.

Pia Gripenberg

pia.gripenberg@dn.se "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

" Trump väntas lansera hårdare linje mot Kuba

President Donald Trump väntas presentera ett skifte i USA:s Kuba-politik i ett tal nästa vecka. Hårdare regler för handel och resor ska introduceras, enligt källor i Trumps stab.

New York.

Under Donald Trumps första halvår som president har han gjort ett tydligt försök att upphäva många av Barack Obamas politiska framgångar. Utrikespolitiskt innebär det att Trump nu vill se ett skifte i USA:s Kuba-politik. Under Obamas sista år som president gjorde hans administration en rad diplomatiska framsteg med Kuba, som varit isolerat av USA sedan slutet av 1950-talet. Ett handelsembargo som varit i kraft sedan 1962 lyftes förra året. USA har öppnat en ambassad i Kuba för första gången sedan 1961 och Kuba öppnade likaså sin ambassad i Washington DC igen.

Men enligt källor i Trumps stab planerar presidenten nu en återgång till den hårdare linje gentemot Kuba som gällde före Obama. Trump ska hålla ett tal i Miami nästa fredag för att presentera de nya reglerna. Bland annat förväntas Trump presentera skärpta regler för resor till och från Kuba, samt nya trösklar för handel med kubanska företag.

– Trump har varit väldigt tydlig med att han anser att president Obama i praktiken inte fick något tillbaka för den kompromiss han gjorde med

Castros regering, säger Mario Diaz-Balart, en republikansk kongressledamot i Florida, till tidningen Miami-Herald.

Valet av Miami som plats för talet tyder på att Trump hoppas att en hårdare linje mot Kuba kommer att vara populär bland delstaten Floridas stora andel av konservativa exilkubaner, som hjälpte Trump att vinna presidentvalet förra året.

Bland Floridas kubaner var många kritiska mot Obamas diplomatiska relationer till Kuba. Florida-senatorn Marco Rubio, som själv är son till kubanska invandrare, har varit drivande bakom beslutet att återvända till den gamla Kuba-politiken. Under våren har han pressat Trump att återinföra reglerna som gällde innan Obama blev president.

Rubio och Trump har ofta varit oense om sakpolitiska frågor, men har nu fått en bättre relation. I måndags åt Rubio lunch med Trump i Vita huset. Under torsdagens förhör med den avskedade FBI-chefen James Comey försvarade Rubio konsekvent Trumps kontroversiella beteende gentemot FBI.

Floridas kubansk-amerikanska befolkning har länge varit en viktig väljargrupp för Republikanerna, då delstaten har avgjort flera presidentval. Samtidigt pågår nu ett generationsskifte, där de yngre generellt röstar på Demokraterna och föredrar en mjukare Kuba-linje.

Enligt en opinionsmätning från förra hösten vill 56 procent av Floridas kubansk-amerikanska invånare fortsätta Obamas politiska linje med djupare relationer med Kuba.

Martin Gelin

martin.gelin@gmail.com "

" Fakta. USA–Kuba

Efter hemliga förhandlingar i påve Franciskus regi gjordes 2014 en rad diplomatiska framsteg som medförde att handelsembargot som varit i kraft sedan 1962 lyftes.

De två länderna återöppnade även sina respektive ambassader i Washington DC och Havanna.

2016 besökte USA:s president Barack Obama Kuba, det första besöket av en sittande amerikansk president på 88 år. "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

" Hetsdömd tar över Sannfinländarna

Sannfinländarnas nye ledare kan innebära regeringskris i Finland, enligt en expert. Den kontroversielle Europaparlamentarikern Jussi Halla-aho har tidigare dömts för hets mot folkgrupp.

Jussi Halla-aho valdes på partiets kongress i Jyväskylä med 949 röster mot främste utmanaren, riksdagsgruppens ordförande Sampo Terho, som fick 629.

– I det här partiet är det inte ordföranden som gör partiet, det är medlemskåren och fältet som gör det, säger Halla-aho direkt efter valet.

Europa-, kultur- och idrottsminister Sampo Terho beskrevs inför valet som ett mer måttfullt alternativ till Jussi Halla-aho, som så sent som 2012 dömdes för hets mot folkgrupp för att ha skymfat islam på sin blogg.

Enligt Göran Djupsund, professor i statsvetenskap vid Åbo akademi, kommer partiledarvalet att leda till regeringskris. Samlingspartiet har varit tydligt med att de inte vill regera med Jussi Halla-aho som ordförande för Sannfinländarna.

– Halla-aho vill profilera partiet som främlingsfientligt, säger Göran Djupsund.

Jussi Halla-aho säger till finska Yle att Sannfinländarna inte ska vara med i regeringen till vilket pris som helst, och att en stor del av partiets anhängare vill ha en ”förnuftigare” invandringspolitik.

– Jag är inte rasistisk, utan jag stöder en betydligt restriktivare invandringspolitik än den vi har i dag. Jag anser att det är en ödesfråga för många västeuropeiska länder i framtiden, säger Jussi Halla-aho till Yle.

TT "

" Fakta. Ledarbyte

Finlands utrikesminister Timo Soini meddelade i mars att han nu i juni skulle avgå som ordförande för det högerpopulistiska Sannfinländarna.

Stödet för Sannfinländarna har rasat kraftigt, vilket Soini förklarat med flyktingkrisen och arbetsmarknadsläget. "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

" Professorns thriller om Europas svekfulla höjdare

Yanis Varoufakis nya bok om den grekiska skuldkrisen är full av förbluffande avslöjanden. Den ger en unik inblick i maktens stängda korridorer – och vi får veta vad som sägs när tv-kamerorna stängts av. Leonidas Aretakis läser och häpnar.Professorns thriller om Europas svekfulla höjdare

Yanis Varoufakis

”Adults in the room”

The Bodley Head/Penguin Random House, 560 sidor

I det minoiska Kreta fanns en underlig sed: den som lånade pengar skulle låtsas rycka åt sig slantarna från borgenärens börs. Avtalet skulle alltså underförstått ses som ett övergrepp. Denna moraliska aspekt finns även i det germanska ordet ”skuld”, som kopplar vår förståelse för belåning till lutherska begrepp om synd och flit.

Under Greklandskrisen var denna dubbla betydelse central.

Enligt långivarna svettades flitiga nordbor hårt så att grekerna skulle kunna shotta ouzo i olivlundarna, och i stället för att tacka för låneavtalen var grekerna dessutom oförskämda nog att rösta fram partier som lovade att riva upp dem. För att avskräcka andra länder från att bete sig lika ansvarslöst behövde Grekland tuktas med hård åtstramningspolitik.

Men som goda lutheraner vet är ingen fri från skuld.

Därför uppstod på sydeuropeiska gator och torg en annan berättelse. Franska och tyska banker hade utfärdat lånen och Grekland hade släppts in i euron, trots att tillståndet i landets ekonomi var välkänt. Varför skulle Europas skattebetalare betala, och vanliga greker lida, för misstagen hos fifflande politiker och banker? Och varför skulle landet ledas ur krisen av teknokrater och inte av folkvalda politiker? Särskilt som den ”beska medicinen” allt mer framstod som ett gift; medan ekonomin krympte bredde armodet ut sig allt mer.

Sådana frågor låg till grund för vänsteralliansen Syrizas oväntade valseger i januari 2015. Och en spännande vittnesskildring inifrån de tuffa förhandlingarna samma vår visar att liknande synpunkter var vanligare än vad som syntes utåt.

Yanis Varoufakis, ekonomiprofessor och vänsterregeringen Syrizas första finansminister, tar i sin nya bok ”Adults in the room” med oss på en resa in i Europas hemligaste korridorer. Utifrån inspelade samtal med höjdare som IMF-chefen Christine Lagarde och den tyske finansministern Wolfgang Schäuble låter han oss tjuvlyssna när pressmikrofonerna stängts av, tonen mjuknat och sanningen kommer fram.

Lagarde sade exempelvis att åtstramningarna inte *kan* hjälpa landets ekonomi, men att IMF hade investerat för mycket i programmet för att backa ur. Och ordet ”gift” ovan är lånat från Schäuble, som enligt Varoufakis vid flera tillfällen påpekade sin medvetenhet om att avtalen fördjupat krisen.

Varoufakis tuffa stil och motorcykel gjorde att han ofta utmålades som en ensam revolverman. Men till det lilla vänsterpartiet knöt han tung internationell expertis, som Harvardprofessorn Lawrence Summers, finansminister under Clinton, och ekonomipristagaren Jeffrey Sachs,

som omvänts mot åtstramningspolitik efter att själv ha ansvarat för IMF:s katastrofala intervention i Ryssland i början av 1990-talet.

Varoufakis politiska outsiderroll gjorde honom flexibel i förhandlingarna, då Syriza kunde ta avstånd från honom om gräsrötterna blev förbannade. Vilket de ofta blev, då hans förslag ofta var mer ekonomiskt liberala än EU:s. Men på en punkt tänkte han inte ge vika, nämligen omstrukturering av lånen: om räntorna är så höga att nya lån bara används till att betala av gamla finns det ingen anledning att teckna dem.

Men enligt Varoufakis bok fördes några egentliga förhandlingar inte i Europagruppen, som samlar eurozonens finansministrar. Budskapet var: skriv under eller lämna euron. ”Jag hade lika gärna kunnat sjunga svenska nationalsången”, skriver han. Själv tänker jag på Gary Linekers beskrivning av fotboll: ”22 män jagar en boll i 90 minuter och till slut vinner tyskarna.”

I Syrizas övriga ledning fanns länge ett hopp om att Europas socialdemokrati skulle komma till undsättning, och i boken citeras deras storslagna löften om brödraskap. Men när det gällde vågade de inte mucka med Merkel; särskilt inte fransmännen som ju själva led av budgetunderskott och inte ville ha trojkan i Paris härnäst.

Det enda undantaget var franske finansministern Emmanuel Macron, som jämförde behandlingen av Grekland med Versaillesfreden, varpå Merkel fick honom petad från de tysk-franska krissamtalen. Hans valseger visar att även mittenväljarna börjar tröttna på status quo.

Och när Jean-Claude Juncker fick med hela trojkan på ett förslag om en ny överenskommelse, ”som är ömsesidigt gynnsam för Grekland och för Europa som helhet”, då fick den inte ens komma upp på mötet. *Trojka* är ryska för tre hästar som spänts framför en vagn, och tömmarna verkar Angela Merkel ha i ett järngrepp.

”Adults in the room” är full av sådana förbluffande avslöjanden, som visar att det här inte bara är en historia om Grekland utan om hela kontinenten. Vill vi att ekonomin skall göra säkerhetsfrågorna sällskap i den ”djupa staten”, där specialister förmodas styra för allmänhetens bästa?

The Guardian har kallat boken ”en av de bästa politiska memoarerna i historien”, och oavsett om man delar Varoufakis pragmatiska keynesianism eller inte så är detta måsteläsning för Europaintresserade. Boken ger en unik inblick i unionens snåriga beslutsgångar och hemliga maktkamper, och är därtill en spännande politisk thriller om underdogs som tar sig an den globala finanseliten.

Dessutom anstränger sig Varoufakis för att förstå både det mänskliga och det rationella hos sina motståndare, vilket gör att jag känner större sympati för både Merkel och Schäuble. De slets båda mellan målen att rädda eurozonen och att behålla väljarnas förtroende. Problemet var att de var förbundna med en moralisk retorik som de använt för att få till stånd ett första ”räddningspaket”, som i själva verket gick till tyska och franska banker.

Varoufakis trodde att endast en konfrontation kunde få dem att byta kurs. Men denna uteblev då den unge statsministern Alexis Tsipras till slut inte klarade trycket och beslöt skriva under avtalet, varpå Varoufakis avgick och red mot horisonten på sin motorcykel.

Och sagan hade inte varit grekisk utan tragedi.

Nationellt bestod den i att de som tvingades genomdriva åtstramningarna var politiker som svurit på att sätta stopp för dem. Men enligt Varoufakis är tragedin även europeisk, då politiker som gjorde sitt bästa för att skydda Europa i slutändan försvagade kontinenten.

Oförmågan att hitta en lösning, bland annat på grund av avsaknaden av gemensam finanspolitik, avslöjade brister i eurosamarbetet. Frånvaron av demokrati i beslutsprocessen bidrog dessutom till bilden av EU som ett elitprojekt, vilket har underlättat för framväxten av en auktoritär och nationalistisk höger.

Samtidigt tror jag att vänsteridén om illvilliga teknokrater behöver nyanseras. OECD, IMF och EU-kommissionen förespråkar alla skuldlättnader; de som varit svårast att övertyga om en hållbar överenskommelse är folkvalda politiker, och i förlängningen den nordeuropeiska befolkningen. Argumenten för en demokratisering av EU är hedervärda, men det är inte självklart att det skulle hjälpa till att lösa denna typ av kollektiva problem.

Vilket tar oss tillbaka till frågan om hur vi ser på skuld. Under medeltiden låg synden hos utlånaren, som skodde sig på de fattiga. I dag har vi återgått till att se den starkare parten som offer, och precis som i migrationsfrågan har solidaritetsperspektivet gett vika för nationellt egenintresse. För att ekonomiska skuldlättnader ska kunna komma på tal behöver först den moraliska skulden lättas.

Leonidas Aretakis

leonidas.aretakis@dn.se "

"Yanis Varoufakis

Ekonomiprofessor och grekisk före detta finansminister.

Våren 2015 var han regeringspartiet Syrizas huvudförhandlare om ett nytt låneavtal med ”trojkan”, som består av EU-kommissionen, Europeiska centralbanken och IMF.

Varoufakis avgick när Greklands premiärminister Alexis Tsipras skrev under ett nytt låneavtal med EU trots att majoriteten i den folkomröstning han utlyst röstade nej.

Sedan dess har Varoufakis lanserat Democracy in Europe Movement (Diem25) som verkar för demokratisering av EU.

Han har tidigare skrivit några böcker om finanskrisen, samt flera läroböcker i nationalekonomi på förlaget Routledge.

Fem andra böcker om Grekland

Ellen Engelstad

”Syriza och den grekiska våren”

Celanders förlag

En nätt nyöversatt introduktion till krisen som bland annat går igenom hur det nybildade och ungdomliga vänsterpartiet Syriza tog sig från torg till parlament. Boken är skriven av en norsk journalist som också väger in krisens betydelse för vanligt folk. Kajsa Ekis Ekman, som själv skrivit boken ”Skulden – Eurokrisen sedd från Aten” (Leopard, 2013), står för efterordet.

Michalis Mitsopoulos & Theodoros Pelagidis

”Understanding the crisis in Greece – From boom to bust”

Palgrave MacMillan

Två grekiska ekonomiprofessorer tar sig an krisen utifrån ett långsiktigt perspektiv, och fäster stor vikt vid hur statlig misskötsel av ekonomin och korruption inom företagsvärlden såg till att 90-talets snabbväxande ekonomi gasade rätt in i väggen.

Giorgos Papakonstantinou

”Game over: The inside story of the Greek crisis”

Egenutgiven

Ännu en utmärkt insiderbok skriven av Greklands finansminister vid tiden för krisens utbrott. Han förklarar absurditeterna i den grekiska ekonomin, samt det sifferfifflande som hans socialdemokratiska regering företog sig tillsammans med IMF och Tyskland för att få till stånd ett första lånepaket.

Joseph Stiglitz

”The Euro: And it’s threat to the future of Europe”

Allen Lane

Enligt ekonomipristagaren och före detta Världsbankschefen Joe Stiglitz är euron felkonstruerad och bidrog till att fördjupa krisen. Här förklarar han problemen och föreslår två lösningar: en prydlig avveckling eller en ny ”flexibel euro”.

Paul Blustein

”Laid low: Inside the crisis that overwhelmed Europe and the IMF”

McGill-Queen’s University Press

Internationella valutafonden ses ibland som en tondöv koloss som tvingar privatiseringar på fattiga länder. Men enligt denne meriterade ekonomijournalist har institutionen betett sig nyanserat och flexibelt under eurokrisen, medan nationella regeringar har stått för tjockskalligheten. "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

" Martin Nyström: Den spanska gitarren skapade ett helt nytt sound

Den klassiska gitarr som Milos och andra av dagens stjärnor trakterar härstammar alla från den som byggdes av Antonio de Torres Jurado. Han föddes i Almería för 200 år sedan – där även John Lennon sitter staty med gitarr i knät.

När jag för tre år sedan i bergsbyn Chinchon söder om Madrid intervjuade världens mest omsusade klassiske gitarrist, montenegrinen Milos (Karadaglic), påpekade jag att jag under flera dagar hade sett honom ta ett flertal promenader i byn – hela tiden med gitarren med sig. ”Jag lämnar den aldrig ur sikte. Den är ett med min kropp. Ingen annan relation i mitt liv är så stark”, svarade han då. Och menade att det som gjort gitarren till ett så älskat instrument är just den här intimiteten. Den ”alkemiska känsla” som uppstår ”när den egna kroppen vibrerar med gitarrens kropp”.

Den ”klassiska” eller ”spanska” gitarr som Milos och hans gitarristkollegor trakterar härstammar alla från den gitarr som byggdes av den innovative Antonio de Torres Jurado som föddes i Almería i Andalusien den 13 juni för 200 år sedan. För övrigt samma stad där John Lennon skrev ”Strawberry fields” 1966 och därför sitter staty med gitarr i knät.

Torres minne firas nu i gitarrkretsar världen över. För det han gjorde under några decennier i mitten på 1800-talet var att radikalt utveckla den tidigare barockgitarren och vihuelan till ett större och tonstarkare

instrument med sex strängar. En experimenterande process som enligt legenderna kring hans egensinnighet gav upphov till en pusselartad gitarrprototyp som kunde plockas isär och ihop utan lim så att den fick rum i endast en skolåda.

Men instrumentutveckling sker aldrig i ett tomrum utan alltid i dialog med tidens utövande musiker och tonsättare. För Torres del var det Francisco Tárrega (1852–1909) som gav honom de viktigaste impulserna. En tonårig gitarrvirtuos från Villareal som efter att ha rymt hemifrån för att leva bland romska musiker skapade en stil som blandade klassisk romantisk musik med spansk folkmusik och flamenco. En mix som kom att bli typisk för den form av konserterande gitarrmusik som erövrade världen under 1900-talet – främst tack vare den legendariske gitarristen Andrés Segovia (1893–1987) och hans samarbeten med tonsättare som Federico Moreno Torroba, Mario Castelnuovo-Tedesco och Heitor Villa-Lobos.

Klassisk spansk gitarrmusik och flamenco skall inte förväxlas men traditionerna är starkt knutna till varandra. Och Torres-gitarren blev också grunden till den något mindre flamencogitarren. Den som genljuder överallt i Federico Garcia Lorcas diktning tillsammans med tamburiner, kastanjetter och de höga skrien i den djupa sången. Ett läte som suckar, gråter och förtvivlar av kärlek. Och som mullrar dovt när döden anländer på eftermiddagen. En mörk cistern av trä som diktaren vill bli begravd tillsammans med i sanden. Eller som i dikten ur ”Den andalusiska sången” från 1921 i tolkning av Lasse Söderberg: ”Nu börjar/Gitarren sin gråt./Gryningens vinglas/går sönder./Gitarren/ börjar sin gråt./Det lönar sig inte/att hejda den.”

Den klassiska gitarren har färdats långa vägar sedan Torres dagar. Och färgats av sina vandringar i tid och rum. Något som dagens främsta klassiska gitarrister gärna lyfter fram i sina repertoarer. Som Mårten Falk på sitt album ”Nocturnal shadows” som spänner från hemlighetsfull barock till sprakande avantgardism. Eller som The Gothenburg Combos ”Sketches of the world” som är en global resa för två gitarrer mellan fem kontinenter.

När Milos spelar The Beatles på sitt senast album ”Blackbird” smälts arvet från Torres, Tárrega och Segovia samman med en sensibilitet från pop, jazz och bossa nova. Samt från japansk konstmusik i de glasartat stillsamma arrangemang som gjordes av tonsättaren Toru Takemitsu på 1970-talet. Så raffinerade att de får den klassiska gitarren att låta som om den alltid kommer att vara, för att citera The Beatles, ”Här, där och överallt”.

Martin Nyström

martin.nystrom@dn.se "

DN SÖNDAG 11 JUNI 2017

" DelaKampen om folkligheten. I dag kan Emmanuel Macron bryta Marine Le Pens offensiv

Årets franska val till Nationalförsamlingen innebär en omvälvning av landets politiska landskap. Å ena sidan finns det skäl att anta att Nationella fronten nu får betydligt fler deputerade än endast de nuvarande två. Å andra sidan håller Macronismen på att överta Nationella frontens roll som navet i den politiska debatten.

Nationella fronten har sedan ett trettiotal år lyckats med sin strategi att sätta dagordningen, den så kallade ”lepeniseringen av sinnena”. Partiets hållning, språkbruk och lösningar har därmed kommit att dominera mycket av den politiska debatten, för eller emot.

Men trots att partiet under Marine Le Pen har strävat efter normalisering och även genomfört medialt uppmärksammade uteslutningar av ett antal nazistaktivister finns ändå flera ur den gamla kretsen kvar i partiets kärna. Författaren Raymond Castells kunde redan 1999 i partiprogrammet återfinna samtliga 25 punkter från Hitlers tyska nationalsocialistiska arbetarparti från 1920.

Ett av skälen till att Nationella fronten trots det fortsatt att öka beror på att det har fått stor draghjälp av etablerade politiker från olika läger som trott sig kunna utnyttja det publikfriande partiets dragningskraft för egen vinning. President Mitterrand använde Nationella fronten på olika vis under 1980-talet i syfte att splittra högerväljarna. Det lyckades på kort sikt inför presidentvalet 1988 och valet till Nationalförsamlingen 1989. På lång sikt innebar dock manövern ett oväntat stöd för partiet även bland forna vänsterväljare.

Inför sin presidentvalkampanj 2007 anställde också högerkandidaten Nicolas Sarkozy en ny rådgivare, journalisten Patrick Buisson – en känd propagandist närstående Nationella fronten och chefredaktör för den högerextrema tidskriften Minute. Rekryteringen innebar en förändring för Sarkozys politiska utspel och Buisson avslöjade taktiken i detalj i sin bok ”La cause du peuple” från 2016 som bygger på hemliga inspelningar av samtal med Sarkozy.

Dels försköts ämnesvalen genom att fokusera på problemen med invandringen och behovet av en nationell identitet. Men också själva språket förändrades, plötsligt lät Sarkozy allt mer som Jean-Marie Le Pen. Han vann presidentvalet med knapp majoritet, men för högerpartiet innebar kursändringen betydande problem. Väljare förklarade att de hellre röstade på originalet än på kopian.

Inför årets presidentval framställde sig de flesta kandidater som folkligare än någonsin förr, utanför det elitistiska och lätt korrupta ”systemet”. Nu träder också fler nybörjarpolitiker än på länge fram. Av president Macrons kandidater till Nationalförsamlingen kommer över hälften från det civila samhället och saknar partierfarenhet.

Samtidigt imploderar de sedan länge etablerade partierna. Högerns Les Républicains och socialistpartiet slits mellan falanger som hellre ansluter sig till Macronismen, Nationella fronten eller vänstermannen Mélenchon. Men även Front national slits mellan en envis Frexitfalang och Marine Le Pens partiledning, som släppt idén om ett EU-utträde sedan opinionsmätningar visade att ca 70 procent av väljarna var emot den.

Det är inte omöjligt att Macrons nydöpta parti La République en Marche (Republiken på väg) kommer att lyckas inleda en ny era genom att ta över problemformuleringsprivilegiet från Le Pen. Så länge man inte frestas använda Nationella fronten för egna syften.

Journalist och författare till boken ”De hunsades revansch – En resa i fascismens Frankrike” (Bokförlaget DN, 1999).

Bim Clinell "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

" Ditt ansvar, Dan Eliasson

Ett misslyckande ska kallas ett misslyckande, även när det gäller svensk polis. Och det är ett misslyckande av allvarligaste sort som DN avslöjar på nyhetsplats i dagens tidning.

Antalet ”särskilt utsatta” områden har ökat från 15 till 23, enligt Polisens underrättelseavdelning. Åtta nya stadsdelar – bland annat Gottsunda i Uppsala och Lindängen i Malmö – klassas nu som brottsdrabbade i så hög grad att rättsstaten är satt i gungning.

Till polisens definition hör bland annat regelbundet gängvåld och parallella rättsstrukturer som bygger osynliga murar runt hela stadsdelar. Vad följderna blir? Dödsskjutningar som aldrig klaras upp. Öppen narkotikahandel. Religiösa fundamentalister som tar sig allt större friheter.

Hur det kan te sig i praktiken vittnar en man i Lindängen om. Han närmar sig DN:s reporter, lyfter tröjan och visar ett färskt ärr från en skottskada. Det var i mars, mitt på dagen, som två för honom okända män stegade fram och beskyllde honom för att ”ha golat på dem”. En kula gick igenom hans kropp. Ingen har gripits.

I korthet: Staten har tvingats till reträtt. I dess ställe har kriminella byggt egna våldsmonopol, på godtyckets grund och med vardagsterror som maktmedel.

Linda Staaf, underrättelsechef för Nationella operativa avdelningen (Noa), säger till DN att myndighetens utökade lista delvis är en fråga om analysmetod. Enligt henne borde fler områden ha räknats som

särskilt utsatta redan första gången som sammanställningen gjordes. Det var 2015.

Då ringade visserligen myndigheten också in ett litet antal förorter som svävade i farozonen. Men på den listan återfanns inte Lindängen i Malmö, som nu alltså räknas till den mest problemtyngda kategorin. Av de åtta förorter som nu formellt förs över till facket ”särskilt utsatta” var det bara hälften som sågs som riskområden för två år sedan.

Frågan är alltså inte om myndigheten har varit dålig på att identifiera och katalogisera problemen eller om den har brustit i det traditionella polisarbetet. Det verkar röra sig om både och.

Den växande listan över utsatta områden är ett kvitto på flera misslyckanden. Ett är det faktum att bara sju områdespoliser sysslar med förebyggande arbete i hela Uppsala och Knivsta – kommuner med totalt nästan en kvarts miljon invånare. ”Det är ungefär vad vi skulle behöva enbart i Gottsunda”, säger lokalpolisområdeschefen Jale Poljarevius till DN.

Stockholmsinsatsen Mareld inleddes förra sommaren med målet att bryta den onda cirkeln av våld och misstro i Rinkeby/Tensta, Husby, Södertälje och Botkyrka. Men bemanningen är ett stort problem. Det var från början tänkt att man skulle hinna rekrytera 160 poliser till kraftsamlingen på ett år. Men bara 60 tjänster är tillsatta.

Att inte etablera en uthållig närvaro på de platser där polisen behövs som mest är en både dyr och livsfarlig felprioritering. Naturligtvis krävs också sociala insatser för att bryta människors utanförskap. Likaså behövs jobb och bra skolor. Ju tidigare samhället kan ingripa mot ungdomar på glid, desto större lidanden kan alla besparas.

Men utan fler poliser som syns på gatorna och faktiskt även ses gripa brottslingar är det omöjligt att upprätta en känsla av normalitet. Förtroendet för polisen hänger tätt samman med förmågan att klara upp brott. Det gäller inte minst på platser som Lindängen och Gottsunda.

Alldeles för länge har välvilliga politiker och myndigheter tänkt att förortens behov skiljer sig från andra platsers. Men samhällskontraktets första stycke gäller alltid människors säkerhet.

När siffrorna tyder på att den systemhotande brottsligheten sprider sig faller ansvaret därför tungt på rikspolischefen Dan Eliasson. Polisen tycks inte ens förmå uppfylla sina egna planer.

Den moderna kameraövervakningen erbjuder en ljuspunkt, men få tecken tyder annars på att myndigheten håller på att vända kurvorna över anmälda brott som lämnas över till åklagare. Problemen med att tillsätta prioriterade tjänster tyder samtidigt på att polisen fortfarande brister som arbetsgivare. Kvinnor och män i yttre tjänst får varken rätt belöning eller förutsättningar.

Eliasson har hittills inte velat offentliggöra listan över utsatta områden. ”Jättekänsligt”, säger en källa till DN. Det är djupt oroande om polisens högsta ledning tror att problemen kan döljas eller önskas bort.

DN 12/6 2017 "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

"Ett porträtt värdigt Assange

Julian Assange talar med sin advokat om de svenska våldtäktsmisstankarna. ”Det är synd att det är två kvinnor”, säger han, ”om det bara varit en hade man kunnat utmåla henne som en dålig person.” Han ser sig själv som offer för den svenska ”radikalfeminismen”: ”En av kvinnorna ska ha startat en lesbisk nattklubb i Göteborg!”

Advokaten, också kvinna, ser orolig och irriterad ut. Hon försöker inpränta i sin klient att han verkligen inte får använda sådant språk. Assange svarar: ”Ja, jag kommer ju inte att göra det offentligt.”

Det är tydligt att Wikileaksgrundaren i egna ögon är en hjälte. Han släppte regissören Laura Poitras så nära för att hon skulle ge honom det porträtt han förtjänade. Resultatet blev dokumentären ”Risk” med svensk biopremiär i fredags. Det är en märklig film, full av luckor och osäkerhet. Delvis beror det på hur Poitras attityd till sitt föremål förändras under inspelningen. Man kan lugnt säga att den svänger i takt med världens syn på Julian Assange.

De svenska våldtäktsanklagelserna kommer att ta över Assanges liv. Han blir alltmer pressad – men att hans hjältegloria hotar att slockna vill han inte begripa eller erkänna. Intrycket som befästs är av en djupt fåfäng man som inte kan röra sig en halvmeter i ett rum utan att veta exakt var kameran är.

Wikileaks är en spegel av sin skapare. Båda har de ännu följare som kan liknas vid troende. Så sent som i slutet av maj skrev vänsterjournalisten John Pilger ett drypande försvarstal som i sexistiska ordalag vräkte hån över Sverige och alla misstankar mot St Julian. På samma sätt hatas han hett av både amerikansk höger, som ser honom som en spion, och vänster som ger honom och Wikileaks skuld för Hillary Clintons valförlust.

Det senare hinner aldrig avhandlas ordentligt i ”Risk”. Kameran har hunnit slockna när de stora frågetecknen samlas kring Wikileaks roll i de stora läckorna av Clintons kampanjmejl. Om nu informationen ska vara fri, varför blev aldrig Trumpsidan drabbad av samma intrång? Vem gav materialet till Wikileaks från början?

Styrkan i ”Risk” är att den vågar visa tvivel och ändra åsikt, att den inte har fanatikerns blick och varken ser Assange som ängel eller djävul. Den blir i stället ett porträtt av en man som gjort en hel del gott men som samtidigt är en bekräftelseknarkare som går över lik för att själv alltid hamna i uppmärksamhetens centrum.

Nog fick Julian Assange det porträtt han förtjänade, alltid.

Erik Helmerson

erik.helmerson@dn.se "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

" Trumps egoism förgiftar världen

Varför är folk i Vita huset så elaka mot varandra? Kan det vara för att de alla delar övertygelsen att livet är en kamp om egna fördelar? I deras ögon är samarbete bara egoismens täckmantel.

Nyligen skrev två av Donald Trumps viktigaste rådgivare, H R McMaster och Gary Cohn, följande i The Wall Street Journal: ”Presidenten gav sig av på sin första utlandsresa med den klarögda insikten att världen inte är någon ’global by’ utan en arena där nationer, icke-regeringsanknutna aktörer och företag agerar och tävlar om att få övertaget.”

Uttalandet fångar på pricken kärnan i projektet Trump. Det slår fast att egoism är det enda som driver mänskligt beteende. Det har växt fram ur världsuppfattningen att livet är en strid om fördelar. Det antyder att samarbetande grupper är en hycklande täckmantel för det själviska manövrerande som pågår under ytan.

Texten förklarar varför Trumpfolket är så skeptiskt till varje världsomspännande samarbetsprojekt, som Nato och de olika handelsöverenskommelserna. Den underlättar förståelsen av Trumps skäl att hoppa av Parisavtalet om miljön. Den förklarar också varför Trump dras till ledare som Vladimir Putin, de saudiska prinsarna och diverse starka män världen runt. De delar hans centrala åsikt att livet är en oförblommerat självisk strävan efter pengar och dominans.

Dessutom förklarar den varför folk i Vita huset är så elaka mot varandra. De är långt ifrån ett brödraskap, utan deras värld är en grym spelplats där personalen tävlar om att nå framgång.

I artikeln tydliggör McMaster och Cohn den radikala moraliska bortkoppling som präglar detta presidentskap. Enligt denna världsåskådning har moral ingenting med någonting att göra. Osjälviskhet, tillit, samarbete och dygder är sådant vi inte har råd med i allas kamp mot alla. Allt handlar om egenintresse.

Den här filosofin har vi förstås mött förut. Själviska personer med makt har alltid tagit till denna illasinnade realism för att motivera sin egen egoism. Problemet är att synsättet bygger på en missuppfattning av vad det är som driver människans handlande.

Naturligtvis har människor själviska motiv. De söker individuell status, rikedom och makt. Men de drivs också av ett annat slags krafter. De söker solidaritet, kärlek och moralisk tillfredsställelse, en drift som är lika stark – och ibland starkare. Människan är programmerad för samarbete. Lusten att samarbeta är inte något flyktigt utan det främsta av de försprång i utvecklingen som människan har framför de andra djuren.

Människor har en känsla för moral. De har en uppsättning universella instinktiva uppfattningar som bidrar till att dämpa motsättningar. Man behöver inte lära barn vad rättvisa är, det vet de redan. Folk har moralbaserade känslor. De känner vrede inför orättvisor, vämjelse inför girighet, beundran inför storhet och hänförelse inför det heliga. När de möter godhet känner de sig upplyfta.

Folk längtar efter rättfärdighet. De vill känna mål och mening med sina liv. Folk dras till godhet och stöts bort av självviskhet. Jonathan Haidt, socialpsykolog vid New York University, har studerat den lyftning vi känner när vi ser någon utföra en osjälvisk handling. Haidt beskriver ett tillfälle då en kille spontant hoppade ur sin bil för att hjälpa en gammal dam med att skotta bort snön från hennes uppfart.

En av hans vänner, som blev vittne till den lilla gesten, skrev senare: ”Jag kände att jag ville hoppa ur bilen och krama den här killen. Jag ville sjunga och springa eller skutta och skratta.”

Bra ledare som Lincoln, Churchill, Roosevelt och Reagan förstår sig på de faktorer som driver det mänskliga beteendet, men de har också en fot i den värld som handlar om moraliska drivkrafter. De försöker inspirera till trohet genom att visa god karaktär. De försöker motivera handlingar genom att peka på stora ideal.

Realistiska ledare som Trump, McMaster och Cohn försöker avfärda hela denna moraliska tankevärld. Genom att uppträda med naken självviskhet mot andra förgiftar de den allmänna atmosfären och de tvingar andra att uppträda med naken självviskhet mot dem.

Genom att behandla världen som enbart en arena för kamp om övertaget sliter Trump, McMaster och Cohn sönder förhållanden, förstör ömsesidighet, undergräver förtroendet och urholkar den känsla av sympati, vänskap och lojalitet som alla nationer behöver i svåra tider.

Genom att inte se till något annat än det omedelbara materiella intresset förvandlar Trump, McMaster och Cohn USA till en nation som är stötande för alla andras känslor för moral. De får vårt land att se vedervärdigt ut i världens ögon.

George Marshall var ingen lättlurad idealist. Han förstod att USA utvidgade sin makt när landet sträckte ut en hjälpande hand och frivilligt erbjöd ett samarbete mot högre mål. Realister vänder bak och fram på den modellen. De räknar med bråk och drar därför på sig en massa bråk.

Jag önskar att H R McMaster hade studerat Thukydides mer ingående. Då skulle han veta att atenarna la sig till med samma amoraliska ton som han omfattar. ”De starka gör vad de kan och de svaga måste bära sina lidanden.” Med tiden skaffade sig atenarna en oändlig massa fiender och förstörde sitt eget imperium.

David Brooks amerikansk journalist och författare.

Översättning: Lars Ryding "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

Fler stadsdelar särskilt utsatta – trots insatser

Polisens underrättelseavdelning klassar nu 23 områden i Sverige som ”särskilt utsatta”, mot 15 för knappt två år sedan, kan DN avslöja. Rikspolischef Dan Eliasson har hittills inte velat offentliggöra listan. – Det här är jättekänsligt. Utvecklingen går åt fel håll, säger en av DN:s källor.

Nationella operativa avdelningen, Noa, har under våren samlat in mängder av data från landets polisregioner.

Narkotikahandel, gängkriminalitet, social oro och upplevd otrygghet tillhör parametrarna liksom uppgifter om parallell rättsskipning och religiös extremism.

Förhoppningen var att de bostadsområden som i november 2015 klassificerades som ”särskilt utsatta” skulle ha minskat något i antal tack vare förstärkta samhällsinsatser.

Det blev tvärtom.

DN har tagit del av hemligstämplat material från Noas underrättelseavdelning som visar att listan utökats från 15 till 23. De åtta bostadsområden som tillkommit är:

Norrby och Hässleholmen/Hulta i Borås.

Tynnered/Grevgården/Opaltorget i Göteborg.

Karlslund i Landskrona.

Nydala/Hermodsdal/Lindängen i Malmö.

Fittja och Alby i Stockholm.

Gottsunda i Uppsala.

En del av dessa områden borde redan 2015 ha klassats som särskilt utsatta, enligt Linda Staaf som leder Noas underrättelseavdelning. Men den insamlingsmetod som då användes missade på viktiga punkter.

– I jämförelse med förra rapporten har vi nu mer kunskaper och en bättre bild, säger Linda Staaf till DN.

Var utvecklingen har varit mest negativ sedan 2015 vill hon inte säga.

– Från nationellt håll vill jag inte peka ut enskilda områden, det bidrar inte till en förbättring, kommenterar Linda Staaf.

I Uppsala har lokalpolisområdeschef Jale Poljarevius och hans personal kämpat hårt för att förbättra utvecklingen i Gottsunda, där drygt 10 000 människor bor. Att stadsdelen nu klassas om från ”utsatt” till ”särskilt utsatt” känns tungt.

– Jag överlåter åt andra att säga om det är ett misslyckade. Jag vet bara att vi jobbar så hårt vi kan, både när det gäller insatser mot organiserad brottslighet och förebyggande åtgärder som medborgardialog, föräldravandringar och samarbete med skolorna, säger Jale Poljarevius och efterlyser snabba förstärkningar.

– Vi kommer inte att vika en millimeter i Gottsunda. Men vi måste få mer folk. Jag har aldrig haft en så dåliga resurser som nu.

Även i Stockholms län – där de tidigare ”riskområdena” Alby och Fittja nu har förts till kategorin ”särskilt utsatta” – saknas öronmärkta poliser. Den omskrivna kraftsamlingen ”Mareld” går fortfarande efter ett år knappt på halvfart. ”Mareld” drogs i gång sommaren 2016 för att förbättra situationen i de särskilt utsatta förorterna Rinkeby/Tensta, Husby, Södertälje och Botkyrka.

– Vid det här laget skulle vi ha varit 160 poliser, men vi är bara 60. Vi räcker helt enkelt inte till, säger ”Mareld”-samordnaren Gunnar Appelgren.

Bilden är likartad i Västra Götaland och Skåne. Göteborgspolisen tvingades redan 2015 prioritera ned fyra av stadens sex särskilt utsatta områden för att orka satsa mot brottsligheten i Biskopsgården och Hammarkullen. Nu har ett sjunde tillkommit: stadsdelen Tynnered i södra Göteborg med nästan 30 000 invånare. Flera olösta mord har bidragit till att området gått från ”utsatt” till ”särskilt utsatt”.

– Men det gör inte att vi får mer resurser, utan vi måste fortsätta prioritera inom befintliga resurser, kommenterar Erik Nord, chef för polisen i Storgöteborg.

Även i Malmö ser polisen bristande resurser som en förklaring till att ett helt nytt område i södra delen av staden hamnat på listan över ”särskilt utsatta”: Nydala/Hermodsdal/Lindängen med totalt drygt 15 000 invånare.

– Vi vet hur vi ska jobba mot problematiken i detta och våra två tidigare särskilt utsatta områden, det är inte det som är problemet. Men för att göra det på rätt sätt borde vi vara minst hundra anställda till, hävdar polisområdeschef Stefan Sintéus.

Enligt DN:s källor planerade den högsta polisledningen att offentliggöra den nya listan redan för en månad sedan. Men rikspolischef Dan Eliasson ska ha sagt nej.

– Det är krisstämning. Ledningen inser att den måste presentera en trovärdig handlingsplan, problemet är bara att det inte finns särskilt mycket att göra, uppger en person med god insyn.

– Man har redan försökt med att få ut chefer på fältet och frigöra polisresurser genom att ta in civilanställda. Inget har funkat.

Andra kompletterar bilden.

– Det här är jättekänsligt. Eliasson satsar allt på att få resultaten att vända, men här går utvecklingen åt helt fel håll, säger en källa.

DN har förgäves sökt Dan Eliasson.

– Rapporten är inte klar ännu och kan komma att justeras. Därför avvaktar han med att kommentera, meddelar presschef Linda Widmark.
Noas underrättelsechef Linda Staaf tillbakavisar att offentliggörandet skulle betraktas som känsligt. Fördröjningen beror, enligt henne, delvis på att polisen nu ”för en dialog” med berörda kommuner.
– Vi vill ha en god samverkan med dem och det innebär bland annat att de ska få vår bild innan de får läsa om det här i tidningen, säger hon och framhåller att ansvaret nu vilar på hela samhället.
Lasse Wierup
lasse.wierup@dn.se "

"Fakta.
Ett särskilt utsatt område kännetecknas av:
Parallella samhällsstrukturer.
Svårigheter för polisen att fullfölja sitt uppdrag.
Obenägenhet hos befolkningen att delta i rättsprocesser.
Närhet till andra utsatta områden.
Våldsbejakande religiös extremism.

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

" Lindängen ett av områdena med hög kriminalitet

Malmö. Flera mord, skottlossningar och en polisbilsbrand. Lindängen i Malmö har under det senaste året varit hårt utsatt för grov brottslighet. Nu hamnar stadsdelen på polisens lista över särskilt utsatta områden.

Fredag eftermiddag på Lindängens torg i Malmö. I livsmedelsbutikens fruktstånd råder det full kommers. Familjer med barnvagnar och fullpackade matkassar släntrar över torget, några ungdomar cirkulerar runt med sina hoverboards och på pizzerians uteservering sitter ett gäng farbröder och dricker öl.

– Det här är en plats som byter skepnad vissa tider på dygnet. Många känner att det har blivit en positiv förändring den senaste tiden, men samtidigt har vi medborgare som inte vågar gå ut och köpa mjölk under mörka kvällar, säger Zoran Markovic.

Han är strategiskt ansvarig för polisens brottsförebyggande arbete i Lindängen. Stadsdelen ingår i lokalpolisområdet Malmö söder tillsammans med bland annat Nydala och Hermodsdal, ett område som nu finns med på polisens Nationella operativa avdelnings (Noa) lista över särskilt utsatta områden.

– Vi har stora problem med narkotikaförsäljning i området. Förra året skedde nästan hälften av alla mord i Malmö här och vi hade dessutom en polisbilsbrand, säger Zoran Markovic.

Han berättar att polisen just nu har två prioriteringar i Lindängen. Dels försöker man få bukt med den grovt kriminella verksamheten genom ökad polisnärvaro, fler spaningsinsatser och tillslag mot narkotikaförsäljningen i området. Dels jobbar man långsiktigt genom att bygga relationer med ungdomarna som bor här.

– Sammanlagt har vi genomfört 69 olika aktiviteter tillsammans med andra aktörer. Vi har bland annat trygghetsvandringar med Svenska kyrkan och den lokala moskén, ett fotbollsprogram med Malmö FF och en entreprenörskurs för unga.

Som en del i arbetet mot narkotikaförsäljningen har en tillfällig övervakningskamera monterats upp på en strategiskt viktigt plats vid torget.

– Kameran har gett 60 procent mindre brottslighet när det gäller narkotika och skadegörelse kopplat till den platsen och nu har vi ansökt om permanent kameraövervakning på två ställen i området, säger Zoran Markovic.

Zaman Alturky tycker att kameraövervakningen är bra. Han driver en tobaksbutik i en gränd intill torget och var i höstas med om ett rån.

– Det hände på kvällen när jag stod i kassan. Det kom in maskerade män och rev ned allt som fanns på hyllorna. Nu tycker jag att det har blivit säkrare. Det är bra med kamerorna och att polisen är här oftare, säger han.

På torget kommer två unga killar fram och vill prata. Den ene drar upp sidan på sin grå luvtröja och visar ärr efter ett pistolskott.

Händelsen inträffade en gata bort i mitten av mars (för övrigt på samma gata som en 48-årig man sköts ihjäl 2012). Klockan var tre på eftermiddagen, solen sken och barnen lekte på innergårdarna runt omkring.

– Jag var på väg hem efter att ha varit ute med min bror när två maskerade killar med pistol kom fram och började tjafsa. De påstod att jag hade golat på dem, säger killen som vill vara anonym.

Han är 28 år, har bott på Lindängen i hela sitt liv och säger att han inte har en aning om vilka de maskerade männen var eller vad de egentligen ville. En av dem sköt två skott, varav ett träffade. Ryggraden skadades och han är nu sjukskriven från sitt arbete inom restaurangnäringen, men läkaren säger att han kommer att klara sig utan långvariga men.

– Jag har fått ögon i nacken efter detta. Ingen har gripits och ibland känner jag mig rädd. Men det var mest precis efter att det hade hänt.

Att Lindängen nu klassas som ett särskilt utsatt område ser han både för- och nackdelar med.

– En nackdel är att en del kommer att spela tuffa, ”kolla, vi bor i ett kriminellt område”. Sedan finns här absolut saker att ta tag i, men de flesta som bor här är faktiskt bra. Kolla där bara, säger 28-åringen och pekar mot pizzerians uteservering.

Den senaste halvtimmen har gänget som sitter där blivit allt gladare. Ölet flödar och gesterna är yviga.

– Det är alltid samma gäng. Visst är det skönt? Alla känner alla här, det finns en bra gemenskap.

Vi har bland annat trygghetsvandringar med Svenska kyrkan och den lokala moskén, ett fotbollsprogram med Malmö FF och en entreprenörskurs för unga.

Zoran Markovic, strategiskt ansvarig för polisens brottsförebyggande arbete i Lindängen, berättar om aktiviteter för unga.

Hanna Johansson "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

" Nya detaljer stärker bilden att ryske översten rekryterats

Den ryske översten från Rimbo planerade för ett liv i Sverige och drömde om att få hit barn och barnbarn. DN kan nu avslöja nya detaljer om den ryske spionen som dömdes till tolv års fängelse i Ryssland. Dokument stärker bilden att han hoppat av från Ryssland och rekryterats av Sverige.

För två veckor sedan avslöjade Dagens Nyheter att en rysk överste, Andrey Belyaev, under flera år levt med sin familj i Roslagen.

Belyaev avtjänar nu ett tolv år långt fängelsestraff i Ryssland för landsförräderi. DN:s granskning har visat att Andrey Belyaev på 1990-talet tjänstgjort som diplomat på ryska ambassaden i Stockholm – en befattning som experterna menar bara var en täckmantel för hans riktiga uppdrag i Sverige, som spion för den ryska militära underrättelsetjänsten GRU. Den ryska domen mot honom visar att han i något skede bytte sida och med all sannolikhet värvades av svensk underrättelsetjänst som agent.

Efter publiceringen har DN fått kontakt med nya vittnen som kände översten och som berättar nya detaljer om Belyaevs liv i Sverige mellan december 2009 och december 2014. Konturerna av en mycket speciell person framträder. Han hade hela björkstammar inomhus som dekoration. När han under den första vintern i Sverige levde i ett ensligt beläget torp åkte han och sonen skidor i flera kilometer varje dag för att komma till skolbussen.

– Han sa att det inte var något problem, att han var van vid snö eftersom han kom från Sibirien.

Han visade också stort intresse för Sverige och svensk kultur. En granne berättar hur han brukade komma över och låna klassiska svenska böcker, bland annat ”Hemsöborna” och ”Gösta Berlings saga”.

Andrey Belyaev levde i Sverige med sin fru och sin yngsta son. Kvar i Ryssland fanns de två äldre barnen, en dotter född 1986 och en son född 1988. Han hade också fått barnbarn. Enligt flera källor drömde han om att även de äldre barnen skulle flytta till Sverige. Särskilt hustrun talade ofta om att hon saknade barnen i hemlandet.

– De önskade att dottern skulle gifta sig i Sverige, säger en bekant.

För bekanta i omgivningen hävdade Belyaev att han var biolog och i Sverige som gästforskare. Han åkte ofta ut på campingresor i skärgården för att samla ”forskningsmaterial”. Ibland tog han med sonen på turerna.

Personer i hans närhet blev fundersamma kring hans biologikunskaper.

– Jag frågade någon gång om han visste vad någon blomma hette och liknande men han hade ingen koll.

DN:s granskning har tidigare visat att han inte var någon gästforskare. Nya dokument som DN tagit del av visar också att han knappast heller kan ha varit biolog. När han under 2012 studerade på komvux i Norrtälje fick han betyget F, ej godkänd, i grundkursen i biologi.

En familj som hade återkommande kontakt med familjen Belyaev berättar om hur de ibland brukade skoja om att han kanske var rysk spion eftersom han betedde sig märkligt och bytte telefonnummer ofta.

Andra ger en helt motsatt bild och säger att de aldrig hade kunnat föreställa sig att han skulle kunna vara spion. En person beskriver familjen som ”trevliga, sympatiska människor som hela tiden sökte kontakt”.

I mars 2013 beviljades familjen permanenta uppehållstillstånd. I det delvis sekretessbelagda beslutet som DN nu tagit del av i sin helhet framgår att Andrey Belyaev i sin ansökan hänvisar till ”speciella omständigheter”. Dessa förklaras inte närmare, men efter en utredning beviljar Migrationsverket ansökan. I beslutets hemliga del skriver de att det finns ”synnerliga skäl” för att ge familjen uppehållstillstånd. Lagparagrafen som det hänvisas till gäller personer som ”har särskild anknytning till Sverige”.

Under åren i Sverige fick han omfattande hjälp från Svenskar. En framgångsrik affärsman gav honom ett jobb, utbildning och en bil. Affärsmannen köpte dessutom en villa för 1,9 miljoner kronor till honom. Att han som rysk medborgare fick permanent uppehållstillstånd efter mindre än tre år i Sverige talar också för att han hoppat av från Ryssland.

I Sverige finns det bara en enhet som skulle kunna ligga bakom rekryteringen av en rysk överste, Kontoret för Särskild inhämtning, KSI. Enheten är en del av den Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten, Must, och är så hemlig att till och med identiteten på chefen skyddas av sekretess. Uppdraget är att ta till vara tillfällen till underrättelseinhämtning med ”särskilda metoder”. Hur det arbetet går till är det mycket få personer som känner till. Ett av få fall som nått allmänheten är från 1996, då rysk säkerhetstjänst avslöjade en KSI-operation i S:t Petersburg. En svensk kurir greps när han överlämnade 2 000 dollar till en person på Marinmuseet i S:t Petersburg. I utbyte fick han en rysk docka med fotografier av hemliga handlingar i.

Flera experter som DN har talat med säger att det mest troliga är att Andrey Belyaev rekryterades av KSI innan han kom till Sverige 2009. Sannolikt inleddes rekryteringsprocessen redan under 1990-talet när han var stationerad på ryska ambassaden i Stockholm.

Under 2014 händer något. De vuxna barnen som i augusti har visum till Sverige kommer aldrig. I slutet på december reser så hela familjen i all hast hem till Ryssland. Bekanta beskriver att resan sker mycket plötsligt. Nya uppgifter visar samtidigt att Andrey Belyaev in i det sista ändå planerade för ett liv i Sverige. Under hösten 2014 studerade han på distans vid Umeå universitet, han hade också antagits till en flerårig masterutbildning i företagsekonomi vid Gävle högskola.

Enligt flera bedömare som DN talat med kan den ryska säkerhetstjänsten ha insett att Andrey Belyaev hoppat av och använt de två kvarvarande barnen i Ryssland som påtryckning för att få honom att resa hem.

I oktober 2015 grips Andrey Belyaev av ryska säkerhetstjänsten, misstänkt för landsförräderi. I oktober 2016 döms han till 12 års fängelse för att ha lämnat över hemlig information till främmande makt.

Must har avböjt att kommentera fallet. DN har ställt frågor till det ryska försvarsministeriet som lovat att svara men ännu inte återkommit.

Mattias Carlsson

mattias.carlsson@dn.se "

" **Detta har hänt.**

I oktober 2016 döms den ryske översten Andrey Belyaev till tolv års fängelse för landsförräderi. Fallet omgärdas av sekretess men från den ryska domstolen i Moskva blir det känt att mannen har haft uppehållstillstånd i Sverige. DN granskar fallet och kan visa att mannen mellan åren 2009 och 2014 levde i Roslagen med sin familj. Dessutom har mannen tjänstgjort på ryska ambassaden i Stockholm mellan 1997 och 2000.

Experter som DN talat med är övertygade om att mannen varit i Sverige på uppdrag för den ryska militära underrättelsetjänsten, GRU.

Enligt domstolen i Moskva har mannen lämnat över hemliga uppgifter till främmande makt. Vilket land det handlar om är hemligt men DN:s granskning visar att det med stor sannolikhet är Sverige. "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

"Tyrannosaurus rex saknade fjädrar

Tyrannosaurus rex och andra stora rovdinosaurier tycks ha haft samma typ av hud som vanliga reptiler. Huden var täckt av glatta fjäll, inte fjädrar som många antagit. Möjligen kan köttätaren ha haft fjädrar på huvudet.

Forskarna bakom studien, publicerad i Biology Letters, har analyserat fossila hudavtryck från de stora bestarna, och drar slutsatsen att såväl T. rex som närbesläktade arter inom släktena Albertosaurus, Daspletosaurus, Gorgosaurus och Tarbosaurus saknade fjädrar.

Möjligen kan de ha haft fjädrar på huvudet eller armarna, men inte på själva kroppen.

Hudavtrycken som granskats härrör från en T. rex som hittats i Montana i USA. Det som finns kvar är bitar av huden från nacken, bäckenet och svansen. Allt tyder på att djuret i huvudsak var täckt av typiska reptilfjäll.

Forskarna tittade också på hudavtryck från de närbesläktade arterna. Inte heller dessa bär spår efter fjädrar.

Detta gör säkert många besvikna. Fåglarna härstammar från små rovdinosaurier och många av de senare var också fjäderbeklädda. Det har lett till spekulationer om att T. rex kunde ha liknat en jättelik marklevande rovfågel.

I åtminstone ett fall verkar hypotesen ha stämt. En tidig föregångare till tyrannosaurierna, Yutyrannus från Kina, hade av allt att döma fjädrar på kroppen.

Men Yutyrannus, som levde för 125 miljoner år sedan, fick ingen efterföljare. Drygt 50 miljoner år senare, när Tyrannosaurus, Tarbosaurus, Daspletosaurus och de andra bjässarna levde var fjädrarna borta.

Forskarna tror att orsaken är tyrannosauriernas tilltagande gigantism. Arterna inom familjen tenderade att bli allt större med tiden, tills kulmen nåddes med T. rex som vägde uppemot tio ton.

Att mindre dinosaurier bar fjädrar kan ha att göra med behovet av isolering mot kyligare väder. Men klimatet var mycket varmt för 66 miljoner sedan då T. rex levde. I ett sådant klimat har djur med mycket stor kroppshydda inget behov av päls eller isolerande fjäderdräkt.

TT "

"Fakta. En familj rovdinosaurier

Tyrannosaurierna var en familj rovdinosaurier som levde under slutet av kritperioden för 80–66 miljoner år sedan. De fanns i östra Asien och i Nordamerika men inte på andra kontinenter.

Totalt är 14 släkten beskrivna, varav många är dåligt kända på grund av fragmentariska fossil.

Den sista, och största, arten var Tyrannosaurus rex.

Källa: Biology Letters, Science, Nature "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

" Emmanuel Macron är historisk

Analys. Paris. Höger-vänsterskalan grundades en gång i tiden i Frankrike. Men i går, söndag, gick ett kraftigt skalv genom denna politiska och ideologiska uppdelning som kan få följdverkningar i åratal framöver. Emmanuel Macron är därmed redan historisk – bara en dryg månad efter makttillträdet.

Det var i Paris som uppdelningen mellan höger och vänster användes för första gången i politiken – efter franska revolutionen 1789. De mer revolutionära, förändringsbenägna delegaterna satte sig till vänster om ordföranden i nationalförsamlingen, medan de mer konservativa hamnade i ett block till höger.

”Vi ville undvika de skrik och oförskämdheter som hade fritt fram i det andra lägret”, förklarade en av ledamöterna, baron de Gauville, när det begav sig.

Den tidens press var inte sen att haka på den nya, pedagogiska förklaringsmodellen av landets politik, som annars ofta kunde förefalla en smula kaotisk. Någon marxistisk ideologi fanns inte då – men när den fick genomslag nära ett århundrade senare valde fackföreningsaktivister, kommunister och andra snart att identifiera sig som ”vänster”.

Så kommer söndagens jordskalv i fransk politik att ändra på hur vi tänker kring politikens kategorier? Ja och nej, tror jag.

Det Emmanuel Macron lyckats med i detta val är att bryta upp det tvåpartisystem som Frankrike präglats av allt sedan 1958, då president

Charles de Gaulle drev igenom den författning som ofta kallas Femte republiken.

Det är en makalös bedrift i sig.

Majoritetsvalsystem med två valomgångar, som det i Frankrike, har en tendens att gynna stora, etablerade partier – och i många år var det den traditionella högern i Republikanerna och vänstern i Socialistpartiet som turades om att regera landet. Mindre, mer extrema partier, stängdes ute, oavsett om det var kommunister eller fascister.

Att Macrons nybildade mittenparti La République en marche nu ser ut att bli landets största parti och skaffa sig egen majoritet i nationalförsamlingen är därför i sanning sensationellt – och kan ändra det politiska landskapet lång tid framöver.

Men det innebär inte nödvändigtvis att höger-vänsterskalan försvinner.

Först och främst är detta ett symtom på krisen för de etablerade partierna i Frankrike.

För vänstern i Socialistpartiet – som suttit vid makten de senaste fem åren – är detta ett katastrofval utan like. Socialisterna spås bara få mellan 20 och 35 mandat, vilket är ett enormt tapp i förhållande till de 280 platser som partiet har i dag. Kontrasten mot Labours framgångar i Storbritannien kunde heller knappast vara starkare.

Även den traditionella högern i Republikanerna backar kraftigt, även om det tros bli landets näst största parti.

Det som gör att frågan om höger–vänsterskalans framtid kan lyftas är att det senaste årets politiska debatt i Frankrike inte enbart handlat om brist på förtroende för de etablerade partierna.

Här finns också en annan och mer ideologisk dimension, som handlar om annat än höger och vänster.

Macrons budskap om fortsatt globalisering, bevarande av institutioner som Nato och EU, liberal marknadsekonomi och kamp mot gemensamma problem som klimatförändringarna har stått i kontrast mot globaliseringskritiker som Marine Le Pen och även i viss mån vänsterradikalen Jean-Luc Mélenchon (som dock förvisso betonar kampen mot klimatförändringarna i sitt program).

Både Le Pens högerextrema parti Nationella fronten och Mélenchons Det okuvade Frankrike gick också framåt i söndagens val – även om de hade hoppats på större framgångar.

Le Pen hade hoppats att Nationella fronten skulle få minst 15 platser i nationalförsamlingen, för att kunna bilda en partigrupp och få ökat partistöd – något partiet nu ser ut att missa.

Det är ett svagt resultat av Nationella fronten – särskilt med tanke på att Marine Le Pen fick nästan 11 miljoner röster i andra omgången av presidentvalet. Le Pen riskerar nu att ifrågasättas internt, och splittringen i partiet kan tillta.

Det återstår också att se om Jean-Luc Mélenchon kan hålla i gång engagemanget bland sina anhängare. I Det okuvade Frankrike har Mélenchon själv ofta stått i fokus, trots att han ständigt upprepar att det är partiprogrammet och inte han själv som är det viktiga. Denna personcentrering är problematisk för ett vänsterparti som vill hålla liv i gräsrötterna – och de närmaste månaderna lär visa i hur hög grad.

Erik de la Reguera

erik@delareguera.se "

"Fakta.

Valet till det franska parlamentet hålls i två omgångar, den 11 och den 18 juni. 577 ledamöter väljs, i lika många valkretsar. Av dem finns 22 i franska områden utanför Europa och 11 väljs av franska medborgare utomlands. 7 881 kandidater ställer upp. Bara en liten del av valkretsarna väntas bli avgjorda i första omgången.

Kandidaterna representerar, i huvudsak, fem större partier: President Emmanuel Macrons mittenrörelse La République en marche, högerns Republikanerna, Socialistpartiet, vänsterns Det okuvade Frankrike samt högernationalistiska Nationella fronten.

Om någon får över 50 procent av rösterna (minst 25 procent av de röstberättigade) i en valkrets är det avgjort redan i första omgången, personen får mandatet som valkretsen gäller. Om ingen får över 50 procent går de kandidater som fått ett stöd på lägst 12,5 procent av de röstberättigade vidare och den som får flest röster i andra rundan vinner. TT "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

Presidentens nya parti mot storseger

Emmanuel Macron surfar vidare på framgångsvågen. Efter storsegern i det franska presidentvalet för en månad sedan ser hans parti – med bara ett år på nacken – ut att få en historiskt stor majoritet i parlamentet.

Inte på 24 år har ett franskt parlamentsval resulterat i ett liknande jordskred.

Enligt prognoser strax efter vallokalernas stängning klockan 20 på söndagskvällen får presidentens parti La République en marche, LREM, drygt 32 procent av rösterna, vilket översatt till mandat skulle innebära mellan 415 och 455.

Det är långt över de 289 som krävs för majoritet i Nationalförsamlingen. Senaste gången något liknande ägde rum var 1993, då en koalition av borgerliga partier nådde 485 mandat. President då var socialisten François Mitterrand, som tvingades leva i ”samboförhållande” med en fientlig regering.

Macron själv valde att inte kommentera valet på söndagskvällen, men är säkerligen mycket nöjd. Siffrorna överträffar till och med de sista opinionsmätningarna som gav LREM runt 30 procent.

Och för ett parti som bildades i april 2016 är det naturligtvis ett remarkabelt resultat. LREM:s kandidater är ett hopplock av tidigare socialister och liberaler, samt en icke föraktlig andel som inte alls har sysslat med politik tidigare.

Att många av dem nu ser ut att väljas in är förstås till stor del presidentens förtjänst. Hans första månad i Elyséepalatset har präglats

av framgångar, inte minst utrikespolitiskt. Hans sätt att stå upp mot världspolitikens machomän Donald Trump och Vladimir Putin har dragit ned applåder både på hemmaplan och utomlands.

Ett lojalt parlament behöver han nu för att genomföra delar av sitt program som är mindre publikfriande, särskilt reformer av arbetsrätten som Macron menar kan få fart på Frankrikes ekonomi och minska den höga arbetslösheten.

I praktiken var det bara ytterst få kandidater som valdes redan på söndagskvällen. För detta krävs 50 procent av rösterna i en valkrets. Men inför den andra omgången på söndag kommer LREM:s kandidat i de flesta fall att vara en av två som möts i ”finaler” runt om i Frankrike.

För sex av ministrarna i Macrons regering var valet särskilt nervpirrande. Presidenten hade förklarat att de regeringsmedlemmar som ställde upp i valet och förlorade också omedelbart skulle lämna in sina avskedsansökningar som ministrar.

Men som ett tecken på partiets framgång verkar ministrarna ha klarat sig bra. Även korruptionsanklagade Richard Ferrand – en av Macrons närmaste – leder med 34 procent av rösterna i sin valkrets i Bretagne, och ställs i andra omgången mot en republikan som bara fick 18 procent på söndagen.

Tvåa i valet är Republikanerna, det traditionella högerpartiet, med 21 procent, vilket motsvarar mellan 70 och 110 mandat. Det är en sensationell tillbakagång – en halvering av det resultat partiets föregångare fick i valet 2012.

Men nedgången hamnar ändå i skuggan av Socialistpartiets katastrofala resultat. Med prognoser runt 10 procent väntas partiet få 20-30 mandat i den nya Nationalförsamlingen, att jämföra med de 280 det fick för fem år sedan.

Klämt mellan tidigare socialisten Macrons nya centerparti och karismatiske vänsterradikalen Jean-Luc Mélenchons Det okuvade Frankrike hotas nu det stolta partiet – en av dominanterna i fransk efterkrigspolitik – av utplåning.

Partiledaren Jean-Christophe Cambadélis, som själv slogs ut, kunde inte dölja sin bitterhet.

– Det är varken sunt eller önskvärt att en president som har valts bara för att väljarna ville rösta mot Nationella fronten får maktmonopol i parlamentet.

Han och flera andra talar redan om faran i att Macron och hans parti får regera utan någon egentlig opposition.

Ett parti som gärna vill se sig som oppositionen är ultranationalistiska Nationella fronten. Med 14 procent blir det visserligen tredje största parti, men det väntas knappt räcka till någon ökning från de två mandat partiet har i dag. Mellan ett och fem mandat tror Ipsos på i sin prognos – beroende på att partiet nästan aldrig ökar nämnvärt i andra omgången.

Partiledaren Marine Le Pen ser dock ut att väljas in, efter ett resultat på 46 procent i sin valkrets i Hénin-Beaumont i norr. Hennes andreman Florian Philippot, som ställde upp i Lorraine, hoppades på en ”mobilisering” i andra omgången.

– Det här är en besvikelse för oss, vi har framför allt drabbats av att så få gick och röstade, sa han.

Valdeltagandet var mycket riktigt rekordlågt. Hela 51,2 procent av väljarna valde att stanna hemma, enligt institutet Ipsos.

Ingmar Nevéus

ingmar.neveus@dn.se "

"Emmanuel Macron är född i Amiens den 21 december 1977. Han är sedan 2007 gift med Brigitte, född Trogneux 1953. Paret har inga egna barn, men Brigitte har sonen Sébastien och döttrarna Laurence och Tiphaine samt sju barnbarn. Paret bor i Le Touquet-Paris-Plage vid Engelska kanalen.

Macron grundade i april 2016 vänstermittenrörelsen En marche. Han var ekonomisk rådgivare i administrationen hos president François Hollande 2012–14 och satt som ekonomiminister i premiärminister Manuel Valls regering 2014–16. TT "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

”Unge Trump var mobbaren som hatade att förlora”

Unge Donald Trump var som en miniatyr av den bombastiske mannen som till slut blev USA:s president – det vittnar personer i hans närhet under uppväxtåren om. Egenskaperna fanns där redan i barndomen: en orädd mobbare som vägrade erkänna misstag eller be om ursäkt. – När jag tittar på mig själv i första klass och när jag tittar på mig nu, så är jag i princip likadan, säger Donald Trump.

Donald Trump kritiseras återkommande för att vara en mobbare som aldrig erkänner när han gör ett misstag. Han beskrivs som bufflig, impulsiv och frispråkig. Och han framställs genomgående som en man som har en dragning till makt, extrem lyx och vackra kvinnor.

Bilden av USA:s president som den hänsynslöse miljardären med en svartvit syn på världen där människor delas in i vinnare och förlorare förmedlas dagligen genom oräkneliga nyhetsinslag. Senast när han talade om terroristerna som låg bakom självmordsdådet mot en Ariana Grande-konsert i Manchester den 22 maj och beskrev dem som ”onda förlorare”. Och listan över hur han delar in folk i vinnare och förlorare, eller vänner och fiender, går att göra lång.

Presidentens uppmärksammade egenskaper har också fått många att kalla honom barnslig. Bland annat har New York Times-kolumnisten David Brooks, som även har medverkat i Dagens Nyheter, beskrivit hans brister vad gäller koncentration, självinsikt och förmåga att sätta sig in i andras situation innebär att ”världen leds av ett barn”.

Mycket tyder på att det finns en tydlig röd tråd genom hela Donald Trumps liv vad gäller hans egenskaper. Genom en lång rad intervjuer med personer som fanns i hans närhet under uppväxten har journalisterna Michael Kranish och Marc Fisher i boken ”Trump Revealed” kunnat skapa en bild av hur Donald Trump var som barn – och den stämmer väl överens med hur han sedan har levt sitt vuxna liv och även agerat som president. ”Han var Trump i miniatyr”, rapporterar Washington Post och hänvisar till innehållet i boken.

Familjen Trumps hus i området Jamaica Estates i Queens i New York visade flera tecken på att de boende hade mycket pengar. Bland annat stod det två bilar av märket Cadillac på uppfarten med ”FCT1” och ”FCT2” – baserat på Donalds pappa Fred C. Trumps initialer – som registreringsnummer.

– Ingen hade personliga registreringsskyltar på den tiden, säger Ann Rudovsky, som växte upp i närheten av Donald Trump när han var barn.

Till och med i det välmående villaområdet där Donald Trump – som kallades ”Donny”, ”The Trumpet” (”Trumpeten”) eller ”Flat Top” (ungefär ”Helikopterplattan”, på grund av sin frisyr) av sina kompisar – skilde familjen ut sig. Huset med 23 rum hade bland annat ett internt interkomsystem och färg-tv. Dessutom hade familjen både en anställd kock och en chaufför.

Donald började mobba andra redan som mycket ung. Dennis Burnham var fyra år yngre än Donald Trump och förhindrades av sin mamma att umgås med den äldre pojken.

– Donald var känd för att vara en mobbare. Jag var ett litet barn och mina föräldrar ville inte att jag skulle få stryk, säger Dennis Burnham enligt tidningen.

I lekskolan tillhörde Donald pojkarna som drog flickorna i håret och inte räckte upp handen och väntade på sin tur för att få prata, som skolans regler krävde.

Så småningom blev det så vanligt att Donald Trump fick kvarsittning att straffet gick under förkortningen ”DT” – Donald Trumps initialer.

”Håll dig borta från Trump” – det var uppmaningen en annan granne, Steve Nachtigall, fick från sin mamma under barndomen. Han berättar om en speciell incident som understryker hur den unge Donald Trump använde våld mot andra barn. Donald och hans kompisar ska vid tillfället ha cyklat runt i villaområdet och ”skrikit och svurit väldigt högt”. Och plötsligt ska de ha hoppat av sina cyklar och börjat slå på en pojke.

– Det är liksom som ett litet videoklipp som har fastnat i min hjärna eftersom det var så ovanligt och skrämmande vid den åldern. Han var en högljudd mobbare, säger Steve Nachtigall.

Men Donald Trumps våldsanvändning som barn sträckte sig enligt honom själv inte till att bara innebära att han slog andra barn. Vid ett tillfälle i andra klass ska han ha slagit en lärare i ansiktet och därmed gett honom en blåtira. Donald Trump motiverar själv händelsen i sin självbiografi ”The Art of the Deal”: ”Jag tyckte inte att han visste något om musik, och jag blev nästan relegerad”, skriver han.

Det häftiga temperamentet är också någonting som Donald Trump själv menar finns kvar hos honom.

– När jag tittar på mig själv i första klass och när jag tittar på mig nu, så är jag i princip likadan, säger han enligt Washington Post.

I takt med att han som barn hade bekymmer med att inordna sig i skolans rutiner, vilket resulterade i sämre betyg och irriterade lärare, visade det sig att Donald Trump hade en stor talang när det gällde sporter.

Flera av den vuxne Donald Trumps kännetecken skulle också kunna spåras till hur hans föräldrar agerade och behandlade honom. Hans mamma, Mary Trump, beskrivs ha älskat uppmärksamhet och brukade placera sig i centrum vid olika tillställningar.

Donald Trumps pappa, Fred Trump, beskrivs som en ”sträng och formell” man som alltid bar både slips och kavaj, även hemma. Han tjänade stora pengar genom olika fastighetsaffärer och ska ha varit en konservativ republikan som speciellt uppskattade den kontroversielle senatorn Barry Goldwater som ställde upp i 1964 års presidentval mot Lyndon B Johnson. (Goldwater förlorade valet mot den demokratiske kandidaten efter att en mängd psykologer och psykiatriker hade beskrivit honom som ”mentalt instabil” och olämplig som kandidat – något som senare kom att ge upphov till vad som populärt kallas Goldwater-regeln, vilken innebär att det amerikanska psykiatriförbundet avråder sina medlemmar att ställa en psykiatrisk diagnos på en person utan att göra en riktig undersökning. Detta bröt dock många medlemmar mot när de under hösten 2016 åter varnade för att en kandidat i valet var psykologiskt olämplig att bli president. Den här gången gällde varningen Donald Trump.)

Det luxuösa livet i Queens fick dock ett abrupt slut när hans far plötsligt tog honom från den vanliga skolan och skickade honom till militärinternat: New York Military Academy runt tio mil norr om New York. Anledningen: Donald Trumps olika bus hade gått för långt.

Förändringen var tung för Donald Trump.

– Det var som någon ryckte undan mattan för honom, säger Irik Sevin som gick på samma skola som Donald Trump.

Men så småningom började Donald Trump anpassa sig till sitt nya liv, som innebar militärisk disciplin, tvång att bära uniform, och att väckas av revelj – ett liv som innebar en stor skillnad mot det bekväma livet i det stora huset i Queens.

– Till en början gillade han inte idén att bli tillsagd vad han ska göra, som att bädda, putsa skorna, borsta tänderna, tvätta handfatet, göra läxorna, säger Theodore Dobias, som hade ansvaret på internatet.

Donald Trump började dock allt eftersom trivas på den nya skolan. Bland annat ska han fortsatt ha utmärkt sig i olika idrotter, bland annat i baseboll och amerikansk fotboll. Och han fick medaljer för att han höll så god ordning och började visa stolthet för sina betyg.

Theodore Dobias upptäckte hur Donald Trump började utvecklas under sin tid på militärinternatet och hur det blev alltmer tydligt att Trump ville vinna och nå framgångar.

– Han ville bli nummer ett. Han ville få uppmärksamhet. Han ville få erkännande. Och han gillade komplimanger, säger han.

Efter examen från New York Military Academy föll också de sista bitarna på plats när det gäller de drivkrafter som senare har kommit att bli så tydliga hos den vuxne Donald Trump. Vid invigningen av Verrazano-Narrows-bron i New York hade Donald Trump gjort sin pappa sällskap när han märkte att den då 85-årige designern inte fick någon uppmärksamhet.

Donald Trump berättar om händelsen långt senare:

– Jag förstod där och då att om du låter folk behandla dig som de vill så kommer du att bli bortgjord. Jag förstod där och då något som jag aldrig glömmer: Jag vill inte bli en förlorare.

Adam Svensson

adam.svensson@dn.se "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

" Missnöjet växer både i och utanför Kreml

Tiotusentals ryska medborgare väntas i dag, måndag, demonstrera mot korruptionen i Ryssland. President Putin sitter lösare än många tror, säger en före detta Kremlinsider till DN.

Moskva.

– Vi har en helt ny politisk scen i Ryssland. Det har makthavarna i Kreml själva åstadkommit med sitt inbördes käbbel, säger Gleb Pavlovskij till DN.

Han arbetade i femton år som politisk konsult för Kreml. År 2011 fick han sparken och i dag leder han sin egen tankesmedja i Moskva, Fonden för effektiv politik.

Det är en formellt oberoende tankesmedja, men Pavlovskij vill inte avslöja alla dess uppdragsgivare.

Demonstrationen i dag, måndag, väntas bli omfattande. När ryska oppositionens frontfigur Aleksej Navalnyj senast höll en manifestation mot korruption i slutet av mars blev den mycket större än väntat. Minst tio tusen, enligt oberoende RBK eventuellt över tjugo tusen, människor deltog bara i Moskva. De flesta oberoende källor uppskattar att över hundra tusen i hela landet deltog.

Hela det ryska etablissemanget, inklusive de oppositionella, var tagna på sängen – inte bara av det stora antalet demonstranter utan också av hur unga de var.

Sedan dess har Navalnyj rest kors och tvärs över hela Ryssland för att rekrytera volontärer. Mycket tyder på att måndagens demonstration kommer att bli ännu större än den förra.

Det finns många i Kreml som i tysthet stöder demonstranterna, enligt Gleb Pavlovskij.

– Det fanns länge en konsensus bland eliten i Kreml om att man inte skulle ha politisk konkurrens. Man skulle ha konsensus. Men det har ändrats. Putin kontrollerar inte längre de olika grupperingarna som han gjorde förr.

Resultatet, enligt Pavlovskij, är att de så kallade klanerna har börjat bete sig självsvåldigt. Det leder till oönskade problem för Putin.

Ett exempel är den rivningsvåg av sovjetbyggda hus som nu pågår i Moskva. Det är inte Putin utan borgmästaren Sergej Sobjanin som leder projektet, som enligt Pavlovskij är mycket ofördelaktigt för Putin.

– Rivningsplanerna har gjort folk rasande och lett till omfattande demonstrationer och missnöje. Det är inte alls i Putins intresse ett år före valet. Men han lyckades inte stoppa Sobjanin därför att hans grepp om makten inte längre är lika starkt, han kontrollerar inte längre klanerna som han gjorde tidigare då han vägde deras intressen mot varandra. Nu gör de vad de vill och det leder till oro.

Vad det handlar om är i praktiken pengar. Kretsen runt Putin är beroende av det korrupta systemet som omger honom, framför allt för att berika sig själva. I och med att oljeinkomsterna minskar och ekonomin går sämre letar eliten efter nya sätt att tjäna pengar. Det är mycket som tyder på att till exempel rivningsvågen i Moskva har initierats av tjänstemännen i Moskva eftersom de vill sälja tomterna till byggföretag (och få en dusör under bordet).

– Det ryska samhället håller på att politiseras. Kreml fattar inte längre vad som pågår. Situationen påminner om hur det såg ut några år innan Sovjetunionens fall. Då var det ekonomin – det gick inte längre att

lösa de ekonomiska problemen med femårsplaner, men det förstod man aldrig i politbyrån.

Enligt Pavlovskij är Ryssland nu i samma situation, men den här gången gäller det politiken.

– Det fungerar inte längre med att Putin har monopol, men ledarskapet vägrar inse det. Jag är inte ens säker på att Putin ställer upp i presidentvalet nästa år – det är fullt möjligt att han väljer att dra sig ur.

Anna-Lena Laurén

anna-lena.lauren@dn.se "

"Fakta. Stora demonstrationer

Under 2011 och 2012 genomfördes flera demonstrationer mot valfusket och korruptionen Ryssland. Den största skedde den 24 december 2011 i Moskva med minst 80000 deltagare, enligt oberoende bedömare.

Sedan dess har få stora demonstrationer ägt rum i Ryssland – fram till den 26 mars 2017 då oppositionsaktivisten Aleksej Navalnyj överraskande lyckades mobilisera över 100 000 demonstranter i hela Ryssland i en manifestation mot korruption. "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

" Belägrade Qatar inte utan trumf på hand

Analys Den saudiledda koalitionens blockad mot Qatar är ett akut hot mot fred i regionen, sade talespersoner i Berlin, Moskva och Bryssel på söndagen. Det mesta talar dock för att krisen kommer att desarmeras innan den leder till några våldsamheter.

Som väntat begagnade sig Iran av öppningen och inledde på lördagskvällen livsmedelsleveranser till det belägrade Qatar. Den enda makt som skulle kunna hindra Iran är de amerikanska styrkorna i Persiska viken. Men USA, vars bas al-Udeid i Qatar spelar en nyckelroll under kriget mot IS, kommer knappast att agera för att hindra Qatars försörjning, trots Donald Trumps kuriösa twittrande, där han kallar Qatar för ”terrorstat”.

Kuwait, annars Saudiarabiens trogna drabant i diplomatiska frågor, har denna gång vägrat ansluta sig till Riyadhs initiativ. En talesperson för hovet i Kuwait City sade på söndagen att man inlett sonderingar inför en fredlig uppgörelse mellan gulfstaternas samarbetsråd (GCC) och Qatar.

Den saudiska utrikespolitiken, komponerad av försvarsminister Muhammad bin-Salman, har tumlat om regionen på senare år, dock utan att alstra vare sig diplomatiska eller militära triumfer. I Jemen har de saudiska luftstyrkorna, trots överdådig utrustning, visat sig inkompetenta i jakten på Iranstödda milismän.

För att gå stärkt ur krisen måste bin-Salman få Doha att svära på att underordna sig Riyadh. Men eftersom USA, och även Turkiet, har viktiga strategiska intressen i Qatar, så är Qatar inte utan trumf på hand. Genom sin förhastade intervention i Jemen spelade bin-Salman

Iran i händerna. Det är inte omöjligt att Qatarkrisen ger Iran ännu ett tillfälle att genera den saudiska kungafamiljen. Och om Iran, jämte Qatars egen flyglinje, lyckas upprätthålla en fungerande luftbro och rädda emiratets försörjning så kommer emiren av Qatar kunna undvika en offentlig förödmjukelse.

Nathan Shachar

naranjal@gmail.com "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

" Irland oroas av Mays samtal med DUP

Konservativa Tories satt på söndagen i förhandlingar med kontroversiella nordirländska DUP för att säkra Theresa Mays regering. Irland oroas över samtalen. En överenskommelse väntas under måndag.

London.

Samarbetet mellan Demokratiska unionistpartiet, DUP, och konservativa Tories är ifrågasatt. Dels för att DUP är ärkekonservativt. DUP har till exempel flera gånget lagt in sitt veto mot samkönade äktenskap i Nordirland. I resten av Storbritannien liksom i republiken Irland är de tillåtna. Dels för att samarbetet kan strida mot fredsavtalet för Nordirland, Avtalet slöts långfredagen 1998 mellan de brittiska och irländska regeringarna, med stöd av en majoritet av partierna i Nordirland, och reglerar maktfördelningen i Belfast.

Irlands premiärminister Enda Kenny skriver på Twitter att när han på söndagen talade med Theresa May framförde han sin oro och påpekade att inget får hända som gör att fredsavtalet riskeras.

En annan kritiker är Jonathan Powell, som hade en viktig roll i Labourregeringen under fredsprocessen i slutet av 90-talet.

– Fredsprocessen bygger på att den brittiska regeringen har en neutral roll i Nordirland. När du har deras (DUP:s) stöd är du inte längre neutral, säger han till BBC.

Republikanska Sinn Féins partiledare Gerry Adams var snabbt ute och kommenterade samtalen mellan brittiska regeringen och DUP. Han konstaterade att sådana allianser ”har alltid slutat i tårar”.

Situationen i Nordirland kompliceras av att politiken blivit mer polariserad. De mer moderata partierna förlorade nämligen sina mandat i valet i torsdags. Av 18 ledamöter från Nordirland kommer tio från DUP, sju från Sinn Féin och en är oberoende. Sinn Féin kommer, precis som tidigare, inte att inta sina platser i parlamentet i London i protest mot brittiska styret över Nordirland.

Den som får försvara regeringens samtal med DUP är försvarsminister Michael Fallon. Till BBC säger han att samarbetet inte strider mot fredsavtalet.

– Vi har redan en vänskap med DUP sedan många år tillbaka.

I samtalen väntas DUP framför allt kräva att regeringen i London investerar mer i Nordirland, men även att det inte blir gränskontroller mot republiken Irland efter Storbritanniens EU-utträde.

Parlamentet i Belfast är i politisk limbo sedan i mars. Då lämnade Sinn Féin regeringen och anklagade DUP:s ledare Arlene Foster för ekonomisk misskötsel och korruption.

Pia Gripenberg

pia.gripenberg@dn.se "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

" Kvinnor och minoriteter knep platser

London. När brittiska parlamentet börjar sitt arbete på tisdag kommer för första gången en färggrann turban synas i bänkraderna. Rekordmånga kvinnor och etniska minoriteter liksom fler funktionsnedsatta har blivit invalda.

Labourledamoten Tanmanjeet Dhesi, Slough, väster om London, är inte första sikhen som väljs in i parlamentet, men blir den första som kommer att bära sin turban. Han är tidigare borgmästare, har examen från University College London, Cambridge och Oxford samt talar åtta språk.

Han blir en av 51 ledamöter från etniska minoriteter, tio fler än tidigare mandatperioden. Det är även rekordmånga kvinnor som tar plats, 208 stycken av 650 ledamöter och därmed är en tredjedel kvinnor.

En av dem är Marsha de Cordova, som vann för Labour i Londondistriktet Battersea. Hon slog överraskande ut Jane Ellison, som varit konservativ minister i finansdepartementet. Marsha de Cordova är tidigare lokalpolitiker, synskadad och aktivist för funktionsnedsatta.

Hon får sällskap av partikollegan Jared O’Mara, som sensationellt vann i ett distrikt i Sheffield och slog ut Liberaldemokraternas tidigare ledare Nick Clegg. Jared O’Mara är också aktivist för funktionsnedsatta och är delvis förlamad. När han insåg att rösträkningen gick hans väg skyndade han i väg för att skaffa sig en ny kostym för att vara välklädd under sitt vinnartal.

Även tidigare har parlamentet haft en handfull funktionsnedsatta, men förra valet 2015 avgick några samtidigt som två blev utslagna när konservativa Tories vann stort.

Mot bakgrund av premiärminister Theresa Mays kommande samarbete med tio medlemmar från ärkekonservativa nordirländska partiet DUP är det också intressant att rekordmånga ledamöter är öppna med sin homosexualitet.

Åtminstone 43 stycken är det, varav 19 stycken finns inom Theresa Mays eget parti.

Pia Gripenberg

pia.gripenberg@dn.se "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

" Trump vill skjuta på Londonbesök

Storbritannien. USA:s president Donald Trump sägs ha ringt brittiska premiärminist-ern Theresa May och bett att få skjuta på sitt planerade statsbesök i Storbritannien, av rädsla att mötas av demonstranter.

Presidentens besked ska ha varit att han inte vill genomföra besöket om det är risk för folkliga protester mot honom, och att han vill vänta tills den brittiska allmänheten välkomnar hans besök, rapporterar The Guardian. Telefonsamtalet ägde rum någon gång de senaste veckorna, enligt tidningens källa, som var närvarande i rummet när May talade med Trump.

TT "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

”Nu får jag åter en möjlighet att göra saker”

" Kurikka. Ska man få betalt utan att arbeta? Just nu testar Finland medborgarlön. Försöket splittrar politiker och allmänhet. DN träffar Juha Järvinen i Södra Österbotten som är en av 2 000 deltagare.

– När jag fick veta att jag skulle vara med i basinkomstförsöket stod jag och kollade ut mot brevlådan på morgonen då brevet skulle komma. Jag gick snabbt ut för att kolla att brevet verkligen låg i brevlådan, säger Juha Järvinen.

Juha Järvinen bor i Kurikka i västra Finland med sin fru och sex barn. Frun jobbar som sjuksköterska och barnen går i skolan. Han visar runt i huset hemma hos sig medan en husky springer bredvid och vill leka. På väggarna hänger schamantrummor, arbetsverktyg och uppstoppade djur. På golvet står en studsmatta som barnen brukar hoppa på.

Juha Järvinen berättar att han har varit arbetslös i fem år. Han är en av de 2 000 arbetslösa som slumpmässigt valdes ut som deltagare i försöket med medborgarlön, eller basinkomst som det också kallas. För hans del innebär det att han får cirka 5 500 kronor skattefritt i månaden oberoende av om han får jobb eller inte.

Försöket drog i gång vid årsskiftet och pågår i två år. Syftet med försöket är att se om de som får basinkomst blir mer aktiva på arbetsmarknaden när de inte behöver kämpa med byråkratin för att få arbetslöshetsstöd.

– Summan jag får är väldigt liten och det är omöjligt att klara sig på den, men försöket är ju förstås en bra början, säger Juha Järvinen.

Juha Järvinen jobbade tidigare som egenföretagare och tillverkade dekorativa fönsterkarmar i trä. Men han blev utbränd och företaget gick till slut i konkurs.

– Efter konkursen förlorade jag min krediträtt och jag befinner mig nu i utmätning.

Efter att basinkomsten började rulla in har Juha Järvinen återupptagit tanken på att starta ett eget företag. Han tillverkar bland annat schamantrummor som han säljer utomlands. I sommar ska han dessutom ställa ut trummorna på en utställning i Norge. Han planerar också att ägnas sig åt fotografering och filmproduktion. En vattenskada i huset som måste fixas kommer också att sysselsätta honom under sommaren.

– Det tar aldrig slut på sysslor här. Jag har under mina arbetslösa år funderat på att bli egenföretagare men det har ekonomiskt inte varit möjligt, då hade jag ju genast förlorat mitt arbetslöshetsstöd och det är för riskabelt för en familj med sex barn. Det tar ju också ett par månader innan ett företag blir lönsamt, säger han.

Basinkomsten gör det möjligt för Juha Järvinen att sälja sina trummor eller ta emot enstaka uppdrag utan att han förlorar basinkomsten. Så var det inte tidigare. Systemet i Finland fungerar så att man förlorar en del av arbetslöshetsstödet när man tar emot uppdrag. Detta leder till att inkomsten ibland blir lika stor som den man får från arbetslöshetsersättningen, vilket benämns som en ”flitfälla”.

– En gång frågade min granne om jag inte kunde måla hans tak mot ersättning. Men som arbetslös kunde jag ju inte göra det för då hade jag ju fått inkomst och förlorat en del av mitt stöd. Alternativet hade ju varit att jag hade gjort jobbet svart. Som arbetslös kan du helt enkelt inte göra ett hederligt jobb, för att uttrycka det vässat.

Som deltagare i basinkomstförsöket behöver Juha Järvinen inte ansöka om arbetslöshetsstöd varje månad och är inte tvungen att rapportera vilka arbeten han har sökt.

– Jag tycker att det nuvarande systemet är väldigt passiviserande. Det finns ju knappt några öppna arbetsplatser här i Kurikka så det är ju galet att folk uppmanas söka jobb som inte finns.

Juha Järvinen tror inte att folk blir lata bara för att de får basinkomst utan att det i stället aktiverar människor.

– Jag var nyligen i Senegal och där bär kvinnor på vatten från brunnarna. Skulle kvinnorna bli lata om de fick en vattenledning till huset? Nej, men de skulle få tid över till viktigare saker.

Juha Järvinen tycker att basinkomsten skapar mer frihet och tid till kreativitet och innovationstänkande.

– Det roliga med basinkomsten är att jag åter får en möjlighet att göra saker. Jag tror att alla vill göra någonting och att alla kan göra någonting.

Tobias Bergman

tobias.bergman@dn.se "

" Fakta. Försöket med basinkomst i Finland

Försöket med basinkomst inleddes den 1 januari 2017. Försöket pågår i två år.

I försöket ingår 2 000 arbetslösa personer i åldern 25–58 år som får en basinkomst på 560 euro (cirka 5 500 kronor) per månad.

När försöket är slut ska det utvärderas. Försöksgruppen jämförs med kontrollgruppen som består av 173 000 arbetslösa som inte kom med i försöket.

Experimentet kostar staten 20 miljoner euro. Dels kostar utbetalningarna, dels forskningen som genomförs.

Finska Folkpensionsanstalten, FPA, motsvarar Försäkringskassan.

Källa: FPA

Fakta. Försök pågår även i Nederländerna

Diskussionen om en villkorslös grundinkomst för medborgarna är gammal. Den framfördes redan i Thomas Mores Utopia för 500 år sedan.

I nederländska Utrecht pågår ett försök liknande det i Finland, men det omfattar bara 250 personer och försökspersonerna får mer pengar än sina finländska motsvarigheter, 960 euro i månaden. "

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

”Dörren till ett avtal är inte helt stängd”

" Dörren till någon form av frihandelsavtal mellan EU och USA är långt ifrån stängd. Det säger handelsminister Ann Linde (S) till DN efter ett besök i Washington.

Det var med låga förväntningar som handelsminister Ann Linde reste till Washington. Trumpadministrationen har tydligt aviserat att man siktar på en handelspolitik där amerikanska företag står först i -ledet och upprepade gånger meddelat att man inte drar sig för att införa olika typer av handelshinder.

– Trump har en protektionistisk agenda och alla jag har pratat med bekräftar att han verkligen driver den linjen. Han vill till varje pris skydda det amerikanska näringslivet.

Det säger Ann Linde efter att i Washington bland annat ha träffat den biträdande handelsministern, fem senatorer, fackföreningsföreträdare och företrädare på näringsdepartementet.

Men alla besked hon fick var inte negativa. Läget är inte riktigt så illa som hon trodde. Ett av de positiva budskapen hon tar med sig hem är att den amerikanska administrationen ser ett behov av någon typ av frihandelsavtal med EU.

– Mitt intryck är att de ser ett stort behov av att ha någon typ av frihandelsavtal med EU. Jag trodde de skulle vara klart kyligare på den punkten. Men alla säger att det vore synd om vi inte kan fortsätta att titta på detta.

Beskedet är något överraskande. När Trump tillträdde avbröt han direkt förhandlingarna om det omfattande transatlantiska frihandelsavtalet, TTIP, mellan EU och USA. Och TTIP-kapitlet tror inte Linde att Trump vill öppna igen.

– Men någon form av diskussion om ett handelsavtal mellan EU och USA vill Trump ha. Den dörren är definitivt inte helt stängd, det är - absolut min uppfattning.

Både i EU och i USA har bland annat fackföreningsrörelserna tidigare varit skeptiska till frihandelsavtal. Ann Linde träffade fackföreningsledaren för den största fackföreningen i USA och fick ett annat intryck.

– Han sa att det är positivt för amerikansk ekonomi om vi har någon form av handelsavtal.

TTIP hann med 15 förhandlingsrundor innan samtalen lades på is. Bland annat kom man överens om tullfri handel med 97 procent av alla varor och nivåer för olika standarder. Andra frågor, som offentlig upphandling, strandade.

– Men det finns en grund om båda sidor bestämmer sig för att titta på någon form av avtal.

Ann Linde förde också fram synpunkter på hur den gränsskatt på import som Trump pratat om att införa skulle påverka de svenska företag som är verksamma i USA. Svenska företag sysselsätter 330 000 amerikaner. Ann Linde konstaterar att de företagen måste importera för att exportera produkter. Exempelvis importerar Volvo 10 000 delar från 98 länder för sin produktion.

– Jag förklarade att svenska företag som bara anställer amerikaner har sagt att de kommer att lägga ned sin verksamhet i USA om skatten införs eftersom de då inte längre är konkurrenskraftiga. De måste importera för att exportera.

Marianne Björklund

marianne.bjorklund@dn.se "

"Fakta.

USA var Sveriges tredje viktigaste exportland för varor 2016 med en export på 87 miljarder kronor.

Svenska företag i USA sysselsätter 330 000 personer.

Samtidigt sysselsätter amerikanska företag 140 000 personer i Sverige"

DN MÅNDAG 12 JUNI 2017

" Rättskänslan vacklar i ett krisigt Europa

Fotboja, förvar och tiggeriförbud – tio år efter FRA borde striden om den personliga integriteten vara glödhet. Men kränkningar som bara drabbar migranter väcker tydligen inga protester, skriver Kristina Lindquist.

Minns ni striden om FRA-lagen? Det är nästan exakt ett decennium sedan den första omröstningen i riksdagen, i juni 2007, innan det året därpå blåste upp till politisk storm om övervakning och grundläggande rättigheter. Tio år senare ser jag mig omkring och undrar vad som hände. För antingen var den där omsorgen om personlig integritet inte alls så utbredd som det verkade, eller så har svenskarnas rättskänsla ruttnat rejält de senaste tio åren. Annars skulle det storma nu också. Kanske beror det på vem som drabbas. För om den retoriska styrkan i FRA-motståndet var just att peka på det urskillningslösa, att *alla* riskerade att få sitt privatliv genomlyst så är det annorlunda nu. Samtidens politiska förslag handlar bara om att kränka vissa människors integritet.

I veckan presenterades resultatet av de terrorsamtal som förts mellan regeringen och alliansen. Och det verkar som att fotbojorna har följt med, om ni minns? Gör det möjligt med fotboja vid avvisningsbeslut, gick MP och KD ut och krävde direkt efter terrorattacken i Stockholm, medan S och M nickade gillande. Nu står det alltså klart att det ska utredas hur ”kontrollen av personer som bedömts utgöra säkerhetshot på ett rättssäkert sätt kan förstärkas, till exempel genom elektronisk övervakning” som det står i överenskommelsen. På presskonferensen i onsdags förtydligade inrikesminister Anders Ygeman (S) också att det mycket riktigt kan handla om elektronisk fotboja, ”eller andra saker”.

Men vad som rent konkret ska krävas för att använda ett sådant tvångsmedel på en individ är fortfarande oklart. Gustav Fridolin (MP) talade i sitt utspel om att det ska finnas ”olika typer av information” samt oro för ”en avvikandesituation” (Aftonbladet 14/4). De krav som gäller för att underkasta andra människor samma behandling – åtal, rättegång och dom – är det dock inte tal om. Även om Ebba Busch Thor tror att det är en ”brottslig handling” att befinna sig i landet utan tillstånd (Ekot 13/4). Det är det inte.

Och det gick väldigt fort att förflytta diskussionen från den misstänkte förövaren på Drottninggatan till migranter i allmänhet: ”Om man inte får vara i Sverige ska man avvisas. Om det hade fungerat som det ska hade 39-åringen inte varit på Drottninggatan i fredags”, twittrade moderatledaren Anna Kinberg Batra (10/4). Och denna sammanblandning mellan terrorhot och migration är ingenting nytt. Den är ett led i den process av så kallad *securitization* som mer eller mindre pågått sedan kalla krigets slut, och som innebär att migrationen i allt högre grad diskuteras som en säkerhetsfråga och ett hot mot nationella intressen.

Ett återkommande argument har varit att fotboja faktiskt är bättre än inlåsning, som om förslaget fötts ur en vilja att avveckla de svenska förvaren. I mitten av maj kom i stället ett förslag från regeringen om att skärpa lagen kring avvisningar, vilket bland annat innebär utökade möjligheter att sätta barn i förvar och att ”personer som satts i förvar i väntan på avvisning [ska] kunna placeras på kriminalvårdsanstalt, i häkte eller polisarrest i väntan på avvisning” (DN 19/5). Regeringen kör därmed över remissinstanser som Barnombudsmannen (”ställer sig frågande till hur barnets rätt att söka asyl i landet ska säkerställas”), Rädda barnen (”stor risk att barn kommer att tas i förvar i ökad utsträckning”) och UNHCR, som menar att barn aldrig bör frihetsberövas för migrationsändamål.

Det kallas ju just ”förvar” i en vokabulär som distraherar från vad det i allt väsentligt handlar om: fängelser för människor som befinner sig på fel plats. Det är en effektiv illusion av intern logik som säger att den som fått avslag ska lämna landet, och att detta är ett överordnat värde. Vi har därmed rätt att göra nästan vad som helst för att uppnå det värdet. I en alternativ ordning hade vi först kunnat slå fast att vi i en rättsstat inte frihetsberövar personer som inte dömts för några brott, och utgå därifrån.

Just nu pågår förhandlingar om ett nytt gemensamt asylsystem inom EU, tänkt att utjämna skillnader mellan länder och motverka ”asylshopping”. (Ja, EU-kommissionen skriver ”asylshopping” i sitt formella förslag.) Mediebevakningen har främst handlat om att Ungern och Polen vägrar gå med på att ta emot fler flyktingar, men hur många vet att förslaget nästan helt avskaffar möjligheten till permanenta uppehållstillstånd? Att Sverige i så fall *aldrig* kan återgå till den ordning som rådde före den ”tillfälliga” lagen?

Nå, i förslaget finns också passager om inlåsning, eftersom inlåsning av migranter är något som många EU-länder ägnar sig åt. I mars fick Ungern en lag som innebär att asylsökande omedelbart vid gränsen blir inlåsta i ihopsvetsade containrar. I solklar strid med internationell rätt givetvis; ingen får sättas i förvar enbart på grundval av att vara asylsökande. Men som Ungerns premiärminister Viktor Orbán uttryckte saken i våras: övriga EU-ledare hade ”inga invändningar” (DN 28/3).

I det aktuella förslaget från kommissionen anges att folk bara får sättas i förvar som en ”sista utväg” om det finns risk för att de avviker. Men vad är en ”sista utväg”? När jag ringer upp Cecilia Wikström (L), som leder EU-parlamentets förhandlingar i frågan, så medger hon att det helt klart finns utrymme för olika tolkningar. Dessutom finns ingen övre tidsgräns, bara ”så kort som möjligt”. En nyhet är att asylsökande också får låsas in om de inte följt anvisningar om vistelseort, vilket kan tolkas som en ren straffåtgärd.

Ett sista exempel handlar om det i Sverige ständigt hägrande förbudet mot tiggeri. Senast var det den förre tiggerisamordnaren Martin Valfridsson som hade ”bytt fot” (Ekot 24/4) för att skydda ”utsatta personer” från att utnyttjas av ligor. Att det redan finns lagar mot människohandel ingick inte i ekvationen. Men han tycks ha svenskarna med sig – mer än hälften vill se ett förbud, liksom M och SD. S-kongressen sade till slut nej i våras, i kontrast till de toppsossar som det senaste året gått runt och nosat på förbud.

Att tiggeriförbud är en värdelös form av fattigdomsbekämpning har många konstaterat, bland annat DN:s Hynek Pallas (DN, 19/8, 2016) och professor Hans Swärd (SvD, 23/8 2016). Men det är slående hur diskussionen så ofta stannar vid sociala aspekter, när frågan faktiskt gäller rätt stora ingrepp i den personliga integriteten.

För exakt vad är det som ska kriminaliseras? Handlingen ”att tigga” är ju bara ett slags ritualisering av vardagliga ord och rörelser, och därför uppstår några frågor: Gäller förbudet endast ordet ”please” eller även ”hello”? Vad är den juridiska skillnaden mellan en mugg som är avsedd för mynt och en som är avsedd för kaffe? Vilken straffskala ska tillämpas för brottet att söka någons blick? Och – vilken befolkning accepterar en sådan detaljreglering av sitt beteende i det offentliga rummet?

Sådana frågor kan man ställa, och samtidigt vara väl medveten om att det inte kommer att hända något om en som jag ställer sig utanför tunnelbanan med en pappersmugg. Som politiskt förslag har

tiggeriförbud nämligen en huvudsaklig funktion: Att signalera till väljarna att man kommer att rensa gatorna från fattiga romer.

Dessa tre exempel – fotboja, förvar och tiggeriförbud – har det gemensamt att de direkt eller indirekt riktas mot människor som ligger utanför majoritetsbefolkningen, och att de inte vore möjliga annars. Tankarna går till filosofen Hannah Arendts klassiker ”Totalitarismens ursprung” som nyligen kom i svensk nyöversättning (Daidalos, 2016). Arendts diskuterar bristerna i ett begrepp som mänskliga rättigheter, eftersom stater i praktiken inte respekterar den som ”bara” är människa, som en flykting eller statslös: ”Världen fann ingenting heligt i den mänskliga existensens abstrakta och nakna faktum”, skriver hon. Här finns en paradox, menar Arendt. För ”om en människa förlorar sin politiska status borde hon, enligt vad som ligger i människans medfödda och omistliga rättigheter, hamna i exakt den situation som deklarationen av dessa allmänna rättigheter avsåg. I själva verket är motsatsen fallet”.

Orden i artikel 9 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna om att ingen godtyckligt får hållas fängslad betyder alltså olika saker beroende på vem du är. En svensk medborgare som spärras in utan åtal och dom är ju en rättsskandal, medan andra utan problem får sättas i så kallat förvar.

Nej, det blir ingen FRA-storm inför integritetskränkningar som drabbar ”nakna” människor som asylsökande och EU-migranter, den solidariteten tycks vara svår att uppbåda.

Så det kanske är läge att byta perspektiv? I antologin ”Irreguljär migration i Sverige” (Daidalos, 2016) diskuterar forskarna Anna Lundberg och Mikael Spång Arendts resonemang om *rätten att ha rättigheter* i relation till situationen för papperslösa. De uttrycker det som att behandlingen av ”undantagsfiguren” pekar ut en generell riktning framåt, och bär på en varning.

För det här handlar inte om hur ”vi” får behandla ”dem”, utan om vilka befogenheter vi ger staten i relation till enskilda. Och en sak kan du räkna med: Det som får göras mot andra i dag – det kan göras mot dina barn i morgon.

Kristina Lindquist "

DN TISDAG 13 JUNI 2017

" Framåt marsch, Macron

Emmanuel Macron erkände själv att planen var ”lite galen”. Med bara ett år kvar till de franska valen ställde den då relativt okända ekonomiministern siktet högt. Steg ett var att erövra presidentposten. Därefter skulle en ny politisk rörelse inta nationalförsamlingen. Målet var att bryta dödläget mellan den gamla högern och vänstern.

En framgång var osannolik. Men resultatet av söndagens första omgång av parlamentsvalet tyder på att president Macrons nybakade mittenparti La république en marche (LRM) inte bara har bräckt låsningen. Macroniströrelsen har på kuppen vält omkull fransk partistruktur.

Rösträkningen visar 32 procent åt den koalition som även innefattar det lilla partiet Modem. Efter den andra och sista valomgången som hålls på söndag väntas presidentens kandidater därmed vinna mellan 70 och 80 procent av platserna i nationalförsamlingen.

Trots ett lågt valdeltagande är triumfen över både gamla maktpartier och extrema utmanare övertygande. Det tidigare styrande men nu dödförklarade Socialistpartiet rasar till 7 procent. Högerpartiet Republikanerna, vars skandalomsusade kandidat i förra månadens presidentval hette François Fillon, klarar sig med blotta förskräckelsen. Partiet förblir en maktfaktor men åtskilliga tunga profiler förlorar sina stolar.

Långt under förväntningarna presterar dessutom Marine Le Pens Nationella fronten. Även den yttervänster som under våren har gjort framryckningar drabbas av ett bakslag.

Inför valåret såg det ut som att Macron var fel person, på fel plats, vid fel tidpunkt. Han var påläggskalven som hoppade av den avskydda socialistregeringen och – i Brexittider – viftade med EU-flaggan. Om den bespottade globaliseringen hade haft en fana skulle han säkert även ha hissat den.

Fransmännen har en svårmodig sida. Den nationella stoltheten är sedan länge sårig. Terrorismen svävar som en osalig ande över det offentliga medvetandet, och med visst fog upplevs även ekonomin som ett mörker.

Men medan andra partier har vädjat till känslan av förlust och hot mot det franska har Macron och hans LRM-kandidater i stället försökt tilltala väljarnas humanism och framstegstro. Hans motståndare har sagt att han hade tur i presidentvalet. Men det som nu har visats – att han var rätt person, på rätt plats, vid rätt tidpunkt – var inte bara slump. Politiker i resten av Europa bör ta notis om budskapet: tolerans, internationalism och öppna marknader.

”Vi ger honom en chans”, lär många ha resonerat inför söndagens valomgång. I knappt en månad har Macron haft sitt nya ämbete, och så långt har han skött det felfritt. Mätningarna visar ovanligt höga popularitetssiffror. Frankrikes president har uppträtt med nytt självförtroende mot både USA:s Donald Trump och Rysslands Vladimir Putin.

Samtidigt har svagheter kommit i dager. Macron har en förkärlek för gester och symboler – bilden av honom själv är kanske den främsta. Det har visserligen visat sig att en valkampanj kan drivas som en

hybrid mellan folkrörelse och nystartat techbolag, med ett ungt geni som bestämmer i toppen. Men partier i parlament är ett annat slags företag.

Att många av LRM-ledamöterna är nybörjare i politiken är en sak. Det blir en större huvudvärk att hantera deras skiftande förväntningar och individuella agendor.

Truppen av parlamentariker låter sig förmodligen inte förvandlas till en armé av knapptryckare. Gräsrötter och väljare som har skänkt pengar och delat ut flygblad känner också att de äger aktier i projektet Macron.

Det återstår därför att se om supportrar och förtroendevalda är beredda på den ekonomiska reformoffensiv som presidenten planerar. Liberaliseringen av fransk ekonomi är nödvändig.

Landets stora industriföretag klarar visserligen att manövrera i den täta regeldjungeln. Många bolag kan försvara sin konkurrenskraft på världsmarknaderna. Men jobben blir färre och den höga arbetslöshetens bördor ligger oproportionerligt tungt på de unga.

Större dynamik, mindre offentlig sektor, hjälp till omställning, drivkrafter att arbeta och starta nya företag – det är vad presidenten har lovat och måste leverera. Men inget går att genomdriva utan strid.

Macronisterna har gett Frankrike hopp. För att förändra landet krävs också envishet och tålamod.

DN 13/6 2017 "

DN TISDAG 13 JUNI 2017

" Nödvändigt brott med Halla-aho

När Sannfinländarna i helgen valde Jussi Halla-aho till ny ordförande var det kört. På måndagen stod det klart att Finlands regering spricker.
Sannfinnländarna leddes i 20 år av Timo Soini, blev näst störst i valet 2015 och gjorde debut i regeringen.

Efterträdaren Halla-aho är dömd för hets mot folkgrupp och är en djupt obehaglig islamofob, som nu tänker göra invandringsmotstånd till partiets allt överskuggande fråga. Dessutom tycker han att EU är skräp. Resten av den nya ledningen tillhör också de Sannfinnländarnas värsta främlingsfiender.

Centern och Samlingspartiet (Moderaternas släkting) var förstås tvungna att göra sig av med Halla-aho. Kanske kan regeringen hanka sig fram med hjälp av småpartier, men hur den nymornade ekonomin klarar den politiska osäkerheten är tveksamt.

Två lärdomar är enkla att dra. Sannfinnländarna har i princip halverat sitt väljarstöd sedan det tog på sig regeringsansvar, för sådant passar inte missnöjespartier. Och populister är ett opålitligt stödjeben för varje partner.

Av tradition har Finland regerats med breda samförstånd, men Sannfinländarna störde friden. Nyval är tänkbart. Det är inte säkert att det löser några parlamentariska problem. Finland är lite likt Sverige ändå.

Gunnar Jonsson

gunnar.jonsson@dn.se "

DN TISDAG 13 JUNI 2017

”Vi döljer inte problemen”

"DN:s huvudledare 12/6 antyder att jag och polisledningen vill dölja vilka områden som klassas som särskilt utsatta utifrån en kommande rapport från Polismyndigheten. Inget kunde vara mer felaktigt. Vi har från början varit tydliga med att rapporten ska presenteras under våren. Samtidigt är polisen angelägen om att den håller hög kvalitet och är grundligt förankrad hos de kommuner vars stadsdelar pekas ut som tungt brottsbelastade. Det måste få ta tid.

Vi har sedan i april meddelat att antalet särskilt utsatta områden ökar, vilket till stor del beror på effektivare underrättelseinhämtning och analys. Därför ger denna rapport en mer korrekt bild än den förra. Att det rent faktiskt skulle ha skett en snabb försämring i de mest utsatta områdena vore oväntat då systemhotande brottslighet är ett långsamt förlopp. För att vända denna trend krävs nu en långsiktig och kraftfull respons som inkluderar betydligt fler samhällsaktörer än polisen.

Dan Eliasson, rikspolischef "

DN TISDAG 13 JUNI 2017

Tre snubblande steg mot Brexit

Väljarnas dom i valet borde få Theresa May att ompröva sin hårda retorik mot EU. Brexitförhandlingarna handlar inte om att besegra en motståndare utan om hur man bäst löser gemensamma problem.

När premiärminister Theresa May försöker bilda en ny regering efter ett val där hennes konservativa parti förlorade majoriteten i parlamentet vet hon att hon inom några dagar måste ta itu med den inte särskilt glansfulla uppgiften att förhandla om landets utträde ur EU. Förberedelser för detta har pågått under en tid, men de har kantats av tre viktiga misstag och nu tillkommer att den brittiska regeringens manöverutrymme har begränsats drastiskt.

Det första misstaget var att den brittiska regeringen föreställde sig något som liknade ett fältslag och drog slutsatsen att förhandlarna måste hålla inne med sina verkliga avsikter för att skaffa sig ett överläge och sedan krossa fienden. Det verkade som om de förberedde sig för D-dagens landstigning i Normandie.

Brexit går dock inte att likna vid D-dagen. För Storbritannien handlar det inte om att besegra några fiender. Utmaningen är att lyckas upprätthålla goda relationer med länder i det geografiska grannskapet som alla parter tjänar på. Man har inte råd att kapa banden.

Den brittiska regeringen bör inte som hittills hålla sina planer hemliga och verkligen inte ägna sig åt den typ av farligt spel som Theresa May

har bedrivit med sitt stridsrop om att ”ingen uppgörelse är bättre än en dålig uppgörelse”.

Storbritannien måste i stället visa vilja till samarbete och inrikta sig på gemensam problemlösning. I centrum för förhandlingarna med EU måste finnas en strävan att säkra så mycket värde som möjligt för båda parterna och en viktig ingrediens är det frihandelsavtal med EU som Theresa May har sagt sig förespråka.

Det andra klassiska förhandlingsmisstaget är att Storbritannien har lagt allt fokus på sina egna intressen. För att förhandlingar ska leda till resultat krävs stor förståelse för den andra sidans intressen, prioriteringar och förhandlingsutrymme. Vad kan motparten vinna? Vad riskerar den att förlora? På vilka punkter kan den inte kompromissa? Vad kan hämma dess möjlighet att nå en uppgörelse?

Både Storbritannien och EU har i nuläget ett pressat program. Den brittiska regeringen är i färd med att snabbast möjligt få i gång förhandlingar om ett handelsavtal med EU, som i sin tur redan för förhandlingar om ett tiotal andra handelsavtal.

Storbritannien förväntar sig att stå först i kön eftersom landet har mycket omfattande och viktiga ekonomiska relationer med EU. Men om så sker kan EU få motreaktioner från länder som ser sig förbigångna. Under förhandlingarna om Brexit måste EU därför noga överväga vilka budskap det lämnar till andra förhandlingspartner.

Ett tredje misstag är att man har skapat orealistiska förväntningar. Förhandlingarna om Brexit kommer utan tvivel att bli långdragna och besvärliga, inte minst om medborgarna, företagen eller de brittiska förhandlarna själva blir besvikna på grund av att förväntningar inte infrias.

Att hantera förväntningarna om tidtabellen kan visa sig vara det viktigaste. Storbritannien hoppas kunna sluta ett frihandelsavtal med EU inom två år. Liknande förhandlingar mellan EU och viktiga handelspartner som Japan och Kanada har dock tagit nästan tio år. Och bitarna har lagts på plats steg för steg, inte i ett svep.

EU:s förhandlingar med Kanada om ett frihandelsavtal inleddes 2004 och nio år senare nåddes en ”principöverenskommelse”. Avtalet slöts i september 2016. En process för att få det godkänt av europeiska institutioner tog då vid och i februari 2017 klubbades det igenom i Europaparlamentet. Ännu återstår dock att parlamenten i de olika EU-länderna ska ratificera vissa delar av avtalet.

Detta tyder på att Storbritannien inom två år endast kan förvänta sig en stomme till ett frihandelsavtal. Ett färdigt avtal kommer att ta mycket längre tid, inte minst eftersom det ska godkännas av EU:s alla medlemsstater. Den brittiska regeringen bör tala klarspråk om detta.

Under tiden måste Storbritannien få till stånd en interimistisk överenskommelse med EU. Ungefär 40 procent av landets export går till EU och för den brittiska industrin är det oerhört viktigt att varor korsar europeiska gränser snabbt, vare sig det gäller kreatur från Irland eller vevaxlar från Tyskland.

Storbritannien har alltså inte råd med några gränshinder, inte ens tillfälliga, i väntan på ett slutgiltigt handelsavtal med EU. Theresa Mays hot om att ”ingen uppgörelse är bättre än en dålig uppgörelse” underminerar inte bara förhandlingarna. Det är helt enkelt fel.

Om ingen överenskommelse nås kommer en återgång att ske till de regler som Världshandelsorganisationen (WTO) stipulerar. Det innebär en tulltariff på 14,4 procent för den brittiska jordbrukssektorn, som

redan har drabbats av indraget finansiellt stöd från EU. Tulltaxan för mejeriprodukter som exporteras från Storbritannien kommer i snitt att ligga på 40 procent.

När det gäller tjänster – den överlägset största sektorn i brittisk ekonomi – är WTO:s regler om export ungefär 20 år gamla. En uppfattning om hur ogynnsamma de är får man av det faktum att alla utom sex av WTO:s 164 medlemsländer har frihandelsavtal med EU eller är i färd med att skaffa sig ett.

Theresa May drev fram ett nyval för att hon ville ha ett starkare mandat i förhandlingarna med EU. Något sådant fick hon inte. Nu är det viktigare än någonsin att välja en förhandlingsstrategi som är såväl vidsynt som realistisk och utgår från parternas gemensamma intressen.

Ngaire Woods professor i internationell ekonomi och dekanus vid The Blavatnik School of Government vid universitetet i Oxford.

Översättning: Claes Göran Green "

DN TISDAG 13 JUNI 2017

”Det är ingen överraskning för polisen”

"Att fler stadsdelar sätts upp på polisens lista över särskilt utsatta områden kommer inte som en överraskning i de berörda kommunerna.

En av de nya statsdelarna på polisens lista är Karlslund i Landskrona. Varken kommunledningen eller polisen är överraskade.

– Om vi kör in på ett ärende i området så kan vi inte lämna bilen, annars skär man sönder däcken eller någonting annat, säger lokalpolisområdeschefen Anneli Manelli.

Kommunalrådet Torkild Strandberg (L) tycker det är positivt att polisen signalerar att man ta situationen på största allvar.

Han uppger kommunen redan har börjat satsa på området för att göra det mer attraktivt.

– Det ligger som en satellit isolerad utanför staden. Det finns inte mycket av kommersiell verksamhet och det finns inte några särskilda skäl att ge sig hit om man inte råkar ha en bostad här, säger Strandberg.

Utsatta områden kännetecknas av kriminalitet, hög arbetslöshet, många socialbidragstagare och många invånare med invandrarbakgrund. De områden som av polisen klassas som särskilt utsatta brottas även med parallella samhällsstrukturer och extremism.

Hässleholmen/Hulta samt Norrby i Borås väntas också hamna på listan.

– Det här är ingen överraskning för den lokala polisen eller ens någon boråsare. Vi har haft stora problem med kriminella nätverk de senaste åren, säger Ulf Olsson (S), kommunstyrelsens ordförande.

Han tycker dock att polisen börjar ta kontroll över områdena på ett bra sätt.

Även Gottsunda i Uppsala är aktuell för att klassas som särskilt utsatt. Lokalpolisområdeschef Jale Poljarevius tycker inte att situationen förvärrats det senaste året.

Han uppger att polisen har intensifierat sina insatser vilket lett till att de kriminella gängen försvagats. Det har hittills inte lett till våldsamma motreaktioner, som det våldsamma upplopp som inträffade förra sommaren.

– Men lägesbilden kan förändras väldigt, väldigt snabbt, säger han.

Poljarevius beskriver ett område som är drabbat av narkotikahandel, omfattande vapenhantering och av en rädsla bland invånarna att ställa upp som vittnen.

Om Gottsunda klassas som särskilt utsatt blir det, enligt honom, lättare att tilldela resurser dit. Poljarevius tillägger dock att det samtidigt inte är något jättebra betyg för polisens och samhällets insatser hittills.

Malmö väntas få området Nydala/Hermodsdal/Lindängen klassat som särskilt utsatt. Inte heller det är en överraskning.

– Nästintill hälften av de dödliga skjutningarna i Malmö under 2016 har vi haft just i och omkring dessa områden, så på så sätt sticker de ut, säger kommunpolis Zoran Markovic.

TT "

DN TISDAG 13 JUNI 2017

"Ökad spänning runt Östersjön sätter press på politikerna

USA:s försvarsminister James Mattis lovar Sverige militär hjälp. Rysslands president Putin antyder robotangrepp. Signalerna om att Sveriges läge blir alltmer utsatt pressar de politiker som nu förhandlar om mer pengar till försvaret.

Just nu pågår överläggningarna i den så kallade försvarsgruppen om högre försvarsanslag för 2018. Gruppen består av politiker från de fem partier – S, MP, M, C och KD – som enades om försvarsbeslutet 2015.

Beslutet innebar 10 miljarder kronor i ökade försvarsanslag för åren 2016–2020. Två partier, L och SD, ville satsa mer, och försvarsbeslutet har redan visat sig vara otillräckligt.

Försvarsmakten har varnat för fördyringar på 6,5 miljarder kronor. I vårbudgeten enades de fem partierna därför om 500 miljoner kronor extra i år. Som DN redovisat finns också en hemlig begäran från Försvarsmakten på 9 miljarder kronor.

Inför budgeten 2018 är tanken att de fem partierna ska enas nu i juni. Men mitt i förhandlingarna har lägets allvar understrukits av att både USA och Ryssland gett klara signaler om att kontroll av svenskt territorium är så viktig att de kan gå till aktion (se fakta).

Klart är att Östersjöområdet i en kris mellan Ryssland och Natoländerna är den troligaste konfliktzonen. För Sverige, med Östersjöns längsta strandlinje och den största ön Gotland, är det dåliga nyheter.

Sverige är inte med i Nato – men har deklarerat solidaritet med EU- och Natoländerna Estland, Lettland och Litauen.

”Sverige skulle med stor sannolikhet redan på ett tidigt stadium dras in i en rysk-baltisk militär konflikt”, skrev ambassadör Krister Bringéus i en statlig offentlig utredning i september 2016.

Ryssland väntas i en sådan konflikt flytta fram sitt försvar och hindra Nato från att undsätta sina baltiska medlemmar genom att spärra av Östersjön och luftrummet. I den ryska enklaven Kaliningrad har Putin nu robotvapen som på långa avstånd kan slå mot mål till lands, sjöss och i luften.

Om ryska robotsystem blockerar Östersjön kan det för USA bli helt nödvändigt att få tillgång till svenskt luftrum och territorium för att undsätta de baltiska Nato-länderna.

– Naturligtvis är det så, säger en amerikansk försvarstjänsteman till DN.

Rysslands Iskander-robotar i Kaliningrad kan nå marinbasen i Karlskrona, flygflottiljen F 17 i Ronneby och stridsledningscentralen i Hästveda utanför Hässleholm.

Sverige saknar i dag ett modernt, effektivt luftvärn med medellång räckvidd som kan stoppa sådana attacker. 2015 års försvarsbeslut sade därför att sådant luftvärn ska köpas in.

Men pengarna räcker knappt till ett enda batteri, som i sin tur täcker endast ett mindre område. Utan effektivt luftvärn kring baser och hamnar lär det bli svårt att få USA att landa här.

Bristen på luftvärn innebär också att svenska folket kan drabbas hårt av krigets fasor. Under det kalla kriget fanns ett civilförsvar med 220 000 män och kvinnor utrustade och tränade för undsättning i ruinstäder – som Aleppo i Syrien. Allt är nedlagt.

Om det skulle bli krig i dag skulle den svenska befolkningens liv hänga på frivilliga insatser som ”De vita hjälmarna” i Syrien.

Detta framgick vid ett seminarium anordnat av försvarsberedningen 1 juni – samma dag som Putin talade om robotar. I beredningen ingår alla de åtta riksdagspartierna. Den ska föreslå hur både det militära försvaret och skyddet av befolkningen (totalförsvaret) ska stärkas åren 2010–2025 – ett beslut som ska tas 2020.

Mikael Holmström

mikael.holmstrom@dn.se "

"Fakta.

25 maj. USA:s försvarsminister James Mattis säger till DN att om Ryssland angriper Sverige så ingriper USA. ”Om ni hamnar i knipa – då kommer vi att vara där”. Aldrig tidigare har Sverige fått ett så tydligt besked om militärt amerikansk ingripande.

I juni. Rysslands president Vladimir Putin säger till TT att om Sverige går med i Nato så skulle det försämra relationerna. ”Självklart betyder det inte att vi kommer att bli hysteriska och göra våra robotar redo, men vi kommer att fundera på ett lämpligt svar”. Utrikesminister Margot Wallström (S) svarar: ”Ryssland ska avstå från att hota oss, på det ena eller andra sättet”. DN-TT "

DN TISDAG 13 JUNI 2017

" Polis fick skydda man i bil med nazistsymbol

En 22-åring körde sin bil utsmyckad med en nazistisk symbol in i ett demonstrationsområde vid Migrationsverket i Malmö och började sedan använda pepparsprej. Mannen låste in sig när uppretade demonstranter omringade fordonet. – Vi fick skydda honom och få bort honom så det inte skulle eskalera, säger Fredrik Bratt vid Skånepolisen.

Larmet om att bil hade kört in i ett demonstrationsområde vid Migrationsverket vid Jägersro i Malmö kom vid 22.26 på söndagskvällen. Polis och ambulans skickades till platsen där en demonstration till stöd för flyktingar hade pågått under kvällen.

Mannen hade kört sin bil genom plakat och skyltar vid demonstrationen och slutligen kraschat in i ett träd, uppger Fredrik Bratt, presstalesperson vid Skånepolisen.

– Det finns en anmälan upprättad om skadegörelse och framkallande av fara för annan. Men det finns ingenting som tyder på att han skulle ha kört mot några av demonstranterna, säger han.

Mannen uppges därefter ha tagit fram en burk med pepparsprej och börjat använda den mot demonstranterna, berättar Lars Förstell vid Skånepolisen.

– Han är misstänkt för hets mot folkgrupp för han hade någon form av nazistisk symbol på bilen. Han är även misstänkt för brott mot vapenlagen, säger han och refererar till innehavet av pepparsprejen.

Men flera av personerna som stod bakom protesten ska därefter ha omringat bilen och varit mycket uppretade. Mannen som hade plöjt igenom demonstrationsområdet valde då att gömma sig i sitt fordon, berättar Fredrik Bratt.

– Folk var ju uppretade där. Så han låste in sig i bilen. När polisen kom till platsen fick de skydda honom och få bort honom så det inte skulle eskalera.

Den misstänkte mannen är en 22-åring som är hemmahörande i Skåne och det är ännu inte klart vad motivet bakom bilattacken är. Men polisen kommer att utreda händelsen som ett möjligt hatbrott.

– Det är något man kan ha i åtanke när man utreder det. Det är ju ett speciellt ställe och en speciell händelse. Det går inte att utesluta att det rör sig om hatbrott, säger Fredrik Bratt.

Han hänvisar också till att det tidigare under helgen har förekommit störningar mot demonstrationen.

Enligt Jonathan Leman, researcher på Expo, har högerextremismen i Sverige radikaliserats under de senaste åren. Det beror delvis på att nazistiska Nordiska Motståndsrörelsen (NMR) blivit den dominerande organisationen inom vit makt-miljön.

– Det handlar också om ett allt råare stämningsläge i högerextrema diskussionsgrupper i sociala medier där personer helt öppet försvarar politiskt våld och attentat mot minoritetsgrupper, säger Jonathan Leman till TT.

Adam Svensson

adam.svensson@dn.se "

DN TISDAG 13 JUNI 2017

" Fredspristagaren gav vaga svar om etnisk förföljelse

Fredspristagaren Aung San Suu Kyi fick försvara sitt agerande gentemot Burmas etniska minoriteter när hon framträdde i Stockholm på måndagen. – Vi har försökt lösa det här i 70 år men det är fortfarande mycket kvar att göra, sade den burmesiska regeringschefen.

Aung San Suu Kyi, numera med titeln statskansler, befinner sig på ett två dagar långt besök i Sverige. På tisdagen ska hon hålla tal i riksdagen. Under måndagen mötte hon företrädare för den svenska regeringen och höll en presskonferens tillsammans med statsminister Stefan Löfven.

– Det här är en milstolpe för relationen mellan våra båda länder. Myanmar (Burma, red:s anm) har tagit viktiga steg mot demokrati, bort från militärstyre, sade Stefan Löfven.

Han pekade ut utbildning som ett område där den svenska regeringen ser möjligheter att bidra till utvecklingen i Burma. En ny femårsplan för det svenska biståndet till landet ska spikas senare i år. Aung San Suu Kyi välkomnade tanken och framhöll utbildning som ett viktigt verktyg för att skapa fred i ett land som har plågats av interna konflikter ända sedan självständigheten för 70 år sedan.

– Genom utbildning hoppas vi kunna bygga upp större förståelse mellan olika etniska grupperna, sade Aung San Suu Kyi.

Hon blev en internationell hjälte under sin mångåriga kamp för demokrati och mot landets militärjunta. Många har dock blivit besvikna på hennes bristande handlingskraft sedan hon fick makten, inte minst när det gäller de etniska motsättningarna. Särskilt utsatt är den muslimska folkgruppen rohingyas. Övergrepp i delstaten Rakhine förra året har beskrivits som brott mot mänskligheten gränsande till folkmord.

Statsminister Stefan Löfven försäkrar att han hade tagit upp detta i diskussionerna med sin gäst.

– Jag påtalat vår oro för situationen i delstaten Rakhine och vi har talat om behovet av att angripa roten till konflikterna.

Under presskonferensen fick Aung San Suu Kyi förklara hur hon ser på den kritik hon fått för att inte tydligare ha försvarat rohingya. Sin ovilja att samarbeta med en FN-kommission med uppdrag att utreda övergreppen motiverade hon med att det varit svårt nog att få de inblandade att acceptera en inhemsk granskning.

– Jag kan inte föra någon viss grupps talan. Vi måste hitta en balans som är rättvis mot alla grupper. Vi har försökt lösa det här i 70 år men det är fortfarande mycket kvar att göra, sade Aung San Suu Kyi.

Martin Gemzell, chef för Asienprogrammet på människorättsorganisationen Civil Rights Defenders, anser inte att hennes försvarsargument håller.

– Det är så hon brukar svara, undvikande och defensivt. Hon försöker förringa det som händer i Rakhine.

Att underblåsa de etniska motsättningarna är enligt Martin Gemzell en beprövad metod som militären ofta har använt för att söndra och

därigenom stärka sin egen makt. Det som krävs är att Aung San Suu Kyi vågar gå emot generalerna.

– Om hon vill så kan hon utmana militären, det har hon gjort sedan 1988 och nu har hon en ännu starkare position, säger Martin Gemzell.

Möjligheterna för svenska företag att investera i landet finns också på agendan under Aung San Suu Kyis Sverigebesök. Burma är rikt på naturtillgångar och många vill kapa åt sig en bit av kakan nu när landet öppnar sig mot omvärlden.

Hans Rosén

hans.rosen@dn.se "

"Fakta. Fick Nobels fredspris 1991

Född: 19 juni 1945 i Rangoon.

Föräldrar: Fadern Aung San var en ledande frihetskämpe mot Storbritanniens kolonialmakt. Han mördades 1947, ett halvår före Burmas självständighet. Modern Ma Khin Kyi diplomat.

Familj: Gift med Michael Aris, Storbritannien från 1972 till hans död 1999. Två söner.

Utbildning: Politik, ekonomi och filosofi bland annat i Oxford.

Karriär: Återvände till Burma från Storbritannien 1988. Hennes nybildade parti NLD vann valet 1990, men militären vägrade släppa makten ifrån sig. Husarrest från 1989 fram till 2010 i omgångar, totalt i över 15 år. Fick Nobels fredspris 1991. I november 2015 vann NLD i det första fria valet. DN

DN TISDAG 13 JUNI 2017

" Makten förvandlade Burmas frihetssymbol

Hon satt i husarrest i 15 år och var världens mest kända politiska fånge. När Aung San Suu Kyi långt senare hade vunnit valet 2015 stod anhängarna tårögda av glädje utanför partihögkvarteret – äntligen ett nytt kapitel i Burmas historia. I dag har frihetssymbolens internationella rykte fått sig en törn.

Posten som Burmas statskansler, på en nivå ovanför presidenten, skräddarsydde Aung San Suu Kyi åt sig själv för att kringgå militärens politiskt motiverade lag som förbjöd henne att bli president. Vad hon hittills uträttat har inte motsvarat förväntningarna. Framför allt är det för bristen på förändringar som hon kritiseras. Det nya demokratiska Burma har släppt fängslade politiska fångar fria, men på andra områden är det påfallande likt den gamla militärens Burma.

Konflikten med etniska minoriteter, som utgör 30–40 procent av befolkningen, har inte avstannat, utan till och med trappats upp.

Politiska och ekonomiska reformer hänger i luften och Aung San Suu Kyis egen ledarstil har ifrågasatts. Hon beskrivs omväxlande som karismatisk, charmig och intelligent och som en auktoritär ledare i vilkens skugga få vågar uttrycka sina åsikter. Dåliga nyheter når henne sällan.

Störst kritik i omvärlden har hon fått för att inte ha tagit ställning för den förföljda muslimska minoriteten rohingya. När en FN-rapport och vittnesmål från flyktingar talade om fasansfulla övergrepp, massakrer

och våldtäkt i stor skala ville Aung San Suu Kyis inte att ta bladet från munnen. Tystnaden och flatheten har provocerat omvärlden och fått henne att verka likgiltig.

Först var det ett dussin Nobelpristagare som skrev ett öppet brev till FN:s säkerhetsråd och varnade för att vad som pågick i provinsen Rakhine höll på att utvecklas till etnisk rensning och ett brott mot mänskligheten.

I februari reagerade påve Franciskus på de upprepade uppgifterna om död och våldtäkt.

”De är bra människor, de är fredliga människor, de är våra systrar och bröder. De har torterats och dödats bara för att de har en muslimsk tro”, sa påven.

Uttalandet var en skarp tillrättavisning riktad mot Burmas regering och ytterst mot Aung San Suu Kyi.

Folkgruppen rohingya består av 800 000 invånare som lever under förhållanden som liknar apartheid i nordvästra Burma. De ses som illegala invandrare och har nekats medborgarskap i det buddistiskt dominerade Burma trots att de bott där i generationer. Även högutbildade burmesiska akademiker vägrar se den muslimska minoriteten som en del av landets befolkning.

När internationella observatörer sagt sig obehagligt överraskade av Aung San Suu Kyis motvilja att tala klarspråk har hon besvarat kritiken med att de inte borde uttala sig utan att ha korrekt information.

Hennes ovilja hör snarare än rasfördomar ihop med att hon inför starka buddistiska krafter inte vill att det ska framstå som att hon har nära band med muslimer.

Den politiska verkligheten har blivit besvärlig för den 71-åriga statskanslern. Militären styr fortfarande de tre viktigaste departementen: försvaret, gränskontrollen och inrikesdepartementet. Misstänksamheten mellan de båda parterna har inte försvunnit. Men i stället för att öppet utmana militären, vilket hade applåderats i omvärlden, har Aung San Suu Kyi valt att försöka gå en balansgång utan att provocera generalerna. Kanske för att hon förstått att det är enda chansen att få igenom några av de förändringar hon vill se.

Andra har kritiserat henne för att inte helt byta ut staben av tjänstemän som arbetar vid de olika departementen. Som det nu är utförs en stor del av det dagliga byråkratiska arbetet av samma personer som gjorde det under militärdiktaturens dagar. Samtidigt saknas till stor del civila alternativ med kunskap och erfarenhet av att administrera en nation eftersom det är militären som skött om det så länge.

Oavsett motiv och argument är skillnaden i image stor mellan frihetskämpen Aung San Suu Kyi och statskanslern Suu Kyi.

Hennes brinnande tal för demokrati vid staketet till sin villa i Rangoon när hon släpptes ur husarresten i november 2010 har ersatts av ett vardagligt tröskande i parlamentet i huvudstaden Naypyidaw. Och ibland av ett stillatigande när frågan om förföljelsen av den muslimska minoriteten kommer upp.

Då förargas den internationella skara som så länge bara beundrade henne. De frågar sig nu vart hennes känsla för rättvisa tagit vägen.

Själv ber Aung San Suu Kyi om tid. Den första civila regeringen på över 50 år har bara suttit vid makten i strax över ett år, och förändringar tar tid, har hon vädjat.

Till hennes officiella hemsida kommer man via presidentkontorets webbsida. Där syns bilden av Aung San Suu Kyis kända profil. Blicken är fäst i en fjärran framtid, och vid sidan om porträttet möts besökaren av budskapet att det här är bara början. Inte slutet.

Torbjörn Petersson

torbjorn.petersson@dn.se "

DN TISDAG 13 JUNI 2017

" Expertgrupp ska göra Sverige tryggare

Försäkringsbranschen tillsätter en expertgrupp som ska ta fram förslag på hur Sverige ska bli tryggare och mindre brottsutsatt.
– Det vi beskriver är en utebliven rättslig reaktion på breda brottstyper som skadegörelse, bedrägerier och narkotikabrott, vilket ju bekymrar många människor i deras vardag, säger gruppens ordförande, förre statsministern och moderatledaren Fredrik Reinfeldt.

Gruppen ska bland annat titta på brottsförebyggande åtgärder, hur man kan skapa tryggare bostadsområden, polisens förmåga och rättskedjans utformning.
TT "

DN TISDAG 13 JUNI 2017

" Massgripanden vid ryska demonstrationer

Över 750 demonstranter i Moskva och närmare 900 i Sankt Petersburg greps på måndagen, enligt den oberoende ryska tidningen RBK. Manifestationerna mot korruption hölls över hela Ryssland på nationaldagen den 12 juni. Organisatören och oppositionsledaren Aleksej Navalnyj greps utanför sitt hem.

Tre ord står på Jekaterina Dechanovas plakat: Ömklig. Feg. Rädd. De flankeras av en bild på en gul och knubbig anka:

– Det handlar om Medvedev. Vår premiärminister, säger Jekaterina Dechanova.

Hon är 18 år och studerar matematik vid universitetet. Den gula ankan symboliserar premiärminister Dmitrij Medvedevs ankhus, som han hade byggt på en av sina lyxfastigheter – egendomar som Navalnyj avslöjade tidigare under våren.

Jag ska precis ställa nästa fråga när vi trängs upp mot staketet av en grupp kravallutrustade soldater.

Vi blir knuffade och inträngda mot staketet, jag sneglar på Dechanovas plakat. Hon kan bli gripen på grund av det, eftersom den här demonstrationen genomförs utan tillstånd.

– Jag är inte rädd, jag har inget att förlora. Jag har fått nog av korruptionen och av alla nedskärningar i hälsovård och utbildningen, säger Dechanova.

Hon tittar ut över folksamlingen. Blicken är säker och trotsig. Tverskaja, den mest centrala gatan i Moskva, kokar av demonstranter. De flesta av dem är i Dechanovas ålder.

– Det är väldigt många unga här. Det är ju vi som vill ha förändring, säger hon.

Minst 750 demonstranter greps under demonstrationen i Moskva, enligt uppgifter till bland annat oberoende RBK. I Sankt Petersburg var antalet gripna cirka 900. Siffrorna varierar – vissa obekräftade källor talar om över 2 000 gripna sammanlagt. Demonstrationer pågick över hela Ryssland, bland annat i Vladivostok, Chabarovsk, Barnaul, Novosibirsk och Kazan.

Demonstrationen i Moskva hade fått tillstånd att hållas på Prospekt Sacharova. Sent på söndagskvällen meddelade oppositionsledaren Aleksej Navalnyj att det inte gick att hyra in någon teknikutrustning, det vill säga högtalare, scenutrustning och så vidare. Firmorna hade hotats av myndigheterna och därför dragit sig ur.

Då beslöt Navalnyj att i stället flytta demonstrationen till Tverskaja och låta den bli en promenad med ryska flaggor som rekvisita.

På Tverskaja pågår just nu en historisk utställning för att fira ryska nationaldagen och det var väntat att myndigheterna skulle stoppa demonstrationen. Den första som greps var Navalnyj själv. Polisen väntade på honom utanför hans bostad.

De flesta demonstranter DN träffar på Tverskaja är unga personer – precis som under den senaste stora demonstrationen den 26 mars.

– Det är inte normalt att demonstranter grips i den här omfattningen. Jag studerar i Tyskland. Om tusen personer demonstrerar i Tyskland vaktas de av tre poliser, säger 26-åriga Dmitrij Timokirev.

Han är medveten om att dagens demonstration inte har fått tillstånd av myndigheterna.

– Jag är lite rädd eftersom jag inte vill att de ska hindra mig från att resa tillbaka till Tyskland och fortsätta mina studier. Men jag demonstrerar i alla fall. Om vi inte gör det bara fortsätter makthavarna på samma sätt. Jag vill återvända till Ryssland efter mina studier – men inte till ett sådant här Ryssland. Som företagare vill jag inte ständigt vara utsatt för korrupta tjänstemän, säger 26-åriga Dmitrij Timokirev, som studerar marknadsföring i Tyskland.

– I dag är vår självständighetsdag. Vi firar att Sovjetunionen föll och vi blev självständiga. Myndigheterna gjorde det omöjligt för oss att hålla en demonstration utan scen eller högtalare, därför demonstrerar vi här i stället, säger 26-åriga Dmitrij Androsov, tysklärare som är aktiv inom oppositionspartiet Parnas.

Han slår ut med handen.

– Att det har kommit så mycket folk är ett bevis på att vi har ett medborgarsamhälle i Ryssland. Jag är fullt medveten om att jag kan bli gripen.

Trots att polisen i förväg har sagt att man inte får ropa slagord eller bära plakat börjar folk snart skandera. ”Putin – vor!” (Putin är en tjuv!) ”Raz, dva, tri – Putin, uchodi!” (Ett, två tre – stick, Putin!).

När polisen hindrar demonstranterna från att vandra ner längs Tverskajagatan med hjälp av i förväg utplacerade kravallstaket börjar folk skandera ”Släpp igenom oss!” och ”Vi har makten här!” Flera ropar också: ”Dra Kadyrov inför rätta”. Tjetjeniens president Ramzan Kadyrov, som har gjort sig en enorm personlig förmögenhet på statliga bidrag från Moskva, har i många ryssars ögon blivit en symbol för korruptionen.

Sedan träder soldaterna in på scenen. Klädda i skottsäkra västar, hjälmar, benskydd och kamouflagedräkter tränger de sig in i folkmassan som en kniv och har snart arresterat minst 750 personer – enligt ryska BBC är antalet betydligt högre.

De arresterade släpas in i väntade bussar. Många av dem är skolelever. De får sällskap av oppositionsledaren Ilja Jasjin och aktivisten Marija Baronova. Bilder från bussarna med glada miner och v-tecken läggs ut på sociala medier.

Moskva stad anklagar demonstranterna för det skedda.

– En massa människor hade kommit till Tverskaja för att fira ryska nationaldagen. Demonstranterna förstörde deras fest, säger Vladimir Tjernikov, som leder kommittén för regional säkerhet i Moskva.

Naina Jeltsina, änka till det självständiga Rysslands första president Boris Jeltsin, säger till den oberoende tv-kanalen Dozjd att folk i Ryssland har rätt att demonstrera. Moskvas borgmästare Sergej Sobjanin vägrar däremot kategoriskt att kommentera dagens händelser.

Under tiden delade president Putin ut statliga förtjänsttecken i Kreml – med hela den kritiserade eliten på plats.

Putins tal Rysslands nationaldag till ära handlade bland annat om att landets demokratiska institutioner har stärkts.

Anna-Lena Laurén

anna-lena.lauren@dn.se "

"Fakta. Protester i ett trettiotal städer

Enligt myndigheterna i Moskva deltog cirka 5 000 personer i gårdagens demonstration mot korruption i Moskva. Myndigheterna är kända för att räkna i underkant. Det verkliga antalet demonstranter är svårt att uppskatta men rör sig med säkerhet om minst det dubbla.

Motsvarande demonstrationer hölls i ett trettiotal städer över hela Ryssland.

Gårdagens manifestation på Rysslands nationaldag den 12 juni är den andra stora demonstrationen mot korruption i år. Den första hölls den 26 mars över hela Ryssland och ledde till att över tusen demonstranter arresterades enbart i Moskva.

2011–2012 hölls flera stora demonstrationer i Ryssland mot valfusk. Vårens demonstrationer är de första stora anti-Putinmanifestationerna sedan dess.

DN "

DN TISDAG 13 JUNI 2017

" Regeringen faller – bryter med Sannfinländarna

Helsingfors. Efter två år föll Finlands regering. Sannfinländarnas nye partiledare Jussi Halla-aho krävde en strängare tillämpning av invandringsfrågor och ville leda sitt parti från Bryssel, men hamnar nu i opposition.

”Finlandsdemokraterna” – så kallades Sannfinländarna av Helsingin Sanomats politiske kommentator Marko Junkkari i söndags. Partiet möblerade om på sitt partimöte i Jyväskylä, och numera sitter två personer som dömts för hets mot folkgrupp i partiledningen.

När Finlands statsminister Juha Sipilä, Centern, och finansminister Petteri Orpo, Samlingspartiet, höll en snabbinkallad presskonferens på måndagen var det för att meddela att regeringen avgår.

– Det parti som kom tillbaka från Jyväskylä är ett helt annat parti en det som åkte dit, sade Petteri Orpo.

– Vi tror på mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen. Det handlar inte om politisk korrekthet eller liturgi, de här sakerna finns inskrivna i vårt regeringsprogram och Finlands grundlag. Samlingspartiet kan inte vara med i en regering som inte är bunden till de här värderingarna, sade Orpo, som en motivering till att man nu avbryter regeringssamarbetet med Sannfinländarna.

Jussi Halla-aho är en kontroversiell figur i Finland. Omåttligt populär bland den nationalistiska högern, och bland alla dem som följt hans invandrarfientliga bloggtexter i över tio års tid.

Och samtidigt är han ett ansikte utåt för de som anser att Sannfinländarna i grunden är ett rasistiskt parti. Partiets tidigare ordförande Timo Soini har gjort allt för att hålla den rasistiska falangen på armlängds avstånd. Efter partimötet i lördags blev Sannfinländarna mera öppet nationalistiska.

Sipilä och Orpo träffade Halla-aho på måndagsmorgonen. Vid lunchtid kom Halla-aho ut från mötet, men gav inga kommentarer till medierna. Två timmar senare skrev både Sipilä och Orpo på Twitter att ett fortsatt samarbete med Sannfinländarna inte är möjligt.

Jussi Halla-aho kommenterade förhandlingen på sin egen Facebooksida. Enligt honom var Sannfinländarna beredd att godkänna regeringsprogrammet som sådant, men Halla-aho önskade en mera sträng tillämpning av den nuvarande invandringspolitiken.

Enligt Sipilä handlade det också om hur Halla-aho ville ordna regeringsarbetet i praktiken.

– Han hade en idé om hur det skulle fungera, men vi känner oss främmande för sådana lösningar, sade Sipilä på presskonferensen.

Statsministern poängterade samtidigt att det inte var enskilda punkter i regeringsprogrammet som avgjorde, utan värdefrågor.

– Detaljerna hade vi kunnat komma överens om. Men regeringspartierna måste ligga tillräckligt nära när det gäller grundläggande värderingar, så att vi kan vara säkra på att vi kan göra beslut och kompromisser på samma grund. Vår bedömning är att skillnaden är större än tidigare, och för stor för att vi kunde ta beslut tillsammans.

Finlands regering gör nu en formell ansökan till president Sauli Niinistö om att avgå. Centerns och Samlingspartiets riksdagsgrupper samlades redan i går, måndag kväll, för att diskutera en ny eventuell regeringsbas.

Svenska Folkpartiet och Kristdemokraterna är beredda att ingå i en ny regering, medan Vänsterförbundet, Socialdemokraterna och De Gröna kräver nyval.

Under veckan klarnar utsikterna.

– Min främsta uppgift är att se till att det finns en fungerande regering i landet. Vi har fått till en vändning i ekonomin och nu måste vi se att alla förnyelser tas i mål, sade Sipilä.

Sannfinländarna närmar sig Sverigedemokraterna när det gäller den politiska linjen. Till Helsingin Sanomat sade Sverigedemokraternas gruppledare Mattias Karlsson på måndagen att det nordiska samarbetet kan fördjupas.

– Timo Soini motsatte sig ett samarbete eftersom han varit rädd för negativ publicitet, sade Karlsson till Helsingin Sanomat på måndagen.

Philip Teir

philip.teir@gmail.com "

"Fakta. Ny partiledare dömd för hets mot folkgrupp

Finlands regering bildades för två år sedan av Centern, Samlingspartiet och Sannfinländarna.

Sannfinländarnas Timo Soini valdes då till Finlands utrikesminister.

Timo Soini meddelade i våras att han inte ställer upp för omval som Sannfinländarnas partiordförande. Han har lett partiet i tjugo år. Han var dock beredd att fortsätta som utrikesminister.

Sannfinländarnas nye partiordförande Jussi Halla-aho är EU-ledamot och har profilerat sig som kontroversiell bloggare i invandringsfrågor. Han har bland annat dömts för hets mot folkgrupp 2012 efter ett rasistiskt inlägg om islam och somalier. Dessutom är han strängt EU-kritisk. "

DN TISDAG 13 JUNI 2017

" Det låga valdeltagandet tar ned Macrons triumf

Analys. Paris. Många unga, franska låginkomsttagare gick inte och röstade i söndags. Så kan, en aning förenklat, vänsterns katastrofval förklaras. Även Nationella frontens svaga resultat beror till stor del på att dess sympatisörer i arbetarklassen inte tog sig till valurnorna. Men Emmanuel Macron bör ha en sak i åtanke: det kan ändras.

Det blev en rungande framgång för Frankrikes nyvalda president Emmanuel Macron och dennes mittenparti La République en marche (LREM) i söndagens parlamentsval.

Aldrig tidigare i Frankrikes moderna historia har ett nybildat parti gått från noll mandat till att – om nu trenden håller i sig i andra valomgången om en vecka – bli största parti och få en överväldigande majoritet i nationalförsamlingen.

Enda smolket i Macrons glädjebägare är valdeltagandet.

Bara 48,7 procent av de röstberättigade gick till vallokalerna, vilket är det lägsta deltagandet sedan Femte republikens bildande 1958.

Det utbredda valskolket riskerar att minska den nya nationalförsamlingens legitimitet, och kanske också president Macrons möjligheter att smärtfritt genomföra de långtgående reformer han utlovat.

I skrivande stund förbereder hans regering två kontroversiella lagpaket:

Ett med särskilda anti-terrorlagar som i praktiken är tänkt att permanenta det rådande undantagstillståndet i landet, med långtgående befogenheter för polisen att göra husrannsakan, frihetsberöva och sätta personer i husarrest under längre perioder. Tanken är då bland annat att de franska återvändare från Syrien och Irak som misstänks för samröre med terrororganisationer som IS ska kunna punktmarkeras eller sättas i husarrest – något som många väljare i Frankrike stöder, men som en del människorättsaktivister har varnat för kan leda till risker för rättsstaten (i synnerhet i de fall då det inte finns säkra bevis).

Det andra stora lagpaketet är en stor reform av arbetsrätten i Frankrike, vilket bland annat ska göra det enklare för företag att gå runt den franska 35-timmarsveckan och göra sig av med anställda i lokala förhandlingar. Avsikten är att få fart på den franska ekonomin, vars tillväxt fortfarande går på sparlåga och plågas av en arbetslöshet på omkring 10 procent. En rad fackföreningar och vänsterorganisationer har dock aviserat strejker och massiva protester mot lagpaketet, i synnerhet om Macron pressar igenom det utan en dialog med arbetsmarknadens parter.

Det som är slående är att många av de väljare som kan bli direkt berörda av det senare lagpaketet inte gick och röstade i söndagens parlamentsval.

Omkring en av fyra unga fransmän är arbetslösa – men i gruppen 18-34 år var det bara omkring 36 procent som röstade.

I en del arbetarklassområden i utkanterna av Paris och Marseille var valdeltagandet så lågt som 25 procent.

Vad beror det på?

En förklaring är att ett slags valtrötthet infunnit sig i väljarkåren efter ett drygt halvår av valrörelser: först högerns primärval, sedan vänsterns primärval, därpå två omgångar i presidentvalet och nu ett parlamentsval.

En annan förklaring är Socialistpartiets existentiella kris. Socialistregeringens misslyckande med att bekämpa arbetslösheten har straffats hårt av arbetarväljarna. Kanske tänkte också en del gamla socialistväljare att Emmanuel Macron (som var ekonomiminister i den förra socialistregeringen) förtjänar en chans – om än bara genom att de låg kvar på sofflocket.

Det nybildade vänsterpartiet Det okuvade Frankrike gjorde också det ett sämre val än väntat. Mindre än hälften av de väljare som röstade på vänsterradikalen Jean-Luc Mélenchon i presidentvalet mobiliserades.

Till viss del är det ett symptom på vänsterns splittring: kommunistpartiet har tagit sin hand från Mélenchon och ställt upp med egna kandidater.

Men att många unga och arbetarväljare känner apati framgår också av att högerextrema Nationella fronten gjort ett sämre resultat än väntat. Marine Le Pen har all anledning att vara besviken: hon lyckades bara mobilisera 43 procent av de väljare som röstade på henne i första omgången av presidentvalet.

Av kretsen kring Emmanuel Macron tolkas det sannolikt som grönt ljus att gå vidare med reformerna. Men Macron bör ha en sak klar för sig: om han inte åstadkommer det han lovat – i synnerhet vad gäller sänkt arbetslöshet – kan den stora grupp som nu valt att röstskolka, straffa honom och hans parti hårt om några år.

Erik de la Reguera erik@delareguera.se "

DN TISDAG 13 JUNI 2017

" Sessions hörs om sina ryska kontakter

Washington. Frågorna om Ryssland pressar Trumpadministrationen. I dag, tisdag, hörs justitieminister Jeff Sessions i senaten. Han väntas få frågor om både sina egna kontakter med Ryssland och om sin roll i avskedandet av den förre FBI-chefen.

Jeff Sessions drog sig redan i mars ur all inblandning i utredningarna om Ryssland, men har nu ändå hamnat i strålkastarljuset.

Bara några dagar efter det att den förre FBI-chefen James Comey under maximal bevakning frågades ut i senaten, är det Sessions tur att grillas av samma underrättelsesutskott.

Justitieministern väntas få frågor om varför han inte gjorde mer för att skydda Comey från presidenten, och dennes försök att utöva påtryckningar på FBI-chefen.

Sessions ifrågasätts också för att ha deltagit i beslutet att avskeda Comey, trots att han alltså hade förklarat sig jävig i det som rör Ryssland. Både Trump och Comey har var för sig sagt att FBI:s utredning om Ryssland hade betydelse för avskedet. FBI, som av tradition har en mycket självständig ställning, sorterar under justitiedepartementet.

Comey antydde också i torsdagens utfrågning att FBI också väger in ytterligare information om samröre mellan Sessions och den ryska ambassadören Sergej Kislyak. I ett slutet förhör ska Comey ha sagt att FBI tittar närmare på ett möte i april på ett lyxhotell i Washington mellan Sessions och Kislyak. Enligt Vita huset ägde mötet inte rum.

Att de båda har setts vid minst två tillfällen är dock känt: det var sedan det framkom att Sessions dolt informationen om dessa möten som han valde att kliva av hanteringen av utredningarna om Ryssland.

Innan han blev minister hade Sessions många år bakom sig som senator, och han var den första profilerade politiker som med stor hängivenhet anslöt sig till Trumps kampanj. På sistone har dock friktion uppstått mellan de båda och Sessions ska ha gått så långt som att erbjuda sin avgång.

Utfrågningen av Sessions kommer att bli offentlig, vilket var ett önskemål från många ledande demokrater.

Sanna Torén Björling

sanna.bjorling@dn.se "

DN TISDAG 13 JUNI 2017

" Makedonien öppnar för namnbyte

Makedoniens nya regering är beredd att acceptera att landet byter namn, något grannlandet Grekland har krävt i 26 år. Om tvisten kan läggas till handlingarna hoppas Makedonien kunna bli medlem i försvarsalliansen Nato.

”Fyrom”, så kallar grekerna grannlandet i norr med huvudstaden Skopje. Namnet bildas av den engelska förkortningen av ”före detta jugoslaviska republiken Makedonien.”

Att tala om Makedonien är tabu, eftersom en av Greklands regioner har samma namn – och ur Atens synvinkel innebär grannlandets anspråk på namnet också ett territoriellt anspråk på Grekland.

Namntvisten har rasat sedan Makedoniens självständighet 1991. Den har förhindrat makedoniernas inträde i såväl EU som Nato eftersom Aten har vetorätt.

Men nu kan krisen vara på väg mot sin lösning. Den nya regering under Zoran Zaev som tillträdde den 31 maj sänder ut försonliga signaler till sin granne.

I en intervju med Financial Times på måndagen säger utrikesminister Nikola Dimitrov att Skopje är berett att överväga ett namnbyte, med syfte att få Greklands medgivande till ett Natomedlemskap.

– Jag vill be Grekland att tänka över vilken sorts granne de vill ha. Vill de ha ett stabilt, vänskapligt sinnat land som erbjuder hopp om demokrati och rättvisa?

Vad alternativet till detta skulle vara specificerar Dimitrov inte, men han uppmanar Aten att ta vara på ”denna historiska möjlighet”.

Exakt vad Makedonien ska heta vill utrikesministern inte säga. Men det lär bli ett sammansatt namn av typen ”Övre Makedonien” eller ”Norra Makedonien”, i linje med vad Grekland tidigare har krävt.

En del av bakgrunden till Skopjes helomvändning är Rysslands ökande intresse för Balkan, som oroar många i flera av de tidigare jugoslaviska delrepublikerna.

Montenegro blev nyligen medlem i Nato, efter ett kuppförsök där många misstänkte Moskvas inblandning.

Nikola Gruevski, Makedoniens förra, konservativa premiärminister, satsade på en hård linje mot Grekland. Under hans regeringstid restes statyer över Alexander den store, den grekiske krigarkungen från 300-talet före Kristus som härskade över antikens Makedonien. Även Skopjes flygplats har fått namn efter Alexander.

I en intervju på makedonsk stats-tv i förra veckan sa premiärminister Zoev att sådana utspel var provocerande och att de har ”skadat relationerna med Grekland”. Han sa samtidigt nej till att riva ner Alexanderstatyerna, med hänvisning till att det blir för dyrt.

Ingmar Nevéus

ingmar.neveus@dn.se "

DN TISDAG 13 JUNI 2017

" Johan Schück: Trump har kört fast men Federal Reserve höjer räntan

På onsdag väntas USA:s centralbank höja räntan med en kvarts procentenhet till 1,0-1,25 procent. Beslutet blir viktigt när Trump har kört fast med ekonomin.

Stimulansen av ekonomin som skulle komma med Donald Trump som president blir inte mycket av. Han har fullt upp med att försvara sig mot kritik kring hur hans ämbete sköts.

Initiativen från Vita huset har blivit färre än förutsett.

Trump bromsas också av sin egen ineffektivitet. Han varit långsam med utnämningar och mängder av tunga poster i administrationen står ännu obesatta.

Relationerna till kongressen är dessutom ansträngda, trots att republikanerna är i majoritet där. Men Trump och de ledande kongresspolitikerna har olika syn på centrala frågor.

Med stor ansträngning lyckades Trump få igenom beslut om att riva upp Barack Obamas sjukvårdsreform. Republikanerna var eniga i sitt motstånd till Obamacare, men visade sig mycket oense om vad som skulle komma i stället.

Nu är det svårt att gå vidare med annat där det finns skilda åsikter bland republikaner. Sänkta skatter kan de möjligen komma överens om, men inte om finansieringen.

En skattereform, som USA skulle behöva, ligger därför långt borta.

Ännu värre är det med investeringar i infrastruktur som Trump har utlovat. Många av republikanerna är emot och det kan ta mycket tid att hitta lösningar.

Trots att stimulansen från Trumps politik tycks utebli, går ekonomin hyggligt – tack vare konjunkturen. USA:s centralbank, Federal Reserve, väntas på onsdag komma med årets andra räntehöjning – denna gång till intervallet 1,0-1,25 procent.

Inflationen är visserligen inte riktigt uppe vid Federal Reserves mål på 2,0 procent. Men höjningen sker i förebyggande syfte, eftersom man vill närma sig en normalisering efter närmare ett decennium med extremt låg ränta.

Minst en höjning till är att vänta senare i år, även om inget bestäms i förväg utan varje beslut tas efter analys av färsk statistik.

En långsiktig plan behövs däremot för avveckling av Federal Reserves innehav av obligationer, efter de senaste årens väldiga köp. Fed-chefen Janet Yellen väntas presentera den strategin på onsdag.

Federal Reserve är viktigare än någonsin som en oberoende kraft när Donald Trump försöker utöka sin kontroll – och samtidigt visar påfallande inkompetens.

Avgörande blir vad som händer kring nästa årsskifte när Janet Yellens mandat löper ut. Trump kan då ta tillfället att utse en mer följsam chef, särskilt som han nog ogillar fler räntehöjningar.

Inflationen kan i så fall bli ett problem, vilket den var på 1970-talet då USA:s presidenter försökte styra Federal Reserve. Det framhåller Jason Furman, tidigare ekonomisk chefsrådgivare hos Barack Obama, som på måndagen talade hos SNS (Studieförbundet näringsliv och samhälle) i Stockholm.

Jason Furmans oro gäller inte främst ekonomin på kort sikt, utan tar sikte på det längre perspektivet och hur Trump kan inverka.

Det gäller handelspolitiken och invandringen, där mer stängda gränser begränsar USA:s möjligheter till ekonomisk tillväxt.

Att så försöka skydda amerikanska jobb är dyrt, men ger ingen större effekt. I stället skulle behövas mer resurser till utbildning och omställning, vilket Trump vill dra ner på i sin framlagda budget.

USA har visserligen en mycket låg arbetslöshet, för närvarande 4,2 procent. Men jobb för lågutbildade ger allt sämre betalt och inkomstklyftorna ökar stadigt.

Den svaga inkomstutvecklingen beror till stor del på att produktiviteten utvecklas sämre än förut. Hittills har de snabba tekniska framstegen inte gett önskat resultat, delvis beroende på bristerna i USA:s utbildningssystem.

Kunskaperna hos många amerikaner räcker inte till och åtskilliga hamnar utanför arbetsmarknaden.

USA har världens starkaste ekonomi, men uppvisar skriande brister som det inte görs mycket åt. Försummelserna är inte nya, men med Trump som president ligger lösningarna ännu mer fjärran.

Johan Schück

johan.schuck@dn.se "

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

" Låt inte krisen gå i repris

Sommaren 2007 anades de tidiga olyckstecknen i USA:s finanssektor. Plötsligt, i början av juni, sänkte ratinginstituten kreditbetygen på en mängd av de bostadsobligationer som senare visade sig vara urkällan till krisen. Stenen var satt i rullning.

Tio år senare pågår fortfarande det efterföljande arbetet med att förhindra en ny krasch. Men det går långsamt framåt, och i vissa avseenden bakåt.

På onsdagen och torsdagen träffas centralbankschefer och myndighetschefer från hela världen i Luleå för att diskutera nya internationella krav på bankerna. Det är medlemmarna i Baselkommittén – Riksbankschefen Stefan Ingves är ordförande – som ännu inte har kunnat enas om de sista bitarna i ett stort regelpussel som började läggas redan 2010.

Konflikten rör i allra högsta grad Sverige. Inför kommitténs möte i veckan pressar Bankföreningen i Stockholm på. Till Dagens Industri (13/6) säger vd:n Hans Lindberg att de nya kraven kan ”drabba svensk ekonomi hårt”.

Ett kompromissförslag som Stefan Ingves ska ha lagt fram innebär att de svenska bankerna kan behöva ta in 245 miljarder kronor i extra kapital. Summan är svindlande, även för storbankerna. Företag och hushåll skulle märka stigande räntor. Bankerna vädjar: Stopp. Enligt en kalkyl som branschorganet har låtit göra skulle Sveriges BNP bli 1 procent lägre.

Argumentet är inte särskilt övertygande. Om hastighetsgränsen sänks från 50 till 30 på en väg förlängs naturligtvis restiden mellan punkt A och punkt B. Men det betyder inte att det saknas tunga skäl att minska farten i trafiken genom ett samhälle. Bilarnas bromssträcka kortas ordentligt. Många skador och dödsfall kan förhindras.

Samma avvägning gäller bankerna. Kör de för fort? De hävdar själva att de ökat säkerhetsmarginalerna sedan finanskrisen.

Men systemet är inte så säkert som det ser ut. När de svenska bankerna visar upp en kraftigt förbättrad kapitalisering under åren efter finanskrisen bygger de beräkningen helt på det som kallas riskvikter. Den egentliga belåningsgraden är precis lika hög som förut.

Ingen villaägare skulle komma undan med samma trick: ”Risken att priset på mitt hus sjunker bedömer jag som nästan obefintlig. Därför är mina lån egentligen mycket små, fast det ser ut som att jag är skuldsatt upp över öronen.” Men ungefär så fungerar riskvikternas logik.

I en färsk rapport beräknar Riksbankens experter vad som kan vara en lagom hastighetsbegränsning för storbankerna. I ena vågskålen ligger snäppet högre räntor, mindre utlåning till företag och hushåll och dämpad fart i svensk ekonomi. I den andra: mindre risk för en kris.

Ekonomerna når slutsatsen att svenska banker har för lite kapital. En fördubbling – vilka skulle motsvara ungefär 500 miljarder kronor mer – skulle förmodligen inte vara en orimlig kompromiss mellan hastighet och säkerhet. Det pris vi fortfarande betalar för den svenska 90-talskrisen lär motsvara mellan ett och två års BNP. Att försäkra sig är därför inte så dumt.

De senaste internationella studierna är dessutom ganska entydiga. Flertalet av de finanskriser som har setts sedan 1970-talet hade gått att undvika med bättre reglering.

Bankerna lyckas dock överrösta forskningen. Protester i bland annat Tyskland har gett upphov till den låsning i Baselkommittén som handlar om kapitalkraven och nya golv för bankernas riskvikter. I Sverige är Finansinspektionen och Riksbanken dessutom oense. Bankföreningen efterlyser ett ställningstagande från de ansvariga ministrarna Magdalena Andersson och Per Bolund.

USA har tidigare satt press på de motsträviga européerna. President Trump har dock försökt sätta munkavle på centralbanken Fed, och med honom tar nu landet en ny riktning. Med start i förra veckan har republikanerna i landets kongress också börjat riva upp den strängare lagstiftning som infördes som svar på finanskrisen. Planen är att skrota viktiga bestämmelser som bygger brandväggar och förhindrar intressekonflikter i finanssektorn.

Det är just den sortens tanklösa avregleringar som bäddar för nästa krasch. Skattebetalarna lär få plocka upp notan.

Den svenska regeringen har nyss backat i duellen mot Nordea och mjukat upp sitt förslag om högre bankavgifter. De nya Baselreglerna och riskviktsgolven är en viktigare strid. Staten har rätt att ställa högre krav.

DN 14/6 2017 "

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

" En varning till mutkolvarna

Korruptionen är systemet, och det påpekar Alexej Navalnyj. Putin är inte hotad men irriterad.

Det nya är inte repressionen. Yttrandefriheten har undan för undan beskurits i Vladimir Putins Ryssland, att demonstrera mot makten är oftast olagligt och inte sällan farligt. När uppåt ett par tusen människor greps vid måndagens protester över hela landet var det inte förvånande.

Något har ändå hänt. För det första genomfördes demonstrationerna trots riskerna. Precis som i mars deltog ett par tiotusental ryssar, och antalet städer hade enligt Reuters växt till 180. För det andra är många i leden mycket unga, tonåringar eller lite drygt. De är inte så mottagliga för statens propagandakanaler, eftersom de inte tittar på tv utan ägnar tiden åt sociala medier.

Och där har Alexej Navalnyj sin plattform. Bloggaren börjar bli veterandissident, men han är fortfarande karismatisk och uppfinningsrik. Det kombinerar han med organisationstalang.

Navalnyj har ett brokigt förflutet, han är en ohämmad populist med främlingsfientlighet i bagaget. Med åren har han plockat fram en liberal sida, men hur liberal hans demokrati skulle bli är svårt att veta. Det är hur som helst som aktivist mot den allestädes närvarande korruptionen han skaffar sig följare.

Hans avslöjande av premiärminister Dmitrij Medvedevs lyxliv har 22 miljoner visningar på Youtube. Navalnyj går hårt åt mutkolvarna i

toppen och retar gallfeber på Kreml. Samtidigt slår han an strängar hos medborgarna. De är bara alltför vana vid att både tvingas ta sig fram i vardagslivet med dusörer och att se makthavarna sko sig på folkets bekostnad.

Planen är att ställa upp mot Putin i presidentvalet 2018. Lämpligt nog är han dömd för bedrägeri i en bluffrättegång. Han friades i Europadomstolen, men det struntar det ryska rättsväsendet i. Navalnyjs ”brottsliga förflutna” diskvalificerar honom från att ställa upp som kandidat.

Trakasserierna kommer i många former: husrannsakningar, konfiskering av datorer, häcklare och äggkastare på hans möten. Grönfärg, spetsad med någon frätande substans, har slängts i hans ansikte och skadat synen. Demonstrationen i Moskva i måndags hade visserligen tillstånd, men långt från centrum, och myndigheter hade sett till att högtalarutrustning inte gick att få tag i. När Navalnyj flyttade tillställningen till stans mitt slog kravallpolisen till brutalt. Själv har han nu dömts till 30 dagars fängelse.

Det protesteras även på annat håll i Ryssland. Lastbilschaufförer klagar på vägtullar. Hyresgäster i Moskva går emot ett jättelikt rivningsprojekt. Bankkunder besvärar sig över försvunna sparpengar. Skolor är ofta undermåliga, hälsovård och service usel, infrastrukturen fungerar skralt, elpriser höjs. Att förena missnöjet till en rörelse är inte alldeles enkelt. Navalnyj försöker knyta ihop frustrationen med sin antikorruptionskampanj, men inte alla uppskattar när han lägger sig i.

All opposition motarbetas av staten. Politiska partier för en tynande tillvaro. Oberoende organisationer brännmärks, särskilt om de har internationella kontakter. Det har blivit svårare för fristående personer att kandidera i val.

Putin är utan tvivel populär och vinner med säkerhet ett nytt mandat nästa år, vare sig Navalnyj tillåts utmana honom eller inte. Många stöder presidenten trots att de avskyr hans korrupta system, som om de tu skulle gå att skilja åt.

Hotet mot Putin är ekonomin. I början av sin tid på tronen levde Ryssland gott på oljan och gasen. Resurser fanns till såväl höjda reallöner och pensioner som till upprustning av krigsmakten. Men beroendet av energitillgångarna är extremt, och prisraset på världsmarknaden blev förödande. Därtill kom västvärldens sanktioner efter annekteringen av Krim. BNP har minskat kraftigt två år i rad, medan tillväxten 2017 kanske når 1,5 procent.

Frånvaron av en riktig rättsstat bromsar investeringar. Kreml styr en allt större del av ekonomin. Arbetskraften krymper. Det behövs strukturreformer och modernisering som ökar produktivitet och konkurrenskraft, men sådant är Putin ointresserad av.

Krigen mot Ukraina och i Syrien utlöste en våg av patriotism. Men de kostar. Putin hade hoppats på en partner i Donald Trump, och på att kunna slå in ytterligare kilar i Nato. Men hans hackararmés inblandning i det amerikanska valet har gett en backlash och tvingat Vita huset på defensiven. Hos Angela Merkels Tyskland har Putin inget att hämta, och därmed inte heller hos Franrike.

Någon verklig revolution, så här 100 år efter den bolsjevikiska, är Alexej Navalnyj långt ifrån i stånd att leda. Förändring tar i allmänhet tid. Men makten har inga garantier om framtiden.

Gunnar Jonsson

gunnar.jonsson@dn.se "

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

”Center mot våldsbejakande extremism inrättas vid Brå”

Den tillfälliga nationella samordningen mot våldsbejakande extremism övergår till ett nytt permanent nationellt centrum som inrättas vid Brottsförebyggande rådet. Vid centret bildas ett insatsteam som ska stärka stödet till kommunernas operativa arbete, skriver Alice Bah Kuhnke (MP) och Morgan Johansson (S).

Ett av vår tids stora hot är den våldsbejakande extremismen och brottsligheten som den idealiserar och kan generera: terrorismen. Genom att döda och skada oskyldiga vill terroristerna sätta skräck i hela befolkningar och sakta men säkert urholka tilliten mellan människor. Terroristens mål är att bryta ner demokratin och medlet är angrepp mot vardagsliv i städer runt om i världen.

Inte heller Sverige har förskonats. Den 7 april kapades en lastbil som kördes nedför Drottninggatan i Stockholm. Fem människor dödades, många sårades och hela vårt land skakades. Samtidigt slöt människor upp och agerade på ett sätt som väckt respekt. Polis och räddningstjänst agerade effektivt och resolut och många människor visade prov på beundranvärd solidaritetgenom att hjälpa varandra i den svåra situationen.

Ett öppet samhälle kan aldrig helt garantera att terrordåd inte inträffar. Men vi ska göra allt i vår makt för att det inte ska ske.

Vi behöver bygga vårt samhälle robust, där polarisering motverkas och hatets ideologier inte tillåts få fäste. Dådet i Stockholm visar på behovet av ett fortsatt starkt förebyggande arbete, med utgångspunkt i vår demokrati, våra grundlagsskyddade friheter och vår rättsstat. De är de värdena som vi vill försvara mot terroristernas angrepp.

Sedan regeringen tillträdde har ett stort antal insatser kommit på plats för att förstärka arbetet mot terrorism och mot våldsbejakande extremism. Vi har kriminaliserat terrorismresor, mottagande av terrorismutbildning och finansiering av terroristorganisationer. Anslagen till Säkerhetspolisen har ökat och medfört en förstärkt utredningsverksamhet mot identifierade resenärer. Snabbare stopp för missbruk av svenska pass har införts. Mycket tyder nu på att den här typen av resande i det närmaste har upphört.

Även det förebyggande arbetet har förstärkts kraftigt. Den nationella samordnaren har utbildat personer från alla Sveriges 290 kommuner. Över hälften av kommunerna är på väg eller har redan upprättat en lokal handlingsplan. En ny nationell lägesbild över det lokala arbetet kommer att presenteras inom kort.

Men mer behöver göras. Därför har regeringen sedan ett år tillbaka arbetat med formerna för hur det förebyggande arbetet ska utvecklas för att med ökad kraft bekämpa den våldsbejakande extremismen.

Parallellt med att finna den framtida hemvisten för det förebyggande arbetet är 17 myndigheter involverade i arbetet, däribland Kriminalvården och Socialstyrelsen.

Med resultat och erfarenhet av arbetet så här långt, har regeringen nu beslutat att den tillfälliga nationella samordningen övergår till ett nytt, permanent nationellt centrum mot våldsbejakande extremism. Det

nationella centret ska inrättas vid Brottsförebyggande rådet för att kunna dra nytta av dess centrala myndighetsfunktioner.

Våldsbejakande extremister är kriminella eller potentiellt kriminella. Det är därför naturligt att detta center ligger på en myndighet under justitiedepartementet som har hand om övrig brottsbekämpning och brottsförebyggande verksamhet.

Det nationella centret kommer att ha tre huvudsakliga uppgifter:

1 Insatsteam för handfast operativt stöd till kommuner. Den nationella samordnaren har haft en bred ansats med målet att kommuner ska bygga upp sin egen kunskap. Arbetet har varit framgångsrikt men vi behöver ta nästa steg och gå in i en ny fas. Ett större fokus ska läggas på de kommuner där vi vet att det finns problem och arbetet ska ske i nära samarbete med polisen och Säpo.

Vid det nationella centret bildas ett insatsteam som ska stärka stödet till kommunernas operativa arbete. I praktiken innebär detta att kommunerna ska få stöd i att utveckla och följa upp handlingsplaner och individrelaterade åtgärder.

2 Ökad kunskap om extremismens drivkrafter och uttryck. Forskning och kunskapsproduktion måste utvecklas ytterligare för att öka kunskaperna om vilka drivkrafter som finns bakom extremismen. Det gäller bland annat den våldsbejakande extremismens uttryck, radikalisering på nätet och skolans roll i det förebyggande arbetet. Centret ska dessutom årligen rapportera till regeringen om arbetet och behov av nya insatser.

3 Samordning av nationella insatser. Centret ska vara ett nav för Sveriges expertis på området. Samtidigt måste de nationella insatserna förstärkas. Alla myndigheter och aktörer måste se sin roll, även de som inte har fått uppdrag av regeringen inom området. Att bidra till att de nationella myndigheterna vidtar samordnade insatser blir därför en viktig uppgift för det nya centret. Resurser och tid måste användas effektivt.

Pilotverksamheten med den nationella stödtelefonen, som sedan februari finns hos Rädda Barnen, ska utvärderas under 2018. Därefter kommer regeringen att avgöra huruvida den fortsatt bör permanentas och i så fall finnas hos en civilsamhällesorganisation eller om den ska förläggas vid det nationella centret.

I förra veckan presenterade regeringen och de fyra borgerliga partierna en överenskommelse om nya åtgärder mot terrorism och våldsbejakande extremism. Samtalen har förts i en god anda och med utgångspunkt i de värden vi har att försvara, demokratin där rättsstaten är dess skydd.

Vi ser fram emot ett fortsatt bra samarbete över blockgränsen för att utveckla både förebyggande och brottsbekämpande insatser riktade mot våldsbejakande extremism.

Alice Bah Kuhnke, Kultur- och demokratiminister (MP)

Morgan Johansson, Justitie- och migrationsminister (S)

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

" Ny rapport varnar för taktiska kärnvapen

Ryssland moderniserar sina kärnvapen – och hotar med att använda den typ av taktiska vapen som Sverige och andra västländer trodde skulle försvinna.

”Kärnvapen får en ökad säkerhetspolitisk roll i Europa i framtiden. Ryktet om kärnvapnens snara borttynande har visat sig vara överdrivet”. Det slås det fast i en ny rapport från Totalförsvarets forskningsinstitut FOI.

– Medan man i Västeuropa rustade ned och ansåg att dessa vapen inte var någon viktig fråga så har Ryssland moderniserat och producerar nya taktiska kärnvapen, säger en av rapportens redaktörer, forskningsledaren Niklas Granholm vid FOI.

Rapporten ”Kärnvapen för slagfältsbruk och europeisk säkerhet” sätter fokus på de kärnvapen som skjuts iväg på kortare avstånd. Det rör sig om exempelvis torpeder, bomber, robotar – så kallade taktiska kärnvapen eller slagfältskärnvapen.

Dessa vapen kan sänka tröskeln för kärnvapenkrig, vilket skulle innebära större risker än under det kalla kriget. Då rådde mellan Sovjet och USA en kärnvapenavskräckning där bägge visste att om kärnvapen sattes in skulle det leda till totalt kärnvapenkrig. Detta kallades ömsesidigt garanterad förstörelse med den passande förkortningen MAD – Mutual Assured Destruction.

Men Rysslands president Vladimir Putin och andra ryska företrädare har gjort uttalanden där de hotat med att sätta in kärnvapen. Efter annekteringen av Krim 2014 sade Putin att ett motangrepp hade mötts av kärnvapen. Även Danmark har hotats med kärnvapen, i en debattartikel i tidningen Jyllandsposten.

– I Ryssland tycks man vara på väg att intala sig att ett begränsat kärnvapenkrig kan vinnas, säger Niklas Granholm.

En kärnvapenexplosion ger en enorm tryckvåg som raserar byggnader, värmestrålning som startar bränder och radioaktiv strålning som dödar och skadar människor. Kärnvapen skapar också en elektromagnetisk puls som slår ut elsystem.

Många i Västeuropa ser kärnvapen som förlegade, moraliskt förkastliga och man har sedan 1990-talet utgått från att de skulle kunna tas ur bruk. I den andan stödde Sverige i FN 2016 ”The humanitarian pledge” om att helt förbjuda kärnvapen.

Även Ryssland minskade efter Sovjetunionens upplösning sina kärnstridsspetsar. Men i takt med den ryska upprustningen har kärnvapnen fått en allt mer framträdande roll. Det rör sig om vapensystem med kort eller medellång räckvidd.

”Den ryska taktiska kärnvapenarsenalen har moderniserats under en längre tid och flera äldre vapenbärare har ersatts med nya system. Sedan 2012 synes också antalet taktiska stridsspetsar i aktivt bruk ha ökat med 30 procent. Den ryska kärnvapenretoriken har dessutom återkommit”, står det i rapporten.

Vid övningar de senaste åren har Ryssland avslutat strider med konventionella vapen genom att sätta in simulerade kärnvapenattacker. Detta kallas för ”de-eskalering”. Parat med olika uttalanden visar detta ”att taktiska kärnvapen tilldelas en roll på slagfältet i den faktiska ryska kärnvapendoktrinen”, skriver FOI.

Den andra supermakten USA har jämfört med kalla kriget minskat sina taktiska kärnvapen i Europa med 90 procent. Kvar finns 280 bomber

som fälls från flygplan som finns på sex flygbaser i Europa. Inom Nato finns kärnvapnen kvar som avskräckning, men ses som ”sista utvägen”. FOI sätter till och med frågetecken för om Nato verkligen har politisk och militär beredskap att sätta in kärnvapen. Frankrike har inte längre några taktiska kärnvapen kvar och Storbritannien har aldrig haft sådana.

För svensk del påpekar FOI att Försvarsmakten är koncentrerad till några få baser och att materiel ligger i centrallager. Det innebär att dessa anläggningar kan slås ut med kärnvapen vilket skulle göra försvar nästan omöjligt. Men framför allt så saknas planer för att skydda befolkningen mot ett atomkrig: ”Under perioden av optimism under 1990-talet avvecklades i stort allt i totalförsvaret”, påpekar FOI.

– Detta är en ganska instabil situation som vi inte kan bortse ifrån. Sverige borde öka sin motståndskraft så att man inte löper risken att blir bli ett frestande mål för nukleär utpressning i en krig eller för kärnvapenangrepp vid en öppen konflikt säger Niklas Granholm.

Mikael Holmström

mikael.holmstrom@dn.se "

"Fakta. Taktiska kärnvapen

USA: 480 varav 280 bomber som fälls från flygplan och 200 kryssningsrobotar

Ryssland: 1924 varav 730 kärnvapen i flottan, 646 bomber och kryssningsrobotar, 140 i markrobotsysten som Tjotka och Iskander, 340 i luftvärnet och 68 i robotförsvaret av Moskva.

Källa: FOI "

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

" Sverige går med i brittisk militärstyrka

Regeringen beslutar inom kort att Sverige går med i den militära utryckningsstyrkan JEF som leds av Storbritannien. Styrkan, som består av sex Nato-länder, utökas nu med både Sverige och Finland.

Förbandet, Joint Expeditionary Force (JEF), leds av en stab i Storbritannien. Det är ingen stående styrka, utan nationerna anmäler olika militära enheter som kan sättas samman efter behov i ett krisläge.

– Jag ser detta som en naturlig del av det samarbete vi byggt upp med Storbritannien och som utvecklats väldigt starkt på senare tid, säger försvarsminister Peter Hultqvist (S) till DN.

Ministern underrättade på tisdagsförmiddagen riksdagens försvarsutskott om Sveriges anslutning till JEF.

Konkret innebär beslutet att två av den svenska marinens korvetter nästa år kommer att ligga i beredskap för att sättas in i JEF. Längre fram kan också svenskt stridsflyg och specialförband stå redo, enligt en utredning som Försvarsmakten gjort. Kostnaderna för att öva med JEF bedöms bli 10 miljoner kronor per år.

Sverige och Storbritannien undertecknade i juni 2016 ett avtal om djupare militär samarbete som omfattar 53 punkter.

– Jag är glad över att britterna så tydligt markerat att även om de går ur EU så vill de verkligen ta sitt säkerhetspolitiska ansvar. Vi ser det som viktigt att engagera Storbritannien ytterligare i vår del av Europa, understryker Peter Hultqvist.

I JEF deltar sex Nato-länder något som Peter Hultqvist inte ser som något problem.

– Nej, därför det här är ingen Nato-styrka utan det är en brittiskledd styrka. Direkta aktiviteter tar man ställning till från fall till fall utifrån rent nationella grunder. Så det finns inte den typen av bindning eller någon automatik i att man måste delta i olika operationer, säger Peter Hultqvist.

Mikael Holmström

mikael.holmstrom@dn.se !

"Fakta. Detta är The Joint Expeditionary Force

Deltagare: Storbritannien, Danmark, Estland, Lettland, Litauen, Nederländerna och Norge.

Syfte: att öva tillsammans och vid behov ingripa för att stödja deltagarländerna, FN, EU eller Nato.

Uppgift: från humanitära insatser till avskräckning och krigföring.

Beslut: varje deltagarland avgör självt om och hur det deltar. Beslut om att sätta in styrkan kräver inte enhällighet.

Sammansättning: en stab plus förband som sätts samman vid behov, maximalt 10 000 personer.

Källa: Brittiska och litauiska försvarsdepartementen "

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

" Soini vill fortsätta regera trots att partiet splittras

På måndagen föll Finlands regering. På tisdagen ångrade sig statsminister Juha Sipilä, när utrikesminister Timo Soini bröt sig ur Sannfinländarna, det parti han själv grundat. Utbrytargruppen ”Nytt alternativ” har redan fler mandat i riksdagen.

Det var vid lunchtid på tisdagen som sannfinländaren Simon Elo berättade att 20 personer från Sannfinländarnas riksdagsgrupp brutit sig ur partiet. I den nya gruppen, som senare skulle få fler medlemmar, fanns samtliga sannfinländska ministrar inklusive utrikesminister Timo Soini.

Statsminister Juha Sipilä sade vid en presskonferens på tisdagskvällen att den nuvarande regeringen kan fortsätta regera om riksdagsgrupperna ger sitt godkännande.

– Beslutet kommer sannolikt att förstöra vår politiska karriär och få folk att döma oss som förrädare, ändå gör vi det. I dag är vi inte politiker utan i fosterlandets tjänst med rent samvete, sade Simon Elo.

Han hänvisade också till att han har en tvåårig son hemma och vill kunna ”se honom i ögonen” också i framtiden.

Det har varit några dramatiska dagar för Sannfinländarna. Partiet bytte ordförande i lördags, då den extremnationalistiska Jussi Halla-aho tog över. En del röster inom partiet menar att det handlade om en kupp genomförd av partiets nationalistiska fotfolk.

När statsminister Juha Sipilä på måndagen beslöt att samarbetet med Sannfinländarnas avbryts som en följd av ordförandebytet föll hela regeringen.

Nu är frågan vad som händer de närmaste dagarna. Juha Sipilä skulle på tisdagen officiellt begära om regeringens avgång, men vände bokstavligen på väg till president Sauli Niinistös sommarresidens i Nådendal. Vid flygplatsen i Åbo berättade han för medierna att regeringen inte kommer att falla.

Den nya avhoppargruppen, som på tisdagseftermiddagen hade 22 medlemmar, skulle räcka för att ge Sipilä en majoritet i riksdagen. I den ”gamla” sannfinländska gruppen återstår bara 17 medlemmar.

Helsingin Sanomat intervjuade på tisdagen en rättsprofessor, Panu Minkkinen, som hävdade att regeringen formellt måste avgå innan Sipilä kan ingå samarbete med den nya gruppen, som kallar sig ”Nytt alternativ”. Dessutom innebär det att Sannfinländarna – det parti som röstades fram i förra riksdagsvalet – i ett sådant läge skulle befinna sig både i opposition och i regering.

Att Sannfinländarna skulle splittras efter att partiets grundare Timo Soini avgick som ordförande var hela tiden tänkbart. Men frågan är hur välregisserade de senaste dagarna inom finländsk politik är.

– Samlingspartiet sade redan tidigt att de inte kunde se en framtid med Halla-aho i regeringen. Men ingen kunde veta att över hälften av riksdagsgruppen skulle lämna Sannfinländarna, säger Anu Koivunen, professor och politisk kommentator, till DN.

Jussi Halla-aho själv lät antyda i en presskonferens på tisdagen att utbrytargruppen egentligen bara vill behålla sin makt och rädda sina ministerportföljer.

– Det är en berättelse som han vill sälja till sina anhängare. Inom populismen finns alltid den här idén om att det finns ruttna människor, och moraliska människor. Det är för övrigt en retorik som Timo Soini själv odlat, säger Anu Koivunen.

Soini skrev på sin blogg bara för en vecka sedan att han anser att utbrytare är ”förlorare” och att det var viktigt att partiet inte splittras.

– För Soini är det här ett sätt att rädda det arv som han själv tror på, idén om det sannfinländska partiet med rötter i Finlands landsbygdsparti. Det är många som velat att Soini ska putsa partiet och nu gör han det, säger Koivunen.

Enligt henne handlar det om ett ”maktspel av rang”.

– Samtidigt som utbrytarna framställer sig som politiskt hemlösa gör de egentligen samma sak som Sipilä och Orpo, som rentvår sig själva. Soini själv har aldrig medgett att hans väg till makten byggt på den rasistiska och främlingsfientliga falangen inom partiet, det som Halla-aho representerar, säger hon.

Philip Teir

philip.teir@gmail.com "

"Fakta. ”Nytt alternativ” ger majoritet i riksdagen

Statsminister Juha Sipilä behöver majoritet i riksdagen, i praktiken 101 platser. Regeringspartierna Centern och Samlingspartiet har 49 ledamöter respektive 37, alltså 86 tillsammans.

Sannfinländarnas utbrytargrupp ”Nytt alternativ” bestod på tisdagen av åtminstone 22 riksdagsledamöter, och det skulle ge regeringen 108 ledamöter.

Tidigare spekulerades det om att Svenska folkpartiet och Kristdemokraterna skulle bilda ny regering med Centern och Samlingspartiet. Det hade gett en knapp majoritet, 101 platser.

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

" Ultranationalisterna tappar stöd i hela EU

Analys. Regeringskrisen i Finland är ännu ett tecken på att högerextrema och ultranationalistiska partier möter ökat motstånd på flera håll i EU, även om det inte sker överallt.

När Timo Soini hoppar av Sannfinländarna och bildar en ny riksdagsgrupp visar han hur snabbt den politiska scenen förändras i EU.

Den högerextrema och ultranationalistiska politik som Sannfinländarnas nye ordförande Jussi Halla-Aho står för leder både till att Finlands regering spricker och till internt uppror. Och partier med liknande politik möter ökat motstånd på flera håll, på olika sätt, i EU.

I Frankrike verkar Nationella fronten gå mot ännu en förlust i den andra och avgörande omgången i valet till nationalförsamlingen på söndag.

Enligt opinionsmätningarna tänker mellan 13 och 14 procent rösta på kandidater som företräder Marine Le Pens parti, vilket sannolikt bara innebär mellan fem och tio ledamöter i Frankrikes lagstiftande församling.

I så fall kan Nationella fronten inte ens bilda en egen grupp i nationalförsamlingen, eftersom det krävs femton ledamöter.

Någonting har alltså hänt med politiken i EU, och det har gått snabbt.

För tre år sedan, i EU-valet 2014, gick de ultranationalistiska och högerextrema partierna framåt i flera EU-länder, om än inte överallt.

I Frankrike fick Nationella fronten 24 procent av rösterna och därmed blev Marine Le Pens parti störst av alla. Och i Storbritannien fick Nigel Farage EU-fientliga Ukip flest brittiska röster.

Sedan fortsatte framgångarna.

Fram till för ett år sedan verkade de ultranationalistiska och EU-fientliga partierna vara på fortsatt frammarsch. Storbritanniens beslut att lämna EU förstärkte känslan av att unionens framtid stod på spel.

Så sent som för några månader sedan deppade flertalet EU-ledare över den här utvecklingen.

När EU skulle fira 60-årsjubileum i Rom i slutet av mars i år, talades det nästan bara om unionens ålderskris och stämningen var verkligen inte på topp.

Men under det pågående europeiska supervalåret 2017 har EU-vänliga partier haft otippat stora framgångar i flera länder.

Frankrikes nye president Emmanuel Macron är förstås det tydligaste exemplet på att det går att vinna politiska val på ett EU-positivt budskap, men det finns fler.

Österrike, som valde en EU-vänlig president i december, är ett och Nederländerna ett annat. Där har det lilla EU-vänliga, socialliberala partiet D 66 fortfarande lika starkt stöd i opinionen som EU-fientliga Geert Wilders parti PVV.

Samtidigt är scenförändringen inte total.

Brittiska Ukip har fallit ihop, men före sammanbrottet lyckades partiet driva övriga framför sig och Storbritannien är på väg att lämna EU. Och i flera EU-länder går det fortfarande framåt för de ultranationalistiska partierna.

Ungerska regeringspartiet Fidesz har till exempel ett fortsatt starkt grepp om opinionen.

I en av de senaste mätningarna får Fidesz stöd av hela 51 procent av ungrarna. Det enda parti som verkar kunna utmana Viktor Orbán är högerextrema Jobbik, som ligger på omkring 20 procent.

Sverige är ett annat exempel. Sverigedemokraterna har fortsatt vind i seglen, vilket gör SD till ett av de mest framgångsrika EU-fientliga och nationalistiska partierna i EU.

Kommer regeringskrisen i Finland att påverka europeisk politik?

Ja, frågan är för det första om Sannfinländarna efter ordförandebytet kan vara kvar i den politiska grupp i EU-parlamentet som partiet tillhör.

Sannfinländarna är med i ECR, samma grupp som bland andra brittiska Tories, polska Lag och rättvisa och Dansk folkeparti.

ECR har däremot sagt nej till Sverigedemokraterna, som anses för extremt.

Nu har Sannfinländarna valt en ordförande som står mycket nära SD i många frågor.

Kanske kommer också andra EU-ledare fundera på vad finansminister Petteri Orpo sade under presskonferensen i måndags.

Orpo förklarade varför han inte kan tänka sig fortsatt regeringssamarbete med Sannfinländarna, sedan partiet valt ny ordförande, på följande sätt:

– Vi tror på mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen. Samlingspartiet kan inte vara med i en regering som inte är bunden till de här värderingarna, hävdade Petteri Orpo.

Det lät som en tydlig princip för regeringssamverkan som fler politiska ledare i EU skulle kunna ansluta sig till.

Annika Ström Melin annika.strom-melin@dn.se "

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

" Navalnyj fick Kreml dit han ville

Analys Moskva. Reaktionerna i rysk press efter massarresteringarna i måndags är påfallande svartvita. Oppositionsledaren Aleksej Navalnyj antingen hyllas och svartmålas. Men för Navalnyj är det viktigaste resultatet inte huruvida han risas eller rosas. Poängen är att han dominerar agendan.

Det största Navalnyj har gjort är att han har fått folk att övervinna sin rädsla. Att åstadkomma en sådan sak är någonting helt kolossalt i ett land som Ryssland, säger Valerij Solovej till tv-kanalen Dozjd.

Han är doktor i historia och professor på diplomatutbildningen MGIMO i Moskva.

– Vad Navalnyj gjorde den 12 juni är motbjudande svineri. Han sände ut skolungdomar för att de skulle bli arresterade av polisen och därefter filmade av västvärldens tv-kanaler. Folk hade kommit till Tverskaja för att fira nationaldag och blev Navalnyjs gisslan, skriver Aleksandr Kots i Komsomolskaja Pravda.

För Navalnyj spelar kritiken ingen roll. Den Kremlvänliga kvällstidningen Komsomolskaja Pravda har i det längsta strävat efter att inte ens nämna Navalnyj vid namn. Nu är man tvungen att göra det.

Enligt den oberoende tv-kanalen Dozjd greps sammanlagt 866 personer i Moskva vid demonstrationen i måndags. Av dem satt ett trettiotal fortfarande kvar i arresten i går. I Sankt Petersburg, där över 900 demonstranter arresterades, har 11 fall gått till rätten – men de kommer att blir fler. Kreml har ett behov av att statuera exempel.

Själv har Navalnyj straffats med 30 dagars fängelse. Det kommenterade han på sitt vanliga ironiska sätt.

”Som om det inte räckte med att de har bestulit hela vårt land kommer jag dessutom att missa Depeche Modes konsert”, twittrade han efter rättens beslut.

Mycket tyder på att Kreml går in för samma politik som efter den så kallade Bolotnajademonstrationen för fem år sedan. Då skingrades en stor demonstration mot valfusket med våld i Moskva. Den hade föregåtts av flera andra manifestationer där makthavarna inte hade ingripit. Hundratals demonstranter greps, ett tjugotal drogs inför rätta. Många fick ovillkorliga fängelsestraff.

Målet var att skrämma folk till passivitet. Frågan är om det lyckas nu. En stor del av Navalnyjs stödtrupper var inte med på Bolotnaja eftersom de är för unga. Då var Navalnyj bara en av flera oppositionsledare, nu är han den enda. Den liberala ryska pressen är överens om att vad man än anser om honom är han i dag den enda trovärdiga oppositionsledaren i Ryssland.

Putins presschef Dmitrij Peskov kommenterade måndagens demonstrationer med att myndigheterna är tvungna att ta till ”nödvändiga åtgärder mot provokatörer”. Den sortens kommentarer är Kremls typiska sätt att reagera på protester, men hur oberörd man än låtsas vara är det ett faktum att man är tvungen att förhålla sig till Navalnyj.

Den före detta Kreml-insidern Gleb Pavlovskij säger till Vedomosti att makthavarna själva förvärrar situationen då de inte kan komma på något annat sätt att svara än att nervöst slå ner på varenda protest.

– Navalnyj har en chans – han kan ställa till med så mycket problem att det blir lättare för makthavarna att låta honom ställa upp i presidentvalevt i mars 2018. Men han har inte mycket tid på sig, konstaterar Pavlovskij till Vedomosti.

Samtidigt fortsätter de Kremlkontrollerade medierna sin kampanj mot Navalnyj.

– Den 12 juni avslutades Navalnyj- epoken. Han visade sitt rätta ansikte: En provokatör som är redo till vad som helst, skriver Maksim Kononenko på statskontrollerade Russia Today.

Oleg Kasjin på oberoende Republic.ru är inte sen att svara.

– Russia Today erkänner alltså att en Navalnyjepok existerar. Och den håller inte alls på väg att ta slut – den har bara börjat.

Anna-Lena Laurén

anna-lena.lauren@dn.se "

"Fakta. Navalnyj dömdes till 30 dagars fängelse

I måndags demonstrerade tiotusentals personer över hela Ryssland mot korruption. I Sankt Petersburg greps över 900 personer, i Moskva 866. Folk demonstrerade även i bland annat Vladivostok, Chabarovsk, Magadan, Irkutsk, Jekaterinburg, Novosibirsk, Samara, Kazan och Magnitogorsk.

Oppositionsledaren Aleksej Navalnjy som hade tagit initiativet till demonstrationerna lovar att det blir fler efter att han har avtjänat sitt fängelsestraff på 30 dagar. Hans mål är att ställa upp i presidentvalet den 18 mars 2018. "

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

" May pressas att öppna för en mjukare Brexit

Pressen ökar på den brittiska premiärministern Theresa May att räcka ut handen och öppna för samarbete över partigränserna inför Brexitförhandlingarna. Samtidigt blir rösterna inom Mays parti som förespråkar nära band till EU allt starkare.

Storbritanniens premiärminister Theresa May är trängd från alla håll efter förra veckans katastrofval där hon misslyckades med att ge Tories majoritet i parlamentet. På måndag är det tänkt att May ska hålla sitt tal till drottningen, där regeringen förklarar inriktningen med sin politik, samtidigt som startskottet till Brexitförhandlingarna ska gå. Nu riskerar båda dessa viktiga händelser att bli försenade på grund av oklarheter i hur regeringskonstellationen ska se ut.

Under tiden vädrar de som hoppas att Storbritannien behåller nära relationer till EU efter utträdet morgonluft. Den skotska Tory-ledaren Ruth Davidson, som gjorde ett framgångsrikt val, vill se ett Brexit som minimerar den ekonomiska inverkan på Storbritannien. Fri handel måste gå före begränsningar i invandringen, resonerar Davidson.

Likadana tongångar hörs från finansminister Philip Hammond som hoppas på ett Brexit som sätter ”jobb, näringsliv och välstånd” högst och får medhåll av näringsministern Greg Clark.

Även det nordirländska partiet DUP, som Tories väntas inleda någon typ av regeringssamarbete med, är måna om att Storbritannien inte reser murar mot EU.

Handeln mellan Nordirland och Irland är intensiv. En hård gräns som delar ön riskerar dessutom att få konsekvenser för fredsavtalet mellan katoliker och protestanter.

Röster höjs nu för att May ska inse sin försvagade position och öppna för samarbete över partigränserna för att ena landet i förhandlingarna om EU-utträdet.

Det skotska nationalistpartiets ledare Nicola Sturgeon hör till dem som tycker att en grupp på fyra partier ska vara med i att utarbeta en strategi. Även det konservativa partiets tidigare ledare William Hague anser att en bred partigrupp ska hålla i taktpinnen, liksom Labourpolitikern Yvette Cooper. Det finns också Tory-parlamentariker som stöder den linjen.

En sådan strategi är dock inte helt okomplicerad. I både det konservativa partiet och andra partier finns vitt spridda uppfattningar om hur Storbritannien ska förhålla sig till EU i framtiden. Mjuknar Theresa May alltför mycket riskerar hon stark kritik från partiets hårda Brexit-förespråkare. Dessutom tycker en del att ett mjukt Brexit vore att svika folket som de menar röstade för att Storbritannien lämnar EU:s inre marknad och sätter hinder för arbetskraft från EU.

Samtidigt som den politiska röran i Storbritannien är större än någonsin, sedan folket röstade för Brexit, står ett enat EU otåligt och väntar på att landet ska samla sig. Tiden är knapp. I mars 2019 går fristen för förhandlingarna ut.

EU:s chefsförhandlare Michel Barnier varnar i tisdagens Financial Times att Storbritannien försenar processen. Här finns stora, komplicerade frågor att ta itu med. Hit hör EU-medborgares rättigheter i Storbritannien och notan landet ska betala vid utträdet.

Marianne Björklund

marianne.bjorklund@dn.se"

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

" Civila dödas i striden om Raqqa

Skona civilbefolkningens liv, uppmanar människorättsorganisationen Human Rights Watch (HRW) den USA-stödda koalition som just nu avancerar mot de centrala delarna av IS-fästet Raqqa.

Det anses bara vara en tidsfråga innan IS-terroristerna flyr Raqqa i östra Syrien, som varit självutnämnd ”huvudstad” för terrorsekten.

Trupperna från Syriska försvarsstyrkan (SDF), den av kurder dominerade milis som leder fälttåget mot Raqqa, har under de senaste dagarna tagit kontroll över i stort sett alla stadens ytterområden. SDF:s enheter står nu vid de gamla stadsmurarna i de centrala delarna, rapporterar nyhetsbyrån Reuters.

Men avancemanget har varit långt ifrån problemfritt. Hårda strider har rapporterats från al-Romanya, en förstad i nordväst, där IS-terroristerna försvarat sig med självmordsattacker.

I slutet på förra veckan dödades IS lokala befälhavare över Raqqa, tunisiern Abdul Khattab Al Tunsi i strid. Enligt den oppositionstillvända syriska nyhetsbyrån Smart News har IS nu utnämnt en amerikansk medborgare som går under namnet Abu Hamza till ny befälhavare.

Men majoriteten av IS ledarkader tros redan ha flytt från Raqqa till Deir Ezzor, en annan syrisk IS-kontrollerad stad 14 mil österut närmare gränsen mot Irak.

SDF:s styrkor är beroende av flygunderstödet från den USA-ledda koalitionen. Men kritiken mot denna luftkrigföring växer. Attackerna drabbar i allt högre utsträckning civilbefolkningen, menar exempelvis Human Rights Watch.

Upp till 200 000 civila, varav 40 000 minderåriga barn, kan finnas inne i Raqqa. Där riskerar de att hamna i korselden mellan de framryckande SDF-soldaterna och IS-terroristerna, som inte drar sig för att använda civila som mänskliga sköldar.

– Slaget om Raqqa handlar inte bara om att besegra IS. Lika viktigt är det att skydda och hjälpa civilbefolkningen i staden, som lidit under IS styre i tre och ett halvt år, säger Lama Fakih, som är ställföreträdande ansvarig för Mellanöstern på HRW.

Enligt journalistkollektivet Raqqa slaktas i tysthet (RBSS), som samlar oberoende information om dödstalen i Raqqaprovinsen, har USA-koalitionens flyg det senaste halvåret dödat fem gånger fler civila än vad IS gjort. RBSS räknar med att 1 075 civila dödats i samband med flygattacker i och kring Raqqa. Under samma period ska 174 civila ha fallit offer för IS-terrorister.

USA:s centralkommande anger dock en betydligt lägre siffra: 484 döda civila sedan operationens början i augusti 2014.

Erik Ohlsson

erik.ohlsson@dn.se "

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

" Expertens råd: Europa måste bli tuffare i sin kritik av Trump

USA:s demokrati klarar sig nog, men Donald Trump kan hinna göra mycket skada, menar Robert Kagan, utrikespolitisk expert och tidigare presidentrådgivare. Han menar att Europa måste bli mycket starkare – och tydligare i sin kritik av USA.

Det fanns en grupp personer som tog jobb inom Trumpadministrationen av ett slags plikt mot USA, och för att försöka förhindra dåliga beslut. Det var begripligt, men nu har tiden kommit för en omvärdering, menar Robert Kagan.

Han är en välkänd utrikespolitisk expert, historiker och tidigare rådgivare till flera utrikesministrar, republikaner och demokrater. Han förknippades under lång tid med den neokonservativa rörelsen, och han är känd för sitt tidiga stöd av Irakkriget.

I dag är han verksam på tankesmedjan Brookings institution. Det republikanska partiet lämnade han förra våren, när det stod klart att Donald Trump skulle bli dess kandidat ”och ingen skulle försöka förhindra det”, och ungefär samtidigt skrev han en av de artiklar i The Washington Post som fått särskilt genomslag, med rubriken: ”Det är så här fascismen kommer till USA”.

– Jag hade hoppats ha helt fel, men hittills har jag bara haft delvis fel, och det beror mest på att Trump inte verkar veta vad han gör, så det är för tidigt att säga. Jag vill vara optimist, men vi bör vara på vår vakt.

Om de som arbetar för Trump märker att de till största delen ägnar sig åt att skyla över beslut som de inte lyckades förhindra, bör de inte vara kvar, menar han.

– Jag gillar inte att se män och kvinnor som jag högaktar, en del av dem i uniform, låna ut sin prestige och trovärdighet till en man som inte förtjänar det.

Presidentens resa till Europa var ett exempel på just detta, enligt Kagan. Flera av Trumps ministrar hade inför resan på olika sätt uttryckt att Europa och Nato alltjämt var viktiga för USA. (Försvarsminister James Mattis sa nyligen till DN att Sverige kan räkna med USA, om det skulle bli kris.) Utrikesminister Rex Tillerson, säkerhetsrådgivaren H R McMaster och Mattis var alla inblandade i förberedelserna av Trumps framträdande i Bryssel. Men Trumps tal kom som en överraskning för dem: plötsligt var omnämnandet av artikel 5 – som uttrycker det kollektiva försvarsansvaret – borta. Enligt vad som framkommit var det ett mycket medvetet drag av Trump.

– Du har helt rätt i att Mattis uttrycker en utrikespolitisk uppfattning som delas av båda partierna – men han talar inte för Donald Trump. Om Sverige eller Finland på kort sikt skulle drabbas av rysk aggression tror jag att Nato och Europa skulle reagera, men det gäller nu. Trump pressar på en utveckling som redan går åt fel håll, och vi går mot en farligare framtid.

Och för närvarande, menar han, behöver Rysslands president Vladimir Putin inte göra mycket mer än att vänta för att uppnå sitt mål: instabilitet.

I den kala kafeterian på Brookings kan man köpa billigt fika. Utanför hänger regnet i luften.

Den kritiska synen på Nato passar väl in i Trumps bild av ”America first” – och precis 70 år efter Marshallhjälpen är relationen mellan USA och Europa sämre än på årtionden.

– Trump är det allvarligaste uttrycket för en trend som pågått under en tid. Vi måste komma ihåg att USA och Europa är hörnstenar för den liberala världsordningen och för fred.

Men den ordningen är ett undantag:

– Före andra världskriget hyste USA inga varmare känslor för européerna och vice versa. De skapades av omständigheterna. Men i takt med att minnet av kriget och av kalla kriget har bleknat, har amerikanerna börjat återfå en syn på att det som sker på andra sidan Atlanten inte berör dem – och att de ändå inte älskar européerna. Men detta är något man måste arbeta emot.

Och Europa bör vara så starkt och självständigt som möjligt, inte på grund av Natos 2-procentsmål, utan för den militära maktens betydelses skull, främst i relationerna till Kina och Ryssland. Han menar att ett starkt Europa gagnar ”våra liberala värderingar” – men just nu kan Europa inte räkna med USA.

– Det är viktigt att Europa står upp och säger ifrån om vad USA gör. De europeiska länderna var inte blyga för att göra det under Irakkriget, och även om jag råkade tycka annorlunda i det fallet respekterade jag hur de stod upp.

– Fast det är klart, fortsätter Robert Kagan: Bush var inte Europas fiende. Trump kan vara det.

När jag frågar om EU:s ledare borde vara tuffare kommer svaret direkt:

– Ja! Ja!

Trumps nedprioritering av Europa är ingen ny linje, utan en brysk fortsättning på den kurs som Barack Obama höll.

– Obama kände inte samma band till Europa som George W Bush, ironiskt nog, gjorde. När Bush kritiserades för Irak ansträngde han sig för att övertyga européerna om att han var en schyst kille.

Med Trump har USA också fått se sin egen demokrati utmanad av en president som inte alltid tycks respektera maktdelningen. Men Kagan tror att statsskicket överlever Trump, och lyfter fram medierna och domstolarna som sunda i sina reaktioner.

– Då är jag mer orolig för resten av världen. Ur min synvinkel är USA:s roll i att behålla ett slags global ordning så speciell att om USA inte spelar den, finns en möjlighet att de som vill se en ny ordning passar på. Om det blir en kris. Jag är orolig över att vad vi har skapat är mer skört än vi har föreställt oss.

Evelyn Hockstein "

"Fakta. Robert Kagan

Född: 1958.

Verksam vid Brookings institution, tidigare bland annat talskrivare åt Ronald Reagans utrikesminister George Schulz, utrikespolitisk rådgivare åt republikanen John McCain; samt åt utrikesministrarna Hillary Clinton och John Kerry.

Författare till en rad böcker om USA:s utrikes- och försvarspolitik.

Gift med Victoria Nuland, som var Europa- och Eurasien-minister under Obama.

Intervjun med Robert Kagan är gjord i samarbete med Helsingin Sanomat. "

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

" Obamacare kan avvecklas med hemligt förslag

New York. Medan president Trumps senaste skandaler får all uppmärksamhet håller senatens republikaner i hemlighet på att upphäva Barack Obamas sjukvårdsreform.

Republikanerna vägrar offentliggöra innehållet i reformförslaget och möter hård kritik från Demokraterna och sjukvårdsindustrin.

All uppmärksamhet har riktats mot Donald Trump och den avskedade FBI-chefen James Comey i USA den senaste veckan.

Men i skymundan har Mitch McConnell, Republikanernas ledare i senaten, gjort stora framsteg i försöken att upphäva Barack Obamas sjukvårdsreform. Under måndagen ska McConnell ha varit nära att få ihop de 50 röster som krävs för att rösta igenom lagförslaget.

För Republikanerna har Obamacare varit en måltavla i sju år. Tidigare i år röstade republikanerna i representanthuset igenom ett kontroversiellt nytt förslag till sjukvårdsreform, som upphäver de viktigaste bitarna av Obamacare.

Det innehöll gigantiska nedskärningar för de låginkomsttagare som får den statliga sjukförsäkringen Medicaid, samtidigt som lagen kraftigt skulle sänka skatterna för de mest välbärgade. Bara 17 procent av amerikaner sade att de stödde lagförslaget.

Nu har Mitch McConnell utarbetat ett nytt förslag tillsammans med kollegor i senaten.

Man har inte offentliggjort detaljerna, trots att McConnell och hans partikollegor under flera år riktade rasande kritik mot demokraterna för att inte ha varit mer öppna under förhandlingarna som ledde till Obamas sjukvårdsreform. Demokraterna är som väntat ursinniga över detta.

Republikanernas mål är att rösta igenom den nya lagen under de kommande veckorna. Kongressen tar semester den 4 juli. McConnell behöver inte få några demokrater med sig.

Republikanerna har majoritet i senaten och kan rösta igenom den nya reformen helt utan stöd från demokraterna. Politico rapporterade dock på måndagen att inbördes motsättningar i Republikanerna fortfarande kan stoppa lagförslaget.

Allt tyder med andra ord på att sjukvårdssystemet kommer att fortsätta vara en nyckelfråga i amerikansk politik under det närmaste året.

Martin Gelin

martin.gelin@gmail.com "

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

" Sessions förnekade hemliga ryska kontakter

Washington. Justitieminister Jeff Sessions förnekade på tisdagen att han haft några tidigare okända kontakter med företrädare för Ryssland, och hävdade att han inte kände till att någon annan i kampanjen haft det. Han vägrade däremot att berätta om sina samtal med Donald Trump.

Jeff Sessions slog på tisdagen tillbaka mot alla påståenden om att han skulle ha deltagit i okända möten med företrädare för Ryssland, eller känt till något om ett eventuellt samröre mellan Ryssland och Trumpkampanjen, som han tidigt var en del av. Med tryck på varje ord kallade han sådana påståenden för ”fasansfull och avskyvärd lögn”.

Inte heller kände han till att någon annan inom Trumpkampanjen ska ha deltagit i sådana diskussioner, men han svarade så ofta ”inte vad jag minns” eller ”inte vad jag känner till” att demokraterna i utskottet blev irriterade.

Sessions vittnesmål är hans första framträdande inför senatorerna sedan i januari, då han föreslagits som justitieminister. Då underlät han att berätta om två möten med den ryska ambassadören Sergej Kislyak, något han menar var ett rent misstag.

Tisdagens utfrågning av Sessions inträffar mindre än en vecka efter det uppseendeväckande förhöret av den förre FBI-chefen James Comey. Comey berättade då att han besvärats så av kontakterna med Trump att han vid ett tillfälle bad Sessions att inte lämna honom ensam med presidenten. Trump har bestridit flera av Comeys uttalanden.

Intresset för Sessions version av händelserna och de inblandade är därför begripligt, och frågorna sträckte sig från hans personliga samtal till hans uppfattning om Rysslands inblandning i valet.

Sessions vägrade dock konsekvent att lämna några uppgifter om sina samtal med presidenten – till de demokratiska senatorernas frustration – men kunde bekräfta Comeys utsaga om att Trump velat tala i enrum med den förre FBI-chefen.

I mars drog sig Sessions ur alla utredningar om Ryssland, eftersom de berörde en kampanj han var delaktig i. Däremot menade Sessions att det inte bara var rimligt, utan en plikt, att delta i beslutet att avskeda James Comey.

Sanna Torén Björling

sanna.bjorling@dn.se "

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

" Byggföretag jagar arbetskraft i utlandet

Svensk byggsektor är på väg att koka över. Företagen får senarelägga projekt och skriker arbetskraft. Nu vänder sig allt fler till utlandet för att fylla hålen.

Det byggs mer i Sverige än sedan miljonprogrammets dagar och ambitionerna inför framtiden är stora. Bostadsbristen är fortsatt stor, samtidigt är flera stora infrastrukturprojekt inplanerade. Byggbolagen är mer efterfrågade än någonsin. Men en flaskhals gör att det kan ta längre tid än önskat: det finns inte tillräckligt med arbetskraft. Följden blir att allt fler blickar mot utlandet.

– Vi är helt beroende av utländska arbetare i byggsektorn för att kunna hålla den höga nivå på byggande som vi har i dag, säger Pia Enochsson, ordförande för delegationen för arbetsplatslärande vid yrkesintroduktionsanställningar.

Hon lämnade tillsammans med Tommy Andersson en utredning till regeringen om arbetskraftskapacitet i byggsektorn i slutet av förra året. Deras slutsatser blev att arbetssituationen för anställda i byggsektorn blir allt mer ansträngd, de jobbar dag och natt. Samtidigt används alltmer utländsk arbetskraft. Exakt hur många är svårt att veta. Någon tillförlitlig statistik finns inte och det är en klar brist, konstaterar Pia Enochsson,

– Det är viktigt att vi har bra statistik över de utländska arbetarna för att regeringen ska kunna veta vilka utbildningsinsatser som behövs.

Ett mått är att studera antalet som är registrerade på Arbetsmiljöverket enligt utstationeringsdirektivet. Där ska EU-medborgare som arbetar i Sverige egentligen registreras.

Enligt Arbetsmiljöverket registrerades 10 769 i Sverige enligt utstationeringsdirektivet den 1 juni i år. De flesta kom från Polen och jobbade i byggsektorn.

Totalt i år har 45 640 registrerats. Men mörkertalet är stort, enligt Pia Enochsson.

– Utländska arbetare är här på så många olika sätt. Det finns underleverantörer som ibland är registrerade som svenska men har utländsk arbetskraft och ibland är utländskt registrerade. En del är folkbokförda i sitt hemland och arbetar i Sverige, andra skattar i Sverige. Det är högst osäkert hur många som befinner sig i Sverige.

Att luta sig mot att utländsk arbetskraft ska försörja ett byggande på hög nivå i Sverige håller inte, menar hon. Plötsligt kanske de hellre arbetar någon annanstans.

– En del av dem kommer från länder som utvecklas snabbt. När de får jobb i sitt hemland kanske de återvänder hem. Då blir utsikterna att klara regeringens mål om att bygga 250 000 bostäder på tio år sämre.

Ytterligare ett problem är att så få går yrkesutbildningar och utbildar sig till jobb inom byggsektorn.

– Antalet sökande till yrkeshögskolan har halverats på senare tid. Där måste branschen, politiker och myndigheter jobba för att det blir fler, säger Svante Hagman, chef för affärsområdet infrastructure på NCC och nyvald ordförande i Sveriges Byggindustrier.

Att bristen på arbetskraft är så stor leder till att vissa projekt får ställa sig på väntelista.

– En av de omedelbara konsekvenserna av bristen är att en del projekt får stå tillbaka. Sedan påverkar det lönestruktur och kostnadsläge. Man måste söka nya vägar för att få arbetskraft och material, även där finns kapacitetsbrist. Vi importerar fabricerade element från andra länder, säger Lars Tullstedt, ansvarig för kompetensförsörjning på Sveriges Byggindustrier.

Just nu arbetar runt 322 000 personer i den svenska byggindustrin.

– Bara för att klara av den bostadsproduktion som regeringen planerar skulle vi behöva ytterligare 40 000 och det i morgon, säger Lars Tullstedt.

NCC har försökt lösa en del av kompetensförsörjningen genom att bilda ett eget bemanningsbolag i Polen, NCC Montage. På så sätt har bolaget större kontroll över kompetensen hos de som utför arbetet och företaget kan lära upp anställda på plats vad gäller säkerhetsregler och svenska byggnormer. Men även NCC jobbar hårt på att hitta anställda. Man har en rekryteringsenhet enkom för detta ändamål och man har startat samarbeten med gymnasier på 30 orter i landet.

– De som går fyrårig teknisk utbildning är väldigt lämpade för att vara med i våra produktioner till exempel. Vi skulle vilja se mer sånt, säger Svante Hagman.

Han bedömer att NCC är nära att slå i kapacitetstaket. Samtidigt understryker han att det i grunden är positivt att trycket är stort.

– Det är bra att det finns planer och att politikerna planerar att bygga bostäder och infrastruktur. Det ger en kontinuitet.

Marianne Björklund

marianne.bjorklund@dn.se "

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

" Aktuellt missade nazistkopplingar

En kvinna som intervjuades i SVT:s Aktuellt presenterades som ”pensionerad undersköterska” – men programmet missade att kvinnan varit aktiv på den våldsbejakande nazistsajten Nordfront.

– Det borde vi naturligtvis ha tagit reda på. Det är en stor brist i researchjobbet, säger Ulf Johansson, ansvarig utgivare på Aktuellt, till DN.

Kvinnan medverkade i ett inslag som sändes på måndagskvällen. Hon fick representera en av de personer som inom ett bredare folklager tappat förtroende för de traditionella mediernas rapportering om invandringsfrågan.

Kvinnan titulerades i inslaget som ”pensionerad undersköterska”. I inslaget framkom också att hon deltagit i radikalnationalistiska ”Folkets demonstration”, samt att hon enbart konsumerar nyheter via alternativmedier. Programmet nämnde dock inte att kvinnan också varit aktiv på Nordfront, en sajt som den våldsbejakande nazistgrupperingen Nordiska motståndsrörelsen står bakom.

För två år sedan kommenterade kvinnan en text på sajten. I texten beskrivs en aktion som nazistgrupperingen genomfört i Saltsjöbaden. Ett filmklipp är infogat i artikeln. En person som kommenterat texten skriver att hen ska ”se till att sprida denna filmen lite”. Kvinnan svarar i sin tur på kommentaren och skriver: ”Det ska absolut jag med göra, så jädrans bra aktion, Tack. Jag <3 er”.

– Vi skulle göra en sak som handlade om att det är mycket bredare kritik mot medierna när det gäller hanteringen av invandringsfrågan. Vi har sökt personer som skulle kommentera det, men vi borde ha gjort en betydligt grundligare research, säger Ulf Johansson.

Vem bär ansvaret för att det att det blir så här?

– Vad menar du? Vem som ska hängas? Vi ska se till att det finns rutiner som gör att vår research är grundligt gjord. Om det är någon som är ansvarig i sista hand är det jag.

Men vad är det som gör att researchen fallerar?

– Det vet väl du också, att när man arbetar med journalistik i sådana här ämnen är det extra viktigt att göra bra research. Nu fallerade det och vi missade att hon åtminstone varit aktiv på Nordfront och skrivit kommentarer och annat. Det borde vi ha vetat om, säger Ulf Johansson.

I en efterföljande debatt till inslaget möttes Jan Helin, programchef på SVT, och Alice Teodorescu, politisk chefredaktör på Göteborgs-Posten. De diskuterade utvecklingen där förtroendet för traditionella medier sviktar i invandringsfrågan. Kritik har väckts även mot debattens utformning. Jesper Strömbäck, professor i journalistik och politisk kommunikation vid Göteborgs universitet, säger till DN att det är anmärkningsvärt att man bortsett från den forskning som finns.

– Det fanns inte några referenser till den över huvud taget, man kan ju tycka att erfarna journalister och ledarskribenter som diskuterar detta borde ha sådana, säger Jesper Strömbäck.

Vad visar denna forskning?

– Den är tämligen entydig i att bevakningen domineras av en problem-orientering av invandring. Och det är inte unikt för invandringsfrågan – det hänger samman med nyhetsvärderingen, dåliga nyheter och sådant som inte fungerar har ett högre nyhetsvärde än positiva nyheter.

Varför tycks så många ändå anse att journalisterna sopat frågan under mattan?

– En av de mest centrala teorierna är det som kallas fientliga medie-effekter, människor har en tendens att uppfatta att mediernas innehåll gynnar och stöder motståndarsidan och missgynnar den egna sidan i en politisk debatt. Forskning kring detta har bedrivits sedan mitten av 1980-talet, säger Jesper Strömbäck.

Georg Cederskog

georg.cederskog@dn.se

Hugo Lindkvist

hugo.lindkvist@dn.se "

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

" Johan Hilton: Varför ska jag låta fascister flytta på mig?

Det finns en principfråga som surrar allt oftare i mitt huvud: vad har kampen varit värd om man låter sig påverkas av de krafter som vill motarbeta, rentav utplåna, oss?

Under debatten om bokmässan – senast efter Svenska Pens ordförande Elisabeth Åsbrinks inlägg (DN 9/6) – har jag intellektuellt vägt för- och nackdelarna med att delta på samma torgmark som Nya Tider och dess bruna svans. Och har till slut landat i en hållning som snarare är känslomässigt förankrad än ideologiskt: varför skulle jag flytta på mig för att högerextremister kräver utrymme? Vad vinner man som tillhörig ett hbtq-kollektiv på att fly fältet till förmån för hatmånglare?

Det är inte så märkligt att beslutet utgår ifrån just känslolivet. Så länge jag kan minnas har mitt liv som homosexuell man kringgärdats av beskärningar. Om det inte varit varningar för väntande nazistgäng utanför bögklubben eller skenande hatbrottsstatistik har det varit gliringar, hatmejl och äggkonton på sociala medier. Och ibland rena hot.

Jag är verkligen inte ensam om det. Delar av tillvaron som hbtq-person präglas ofrånkomligen av en medvetenhet om faror, om att det finns krafter som de facto är beredda att gå till handgripligheter för att röja sådana som oss ur vägen.

För bara två år sedan stormade det – mitt under ett författarsamtal om en bok jag just skrivit – in en hotfull man som ville dra ut mig på gatan för att ”snacka allvar”. Ironiskt nog skedde samtalet i direkt anslutning till bokmässan.

I sådana stunder har det ändå alltid gått att hämta stöd i historien. Det saknas inte exempel på aktivister i den moderna hbtq-rörelsens skapelseberättelse som envist trotsat hot och hat genom att fortsätta att göra anspråk på fullt medborgarskap, på rätten att röra sig i offentliga miljöer, som vem som helst.

Faktum är att hbtq-rörelsens triumfer till och med skulle kunna härledas till en ständig vägran att flytta på sig och samtidigt envist göra anspråk på mer utrymme. Att inte bara gå i polemik med mörkerkrafterna på plats, utan också aktivt uppsöka dem och bekämpa dem.

När vi i efterdyningarna av Stonewallrevolten 1969 väl började formulera vårt förtryck som strukturellt tog vi så småningom klivet ut ur garderoberna och visade att vi fanns överallt. När psykologförbund vägrade häva sjukdomsstämpeln på homosexualitet, åkte vi till kongresserna och sköt ner det skenbart vetenskapliga bigotteriet med fakta. När homohatande kristna demonstrerade på begravningar för hatbrottsoffer anordnade vi motdemonstrationer.

Att inte ansluta sig till en sådan tradition skulle, på ett personligt och alltså emotionellt plan, kännas som ett svek mot en frihetskamp som inte bara bygger på konfrontation och argumentation, utan också på det ständiga anspråket på det offentliga rummet.

Jag har full respekt för att andra, med andra erfarenheter, landar i ett helt annat beslut. Själv är jag privilegierad nog att ingå i det jämförelsevis resursstarka sammanhang som en stor morgontidning utgör och jag uppbär heller inte mitt annorlundaskap rent fysiskt, genom hudfärg, funktionsvariationer eller religiös klädsel. Samtidigt

beklagar jag att Bokmässan inte på ett tidigt stadium avvisade Nya Tiders ansökan om att ställa ut. (Men jublar å andra sidan över att debatten framkallat födseln av en alternativ bokmässa som kommer att hållas i Göteborg under samma period.)

Ändå har jag svårt att förlika mig med något annat än att jag både vill och måste medverka på Bokmässan i år. Och det helt enkelt för att mässan som torg är värt det, därför att det fria, demokratiska åsiktsutbytet är värt det och därför att hbtq-rörelsens kamp mot förtryckande krafter är värd det.

Aldrig i livet att jag tänker anpassa min plats i det offentliga rummet efter ett gäng hatpredikanter och deras bruna tillskyndare. Det är inte jag som ska flytta på mig, det är de.

Johan Hilton

johan.hilton@dn.se "

DN ONSDAG 14 JUNI 2017

"Elevernas nazifilm kan polisanmälas

Under en skolresa till förintelselägret Auschwitz spelade niondeklassare på en av landets mest populära skolor in en film där de heilar och imiterar Hitler. Filmen har väckt stor upprördhet bland föräldrar och skolan överväger en polisanmälan.

Under hösten reste en grupp niondeklassare från Fredrikshovs slotts skola till nazisternas tidigare koncentrationsläger Auschwitz i Polen. Skolan på Östermalm är känd som en av Sveriges främsta grundskolor, den har bland landets högsta betygssnitt och tusentals barn står i kö för att börja där.

I flera år har skolans niondeklassare gjort resan till Auschwitz inom ramen för ett större projekt för att lära sig om Förintelsen.

Men under den senaste resan skedde något som väckt upprördhet på skolan och bland föräldrar. En stor del av klassens pojkar spelade in en film på hotellet där de iscensätter ett nazistmöte, imiterar Adolf Hitler och heilar.

Filmen har sedan redigerats i svartvitt och tonsatts med det klassiska stycket ”Valkyriornas ritt”. Den har även försetts med en karta och texten ”Krakow”, den polska staden som ligger några mil öster om Auschwitz.

– Vad kan jag säga? Det är vidrigt och vi tar avstånd från det här, säger skolans rektor Maija Möller Grimakova.

DN har tagit del av meddelanden från föräldrar som är mycket upprörda och oroliga över det som inträffat. Några uppger att det redan

tidigare funnits tecken på dåliga värderingar i elevgruppen. Det ska även ha höjts röster om att händelsen ska polisanmälas.

– Vi överväger fortfarande det. Vi har inte fattat beslut ännu utan jag måste hålla huvudet kallt för att bestämma vad som är rätt att göra efter skolavslutningen, säger rektorn.

Trots att filmen spelades in redan under hösten blev hon medveten om den först dagen innan sommarens skolavslutning. Hon kallade då till möte med klassens pojkar och deras föräldrar.

– Det var en dum pojkgrej och de har varit ångerfulla och förstått allvaret. Både föräldrarna och pojkarna tog avstånd från filmen och åsikterna som man kan se i filmen, säger Maija Möller Grimakova.

Är ”pojkgrej” en bra beskrivning av det inträffade?

– Jag tror inte att pojkarna har de här åsikterna. Men det de gjorde är förfärligt, dumt och förskräckligt, säger rektorn och fortsätter:

– Jag var illamående efter att ha sett filmen, men nu när jag träffat pojkarna så tycker jag synd om dem på ett sätt. Det de har gjort kan de inte göra ogjort, och det vet de också.

Enligt rektorn var flera av pojkarna omedvetna om att filmen spreds eller att den redigerats med musik i efterhand.

Pojkarna som är i 15-årsåldern slutar på skolan till sommaren, men ska nu bidra till skolans värdegrundsarbete genom att berätta om händelsen. De ska även göra insatser i frivilligorganisationer, säger rektorn.

Har ni värdegrundsproblem på skolan?

– Det är den första frågan jag ställer mig. Har jag problem på skolan, det är det viktigaste för mig som rektor att veta. Vi jobbar otroligt mycket med värdegrund och pojkarna vet att vi åker till Auschwitz för att förstå vad som hänt, säger rektorn Maija Möller Grimakova.

Auschwitz var Nazitysklands största koncentrations- och förintelse-läger. Över en miljon människor dog i lägret.

Mikael Delin

mikael.delin@dn.se "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" Jihadisterna ett fiasko för integrationen

En tredjedel av dem som rest från Sverige för att slåss för IS eller andra terrorgrupper är födda här. De har gått på svenskt dagis, i svensk skola, det har varit Astrid Lindgren och Krakel Spektakel, samhällskunskap och ballongsläpp på FN-dagen.

Sedan har de anslutit sig till en organisation som bedriver terrorkrig, slavhandel, könsförtryck och slakt på meningsmotståndare, minoritetsgrupper, kristna och ”feltroende” muslimer.

Jag vet faktiskt inte om ett integrationsfiasko kan gestaltas mycket tydligare än så.

I en ny rapport från Försvarshögskolan har forskarna Magnus Ranstorp och Linus Gustafsson sammanställt unik kunskap om de svenska terrorkrigarna i Syrien och Irak. Det handlar om 267 människor som rest ner mellan 2012 och 2016.

En vanlig fördom slås sönder i rapporten. Denna typ av våld handlar långt ifrån bara om män.

24 procent av dem som rest är kvinnor. Åren 2014 och 2015 var 40 procent av de svenska IS-krigarna kvinnor, troligtvis främst för att männen dött i striderna.

Fördomar som däremot bekräftas är att det rör sig om unga muslimer som någon gång bott i ett utsatt område. Drygt 70 procent av terrorresenärerna har en bakgrund där. Desto mer oroväckande att dessa områden blir fler, och desto viktigare att den utvecklingen bryts.

Vi måste öka insynen, tryggheten och stabiliteten, med både fler poliser och starkare närvaro av samhällets mjuka krafter. I dessa områden är det, med Magnus Ranstorps ord, vanligt att de kriminella och religiöst extrema miljöerna smälter samman.

Integrationen har misslyckats, parallellsamhällen där myndigheterna svikit har blivit grogrunder för våldsbejakande demokratiförakt. Radikala predikanter har kunnat rekrytera ostört, pengar har flödat till ljusskygga organisationer utan samhällelig kontroll.

På flera sätt är Sverige på efterkälken bakom våra europeiska grannar i kampen mot terrorn. Men en sen spurt tycks vara i gång. Onsdagens artikel på DN Debatt, med lanseringen av ett nationellt centrum mot våldsbejakande extremism, är ett välkommet tecken i tiden. Vi behöver fortsatt fokus på de utsatta områdena – och nolltolerans mot parallellsamhällen.

I dag har antalet resenärer klingat av ner mot nollpunkten. Toppåret 2013 reste 98 svenskar ner för första gången, tre år senare var antalet fem. IS är på väg att krossas militärt, man förstår om lågan att bygga kalifatet svalnat.

Kanske påverkas kamplusten också av vad som verkligen hände i Syrien och Irak. När ”kalifatet” presenterades i juni 2014 talade IS-ledaren Abu Bakr al-Bagdadi om ”en stat där arab och ickearab, vit och svart, österlänning och västerlänning alla är bröder.”

I stället etablerades ett terrorterritorium med skräckslagen befolkning, slavhandel, kuvade kvinnor och ickesunniter som slogs ihjäl, tvingades på flykten eller måste betala dyra skatter.

Man förstår att många IS-krigare blivit desillusionerade och helst vill komma tillbaka och glömma alltihop. Men de som återvänder kommer ofta till samma radikala miljöer som de lämnade och fortsätter att utgöra ett hot.

Men att glömma och gå vidare är förstås oacceptabelt för samhället. Vittnesmålen om IS framfart är otaliga. Nu återstår ett långt krävande arbete där länder som Sverige inte får vila i sin ambition att varenda terrorresenär utreds grundligt och att de skyldiga straffas hårt för sin terrorism.

De västliga demokratierna som släppt i väg dessa krigare har, precis som efter andra världskriget, ett ansvar både gentemot terrorns offer och eftervärlden att deras brott aldrig glöms bort. Än i dag åtalas åldriga nazistiska krigsförbrytare. Det finns inga skäl att behandla IS bödlar annorlunda.

Erik Helmerson

erik.helmerson@dn.se "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" Ett brittiskt självskadebeteende

Först folkomröstningen om EU-medlemskapet och sedan ett onödigt nyval. Med Tories i spetsen skadar britterna gång på gång sig själva. Kan det ur eländet öppna sig en väg tillbaka?

Britterna, som sömngångaraktigt rör sig mot det som Will Hutton i The Guardian har kallat ”ett självskadebeteende av episka proportioner”, har röstat för att bli nästan omöjliga att styra. I detta tillstånd hävdar den försvagade premiärministern Theresa May att hon kan erbjuda ”säkerhet” medan det i själva verket handlar om ”en röra”, vilket hon medgett.

Den episka självskadan är förstås Storbritanniens planerade utträde 2019 ur den europeiska union som är grunden till landets välstånd och dess strategiska huvudscen i mer än fyra decennier. Den självförvållade röran har uppstått genom premiärministerns förödmjukande valnederlag i förra veckan, låt oss kalla det *May-hem* (förödelse). Sårbar inför det konservativa partiets nycker och inför varje kris linkar hon nu in i en rasslig regering som stöttas upp av en hoper rabiata nordirländska unionister, ideologiska arvtagare till den eldfängde predikanten Ian Paisley.

I en oskickligt skött kampanj lovade May en ”stark och stabil” regering så ofta att det blev ett skämt. Nu, på tröskeln till en enormt viktig förhandling som kommer att påverka livet för de ungdomar som aldrig velat ha Brexit, står Storbritannien inför det motsatta: en svag och skakig regering. Det innebär att Theresa May kommer att vara tvungen att kompromissa mer, således en mjukare skilsmässa från EU, om det ens finns tillräcklig politisk sammanhållning för det. De som, i

likhet med mig, klamrar sig fast vid ett svagt hopp om att Brexit kommer att kollapsa under tyngden av sin egen idioti ser här en glimt av hopp. Det här är inte över än.

May har kritiserats för sin arrogans, men framför allt för sin fullständiga tomhet. Nästan helt på egen hand återupplivade hon Labourpartiet, lett av vänstermannen Jeremy Corbyn som åtminstone verkade tro på någonting.

May var för att stanna kvar i EU innan hon var emot det och det enda hon kunde säga då var ”Brexit betyder Brexit”. Denna tautologi, kombinerad med Mays skrattretande fantasier om att göra Storbritannien ”globalt” genom att lämna den gemensamma marknaden med dess över en halv miljard människor, sammanfattar det innehållslösa i ett beslut som byggde på lögner, drevs av ultranationalism och företräddes av klantskallar.

Genom ett dubbelt självmål – först den onödiga Brexitomröstningen och sedan Mays opåkallade nyval – har landet åsamkats en polarisering. Den politiska mitten har dunstat bort. Extremisterna, och The Daily Mail, har vunnit. Lågkonjunktur, framdriven av osäkerheten, kommer med stor säkerhet att bli följden.

Tillsammans har Storbritannien och USA gett efter för vanföreställningar om återuppstånden storhet, symboliserad av hur May omfamnat Trump.

Trumps planerade resa till Storbritannien senare i år, en eftergift till hans högfärd som avslöjade hur desperata britterna blivit efter att ha förlorat Europa, har tills vidare lagts på hyllan – därför att en sittande amerikansk president är så impopulär i London!

Det har uppstått ett tomrum där den angloamerikanska liberalismen en gång fanns. Angela Merkels Tyskland och Emmanuel Macrons Frankrike har stigit fram för att bemöta Vladimir Putin och hans gäng.

Ändå är Brexit vad folket, eller åtminstone en tunn majoritet av folket ville. Det måste respekteras, såvida folket inte ändrar mening.

Theresa Mays andra mantra var ”ingen uppgörelse är bättre än en dålig uppgörelse”. Men att verkligen låta förhandlingarna bryta samman är uteslutet om inte Irland och det brittiska välståndet ska offras på Brexits altare. De nordirländska unionisterna, DUP, vars tio parlamentsledamöter är avgörande för Mays smala majoritet, är mot aborter och mot samkönade äktenskap, men inte ens de är så bakåtsträvande att de vill ha en hård gräns mot Irland upprättad som ett resultat av ett kaotiskt utträde ur EU. De vill inte heller ha de gränskontroller som skulle bli följden av ett brittiskt tillbakadragande från tullunionen. Mays samröre med DUP är inte gratis.

Premiärministern måste också lyssna mer till konservativa röster som Ken Clarke, som har motsatt sig en hård Brexit. Hon måste acceptera att EU kommer att kräva ett pris för detta beslut.

Storbritannien kan inte äta kakan och ha den kvar. Om landet vill vara kvar i den gemensamma marknaden, vilket till största delen är till dess fördel, måste man acceptera människors fria rörlighet, fast, som Hugo Dixon påpekade på sajten Infacts.org: ”vore det då inte bättre att vi stannade kvar i EU där vi har en hel del inflytande?”

Svag och skakig betyder svag och skakig. May kan mycket väl falla inom två år vilket möjligen leder till ännu ett val.

Ett nervöst parlament kan komma att förkasta varje lösning hon kan sno ihop. Bakom Labours framgång anas ruelse över Brexit. Det är

inte längre önsketänkande att tro att denna ånger skulle kunna leda till en ny folkomröstning, denna gång på basis av verkliga villkor och inte på usla lögner.

Roger Cohen brittisk-amerikansk journalist och författare.

Översättning: Lars Ryding "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" Ryssland borde väcka drömmaren

Att kärnvapen är farligt har världen begripit åtminstone sedan Hiroshima. Det betyder inte att utopin om att avskaffa dem slår in i första taget.

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) visar i en rapport refererad i onsdagens DN hur kärnvapen blir en allt viktigare del av den ryska militära doktrinen. Medan den strategiska varianten ses som garanten för landets oberoende, har antalet taktiska kärnvapen avsedda för begränsade slagfält öka kraftigt. Och president Putin lovar inte att avstå från att använda dem, tvärtom dyker de upp i både övningar och aggressiv antivästlig retorik.

Antikärnvapenaktivister ser märkligt nog USA som den stora faran. Det varnas för både försvarssamarbetet med amerikanerna och, gud förbjude, medlemskap i Nato. Men i den mån vi behöver oroa oss kommer hotet från en stor granne med geopolitiska ambitioner. Den försämring av Sveriges säkerhetspolitiska läge som har skett handlar om Ryssland, vilket alla borde veta som har hört talas om Ukraina.

På torsdagen återupptas en FN-konferens i New York, där syftet är att nå ett avtal om globalt förbud mot kärnvapen. Sverige är med bland de runt 120 deltagarländerna. Det är dessvärre ett naivt initiativ med vissa risker. Mötet kommer inte att skrota några atombomber, men kan flytta fokus från ickespridningsavtalet NPT. Visst vilar detta på dubbelmoral, men det har trots allt fungerat som broms.

De fem permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet är inte i färd med att släppa vare sig veto eller kärnvapen. Indien och Pakistan blir inte vänner i brådrasket. Nordkorea har atombomberna som livförsäkring.

Israel tänker inte sluta att se sin existens ifrågasatt. Vem skulle tvinga någon av dem att göra sig av med sin arsenal?

FOI drar vissa slutsatser för svensk del. Den militära motståndskraften måste förbättras, och det är nödvändigt att planera för hur befolkningen kan skyddas mot atomvapen. Totalförsvaret måste byggas upp igen.

Och kanske ska Sverige fundera på hur klokt det är att driva kärnvapenförbud när våra kalkyler vilar på hjälp från USA och Nato. Vi kan naturligtvis säga nej till allt bistånd i en krissituation. Den som skulle bli gladast är Putin.

Gunnar Jonsson

gunnar.jonsson@dn.se "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" Hotet från hemvändare tonas ner

Hemvändande IS-terrorister har hittills inte utgjort något betydande hot mot Sverige. Det sägs i en färsk rapport som bygger på information från Säpos kontraterrorverksamhet.

Sverige har i fem år exporterat frivilliga till IS och andra terrorstämplade islamistiska organisationer i Syrien och Irak.

Först nu presenteras en detaljerad analys av det svenska terrordeltagandet. Men avsändaren är inte Säkerhetspolisen utan Försvarshögskolan.

– Vi kan för första gången ge en bild av dem som rest i väg mellan 2012 och 2016, säger docent Magnus Ranstorp.

Grundmaterialet, som omfattar 267 personer, har Ranstorp och hans kollega Linus Gustafsson fått genom Säpos kontraterroravdelning. En av forskarnas slutsatser är att de 138 vuxna personer som, enligt Säpo, återvänt till Sverige i vart fall hittills inte utgjort något betydande hot på hemmaplan.

”Verkligheten visar att ytterst få av hemvändarna hittills visat vilja att begå terrorhandlingar i Sverige eller Europa, då deras fokus framför allt riktas mot konflikten i Syrien och Irak”, skriver författarna.

– Dock ska man komma ihåg att två svenskar faktiskt begått allvarliga terrordåd i Bryssel och Paris, kommenterar Magnus Ranstorp.

Slående många av de svenska terrorresenärerna – nästan en av fyra – är kvinnor.

– Det är betydligt fler än i många andra länder. Varför vet vi inte säkert, men svenskor kan ha haft en mer prominent roll inom IS, resonerar Magnus Ranstorp.

Den stora majoriteten terrorresenärer har värvats i områden som betecknas som ”utsatta”. En av flera förklaringar är, enligt rapporten, att det är här andelen muslimer är särskilt hög.

– Samtidigt finns det sådana områden utan en enda IS-resenär. Avgörande verkar vara i vilken grad det förekommer rekryterare, radikala predikanter och andra som faciliterar resandet, fortsätter Ranstorp och varnar för en ökad radikaliseringsrisk.

– Det är av största vikt att hålla koll på vilka förhållanden som råder i just den här typen av områden.

Lasse Wierup

lasse.wierup@dn.se "

"Mellan 2012 och 2016 har 267 män och kvinnor lämnat Sverige för att ansluta sig till terrorrörelser i Syrien och Irak. 49 av dessa, alla män, har bekräftats döda.

112 personer var hösten 2016 kvar i krigsområdet medan 106 återvänt till Sverige. Totalt hade 138 personer någon gång återvänt hem.

Tre av fyra är svenska medborgare men bara en tredjedel är födda här. Den genomsnittliga åldern är 26 år. Källa: Försvarshögskolan "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" Här möter Säpo den misstänkte återvändaren

Arlanda. Han släntrar ut i ankomsthallen med en vit plastpåse som enda bagage. Efter att ha suttit häktad i Turkiet för terrormisstankar har den 25-årige mannen deporterats tillbaka till Sverige. Nu är han en av drygt hundra återvändare som Säkerhetspolisen försöker följa.

Det är en fredagskväll i maj i år. En buss med uniformerade gränspoliser står parkerad intill en av pirerna till Arlandas utrikesterminal. Inne i byggnaden väntar civilklädda tjänstemän från Säkerhetspolisen.

Något försenat taxar planet från Istanbul in och stannar vid gate 18. Passagerare strömmar snart genom korridoren. Men en resenär får sitta kvar. Det är en svensk medborgare som några timmar tidigare frigivits av turkiska myndigheter och fått en stämpel i sitt pass som säger att han aldrig kommer att släppas in i landet igen.

Mannen, som är 25 år gammal och hemmahörande i en av Stockholms västra förorter, har formellt bara brutit mot Turkiets utlänningslagar genom att uppehålla sig i landet utan tillstånd.

Men under de månader han suttit fängslad har turkiska säkerhetstjänsten, enligt vad DN erfar, utrett misstänkt samröre med IS eller någon annan islamistisk terrorgrupp.

– Vi kommenterar inte enskilda fall, meddelar utrikesdepartementets presstjänst.

UD:s ärende inleddes för ungefär ett år sedan. Mannens anhöriga hade då slagit larm om att han skulle befinna sig i Syrien.

– De sa att han satt i fängelse och ville ha hjälp av svenska staten att få hem honom, uppger en av DN:s källor.

UD lyckades då aldrig lokalisera mannen. Men i början av 2017 kom besked om att han gripits vid den turkiska staden Kilis nära gränsen till Syrien. Förhör inleddes och UD:s personal fick möjlighet att besöka honom. Exakt vilka misstankar som riktades mot 25-åringen är okänt, men det stod klart att det gällde terrorrelaterad verksamhet i Syrien.

Trots Turkiets beslut att släppa mannen har svenska myndigheter av allt att döma information som pekar på att han kan utgöra ett säkerhetshot. Medan gränspoliserna håller sig i bakgrunden presenterar Säpos personal sig för mannen och eskorterar honom sedan in i flygplatsen. På håll kan DN se hur de inleder samtal. Mannen verkar inte ha något emot att prata.

Mindre än en timme senare passerar 25-åringen genom tullfiltret. Han släntrar ut i ankomsthallen med en vit plastpåse som enda bagage. DN får ett kort samtal med mannen, som föredrar att prata engelska. Han förklarar att Säpo-männen ställde en del frågor och sedan lät honom fortsätta på egen hand.

– De var trevliga. Vi pratade lite, sen sa de hejdå, säger han.

Även turkiska polisen ska ha behandlat honom väl.

– Det var inga problem. Jag mår bra.

Vad han har gjort sedan han lämnade Sverige hösten 2014 vill han inte gå närmare in på.

– Jag har jobbat med hjälpverksamhet, svarar mannen.

Var då?

– I Turkiet.

Det finns uppgifter om att du misstänks ha rest till Syrien för att strida med IS eller någon annan terrorgrupp.

– Nej, det är fel. Och jag sympatiserar inte med dem.

Vid det här laget har en man i skägg och solglasögon dykt upp. Han är här för att hämta 25-åringen.

– Det räcker nu. Inga fler frågor, säger han.

Tillsammans försvinner männen ner i den rullrappa som leder till en av flygplatsens parkeringsplatser.

Säkerhetspolisens policy är att inte kommentera enskilda ärenden. Men pressekreterare Karl Melin bekräftar att myndighetens kontra-terroravdelning rutinmässigt söker upp dem som återvänder efter befarade terrorresor.

– Ja, vi finns där och håller samtal eller förhör. Syftet är att bedöma om de kan utgöra ett hot och i så fall värdera avsikt och förmåga. Finns det brottsmisstankar ingriper vi, berättar han.

Det sistnämnda var inte aktuellt i det här fallet. Detta eftersom 25-åringen lämnade Sverige före den 1 april förra året, då den lag som förbjuder så kallade terrorresor trädde i kraft.

DN har på olika sätt förgäves sökt mannen sedan hemkomsten. Ännu efter drygt en månad saknas han i folkbokföringen och har ingen känd adress.

Lasse Wierup

lasse.wierup@dn.se "

"Drygt 100 personer övervakas av Säpo

Enligt Säpos ledning utgör återvändande terrorresenärer av de största säkerhetsriskerna för svensk del och regeringen har anslagit stora resurser för spaning och annan övervakning. Totalt handlar det om drygt 100 personer, varav 80 procent är män.

Säpo vill på onsdagen inte kommentera uppgiften i Försvarshögskolans nya rapport om att återvändarna hittills inte inneburit något betydande hot mot Sverige.

– Vi har bidragit med information till rapporten, men eventuella slutsatser får rapportförfattarna stå för, kommenterar Säpos pressekreterare Karl Melin.

Vid sidan av Säpos övervakning sker inga samhällsinsatser för att följa upp de aktuella personernas återanpassning och motverka eventuell fortsatt radikalisering.

– Man kan tänka sig att de har en hel del behov, inte minst av vårdinsatser. Vi skulle gärna vilja agera, men är de över 18 år får vi inte veta vilka de här personerna är, säger Christina Kiernan, som är samordnare mot våldsbejakande extremism i Stockholms stad.

Själv har hon aldrig träffat en återvändare.

– I andra länder, till exempel Holland, vet man vilka som har åkt och vilka som kommit hem och det finns en plan för hur man bemöter dessa. Så är det tyvärr inte här, säger hon. "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

”Det var så många som fångades där uppe”

"Oroliga, sammanbitna anhöriga samlades på onsdagseftermiddagen i närheten av det ännu rykande höghuset i Kensington i västra London. Många höll om varandra och pratade lågt i väntan på besked om vad som skett med deras vänner och familjemedlemmar. Minst tolv personer har dött och ett 70-tal skadats, varav 18 vårdas för livshotande skador.

Röken fortsätter att stiga från det 24 våningar höga huset, som om elden aldrig får nog. Där inne kämpar brandmännen mot lågorna i en gigantisk tvekamp.

Mona Osman och vännen Helen står ett par hundra meter bort och lutar sig mot en vägg vid polisens informationscenter. De har svårt att slita blicken från den grå rökpelaren och de tomma, urblåsta fönstren i den kolsvarta byggnaden, som står i skarp kontrast mot Londons sommarhimmel.

– Elvaåringen tog sig ut. Vem vet hur. Han ligger på sjukhus nu. Men jag vet inte vad som har hänt med min släkting Noura, hennes man och den äldsta sonen i familjen. De bodde där uppe, på 20:e våningen, och jag får inte tag på dem. De svarar inte, säger Mona Osman.

Som många andra här vid polisens informationscenter för anhöriga fruktar hon det värsta.

– Jag är rädd att de inte hann ut. Jag tror... jag tror att de hade ringt annars, säger hon tyst.

Mer än tolv timmar har då gått sedan branden bröt ut. Men ovissheten är fortfarande stor.

Det var strax före klockan ett natten till onsdagen som lågorna började sprida sig uppåt från fjärde våningen i Grenfell Tower.

Brandorsaken var vid denna upplagas pressläggning ännu oklar. Men följden desto klarare: många av de boende i bostadshuset fångades i ett enormt eld- och rökhav, som slukade våning för våning.

Enligt flera vittnesmål ska det inte ha hörts något brandlarm – eller åtminstone inte något högt och ljudligt sådant. Uppmärksamma grannar varnade dock andra genom att knacka på dörrar och skrika i trappuppgångarna på vägen ut.

På andra sidan gatan förstod 18-åriga Ayah Nour snabbt att något var fel, när hon hörde skrik och sirener strax efter klockan ett. Hon rusade ut och möttes av skrämmande scener.

– Det var så många människor som fångades där uppe. Kvinnor, män, barn... De slog på och av ljuset i sina lägenheter, blinkande desperat med ficklampor och ropade ”hjälp, hjälp, hjälp...” för att visa oss var de fanns. Jag minns särskilt en liten flickas röst – den var så gäll när hon skrek på hjälp, hon var så rädd, säger Ayah Nour.

– Jag såg en kvinna på fjärde eller femte våningen som lyfte ut sitt barn, en 6- eller 7-åring, genom fönstret – och sedan släppte hon barnet ned mot marken. Hon ropade ”hjälp mitt barn!”. Men jag vet inte hur det gick för henne eller barnet. Det gick inte att se för alla avspärrningarna. Men ropen på hjälp tystnade inte förrän framåt fyra fem på morgonen, berättar Ayah Nour.

När DN möter henne bär hon på kassar med handdukar, kläder och mat. Hon är på väg till en av kyrkorna i området, där många av de boende i Grenfell Tower fått en tillfällig fristad.

– Det är självklart. Man måste hjälpa till, säger hon.

Hundratals andra Londonbor gör detsamma denna dag. Mindre berg av kläder och förnödenheter tronar snart utanför kyrkorna och samlingslokalerna.

Andra ställer upp som volontärer. 33-årige Gobind Singh står och delar ut vattenflaskor utanför St Clement's Church, ett stenkast från den brinnande byggnaden.

– Jag bor också i närheten, så jag kände att jag ville göra något. Och det är fint att se att så många människor med olika bakgrund ställer upp här. Det behövs verkligen, och på något sätt är detta London för mig. Här hjälper vi varandra. Här ställer vi upp för varandra när det behövs, säger Gobind Singh.

En av de som får mat och vatten av volontärerna är 50-åriga Maria Lonida, som är född i Filippinerna men bott många år i det här bostadsområdet i London.

Nu sitter hon här på gården med sin kamrat, katten Talay, som är instängd i en kattbur. De har evakuerats från ett tvåvåningshus som ligger mittemot Grenfell Tower, eftersom det finns en risk att elden sprider sig och att hela höghuset kollapsar.

– Det är så hemskt. Så många människor som drabbats! När jag gick ut vid ett-tiden var det fullt av sirener, och många människor hade samlats utanför byggnaden. En del av dem kände jag igen, för jag har ju bott länge här, berättar Maria Lonida.

Några meter bort ber ett par muslimska män på bönemattor. Enligt några vittnesmål ska det bland annat ha varit ett par muslimska familjer som varnat de andra grannarna, eftersom de märkt röklukten när de satt och åt sen middag – på grund av den fasta som iakttas dagtid under ramadan.

Maria Lonida ser männen som ber – och tänker på sin egen Gud.

– Vem vet om huset kollapsar. Det ligger i verkligen Guds händer, säger hon.

Ovanför henne cirklar en helikopter varv på varv runt det rykande höghuset.

Sammanbitna brandmän med sotiga ansikten kommer gående nedför gatan. De vill inte svara på frågor, utan skakar bara tyst på huvudet.

De fortsätter kampen mot lågorna, mot röken, mot glöden.

Erik de la Reguera

erik@delareguera.se "

"Fakta. Nyrenoverat för allmännyttan

Höghuset Grenfell Tower är 24 våningar och innehåller 120 lägenheter. Byggnaden står i Norra Kensington, en stadsdel i västra London (innerstaden) och drivs för kommunens räkning av en motsvarighet till allmännyttan, Kensington and Chelsea Tenant Management Organisation (KCTMO).

Grenfell Tower byggdes enligt brittiska medier 1974 och har nyligen renoverats, både invändigt och utvändigt. Byggbolaget Rydon uppger att upprustningen till ett värde av 8,6 miljoner pund ingått i en upprustningsplan för hela området värderad till 57 miljoner pund. På Grenfell Tower hade man kort före branden bland annat bytt fasadklädsel, isolerat ytterväggarna och installerat nytt värmesystem.

Källor: Reuters och The Guardian "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" Boende slog larm om säkerheten

För en del av de boende i Grenfell Tower kommer den kraftiga branden dessvärre inte som en överraskning. Grannskapets intressegrupp som kallar sig Grenfell Action Group skriver på sin blogg att man länge fruktat en brandkatastrof.

Sedan 2013 har man varnat för bristande brandsäkerhet och påtalat bristerna för hyresvärden KCTMO, skriver Grenfell Action Group. Det började med en varning redan för fyra år sen då boende drabbades av upprepade strömavbrott. Flera personer vittnade om elbränder. Bland annat sa en lägenhetsinnehavare att hans dator och skärm ”bokstavligen talat exploderade, med rökutveckling och en lukt av bränd elektronik som följd”.

Genom åren har intressegruppen också skrivit på sin blogg om att utryckningsfordon har svårt att komma fram till höghuset, eftersom hyresvärden enligt Grenfell Action Group inte bryr sig om att ta itu med felparkerade fordon på de trånga gatorna.

I höghuset upptäcktes också brandsläckare med utgånget bäst-före-datum, och brandsläckare som inte hade testats sedan 2009. Dessutom var det inte förrän i mars i år som hyresvärlden satte upp information i byggnaden om vad de boende ska göra vid händelse av brand.

I november 2016 skriver gruppen i ett inlägg: ”Det är en hemsk tanke, men det är vår övertygelse att bara en katastrofal händelse kommer att avslöja inkompetensen hos vår hyresvärd, och sätta stopp för de farliga levnadsförhållandena för hyresgästerna”.

Branden i höghuset i västra London ser ut att ha spridit sig på ett sätt som är mycket ovanligt, menar brandexperten Jan Wisén på MSB. Huset hade nyligen renoverats och då ska inte en brand kunna spridas så snabbt, anser han.

– Det är ett väldigt, väldigt snabbt brandförlopp och en brandspridning som ser mycket ovanlig ut. I en modern byggnad, som den här ändå är, och som dessutom nyligen renoverats, ska en brand inte kunna spridas på ett så okontrollerat sätt, säger Jan Wisén.

24-våningshuset Grenfell Tower byggdes 1974, men renoverades nyligen för miljontals pund, en renovering som var klar i slutet av 2016. Det väcker frågetecken hos Jan Wisén.

– Det kan vara någonting i renoveringen som inte är korrekt gjort. Något konstruktionsfel eller fusk. Eller att man använt material som man inte borde ha använt. Det kan också ha funnits öppna schakt i byggnaden där man borde haft brandhämmande åtgärder.

Anton Kasurinen "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" 60 nyhetssajter stängda

Ett sextiotal webbaserade nyhetssajter har blockerats av myndigheterna i Egypten de senaste veckorna. ”De sista fria ytorna för egyptiska massmedier stängs”, säger Amnesty i ett uttalande.

Det hände för precis tre veckor sedan, den 24 maj. Lina Attalah, chefredaktör på den webbaserade nyhetstidningen Mada Masr, tänkte logga ut efter en lång arbetsdag då hon plötsligt märkte att tidningens sajt försvunnit.

– Efter diverse kollar förstod jag att vår sajt helt enkelt stängts ned av myndigheterna, säger Lina Attalah till DN i telefon från Kairo.

Mada Masr (fritt översatt: ”hela Egypten”) publiceras både på arabiska och engelska och är Egyptens ledande oberoende nyhetssajt. Den har funnits i fyra år. Flera av grundarna, däribland Lina Attalah, kom från ett annat ambitiöst oberoende tidningsprojekt, Egypt Independent, som dock kapsejsade under myndigheternas allt hårdare tryck. Samtidigt med Mada Masr blockerades ytterligare ett tjugotal nyhetssajter, däribland den globala Qatarbaserade nyhetskanalen al-Jazeera och Huffington Posts arabiska nätupplaga.

Nedstängningarna har fortsatt och drabbar allt fler. Till dags dato har 62 nyhetssajter påverkats.

Den egyptiska regeringen har hittills inte kommenterat åtgärderna. Myndigheterna återinförde undantagstillståndet i början av april i år, efter två terrorattacker mot koptiska kyrkor som dödade minst 44 personer.

Terrornätverket IS tog på sig dåden. Och det har hänt förr i Egypten att jakten på terrorister används som ursäkt att tysta oppositionella och hitta syndabockar bland journalister och biståndsarbetare.

Lina Attalah är 35 år och en erfaren journalist. Hon har bland annat arbetat på BBC och Reuters samt en rad egyptiska nyhetsmedier. I dag är hon ”lite rädd”, säger hon till DN.

– Att blockera vår sajt i Egypten är ju ett ”mjukt” sätt att tysta oss. Men vad händer om de (myndigheterna) tar i med hårdhandskarna? Blir det razzia på redaktionen, blir vi fängslade? Det är mycket som är osäkert just nu, säger hon.

Mada Masr går fortfarande att komma åt utanför Egypten, men de egyptiska myndigheterna har också saboterat möjligheterna för egyptier att använda virtuellt privat nätverk, VPN, en vanlig metod att kringgå blockering av sajter.

Medborgarrättsorganisationen Amnesty International har reagerat hårt på nedsläckningen.

– Detta strider mot den egyptiska grundlagens artikel 57 som stagdar mediers frihet och medborgarnas rätt till information, säger Najia Bounaim, kampanjansvarig för Amnesty i Mellanöstern.

Hon beskriver den pågående blockeringen som ”exempellös”.

– Något liknande förekom inte ens under Mubarak (envåldshärskaren som störtades efter massdemonstrationer år 2011). De sista fria ytorna för de egyptiska medierna stängs, säger Naija Bounaim.

Även för frivilligorganisationer, så kallade NGO-er, har villkoren kraftigt försämrats. NGO-er med utländskt stöd eller samarbete riskerar numera att betraktas som ”agenter för utländska intressen”.

Erik Ohlsson

erik.ohlsson@dn.se

Abed al-Qaisi (DN)

abed.al-qaisi@dn.se "

"Fakta. Egyptiska medier

Efter den arabiska våren 2011 fick massmedierna i Egypten en kort stund av ökad frihet. Men under president Abdelfattah al-Sisi, som tillträdde i maj 2014, har pressfriheten stadigt försämrats.

I dag återfinns Egypten på 161:a plats av 180 länder i Reporter utan gränsers pressfrihetsindex. DN "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" Tillståndet kritiskt för skjutne toppolitikern

Den republikanske toppolitikern Steve Scalise sköts på onsdagsmorgonen vid en basebollträning i Virginia där flera politiker hade samlats. Scalises tillstånd beskrivs som livshotande, enligt sjukhuset. Gärningsmannen sköts av säkerhetsvakter och avled senare.

Skottlossningen bröt ut när flera republikanska kongressledamöter hade samlats för att träna inför den årliga basebollmatchen mellan republikaner och demokrater som äger rum varje sommar. En ensam gärningsman började skjuta runt omkring sig med ett gevär.

– Det var ett halvautomatiskt vapen. Han fortsatte att skjuta mot olika personer, alla flydde över fältet, säger republikanen Mo Brooks till CNN.

51-årige Scalise är majoritetsinpiskare för Republikanerna i representanthuset. Han träffades i höften och först rapporterades att hans tillstånd var stabilt, men efter operation beskriver sjukhuset hans tillstånd som livshotande.

Ytterligare en person, lobbyisten Matt Mika, vårdas för livshotande skador efter attentatet som skedde i staden Alexandria, strax söder om Washington DC. En kongressanställd och två poliser skottskadades också, men deras tillstånd är inte allvarligt, rapporterar Reuters.

På onsdagseftermiddagen höll Donald Trump ett tal i Vita huset om händelsen. Där berättade han att den misstänkte gärningsmannen avlidit av sina skador.

Det rör sig om en 66-årig man från Illinois, som tidigare varit volontär vid Bernie Sanders valkampanj.Sanders fördömde det han kallade en ”föraktfull handling” på onsdagen.

– Låt mig vara så tydlig jag kan: Allt våld är oacceptabelt i vårt samhälle.

Evelyn Jones

evelyn.jones@dn.se

Anton Kasurinen "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

"Mycket väsen – och knappt något ändras

Analys. Med tanke på all dramatik är det märkligt lite som förändras i finländsk politik efter veckans turbulens.

Simon Elo, tidigare sannfinländsk riksdagsledamot och numera ordförande för utbrytargruppen Nytt alternativ, intervjuades i Yle:s aktualitetsprogram ”A-studio” på tisdag kväll. Elo var uppenbarligen rörd över dagens dramatik. Till en samlad presskår hade han tidigare sagt att han är tvungen att lämna Sannfinländarna för att kunna se sin tvåårige son i ögonen i framtiden. Den nya gruppen, menade Elo, är en ”hoppets rörelse”, ungefär som Macrons politiska parti i Frankrike.

Det tog inte många sekunder för finska Twitter att börja koka.

Att jämföra sig med Macron var ganska magstarkt, med tanke på att Simon Elo själv är öppet EU- kritisk.

Låtsades Nytt alternativ verkligen vara en humanistisk, värdeliberal riksdagsgrupp? Galjonsfiguren Timo Soini ledde Sannfinländarna i tjugo år och uteslöt aldrig den kontroversiella röstmagneten Jussi Halla-aho, även om han hade haft ett utmärkt tillfälle 2012, då Halla-aho dömdes för hets mot folkgrupp.

Partiets nuvarande vice ordförande Teuvo Hakkarainen dömdes till böter så sent som i januari för ett Facebookinlägg om muslimer. Bland de sannfinländska riksdagsledamöterna finns också Olli Immonen, ni kanske minns honom – det var han som poserade tillsammans med nynazister vid aktivisten Eugen Schaumans grav i Borgå. Sommaren 2015 skrev han ett hänfört Facebookinlägg om att han ”drömmer om

ett starkt och tappert folk som besegrar denna mardröm som kallas multikulturalism”.

Immonen, Halla-aho och Hakkarainen är alla kvar i Sannfinländarnas gamla riksdagsgrupp. Men det ändrar inte på det faktum att deras övertramp skett med Timo Soinis goda minne, och aldrig var något problem för Juha Sipilä när han bjöd in Sannfinländarna i regeringen.

Därför är det många som känner sig lurade nu – på måndagen lät det som att Sipilä och ministerkollegan Petteri Orpo från Samlingspartiet fått nog, att de satte ner foten, när inte minst Orpo höll ett tal om hur viktiga mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen är. Då lät det som att samarbetet med Sannfinländarna hade nått vägs ände.

Följande dag splittrades riksdagsgruppen och alla sannfinländska ministrar var plötsligt rentvådda, medan Halla-aho fick bära hela ansvaret för partiets mörka element.

Simon Elo satt mittemot Halla-aho i direktsändning på kvällen och menade att Nytt alternativ representerar en helt annan linje.

”Invandrarkritik är helt acceptabelt, men nu handlar det om någonting mörkare. Problemet är den grupp som är människofientlig”, sade Elo med adress mot Halla-aho.

Yle gjorde snabbt ett diagram utgående från förra riksdagsvalets politiska enkäter. På ett sånt diagram skiljer sig inte de avhoppade sannfinländarna sig särskilt mycket från Halla-aho när det gäller höger-vänster-skalan eller konservatism-liberalism.

Att Nytt alternativ nu lanserar sig som ett liberalt gäng i Macron-andra är måhända en önskedröm, men har inget att göra med den politik som den här gruppen hittills fört.

Från Vänsterförbundet och De Gröna hörs önskemål om nyval. På lördag ordnas också en demonstration i Helsingfors, med krav på att regeringen ska avgå.

För trots all dramatik under veckan är det väldigt lite som har förändrats. Statsminister Juha Sipilä har lyckats med konststycket att äta kakan och ha den kvar. Hade detta varit Sverige vore det som om Annie Lööf bildat regering, handplockat sina favoriter ur Sverigedemokraterna, och lämnat de mest problematiska fallen i opposition.

Att det ens var praktiskt möjligt visste vi inte förrän i tisdags. Men så har finländsk politisk ofta varit ytterst pragmatisk.

Philip Teir

philip.teir@gmail.com "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" Liberaldemokraternas ledare avgår

Storbritannien. Tim Farron, ledaren för Liberaldemokratiska partiet i Storbritannien, har avgått. Anledningen är att partiet inte påtagligt lyckades öka sitt stöd i förra veckans val.

Han har kritiserats för att ha drivit en nedslående kampanj.
:

TT-Reuters "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" Trump och Moon i Nordkoreasamtal

USA. USA:s president Donald Trump ska träffa Sydkoreas nye president Moon Jae-In den 29–30 juni för samtal om Nordkoreas kärnvapenprogram, meddelar Vita huset. Beskedet om mötet kom samma dag som USA:s försvarsminister James Mattis kallat Nordkorea ”det mest akuta och farliga hotet” mot USA:s nationella säkerhet.

TT-AFP-Reuters "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" Bilbranschen hårt pressad av Brexit

Brittiska fordonstillverkare hör till dem som riskerar att drabbas hårdast av Brexit. Investeringarna minskade med en tredjedel i fjol, jämfört med året före. – Företagen fryser investeringarna i väntan på mer klarhet, säger Michael Hawes, vd för branschorganisationen SMMT.

Tullar som gör att kostnaderna för export och import stiger med minst 50 miljarder kronor årligen och minskad möjlighet att påverka regler. Det är bara två av de bekymmer som den brittiska fordonsindustrin befarar kan komma utan något frihandelsavtal med EU, när Storbritannien lämnar EU i mars 2019.

Redan innan valet i förra veckan var osäkerheten stor i branschen om vilken typ av Brexit landet skulle få. Valresultatet – att premiärminister Theresa May och hennes parti Konservativa (Tories) förlorade sin egen majoritet i parlamentet – har bara ökat den osäkerheten.

Som vd för branschorganisationen SMMT (The Society of Motor Manufacturers and Traders) vill Michael Hawes få klarhet inte bara i den brittiska positionen, utan även den hos övriga EU-länder.

Därför har han besökt en rad EU-länder med betydande fordonsindustri för att träffa SMMT:s systerorganisationer och på onsdagen var turen kommen till Sverige.

Hawes vill att systerorganisationerna ligger på sina länders regeringar och förklarar att även deras fordonsindustrier kommer att skadas av ett så kallat hårt Brexit, att Storbritannien lämnar utan något avtal alls.

Storbritannien har EU:s fjärde största fordonstillverkning – nummer tre när det gäller personbilar. Här finns Nissan, BMW, Toyota och Land Rover. Sammanlagt tillverkades 1,8 miljoner fordon i fjol. De flesta av dessa, 1,7 miljoner, var personbilar.

Fordonsindustrin i Europa är integrerad och Hawes möter förståelse. Systerorganisationerna säger att självklart vill regeringarna stötta den egna industrin – men bara till en viss gräns.

– Regeringarna säger att de sätter EU främst, säger Hawes.

Michael Hawes sticker inte under stol med att han och branschen helst hade sett att Storbritannien blir kvar i EU:s inre marknad. Det har dock – hittills – den brittiska regeringen uteslutit. Theresa May gjorde klart tidigare i vintras att landet ska lämna den inre marknaden, tullunionen och inte längre underkasta sig EU:s domstols jurisdiktion. Det är detta som har kallats för ett hårt Brexit.

Valet har dock kraftigt försvagat Theresa May och premiärministern tvingas nu lyssna mer och samarbeta med mer EU-vänliga krafter i det egna landet.

– Brexit kommer att ske, men vi kan hoppas på att undvika de värsta följderna, säger Hawes.

Så du tror att vi kommer att se ett mjukare Brexit än vad som vi kunde ana innan valet?

– Ja, men hur mycket mjukare –det är frågan, säger Hawes och påpekar att båda de stora partierna, regerande Tories och oppositionspartiet Labour, gick till val på att landet ska lämna den inre marknaden.

Vad som kan tänkas hända – och som skulle lindra effekterna betydligt – är om britterna blir kvar i tullunionen. Då slipper man de tullar som skulle göra en genomsnittlig personbil 17 000 kronor dyrare.

Men vad Hawes och branschen framför allt vill undvika är vad som i Storbritannien kallas för ”klippkants-Brexit” att landet lämnar EU utan något avtal alls. Vad branschen vill se är ett tillfälligt avtal efter det att Storbritannien lämnat. Det avtalet ska gälla tills att parterna har hunnit förhandla sig till ett mer långsiktigt frihandelsavtal.

Dan Lucas

dan.lucas@dn.se "

"Fakta. Hälften av exporten går till EU

Den brittiska fordonsindustrin sysselsatte 2015 över 800 000 personer, enligt branschförbundet SMMT.

Branschen lider av arbetskraftsbrist – det finns 5 000 vakanser och fram till 2020 kommer det behövas 50 000 fler anställda om tillväxten fortsätter i samma takt.

Genomsnittet för ett företag i branschen är att tio procent av arbetsstyrkan kommer från ett annat EU-land. Det finns dock företag där hälften kommer från andra länder.

Över hälften, 57,5 procent, av exporten av personbilar från Storbritannien gick 2015 till ett annat EU-land. Av de bilar som importerades till landet kom 81,8 procent från EU. "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" USA-räntan höjs mot en mer normal nivå

USA:s centralbank Federal Reserve höjer styrräntan med 0,25 procentenheter till intervallet mellan 1,0 och 1,25 procent. Samtidigt presenteras en plan för minskning av bankens väldiga innehav av värdepapper.

– Vi är inne i en period av stabil tillväxt, där inflationen är på väg mot 2,0 procent och arbetsmarknaden närmar sig full sysselsättning, sade Fed-chefen Janet Yellen vid en presskonferens i Washington på onsdagskvällen, svensk tid.

Federal Reserve räknar nu med en amerikansk BNP-ökning på 2,2 procent i år och 2,1 procent under nästa år. Arbetslösheten väntas gå ner till 4,2 procent som lägsta nivå.

Efter den nu beslutade räntehöjningen tänker sig Federal Reserve att fortsätta åt samma håll senare i år och därefter. Det blir en återgång mot mer normala räntenivåer.

Man räknar också med att senare i år kunna inleda en bantning av Federal Reserves balansräkning. Det rör sig om en gradvis minskning av den väldiga volym av värdepapper som köptes under åren efter finanskrisen, i syfte att stötta ekonomin. Nu finns inte längre det behovet.

Johan Schück "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" Tillväxten i Kina räknas upp

IMF höjer för andra gången under 2017 prognosen för årets kinesiska tillväxt. Den nya bedömningen är att världens näst största ekonomi växer 6,7 procent i år, upp från 6,6 procent i april och 6,5 procent i januari.

Det skriver Bloomberg News.

Direkt "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

"Att bomba civila minskar inte hatet

Terrorn, och då främst den islamistiska terrorn, har blivit vår tids fiende nummer ett. Efter 11:e september och George W Bushs krigsförklaring mot terrorismen så har västvärldens syn på islamistisk terror varit enhällig; den måste krossas till varje pris.

Detta har lett till det globala kriget mot terrorn. I krig gäller andra lagar och regler än i det vanliga samhället vilket gör att man kan döda fientliga kombattanter utan att behöva stå till svars för det. Utan detta skulle inte krig fungera.

Kriget mot terrorismen är dock inte som andra krig. Kriget är globalt och i princip alla världens länder är drabbade eller involverade på något sett. Detta har gjort att gränsen mellan terrorbekämpning och krigsbrott har suddats ut och länders suveräniteter, som vi tycks tycka är så viktigt när Ryssland kränker vårt luftrum, har begränsats starkt.

Under 2016 utfördes i runda slängar 1400 terrorattentat i världen. Av dem skedde 59 i Europa och Nordamerika. Under samma år så släppte USA 26 171 bomber i strid någonstans i världen. Dessa bomber användes bland annat i USA:s totalt 1126 drönarattacker mot Afghanistan, Jemen, Pakistan och Somalia under 2016. Då är alltså inte Irak och Syrien inräknat. I princip alla drönarattacker är en följd av USA:s terrorbekämpningsprogram.

Personligen har jag inga problem med att personer som är terrorister blir dödade i strid istället för att fängslas. Problemet är att det dagligen dör civila i dessa strider som inget annat vill än att få leva fria. Och det är här det riktiga problemet dyker upp: ingen ställs till svars för detta

och inga världsledare går ut och fördömer eller kräver förändring. Man är villig att offra civila liv så länge en misstänkt terrorist blir dödad. Man är villig att offra civila i andra länder för att skydda sin egen befolkning.

Den islamistiska terrorismen är ett av de största hoten mot de västerländska värderingarna om alla människors lika värde och värnande om mänskliga rättigheter. Men bara för att vissa påstår sig döda i Guds namn så ger inte det oss i väst rätten att döda i frihetens namn. Hur ska hatet mot den fria världen försvinna när de fria länderna fortsätter att bomba oskyldiga och skapar en grogrund för nytt hat?

Karl Rosén "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" Tysklands nya offensiv kan vända världen

Parisavtalet står inte och faller med USA. Den gröna energin är på stark frammarsch i Tyskland och Kina. Vetenskapsjournalisten Jens Ergon ser en överraskande vändning i klimatfrågan.

Trumps avhopp från Parisavtalet lär gå till historien. På randen till avgrunden sträckte USA:s president ut sitt långfinger mot omvärlden.

Beslutet har liknats vid spiken i kistan som dödar allt hopp att undvika en klimatkatastrof. Men tillställningen andades något mer: anakronism. Var det verkligen världens mäktigaste man som stod där i Vita husets rosenträdgård – med jordens framtid i sina händer?

Bakom beslutet döljer sig en utveckling som är avgörande för att förstå Trumps agerande – och för diskussionen om klimathopp och förtvivlan på DN Kultur.

Jag har försökt beskriva förloppet i boken ”Omställningen”. Och nu senast i SVT-dokumentären ”Fossilbranschens sista strid”.

I 30 år har världen försökt avstyra en klimatkatastrof. Klimatforskarna har varnat och varnat. FN-förhandlarna har förhandlat och förhandlat. Men misslyckandet har varit gruvligt. Utsläppen har bara fortsatt att växa. Och på grund av lagen om klimatfrågans jävlighet har problemet blivit allt svårare att lösa. Koldioxiden har staplats på hög i atmosfären. Handlingsutrymmet krympt.

Det har varit som en vandring mot allt djupare hopplöshet. Botten-nappet kom efter FN-fiaskot i Köpenhamn 2009. Där och då gick luften ur den dröm som närts ända sedan slutet av 80-talet. Att

forskarna upplyser världen och FN-systemet utformar en global räddningsplan.

De politiska ledarna trodde inte på en omställning. Åtminstone inte så snabbt som vetenskapen krävde. Teoretiskt kunde ekvationen alltjämt lösas. Men i praktiken ansågs uppgiften övermäktig. Bördan föreföll omöjlig att fördela mellan världens länder.

Klimathotet har alltmer framstått som ett problem ungefär lika lösbart som döden. Med en naturlig följd: Det är ingenting man gärna funderar över. Förträngning, snarare än förnekelse, har varit klimatfrågans signum.

Desto mer överraskande är den vändning som inträffat de senaste tre fyra åren. Ja, i själva verket har inte en enda expert lyckats förutspå händelseförloppet.

Skiftet har inte varit del av någon global plan. I stället har det kommit smygande. Underifrån. Och vuxit exponentiellt till ett dån som nu håller på att vända uppochned på energivärlden. Till stor del tack vare en handfull länders målmedvetna satsningar.

Skall ett land lyftas fram så är det Tyskland. Genom sin Energiewende har Tyskland bekostat en industriell uppskalning av sol- och vindenergi. Efterfrågan på teknikerna har skjutit i höjden. Vilket gjort att tillverkarna lärt sig. Vilket gjort att kostnaderna pressats. Vilket gjort att efterfrågan vuxit ännu mer.

Därefter har Kina tagit vid. Tillväxtjätten har förvandlats från världens fossilosande skorsten till världsledande inom förnybar energi. Miljöpåfrestningar har tvingat landets ledning att agera. Smogen har pressat fram åtgärder för att bromsa kolanvändningen. Däribland världens största satsning på förnybar energi.

Tyskland har betalat för den gröna tekniken. Kina har tillverkat den. Och kostnaderna har sjunkit som en sten.

Inför klimattoppmötet i Paris började dominobrickorna falla. I Europa svämmade elmarknaderna över av förnybar el. I Kina bromsade den skenande kolanvändningen in. Och i USA pressades landets koljättar av naturgas och förnybart. Till slut började den mäktiga finansvärlden vakna: förnybart var på väg att bräda fossilt.

Scenförändringen möjliggjorde Paris. En omställning framstod inte längre som en hopplös ekonomisk börda – utan en reell politisk möjlighet. Den andra nyckeln var paradoxalt nog att drömmen om en global plan övergetts. Avtalet är byggt på godtycke, underifrån. Världens länder har själva valt sina åtaganden.

Parisavtalet står inte och faller med ett enskilt land. Och omställningen står inte och faller med Paris. Motorn är det ekonomiska och teknologiska skifte som inletts i energivärlden. Det är därför Trumps möjligheter är små. Att bryta sönder Parisavtalet – eller vända omställningen.

Efter Paris har utvecklingen rasat vidare. Förnybart har blivit det billigaste alternativet för ny el på allt fler håll. Prognoserna för fossila bränslen skruvas ner alltmer. Hårdast är finansvärldens dom över kolet. Indien följer nu i Kinas fotspår. Växlar om från koldriven tillväxt till förnybar. Efter 200 år förefaller kolets expansion vara över. Trump kan fördröja nedgången i delar av USA. Men hans styre varar i några år. Ett kolkraftverk i 40. Var och en kan göra riskkalkylen för en investering.

Förändringen är dramatisk. Men skiftet från en evigt växande fossilbransch till en på väg mot nedgång och slutlig kollaps leder också till konflikter.

I energihungrande länder som Indien och Kina innebär utvecklingen nästan bara möjligheter. Tillväxten kan i allt högre grad bygga på förnybar energi. Men i den industrialiserade världen blir resultatet ett annat. Här trängs det fossila systemet obönhörligen undan. Och allra skarpast blir konflikterna i de länder som byggt sitt välstånd på produktion av fossila bränslen.

Under valåret 2016 befann sig USA:s kolbransch i fritt fall. Anrika koljättar gick i konkurs. Branschen vrålade efter en skyddsängel. Men politikens mittfåra hade övergivit kolet. Finansvärlden likaså. Den sista bundsförvanten visade sig vara – högerpopulismen.

Omställningen har ärvt globaliseringens bekymmer. I de växande klyftornas USA har konflikterna vuxit sedan länge. Först försvann fabrikerna. Och nu ska kolet bort. I samhällen utan skyddsnät, där kolet betyder allt, blir kampen existentiell. Blickarna riktas bakåt – mot västvärldens fossila storhetstid.

Och USA är knappast det enda land där problemen tornar upp sig. Skräckexemplet är förmodligen Ryssland. Långt i omställningens bakvatten. Grundmurat beroende av sin fossila export. Vad som händer i Ryssland när världens oljehunger börjar falla står skrivet i stjärnorna.

Samtidigt kan problematiken vändas uppochned. Kanske kan omställningen vara en lösning – både för klimatet och för globaliseringens bekymmer?

Förnybar energi skapar fler jobb än de som går förlorade i fossilbranschen. Jobben finns inte alltid på samma ställe. Vilket kräver politiska lösningar. Men i en tid som vrålar efter framtidstro finns plötsligt ett optimistiskt projekt. Som skulle kunna omfamnas både till höger och till vänster. Skiftet i energivärlden har byggt på både politiska satsningar och marknadens hävstång.

Samtidigt har en dörr öppnats i sista minuten. För klimathoppet. Världens skenande utsläppskurva har bromsat in. I tre år i rad har koldioxidutsläppen legat still. Trots att världsekonomin vuxit. Det har aldrig hänt tidigare – bortsett från tider av djupa kriser.

Låt mig vara tydlig: Det räcker inte att utsläppen bromsat in. Fossilanvändningen måste ner till noll under kommande 40 år om världen ska ha en god chans att hålla den globala uppvärmningen under 2 grader. Ja, ännu snabbare om uppvärmningen ska dämpas ytterligare. Men för första gången har möjligheten öppnat sig – för en hoppfull framtid.

Tillväxtkritiker kanske tycker att bilden är för rosig. Det räcker inte med förnybar energi. Världen kommer inte att klara klimatmålen utan att dämpa vår tids skenande konsumtionsspiral. Det är förmodligen sant. Men när framtiden inte längre känns fullständigt hopplös så kanske också den problematiken kan lyftas. Utan att mötas av förträngning och förnekelse.

Jens Ergon "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" Dags för samma bokmoms oavsett format

I morgon, fredag, väntas EU:s finansministrar äntligen fatta beslut om att ändra den gemensamma momslagstiftningen så att också digitala, strömmade och nedladdningsbara, publikationer kan omfattas av reducerad moms i medlemsländerna. I Sverige, och för bokbranschen specifikt, innebär detta att det digitala bokformatet nu kan få en lägre moms, 6 procent, och skattemässigt alltså likställas med alla andra bokformat.

I en artikel på DN Debatt den 25 januari i år lovar finansminister Magdalena Andersson och kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke att regeringen, så snart EU:s lagstiftning ändrats, ska lägga fram ett förslag om sänkt moms på digitala publikationer. Nu sker detta och det är därmed dags för regeringen att infria det löftet.

Beslutet som EU:s finansministrar väntas fatta är mycket efterlängtat, men också en självklarhet. Böcker i alla format måste behandlas lika – det ska inte vara någon skillnad att läsa en bok på papper, på platta eller lyssna i hörlurar. Att den skilda momssatsen mellan tryckta och digitala publikationer är en märklig anomali som motverkar den digitala utvecklingen är något som Magdalena Andersson och Alice Bah Kuhnke själva påpekar i sin debattartikel.

För den digitala bokmarknaden kommer en lägre moms att innebära viktiga utvecklingsmöjligheter, leda till bättre och nödvändiga förutsättningar över lag, ett större utbud, lägre priser och ökad försäljning. Det är ett beslut som därmed kommer att förbättra och underlätta tillgängligheten till böcker generellt sett och dessutom öka möjligheten för människor med olika typer av funktionsnedsättning att ta del av litteraturen i form av såväl e-böcker som strömmade och nedladdningsbara ljudböcker.

Svenska förläggareföreningen har under många år ställt krav på att momsen på alla böcker oavsett format ska vara 6 procent. Kravet är väl förankrat i bokbranschen, hos förlag och återförsäljare, upphovsmän och bokläsare. I bokbranschen, som väntat på detta beslut under så många år, är otåligheten stor. Den svenska regeringen – och riksdagen – äger nu frågan och kan och bör besluta att alla böcker oavsett format ska ha 6 procent moms så snart som möjligt.

Vi ser fram emot regeringens förslag om skattemässig rättvisa för alla bokformat – också de allra modernaste.

Kristina Ahlinder "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

" Skyskrapan brinner och London sörjer igen

Med storbranden i London går tankarna kvickt till katastrof-filmen ”Skyskrapan brinner” – som om inte London haft nog av tragik under våren. Och redan nu ställs de upprörda frågorna om ägarna till Grenfell Tower i utkanten av Notting Hill har slarvat rejält med säkerheten under renoveringen av byggnaden som olustigt nog restes samma år som ”Skyskrapan brinner” gjorde biosuccé (1974).

Grannskapets intressegrupp har klagat länge – och brandexperterna talar om ett onormalt snabbt brandförlopp. Debatten lär spä på det folkliga föraktet för stans byggherrar och hyresvärdar. Hur illa är egentligen läget på Londons bostadsmarknad? frågade Rowan Moore nyligen i The Guardian, och svarade själv: ”Very, very bad.” Det mesta är svindyrt, bristen på bostäder akut. Allt kartlagt i Anna Mintons nya bok ”Big capital – who is London for?” (Penguin).

Jan Eklund
jan.eklund@dn.se "

DN TORSDAG 15 JUNI 2017

"Documenta är fullt på idéer, men fattigt på upplevelser

Vart femte år hålls världens mest prestigefulla utställning – Documenta i Kassel. Årets upplaga är delad med Aten och har mötts av en proteststorm. DN:s Birgitta Rubin förstår varför.

Documenta 14

Kassel, Tyskland. Visas tom 17/9

Documenta i Kassel är sedan decennier dubbat till världens viktigaste evenemang för samtidskonst – och med spjutspetskonst och nyskapande presentationsformer alltid en het källa till kontroverser.

Denna 14:e upplaga har dock orsakat en proteststorm utan like, genom traditionsbrottet att flytta halva utställningen till Aten. Greker har kritiserat tilltaget som kulturkolonialism, en ”mjuk makt”-utövning. Tyska skattebetalare har i sin tur ifrågasatt varför lilla Kassel, som arrangerat Documenta vart femte år sedan 1955, ska dela med sig.

Den konstnärlige ledaren Adam Szymczyk har förklarat delningen med att det är en solidaritetshandling och att Aten är ”emblematisk för samtidens globala kris”.

Men just Greklands skuldkris, åtstramningspaket och humanitära flyktingkatastrof gör det ännu svårare att förstå Documentas arbetstitel ”Lära av Aten”. Fast enligt Szymczyk ska det tolkas som ”avlära” – genom bryta rådande maktstrukturer kan man öppna för nya, inkluderande perspektiv.

Själv hoppades jag på mer klarhet på plats i Kassel, där argentinskan Marta Minujíns ”Parthenon of books” på Friedrichsplatz är en såväl visuellt som konceptuellt imponerande centralpunkt; ett jättelikt tempel uppbyggt av bannlysta böcker på platsen för nazisternas bokbål. Och på Königsplatz står nigerianen Olu Oguibes ståtliga flyktingmonument, en 16 meter hög obelisk med bibelcitatet ”Jag var en främling och du släppte in mig” på fyra språk.

Men den åstundade presskonferensen urartade till en tre timmar lång parad med hyllningar av Documentas ”dare to share” och kritik mot den ”normativa diskursen”. Vi påmindes även om konstens sociopolitiska fond; ”osäkerhetens tid” präglad av flyktingströmmar, krig, global uppvärmning, terrorism, fascism, nyliberal kapitalism, patriarkala strukturer.

Efter en rad kulturpotentater, en syrisk violinist och assisterande kuratorer från jordens alla hörn, ovanligt nog lika många män som kvinnor plus en transperson, talade Adam Szymczyk – men upprepade bara vad han sagt tidigare.

Kanske var det en uttröttningstaktik, eftersom den tusenhövdade presskåren sedan flydde frågestunden. De flesta av oss hoppades nog att Documentas andra del i Kassel skulle vara bättre organiserad än den i Aten. Att man åtgärdat bristen på information om både konsten och den tvådelade utställningen, där samma 160 konstnärer återkommer i båda städerna men med olika verk och sammanhang.

Tänk vad man kan bedra sig. Jag har varit på Documenta fyra gånger tidigare, liksom på mängder av internationella konstevenemang, och aldrig varit med om en så usel vägledning. Av gammal vana går jag först till Fridericianum, som brukar vara Documentas huvudarena. Men här visas nu guldkorn från Greklands nationalmuseum för samtida konst (EMST) – som inte kunnat öppna i Aten.

Så mycket har jag snappat upp från ett rudimentärt häfte. Men det finns ingen katalog med beskrivningar och förteckningar av aktuella verk, inga lokalplaner och, i alla fall under pressdagarna, inte ens namn och titlar vid alla verk.

På Fridericianum tror jag mig först se en hyperaktuell installation: en grupp huvudlösa män med koffertar och en hage på golvet som börjar med ”Desorientering” och slutar med ”Utlänningspolisen”. Men verket visar sig vara från 1974, del av efterkrigskonstnären Vlassis Caniaris serie om gästarbete.

I urvalet från EMST finns många intresseväckande verk av både okända och internationellt kända greker som Jannis Kounellis och Lucas Samaras. Med tyska pengar kan museet äntligen öppna i höst och klagomålen om att få grekiska konstnärer har inkluderats i Documenta stämmer i alla fall inte i Kassel, där grekiska namn märks på flera av trettiotalet utställningsplatser och scener i stan.

Om man nu hittar dit, med den summariska kartan eller om smartphonen lyckas kontakta hemsidan. Documenta har själv hittat på namnet Neue neue galerie i det brutalistiska huvudpostkontoret i Nordstadt, där ingången dessutom är dold på baksidan.

Nordstadt är en del av Kassel där det tidigare låg industrier och som numera befolkas av olika invandrargrupper. Här har Documenta för första gången hyrt ett flertal utställningslokaler, varav Neue neue galerie är störst och visar flest nya verk. Några av de bästa dessutom.

”Sällskapet Halits vänner” ger hårresande vittnesmål om mordet på 21-årige Halit Yozgat i Nordstadt. Långt om länge erkänns det som ett av många nynazistiska hatbrott.

Här finns också Gordon Hookeys färgstarka monumentalmålning ”Murriland!”, som beskriver kolonisationen av Australien ur aboriginernas perspektiv. I likhet med årets konstbiennal i Venedig har Documenta bjudit in en rad personer från olika urbefolkningar – men i Kassel känns det inte som en exotisering utan deltagarna är där som konstnärer i egen rätt.

Den samiska gruppen ger mig störst behållning. Marét Ánne Sara har flera verk i Neue neue galeri, däribland ett makabert men magiskt vackert draperi av renskallar och dokumentation av ett rättsfall om påtvingad renslakt som brodern driver mot norska staten.

Här finns även verk av Joar Nango, som i samisk tradition arbetar med nomadisk arkitektur i det kollektiva projektet ”European Everything”. Han har färdats i skåpbil från Sápmi till Aten och har i Kassel inrett en glaspaviljong till en mobil scen, omgiven av renskinn, björkris och romsk smideskonst.

I centralt belägna Documenta Halle hittar jag den enda svensken: Britta Marakatt-Labba. Här visar hon sitt 24 meter långa broderi ”Historia”, med scener ur samisk mytologi och historia.

Under öppningsveckan hade hon bjudit in musikerna Simon Issát Marainen och Axel Andersson, där den förstnämnda skulle jojka hennes broderi. Den uråldriga jojken beskrevs för pressen som ”en andra bön för Documenta” och många med mig var helt tagna av stämningen och trycket i Issát Marainens röstslingor.

Själv är jag glad över att äntligen ha fått se Marakatt-Labbas fantastiska bildbroderi som tillhör Tromsø universitet, absurt att det måste ske i Tyskland. Det är en historisk ironi att Sverige representeras av samer på Documenta, en i århundraden diskriminerad minoritet.

Själv har jag länge frågat mig varför svenska konstinstitutioner intresserar sig så lite för konstnärer i våra nationella minoritetsgrupper.

Det som nu händer i konstvärlden är resultatet av flera decenniers identitetspolitik, med ett uppror mot gamla makt- och smakhierarkier. På presskonferensen utrycktes detta bäst av filosofen och transaktivisten Paul Beatriz Precadio, kurator för Documentas programverksamhet.

Precadio talade om att konstruera en historia för alla dem som ansetts ”less than human” och har skrivit en gripande essä om sin personliga kamp i den textbaserade katalogen ”The Reader”.

Men i konstsammanhang vill man se bildmässiga gestaltningar och på Neue galerie hittar jag fascinerande verk av Lorenza Böttner, född som Ernst Lorenz Böttner, död i aids 1994 i Kassel. Som barn förlorade Böttner båda sina armar i en olycka men vägrade använda proteser. Böttner lärde sig att måla med fötter och mun, och uttryckte sig även genom cross-dressing, dans och performancer.

Documenta 14 har tagit över hela det nyklassiska museet Neue galerie, för verk med historiska kopplingar till temat ”Lära av Aten”. Här finns bland annat två vyer från Akropolis av 1800-talsmålaren Louis Gurlitt. Han var farfar till Hildebrand Gurlitt, konsthandlare under nazitiden, och det var hos dennes son man häromåret hittade en jättesamling konst rövad från judar.

Idén att ställa ut detta konstrov i Kassel gick inte att genomföra och på Neue galerie har i stället Maria Eichhorn fått ett stort utrymme för ”Rose Valland Institute”, med en publik uppmaning att gräva fram fakta om andra olagliga samlingar.

Documenta erbjuder bara skissartade tankegångar kring detta laddade material. Fast på några ställen bränner det ändå till. Särskilt i gallerigången med ”Länderfiguren” i vit marmor, nationalistiska representationer av åtta europeiska länder från sent 1800-tal. De ställs nu emot expressiva medeltida bronsbyster från Benin, som britterna rövade 1897.

Och på Grimmwelt, ett nytt museum om de berömda bröderna Grimm, är det omskakande att få se originalverk av Bruno Schultz. Han mördades efter att ha slutfört väggmålningar med motiv ur Bröderna Grimms sagor till en Gestapoofficer.

Sammanfattningsvis är den starkt politiska Documenta 14 alldeles för fattig på sådana konstupplevelser – men desto rikare på intressanta spår och initiativ. Adam Szymczyk är beryktad för sitt nyskapande förhållningssätt och sin näsa för unga talanger och bortglömda eller marginaliserade konstnärer. Årets Documenta domineras också av helt okända eller mindre kända namn.

Desto viktigare då med pedagogiska presentationer, som hade fått betydligt fler verk att lyfta! Bristen på information är respektlös mot både konstnärerna och publiken. Min slutsats är att ledningen bränt alldeles för mycket krut på att åka i skytteltrafik mellan Aten och Kassel.

Birgitta Rubin

birgitta.rubin@dn.se "

"De samiska konstnärerna ger mig störst behållning. Marét Ánne Sara deltar med ett makabert men magiskt vackert draperi av renskallar."

DN FREDAG 16 JUNI 2017

"Delstaterna i kamp med Trump

Översättning: Mats Dannewitz Linder Copyright: Project Syndicate Historiskt är det främst de konservativa som har utnyttjat det faktum att USA:s delstater har stort självbestämmande. Nu är frågan om progressiva krafter kan använda federalismen mot president Trump.

Med hjälp av en kongress styrd av Republikanerna är den amerikanske presidenten Donald Trump i färd med att underminera många av de grundläggande värden som amerikanerna håller högt. Han riskerar deras tillgång till hälsovård genom att försöka upphäva Obamacare. I sin budget föreslår han omfattande nedskärningar av alltifrån förskolor till matkuponger och medicinsk forskning. Hans förslag till skattereform skulle innebära ytterligare en avsevärd omfördelning av inkomst till de välbärgade.

Nu senast äventyrades USA:s globala anseende av hans missriktade beslut att dra sig ur Parisavtalet om klimatet. Och vad värre är: det sätter hela planeten i fara.

Det kan vara lämpligt att påminna om att USA är ett federalt system, inte en enhetsstat. Detta system är fastlagt i det tionde tillägget till USA:s konstitution, där det står att all makt som inte uttryckligen är given den federala regeringen är “förbehållen delstaterna”.

Delstaternas rättigheter har tidigare åberopats av sydstaterna för att försvara slaveriet mot federalt ingripande. På senare tid har socialt konservativa stater hänvisat till det tionde tillägget för att mer allmänt

gå emot progressiv lagstiftning och utvidgning av den federala makten.

Nu är rollerna omvända. Kan amerikaner som motsätter sig inskränkningen av sociala program och upphävandet av progressiv federal lagstiftning använda delstaternas rättigheter för att motverka dessa trender?

Ta miljöpolitiken som exempel. Kalifornien har relativt stränga regler för avgasutsläpp. 14 andra delstater har antagit dessa, som därigenom gäller för 40 procent av USA:s befolkning. Bilföretagen har inte råd att tillverka två olika biltyper, en för strängare och en för mer tillåtande utsläppsregler. Därför skulle Kalifornien mycket väl kunna diktera utsläppsstandarderna för hela landet.

Vidare kan man tänka sig att Kalifornien ingår frivilliga klimatavtal med Kina och andra länder i en strävan att återställa Parisavtalets helhetsperspektiv och redovisningsskyldighet. Och faktum är att Kaliforniens program med utsläppstak och handel med utsläppsrätter utgör modellen för det system som de kinesiska myndigheterna just nu överväger.

Men sedan blir det knepigare. Kaliforniens senat har nyss stiftat en lag om ett hälsovårdssystem där delstaten tar över kostnadsansvaret, men utan att något sägs om varifrån pengarna ska komma. Ett alternativ är 15 procents löneskatt. Ett annat är att plöja ner Medicarepengarna från den federala regeringen i systemet. Men det är oklart huruvida någotdera alternativet är politiskt gångbart.

Liksom invånarna i andra “blå” (demokratiska) stater föredrar kalifornierna helt klart att lägga mer pengar på utbildning och social service. Problemet är att man redan har en av landets högsta beskattningar av privatpersoner och företag. Grupper som Howard Jarvis Taxpayers Association (en skattebetalarförening) varnar för att ytterligare höjningar skulle kunna leda till omfattande utflyttning av företag och jobb.

Två av mina Berkeleykollegor, Emmanuel Saez och Gabriel Zucman, har föreslagit en tvåstegslösning på detta problem. För det första skulle man beskatta företagens globala vinster på basis av deras försäljningsandel i Kalifornien. För det andra skulle man ta ut en blygsam 1-procentig förmögenhetsskatt på medborgare med tillgångar över 20 miljoner dollar. Kritiker kommer antagligen att varna för att detta skulle driva bort kreativa människor, men tror vi verkligen att en skatt på 1 procent skulle få låt säga riskkapitalisten Peter Thiel att flytta till Nya Zeeland?

Det finns två scenarier – det ena tillåtande, det andra bestraffande – för vad en annan av mina Berkeleykollegor, Laura Tyson, har kallat “progressiv federalism”.

I det tillåtande scenariot kommer folk i olika stater att gå samman alltefter sina preferenser i fråga om stark eller svag statsmakt, offentligt eller privat tjänsteutbud och internationellt samarbete eller isolationism.

I det bestraffande scenariot, å andra sidan, skulle Trump och kongressen kunna försöka begränsa progressiva delstaters rättigheter. De skulle kunna förbjuda användningen av Medicarepengar till delstatsfinansierade hälsovårdssystem. De skulle kunna vägra att förnya det undantag i den federala miljöskyddsmyndighetens (EPA:s) regler som tillåter Kalifornien att tillämpa sina striktare utsläppsstandarder.

De skulle kunna åberopa konstitutionens handelsklausul som ett led i strävan att hindra delstater från att ingå klimatavtal med främmande

länder. De skulle kunna avskaffa möjligheten att dra av inbetald delstatsskatt från den federala skatten för att därmed öka kostnaderna för finansieringen av delstaternas egna program. De skulle kunna skära ner det federala stödet till offentliga tjänster i städer som har valt att ge papperslösa en fristad och delstater med invandrarvänlig politik.

Amerikanerna kommer snart att märka i vilket USA – tillåtande eller bestraffande – de nu lever i.

Barry Eichengreen. ekonomiprofessor vid Berkeleyuniversitetet och en av världens ledande experter på finanskriser. "

DN FREDAG 16 JUNI 2017

”Starkt stöd för försvaret men färre vill gå med i Nato”

"Den nya försvarspolitiken tycks ha stöd i folkopinionen. 74 procent anser att det är viktigt att Sverige har ett starkt militärt försvar. Däremot är trenden med en ökande opinion för Natomedlemskap bruten; de som anser att Sverige ska söka medlemskap har minskat till 33 procent, skriver Joakim Berndtsson, Ulf Bjereld och Karl Ydén.

Den 16 juni 2009 beslöt riksdagen att värnplikten i Sverige skulle vila i fredstid, vilket i praktiken innebar att värnpliktsförsvaret avskaffades. I avsaknad av en allvarlig militär hotbild mot Sverige prioriterades försvar av det svenska territoriet ner, till förmån för ett aktivt deltagande i internationella militära insatser med anställda soldater i alltid tillgängliga militära förband. Försvarskostnaderna som andel av Sveriges BNP tenderade att minska.

I dag är situationen närmast helt förändrad. Värnplikten har återupplivats (om än i liten skala). Försvar av Sveriges territorium står återigen i centrum och deltagande i internationella insatser tonas ned, åtminstone i retoriken. Försvaret har fått extra pengar och flera av de politiska partierna tycks tävla om att bjuda över varandra om vem som vill öka försvarskostnaderna mest.

Ett drygt decennium av försvarspolitisk inriktning mot militära uppdrag utanför Sveriges gränser har således nu ersatts av ett lika tydligt fokus på återuppbyggnad av en nationell försvarsförmåga. I bakgrunden till denna utveckling ser vi en ökad osäkerhet i världsläget med en aggressivare rysk utrikespolitik, Donald Trump som nyvald

Trenden mot ökande stöd för Nato-medlemskap bruten

Andel som angett mycket bra eller ganska bra som svar på påståendet "Sverige bör söka medlemskap i Nato".

Källa: De nationella SOM-undersökningarna

president i USA, ett Storbritannien som valt att lämna EU och en överlag ökad vurm för det nationella.

Hur har då den svenska väljaropinionen påverkats av denna händelseutveckling? Finns det stöd för omsvängningen från en globalt inriktad svensk försvars- och säkerhetspolitik till en inriktning där förmågan att försvara svenskt territorium står i centrum?

SOM-institutet vid Göteborgs universitet har sedan 1988 undersökt svenska folkets syn på försvarskostnaderna. Den nationella SOM-undersökningen 2016 visar att svenska folkets önskan att minska försvarsutgifterna i dag ligger på en historiskt låg nivå. Endast 14 procent anser att det är ett bra förslag att minska försvarsutgifterna, medan 53 procent anser att det är ett dåligt förslag. Det är det lägsta stödet för att minska försvarsutgifterna sedan SOM-institutet började ställa frågan i slutet av 1980-talet. I början och mitten av 1990-talet var proportionerna de omvända – då var det närmare 60 procent som ville minska försvarsutgifterna, medan ungefär 15 procent ansåg att det var ett dåligt förslag.

På en ny fråga i SOM-undersökningen anser 74 procent att det är ”viktigt att Sverige har ett starkt militärt försvar”. Endast 14 procent anser att försvaret inte är viktigt, medan 12 procent inte har någon uppfattning.

Stödet för värnplikten har ökat kraftigt. I 2016 års undersökning anser 62 procent att dess återinförande vore ett bra förslag, mot 51 procent år 2015 och 40 procent år 2013. Bland de politiska partierna återfinns det starkaste stödet för ett återinförande av värnplikten bland Sverigedemokraternas sympatisörer.

Har då också den svenska Nato-opinionen påverkats av den försvarspolitiska förändringen där Sveriges territorium ställs i centrum och deltagande i olika internationella insatser tonas ned? SOM-institutet har undersökt svenska folkets inställning till Nato-medlemskap varje år sedan 1994. Fram till och med år 2012 var opinionen i frågan stabil – andelen som ansåg att Sverige inte skulle söka medlemskap i Nato var två till tre gånger så stor som andelen som ansåg att Sverige borde ansöka om medlemskap. År 2013 förändrades opinionen. Nato-motståndet minskade och andelen som ansåg att Sverige borde ansöka om Nato-medlemskap ökade. Sedan dess har den svenska opinionen blivit alltmer positiv till ett Nato-medlemskap och år 2015 var Nato-anhängarna för första gången något fler än Nato-motståndarna.

Resultaten från 2016 års undersökning visar att trenden med en alltmer positiv Nato-opinion nu åtminstone tillfälligt är bruten. Andelen som anser att det är ett bra förslag att Sverige söker medlemskap i Nato har 2016 minskat till 33 procent, mot 38 procent 2015. Andelen som anser att det är ett dåligt förslag har ökat till 32 procent, mot 31 procent 2015. Andelen som anser att det är ett varken bra eller dåligt förslag uppgår till 35 procent, motsvarande andel uppgick till 31 procent 2015.

Nato-opinionen följer blockpolitiken. Nato-motståndet är störst bland sympatisörer till Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Feministiskt initiativ, och Socialdemokraterna. Nato-motståndet är lägst bland sympatisörer till Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna och Centerpartiet. Nato-motståndet är också lågt bland Sverigedemokraternas sympatisörer. Den största enskilda förändringen återfinns inom Centerpartiet, där andelen anhängare av ett svenskt Nato-medlemskap har minskat med 17 procentenheter, från 52 till 35 procent 2016.

Det finns inga entydiga tecken på ett ökat motstånd mot att Sverige deltar i internationella militära insatser. Visserligen har andelen som

anser att Sverige bör delta i en militär insats mot Islamiska staten (IS) minskat en aning, från 41 procent år 2015 till 36 procent år 2016. Men andelen som anser att Sverige helt bör avstå från att delta i militära insatser utomlands uppgår år 2016 endast till 25 procent, mot 37 procent när frågan ställdes senast år 2014.

Den nya svenska försvars- och säkerhetspolitiken tycks således ha ett hyggligt stöd i folkopinionen. Politiken har knappast förändrats för att folkopinionen knuffat politikerna framför sig. Sannolikt är det omvärldsutvecklingen som vridit politiken till positioner som av tradition haft stöd i opinionen, samtidigt som politikernas starka fokus på det nationella försvaret kan ha förstärkt dessa strömningar.

Överhuvudtaget står Sverige och det svenska i fokus för samhällsdebatten. Partiledarnas snarast samfällda hyllningar till den svenska nationen i Almedalen förra sommaren var ett tidens tecken.

Det är förståeligt att försvars- och säkerhetspolitiken i dessa oroliga tider lägger stor vikt vid ett försvar av det nationella territoriet. Samtidigt är det viktigt att satsningar på försvaret inte blir ensidiga och leder till isolationism och ovilja till internationella samarbeten kring freds- och säkerhetsfrämjande åtgärder.

Joakim Berndtsson, docent i freds- och utvecklingsforskning vid Göteborgs universitet

Ulf Bjereld, professor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet

Karl Ydén, universitetslektor vid Chalmers tekniska högskola & King's College London "

DN FREDAG 16 JUNI 2017

"Trumps beslut prövar Parisavtalets styrka

Trumps beslut att lämna Parisavtalet är en skam för USA:s rykte. Men hittills visar reaktionerna att avtalet fungerar. Nu får Europa axla ett större globalt ledarskap, säger professor Laurence Tubiana, arkitekten bakom avtalets konstruktion. Klimatlagar liknande den som Sverige antog i veckan är en modell för framtiden, enligt henne.

– Att USA:s administration har beslutat att hoppa av Parisavtalet är inte goda nyheter. Men samtidigt är avtalet uppbyggt på ett sätt som går utanför nationsgränser. Företag, ideella organisationer och regioner har deklarerat att de fortfarande är kvar i avtalet, säger Laurence Tubiana.

Sedan några månader är hon chef för European Climate foundation, en internationell organisation som stöttar arbete för att minska utsläppen av växthusgaser.

I grunden är hon professor i internationella relationer och har arbetat med klimatfrågor i tjugo år på hög internationell nivå. En megastjärna som har funnits med i många stora klimatsammanhang, även om hon inte alltid stått i det skarpaste strålkastarljuset.

Senast var Laurence Tubiana central förhandlare vid Parismötet år 2015. Hon är hjärnan bakom den konstruktion av avtalet som många anser är orsaken till det oväntat lyckade resultatet.

– Vad jag sökte efter i Parisförhandlingarna var att inte bara ha en överenskommelse mellan regeringar. Det var ett medvetet beslut att ha flera spår, att förutom officiella diplomatiska processer mellan stater

samtidigt ha en diskussion med företag, organisationer, regioner och deras nätverk och komma fram till hur vi kunde hitta ett gemensamt mål, säger Laurence Tubiana.

I Paris var det första gången under alla år av klimatförhandlingar som ickestatliga aktörer fick ta stor plats. Deras medverkan och stora engagemang både inför och under förhandlingarna i Paris skapade ett tryck på politiker och förhandlare att leverera resultat. Och nu när USA:s nya president backar i klimatarbetet är det just de aktörerna som tar över och agerar.

En rad företag, städer och stater i USA har samlats i en koalition under namnet ”We are still in” och deklarerat att de fortsätter arbeta i Parisavtalets anda och för att USA ska vara ledande i klimatarbetet. Det gäller bland annat Apple, Google, staterna New York och Kalifornien samt över ettusen städer.

– Trumps beslut innebär en verklig test för om avtalet fungerar. För stunden är svaret ja, och det är bevisat att det är ett hållbart system, säger Laurence Tubiana.

Hon kallar Trumps politik att satsa på kol och andra fossila bränslen för en anakronism som påminner om 1800-talet. Framtiden tillhör förnybara bränslen vilket länder som Indien och Kina med stora kolkraftverk har insett.

– Jag har arbetat mycket med Kina och det har skett en stor förändring i attityden mot kol. De har börjat bromsa användandet av kol som kanske redan har nått den topp som har beräknats inträffa år 2030.

– Indien har stoppat flera av de kolkraftverk som varit planerade. Och premiärministern har satt som mål att alla fordon ska gå på el till år 2030.

Under de tjugo år Laurence Tubiana har arbetat med klimatfrågor har attityden ändrats radikalt. Från att ha varit mer i marginalen står frågan i dag högt på den politiska agendan. I ett av sina första tal slog Frankrikes nyvalde president Emmanuelle Macron fast hur viktigt klimatarbetet var. Hans udd var direkt riktad mot Trump, när han erbjöd amerikanska forskare att komma och arbeta i Frankrike och lanserade sin egen variant på Trumps slogan ”Make America great again”

– Jag tycker att det är sunt att klimatfrågan nu finns mycket högt på den politiska agendan. Macron kände naturligtvis att han måste positionera sig i frågan och visa på ett alternativt ledarskap till USA. Jag tycker om att han sa ”Make our planet great again”.

Enligt Laurence Tubiana måste nu Europa kliva fram och axla ett större globalt ledarskap.

– Som jag ser det är Trumps besked en hälsosam chock för de europeiska länderna. Nu måste de visa styrka, ambition och beslutsamhet angående klimatpolitiken. Eftersom Parisavtalet skedde i Europa har det funnits en känsla av att vi är okej nu. Men vi är inte okej, vi måste göra mycket mer.

Jannike Kihlberg

jannike.kihlberg@dn.se"

"Fakta.

Parisavtalet

Målet om global uppvärmning är satt till ”väl under 2 grader” och att man siktar mot 1,5 grader.

Länderna har gjort egna nationella klimatplaner som ska ses över och skärpas vart femte år. Hänsyn ska tas till förlust och irreparabla skador orsakade av klimatförändringar, något som är särskilt viktigt för fattiga nationer.

100 miljarder dollar ska överföras årligen från de rika nationerna från år 2020. Ett nytt finansieringsmål ska tas fram 2025.

Sveriges nya klimatlag

Målet är att de totala utsläppen av växthusgaser från svenskt territorium ska minska med 85 procent jämfört med 1990 års nivå, till år 2045. Nettoutsläppen ska då vara noll och efter 2045 ska ökade upptag i skog och mark leda till negativa utsläpp för svensk del.

Koldioxidutsläppen från vägtrafiken ska minska med 70 procent till år 2030 från 2010 års nivå. Jämfört med dagens nivå motsvarar det en minskning med ungefär två tredjedelar.

Lagen träder i kraft den 1 januari 2018. "

DN FREDAG 16 JUNI 2017

"Freden skapar babyboom i Farc-gerillan

DN i Colombia. Nästan 40 procent av colombianska Farcs soldater är kvinnor. När de blev gravida under gerillatiden togs deras nyfödda bebisar ifrån dem. Nu när Farc är i slutfasen av att avväpnas är det inte längre förbjudet att bli med barn. Det råder babyboom i avväpningslägren.

På en krok i hörnet av en stuga i Farcs avväpningsläger hänger en militärryggsäck och en kamouflageuniform. Annars finns det inget i stugan som påminner om att här bor två av Farcs mest erfarna soldater. I stället sträcker en åtta månaders bebis i lila dräkt ut sig i hängmattan över sängen. Hon heter Ana Beatrice och föddes samma månad som fredsavtalet mellan Farc och regeringen undertecknades förra året och satte stopp för en av världens mest långvariga konflikter.

– Vi kallar henne en fredsbebis, säger Carolina Santana, 34.

Hon tar upp sitt barn i famnen.

– Jag har längtat så efter att ha barn, säger hon.

Carolina Santana gick med gerillan av misstag när hon var 17 år. Hon bodde i förstaden Socha med nästan en miljon invånare utanför huvudstaden Bogotá och ville ta värvning i armén. Men när hon hörde vilka krav som ställdes kände hon att det inte var hennes grej. I stället kom hon i kontakt med vänstermilisen som rekryterade till Farc i hennes kåkstad. Carolina Santana åkte till adressen som mannen gett henne och kom aldrig tillbaka. I 17 år har hon stridit mer eller mindre över hela Colombia.

– I slutet var jag så trött, berättar hon.

Carolina Santana var sambandschef för Sjunde fronten i Bloque Oriental, Farcs mest erfarna kompani, och skötte kommunikationen med högkvarteret. Var sjätte månad bytte hon chifferkoder och lyckades hindra den colombianska armén från att förstå vad gerillan pratade om. För fem år sedan blev hon och befälhavaren för Sjunde fronten ett par. De ville ha barn, men visste att det var omöjligt under tiden konflikten pågick.

– Var femte dag bröt vi läger och gav oss ut på en ny vandring. Det går inte ha barn då, säger hon.

Först när fredsförhandlingarna avancerade vågade Carolina Santana bli gravid och födde en dotter på en vårdcentral på landsbygden under falskt namn.

– Innan tänkte jag bara på kriget. Nu tänker jag bara på henne, säger pappan Jerônimo Gutierrez, 41.

Han har krigat med Farc i 28 år och är en av de mest erfarna befälhavarna i Farcs armé.

– Nu ska jag bara ta hand om min dotter och fru, säger han.

Den 20 juni ska de sista vapnen vara inlämnade till FN i de så kallade transitzoner där Farcs soldater bor i väntan på att komma ut i det civila livet. Efter att vapnen är inlämnade har regeringen gett soldaterna till den 1 augusti att bo kvar i lägren, men få verkar vilja lämna. Många vet att när de lämnar transitzonerna blir de ett enkelt byte för högermilisen som fortfarande inte lämnat in sina vapen.

– Det är klart man är rädd, säger Yurani Guerrero, 22.

Trots sin unga ålder har hon stridigt med Farc i tio år. Som så många andra tvingade gerillan henne att gå med mot att de gav henne mat.

– Farc är min familj nu. Jag har inte längre kontakt med mina föräldrar, säger Yurani Guerrero och tar sig för magen.

Hon är gravid i fjärde månaden med en av gerillakrigarna som också bor i avväpningslägret. Skämtet säger att det inte finns så mycket annat att göra i lägret än att ha sex med varandra. När kriget pågick var det svårt att hålla samman relationer eftersom grupperna splittrades när ledningen gav nya order.

– När jag kommer ut från lägret vill jag utbilda till sjuksköterska eller tandläkare, säger hon.

En annan av Farcs kvinnor som drömmer om att få barn är 31-åriga Estella Rodriguez. Hon stred i samma förband som den mytomspunne Farc-ledaren Mono Jojoy som dödades vid ett bombanfall av det colombianska flygvapnet. En infiltratör hade placerat ett mikrochips i Mono Jojoys ena stövel, vilket gjorde att flygvapnet hela tiden visste var han höll till. Den 21 september 2010 gav landets dåvarande försvarsminister och nuvarande president, Juan Manuel Santos, klartecken att bomba lägret.

– Det var hemskt. De släppte tonvis med bomber. Jag fick en splitterskada i ryggen och höll på att förblöda, berättar Estella Rodriguez.

Hon drar upp blusen över ryggen och visar en läkt grop vid ryggraden där splittret gick in och träffade det centrala nervsystemet. Under flera månader hade hon ingen känsel i sina ben och smugglades över gränsen till Venezuela där hon opererades på ett kommunalt sjukhus.

Genom Farcs kontakter med regimen i Venezuela fick hon ett venezolanskt id-nummer och rehabiliterades under ett och ett halvt år i en simbassäng. När hon var återställd smugglades hon tillbaka till Colombia.

För några år sedan blev hon gravid, trots att det var förbjudet, och visste inte vad hon skulle ta sig till. Graviditeten komplicerades och återigen fick hon smugglas över till Venezuela för att opereras. På grund av hennes nervskada inflammerades äggledarna och en venezolansk kirurg opererade bort dem.

– Det gör lite ont i mig när jag ser alla gravida tjejer gå omkring i lägret. Jag vet ju att jag inte kan få barn, säger Estella Rodriguez.

Hon tänker i stället satsa på att bli journalist i Farcs nya mediekanal Nueva Colombia Noticias.

– Kanske skriver jag en bok om mitt liv. Jag har mycket att berätta, säger hon.

En av de colombianska politikerna som hyllar graviditeterna i de 26 avväpningslägren är parlamentarikern Ángela Robledo. Hon ingår i parlamentets särskilda utskott för fredsavtalet och menar att graviditeterna är ett tecken på att kriget är över.

– Jag blir så glad när jag ser alla dessa putande magar, säger hon.

En annan som gläds över antalet graviditeter är kommunstyrelsens ordförande i Icononzo där ett av Farcs avväpningsläger finns. Tidigare har folk flytt landsbygden för att de varit rädda för gerillan och de paramilitära styrkorna, men nu är det tvärtom.

– För första gången på decennier växer antalet invånare i kommunen. Vi välkommar Farcs babyboom, säger Victor Marquez, kommunstyrelsens ordförande i Icononzo.

Henrik Brandão Jönsson

riojonsson@gmail.com "

"Fakta. Fredsavtalet

Den 20 juni ska Farcs alla vapen vara inlämnade till FN, enligt fredsavtalet

Hittills har 60 procent av vapnen samlats in i de 26 avväpningsläger som finns på landsbygden i Colombia.

FN räknar med att ta hand omkring 7 000 maskingevär och granatkastare som sedan ska användas till att skapa tre fredsmonument i Colombia, New York och Havanna.

Inbördeskriget mellan colombianska staten och Farc-gerillan har pågått i 52 år och varit en av världens äldsta konflikter.

Fredsavtalet godkändes av Colombias kongress i december i fjol. Avtalet är 310 sidor långt, och består av sex delar som förutom gerillans avväpning tar upp böndernas rätt till mark, politiska rättigheter åt Farc och ersättning åt flyktingar. "

DN FREDAG 16 JUNI 2017

"Brottsutredningen mot Trump en juridisk härva

Analys.Washington. Att USA:s president nu utreds för brott är uppseendeväckande. Men juridiken som styr utredningarna är snårig, och det är högst osäkert om Donald Trump ens kan åtalas.

När den särskilda åklagaren Richard Mueller bestämde sig på onsdagen för att titta närmare på om Donald Trump har gjort sig skyldig till brott innebar det inte bara ytterligare grus i maskineriet för Trumpadministrationen – det var en viktig förändring.

Mueller ska utreda alla kopplingar eller samordning mellan den ryska regeringen och personer som har anknytning till Trumps kampanj – samt alla frågor som kan dyka upp i samband med utredningen.

Den sista bisatsen ger Mueller ett vidsträckt mandat – och han sa tidigt att han tänkte vända på alla stenar.

Nu omfattar det en utredning om huruvida USA:s sittande president i sina kontakter med den förre FBI-chefen James Comey gjorde sig skyldig till övergrepp i rättssak, ett federalt brott, som kan vara grund för en riksrättsprocess.

Comey har vittnat om hur Trump flera gånger uppmanade honom att lägga ned utredningen av den förre säkerhetsrådgivaren Michael Flynn, och att gå ut offentligt med att Trump själv inte utreddes av FBI.

Men fler personer är intressanta för Mueller: Trump ska ha framfört sina önskemål också till underrättelsechefen Dan Coats och till CIA-chefen Mike Rogers.

Den tidigare NSA-chefen Richard Ledgett gjorde anteckningar om ett samtal med Rogers om presidentens vilja. Både Ledgetts anteckningar och Comeys har lämnats över till Mueller.

Trump trodde att bördan av Rysslandsfrågorna skulle lätta om Comey försvann. Resultatet av avskedet blev det omvända: Mueller tillsattes, och pressen på Trump ökade. Också genom sina kommentarer förvärrar Trump ideligen sin egen sits.

Hans okontrollerade utfall har dessutom bidragit till att en rad stora advokatbyråer avböjt att företräda honom. Nu företräds Trump av Marc Kasowitz, som känner Trump sedan många år men som saknar vana av politiskt laddade fall eller federala brottsutredningar.

Kasowitz avfärdade genast brottsutredningen av Trump som ”oursäktlig, skandalös och olaglig”, en formulering som också finns i de riktlinjer som Vita huset har skickat ut till republikanska politiker – för att de ska ha svar på frågor om fallet, i första hand från alla journalister.

I början av veckan ryktades att Trump övervägde att sparka Robert Mueller. Men med stor säkerhet skulle Trump då förvärra läget för sig – det märktes också tydligt i de starka reaktionerna, även från personer som vill presidentens väl.

Juridiken som styr vad som nu sker är inte helt okomplicerad. Det är inte säkert att Trump har rätt att avskeda Mueller, en uppgift som normalt faller på justitieministern. Men eftersom justitieministern –

Jeff Sessions – har ställt sig vid sidan om utredningarna om Ryssland går lotten vidare till vice justitieministern, Rod Rosenstein. Han var den som utsåg Robert Mueller kort efter det att James Comey fått kicken. Rosenstein har sagt att han enbart lyder en order från presidenten som han uppfattar som ”laglig och lämplig”.

Hans utredning omfattar inte enbart detaljerna kring olika möten mellan Trumps folk och ryska företrädare, och brottsutredningen av Trump, utan också eventuell ekonomisk brottslighet och penningtvätt.

Till detta gråväder kommer att en majoritet av demokratiska kongressledamöter nu har stämt Trump för hans intressekonflikter, och att han inte lösgjort sig från sin affärsverksamhet.

Trump själv insisterar på att han inte har gjort något fel. Oavsett vad Mueller kommer fram till, och om det bedöms räcka för att väcka åtal om brott, är det oklart om det ens kan ske, eller om en sittande president är immun.

Sanna Torén Björling

sanna.bjorling@dn.se "

DN FREDAG 16 JUNI 2017

Putins tv-show en mardröm för hans guvernörer

Moskva. I drygt fyra timmar på torsdagen svarade Rysslands president Vladimir Putin på folkets frågor i direktsänd tv. En stor del av frågorna handlade om sociala problem. Putin passade också på att än gång berömma Trump. Samtidigt erbjöd han den sparkade FBI-direktören James Comey asyl i Ryssland.

– Herr guvernör, var är pengarna som vi sände er?

Vladimir Putin tittar strängt in i kameran. Man kan föreställa sig hur Stavropol-guvernören Vladimir Vladimirov svettas.

Därefter vänder sig Putin till kvinnan i rutan, en invånare i Stavropol-regionen som har fått sitt hus förstört av översvämning.

– Det finns pengar, ni kommer att få hjälp. Jag väntar mig att guvernören själv besöker er i dag, säger Putin och lutar sig tillbaka.

Det är Putins klassiska sätt att tilltala sina väljare. Budskapet var detsamma hela programmet igenom: Korrumperade tjänstemän som plågar er ska få sina fiskar varma.

Den ryska presidentens årliga heta linje är varje rysk guvernörs mardröm. Å ena sidan är de utsedda av Putin och ingår i hans system där de flesta höga tjänstemän är korrumperade. Å andra sidan kan vem som helst av dem utan förvarning utses till syndabock.

Programmet sändes direkt över alla de stora tv-kanalerna och i år handlade en stor del av frågorna om den sociala situationen. Lärare frågade varför de har så låga löner, en cancersjuk ung kvinna berättade om att hon fått fel diagnos och en pojke i skolåldern klagade på dammet från koltransporter.

Det var svårt att undgå intrycket av att frågorna, som Putin själv väljer ut, var anpassade för presidentvalet nästa år. Under de senaste åren har levnadsstandarden sjunkit på grund av den hackande ekonomin. Nu ville Putin helt klart ge intrycket av att han är medveten om problemen och gör allt för att åtgärda dem.

En cancersjuk ung kvinna, som hade behandlats med massage för sin cancer, utlovades hjälp.

– Dasjenka (smeknamnet för Darja), jag brukar sällan tala om mitt personliga liv. Men jag vill tala om för er att min pappa led av samma slags cancer som ni och också han blev felbehandlad. Jag ber dig, tappa inte hoppet. Fler sjukhus ska byggas och jag ska ta reda på hur jag kan hjälpa dig personligen.

Vladimir Putin passade än en gång på att berömma USA:s president Donald Trump.

– Han kände mycket exakt av stämningen hos väljarna. Och han kämpade ända till slutet och avgick med segern, något som ingen hade trott – bara vi, sade Putin och log belåtet till publikens applåder.

Den sparkade FBI-direktören James Comeys anklagelser om rysk inblandning kallade han ”amerikansk propaganda”.

– Det är mycket märkligt att den före detta FBI-chefen James Comey skrev ner sitt samtal med presidenten. På vilket sätt skiljer han sig då från Snowden? Han kan få asyl hos oss, erbjöd sig Putin.

Anna-Lena Laurén

anna-lena.lauren@dn.se "

DN FREDAG 16 JUNI 2017

" Turkiet bryter blockaden med yoghurt

Det lilla emiratet Qatar är fortfarande utfryst av de flesta av sina grannar i Persiska viken. Men nu intensifieras försöken att hitta en diplomatisk lösning – och Turkiet har tagit på sig rollen som fredsmäklare.

Turkiet kritiserar försöken att isolera Qatar, som av flera grannländer anklagas för att stödja terrorism, och har ryckt ut till emiratets försvar.

Ankara och Doha har nära band. Regeringarna har många liknande ideologiska ståndpunkter, bland annat när det gäller synen på Hamas, Muslimska brödraskapet och Iran. Qatar har gjort stora investeringar i Turkiet och nyligen godkände den turkiske presidenten Recep Tayyip Erdogan att turkiska soldater placeras i Qatar.

Hyllorna i qatariska matbutiker har fyllts upp av mjölk, yoghurt och juice som flugits från Turkiet, eftersom Qatar riskerar brist på färskvaror sedan Saudiarabien stängt gränsen. Erdogan har jämfört försöken att isolera Qatar med en dödsdom och väntas diskutera krisen över telefon med USA:s president Donald Trump.

Samtidigt har den turkiske utrikesministern Mevlüt Cavusoglu packat resväskorna och ryckt ut på medlingsuppdrag kring Persiska viken.

Han började i Qatar för att med emiren diskutera sätt att lösa krisen för att sedan fortsätta vidare till Kuwait – som också jobbar för att hitta en lösning – för att slutligen träffa den saudiska kungen Salman på fredag.

Trots stödet till Qatar framhåller Cavusoglu att Turkiet inte tar någons parti – utan hävdar att landet står lika långt från båda parter. TT "

DN FREDAG 16 JUNI 2017

"Antalet döda väntas stiga efter branden

Minst 17 personer har omkommit efter branden i ett höghus i västra London. Men siffran väntas stiga. Flera personer saknas och deras oroliga anhöriga vänder sig nu till sociala medier med efterlysningar och rop på hjälp.

Drygt ett dygn efter branden i höghuset på Latimer Road i västra London stiger fortfarande röken från byggnaden.

När de boende upptäckte att det brann spreds paniken på våningsplanen. Familjer splittrades och många anhöriga kom ifrån varandra i tumultet.

Ali Yawar Jafari, 82 år gammal, bodde på 11:e våningen av Grenfell Tower med sin fru och dotter. Hans dotter Nadia var på besök när branden bröt ut. De tog sig in i hissen men skildes från varandra på tionde våningen. De har inte haft någon kontakt sedan dess och hans anhöriga söker nu desperat efter Ali. Han hade bott i höghuset i 16 år.

44-årige säkerhetsvakten Mo Tuccu satt med sin fru och deras treåriga dotter i lägenheten på den 19:e våningen. En granne berättar att hon bankade på familjens dörr för att varna dem om branden. Men ingen anhörig har hört något från honom. Hans arbetsplats har nu skickat ut en efterlysning.

Majoriteten av de som fortfarande saknas är äldre personer som bodde i höghuset. Londonpolisen tror att genomsökningen av byggnaden kommer att ta flera dagar.

Det står klart att sjutton personer omkommit i branden. Dödssiffran väntas stiga. Londons brandkår konstaterade på torsdagsförmiddagen att man ”verkligen inte vet” hur många som omkommit i lågorna, rapporterar AP.

Premiärminister Theresa May besökte brandolycksplatsen på torsdagen. Hon har tidigare uttryckt stor sorg över uppgifterna om skadade och omkomna, och har nu beordrat en offentlig utredning av katastrofbranden. Även oppositionsledaren Jeremy Corbyn besökte platsen.

De brandmän som gav sig in det brinnande 24-våningshuset fick uppleva ett trauma som de aldrig upplevt förut. Det berättar Londons brandchef Dany Cotton, som oroar sig för brandmännens mentala hälsa. Många Londonbor har uttryckt sitt stöd för räddningstjänsten och hyllat brandmännen som hjältar.

Samtidigt som personer stod på gatan och bevittnade hur branden spred sig uppåt i höghuset, gick brandmännen in för att försöka rädda de som var kvar, berättar Londons brandchef Dany Cotton.

– Jag beordrade hundratals brandmän in i en byggnad som för många såg ut att vara fruktansvärt farlig att gå in i. Men de var fast beslutna att ge sig in och rädda folk. Vi skickade enhet efter enhet in i en enorm hetta. Det var traumatiskt för alla inblandade, säger hon.

En brandman har beskrivit på Twitter hur han insåg att situationen skulle bli väldigt farlig när han var på väg in i det brinnande huset.

Nio brandmän skadades lindrigt i insatsen.

Anton Kasurinen "

DN FREDAG 16 JUNI 2017

"Censuren slog till mot dömde toppolitikern

Under två razzior på torsdagen försökte den israeliska polisen få fatt i manuskriptet till förre premiärministern Ehud Olmerts memoarer. Olmert, som avtjänar ett fängelsestraff för korruption, misstänks ha överlämnat delar av sina minnen till bokförlaget utan att ha fått klartecken från censuren.

Redan för en månad sedan straffades Olmert efter att hemligstämplade dokument påträffats i hans cell. Olmert, som regerade 2006–2009, hävdade att han använt handlingarna till stöd för minnet under skrivandet. Hans dator togs ifrån honom, han får inte längre se filmer eller ta emot längre besök.

Det ena av torsdagens tillslag riktades mot den stora tidningen Yediot Ahronots bokförlag, som står i begrepp att ge ut memoarerna; det andra riktades mot bokens redaktör.

Olmerts advokater bedyrar att allt denne skrivit underställts censuren för kontroll och att man på sistone haft flera möten med censurens representanter, som inte haft något att invända mot de kapitel som överlämnats.

Enligt uppgifter som inte kan bekräftas är det känsligaste kapitlet i Olmerts minnen bombräden i september 2007 mot en dittills okänd atomreaktor i Deir al-Zor i norra Syrien. Efter att ha misslyckats med att övertala USA:s dåvarande president George W Bush att ingripa beslöt Olmert, enligt obekräftade uppgifter – som frasen lyder ifråga om allt som rör förbjudna ämnen i Israel – att skicka en kommandostyrka till platsen. De återvände med material som bekräftade misstankarna.

De radioaktiva proverna visade att det klyvbara stoffet härstammade från Nordkorea. Anläggningen bekostades i sin helhet av Iran. Bush förnekar i sina memoarer att han gav Israel grönt ljus för flygattacken, som inte kommenterades av den syriska regimen.

Hela denna affär, med trolig medverkan på Israels sida av högt placerade syriska och iranska källor, är ett av de få tillfällen där den israeliska censuren inte tillåter några anspelningar eller halvkvädna visor.

Olmert bedyrar att han aldrig haft en tanke på att ge offentlighet åt förbjudna ämnen, men den interna säkerhetstjänsten Shabak tror honom uppenbarligen inte. Redan då det begav sig irriterade Olmert många genom att antyda att Israel låg bakom attacken mot den syriska reaktorn:

– Israels försvarsstyrkor visar prov på osedvanligt kurage och initiativ. Det hör till saken att vi inte kan redovisa dessa saker öppet.

Nathan Shachar

naranjal@gmail.com "

DN FREDAG 16 JUNI 2017

" Över 20 livstidsstraff för kuppförsök

Turkiet. En turkisk domstol har dömt 23 personer till livstids fängelse för att ha deltagit i kuppförsöket i juli förra året. De anses skyldiga till att ha ”försökt omkullkasta den konstitutionella ordningen” och att ha ”berövat en individ hans frihet”, skriver den statliga nyhetsbyrån Anatolia.

Kupprättegången inleddes den 22 maj och omfattar över 220 misstänkta. Turkiet har också dömt en domare vid FN:s krigsbrottsdomstol i Haag till sju och ett halvt års fängelse för ”medlemskap i en terroristorganisation”.

TT-AFP "

DN FREDAG 16 JUNI 2017

"Politico: Brexit-samtal på måndag

Förhandlingarna om Storbritanniens utträde ur EU kommer att inledas som planerat redan på måndag den 19 juni, uppger nyhetssajten Politico Europe.

Förhandlingsstarten ska ha bestämts av den brittiske brexitministern David Davis och EU:s chefsförhandlare Michel Barnier, skriver Politico med hänvisning till två EU-källor.

TT "

DN FREDAG 16 JUNI 2017

"Ja till femåriga uppehållstillstånd

EU-parlamentet vill se femåriga och förnybara – men inte permanenta – uppehållstillstånd i EU för flyktingar och andra i behov av hjälp. Förslaget fick på torsdagen stöd av en stor majoritet i utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter och kommer nu att bli parlamentets förhandlingslinje i fortsatta diskussioner.

Parlamentet stöder också tanken på att uppehållstillstånd kan dras tillbaka för personer som varit inblandade i terrorism eller andra grova brott eller om situationen i hemlandet förändrats avsevärt. Däremot vill man inte se några automatiska omvärderingar vid händelser i hemländerna.

Förslagen ingår i ett paket som just nu behandlas för att förnya EU:s asylregler.

TT "

DN FREDAG 16 JUNI 2017

"Våldsamma protester i Darjeeling

Indien. Nya protester utbröt i semesterorten Darjeeling i nordöstra Indien på torsdagen. Läget har varit spänt där sedan förra veckan, då minst tolv personer skadades i samband med upplopp. Tusentals, mestadels indiska turister, flydde hals över huvud.

– Situationen är för närvarande spänd men under kontroll, säger Akhilesh Kumar Chaturvedi, överintendent vid polisen.

Många i lokalbefolkningen kräver att en ny delstat, kallad Gorkhaland, upprättas i en del av Västbengalen. Spänningarna har ökat efter ett beslut nyligen om att införa bengaliska språket i skolorna.

Sammandrabbningarna började efter att polisen gjorde en razzia i en inrättning som är kopplad till ledaren för den lokala proteströrelsen Gorkha Janmukti Morcha för att hitta en vapengömma. Över 300 vapen beslagtogs.

TT-AFP"

DN FREDAG 16 JUNI 2017

"Klart med nytt nödlån

Grekland kan pusta ut. I alla fall för stunden. På torsdagen enades euroländerna om nästa delutbetalning från det tredje räddningspaketet. Därmed klarar sig landet undan en ny kaossommar.

Det satt långt inne. Men till sist har euroländernas finansministrar gå med på nästa delutbetalning ur Greklands tredje räddningspaket. Det handlar om 8,5 miljarder euro ur räddningspaketet på 86 miljarder.

Pengarna är mer än välkomna. Utan dem hade Grekland återigen ställts inför en kaosartad sommar med överhängande risk för inställda betalningar. I juli måste landet betala 7 miljarder euro i ränta på lån. Utan utbetalningen från räddningspaketet klarar inte landet det.

En stötesten i förhandlingarna har varit att Grekland, och IMF, krävt någon form av lättnad i landets jättelika statsskuld. Utan en skuldlättnad kommer landet bara fortsätta att trampa runt i samma onda cirkel där pengar från räddningspaketen går till betalningar på lån i stället för tillväxtskapande åtgärder, argumenterar de.

Någon omedelbar skuldlättnad blir det nu inte. Men eurogruppen lovar att vid programmets slut, i mitten av nästa år, förlänga löptider på lånen med upp till 15 år, vilket i praktiken lättar på skuldbördan. Det kommer också införas en mekanism där Greklands åtaganden att betala på skulden blir mindre när tillväxten är låg och högre om ekonomin ökar snabbare än väntat.

Dessa löften fick IMF att till sist hoppa på båten i det tredje räddningspaketet för Grekland. Hittills har IMF, som deltagit i de

första två räddningspaketen, avstått med motivet att Greklands statsskuld är ohållbar.

– Ett viktigt steg för att hjälpa Grekland på vägen mot bättre tillväxt och stabilitet har tagits i dag, sade IMF-chefen Christine Lagarde.

Helt nöjd var hon dock inte. Helst hade hon sett en omedelbar nedskrivning av skulden.

– Det här inte den bästa lösningen för Grekland, det är den näst bästa, sade Lagarde.

Marianne Björklund

marianne.bjorklund@dn.se "

"Fakta.

Krisen i Grekland startade 2008. 2010 gav EU och IMF nödlån på 110 miljarder euro, med motkrav på reformer och besparingar.

Det andra räddningsprogrammet, 240 miljarder euro, kom 2012. Det tredje, på 86 miljarder euro, skrevs under 2015.

DN "

DN FREDAG 16 JUNI 2017

"Fredrik Strage: I Almedalen lär jag tvingas spela musik som det går att heila till

Nazistiska Nordiska Motståndsrörelsen tillåts medverka under Almedalsveckan, men drönare är förbjudna. Kanske gör det helt enkelt mer ont att få en leksak i skallen än att arkebuseras mot ringmuren?

När jag dj:ar händer det att folk kommer fram och säger: ”Spela nåt man kan dansa till”. I fortsättningen tänker jag uppfylla den önskningen genom att välja duon Laser & Bas senaste singel ”Nåt man kan dansa till”. Tyvärr lär jag inte få någon nytta av den när jag om några veckor dj:ar i Almedalens DN-tält. Jag är redan nervös eftersom det finns en risk att någon kommer fram och i stället säger: ”Spela nåt man kan heila till”.

Den militanta nazistorganisationen Nordiska Motståndsrörelsen har som bekant fått tillstånd att medverka under Almedalsveckan. ”Vi har yttrandefrihet i Sverige och vi har inte mandat att tacka nej till någon som vill vara här”, säger en arrangör till Gotlands Allehanda.

Frågan är om Nordiska Motståndsrörelsen är särskilt intresserade av att yttra sig. De verkar mer inne på att misshandla andra som gör det. Organisationen betraktar, enligt Säpo, ”det demokratiska systemet som illegitimt” och ”bedöms ha avsikt och förmåga att begå politiskt motiverade brott, även grova våldsbrott”.

Arrangörerna tycks inte se det som ett hot mot tryggheten under Almedalsveckan. Däremot har de förbjudit drönare eftersom de riskerar att störta. Och kanske gör det mer ont att få en leksak från

Teknikmagasinet i huvudet än att bli slagen gul och blå av Dressmanstylade nationalsocialister och därefter arkebuseras mot ringmuren? Jag har ingen aning.

Men jag undrar vad Olof Palme, vars tal på ett lastbilsflak 1968 blev starten på Almedalstraditionen, skulle ha sagt om utvecklingen. Förmodligen hade han noterat att de som tjänar mest på nazisternas närvaro är Sverigedemokraterna – som plötsligt framstår som ett vanligt parti.

För att undvika att min näsa (som på Flashback beskrivits som ”judisk”) krossas av en sån där plexiglassköld som extremisterna använder, försöker jag på sajten Nordfront hitta något som går att spela som dj i Almedalen. Varje fredag tipsar nazisterna om ”Veckans låt”, ”för att sprida sund och intressant kultur”.

Högerextremism går dessvärre sällan hand i hand med god musiksmak. Låten ”Du blonda folk” med den anonyma artisten Svensk Ungdom, som enligt nazisajten Info14 är ”värd sin plats hos varje patriot”, låter som om Heinrich Himmler producerat Sten & Stanley. Det suger ofattbart hårt och texten diskriminerar svenskar som inte är blonda (ja, jag vet att nazistmusik SKA vara diskriminerande, men de borde i alla fall kunna vara sjyssta mot andra nazister, som sällan är ljushåriga).

Nordfront lyfter också fram icke-nazistiska artister som de fattat tycke för: Norrlandsrockarna Raubtier, metallegenderna Bathory och neofolkarna Wardruna och Myrkur. Jag har laddat ner en drös låtar med de namnen när jag inser att de kanske inte erbjuder tillräckligt skydd i dj-båset. Tänk om detta bara är början på fascismens intåg i Almedalen?

Om en högerextrem militant terrororganisation tillåts delta borde väl inget hindra en muslimsk dito från att göra detsamma? ”Vi sympatiserar inte med folkmord men vi har faktiskt yttrandefrihet i Sverige”, lär arrangörerna säga när svartklädda jihadister upprättar ett kalifat på Snäck, gömmer giftgasmissiler i Lummelundagrottan och döper om Kallis till bara IS.

Med tanke på att all musik är haram, förbjuden, kommer de i alla fall inte att be mig spela något som går att dansa till.

Fredrik Strage

kulturdebatt@dn.se "

DN FREDAG 16 JUNI 2017

"Flyghjälten som föll från skyarna

Berättelsen om piloten Charles Lindbergh är också berättelsen om det moderna USA. Lars Linder läser en ny bok om mannen som gick från hjälte till förrädare.

Lennart Pehrson

”Historien om Charles A Lindbergh – från Jesus till Judas”

Albert Bonniers förlag, 520 sidor

Vem flög över Atlanten första gången?

Nej, det var inte Charles Lindbergh. Det var de två britterna Jack Alcock och Arthur Whitten Brown, och året var 1919, hela åtta år innan Lindbergh gjorde sin berömda ensamflygning.

Ändå är det hans bravad eftervärlden minns.

Mest beror det nog på att flyget ännu efter första världskriget sågs som en lite udda hobbyverksamhet, medan världen mot slutet av tjugotalet tvärtom hade börjat vädra ett stort, utopiskt teknikskifte.

1927 utlystes en tävling om vem som skulle bli först att flyga nonstop mellan New York och Paris. Förväntningarna steg, och en rad flygare låg redan i startgroparna när Lindbergh med sitt märkliga plan ”Spirit of S:t Louis” – som han själv ritat, i stort sett en bränsletank med vingar – plötsligt kastade sig i väg och gjorde hela flygningen på bara 33 timmar.

Tidningarna i USA formligen exploderade. Ryktet om att han siktats över Irland hann före honom och när han landade i Paris stod tiotusentals människor och blockerade flygplatsen så att det blev svårt för honom att landa.

Där och då föddes historiens första moderna mediekändis.

Charles Lindberghs liv är berättelsen om en tvättäkta amerikansk hjältes uppgång och fall. Till stor del handlar den alltså också om USA, och det känns därför helt följdriktigt att en ny levnadsteckning om honom, ”Historien om Charles A Lindbergh – från Jesus till Judas”, nu skrivits av just Lennart Pehrson som härom året fullbordade sitt stora trebandsverk om den svenska utvandringen till USA.

För Lindbergh var ju just svenskättling, tredje generationens immigrant, och Pehrson följer omsorgsfullt familjens öden, från farfar Ola Månsson och hans vedermödor och framgångar i det nya landet till den unge flygaren som blev en samlande symbol för nationens fortsatta resa in i moderniteten.

Hans plötsliga berömmelse var i högsta grad också en följd av den moderna pressens genombrott. Alla var nu på jakt efter en bra story med en säljande huvudperson, och ”den flygande vikingen” Lindbergh hade allt – han var ung, djärv, snygg och nordiskt blond.

Men uppståndelsen var påfrestande. Han hade dittills levt mycket tillbakadraget, nu började journalisthorder plötsligt förfölja honom dygnet runt med frågor om hans privatliv.

En sorglig följd av uppmärksamheten blev att hans då knappt tvåårige son kidnappades och mördades, en affär som naturligtvis exponerade honom ytterligare. Hans avsky mot medierna fördjupades, och

efterhand fulländade han konsten att både undvika och manipulera dem.

Och kanske kunde historien om Charles Lindberg ha tonat bort just där, en framgångssaga med tragiska inslag där hjälten till sist ändå får leva stillsamt och lyckligt i alla sina dagar med sina flygplan och sin fembarnsfamilj.

Så gick det nu inte, främst av två skäl. Det första var att Lindbergh inte bara hade ett Intresse, han hade en Åsikt också. Han var benhård isolationist och ansåg att Amerika inte skulle låta sig dras in i nya förödande krig. Att önska fred är förstås hedervärt, men under Lindberghs uppfattning låg en starkt konservativ idévärld, sällsamt lik den som i dag burit fram Donald Trump: USA:s intressen väger tyngst, den ljugande pressen och eliten i Washington leder landet i fel riktning, demokratin har urartat, den vita världen borde hålla samman och invandringen, inte minst av judar, borde begränsas.

Mannen som skydde offentligheten tog bladet från munnen och lät sig bli affischnamn för en organisation med det i dag så välbekant klingande namnet ”America first”. Omkring honom utbröt ett fascinerande politiskt spel på allra högsta nivå. Han var beundrad och fruktad, snart också avskydd.

Även den nazistiska pr-apparaten såg nämligen sin möjlighet, Lindbergh fick träffa både Göring och Goebbels och gjordes till galjonsfigur vid Berlinolympiaden 1936. När USA drogs in i kriget svängde därför synen på Lindbergh snabbt: han sågs nu som förrädare. Av den flygande vikingen blev plötsligt ”Herr von Lindbergh”.

Ett annat skäl till att Lindbergh aldrig slog sig ner för att vila på lagrarna var en stark rotlöshet. Han befann sig ständigt på resa, sällan hemma hos barn och familj. Och långt efter hans död skulle det visa sig att flyghjälten bakom sina irrfärder dolt en väl bevarad hemlighet: han hade haft andra, totalt okända familjer i Europa – tre kvinnor som fött honom ytterligare sju barn.

Och om inte förr så här, när bara några sidor återstår av den nästan 500-sidiga boken, inser man att någonting trots allt glidit undan genom hela denna digra och välinformerade äventyrsberättelse: huvudpersonen själv. Vem var han egentligen? Det är som om hela det stora dramat omkring honom utspelat sig kring en skugga som blivit så bra på att gömma sig att han till sist försvinner in i sin egen berättelse.

Kanske finns inte så mycket att veta. Kanske hade Lindbergh rätt i att han själv var ointressant. Några historiska ögonblick råkade framkalla honom.

Ändå känns det som en brist, om också måhända ohjälplig. Men bokens titel är helt adekvat, det här är inte en biografi i närbild så mycket som just ”Historien om Charles A Lindbergh”.

Lars Linder "

DN FREDAG 16 JUNI 2017

"Dagens tv-skurkar präglas av ondskans banalitet

Många tv-serier har det senaste året fått kämpa för att överträffa den politiska verklighetens absurditet. DN:s Kerstin Gezelius letar upp tv-fiktionens onda män och hittar en ny laddning i det banala, det stillösa och det groteska.

När Donald Trump valdes till president var det en del amerikanska vänner som kräktes rakt ut. Andra söp sig redlösa eller gick in i depressioner. De var nog mer chockade än vi, som sett processen utifrån och kanske antog att det är det en populist gör; blir populär.

Det var först några veckor senare, när börsen inte reagerade på utvecklingen med en krasch, utan tvärtom började blomstra, som obehaget verkligen slog till. Sedan dess har det bara fortsatt. Verklighet rapporteras. Systemet reagerar inte.

Det är som att sitta i ett tåg som far förbi den fastställda destinationen, rakt ut i intet, och man förstår att det inte kommer att gå att klaga till någon myndighet, för den har för länge sedan ersatts av ett call center i Bangalore. Tåget ska någon helt annanstans av någon helt annan anledning som inte har ett dyft med oss att göra. Om vi kommer fram eller inte, lever eller dör, är inte det minsta intressant för den person eller organisation som styr över tågets öde.

Vi är nog många som börjar känna oss som den stackars östtysken i den Kafkainspirerade prologen till tredje säsongen av ”Fargo”. Han som släpats till förhör mitt i natten, anklagad för mordet på en ung kvinna. När han förstår att de söker en man med ett annat namn och av en annan ålder och har blandat ihop den unga kvinnan med hans högst levande fru Helga, som till och med bjöd poliserna på te när de kom, blir han först lättad. Det här är ju så uppenbart ett missförstånd?

Men förhörsledaren tar inget intryck av de otvetydiga fakta som presenteras för honom. ”Vad du kommer med är bara en historia”, säger han. ”Vi är inte här för att berätta historier. Vi är här för att tala sanning.” Mannen kan nu låta allt hopp fara eftersom sanningen är satt ur spel. Ett maskineri är i gång och ingenting han säger kommer att kunna ändra på saken. Han är irrelevant.

Man hade kanske trott att just amerikaner, med sin hundraåriga tradition av att skildra bad guys på film, skulle känna igen en skurk när de såg den. Stor, brutal narcissist som älskar sin egen röst, har en omättlig aptit på pengar och makt och med fingret på knappen som kan utlösa världens undergång. Kändes det inte igen? Måste han ha en svart slängkappa och ett ärr över ansiktet också?

Det som möjligen kan ha förvirrat väljare och sympatisörer till Trump, Nigel Farage och likasinnade politiker är att megaskurkar, i amerikansk fiktion, ofta framställs som nästan sjukligt intelligenta. De kvalitativa tv-serierna har blivit så sofistikerade att vi var beredda på allt utom simpel tölpaktighet.

Den ständiga efterfrågan på onda män har tvingat skickliga författare världen över att slita sitt hår för att hitta nya sätt att överraska och skrämma. De gräver allt djupare, hittar ondskan inom sig, i vardagen, på oväntade platser och i överraskande skepnader som briljanta skådespelare sedan tar till ännu högre höjder och djupare bottnar och gör emotionellt och sinnligt trovärdiga.

Vi ska bli rädda, men också förälska oss lite, åtminstone bli imponerade eller roade. Helt vanliga, buffliga typer i skrikiga slipsar ingick liksom inte i planen. De har för lite esprit, för lite stil. Ondskan verkar just nu inte bara banal i Hannah Arendts mening, alltså ”en vanlig dag på jobbet när jag mördar på befallning”-banal utan direkt serietidningsbanal. Mer moa-ha-ha-haaaa än vad man orkar med.

Flera tv-serier har försökt hinna ikapp den snabba, oförutsägbara utvecklingen av förhållandet mellan mellan ont och gott (och sant och falskt) det senaste året. Jobbigast blev det förstås för ”Homeland” och ”House of cards” som har presidenter i huvudroller. Båda siktade på demokrater och kvinnor och båda fick vända ut och in på sig själva under slutet av säsongerna för att fiktionen skulle komma i närheten av verklighetens absurditet.

Den som lyckats bäst med att ge en illusion av vår absoluta samtid är kanske ”The Good fight”, advokatserien som bygger vidare på några av karaktärerna i ”The Good Wife”. Tack vare den extremt korta produktionstiden – från koncept till färdiginspelade avsnitt är det bara nio veckor, ämnena plockas ofta direkt från tidningsrubriker och nästan allt utspelar sig i studio (på advokatkontor eller i rättssalar) och filmas i klassisk industriell tv-stil – får man ofta en svindlande känsla av att avsnitten handlar om något man läste i tidningen kvällen innan.

Men till och med en så samtida skurk som Felix Staples i ”The Good Fight”, ett jobbigt litet nättroll spelat av John Cameron Mitchell, har piffats upp och framställs som intressantare och intelligentare än det gängse trollet, en briljant hacker som attackerar det så kallade liberala etablissemanget och lånar sina talanger till fascistoida, bakåtsträvande grupperingar. Grupperingar som aldrig skulle acceptera honom för vad han är: en judisk homosexuell.

Ja, det blir bättre fiktion, intressantare sammandrabbningar mellan honom och den uttalade Trump-motståndaren och hjältinnan Diane Lockhart på det sättet, men nej, han är inte representativ för det hot som verkligen omger oss.

Tv-författarna hittar laddning där egentligen bara tristess eller hopplöshet råder, intelligens bland de dumma. Med overkligt verbala och skickliga diplomater som Patricia Clarksson, och Stephen Campbells karaktärer i ”House of cards”, hade vi verkligen hamnat där vi är i dag?

”Fargo” jobbar på nästan motsatt sätt mot ”The Good Fight”. Siktar på samtidens essens, inte detalj. Vaskar fram den ur gamla mordhärvor från åttio- till tvåtusentalet (verkliga eller inte), inte ur dagsaktuella händelser. Berättar (ömt) om korkade människor och lägger mer tid och energi på bild, ljus, kameravinklar och stämningar än vad man hittar i de flesta biofilmer.

”Fargo” borrar sig ner till myten, via konsten, och hittar nuet.

”De kommer att komma, med högafflar och facklor”, ler tredje säsongens ärkeskurk Varga (David Thewlis) med halvöppen, slemmig mun och lätt skelande ögon (som en ond och smart version av sengångaren Sid i ”Ice age”). Han förklarar för Emmit Stussy, som gjort sig en förmögenhet på att köpa billig mark och omvandla den till parkeringsplatser, att hans fina bilar och herrgård inte kommer att skydda honom när folket vaknar upp och inser att 3 procent av jordens befolkning äger 80 procent av jordens tillgångar. De kommer att vilja hämnas, och män som Stussy blir de första att få sina herrgårdar nedbrända.

Lösningen är inte att bli filantrop och ge bort sina rikedomar utan att bli ännu rikare, så rik att man blir osynlig. Allt Stussy behöver göra är att lämna över tyglarna till Varga och säga adjö till ära, redlighet, kärlek, äktenskap och familj.

Det är inte så att han egentligen har något val. Maskineriet är redan i gång.

Det förstår man redan i första mötet med Varga, när han mitt i natten sitter kutryggig och lealös på kontoret och bemöter Stussys bländvita leende med vattnig, likgiltig blick.

I film efter film efter tv-episod har vi sett lånehajar misshandla, dra ut tänder, sparka sönder knäskålar, hota barn, begå obeskrivliga vidrigheter för att få tillbaka sina pengar. Här vänder man på det. Stussy vill betala tillbaka lånet, gärna med ränta, men Varga förklarar slött att han kan behålla pengarna. Det var inte ett lån, det var en investering. Stussy inser att han är inlåst på det där tåget på väg mot Intet. Hans verklighet ser ut som förut, men har i ett slag tömts på sitt innehåll och fyllts med något främmande, formlöst, becksvart.

Varga är suveränt koncipierad. Han är kapitalismens inneboende onda i fysisk form (det finns ett inneboende gott också, men det har medelklassen tyvärr redan avnjutit under några hundra år, så nu är det pay back-time). Han är bulimiker, det vill säga girig utan att egentligen vilja ha, slukar allt och spyr upp det igen, behöver inte pengar men fortsätter att raka in dem, som en ostoppbar maskin. Han är en demonisk version av pappan i ”The good fight” som använder sin egen dotters stiftelse för att tvätta pengar och sedan låter henne – som han helt uppenbart älskar – ta smällen medan han flyr landet under falsk identitet, det vill säga blir osynlig. Eller av de mer traditionellt kriminella – men fantasifullt skrivna och gestaltade kartellskurkarna i ”Better call Saul”.

Varga är konsekvensen av alla deras strävanden.

Det är ingen slump att han är engelsman. Det var i England industrialismen föddes och i England Marx gjorde sina iakttagelser. Dessutom är engelsmän, ur amerikanskt perspektiv, något av det mest skrämmande som finns, långt mer än mordiska balkanfolk, giriga sydafrikaner, hänsynslösa ryssar eller ens diktatoriska tyskar, för att nu dra fram några favoritklichéskurkar. Dem kan man hantera, men en engelsman, porträtterad av David Thewlis och stylad av ”Fargo”--teamets maskörer och kostymörer, vet man aldrig var man har. Slafsig kostym, gula utstående tänder, dålig hållning, av allt att döma undermålig hygien, full av läskiga barnramsor och historisk kunskap, bildad alltså – otäckt – och med en obehaglig förmåga att föra abstrakta, filosofiska resonemang på ett humoristisk och avspänt sätt. Alltid i överläge, även fast han ser ut att vara en enkel match rent fysiskt.

Att något av den absoluta kontrollen över karaktären Varga då och då släpper i tredje säsongen och Thewlis monstruösa talang väller över de noga tillskurna kanterna är kanske inte konstigt.

Den klassiskt amerikanska berättarstilen, realistisk men förhöjd, räcker inte till för att återspegla det obehag som numer stiger upp som giftgas varje gång man öppnar en tidning. Till det räcker bara grotesken.

Kerstin Gezelius

film@dn.se "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Utan Kohl inget EU

Den tyske förbundskanslern Helmut Kohl avled samtidigt som hans sargade livsverk, EU, åter börjar repa mod.

Det är framför allt två politiska händelser som definierar Helmut Kohl, den tyske kanslern som avled på fredagen i en ålder av 87 år. Det är skeenden som var helt avgörande för det Europa som vi känner i dag.

När det sovjetiska imperiet störtade samman inför världens ögon såg Kohl ett historiskt tillfälle och tog det. Det demokratiska Västtyskland och spillrorna av det diktatoriska Östtyskland återförenades till en nation, en europeisk jätte. De ekonomiska kostnaderna var enorma, men förbundskanslern var övertygad om att de humanitära vinsterna var långt större. Återföreningen gick över all förväntan och Tyskland är alltjämt en av världens ekonomiska stormakter.

Helmut Kohl var också en av de politiker som formade dagens EU. Han gick med i det konservativa partiet CDU år 1946, ett år efter andra världskrigets slut. 1973 blev han partiordförande och 1982 Västtysklands förbundskansler. Europa var vid denna tid inte bara epicentrum för kalla kriget utan fortfarande präglat av det storkrig som startades av Hitler och Stalin 1939. Misstron mellan de forna arvfienderna Frankrike och Tyskland var ännu påtaglig.

I september 1984 möttes Kohl och den franske presidenten François Mitterrand i Verdun, det mest kända slagfältet under första världskriget där så många tyskar och fransmän mötte döden. I hällande regn fattade de varandras händer och stod så i flera minuter. Bilden kom att symbolisera den försoning mellan länderna som var en förutsättning för EU och det allt tätare europeiska samarbetet.

De senaste åren har det sett ut som att de raserade gränshindren åter vuxit upp mellan Europas länder och att Helmut Kohls livsverk var på väg mot om inte ett sammanbrott så en kraftig försvagning. Kohls efterträdare, Angela Merkel, syntes vara en av få Europaentusiaster kvar på den stora scenen.

Men i och med Emmanuel Macrons triumfartade seger i det franska presidentvalet, och britternas möjliga känslor av ånger inför ett förhastat Brexitbeslut, har nytt bränsle pumpats in i Europatanken. Axeln Macron–Merkel är en avgörande symbol för EU:s fortsatta

ställning som freds- och frihetsprojekt och skänker även hopp till dem som ser unionen som garant för fri rörlighet och handel.

”Jag ska återställa Frankrikes trovärdighet i Tysklands ögon”, sa Macron i mars. ”Vi behöver det eftersom Europas framtid står på spel.”

Det är sannolikt att den nu avlidne tyske kanslern följer den tyskfranska, och därmed europeiska, våren från sin himmel med viss tillförsikt. Hans livsgärning var långt ifrån förgäves.

DN 17/6 2017 "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Den förlorade storhetens litenhet

Europas folk håller sig alla med en smickrande fast fullständigt verklighetsfrämmande självbild som gör dem större än de är. Men efter 1945 har vi alla blivit små för gott.

Stort var alltid bättre än smått i min ungdom och inte förrän i början av sjuttiotalet blev detta ifrågasatt av E F Schumacher i en liten bok där han deklarerade att *small is beautiful*. Trodde vi honom? Knappast mer än som provokation eller försök att visa sig originell. Men så sakteliga bet sig Schumachers tes fast bland dem som då var unga, inte minst kvinnor, bland diverse världsförbättrare och de allt fler som börjat bekymra sig om miljön.

En slogan som *size doesn’t matter* kan ses som en variation eller uppföljning av hans grundtes, låt vara med främst fysisk-kroppslig innebörd, och den trotsiga invändningen *size does matter* som kanske nyktra, men misstänkt mansgrisiga empirikers motattack på allsköns önsketänkande. Detta försvar av vad som är större föll dock inte längre i god jord.

Litenheten hade kommit för att stanna.

Märkligt är ändå att denna föreställning om litenhetens betydelse behövde så lång tid på sig för att etablera sig i vårt medvetande i ett Europa vars hela historia handlar om hur av stort blir litet. Ty hos oss var förr allt stort för att i dag utan undantag vara litet. Dessutom litet en gång för alla; jag återkommer till detta.

Nästan alla Europas länder och stater har en gång varit långt större än de är i dag. Denna förlorade storhet förenar dem mer än någonting annat. Oftast ligger den hundratals – i några fall tusentals – år tillbaka; det gäller så vitt skilda stater som den svenska, litauiska eller ungerska och för de italienare och greker som ser sig som direkta arvtagare till Romerska riket eller Hellas utan att inse att historien inte känner till sådana långsiktiga, nära nog organiska kontinuiteter.

Samma gäller för vårt eget förhållande till vikingatiden. Förvånansvärt många europeiska stater har till och med haft stora imperier: engelsmän, fransmän, spanjorer eller holländare, men också portugiser eller österrikare vars forna storhet förutom arkitektoniska rester blivit till en melankoli som tycks förlägga storheten till vad som mer är dröm än historisk verklighet.

Mirakulöst detta Europa! Geografiskt inte mer än en halvö till den väldiga asiatiska landmassan, en brokig utväxt i miniatyr på det entoniga Sibirien, men där snart sagt varje folk redan haft sina historiska 15 minuter av världsberömmelse innan de sjunkit ner i betydelselöshet och litenhet. Och storheten emellanåt i glömska.

Vem tänker nu för tiden på Sverige som en tidigare stormakt? Med Finland som rikets andra hälft, med besittningar kring Östersjön som lämnat spår efter sig i form av universitet, kyrkor och fästningar? Dagens mini-Sverige har glömt; fast vår tids anspråk på att vara en ”moralisk stormakt” kan kanske uppfattas som fantomsmärta efter vad som numera är både glömt och okänt. Sverige är inte ensamt om smärtan över förlorad storhet: den delas av nästan alla europeiska folk, dessutom oftast mycket påtagligare än vi som ändå lyckats transkribera förlorad storhet från ett konkret och verkligt till ett mer abstrakt och fiktivt plan.

Det sista exemplet på denna för Europa typiska utveckling från stort till smått är förstås Tyskland. Jag skriver ”sista” eftersom ingen europeisk nation eller stat längre förfogar över den nödvändiga potentialen till storhet; tyskarna – med rätta beskrivna som ”en försenad nation” (*eine verspätete Nation*) – stod sist i den europeiska kön. Åtminstone i denna mening kan historien sägas ha kommit till sitt slut. Ingen kommer efter Tyskland. Och ingen som en gång stod före i kön har kraft och resurser nog till en återkomst.

Efter 1945 har vi alla blivit små för gott, men är ännu knappast medvetna om denna litenhet varför vi håller oss med en smickrande fast fullständigt verklighetsfrämmande självbild som gör oss större än vi är. Inte ens slovener eller norrmän har inrättat sig i den schumacherska litenheten.

Groteskt blir detta när ett land som en gång var stort tror att det fortfarande gäller och från narcissistisk självbespegling skrider till handling. Det kallas Brexit och lär sluta i katastrof. Eller riktigare: i att Brexit, på det ena eller andra sättet, inte blir av. Litenheten kommer att ta ut sin rätt trots oviljan att erkänna sig som en bland andra små. Som andra européer är britterna just för små för att i suverän ensamhet kunna bestå i en globaliserad värld.

Annorlunda var det förr, helt enkelt bättre när imperiet fanns, när *Britannia ruled the waves*. Men imperiet och ställningen som världsmakt försvann när Europa lade hand på sig själv i vad som mer än ett världskrig var ett europeiskt inbördeskrig. Ja. Storbritannien var med och besegrade Tyskland, men både Storbritannien och Frankrike förlorade kriget tillsammans med tyskarna.

Sådant kallas för historiens ironi. Efterkrigstiden har tagit lång tid på sig att demonstrera detta och Brexit visar att man ännu inte vill förstå, i stället flytt in i ett förflutet då stort fortfarande var stort och litet litet och man själv var större än alla andra.

Och vem vill förneka att denna förlorade storhet är attraktivare än en samtid där alla blivit lika små?

Richard Swartz

richard.swartz@chello.at journalist, författare och fristående kolumnist i Dagens Nyheter. "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Terrorrörelsen dör inte med ledaren

Kanske är IS-ledaren Abu Bakr al-Bagdadi död. Ryssland säger sig ha bombat en kommandocentral i Syrien den 28 maj, där han och runt 30 av terrorrörelsens toppfigurer höll ett möte.

Det är nu inte första gången al-Bagdadi rapporteras ha gått hädan. Det var han som fogade ihop jihadistiska extremister med militärt skolade rester av den störtade irakiske diktatorn Saddam Husseins regim. Men han har ytterst sällan framträtt offentligt, trots sin självpåtagna ställning som kalif i IS våldsrike.

Oavsett om al-Bagdadi är död eller inte befinner sig det så kallade kalifatet i sönderfall. I Irak äter sig armén, understödd av amerikanskt flyg och shiitiska miliser, sakta in i storstaden Mosul. IS erövrade för tre år sedan stora delar av västra och norra Irak, och försvarar sitt sista fäste. Den blodiga striden har pågått i månader, men IS är dömt att förlora.

I Syrien driver en kurdiskt dominerad styrka slutoffensiven mot IS huvudstad Raqqa. Terrorrörelsens befälhavare har retirerat söderut till provinsen Deir Ezzor. Men precis som Mosul är Raqqa ingen lätt match. IS har haft långt tid på sig för att förskansa sig med tunnlar och minor. Självmordsbombarna och krypskyttarna är inte slut, och det finns inga skrupler mot att använda civila som mänskliga sköldar.

Problemet försvinner inte när IS besegrats militärt. För det första kommer överlevande medlemmar att söka barbariska metoder att fortsätta göra Mellanöstern osäkert. Terrorns tentakler sträcker sig till Europa, ofta till ensamvargar som låtit sig inspireras framför datorn. I andra delar av världen, som Filippinerna, slår gammal islamistgerilla ihop sina påsar med IS.

För det andra måste samhällen byggas. I Irak ska den shiitiska majoriteten, sunniterna och kurderna försöka leva ihop efter åratal av konvulsioner och avskyvärda övergrepp. Och i Syrien håller Ryssland och Iran liv i diktatorn al-Assad. USA stöder kurderna, som Turkiet ser som dödsfiende.

Hur Mosul och Raqqa ska styras framgent är ytterst oklart. Befolkningen är på väg att slippa ur IS käftar, men även civila kommer i vägen för befriarnas granater. Alltför tänkbart är att lidandet fortsätter.

Gunnar Jonsson

gunnar.jonsson@dn.se "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

”Minskad valutareserv riskerar den finansiella stabiliteten ”

"Regeringens förslag om att minska valutareserven innebär att man räknar med att kunna låna när en kris redan inträffat, i stället för att använda likvida medel tillgängliga i Riksbanken. Erfarenheter från 1990-talskrisen och finanskrisen talar för att denna strategi är riskfylld, skriver vice riksbankscheferna Per Jansson och Cecilia Skingsley.

Allt sedan 1990-talskrisen har Sverige konsekvent bedrivit en ekonomisk politik som har gått ut på att skapa och bevara trovärdighet för vår ekonomi. Politiken har byggt på en djup insikt om att en liten och öppen ekonomi måste ha ordning och reda på hemmaplan och god beredskap att skydda sig mot tider av oro och kris.

Finanspolitiken har fått ett ramverk med inriktning på hållbara offentliga finanser. Reformer i lönebildningen och penningpolitiken har resulterat i att det, jämfört med 1970- och 80-talen, råder ordning och reda i pris- och lönebildningen. Det har funnits ett brett politiskt stöd för att satsa på institutioner med tydliga mandat och mål, som bland annat har lett fram till en Riksbank med en hög grad av självständighet. Över årens lopp har systemen finjusterats men den grundläggande inriktningen har bevarats.

Resultaten av politiken talar för sig själva. Några år efter 1990-talskrisen, då omvärlden fortfarande såg på Sverige med stort misstroende, låg en 10-årig svensk statsobligation cirka 4 procentenheter över motsvarande tysk obligation. Idag är skillnaden bara en bråkdel, cirka 0,2 procentenheter, vilket innebär att förtroendet är i paritet med Europas största och starkaste ekonomi.

Under den internationella finanskrisen 2008-09 uppvisade Sverige en påtaglig stabilitet när det gällde det finansiella systemets grundläggande funktioner, inte minst att tillhandahålla krediter – och detta trots det stora beroendet av utvecklingen i omvärlden. Vi bestraffas inte längre när det råder osäkerhet på de internationella finansiella marknaderna. Den lilla båten är numera sjöduglig även när det stormar på den stora oceanen.

Den svenska ekonomin är således mycket stark i dag. Det understryks också av återhämtningen i tillväxten efter finanskrisen. Bruttonationalprodukten, BNP, har vuxit drygt tre gånger snabbare än i euroområdet och även tydligt bättre än i Storbritannien och USA. När många andra länder kämpar med växande offentliga skulder har den svenska offentliga skulden sjunkit. Den starka ekonomin bidrar till att våra banker är lönsamma och kan finansiera sig billigt på internationella kapitalmarknader. Sysselsättningsutvecklingen har också varit god.

Men att det går så här bra får inte tas för givet. Det tar många år att skaffa sig trovärdighet och omvärldens tillit men går mycket snabbt att förlora det. Mot den här bakgrunden oroas vi av regeringens aktuella förslag om förändringar i Riksbankens finansiella oberoende och balansräkning. Vi anser att detta är ett tydligt avsteg från ledstjärnan att ha god beredskap och skydda sig mot tider av oro och kris.

Den del av regeringens förslag som framförallt bör diskuteras noga rör ordningen som framöver ska råda för hanteringen av Riksbankens valutareserv. Här föreslås bland annat att Riksbanken mycket snabbt (till den 1 januari 2018) ska återbetala den del av valutareserven som lånats upp via Riksgälden. Beloppet som ska återbetalas är betydande,

drygt 250 miljarder kronor eller cirka 6 procent av BNP. Att upplåning till valutareserven sker via Riksgälden är inte ett måste men har i Sverige hittills bedömts som det billigaste sättet att göra upplåningen på.

Riksbanken håller en valutareserv för att kunna fullgöra uppgifter som Riksdagen har delegerat. Där ingår uppgiften att värna ett säkert och effektivt betalningsväsende för svenska hushåll och företag. Det svenska banksystemet är ett av de största i Europa, mätt i förhållande till ekonomins storlek, och har omfattande internationell verksamhet. Det innebär att svenska banker behöver ha en kontinuerlig tillgång till utländska valutor. Uppstår störningar i bankernas finansieringsflöde måste Riksbanken stå beredd att låna ut såväl svenska kronor som utländsk valuta för att likviditetsproblemen inte ska utvecklas till allvarliga hot mot den finansiella stabiliteten. Vi talar alltså om den fas som en bank kan riskera att gå igenom innan resolution eller konkurs är ett faktum. Under finanskrisen 2008-09 lånade Riksbanken ut stora belopp till banksystemet, närmare 370 miljarder kronor i svenska kronor och cirka 250 miljarder kronor i amerikanska dollar. Dessa lån bidrog till att svenska banker fungerade genom krisen och till den snabba konjunkturåterhämtningen. Den Internationella valutafonden, som har 70 års erfarenheter av finanskriser i åtskilliga länder, rekommenderar att inte minska den valutareserv som Riksbanken i nuläget håller.

Det är oklart om syftet med regeringens förslag nu är att börja styra storleken på valutareserven från politiskt håll – här behöver vi höra klarspråk från regering och riksdag. Om så är fallet innebär det en betydande institutionell förändring där ansvaret för likviditetsstöd till banker i kris i stora stycken flyttas från Riksbanken till det politiska systemet. En minskad valutareserv innebär också en grundläggande förändring i förutsättningarna för likviditetsstödet – i stället för att ha likvida medel tillgängliga i förväg i Riksbanken räknar man med att upplåning ska kunna ske när en kris redan inträffat. Erfarenheter från 1990-talskrisen och finanskrisen talar för att denna strategi är riskfylld. Det kan bli dyrt, ta lång tid eller i värsta fall inte alls vara möjligt att skaffa sig likviditeten som behövs. Vidare strider en sådan institutionell förändring mot EU-lagstiftning, vilket tydligt framgår av ECB:s remissyttrande över förslaget.

Varför ska Sverige, med de erfarenheter vi gjort under de senaste 25 åren, börja experimentera med den institutionella och ekonomiskt-politiska struktur som hittills varit så framgångsrik och gynnsam för vårt land? Vi vänder oss inte emot att det ska finnas demokratisk insyn och kontroll när Riksbanken bedriver sin verksamhet. Men en sådan ordning kan åstadkommas utan att urholka den rådande institutionella och ekonomisk-politiska strukturen. Mot den här bakgrunden hoppas vi att Sveriges riksdag nu tydliggör att den även fortsatt står bakom att ha en centralbank som har en hög grad av självständighet och som bibehåller sitt uppdrag att sköta likviditetsstödet till banker i kris.

Per Jansson, vice riksbankschef

Cecilia Skingsley, vice riksbankschef "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Migrationsverket: Läget i Afghanistan försämrat

Säkerhetsläget i Afghanistan har försämrats ytterligare. Det slår Migrationsverket fast i en färsk rapport. Rapporten kommer samtidigt som ännu ett blodigt terrordåd skakar Kabul, och kan påverka Sveriges asylbeslut framöver.

Stridigheterna mellan talibanstyrkor och regeringstrupper intensifieras. Det finns risk för ett gryende så kallat proxykrig i Afghanistan, där Ryssland via talibanerna kan stå mot USA, som stöder regeringen. Terrorgruppen IS skapar stor oro – inte minst för den hazariska folkgruppen.

”Det troligaste scenariot är en fortsatt successiv försämring av situationen i landet”, skriver Migrationsverkets enhet för landanalys (Lifos) i sin rapport. Analysen har sammanställts efter en resa som en av verkets analytiker gjorde till Afghanistans huvudstad Kabul i månadsskiftet april–maj, och bygger även på en mängd skriftliga källor.

I rapporten konstateras att över 11 000 civila dödades eller skadades under 2016. Framtiden målas i mörka färger, med stora inslag av osäkerhet.

”Risk finns också för att IS-krigare i Syrien och Irak försöker ta sig till Afghanistan när de nu pressas tillbaka från sina kärnområden där”, står det.

Analysen bildar underlag när Migrationsverket ska bedöma när ett nytt rättsligt ställningstagande om Afghanistan behöver tas fram. Det rättsliga ställningstagandet blir vägledande för framtida asylbeslut som rör Afghanistan – exempelvis frågan om vilka områden det kan anses säkert att utvisa människor till.

Rapporten konstaterar att det finns lugnare delar av Afghanistan, men att ingen provins längre är opåverkad av kriget.

Lifos, som står för rapporten, är en del av Migrationsverket som ska fungera som en oberoende kunskapsbank. Under fem dagar i Kabul intervjuade Lifos Afghanistananalytiker fler än tjugo representanter för olika organisationer med information om förhållandena i Afghanistan.

Samma analytiker reste för ett år sedan till Afghanistan på en liknande informationsinhämtningsresa.

– Läget har stadigt försämrats sedan dess. Framför allt märker man en större oro om vart landet är på väg, berättar analytikern som av säkerhetsskäl vill vara anonym.

Många afghaner som utvisas från Sverige till Afghanistan tillhör den hazariska minoriteten och är oftast shiamuslimer. IS närvaro och våldsdåd i Afghanistan är ett särskilt bekymmer för just shiamuslimer, eftersom antishiaattacker ingår i IS strategi. Flera shiamoskéer i Afghanistan har bombats av IS.

I torsdags kväll inträffade ännu en självmordsattack mot en shiamoské i Kabul. Minst fyra människor dödades. Terrorgruppen IS har tagit på sig dådet.

EU räknar med att runt 80 000 afghaner ska återvända under de närmaste åren. Under 2016 och 2017 har drygt tusen afghaner som fått avslag i Sverige återvänt.

När ett specialchartrat flygplan med tvångsutvisade afghaner från Sverige landade i Kabul den 31 maj hade ett stort terrordåd inträffat ett par timmar tidigare. 150 människor dödades.

DN intervjuade i förra veckan en av de tvångsutvisade på planet, Hamzeh Nouri. Han berättade att han sett avslitna kroppsdelar vid den enorma kratern efter sprängdådet, och sa att han kände sig som en bricka i ett svenskt politikerspel.

– Alla vet hur det är i Afghanistan. Krig och bomber. Politikerna vet också.

Under de senaste veckorna har fler dött i nya terrordåd och skjutningar i Kabul. Regeringstrupper sköt nyligen ihjäl sex människor i en demonstration mot regeringen.

Migrationsverkets analytiker som besökte Kabul säger att hon inte vet så mycket om hur det gått för afghanerna som skickats tillbaka från Sverige.

– Det finns inte jättemycket uppföljning att ta del av. Det som sades till oss var att många försöker ta sig tillbaka till sina familjer. Många har ju familjer i Iran, och det finns uppgifter om att de ofta tar sig till Herat, och därifrån försöker ta sig till Iran.

Den nyligen utvisade Hamzeh Nouri, som har en farbror i Iran, reste nyligen från Kabul till Mazar-e-Sharif i norra Afghanistan. Han skulle vilja försöka bli smugglad till Iran.

– Men det kostar 10 000 kronor och jag har inga pengar, säger Hamzeh Nouri till DN.

Migrationsverkets rapport om säkerhetsläget landar mitt i en diskussion där allt fler ifrågasätter om Afghanistan kan anses som ett säkert land att skicka människor till. Under lördagen planeras manifestationer mot utvisningarna på flera svenska orter.

Samtidigt fortsätter utvisningarna. Enligt uppgifter till DN planerar Kriminalvården att på söndag verkställa en tvångsutvisning till Kabul av en 18-årig man, som nu är inlåst på Migrationsverkets förvar i Åstorp.

Niklas Orrenius

niklas.orrenius@dn.se "

Under 2016 återvände 892 afghaner som fått avslag på sina asylansökningar till Afghanistan. 21 av dem utvisades med tvång – vilket betyder att de inte får rätt till de 30 000 kronor i återvändandebidrag som Sverige ger till afghaner som återvänder frivilligt.

Under 2017 har hittills 221 afghaner som fått avslag återvänt. 31 av dem utvisades med tvång.

ANNONS:

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Polisens dilemma är att skilja skrävlarna från mördarna

Kommentar. För två dagar presenterade terrorforskaren Magnus Ranstorp en rapport som visar att hemvändande IS-terrorister hittills inte har utgjort något väsentligt hot mot Sverige. Och nu tänder Säpochefen Anders Thornberg den röda varningslampan för möjlig jihadistisk terror i Sverige. Antalet förespråkare är mycket större än vad som tidigare anats, säger han.
Går detta ihop? Ja, dessvärre.

De ideologiskt motiverade som har tagit sig till Syrien och Irak för att strida för ”kalifatet” är trots allt ganska få, de kan räknas i hundratal. De är numera noga kartlagda och kan förvänta sig övervakning från säkerhetstjänsten när/om de återvänder. Om återvändarnas övertygelse visat sig svalna eller grumlats på plats i ”kalifatet” är det givetvis goda nyheter för Sverige.

Säpos Anders Thornberg talar om individer som har något slags anknytning till extremistkretsar i Sverige. Många har säkert en lös anknytning till jihadistmiljöerna. Antalet potentiella misstänkta har ökat och det innebär naturligtvis ökad huvudvärk för polisen och säkerhetspolisen. De kan säkert vara högljudda och har ofta en hotfull framtoning. Men är de beredda att gå från ord till handling? Det är just detta som är dilemmat för polisen och säkerhetspolisen – hur skilja skrävlarna från mördarna.

Lägg till därtill att den ”hemkokta” variant av jihadistisk terror som den sedermera dödade IS-ledaren Abu Muhammad al-Adnani predikade redan 2014 nu har fått betydligt större genomslag. Det behövs ju inga terrorceller eller någon sofistikerad planering för att sätta sig i en lastbil och förvandla sig själv till mordmaskin.

Och det räcker inte med att ge Säpo ökade anslag, om det nu skulle kunna bli en effekt av Thornbergs terrorlarm. Terrorismen är gränslös. Farliga personer kan röra sig tämligen obehindrat inom Schengen. Polis- och sambandsarbetet mellan olika länder måste fortsätta att utvecklas och förfinas.

Men inte heller detta är tillräckligt för att bekämpa terrorn. Häromåret intervjuade jag den brittisk-irländske journalisten och Mellanösternexperten Patrick Cockburn, som gett ut flera böcker om hotet från IS.

Han menar att kampen mot den jihadistiska terrorn inte kan vinnas enbart med ökade resurser till säkerhetstjänster och hårdare lagar.

– Den stora utmaningen för våra europeiska samhällen är att lösa de sociala och ekonomiska problem som bidrar till att en extremistisk gruppering som IS kan te sig attraktiv i unga muslimers ögon, sade Cockburn.

Erik Ohlsson

erik.ohlsson@dn.se "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Anna-Lena Laurén: Avståndet är kort mellan formellt och intimt i Ryssland

Ett säkert vårtecken i mina Moskvakvarter är när husets äldre personer – babusjkor och dedusjkor som de kallas – börjar sitta på ljugarbänken ute på gården.

Varje gång man går ut genom dörren noterar de: Hon gick.

Varje gång man kommer hem noterar de: Hon är tillbaka.

Utländska journalister i Ryssland lever med att vara övervakade av säkerhetstjänsten FSB. I mitt hus har vi vår egen säkerhetstjänst. Den är så effektiv att jag aktar mig för att göra något dumt i dess närvaro.

För någon månad sedan hade en stor svart bil parkerat mitt på uppgången och spärrat vägen för oss invånare. När den hade stått där i ett dygn beslöt jag mig för att skriva ”CHAM” (ett fint ryskt ord som kan betyda alla nyanser mellan skitstövel, arsel och knöl) med tusch på ett A4-ark och tejpa fast det på bilens vindruta.

Aktionen rann ut i sanden eftersom gubbarna och gummorna satt kvar på ljugarbänken från morgon till kväll. De hade garanterat varit mycket intresserade av mina förehavanden, många hade säkert uppmuntrat mig. Men det kunde ju ha råkat sig så att någon av dem var farmor eller farfar till knölen.

Gänget på ljugarbänken är sociala. När jag passerar hälsar vi alltid och de beundrar vederbörligen min sparkcykel.

Mest förtjusta blir de när folk går förbi med sina hundar. Moja lapotjka, säger de till hunden, moja slatkaja, moja horosjaja! Min lilla tass, min lilla sötnos, min fina!

Ryskan har en vid skala av olika sätt att tilltala både två- och fyrbenta. Äldre tanter tilltalar mig ibland med dotjenka, min lilla dotter. Hade jag varit en man hade de sagt synok, min lilla son. Ryssar som tilltalar äldre tanter eller farbröder på gatan kan kalla dem babulja eller dedusjka, det vill säga mormor/farmor eller morfar/farfar.

På svenska låter det väldigt intimt. På ryska signalerar det inte nödvändigtvis någon närmare bekantskap. Avståndet mellan formalitet och intimitet är ofta mycket kort här och man kan snabbt komma in på existentiella frågor med personer man knappt känner – vilket inte betyder att man därefter blir nära vänner. Det är som en snabb glimt av en människans inre liv och ruelser, sedan rusar man vidare i miljonstaden.

I mina kvarter finns en armenisk sömmerska, Siran. Hon lappar trasiga kläder så fint att de nästan blir som nya och vår familj tillhör hennes trognaste kunder. Siran älskar barn och varje gång jag har med mig min dotter lyser hon upp.

– Har ni också barn? frågade jag en gång.

Det är naturligtvis en fråga som man aldrig ska ställa – utom i Ryssland. Här frågar man folk vilken gud de tror på, vad de har för lön, om de har barn och huruvida de är gifta.

– Tyvärr inte. Min man och jag har försökt få barn i många år. Men det går inte, sade Siran .

– Så ledsamt att höra.

– Det är ledsamt. Men vi ber till gud och hoppas att han ska höra vår bön.

Vi log mot varandra.

Det var allt.

Min granne och jag har ett förhållande som knappast kan kallas intimt. Ändå vet vi saker om varandra. Det beror på att vi delar tambur.

Själv är hon ingen hjärtlig person. Under de första två åren jag bodde i huset tittade hon surt på mig i stället för att hälsa. Jag såg henne inte så ofta, hon vårdade sin sjuka mamma och gick sällan ut. Hennes vuxna son skrämde vettet ur mig några gånger då han täckt av blod stod och bankade på sin mammas dörr. Han har även somnat full i vår tambur och dragit timmerstockar så det hörts ända in till mig.

Jag visste inte ens vad min granne hette, men jag visste att hon hade en alkoholiserad son och en sjuk mamma.

En dag såg jag henne för första gången sittande på ljugarbänken. Det var vår och sol. Jag log mot henne.

– Ni sitter ute! Så trevligt.

– Jag kan göra det nu. Mamma har dött.

– Det var ledsamt.

– Mycket sorgligt. Jag heter förresten Tamara. Det är väl dags att vi presenterar oss.

Anna-Lena Laurén

anna-lena.lauren@dn.se "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Medieföretag i unikt samarbete för journalisternas säkerhet

Säkerheten för journalister som arbetar i farliga områden ska stärkas. Det är Sveriges största medieföretag eniga om i ett unikt samarbete rörande medarbetare som reser till högriskområden.

Cheferna för Dagens Nyheter, Sveriges Television, Sveriges Radio, Svenska Dagbladet, Expressen, Aftonbladet, Dagens Industri och TV4 har gemensamt undertecknat en avsiktsförklaring som rör säkerhet för medarbetare i riskfyllda områden.

Initiativet att ta fram ett gemensamt säkerhetsdokument inleddes efter att DN:s fotograf Paul Hansen blev skottskadad i Mosul förra året. Syftet med avsiktsförklaringen är att ”etablera en branschgemensam hållning med det yttersta målet att stärka säkerheten för våra medarbetare och uppdragstagare”.

– Normalt konkurrerar vi med Aftonbladet, SvD och övriga medieföretag, men när det gäller våra medarbetares säkerhet finns det ingen konkurrens. Världen har blivit farligare samtidigt som det är mer nödvändigt än någonsin att vi som journalister är på plats. Därför är detta initiativet så viktigt – vi kompromissar aldrig med säkerheten för våra utsända, säger DN:s chefredaktör Peter Wolodarski.

Dokumentet, som undertecknats av Peter Wolodarski, Hanna Stjärne (SVT), Cilla Benkö (SR), Thomas Mattsson (Expressen), Sofia Olsson Olsén (Aftonbladet), Fredric Karén (SvD), Lotta Edling (DI) och Casten Almqvist (TV4), innehåller bland annat formuleringar om att alla som sänds ut till områden som präglas av krig och oro ska ha

relevant säkerhetsutbildning och utrustning, att medieföretaget ska ha gjort en riskanalys som man agerar efter och att det ska finnas en fungerande organisation för kommunikation med de utsända.

Medieföretagen förbinder sig också att ta samma ansvar som för fast anställda när kontrakterade frilansande fotografer och reportrar skickas till riskområden.

De säkerhetsansvariga på respektive medieföretag har tidigare samarbetat informellt när medarbetare varit utsända i oroshärdar; till exempel ingick DN och Aftonbladet ett nära samarbete när de respektive medarbetarna Magnus Falkehed och Niclas Hammarström kidnappades i Syrien 2013.

– Avtalet som vi undertecknat är unikt och vi hoppas att andra, internationella medier kan ta efter vårt initiativ för journalisters säkerhet, säger DN:s chefredaktör Peter Wolodarski.

Normalt konkurrerar vi med övriga medieföretag, men när det gäller våra medarbetares säkerhet finns det ingen konkurrens.

Peter Wolodarski, chefredaktör

Caspar Opitz

caspar.opitz@dn.se "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Hårdare linje gynnar knappast kubanerna

Analys. Donald Trumps nya riktlinjer för Kuba visar tydligt hur sårbara presidentdekreten är: vad som syddes ihop under Obama, kan Trump sprätta upp. Att riva upp Obamas eftermäle tycks också vara syftet. Det är högst tveksamt om Trumps väg gynnar kubanerna.

Donald Trump har under åren vacklat i sin inställning till Kuba. Under 1990-talet uppmanade han andra att inte göra affärer där, men undersökte också själv möjligheterna att starta casino. Under en presidentvalsdebatt 2015 sa han att han befann sig ”någonstans i mitten” i fråga om hur USA borde hantera relationerna med landet – men ett par månader före valet hade han antagit en hårdare ton.

När han nu viker från den väg som Barack Obama slog in på i december 2014, efter månader av hemliga förhandlingar, är det under inflytande av två republikanska politiker, senatorn Marco Rubio och kongressledamoten Mario Diaz-Balart. Båda kommer från Florida, ur familjer från Kuba som är häftiga kritiker av Castro. Enligt Politico har de under lång tid bearbetat Trump. För Rubio och Diaz-Balart är det personligt.

Om Kubafrågan inte var det från början, har den blivit politik för Trump, och ytterligare ett sätt att demonstrera att han monterar ned vad Obama ville bygga. Det är också som ren politik man kan tolka hans ord i Miami, där han presenterade den nya linjen: ”Jag upphäver den förra administrationens helt ensidiga avtal med Kuba.”

Men vad som nu lagts fram är dock bara ett delvis tillbakadragande av vad som införts genom Obamas beslut, och är antagligen inte en full pott för Rubio och Diaz-Balart. Kanske viktigast är att möjligheterna för enskilda individer att resa självständigt till Kuba försvinner – i praktiken ett stopp för den öppnare turismen.

Märkbart blir även ett förbud mot att göra affärer som involverar den kubanska militären – som genomsyrar hela samhället på Kuba. Förändringarna ska dock inte påverka företag som redan har investerat och de nyöppnade ambassaderna blir kvar. Inte heller återinförs den tidigare rätten för kubaner som tagit sig till USA att stanna där.

För kubanerna får Trumps beslut knappast positiva konsekvenser, och inte enbart för att turistnäringen får sig en knäck. Obama menade att den tuffa linjen visat sig verkningslös i att sätta press på Castroregimen och att det var dags att byta strategi. Det har hittills inte fungerat; om något, så har situationen för mänskliga rättigheter förvärrats. Mycket lite talar för att en ny taktik skulle påverka Kuba.

Det går inte att utesluta att det finns privata skäl för Trump att hejda turistnäringen på Kuba. Hans egna bolag har undersökt möjligheterna att starta verksamhet där, bland annat med besök på en golfbana. I dagsläget vore det komplicerat för Trumporganisationen att göra stora investeringar där, men med de nya restriktionerna kan Trump hindra konkurrenter från att etablera sig.

Trumps beslut tydliggör sårbarheten i bruket av presidentdekret, de beslut som presidenten kan genomföra utan att tillfråga kongressen. Alla presidenter använder sig av dem: Obama allt mer, i takt med att hans frustration över dödläget i kongressen växte. Men precis som de kan införas, kan de också lyftas av nästa president – det gäller även de beslut som Trump har fattat. Den verkliga hörnstenen i relationerna mellan USA och Kuba är embargot från 1962 – som enbart kan lyftas av kongressen. Och det embargot blir kvar så länge Republikanerna bestämmer.

Sanna Torén Björling

sanna.bjorling@dn.se "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Trump bekräftar att han utreds

USA:s president Donald Trump anklagar nu sin vice justitieminister för att leda en häxjakt på honom. Han gör det samtidigt som han bekräftar att han själv står under utredning.

Det är i ett inlägg på Twitter som Trump tar till ett utropstecken och begreppet ”häxjakt” när han pekar ut Rod Rosenstein, vice justitieminister, som den som nu jagar honom.

I inlägget skriver Donald Trump: ”Jag är under utredning för att ha sparkat FBI-chefen av samme man som bad mig att sparka FBI-chefen! Häxjakt.”

Att den person som pekas ut men inte namnges är Rod Rosenstein råder det knappast någon tvekan om, skriver New York Times. Fox News bekräftar genom en anonym källa att det är just Rosenstein som Trump syftar på.

Det var Rosenstein som tillsatte den oberoende utredaren, den tidigare FBI-chefen Robert Mueller, för att leda utredningen som undersöker anklagelserna om Trumpkampanjens kontakter med Ryssland under förra årets valkampanj.

Donald Trump bekräftar alltså att Robert Mueller nu utreder också honom själv personligen men skriver också att det efter sju månaders utredning ”av min inblandning med ryssarna” inte har kommit fram några bevis.

Det Mueller utreder är om Trumps sätt att avskeda FBI-chefen James Comey kan ses som ett sätt att försöka påverka utredningen. I utredning ingår också Trumps svärson och främste rådgivare Jared Kushner och dennes affärer.

När Trump nu skriver att Rod Rosenstein bett honom att sparka FBI-chefen ska det ses i ljuset av att Trump själv tidigare sagt att Rosensteins uppmaning – och justitieminister Jeff Sessions – kom först efter det att Trump själv säger sig ha fattat sitt beslut:

– Det spelade ingen roll vad de hade rekommenderat. Jag hade sparkat honom i alla fall, sade Trump i en NBC-intervju.

Det var i ett brev den 9 maj som Sessions uppmanade Trump att sparka FBI-chefen.

Rod Rosenstein blev senare mycket upprörd över Vita husets uttalande om att Trump agerade enligt en rekommendation från justitiedepartementet.

Trump har använt begreppet ”häxjakt” vid flera tillfällen de senaste månaderna. I torsdags twittrade den amerikanske presidenten:

”Det ni bevittnar är den i särklass största HÄXJAKTEN i amerikansk politisk historia – ledd av några mycket dåliga och stridslystna människor!”

Clas Svahn

clas.svahn@dn.se "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"En signal om att inga kritiker tolereras

Analys. Den ledande oppositionspolitikern Enis Berberoglus 25-åriga fängelsestraff för ”spridning av hemliga dokument” är en signal från president Recep Tayyip Erdogan om att det stora sekulära partiet CHP hädanefter kommer att behandlas lika hård-hänt som andra kritiker. Stora demonstrationer mot domen ägde rum på ett åttiotal platser på fredagen.

Berberoglus partiledare, Kemal Kilicdaroglu, inledde på torsdagen en 45-mils protestmarsch från Ankara till Istanbul med orden:

– Vi lever i en diktatur, där journalister och folkvalda kastas i fängelse utan orsak. Om denna marsch betyder att vi också får betala samma pris – så är vi redo att betala det priset.

2014 publicerade tidningen Cumhuriyet bilder på turkiska agenter som överlämnade vapen till syriska jihadister med band till al-Qaida och IS. För detta har tidningen straffats och trakasserats oavbrutet sedan dess, och många av dess chefer och reportrar är i exil eller fängelse. Åtalet mot Berberoglu gick ut på att han försåg pressen med de generande bilderna av vapenleveransen.

Innan Berberoglu kunde fängslas hade han fråntagits sin parlamentariska immunitet. Att Erdogan använder denna extrema åtgärd mot CHP-partiet, som grundade republiken och styrt den i decennier, är en vink om att alla kritiker kommer att elimineras. En känd före detta CHP-parlamentariker, vars familj redan flytt till USA, men som vägrar lämna Istanbul, säger till DN:

– Efter kriget mot kurderna, och kriget mot Erdogans gamla favoriter, Gülenrörelsen, kommer den verkligt stora utmaningen för regimen: kriget mot det sekulära Turkiet. De stora sekulära medierna är tystade. Men det sekulära Turkiet är halva landet. Att tysta oss går kanske ett tag, med hugg och slag, men konsekvenserna för vår ekonomi, vår handel och våra utrikesrelationer, blir brutala. Jag tror han kan komma att ångra detta.

Nathan Shachar

naranjal@gmail.com "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Enandet av Tyskland ger Kohl en plats i historien

Kommentar. Berlin. Utan Helmut Kohl hade dagens Tyskland sett mycket annorlunda ut. Han går till historien som den som enade de två tyska staterna efter Berlinmurens fall, som bidrog till att sätta punkt för kalla kriget – och banade väg för Angela Merkel.

Timmarna efter beskedet om Helmut Kohls bortgång fylldes de tyska tidningarna av svarta rubriker och bildspel från ”gammelkanslerns” långa liv i politiken. Ingen annan tysk ledare har under det senaste halvseklet satt större avtryck än den tidigare förbundskanslern Kohl, som gått bort 87 år gammal.

”En politisk gigant” och ”den största ledaren i vår tid” löd två av omdömena i den hyllningskör och flod av minnesord som strömmade in efter dödsbeskedet på fredagskvällen.

– Det kommer att ta tid innan vi verkligen begriper vad som gått förlorat med honom, sade Tysklands förbundskansler och partikamraten Angela Merkel i ett tal på fredagskvällen.

När Helmut Kohl i oktober 1982 valdes till Tysklands förbundskansler ansåg kritikerna att han var provinsiell och lite löjlig. Många spådde att hans tid på tronen skulle bli kort. I stället satt han i 16 år, längre än någon annan som innehaft samma post både före och efter honom, och han kom att prägla en hel generation. Redan före sin död hade han skrivits in i ett avgörande kapitel i historieböckerna om det tyska 1900-talsdramat – och i världshistorien.

Framför allt går Kohl till historien som ”enandets kansler” för sina insatser under den tyska återföreningen efter Berlinmurens fall i november 1989.

Utan Kohls fasta övertygelse om att Västtyskland och Östtyskland efter mer än 40 år av delning hörde ihop, ja, då hade dagens Tyskland kunnat se mycket annorlunda ut. I dag är det lätt att glömma bort att flera stormakter var skeptiska till att låta Tyskland, som startat två världskrig och orsakat massdöd och elände i Europa, få grönt ljus att återförenas och att det krävdes intensiva förhandlingar för att ro en överenskommelse i land.

Kohl utgick ifrån att chansen att få till en återförening bara skulle uppstå en gång, och att tiden var knapp. Han spelade korten rätt.

”Kohl förkroppsligade i utlandet inte längre den hatade tysken, utan den tillförlitlige tysken”, skriver tidningen Frankfurter Allgemeine Zeitungs utgivare Berthold Kohler i en kommentar till hans bortgång.

I bokslutet över återföreningen anser många att ”enandets kansler” underskattade utmaningarna i att låta de två tyska staterna växa samman. Den kommunistiska diktaturen och det ekonomiska sorgebarnet DDR gick över en natt samman med det demokratiska och marknadsliberala Västtyskland. Priset var högt, och processen gick inte alltid så smidigt som Kohl hoppats. Ändå fick han rätt. I dag är det otänkbart att föreställa sig ett delat Tyskland.

Helmut Kohl föddes år 1930, tre år före nazisternas maktövertagande, och upplevde andra världskriget som barn. Det kom att prägla hans senare övertygelse och stora politiska projekt, att skapa inte bara ett enat Tyskland utan också ett enat och integrerat Europa. Europavännen Kohl pläderade outtröttligt för nära samarbete mellan Frankrike och

Tyskland och accepterade den gemensamma valutan som en garant för fred och samarbete.

”Europagemenskapen och den tyska återföreningen är två sidor av samma mynt”, upprepade Helmut Kohl i sitt nyckelbudskap.

Hans betydelse för det Europa som senare vuxit fram är antagligen oöverskådlig.

Efter dödsbeskedet uttryckte EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker i en hyllning till Kohl att den tyske politikern ”utgjorde själva essensen av Europa”.

Även USA:s tidigare president George W Bush hyllade den forna kollegan:

– Han är den man som jag betraktar som en av de största politiska ledarna i efterkrigstidens Europa.

Samtidigt som hyllningskören till Kohl ekar påminner andra om den skandal som ledde fram till hans fall. Efter att Kohl förlorat 1998 års förbundsdagsval till Socialdemokraterna och Gerhard Schröder avgick han som förbundskansler, efter 16 år på posten. När det senare avslöjades att partiet under hans ledarskap tagit emot stora summor illegala partibidrag tvingades han lämna även posten som CDU:s ordförande, som han innehaft i mer än ett kvarts sekel. ”Spendenaffär” hör till en av de största politiska skandalerna i det moderna Tyskland.

Fallet var hårt och bittert, men det banade väg för en annan politisk talang och ett nytt kapitel i Tysklands historia: Angela Merkel. Hon hade redan i början av 1990-talet rekryterats till regeringen Kohl av förbundskanslern själv, som tidigt fått upp ögonen för den unga och kvicktänkta politikern från DDR. Hon blev hans skyddsling, hans elev och högra hand och fick smeknamnet ”Kohls flicka”. Efter att bidragsskandalen rullats upp utnyttjade Angela Merkel det tomrum som uppstått – och tog över efter läromästaren. Merkel har nu styrt Tyskland i tolv år. Lägger man ihop det med Kohls år vid makten har de tillsammans styrt Tyskland i snart ett kvarts sekel.

– Jag är personligen honom mycket tacksam, sade Merkel i sitt tal på fredagen.

Helmut Kohl må ha gått ur tiden, men hans gärning lever i allra högsta grad vidare.

Lina Lund

lina.lund@dn.se "

"Kohl utgick ifrån att chansen att få till en återförening bara skulle uppstå en gång, och att tiden var knapp.

Fakta. Ledde CDU i 25 år

Helmut Kohl föddes den 3 april 1930 i Ludwigshafen am Rhein.

Han var partiordförande för kristdemokratiska CDU mellan åren 1973 och 1998, efter att ha gått med i partiet 1948.

Kohl blev förbundskansler i Västtyskland 1982 efter att ha efterträtt socialdemokraten Helmut Schmidt. Hans borgerliga koalition med FDP fick förnyat förtroende 1983 och 1987.

Efter att Berlinmuren föll var Kohl ansvarig för återföreningspolitiken med Östtyskland, som ledde till det tyska enandet den 3 oktober 1990.

Kohl avgick som partiledare efter att CDU hade förlorat parlamentsvalen 1998.

TT "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Ryssland: IS-ledaren dödades i flygräd

Abu Bakr al-Bagdadi, allerhögste ledare för IS och ”kalif” i terrorrörelsens självutnämnda rike, ska ha dödats i en rysk flygräd mot Raqqa i nordöstra Syrien.

Uppgiften om ”kalifens” död kom från Rysslands försvarsdepartement på fredagen. Enligt depeschen ska al-Bagdadi ha dödats i ett anfall av ryska attackplan mot ett möte med IS-ledare i Raqqa den 28 maj.

Ett trettiotal personer ur terrornätverkets ledarkader ska ha dödats i attentatet. Uppemot 300 IS-krigare som skyddade ledarna ska också ha ”eliminerats”, heter det.

Den ryska försvarsmakten och dess underrättelseavdelning försöker nu få bekräftat att al-Bagdadi finns bland de döda.

Den 46-årige al-Bagdadi, vars rätta namn är Awwad Ibrahim Ali al-Badri, har ett pris på sitt huvud från USA:s regering. Upp till 25 miljoner dollar (nästan 220 miljoner kronor) får den som kan bidra till att IS-ledaren tas till fånga eller oskadliggörs.

”Den osynlige shejken”, som han kallas, har dödförklarats åtminstone ett halvdussin gånger sedan han utsågs till ledare för IS år 2010 och ”kalif” i juni 2013. I slutet av 2016 uppgav brittiska medier att IS-ledaren avlidit sedan han ätit mat som förgiftats. I januari detta år ska al-Bagdadi ha blivit svårt skadad i en flygräd i al-Baaj i norra Irak.

Senare i år har åtminstone två dödsbud gällande IS-ledaren publicerats i massmedierna.

Många bedömare av IS menar att al-Bagdadi blivit alltmer irrelevant i terrornätverkets arbete och att hans betydelse är enbart symbolisk. Den nya generationen IS-ledare verkar helt i det fördolda och offentliggör inte sina namn alls, som en säkerhetsåtgärd.

Erik Ohlsson

erik.ohlsson@dn.se "

"Fakta. Abu Bakr al-Bagdadi

Abu Bakr al-Bagdadi föddes 1971 i Samarra i Irak. Han anslöt sig först till Muslimska brödraskapet men tyckte att de var för menlösa. Efter USA:s Irakinvasion 2003 engagerade han sig i irakiska al-Qaida, som han bidrog till att utveckla till dagens terrorsekt IS.

al-Bagdadi har två fruar och sex barn. "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Inget hopp om fler överlevande efter brandkatastrofen

30 dödsoffer har hittats efter brandkatastrofen i London. Sammanlagt saknas 76 personer och hoppet att hitta överlevande inne i byggnaden är ute. Enligt uppgifter i brittiska medier kan branden ha startat i ett trasigt kylskåp

Fortfarande är det bara ett av brandens offer som namngivits och enligt polischefen Stuart Cundy är det inte säkert att alla döda kommer att kunna identifieras.

Det är ännu oklart vad som orsakade branden i 24-våningshuset i London strax efter midnatt natten till onsdagen. Enligt uppgifter från boende exploderade ett trasigt kylskåp i en lägenhet, rapporterar The Times och flera andra brittiska medier.

Inget brandlarm utlöstes och mannen som bodde i lägenheten ska ha knackat på sina grannars dörrar för att varna dem. Mannen tog sig ut ur huset. Han bor nu hos vänner, men kan enligt medieuppgifter inte prata om händelsen.

Premiärminister Theresa May har lovat att en oberoende utredning ska granska brandkatastrofen. Hon säger också att de som blivit hemlösa ska få hjälp att hitta nya lägenheter så nära sina gamla hem som möjligt. På fredagen besökte premiärministern ett sjukhus för skadade. Drottning Elizabeth och prins William besökte ett kriscenter där de träffade volontärer och boende i området.

Branden i Norra Kensington uppges vara den värsta i Storbritannien under modern tid. Orsaken till att den spreds så snabbt kan vara isoleringsmaterialet som användes vid en omfattande renovering av byggnaden för bara något år sedan.

74 skadade har förts till fem olika sjukhus i London. För minst tio personer är tillståndet kritiskt. Det har inte gått att fastställa identiteten på flera av de skadade och det finns många rapporter om oroliga anhöriga som inte får någon hjälp av myndigheterna.

På fredagseftermiddagen samlades demonstranter utanför Kensington Town Hall. Flera demonstranter, som inte är nöjda med regeringens agerande efter branden tog sig in i lokalen.

Mia Holmgren

mia.holmgren@dn.se "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Förtroendekris hotar Marine Le Pen

Den ökände antisemiten Jean-Marie Le Pen vill återta sin plats i styrelsen för Nationella fronten, det parti som han en gång var med och grundade. Beskedet kommer samtidigt som splittringen i det ultranationalistiska partiet tilltar och dess ledare Marine Le Pen hotas av en växande förtroendekris.

Paris.

I morgon hålls den andra omgången i parlamentsvalet i Frankrike – ett val som Marine Le Pens parti Nationella fronten tidigare hade stora förhoppningar om att gå framåt i. Men nu ser det i stället ut att bli ett praktfullt fiasko.

I den första valomgången, som hölls i söndags, fick partiet bara 13,2 procent av rösterna – en kraftig nedgång jämfört med presidentvalets första omgång, då Marine Le Pen fick 21,3 procent.

– Det låga valdeltagandet var negativt för vårt parti. Man måste ställa sig frågan om vårt valsystem fungerar, sade Marine Le Pen frustrerat när resultatet tickade in.

Vill det sig riktigt illa för Nationella fronten i morgon kan partiet få svårt att ens försvara de två mandat som det har i dag i nationalförsamlingen – i så fall ett historiskt fiasko, eftersom partiet tros ha siktat på omkring 45 platser. I stället är det Emmanuel Macrons nybildade parti La République en marche (LREM) som är på väg mot en storseger, vilket troligen kommer att ge presidenten stöd av en överväldigande majoritet.

En av de kandidater som nu slagits ut är Nationella frontens partisekreterare Nicolas Bay. Han har lett kampanjen de senaste veckorna, men lägger ändå skulden på Florian Philippot, som länge varit Marine Le Pens närmaste man:

– Jag är den förste att beklaga att vissa röster inom partiet ägnat sig åt splittring i stället för att fokusera på vår kampanj, sade Bay, med Philippot som tydlig adressat.

Florian Philippot ses som hjärnan bakom försöken att normalisera Nationella fronten sedan 2011, då Marine Le Pen tog över partiledarposten.

Det har framför allt skett genom en betoning av ekonomisk protektionism, krav på ett utträde ur EU och värnande av välfärdsstaten. För att säkra denna kurs lanserade Philippot nyligen sin egen rörelse ”Patrioterna”, något som dock inte uppskattats av traditionalisterna inom Nationella fronten.

De vill i stället tona ned kraven på ett utträde ur euron, och återvända till partiets gamla kärnfrågor, som invandringsstopp och mer eller mindre öppen hets mot muslimer, judar och andra minoriteter.

När partistyrelsen samlas i Nanterre på tisdag i nästa vecka kommer partiets mäktige patriark, 88-årige Jean-Marie Le Pen, att finnas med, enligt flera partikällor som tidningen Le Parisien talat med.

– Han kan inte bara stå bredvid och se på när hans livsverk går under, säger en av hans allierade till tidningen.

Jean-Marie Le Pen uteslöts ur Nationella fronten 2015, sedan han beskrivit nazistregimens gaskamrar under andra världskriget som ”en detalj”. Le Pen har dock tagit beslutet till domstol, och i november förra året slog en domare fast att titeln som hedersordförande i

Nationella fronten ger honom rätt att närvara vid partistyrelsens sammankomster.

– Om det blir nödvändigt för att upprätthålla domstolens beslut kan polis komma att tillkallas, säger Jean-Marie Le Pens advokat till Le Parisien.

Exakt vad den ökände antisemiten vill åstadkomma är oklart, men i bakgrunden finns sannolikt Marine Le Pens 27-åriga systerdotter, Marion Maréchal-Le Pen. Hon räknas till partiledningens hårdaste kritiker och tog nyligen timeout av ”personliga skäl”.

Få inom Nationella fronten tvivlar dock på att Marion Maréchal-Le Pen är beredd att ta över partiledarposten om mostern plötsligt skulle tvingas kasta in handduken.

Erik de la Reguera

erik@delareguera.se "

"Fakta.

Nationella fronten bildades 1972 av en rad högerextrema och mer eller mindre öppet fascistiska rörelser. Jean-Marie Le Pen blev dess förste partiledare och styrde partiet med järnhand fram till 2011, då dottern Marine Le Pen tog över.

De mest uppenbara rasistiska och antisemitiska förslagen har städats ut de senaste åren, och mer betoning har lagts på protektionism och värnande av välfärdsstaten – om än i första hand för franska medborgare. Men efter förlusten i presidentvalet har en del traditionalister inom partiet riktat kritik mot Marine Le Pen för kursändringen. "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Allt färre blottar sitt liv på en tvättlina mellan husen

Jorden runt. Det drar i ryggen där jag hänger ut genom fönstret med klädnyporna i ena handen och den tvättade skjortan i den andra. Att hänga sin tvätt utanför fönstret är en pittoresk detalj i ett Medelhavsland. Fast egentligen inte helt tillåten.

Vi är flera i mitt hus i Roms historiska centrum som ägnar oss åt denna halvkriminella syssla. Det är praktiskt och relativt lätt. Jag har två stycken tio meter långa tvättlinor som går från mitt köksfönster till grannens. Han har två likadana.

Silvio Berlusconi, en estet ut i fingerspetsarna, uppmanade i samband med ett G8-möte alla invånare i staden Genua att absolut inte hänga ut tvätt. Något som inte hörsammades särskilt väl, utan ledde till politisk protest.

I dag får man inte längre hänga sin tvätt över gatan. Den sista linan som finns på en gata i Trastevere används inte längre. Det har Roms skönhetsråd bestämt. Många bostadsrättsföreningar har också komplicerade regler för hur tvätt får hänga på balkonger, utmed husväggar och på gemensamma terrasser. Men jag och grannen Mario kan fortsätta med denna otillåtna verksamhet, eftersom vi har en stor innergård.

När jag flyttade in så störde linan mig. Mario, som då hade fru och två tonårssöner, tvättade varje dag. Redan vid sju på morgonen hängde han tvätt. Linans runda hjul gnisslade irriterande varje morgon utanför fönstret och väckte mig om jag bestämt mig för sovmorgon. I dag är

han änkling och barnen utflugna. Sommarmorgonen är tyst och full av fågelsång mitt inne i Rom.

Tvättlinan blottar ditt liv. Nu vet hela gården att jag har svarta kallingar och inte använder boxershorts. Och jag vet att tjejen ovanför mig har beige bh och trasiga lakan.

Vad som är mer pinsamt är att alla vet att jag använder ankelkorta strumpor. Italienska män som ska vara eleganta har knälånga strumpor – varmt och fruktansvärt obehagligt tycker jag. Men det fulaste som finns enligt latinska normer är om byxorna blottar några centimeter av ett hårigt ben. Däremot är det enormt chict att inte bära strumpor alls – om man är solbränd.

Tvätten som hängs ut tär på grannsämjan och är en källa till bråk, men inte på min gård. Lakanen fladdrar i solen och i den 30-gradiga värmen är all tvätt kruttorr inom en timme. Torktumlarna är få i den italienska huvudstaden.

Peter Loewe

loewe@tin.it DN s korrespondent "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Skilsmässan kan slå mot svenska bolag

På måndag börjar Brexit på allvar. Skilsmässoförhandlingarna mellan EU och Storbritannien inleds samtidigt som den politiska förvirringen är stor i London. Ett misslyckande kommer att få kostsamma följder – även för svenska företag.

Storbritannien är en av Sveriges viktigaste handelsparter och en vänskaplig skilsmässa från EU ligger därför i Sveriges intresse.

Hittills har pundets fall varit i fokus för svenska företag som handlar med Storbritannien. Men om förhandlingarna spricker kommer kostnader i form av tullar och, på sikt, skillnader i regler som fördyrar och försvårar handeln.

Fordonsindustrin får till exempel räkna med tioprocentiga tullar. Och för svensk-brittiska läkemedelsjätten Astra Zeneca är gemensamma regler i Europa av stor vikt.

Fjolårets folkomröstning ledde till en knapp seger för de som vill lämna EU – men väljarna gav inget besked om vilket Brexit de ville ha. Invandringen var dock en stor fråga och i vintras satte premiärminister Theresa May ned foten. Bara genom att lämna den inre marknaden kan landet kontrollera invandringen och bara genom att lämna tullunionen kan britterna själva förhandla om frihandel med länder utanför EU.

May gick in för ett så kallat hårt Brexit och ett frihandelsavtal med EU. Hon var dessutom beredd att spela hårt mot EU.

– Inget avtal är bättre än ett dåligt avtal, sade May när hon lade fast sina principer.

Så här går Brexit-förhandlingarna till

David Davis är Storbritanniens chefsförhandlare. Britternas position i förhandlingarna är än så länge oklar, särskilt efter Theresa Mays katastrofval.

19 JUNI

START

Startskottet går för förhandlingarna om Storbritanniens utträde ur EU.

Fransmannen **Michel Barnier** är EU:s chefsförhandlare. EU har hittills visat en enad front inför förhandlingarna.

MARS 2019

BREXIT

Slutdatum för förhandlingarna är satt till mars 2019. En förlängning kräver att alla parter är överens om det. Mycket talar för att EU inte vill det. Om parterna inte är överens står Storbritannien helt utan avtal med EU.

1 2 3

TRE VIKTIGA FRÅGOR

Tre viktiga frågor behöver lösas innan Storbritanniens relation till EU i framtiden kan börja diskuteras:

1. EU-medborgares rättigheter i Storbritannien och britters rättigheter i andra EU-länder.

2. Storbritanniens nota. EU har hävdat att Storbritannien ska betala upp till 100 miljarder euro för att lämna. Detta bestrider britterna med kraft.

3. Om huruvida Storbritannien även i framtiden ska lyda under EU-domstolen.

FRAMTIDEN

INGET AVTAL ALLS

Handeln mellan Storbritannien och EU kommer då att regleras av Världshandelsorganisationen, WTO. Det betyder att britterna exempelvis kommer att tvingas betala en tull på 10 procent för att importera bilar från EU, och 23 procent på skinka.

TULLUNION

Storbritannien går in i en tullunion med EU. Det innebär att de båda kan handla med varandra utan att betala några importtullar och att man har en gemensam tull mot länder utanför EU och Storbritannien. En tullunion hindrar Storbritannien från att sluta handelsavtal med andra länder och regioner.

EES-AVTAL

EES-avtal. Storbritannien ingår i ett upplägg liknande det som Norge, Liechtenstein och Island har med EU. Det innebär att tullfri handel råder men att man också måste följa EU:s lagar på den inre marknaden, precis som i dag. Som EES-land förlorar samtidigt Storbritannien inflytande över de lagar som stiftas i EU. EES-avtalet innebär också att länderna betalar en rejäl avgift till EU.

Foto: TT Grafik: MATS JERNDAHL

Denna linje ligger nu i ruiner. May och hennes parti förlorade sin majoritet i parlamentet i valet den 8 juni. Nu vet ingen vad britterna vill ha – inte ens de själva. May är försvagad och regeringen är delad.

En som vill ändra prioriteringarna, och vars ställning snarast har stärkts, är finansminister Philip Hammond.

– Min bestämda uppfattning är att vi ska prioritera jobben, den ekonomiska tillväxten och välståndet när vi går in i dessa förhandlingar, sade han i Bryssel på fredagen.

EU:s övriga 27 medlemsstater är eniga och har gett ett tydligt mandat till kommissionen: först skilsmässoförhandlingar, därefter diskussioner om ett frihandelsavtal. Britterna vill att båda förhandlingarna förs samtidigt, men de lär bli tvungna att ge upp den tanken.

Skilsmässoförhandlingarna rör pengar, människor och gränsen mellan Irland och Nordirland.

EU kräver att Storbritannien hedrar alla de finansiella förpliktelser som de gått med på – även långsiktiga fleråriga program. Det handlar om enorma summor; mellan 60 och 100 miljarder euro (585–975 miljarder kronor) har nämnts.

Officiellt säger britterna att de inte är bundna att betala alls. Inofficiellt medger de att de nog måste betala något men att EU kan glömma de högsta summorna som nämnts.

Vilka rättigheter ska EU-medborgare som bor i Storbritannien och britter som bor i andra EU-länder ha? Det handlar om mer än fyra miljoner människor, många med familjer. Båda parter har sagt att de vill ha en snabb lösning, men detaljerna är svåra. Ska en EU-medborgare i Storbritannien kunna gå till EU:s domstol om hen anser sig diskriminerad? Hur går det ihop med att britterna inte längre accepterar domstolens beslut?

Sedan fredsavtalet i Nordirland för 20 år sedan är gränsen mellan provinsen och Irland bara ett streck på kartan. Men när Storbritannien lämnar EU blir den EU:s yttre gräns. Och är det något som förenar Nordirlands bråkande politiker så är det att gränsen inte får bli stängd igen.

När ”tillräckliga framsteg” har gjorts på dessa områden, är EU berett att diskutera ett frihandelsavtal. Men det ”skräddarsydda” avtal som May har talat om tror få kan bli klart på den korta tid som står till buds.

Efter valet har dock de första tecknen synts på att även de styrande Konservativa lutar åt ett betydligt mjukare Brexit – i varje fall som en övergångslösning. Det nämns till och med en ”Norgelösning”, något som var helt uteslutet före valet.

En sådan lösning innebär att landet blir kvar i den inre marknaden och måste acceptera fri rörlighet för människor, EU-domstolens beslut och även betala till olika projekt. Det är nog väl svårsmält för May.

Tidtabellen är pressad – förhandlingarna måste vara klara senast under hösten nästa år. Brittiska diplomater har ett gott rykte i Bryssel. De anses vara mästare i att hitta kompromisser. Denna egenskap kommer att prövas hårdare än någonsin tidigare.

Dan Lucas

dan.lucas@dn.se

"Fakta. Förhandlingsstarten den 19 juni

11.00. EU-kommissionens chefsförhandlare, Michel Barnier och brittiske Brexitministern David Davis öppnar förhandlingarna.

14–16.30. Arbetsgrupperna möts.

16.30. De ansvariga för koordination av grupperna möts.

17.30. Första dagen avslutas. "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Stukade britter går match mot samspelt EU

Analys. Ett kraftigt försvagat Storbritannien går in i förhandlingarna om skilsmässan från EU. Ö-riket ser alltmer ut som det EU landet ville lämna: splittrat, på ekonomisk nedgång och utan färdriktning.

Vi klarar oss mycket bättre själva än som en del av EU:s penningslukande regeltunga byråkrati, var budskapet från Brexitanhängarna när britterna folkomröstade om landets framtid i EU för snart ett år sedan. Makten över landets lagar skulle tas tillbaka och egna frihandelsavtal med resten av världen överglänsa EU-medlemskapet. Så skulle de ju också slippa den förhatliga årliga avgiften som går in i EU-budgeten.

Dessa röster har längs vägen försvagats väsentligt. Löftet om att avgiften till EU skulle gå rakt in i Storbritanniens sjukvårdssystem drogs tillbaka omedelbart efter folkomröstningen. Och efter Theresa Mays misslyckade val ser de hårdföra Brexitanhängarna allt svagare ut. Mer och mer av debatten handlar nu om vikten av att behålla en nära relation med EU.

I bakgrunden lurar ekonomisk oro. Inte nog med att Storbritannien nyligen förlorade mot Frankrike i fotboll. Ett försvagat pund har också bidragit till att Frankrike har tagit över platsen som världens femte största ekonomi från Storbritannien. Britterna får betala alltmer för importerade varor, och en stigande inflation, 2,9 procent, har lett till sjunkande reallöner. Det pressar efterfrågan och i sin tur BNP-tillväxten som nu är på väg att växla ned. Att revisionsbyrån Ernst & Youngs senaste enkät över olika länders attraktivitet visar att allt fler ser med minskad aptit på Storbritannien de kommande tre åren bådar inte gott. Skulle Storbritannien gå mot en skilsmässa där banden till EU klipps helt lär deras intresse bli lika avslaget som brittiskt öl.

Theresa Mays upprepade fras om att inget avtal är bättre än ett dåligt ifrågasätts av allt fler. May måste med sin försvagade position söka samförstånd över partigränserna, tycker alltifrån tunga konservativa politiker till det skotska nationalistpartiets ledare Nicola Sturgeon.

Samtidigt blåser det för första gången på länge medvind i EU. I nästan alla medlemsländer, inklusive Storbritannien, har stödet för unionen ökat på senare tid, enligt en mätning från Pew Research. EU har hittills framstått som ett under av enighet inför förhandlingarna om Brexit jämfört med Storbritannien. Till skillnad från den brittiska ekonomin är dessutom EU-ländernas tillväxt på väg uppåt.

Röster inom Mays regering höjs nu för ett nära samarbete med EU i framtiden. Finansminister Philip Hammond trycker på om att Storbritannien måste få ett avtal som gynnar näringslivet och får medhåll från flera andra ministrar. Även EU har intresse av att behålla en nära relation med Storbritannien, som är en viktig handelspartner. Å andra sidan vill inte EU sluta ett avtal där Storbritannien får alla godbitar med EU, utan några åtaganden. Då kanske flera medlemsländer lockas att följa Storbritannien i fotspåren.

Lite talar för att Storbritannien framöver kommer att ingå i EU:s gemensamma marknad fullt ut. Där ingår förutom fri rölighet av varor, tjänster och kapital även människor. Minskad invandring var en av de frågor som lockade många att rösta för Brexit.

En möjlighet är att ingå i en tullunion där handeln med varor sker utan några hinder. Då hindras dock Storbritannien från att på egen hand sluta frihandelsavtal med and-ra länder. Det går tvärtemot löftet att ”ta tillbaka kontrollen”.

Men innan relationen med EU bestäms måste parterna lösa komplicerade frågor som EU-medborgares rättigheter i Storbritannien och britters rättigheter i EU. Lägg till det den infekterade frågan om britternas nota för att lämna unionen. Drar dessa frågor ut på tiden riskerar Storbritannien att stå utan avtal med EU i mars 2019, vare sig man vill det eller inte.

Marianne Björklund

marianne.bjorklund@dn.se "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Ministern välkomnar Greklands-uppgörelse

Finansminister Magdalena Andersson välkomnar torsdagskvällens uppgörelse om Grekland, då euroområdets finansministrar beslutade om en utbetalning av 8,5 miljarder euro ur det tredje räddningspaketet. Därmed klarar Grekland de stora avbetalningar på skulden som ska göras i juli och undgår det kaos som uppstod sommaren 2015 då landet var nära att gå i konkurs, kapitalkontroller infördes och köerna till bankomater ringlade långa.

– Det här är väldigt positivt och gör att Grekland står för sommar och bad, inte för kris med kontantbrist och oro, säger Andersson.

Hon räknar nu med att landet går in i ett stabilare läge och att risken för en ny oroshärd är avvärjd åtminstone fram tills sommaren 2018.

– Det här är bra inte bara för dem som planerar semester i Grekland, utan också för svensk ekonomi.

Svensk ekonomi har visserligen inte särskilt nära band till Grekland. Men oro där påverkar euroområdet, som hör till Sveriges största handelspartner.

Därmed kan även Sverige smittas när Grekland skakar, konstaterar Andersson.

Marianne Björklund

marianne.bjorklund@dn.se "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Starka finanser tål budgetstrid

Analys. De offentliga finanserna är inte i direkt fara, trots budgetbråket mellan regeringen och allianspartierna. Överskottet blir närmare 1 procent av BNP, enligt en ny prognos från Ekonomistyrningsverket.

Ekonomiskt är utgångsläget starkt inför den budget som regeringen ska lägga fram i september. Sverige är i högkonjunktur, även om BNP-tillväxten gradvis dämpas. Sysselsättningen fortsätter uppåt, även om bristen på arbetskraft gör sig allt tydligare påmind.

Utifrån den bedömningen gör Ekonomistyrningsverket, ESV, en gynnsam prognos beträffande de offentliga finanserna.

Det offentliga överskottet väntas bli 0,9 procent av BNP i år och 0,8 procent under nästa år. I absoluta tal rör det sig om 43 respektive 36 miljarder kronor.

Det är visserligen mindre än målet på 1,0 procents överskott, i genomsnitt över en konjunkturcykel. Men detta mål är i praktiken ställt åt sidan, eftersom regeringen och den borgerliga alliansen har enats om det från 2019 ska räcka med ett överskott på 0,33 procent av BNP.

Därför finns inte omedelbara bekymmer, även om skatteintäkterna väntas öka något långsammare i år jämfört med tidigare. Men detta uppvägs av att utgifterna också stiger relativt måttligt.

ESV räknar med fortsatt höga utgifter för migration och integration av nyanlända. Utgifterna för sjukskrivningar och arbetslöshet väntas sjunka, medan assistansersättningen kostar mer. Även försvarsutgifterna ökar.

Men prognosen grundar sig på redan fattade beslut och tar inte hänsyn till vad som därutöver kan komma.

En del är redan känt, såsom att regeringen vill öka utgifterna för hälso- och sjukvård med närmare tre miljarder kronor efter en överenskommelse med Vänsterpartiet. Mer är att vänta längre fram.

Regeringen vill också höja flera skatter. Men där har man tvingats till reträtt, först i fråga om en bankskatt och sedan en kraftigt höjd resolutionsavgift för bankerna.

Nu har den politiska konflikt som har pågått en längre tid om regeringens skattehöjningar dessutom ställts på sin spets. Striden gäller att fler än tidigare ska betala statlig inkomstskatt, att det ska införas en ny flygskatt och att skattereglerna skärps för fåmansbolag.

Det rör det sig om tillkommande skatteintäkter som beräknas till närmare sex miljarder kronor.

Dessa pengar vill regeringen använda i nästa budget. Samtidigt är det begripligt att allianspartierna, som anser att skattehöjningarna är skadliga, går emot.

Riksdagens beslutsordning kring budgetfrågor är dock sådan att regeringen vinner, så länge den inte möts av något samlat motförslag från oppositionen. Avsikten med reglerna är att även en minoritetsregering ska kunna föra en sammanhängande ekonomisk politik.

Allianspartiernas hot om att rikta misstroendeförklaring – för att därmed tvinga regeringen att ta tillbaka skattehöjningarna – betyder att denna fungerande ordning sätts på spel.

De offentliga finanserna är för tillfället starka nog att klara detta. Men ramverket som ska skydda de offentliga finanserna tar ändå skada.

Detta kan orsaka problem längre fram, oavsett vem som då regerar.

Johan Schück

johan.schuck@dn.se "

"Fakta. ESV:s prognos
2017 2018
BNP-ökning, procent: 2,8 1,9
Arbetslöshet, procent: 6,6 6,5
Offentligt överskott, procent av BNP: 0,9 0,8
miljarder kronor: 43 36
Statsskuld, procent av BNP: 27,3 25,5 "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Priset en hake för VW:s försök till premiumbil

Hannover. Arteon heter Volkswagens senaste finbilsförsök. Stor, snygg, bekväm och smart ska den locka kunder som annars sneglar på de etablerade tyska finbilarna.

Rent formellt är den en efterträdare till Passat CC. Men denna Gran turismobil (långfärdsbil) visar viljan hos VW att etablera bilmärket på en högre nivå. Egentligen finns VW redan där med den stora suven Touareg som jag utan problem bygger på nätet till en prislapp på över 845 000 kronor.

Med Arteon görs ett försiktigare försök. På plats bakom ratten är det en välbekant interiör för VW-förare. Instrumenteringen är projicerad och ger ett platt intryck. Jag saknar djupet i en traditionell instrumentering, men tröstar mig med den analoga klockan mitt i instrumentbrädan. Provbilarna är utrustade med den nio tum stora bildskärmen (annars åtta tum).

Det är lätt att trivas i Arteon. Den är rymlig. Det långa axelavståndet på 2,84 meter gör att det är gott om benutrymme för de som tar plats i det något bakåtlutade baksätet. Bagageutrymmet är också stort och har genomlastningslucka. Synd att VW valt 60/40 delning för baksätets ryggstöd i stället för 40/20/40.

Vi får prova två tvålitersmotorer: bensinaren med 280 respektive dieseln med 240 hästkrafter. Senare kommer också en 190-hästars

diesel; samtliga med fyrhjulsdrift (Haldex) och sjustegad dubbelkopplingsväxellåda (DSG).

Vi kör längs landsvägar, genom byar och på Autobahn och charmas av Arteon för att den på tysk asfalt, med tillvalet 20-tumshjul ändå är så tyst och bekväm och samtidigt smidig att hantera.

Vi kör med adaptivt chassi (standard i högsta utrustningsnivån GTR) som anpassar sig efter vilket av de fem körprogrammen: Eco, Komfort, Normal, Sport eller Individuell som väljs. Utöver fjädring/stötdämpning anpassas den progressiva styrningen, växlingspunkter och gasrespons.

Skulle bara köregenskaper avgöra väljer jag bensinaren för dess kvickare respons och ljudupplevelse vid kraftig acceleration. Men förnuftet säger diesel för den tunga bilen.

VW är noga med att understryka hur praktisk långfärdsbilen är. Men i dag måste också nya modeller bjuda på ny teknik för att locka. Den smarta adaptiva farthållaren tar hjälp av radar, kamera samt information från navigationen och anpassar farten därefter. Fast ibland missar den, upptäcker vi.

Nödsystemet av generation två känner av om föraren inte är aktiv och styr in och stannar vid vägkanten. Det aktiva strålkastarsystemet kan lysa upp kurvorna redan en sekund innan man hunnit dit.

Arteon ska, enligt VW, klara toppbetyget fem stjärnor i Euro-Ncap:s krock- och säkerhetstest.

Nu till det svåraste: priserna som börjar på nästan 400 000 för 190-hästars dieseln. Är kunderna redo för dessa på samma sätt som för Touareg? Passat CC sålde i ungefär 1 100 bilar per år i Sverige. Det tror jag inte Arteon når upp till.

Jacques Wallner

jacques.wallner@dn.se "

"Fakta. Volkswagen Arteon 2.0 TDI 240 GTS

Miljö
Koldioxidutsläpp: 152 gram/km.
Dieselförbrukning: 5,9 liter/100 km
Miljöförmåner: Nej.
Teknik
Motor: Fyra cylindrar, två liter, turbo, 240 hk vid 4 000 varv/min, 500 Nm vid 1 750-2 500 varv/min.
Drivning: Fyrhjulsdrift.
Växellåda: automat, dubbelkoppling med sju växlar.
Ekonomi
Pris: 434 900 kronor.
Årlig fordonsskatt: 2 991 kronor.
Servicekostnad 3 år/6 000 mil: Uppgift saknas.
Driftskostnad 2 000 mil/år: 15 576 kronor.
Garantier: Nybil 2 år (förlängd nybilsgaranti upp till ytterligare 3 år/15 000 mil erbjuds som tillval), lack 3 år, rost 12 år, vagnskada 3 år, assistans förnyas vid varje service.
Prestanda
Acceleration 0–100 km/tim: 6,5 sekunder.
Toppfart: 245 km/tim.
Mått/vikt
Längd/bredd/höjd: 486, 187, 145 centimeter.
Bagagevolym: 563–1 557 liter.

Tjänstevikt: 1 828 kilo.
Maximal dragvikt: 2 200 kilo (med endast B-körkort 1 140 kilo).
Betyg del för del
Ekonomi 2
Miljöegenskaper 3
Utseende/image 4
Säkerhet 5
Komfort 4
Utrymme/last 4
Köregenskaper 4
Totalbetyg
26 av 35
Plus:
snygg
goda köregenskaper
rymlig
Minus:
dyr
saknar alternativ till bensin/diesel
saknar finbilsimage "

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

Lastbilars luftmotstånd ska minska med ny design

Göteborg. Det stiliga, mycket aerodynamiska ekipaget bestående av dragbil och trailer står framkört. Hytten har en lackering med namnet ”Iced Mercury” – fruset kvicksilver. Trailern är sidoklädd för minsta luftmotstånd och smalare allra längst bak (avfasad).

Men – det är ändå ingen bra dag. Tillsammans med instruktionsföraren Pether Gutenius konstaterar jag att det både regnar och blåser. Två faktorer som driver upp bränsleförbrukningen.
Det är ett typiskt kontinentaleuropeiskt ekipage med tvåaxlig dragbil och treaxlig trailer.
Väl på plats i den stora förarhytten måste jag ta ställning till om jag vill växla själv eller köra med automatiska växlingar. Låt mig säga så här… i dagens modernaste lastbilar är det svårt som förare att köra bättre än vad exempelvis I-shift dual clutch (så heter dubbelkopplingslådan) gör. Alltså får det bli automat. Vidare får jag på växelspaken välja om bränsleekonomi eller prestanda ska prioriteras. Till att börja med får det bli ekonomin som styr.
Före start väljer lastbilen själv vilken växel som är lämpligast beroende på vikt och om man står plant eller i backe.
Vi rullar i väg och kommer med tiden att ta oss genom ett otal cirkulationsplatser där det ibland är så trångt att ekipaget precis går att få igenom. I branta uppförsbackar kommer prestandaläget till pass. Växellådan smattrar i växlarna i ett obrutet kraftflöde. Fördelen med dubbelkopplingstekniken är det jämna kraftflödet. Jämfört med en

manuellt växlad bil där kraftflödet avbryts när kopplingen trycks ned för att lägga i nästa växel.
För att till fullo nyttja den nya tekniken kan också den smarta farthållaren användas som både vet hur vägen ser ut framöver, exempelvis när det går upp- och utför, och kan hålla koll på framförvarande fordon samt anpassar körningen till detta. Här ska inte ödslas bränsle i onödan.
På motorväg i marschfarten 80 km/tim snurrar den stora dieselmotorn runt med drygt 1 000 varv/min.
Jag funderar på vad aerodynamiska inslag på lastbil och trailer gör för bränsleförbrukningen och får med tiden svar från de tre största märkena:
Volvo: Det blir cirka 2–3 procent. Om man sedan lägger till en kort boat-tail (vindavledare längst bak, DN:s anm) kan det bli ytterligare 1–2 procent bränsle.
Scania: Sidokjolar på en semitrailer ger en bränslebesparing på 2–3 procent för ett 40-tonsekipage. En 500 mm lång boat-tail ger ytterligare drygt 2 procent. Om man täcker in delar av undersidan på trailern kan man sänka förbrukningen med cirka 1–2 procent.
Mercedes-Benz: Vi bedömer det till 6–7 procent.
Ett problem med vindavledare längst bak är att fordonslängden är reglerad och inte får överskridas. Ett annat är att inklädda trailrar betyder ytterligare vikt/minskad lastvikt.
– Extra vikt med sidokjolar, avfasning bak och aerodynamik under trailern ligger uppskattningsvis på cirka 500 kilo, svarar Glenn Torkelsson, försäljningschef hos Specialkarosser.
Tappar man någon pallplats bak på grund av avfasningen?
– Man tappar ingen pallplats, men däremot lite volym.
Finns det någon marknad för aerodynamiska trailers?
– I dag byggs det fortfarande ”fyrkantigt”, men i framtiden kan vi säkert förvänta oss en marknad. Det gäller då framför allt fjärrtrafik.
Där kan bränslebesparingen säkert överväga volymtapp och en något högre investering i trailern, avslutar han.
Hur gick det med min egen körning då?
Jag hade önskat komma under tre liter per mil – men hamnade strax över.
Jacques Wallner
jacques.wallner@dn.se "

"Fakta. Aerodynamik
Det är läran om hur luften uppför sig i rörelse och hur luften verkar på föremål som befinner sig i rörelse.
Fordon i rörelse möter motståndet från luften. I högre farter ökar luftmotståndet.
Priset fordonsägaren betalar för luftmotståndet är en högre bränsleförbrukning.

Fakta. Volvo FH 500
Motor: sex cylindrar, 12,8 liter, 500 hk vid 1 400–1 800 varv/min, 2 500 Nm vid 1 000–1 400 varv/min.
Växellåda: automatiserad växellåda av dubbelkopplingstyp med 12 växlar.
Drivning: Bakhjulsdrift.
Hytt: Globetrotter XL Cab.
Fjädring: Luft.
Bränsletankar: Diesel 405 liter, adblue 64 liter.
Längd, bredd, höjd: 585, 254, 392 centimeter.
Tjänstevikt: 7 690 kilo.
Semitrailer: Treaxlig.
Fordonstågets längd: 16,5 meter.
Fordonstågets vikt: 40 ton."

DN LÖRDAG 17 JUNI 2017

"Aleksej Navalnyj – en rysk Messias i jeans som utmanar Putin

Nästa år väljer Ryssland president. Många tar för givet att det blir Vladimir Putin – men han har en utmanare. En person som vägrar följa spelets regler. Han heter Aleksej Navalnyj, och han har segervittring.

Det är svårt att inte bli charmad av Aleksej Navalnyj. Vilket inte främst beror på Navalnyj själv, utan på dem som stöder honom.

Utanför ett grådaskigt tegelhus på en gata döpt efter den bortglömda bolsjeviken Gavriil Lejteizen har ett tjugotal unga killar samlats kring en parkbänk. De har jeans och vita t-tröjor på sig med texten ”Navalnyj 2018”.

Majmorgonen är kylig, folk huttrar lite. I dag ska den ryska oppositionens fixstjärna Aleksej Navalnyj öppna ett kontor här i Tula, en rysk stad 180 kilometer söder om Moskva.

Alla som står och väntar förenas av två egenskaper: De är unga och ivriga. Klockan nio en lördag morgon står de och väntar för att möta den person som de uppriktigt tror ska bli Rysslands nästa president. Det är högtidligt och lite nervöst.

– Navalnyj gör något nytt. Han beter sig inte som alla de andra. Han har varit otroligt påhittig i sitt sätt att tvinga makthavarna att lyssna på honom, säger 21-årige Michail Antsiforov som studerar statskunskap vid Tula universitet.

– Mina föräldrar säger att det är mitt val att gå med i Navalnyjs kampanj. De tar inte ställning – de säger att jag har rätt att bestämma vad jag gör med mitt liv. Jag väljer att gå med. Det är jag som ska bo i det här landet, säger den 16-åriga gymnasieeleven Alexander Sanegin.

Formellt kan Navalnyj inte ställa upp i presidentvalet nästa år. År 2013 dömdes han för förskingring, en uppenbart fabricerad dom som Europadomstolen i Strasbourg har ogiltigförklarat. Men valmyndigheterna vägrar fortsättningsvis att registrera Navalnyj som kandidat på grund av domen. Han förekommer dem genom att resa kors och tvärs över hela Ryssland, öppna valkontor och bygga upp ett riksomfattande nätverk. I höst ska hans över 80 000 volontärer samla in över en miljon namnunderskrifter som behövs för att han ska kunna registrera sig som kandidat i valet.

I själva verket behövs bara 300 000 underskrifter. Men Navalnyj har beslutat sig för att lämna in en miljon. Kreml ska få en knäpp på näsan.

Navalnyj kan något som makthavarna i Kreml aldrig har förstått. Det kallas gräsrotsarbete. Målet är att skapa ett så starkt stöd på gräsrotsnivå att makthavarna inte längre vågar utesluta honom.

I måndags ledde Navalnyj en demonstration mot korruption i Moskva utan att ens vara där själv. Han blev gripen av polisen så fort han lämnade sin bostad – men tusentals människor slöt ändå upp på Tverskajagatan i centrala Moskva för att protestera mot att ryska makthavare systematiskt stjäl av statens tillgångar. Demonstrationer pågick i ett trettiotal städer. Minst 750 demonstranter arresterades i Moskva, i Putins hemstad Sankt Petersburg över 900.

Tula är en klassisk rysk provinshuvudstad, som tagen ur en novell av Ivan Bunin. Den är känd för sin vapenfabrik, sina samovarer och sina

prajniki, ett slags mjuka, runda och lite kryddiga kakor. Ett femtontal kilometer söder om staden ligger Tolstojs gods Jasnaja Poljana där han skrev sin klassiker ”Krig och fred”. Vapenfabriken som var en gigantisk arbetsgivare under sovjettiden grundades redan av Peter den store i början av 1700-talet.

Men ungdomarna som står här utanför det småsjaskiga tegelhuset är inte intresserade av att jobba på en vapenfabrik. De vill leva i ett annat sorts Ryssland. Liksom Alexander Sanegin är många av dem fortfarande skolelever och Vladimir Putin var president i Ryssland redan när de föddes. Det är en generation som enligt min erfarenhet har växt upp i tron att Sovjet-
unionen hade många goda sidor, Stalin var en skicklig manager och Putin är den enda som kan garantera stabiliteten i Ryssland. Flera gamla sovjetdissidenter som jag har träffat kallar den här generationen en ny sovjetgeneration.

Sovjetdissidenterna hade fel. Även makthavarna var helt oförberedda den 26 mars då tiotusentals ungdomar över hela Ryssland för första gången i år gick ut på gatorna för att protestera mot korruptionen. Polisen som ställdes inför omyndiga skolelever var handfallen. Somliga demonstranter relegerades från skolan. Andra fick tvärtom stöd och ryggdunkningar av sina lärare och föräldrar.

De flesta som står här i Tula och väntar har anmält sig som volontärer via *vkontakte*, den ryska motsvarigheten till Facebook.

– Intresset är enormt, just nu har vi 643 frivilliga. Ingen annan i Ryssland för valkampanj på det här sättet. Det är helt klart att presidentvalet 2018 står mellan två personer: Navalnyj eller Putin, säger Dmitrij Nikolajev som är stabschef i Tula och den enda i gänget som får lön för sitt arbete.

Han är 24 år och har tidigare arbetat som försäljningschef, en lite satt och fryntlig person i rufsig stekarfrisyr och välstruken vit skjorta.

Då och då spanar Nikolajev oroligt mot vägen och låter blicken glida över den växande folksamlingen utanför trappan till Navalnyjs kontor.

Bara inga provokatörer förstör alltihop. Bara inte brandmyndigheterna plötsligt anländer och meddelar att byggnaden måste utrymmas.

Den sortens problem råkar Navalnyjs presidentvalskampanj ständigt ut för i Ryssland. Själv fick jag adressen till mötesplatsen bara någon timme innan mötet.

Aleksej Navalnyj är ingen ny profil i Ryssland. Det är sjutton år sedan han inledde sin politiska bana med att bli medlem i det socialliberala partiet Jabloko. Därifrån blev han utkastad några år senare eftersom partiet inte kunde tolerera hans nationalistiska åsikter.

Navalnyj gjorde videor där han propagerade för rätten att bära handeldvapen eftersom varje rysk medborgare har rätt att avlägsna ”kackerlackor” ur sitt hus. Kackerlackorna betydde arbetskraftsinvandrare från Centralasien och Kaukasien. Han deltog i nationalistdemonstrationen Ryska marschen, höll tal på scenen och skanderade ”Ära till Ryssland” med knuten näve.

Men det var inte som nationalist han gjorde sig känd – utan som en outtröttlig blåslampa i makthavarnas korrumperade ändalykt. Navalnyj började med att köpa aktier i stora statliga företag och sedan kräva ut information av dem i egenskap av aktieägare, uppgifter som han sedan lade ut på nätet. Han fortsatte med att leta fram information om höga tjänstemän, ministrar och parlamentariker om deras fastigheter utomlands, deras barn som studerade på dyra universitet och deras hemliga tillgångar i skatteparadis.

Putins Ryssland styrs som en gigantisk blandning av stat och företag där det säkraste sättet att bli rik är att hitta en *kormusjka*. Det är ett av Navalnyjs favoritord och betyder en position där man lätt kan bli rik genom att ta mutor. Det populäraste är en statlig tjänst där man är ansvarig för upphandling av olika slag och ständigt kan begära en rundlig dusör under bordet för varje avtal man skriver under med till exempel ett byggföretag. Metoden kallas *otkat* – ett annat av Navalnyjs favoritord.

I våras avslöjade Navalnyj att premiärminister Dmitrij Medvedev genom ett intrikat system har tillgång till flera miljonfastigheter i Ryssland. Hans video om Medvedevs lyxbostäder har vid det här laget setts över 22 miljoner gånger på nätet.

Den ryska oligarken och miljardären Alisjer Usmanov blev så ursinnig på Navalnyjs anklagelser mot honom att han spelade in en egen videofilm där han kallar Navalnyj en fluga som försöker slåss mot en elefant. Att oligarker över huvud taget deltar i samhällsdebatten förekommer så gott som aldrig i Ryssland. Usmanov har blivit grundligt förlöjligad på grund av videon, där han agerar närmast som en sårad maffiaboss.

Systemet har försökt tysta ned Navalnyj på flera sätt. År 2013 dömdes han för förskingring, en dom som Europadomstolen för mänskliga rättigheter upphävde i fjol. I våras kastade en nationalistaktivist grönfärg i ansiktet på Navalnyj. Det var inte första gången – men den här gången skadades hans ena öga allvarligt, av allt att döma permanent.

Folksamlingen utanför den nya staben i Tula blir allt tätare. Nästan alla är killar. Artiga, väluppfostrade unga män vars hela väsen skvallrar om att de har vuxit upp i en medelklassfamilj och studerar på högskola.

En bit från trappan står en ensam kvinna, Jevgenija Borisova. Hon tänder en cigarett.

– Jag har egentligen inte råd att komma hit, säger hon. Det är lördag, min bästa arbetsdag då jag i bästa fall drar in förtjänst för resten av veckan. Men jag kunde inte missa Navalnyj.

Jevgenija är 25 år gammal och sömmerska. I motsats till de andra jag träffar saknar hon akademisk utbildning. Hon säsongsarbetar inom en bransch som hon inte vill avslöja – hon jobbar nämligen olagligt.

– Jag vägrar betala skatt. Varför ska jag betala skatt åt makthavare som bara stoppar pengarna i egen ficka? Medvedev älskar att flasha med sina Iphones och alla sina dyra elektroniska prylar. Själv bor jag i ett rum på nio kvadratmeter tillsammans med min man och vårt lilla barn. En gammal *kommunalka* (gemensam lägenhet från sovjettiden) som saknar varmvatten. Vi har inte råd att flytta.

Hon drar ett bloss på cigaretten.

– Putin har åtminstone vett att dölja hur rik han är. Det gör inte Medvedev. Han gör mig rasande. När jag såg Navalnyjs video om honom och alla de andra videofilmerna som han lägger ut förstod jag hur det hela hänger ihop och varför våra makthavare har så mycket pengar. Navalnyj förklarar allt så man förstår. Han kan uttrycka sig enkelt.

Plötsligt börjar folk ropa och jubla. Där kommer han släntrande – lång, stilig och självsäker, klädd i jeans och blårandig skjorta. Aleksej Navalnyj.

– Hej på er! Har ni sett några motorcykelknuttar i närheten? Inga poliser, inga provokatörer! Fint, då kör vi alldeles strax, ropar han och banar sin väg igenom folkmassan in på kontoret.

Tio minuter senare är vi alla inklämda i det trånga kontor som är Navalnyjs nyöppnade stab i Tula. Själva mötet skulle egentligen ha hållits i en annan, större lokal. Men samma morgon ringde hyresvärden och talade om att han tyvärr var tvungen att bryta avtalet – den tjugoåttonde
hyresvärden i Tula som valde att dra sig ur efter att ha fått påhälsning av säkerhetstjänsten FSB.

Navalnyj, som har ställt sig längst fram på en liten piedestal, slår omedelbart mynt av det skedda.

– Kom närmare mina vänner så hör ni bättre! Här är lite trångt, jag ber om ursäkt. Tula har i dag slagit rekordet från Tambov. Där fick vi nej av 17 hyresvärdar, här blev det 28! Makten tror att den löser problemet med korruption genom att vägra hyra ut lokaler. Har de lyckats?

– NEJ! ropar alla närvarande i kör.

Det är inget argt nej. Folk i den här lokalen stöder Navalnyj eftersom de gillar hans budskap – kampen mot korruption – men stämningen är inte rasande eller upprörd. Den är närmast festlig. De hundratals unga ansikten som vänds mot Navalnyj och skrattar åt alla hans skämt, skickligt inströdda i det spontana tal han håller till dem utan papper, är inte förbannade. De är skinande lyckliga, så uppriktigt glada att det är svårt att inte ryckas med.

Jag förstår varför de är lyckliga. De känner hopp.

Navalnyj har ett kapital som ingen annan rysk politiker, minst av allt Putin, har just nu: Han får folk att tro att förändring är möjligt.

Längst fram i första ledet står sömmerskan Jevgenija Borisova och tittar oavvänt upp på Navalnyj. Hon formligen suger i sig varje ord han säger.

– Nyligen sade utbildningsministern att skolelever inte ska gå på demonstrationer. Skolelever förstår nämligen inte vad korruption betyder! Makthavarna betraktar oss alla som skolelever, oförnuftiga barn som man kan dra vid näsan hur man vill. Men vi förstår ju alla mycket väl varför er guvernör är så orolig över vårt möte och försöker stoppa det på alla tänkbara sätt. Han har nämligen en bostad i centrala Moskva som kostar 700 miljoner rubel (cirka 107 miljoner kronor). Ni är alla volontärer inte sant?

– JAA! ropar publiken ivrigt.

– Vi är inte guvernörens tjänare, inte sant?

– NEJ!

– Det är han som är vår tjänare! Han får sin lön av oss.

I över en halvtimme talar Navalnyj utan manus. Med jämna mellanrum ställer han frågor och låter publiken svara. Skickligt bygger han en personlig relation till alla som lyssnar genom att titta folk i ögonen, kasta in ett skämt. Han använder sig gärna av vissa stående uttryck från rysk gatuslang: ”Du killen, kan du förklara...”

Ordet *kormusjka* är flitigt i bruk, likaså *tjinovnik*, en föraktfull benämning för tjänsteman.

– Vår värsta fiende, vilken är det? frågar Navalnyj,

Svaren kommer i kör.

– Korruption!

– Skräck!

– Lättja!

– Tron att ingenting blir bättre!

– Just det. Miljoner gånger har jag hört folk säga: ”Alla stjäl.” Vi hittar ständigt på en massa skäl till att vi måste försona oss med vårt elände.

Navalnyj upprepar gång på gång sitt budskap: Förändring är möjligt.

– Makten stöder sig på passivitet. Vår första uppgift är att få folk att tro att förändring är möjligt. Alla i Ryssland vill få ett slut på att tjänstemännen stjäl, höja minimilönerna, beskatta oligarkerna.

Navalnyj tar en paus.

– Och när vi har lyckats så lovar jag er: Vi kommer inte att tro våra ögon. Vi kommer att ställa oss frågan: Har vi gjort allt det här?

Det står klart att den långa blonda mannen i jeans och uppkavlade skjortärmar är en populist. Navalnyjs tal om att allt blir bra så fort oligarkernas pengar delas ut till folket bär omisskännliga drag av förenkling och publikfrieri.

Men Navalnyj är också en politisk förmåga, en av de första riktigt stora på mycket länge i Ryssland. Statsvetaren Dmitrij Oresjkin, som leder tankesmedjan Mercator i Moskva, jämför honom med Boris Jeltsin i början av 1990-talet.

– Alla älskade Jeltsin därför att han sade sanningen om hur illa vi levde i Sovjet. Det är exakt vad Navalnyj också gör – han säger sanningen om korruptionen. Han har en image av *prostoj patsan* (ungefär en enkel kille) som säger begripliga saker. Ungdomarna ser honom som sin egen. Han är en modern politiker, en född ledare av ryskt format. Det betyder också att han är farlig. Vi som är äldre minns att den belarusiska diktatorn Aleksandr Lukasjenko också var ung, stilig och populär i början.

Navalnyjs antikorruptionsbudskap är visserligen relevant, enligt Oresjkin. Men påståendet att alla skulle få höjd levnadsstandard om oligarkerna försvinner är starkt förenklat. Det krävs ett mycket mer omfattande program för att få den ryska ekonomin på fötter. Navalnyj fokuserar enbart på att ”tjuvarna” ska bakom lås och bom.

Sitt främlingsfientliga budskap har Navalnyj på senare år tonat ner. Nu för tiden brukar han i stället lyfta fram att han själv inte är rent rysk eftersom hans pappa är ukrainare och att han därför aldrig skulle kategorisera människor enligt etnisk tillhörighet. Enligt Oresjkin saknar Navalnyj principer på den här punkten.

– Navalnyj är en Faust. Han väljer ämnen som intresserar folk. Främlingsfientlighet kom han inte så långt med, korruption har däremot visat sig vara ett ämne som mobiliserar väljare. Navalnyj är den första ryska politiker under Putin som har lyckats forma en egen agenda, han är en stor politisk talang, och han har jobbat envist och konsekvent under många år. Det väcker respekt.

Samtidigt är Dmitirj Oresjkin orolig över vad Navalnyj faktiskt skulle göra som president.

– Han har ju inget positivt program. Han talar bara om att vi måste få ett slut på röveriet, vilket är sant. Men han säger inte vad han tänker göra sedan. Om han blir president – vilket jag inte tror – så hoppas jag att Ryssland kommer att ha ett starkt parlament. För det står helt klart att Navalnyj kommer att vara en auktoritär president som utan misskund driver sin agenda. Inom utrikespolitiken skulle han vara helt oförutsägbar.

Tillbaka i Tula får Navalnyj frågan vad som ska hända om han blir vald till president. Kommer han inte att vilja vara enväldig?

– Mitt uppdrag är att skapa ett system där presidenten är under kontroll. Om han börjar syssla med helt fel saker – till exempel återuppbygga Palmyra i stället för Tula-distriktet – då säger ni tack och hej, Aleksej! Ni drar mig inför rätta och gör er av med mig.

Navalnyj talar hela tiden som om det vore självklart att han ska bli president. Det är en övertygelse som han delar med alla i rummet – utom med de få medelålders och äldre personer som också lyssnar.

– Jag är mot demonstrationer. I Ryssland slutar de ofta med våld. Finns det ingen annan form av politisk kamp? undrar en medelålders kvinna i publiken.

– Makthavarna skrämmer hela tiden folk med att det blir ”instabilt” om man demonstrerar. De talar för sin sjuka mor. När demonstrationerna blir tillräckligt stora går det inte längre att trycka ner dem med våld, säger Navalnyj.

– Och om de misshandlar oss? Är ni redo att kalla ut folk för att de ska bli misshandlade och kastade i fängelse?

– Det finns inget trevligt med att sitta femton dygn i fängelse. Jag gjorde det. Men jag satt av mitt straff och nu står jag här framför er. Om man får femton dygn i fängelset – ta det som ett äventyr! Ni får ett minne för livet, säger Navalnyj på sitt slängiga överlägsna sätt och belönas omedelbart med glada skratt.

Jag kan tydligt känna den grabbiga förståelsen mellan Navalnyj och alla de unga killarna i rummet. Det här handlar inte bara om att de gillar Navalnyjs program. Det finns ett personligt band mellan dem, en förståelse och uppskattning på ett djupare plan. Han är för dem en ledare, en Messias i jeans. Det är därför de är beredda att gå ut på gatan och bli misshandlade av ryska inrikesministeriets specialsoldater OMON. De är beredda att göra det för Navalnyj därför att han är *krutoj* – ett ord som på ryska betyder ungefär cool, kaxig, häftig, tuff.

Vägen till Navalnyjs presidentskap går via de här unga männen. Den saken är Navalnyj och killarna lika stolta över.

Anna-Lena Laurén

anna-lena.lauren@dn.se "

" Oligark är egentligen ett grekiskt ord som betyder medlem i en liten, utvald grupp. I Ryssland blev oligarkerna ett begrepp efter Sovjetunionens fall.

Det är inflytelserika affärsmän som, ofta genom skrupelfria metoder, blev miljonärer under privatiseringarna.

På 1990-talet deltog oligarkerna aktivt i samhället och påverkade politiken bland annat genom sina mediebolag.

I dagens Ryssland håller sig oligarkerna helt och hållet i skuggan, deltar inte i politiken och följer Putins instruktioner.

Några av dagens mest kända oligarker i Ryssland är Alisjer Usmanov, Viktor Vekselberg, Michail Fridman, Michail Prochorov, Oleg Deripaska och Roman Abramovitj.

Fyra stora avslöjanden av Aleksej Navalnyj

2015: Putins pressekreterare Dmitrij Peskov bär en Richard Mille-klocka som kostar cirka 5,4 miljoner kronor. Enligt Peskov hade han fått klockan i gåva av sin hustru Tatiana Navka, som i Panama-papperen avslöjades äga offshorebolag utomlands.

2015: Riksåklagare Jurij Tjajkas söner visar sig ha stora egendomar, inklusive hotellfastigheter, i Grekland, vilka enligt Navalnyj utnyttjas för att tvätta pengar. De grekiska myndigheterna vidhåller att verksamheten är laglig, men efter att filmen visats infördes ny lagstiftning i Ryssland som förbjuder släktingar till höga tjänstemän att idka affärer.

2016: Vice premiärminister Igor Sjuvalov äger bostäder vars totala värde uppgår till minst 875 miljoner kronor, bland andra en lyxbostad i London och ett palats i Österrike. Han flyger sina corgie-hundar på utställningar i hela Europa med sitt privata jetplan.

2017: Premiärminister Dmitrij Medvedev har genom ett intrikat ägarsystem tillgång till två lyxjakter och flera lyxbostäder, bland annat ett palats i närheten av Sotji, en herrgård utanför Kursk och en vingård i Toscana.

Aleksej Navalnyj

Aleksej Navalnyj, 41 år, föddes utanför Moskva. Hans pappa är yrkesofficer och mamman startade ett företag med korgtillverkning efter Sovjetunionens fall. Sina barndomssomrar tillbringade han hos farmor i Ukraina.

Utbildad jurist och en av Rysslands mest lästa bloggare, framför allt eftersom han upprepade gånger har avslöjat omfattande korruption.

Dömdes 2013 för förskingring i en rättegång som senare ogiltigförklarades av Europadomstolen i Strasbourg. Domstolen dömde ryska staten att betala Navalnyj ett skadestånd på 63 000 euro.

Brodern Oleg Navalnyj sitter i fängelse sedan 2014 för att ha förskingrat pengar av Yves Rocher, trots att det franska företaget självt säger att anklagelserna inte stämmer.

Deltog 2013 han i borgmästarvalet i Moskva och fick 27 procent, ett uppseendeväckande resultat eftersom Navalnyj inte alls syntes i de statskontrollerade medierna.

Har meddelat att han ställer upp i presidentvalet 2018 och att han tänker samla ihop de 300 000 namnunderskrifter som behövs för att registrera sig som oberoende kandidat.

Gift med Julija Navalnaja och har två barn: Darja (född 2001) och Zachar (född 2008). Familjen, i synnerhet hustrun, har deltagit i valkampanjerna på ett sätt som är ovanligt i Ryssland.

Navalnyj är troende rysk-ortodox. "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Trollen ska inte bestämma

Det är en obehaglig historia som rullas upp i det senaste numret av tidskriften Fokus.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) presenterade i början av året en studie, ”Muslimska brödraskapet i Sverige” av Magnus Norell, Aje Carlbom och Pierre Durami. Studien fick hård kritik men hade också försvarare. Den tyngsta kritiken gick ut på att de tre forskarna kom med påståenden om Brödraskapet som saknade täckning i texten. Det var tunna gränser mellan fakta och författarnas egna åsikter.

Ingen inblandad hade dock hävdat att det handlade om annat än en kunskapsöversikt. Även om studien hade brister i analysen av Sverige innehöll den bland annat värdefulla fakta om Brödraskapets verksamhet i utlandet och skulle mycket väl kunna vara användbar som grund för fortsatt forskning både på och utanför MSB.

Men efter publiceringen har myndigheten utsatts för vad som liknar en samordnad hetskampanj. I Fokus beskriver Anneli Bergholm Söder, chef på MBS:s operativa avdelning, hur utomstående krävt att få all möjlig och omöjlig information om forskarna och andra medarbetare. Man ville se mejlväxling och anbudsförfaranden. ”Jag har jobbat i staten i drygt 30 år och aldrig varit med om något liknande”, säger Bergholm Söder.

Nu ska MSB inte gå vidare med rapporten. Myndigheten fortsätter dock att undersöka islamistisk extremism.

Man kan ännu inte dra några slutsatser om vilka som låg bakom den eventuella kampanjen och vad avsikten ska ha varit. Enligt Fokus var det både kritiker och försvarare av rapporten som ansatte MSB. Inte heller är det belagt att mejl- och telefonstormen bidragit till beslutet att inte gå vidare.

Däremot är det lätt att konstatera att metoden förekommit många gånger tidigare och att den knappast kommer att bli ovanligare. Den svenska offentlighetsprincipen innebär att alla har rätt att ta del av allmänna handlingar. Diverse rättshaverister har sedan länge satt i system att missbruka den genom att kräva ut mängder av information från myndigheter.

Det är knappast långsökt att samma tillvägagångssätt skulle användas i riktade kampanjer, kanske för att stoppa beslut, trakassera enskilda medarbetare eller sätta en käpp i hjulet för forskning eller annan informationsverksamhet. Det finns i dag gott om sajter som samlar arga människor och där stora kampanjer lätt dras i gång.

Privata företag kan hitta strategier för att slippa drabbas. Man kan helt enkelt filtrera bort för jobbiga reaktioner och tänka på att det, även om det känns som en storm, ändå är en liten minoritet som deltar i kampanjen. För myndigheter är det svårare. De måste vara tillgängliga för alla medborgare. Offentlighetsprincipen är för viktig för att inskränkas oavsett vilka mejlorkaner som hetsas fram.

Det är ironiskt att just MSB, myndigheten som nyligen fick i uppdrag att samordna det svenska risk- och sårbarhetsarbetet, drabbats av vad som ser ut som en påverkanskampanj. Förhoppningsvis tar man lärdom av det inträffade och ser det som ett tillfälle att ta fram strategier till nästa gång, metoder som kan användas av fler

myndigheter. För att liknande kampanjer kommer att ske igen är en självklarhet.

På fredagen beskrev Säpochefen Anders Thornberg i en TT-intervju en explosionsartad ökning av antalet våldsbejakande extremister i Sverige. Framför allt handlar det om islamistiska sådana. År 2010 bedömde Säpo att det fanns omkring 200, men nu uppskattar Thornberg att det handlar om ”tusentals”.

Muslimska brödraskapet är inte synonymt med våldsbejakande extremism, men organisationen har genom historien sannerligen inte visat sig främmande för våld. Miljöerna där Brödraskapet kan växa och frodas är ungefär desamma som också kan hysa IS-sympatisörer och andra extremister.

Det ska inte finnas några mörka hörn i samhällsbygget. Det är oerhört viktigt att dessa miljöer blir fullständigt genomlysta och att Sverige kan skydda sig mot den muslimska extremismen – liksom alla andra våldsbejakande, odemokratiska ideologier.

En sak var både rapportens författare och deras kritiker överens om: Det behövs mer forskning. Det är även MSB:s inställning: ”Vi kommer att fortsätta undersöka islamisk extremism”, säger Anneli Bergholm Söder till Fokus.

Något annat vore förstås oacceptabelt. Extremismen måste undersökas och bekämpas. Varken kritik, kampanjer, skräck för fakta eller allmän rättshaverism får förhindra svenskt samhällsskydd och beredskap.

DN 18/6 2017 "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Kolera och svält i krigets spår

Trump, Putin, Kina, Nordkorea, Polen, Ungern, Syrien, IS, Brexit... det finns mycket i vår omvärld att oroa sig över just nu. Och i skuggan av kärnvapen och Twitterstrider pågår den största hungerkatastrofen i FN:s historia. Tiotals miljoner människor svälter just nu i Somalia, Nigeria, Sydsudan och Jemen.

Åratal av väpnade konflikter och misskötsel har tillsammans med torka uttömt befolkningens möjligheter att skaffa mat. I Jemen härjar dessutom en koleraepidemi som eskalerar alarmerande fort.

För drygt en månad sedan konstaterade Jan Egeland, generalsekreterare för norska Flyktinghjelpen och rådgivare åt FN:s humanitära insatser, att vi är på väg att få en hungersnöd av bibliska dimensioner i Jemen om ingenting snart görs.

Rädda Barnens chef på plats säger till The Guardian att nationen nu står ”på randen till total kollaps” (14/6).

Det lilla landet på den arabiska halvön som antikens greker kallade för Lyckliga Arabien har länge varit Mellanösterns fattigaste. Det regerades i decennier av president Ali Abdullah Saleh, men missnöje med styret och den ekonomiska utvecklingen fick befolkningen att gå ut på gatorna under den arabiska våren. Presidenten avgick och makten överlämnades till vicepresidenten Abdu Rabbu Mansour Hadi. Många hoppades på en ny demokratisk framtid för landet.

Jemen har dock länge haft konflikter mellan olika shiitiska och sunnitiska stammar, och efter maktskiftet eskalerade dessa. År 2014 intog shiitiska huthirebeller i samarbete med den tidigare presidenten

Saleh huvudstaden Sana'a och president Hadi flydde till hamnstaden Aden. En koalition som leds av Saudiarabien och stöds av bland andra USA och Storbritannien svarade med flygräder. Förhoppningen var att snabbt kunna tvinga bort rebellerna och återinstallera presidenten.

Två år senare har båda sidor gjort sig skyldiga till krigsbrott, landet är sönderbombat, tusentals har dött och befolkningen svälter. Fler än 2 miljoner barn under fem år lider av akut undernäring och 14,5 miljoner människor saknar tillgång till rent vatten. De sjukhus som inte är sönderbombade är överfulla och det är mycket svårt att få tag på mediciner. I misären sprider sig koleran snabbt och för ett barn som redan är försvagat av svält leder den till döden inom några timmar.

Jemen måste få humanitär hjälp. Men så länge striderna pågår kommer den inte fram.

Matilda Molander

matilda.molander@dn.se "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Peter Wolodarski: Vi är extremt beroende av Kohls osjälviska Tyskland.

Den som inte känner sin historia kan inte heller förstå dagens situation, påminde Helmut Kohl. Det är ord med evig hållbarhet.

Halle i östra Tyskland 1991. Förbundskansler Helmut Kohl är på besök vid stadshuset. Plötsligt kommer ett ägg flygande i luften, och snart ett par till. Inte en uniformerad polis i sikte.

Kohl duckar, tar sats och rusar i väg i riktning mot en grupp människor. Han har identifierad en demonstrant som kastat ägg.

Den 1,93 meter långe förbundskanslern, större än alla andra, tar tag i mannen och ruskar till honom. Mer saker kommer flygande mot Kohl, samtidigt som hans säkerhetsvakter försöker dra tillbaka sitt skyddsobjekt.

Men Kohl låter sig inte skrämmas. Han samlar sig, knäpper sin kavaj och går fram till en annan del av torget för att vänligt skaka hand med väljare.

Incidenten i Halle inträffade en kort tid efter Tysklands återförening. Helmut Kohl påpekade snabbt att äggkastningen inte hade något med människorna i Halle att göra. Ändå var händelsen symbolisk på flera sätt.

Den sade något om politikern Helmut Kohl, mannen som aldrig vek ner sig, som mot alla professionella säkerhetsråd vågade konfrontera en aggressiv demonstrant för att sedan fortsätta med det han hade tänkt sig: att skaka hand med stadens invånare.

Det är samme kämpande politiker som lyckades driva igenom den tyska återföreningen, trots alla hinder och svårigheter.

Någon popularitetstävling var det långt ifrån alltid, vilket incidenten i Halle också visade. Kohl var omtyckt och omstridd. Han utlovade ”blomstrande landskap” i östra Tyskland men stötte snabbt på patrull, såväl från besvikna väljare som från ekonomiska realiteter.

Helmut Kohls politiska gärning påminner om hur beroende vi är av enskilda ledares beslut och mod – och hur illa det kan gå med fel personer vid makten.

Den tyska återföreningen, som i dag tas för given, var ingen självklarhet när den genomfördes. Projektet ifrågasattes av såväl Frankrikes François Mitterrand som Storbritanniens Margaret Thatcher.

Den brittiska premiärministern såg historiska spöken, och hon var långt ifrån ensam. Oron för konsekvenserna av ett nytt Stortyskland delades i flera huvudstäder. I december 1989, strax efter Berlinmurens fall, reste den franske presidenten till det sönderfallande DDR för att stödja landets fortsatta självständighet. Mitterrand tackade till och med nej till att medverka vid återöppnandet av Brandenburger Tor, stadsporten som symboliserar Berlin. I stället försökte Mitterrand få Sovjetunionen att lägga in sitt veto mot återföreningen.

Helmut Kohl kände också en inledande tvekan. Men han insåg snabbt vad historien krävde av honom – och manövrerade skickligt, inte minst i förhållande till Michail Gorbatjov. Sovjetunionen hade tusentals trupper i DDR. KGB hade mängder av utsända i Östtyskland – en av dem: den nuvarande presidenten Vladimir Putin.

I det nya demokratiska Tyskland förlorade Moskva allt inflytande. Den europeiska historien vandrade vidare, utan att plågas av öststatskommunismen.

Och Frankrike? Genom att acceptera en gemensam valuta och ett fördjupat samarbete, fick Kohl med sig Mitterrand. Den tyska enigheten övergick i Europas enighet.

Kohls bidrag till vår nutidshistoria blev att reversera delningen av Tyskland efter kriget och att sätta Europas bästa främst, ibland före sitt eget lands.

Lösningarna var inte perfekta, Kohl var långt ifrån perfekt som politiker, men hans utblick var stabilt formad av nationalismens mörka erfarenhet och kriget.

Under sin första tid som kristdemokratisk ledare dömdes Helmut Kohl stundtals ut som en provinsiell politiker, stor till kroppshyddan men knappast stor i tanken. ”Han äter kopiöst med smör”, berättade Göran Persson i en av Erik Fichtelius intervjuer.

I själva verket var Kohl mer visionär än nästan alla samtida ledare. Carl Bildt påminde efter hans bortgång i fredags att Kohl var betydelsefull under Sveriges förhandlingar om ett EU-medlemskap.

Men det fanns också en indirekt effekt: Kohls starka europeiska ledarskap inspirerade svenska politiker till att tänka europeiskt, inte minst Moderaterna och Carl Bildt personligen.

Dagens svenska politiker har mycket att hämta i den erfarenheten.

Kohl levde under kriget. Den nuvarande förbundskanslern Angela Merkel föddes efter kriget men växte till skillnad från Kohl upp i DDR.

Två olika bakgrunder, men båda starkt präglade av 1900-talets totalitarism. Den erfarenheten ligger som ett raster över tysk politik.

Efter kriget trodde få européer att de skulle efterfråga handlingskraft från Tyskland, att de skulle betrakta ledarskapet i Berlin som en garant för fred, samarbete och mänskliga rättigheter.

Helmut Kohl bidrog i hög grad till denna känsla. Angela Merkel har förstärkt den sedan Donald Trump blev USA:s president.

Vi är alla beroende av ett godartat och osjälviskt Tyskland. Utan detta Kohlska Tyskland kan det faktiskt gå illa.

Peter Wolodarski

twitter.com/pwolodarski "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

”Ensidigt offentligt samtal kan förklara mediemisstron”

"Den generösa flyktingpolitiken har varit ett elitdrivet projekt som aldrig haft majoritetsstöd i befolkningen. Samtidigt har det offentliga samtalet om invandringen länge varit ensidigt med diskutabla och sannolikt också felaktiga påståenden. Det kan förklara varför medborgarna i dag känner sig vilseförda, skriver statsvetaren Peter Esaiasson.

Svenskarna har lägre förtroendet för nyhetsmediernas rapportering om invandring än för andra politikområden. Förtroendegapet, som identifierats av SOM-institutet på uppdrag av Svenska Medieinstitutet, har på goda grunder blivit omdiskuterat. När stora delar av befolkningen misstror mediernas rapportering om ett centralt område är det svårt att föra meningsfulla samtal. Även om politik ofta är konflikt är det önskvärt om parterna kan enas om vad det låga förtroendet beror på.

För den som söker gemensamma verklighetsuppfattningar var dock debatten länge en besvikelse. Ledande medieföreträdare har haft helt olika uppfattningar om orsaken till förtroendegapet. Publicistklubbens ordförande Anna Hedenmo och frilansjournalisten Lasse Granestrand har tillskrivit medierna ett ansvar för att ha tonat ned ”opinionsyttringar som man inte tycker om” (Hedenmo) och för att ha satt på undantag journalistiska kärnvärden som konsekvensneutralitet och relevans (Granestrand).

SVT:s programdirektör Jan Helin såg i en första artikel istället gapet som en konsekvens av en ”massiv, flerårig politisk retorik mot medier” med rötter i en ”auktoritetstroende, etablissemangsföraktande populistisk politik”. Samma orsak har lyfts fram av Aftonbladets Fredrik Virtanen som menar att det ”låga förtroende i just invandringsfrågan har mycket lite med journalistik att göra”.

De senaste dagarna har debatten (eller åtminstone Jan Helin) rört sig mot en konsensusuppfattning. Dagsnoteringen efter en andra artikel av Helin, och en studio-debatt mellan Helin och Göteborgs-Postens Alice Teodorescu, är att journalistiken kring invandringens konsekvenser har haft brister, att det är oklart exakt vilka av invandringens konsekvenser som inte granskats av journalisterna, och att den sakliga nyhetsjournalistiken behöver utvecklas.

Till den fortsatta diskussionen kan jag som opinionsforskare bidra med två observationer, en hypotes och en förhoppning.

1Den första observationen är att debatten har utgått från en mediecentrerad världsbild där enskilda redaktioner och redaktionella beslut tillskrivs betydelse. Vad var det som (eventuellt) mörklades? Vilka etiketter klistrades på vem? Vad kunde journalisterna ha gjort annorlunda? Sådana diskussioner är viktiga för journalisterna internt men är alltför närsynta för att förklara misstroende gentemot mediernas rapportering.

Enligt en allmänt accepterad teori om politisk opinionsbildning (John Zallers) tar människor intryck av den offentliga debatten för att bilda sig uppfattningar i politiska frågor. Människor håller koll på vad olika elitaktörer tycker och använder deras ställningstaganden för att sortera i det samlade informationsflödet. När elitaktörerna är överens och informationsflödet enhetligt brukar människor acceptera det dominerande budskapet, i synnerhet om man är intresserad av ämnet och är politiskt förtroendefull. Enstaka redaktionella beslut är av underordnad betydelse jämfört med elitaktörernas ställningstaganden och informationsflödets huvudtendens.

Utmärkande för den svenska invandringspolitiken är just att det rått enighet bland inte bara de etablerade partierna utan också bland myndigheter och opinionsbildare och att denna enighet avspeglats i informationsflödets innehåll. Journalisterna är förstås med och påverkar informationsflödet men de kan inte verka oberoende av övriga elitaktörer. Lärdomen för debatten om förtroendegapet är att ansvaret för mediebevakningen delas av fler än de som direkt verkar inom medierna.

2Den andra observationen är att Helins och Virtanens populistiska retorik-förklaring till misstron är osannolik. Misstron mot mediebevakningen finns långt utanför de grupper som hyser i någon mening extrema åsikter om invandring och massmedier. I SOM-undersökningen uttryckte hälften av de som hade en uppfattning misstro mot mediebevakningen av just invandringen och då skall man hålla i minnet att individer med lågt förtroende för samhällsinstitutionerna sannolikt är underrepresenterade bland de 50 procenten av urvalspersonerna som besvarar enkäten. För att misstron skall ha skapats av högerpopulistiska krafter krävs att miljontals ”normala” svenskar som går till jobbet varje morgon låtit sig förledas av oidentifierade högerpopulistiska krafter. En sådan massiv propagandaeffekt är förstås möjlig men inte sannolik. I den svenska kontexten låter förklaringen som en variant på Brechts förslag att ledarna bör välja sig ett nytt folk.

Hypotesen handlar om vad i det offentliga samtalet kring invandringen som kan förklara förtroendegapet. Utgångspunkten för förklaringen är att den generösa flyktingpolitiken varit ett elitdrivet projekt som aldrig haft majoritetsstöd bland befolkningen. Notera att det i SOM-undersökningarnas mätserie mellan 1990 och 2016 alltid varit fler som är emot än för en generös flyktingpolitik.

Betänk sedan att den förtroendefulle medborgaren som informerat sig genom det offentliga samtalet som förmedlades via medierna fått höra fem saker: att en stor flyktinginvandring är långsiktigt bra för samhällsekonomin; att svårigheter för flyktinginvandrare att ta sig in på arbetsmarknaden beror på strukturell diskriminering; att Sverige är bundet av internationella överenskommelser att föra den generösa politiken; att den generösa flyktingpolitiken är det enda moraliskt försvarbara hållningen; och (fast mindre ofta diskuterat fram till senare år) att en stor flyktinginvandring inte påverkar brottsligheten i landet. Samtliga dessa påståenden, som dominerat informationsflödet (enstaka röster undantagna) är diskutabla och sannolikt till och med felaktiga.

Att informationsflödet så länge var ensidigt till förmån för en generös flyktingpolitik, det är det stora problemet, därför har de tidigare förtroendefulla medborgarna i dag anledning att känna sig vilseförda.

Om jag kritiskt granskar min hypotes är det teoretiska argumentet att förtroendefulla människor i första instans litar på elitaktörernas ståndpunkter förankrat i opinionsbildningsforskningen. Däremot är beskrivningen av informationsflödets tendens baserad på min egen bedömning av den offentliga debatten kring invandring under 2000-talet sedan Sverige medvetet valde en annan väg för flyktingpolitiken än Danmark.

Alla vet att de sju etablerade partierna gemensamt stått bakom huvuddragen i den generösa flyktingpolitiken, men den exakta balansen i det offentliga samtalet kring invandringspolitiken har inte granskats på det sätt jag föreslår. Till skillnad från många fluffiga påståenden i debatten är hypotesen om ett ensidigt informationsflöde enkel att pröva empiriskt. En systematisk analys av medieinnehållet över tid vore välkommen.

Överhuvudtaget, och nu till den avslutande förhoppningen, skulle det offentliga samtalet om invandringen fungera bättre om parterna vore överens om fler grundläggande sakförhållanden. Norge har haft sin statliga Brochmann-utredning (”Integration och tillit – långsiktiga konsekvenser av den stora invandringen till Norge”). Inför det som kan bli en turbulent valrörelse 2018 vore det lugnande om en motsvarande utredning var i gång också här.

Peter Esaiasson, professor i statsvetenskap, Göteborgs universitet "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Ny vår för det fransk-tyska samarbetet

Efter söndagens val i Frankrike kan EU:s gamla fransk-tyska par gå mot en ny vår och länderna är redan överens om att driva flera EU-reformer. Det kan delvis bli besvärligt för Sverige.

När Frankrike i dag, söndag, går till andra och avgörande omgången i valet till landets nationalförsamling kan resultatet också förändra EU.

Om Emmanuel Macrons parti får majoritet i den lagstiftande församlingen kan presidenten driva igenom sin politik, som bland annat innebär genomgripande ekonomiska reformer i Frankrike.

Därmed kan det också bli en ny vår för EU:s gamla tandempar Frankrike och Tyskland – vilket i sin tur kan påverka hela EU.

– President Macron vet att Frankrike först måste göra sin hemläxa och bland annat driva igenom nödvändiga arbetsmarknadsreformer för att på så sätt få fart på ekonomin igen, säger Veronika Wand-Danielsson, Sveriges ambassadör i Paris.

Därefter vill Emmanuel Macron förändra EU och listan på reformer är lång. I flera frågor har den franske presidenten redan Tysklands stöd.

Båda länderna vill till exempel stärka EU-ländernas militära försvarsförmåga. Paris och Berlin hoppas bland annat på ett snabbt beslut om EU-kommissionens senaste förslag om en försvarsfond, som ska bidra till att finansiera forskning om och utveckling av försvarsmateriel. Pengarna ska komma från EU:s budget och alltså betalas av alla EU-länder.

I början av veckan presenterade Frankrike och Tyskland ett gemensamt projekt som syftar till att utveckla drönare och transportplan. Tanken är att den nya EU-fonden ska finansiera sådant samarbete i framtiden och enligt förslaget krävs bara att två länder samarbetar.

– EU-länderna kan och bör göra mer när det gäller försvar och säkerhet, anser Veronika Wand-Danielsson som tidigare var svensk ambassadör vid försvarsalliansen Nato.

– Men det är samtidigt viktigt att försvarsfonden inte endast gynnar de stora utan också möjliggör för mindre EU-länder att hävda sig.

– Sveriges försvarsindustri är central får vårt land. Därför vill Sverige verka för att försvarsfonden inte snedvrider konkurrensen. Fler än Tyskland-Frankrike behöver vidareutveckla den europeiska försvarsförmågan, säger Veronika Wand-Danielsson.

Den svenska ambassadören hoppas att Frankrikes nye president ska lyckas blåsa nytt liv i EU-samarbetet.

– Det är viktigt med en dynamisk tysk-fransk motor i Europasamarbetet, men det bör inte ske på bekostnad av övriga EU-länders medinflytande, anser Veronika Wand-Danielsson.

Frankrikes nye president vill också förändra euroländernas samarbete.

Macron tycker att euroområdet behöver en gemensam finansminister som ska ha ansvar för en budget som ska användas till investeringar och krishjälp till euroländer med ekonomiska problem. Budgeten ska kontrolleras av en ny parlamentarisk församling för länderna i euroområdet.

I den frågan kommer det blir svårare för den franske presidenten att få Berlins stöd, tror professor emeritus Sverker Gustavsson, en av Sveriges mest framträdande EU-forskare.

– Det ska mycket till innan Tyskland löser upp sin ekonomisk-politiska doktrin och går med på att euroländerna ska vara solidariska med varandra. Doktrinen, som går ut på att euroländerna ska lösa sina ekonomiska problem på egen hand, har starkt folkligt stöd i Tyskland, hävdar han.

I sin forskning har Sverker Gustavsson många gånger skrivit om att en valutaunion inte kan fungera utan det han kallar för fiskal union, alltså en union med gemensamma skatter som kan användas för att jämna ut de ekonomiska obalanser som kan uppstå i ett område som har gemensam valuta.

När Frankrikes president vill att euroländerna ska ha en gemensam budget är det början på en sådan fiskal union.

– Gemensam budget innebär i praktiken högre skatter. Någon måste betala. Avgörande är därför om tyskar är beredda att betala mer skatt för att vara solidariska med andra i euroområdet. Jag tror inte att någon tysk politiker ens vågar föreslå det, säger Sverker Gustavsson.

Om Macrons idéer ska bli verklighet på denna punkt krävs det först en politisk omvändelse i alla euroländer, framför allt i Tyskland, tror han.

– Det finns ett drag av frälsare över Macron. Och det måste nog till en frälsning för att skapa den känsla av gemenskap och solidaritet som krävs för att européer ska vara villiga att betala skatt för att hjälpa andra, tror Sverker Gustavsson.

Annika Ström Melin

annika.strom-melin@dn.se "

" Fakta. Fransk-tyska EU-reformer

Stärkt försvarsförmåga. Frankrike och Tyskland vill bland annat att EU ska inrätta en gemensam fond som ska finansiera forskning om och utveckling av försvarsmateriel. Sverige bromsar.

Stärkt eurostyre. Länderna vill också stärka eurogruppen, men är inte helt överens om hur det ska ske. Sverige har inget emot att euroländerna stärker samarbetet, men vill inte att de splittrar den inre marknaden.

Kontroll av utländska investeringar. Länderna vill ha EU-kontroller av utländska investeringar och anser att de ska kunna stoppas. De är bland annat oroliga över att Kina investerar i strategiskt viktiga europeiska företag. Sverige bromsar sådana förslag.

Gemensam asylpolitik. Frankrikes nye president håller med Tyskland – och Sverige – om att EU ska ha en gemensam asyl- och migrationspolitik och att alla EU-länder ska ta emot asylsökande. "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Macrons strategi att söndra och härska kan ge majoritet

När den andra och avgörande omgången i Frankrikes parlamentsval hålls i dag, söndag, är Emmanuel Macrons parti La République en marche storfavorit till segern – och till att få egen majoritet. – Det är en enastående bedrift, och leder till frågan om detta kan upprepas i andra länder i Europa, säger statsvetaren Joseph Downing till DN.

Paris.

Divide et impera, ”söndra och härska”. Så lyder det maxim som Julius Ceasar tillämpade i det gamla Romarriket för att kontrollera sina domäner.

Under medeltiden konstaterade även Niccolò Machiavelli att en fiende som inte kan lita på sina män eller som känner sig manad att dela upp sina styrkor, försvagas och blir en sämre härförare.

Och långt senare drog Napoleon Bonaparte nytta av samma strategi när han påbörjade den långa marschen genom Europa.

Frankrikes nyvalde president Emmanuel Macron har knappast några storkrig i åtanke – men det är ändå inte någon slump att han framställs som en modern Napoleon i en del montage i fransk press.

Redan när han utsåg sin regering stod det klart att den nya presidenten insett vikten av devisen ”söndra och härska”.

Första draget: att utse högerpolitikern Édouard Philippe till premiärminister. I ett slag minskades då högerpartiet Republikanernas hämndlystnad – i synnerhet eftersom utnämningen föregåtts av kontakter med högertungviktaren Alain Juppé.

När så även republikanen Bruno de Maire värvades som finansminister stod det klart att en attack mot Macron bara skulle leda till ett förödande inbördeskrig inom den traditionella högern.

Hälften av ministrarna i regeringen hade aldrig tidigare haft ett politiskt förtroendeuppdrag, och hälften var kvinnor. Men bortom denna utlovade förnyelse fortsatte Macron också sitt schackspel:

Från det socialistiska lägret plockades en rad tunga namn, som den förre försvarsministern Jean-Yves Le Drian. Det lugnade de som hade fruktat att Macron var på väg mot högerns nyliberalism – samtidigt som mattan drogs undan för de socialister som hade hoppats kunna återuppbygga sitt krisansatta parti.

Strömhoppen har fortsatt till La République en marche (LREM) inför parlamentsvalet – och opinionssiffrorna har stigit för presidentens parti. Inför valet i dag tyder prognoserna på att LREM kommer att vinna över 400 av de 577 mandaten.

– Det är en enastående bedrift, och leder till frågan om detta kan upprepas i andra länder i Europa. I Storbritannien har vi sett en polarisering av politiken den senaste tiden. Kanske kan det öppna för en mittenkraft, även här, säger Joseph Downing, som är expert på fransk politik vid London School of Economics.

– Samtidigt finns risker med Macrons återvinningsstrategi. Samma dag som hans lagpaket mot korruption presenterades, avslöjades till exempel att en av hans närmaste allierade, den före detta socialisten Richard Ferrand, varit inblandad i tvivelaktiga affärer, säger Joseph Downing.

Hittills har den affären inte fått nämnvärd effekt på valrörelsen. Men inom oppositionen varnar man för följderna om Emmanuel Macron får närmast oinskränkt makt.

– Det här är Frankrike, inte Ryssland! Men nu finns en reell risk för att vi kommer att få färre oppositionsledamöter i det franska parlamentet än i det ryska, säger vänsterpolitikern Jean-Luc Mélenchon, vars nybildade parti Det okuvade Frankrike kan bli största vänsterkraft i nationalförsamlingen.

Emmanuel Macron vet att han inte kan ta något för givet. Samtliga ministrar har fått veta att de måste vinna en plats i parlamentet om de ska kunna sitta kvar i regeringen efter valet.

En av dem är den 33-årige Mounir Mahjoubi, minister med ansvar för it-frågor i regeringen och ett av de nya, tidigare partipolitiskt obundna namnen. I april var han spindeln i nätet när en storskalig hackerattack avvärjdes mot Macrons kampanj.

– Vi var beredda, och vi kunde försvara oss. Internet gör de goda krafterna i samhället bättre, men förstärker också de farliga krafterna. Det är delikat balans, säger Mahjoubi.

Mahjoubi är entreprenör och ledde fram tills förra året ett nationellt it-råd, på uppdrag av förre presidenten François Hollande. Helt obevandrad är han alltså inte i de politiska salongerna – något som gäller för ganska många av de över 200 av LREM:s kandidater som plockats från det partiet kallar ”civila samhället”.

DN möter Mahjoubi i det 19:e arrondissementet i Paris, där han växt upp med sina invandrade marockanska föräldrar och nu vill bli parlamentsledamot.

Många boende kommer fram och hälsar. Det märks att han ses som en förebild av många med invandrarbakgrund här.

– Det är på tiden att folk får se lite andra ansikten i parlamentet, säger Mahjoubi.

Att det är viktigt att få in personer med arabisk, asiatisk eller afrikansk bakgrund i det franska parlamentet instämmer Joseph Downing vid London School of Economics i.

– En av de stora utmaningarna i Frankrike är att bekämpa diskrimineringen på arbetsmarknaden. Tillsammans med en dåligt utbyggd kollektivtrafik i förorterna har det lett till växande problem med segregation i landet, säger Joseph Downing.

Han lägger till:

– Macron har dragit nytta av en törst efter politisk förändring. Men det är en annan sak om han kommer att lyckas förbättra saker i människors vardag. Det återstår ännu att se.

Erik de la Reguera

erik@delareguera.se "

"I Frankrike hålls parlamentsval i två omgångar, där de båda främsta kandidaterna i varje valkrets ställs mot varandra i den andra och avgörande omgången, som hålls i dag, söndag (en tredje kandidat kan ta sig vidare till andra omgången om denna fått mer än 12,5 procent av det totala antalet röster).

Enligt principen ”vinnaren tar allt” blir sedan en person från varje valkrets vald till ledamot i nationalförsamlingen. Totalt ska 577 platser fyllas. För majoritet krävs 289 mandat.

De största partierna

La République en marche (LREM)

Den nyvalde presidenten Emmanuel Macrons blott ett år gamla parti. Står i mitten i ekonomiskt och sociala frågor, och vill hjälpa presidenten att driva igenom vallöften. Lovar förnyelse av politiken och en uppluckring av arbetsrätten.

Republikanerna

Den traditionella högern vill få fart på den haltande franska ekonomin genom ett veritabelt stålbad. Föreslår sänkt bolagsskatt till 25 procent, kraftigt sänkt inkomstskatt, avskaffad 35-timmarsvecka.

Socialistpartiet

Det andra maktpartiet i fransk politik befinner sig i djup kris. Lovar mindre skolklasser, investeringar för en grön omställning av samhället, men har slopat löftet från presidentvalet om en medborgarlön.

Nationella fronten

Frankrikes högerextrema parti hade hoppats på upp till 45 platser i parlamentet, mot dagens två. Men partiet missgynnas ofta av majoritetsvalsystemet och har hittills gjort ett oväntat svagt parlamentsval.

Det okuvade Frankrike

Vänsterpartiet som leds av Jean-Luc Mélenchon vill stoppa ändringar av arbetsrätten, genomföra en grön omställning och satsa 100 miljarder euro på infrastruktur. Många oprövade kandidater. "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Macron måste göra en rivstart om han ska klara reformerna

Analys. Emmanuel Macrons parti går mot en brakseger i söndagens val. Sedan behövs en rivstart för att reformera ekonomin. Frankrike måste snarast möjligt komma ur sin stagnation.

Nu eller aldrig – det är vad som gäller för Frankrikes president Emmanuel Macron när valet till nationalförsamlingen är avslutat. Han har hittills lyckats, men det svåraste är kvar.

Det handlar om vad ingen på länge har klarat: att i grunden reformera den franska ekonomin.

Behovet borde vara uppenbart. Frankrike befinner sig i stagnation, med svag tillväxt och en arbetslöshet på cirka 10 procent. En viss förbättring under den allra senaste tiden ändrar inte på detta.

Den franska ekonomin är nummer två i Europa. Men gapet mot ettan, Tyskland, vidgas allt mer.

Med det följer också ett minskat franskt inflytande inom EU och eurogruppen, där man ser sig som en av grundarna.

Frankrike motsvarar inte bilden av sig självt, vilket bekymrar landets ledande kretsar. Där är ambitionerna betydligt högre.

Bland befolkningen gäller oron mer vad framtiden kan erbjuda när det gäller jobb och inkomster.

Det finns också en utbredd oro för förändringar som lätt kan leda till demonstrationer och protester.

På så sätt kan Frankrike verka ganska motsägelsefullt.

Där finns en strävan att vara modernt och ligga i täten, vilket också gäller delar av näringslivet och ekonomin. Men samtidigt råder starka blockeringar som gör att reformer lätt kan gå om intet, så att mycket förblir vid det gamla.

Detta är vad Emmanuel Macron ska bryta med. På papperet har han fem år på sig, eftersom Frankrike har ovanligt långa mandatperioder för både president och parlament.

Men i verkligheten måste det gå snabbare, om han ska lyckas.

Vad som behövs är en rivstart, så att de svåraste reformerna kan göras i början av mandatperioden.

Då kan man hoppas att allmänheten ser förändringarna som en del av presidentens uppdrag och därför accepterar dem. Samtidigt finns en möjlighet att reformerna hinner bära frukt före mandatperiodens slut och att de blir en tillgång i nästa val.

Emmanuel Macron kan se tillbaka på två företrädare – högermannen Nicolas Sarkozy och socialisten François Hollande – som både misslyckades med reformerna och sedan inte lyckades bli omvalda. Han vill säkert inte bli som dessa.

Mycket av det svåra gäller arbetsmarknaden. Macron vill låta staten ta över ansvaret för pensioner och arbetslöshetsförsäkring, samtidigt som förhandlingar om löner och arbetstider flyttas till företagsnivå.

Det skulle kringgå 35-timmarsveckan och den låga pensionsåldern. Men det är också ett sätt att bryta makten hos fackföreningarna, där färre än 10 procent av franska löntagare är medlemmar.

Skatter och offentliga utgifter är också komplicerade områden.

Macron vill sänka bolagsskatten och socialavgifterna, samtidigt som utgifterna minskas och antalet jobb i offentlig sektor dras ned.

Med honom ska Frankrike få bukt med de stora offentliga underskotten och den stigande statsskulden som undergräver landets ekonomi. Det ska bli slut på EU-ländernas kritik mot Frankrike som ett land som inte följer gemensamt överenskomna budgetregler.

Allt detta kommer inte att göras utan inhemskt motstånd, av ett slag som tidigare presidenter har gett vika för. Macron måste i stället försöka övertyga befolkningen och lyckas få många med sig.

Inom EU vill Macron gå mot djupare integration, på ett sätt som tilltalar många i Frankrike – men färre i andra EU-länder. Framför allt gäller det inom eurogruppen, där han förespråkar en gemensam finanspolitik och offentlig upplåning med euroobligationer.

Detta, liksom bildandet av ett gemensamt finansdepartement, möter ingen entusiasm i Tyskland – även om förbundskansler Angela Merkel än så länge håller god min. Där återstår att se hur långt Macron kan nå.

Ur svensk synvinkel representerar Emmanuel Macron något nytt och spännande. En del av hans program när det gäller öppenhet och modernisering har många lätt att sympatisera med.

Hans syn på EU ligger dock långt ifrån de flesta svenskars och åtskilliga står nog också främmande inför hans paroller om att ”köpa europeiskt” i offentlig upphandling, liksom det hårda motståndet mot utomeuropeisk priskonkurrens.

Därför blir det litet märkligt hur svenska politiker – över en stor del av den politiska skalan – har försökt göra Macron till sin nära bundsförvant. Det finns likheter, men också betydande skillnader.

Han är ju, trots allt, en fransk politiker som har sitt ursprung i det system som nu ska reformeras.

Johan Schück

johan.schuck@dn.se "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Jimmie Åkessons tal avbröts av protester

SD-ledaren Jimmie Åkesson hoppas locka fler väljare i invandrartäta områden i valet nästa år. Det var budskapet när han talade på politikveckan i Järva på lördagskvällen. Talet på Spånga IP fick avbrytas två gånger av protester.

Några minuter in i talet skrek en kvinna att Jimmie Åkesson är rasist. SD-ledaren avbröt då sitt tal i någon minut.

Några minuter senare in i talet genomfördes vad som enligt polisen var en planerad aktion när ett 50-tal av de drygt 500 åhörarna gick framför scenen, några med plakat med slagord om att SD är ett rasistiskt parti. De följdes ut från området av polis och vakter, men slagorden ”inga rasister på våra gator” fortsatte en stund under talet som därefter slutfördes under stor polisnärvaro både i och runt åhörarna framför scenen.

SD vill bland annat införa särskilda svenska kulturcentra i områden som Tensta och Rinkeby, områden där bara en procent röstade på SD i riksdagsvalet 2014 mot 12,9 procent i genomsnitt i landet. Men nu tycker sig Åkesson se ett ökat intresse för det invandringskritiska partiet. Han pekade på att Statistiska centralbyråns senaste mätning - visar att SD:s stöd femfaldigats bland kvinnor med utländsk bakgrund.

– Det är inte så konstigt. Vilka är det som drabbas av den gängkriminalitet som växer fram i spåren på segregationen. Jo, det är de laglydiga människorna som lever i de här områdena, sade Åkesson.

Han hånade de andra partiernas integrationspolitik.

– Det svenska samhället är splittrat, så det är dags att vi slopar den gamla integrationspolitiken och börjar bygga sammanhållning och trygghet tillsammans på riktigt.

I en intervju i lördagens DN sade M-ledaren Anna Kinberg Batra att hon tycker att det är ”lite äckligt” att Åkesson i ett tal på SD:s utvecklingsdagar nyligen sagt att ”det stämmer” att han flörtat med henne.

– Det där blir ju en liten ankdammsdiskussion, tycker jag. Jag tror att hon förstår, om hon nu har lyssnat på det, att det var i en skämtsam ton där jag refererade till sådant som andra har sagt, säger Åkesson till DN.

Så du ångrar inte hur du uttryckte dig?

– Nej, jag ångrar inte hur jag uttryckte mig. Jag tycker att det blir en ganska låg nivå på debatten om man ska hamna där. Men om hon tog illa vid sig av detta fruktansvärda, kränkande uttalande från min sida så ber jag naturligtvis om ursäkt.

Mats J Larsson

matsj.larsson@dn.se "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Forskare hoppas på kärvapenförbud

Kärnvapen kan snart vara förbjudna av ett internationellt avtal, samtidigt som kärnvapenhotet i Europa är större än på många decennier.

– Ett kärnvapenkrig kan inte vinnas, och bör aldrig få utkämpas. Enda vinsten av att våra två nationer har kärnvapen är för att säkerställa att de aldrig kommer att användas. Men vore det inte bättre att helt göra oss av med dem? sa USA:s president Ronald Reagan i sitt tal om tillståndet i nationen 1984.

Ända sedan atombomberna över Hiroshima och Nagasaki har vi vetat hur våldsamt förödande och destruktiva vapnen är.

– När vi ser vad effekten skulle bli om kärnvapen används är det väldigt konstigt att de inte redan är olagliga enligt internationell rätt. Vi har förbjudit landminor för att de leder till oacceptabla konsekvenser för civila. Men kärnvapen behandlar vi inte som ett vapen utan som ett maktmedel, säger Beatrice Fihn.

Hon är chef för International campaign to abolish nuclear weapons, Ican, ett nätverk för organisationer som arbetar för att avskaffa kärnvapen. Nu är hon i New York för att delta i FN:s förhandlingar om ett förbud mot kärnvapen, som började i veckan och pågår fram till den 7 juli. Hon har också varit drivande för att förhandlingarna skulle bli av.

– Jag har arbetat med detta de senaste fem åren, för att få ett nytt humanitärt perspektiv på kärnvapen. I stället för att debattera teorier om avskräckning vill vi diskutera vad som händer om vapnen används, säger Beatrice Fihn.

Inför den första förhandlingsomgången i mars publicerades ett öppet brev undertecknat av nästan 3 000 forskare från hela världen till stöd för ett internationellt kärnvapenförbud. ”Vi forskare har ett särskilt ansvar för kärnvapen, eftersom det var forskare som uppfann dem och upptäckte att deras effekter är ännu mer fasansfulla än man först trodde”, skriver de. ”Enskilda explosioner kan utplåna städer, radioaktivt nedfall kan förorena stora områden och en elektromagnetisk puls på hög höjd kan skapa kaos genom att slå ut elnät och elektronik över hela kontinenter. Den värsta faran är en kärnvapenvinter, där bränderna och röken från så lite som tusen detonationer kan förmörka atmosfären tillräckligt mycket för att orsaka en global miniistid, med vinter året om. Det kan leda till total kollaps för det globala livsmedelssystemet och apokalyptiska oroligheter som kan döda de flesta människorna på jorden – även om kärnvapenkriget bara inbegriper en liten del av de runt 14 000 kärnvapen som dagens nio kärnvapenmakter förfogar över.”

En av de första som kan ha förstått faran med kärnvapen var den ungerske fysikern Leo Szilard. År 1934 tog han patent på kärnkedjereaktioner i Storbritannien, och ville att patentet skulle hållas hemligt för att hindra Tyskland från att utveckla vapen. När kärnklyvningen upptäcktes försökte Leo Szilard övertyga andra fysiker om att hålla den hemlig. I augusti 1939 skrev han tillsammans med Albert Einstein ett brev till USA:s president Roosevelt där de uppmanade honom att agera. Leo Szilard arbetade själv i Manhattanprojektet. När Tyskland var besegrat, och det var klart att de inte hade lyckats tillverka en egen bomb, förespråkade han att det borde räcka att meddela Japan att vapnen fanns och erbjuda dem att kapitulera.

Som Ronald Reagan sa i talet 1984 kan kärnvapen fungera som en garanti för att motståndarsidan inte använder sina.

– Ett globalt kärnvapenkrig skulle leda till att alla förlorar allting, och det fungerar avskräckande. Det är ett av skälen till att kalla kriget inte gick över i ett öppet krig. Alla insåg med tiden att anden måste hållas kvar inne i flaskan, säger Niklas Granholm, forskningsledare vid Totalförsvarets forskningsinstitut FOI.

Han är redaktörer för studien ”Kärnvapen för slagfältsbruk och europeisk säkerhet – en strategisk faktors regionala betydelse” som DN skrev om tidigare i veckan.

– Rapporten handlar om konsekvenserna av att kärnvapnen kommit tillbaka som en faktor i europeisk säkerhetspolitik, säger Niklas Granholm.

President Putin och andra ryska företrädare har hotat med att sätta in kärnvapen, både mot Danmark och mot Ukraina.

– Vi vet inte hur de resonerar, men retoriken har förändrats. Det är nytt att tänka att kärnvapen skulle kunna komma till användning. Hittills har avskräckningen varit lyckosam, eftersom vapnen inte har använts sedan 1945. Men det räcker med att en aktör tycker att det är en framkomlig väg, och inte längre ser ett kärnvapenkrig som den totala undergången, säger enhetschefen Martin Goliath, en av rapportens författare.

Ingen av kärnvapenmakterna deltar i FN-förhandlingarna. Vid mötet i mars kallade USA:s FN-ambassadör Nikki Halley till presskonferens, tillsammans med bland andra Storbritannien och Frankrike, för att säga att ett förbud är orealistiskt.

– De stod utanför rummet där över 130 stater utan kärnvapen och vi från civilsamhället satt och förhandlade. Det var omvända roller. Deras reaktion är ett bevis för att ett avtal skulle påverka dem, och att de inte vill ha ett förbud, säger Beatrice Fihn.

Josefin Lind, generalsekreterare för Svenska läkare mot kärnvapen, håller med.

– Vi vet att andra vapenförbud har lett till reella effekter. 50 miljoner landminor har förstörts, och företag som tillverkar klusterbomber har fått lägga ner produktionen. Avtal sätter press även på de stater som inte är med, säger hon.

Men Jens Wirstam, forskare på FOI och teknisk expert i den svenska förhandlingsdelegationen, menar att jämförelsen haltar.

– Avtalen om förbud mot biologiska och kemiska vapen drevs bland annat av USA och Sovjet respektive Ryssland, trots att de var de största innehavarna. Varken de eller klusterbomber och minor har den strategiska effekt som kärnvapen har. För kärnvapenstaterna är vapnen viktiga för deras egen överlevnad, säger han.

Runt 130 länder deltar i FN-förhandlingarna, de allra flesta från Latinamerika, Afrika och Oceanien. Från Europa kommer bara några länder, däribland Sverige, Irland, Nederländerna, Österrike och Schweiz.

– Sverige är det enda land i Norden som deltar. Danmark och Norge är troligen inte med på grund av medlemskapet i Nato. Finland har en annan inställning: att nedrustningen bör ske stegvis, säger Jens Wirstam.

Beatrice Fihn är hoppfull om att länderna ska nå ett avtal.

– Det här kan vara ett historiskt ögonblick. Vi har förbjudit biologiska vapen. Vi har förbjudit kemiska vapen. Nu kan vi komplettera det med att förbjuda de sista massförstörelsevapnen. I 70 år har folk kämpat för förbud mot kärnvapen. Så nu kan vi skriva historia, säger hon.

Maria Gunther

maria.gunther@dn.se "

"Fakta. Viktiga årtal

1938 Otto Hahn och Fritz Strassmann får barium när de skjuter neutroner på urankärnor.

1938/39 Lise Meitner och Otto Frisch finner förklaringen: tunga atomkärnor kan klyvas.

1939 Leo Szilard och Albert Einstein varnar president Roosevelt för ett tyskt möjligt kärnvapen.

1941 Manhattanprojektet inleds i Los Alamos i New Mexiko i USA, för att utveckla en bomb.

16 juli 1945 Den första kärnladdningen provsprängs i Alamogordoöknen i New Mexiko.

6 augusti 1945 Första atombomben fälls över den japanska staden Hiroshima. Tre dagar senare fälls en bomb över Nagasaki.

1949 Sovjetunionen genomför sin första provsprängning.

1952 Storbritannien utför provsprängning.

1952 Den första fusionsladdningen, eller vätebomben, provsprängs.

1960 Frankrike genomför provsprängning.

1964 Kina utför provsprängning.

1968 Icke-spridningsfördraget undertecknas. I dag står bara Indien, Pakistan, Israel och Nordkorea utanför avtalet.

1974 Indien genomför provsprängning, men tillkännager att de inte avser att skaffa kärnvapen.

1991 Iraks kärnvapenprogram uppdagas och nedmonteras .

1993 Sydafrika erkänner att landet i hemlighet byggt sex kärnvapen, som sedan nedmonterats.

1998 Indien och Pakistan utför båda provsprängningar.

2002 Irans kärnteknologiska program upptäcks.

2003 Överenskommelse om att Libyens kärnvapenprogram ska nedmonteras.

2006 Nordkorea utför sin första provsprängning.

Källa: NE "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Karin Bojs: Med extra kilon följer död och sjukdom

Fetma och övervikt orsakar 40 miljoner förtida dödsfall om året, och även mycket av världens sjukdom. Det visar den hittills största och mest välgjorda undersökningen.

Matstrupscancer, tarmcancer, levercancer, gallblåsecancer, cancer i bukspottskörteln, bröstcancer efter klimakteriet, livmodercancer, äggstockscancer, njurcancer, sköldkörtelcancer, leukemi, hjärtinfarkt, stroke, högt blodtryck, diabetes, kronisk njursjukdom, artros, ryggont ...

Gemensamt för alla dessa sjukdomar är att risken ökar om man bär på fetma. Och även i viss mån om man bara bär på en måttlig övervikt.

Det framgår av omfattande statistik som publicerades i veckan i världens tyngsta medicintidskrift, The New England Journal of Medicine.

Studien har bekostats av Bill and Melinda Gates foundation. Den har letts från Seattle och omkring 2 300 forskare har medverkat. De har sammanställt data från 68,5 miljoner människor i 195 länder som de har följt under 25 års tid.

Resultaten visar att övervikt och fetma ökar kraftigt i världen, inte minst i många fattiga länder. Burkina Faso, Mali och Guinea-Bissau hör till länder där andelen feta ökar mycket kraftigt. I ett sjuttiotal länder har andelen människor med fetma fördubblats, däribland Turkiet.

Fetma brukar definieras som att BMI, kroppsmasseindex, överstiger 30. Övervikt räknas från ett BMI på 25.

Att använda BMI som måttstock för övervikt kan ha sina problem när det handlar om enskilda individer, bland annat eftersom mycket vältränade och muskulösa människor kan få ett förhållandevis högt BMI. Men när forskare studerar hela befolkningar är BMI ett användbart mått.

En del tidigare studier har antytt att ett BMI lite över 25, det vill säga strax över gränsen till övervikt, skulle vara allra mest fördelaktigt för hälsan, åtminstone för människor i övre medelåldern.

Den nya studien tillbakavisar denna uppgift. Den visar att det som brukar betraktas som normalvikt – ett BMI som mellan 20 och 25 – innebär den klart lägsta risken för sjukdom och för tidig död.

Att en del tidigare studier har sett en måttlig övervikt som hälsomässigt fördelaktig, kan bero på att cigaretter har grumlat till deras resultat. Rökning – bland det mest hälsofarliga man kan ägna sig åt – tenderar att sänka kroppsvikten några kilo.

Veckans studie i The New England Journal of Medicine har fått fram sina resultat genom att bara räkna människor som aldrig har rökt.

Bland de större länderna toppas listan på fetma hos vuxna av Egypten, där mer än var tredje person har ett BMI över 30. Högst andel barnfetma har USA, där ungefär vart åttonde barn bär på fetma. Lägst andel feta vuxna har Vietnam, med bara någon enstaka procent, och lägst andel fetma hos barn har Bangladesh, också bara någon enstaka procent.

Största antalet feta barn, räknat i absoluta tal år 2015, hade Kina och Indien, och störst antal feta vuxna hade USA och Kina.

I Sverige var år 2015, enligt statistiken i NEJM, ungefär 48 procent av männen och 29 procent av kvinnorna överviktiga. 15–20 procent räknas dessutom som feta.

En paradoxal effekt är att i Sverige och många andra rikare länder har dödsfall och sjukdomar som hänger samman med övervikt faktiskt minskat på senare år. Det beror på mediciner som minskar risken, såsom blodtryckssänkande medel, statiner som sänker blodfetterna och läkemedel som stabiliserar blodsockret.

Mediciner i all ära – forskarna som skriver i NEJM menar ändå att man måste komma åt problemet vid dess källa, och försöka hejda fetmaepidemin. Men tyvärr har de inte så många råd att komma med, när det gäller metoder som har vetenskapligt stöd på befolkningsnivå.

Flera andra studier har visat att sötade läskedrycker, mycket tv-tittande och bilpendlande till jobbet hänger samman med övervikt. Forskarna som skriver i NEJM vill främst framhålla maten – särskilt den ökade tillgången på lättåtkomlig, energirik mat, och marknadsföringen som uppmuntrar folk att äta mycket av sådan mat.

Karin Bojs

vetenskap@dn.se "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Här räddas de på världens farligaste flyktingrutt

Innan dagen är slut har mer än 20 odugliga båtar dykt upp. DN:s Katia Wagner och Anders Hansson har följt med räddningsfartyget Aquarius under en åtta dagar lång insats på Medelhavet. 731 människor räddades från en säker död, trettio var barn. Yngst var tre månader gamla bebisen Success.

Strax efter nio på morgonen lyfts den tre månader gamla bebisen Success ur den sjunkande gummibåten. Han har suttit i mamma Betsys famn sedan de lämnade stranden i Libyen klockan fyra på morgonen. Båten tar in vatten och kommer snart att vika sig på mitten.

Vice räddningsledare Max Avis och teamet från räddningsfartyget Aquarius har precis nått fram. De har inte många minuter på sig att få kontroll. Flera har panik och kan när som helst börja kasta sig i vattnet.

– Hej, allihop. Jag heter Max. Vi är här för att hjälpa er.

Han står upp i den snabbgående ribbåten, sträcker leende ut sina armar i en välkomnande gest. Han säger åt alla att sitta ned. Och att de måste hjälpas åt med flytvästarna.

När Betsy och några av de andra kvinnorna tagit plats och är på väg mot Aquarius brister de ut i sång. Med händerna mot skyn prisar de Gud för att de och barnen lever.

Några sjömil bort går en annan överfylld gummibåt under. 82 människor försvinner i Medelhavet den här fredagsmorgonen.

○○○

Nico Stalla sover i sin kabin när larmet kommer. En gummibåt 20 minuter bort är i sjönöd. Det är gryning, han befinner sig på räddningsfartyget Aquarius som patrullerar 20 sjömil från Libyens kustremsa. Som alltid är det den italienska sjöräddningscentralen som dirigerar operationerna på Medelhavet. Och det är alltid Nico, som är räddningsledare, som tar emot samtalen. Det är hans andra period ombord. Den första varade i två och en halv månad, nu har han varit ute lika länge. Nico är 38 år gammal och van sjöman, länge var han styrman på fartyg som fraktade färsk frukt från Karibien till Europa. Efter 15 år klev han i land och undervisade i navigering. Sen längtade han ut igen.

Nu skyndar han upp på bryggan till kapten Wojciech och får positionen på gummibåten. Han drar i gång kedjeväckningen. En kvart senare är besättningen på benen, liksom räddningsteam och vårdpersonal från hjälporganisationerna SOS Méditerranée och Läkare utan gränser. De är 33 ombord. Alla vet vad de ska göra. Flytvästarna ska fram. Ribbåtarna – de små snabba motorbåtarna med gummireling – ska göras redo att sänkas ned i vattnet. Kliniken ska ställas i ordning, kvinnoavdelningen öppnas upp. Registreringen ska förberedas, den egna skyddsutrustningen ska på: hjälm och flytväst för alla, overall och arbetshandskar för dem som ska ut i ribbåtarna och solkräm med hög skyddsfaktor.

Till Rummenhohl från SOS Méditerranée följer horisonten med en kikare. Han får syn på båten i nöd. Det är en blå gummibåt.

– Jag hatar de blå, säger han. De är de sämsta.

Strax bakom den kan ännu en båt skönjas. Och så ännu en. Och ännu en. Han ropar till sig räddningsledaren.

När Nico kallar till möte på däck några minuter senare har åtta överlastade båtar siktats. Mer än tusen personer i nöd. Han samlar teamet omkring sig i en tät ring.

– Det blir en lång dag, säger han.

Först och främst måste flytvästar ut, det är det enskilt mest avgörande för en lyckad räddningsinsats. Människor som hamnar i vattnet utan västar riskerar att drunkna, de som har en klarar sig på egen hand en lång stund – och det tar tid att ta alla nödställda till Aquarius.

Samtidigt måste teamen lugna ned stämningen som alltid är uppjagad. Den första frågan människorna i båtarna ställer brukar vara om de ska skickas tillbaka till Libyen. Nico som leder arbetet från fartyget behöver en lägesrapport: Hur många barn och kvinnor? Har någon hamnat i vattnet? Föreligger någon akut medicinsk situation?

Förutom vätskebrist är frätskador vanligast. Båtarna körs med utombordsmotorer, i aktern står plastdunkar med bensin som ofta skvalpar ur. Blandat med saltvatten uppstår en kemisk reaktion som vållar smärtsamma brännskador. Framför allt kvinnorna drabbas, de placeras i mitten av båtarna dit vätskan rinner, och får svåra frätskador i underlivet. Så snart de kommer till Aquarius måste de duscha. Bensinångorna gör också att man blir omtöcknad, vissa kan knappt ta sig över till ribbåtarna för att de är så påverkade.

Stunden när evakueringen börjar är avgörande. Om en kastar sig i vattnet brukar andra följa efter. Det kan leda till kaos. Flera har redan krängt sig till hälften ur gummibåten och har benen utanför relingen, några har glidit ned i vattnet och hjälps upp igen. Otåliga händer sträcks mot ribbåtarna.

– Oroa er inte, vi kommer att ta med alla. Men vi måste hjälpas åt. Ni måste stanna i båten. Sitt ned och var lugna. Och ta in benen, ropar Max.

Det finns plats för 20 åt gången, de börjar med barnen och kvinnorna. En efter en tas emot och placeras längs med sidorna på båten. De är uttorkade. Några gråter. En man håller armarna om sin kropp, gungar fram och tillbaka och mumlar: ”Thank you, thank you, thank you.”

Betsy och lille Success leds in till kvinnoavdelningen. Det är pojkens tremånadersdag. Han är genomvåt. Skakar och gråter. Han har flera lager kläder på sig och en överfylld blöja. Betsy klär av honom med långsamma rörelser. Tre sparkdräkter. Två par strumpor. När hon når den innersta strumpan drar hon upp sömmen och tar ut ett litet inplastat paket.

– Mitt sim-kort, säger hon.

Barnmorskan Elisabeth Ramlow undersöker Success. Allt verkar okej. Med nya torra kläder läggs han vid mammas bröst. Betsy har lagt sig på en filt på golvet. Success suger ljudligt och somnar nästan direkt. Det gör Betsy också.

Nästa gång ribbåten är tillbaka lyfts två barn, en pojke och en flicka i fyra–femårsåldern, upp på däck. Det står snabbt klart att deras mammor och pappor inte är med. Famnar tar emot dem, barnen klamrar sig fast. De bärs till kvinnoavdelningen, en avlång sal med ett litet rum med dörr att stänga i ena änden. Också de har flera klädeslager på sig. Allt är genomsurt. Pojken luktar kiss.

Alla får en tygpåse med vattenflaska, energikex och ett set med underkläder, strumpor och träningsoverall samt en liten handduk och en filt. Barnen kläds av, torkas och får likadana blå träningsoveraller. Ärmarna är för långa på båda och får vikas upp några varv. Varken

flickan eller pojken ger några ljud ifrån sig. När de fått i sig lite vatten säckar pojken ihop. Elizabeth tittar på honom och konstaterar att han är utmattad, men utan feber och inte uppenbart sjuk. Han kryper ihop på golvet. Liksom bebisen somnar han. Flickan lägger sig alldeles intill. Klappar hans kind med sin lilla hand. Hon tittar upp i taket och svarar inte på tilltal, varken på engelska eller på franska. Men hon är i säkerhet nu och teamet måste ta emot andra. Först senare kan de leta efter föräldrarna.

På gummibåtarna kan 140 personer trängas ihop, på de mindre träbåtarna 250 och på de stora upp till 900, i tre våningar. Det var en sådan som kapsejsade i april 2015, i den hittills värsta katastrofen då kanske mer än 800 människor drunknade.

Hittills i år har över 60 000 människor satt sig i båtarna på väg till Italien. Från Libyens kust tar det mellan fyra och nio timmar innan de sjöodugliga båtarna når internationellt vatten. Det är där räddningsoperationerna görs. Om båtarna alls når så långt. Alla vet att det bara är en tidsfråga innan de börjar ta in vatten eller går sönder. Smugglarna räknar kallt med att hjälporganisationer och italienska kustbevakningen ska finnas i området och plocka upp folk. Det är i alla fall vad de säger när de säljer de eftertraktade platserna till Europa.

Men det stämmer inte. Det vet också alla. Den centrala Medelhavsrutten, som vägen mellan Libyen och Italien kallas, är världens dödligaste flyktingrutt. Enligt FN-organet Internationella organisationen för migration, IOM, miste över 7 500 människor livet under flykt i fjol. Fler än 4 500 av dem dog på just den här rutten. I år har över 1 600 människor registrerats som omkomna. Men ingen vet säkert hur många som försvinner i havet, eftersom ingen vet hur många som sätter sig i båtarna. Vid ett tillfälle förra sommaren flöt närmare 100 döda kroppar i land i Libyen, utan att någon särskild båt rapporterats som förlist.

○○○

Nya överlastade båtar siktas hela tiden. Åtta blir tolv, tolv blir sexton. Innan dagen är slut har mer än 20 odugliga båtar dykt upp, både trä- och gummibåtar. I tolv timmar går de två ribbåtarna i skytteltrafik. Vid något tillfälle skickar kocken en laddning pizza till räddningsteamen. De får nya vattenflaskor. Men någon paus blir det inte, inte ens för toabesök. Till slut har 731 människor kommit ombord på Aquarius. Rädda barnens fartyg Vos Hestia har anslutit under dagen och tagit emot 550 människor, italienska kustbevakningen med sitt fartyg Gregoretti CP 920 är också där och tar emot över tusen personer.

När dagen summeras har närmare 2 500 människor räddats från en säker död i havet.

○○○

– Jag vet att kexen ni fått smakar lite märkligt. Men de är bra för er, ni behöver energin.

Barnmorskan Elisabeth Ramlow står mitt i kvinnorummet och försöker göra sin röst hörd. Det är inte helt lätt. På cirka 40 kvadratmeter samsas 87 kvinnor och 30 barn som är under tolv år.

De har vecklat ut filtar och tagit plats på golvet. Ben trängs, det går inte att vända sig utan att slå i varandra. Kvinnorna behöver dricka vatten, några menstruerar och behöver trosor och bindor. Här finns blöjor och tvättlappar till spädbarnen, skänkta barnkläder och leksaker i travade lådor, sparkdräkter och småtröjor mönstrade med skateboards, prinsessor och flygplan. Gosedjur, ritpennor och papper. Hit in får bara kvinnor och barn komma.

– Och toaletten är där, säger Elisabeth och pekar på rummets ena hörn.

Det är en portabel toa med spann inuti som står oskylt längs väggen. Vid sidan om tvättlappar, toapapper och en papperskorg. Och en potta till de minsta.

Flera av kvinnorna spärrar upp ögonen.

– Ska vi gå … där?

– Jag är ledsen att jag inte kan erbjuda mer integritet, vi får hjälpas åt så att det funkar.

Elisabeth har snart varit ombord i tre månader. Den här räddningsoperationen blir hennes sista, sen återvänder hon hem till Massachusetts i USA där hon jobbar på ett barncentrum. Hon blir 70 senare i år och tänker inte slå ned på takten.

I sju år har hon då och då tagit fältuppdrag för Läkare utan gränser. Elisabeth var egentligen på väg till Sydsudan när hon fick frågan om uppdraget som barnmorska på Aquarius i stället. Nästan alla vill få en pratstund med henne. Gravida undersöks, de är 18 stycken. Samtalen blir långa, ofta är det första gången de träffar en barnmorska. Elisabeth hinner i stort sett inte sova de här dygnen.

Flera behöver vård. En jämrar sig på grund av malaria. Några har migrän och magbesvär. De som bedöms behöva träffa Elisabeth eller läkaren får ett rödvitt band runt handleden, för att kunna urskiljas.

○○○

När alla tror att räddningsinsatsen nått sitt slut får Nico plötsligt ett larm. Två medvetslösa bangladeshiska killar och två som är illa däran är på väg i motorbåt från ett av de andra räddningsfartygen. Läkare utan gränsers klinik på Aquarius är den bäst utrustade, därför ska de hit. Sjuksköterskan Mark Leirer och läkaren Conor Kenny tar emot. Killarna är omtöcknade och uttorkade och har blivit sjuka av havsvatten de druckit. Dessutom är Sufian och Amir skadade. Vårdteamet får i dem vätska, värmer dem och tar dem in i fartyget, till kliniken med bäddar att vila ut på.

De hade suttit längst bak under färden, berättar Sufian när han återhämtat sig.

Plötsligt dök en liten vit motorbåt med fyra män upp längs relingen. Från libyska kustbevakningen, sa de.

– De skrek ’Bangla, bangla, ge oss pengar’. Men ingen av oss hade några.

Då krävde männen att få ta båtmotorn och bensindunken i stället. Vid horisonten skymtade räddningsfartyget, det var långt dit. Alla fick panik. När de försökte hindra männen från att ta motorn blev Amir så hårt sparkad i bröstet att han föll och slog huvudet i träbrädorna i botten på gummibåten. Han tuppade av. Sufian ställde sig emellan och blev då sparkad, rakt över revbenen. När ett flygplan började cirkulera över dem stack männen i den vita båten.

Det var aldrig meningen att Sufian skulle till Libyen. Han var på väg till Saudiarabien för att jobba, det var dit han hade skaffat visum. Flyget var bokat via Turkiet, flera bangladeshier var med på samma resa. När de kom till Istanbul möttes de av en man med helt andra planer.

– Han satte oss på ett flyg till Libyen.

I Tripoli väntade en annan man som tog dem till ett hus där de blev inlåsta i ett rum. De fick ingen mat och nästan inget vatten. Olika män kom in och slog och sparkade dem.

– Jag ringde mamma och pappa och grät, säger Sufian.

Männen krävde pengar av Sufians familj för att frige honom. Genom telefonen tvingades föräldrarna höra sonen vråla av smärta under en brutal misshandel som iscensattes för att de skulle förstå allvaret. Sufian säger att hans pappa sålde familjens hus för att få honom fri och skickade 6 000 dollar.

Han släpptes och lyckades hitta ett jobb på ett skeppsvarv som svetsare. Arbetsdagarna var långa och han var ständigt hungrig och törstig. Han fick ingen lön.

– Till slut sa jag ”jag har tjänat ihop pengarna och måste hjälpa min familj”. Då sa chefen att han skulle skjuta mig om jag någonsin mer nämnde ordet pengar.

Efter att Muammar Khaddafi störtades och dödades 2011 startade ett inbördeskrig i Libyen. Sedan dess har det varit kaos. Tre regeringar och två parlament gör anspråk på makten. Ingen av dem har kontroll över landet. I stället har milisgrupper som är etniskt, religiöst och klanstyrda, tagit över olika områden och IS har flera starka fästen. Kriminella nätverk och människosmugglare opererar i stort sett obehindrat.

Tillgången till information inifrån Libyen är mycket begränsad. Internationella hjälporganisationer har lämnat landet och journalister har svårt att ta sig in och rapportera. FN talar i rapporter om människohandel, kidnappningar och slavarbete. Människor hålls inspärrade i stora förvar, kvinnor och barn våldtas och misshandlas. Unga kvinnor injiceras med preventivmedel av människohandlare för att de inte ska bli gravida under övergreppen.

Miljontals vapen cirkulerar okontrollerat och människor köps och säljs helt öppet.

När Sufian hade varit på skeppsvarvet ett halvår överlämnade hans arbetsgivare honom till en beväpnad man som tog honom till Gharyan, en stad i nordvästra Libyen. Han blev inlåst igen, den här gången i en lagerlokal med tio andra bangladeshier. Det var där han och Amir träffades. De båda 17-åringarna kommer från Madhupurdistriktet i Bangladesh, och talar samma språk. De började hålla ihop. Hjälpte och skyddade varandra. Det blev som en pakt.

– Om den ena går nånstans följer den andre efter, förklarar Sufian.

De sov på golvet. Fick ett bröd om dagen, men inget vatten. Till slut måste de dricka vattnet i toaletten.

– Vi fick inte tvätta oss heller. Enda gången vi kom i kontakt med vatten var när de torterade oss med el.

Sufian blev knivskuren flera gånger, han har sex ärr på ena underarmen. En man brukade slå dem med en sko, hårt över revbenen. En kom in och skenavrättade dem flera gånger, siktade mot huvudet, sköt just förbi axeln. Varje gång krävde männen att familjerna i Bangladesh skulle skicka pengar.

– Men hur skulle de kunna göra det? De hade redan sålt sitt hus, de kunde inte få fram mer.

Sufian berättar att en av bangladeshierna var svårt misshandlad och blödde från huvudet. En dag fick han nog och bara sprang rakt ut genom dörren när en av de beväpnade männen öppnade och kom in.

– De sköt honom framför våra ögon. Efter det tänkte ingen på att rymma.

I 18 dagar plågades de. Sen kom räddningen. En vakt som kom in var så full att han glömt sitt gevär. Han skrek och gapade som vanligt:

”Bangla, bangla, give me money.” Klockan var två på natten, dörren stod på glänt.

– Vi sprang allt vad vi orkade.

De vandrade länge genom öknen, säger Sufian. De hade inte ätit och druckit ordentligt på flera veckor. De hade skador av allt våld. Till slut säckade de ihop vid en vägkant. En förbipasserande man med flakbil tog dem med sig hem.

– Han var en god man. Vi fick bo i hans getstall.

Sufian och Amir sitter tätt ihop på Aquarius när de berättar vad de varit med om. Världen måste få veta vad som pågår inne i Libyen, säger de.

– Åk inte dit, säger Sufian. Åk inte dit. Åk inte dit.

De fick det ganska bra hos mannen med getstallet. Han gav dem mat och köpte dem var sin mobiltelefon och kläder. De hjälpte till på hans fruktodling och med djuren. Men han kunde inte ge dem lön och efter två månader måste de vidare, för att få ihop pengar till sina familjer.

– Vi vill hem, men det går inte. Det kostar nästan 2 000 dollar var. Hur skulle vi kunna få ihop det i Libyen?

Till slut fanns bara alternativet att försöka ta sig till Europa. Mannen de bodde hos betalade smugglarna.

De var rädda hela tiden på vattnet. Sufian och Amir vet att många drunknar. Men att ge sig av var ändå det bästa, säger Sufian.

– Jag dör hellre på havet än stannar i Libyen.

Han pratar fort, med gäll och mekanisk röst. Amir säger inte så mycket, flikar bara in någon detalj med sprucken röst. Läpparna är vita och hårt sammanbitna. Han håller sig över bröstet och grimaserar när han hostar. De vet inte hur det ska bli när de kommer till Italien. Ingen av dem har tänkt sig ett liv i Europa, bara på att komma bort från Libyen. Sufian är orolig över hur han ska kunna hjälpa sina föräldrar. Han kan inte jobba hårt längre, säger han. Ryggen är förstörd av all misshandel.

– Jag vet inte vad jag ska göra.

○○○

Ibrahim och Samba, två 16-åriga killar från Gambia som håller till på Aquarius avgränsade område för ensamkommande barn och ungdomar, berättar att de betalat för båtresan till Europa fyra gånger. De tre tidigare gångerna kom de bara en liten bit ut i vattnet.

– Någon stod på stranden och sköt hål på gummibåten.

De fick gå tillbaka och återvända till mannen som höll dem fångna för att jobba ihop pengarna till en ny resa.

Samba kom till Libyen som 15-åring för att jobba. Han hade ingen aning om läget i landet. Ibrahim var 14, han har snart varit där i tre år. De har hela tiden tvingats arbeta, har varit inlåsta på olika ställen och har sålts vidare flera gånger.

– Världen kanske tror att slaveriet har upphört. Det har det inte.

○○○

Reem Bouarrouj hör liknande vittnesmål vid varje räddningsoperation. Hemma i Tunisien är hon läkare på ett akutsjukhus, här på Aquarius ”kultur-tolkare”, anställd av Läkare utan gränser. Hennes arbete är att på olika språk, bland annat arabiska, förklara vad som händer under färden till Italien och när de kommer fram. Reem är med på ribbåtarna och tolkar vid läkarbesök och i samtal.

Alla säger samma sak: att de flytt för livet från Libyen. Och att de hållits inspärrade i stora migrantläger eller hus, att de utnyttjats av kriminella gäng, misshandlats och torterats.

Veckan innan pratade Reem länge med två 17-åriga sudaneser. De hade sålts flera gånger. Hållits inspärrade och plågats som Ibrahim och Samba, Sufian och Amir. Torterats med el. Tvingats arbeta. Bara fått en bit bröd och en kopp vatten om dagen. De jobbade på byggen och lantbruk, målade hus och plockade frukt.

Killarna hade varit i Libyen i mer än ett år när de lyckades fly. 32 sudaneser rymde tillsammans. En av dem blev skjuten under flykten. Kulan gick in genom ena sidan av låret och ut på den andra. Det var Conor och hans medicinska team på Aquarius som tog hand om skottskadan.

– Det som chockade mig mest var det de berättade från en marknad där de jobbade, säger Reem.

Tonåringarna hade varit där med sin arbetsgivare. Två libyska män stod bredvid och höll på med en vapenförsäljning. Köparen hade sagt att han inte trodde att vapnet funkade. ”Du kan provskjuta”, ska säljaren ha sagt, räckt honom geväret och pekat på en afrikansk pojke intill. Köparen lyfte vapnet och tryckte av, pojken träffades i huvudet. ”Där ser du, ge mig pengarna”, ska säljaren ha sagt.

– Vissa saker går knappt att ta in. Men världen behöver de här vittnesmålen. Vi måste orka lyssna, säger Reem.

○○○

Under fredagseftermiddagen ser Nico till att ett foto på flickan och pojken utan föräldrar skickas till de andra räddningsfartygen. Är det någon som vet något? Svaret kommer efter en halvtimme. Mammorna finns i säkerhet, de råkade hamna på ett annat fartyg under tumultet. När Nico några timmar senare meddelar över radion att de är på väg till Aquarius för att återförenas med sina barn utbryter jubel på däck. Barnen har haft en lång dag, det är tio timmar sedan de kom ombord. Båda har sovit och gråtit. Pojken har letat och ropat.

De sitter i var sin famn vid relingen när de får syn på sina mammor som snubblar upp på fartyget och tar upp barnen i sina armar. Allt runt omkring stannar upp.

Vid midnatt står Nico uppe på bryggan och tänder en handrullad cigarett. Han älskar havet, säger han. Framför allt när det är hård sjö, det är som att det sker något kemiskt i honom då. Nu ser han ut över de många hundra människorna som sover i sina filtar.

Det var i den norditalienska staden Ventimiglia, nära gränsen till Frankrike, som Nico mötte folk som fastnat i Italien på grund av stängda gränser. Han fick höra om resan över havet, särskilt av några sudanesiska killar som han lärde känna. De berättade om gummibåtarna, om rädslan, om det de varit med om inne i Libyen.

Samtidigt höll Nico på att lära sig franska. På fransk radio hörde han om Aquarius och räddningsarbetet på Medelhavet.

– Då kände jag att det är detta jag ska syssla med. Inte containerfrakt.

Nico kontaktade SOS Méditerranée och erbjöd sig att köra fartyget. Något sådant behov fanns inte. De två humanitära organisationerna chartrar Aquarius med full besättning och ägnar sig uteslutande åt räddning och medicinskt arbete. Nico gav sig inte, han tänkte att hans år på sjön kunde vara till nytta. Han anmälde sig till räddningsteamet.

Redan efter första insatsen ombads han bli vice räddningsledare med ansvar för arbetet på ribbåtarna. När han mönstrade på nästa gång fick han frågan om att axla rollen som högsta räddningsledare.

Det var med bävan han klev ombord. Den nervositeten känner nog alla som ska ut på sin första insats, säger Nico. Alla måste veta exakt vad de ska göra för att undvika kaos i de ofta extremt pressade situationerna. De tränar mycket. De två dagarna det tar från Sicilien, varifrån Aquarius utgår, till området utanför Libyen ägnar de åt att öva och utvärdera. De tittar på filmat material från tidigare insatser och diskuterar. Från vilket håll ska de närma sig en gummibåt som börjat ta in vatten? Hur ska de agera när folk kastar sig i vattnet? När människor i desperation klättrar på varandra för att deras gummibåt vikt sig på mitten? Hur hanterar man döda kroppar, frätskador, tortyrskador, förtvivlan?

Samhörigheten efter en lyckad insats är enormt stark, säger han. De vet att de med gemensamma krafter har räddat liv, att de timme efter timme tagit emot hundratals utmattade människor. Att få se dem som balanserat mellan liv och död komma till ro på fartyget är stort.

– Jag kan inte förklara det i ord.

Man ser förändringen, säger Nico. Rädda och spända ansikten spricker upp. Leenden växer fram. På återfärdens andra dag är det inte ovanligt att folk sjunger och dansar tillsammans. De hyllar livet, hyllar teamet. Händer trycks. Många vill krama och tacka. De har inte bara räddats ur havet. De har också undkommit Libyen med livet i behåll.

○○○

Salim lyfter sleven ur grytan och låter den heta gröten rinna ned i pappmuggar. En sked socker på det, sen ställer han dem på en bricka. Han står i förmaket till kvinnoavdelningen den här lördagsmorgonen och hjälper till med barnens frukost. Salim har själv med sig sju barn i åldrarna tolv och nedåt, och sin fru Zahra.

Solen står högt över Medelhavet. Det har varit en relativt lugn natt, de flesta har sovit. Det blev lite bråk på kvällen, några män rökte fast det inte är tillåtet, och fortsatte trots tillsägelser. Vid ingången till kvinnorna är det också lite irriterat, ett par män vill gå in till sina barn och fruar, men blir inte insläppta.

– Gör bara som de säger och låt det vara lugnt här, tillrättavisar Salim en man som envisas.

Han är klädd i mörkblå skjorta, kavaj och pressvecksbyxor, som nu är skrynkliga. Liksom de and-ra männen har han virat in sig i en filt och sovit på däck.

– Ingen därhemma vet att vi har åkt, säger han och drar ut en nyckelknippa ur jackfickan. Sex sju nycklar sitter i en stabil ring. En går till huset med trädgården i Tripoli, två till kontoret i affärskvarteren kring Tripoli tower, ett par till lagret. Salim driver ett importföretag med en kompanjon och handlar med flera europeiska länder, bland annat Tyskland och Italien. Han är ursprungligen från Syrien, men har bott i Libyen i 20 år.

– Vårt liv var bra tills kaoset bröt ut.

Det är i det närmaste omöjligt för näringslivet att fungera, säger han. Det finns inga myndigheter att vända sig till, inga avtal att lita på. Bankväsendet fungerar inte. Vissa gånger kan han göra transaktioner, andra inte. Det är inte ens säkert att det är samma bankägare från en gång till en annan.

– När vi fått betalt av kunder har det hänt att banken påstår att det inte kommit in några pengar. Vi har ingenting att sätta emot.

Men det är inte det värsta, det är de ständiga hoten om att barnen ska kidnappas. Salim och Zahra vågar inte låta dem gå i skolan. Så har det varit i tre år. Barnen får inte heller gå ut och leka själva, trots att familjen bor i ett bra område där grannarna känner varandra. En av döttrarna står vid sidan om sin pappa, med hans arm omkring sig.

– It's too dangerous for us to go to school (det är för farligt för oss att gå till skolan), säger hon.

Hemma i huset har föräldrarna ställt i ordning en liten skolsal. Skaffat läsplattor och internetbaserade kurser i bland annat engelska, matte och naturkunskap.

Salim berättar att en av hans vänners son kidnappades av en milisgrupp för två år sedan. Pappan betalade 400 000 dinarer, nästan 2,5 miljoner kronor, för att få tillbaka sitt barn. Ett år senare tog milisgruppen pojken en gång till och begärde mer pengar. Den gången betalade vännen ett betydligt lägre belopp till en annan milisgrupp som fritog pojken.

– Efter det flydde han med sin familj. Tog dem ut på havet. Som jag gjort nu. I dag lever de i Tyskland.

Det är inte bara kidnappningar som hotar. En gång i månaden kommer män från en milisgrupp och kräver pengar, berättar Salim. ”Skatt”, kallar de det. Mellan 4 000 och 5 000 dinarer varje gång, mer än 25 000 kronor. Männen dyker upp när leveranser från Europa anlänt till lagret i containrar. De vet när det är, enligt Salim. Då går de runt med vapen hängande över axlarna och pekar på det mest värdefulla i den stora lagerhallen, och låter förstå att allt när som helst kan brinna ned.

Ibland hör de av sig och ”beställer” saker.

– De kan ringa och säga: ”Jag ska ha fem Iphone 7 och två laptops i morgon kväll klockan sex.” Vad jag gör? Skaffar fram det de begär, förstås.

Milisgrupperna kallar sig saker som Tigers, Monkeys och Lions, och har utpressning och kidnappningar som inkomstkällor. Eftersom systemet i Libyen brakat samman kan de som drabbas inte få hjälp från samhället. Djungelns lag råder, säger Salim.

– Vet du vad ett derby är? Nej nej, inte fotboll. Milisgrupperna har derby på torsdagskvällar vid åttatiden. De skjuter på varandra. Då låser alla in sig i sina hem. Nästa morgon är det som att det inte hänt.

När barnen ätit sin gröt kommer Zahra ut på däck med dem. Hon har minstingen över armen.

Natten har varit jobbig, säger hon. Zahra har bedövande huvudvärk och är fortfarande knäsvag. De gav sig av vid fyratiden på morgonen dagen innan. Salim hade köpt flytvästar och fått löfte från smugglaren att det skulle vara en stabil båt och inte mycket folk. När de kom till stranden väntade massor av folk. Båten var en dålig gummibåt. ”Vi ska inte med”, sa Salim till smugglaren. ”Jo, det ska ni”, hade mannen svarat och viftat med sitt vapen.

– Vi vågade inget annat än att hoppa i, säger Salim.

Zahra skakade hela tiden och höll på att kräkas. Barnen grät.

Salim har länge försökt ta familjen ut ur Libyen på ett lagligt och säkert sätt. Han säger att han ringt och skrivit till representanter för FN och EU, kontaktat ambassader i länder där hans företag gör affärer. Han har skickat underlag som visar att han har pengar och inte

kommer att ligga någon till last. Lovat att bidra till samhället, sätta i gång med affärer.

– Svaren har varit desamma: jag måste hitta lösningen i Tripoli.

Det går inte. Det är så farligt i dag att de flesta har flyttat sin ambassadverksamhet ut ur landet. Till slut fanns bara båtresan över Medelhavet kvar som utväg. Salim har förberett sig i ett år. Följt nyhetsrapporteringen, räddningsinsatserna.

– Människor dör på havet varje vecka. Det är på nyheterna hela tiden. Jag förstår inte varför FN och EU låter det fortgå.

På nätet har Salim följt fartygstrafiken i området och lärt sig hur humanitära organisationer och italienska kustbevakningen patrullerar kustremsan. Han har fått kännedom om Läkare utan gränsers närvaro och tittat på Youtube: Hur man sitter i båtarna, vad som kan hända. Han har visat Zahra och barnen videoklippen. Förberett dem, men inte sagt något till någon annan. Vännerna och kollegorna skulle ha försökt stoppa honom om de visste, på samma vis som han själv tidigare avrått andra.

– Jag har tänkt att jag inte kan utsätta min familj för detta, det är för farligt. Men till slut var det för farligt att ha dem kvar i Libyen.

○○○

När söndagen gryr stävar Aquarius genom Messina-sundet, med Sicilien på babords sida och italienska fastlandet på styrbords sida.

Sista biten kantas av grönklädda berg, smala landsvägar och fiskebyar. Morgonsolen värmer, vinden har tilltagit. I fören håller de som vaknat hårt i sina brunrutiga fleecefiltar och tygpåsar.

Där Aquarius lägger till i Reggio Calabria på italienska fastlandet har stora tält ställts upp längs kajen, med framdragna elkablar och bord för registrering. Bakom dem står bajamajor på rad och en bit bort mattält.

Röda Korset är på plats, liksom Rädda barnen och UNHCR. EU:s gräns- och kustbevakningsbyrå Frontex också, lokala polismyndigheten och karabinjärerna, den italienska paramilitära poliskåren, samt migrationsmyndigheter.

Innan någon får lämna Aquarius kommer hälsoministeriet ombord för att skaffa sig en uppfattning om läget. Personalen bär skyddsoveraller, handskar och munskydd. Efter dem kommer polismyndigheten. Proceduren tar två timmar.

Under tiden försöker en välkomstkommitté från en kyrka hålla ångan uppe. Vända mot båten hurrar och applåderar de. Ropar ”welcome” och vinkar. Deras sångledare klämmer i med ”Kum ba ya”:

”Someone’s laughing, my Lord, kum ba ya; Someone’s crying, my Lord, kum ba ya; Someone’s praying, my Lord, kum ba ya.”

Intill står några myndighetspersoner, de rör inte en min. En lokalpolis röker elcigg.

○○○

Det är trångt framför landgången. Stämningen är både upprymd och dämpad. De är framme. I Europa. Förutom Elisabeth, som tappat rösten och ligger och sover, är alla från teamet på däck. Återigen trycks händer. Kramar och ”lycka till” utbyts.

Salim och Zahra har samlat ihop barnen och står och väntar på att få kliva iland. Från och med nu kan allt bara bli bättre, säger Salim. Han har gott om kontakter i Europa. Innan de gav sig av flyttade han över en summa pengar till ett utlandskonto.

Han kan inte sluta krama sina barn.

– I dag är vår gemensamma födelsedag. Den bästa dagen av alla.

Pojkarna försöker skruva sig loss ur hans kärleksgrepp. De skrattar. Han gråter.

Salim och hans fru heter egentligen något annat. Av säkerhetsskäl nämner vi inte vad hans företag sysslar med.

Katia Wagner "

"Om reportaget.

Artikeln i tre punkter

4 500 människor miste livet i fjol under det hittills dödligaste året på den centrala Medelhavsrutten. I år har över 1 600 människor drunknat.

Räddningsfartyget Aquarius drivs av hjälporganisationerna SOS Méditerranée och Läkare utan gränser, och bedriver sök- och räddningsintsatser utanför Libyens kust.

I det sönderfallande Libyen säljs och köps människor öppet på marknader, kidnappningar och utpressning tillhör vardagen.

Reportern & fotografen

Katia Wagner är undersökande journalist och författare som specialiserat sig på berättande journalistik. Hon har bland annat belönats med Guldspaden och Wendelapriset för bästa sociala reportage. Tidigare i år kom hon ut med boken ”Pojkarna och de ensamma poliserna”.

22 procent av räddningsinsatserna på den centrala Medelhavsrutten utfördes av humanitära organisationer under 2016.

630 000 människor på flykt tog sig till Italien på centrala Medelhavsrutten mellan 2011 och 2016.

Källa: EU:s European political strategy centre

Fakta.

SOS Méditerranée

Ideell hjälporganisation i Tyskland, Italien och Frankrike som bildades 2015 och som genomför sök- och räddningsinsatser med fartyget Aquarius sedan i februari 2016.

Räddningsteamet arbetar ideellt. Volontärarbetarna har ofta erfarenheter av sjöliv eller av humanitärt arbete. Finansieras helt genom donationer.

Läkare utan gränser

Är en internationell medicinsk humanitär organisation med närmare 3 000 fältarbetare. Bedriver sök- och räddningsinsatser på Medelhavet på två fartyg, Aquarius och Prudence. Förutom läkare, sjuksköterska och barnmorska har organisationen också logistiker och kulturtolkar ombord. Finansieras till största del genom donationer.

Maltaöverenskommelsen

I februari 2017 samlades EU:s regerings- och statschefer på Malta där man kom överens om tio punkter för att hejda flyktingströmmarna från Libyen. Bland annat ska man ge utbildning och träning till den libyska kustbevakningen, störa människosmugglare och bidra till bättre villkor inne i Libyen för flyktingar och migranter. Kritiker menar att EU därmed är med och finansierar omänskliga migrantläger i ett land där det saknas en stabil regering att samarbeta med.

70 procent av båtarna som lämnar Libyens kust är gummibåtar. "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Nytt EU-gräl väntar om asylpolitiken

Analys. Det blir en ny drabbning om migrationspolitiken under nästa veckas EU-toppmöte, men oenigheten är inte total. Alla EU-ledare vill få stopp på flyktresorna över Medelhavet och antalet människor som lyckas nå EU har redan minskat kraftigt.

När EU:s stats- och regeringschefer träffas i Bryssel i slutet av nästa vecka kommer det säkert att bli ännu ett gräl om asylpolitiken. Ska EU:s länder dela på ansvaret för flyktingmottagningen? Där har motsättningarna inte försvunnit, utan tvärtom blivit ännu djupare.

När det gäller andra delar av migrationspolitiken är EU-länderna däremot i huvudsak överens. Alla vill stoppa strömmen av migranter och flyktingar över Medelhavet, och faktum är att EU-politiken delvis har fått avsedd effekt. Antalet människor som lyckas nå EU har redan minskat kraftigt.

Inte överallt. Över Medelhavets centrala delar kommer fortfarande många människor: Läs Katia Wagners och Anders Hanssons reportage om de livsfarliga båtresorna här intill. Men EU:s avtal med Turkiet har inte brutits, utan stänger fortfarande vägen till Grekland och EU över Adriatiska havet.

Hittills i år har drygt 60 000 människor lyckats ta sig till Italien, men bara 7 000 till Grekland. Om flyktingströmmen fortsätter i samma takt som nu kan det säkert innebära att minst 200 000 människor når Italien innan året är slut, men det är fortfarande långt ifrån tidigare års EU-siffror. 2016 anlände sammanlagt 362 753 män, kvinnor och barn sjövägen till EU och 2015 var motsvarande siffra 1 015 078. Om EU-länderna delade på ansvaret för människor som kommit i år skulle det inte vara något stort åtagande.

Ändå vill EU-ledarna få helt stopp på flyktingbåtarna. Men Libyen är inte Turkiet och EU:s utbildning av den libyska kustbevakningen hade enbart nått 93 personer i mars. Det nya EU-finansierade samarbetet mellan underrättelsetjänsterna i norra Afrika har också bara börjat.

EU försöker därför hindra människor från att ta sig till Medelhavets kust. Partnerskapsavtal har ingåtts med Niger, Nigeria, Senegal, Mali och Etiopien. Länderna får EU-pengar för olika projekt om de hindrar migrationen och tar emot människor som skickas tillbaka.

Samarbetet med Niger anses ha varit ovanligt framgångsrikt. I en EU-rapport hävdas att Niger har minskat antalet migranter från 70 000 i maj 2016 till omkring 6 500 i januari 2017.

Frågan är: Hur ska människor som hyser välgrundad fruktan för förföljelser, och därför har rätt till skydd enligt FN:s Genèvekonvention, kunna fly till EU om unionen lyckas med sina föresatser och rutterna mot Medelhavet stängs? Det behövs lagliga vägar för människor att få skydd i EU, är standardsvaret. Innebär det flyktingläger i andra länder, kanske i Nordafrika, där människor kan ansöka om asyl? Sådana idéer finns och kommer säkert att diskuteras vid nästa veckas EU-toppmöte.

Annika Ström Melin

annika.strom-melin@dn.se "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"May medger brister i stödet till drabbade

Premiärminister Theresa May anklagas för att hantera brand-katastrofen med ”iskyla” och brist på medkänsla. I ett försök att mildra kritiken bjöd hon på lördagen in volontärer och över-levande från Kensington i västra London. Efter mötet medgav hon att stödet till de drabbade inte varit tillräckligt.

Det är fortfarande oklart hur många människor som omkom i branden i 24-våningshuset i Kensington. Den officiella dödssiffran är 30, men enligt polismästare Stuart Cundy befaras den stiga till 58. Han säger också att identifieringen av offren kan ta flera veckor.

Samtidigt håller branden på att utvecklas till en katastrof för premiärminister Theresa May. Efter nyvalet, som ledde till att hon förlorade det konservativa partiets majoritet i parlamentet, kritiseras Theresa May för att på nytt ha gjort en ordentlig felbedömning.

Hon besökte brandplatsen i torsdags, men utan att prata med vare sig boende eller volontärer. När kritiken blev högljudd åkte premiärministern till ett sjukhus dagen därpå, men skadan var redan skedd. Folk skrek åt premiärministern att hon skulle skämmas och polisen höll undan en buande folksamling.

På kvällen stormade hundratals människor kommunkontoret i Kensington. Demonstranter samlades också utanför premiärministerns bostad på 10 Downing Street.

I en BBC-intervju lyckades inte May vända de negativa stämningarna. Hon sade upprepade gånger att branden var ”helt fruktansvärd”, men undvek att svara på frågor om regeringens agerande och om hon misstolkat människornas ilska och upprördhet.

I både BBC och Sky News debatterades om hanteringen av branden är på väg att bli den sista spiken i kistan för Theresa May. Under lördagen har flera krav på hennes avgång förts fram. The Guardian har pratat med flera konservativa parlamentsledamöter som säger att Theresa Mays oförmåga att visa empati är ett problem som kan tvinga bort henne från makten. Andra försvarar May med att hon har agerat kraftfullt i kulisserna.

På lördagen träffade Theresa May hjälparbetare och överlevande från brandkatastrofen på 10 Downing Street. Mötet pågick i ett par timmar samtidigt som en protestaktion pågick utanför på gatan, rapporterar The Guardian.

I ett uttalande medger premiärministern att "stödet på plats till familjer som behövde hjälp eller information timmarna omedelbart efter denna skrämmande katastrof var inte tillräckligt".

Premiärministern har tidigare lovat en oberoende utredning av branden och hjälp till de hundratals människor som blivit hemlösa att hitta nya boenden i samma område.

Mia Holmgren

mia.holmgren@dn.se "

"Fakta. Branden i Kensington

Omkring 600 människor bodde i det 24 våningar höga Grenfell Tower.

Höghuset med 120 lägenheter byggdes 1974 och totalrenoverades för bara något år sedan, både invändigt och utvändigt.

Efter branden har mycket av intresset riktats mot det nya fasadmaterialet – aluminiumplattor med mellanliggande plast – eftersom elden spred sig snabbt längs ytterväggarna.

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Journalist greps efter kollegas slarv

Parlamentsledamoten och journalisten Enis Berberoglu, 61, som i veckan började avtjäna ett 25-årigt fängelsestraff för ”spridning av hemliga dokument”, fick betala priset för en kollegas slarv. Turkiska journalister säger till DN att den landsflyktige journalisten Can Dündars oförsiktiga formulering blev Berberoglus öde.

Våren 2014 skakade tidningen Cumhuriyet Turkiet, Nato och omvärlden med konkreta uppgifter om statligt turkiskt stöd till terrorstämplade jihadister i Syrien. Tidningens chefredaktör, Dündar, och en reporter åtalades men släpptes senare. I sin bok om affären, ”We are Arrested”, berättar Dündar att ”en vänsterorienterad parlamentariker” den 27 maj 2014 gett honom de sensationella uppgifter som generade president Recep Tayyip Erdogans regim så grundligt.

Mer behövdes inte för att leda utredarna till Dündars mobiltelefonregister för samma datum, där Berberoglu var den ende som svarade mot beskrivningen. Cumhuriyet publicerade på lördagen telefonregistret, som innehöll flera prominenta namn.

En känd skribent som också finns med på listan, vän till både Dündar och Berberoglu, säger till DN att en journalists plikt är att alltid skydda sina källor:

– Detta gäller särskilt i ett land som vårt, där personer döms till långa straff för ingenting alls. Så mycket mer när det gällde ett avslöjande som gjorde presidenten rosenrasande.

I onsdags dömdes Berberoglu till 25 års fängelse. Tusentals deltar i en treveckors protestmarsch från Ankara till Istanbul mot domen.

Nathan Shachar

naranjal@gmail.com "

"Fakta. Känd journalist

Enis Berberoglu är en känd journalist, som haft chefsposter i flera ledande medier. 2014 tvingade regimen tidningen Hürriyet att sparka honom. 2015 valdes han till parlamentet för det ledande oppositionspartiet CHP. "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Helmut Kohl hyllas som Tysklands största ledare

○ **Han enade Tyskland och gjorde slut på DDR och kalla kriget.**
○ **Efter sin bortgång hyllas Helmut Kohl som den största tyska**
○ **ledaren genom tiderna.**
○ **Hans insatser för Europasamarbetet och den gemensamma valutan anses snudd på oöverskådliga.**

Berlin.

Ett band av fyrkantiga gatstenar löper genom centrala Berlin som en markering av den krokiga sträcka där Berlinmuren en gång delade staden i två halvor. Kring stadsporten Brandenburger Tor och riksdagshuset trängs turisterna för att låta sig fotograferas tillsammans med småföretagare utklädda till sovjetiska och amerikanska soldater.

När Helmut Kohls livsgärning – i tolv år var han Tysklands förbundskansler och under ett kvarts sekel partiledare för kristdemokraterna CDU – ska summeras är det inte i hemorten Ludwigshafen vid floden Rehn, och inte heller i de tidigare regeringskvarteren i Bonn som historien skrivs, utan här i det återförenade Berlins mittpunkt.

Det var en mörk och råkall höstkväll när den då 60-årige förbundskanslern klev upp på trappan till riksdagshuset i Berlin den 3 oktober 1990. Med tårar i ögonen och handen höjd till en hälsning blickade han ut över ett hav av firande människor och tyska fanor. Det var dagen för Tysklands återförening och den viktigaste kvällen i Helmut Kohls liv. Mindre än ett år tidigare hade samma plats bevakats av beväpnade östtyska soldater med uppgift att skjuta på den som försökte ta sig till det andra Tyskland, som i närmare fyrtio års tid varit avskilt med taggtråd och betong.

Ett dygn efter Helmut Kohls bortgång vajar riksdagshusets flaggor på halv stång till minne av den politiker som mer än någon annan förkroppsligar den tyska samtidshistorien. När dödsrunorna om Kohl skrivs är det framför allt som ”enandets kansler” han blir ihågkommen. Medan det var oppositionen och medborgarrättsrörelsen i DDR som med osvikligt mod satte sig upp mot kommunistregimen, vilket ledde fram till att Berlinmuren föll, var det Helmut Kohl som rodde återföreningen i hamn. Åtskilliga spaltmeter har skrivits om hur det gick till när Kohl, bara elva månader efter att gränsövergångarna i Berlin öppnats på kvällen den 9 november 1989, lyckades baxa igenom sitt viktigaste politiska projekt – att de två tyska folken skulle bli ett, under ledning av honom själv. Över en natt upphörde Östtyskland att existera och i valet till förbundsdagen två månader senare fick hans kristdemokratiska union 43,8 procent av rösterna. Han blev det enade Tysklands första kansler.

Men faktum är att Helmut Kohl skrev historia redan före den tårfyllda kvällen på riksdagshusets trappa. Få möten har tillskrivits en sådan symbolisk betydelse som hans besök vid första världskrigets slagfält i Verdun på hösten 1984, tillsammans med Frankrikes dåvarande president François Mitterrand. Under tystnad och i vad som förefaller ha varit en spontan gest fattade de båda ledarna varandras händer under en minnesstund. Den till synes banala handfattningen har skrivits in i standardverken över de tysk-franska relationerna och jämförts med Willy Brandts historiska knäböjning vid platsen för ghettot i Warszawa.

Men mest av allt bidrog bilderna på de utsträckta händerna till att visa på Tysklands fredliga avsikter. Kohl, som upplevde andra världskriget som barn, förkroppsligade en ny generations tyska politiker med försoning och ett starkt Europa på agendan. Hans uppfattning att Tysklands öde är intimt förknippat med Europas öde har generationer av politiker efter Kohl upprepat som ett mantra.

När Helmut Kohl år 1998 utnämndes till ”europeisk hedersmedborgare” av EU:s stats- och regeringschefer var det ett bevis på att hans livsgärning var lika mycket som europeisk statsman som tysk kansler. Han var pådrivande inför förhandlingarna om 1993 års Maastrichtfördrag, då den europeiska gemenskapen, EG, blev till unionen, EU, och inför beslutet om att införa en gemensam valuta. Det var ingen enkel match att övertyga tyskarna om nyttan med att ge upp den älskade D-marken, symbolen för stabilitet och välstånd, och acceptera experimentet euron. När det var dags för förbundsdagen att rösta om frågan blev det dock triumf för Kohl. 575 av förbundsdagens ledamöter röstade för och bara 35 emot det som Kohl betraktade som en kärna i sitt fredsprojekt.

När eurosedlarna väl landade i plånböckerna hos medborgarna i euroländerna hade Kohl avgått som både förbundskansler och ordförande för kristdemokraterna, CDU. I dag ställer sig många frågan om Kohl hade varit lika ivrigt inställd till den gemensamma valutan om han fått hantera konsekvenserna av eurokrisen, räddningspaketen till Grekland och EU:s svårigheter att komma överens. Hade han hanterat utmaningarna annorlunda än efterföljaren Angela Merkel och finansminister Wolfgang Schäuble, två politiker som skolats i Kohls absoluta närhet?

Tårar, världshistoria, och svåra förhandlingar präglade Helmut Kohls många år i poltiken. Men hans politiska gärning kantades också av humor. Ingen annan tysk förbundskansler har genererat så många satirteckningar som den korpulente giganten från Oggersheim. Efter återföreningen skissade karikatyrtecknaren Erich Sokol en fetlagd Kohl som svävar över DDR och leendes strösslar D-mark över det nedgångna landet.

Tecknarnas favoritformat var annars att avbilda förbundskanslerns ansikte som ett päron, ett motiv som generationer av tecknare vidareutvecklat och som prytt åtskilliga omslag på tidningsmagasin. Päronen anspelar på den stämpel han fick av kritikerna, som provinsiell, lite banal och med en kroppshydda som sällan gick obemärkt förbi. Den 193 centimeter långa Kohl var större än de flesta samtida politikerkollegor och hans matvanor (favoriträtten var saumagen, fylld grismage) tillika viktproblem var ett återkommande samtalsämne i offentligheten.

Även Sveriges tidigare statsminister Göran Persson bidrog till diskussionen om Kohls näringsintag. I Erik Fichtelius dokumentärserie ”Ordförande Persson” redogör Persson för hur en uppretad Kohl under ett stormigt toppmöte ätit stora mängder smör, ”kopiöst med smör”, för att gå ned i varv. Anekdoten uppmärksammades stort även i tyska medier, som påpekade att även svensken kämpat mot viktproblem.

Helmut Kohls bortgång skakar om Tyskland, men kommer inte som någon överraskning. Efter flera års sjukdom somnade han in i sitt hem i Ludwigshafen på fredagsmorgonen, 87 år gammal.

Han vårdades i hemmet av den 34 år yngre hustrun, Maike Richter-Kohl, som under 1990-talet var hans talskrivare. De två blev ett par några år efter att Kohls första hustru, Hannelore Kohl, tog livet av sig år 2001. Hon led av ljusöverkänslighet och depression. Från det tidigare äktenskapet har Kohl två söner, som ofta berättat om sin

kyliga relation till fadern. Sonen Walter nåddes av dödsbeskedet via radion.

De senaste åren har han sällan synts i offentligheten, och när medierna uppmärksammat ”gammelkanslern” har det ofta skett i anslutning till någon fejd. Som när Kohl stämde spökskrivaren till sina memoarer på mångmiljonbelopp, efter att denne publicerat en bok som byggde på de samtal som de båda haft under arbetet med memoarerna och där Kohl bland annat ska ha sagt att Angela Merkel var ”dum”. Eller som när han i fjol bjöd in Ungerns kontroversielle premiärminister Viktor Orbán till sitt hem. Det sågs som ett svek mot Angela Merkel, vars flyktingpolitik Kohl kritiserat och som står i bjärt kontrast till den som Orbán försvarar.

Ändå är det hyllningarna, sorgen och en stor tacksamhet till Helmut Kohl som präglar beskrivningarna av hans livsgärning. Ingen har som han präglat Tyskland och även Europas samtida historia.

Lina Lund

lina.lund@dn.se

Bakgrund.

1930. Helmut Kohls föds i Ludwigshafen. Han är det tredje barnet.

1947. Han går med i Kristdemokraterna, CDU.

1958. Kohl tar examen i historia, juridik och statsvetenskap.

1960. Helmut Kohl gifter sig med sin första fru, Hannelore Renner. Tillsammans får de två barn.

1973. CDU väljer Kohl till ny ordförande för partiet.

1976. I valet till förbundsdagen får Kohls kristdemokratiska union 48,6 procent av rösterna. Ändå räcker det inte för att bilda regering. Kohl blir oppositionsledare.

1982. Den sittande socialdemokratiske förbundskanslern Helmut Schmidt förlorar en misstroendeomröstning. Nu väljs Kohl till förbundskansler.

1984. Helmut Kohl och Frankrikes François Mitterrand besöker första världskrigets slagfält i Verdun. Under minnesceremonin håller de båda ledarna händerna, en händelse som skrivs in i historieböckerna.

1989. Berlinmuren faller den 9 november. Kort därefter offentliggör Kohl sitt tiopunktsprogram för den tyska återföreningen.

1990. Den 3 oktober 1990 återförenas Tyskland. DDR upphör att existera. Helmut Kohl väljs till den första förbundskanslern för det återförenade Tyskland. Hans kristdemokratiska union får 43,8 procent av rösterna.

1991. Kohl rekryterar Angela Merkel till regeringen. Hon blir minister för kvinno- och ungdomsfrågor, och kallas för ”Kohls flicka” för sitt nära samarbete med förbundskanslern.

1992. Kohl besöker USA och den dåvarande presidenten George Bush den äldre på Camp David. Efter Kohls bortgång kallade Bush Kohl för ”en av de största politiska ledarna i efterkrigstidens Europa”.

1993. Maastrichtfördraget träder i kraft. Den europeiska gemenskapen EG blir till EU.

1993. Rysslands dåvarande president Boris Jeltsin tar emot Kohl i sitt privata sommarhus i Moskva.

1998. Kohl avgår som förbundskansler efter att hans kristdemokrater förlorat förbundsdagsvalet. Socialdemokraterna SPD och miljöpartiet die Grüne bildar ny regering. Kort därefter lämnar Kohl posten som ordförande i CDU, efter 25 år. Orsaken är den bidragsskandal som rullats upp och kritiken som följt i dess spår.

1999. Euron blir gemensam valuta. D-marken avskaffas den 1 januari 2002.

2000. Angela Merkel väljs till ordförande för CDU. Fem år senare blir hon, ”Kohls flicka”, Tysklands förbundskansler.

2008. Maike Kohl-Richter blir Kohls andra hustru.

2017. Helmut Kohl avlider i hemmet i Ludwigshafen, 87 år gammal. "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

”Bättre att jobba än att vara ledig under ramadan”

"I dag är det sju dagar kvar av ramadans 30 långa fastedagar utan mat och dryck. Men att jobba går bra, tycker Fariz Baroudi, restaurangägare i Stockholm. – Dagarna går fortare, jag hinner sakna vatten mer när jag är ledig.

– När jag jobbar nio timmar har jag så mycket annat att tänka på. Fast törsten här är ju ändå mycket lättare än för dem i Saudiarabien, konstaterar Fariz Baroudi, som 30 år efter att han lämnade Syrien nu är inne på sitt andra varv med svensk sommar-ramadan och dess maratonlånga fastedagar.

2016, 2017 och de närmsta åren infaller ramadan på sommaren. I år gick starten lördag 27 maj, och fastan avslutas den 24 juni. Det innebär runt 20 timmar per dygn utan vare sig mat eller dryck för någonstans mellan 100 000 och 200 000 svenska muslimer: förskolepedagoger, taxichaufförer, kockar, läkare, advokater och många andra.

När DN träffar Fariz Baroudi är han inne på sin sextonde fastedag. Svårt, skulle man som utomstående kunna tro, för den som tillbringar hela dagarna omgiven av mat. Men chefen för Folkets kebab är ett enda stort leende.

– Före ramadan vägde jag 127 kilo, hade diabetes och höga blodfetter, det försvinner med fastan, intygar 63-åringen.

– Jag har mycket bättre värden nu. Och jag sover mycket bättre. Jag mår verkligen jättejättebra!

Inte ens de första dagarna var han yr eller mådde dåligt.

– Du vet, man förbereder sig mentalt och fysiskt, genom att trappa ned på ätandet. Tio dagar innan åt jag bara en liten måltid per dag.

Nästan alla i den 14 man starka personalen fastar. Utom två, som är kristna.

– Vem skulle annars smaka av maten under ramadan? skrattar Fariz Baroudi och slår ut med händerna.

Mycket mat ska lagas, och inte bara till de många ickefastande som runt lunch flockas i restaurangen.

Klockan tio i kväll, och alla andra ramadankvällar då solen sänkt sig i Riddarfjärden, är det dags för ett hundratal ramadanfirare att otåligt inta restaurangens övervåning, där en buffé med tolv varma rätter och 40 kalla från hela arabvärlden väntar. Prick tio får de börja.

Vissa svenska muslimer bryter dock fastan redan vid 18–19. De hänvisar till att om dagarna är för långa där man befinner sig går det lika bra att i stället följa fastetiderna för de heliga platserna Mecka och Medina. Något som med kraft dementeras av Islamguiden.com, en sajt med praktiska råd som många svenska muslimer följer, medan andra anser att den är alltför kompromisslös.

Förskolepedagogen Deana säger att hon lutar sig mot religiösa auktoriteter i bland annat Egypten och Turkiet när hon äter och dricker ”redan” vid 19.

– 20 timmar är för mycket. Inte bra för hälsan heller, säger Deana, där hon sitter i solen på förskolegården omgiven av lekande, stojande, kivande småbarn, som skriker i mun på varandra. En tröttande miljö, även för den som inte fastar.

– Om jag säger att fastan inte påverkar hur jag mår på jobbet så ljuger jag, säger hon.

– Mest på eftermiddagen, då man är tröttare än vanligt. Men jag har en stark tro och jag kämpar, det är en självklarhet.

Själv fastar hon 15 eller 16 timmar, beroende på soltiderna i Mecka.

– Jag följer Saudiarabiens tider. Förr i tiden fanns ju inte muslimer i Norden, man får tänka själv. Jag har frågat flera som jag kan lita på.

Deana upplever trots det att frågan om tiderna är så pass kontroversiell att hon inte vill framträda med sitt riktiga namn.

Ahmadiyyaförsamlingen, en av de äldsta i Sverige, men relativt liten jämfört med andra svenska muslimska samfund, har beslutat sig för 18 timmar. Det har också med de korta svenska nätterna att göra, säger imam Kashif Virk vid Bait-ul-Aafiyyat moskén i Stockholm.

– De svenska försommarnätterna blir aldrig så mörka som det mörker koranen definierar som natt. Då ska hela horisonten vara svart, påpekar Kashif Virk.

– Därför går vi efter solens uppgång och nedgång vid närmaste geografiska plats där det verkligen blir tillräckligt mörkt. Och då har vi fastställt dagen till 18 timmar. Men många muslimer jag känner i Sverige rättar sig efter tiderna i Mecka.

Tove Nandorf

tove.nandorf@dn.se "

Ramadan avslutas av högtiden id al-fitr.

Anette Nantell

anette.nantell@dn.se "

"Fakta. Arbeta under ramadan

Ramadan firas årligen till minne av profeten Muhammeds kallelse den nionde månaden i det islamiska månåret. De 29 eller 30 dagarna infaller vid med några dagars förskjutning varje år.

Under ramadan ska en rättrogen muslim varken äta eller dricka från soluppgång till solnedgång. Inte heller röka, ha sex eller tala illa om någon. De enda som undantas är sjuka, gravida, barn, äldre och personer på resa.

Syftet är att komma närmare gud, öva tålamod, ödmjukhet och självkontroll och lära sig uppskatta det man har, som vatten, mat och familj.

Ramadan följs av högtiden eid al-fitr, i år 24 juni.

Det finns inga regler inom islam för hur personer med krävande yrken – som läkare, piloter eller chaufförer – ska hantera fastan. Vissa väljer att arbeta natt under fastan. I första hand råds de rättrogna att under ramadan om möjligt ta semester, dra ned på sina arbetstider eller lägga om sitt schema. Men om sådan ledighet äventyrar ens försörjning eller anställning är det tillåtet att avbryta i förtid. "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Björn Wiman: De aggressiva klimatförnekarna bygger på samma idéer som fascismen

Vad var det som hände? Många har frågat sig detta efter scenen i rosenträdgården utanför Vita huset, där Donald Trump tog farväl av både klimatavtalet från Paris och de sista resterna av förnuft i sitt presidentskap. Han tog farväl, inte bara av respekten för vetenskapen som vi känner den, utan också av själva tanken på globalt samarbete, som i presidentens mun förvandlades till en illasinnad sammansvärjning mot USA. En majoritet av alla amerikaner ville att USA skulle stanna inom klimatavtalet, liksom ledarna för några av landets största och mest inflytelserika företag och Trumps egen utrikesminister. Vad var det egentligen som låg bakom detta långfinger mot förnuftet? Trots? Illvilja? Ren och skär dumhet?

Säkert en del av varje. Men också pengar, stora pengar. Författaren Jane Mayer, som i boken ”Dark money” har berättat om hur några av USA:s rikaste människor i det fördolda har finansierat framväxten av den högerextrema så kallade alt-rightrörelsen, menar att avhoppet från Parisavtalet är det mest häpnadsväckande exemplet på köpt inflytande i modern amerikansk politisk historia – och att det är utmärkt att detta inflytande nu avslöjas. Ett exempel är bröderna Charles och David Koch, ägare till det gigantiska raffinaderikonglomeratet Koch Industries, vilkas sponsringskampanjer för att styra det republikanska partiet i klimatfrågan nu ligger i öppen dager. Äntligen, menar Mayer, har de fula fiskarna tvingats upp till ytan.

Finns det något hopp i klimatfrågan? Den saken har varit föremål för en livaktig diskussion på DN:s kultursidor de senaste veckorna, med insiktsfulla och engagerade inlägg från både naturvetare, samhällsvetare och humanister. Jag har skrivit regelbundet om klimatfrågan sedan 2012 men kan inte minnas en liknande debatt på en bred arena. I stället har många intellektuella – som vetenskapsjournalisten Jens Ergon underströk i sitt inlägg i veckan – behandlat klimatfrågan med samma förträngningsmekanismer som döden.

Min avsikt i den krönika som inledde debatten (DN 6/5) var ingalunda att uttrycka någon ”optimism”. Snarare ville jag återföra frågan till ett slags nollpunkt. Språkbruket om klimatet präglas i dag av en förenklad symbolik som hotar att låsa den i ett defaitistiskt dödläge: antingen kommer vi att ”klara det” eller så kommer vi ”inte att klara det”, antingen hinner vi stoppa uppvärmningen ”i tid” eller så är det ”för sent”.

Vad händer då när det är ”för sent”? På många sätt är det ju redan så. Miljontals människor får redan i dag sina liv försvårade av klimatförändringarna och ännu fler kommer att få det i framtiden – även om vi i dag genom ett trollslag skulle lyckas eliminera alla utsläpp av växthusgaser. Min poäng var att jordens uppvärmning måste hållas så låg som möjligt med både ny teknik, konsekvent politik och förändringar i vår livsstil – och att varje steg i rätt riktning kommer att innebära konkret skillnad för människor. En liten åtgärd är bättre än ingen åtgärd. Klimatarbete i dag handlar om att begränsa utsläppen, men också om att motverka uppgivenhet och bortträngning. Frågan handlar om att så få människor som möjligt, i dag och i framtiden, ska få sina livsvillkor förstörda.

Det är därför klimatförnekelse i grunden är ett förakt för människolivet. Och om man tittar närmre på den högerextrema alt-rightrörelsen, som Donald Trump hämtar både rådgivare och näring ur, hittar man påtagliga likheter med en annan livsfarlig ideologi, den italienska fascismen. Det kan förefalla halsbrytande att jämföra Donald Trump och hans anhang med de fartblinda futuristerna i början av 1900-talet, men faktum är att här finns ett liknande förakt för naturen och dess organiska material, samma syn på människans rätt att utnyttja jorden och idén om ett krig mellan en stark, mekaniserad mänsklighet och en svag, degenererad natur.

Författaren Jay Griffiths har i en essä visat hur futurismens förakt för naturen går igen när amerikanska högerextremister utser miljörörelsens företrädare till sina främsta hatobjekt. James Delingpole, tongivande skribent och klimatförnekare på hatsajten Breitbart, kallar dem för ”scum-sucking slime creatures” som borde ”krossas under skosulan”. Liknande tongångar finns överallt i den amerikanske presidentens närhet. Miljörörelsen beskrivs som konspiratörer – fiender till det riktiga ”folket”.

Precis som fascismen bygger alt-right-rörelsen dessutom på föraktet för den jordbundna sanningen. Forskning förkastas till förmån för högtflygande idéer, svulstiga lögner och aggressiv propaganda. Postsanningen är, som tidigare påpekats, en föregångare till fascismen.

Och bakom denna djupt människofientliga ideologi finns alltså pengar, enorma mängder pengar. Insikten om detta kommer inte att hindra jordens temperatur från att stiga. Men den kan hjälpa oss att se klart på våra möjligheter att påverka. Klimatfrågan handlar inte endast om smältande isar eller hemlösa isbjörnar. Den är – också – en strid om vilken typ av idéer som ska styra vår tid.

Björn Wiman

bjorn.wiman@dn.se "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Klein synar Trump

Naomi Klein betraktar inte Donald Trumps presidentskap som en avgörande förändring – snarare som en logisk följd av den amerikanska kapitalismen. Nina Björk läser hennes nya bok ”No is not enough”.

Litteratur

Naomi Klein

”No is not enough”

Penguin Books Ltd, 240 sidor

När Donald Trump hade vunnit det amerikanska presidentvalet i november förra året var det många som beskrev läget med samma ord som den kanadensiska författaren Naomi Klein hade titulerat sin bok från 2014: ”This changes everything”. Den boken handlade inte om Trump utan, som undertiteln lyder, ”Capitalism vs. The climate”.

När Klein nu verkligen skriver om den amerikanska presidenten – i precis utkomna ”No is not enough” är det inte utifrån tanken om att Trump utgör en avgörande *förändring*, utan Klein ser honom mer som en *fortsättning* på en politisk och ekonomisk utveckling som har pågått i decennier. Trump är, skriver hon, ”inte alls något brott, utan snarare kulmen – den logiska slutpunkten – på en rad farliga berättelser som vår kultur har berättat länge”. Att girighet är gott, att marknaden bör styra, att pengar är det som betyder något i livet.

Trump som nyliberalismens högsta stadium alltså. Klein ser hans maktövertagande som ett näringslivets maktövertagande över politiken. Hans kabinett är fullt av miljardärer och mångmiljonärer. Hans utrikesminister är Rex Tillerson, tidigare vd för världens största privata oljebolag Exxon. Hans finansminister är Steven Mnuchin, tidigare direktör på investeringsbanken Goldman Sachs och hans handelsminister är affärsmannen Wilbur Ross.

Trump står för en kapitalism utan mänskligt ansikte, utan fernissa, utan pynt. De ekonomiska intressen som har försökt påverka politiska ledare och skrämt dem med att lämna landet om deras intressen hotas av regleringar eller höjda skatter, som har lobbat och lovat jobb i utbyte mot fördelar – de har tröttnat på att spela det spelet. Nu skippar de mellanhänderna, de där jobbiga politikerna som är tänkta att skydda allmänintresset, och ”gör vad alla höjdare gör när de vill göra någonting bra: de gör det själva”, som Klein uttrycker det.

Trump är den ultimata bossen i en kultur som älskar vinnare och vinnare blir man genom att ta vad man vill ha: pengar, makt, kvinnor, frihet att stå över internationella klimatavtal. Att i alla sammanhang kunna välja att bete sig illa – förolämpa, ljuga, överdriva – är bara ett bevis på hur suverän man är. Det är styrka som räknas, inte ansvar. Det är individen som räknas, inte kollektivet. Där Ronald Reagan en gång sa att ”det politiska styret är inte lösningen, det är problemet” kom Donald Trump och var över huvud taget ingen politiker utan en affärsman. Han var rik, alltså hade han lyckats, alltså borde han styra landet. ”Den mark vi stod på innan Trump valdes är den mark som skapade honom”, hävdar Naomi Klein.

Klein är en författare som brukar ägna flera år åt sina böcker och bygga dem på omfattande research. ”No is not enough” är annorlunda; skriven på bara några månader och med ett uttalat syfte att försöka skapa ett nej till Trump och ett ja till en bred progressiv allians som kan erbjuda ett alternativ till ”business as usual”.

Å andra sidan börjar hon inte från noll, utan bygger sin bok på fenomen hon har undersökt tidigare och som hon här sätter i samband med den nya amerikanska presidenten. Det allmänna varumärkesbyggande hon undersökte i ”No Logo” använder hon för att beskriva Trumps eget. Den taktik som regeringar kan tillämpa i samband med kriser för att verkställa folkligt impopulära beslut och som hon undersökte i ”Chock-doktrinen”, använder hon för att varna för vad Trump kan tänkas göra om USA drabbas av exempelvis en terrorattack.

Överhuvudtaget är detta inte så mycket en bok om Trump som det är en rapport om världen han verkar i. Därmed gör Klein något med USA:s 45:e president som han nog själv skulle ha ogillat: hon gör honom liten. Han blir inte den demonregissör han verkar vilja vara, utan en bifigur, en snöflinga på toppen av ett isberg.

”No is not enough” handlar om flyktingkriserna världen över, om de stora oljeföretagen som i sin önskan om höjda oljepriser ser vinster i väpnade konflikter, om allianser mellan ekonomisk och politisk makt, om det döende Stora barriärrevet. Kleins empiri får mig att känna att i dessa tider är status quo inte ett rimligt politiskt alternativ. Men jag vill också *förstå* – varför är det så här? Var finns grundorsakerna? Var ligger problemens kärna? För det krävs dock en analytisk vilja och förmåga som Klein inte hyser i den här boken.

När jag läser vidare inser jag emellertid att förutom de fakta hon ger och den analys hon inte ger, så finns det en annan sak som en författare skrivandes om ett förtvivlat världsläge kan ge: hopp. För det ger Klein! Hon ger hopp när hon går bakåt i historien och skriver om hur människor har lyckats vända kriser till radikal politik, som i USA med The new deal under 30-talet. Men också när hon skriver om samtiden, som protesterna i Standing Rock mot oljeledningarna, där det också utvecklades en rörelse för en annan politisk utveckling.

Hon ger hopp genom att självklart utgå från ett *vi* som består av många helt vanliga människor som vill helt vanliga saker: ekonomisk trygghet, medmänsklighet, försörjningsmöjligheter, ett hållbart klimat. Trump må vara mycket – men han är inte folket.

Nina Björk

litteratur@dn.se "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"Nu reser sig det nya Oslo

Oslo har sedan 1969 befunnit sig i ständig förvandling. 1969? Ja, det var då de norska oljefyndigheterna gjordes. Det är oljefyndigheterna som i dag har gjort Norge till världens tredje största oljeexportör och landet rikt.

Oljan är orsaken till att det ständigt byggs i Oslo och till att lyftkranarna står på rad. Framför allt under senare år har staden genomgått stora förändringar där de traditionella områdena, som Holmenkollen och paradgatan Karl Johan, har hamnat i bakvatten i jämförelse med de nybyggda med modern arkitektur och fokus på hållbarhet och ekologi.

Det nya i Oslo ser man prov på i komplexet Barcode vid centralstationen och i det gigantiska stadsutvecklingsprojektet av det gamla hamnområdet Bjørvika med bland annat det vitglänsande Den Norske Opera, det kommande Edvard Munchmuseet, bostäder och utomhusbad mitt inne i staden.

Lite som Aker Brygge men större. För Aker Brygge var det riktigt heta tidigare. De gamla hamnmagasinen och före detta skeppsvarvet blev, när det byggdes om på 1980-talet, en symbol för det moderna Oslo. Det nya Oslo. Det rika Oslo.

Aker Brygge är fortfarande hett, inte minst på grund av alla restauranger längs bryggan, och folklivet är på topp under de ljusa sommarmånaderna. Men det är på den lilla ön Tjuvholmen, som man når via broar från Aker Brygge, som det händer nu.

På Tjuvholmen reser sig nya kvarter i en djärv design med bostäder, kontor, restauranger och konstgallerier. Allt omringat av vatten men förenat av broar över kanalerna. Här finns också det moderna konstmuseet Astrup Fearnley med egen strand.

I området Vulkan vid Akersälva vid den gamla arbetarstadsdelen Grünerløkka händer det också mycket. De gamla industribyggnaderna hyser nu dansstudior och konsthallar.

Här ligger även Konsthögskolan, Dansens hus och den nya salu-hallen Mathallen Oslo med flera spännande restauranger.

Norsk gastronomi tillhör världseliten, norska kockar har vunnit den prestigefyllda kocktävlingen Bocuse d'Or imponerande fem gånger sedan starten av tävlingen 1987 och det finns gott om riktigt intressanta restauranger i Oslo.

Oslo ansågs av många som en ganska tråkig huvudstad en gång i tiden. Så är det inte i dag.

Det nya i Oslo ser man prov på i komplexet Barcode vid centralstationen och i det gigantiska stadsutvecklingsprojektet av det gamla hamnområdet Bjørvika med bland annat det vitglänsande Den Norske Opera, det kommande Edvard Munchmuseet, bostäder och utomhusbad mitt inne i staden.

Lite som Aker Brygge men större. För Aker Brygge var det riktigt heta tidigare. De gamla hamnmagasinen och före detta skeppsvarvet blev, när det byggdes om på 1980-talet, en symbol för det moderna Oslo. Det nya Oslo. Det rika Oslo.

Aker Brygge är fortfarande hett, inte minst på grund av alla restauranger längs bryggan, och folklivet är på topp under de ljusa sommarmånaderna. Men det är på den lilla ön Tjuvholmen, som man når via broar från Aker Brygge, som det händer nu.

På Tjuvholmen reser sig nya kvarter i en djärv design med bostäder, kontor, restauranger och konstgallerier. Allt omringat av vatten men förenat av broar över kanalerna. Här finns också det moderna konstmuseet Astrup Fearnley med egen strand.

I området Vulkan vid Akersälva vid den gamla arbetarstadsdelen Grünerløkka händer det också mycket. De gamla industribyggnaderna hyser nu dansstudios och konsthallar.

Här ligger även Konsthögskolan, Dansens hus och den nya saluhallen Mathallen Oslo med flera spännande restauranger.

Norsk gastronomi tillhör världseliten och norska kockar har vunnit den prestigefyllda kocktävlingen Bocuse d'Or imponerande fem gånger sedan starten av tävlingen 1987 och det finns gott om riktigt intressanta restauranger i Oslo.

Oslo ansågs av många som en ganska tråkig huvudstad en gång i tiden. Så är det inte i dag.

Johan Dahlqvist "

1. Oslos landmärke

Den Norske Opera & Ballett från 2008 är ritad av det norska arkitektkontoret Snøhetta och Operahusets tak är en plattform för diverse kulturella inslag, det sjungs opera, det dansas och solas.

Kirsten Flagstads pl. 1,

Oslowww.operaen.no

2. Läckert i Mathallen

I området Vulkan vid den gamla arbetarstadsdelen Grünerløkka ligger flera gamla före detta industribyggnader, som numera är dansstudios och konsthallar. Här finns också Mathallen Oslo med spännande restauranger.

Vulkan 5, Oslo

www.mathallenoslo.no

3. Klappa en tiger

Populärt är att klappa tigerskulpturen på Jernbanetorget vid centralstationen. Oslo kallas också för Tigerstaden. Detta kommer från den norske författaren och Nobelpristagaren Bjørnstjerne Bjørnsons dikt "Sidste Sang" från 1870, för att han tyckte dåvarande Christiania (namnet Oslo kom 1925) var en farlig och obarmhärtig stad.

Jernbanetorget, Oslo

4. Kissande kvinnan

Ekebergparken anses vara en av världens fem bästa skulpturparker enligt tidningen The Wall Street Journal. Här finns 34 skulpturer. På plats finns bland andra Salvador Dali, Auguste Rodin, Pierre-Auguste Renoir, Damien Hirst och svenska Ann-Sofie Sidén med ”Fideicommissum” eller den ”kissande kvinnan”. Fritt inträde.

Kongsveien 23

www.ekebergparken.com

5. Drinkar med utsikt

Voksenåsen Bar & Terrace ligger uppe på Holmenkollen vid Frognerseteren, 501 meter över havet. Utsikten är magisk. Resan hit med ”Trikken”, Oslos spårvagn, tar 45 minuter från centrum.

Ullveien 4

www.voksenaasen.no

Bo bra

Lyx. The Thief

Spännande hotell på Tjuvholmen vid Aker Brygge. Priser från 2 800 kronor per natt.

Landgangen 1

www.thethief.com

Äta & dricka

Kändisrestaurang. Vaaghals

Ligger nära centralstationen i det nya Barcodekomplexet. Ägs av skidlegenderna Bjørn Dahlie och Vegard Ulvang.

Dronning Eufemias gate 8

www.vaaghals.com

Grillat. Grilleriet

Specialiserat på grillat i alla former. I närheten finns en skulptur av konstnären Marc Quinn föreställande fotomodellen Kate Moss i en något intrikat pose.

Storgata 21/23

www.grilleriet.no

Kontraster. Kontrast

Modern skandinavisk restaurang med fokus på ”kortreist” (närodlat) och ekologiska råvaror.

Mariedalsvejen 15 a

www.restaurant-kontrast.no

Hamburgare med extra allt. Dognvill Bar & Burger

Hamburgare är inne i Oslo och Døgnvill Bar & Burger på Aker Brygge är två av de populäraste.

Lille Stranden 10

www.dognvillburger.no

Resfakta

Flyg från Stockholm från ca 900 kronor t/r med SAS eller Norwegian. Tåg med SJ från Stockholm från ca 500 kronor t/r. Flyg från Sturup/Malmö via Stockholm med SAS, från ca 2 600 kronor t/r. Tåg med SJ från Malmö från ca 1200 kronor t/r

Flytoget: Ett enkelt sätt att ta sig till och från Gardemoen. 200 kronor enkel resa. www.flytoget.no

Bästa tiden: Mest folkliv sommartid. "

DN SÖNDAG 18 JUNI 2017

"<u>På jakt efter sardernas rötter</u>

Det är drygt 150 år sedan italienarna tog över ön, men särskilt italiensk har Sardinien aldrig blivit. Här är naturen dramatisk och bitvis karg, men också mjuk med lena sandstränder. Följ med DN Resors Jörgen Ulvsgärd och upptäck en ö full av uråldrig kultur och inte minst – ett spännande kök.

Sardinien rymmer mer än tre miljoner får, men bara drygt hälften så många människor. Landskapet är kargt och stenigt, en plats för överlevare. Fåren är det utan all tvekan, men också alla de sarder som i årtusenden lärt sig att handskas med denna robusta natur.

Få turister gör sig omaket att ta sig an den östra sidan av ön sidan genom bergstrakterna Barbagia och Gennargentu med sin dramatiska kuststräcka, den jungfruliga kustregionen Golfo di Orosei.

Det är här vi börjar närma oss de sardiska rötterna och det är här den sardiska kulturen är som mest bevarad. Tidens gång har präglats av långsamma rörelser och förändringar. Traditioner från antikens Europa har bevarats väl, ett arv efter fenicier, kartager, romare, araber, bysantiner och spanjorer. Kusten vetter mot Italien vilket i hög grad präglat matkulturen. Sarderna har ofta känt sig åsidosatta, men 1962 fick de samma autonoma ställning som Sicilien.

– I fastlandets ögon är vi nog alltför reserverade, fåordiga och tillbakadragna, men inget kan vara mer fel, säger Liviana Murghia som är vår ciceron på resan söderut. Vi är inga bortkomna lantisar eller kusiner från landet, utan stolta, envisa och mycket generösa människor. Vi är sarder helt enkelt. Det är vårt isolerade läge som har bidragit till att bevara vår enkla livsstil, som dessutom sägs gynna ett långt liv.

Det faktum att Sardinien har flest 100-åringar i världen, tillsammans med Japan, förvånar henne därför inte.

– Hårt arbete och starka släktband är grundstenen i vårt liv. Här är det barnen eller släktingarna som tar hand om sina föräldrar. I vår kultur har den sardiska kvinnan rykte om sig att ta stort ansvar för familjen och så är det nog än i dag, åtminstone i bergsbyarna här på östra sidan av ön.

Första anhalt på vår resa längs östkusten och jakten efter sardernas rötter blir Costa Smeralda i Olbiaprovinsen, eller smaragdkusten som den kallas, med staden Porto Cervo som knutpunkt. Hit kom den stenrike fursten Aga Kahn på 1950-talet, köpte upp nästan hela kustområdet och börja bygga upp ett semesterparadis för rika utlänningar. Det var de vackra stränderna som lockade. I dag är det här tummelplatsen för jetsetfolk från hela världen.

Resan från norr till söder tar bara fyra timmar om man tar den i ett svep, större än så är inte Medelhavets näst största ö. Men på denna sträcka växlar landskapet dramatiskt.

På vägen från Smaragdkusten söderut gör vi ett stopp i Oliena vid foten av Supramonte. Här ligger ett elegant gömställe, som nyttjats av en rad kändisar allt sedan det byggdes i mitten av 1960-talet. Stjärnor som Madonna, Richard Gere och Claudia Schiffer har tagit in här för att koppla av och komma bort ifrån den mediala kändisjakten. Restaurangen är en av de mest omtalade på ön. Än i dag driver ägaren madame Pasqua sin gamla släktgård på bergssluttningen, en personlig resort som passar väl in i konceptet agroturism.

– Långt innan ekoturism blev ett begrepp, hade vi klart för oss att allt vi gjorde på Su Gologone skulle vara i samklang med naturen och redan då började vi arbeta med närproducerad mat från trakterna här omkring, säger madame Pasqua.

Hennes intresse för smak och stil, inredning och konst har präglat hotellet. Interiören är full av textilier i en blandning av gammalt sardinskt hantverk och modern design. I restaurangens gigantiska öppna spis står spädgrisspetten uppställda på rad. Vi äter av husets specialiteter pasta, lamm och get och serveras närproducerat vin från trakten Cannonau.

Gastronomin på ön kännetecknas av mat som tillagas efter urgamla recept uppblandade med inslag av det moderna italienska köket. Nationalrätten är helstekt spädgris, maialetto, som tillagas på myrtenbädd.

– Italienarna från fastlandet åker ofta över till Sardinien bara för att få njuta av denna mat, säger madame Pasqua med stolthet i rösten.

Huvudingredienserna i den sardiska matlagningen är av naturliga skäl allt vad fåren ger, som till exempel mjölken som används för att göra pecorinoosten. Till den serveras helst det klassiska lövtunna flatbrödet, pane carasau, doppat i olivolja.

Nästa dag är luften krispigt klar. Vi beger oss från kusten in i landet där vi passerar öns hjärta, staden Nuoro vid foten av bergsmassivet Monte Ortobene. Staden är känd för att ha fött en Nobelpristagare i litteratur, Grazia Deledda, som 1926 fick Nobelpriset för ett författarskap rotat i Barbagias bergsbyar runt staden Nuoro. Att en ung flicka i denna miljö kände sig kallad att bli författare är redan det märkvärdigt. Att hon därtill lyckades förverkliga sina ambitioner är anmärkningsvärt.

Efter en timmes resa på slingrande serpentinvägar passerar vi det sista krönet på den sista bergsryggen och ser den lilla fiskebyn Cala Gonone långt där nere i dalen. Den ligger i slutet av den brant stupande vägen som vrider och bänder sig mellan pinjeträdsbevuxna raviner och till slut mynnar ut i havet. Där nere i hamnen kommer den fläktande vinden emot oss, en fuktig men frisk vind fylld av salt havslukt.

Himlen är blå, havet lugnt och sikten sträcker sig mot horisonten. Det är nästan så vi kan skönja Golfo di Oroseis klippiga strandformationer genom soldiset.

Byn ligger utsträckt i en båge längs hela bukten med berget i ryggen. Mitt i bukten ligger Costa Dorada, ett litet familjehotell beklätt med murgröna och vinrankor, en naturens egen paketering à la konstnären Christo. Det drivs av en kraftfull italienare. Här serveras fisk och havets alla läckerheter. Med utgångspunkt från Cala Gonone kan man ta båten bort till nästan orörda stränder med fantastiska bad, suverän snorkling, häftiga klippformationer och grottor.

Till sist når vi Posada på vår resa söderut. Vi slår oss ned på den lilla tavernan Sa Rocca i en av byns smala gränder och ser ut över dalen. Långt där bortom pinjeskogen ser vi havet. Plötsligt hör jag det karaktäristiska knattret från en liten mopedbil. Ett ljud som förstärks när det studsar mellan husväggarna i de smala gränderna.

Det är Mario, Livianas pappa, som är på väg hem från sin kolonilott. På flaket har han lastat aubergine, apelsiner, en korg med fikon, lök och sallader av olika slag. Han är smutsig och dammig efter hårt arbete, men strålande glad. Han skjuter upp kepsen, torkar svetten ur pannan och bjuder oss sedan på några färska fikon.

Det håller på att dra ihop sig till oväder. Åskan mullrar och östanvinden, il grecale, driver havet i höga vågar långt upp på stranden in bland pinjeträden, som står som en skyddande mur framför husen längre in på land. En boskapshjord stretar i blåsten på en smal landtunga som riskerar att sköljas över av de stora vågorna. Vinden är förvisso allestädes närvarande på Sardinien. Inte konstigt att sarderna genom århundraden har skytt havet, även om de främsta orsakerna har varit rädslan för pirater och angripare från andra länder.

I värmen inne på restaurang Su Nuraghe kan vi beskåda skådespelet på tryggt avstånd. Bakom spisarna i det rymliga köket sätter kocken Ignazio genast i gång med att förbereda en fisksoppa, minosho, med färsk fisk från floden Posada, andra skaldjursdelikatesser som boccone, ett slags snäckor från trakten, och nyfångad bläckfisk som en fiskare just har levererat.

Ju längre dagen lider desto fler familjemedlemmar, släktingar och bekanta sluter upp och snart är festen i gång. De bästa vinerna plockas fram och i köket börjar kvällsmaten förberedas, den består av hemlagade pastakuddar fyllda med riccotta och mynta.

– Inget fusk här inte. I det här köket är snabbmaten bannlyst, likaså halvfabrikaten, säger Ignazio och plockar fram den handdrivna pastamaskinen och knådar ut pastadegen på marmorbänken.

Sardernas rötter har vi åtminstone fått en glimt, och smak, av under den här resan i österled.

Jörgen Ulvsgärd

Att resa dit

Det går reguljärflyg från Stockholm, Göteborg och Malmö till Cagliari, Olbia eller Alghero på Sardinien med en rad olika flygbolag. De flesta av dessa flyg har mellanlandning. Ryanair går däremot direkt från Skavsta till Alghero. Priserna varierar från 2 000 till 4000 kronor. Flera charteroperatörer har Sardinien som destination. Det går även färjor från flera städer i Italien till hamnar på Sardinien.

Bo

Costa Dorada. Litet familjehotell med bra restaurang i Cala Gonone på den sardinska östkusten. Hotellet är beklätt med murgröna och vinrankor, drivs av en engagerad italienare och är mycket populärt. Det är ett ställe som man måste vara ute i god tid för att boka under högsäsong. Här serveras fisk och havets alla läckerheter. Pris cirka 1 500 kronor

Lungomare Palmasera Cala Gonone

www.hotelcostadorada.it

Su Gologone. Resort belägen i en charmig villa i Oliena vid foten av Supramonte. Det har varit ett romantiskt gömställe för kändisar sedan det byggdes i mitten av 1960-talet, och restaurangen är känd som en av de bästa på Sardinien. Pris cirka 2 500–3 500 kronor

Loc. Su Gologone 08025 Oliena Sardegna

www.sugologone.it

Hotell Cervo. Ett lyxigt femstjärnigt hotell med stor pool mitt i centrum av Porto Cervo och med fantastisk utsikt över havet. Pris cirka 1500 kronor.

Costa Smeralda, Porto Cervo

www.hotelcervocostasmeralda.com

Äta

Il Pomodore. En enkel men mycket trevlig italiensk familjerestaurang som ligger lite i utkanten av Porto Cervo, men som är en riktig hit. Deras vedugnsbakade pizzor är berömda.

Costa Smeralda, Porto Cervo

www.ristoranteilpomodoro.com

Sa Rocca. I en liten gränd i Posada ligger denna lilla taverna med bedårande utsikt över havet. Ett enkelt och charmigt ställe och med den förmodligen bästa maten. Inte långt därifrån på samma gata ligger en liten mysig bar.

Piazza Eleonora D'Arborea, Posada

www.hotelsarocca.com

Su Nuraghe. Familjerestaurang i utkanten av Posada, strax intill stranden. Stället drivs av en duktig kock och är en utmärkt plats för en måltid på vällagad italiensk mat med inhemska specialiteter hämtade från havet och floden Posada.

Viale Sardegna, 1, San Giovanni, Posada

Sevärt

För den som är intresserad av historiska lämningar är de förhistoriska nuragborgarna på Sardinien intressanta.

Dessa mytomspunna konformade små stenhus är spridda över hela ön. De byggdes av ett folkslag som fortfarande tillhör ett av de stora mysterierna i Medelhavsområdet.

Nuragfolket tros härröra från så långt tillbaka i tiden som 1800- till 300-talet före Kristus. De har inte lämnat några skriftliga dokument efter sig och fortfarande känner man till väldigt lite om dem.

Men ett är säkert: de måste ha haft stor kunskap i byggnadskonst och varit väldigt välorganiserade.

Vid Su Nuraxi, nära Barumini en avstickare från väg E25 mot Cagliari, finns en ansamling av dessa hus att beskåda.

Tågupplevelse

För tågfantaster är ånglokståget Trenino Verde en upplevelse. Det följer gamla rutter på olika ställen runt om på ön med varierande längd. Ett par exempel är från staden Bosa på västkusten in i landet till Macomer eller mitt på ön från Sorgone till Isili eller från Mandas mitt på ön till Arbatax vid östkusten.

Fina stränder på östra Sardinien

Några av de finaste stränderna på östsidan av Sardinien hittar du runt Cala Gonone vid Golfo di Orosei som till exempel Cala Luna, Cala Mariolu och Galoritzé. Stränderna nås bäst med båt från Cala Gonones eller Galettas hamn. Eftersom flera av dessa bara kan nås med båt så är de oexploaterade och ganska orörda. "

DN MÅNDAG 19 JUNI 2017

" Det handlar om människor

Debatten om tiggande EU-migranter i svenska städer rasar vidare.

I början av juni skrev Åsa Regnér (S), barn-, äldre- och jämställdhetsminister, en debattartikel i Aftonbladet där hon förklarade varför hon inte ger pengar i tiggarnas muggar och berättade om svenska insatser både i Sverige och i Rumänien.

Hon fick svar av debattören Hans Caldaras som bland flera rimliga argument också påstod att ministern ”triggar illasinnade att begå hatbrott och övergrepp”. Det är synd att det inte ska gå att problematisera tiggeri utan att få sådant slängt i ansiktet. Vi borde ha kommit längre. Tiggandet är en politisk fråga där människor har rätt till olika uppfattningar.

I Danmark har alldeles nyligen beslutats om hårdare tag mot tiggare, i synnerhet EU-migranter. Den 1 april blev det enklare för polisen att riva läger som skapar ”otrygghet”. Sedan dess har enligt Sveriges Radio 23 läger rivits i Köpenhamn och fler än hundra romer bötfällts för brott mot otrygghetslagen. ”En handfull” personer har också utvisats ur Danmark.

I veckan kom så en ny lag, framförhandlad i sista stund före folketingets sommarlov. Lagen skärper straffet för ”otrygghetsskapande tiggeri”. Nu kan den som tigger på gågator, tågstationer eller offentliga transporter få 14 dagars fängelse.

Bakgrunden är ett utspel från Köpenhamns borgmästare Frank Jensen (S) som uppmanade folketinget att ta till krafttag mot EU-migranter. Många av dessa sover på stadens gator, och det har rapporterats om avföring och skräp vid deras sovplatser. Liknande problem har förekommit i Stockholm, bland annat vid lekplatser.

I Sverige har Stefan Löfven och flera ministrar länge mullrat obestämt mot tiggeriet. Inför S-kongressen i våras var förbud på tapeten. I stället beslöt man att underlätta för avhysning av otillåtna bosättningar och att skärpa regelverket för att kunna stoppa tiggeri till exempel i tunnelbanan.

Tiggeriet bör inte förbjudas – att be om livets nödtorft är en mänsklig rättighet. Men andra lagar och regler kan behöva skärpas. Ingen ska till exempel tillåtas slå upp ett läger på någon annans mark.

Men att stifta rena förbudslagar för att komma åt dilemman som förknippas med tiggande EU-migranter är juridiskt komplicerat och moraliskt ytterst tveksamt. Gränsdragningen kommer alltid att innebära stora problem. Hur skiljer man till exempel mellan en illegal tiggare och en person som tappat plånboken och behöver pengar för att ta sig hem? Ska det verkligen vara straffbart att ha gjort av med sina pengar och hoppas på medmänniskornas givmildhet? Ingen utom rena antiziganister kan väl tänka sig en lag för romer och en annan för resten av samhället?

Mycket riktigt får den nya danska lagen kritik av oppositionen som säger att den kommer att drabba alla som sträcker fram en hand eller en mugg med hopp om att få något i den.

Men det danska exemplet visar också på ett annat problem än det rent juridiska. Till danska TV2 säger Marcus Knuth, borgerliga Venstres talesperson i utlänningsfrågor: ”Vi måste lösa den här romska plågan som exploderat i Köpenhamn i år”.

Romska plågan. Det är ett språkbruk som visar på en människosyn med bäst-före-datum omkring 1945.

Den som irriterar sig på EU-migranter i svenska städer och på olika sätt argumenterar för att lagstifta mot tiggeri måste absolut inte vara antiziganist eller rasist. Det finns en hel del som skulle tala för ett förbud.

Huvudansvaret för tiggarnas väl och ve måste alltid ligga hos deras hemländer. Tiggeriet kan vara aggressivt och uppfattas som hotfullt, inte minst i slutna områden som i en tunnelbanevagn. Tiggarna kan vara offer för människohandel och hot. Det finns inget perfekt sätt att lösa problemet med utländska medborgare som sover på gatorna. Och framför allt: tiggeri är ingen långsiktig lösning på fattigdom och diskriminering. Mycket talar för att det snarare riskerar att försvåra och försena reformer i hemländerna.

Men när en viss grupp pekas ut och krav på hårdare åtgärder förenas med en föraktfull politisk retorik är risken att fördomar och till och med hat normaliseras. Det är något som måste finnas med i vågskålen när tiggeriförbud står på debattagendan. Samhället måste vara tydligt med att skilja på det principiella problemet och den enskilda, nödställda individen.

Tiggande EU-migranter är fattiga medmänniskor. Inte någon ”plåga”.

DN 19/6 2017 "

DN MÅNDAG 19 JUNI 2017

"Angela Merkel utmanar Europa

De historiska förändringar som nu sker har inte sitt ursprung i - Tyskland utan i USA och Storbritannien. Men förbundskansler Merkel har rätt när hon hävdar att vi européer måste ta vårt öde i egna händer.

Den tyska förbundskanslern Angela Merkel har aldrig setts som en särskilt fängslande talare. Hon har ett rykte om sig att sakta vagga in sina åhörare i stilla sömn. Men på den punkten blev det nyligen ändring. I Trudering, en förstad till München, höll hon i ett öltält ett imponerande tal som skapade rubriker på båda sidorna av Atlanten.

Med tanke på att pingsten var i antågande var det många som undrade om Merkel hade inspirerats av den helige ande. Om så inte var fallet kanske hon kände sig sporrad av många timmars umgänge med president Trump under Nato- och G7-möten. Helt klart är dock att hennes tankar kretsade kring det kommande valet i Tyskland.

Merkels tal i Trudering var något helt annat än det den förre förbundskanslern Gerhard Schröder höll i ett öltält i Goslar i januari 2003 då han deklarerade att Tyskland inte tänkte delta i kriget i Irak även om det backades upp av FN:s säkerhetsråd. För Merkel handlade det om mycket mer än att samla röster.

”Tiden då vi kunde förlita oss på andra är i viss mån över”, förklarade hon, ”och det enda jag kan säga är därför att vi européer måste ta vårt öde i egna händer”. Vissa kanske uppfattade detta som ett tecken på att Tyskland sökte en ny strategisk inriktning och var på väg bort från den

transatlantiska alliansen. Merkel hade dock inte alls något sådant i åtanke.

Alla som är uppmärksamma vet att de historiska förändringar som sker i dag inte har sitt ursprung i Tyskland utan i USA och Storbritannien. Innan Trump valdes till president och Storbritannien bestämde sig för Brexit såg inte Tyskland någon anledning till att rucka på den geopolitiska ordningen. Men i och med dessa två händelser har det som Europas fred och välstånd vilat på sedan andra världskriget skakats i sina grundvalar. Britternas beslut att lämna EU kan få andra länder att följa efter. Och Trumps isolationistiska politik – ”America first” – kan tas som ett tecken på att USA tänker lämna sin ledande roll i världen och kanske avveckla de säkerhetsgarantier landet har lämnat till Europa.

Européerna klarade sig undan en katastrof med historiska proportioner i det franska presidentvalet. Om Marine Le Pen och hennes Nationella fronten hade vunnit skulle det troligtvis ha inneburit slutet för euron, EU och den gemensamma marknaden. Det kontinentala Europa skulle ha hamnat i en djup ekonomisk och politisk kris.

De som fortfarande stöder ett enat Europa måste dra lärdom av hur illa det hade kunnat gå i Frankrike. Och Europa måste skaffa sig ett större manöverutrymme, lära sig hantera kriser och nya omständigheter. Det var kärnan i Merkels budskap i Trudering.

Samtidigt uppehöll hon sig vid diskussionerna bland förståsigpåare och pressfolk om vad Brexit och Trumps tid vid makten kan komma att innebära för det framtida transatlantiska och europeiska samarbetet. När Merkel yttrade att ”vi européer måste ta vårt öde i egna händer” slog hon bara fast ett uppenbart faktum.

Bara de som gravt underskattar Merkel tror att hon ska klippa av de transatlantiska banden. Hon vet att den stora grannen i väster är oumbärlig för Europas säkerhet. Men hon vet också att USA:s säkerhetsgarantier och den delade värdegrund som hittills bundit de två länderna samman kan komma att rubbas under Trumps styre.

En noggrann analys av Merkels tal visar att hon inte ifrågasätter den transatlantiska alliansen. Det hon efterlyser är ett starkare Europa. Hon vet följande: om USA av inrikespolitiska skäl offrar sin plats i spetsen för världssamfundet kommer landet inte att ersättas av någon annan makt och vi kommer inte heller att få en ny världsordning. Det vi kommer att få är ett maktvakuum präglat av kaos. Och när världen blir mindre stabil har vi européer inget annat val än att gå samman för att försvara våra intressen. Ingen annan kommer att göra det åt oss.

Merkels tal handlade alltså främst om att stärka Europa. Och tursamt nog har hon hittat en meningsfrände i den franske presidenten Emmanuel Macron. Båda vill stabilisera eurozonen, få i gång den ekonomiska tillväxten och stärka Europas säkerhet genom ett gemensamt yttre gränsskydd och en ny flyktingpolitik.

Merkel menade verkligen vad hon sa i Trudering. Med tanke på en tumultartad utveckling internationellt och det faktum att EU ifrågasätts från flera håll finns inget annat alternativ än att agera och hennes yttranden kommer att ha långtgående konsekvenser för Tysklands ställning i EU och för landets relation med Frankrike. Tysklands nuvarande roll som eurozonens snåljåp är inte förenlig med Merkels nya synsätt. För att visa verkligt ledarskap i de fransk-tyska relationerna måste Tyskland göra politiska eftergifter.

Dessutom: bara för att Trump säger någonting behöver det inte med automatik innebära att det är uppåt väggarna. Tyskland, och Europa, måste göra mer för att stärka både sin säkerhet och den transatlantiska bro som stöttar Europas fred och välstånd. Och när vi driver det projektet måste vi hålla fast vid de liberala värden som demokratiskt sinnade personer runtom i världen avundas oss och som har gjort oss till auktoritära krafters hatobjekt.

Översättning: Claes Göran Green Copyright: Project Syndicate

Joschka Fischer "

"Joschka Fischer var under mer än 20 år en av de tongivande inom Tysklands gröna parti. Han var utrikesminister 1998–2005. "

DN MÅNDAG 19 JUNI 2017

"En omvälvning av det politiska landskapet

Analys. Paris. Klockan tickar: 23 månader, 18 dagar och några timmar. Så lång tid – om ens det – har Emmanuel Macron på sig för att få igenom sina utlovade reformer och se till att de börjar bära frukt. Är arbetslösheten inte tydligt under dagens nivå och den franska ekonomin fortfarande går på sparlåga vid valet till Europaparlamentet 2019 har Macron ingenting att skylla på.

Söndagens andra omgång i det franska parlamentsvalet blev som väntat en stor framgång för president Emmanuel Macrons mittenparti La République en marche (LREM).

Att ett blott ett år gammalt parti vinner fler än 300 av de totalt 577 mandaten i Nationalförsamlingen – och därmed får egen majoritet – är inget annat än en dundrande politisk omvälvning, som kommer att få följder i åratal framöver.

Macron ser inte ens ut att bli beroende av samarbetspartiet Modem och dess ledare, justitieminister François Bayrou, för att kunna få igenom sina lagförslag.

Något renodlat ”carte blanche” att göra som han vill får Macron dock inte – det var valdeltagandet sannolikt för lågt för. Men han kan i lugn och ro fokusera på att driva igenom sina redan utlovade reformer så snabbt och effektivt som möjligt.

Samtidigt innebär det också att nedräkningen har inletts.

I början av juni 2019 hålls val till Europaparlamentet – ett val som Nationella fronten rönte stora framgångar i senast det begav sig – och

om inte president Macron fått ordning på den franska ekonomin riskerar hans parti att straffas hårt.

Macron vill sänka bolagsskatten, minska antalet statsanställda kraftigt och luckra upp den franska arbetsrätten, allt för att få fart på ekonomin och få ned arbetslösheten, som bitit sig fast vid tioprocentsstrecket och är betydligt högre bland ungdomar.

Men det är långtifrån okontroversiellt. Det lagpaket som förbereds lär mötas av strejker och protester av fackföreningar och olika vänstergrupper, och det kanske redan i sommar. Om Macron inte kan visa på tydliga resultat inom ett par år riskerar den beska medicinen att bli början på hans fall.

I nuläget är det dock helt andra politiker och partier som skakas av folkligt missnöje: i första hand Socialistpartiet, som gör ett katastrofval utan like, men också den traditionella högern i Republikanerna, som backar påtagligt.

Såväl presidentvalet som detta parlamentsval kan därför ses som ett underkännande av den professionalisering av politiken som präglat dessa båda statsbärande partier under Femte republiken. Det understryks av att de båda partier som fört fram flest oprövade politiker på sina listor, LREM och det nya vänsterpartiet Det okuvade Frankrike, rönt avsevärda framgångar.

Vänsterledaren Jean-Luc Mélenchon hade satt upp smått orealistiska mål för sitt nya parti, men det faktum att Det okuvade Frankrike ändå får fler än 15 mandat och nu kan skapa en partigrupp i parlamentet garanterar att partiet får ökat ekonomiskt stöd från staten och en stabilare tillvaro i fransk politik. Kanske kan partiet också på sikt hota Socialistpartiets roll som största vänsterkraft i Frankrike.

Mélenchon blev själv invald i Marseille och ställde genast in siktet mot presidenten: Han liknade valskolket vid en generalstrejk mot Macron och hela det politiska systemet. Hans vänsterparti lär också bli en sten i skon för regeringen när den ska försöka driva igenom den nya anti-terrorlagstiftning som i praktiken syftar till att permanenta undantagstillståndet.

Även på den yttersta högerflanken får Macron räkna med en arg opposition. Nationella frontens ledare Marine Le Pen blev invald i parlamentet på söndagen, och kommer att ta plats där tillsammans med sju partikamrater.

Att hon vann i sin valkrets kan ha säkrat Le Pens position som partiledare – men valet är ändå en stor besvikelse för Nationella fronten. Partiet hade hoppats på uppemot 50 platser när valrörelsen drog i gång, och när det hålls möte med partistyrelsen på tisdag väntar sannolikt en pinsam uppgörelse mellan Marine Le Pen och den förvisso uteslutna, men alltjämt närvarande, patriarken Jean-Marie Le Pen.

Samtidigt har resten av Frankrike nu att vänja sig vid ett politiskt landskap som inte längre präglas av två stora block; ett till höger och ett annat till vänster. I det nya parlamentet finns i stället fyra fem olika grupperingar, alla med olika intressen och inställningar till globaliseringen, EU, invandring, säkerhetsfrågor, sociala frågor och miljöpolitik – och där det i särklass största blocket återfinns i mitten och leds av den 39-årige presidenten Emmanuel Macron.

Erik de la Reguera

erik@delareguera.se "

"Fakta. La République en marche

Rörelsen ”En Marche” (Framåt!) skapades den 6 april 2016 i den dåvarande ekonomiministern Emmanuel Macrons hemstad Amiens. Organisationen var då i första hand en kampanjorganisation för Macron själv, som redan hade långt gångna planer på att lansera en presidentkandidatur.

Efter segern i presidentvalet bytte organisationen namn till La République en marche (LREM) och fick formen av ett mer regelrätt parti. Ideologin kan beskrivas som socialliberal, och målet har varit att säkra president Macrons stöd av en majoritet i Nationalförsamlingen.

I årets val har man bildat allians med det lilla mittenpartiet Modem, som leds av François Bayrou – i dag justitieminister i Macrons regering. "

DN MÅNDAG 19 JUNI 2017

"Macrons parti får egen majoritet i parlamentet

President Emmanuel Macrons nystartade parti La République en marche får egen majoritet i Nationalförsamlingen, men segern blev mindre än väntat. Valdeltagandet var historiskt lågt. Samtidigt får parlamentet fler kvinnliga ledamöter än någonsin tidigare.

– Den verkliga framgången har vi inte vunnit i dag, det har vi först om fem år, när saker och ting har förändrats på riktigt, kommenterade Christophe Castaner, den franska regeringens talesperson när det stod klart att La République en marche och samarbetspartnern Modem får egen majoritet.

Emmanuel Macrons allians ser ut att få 361 av de sammanlagt 577 mandaten i parlamentet. Smolket i segerbägaren var det extremt låga valdeltagandet på drygt 43 procent. Det är 5,3 procentenheter lägre än i första valomgången och 12 procentenheter lägre än vad det hittills varit i en andra valomgång. Enligt en undersökning stannade tre av fyra unga väljare under 25 år hemma, liksom 70 procent av arbetarna. Bottennoteringarna ledde till många oroliga kommentarer under söndagskvällen.

Premiärminister Edouard Philippe såg valdeltagandet som en uppmaning till regeringen att lyckas.

– Det låga valdeltagandet är ingen bra nyhet för demokratin. Orsakerna till det är många, regeringen tolkar det som en mycket

sträng uppmaning att lyckas. I kväll öppnades våra möjligheter för att göra det, sade premiärministern.

– Fransmännen har valt hoppet framför ilskan, den nya majoriteten har ett uppdrag: agera för Frankrike.

Även om den väntade jordskredssegern med över 400 mandat för presidentens parti uteblev så är valresultatet en katastrof för de etablerade partierna som länge dominerat fransk politik.

Socialistpartiet, som fram till nu varit Nationalförsamlingens ledande parti, är på väg att tappa nästan 250 mandat och är därmed valets största förlorare. Partiledaren Jean-Christophe Cambadélis meddelade att han avgår så fort vallokalerna stängt.

– Nu måste vänstern omorganisera sig och börja om från början. Vänstern måste förändras radikalt för att möta nyliberalism och nationalism, sade han i fransk tv.

– Jag tar det här beslutet utan bitterhet eller ilska, medveten om mitt ansvar och det avgörande läge som vänstern nu befinner sig i.

Jean-Christophe Cambadélis blev själv utslagen redan i första valomgången. Samma öde drabbade partiets presidentkandidat Benoit Hamon. Den förre premiärministern Manuel Valls lyckades ta sig in i parlamentet med 139 rösters marginal.

Nationella fronten ser ut att få åtta mandat, varav fem i de gamla gruvdistrikten i norra Frankrike. Marine Le Pen tar för första gången plats i parlamentet, men valresultatet är ändå en stor besvikelse. Partiet hade behövt 15 mandat för att få bilda partigrupp och få utökad talartid.

Marine le Pen själv säger att det låga valdeltagandet försvagar det tillträdande parlamentets mandat. Hon är också mycket kritisk till det franska valsystemet, där bara seger i varje valkrets räknas.

– Det är skandalöst att vårt parti bara får 8 mandat i parlamentet, sa Le Pen i hemstaden Hénin-Beaumont.

– Även om Macronregeringen har en mycket stark majoritet ska den veta att dess idéer är i minoritet i landet. Vi kommer att tala för miljontals fransmän som känner banden till sin historia, till stöd för de svagaste och för den franska civilisationens storhet.

Två av Marine Le Pens närmsta medarbetare – Florian Philippot och Gilbert Collard – lyckades inte ta sig in i parlamentet.

Även det konservativa Republikanska partiet backade kraftigt och får omkring 125 mandat. Samtidigt blir Republikanerna det största oppositionspartiet.

Partiledaren François Baroin gratulerade Emmanuel Macron till segern. Samtidigt säger han att Republikanerna kommer att stå upp mot La République en marche i parlamentet och markera skillnaderna partierna emellan, inte minst inom skatteområdet.

Inför parlamentsvalet hade president Emmanuel Macron sagt till sina nya ministrar att de som inte lyckades bli invalda i parlamentet skulle få sparken. När mer än 80 procent av rösterna var räknade såg alla ut att klara sig.

Det nya parlamentet får rekordmånga kvinnliga ledamöter med god marginal. 186 kvinnor ser ut att bli invalda. Medelåldern kommer

också att sjunka betydligt. Omkring hälften av parlamentarikerna från presidentens parti är dessutom politiska nybörjare.

Valresultatet ger Emmanuel Macron en stark majoritet för att driva igenom sin politik. Han vill främst reformera arbetsmarknaden för att få bättre snurr på Frankrikes ekonomi. Macron vill försvaga arbetsrätten och göra det lättare för företag att avskeda anställda. Han vill också tvinga fackföreningar att förhandla på företagsnivå i stället för på branschnivå.

Mia Holmgren

mia.holmgren@dn.se "

"Emmanuel Macron är född 1977. Han är gift med Brigitte, född Trogneux 1953. Paret bor i Le Touquet-Paris-Plage vid Engelska kanalen.

Macron grundade i april 2016 vänstermittenrörelsen En marche, men hade före årets presidentval aldrig tidigare kandiderat politiskt i något val. Han var ekonomisk rådgivare åt president François Hollande 2012–2014 och ekonomiminister i premiärminister Manuel Valls regering 2014–2016. TT "

DN MÅNDAG 19 JUNI 2017

"President Macrons största utmaningar efter valet

Efter två framgångsrika val har Emmanuel Macron möjlighet att genomföra det program han gick till val på. Här listar DN:s Ingmar Nevéus hans fem största utmaningar.

1. De missnöjda

Macron fick först en stor majoritet i presidentvalet och sedan en stor majoritet i parlamentsvalet.

En succé utan dess like förstås. Men framgången kan inte dölja det faktum att rekordmånga valde att inte rösta alls.

Många av dessa desillusionerade och missnöjda väljare finns på vänsterkanten. De ser inte Macron som någon frisk fläkt, utan bara som ännu en politiker som vill försämra villkoren för vanligt folk.

Men soffliggarna finns också på högerkanten. Det är människor som skulle kunna stödja Le Pen och Nationella fronten men som har bedömt att de ultranationalistiska kandidaterna inte hade en chans.

Att tala även till dessa missnöjda fransmän – ungefär halva befolkningen – är en stor utmaning för Emmanuel Macron. Om ekonomin går dåligt, och fler terrordåd drabbar Frankrike – då är risken stor att deras missnöje övergår i våldsamma protester.

2. Ekonomin

Att reformera Frankrikes ekonomi och få ned arbetslösheten är sannolikt det som Macron ser som sin viktigaste uppgift. Med parlamentsvalet avverkat kan han inte skjuta upp den längre.

Arbetslösheten i Frankrike ligger på 10,1 procent, en ”sydeuropeisk” siffra att jämföra med nordeuropeiska grannländer som Storbritannien och Nederländerna (5 procent) eller Tyskland (under 4 procent). Besläktat med detta är tillväxten som vägrar ta fart. Siffrorna för första kvartalet 2017 visar att tillväxten sjunker, till svaga 0,8 procent på årsbasis.

Flera presidenter före honom har försökt med den beska medicin som många ekonomer rekommenderar – mer flexibel, läs svagare, arbetsrätt och neddragningar i Frankrikes dyra offentliga sektor. Det är också vad Macron tror på, och nu har han chansen att genomföra reformer i den riktningen.

Men även om han har parlamentet med sig är risken stor att ”gatans parlament” säger stopp. Många vänstersympatisörer som avstod från att rösta är redo för protester och strejker.

3. EU

Som ett av EU:s grundarländer, och unionens näst största land, har Frankrike haft en nyckelställning i Bryssel. Fransmännens image som lojala EU-medborgare har egentligen aldrig ifrågasatts – inte ens när de sa nej till den föreslagna EU-konstitutionen i en folkomröstning 2005.

Macron och hans parti LREM står för en tydligt EU-vänlig linje. I stället för att minska samarbetet inom unionen vill presidenten öka det – särskilt bland euroländerna.

Frankrike har åter chans att ta en ledarroll inom EU – vilket har stor betydelse inte minst för Brexitförhandlingarna. Men det hänger på vad Tyskland anser. Macron har fått en god start med Angela Merkel, som tycks lita på sin unge kollegas förmåga att reformera den franska ekonomin.

4. Terror och säkerhet

Frankrike befinner sig fortfarande i undantagstillstånd sedan terrorattackerna i Paris den 13 november 2015 – det gäller till den 15 juli. Macron lär inte lyfta undantagstillståndet i första taget. Samtidigt kan det inte fortgå i all evighet.

En utbyggnad av säkerhetsapparaten kommer att ske, efter två valrörelser där terrorn stått högt på dagordningen, inte minst på grund av att Marine Le Pens Nationella fronten ständigt återkommer till den frågan. Attackerna på andra sidan Engelska kanalen har inte heller gått obemärkt förbi.

Såväl antalet fängelseplatser som antalet poliser väntas nu öka. Vid sidan av detta finns den svåra frågan om hur Frankrike ska kunna förbättra integrationen av Västeuropas största muslimska befolkning. Misär och arbetslöshet i invandrartäta förorter är en faktor som bidrar till radikalisering och i vissa fall anslutning till IS och andra terrorsekter.

5. Klimatet

Parisavtalet om att begränsa temperaturökningen på jorden till 2 grader var en av få franska framgångar under François Hollandes presidentskap. Lägg till detta att Frankrikes ”koldioxidavtryck” per invånare är mindre än de allra flesta jämförbara industriländers.

Kan landet behålla sin klimatpolitiska ledartröja? Det är en av Macrons stora utmaningar.

Det handlar bland annat om hur man ska hantera USA och Donald Trump som ju hoppar av avtalet. Hittills har Macron lyckats bra, åtminstone på ett symboliskt plan. När Trump offentliggjorde sitt beslut gick han genast till motattack och uppmanade alla att hjälpas åt att ”make our planet great again”.

Men bortom retoriken handlar det också om hur Frankrike självt ska kunna hålla sina klimatåtaganden samtidigt som landet trappar ned användningen av kärnkraft (som i dag står för 76 procent av elförsörjningen).

Ingmar Nevéus

ingmar.neveus@dn.se "

DN MÅNDAG 19 JUNI 2017

"Regeringen: Lämna in sprängmedel utan straff

Regeringen vill att olagliga sprängmedel ska kunna lämnas in till polisen utan att inlämnaren riskerar att dömas för brott, rapporterar Sveriges Radio Ekot. Inrikesminister Anders Ygeman (S) hoppas att en amnesti ska minska antalet illegala sprängdåd.

– Det här handlar framför allt om att dra undan tillgången till handgranater, för att på så sätt göra det svårare för kriminella element att få tillgång till dem, säger han till Ekot.

Tidigare har polisen genomfört amnestier för skjutvapen, men aldrig för sprängmedel. En av anledningarna är att det tidigare ansetts för farligt för polisanställda att inkludera sprängmedel i vapenamnestierna. Av säkerhetsskäl skulle sprängmedlen då inte lämnas in på polisstationerna, utan hämtas av polis.

TT "

DN MÅNDAG 19 JUNI 2017

"61 döda i bränderna som rasar i Portugal

Portugal har utlyst tre dagars landssorg sedan minst 61 människor omkommit i skogsbränder. De flesta är bilister som bränts till döds i sina bilar. – Det brinner överallt. De kom och hämtade oss för vi kunde inte andas, säger en kvinna till statlig portugisisk tv.

– Dessvärre ser det här ut att vara den största tragedi vi har sett på många år i fråga om skogsbränder, säger en påtagligt skakad premiärminister, António Costa.

Ett stort antal bränder utbröt efter ett åskväder på lördagseftermiddagen och spred sig med våldsam fart. Värst var situationen runt samhället Pedrógão Grande, 15 mil norr om huvudstaden Lissabon.

– Det känns helt overkligt, det är ett inferno. Ingen har sett något liknande, säger Valdemar Alves, borgmästare i Pedrógão Grande till reportrar på plats.

20 hus har förstörts i samhället. En kvinna berättar för portugisisk tv om den förtvivlade situationen i Pedrógão Grande.

– Jag var inne i mitt hus. De kom och hämtade oss för vi kunde inte andas. Det brinner överallt, min systers hus brinner för fullt, sade hon.

Fernanda Palmeira från Lissabon har många släktingar i Pedrógão Grande. Efter en nervös natt har hon fått kontakt med alla.

– Under flera timmar var de helt omringade av elden. De försökte släcka själva så gott det gick, men räddades av att vinden vände, säger pr-konsulten Fernanda Palmeira.

Hennes pappa kommer från Pedrógão Grande och flera av hennes kusiner är bosatta där.

– Vi har varit så oroliga. De har haft en fruktansvärd natt men alla är okej. Bostadshusen står kvar, men flera skjul och garage en bit bort har brunnit ned, berättar Fernanda Palmeira för DN.

– De släckte så gott de kunde och hoppades på att brandkåren skulle komma fram.

Skogsbränder är vanliga i trakterna och invånarna vet hur de ska bete sig. Den här gången var omfattningen på en helt annan nivå. Elden rörde sig snabbt i det torra och varma vädret.

– Jag har sagt åt mina kusiner att ta sig därifrån, men de vill inte. De har byggt upp hela sina liv där och de vill skydda sina hus och ägodelar. Bara polisen kan tvinga dem att åka därifrån, säger Fernanda Palmeira.

På söndagseftermiddagen hade röken lättat, men situationen bedömdes inte vara under kontroll.

– Om vinden vänder kan situationen snabbt förvärras igen. Faran är inte över, säger Fernanda Palmeira.

I byn Nodeirinho en bit bort har elva invånare dött. Den statliga televisionen visade bilder på utbrända hus och svärtade husfasader. Chockade invånare berättar om en hel familj som försökte fly från sitt hem men blev fast i en ”tornado av lågor”, rapporterar Reuters.

Enligt inrikesministeriet har de flesta av de minst 62 omkomna bränts till döds i sina bilar när de fångades i lågorna på vägen mellan Figueiró dos Vinhos och Castanheira de Pera. Utöver dödsoffren har minst 50 personer skadats och totalt har minst 16 bilar slukats av elden.

På söndagskvällen höll myndigheterna på att evakuera flera samhällen. 1 700 brandmän bekämpade bränderna, som fortfarande inte var under kontroll. Den portugisiska regeringen har förklarat undantagstillstånd i regionen och också kallat in militärer för att arbeta med katastrofen.

Det finns inga uppgifter om drabbade svenskar i området, enligt UD.

Mia Holmgren

mia.holmgren@dn.se "

"Fakta. Stora skogsbränder

Det framgår ännu inte hur stort område som eldhärjats i Portugal. Den portugisiska regeringen har förklarat undantagstillstånd i regionen och också kallat in militärer för att arbeta med katastrofen. Än finns ingen överblick över hur stora skadorna är.

Spanien har lånat ut två flygplan för att vattenbomba bränderna. Även Frankrike har erbjudit flygplan och EU har utlovat snabb hjälp till Portugal.

Den största skogsbranden i världen de senaste 200 åren var den brand som rasade längs Amurfloden på gränsen mellan Sibirien och Kina 1987. Den täckte ett område på nästan 73 000 kvadratkilometer, en nästan lika stor areal som Svealand. "

DN MÅNDAG 19 JUNI 2017

"Hjärnskador väcker frågor om hur fånge har behandlats

Den 22-årige amerikanske studenten Otto Warmbier, som släpptes efter 17 månader i nordkoreansk fångenskap förra veckan, har inte sagt ett ord eller rört sig på egen hand sedan han återvände till sin hemstad i Ohio. Han uppges befinna sig i ett vegetativt tillstånd.

Läkarna vid universitetssjukhuset i Cincinnati säger att han drabbats av en omfattande förlust av hjärnvävnad.

Warmbier öppnar sina ögon och blinkar spontant, men visar inga tecken på att förstå språk, sade Daniel Kanter, professor i neurologi vid en presskonferens, rapporterar internationella medier.

Vad som hänt Otto Warmbier under tiden i Nordkorea är ett mysterium. Sexton amerikanska medborgare har varit fängslade i Nordkorea sedan 1996 – tre befinner sig fortfarande där – men i regel har amerikanska fångar inte misshandlats fysiskt. Det gör fallet med Otto Warmbier ännu märkligare.

Läkarlaget i USA som nu behandlar honom har inte sett något som tyder på att han drabbats av botulism, en i väst sällsynt förgiftning orsakad av en bakterie, som antingen kan utvecklas i mat eller komma in i kroppen genom sår.

Botulism är den förklaring, i kombination med en sömntablett som Otto Warmbier tog, som nordkoreanska myndigheter gett till hans tillstånd.

Men skadorna liknar snarare de som uppstår vid andnings- och hjärtstillestånd, då tillgången på blod i hjärnan är otillräcklig under en tid, sa professor Daniel Kanter vid presskonferensen, rapporterar CNN.

Enligt röntgenundersökningar som Otto Warmbier genomgick tidigare i veckan finns det inga tecken på att han blivit fysiskt misshandlad, skriver BBC.

– Även om du tror på deras förklaring om botulism och sömntablett som orsakar koma – och det gör inte vi – så finns det ingen ursäkt för ett civiliserat land att hålla hans tillstånd hemligt och förneka honom bästa möjliga vård, sa Otto Warmbiers far Fred Warmbier vid en annan presskonferens.

Bara ett fåtal av de amerikaner som gripits i Nordkorea de senaste årtiondena har vittnat om fysisk misshandel. Däremot har de ofta utsatts för psykisk terror. Kenneth Bae, en amerikansk missionär, som hölls fånge förhördes upptill 15 timmar om dagen för att förmås bekänna att han planerade att fälla den nordkoreanska ledningen.

I sin bok ”Not Forgotten” beskriver han hur han fick en bättre behandling sedan han skriftligen erkänt att han var en terrorist. Han fick vård för sin diabetes, fick läsa mejl från sin familj och läsa sin bibel.

Laura Ling, en av två amerikanska journalister som greps 2009, hölls till en början i en cell utan fönster som mätte mindre än två gånger två meter.

– När jag hörde orden tolv år från domaren så kunde jag knappt stå upp, sade Ling i en amerikansk tv-intervju med Oprah Winfrey efter frigivningen.

Hon dömdes till tolv års hårt arbete för att tagit sig in i landet illegalt och drabbades av depression.

Men hon sändes aldrig till arbetsläger, utan till ett vanligt rum, där hon tilläts läsa brev och mejl från sina anhöriga. Hon släpptes ihop med sin journalistkollega sedan Sveriges ambassad spelat en avgörande roll för frigivningen, som representant för USA som saknar diplomatiska förbindelser med Nordkorea.

– Det verkar finnas en allmän attityd av att inte använda fysiskt våld mot amerikaner, även om de inte drar sig för att använda psykologisk taktik. Det här tillståndet för Warmbier är troligen något som hänt utan att det var planerat, säger Robert King till New York Times.

King var tidigare det amerikanska utrikesdepartementets tidigare särskilda sändebud för frågor om mänskliga rättigheter i Nordkorea och hade hand om fallet Warmbier tills han gick i pension i början av året.

Torbjörn Petersson

torbjorn.petersson@dn.se "

"Fakta. Greps på gruppresa

Otto Warmbier greps den 2 januari 2016 på flygplatsen i Pyongyang då han skulle resa hem efter ett turistbesök i det slutna landet. Myndigheterna sa sig ha bevis från en övervakningskamera för att han försökte stjäla en banderoll med politiska slagord från sitt hotell. Två månader senare dömdes han till 15 års hårt arbete för fientlig handling mot landet. "

DN MÅNDAG 19 JUNI 2017

”Regimen lät kuppen ha sin gång för att slå mynt av den”

"Den turkiske oppositionsledaren Kemal Kilicdaroglu skärper tonen mot president Recep Tayyip Erdogan, som på söndagen hotade åtala honom. Kilicdaroglu säger till DN att ”den turkiska regimen kände till att ett kuppförsök var på väg den 15 juli ifjol, men lät kuppen ha sin gång för att slå mynt av den”. – Därefter, den 20 juli, gjorde regimen en egen kupp för att eliminera all opposition, och skapade sina egna lagar.

Åsikten att regimen hade förhandstips om kuppen är utbredd, men att anklaga Erdogan för att ha utfört en egen kupp är på gränsen för vad man kan tillåta sig i dagens Turkiet.

Oppositionsledaren Kilicdaroglu talade med DN under den pågående protestmarschen från Ankara till Istanbul. President Recep Tayyip Erdogan varnade på söndagen Kilicdaroglu och hans parti CHP för att fortsätta demonstrationen, som han kallade ”författningsstridig”:

– Bli inte förvånad om också du får höra av rättvisan, sade Erdogan till Kilicdaroglu.

Erdogans ord har gjort ett olycksbådande intryck på CHP-partiet, där man inser att regimen knappast kommer att låta demonstranterna nå sitt mål, fängelset i Maltepe på Istanbuls Asiensida, där CHP-parlamentarikern Enis Berberoglu sitter fängslad. Berberoglu misstänks ha spritt bilder som visar att Erdogans regering stött syriska terrorrörelser.

Erdogan sade på söndagen till tidningen Sabah – regimens språkrör – att Kilicdaroglus uppmaning till allmänheten att ansluta sig till den flera veckor långa manifestationen utgör uppvigling. De marscherande, utrustade med den enda appellen ”Rättvisa”, nådde på söndagen den konstgjorda sjön Kurtbogazi 30 kilometer norr om Ankara.

Trubaduren Zülfü Livaneli, som nämnts som tänkbar president-kandidat 2019, anslöt sig på söndagen till marschen. Livaneli säger till DN att han inser att det farligt att ställa sig bakom en manifestation som Erdogan stämplat som olaglig:

– Men jag känner att jag inte har något val. Det gäller att stämma upp ett samfällt ”Nej!” till det som sker, ett nej till orättvisorna och till en rättsapparat som kontrolleras av en enda person. Vi har gott hopp om att samla en miljon personer till marschens final i Istanbul. Detta handlar inte om CHP, utan om att rädda landet.

Hur det än går med den fortsatta protestmarschen, så inser politiska bedömare i Turkiet att Erdogans häftiga reaktion betyder att det lilla svängrum CHP hittills haft nu kommer att inskränkas dramatiskt. Partiledaren Kilicdaroglus försynta protester under de senaste årens utrensningar och förföljelser har gjort turkiska demokrater djupt besvikna. Men de senaste månaderna har han repat mod och skärpt tonen. Han har kallat Erdogan ”diktator” och meddelat att han tänker besöka den pro-kurdiske partiledaren Selahattin Demirtas i fängelset. Men söndagens anklagelse mot regimen för att ha spelat teater före och under kuppen är på gränsen för vad regimen kan väntas tolerera.

Kilicdaroglu har också förstått att han själv står på tur att åtfölja dussintals andra folkvalda i fångenskapen.

CHP är statsgrundaren Kemal Atatürks parti, vilket gett det immunitet under Erdogans första 15 år vid makten. CHP stödde entydigt regimen under och efter det militära kuppförsöket i fjol. Men nu grips och fängslas CHP-medlemmar för medlemskap i Gülenrörelsen, som deltog i kuppförsöket och vars aktivister har ett pris på sina huvuden.

Nathan Shachar

naranjal@gmail.com "

"Fakta. Kemal Kilicdaroglu

Kemal Kilicdaroglu, född 1948 i provinsen Tunceli i östra Turkiet, har varit oppositionsledare sedan 2010. Han är ekonom och gjorde karriär som skyddsling åt 1980-talets starke man, premiärminister Turgut Özal.

Kilicdaroglus parti CHP, som grundade den turkiska republiken, är sekulärt och nationalistiskt, men Kilicdaroglu har både kurdiskt och alevitiskt påbrå. ”Är det ett brott att vara alevit?”, utbrast han nyligen.

Aleviter är en religiös och kulturell minoritet bland både turkar och kurder. Deras tro är influerad av bland annat shiitisk islam. "

DN MÅNDAG 19 JUNI 2017

" Tusentals tågade i färgglad parad genom huvudstaden

Tusentals personer deltog på söndagen i den årliga Pridefestivalen i Ukrainas huvudstad Kiev, rapporterar nyhetsbyrån AP. 5 000 poliser ska ha bevakat arrangemanget som tidigare angripits av motdemonstranter. Så skedde även denna gång. Sex personer greps. "

DN MÅNDAG 19 JUNI 2017

"Protester i Botswana mot köp av svenska plan

Nairobi. I dag, måndag, besöker Botswanas president Ian Khama Stockholm. På agendan står förhandlingar om att köpa åtta Gripenplan för runt 14 miljarder kronor. I Botswana rasar oppositionen och hotar att riva upp alla avtal vid ett eventuellt maktskifte.

– Om den svenska regeringen går framåt med den här affären framstår de som hycklare, säger oppositionsledaren Duma Boko.

Botswana anses vara en av de fredligaste och mest stabila demokratierna i Afrika med en BNP per capita som är drygt fyra gånger högre än snittet i regionen. Men fortfarande lever var femte av de drygt två miljoner invånarna i fattigdom och det demokratiska utrymmet har krympt under de senaste tio åren, en utveckling som tillskrivs den auktoritäre presidenten Ian Khama som i dag landar i Stockholm för att köpa svenska stridsflygplan.

I sin kommuniké inför Sverigebesöket nämner Botswanas regering inte med ett enda ord att några militära frågor kommer att avhandlas. Man talar i stället om att stärka vänskapsbanden och samarbetet kring fattigdomsbekämpning, hälsa och miljöskydd. Men bakom ”handel och investeringar” döljer sig en Gripenaffär värd uppemot 16 miljarder pula, motsvarande 14 miljarder kronor.

Dialogen förs mellan Försvarets materielverk, FMV, och Botswanas regering. Botswanas försvarsmakt genomför just nu en så kallad marknadsanalys.

När de första uppgifterna dök upp i lokala medier för drygt ett år sedan bekräftade FMV för nyhetsbyrån Six att det handlade om ”i runda slängar åtta plan av C/D-versionen”.

Affären är mycket kontroversiell i Botswana där oppositionen rasar mot både sin egen president och den svenska regeringen.

– Sverige är angeläget om att visa stöd för utvecklingsagendan i Botswana, men nu blir ni delaktiga i det brott som det innebär att ta resurser som behövs för att förbättra utbildning och hälsa, säger oppositionsledaren Duma Boko till DN.

Ian Khamas regeringsparti BDP har styrt landet sedan självständigheten för 50 år sedan men väljarstödet har stadigt minskat och presidenten leder nu för första gången en minoritetsregering. Inför valet 2019 har oppositionen enats i en allians vilket ökar sannolikheten för ett historiskt maktskifte. Vid ett sådant lovar Duma Boko att riva upp ett eventuellt Gripenavtal.

– Vi kommer inte att leva upp till ett korrupt avtal som fattats i strid med folkviljan. Om den svenska regeringen ändå skriver ett avtal så utsätter den sig för en risk, säger Boko.

Allianskollegan Dithapelo Keorapetse, parlamentariker för partiet BCP, tycker att Sverige agerar ansvarslöst.

– Sverige flyr från ansvar om de säljer stridsflygplan när vi inte står inför något konventionellt säkerhetshot, när regionen åtnjuter relativt lugn och när det inte finns något hot från någon extern motståndare, säger Keorapetse och fortsätter:

– Vi hoppas att Sverige säger till Khama att han inte har råd med dessa plan för att hans land är fattigt och behöver pengar för att skapa jobb.

Vi har en akut brist på läkare och sjuksköterskor men ändå köper han stridsflygplan, säger han.

DN har sökt en kommentar från den svenska regeringen kring den övergripande motsättningen mellan utvecklingsmål och en kostsam Gripenaffär. Statsministern, som står som värd, bollar över till försvarsminister Peter Hultqvist.

– Jag har respekt för det intresse som Botswanas demokratiskt valda regering visar och de eventuella beslut man fattar, säger Hultqvist.

Den oberoende tankesmedjan Institute for Security Studies, ISS, ger oppositionen rätt i bedömningen av behovet av Gripen. Styrelseordföranden Jakkie Cilliers säger att det är obefintligt.

– Det är mycket svårt att rättfärdiga kostnaderna det handlar om. Den här typen av teknologi kräver enorma logistiska supportsystem. Det här är ett fåfängt projekt som drivs av presidenten. Hans maktbas är militären (Khama har tidigare varit chef för försvarsmakten i Botswana, reds anm) och han är en militärman, säger Cilliers.

ISS har sitt säte i Sydafrika, som i slutet av 1990-talet köpte 26 Gripen i en affär som allmänt anses ha varit starten för storskalig korruption i det moderna Sydafrika. I dag används bara hälften av planen medan de andra ligger i en roterande malpåse – man varvar vilka plan som flygs och vilka som ställs åt sidan. Piloter har tagit instruktörsjobb i Kina, mekaniker saknas och planen är för dyra att flyga för Sydafrika – som har en 20 gånger större BNP och 25 gånger större befolkning än grannlandet Botswana. En flygtimme för Sydafrikas Gripen C/D kostar runt 90 000 kronor, enligt säkerhetssajten Defenceweb.

– I Sydafrikas fall kunde man använda som argument att det är en regional stormakt. Men inte ens Sydafrika skulle ha köpt stridsflygplan från den absoluta frontlinjen, säger Cilliers.

I Botswanas fall behövs främst en paramilitär patrullstyrka som kan övervaka gränsområdena, menar Cilliers.

Botswanas regeringstalesman Jeff Ramsay hänvisar till regionala och kontinentala samarbeten när DN frågar om behovet av Gripen.

– Men vi är en demokrati, de har rätt att säga vad de vill. Det är inte ovanligt för en opposition att opponera sig, säger han.

Erik Esbjörnsson

erikesbjornsson@gmail.com "

"Botswana, ett land med runt 2,2 miljoner invånare, har en BNP per capita som ligger fyra gånger över det afrikanska snittet. Inkomsterna kommer främst från den lukrativa diamantnäringen och landet anses vara ett demokratiskt föredöme i regionen.

Men på senare år har president Ian Khama dragit åt tumskruvarna och såväl oppositionspolitiker som journalister klagar över minskat demokratiskt inflytande och bristfällig insyn.

Om dagens opinionssiffror står sig kommer landet att genomgå sitt första demokratiska maktskifte vid nästa val, 2019. Ian Khama har aviserat att han kommer att avgå under 2018.

Under det tre dagar långa statsbesöket ska Khama träffa statsminister Stefan Löfven och försvarsminister Peter Hultqvist samt besöka Saabs fabrik i Linköping. DN "

DN MÅNDAG 19 JUNI 2017

"Kristofer Ahlström: Tänk om kulturen fick uppfylla våra onödigaste drömmar

Experimentet med medborgarlön i Finland är en antydan om vilka vi skulle bli om vi inte behövde bry oss om tid och pengar. Det är nog för att orsaka existentiell svindel.

Han ser ut ungefär som jag väntat mig att han ska se ut. Krusigt skägg, skorstenshatt och läderband kring handlederna. Han är en av de finländare som deltar i experimentet att erbjudas medborgarlön, alltså ekonomisk ersättning utan att behöva jobba, eller prestera något över huvud taget utom att låta hjärtat slå och lungorna cirkulera luft.

Den står alltså den finske mannen fritt att göra vad han vill med sin tid, och vad han gör är att tillverka schamantrummor.

Jag visste inte ens att det existerade särskilda schamantrummor, jag har aldrig hört någon efterlysa eller använda en.

Men jag älskar det. Skapandet av kulturella tillgångar helt utan efterfrågan. Bara för någons eget höga nöjes skull. Att det som kallas den långa svansen – de smala, nischade kulturprodukterna jämte det breda massutbudet – får dras till sin yttersta spets.

Computer Sweden rapporterar (17/1) att nästan hälften av alla svenska jobb kan automatiseras, och att besparingen i lönekostnader då skulle ligga på 710 miljarder kronor. Dit vandrar mångas drömmar: när robotarna väl tagit våra jobb ska vi släppa våra skapande själar fria, ägna all tid och kraft åt egen kreativitet och låta lönesumman omsättas till medborgarlön. Den existentiella svindeln är omedelbar: Vad skulle vi göra, vilka skulle vi bli? Vilka onödiga drömmar skulle besannas?

För det brukar ju sägas att de kreativa yrkena är den sista robotfredade zonen, så det är väl det vi ska syssla med: skriva språkmaterialistisk poesi vars intressezon slutar ungefär vid den egna navelgropen. Och debatten om att avskaffa slöjdämnen från skolans läroplaner vore helt meningslös eftersom vi med basinkomst på kontot kan välja att svarva nyckelharpor dagarna i ända.

Det pratas alltid, eller i alla fall ofta, om motståndets estetik. Men aldrig, eller i alla fall sällan, om estetikens motstånd.

Alltså ett skapande som ställer sig helt på tvären mot anslagskrav på samhällsnytta eller att tjäna näringslivet. Det måste ju finnas en väg ut ur det här entreprenörsamhället, menar jag.

Man kan förstås fundera på hur samhället skulle se ut om det vore så friktionsfritt. Douglas Adams beskriver i en av ”Liftarens guide till galaxen”-svitens delar en planet där alla mödor är eliminerade och de kreativa musklerna därför förtvinar. Ingen bok får något slut eftersom ingen orkar skriva färdigt.

Den finske mannen i medborgarlönsreportaget har högre tankar om mänskligheten än så. Han besökte nyligen Senegal där kvinnor bär vatten från brunnarna. ”Skulle kvinnorna bli lata om de fick en vattenledning till huset? Nej, men de skulle få tid över till viktigare saker.” Jag delar nog ändå hans utopiska vision.

I vår knappa tidsekonomi måste timmarna fördelas mellan tv-serier, filmer, litteratur, för att inte nämna livspusslets tusentals andra små

fragment, och i den skoningslösa urskillningsprocessen tvingas vi vara kulturdarwinistiska.

Som väldrillade prestationsmänniskor utvecklar vi ett förakt för att göra saker som inte leder någonstans. Att bara ”pyssla” med något? Det är oförlåtligt, hamnar överst på den sociala straffskalan.

Men om vi skulle ha tid och pengar att göra vad vi vill, så att kulturen tillåts vara slit-och-slängigt ”onyttig”? Kanske skulle konsten då fullt ut utmana samhällsnormer och konventioner.

Om inte annat skulle vi få ett rejält tilltaget lager av nyckelharpor, retrogardistisk poesi och schamantrummor. Eller vilka vackra former människans mest oefterfrågade drömmar nu än får.

Kristofer Ahlström

kristofer.ahlstrom@dn.se "

DN MÅNDAG 19 JUNI 2017

"Skulle varit med i inrikes. Skarp och oväntat rolig

Ingen tanke har varit för dum, låg eller bisarr för att prövas i Torbjörn Tännsjös tankeverkstad. Magnus Linton läser en memoar av den svenska filosofins enfant terrible.

Torbjörn Tännsjö

”Vänsterdocenten”

Fri tanke förlag, 355 sidor

När Torbjörn Tännsjö, den svenska filosofins enfant terrible, under 1970-talets tidstypiska påbud – intellektuella får inte dra sig undan politiskt vardagsarbete – startade Vänsterpartiets blåsorkester inleddes ett mångårigt gatumusicerande han senare tvingades ta hjälp av författaren Stendahl för att försvara.

Orkestern håller fortfarande takten på Första maj men dess i särklass vanligaste uppgift har, skriver han i sina bitvis sjukt roliga memoarer, varit att framföra revolutionära marscher av Hanns Eisler på torget i ”någon ödslig Stockholmsförort, som bakgrund till ett appelltal hållet av någon lokal politiker med en publik på kanske tre personer, varav två är kraftigt berusade och en rejält störande och där talaren trots omständigheterna mal på i vad som upplevs som en evighet. Eller då man iklädd tomteluva spelar i tunnelbanan i julruschen…”

Med marknadssamhällets återkommande förnedring av den mer religiösa marxismens utfästelser – Tännsjö, i dag 69, har ett helt liv

kämpat för en tydlig bodelning mellan vänster och marxism, en ”sekularisering av vänstern” – vände många generationskamrater kappan i kommande högervind men Tännsjö blev socialismen trogen, och har hållit humör och energi uppe med självdistans och analytisk filosofi. Samt Stendahls trösterika ord om att en passionerad individ är en som är så upptagen av en sak att hon inte bara är beredd att dö eller döda för den, utan att också ”göra sig löjlig för den”.

Alla som följt svensk idédebatt vet att det senare blev Tännsjös metod och melodi; en sorts strategiskt medveten barnslighet där ingen tanke är för dum, låg eller bisarr för att fördomsfritt prövas och när omgivningen, vanligen politisk eller kulturell elit, upprörts eller hånskrattat har det ändå oftast varit Tännsjö som skrattat sist.

Alf Svensson krävde en gång att den skamlöse filosofen, efter att ha relativiserat människovärdet, skulle avsättas från sin docentur vid Stockholms universitet. Men det enda som på det temat hänt sedan dess är att även KD blivit abortförsvarare och slutligen också gay-rättsviftande Pridedeltagare – och Torbjörn Tännsjö är i dag landets främsta auktoritet i medicinsk etik. Några enkla krav på definition, distinktion och begriplig värdeteori – mer har sällan krävts för att avslöja att väldigt mycket av det som än i dag högtravande sägs om ”moral och etik” är traderad makt och religiös tro klädd i sekulära termer snarare än ett genuint kritiskt och från Gud frigjort tänkande.

I ”Vänsterdocenten”, bokens titel och första delen i en tänkt memoar-svit, framträder detta nu pensionerade barn, som så ofta pekat och ropat när kejsaren stått naken, i en mer personlig form. På ont och gott. Texten är så pepprad med käcka utropstecken att man önskar en hårdare redaktör till nästa band, och vid några tillfällen driver det tännsjöiga trotset fram fånigt överdrivna påståenden, som att den digitala eran lett till att ”det är ett faktum att något privatliv inte längre existerar”.

Betydligt oftare är boken emellertid en självkritisk men underbart idérik och intellektuellt glasklar resa över barndom i kalla föräldrars händer, den vidriga sjuttiotalsvänsterns slitningar mellan maoism och stalinism, entrén i akademin och mötet med dåtidens filosofiska patriarker Harald Ofstad och Ingemar Hedenius – båda beskrivna som tidstypiska sexistiska svin, fullt ut svaghetsföraktande helt på tvärs med egna läror – vidare till arbetet med att som naiv men likväl tongivande ideolog skriva nytt program till ett förvirrat partis stapplande försök att röra sig från kommunism till feminism, för att sedan uppehålla sig vid den mer etablerade professorns gamla vanliga men ständigt uppdaterade ärende: missionera hedonistisk utilitarism.

Det senare är och förblir Tännsjös stora gärning – den ”sak” han funnit det värt att göra sig löjlig för – men ingen behöver köpa författarens övertygelse om kännande varelsers smärta och välbefinnande som unik grund för all moral för att hänga med eller roas.

Boken är en stridsskrift mot falsk djupsinnighet, och på bara några korta kapitel levereras mer användbart tankematerial i heta samtids- och framtidsfrågor – religiös och politisk radikalisering, konservatismens attraktioner, övervakning, de allt mer exploaterade myterna om ”ondska”, marxismens svagheter – än andra författare får fram på hundratals sidor.

Det är rätt imponerande.

Magnus Linton "

DN MÅNDAG 19 JUNI 2017

"Snubbelstenarna handlar inte om skuld utan om att motverka glömska

Ett utlåtande från kulturförvaltningen i Stockholm skapade nyligen kontrovers i frågan om minnesstenar till Förintelsens offer, som har uppmärksammats i DN. Debatten pekar på en internationell ovilja att minnas det förflutna, skriver Hynek Pallas.

För tio år sedan upptäckte medborgarrättsjuristen Bryan Stevenson något besynnerligt i sin hemstad Montgomery i Alabama. Ett stenkast från hans kontor ligger hamnen där slavhandeln varit intensiv. Mellan 1848 och 1860 utdelades minst 164 licenser till slavhandlare, tusentals människor såldes på platsen. I väntan på auktion satt slavarna kedjade just där hans eget kontor senare byggdes. Men trots att Montgomery har många plaketter som minner om konfederationstiden så fanns inget som markerade detta mörka kapitel i historien.

Bryan Stevenson skickade en förfrågan till Alabamas historiekommission. Han fick avslag. Kommissionen förklarade att ”potentialen för kontrovers är för stor”.

Jag påmindes om Stevensons kamp när jag läste Ola Larsmos artikel om Stockholm stads inställning till så kallade snubbelstenar till minne av dem som mördades i Förintelsen (DN 19/2). I Montgomery åberopades risken för kontrovers, i Stockholm obehag.

Ingetdera är en ny debatt. Tvärtom. Den utveckling som minnesmärken, utställningar och offentliga ursäkter utgör möter ofta negativa reaktioner: Varför snubbelstenar i ett land som inte var ockuperat? Varför skuldbelägga människor som inte var födda under slaveriet?

Skuld är ett begrepp som återkommer i dessa diskussioner. Men som konstnären Gunter Demnig, som började placera ut snubbelstenarna i Tyskland 1992, har förklarat så handlar inte hans projekt om att skuldbelägga. Utan om att motverka folkmordets påtvingade glömska. Att återskänka de mördade den plats som förvägrats dem.

Vad vi egentligen bör tala om är den mängd känslor och tankar som genomsyrar samhällen på grund av deras historia. Även om Sverige i modern tid inte har trauman i paritet med den tyska eller amerikanska historien, så finns det anledning att placera avslagen som snubbelstenarna fick i större kontext.

Kritiken mot den här historieskrivningen kommer främst från konservativt och reaktionärt håll. Alabamas republikanske senator är negativ till Stevensons kamp. I Ryssland har Gulagmuseer på senare år modifierats: för att kunna rehabilitera diktatorer måste lägren te sig mer som vilohem än fängelser. Japan och Sydkorea har i decennier bråkat om statyer över kvinnor som var offer för sexuellt slaveri i Japan. I Tjeckien röstas förslag på ursäkter och ersättning till romska kvinnor som steriliserats ner av parlamentet. När påven i fjol besökte en minnesplats för folkmordet i Armenien inkom skarpa protester från Turkiet. Det saknas inte kritiska svenska röster. I boken ”Det sista museet” (2016) förklarar litteraturvetaren Johan Lundberg: ”När jag besöker ett främmande land är jag intresserad av att få kunskaper om det landets konst- och kulturhistoria. Att ta del av det landets vältrande i sitt eget självförakt intresserar mig föga.”

Just museer hamnade i fokus för en debatt som inleddes efter Adam Hochschilds bok ”Kung Leopolds spöke” 1998. Det belgiska museet för Centralafrika i Tervuren skapades av Leopold efter att hans

kolonialstat i Kongo hade erkänts 1884. Men även efter det att Kongo blev självständigt 1960 undvek utställningarna att beröra kolonialtidens brutala konsekvenser. ”Ett museum fruset i tiden”, som en kritiker kallade Tervuren.

För att bemöta Hochschilds anklagelser ordnade museet en undersökning som 2005 resulterade i utställningen ”Minnet av Kongo”. Men i en recension påpekade Hochschild att museet fortfarande tonade ner hur de chockerande dödssiffrorna var ett resultat av tvångsarbete för ekonomisk vinning. Museer, skrev Hochschild i den infekterade debatt som följde, har en skyldighet att se och undersöka *alla* aspekter av det förflutna. ”Så som det levdes och inte så som vi önskar att det hade levts”.

Till sist stängde museet. Ambitionen till öppningen sommaren 2018 är en genomgripande förändring av vad man visar och hur man berättar om historien.

”Annars är det som om guiden i det renoverade plantagehuset i amerikanska södern skulle undvika att nämna slaveriet”, påpekade Hochschild. Något som författaren Ta-Nehisi Coates kanske skulle mena är fallet. I essän ”The case for repatriation” skrev han ett långt och initierat argument för ekonomisk kompensation till slavättlingar. Och gjorde en intressant jämförelse med skuld- och ersättningsfrågan i Västtyskland efter andra världskriget.

Den tyska Wiedergutmachungspolitiken, som ersättningarna kallades, var när den initierades av förbundskansler Konrad Adenauer ytterst kontroversiell. Pengar till Förintelseoffer och varor till det unga Israel började betalas ut 1953. Men endast 29 procent av västtyskarna var för restitution. 21 procent ansåg att judarna var medansvariga till ”det som hade hänt dem i Tredje riket”. Frågan mötte även stort, stundtals våldsamt, motstånd i Israel: blodspengar kompenserar inte folkmord.

Men som Coates påpekar så blev ersättningarna startskottet för självrannsakan, och processen påverkade så småningom opinionen. Det visar hur ett åtagande kan bearbeta de många känslor som är kopplade till skulden. För när Adenauers politik infördes sa bara fem procent av västtyskarna att de kände skuld för Förintelsen. Kanske fick den låga siffran sin förklaring i en studie som publicerades 1967. I psykoanalytikerna Alexander och Margarete Mitscherlichs bok ”Oförmågan att sörja” pekade paret på den onämnbara förlusten av fadersfiguren som en viktig anledning till tyskarnas oförmåga att handskas med skulden efter kriget. Mitscherlichs menade att folket inte kunde få utlopp för nödvändiga melankoliska reaktioner.

Det är inte en vågad gissning att det är dessa decennier av ersättningspolitik som är en anledning till att Tyskland intensivt fortsätter vända på stenarna i sin historia. Våren 2017 kunde man till exempel se den första stora utställningen över tysk kolonialism på Deutsches Historisches Museum i Berlin.

Men det finns en väsentlig skillnad i hur Väst- och Östtyskland såg på *Wiedergutmachung*. DDR betraktade sig som offer för fascismen och betalade aldrig något till Israel eller till judiska organisationer (men väl till Sovjetunionen och Polen). Konsekvenserna av detta påverkar historieuppfattningen i alla länder med kommunistiskt förflutet, där upplevelsen som historiens förlorare är stark.

Jag har tidigare skrivit om turerna i Tjeckien kring grisfarmen som står på platsen för ett romskt koncentrationsläger (DN 1/8 2016). Och i våras rapporterade tjeckiska medier om staden Postoloprty som hade rivit baracker från krigsåren. De var förknippade med en massaker efter kriget då den tjeckoslovakiska armén avrättade 763 tyskar utan rättegång. Lokalbefolkningen vill inte befatta sig med saken och motsatte sig en minnesplakett. När den ändå sattes upp nämndes inte

massakern – i stället var den tillägnad ”alla oskyldiga offer” i staden 1945.

I Montgomery fick Bryan Stevenson slutligen upp plaketter om slaveriet 2013. Han startade nästa projekt – att uppmärksamma lynchningar på svarta med ett museum. Planerna är särskilt intressanta. Inte bara för att de har likheter med snubbelstenarna, utan för att de innehåller en dimension som tar minnesarbetet längre. Museet ska bestå av 801 pelare – en för varje län där det har skett lynchningar. På varje pelare namn och datum över alla kända fall i trakten. Utanför museet står dubbletter av pelarna. Dessa erbjuds sedan varje län att själva placera ut. Pelarna som inte hämtas står kvar som en skugga.

Det tycks dessvärre som denna form av påminnelseaktivism har framtiden för sig. På senare år har nederländska medier rapporterat om flera fall av motstånd mot Förintelsemonument. Bland annat stoppade Amsterdam-bor en minnesvägg. Och i våras stämde två personer i ett av Amsterdams finare bostadsområden staden på grund av snubbelstenar. Stenen var ”för utmanande eftersom den ständigt påminde om deportationen och mordet” på den döda. Stenen ”komprometterar atmosfären” i deras kvarter och privatliv eftersom den drog till sig nyfikna.

Man kan tycka att det faktum att 75 procent av Nederländernas judar mördades i Förintelsen är en så pass ”komprometterande” del av historien att man bör leva med påminnelsen. Men de boende fick rätt och snubbelstenen bändes loss.

Också Sverige har saker att minnas. Något som när även Kulturförvaltningen formulerade ett halvkvävt avslag på förfrågan om snubbelstenar i Stockholm är värt att påminna om. Förvaltningen – vars utlåtande lyckligtvis senare kördes över av kulturnämnden – skriver:

”Sverige stod genom neutraliteten utanför de direkta krigshändelserna och förföljelse och deportationer av etniska grupper som de som de internationella exemplen uppmärksammar förekom inte här. Snubbelstenar som bygger på det konceptet är därför enligt förvaltningen inte relevant i Stockholm.”

Men även om vi inte var ockuperade och judarnas öde är olikt det som skedde i den österrikiska, tyska eller norska offentligheten så var den svenska undfallenheten svår och flyktingar deporterades. Att placera ut snubbelstenar är ett sätt att åskådliggöra den idéhistoria som fanns också här. Som bland annat tog sig uttryck i Rasbiologiska institutet och som på senare år har avtäckts kring övergreppen på romer och samer.

Att uppmärksamma de enskilda människoödena är en fråga om värdighet. Det ter sig särskilt viktigt i tider när rasism och antisemitism återigen rasar i Sverige.

För tyvärr tror jag att motståndet mot att se det egna landets historia även i mörkare dager hänger samman med den allt mer essentialistiska kultursyn som sprider sig. Att då konfrontera och leva med dåliga sidor – även Sveriges – blir krävande om nationens inneboende själ ska framställas som förträffligare än andra folks och länders. När det borde vara rimligare att visa att man lever i ett samhälle som vågar minnas och som ständigt lär av historien. Det finns tyvärr många platser som har långt kvar till den insikten.

Hynek Pallas är författare och kritiker i Dagens Nyheter.

Hynek Pallas

film@dn.se "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"Londondådet visar tydligt extremisternas likhet

Efter terrordådet i norra London natten till måndagen blir det åter tydligt vilka som är ”vi” och vilka som är ”de”. De muslimer som mejades ner av en skåpbil på trottoaren nära moskén vid Finsbury Park har givetvis ingenting, förutom i vid bemärkelse den religiösa tron, gemensamt med de jihadister som dödade oskyldiga i London och Manchester i våras.

Däremot har de oerhört mycket gemensamt med offren.

Den som letar efter likheter bör också se till gärningsmännen. Både jihadisterna och de våldsbenägna muslimhatarna försöker med terror och våld som redskap slå sönder det samhälle där människor kan och vill leva i fred sida vid sida trots sina eventuella olikheter.

Det har sagts många gånger förr men förtjänar att upprepas. Den jihadistiska terrorn har som syfte att piska upp ett muslimhat i väst. När någon ”slår tillbaka” eller svaret blir ökad intolerans jublar IS och deras vänner. Deras mål är ju just att få västliga regimer att reagera med sådan repression att muslimerna radikaliseras och söker sig till de våldsamma terrorgrupperna.

Hur vet vi det? För att de själva säger så, i sin propaganda.

När våldet, som nu i London, slår mot helt oskyldiga muslimer är inte bara tillvägagångssättet nära nog identiskt med tidigare, jihadistiska attacker. Det ligger nära till hands att anta att även motivet är besläktat. De som gjort sig skyldiga till terrorattacker mot muslimer i väst tror inte heller på fredlig samexistens. De vill så splittring, skräck och hat. De längtar ofta tillbaka till en tänkt forntid av renlärighet och auktoritetsdyrkan.

Det moderna, urbana samhället där människor lever som de vill, tror på vem de vill och älskar den de vill ser extremisterna som avskyvärt och dekadent.

Givetvis motverkar vi terroristernas syften om vi fortsätter att leva våra liv som förut och inte anpassar oss till deras agenda. Kärleksmanifestationer och stödgalor stoppar inga terrordåd, heter det – men om inte annat retar de förmodligen gallfeber på de mörkermän som vill se hat i stället för kärlek, motsättningar i stället för musik.

Måndagsnattens attack inträffade nästan exakt ett år efter att den brittiska Labourpolitikern Jo Cox knivhöggs och sköts till döds i West Yorkshire. Hennes mördare var en högerextrem man. I Sverige väcktes nyligen åtal mot tre män för bland annat mord. De hade placerat ut tre bomber mot politiska motståndare och asylsökande. Samtliga misstänkta har haft kopplingar till nazistiska Nordiska motståndsrörelsen.

Det borde vara en självklarhet att vi reagerar lika starkt på högerextremt våld som på vänsterextremt eller jihadistiskt. Och nog tycks det som att samhället i stort blivit bättre på att kalla terror för terror, att inte gå till storms mot det ena och bortförklara det andra. Londonpolisen beslöt snabbt att behandla skåpbilsattacken som terrorism, Storbritanniens premiärminister Theresa May kallade den ”på alla sätt lika motbjudande” som tidigare terrordåd.

Kanske får dåd som de i Manchester och London ändå motsatt verkan till vad gärningsmännen avsett. I stället för att skapa ömsesidig misstro och rädsla kanske de påminner om att människor i grund och botten är ganska lika. Att det är ofantligt mycket mer som förenar alla vanliga,

fredliga invånare i London, Stockholm, Paris och New York än som skiljer dem.

Och att det i själva verket är de få, hatiska gärningsmännen med sina bomber, knivar och skåpbilar, sin propaganda och sitt förakt, som är ”de andra”.

Erik Helmerson

erik.helmerson@dn.se "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"Eurozonen mer levande än död

I skuggan av all krisrapportering har eurozonen börjat återhämta sig. Det behövdes, för nu väntar många år av tuffa demografiska utmaningar.

Under flera år har eurozonen setts som en katastrof och diskussionerna om dess framtid har ofta kretsat kring ett möjligt sönderfall. När britterna förra året röstade för ett utträde ur EU drevs de delvis av uppfattningen att eurozonen var ett icke-fungerande – och kanske räddningslöst förlorat – projekt. På senare tid har dock zonen blivit de finansiella marknadernas kelgris – och det av goda skäl.

Upptäckten av eurozonens latenta styrka borde ha kommit tidigare. Euroländerna har i flera år återhämtat sig från krisen 2011–2012 och räknat per capita överträffar deras ekonomiska tillväxt nu USA:s. Arbetslösheten är också på nedåtgående – i och för sig inte i samma takt som i USA, men det är delvis en återspegling av skillnader när det gäller arbetskraftens samlade deltagande i ekonomin: det ökar i eurozonen, men har sjunkit i USA sedan år 2000.

I princip borde utvecklingen i detta avseende komma att likna den i USA med tanke på att europeiska arbetare har drabbats av långa perioder med mycket hög arbetslöshet. Under de senaste fem åren har dock arbetsstyrkan i eurozonen tillförts 2,5 miljoner personer. Samtidigt har 5 miljoner arbetstillfällen skapats och arbetslösheten halverats.

Dessutom har återhämtningen inom eurozonen något oväntat hållits vid liv utan statliga stimulansåtgärder. Den livliga diskussionen om

åtstramningar har varit missriktad och både kritiker och påhejare har överskattat omfattningen av sådana. Det genomsnittliga underskottet i statsfinanserna har i eurozonen sedan 2014 legat i stort sett konstant på runt 1 procent av BNP.

Naturligtvis varierar det statsfinansiella läget stort inom zonen, men det är ingen överraskning med tanke på de stora skillnaderna mellan de olika medlemsstaterna. Faktum är att Frankrike, som ofta anses prestera svagt, har underskott och statsskuld som ligger på samma nivå som USA:s.

En jämförelse med USA och även med Japan tar udden av den vanliga föreställningen att eurozonens statsfinansiella regelverk har varit verkningslöst. Det stämmer att inget land har blivit officiellt tillrättavisat för att det har för stora underskott eller en för stor statsskuld, men högljudda klagomål över marginella regelbrott har gjort att den trend mot sunda statsfinanser som regelverket bidragit till har hamnat i skymundan. Den ”mjuka” åtstramningspolitik som många euroländer har drivit kan, när allt kommer omkring, alltså ha varit det rätta valet.

Man bör dock inte överdriva eurozonens ekonomiska styrka på lång sikt. Den genomsnittliga tillväxten kan komma att ligga kvar över 2 procent under de närmste åren samtidigt som fler och fler arbetslösa erbjuds arbetstillfällen och många pensionärer fortsätter att arbeta. Därefter, när reserven av arbetskraft är tömd och lönerna börjar stiga, kommer dock tillväxten att sjunka till nivåer som bättre speglar befolkningens åldersstruktur.

Den demografiska trenden är inte särskilt gynnsam: Befolkningen i arbetsför ålder inom eurozonen kommer att minska med ungefär 0,5 procent per år under åtminstone en tioårsperiod.

Men trots det kommer troligtvis eurozonens per capita-tillväxt inte att ligga långt under USA:s, eftersom skillnaden i produktivitetsutveckling är försumbar.

Som tur är för eurozonen kommer den att gå väl rustad in i denna period av hög sysselsättning och låg tillväxt, delvis tack vare den kontroversiella åtstramningspolitiken. USA och Japan kommer att ha full sysselsättning samtidigt som deras underskott ligger på över 3 procent av BNP – mellan 2 och 3 procentenheter högre än eurozonens. Båda länderna har dessutom tyngre skuldbördor: I USA utgör statsskulden 107 procent av årliga BNP och i Japan drygt 200 procent. Motsvarade siffra för eurozonen är 90 procent.

Det finns belägg för att underskott i statsfinanserna kan verka ovanligt stabiliserande efter en finanskris då penningpolitiken är uddlös, exempelvis för att räntorna ligger på nollnivå. En viktig fråga återstår dock att besvara: kommer långvariga statliga budgetunderskott ha fortsatta positiva effekter när de finansiella marknaderna har normaliserats?

Det faktum att eurozonen nu har hunnit ifatt USA i fråga om ekonomisk återhämtning, trots frånvaron av statliga stimulanser, tyder på att svaret är nej. Erfarenheterna inom eurozonen visar att sådana stimulanser kan ha mycket god verkan vid en akut recession, och att stoppa dem när de inte längre har någon avgörande betydelse är att föredra framför att låta dem löpa vidare. Med åtstramningar – det vill säga reducering av underskotten när recessionen har tagit slut – kanske det tar längre tid att konsolidera återhämtningen, men när så har skett blir den ekonomiska utvecklingen mer stabil eftersom statens finanser är i gott skick.

John Maynard Keynes yttrade en gång de berömda orden: ”På lång sikt är vi alla döda” – det må vara sant om den långa sikten är tillräckligt lång. Men det är ingen ursäkt för att bortse från politikens effekter på längre sikt. För eurozonen verkar denna långa sikt redan ha infunnit sig – och ekonomin lever och har kraft.

Daniel Gros chef för tankesmedjan Centre for European Policy Studies i Bryssel.

Översättning: Claes Göran Green "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

”Vi vill agera för att stärka EU:s försvarssamarbete”

Samarbetet inom EU har aldrig varit så viktigt för Sveriges säkerhet som i dag. Samtidigt kan detta samarbete inte längre tas för givet. Vi vill att Sverige ska verka än mer aktivt för att stärka EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, skriver utrikesminister Margot Wallström och försvarsminister Peter Hultqvist.

Sverige och Europa står i dag inför de största och mest komplexa säkerhetspolitiska utmaningarna på mycket länge. Vi har att hantera djupa kriser i öst och i syd, ett försämrat säkerhetspolitiskt läge i vårt eget närområde, påverkansoperationer och cyberangrepp, klimatförändringar och det tilltagande hotet från terrorism. Sveriges säkerhet och välstånd påverkas mer direkt än tidigare av konflikter i EU:s grannskap.

Europas säkerhet handlar i grunden om att skapa ömsesidigt beroende och solidaritet mellan medlemsstaterna. Vi vet att grannländer som har gemensamma värderingar och ett stort utbyte sinsemellan mer sällan hamnar i konflikt med varandra. Vår främsta säkerhetspolitiska fördel är därför ett nära europeiskt samarbete som minskar risken för konflikter i Europa och vårt närområde. Detta är en insikt vi måste värna om.

Samtidigt ifrågasätts eller undermineras flera av de normer, samarbeten och institutioner som utgör grunden för vår säkerhet. Rysslands aggression mot Ukraina och illegala annektering av Krim utmanar den europeiska säkerhetsordningen i grunden.

EU är vår viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska plattform. Den europeiska integrationen har ett omistligt värde, inte minst som ett instrument för att bevara freden på vår kontinent efter två förödande världskrig. Det är ett grundläggande svenskt intresse att EU fortsatt ska kunna lämna avgörande bidrag till fred, demokrati och försoning inom Europa. Samtidigt kan vi, mot bakgrund av de utmaningar som unionen står inför, inte längre ta samarbetet och sammanhållningen inom EU för givet. Brexit är självklart det mest uppenbara exemplet på detta.

Men det är i denna tid av oro som det även finns möjligheter för nödvändiga förändringar av EU. Regeringen förespråkar därför tydligt att stärka EU:s säkerhets- och försvarspolitiska samarbete. Detta samarbete vilar på mellanstatlighetens grund och är fullt förenligt med vår militära alliansfrihet. Alla insatser inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken sker utanför unionens gränser men främjar också säkerheten inom EU.

Europas framgång och utveckling har varit helt beroende av att vi det senaste halvseklet förmått oss att lösa konflikter vid förhandlingsbordet och inte på slagfälten. Om vi vill ha fred så måste vi förbereda för fred. Diplomati och politiska verktyg för att stärka samarbeten är förutsättningen även för våra framtida möjligheter. De europeiska länderna måste därför investera i EU:s säkerhetspolitiska samarbete i hela dess bredd. Det handlar om att förbättra EU:s möjlighet att civilt och militärt hantera externa kriser och konflikter. Men det handlar också om att EU:s biståndspolitik måste samordnas på ett sätt som gynnar en långsiktig uppbyggnad av fungerande demokratiska rättsstater i vår omvärld.

Ramverket för att stärka EU som utrikes- och säkerhetspolitisk aktör är EU:s globala strategi. Genomförandet av den stod i fokus när EU:s utrikesministrar möttes den 19 juni och kommer även att diskuteras vid Europeiska rådets möte 22-23 juni. Strategins kärna är insikten att inget av de europeiska länderna i dag på egen hand kan förebygga eller möta hoten mot vår gemensamma säkerhet, till exempel det tilltagande terrorismhotet. Vi behöver ett EU som står enat och har förmågan att handla effektivt. Detta är också vad de flesta människor förväntar sig.

Sveriges budskap är att det är avgörande att den globala strategin omsätts i praktisk politik. Regeringen vill därför till exempel att EU i år ska besluta om att upprätta ett permanent förstärkt samarbete mellan de medlemsstater som kan och vill samarbeta närmare inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken. Vår ambition är att Sverige, och så många andra medlemsstater som möjligt, ska bidra till detta samarbete. Under det senaste året har även samarbetet mellan EU och Nato fördjupats, bland annat genom den samarbetsdeklaration som undertecknades i juni 2016. Sverige välkomnar detta. Det är samtidigt viktigt att organisationernas olika karaktär respekteras och att samarbetet bygger på komplementaritet.

EU:s medlemsstater fattade den 8 juni ett viktigt beslut om att stärka planerings- och ledningsstrukturerna för civila och militära krishanteringsinsatser. De insatserna är i dag 15 till antalet och lämnar ett viktigt bidrag till vår egen och andras säkerhet, inte minst i EU:s eget närområde från Georgien och Ukraina till Västra Balkan. Den breda uppsättningen förmågor – från militär till polis, åklagare, sjukvårdare, kriminalvårdare och MR-rådgivare – är unik för EU. På sikt är även EU:s utvidgning en stark drivkraft för många länder att genomföra viktiga reformer som är avgörande för ökad säkerhet i regionen. Alla EU:s insatser arbetar för att genomföra säkerhetsrådets

resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. Detta speglar den breda syn på säkerhet som är EU:s kännetecken som säkerhetspolitisk aktör.

Sverige är ledande inom EU:s civila krishantering och driver på för att utveckla den. Vi vill ge unionen bättre civila snabbinsatsförmågor. I tuff konkurrens med flera andra EU-länder har vi genom MSB fått möjligheten att ställa ett strategiskt lager till förfogande för EU:s civila krishantering. Det bör ta dagar för EU att komma på plats och inleda en insats, inte månader. Att kunna agera snabbt är avgörande för att förebygga väpnade konflikter eller bidra till stabilisering. Sverige vill till exempel att EU med sina krishanteringsverktyg ska bidra till den civila stabilisering i Irak som nu måste följa på de militära insatserna mot Daesh. Vi vill att allt som EU bygger upp ska kunna samverka med och bistå FN, som är EU:s främsta partner i fält.

För att öka vårt genomslag stärker vi vårt samarbete inom den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken, bland annat med Tyskland som är ett stabilitetsankare i Europa, en allt viktigare aktör i Östersjöregionen och en partner som vi delar värderingar och många centrala intressen med. Vi strävar också efter ett ännu tätare samarbete med Finland, vår närmaste säkerhetspolitiska partner.

Vi befinner oss i ett formativt skede för europeisk säkerhet. Sverige ska vara tydligt med sina intressen och spela en aktiv roll för att påverka utvecklingen. Den nationella säkerhetsstrategin identifierar det som ett nationellt intresse att bevara och stärka EU:s samarbete, solidaritet och integration. Vi har två övergripande mål: en starkare sammanhållning inom EU och en stärkt gemensam säkerhets- och försvarspolitik. Att bygga säkerhet tillsammans innebär att främja stabilitet i hela Europa och vårt närområde, något som också skapar trygghet för oss själva. Ett exempel på konsekvenserna av en bristande förmåga att hantera kriser är den flyktingström som vi sett de senaste två åren. I många fall är detta följden av stater som inte lyckats garantera säkerhet för sin befolkning, det är därför avgörande att EU har rätt verktyg för att undvika sådana kriser i framtiden.

I grunden handlar det om en skyldighet att skapa trygghet åt våra medborgare men också insikten om att det som drabbar våra grannar i nästa led påverkar oss alla.

Margot Wallström (S), utrikesminister

Peter Hultqvist (S), försvarsminister "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"Både Löfven och presidenten viftar bort kritiken

Botswanas president Ian Khama viftar bort kritiken från oppositionen mot planerna på att köpa åtta Gripenplan. – Kanske ska vi köpa pilbåge och pilar i stället, säger han. Statsminister Stefan Löfven (S) anser att detta är en fråga för Botswana som andra inte ska lägga sig i.

I måndagens DN riktade både säkerhetsexperter och oppositionen i Botswana hård kritik mot den planerade affären. Men presidenten Ian Khama, som togs emot i regeringskansliet Rosenbad på måndagen, har ingen förståelse för argumentet att drönare skulle vara ett både billigare och bättre alternativ.

– Kanske ska vi köpa pilbåge och pilar i stället. De är till och med billigare än drönare, svarade han när DN ställde frågan på en presskonferens.

Den tidigare generalen anser att en Gripenaffär, som motsvarar upp emot en tiondel av landets bruttonationalprodukt, är försvarlig.

– Vi måste använda utrustning som vi anser är lämplig för att försvara vårt land. Det råder ingen tvekan om att militära utgifter är väldigt höga i alla länder. Men vi måste ha den försäkringen, säger Ian Khama.

Uppgifterna om att Sydafrika inte har råd att flyga särskilt många av de inköpta Gripenplanen säger sig Botswanas president inte känna till.

Statsminister Stefan Löfven retar sig på personer utanför Botswana som säger att landet inte behöver ett avancerat system med jaktplan.

– Jag ogillar den här nedlåtande attityden mot andra länder. Sverige stärker just nu sin militära kapacitet. Det är upp till varje land att bestämma sin militära kapacitet, säger Löfven.

Under mötet deltog även försvarsminister Peter Hultqvist (S) och handelsminister Ann Linde (S). Hon betonar att Botswana blir en viktigare handelspartner för Sverige även inom andra områden med ett nytt handelsavtal mellan EU och länder i södra Afrika. Två aktuella områden är vatten och energi.

Men den största exportordern som är aktuell är Gripenaffären, som uppges vara värd 14 miljarder kronor. På tisdagen ska presidenten besöka Linköping och Saabs tillverkning av Gripenplan.

Mats J Larsson

matsj.larsson@dn.se "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"Färre tiggare i var fjärde kommun

Mer än var fjärde kommun bedömer att antalet EU-medborgare som tigger har minskat sedan förra året. Bara fyra av 251 kommuner som svarat på SVT:s enkät anser att tiggeriet har ökat.

– Uppsalaborna ger mindre pengar men vi har också större möjlighet att erbjuda en hemresa, säger Ilona Szatmári Waldau (V), kommunalråd.
TT "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

”Gärningsmannen körde över offren flera gånger”

"Den 48-årige man, Darren Osborne, som körde en vit skåpbil rakt in i en folksamling i Londonstadsdelen Finsbury Park misstänks för terrorbrott. – Det här var en attack mot muslimer, nära deras böneplats, och vid en helig tid på året, säger premiärminister Theresa May.

Det var tjugo minuter över midnatt som en vit skåpbil körde rakt in i en grupp muslimer som var på väg hem efter kvällsbönen under ramadan, natten till måndagen.

– En mindre folksamling hade uppstått i en återvändsgränd, där en man med hjärtproblem hade kollapsat. Det var då den där skåpbilen plötsligt svängde av huvudgatan och körde rakt in i de som stod där på trottoaren och på gatan, säger 45-årige Hassan Mohamed.

När DN möter honom i Finsbury Park står det klart att den äldre mannen med hjärtproblem har mist livet och att minst åtta personer har skadats allvarligt.

Hassan Mohamed är god vän med flera av de skadade.

– Jag har nyss talat i telefon med en vän som har brutit båda benen. Enligt honom var det ingen olycka – gärningsmannen körde fram och tillbaka över offren flera gånger, säger han.

Flera vittnen som var på plats uppger för brittiska medier att 48-åringen ska ha skrikit ”jag vill döda alla muslimer”. Polisen behandlar

också händelsen som ett misstänkt terrorbrott och såväl Londons borgmästare Sadiq Khan som premiärminister Theresa May talar om en medvetet utförd attack.

Ännu på måndagen fanns dock en del oklarheter kring händelseförloppet. En restaurangägare som DN har talat med, som inte vill framträda med namn, säger att han uppfattade situationen mer som en olycka än ett terrordåd.

Den misstänkte gärningsmannen skulle på måndagen genomgå en rättspsykiatrisk undersökning. Samtidigt samlades oroade och upprörda invånare i Finsbury Park vid polisens avspärrningar för att lägga ned blommor och försöka förstå vad som låg bakom den misstänkta terrorattack som drabbat många av deras muslimska grannar och vänner.

Många var övertygade om att det rörde sig om ett hatbrott med koppling till högerextremism. Det vore i så fall inte första gången, så sent som förra året mördades Labour-parlamentarikern Jo Cox av en högerextremt motiverad man.

Den 22-åriga dramastudenten Briony Appleton lade ned en bukett gula rosor vid en av moskéerna.

– Det här är ett blandat område med god sammanhållning och jag har stor respekt för de muslimska samfunden här. Detta är verkligen hemskt och sorgligt – men jag tror inte att det kommer att skapa splittring och hat. Folk har så stor respekt för varandra och den London-anda som vi har sett efter de tidigare attentaten kommer att bestå även efter detta, säger hon.

I ett bageri några hundra meter från brottsplatsen i Finsbury Park möter DN den 34-åriga bagaren Shamo Maradi. Han är utövande muslim och brukar gå till den moské som ligger intill platsen där attacken ägde rum.

– Men nu är jag orolig. Jag var i den där moskén senast i fredags. Och jag tror inte att jag kommer att våga gå dit mer, säger han, medan han slänger ut ett rykande hett bröd ur sin ugn.

– Det känns orättvist. Moskén är en lugn och vänlig plats, och jag tycker om att gå dit, säger han.

I början av 2000-talet blev denna del av London ökänd för att vara den radikale egyptiske predikanten Abu Hamza al-Masris starkaste fäste. Men sedan han gripits och dömts för medhjälp till terrorism har moskén helt bytt inriktning, med stora steg i mer moderat riktning.

33-åriga Binta Singh intygar att relationerna mellan olika etniska och religiösa grupper numera är goda.

– Men jag var ändå rädd att det här skulle kunna hända. Efter attacken i Manchester tänkte jag att någon galning kunde få för sig något, säger hon, och nickar mot moskén.

– Det har hänt saker där tidigare. Folk har slängt in griskött i moskén, vet jag. Så jag förstår inte varför myndigheterna inte hade mer säkerhet på plats, säger Binta Singh.

Erik de la Reguera

erik@delareguera.se "

"Fakta. Finsbury Park

Stadsdelen Finsbury Park är ett arbetarklassområde ett par kilometer norr om centrala London där invånarna har många olika nationaliteter.

Området är mest känt för att vara hemma-plan för fotbollsklubben Arsenal. Under matchdagar är gatorna och pubarna fulla av fans.

En rad olika moskéer finns i området, varav en blev känd i början av 2000-talet på grund av att det var hatpredikanten Abu Hamza al-Masris högkvarter. Sedan 2005 har dock moskén helt ändrat inriktning. Abu Hamza dömdes 2015 till livstids fängelse i USA för att ha bistått terrorister. "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"Kampen mot IS alibi för stormakternas agendor

Analys. Syrienkriget handlar nu nästan enbart om stormakternas egenintressen. Kampen mot IS har blivit ett alibi för de egna geopolitiska strävandena. De små men ändå framsteg som görs i fredsförhandlingarna kommer bort i sammanhanget.

För sex veckor sedan träffades en överenskommelse i Astana i Kazakstan om att åstadkomma en nedtrappning av våldet i fyra krigszoner i Syrien.

Geografiska namn som vi hittills förknippat med mänskligt lidande och ofattbar förstörelse – Idlib, Homs, östra Ghouta och Daraa – skulle enligt Ryssland, Turkiet och Iran, huvudaktörerna vid Astanamötet, omvandlas till våldsfria zoner. Syftet är att få in humanitär hjälp till den plågade civilbefolkningen och på sikt skapa något slags förtroende mellan de stridande parterna.

Det är sannerligen inte första gången under det sex år långa Syrienkriget som liknande överenskommelser har träffats. Skillnaden denna gång är att våldet faktiskt har minskat.

Syrian network for human rights (SNHR), en FN-stödd människorättsorganisation som står oppositionen nära, undersökte helt nyligen hur Astanaavtalet efterföljts.

Resultatet var glädjande, åtminstone på den relativa skalan: antalet brott mot överenskommelsen ”var det lägsta sedan stridigheterna började i Syrien i mars 2011”, konstaterar rapportförfattarna.

”Bara” 108 civila dödades i de våldsfria zonerna under den månad som SNHR har fört statistik. Under samma tid har det förekommit 75 överträdelser mot vapenstilleståndet, varav 90 procent tillskrivs regimen.

Det säger något om konfliktnivån i Syrien att ovanstående statistik betraktas som ett framsteg. Men icke desto mindre har våldet minskat vilket betytt att sjukhus och kliniker kunnat repareras.

Numera pågår ju två försök till fredsprocesser parallellt med varandra: dels FN-samtalen under det svensk-italienska sändebudet Staffan de Mistura, som häromdagen meddelade att en ny samtalsrunda ska hållas i Genève den 9 juli. Dels den tidigare nämnda dialogen i Astana, där Ryssland talar för regimen och Turkiet för den syriska oppositionen. Nya Astanasamtal är planerade till den 2 juli.

Men de här förhållandevis hoppingivande nyheterna från Syrien drunknar dessvärre i det större scenariot.

Kapplöpningen mellan globala och regionala stormakter – USA, Ryssland, Iran, Turkiet – om vem som ska ta kontrollen över IS sönderfallande ”kalifat” har allt mer kommit att överskugga övrig utveckling i det syriska kriget.

Med så många utländska militära aktörer inblandade ökar risken för oönskad konfrontation. Det är precis vad som sker just nu.

Den amerikanska nedskjutningen av det syriska jaktplanet i söndags har lett till hotfull retorik från Ryssland. Ryskt luftförsvar i Syrien kommer att ”spåra alla flygplan och drönare (...) och betrakta dem som presumtiva måltavlor”, enligt ett uttalande som offentliggjordes i går, måndag, och som är direkt riktat mot USA.

Vi har fått ett läge där det de facto råder världskrig, i så motto att två av världens militära supermakter, USA och Ryssland, befinner sig i samma luftrum på var sin sida i striden.

De hårda orden och den ökande faran i Syrien för en sammanstötning mellan stormakterna är en konsekvens av att aktörerna satsat så mycket på vapen och så lite på samtal.

De ursprungliga aktörerna i Syrienkriget – president Bashar al-Assads regim och de beväpnade regimmotståndarna – har numera hamnat på mellanhand i ett storpolitiskt spel med allt högre insatser.

Bashar al-Assad är helt i händerna på sina utomstående uppbackare Ryssland och Iran. De försöker säkra al-Assads mandat för att garantera sina egna intressen i Syrien. Kreml vill behålla sin syriska marinbas i Medelhavet och allmänt öka sitt geopolitiska inflytande i Mellanöstern. Den shiitiska stormakten Iran vill via Syrien ha en länk till ”sin” rörelse Hizbollah i Libanon.

Den splittrade oppositionen, samt de syriska kurderna, har fått ta rollen av USA:s ställföreträdande krigare i Syrien. Amerika under Donald Trump talar med mycket små bokstäver om stödet till den ”västvänliga” syriska oppositionen. I stället har USA:s inblandning i Syrien mer och mer kommit att handla om att blockera i första hand Iran från att få för stort militärt och politiskt inflytande.

Därtill kommer Turkiet, vars huvudmål är att hindra Syriens kurder från att växa sig alltför starka, vilket skulle kunna gynna den stora kurdiska självständighetsrörelsen som finns på turkiskt territorium.

Ja, och så är det terrorsekten IS förstås, som alla ovanstående säger sig bekämpa, men som i mångt och mycket blivit ett alibi för de egna geopolitiska strävandena.

Erik Ohlsson

erik.ohlsson@dn.se "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"Enande ord när Brexit började i Bryssel

Förhandlingarna om Storbritanniens utträde ur EU är nu slutligen i gång. Trots den väntande splittringen var det enigheten som betonades när samtalen startade i Bryssel.

De två förhandlingsledarna – två vithåriga män i eleganta kostymer – inledde med var sitt kort anförande till pressen.

– Vårt mål är klart: först måste vi hantera de osäkerheter som Brexit orsakar: Jag hoppas att vi i dag kan identifiera prioriteter och tidtabellen, sade EU:s Michel Barnier.

– Vi inleder de här förhandlingarna med en positiv och konstruktiv ton, fast beslutna att bygga ett starkt och särskilt partnerskap mellan oss och våra europeiska allierade och vänner, svarade Storbritanniens David Davis.

Båda hann även med att uttrycka sina sympatier för såväl de senaste terroroffren i London som de skogsbrandsdrabbade i Portugal.

En bred agenda fanns på förhand för måndagens diskussioner i Bryssel.

”Förhandlingsinledningen … kommer att fokusera på frågor kring medborgarnas rättigheter, den ekonomiska uppgörelsen, den nordirländska gränsen och andra separationsfrågor”, meddelade EU-kommissionen i förra veckan.

Först och främst ska ändå parterna reda ut detaljerna om exakt hur förhandlingarna ska gå till, där stöd väntas för EU:s förslag om ”fyraveckorscykler”, där man först förbereder sig i en vecka och sedan byter dokument med varandra före de verkliga förhandlingarna – som slutligen följs av en veckas ”återrapportering”.

TT "

"Fakta. Tidsplan

Oktober 2018: Parterna hoppas ha nått en uppgörelse om utträdet, som kan skickas för godkännande till berörda parlament i medlemsländerna.

29 mars 2019: Storbritannien kan formellt lämna EU, oavsett om någon uppgörelse har nåtts eller inte. "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"Hela hennes liv försvann i lågorna

Räddningsstyrkor på över tusen personer kämpade ännu på måndagen med den katastrofala skogsbranden som krävt minst 64 dödsoffer i centrala Portugal. Premiärminister António Costa säger att branden är den största mänskliga tragedi som drabbat Portugal i modern tid.

DN i Portugal.

På måndagen rasade fortfarande flera bränder i Pedrógão Grande, ett vidsträckt skogsområde med eukalyptusträd och tallar som är ett populärt utflyktsmål. Där och i Coimbra hoppas man på att skyarna ska öppna sig och att hjälpen från ovan ska släcka det veritabla inferno som har drabbat Portugal.

Ett stilla regn föll på måndagen, men gav inte den chockade befolkningen och de utmattade brandmännen nämnvärd hjälp.

Antalet omkomna har räknats upp till minst 64, varav flera uppges vara turister. Antalet skadade är i samma storleksordning. Flera av dem brandmän.

Det är till Coimbra vi är på väg, till den sotiga vägen där familjer som flydde skogsbränderna dog i ett hav av lågor, till Pedrógão Grande, där många klarade sig mirakulöst medan andra dog.

Bilderna därifrån visar aska, bilskelett och stympade träd, men lukten av brand och stickande rök syns inte på bilder.

När vi närmar oss Figueroa ser vi de första brända sluttningarna, aska som smutsig snö under träd som elden slickat bruna så att de smala bladen krullat sig.

En mindre eld som kryper upp längs en ravin, vi kliver ut och det är 41 grader, och sedan skär vägen mellan svårt brända kullar, längre och längre in i det förödda landskapet.

Så kommer vi fram till byn Adega.

– Det är en tragedi varannan meter säger Antonio Dinis, en av byborna.

Vi står vid en helt utbränd bil som föraren med knapp nöd kom ur.

– Det var som en tornado av eld, så stark vind, sådan hetta, den kastade upp tunga föremål i luften, jag väger 95 kilo men skulle inte ha stått pall, säger Antonio Dinis.

– Elden var 100 meter bort, i ett huj var den framme.

Han berättar om röken som vällde in under dörren till hans hus, om att det bara återstår aska av dem som fanns i bilarna, den samlas in för dna-identifiering, men det är svårt att veta hur människoaska skiljer sig från annan aska.

Han visar oss en bit bort där elva personer dog, vraket efter en minibuss. Ett bilvrak smyckat med blommor visar var ett barn dog.

Det är också här som en av mirakelhistorierna finns, åtta personer som tog skydd i en vattentank och klarade sig.

Fortfarande är inte katastrofens omfattning känd, eftersom det finns många mindre byar i otillgänglig terräng som man ännu inte kommit fram till landvägen. Det finns alltså en risk att dödstalen kan stiga ytterligare.

78-åriga änkan Rasalina Rosa, i Vila Facaia, är en av dem som fått sitt hus förstört. Hon visar runt i det som var ett vardagsrum. Där stod

bordet, där soffan. Det är som att gå in i en grotta, sotigt, ryker fortfarande.

I en del av huset har taket rasat ned och krossat allting. Det var där brandkåren gjorde hål i väggen efteråt och sprutade in vatten, men det ryker fortfarande.

– Det här var hela mitt liv, suckar Rasalina Rosa och tårarna är inte långt borta.

Märkligt nog har hon två fåglar i burar på andra sidan väggen där det brann, och de klarade sig.

På torget i byn kommer flera bybor fram och berättar sina historier, en holländare som flydde med familjen och nyss kommit tillbaka till det förödda huset, en kvinna som berättar om fåren som dog, och lammen, säger hon och biter sig i underläppen.

Myndigheterna försöker övertala dem som bor i området att evakuera sina hem, och skriver i ett uttalande att de flesta som har dött har gjort det för att de stannat hemma, och inte för att de har fångats i eldhavet när de befunnit sig i sina bilar.

Ännu på måndagen kämpade över tusen räddningsarbetare med att bekämpa bränderna.

Regn är på väg, enligt väderprognoserna. Men även åska väntas, och det var just åsknedslag som tros ha satt skogarna i brand i lördags.

Juan Flores

juan.flores@dn.se "

"Fakta.

Flera bränder bröt ut vid 15-tiden på lördagen i ett vidsträckt skogsområde i mellersta Portugal, troligen orsakade av blixtnedslag. Myndigheterna hade dagarna före varnat för att den kraftiga värmen kunde leda till skogsbränder. Ett av de värst drabbade samhällena är Pedrógão Grande.

Hård vind som bytte riktning gjorde skogsbränderna oberäkneliga.

Antalet omkomna har räknats upp till minst 64 – fyra är barn under åtta år. 136 personer har skadats; 121 privatpersoner och 13 brandmän. Sju är mycket allvarligt skadade, fem av dem är brandmän och två är civila. Flera uppges vara turister.

24 av de 64 dödsoffren har blivit identifierade. En förundersökning har inletts för att fastställa brandorsaken. "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"Nära 4 av 10 i parlamentet är kvinnor

Efter söndagens historiska val i Frankrike väntar uppgörelser i flera av de partier som förlorade. Den stora framgången för president Emmanuel Macrons parti har också lett till att Nationalförsamlingen består av fler kvinnor än någon gång tidigare.

Frankrikes nyvalda parlament är historiskt på flera sätt. President Macrons parti LREM fick egen majoritet med 308 ledamöter och tillsammans med samarbetspartiet Modem hela 350. Det innebär att Frankrikes nya regering inte behöver bekymra sig särskilt mycket över oppositionen.

Framgången för LREM innebär också en närmast total förnyelse av Nationalförsamlingen. Enligt tidningen Le Mondes beräkningar är 75 procent av ledamöterna helt nya, vilket innebär ett rekord. Dessutom är 223 av ledamöterna kvinnor, alltså drygt 38 procent. Det är också en rekordhög nivå.

Valdeltagandet låg på drygt 43 procent. Aldrig tidigare under den franska femte republiken, inrättad 1958, har en så liten del av de röstberättigade gått till valurnorna i ett parlamentsval.

Valresultatet innebär dessutom sällan skådade nederlag för nästan samtliga oppositionspartier. Uppgörelser om vad som gick fel har redan inletts och Socialistpartiets ordförande avgick redan på valnatten. Republikanerna överlevde som Nationalförsamlingens största oppositionsparti, men i borgerliga kretsar är det en utbredd uppfattning att partiet sumpade en historisk chans att ta över makten i Frankrike.

Att Nationella frontens ledare Marine Le Pen segrade i sin valkrets, och blir en av partiets åtta ledamöter i nationalförsamlingen, innebär möjligen att striden mellan partiets olika falanger inte blir lika hätsk som den annars skulle ha blivit. Men de interna kritikerna är ute efter Le Pens förtrogna, Nationella frontens vice ordförande Florian Philippot, som slogs ut i valet.

För självständighetsivrarna på Korsika innebar valet däremot en framgång. Två ledamöter som inte vill att Korsika ska styras från Paris har för första gången valts in i Nationalförsamlingen. ”En historisk seger”, jublade människor på Bastias gator.

Annika Ström Melin

annika.strom-melin@dn.se "

"Fakta. Valresultat

LREM, La république en marche: 308 mandat

Modem: 42 mandat

Borgerlig opposition: 137 mandat (Republikanerna 113, UDI 18 och övriga borgerliga 6)

Socialistpartiet: 29 mandat

Okuvade Frankrike: 17 mandat

Kommunistpartiet: 10 mandat

Nationella fronten: 8 mandat "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"Demokrater hoppas val ska skapa protestvåg mot Trump

Demokraterna hoppas att dagens specialval i Georgia kan bli början på en landsomfattande protestvåg mot Donald Trump. Rekordhöga belopp har spenderats för att vinna en kongressplats som länge varit i Republikanernas händer.

Atlanta.

– Hela landets blickar är vända mot Atlanta just nu för att se om vi kan skicka ett budskap härifrån, säger demokraten Jon Ossoff, 30, som slåss mot republikanen Karen Handel.

Jon Ossoff står och håller tal på en grillfest i villaförorten Milton utanför Atlanta. Det är inte den mest självklara platsen för en proteströrelse mot Donald Trump. Norra Atlantas villaförorter, där detta brutala, politiska slag utspelas, är en av de mest välmående regionerna i den amerikanska Södern. Det är ett landskap av böljande kullar med blomstrande magnoliaträd, tennisklubbar och golfbanor som badar i det varma ljuset från den persikofärgade kvällssolen. Här bor den övre medelklassen i privata villaområden där man måste visa id-kort för en säkerhetsvakt för att få köra in bilen.

Men Demokraterna hoppas att en vinst i dagens kongressval kan bli början på en omfattande våg av politiska segrar i reaktion mot president Trump. Distriktet i Georgia har varit djupt konservativt i flera decennier. På 1990-talet representerades det av Newt Gingrich, som då var en av de mest konservativa republikanerna i kongressen. Men Republikanerna har börjat förlora övertaget här. De högutbildade

invånarna ogillar Trump, som fick betydligt mindre stöd här än tidigare republikanska presidentkandidater. Distriktets kongressäte blev ledigt när den tidigare kongressledamoten Tom Price tillsattes som hälsominister av Trump. En seger för Jon Ossoff här vore ett stort symbolisk nederlag för Trump och ett rejält styrketecken för Demokraternas oppositionsrörelse. Det skulle signalera att Republikanerna riskerar stora förluster i kongressvalet nästa år, vilket kan göra Trumps jobb som president svårare.

Symbolvärdet i valet har resulterat i en valkampanj med enorma resurser och det uppskruvade tonläge som i vanliga fall bara präglar presidentval. Det är det dyraste kongressvalet hittills i USA, med en nota på drygt 40 miljoner dollar. Opinionsläget inför valdagen är så jämnt det kan bli. Det har skett en explosionsartad ökning i förtidsröstande, men det är oklart vem som gynnas av det. Republikanerna har historien på sin sida. Inte sedan 1872 har ett kongressäte i Georgia bytt parti i ett särskilt inkallat val. Erick Erickson, en konservativ debattör i Georgia, säger att Demokraterna har överskattat sina vinstchanser.

Många republikaner här är obekväma med Trump, men de gillar traditionella republikaner som Ossoffs motståndare Karen Handel, enligt Erickson.

Sedan presidentvalet i november har hundratusentals unga liberaler i USA anslutit sig till Demokraternas lokala kampanjer, i hopp om att kunna sätta stopp för Trumps agenda. Valet i Georgia är det första där Demokraterna har en rimlig chans att vinna. Jon Ossoff är en lite oväntad ledargestalt för det här ögonblicket av radikal energi hos Demokraterna. Han är en lågmäld, privatskoleutbildad dokumentärfilmare som ofta påminner om någon av de idealistiska småstadshjältarna som slogs mot korrupta politiker i Frank Capras filmer från 1940-talet. Ossoffs kampanj utstrålar anständighet, på gränsen till präktighet. Han lanseras som Donald Trumps raka motsats, både personlighetsmässigt och sakpolitiskt. Under ett kampanjtal på en venezuelansk restaurang i välbärgade Alpharetta presenterar han sin mamma, som sitter bredvid honom.

– När jag var liten sade hon till mig varje morgon: var snäll mot alla du möter i dag.

Mamman, Heather Fenton, har själv lång politisk erfarenhet i delstaten och arbetade tidigare för medborgarrättsaktivisten John Lewis, som varit Jon Ossoffs mentor.

– Jon jobbar så oerhört hårt nu att den enda chansen för mig att få tillbringa lite tid med min son är att vara med i kampanjen. Han har alltid haft det här politiska drivet i sig. Efter valet var han lika chockad som alla andra och kände att han behövde göra något mer. Det var John Lewis som övertygade honom om att ställa upp i det här valet, säger hon till DN.

Ossoffs republikanska motståndare Karen Handel är en traditionell republikan med lång erfarenhet från delstaten Georgias lokalpolitik. Under kampanjtalen driver hon effektivt med Ossoffs svagheter.

Inför veckans val håller Handel tal i en stor flyghangar. Hon har en gigantisk amerikansk flagga bakom sig när hon skämtar om Ossoff:

– Min motståndare tror att man kan bekämpa terrorism genom att skicka ett kamerateam till krigszoner och göra en dokumentärfilm.

Publiken hånskrattar.

– Men vi har riktiga krigsveteraner här i rummet, som vet vad det verkligen betyder att vara i frontlinjen och riskera sitt liv för Amerika.

Tre män i röda t-shirtar med texten ”Veteraner för Trump” hytter med en enorm Trumpflagga i luften.

Om det är något anmärkningsvärt med Handels kampanj så är det hur helhjärtat hon omfamnat Trump, trots att det här är ett republikanskt område där många rynkade på näsan åt Trump när han var presidentkandidat. Det här är prydliga republikaner i golfshorts och pikétröjor, som föredrog mer nedtonade kandidater som Marco Rubio eller Jeb Bush i primärvalet. Men nu är man med på Trumptåget. Ett nytt kärvt tonläge verkar prägla Republikanerna även på nationell nivå. Karen Handels kampanjtal präglas av en råbarkad populism, med ständiga inslag av kulturell signalpolitik.

– Jon Ossoff bor bara fem kilometer utanför det här valdistriktet, men hans politik är hämtad 300 mil härifrån, i San Francisco, säger Handel.

Ossoffs kampanj hymlar i alla fall inte med hur man ser på valet. I den avslutande annonskampanjen inför tisdagen lyder budskapet: ”Se till att Trump möter sitt första riktiga nederlag”.

Demokraterna hoppas att de kan vinna tillbaka en majoritet i kongressen nästa år med samma budskap. Om Ossoff förlorar dagens val kan det bli tuffare än de väntat sig.

Martin Gelin

martin.gelin@gmail.com "

"Fakta. Specialvalet i Georgia

Tisdagens specialval i Georgias sjätte distrikt är den andra omgången i valet till en plats i USA:s representanthus. Stolen står tom sedan republikanen Tom Price utsågs till hälsominister av Donald Trump. Demokraterna ser valet som symboliskt för styrkan i deras proteströrelse mot Trump. 40 miljoner dollar har spenderats på valet, en historisk summa för ett specialval till kongressen.

Distriktet har varit djupt konservativt i flera decennier, men Republikanerna har börjat förlora övertaget. De högutbildade invånarna ogillar Trump, som fick betydligt mindre stöd här än tidigare republikanska presidentkandidater. Vinner demokraten Jon Ossoff är det första gången sedan 1872 som ett kongressäte i Georgia bytt parti i ett särskit inkallat val. "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"Warmbier död efter hemkomsten

USA /Nordkorea. Den amerikanske studenten Otto Warmbier, 22, som dömts till straffarbete i Nordkorea, och som kom tillbaka till USA i förra veckan har avlidit, enligt hans familj.

”Tyvärr, den avskyvärda, tortyrliknande felbehandlingen som vår son fick av nordkoreanerna resulterade i att ingen annan utgång var möjlig än den sorgliga som vi har varit med om i dag”, sade familjen i uttalandet.

Otto Warmbier flögs hem från Nordkorea den 13 juni. Han befann sig då i koma.

TT-Reuters "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"Gigantisk Prideparad i São Paulo

Brasilien. I Brasilien har en av världens största Prideparader hållits i São Paulo. Miljontals människor krävde hbtq-rättigheter, och uttryckte bland annat farhågor om att religiöst konservativa försöker komma med inskränkningar. ”Vad vi än tror, ingen religion är lag. Allt för en sekulär stat”, var årets slogan.

– Vår största fiende i dag är religiösa fundamentalister som försöker ta bort rättigheter vi redan har erövrat, säger arrangören Claudia Santos Garcia.
TT-AFP "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"Attentatsman hade islamistkoppling

Frankrike. Den 31-årige föraren av den personbil som på måndagseftermiddagen rammade en polisbuss på Champs-Élysées i centrala Paris fanns registrerad i polisregistren som ett potentiellt hot mot säkerheten.

Flera vittnen och en journalist på tidningen Liberation som var på plats då personbilen körde fram mot polisbussen berättar att det först mest såg ut som en vanlig krock. När poliserna närmade sig bilen började lågor slå ut ur framsätet på bilen. Polisen lyckades dra ut föraren ur den brinnande bilen och släcka, men enligt Inrikesminister Gerard Collomb avled föraren i samband med händelsen. Inrikesministern benämner det som hänt som ett ”attentatsförsök”.

TT-AFP-Reuters "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"Misstänkt terrorhot mot kyrka

Finland. Polisen i Finland misstänker att ett terrorbrott har planerats i huvudstaden Helsingfors. Målet ska ha varit Tempelplatsens kyrka. ”Polisen fick kännedom om fakta som gav anledning att misstänka att ett terrorbrott förbereddes. Enligt denna information var det Tempelplatsens kyrka som var målet”, skriver Finlands nationella polis (NBI) i ett uttalande på måndagen.

Polisen ska ha dragit i gång utrednin gen i söndags. Flera betonghinder placerades utanför Tempelplatsens kyrka på måndagen och i söndags pågick det en synlig polisoperation i området.

TT-STT-Reuters "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"EU förlänger restriktioner kring Krim

EU. EU:s restriktioner kring samröre med det av Ryssland ockuperade Krim förlängs ett år till.

Det väntade beslutet fattades på måndagen, meddelas på unionens webbplats, i samband med utrikesministrarnas möte i Luxemburg. Reglerna förbjuder bland annat flera typer av handel med de annekterade områdena, såsom import, export och investeringar.

TT "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"Bakslag för sänkt digitalmoms

Kulturpolitik. EU-beslutet om sänkt moms för digitala tidningar, tidskrifter, e-böcker och tidningssajter dröjer. Detta sedan Tjeckien motsatte sig förslaget vid ett möte mellan medlemsländernas finansministrar.

– Nu får vi i stället hoppas på att beslutet kommer att tas under det kommande halvåret när Estland är ordförandeland, säger Kristina Ahlinder, vd på Svenska förläggareföreningen, i ett pressmeddelande. Sverige har varit drivande för en harmonisering av EU:s regler, vilket skulle innebära en öppning för en nationell sänkning av digitalmomsen från 25 till 6 procent.

Hugo Lindkvist
hugo.lindkvist@dn.se "

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"Inga fler pådyvlade reformer, tack

Det politiska islam har uppstått ur reformrörelser som på olika sätt kapat religionen. Det har gjort att den utnyttjas i vår tids - storpolitiska konflikter, skriver imamen Abd al Haqq Kielan i den sista delen av DN:s serie om reformation av islam.

Den civilisation som vi kallar ”den islamiska världen” uppstod på 600-talet på den arabiska halvön. Den spred sig snabbt från Mecka och Medina till Asien, Afrika och så småningom till Europa.

Spridningen kan sägas ha två steg. Först kom arabernas expansion. Det var aldrig tal om masskonverteringar av erövrade länder. Man tog upp skatt från garnisoner men i övrigt byggde länderna upp egna styrelseskick. Bara en liten procent av befolkningarna hade blivit muslimer på 800-talet.

Islam nådde i steg två snabbt hela världsdelar: Centralasien, Indien och Indonesien och stora delar av Afrika. Genom öppnandet av handelsvägarna framåt 900-talet kom religionen islam att föras ut till de nya områdena. Köpmän och affärsmäklare som ofta tillhörde andliga brödraskap, senare kallade sufier, hade en enorm påverkan på de platser, som de kom till.

De erbjöd en religion med en etisk aspekt på livet, med ett socialt system som var attraktivt och med metoder att bedriva ”internationell” handel som medförde stor nytta för de folk som berördes, och allt utan tvång.

Myten att ”islam spreds med svärdet” kan alltså skrotas. Det är sannare att säga att islam spreds genom gynnsamma mänskliga - relationer.

Ett exempel på islams upplägg i praktiken är det osmanska riket som uppstod på 1200-talet och upphörde först i oktober 1923. Detta imperium omfattade stora delar av Sydösteuropa, arabvärlden, Mellan-östern, Nordafrika, Kaukasus och hela Mindre Asien. Även Mecka och Medina ingick.

Riket hade ett stort mått av religiös kulturell frihet. De folk som omfattades – främst muslimer, grekiskt-ortodoxt kristna, assyrier/-syrianer, armenier och judar – tilläts leva enligt egna seder och bruk, med religion, skolor, familjerätt med mera.

Som en följd av osmanernas höga tolerans invandrade under 1400- och 1500-talen stora grupper av judar och muslimer från övriga Europa till det osmanska riket, då dessa folkgrupper förföljdes i sina tidigare hemländer. De togs emot med öppna armar och fann en fristad i det Osmanska riket.

Islams historiska utveckling visar att man inte kan tala om en enda - islamisk civilisation, utan om många muslimska kulturer som har kommit att bibehålla olika karaktäristiska särdrag men delar de centrala elementen av tro och utövning. Detta har hela tiden skett utan det behov av reformer och omtolkningar som skett inom kristendomen. En av anledningarna till detta är att islam vilar på en gudsuppenbarelse – Koranen. Muslimerna ser den som Guds ord från första till sista bokstaven. Den betraktas som evig och oskapad, inte författad av någon människa. Att försöka ändra något i den eller reformera den vore i alla muslimers ögon en oerhörd missgärning. Koranen är inte förhandlingsbar.

Koranen uppenbarades som bekant för Muhammed, Guds sista sändebud. Hans sätt att leva efter den kallas *sunna*. De första generationerna av lärda muslimer enades därefter om hur Muhammed – Sändebudet eller Profeten – hade praktiserat Koranen, *ijma*. Efter

dem har islams lagar utvecklats av islamiska jurister för att fortsätta att fungera vartefter ”världen” har förändrats, *qiyas*.

Qiyas har gjort det möjligt att utveckla och anpassa islam till olika växlande förhållanden. Föreskrifter för hur och när man ber, fastar, betalar skatt eller utför pilgrimsfärden har exempelvis inte förändrats sedan islams första tid, medan sådana lagar som till exempel berör handel har krävt analyser och tolkningar för att kunna praktiseras i olika situationer i tid och rum.

Nu ställs i västvärlden krav på att islam ska reformeras och moderniseras likt kristendomen, som sedan upplysningstiden tvingats till anpassning efter en vetenskaplig och materialistisk världsåskådning. Man kan uppfatta att delar av kristendomen i dag har en större tolerans för omtolkningar av vad som egentligen gäller i viktiga frågor och känner en större lätthet för att reformera sina läror – särskilt protestanterna uppvisar en stor villighet till reformer när denna reformiver väl tagit fart. Varför skulle man inte kunna reformera islam på samma sätt och rensa ut sådant som inte stämmer med det nuvarande västerländska samhällets normer och perspektiv, frågar sig många.

Man bör då betänka att det var den islamiska kulturen i Andalusien som bringade vetenskaperna till Europa och möjliggjorde renässansen och upplysningstiden. Det har aldrig funnits en motsättning mellan tro och vetande i islam, såsom det fanns i medeltidens Europa. Dessutom har islams värld redan haft sina reformrörelser. Men det har då snarare handlat om bakåtreformer, som påverkat religionens betydelse i samhället i negativ riktning.

Redan efter Muhammeds död gjorde en del stammar från det inre av arabiska halvön uppror och vägrade betala skatten till de fattiga – den av islams fem pelare som ger samhället dess ekonomiska ryggrad.

Dessa utbrytare utgjordes av ett slags religiösa fanatiker som gärna mördade oliktänkande och såg sig själva som de enda sanna muslimerna. De kallades ”kharjiiter”, separatister – jämför med IS som ses som neokharjiiter och har rötter i den ideologin.

På 1700-talet uppstod en ny reformrörelse på arabiska halvön, wahhabismen, eller salafismen. Den fick internationell betydelse först efter 1940-talet i samband med att oljebiljonerna började rulla in. Rörelsen spenderar enorma summor på att ”reformera” islam globalt, vilket åstadkommer stora konflikter i muslimska samhällen. Våldsbenägna rörelser som al-Shabab och Boko Haram med bokstavsfanatiska förvrängningar av islam är inspirerade av denna rörelse.

Även inom det osmanska riket, den muslimska staten, uppstod reformrörelser av nationalistisk karaktär. 1924 avskaffades det - osmanska riket, och den sekulära nationalstaten Turkiet tog dess plats. Övriga delar delades upp mellan europeiska kolonialmakter.

I Egypten startade i slutet av 1800-talet Muhammad Abduh från al-Azharuniversitet och hans lärare al-Afghani en västinspirerad reformrörelse som genom nytolkningar skulle modernisera islam och bringa den islamiska världen till samma nivå som den beundrade västvärlden. Ur denna reformrörelse har bland annat Muslimska brödraskapet uppstått.

Dessa reformer och kombinationer av dem har medfört uppkomsten av politisk islam och därmed ofta olika former av nationalism, islamism, fanatism, militant extremism, med åtföljande inbördeskrig, massmord och terrorism.

När man säger att dessa extrema och våldsamma rörelser har en mycket strikt eller sträng eller konservativ tolkning av islam, är man alltså djupt okunnig om att de är baserade på nypåhittade idéer. De

kommer inte ur ett religiöst behov inifrån islam och har ingen bas i de lärdas samstämmighet. I stället är det politiska inflytanden som frammanar utopiska visioner, nationalistiska strävanden, göder ekonomiska vinstintressen och till och med startar revolter och krig. Se bara på den arabiska våren, vars enorma flyktingströmmar vi nu försöker skydda oss mot här i väst med taggtråd och murar.

Detta har gjort att islam i vår tid har hamnat i vanrykte i väst. I stället för att betraktas som en normal, fredlig religion för vanligt folk som vill leva tillsammans med andra i lugn och ro, har islam kommit att injaga rädsla och skräck.

Islam kan utövas i alla sammanhang och samhällsskick. Syftet med islamisk lag är att göra gott för folk, inte att trycka ner dem. Religionsvetaren John L Esposito har visat att de flesta muslimer skulle föredra ett styrelseskick där religiösa principer och demokratiska värden samexisterar.

Behöver vi alltså mer ”reformer” i islam? Nej tack.

Abd al Haqq Kielan är imam och verksam vid Sabirinmoskén i - Eskilstuna och Islamiska föreningen i Stockholm. Han föddes som Leif Karlsson 1941, konverterade 1984 och har bland annat varit - engagerad i arbetet mot extremism bland muslimska ungdomar.

Abd al Haqq Kielan "

Detta är sista artikeln i en serie om islam i DN. Övriga artiklar i serien finns i sin helhet på sidorna 140-152 (20 juni 2017) i http://wimnell.com/omr36-39zzzzn.pdf

DN TISDAG 20 JUNI 2017

"De som dör i hatets namn är inga krigare

I boken ”Det svenska hatet” berättar Gellert Tamas om ett möte 2002 med den ryktbare predikanten Abu Hamza al-Masri från moskén vid Finsbury Park i London. Abu Hamza var då ökänd för sin militanta hållning och för att han hade förlorat båda sina händer och ett öga i Afghanistan – i stället för en handprotes bar Abu Hamza en metallkrok på sin högra arm.

Moskén vid Finsbury Park har sedan dess stängt och öppnats på nytt, med en helt ny inriktning och utan band till den våldsbejakande extremismen – Abu Hamza själv sitter i fängelse på livstid. Och de muslimer som dog och skadades utanför moskén vid måndagens attack är inga terrorister eller krigare, lika lite som offren i de andra terrordåd som nu skakar Storbritannien, Europa och världen. De är vanliga människor, som inget annat vill än att få leva i fred för hatets predikanter – från båda hållen.

Björn Wiman
bjorn.wiman@dn.se "

DN ONSDAG 21 JUNI 2017

"Mördad av terrorregimen

Då är alltså Otto Warmbier död. Han hann bara bli 22 år innan han avled av skador han ådragit sig i fängelset hos världens vidrigaste regim, mördarbandet i Pyongyang, Nordkorea.

Det var i slutet av 2015 som Warmbier, en student från Ohio, reste till Nordkorea. Han var egentligen på väg till Hongkong för studier men bestämde sig för att besöka det slutna landet med hjälp av en kinesisk resebyrå. Hans grupp skulle resa hem den 2 januari, men i passkontrollen stoppas Otto Warmbier och leds bort av två vakter.

Han kommer inte med sitt plan. Representanter för resebyrån påstår sig ha talat med honom efter gripandet – men sedan hörs inte mer från honom.

Först flera veckor senare bekräftar Nordkorea att Otto Warmbier är gripen. Detta är anklagelsepunkten: Han ska ha stulit en banderoll med politisk propaganda från hotellet där han bodde i Pyongyang. Regimen visar upp honom i tv som en sorts stulen trofé.

En video, publicerad i bland annat The Independent, påstås utgöra bevis för vad som hänt. En dålig övervakningskamera filmar en person som lika gärna som Otto Warmbier skulle kunna vara den förskräcklige snömannen. Han lyfter mycket riktigt ned banderollen från väggen och tycks lägga den på golvet. Vad som sker därefter framgår inte. Framför tv-kamerorna avger Otto Warmbier också en barock ”bekännelse”:

Banderollen ska han ha stulit för att ”skada arbetsmoralen och motivationen hos det koreanska folket”. Till detta uppmanades han av en väns mamma som ville hänga upp den i sin kyrka i Wyoming.

För besväret skulle han få 10 000 dollar. Hans drivkraft var också att bli invald i diverse mer eller mindre hemliga sällskap hemma i USA.

Detta är förstås värsta sortens propaganda, nonsens och uselt bländverk, men säkert gladde det påtvingade framträdandet några i Nordkoreas korrupta ledargarnityr som såg det som en stor framgång. Som om det skulle vara en svår bedrift för en våldsdyrkande diktatur att knäcka en ung människa.

Kanske blev det ännu bättre när den plågade 21-årige studenten bröt samman i tårar framför kameran. Kanske anade han att ”bekännelsen” inte skulle tjäna något till. Han var ändå en hjälplös bricka i ett spel där regimen Kim Jong-Un använder alla trumfer den kan få i sitt eviga prestigekrig mot omvärlden i allmänhet och USA i synnerhet.

För stöld av banderoll blev detta domen: 15 års hårt straffarbete.

Efter ”rättegången” är det svårt att veta vad som hände med Otto Warmbier. Det saknas inte vittnesmål om förhållandena i nordkoreanska läger och fängelser. En del kan säkert betraktas som propaganda, men om bara 10 procent är korrekt genomlider fångarna ett omänskligt helvete.

Otto Warmbier hamnade i koma. När är oklart, Nordkorea har inte tillåtit någon insyn. Eftersom landet saknar förbindelser med Washington är det Sverige som representerar USA i Pyongyang. Trots återkommande påstötningar ska regimen ha vägrat svenska diplomater, eller utomstående sjukvårdspersonal, att träffa honom.

Och nu är Otto Warmbier död. Han överlämnades till hemlandet och sina föräldrar med svåra hjärnskador och överlevde bara några dagar. Det senaste av oräkneliga dödsoffer för världens vidrigaste regim.

Ytterst få människor i Sverige skulle få för sig att relativisera eller försvara den nordkoreanska förtryckarkommunismen. Men de finns, framför allt i det lilla Kommunistiska partiet, som till sina sympatisörer räknar damfotbollens förbundskapten Pia Sundhage – i måndags utsedd till Årets svensk i världen av den ideella organisationen Svenskar i världen.

Om Nordkorea skriver Kommunistiska partiet bland annat: ”Vi uppskattar Nordkoreas ståndaktighet i kampen mot imperialismen och för fred och försoning på den koreanska halvön.” Partiets ungdomsorganisationen Revolutionär kommunistisk ungdom (RKU) fyller i: ”Det nordkoreanska exemplet visar trots allt att socialismen är ett överlägset system.”

Det är en svindlande tanke att det fortfarande år 2017 finns västerlänningar som ser försonande drag hos en kärnvapenbestyckad regim som fängslar, torterar och svälter ihjäl sitt eget folk.

Hur djup avgrunden är i termen ”avgrundsvänstern” avslöjas i dess stöd till diktaturer som den som nu mördat Otto Warmbier.

DN 21/6 2017 "

DN ONSDAG 21 JUNI 2017

"Norrmännen får visa vägen

Det brittiska parlamentsvalet har skapat förutsättningar för en mjukare skilsmässa med EU. Den norska vägen ligger alltjämt öppen.

Kort efter det att Storbritanniens premiärminister Theresa May hade beslutat att utlysa ett oväntat ”Brexitval” skrev jag att landets pro-européer trots allt skulle kunna bärga segern ur nederlagets käftar. Men den tidsskala jag föreställde mig var fem år, inte fem veckor.

Går parlamentsaritmetiken och den allmänna opinionen i riktning för eller emot den ”hårda Brexit” som planerades av May före valet? Den som innebär en drastisk minskning av invandringen och ett utträde ur EU:s tullunion, gemensamma marknad och jurisdiktion. Och om nu britterna vänder sig emot Mays agenda, kommer EU:s ledare att erbjuda dem en kompromiss som de kan anta med hedern i behåll?

En relation till EU liknande Norges är den enda modell som skulle kunna vara attraktiv för allmänheten och politikerna i Storbritannien utan att samtidigt hota EU:s principer eller medföra allvarliga kostnader för någondera sidan. De institutionella arrangemangen för det alternativet finns redan i form av EES, ett slags förrum till fullständigt EU-medlemskap vilket för närvarande rymmer tre små men välmående europeiska länder: Norge, Island och Liechtenstein.

Det var först i september förra året, tre månader efter att hon blev premiärminister, som May överraskade världen med att i praktiken avfärda EES-alternativet när hon på Tories årliga konferens förkunnade att de som kallar sig ”världsmedborgare” egentligen är

”hemlösa medborgare”, och att den fria rörlighet för människor som krävs i ett EES-medlemskap därför vore oacceptabel. I januari tillkännagav hon officiellt att Storbritannien inte skulle söka medlemskap i EU:s gemensamma marknad, eftersom det skulle kräva fri rörlighet. Detta ställningstagande bekräftades sedan i Tories valmanifest.

Men är Mays motvilja mot invandrare fortfarande relevant, nu när valet har försvagat henne avsevärt, och när instabila parlamentsgrupperingar och den allmänna opinionens växlingar är det som kommer att vara drivande i de brittiska förhandlingarna?

Den allmänna opinionen i fråga om immigration kommer att vara den viktigaste faktorn i Storbritanniens policy gentemot EU under de kommande månaderna. Och den oväntade valutgången, uppbackad av tydliga tendenser i opinionsundersökningarna, antyder att allmänhetens syn på människors fria rörlighet är mer nyanserad och mindre fientlig än vad Mays retorik och Tories manifest utgick ifrån.

Faktum är att de brittiska väljarna över lag stöder den fria rörligheten när den inte presenteras som ett antidemokratiskt tvång pålagt av utländska byråkrater utan i stället som en rättighet som Storbritanniens och EU:s medborgare ömsesidigt åtnjuter.

Det brittiska opinionsundersökningsinstitutet Yougov, som var det som kom närmast valresultatet, tillfogade denna fråga i sin sista utfrågning strax före valet av 1 875 väljare: ”Anser du att regeringen i förhandlingarna om Storbritanniens utträde ur EU bör erbjuda EU:s medborgare rätten att resa, arbeta, studera och pensioneras i Storbritannien, i utbyte mot att EU-länderna ger brittiska medborgare samma rättigheter?” (För tydlighets skull bör sägas att denna fråga föreslogs av Best for Britain, en organisation som jag var med om att inrätta och vars ordförande jag är.)

Svaren gick emot den gängse uppfattningen. Väljarna i detta noggrant gjorda urval stödde den fria rörligheten: 62 procent sa ”ja”, 17 procent ”nej” och 21 procent svarade ”vet inte”. Dessutom fanns en tydlig majoritet för den fria rörligheten i varje under- grupp inom urvalet, vare sig det gällde ålder, region eller partisympatier, med ett undantag: den lilla grupp väljare som stödde det invandringskritiska Ukip.

Utgående från brittisk politik är det möjligt att EES-medlemskap blir den ledstjärna som styr Brexitförhandlingarna under de kommande månaderna. Men hur skulle i så fall EU reagera?

För de andra EU-länderna skulle en lösning baserad på EES-medlemskap vara ett fullkomligt godtagbart, rentav välkommet, resultat. Ett EES-medlemskap skulle inte vara detsamma som att britterna ”plockar russinen ur kakan” när det gäller EU-förmåner, något som andra länder begripligt nog har vägrat att gå med på.

Detta beror på att ett EES-medlemskap från alla synpunkter helt klart är sämre än ett fullt EU-medlemskap. Förutom att acceptera fri rörlighet för människor måste EES-medlemmarna följa EU:s handelsregler och acceptera EU-domstolens beslut utan att själva ha något formellt inflytande över hur reglerna utformas och institutionerna styrs.

När det skapades, 1994, var EES avsett bara som ett tillfälligt övergångsarrangemang för länder som planerade att bli EU-medlemmar men som ännu inte var redo att gå med. För Österrike, Sverige och Finland följde sedan det fullständiga medlemskapet såsom avsett. Men i Norge röstade väljarna nej i en folkomröstning, och fortfarande finns ett starkt motstånd mot EU-medlemskap. Norges

”temporära” EES-medlemskap har nu varat i 23 år. Skulle det kunna bli en förebild för Storbritannien?

Anatole Kaletsky brittisk ekonomijournalist och grundare av konsultföretaget Gavekal Dragonomics i Hongkong.

Översättning: Mats Dannewitz Linder "

DN ONSDAG 21 JUNI 2017

”5 000 kriminella och 200 nätverk i utsatta områden”

Att nå en hållbar förändring i de 61 utsatta områdena kommer att ta många år. Vi behöver mer resurser, men också stöd av lagstiftaren. Hårdare straff för vapenbrott, ökad möjlighet till kameraövervakning, möjlighet till hemlig dataavläsning och fortsatt tillgång till datalagring är de viktigaste önskemålen, skriver Dan Eliasson och Mats Löfving.

I dag presenterar Polismyndigheten en rapport om lägesbilden i 61 bostadsområden i Sverige (”Utsatta områden – social ordning, kriminell struktur och utmaningar för samhället”).

Det finns stora skillnader mellan dessa områden. Det gemensamma är att tryggheten för de som bor här, som vill göra rätt för sig, arbeta och studera, i alltför hög grad påverkas av mord, skjutningar på allmänna platser, våldsamma upplopp, angrepp på blåljuspersonal och öppen narkotikaförsäljning. I 23 av 61 områden är de kriminella strukturerna så påtagliga att det finns en utbredd obenägenhet att delta i rättsprocessen och svårigheter för polisen att fullgöra sitt uppdrag. Under ytan rör sig ett parallellsamhälle med alternativ rättsskipning och med svagt förtroende för samhällets grundläggande institutioner.

Alla är inte överens om beskrivningen, än mindre om lösningarna. För komplexa samhällsproblem som detta finns inga givna svar. Det som är förvånande är påståenden om att vi i polisledningen skulle vilja dölja utvecklingen. Ingenting kunde vara mer fel. Tvärtom är det just för att lyfta fram problematiken som vi sammanställt rapporten.

Polisen har länge sett en oroande utveckling i flera delar av landet, inte bara i storstädernas förorter. Vi har sett ett behov av en samlad lägesbild för att kunna styra resurserna mot rätt områden och utveckla rätt åtgärder. Men ett minst lika viktigt syfte med rapporten är att synliggöra problemen för andra myndigheter och samhällsaktörer så att vi kan agera gemensamt mot detta svåra samhällsproblem.

Vi har lärt oss på vägen. Sedan förra årets rapport har vi förfinat insamlingsmetoderna och skaffat oss ett bättre underlag. Vi ser att antalet områden ökar. Det speglar en försämring i några områden, men huvuddelen beror på att vi har en skarpare bild av situationen nu.

I flera avseenden har polisen flyttat fram sina positioner. En grund för detta är de personalförstärkningar som gjorts i de mest utsatta områdena de senaste åren. Möjligheten att ostört ägna sig åt grov brottslighet har minskat. Polisen har lyckats pressa tillbaka den öppna narkotikahandeln i vissa områden. Stora beslag av vapen och narkotika stör de kriminella.

Insatserna bygger på avancerat underrättelse- och utredningsarbete. Polisen har också blivit bättre på att slå ut de kriminellas ekonomiska bas genom insatser som bedrivs i samverkan mellan olika myndigheter. Lagstiftningen mot penningtvätt har varit användbar och ny teknik har banat vägen för förstärkt kameraövervakning och ett effektivare utredningsarbete.

Samtidigt finns betydligt mer att göra. Det är tydligt i den lägesbild som polisen i dag presenterar. Vi behöver effektivisera verksamheten ytterligare och dra nytta av fördelarna med en samlad polismyndighet. Parallellt med det vidtar vi följande åtgärder:

1 Fortsatta resursförstärkningar. Fler polisanställda som kan ingripa mot, utreda och förebygga brott är den viktigaste åtgärden för att minska brottsligheten och öka tryggheten. All samlad erfarenhet visar att nära och förtroendefulla relationer mellan polisen och allmänheten är helt centralt för att uppnå det. De utsatta områdena kommer därför fortsatt att prioriteras i fördelningen av polispersonal över landet. Det krävs även insatser för att förbättra arbetsmiljön för de som arbetar här. En annan viktig åtgärd är att nya poliskontor planeras i några av de särskilt utsatta områdena.

2 Lokal myndighetssamverkan. Polisens samverkan med kommuner och andra samhällsaktörer utvecklas positivt. Varje kommun har nu särskilt utpekade kommunpoliser och det tillsätts områdespoliser i de utsatta områdena. Den lokala samverkan mellan polis och andra myndigheter har stärkts. Stort fokus läggs på strategiskt kriminella personer. Att bekämpa fusk med bidrag, skatter och tillstånd är ett effektivt sätt att rubba den ekonomiska basen för grov kriminalitet. Regionala samverkansforum byggs upp där Polisen, Försäkringskassan, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten med flera samverkar.

3 Teknisk brottsbekämpning. Polisen satsar hårt på den tekniska brottsbekämpningen. Med övervakningskameror, skott- och explosionsdetektorer, drönare, tekniska ledningssystem med mera skapas nya verktyg som komplement i bekämpningen av grov brottslighet.

4 Forskningsbaserade metoder. Ett intensivt arbete pågår för att identifiera, testa och utvärdera nya arbetsmetoder, varav flera är forskningsbaserade. Några konkreta modeller är nätverksförsvagning, konfliktdämpning och gruppintervention vid våldskonflikter, identifiering av ensamagerande, insatser mot social oro och dold brottslighet mot kvinnor samt taktisk narkotikabekämpning.

Utveckling av metodstöd och utbildning pågår parallellt med utvecklingsarbetet.

5 Nationell samordning. Nationella operativa avdelningen får i uppdrag att följa upp och identifiera utvecklingsbehov för arbetet i de utsatta områdena. En viktig uppgift blir att följa upp områdenas handlingsplaner.

6 Brottsförebyggande satsningar. Polisen arbetar brett med att utveckla det brottsförbyggande arbetet i utsatta områden med hjälp av medborgarlöften, sociala insatsgrupper, volontärer, tillsyn enligt tobaks- och alkohollagen, grannsamverkan mot brott med mera.

Våra satsningar är långsiktiga. Att nå en varaktig och hållbar förändring i dessa områden kommer att ta många år. En förutsättning är att regering och riksdag tillför resurser som bestående ökar antalet polisanställda. Polisen behöver även stöd av lagstiftaren för att fler grova brottslingar ska kunna lagföras. Hårdare straff för vapenbrott, ökad möjlighet till kameraövervakning, möjlighet till hemlig dataavläsning och fortsatt tillgång till datalagring är de viktigaste önskemålen.

Det är också helt avgörande att andra samhällsaktörer fortsätter att göra kraftfulla satsningar i landets mest utsatta områden. Det kommer inte att räcka med tidsbegränsade insatser utan det krävs långsiktig förstärkning av basverksamheter som skolor, socialtjänst, hälso- och sjukvård, arbetsmarknadsinsatser och annan grundläggande samhällsservice. Vi behöver också ett lyft i stadsmiljön där otrygga platser byggs bort.

Sammantaget uppskattar vi att det finns cirka 5 000 kriminella aktörer och 200 kriminella nätverk i dessa områden. Och de riskerar att bli fler. Sverige behöver en nationell och långsiktig kraftsamling för att vända utvecklingen. Vi kommer nu att intensifiera dialogen med berörda samhällsaktörer och se till att tillsammans skapa handlingsplaner för samtliga 61 områden. Polisen kan inte ensam lösa situationen i de utsatta områdena, men med samhällets gemensamma insatser kan vi göra stor skillnad.

Dan Eliasson, rikspolischef

Mats Löfving, chef Nationella operativa avdelningen "

DN ONSDAG 21 JUNI 2017

”Polisens arbete är inte effektivt”

" Kriminaltekniken går framåt men andelen brott som en gärningsman kan knytas till minskar. En ny granskning visar att polisens forensiska arbete brister på flera punkter – och följden är att en del brott riskerar att inte bli lösta.

Problemet är att polisens resurser inte används effektivt, enligt Riksrevisionens rapport.

– Det gör att den forensiska verksamheten inte kan bidra till personuppklarning av brott på det sätt som den skulle kunna göra, säger Per Dackenberg, projektledare för myndighetens granskning.

Teknisk bevisning är en viktig del i brottsutredningar. Ofta kan spår som dna och fingeravtryck ha en avgörande betydelse. Men de senaste tio åren har andelen personuppklarade brott minskat med 20 procent.

Per Dackenberg framhåller att det forensiska arbetet ute på fält och i laboratorier fungerar väl.

– Men sedan fastnar det i en administrativ och logistisk kedja som ställer till det, säger han.

Huvudproblemet är de långa handläggningstiderna. Ibland avstår polisen från att skicka in spår för analys eftersom det tar så lång tid att få svar, enligt Riksrevisionen.

TT "

DN ONSDAG 21 JUNI 2017

"Storbranden har blivit en symbol för allt som är fel

London. Det blir en lång varm sommar. Höghusbranden i västra London har blivit en symbol för den ekonomiska ojämlikheten i Storbritannien. Premiärminister Theresa May får öronbedövande kritik för hur hon hanterat tragedin. DN:s Katrine Marçal skriver om konspirationsteorier och klasskillnader i ett land som inom loppet av tre månader hållit ett nyval och drabbats av tre terrordåd och en brandkatastrof.

Du kommer runt hörnet på Bramley road och det är då som du ser det: Höghuset. Ett svart utbränt skal mot sommarhimlen i Kensington i västra London. Det var här folk för en vecka sedan brann till döds, kastade ut barn genom fönstret och lydigt satt kvar i sina lägenheter medan de fylldes av dödlig rök. Brandmännen kämpade förgäves mot en fasad som övertändes och spred elden från våning till våning.

Du tittar upp mot huset igen och du tänker vad invånarna här ner på gatan tänker:

”Hur kan de säga att det bara är 79 döda, har de sett hur stort huset är?”

Det luktar avgas, asfalt och blommande jasmin, som det brukar göra i London i juni, och det går rykten. Folk står i klungor i korsningar där inga bilar längre får köra. Myndigheterna vet redan hur många som har dött, säger de boende. Myndigheterna väljer att skedmata allmänheten med informationen, menar de. Hade de släppt hela dödssiffran

omedelbart hade det blivit revolution. Folk nickar. Den här typen av konspirationsteorier sprids just nu på nätet.

– De kommer att riva tornet nu och då kommer de rika äntligen att bli av med oss, säger en kvinna i -kamouflagefärgad keps. Hon kramar sin lockiga dotters hand.

”Vad är det för skillnad på terrorism och kapitalism?”, undrar några av de uppmaningar till upplopp som sitter uppsatta bland de lappar som förtvivlat efterlyser försvunna anhöriga.

Storbritannien är ett land som har drabbats av tre terrordåd på tre månader. Men detta är annorlunda. När en man spränger sig själv bland tonåringar på en konsert i Manchester, kör in i turister på London Bridge eller mejar ned folk utanför en moské i Finsbury Park uttrycker bergen av blommor som snabbt växer fram på platsen solidaritet inför en tragedi som är obegriplig.

”Varför?”, säger vi genom tårarna och har inget svar.

Vad som gör förra veckans brand i Grenfell Tower i västra London annorlunda är att alla i Storbritannien vet varför.

Människorna i Grenfell Tower brann till döds eftersom de var fattiga.

I deras hus på 24 våningar fanns inget sprinklersystem, inget centralt brandlarm och bara en yttre brandtrappa. Höghuset ägs av kommunen och lägenheterna är subventionerade bostäder. Sådana finns över hela London. I den brittiska huvudstaden bor de rika och de fattiga i samma områden. Hus för 40 miljoner kronor med balkonger och blommande hortensior planterade av privata trädgårdsmästare i uniform står bara minuter från kommunala bostäder i varierande grad av förfall, avsedda för låginkomsttagare.

Detta är vad som har hänt med centrala London de senaste decennierna. De enda som snart har råd att bo här är de superrika, eller de som är så fattiga att kommunen tilldelar dem en subventionerad bostad. Medelklassen pressas ut och den så kallade timglasekonomin är ett faktum.

Storstaden som en plats för de allra rikaste och de allra fattigaste.

Utan någon i mitten.

Ingenstans är denna utveckling tydligare en just här i Kensington i västra London. I området runt Grenfell Tower ligger lägenhetspriserna i medeltal på 20 miljoner kronor. Här står sparkcyklar i blått, grönt, gult och rosa prydligt uppradade utanför privatskolor som kostar 250 000 kronor om året. Här bor kändisar som Adele och Nigella Lawson bland ryska oligarker, brittiska stålmagnater och amerikanska bankmän som gräver upp marken under sina hus och gör plats för underjordiska bassänger och hemmabiosystem av mindre rymdstationsstorlek.

Här brann höghuset förra onsdagen.

Företaget som på kommunens uppdrag tar hand om Grenfell Tower ville spara pengar. När de 2016 klädde fasaden ville de inte betala de 25 kronor extra per kvadratmeter som ett brandsäkert material hade kostat. Nere på gatan är människorna som i dag har samlats i korsningen övertygade om att hela renoveringen bara gjordes för att huset skulle se snyggare ut för de rika i området.

– Och de fick som de ville, säger en kvinna på kryckor.

På tv sitter oppositionsledaren Jeremy Corbyn i röd slips och föreslår att staten bör beslagta tomma lägenheter från de rika i området. Låt de som blivit hemlösa efter branden bo i lyxlägenheterna! En stor

demonstration planeras till i dag för att kräva rättvisa åt offren. Folk tänker marschera mot parlamentet där drottningen ska läsa upp premiärminister Theresa Mays regeringsförklaring.

Det pratas om att det kommer att bli upplopp. Londonborna minns förstörelsen under uppploppen 2011.

En annan varm sommar.

Inom det konservativa partiet diskuterar man hur många veckor Theresa May kommer att överleva som partiledare. Är det sant att hon har fått tio dagar på sig att rädda sitt partiledarskap? Hon kallade till val den 8 juni för att öka sin majoritet i parlamentet inför förhandlingarna med EU om ett brittiskt utträde ur unionen. I stället förlorade hon den lilla majoritet hon hade ärvt från den tidigare premiärministern David Cameron. Hon tappade ett tvåsiffrigt försprång i opinionen på fyra veckor. Theresa May tvingas nu ta stöd av det nordirländska unionistpartiet DUP i parlamentet, något som på sikt han hota freden på Nordirland.

Den brittiska regeringen ska enligt fredsavtalet från 1998 förhålla sig neutral till Nordirland. Men kan man verkligen säga att regeringen är neutral om den är beroende av det största protestantiska partiet på Nordirland?

Samtidigt börjar de oerhört komplexa skilsmässoförhandlingarna med EU i Bryssel. I måndags åt EU:s chefsförhandlare Michael Barnier belgisk sparris tillsammans med den brittiske Brexitministern David Davis i Bryssel. De höll presskonferens och sedan började diskussionerna som ska leda till att Storbritannien lämnar EU den sista mars 2019. På 21 månader måste Storbritannien förhandla sitt utträde ur EU och sin nya handelsrelation till Europa. Det är en monumental uppgift som slukar tiotusentals tjänstemän och nästan all politisk energi i regeringskvarteren i London.

Den komplicerade parlamentariska situationen i Storbritannien gör att risken för förhandlingskollaps med EU i Bryssel har ökat. Theresa Mays strategi för Brexit föll i valet och hon har inte haft tid att ta fram en ny. Samtidigt slåss hon för sin politiska överlevnad.

Hur länge kommer det brittiska konservativa partiet att låta henne sitta kvar?

Samtidigt vill ingen gå till nyval. De flesta känner av stämningen på gatan. Det konservativa partiet skulle inte klara en till valrörelse och Grenfell Tower har blivit en symbol för allt som är fel i Storbritannien.

Allt som inte går att skylla på invandrare eller på EU. Även om högertabloiderna försöker. ”Var det EU-regler som gjorde fasaden på Grenfell Tower dödlig?”, undrade The Daily Express (svaret är nej: materialet är förbjudet i flera EU-länder).

– Hon kom hit med säkerhetsvakter och hon åkte igen utan att prata med några av de boende, rasar en man i mörkblå pikétröja som har anslutit sig till den lilla gruppen av människor i korsningen nedanför det utbrända höghuset.

Och alla vet vem ”hon” är.

Premiärminister Theresa May besökte i fredags Grenfell Tower men träffade ingen av de boende.

– Det var bara ett fototillfälle för henne, lägger kvinnan på kryckor till.

Kritiken mot hur Theresa May har hanterat katastrofen i norra Kensington har varit öronbedövande. I det konservativa partiet häpnar man över den politiska tondövheten i att besöka platsen utan att möta

varken anhöriga eller boende. Premiärministerns stab har skyllt på säkerhetsläget, men det var inget som hindrade den 91-åriga drottningen från att i koboltblå hatt träffa de boende samma dag.

Labours skuggfinansminister John MacDonald har uttryckt stöd för de massdemonstrationer som aktivister pratar om att hålla i London den 1 juli. Syftet är att få Theresa May att avgå och John MacDonald har fått kritik från konservativt håll för sina uttalanden. En demokratisk - opposition ska inte försöka störta en -demokratiskt vald regering från - gatan, menar kritikerna.

Men inom Labours vänsterinriktade partiledning vädrar man morgonluft.

”Vi kräver sanningen”, står det bland de nu halvvissna buketterna av pioner, solrosor och billiga mataffärsblommor vid det utbrända höghuset i Kensington. Men de flesta vet ungefär vad sanningen om Grenfell Tower är. Gång på gång krävde de boende att något skulle göras åt brandsäkerheten.

Men ingen lyssnade på dem.

Eftersom de var fattiga och isolerade.

Mitt i en av världens rikaste storstäder.

Katrine Marçal

katrine.marcal@dn.se "

DN ONSDAG 21 JUNI 2017

"Frivilligbrandkåren sörjer sin kollega

Skogsbränderna som har krävt 64 människoliv rasade fortfarande på tisdagen i centrala Portugal. På kvällen började begravningar av de omkomna att hållas på flera orter. I flera fall handlar det om brandmän som har dött.

Castanheira de Pera.

Plötsligt tittar alla mot himlen bakom oss. Det ser ut som åskmoln, men det är rök.

–Grannbyn Gois, säger någon.

Brandmännen i frivilligkåren har just kommit tillbaka, sotiga och törstiga. Vilan blir kort. De får ett larm och rycker på nytt ut.

Vi är i Castanheira de Pera, en av flera byar i det branddrabbade området i centrala Portugal. Röken finns överallt här, kläderna stinker av den.

Här har kommunen ett härbärge, mittemot brandstationen. Där finns 20 eller kanske 30 personer som har drabbats svårt av branden.

Paret Victor och Olga Araujos hus klarade sig undan lågorna.

– Men ingenting fungerar, vi har inte el, det går inte att laga mat, frys och kyl är utslagna, säger Victor.

Deras vän Emilio Damaso berättar hur han med en vattenslang bekämpade branden på tre fronter och på så vis lyckades rädda sitt hem.

Maria de Jesus sitter ensam vid ett bord. Hon kom hem till byn just när lågorna slukade hennes hus.

Hon äger bara kläderna hon har på sig och är en av de som nu har fått tak över huvudet på härbärget, tillsammans med en familj från Storbritannien.

De som har fått tillfällig logi här äter strimlat kött med ris och kall soppa. Alla kan berätta om någon bekant som dött. En hel familj. Ett barn.

Och om den märkliga branden, en veritabel storm av eld.

– Vi har klarat oss bra, men myndigheterna säger att det är säkrare att bo här, på grund av röken, och för att det kan börja brinna igen när som helst. Det är fantastisk service, säger Ian Pickle, pappan i den engelska familjen.

Familjen har bott i byn i sju år och har många vänner i området.

– Det här är en enorm tragedi, varannan timme får vi dödsbud, säger han.

Utanför härbärget står brandmän, flera är påfallande unga. De rusar ut mot utryckningsfordonen på larm som avlöser varandra i ett.

Först var det bara lite dis och röklukt, sedan tätnade det, nu ser det ut som åskmoln, men det är rök. Och den väller över kullarna åt vårt håll.

Vägen till Castanheira de Pera är spöklik, kantad av sotiga kullar, brunsvarta träd och på avstånd den disiga himlen som avslöjar var det fortfarande brinner. Träden är böjda som om de hukade under en - orkan. Längs vägen står en förkolnad grävmaskin, byggnader som kollapsat, militärkolonner. Det råder undergångsstämning.

Mitt i förödelsen står små vita hus som mirakulöst klarat sig undan eldinfernot.

Skogarna i de populära utflyktsmarkerna består till stor del av eukalyptusträd, som dessvärre är lättantändliga.

Eukalyptusen odlas också i kommersiellt syfte för pappersmassan, och nu diskuteras på nytt frågan om att lagstifta mot problemet.

– Vi har många problem, inte bara eukalyptusen. Det är mer den okontrollerade odlingen, säger kommunstyrelsens ordförande Fernando Lopes till DN.

– Vad vi ska göra nu? Ta hand om alla som behöver hjälp först. Därefter undersöka alla skador och slutligen resa oss som fågeln Fenix?

Det är en lång dag för frivilligkåren i Castanheira de Pera. Sent på kvällen kommer kroppen efter en av de omkomna brandmännen, en av deras egna, tillbaka till stationen. Hela dagen har folk kommit och gått, kramat om varandra, gråtit.

– Vi är som en familj och han var så omtyckt av alla, säger Francisca Correia, brandchefens dotter.

Hon beskriver sammanhållningen bland brandmännen. Den blir speciell i en grupp som frivilligt räddat andras hus medan deras egna har brunnit.

Gonçalo omkom när brandbilen på grund av röken krockade med en bil som kilades fast under brandbilen. De fem brandmännen försökte rädda människorna i bilen, nu vårdas fyra av brandmännen på sjukhus men Gonçalo är död och ska begravas i morgon.

Även i byar runt omkring började begravningarna på tisdagen.

Juan Flores

juan.flores@dn.se "

"**Fakta.**

Minst 64 personer har bekräftats döda i de bränder som rasat i Portugal sedan i lördags.

Det har varit mycket varmt och torrt i området och man tror att skogsbränderna orsakades av blixtnedslag i Pedrógão Grande.

Dödssiffran väntas stiga när räddningspersonal når fram till mer otillgängliga områden.

Byborna i området är vana att bekämpa bränder själva, och vill ofta hellre stanna kvar i hemmen än evakueras. Många brändes ihjäl i sina bilar när de sent omsider försökte fly lågorna. "

DN ONSDAG 21 JUNI 2017

"Ofta sociala faktorer bakom eldsvådorna

Analys. Portugals skogar har varit planetens svårast drabbade i decennier. Men bränderna är sällan några naturkatastrofer, utan oftare följder av ekonomiska och sociala omvälvningar.

För nordbor, som förknippar Portugal med stränder och platt åkermark, blir mötet med landets norra, skogklädda, halva en överraskning: sjumilaskogar med få och krympande byar. Där landsbygden fortfarande lever är byarna omgivna av betesmarker och odlingar. Dessa områden fungerar som brandgator, som skyddar bebyggelsen. Men när folk flyttar till städerna sprider sig ris och sly inpå knutarna och hemmen blir lätt rov för lågorna.

Nästan all portugisisk skog är privatägd, oftast av små ägare. Sedan eukalyptusträdet slog igenom som massaved på 1970-talet är detta en lukrativ gröda. Men naturskyddslagar förbjuder kalhyggen, vilket frestar intressenter att arrangera en ”naturlig” brand som banar väg för nyplantering. Ett annat motiv för brandstiftarna är hoppet att få skyddade grönområden omklassificerade och öppna dem för bostadsbyggande.

I det spanska Galicien, som tillhör samma språk- och naturområde som norra Portugal, är bränderna ett liknande gissel. Men där är restriktioner strängare mot den brandfarliga eukalyptusen, som inte får planteras intill vägkanterna – en bestämmelse som hade räddat de flesta av den senaste veckans offer i Portugal.

Det genomsnittliga antalet skogsbränder per säsong är över 30 000. De flesta anses anlagda. Men ytterst få bränder leder till åtal i Portugal. Dels därför att bevisen utplånats av elden – de som tuttar på vet hur

man sopar igen spåren efter sig – dels därför att de som vinner på förstörelsen ofta har stort lokalt inflytande. Miljöorganisationer kämpar för en lag som skulle göra rehabilitering av den tidigare växtligheten nödvändig efter bränder – och utesluta ändring av dess status för att möjliggöra kommersiell odling eller husbyggen.

All eukalyptus och de flesta tallar är inplanterade i Portugal. Bägge arterna lämnar kring sig en matta av eldfängt boss som är ett idealiskt medium för bränder. Flera tusen av de årliga bränderna är nytändningar av släckta eldar som fortplantat sig på marknivå.

Portugals naturliga skogar, där olika ek-arter dominerar, är mindre eldfarliga. De decimerades kraftigt, först under romarna och sedan under den växande stormaktens koloniala expansion. Redan i slutet av 1500-talet tröt hårda träslag i Portugal, och Brasiliens atlantiska regnskog, numera nästan utrotad, började huggas ned för hemförsel över havet. Många lantliga 1600- och 1700-talskyrkor har sniderier och altare i brasilianska träslag.

Nathan Shachar

naranjal@gmail.com "

"Planterade skogar med eukalyptus ger råvara till en omfattande cellulosa- och pappersindustri i Sydeuropa där det delvis svenskägda skogsföretaget Celbi får en betydande del av sin råvara från sådana planteringar. Källa: NE.se"

DN ONSDAG 21 JUNI 2017

"Otto Warmbiers död kan slå hårt mot Nordkorea

Analys. Amerikanen Otto Warmbiers död kan leda till att USA inför ett reseförbud till Nordkorea för sina medborgare. Det finns redan politiska förslag på hur det ska gå till och den 22-årige studentens tragiska öde ställer saken på sin spets. Ett förbud skulle slå hårt mot Nordkorea.

Det kan verka som en bagatell ovanpå alla internationella sanktioner som landet är utsatt för efter kärnvapentest och missiluppskjutningar, men Nordkorea söker just därför andra källor till intäkter i hårdvaluta. När Kina säger sig ha stoppat kolimporten från Nordkorea, som gett landet den enskilt största inkomsten, ger idrottsutbyte och turism sådana möjligheter.

Den före detta amerikanske basketbollstjärnan Dennis Rodman, som blivit personlig vän med den nordkoreanske ledaren Kim Jong Un, har just besökt landet och talar om att öppna dörrar för ett idrottsutbyte mellan USA och Nordkorea. Ett reseförbud skulle försvåra eller helt omintetgöra de planerna.

USA:s president Donald Trump beskrev Nordkorea som ”en brutal regim” efter beskedet att den amerikanska studenten Otto Warmbier avlidit efter hemkomsten från fångenskapen i diktaturen.

I ett uttalande säger Trump att hans administration ska arbeta för att ”förhindra liknande tragedier från att drabba oskyldiga människor som hamnar i händerna på regimer”.

Kvar i Nordkorea finns tre amerikanska fångar, men ett reseförbud vore det lättaste sättet för USA att förhindra att fler amerikaner hamnar i en liknande situation.

Enligt ett förslag ska alla amerikaner som vill resa till Nordkorea först inhämta en licens – och några licenser för turister skulle det inte bli tal om.

Utrikesminister Rex Tillerson har även öppnat för möjligheten att en presidentorder kan användas för att förbjuda resor till Nordkorea.

För närvarande avråder USA kraftfullt amerikanska medborgare från att resa till Nordkorea eftersom risken anses för stor att gripas och fängslas.

Torbjörn Petersson

torbjorn.petersson@dn.se "

"Fakta. Greps på gruppresa

Otto Warmbier studerade på University of Virginia när han i januari 2016 greps på flygplatsen i Pyongyang, på väg hem efter en gruppresa i den slutna diktaturen Nordkorea.

Nordkoreanska myndigheter förklarade att de hade övervakningsbilder som visar hur Warmbier försöker stjäla en propagandaskylt på ett hotell. Filmen användes som bevis under Warmbiers timslånga rättegång. Han befanns skyldig till att ha begått en ”fientlig handling” mot landet och dömdes i mars 2016 till 15 års straffarbete.

Nordkorea har sagt att Warmbier blev sjuk av botulism efter rättegången och hamnade i koma efter att ha tagit en sömntablett. Amerikanska läkare har dock inte hittat några bevis på aktiv botulism, en sällsynt sjukdom som orsakas av dålig mat eller ett smutsigt sår. Läkarna kunde konstatera att Warmbier hade omfattande hjärnskador och inte tycktes reagera på signaler från omgivningen.

På måndagen meddelade hans familj att han avlidit, 22 år gammal.

TT "

DN ONSDAG 21 JUNI 2017

"Solkraft och nya vägar skapar tillväxt

När USA:s president Donald Trump satsar på kolkraft för att få snurr på ekonomin går Indien i helt motsatt riktning och väljer solenergi. De senaste månaderna har flera planerade kolkraftverk stoppats. – Indien står bakom Parisavtalet till hundra procent. Det finns bara en väg framåt och den är grön, säger Indiens transport- och vägminister Nitin Gadkari.

Under ett par dagar i Stockholm och Göteborg har Nitin Gadkari, som anses vara en av de mest inflytelserika ministrarna i Indiens hindu-nationalistiska regering, diskuterat transporter, klimatpåverkan, biobränslen och cykelbanor med bland andra infrastrukturminister Anna Johansson (S). På arkitektkontoret Link i Hammarby sjöstad talade han entusiastiskt om smarta städer med eldriven kollektivtrafik inför svenska och indiska studenter som deltar i en utmaning där det gäller att hitta hållbara lösningar för transporter, vattenförsörjning och sophantering.

– Vi har genomfört ett mindre försök med 200 eldrivna auto-rickshaws, taxibilar och stadsbussar. Det är både kostnadseffektivt och miljövänligt. Helt i linje med Parisavtalet, säger Nitin Gadkari.

Inom en inte alltför avlägsen framtid ser ministern framför sig hur all kollektivtrafik i megastäderna New Delhi och Bombay med nästan 20 miljoner invånare är eldriven.

Planerna är ambitiösa och entusiasmen stor. Samtidigt har Indien allvarliga problem att lösa. De senaste åren har luftföroreningarna i städerna nått alarmerande nivåer och New Delhi har gått om Peking som den stad där luften är mest farlig att andas.

Indiens medelklass växer snabbt och det har lett till en explosion av privatbilar, inte minst i storstäderna. New Delhi får ett tillskott av svindlande 20 000 bilar i veckan. Privatbilismen måste bli mer miljö-vänlig. Regeringens mål är att alla nytillverkade bilar i den indiska trafiken ska vara eldrivna.

Sedan flera år är Indiens ekonomi den snabbast växande i världen. Indien är just nu det land som tar emot flest utländska direktinvesteringar. Efterfrågan på energi har rusat i höjden.

Kolkraft står för en betydande del av Indiens kraftproduktion och de senaste åren har utbyggnadstakten skapat oro. Den här våren har förutsättningarna ändrats.

Ungefär samtidigt som president Donald Trump meddelade att USA hoppar av Parisavtalet för att satsa på kolkraft och fossila bränslen kom beskedet från Indien att priserna på solenergi har fallit till rekordlåga nivåer. För första gången är solkraft billigare än kol. Byggandet av flera planerade kolkraftverk har stoppats. Vårens utveckling har i sin tur lockat nya internationella investerare till den snabbt växande solenergisektorn.

– Jag vill inte kommentera vad andra gör, men Indien tar sitt ansvar för en hållbar utveckling. Vi följer våra åtaganden enligt Parisavtalet, säger ministern.

Grön energi ska driva den ekonomiska tillväxten i Indien. Lika viktig som satsningen på förnybar energi är en omfattande modernisering av infrastrukturen. Dåliga vägar och långsamma och osäkra transporter är faktorer som bromsar investeringstakten. För flera internationella storföretag är Kina ett enklare val än Indien.

– Ett bra vägnät är en förutsättning för ett fungerande land. I dag återfinns 40 procent av all trafik på 2 procent av vägarna. Mitt mål är

att göra nätet av motorvägar dubbelt så stort. Det skulle innebära att 80 procent av trafiken sker på motorvägarna, säger Nitin Gadkari.

– Jag är nöjd när vi lyckas bygga 40 kilometer ny väg varje dygn. Under mina tre år som minister har vi kommit upp till 23 kilometer om dagen. Redan det är ett världsrekord, säger Nitin Gadkari.

Ministerns nästa stora projekt är en utbyggnad av båttransporter på floder och vattendrag, både för människor och gods. Även sex nya hamnar finns med i planerna.

– Indiens ekonomiska utveckling går hand i hand med en modernisering av infrastrukturen. Jag blir nöjd när mitt departement ensamt svarar för en treprocentig ökning av bruttonationalprodukten.

Nya vägar och hamnar betyder nya jobb. Nitin Gadkari räknar med att skapa 50 miljoner arbetstillfällen under sin femårsperiod som minister i världens näst folkrikaste land.

Mia Holmgren

mia.holmgren@dn.se "

"Fakta. Indiens BNP växer snabbt

Indiens BNP växte med 6,1 procent under första kvartalet. Det var mindre än vad analytiker hade spått.

Sedan flera år har Indien positionen som den snabbast växande av världens stora ekonomier. Om tio år spås Indien bli världens tredje största ekonomi efter Kina och USA. Senast 2030 väntas Indien, som i dag har 1,3 miljarder invånare, gå om Kina som folkrikaste land.

Under den hindunationalistiska regeringen och premiärminister Narendra Modi har de utländska direktinvesteringarna ökat med 50 procent.

Enligt sina åtaganden i Parisavtalet satsar Indien stort på solenergi. I år har världens största anläggning invigts i Kamuthi i delstaten Tamil Nadu. Totalt 2,5 miljoner solcellspaneler har en kapacitet på 648 megawatt och ska förse 150 000 hushåll med el. "

DN ONSDAG 21 JUNI 2017

"Nordea varnar för virus

Banken Nordea varnar för ett nytt datorvirus som ska cirkulera i Norden. Enligt banken sprids det via epost och många antivirusprogram känner inte till det.

”Om du får ett meddelande på inloggningssidan till din nätbank som lyder ’vänligen vänta’ eller något liknande, är det en stark indikation på att datorn kan vara infekterad”, skriver banken på sin hemsida. TT "

DN ONSDAG 21 JUNI 2017

"Systrarna fick tillbaka det som tagits ifrån dem

Tvillingsystrarna Hibo och Haweeyo är nervösa men också förväntansfulla. Båda blev könsstympade som barn. Nu ska de genomgå var sin klitorisrekonstruktion på en nederländsk klinik. DN:s Elisabeth Ubbe följde med dem.

De två sängarna står sida vid sida, tätt intill varandra, utanför operationssalen. I den ena ligger Haweeyo, som redan kvicknat till efter operationen. Hon håller sin syster Hibo i handen i väntan på att hon ska komma ur narkosruset. Snart sätter sig Hibo upp i sängen. Hon lutar sig framåt, lyfter på troskanten och säger: ”Hej lilla klitta – välkommen!”

Det är en helt vanlig operationsdag på Kliniek Amstelveen i en förort till Amsterdam i Nederländerna, men i dag har plastikkirurgen Refaat B Karim mellan de vanliga plastikoperationerna också gjort två klitorisrekonstruktioner; ett ingrepp som han beskriver som okomplicerat rent medicinskt. Däremot säger han att det finns ett motstånd mot operationen i Nederländerna och världen.

– Här kan folk säga saker som ”varför ska vi betala för något som gjorts i Afrika”, men jag säger att det handlar om nederländska flickor som behöver hjälp, säger doktor Karim som menar att rekonstruktionsoperationerna är kontroversiella och väcker diskussion både nationellt i Nederländerna och inom WHO.

– Motståndet rättfärdigas med att det inte finns tillräckliga studier och litteratur och det är sant, eftersom ingen vill göra dessa studier.

Han kopplar även motståndet till de högervindar som blåser över Europa och världen.

– Anledningen till att man inte betalar för operationen här i Nederländerna är att man tänker konservativt. De som håller emot är läkare och människor med hög utbildning som ser på världen med nykoloniala ögon. De anser att de vet bättre vad andra behöver än vad människor vet själva, säger han.

Doktor Karim och hans assistent Nicole Receveur är ensamma om arbetet med klitorisrekonstruktioner i Nederländerna. De utför arbetet pro bono då operationerna inte täcks av sjukförsäkringen och de flesta patienterna inte har råd att bekosta ingreppet själva. Man opererar 10–12 kvinnor varje år men närmare en tredjedel av dem som söker sig till kliniken kan de av olika skäl inte ta emot. Många av kvinnorna behöver även hjälp med andra problem relaterade till könsstympningen, som posttraumatisk stress och följder av trauman som exempelvis flykt och krigsupplevelser, och då hänvisar de kvinnorna till husläkaren. Även språket är en viktig faktor för att de ska erbjuda operationen.

– Vi behöver kunna förklara operationen för kvinnan och försäkra oss om att hon förstår, och det finns inte pengar till tolk, därför behandlar vi enbart dem som pratar holländska, säger Nicole Receveur.

På operationsdagens morgon sätter sig en lätt nervös Hibo i bilen för att åka till kliniken tillsammans med sin pojkvän Costas. Dagen innan har Hibo och Costas berättat hur det gick till när de kom fram till att hon var könsstympad.

Det var när Hibo fick reda på att tvillingsystern Haweeyo hade problem relaterade till könsstympning som hon började misstänka att även hon kunde vara könsstympad, men hon hade inga minnen av att själv ha blivit utsatt.

Under en semesterresa tog Costas upp frågan, han hade redan första gången han såg henne naken misstänkt att något hänt henne.

– Jag var inte säker på om hon hade en klitoris men när jag frågade henne om hon könsstympats så sa hon nej, fast inte så bestämt, säger Costas och Hibo fyller i:

– Jag kände mig förvirrad och osäker men inte förolämpad av Costas frågor. De blev som en bekräftelse på mina aningar men jag trodde inte riktigt att jag var könsstympad eftersom jag inte mindes något och eftersom jag är intresserad av sex. Jag njuter av sex men kan inte hitta min klitoris.

Samtalet under semestern slutade med att de fotograferade Hibos underliv. Sedan bildgooglade de olika typer av könsstympning och jämförde och konstaterade att det hänt Hibo.

Hibo och Haweeyo är från Somalia men separerades som spädbarn då mamman och pappan skildes. Hibo var först i Etiopien med sina morföräldrar och kom sedan till Nederländerna med sin mamma när hon var sju år medan Haweeyo blev kvar i Somalia med sin farmor. När de var fjorton år återförenades systrarna i Nederländerna och i samband med att de tittade på filmen ”En blomma i Afrikas öken” tillsammans med sin mamma började de prata om frågan.

– Filmen blev en trigger för mamma att börja prata om sina egna erfarenheter, säger Hibo och beskriver att hon vill göra rekonstruktionsoperationen för att få känna sig hel.

– Om jag hade velat skära av min klitoris hade jag gjort det själv, jag känner att de har tagit något ifrån mig, säger hon.

Haweeyo ska opereras först. Hon går in i operationssalen där hon sövs och placeras i gynläge. Det dröjer inte länge innan doktor Karim lossar ligamenten som håller den inre delen av klitoris på plats och lyfter

fram den. Efter drygt en halvtimmes operation lyser Haweeyos återskapade klitoris som en tydlig röd knopp mellan blygdläpparna.

En binda sätts på plats och Haweeyo rullar ut i uppvakningsrummet där Hibo väntar. Sängarna ställs nära intill varandra i pausen mellan systrarnas operationer.

Doktor Karim menar, trots motståndet, att förändringen är på väg och att den kommer att komma från de utsatta kvinnorna själva. Och att de som blivit rekonstruerade inte kommer att utsätta sina egna barn för könsstympning.

– Jag ger inte upp hoppet – jag säger bara att det kommer att ta tid. Det enda vi doktorer kan göra är att operera och föreläsa om det vi gör, säger han och går för att förbereda Hibos operation.

Samma procedur upprepas men går nu ännu snabbare eftersom Hibos könsstympning har gjorts med mindre fysisk åverkan än Haweeyos. Snart ligger systrarna återigen sida vid sida i uppvakningsrummet. Haweeyo smuttar fundersamt på en kopp te medan hon väntar på att Hibo ska bli som vanligt efter sövningen.

Haweeyo minns i detalj dagen när hon könsstympades, utom själva ingreppet.

– Det var en underbar dag, jag ville att de skulle göra det. Jag var åtta eller nio år. Det var jag, min farmor, hennes bror och en annan kvinna där.

Dagen började med att kvinnan kom till huset och sa ”nu ska vi klippa dig”.

– Jag var beredd, jag hade hört att det var bra och att jag skulle bli en stor flicka som gör det rätta, säger Haweeyo.

Två andra flickor skulle också könsstympas. Haweeyo hörde dem skrika, men hennes farmor kramade henne och sa ”du behöver inte vara rädd, jag är här med dig, oroa dig inte”.

– Nu gör det mig arg att tänka på det, men då kände jag mig maktlös. Jag trodde att det var bra, det som skulle hända. Nu hatar jag det, säger Haweeyo.

Till sist fick hon gå in i vardagsrummet där det stod ett långt bord. Vid änden av bordet fanns en stol där kvinnan satt.

– Någon lyfte upp mig på bordet, jag minns det som en bild, sedan tror jag att jag svimmade för jag minns inget mer. Jo, förresten, jag såg ett rakblad, säger Haweeyo.

Efteråt hade hon svåra smärtor.

– Jag grät och skrek men de sa till mig att sluta. Om du skriker är du inte en bra flicka, om du gör som jag säger är du en bra flicka och jag ska älska dig. Villkorad kärlek, säger hon och fortsätter:

– Jag ville så gärna vara snäll och bli älskad.

När Haweeyo fick sin första mens drabbades hon av svåra menssmärtor, som fortsatte år efter år.

– Fast jag hade förfärlig mensvärk med kräkningar, ont i ryggen, magont och feber så att jag bokstavligt talat inte kunde röra mig på tre dagar varje månad så var det aldrig någon som förstod att det kunde bero på könsstympningen, säger Haweeyo.

Båda systrarna får ofta frågan om de är könsstympade när de träffar nya människor. Däremot har de aldrig fått frågor om det då de sökt gynekolog eller andra läkare.

– Jag har varit hos så många doktorer som undersökt mig och väntat på en fråga om det men det har aldrig hänt, säger Hibo.

När Haweeyo vid 18 års ålder förstod att orsaken till hennes mensproblem kunde vara könsstympningen sökte hon hjälp och läkaren gav direkt medgivande till en öppningsoperation

– En del täcktes av försäkringen, eftersom jag hade så svåra smärtor, men jag fick betala en del själv. Läkaren rekommenderade mig att kontakta doktor Karim för en rekonstruktion men eftersom inte försäkringen täckte operationen så vågade jag inte, säger hon.

Det blev Hibo som tog ledningen. Efter semesterresan och konstaterandet att också hon blivit könsstympad sa hon till Haweeyo att hon skulle uppsöka doktor Karim för att bli rekonstruerad.

– Hibo träffade honom och sa till honom att hon skulle ta med mig nästa gång. Då sa jag, ”ok, vi gör det tillsammans”, säger Haweeyo.

Både Hibo och Haweeyo har funderat mycket på vad operationen kommer att betyda för dem, men inte framför allt från ett sexuellt perspektiv. För Hibos del handlar det främst om att känna sig hel och Haweeyo är mest nyfiken på den nya kroppsdelens konstitution:

– Jag tänker på hur min klitoris kommer att bli, kommer den att kännas, kommer den att hänga? Jag kan knappt bärga mig, säger hon.

Orgasm eller ökad sexuell känsla är ingenting systrarna nämner som ett önskemål och inte heller något som doktor Karim utlovar.

– Jag säger till kvinnorna: ”Jag kan inte lova det, jag kan bara rätta till det som gjorts.”

Systrarna är övertygade om att operationerna kommer göra dem gott. De är upprörda över att det är svårt att få tillgång till operationen och för att de drabbade är beroende av att en klinik ska hjälpa dem gratis.

– Jag gör det här för alla som är drabbade, jag är inte ensam och jag känner mig väldigt kraftfull. Jag vill berätta min historia och använda den för att förändra, säger Haweeyo och Hibo lägger till:

– Jag vill säga till WHO ”ni gör samma sak som de som stympade oss när ni inte godkänner rekonstruktioner som en behandlingsform efter könsstympning. Ni bestämmer vad som ska hända med någon annans kropp utan att fråga dem.”

insidan@dn.se

Hibo och Haweeyo heter egentligen något annat. De har valt att vara anonyma då de båda har yrken som innebär viss ”offentlighet”.

Elisabeth Ubbe

elisabeth.ubbe@dn.se "

"Fakta. Fler kan vara stympade i Sverige

I riktlinjerna runt kvinnlig könsstympning från 2016 fastslår WHO att det saknas tillräcklig forskning av god kvalitet för att inkludera klitorisrekonstruktioner i rekommenderade behandlingsalternativ.

I början av 2017 startade Amelprojektet i Stockholm, som ska sprida kunskap om kvinnlig könsstympning. Under året ska man utbilda 800 personer inom Stockholms läns landsting och även utforma patient- och informationsmaterial på hemspråk samt utbilda patientgruppen.

I förra veckan kom obekräftade siffror om beräknat antal drabbade i Sverige. Dessa siffror kan inte beläggas i nuläget men Bita Eshraghi, gynekolog i Amelprojektet, säger att Socialstyrelsens tidigare siffror (38 000) troligtvis är en underdrift eftersom man inte har räknat med alla länder där kvinnlig könsstympning förekommer, och efterlyser en bättre rapport. "

DN ONSDAG 21 JUNI 2017

"Så tolkar konsten hopplösheten i dagens stagnerande Sydafrika

Louisianas nyligen avslutade utställning med William Kentridge går nu vidare ut i Europa. Och den behåller sin skrämmande förmåga att gestalta situationen i ett Sydafrika där medborgarna varje vecka ventilerar sitt missnöje, skriver Erik Esbjörnsson.

Konkurrensen är stark över hela världen men få enskilda städer kan som Johannesburg visa upp hur kapitalismens urkraft förvrängt såväl geografi som samhälle och människor. Den omgivande provinsen Gauteng har fått sitt namn efter det guld som ligger begravt under jorden. Guldet är vad som fört 13 miljoner människor till det största urbana center i världen som inte ligger vid ett vattendrag.

Här skapades det förhatliga apartheidsystemet som fick en hel omvärld att sluta upp i protest. Apartheid var inte bara rasism, utan kolonialism och kapitalism kombinerat i dess mest extrema former. De vita kolonisatörernas förtryck av lokalbefolkningen hade pågått i flera sekel men det formaliserades vid 1900-talets början på ett sätt som gynnade storstädernas kapitalister.

Landsbygden rensades på människor så att vita storjordbruk kunde breda ut sig – samtidigt erbjöds billig arbetskraft åt gruvorna kring vilka Johannesburg vuxit upp.

Geografiskt sett återstod mot mitten av 1950-talet bara fickor av motstånd efter Nationella partiets målmedvetna marsch mot en perverterad vit utopi. En sådan var Sophiatown, en ännu relativt blandad stadsdel. Prästen Trevor Huddleston, som undervisat en ung Desmond Tutu, skrev om Sophiatown att ”det är inte din fysiska skönhet som gör dig så älskvärd, det är inte den mjuka färgton som ibland tycks lägga sig över dina grå gator, det är inte kvällshimlens prakt som förvandlar ditt grådask till guld – det är inga av dessa saker. Det är ditt folk.”

Naturligtvis kunde det inte så förbli. Apartheidregimen jämnade stadsdelen med marken och byggde på spillrorna en ny med namnet ”Triomf”.

Människor med svart hudfärg föstes ihop som boskap i kåkstäder mellan de ständigt växande slagghögarna, dessa pyramidala monument över plundringen. Den största av dem alla, Top Star, kröntes av en drive in-biograf för ”whites only”.

Så småningom stängdes den och Top Star plöjdes ned av en ny generation gruvarbetare som återvann det guld deras företrädare missat.

Men många av högarna finns kvar med ett innehåll så basiskt att inte ens gräset orkar växa på dem. Detta gjorde en av dem till en utmärkt surrogatstrand i denna kustlösa metropol när den tyske fotografen Jürgen Schadeberg i början av 1950-talet skulle plåta sångerskan och aktrisen Dolly Rathebe i bikini för Drum Magazine. De båda arresterades av polisen för brott mot osedlighetsakten.

Tungmetaller läcker ut i dagvattnet mellan rostande lavar som övergivits i takt med att brytningen flyttat västerut på jakt efter det allt djupare belägna guldet.

När Huddleston lämnade Sydafrika för att återvända till sitt hemland, vid tiden för Sophiatowns demolering, beskrev han den paradoxala skönhet som finns i detta landskap.

”Ingen, tror jag, skulle kalla Johannesburg för ett underbart ställe. Det är för naket och kompromisslöst; alltför tomt på någon form av mjukhet i ljus och skugga; alltför överväldigande för att ha någon älskvärdhet. Men jag har sett, tillfälligtvis, slagghögarnas gyllene sand blandas med grå och lila skuggor om kvällen, förvandlad till en sann skönhet.”

Poeten Wally Serote, som liksom Dolly Rathebe var verksam i Sophiatown, beskriver i dikten ”City Johannesburg” (1972) hur han reser genom en ”andedräkt av järn” i en dagslång inandning:

Det är tiden då jag kommer till dig,/När dina neonblommor ståtar i din elektriska vind/Det är tiden när jag lämnar dig,/När dina neonblommor ståtar genom det/fallande mörkret/På dina cementträd.

Denna avsaknad av mjukhet i ljus och skugga är påtaglig hos William Kentridge, allkonstnären som föddes i Johannesburg 1955 och som större delen av sitt liv verkat i staden av guld. Den judiska familjen var av tyskt och litauiskt påbrå och båda föräldrarna var framstående människorättsaktivister. Fadern Sydney Kentridge, som var advokat, försvarade under sin karriär tre Nobelpristagare – Nelson Mandela, Desmond Tutu och Albert Luthuli – och företrädde även människorättsaktivisten Steven Biko efter dennes död i ett häkte 1977. Familjen hade alltså tunga ”struggle credentials”, som det heter i Sydafrika, men sonen William satsade på en bana inom konsterna. Han har regisserat opera och gjort mängder av teckningar. Men det var animationerna som gav honom genombrottet. Inte sällan är det med kolkritans karikerande drag som Kentridge skildrat sin hemstad, som efter hans bearbetning blir än mer dystopisk och apokalyptisk.

Därför blev kontrasten så stark när Louisiana, diskret insprängt i den vårgröna bokskogen mellan villorna i Humlebæks underdrivna småborgerlighet, nyligen öppnade dörrarna för Kentridge. ”Thick time” – recenserad av Ingela Lind i DN 5/3 – stängde i helgen men går i sommar vidare till österrikiska Salzburg. Det är delvis en retrospektiv över Kentridges animerade kortfilmer som producerades från slutet av 1980-talet till strax efter millennieskiftet – den mest transformativa perioden i Sydafrikas nutidshistoria. Två karaktärer återkommer ständigt: Soho Eckstein, gruvmagnaten personifierad i kritstrecksrandig kostym och med ständigt rykande cigarrer i mungipor och händer, samt den nakne konstnären Felix Teitlebaum som trånar efter fru Eckstein. De manliga karaktärerna bär båda Kentridges fysiska drag och representerar den humana konstnären samt det vita privilegium som han inte kan undgå.

Samma dualism återkommer ständigt i hans verk och den är talande för det samtida Sydafrika. Städerna är fortsatt tudelade – förtryckets geografi med separerade stadskärnor kommer att ta många generationer att radera. En växande svart medelklass har flyttat in i de rikare vita förorterna men de vita klassresenärerna som färdas i motsatt riktning hamnar oftare på gatan än i svarta townships. De utgör en försvinnande liten minoritet men företrädesvis europeisk press tycks aldrig sluta att fascineras över att vita kan vara fattiga i Afrika.

Dualismen syns även i politiken. Apartheids ok kastades inte över en natt och fördomarna och rasismen frodas bland många vita, som ännu sitter på lejonparten av landets tillgångar.

I stort sett samtliga ledare sedan demokratiseringen har på ett eller annat sätt tvingats förhålla sig till kapitalet. Landsfadern Nelson Mandela fick de vita till förhandlingsbordet mot löftet att inte röra deras tillgångar. Nuvarande vicepresidenten Cyril Ramaphosa var en gång i tiden fackbas men efter 1994 bjöds han in till styrelserummen och tjänade en förmögenhet på olika poster. President Jacob Zuma är involverad i otaliga svindlande korruptionsskandaler.

De svarta må sitta på den demokratiska makten, men hur mycket är den värd när den ekonomiska ligger utom räckhåll?

I denna tid av svikna löften uppstår paradoxer. Så petades statsbärande partiet ANC i fjol från styret i Johannesburg av liberalkonservativa (och traditionellt vita) oppositionspartiet DA. De styr genom en ohelig allians med vänsterradikala EFF (vars ledare Julius Malema så sent som för tre år sedan sjöng kampsången ”Skjut Boern!” i townshipet Tembisa när undertecknad stod bredvid på samma scen).

Detta nya landskap utforskar Kentridge i de färskare delarna av ”Thick time” som har kvar svärtan från de välkända kolkritsanimationerna. Där finns maskiner, kartonger och en hel del megafoner, symboler för den alltmer innehållslösa agitationen. Ett barn hade älskat utställningen, vore det inte för de mardrömmar som lär följa på ett besök.

I centrum står ”More sweetly play the dance” – en omedelbart drabbande *danse macabre* som spelades in i artistens studio i Johannesburg och projicerades mot en 400 meter lång vägg på en utomhusfestival i tyska Bad Rothenfelde för två år sedan. Det mindre formatet på Louisiana, ursprungligen anpassat för EYE Filmmuseum i Amsterdam, förstärker känslan av att betraktaren står i mitten av Platons grotta och endast ser skuggestalter passera bakom en vägg av frostat glas. Vem sitter på sanningen när illusionerna spricker?

Där finns givna referenser till medeltida fresker av Hans Holbein – Kentridge har även nämnt Walt Disneys animerade ”Skelettdansen” från 1929 som inspiration – och tankarna går fort till Ingmar Bergmans gycklare som i ”Det sjunde inseglet” dansade över Hovs hallar på andra sidan sundet.

Kentridge skriver i en kommentar att han med de många statisterna ville återskapa de bilder av människor på flykt som vi dessvärre fått vänja oss vid som en del av vardagen sedan produktionens tillkomst 2014. Samt gatudemonstrationerna, ett allt vanligare inslag i den hastiga urbaniseringens Afrika.

Men mest av allt står vi mitt i det moderna Sydafrika. Dagens skräpsamlare, som knuffar sina kärror av återvunnen plast längs Johannesburgs gator, tiggarna med sina fyndiga plakat runt halsen, de hiv-smittade som rullar droppställningarna som bar de ett kors på ryggen och agitatorn som skriker ut sitt budskap från en pulpet i rörelse. Allt till tonerna av ett marscherande brassband som spelar Sophiatowns pennywhistle-jazz i New Orleanskt begravningstempo.

Alla är de på väg, men ingen når målet för i Platons grotta går de bara runt i en cirkel kring besökarna. Ett horisontellt sisyfosarbete. När demokratin vunnits dör en stor del av väljarna i hiv, när sjukdomen tyglats tar korruptionen över – hopplösheten är total i dagens stagnerande Sydafrika och medborgarna ventilerar varje vecka sitt missnöje med sakernas tillstånd utan att något händer. Det är bara slagghögarna som tycks konstanta i fonden, fast i dag plöjs allt fler av dem ned likt Top Star.

Som Huddleston kunde se en skönhet i det fula, är det omöjligt att inte stiga in i Kentridges svärtade värld utan att slås av hur otroligt vacker den är. Det gäller även Johannesburg.

Erik Esbjörnsson är DN:s Afrikakorrespondent.

Erik Esbjörnsson

erikesbjornsson@gmail.com "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Pinsamma prioriteringar

Nu bekräftar rikspolischef Dan Eliasson och Mats Löfving, chef för Nationella operativa avdelningen, det som DN avslöjade förra veckan. Antalet särskilt utsatta områden har ökat. I dag beskriver polisen 23 områden som platser där kriminella har tagit ett så hårt grepp om befolkningen ”att det finns en utbredd obenägenhet att delta i rättsprocessen och svårigheter för polisen att fullgöra sitt uppdrag”. Utan ett fungerande rättsväsende växer alternativ fram. ”Under ytan rör sig ett parallellsamhälle med alternativ rättsskipning och med svagt förtroende för samhällets grundläggande institutioner”, skriver polischeferna på DN Debatt.

Detta är inte okänt, likväl en katastrof. Men anklagelserna om att polisen skulle ha velat dölja rapporten som visar på försämringen vänder sig polischeferna starkt emot. I stället menar de att en genomgång av det här slaget är nödvändig för att polisen ska kunna använda resurserna på rätt sätt och syssla med effektiva åtgärder.

Det återkommande budskapet när poliskrisen diskuteras är att resurserna inte räcker till. Och här har myndigheten det politiska Sverige bakom sig. Under våren pågick budgivningen för fullt och i april meddelade regeringen att 700 miljoner kronor skulle skjutas till. Inrikesministern talade då om att det kunde finansiera 1 400 anställningar, förbättra polisens kriminaltekniska verksamhet, öka effektiviteten och påverka polisers arbetsvillkor. Men när SvD nu tittar närmare på hur det har gått med ambitionerna visar det sig att 525 av de 700 miljoner kronorna har använts för att betala av en kredit som rikspolischefen hade tagit sedan tidigare för att slippa göra sig av med civilanställda inom polisen.

Det som fördes fram som Den stora satsningen för framtiden visade sig framför allt handla om att täppa till gamla hål. Det visar också hur långt ifrån den politiska retoriken som organisationen faktiskt befinner sig.

Men glappet syns inte bara i politiken, utan också mellan polisledningens retorik och verkligheten. ”I flera avseenden har polisen flyttat fram sina positioner (…) Insatserna bygger på avancerat underrättelse- och utredningsarbete”, berättar Eliasson och Löfving.

De påpekar också att polisen har förstärkt bemanningen i utsatta områden. Men när man tittar närmare på det polischeferna talar om har till exempel bara en bråkdel av tjänsterna på rekryteringssatsningen i Stockholms utsatta områden kunnat tillsättas. Arbetet som ska göras tycks inte vara lönen värd. Och vad gäller det avancerade utredningsarbetet som de underbemannade poliserna ska syssla med finns även där frågetecken.

Polisen, i synnerhet rikspolischefen själv, har varit under hård press en tid. Kritiken har varit skoningslös. Och en sådan situation kan man möta på flera sätt.

En återkommande invändning som Dan Eliasson har tvingats brottas med har varit att staplarna av utredda brott minskat stadigt över tid. Inrikesministern har rentav hänvisat till just detta – att utvecklingen måste brytas – när förtroendet för rikspolischefen har kommit på tal.

Därför är det extra intressant att de siffror som Svenska Dagbladet (14/6) har tagit fram visar att trenden nu har vänt: Under årets först månader har polisen kunnat skicka vidare fler brott till åklagare än samma period förra året. Men hur? Jo, genom att fokusera på lättutredda brott som ringa narkotikabrott och fortkörning. För våldsbrott, som våldtäkt till exempel, är utvecklingen den motsatta –

de utredningarna läggs ner. Flera källor uppger till SvD att de har fått instruktioner att prioritera brott som är lätta att utreda.

Samtidigt som polischeferna presenterar en rapport som visar hur kriminella har tagit över hela bostadsområden väljer man alltså att lägga krutet på fortkörningar och personer som slarvar med bilbältet. Det egna ryktet går före medborgarnas säkerhet.

I ett läge när det råder brist på poliser blir besluten om hur deras arbetsdagar ska tillbringas ännu viktigare. Och i ett läge när orterna där polisen själv uppger att kriminella styr och ställer blir fler borde man inte förvänta sig annat än att polisen tar det på största allvar – och prioriterar.

Det finns två sätt att bemöta kritik: antingen försöker man lösa problemet som ger upphov till kritiken eller så använder man sin tid till att sopa undan problemen för att slippa höra på kritiken. Polisledningen tycks tyvärr alldeles för ofta välja det senare.

DN 22/6 2017 "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Ovärdigt bemötande av muslimska terroroffer

Ännu ett terrordåd. Ännu ett fordon som har kört in i en folkmassa. Ändå skiljer sig dådet i London från andra. Åtminstone om man ser till reaktionerna.

På Facebook kommenterar riksdagens andre vice talman, tillika sverigedemokraten, Björn Söder händelsen: ”Offren förtjänar, under förutsättning att de är och var oskyldiga, våra tankar och medlidande.”

”Under förutsättning att de är och var oskyldiga.” Ett sådant uttalande om offren hade varit otänkbart efter dådet på Drottninggatan. Eller i Manchester, Bryssel och Paris. Då behövdes ingen brasklapp om huruvida skadade och döda förtjänade vår medkänsla eller om de var värda att sörja.

Den här gången var målet muslimer. Gärningsmannen tog sikte på människor utanför en moské i London och förklarade enligt ett vittne att han ”ville döda många muslimer”.

Värdigheten som har präglat reaktionerna efter de tidigare dåden tycks i någon mån ha gått förlorad. Moderaternas riksdagsledamot Hanif Bali twittrar: ”Fruktansvärt i London. Men kom ihåg att de våldsbejakande rasisterna vinner om vi riktar vår avsky mot rasisternas ideologi.”

Ett sarkastiskt uttryck för den allmänna högerirritationen mot att andra (vem?) påstås ta lätt på den islamistiska terrorn. Men hans skämt jämställer samtidigt islam med rasism, direkt efter ett rasistiskt terrordåd mot muslimer.

Ett drag som möttes av ett digitalt jubel bland fansen.

Att en sverigedemokrat som Björn Söder inte drar sig för att misstänkliggöra muslimer ens när de precis har mejats ner av en terrorists skåpbil är motbjudande, men väntat. Att Moderaternas företrädare inte klarar att hantera terrordåd med större värdighet och respekt är desto mer bekymmersamt.

Och frågan är vad som är mest dystert: Att en riksdagsledamot är så hånfull och raljerande i ett så allvarligt läge? Att hans ord får så stor uppskattning? Eller kanske att M-ledningen fortfarande inte tycks se någon anledning att markera mot den här typen av osmakliga uttalanden?

Amanda Sokolnicki

amanda.sokolnicki@dn.se "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

”Våldsbejakande extremism är inget ungdomsfenomen”

"Myten att våldsbejakande extremism är ett fenomen bland ungdomar är seglivad och reproduceras sedan årtionden i olika handlingsplaner. Anmärkningsvärt lite av det förebyggande arbetet riktas mot vuxna trots att de flesta förövare sedan flera år lämnat skolbänken, skriver Robin Andersson och Christer Mattsson, Segerstedtinstitutet.

Föreställningen om våldsbejakande extremism som ett ungdomsfenomen är en seglivad myt. Trots upprepade exempel på att anhängarna sedan länge upphört att vara ungdomar, reproduceras denna föreställning sedan årtionden. En konsekvens är att samhällets ansträngningar i det förebyggande arbetet riskerar att bli ineffektiva.

I kommunala handlingsplaner återkommer ofta uppgifter som porträtterar den högerextrema miljön som en ungdomsrörelse, bestående är unga män som lämnar rörelsen innan de har fyllt 25 år. Denna missvisande uppgift är resultatet av historiska stereotyper och en feltolkning av rapporten ”Våldsam politisk extremism” från Brottsförebyggande rådet och Säkerhetspolisen. Rapporten visar tydligt att antalet brott bland medlemmar i den högerextrema miljön minskar kraftigt efter 25 års ålder.

Denna värdefulla uppgift, som bygger på en undersökning av den minoritet som då (2009) varit brottsaktiva i rörelsen, har sedan förändrats till att i exempelvis Kriminalvårdens kunskapsöversikt om

våldsbejakande extremism från 2016 göra gällande att: ”De flesta aktivister lämnar vit makt-rörelsen innan de fyllt 25 år” (sidan 9).

Brottsaktiva ungdomar existerar i rörelsen, men det gör också äldre medlemmar som inte begår, är dömda eller misstänkta för brott. I Expos senaste granskning av nazistiska Nordiska Motståndsrörelsens aktivister, en undersökning som inte heller den är representativ för hela miljön, framkommer att den genomsnittliga nazistiska aktivisten är en man i trettioårsåldern.

Bilden av den högerextrema miljön som en ungdomsrörelse får sig ytterligare en törn om man granskar ett antal aktuella rättsfall. I efterspelet till Kärrtorpattacken dömdes 31 nazister till brott, varav tolv var 25 år eller äldre. Endast fem var under 20 år. De tre män som sitter anhållna för tre bombattentat i Göteborg är 50, 23 och 20 år. På 90-talet fanns en utbredd uppfattning om den genomsnittlige aktivisten som en ideologilös ung skinnskalle med en problematisk social bakgrund. Denna bild har sedan utan vidare aktualisering eller problematisering reproducerats i statliga utredningar, kunskaps-översikter och handlingsplaner på olika nivåer.

2013 avslutades en statlig utredning om ”Ett effektivare förebyggande av våldsbejakande extremism”. Denna kritiserades av bland andra experterna på högerextremism Helene Lööw (docent i historia vid Uppsala universitet), Daniel Poohl (vd för Stiftelsen Expo) och Christer Mattsson (Segerstedtinstitutet) med orden ”slutligen har utredningen obegripligt nog valt att rikta insatserna enbart mot ungdomar” (DN-debatt, 15/12, 2013).

Samma entydiga ungdomsfokus återfinns i det arbete som växt fram som en respons på hotet från det som brukar benämnas som våldsbejakande islamistisk extremism. I drygt hälften av de kommunala handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism finns uppmaningar och instruktioner till den så kallade första linjens personal (exempelvis lärare, socialarbetare eller fritidspersonal) som kommer i kontakt med ungdomar att vara uppmärksamma på specifika tidiga ”signaler”, ”tecken” eller ”beteenden” som indikerar att en individ förefaller befinna sig i en radikaliseringsprocess, alternativt vara i riskzon för att på sikt bli radikaliserad.

Det finns goda skäl att ifrågasätta forskningsstödet, rättsäkerheten och effektiviteten i sådana instruktioner. Förra veckan presenterade Försvarshögskolan en rapport innehållandes viktig information om de 267 individer som rest från Sverige till Syrien och Irak för att ansluta sig till terrororganisationer, vilken visade att medelåldern bland dessa var 26 år och att 82 procent var 20 år eller äldre. Den norska säkerhetspolisen presenterade förra året en liknande rapport vilken gjorde gällande att snittåldern bland de norska krigsresenärerna var 27,5 år och enligt International Center for Counter-terrorism (ICCT) i Nederländerna verkar den genomsnittlige krigsresenären vara någonstans mellan 18–30 år i de flesta EU-medlemsländer. Vidare har de flesta av förövarna till al Qaida-inspirerade terrorbrott på europeisk mark varit allt annat än ungdomar. ICCT har analyserat 65 individer som varit inblandade i 51 terrorattentat i Europa och Nordamerika de senaste tre åren och funnit att medelåldern bland dessa är 27,3 år. De 25 terrorister som utfört de uppmärksammade attentaten i Storbritannien under 2017, Paris (januari och november 2015), Bryssel (2016), Köpenhamn och Stockholm var mellan 20 och 52 år gamla. Hela 18 av dessa var 25 år eller äldre.

Då det ofta framhålls att den ideologiska radikaliseringen av individer i denna miljö kan gå väldigt snabbt, är det anmärkningsvärt att så lite fokus riktats mot vuxna när det är uppenbart att de flesta förövare sedan flera år lämnat både skolbänk och fritidsgården.

Sammantaget finns det goda skäl att starkt ifrågasätta uppfattningen om extremism som ett ungdomsfenomen och detta bör tas i beaktning när man skriver fram handlingsplaner och policys på olika nivåer. Detta innebär inte att ungdomar inte är en angelägen målgrupp då många attraheras av extremistiska ideologier under ungdomstiden, utan snarare att insatsernas syfte och balans i förhållande till ansträngningar gentemot unga vuxna och vuxna behöver förändras.

Främjande- och förebyggande arbete gentemot ungdomar bör koncentreras mot de bostadsområden och orter med störst behov och vara av generell karaktär, inte riktade mot att specifikt förebygga radikalisering. Ett övervakande och kontrollerande fokus på att upptäcka diverse risksignaler, tecken och beteenden bland ungdomar saknar grundläggande stöd i forskning. Att ge exempelvis lärare, socialarbetare och fritidsledare i uppdrag att med hjälp av trubbiga och rättsosäkra instrument försöka profilera presumtiva terrorister i ungdomsåren, ett decennium innan de begår brottsliga handlingar, och rapportera dem till lokala samordnare, polis eller säkerhetspolis, kommer föra det förebyggande arbetet i en riktning där unga människors grundläggande mänskliga rättigheter riskerar att kränkas och grundprinciperna för traditionellt socialt- och pedagogiskt arbete att raseras.

Det som kan framstå som handlingskraftigt, att tidigt försöka upptäcka varningstecken bland tonåringar och därefter försöka avradikalisera dem, riskerar i stället att bidra till de problem som de säger sig vilja lösa.

Men framförallt är vårt huvudargument att det entydiga ungdomsfokus som i dag råder behöver balanseras med mer uppmärksamhet gentemot vuxna, vilket kräver andra typer av resurser och insatser än de som idag främst fokuseras. Detta bör också medföra en mer nyanserad diskussion om vad skolans- och socialtjänstens roll i arbetet mot våldsbejakande extremism ska vara.

Robin Andersson, Segerstedtinstitutet, doktorand i offentlig förvaltning vid Göteborgs universitet

Christer Mattsson, Segerstedtinstitutet, doktorand i pedagogiskt arbete vid Göteborgs universitet "

" Segerstedtinstitutet inrättades vid Göteborgs universitet 2015. Uppdraget är att bidra till kunskapsutveckling kring preventivt arbete mot våldsutövande ideologier och rörelser. "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Polisens områdeslista ger hopp om ökade insatser

Göteborg. Göteborg har flest särskilt utsatta områden i landet. Henrik Munck, ordförande i Västra Göteborgs stadsdelsnämnd, säger att närvaro på polisens lista ger en kluven känsla. – Helst hade vi förstås sluppit vara med, men nu hoppas vi att det ska ge ökade resurser.

Sedan i september har det inträffat fem dödsskjutningar i västra Göteborg med kort avstånd till varandra. Så sent som natten till i fredags mördades en 27-årig man i det som polisen beskriver som ett gängkrig. Tynnered/Grevegården/Opaltorget är ett av de nya områdena på polisens lista över ”särskilt utsatta” i landet.

Det innebär att Göteborg har flest utsatta områden i landet, sju stycken. Stockholm har fem och Malmö tre. Bland de områden som polisen rubricerar som ”utsatta” dominerar Stockholm med 18 av totalt 32 i landet.

Henrik Munck (MP), ansvarig lokalpolitiker i västra Göteborg, välkomnar rikspolischefen Dan Eliassons löfte om resursförstärkning i alla utsatta områden.

– Vi har gjort en övergripande analys för vad vi behöver göra i stadsdelen. Vi hoppas att polisen kan tillsätta ytterligare resurser. Ser man till det som hänt den senaste tiden är det tydligt att det behövs mer insatser från polisen, säger Munck.

Han håller med om att enbart polisiära insatser är inte den långsiktiga lösningen på problem.

– Det behöver bli mer lockande för unga att satsa på utbildning och jobb, på idrott och kultur eller vad man nu lockas av, än av att vara i ett kriminellt gäng, säger Munck och berättar att man just färdigställt en ny skola i området samt en träffpunkt där boende ska kunna mötas.

Jens Littorin

jens.littorin@dn.se "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Sverige protesterar mot närgånget ryskt stridsflyg

Ryskt stridsflyg flög på måndagen farligt nära svenska och amerikanska spaningsplan över Östersjön. Sverige och USA fördömer agerandet medan experter varnar för att säkerhetsläget runt Sverige snabbt har försämrats med risk för allvarliga kriser.

Svenska försvarsmakten har två signalspaningsplan av typen S 102B, Gulfstream. Planen har två till sex personer ombord, bland annat från Försvarets radioanstalt (FRA) och kallas ibland FRA-plan eller spionplan.

Ett av signalspaningsplanen flög i internationellt luftrum på måndagen då ett ryskt jaktplan av typen Su-27 kom mycket nära.

– Det var frågan om korta och riskfyllda avstånd mellan planen. Det ryska agerandet är oacceptabelt ur säkerhetssynpunkt och oprofessionellt. Det ökar risken för allvarliga incidenter. En kollision i luften skulle självfallet vara förödande för alla parter, säger försvarsminister Peter Hultqvist (S) till DN och kritiserar Ryssland:

– Detta blir också provokativt. Det är ingen handling som är bra för någon. Vårt flygplan har full rätt att flyga i internationellt luftrum utan att bli utsatt för det här riskfyllda agerandet.

Sverige reagerar även diplomatiskt och har bett Rysslands ambassadör att komma till UD för samtal med kabinettssekreterare Annika Söder.

En liknande händelse inträffade 16 juli 2014 när ett ryskt Su-27 plan flög 10–15 meter från FRA-planet. Enligt vad DN erfar har Ryssland flera gånger under 2017 sänt upp stridsflyg mot de svenska signalspaningsplanen som flyger i 1 000 km/h. Men ryssarna har inte kommit så nära som nu, ”onödigt nära” enligt DN:s källor.

När svenska Gripenpiloter identifierar främmande flygplan sker det enligt internationella regler och på 50 meters avstånd.

– För att identifiera ett plan finns det ingen anledning att flyga närmare. Dessutom blir sikten för jaktpiloten i vissa vinklar begränsad. Dess pilot vet ju heller inte om signalspaningsplanet svänger och eftersom reaktionstiden så nära blir minimal, så kan det snabbt bli en kollision, förklarar en flygvapenpilot för DN.

På måndagen flög ett ryskt Su-27 plan också extremt nära ett amerikanskt signalspaningsplan av typen RC-135 i internationellt luftrum 40 kilometer nordväst om den ryska enklaven Kaliningrad. Su-27-planet flög bakifrån upp mot signalspaningsplanet och hamnade 1,5 meter ifrån dess ena vingspets.

Därefter flög den ryske piloten under det amerikanska planet och upp på dess andra sida. USA-företrädare kallar den ryska flygningen för felaktig och provokativ.

USA har sedan den 2 juni haft 35 möten mellan amerikanska och ryska flyg- och sjöstridskrafter i Östersjöområdet.

En orsak till det är att Ryssland förstärker sitt försvar och enbart i år har genomfört över 100 överraskande övningar i sitt västra militärdistrikt. Samtidigt har Nato svarat på Rysslands annektering av Krim och kriget i Ukraina genom att i år placera och de senaste veckorna öva förband i Baltikum.

– Ryssland övar för att bedriva operationer och krig i en skala som är mycket större än vad de flesta länder i Europa klarar av. De markerar

med sitt stridsflyg ”stick härifrån”, man gillar inte den västliga närvaron, säger försvarsanalytikern Johan Norberg vid Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI.

– Vi har hastigt fått en väldigt annorlunda militär situation i vårt närområde. Det är mer militära styrkor i ett begränsat område. Risken för att det blir incidenter, missförstånd och olyckor som leder till ökad spänning och kriser av olika slag ökar därmed, säger forskningsledare Niklas Granholm vid FOI.

Mikael Holmström

mikael.holmstrom@dn.se "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Här begravs många av Medelhavets offer

Hittills i år har närmare 1 900 människor mist livet på vägen från Libyen till Europa. De allra flesta försvinner i havets djup. De kroppar som flyter i land kan sällan identifieras. I den sicilianska hamnstaden Catania begraver imamen vKheit Abdelhafid de förolyckade tillsammans med en kristen präst.

Tistlar och ogräs har tagit över, bara de små svarta skyltarna avslöjar att ängen på Catanias kyrkogård är en begravningsplats. På gravarna står nummer, samt ortsnamnen där kropparna flutit i land. Palermo. Augusta. Pozzallo. Catania.

På en av dem – nummer 2 – finns ett litet fotografi i guldig oval ram. Pojken på bilden ser rakt in i kameran. Han har plutig mun och röd tröja. Kanske är han i treårsåldern.

Gravplatsen för de som mist sina liv på havet är ensligt belägen i utkanten av kyrkogården, som annars är överdådigt utsmyckad med blomsterprakt och mausoléer i täta rader med helgonfigurer och inristade kärleksbetygelser.

Kheit Abdelhafid ser ut över den torftiga ängen och ber en tyst bön. Det har han gjort många gånger. Som Catanias imam är han alltid med och jordfäster de som förolyckats. Havets oskyldiga offer, kallar han dem.

— Alla dessa förlorade själar. Det är lika smärtsamt varje gång, säger han.

Sjövägen från Libyen till Europa, kallad centrala Medelhavsrutten, är världens dödligaste hav. I fjol miste över 7 500 människor sina liv under flykt. Mer än 4 500 av dem dog på just den här rutten. Till och

med igår hade 1 889 människor registrerats som omkomna. Men ingen vet säkert hur många det är eftersom ingen vet hur många som sätter sig i båtarna. Vid ett tillfälle förra sommaren flöt närmare hundra döda människor iland i Libyen, utan att någon särskild båt rapporterats som förlist.

De allra flesta försvinner ner i havets djup. Några flyter iland på Sicilien. I hamnarna väntar de sicilianska myndigheterna med begravningsbilar och för de döda till rättsmedicinska avdelningen på sjukhusen där man tar DNA och fotograferar.

Bara i undantagsfall kan de döda identifieras eftersom kropparna är sargade av tiden i vattnet. Kheit Abdelhafid bävar varje gång han ska genomföra den muslimska ceremoniella tvättningen.

— Jag försöker, men oftast går det inte.

Längs med Via Acquicella och fram till entrén till kyrkogården i Catanias östra del står försäljningstält med praktfulla blomarrangemang. Några ödehus med gapande fönster och ett par slitna gula höghus vittnar om att det är fattiga kvarter.

Hundra meter ifrån den enkla ängen har ett monument rests för att hedra några av dem som omkom i de många båtkatastroferna 2015. De namnlösa gravstenarna är ristade med verser av den nigerianske nobelpristagaren Wole Soyinka: ”Kommer solen att vara där? Och regnet?”, står det på en.

Det var en vacker ceremoni, säger Kheit Adbelhafid. Catanias borgmästare höll ett tal. Efter det läste en präst böner för de döda. Sedan var det imamens tur.

— Vi gör det alltid tillsammans när vi inte vet om de avlidna är kristna eller muslimer.

Av samma skäl riktas alla gravar, både vid monumentet och på ängen, mot profeten Muhammeds födelsestad Mecka, så som muslimer ska begravas.

— För de kristna spelar det ingen roll. Därför har vi kommit överens om att lägga alla åt det hållet, förklarar Kheit Adbelhafid.

Han har förrättat begravningar på det här viset över hela ön. Palermo, Ragusa, Augusta, Pozzallo.

Egentligen skulle Kheit Adbelhafid åkt till Frankrike för att doktorera i ekonomi, när den politiska situationen i hemlandet Algeriet satte stopp för planerna.

— Frankrike slutade ge visum till algerier. Så jag fick visum till Italien i stället och då valde jag Sicilien.

Här studerade han till en början statsvetenskap, på grund av sitt passionerade intresse för politik, säger han. Sedan utbildade han sig till imam. Det är tjugotre år sedan. I dag är Kheit Abdelhafid ett bekant ansikte på Sicilien. Han är en av grundarna till imamernas riksorganisation, sitter med i Italiens muslimers riksförbund och är ledare för moskén i Catania som öppnade 2012. Det är till moskén människor söker sig, när de letar efter närstående som de förlorat kontakten med, som de misstänker är döda, eller som de med egna ögon sett försvinna i havet.

Varje möte är svårt, säger Kheit Abdelhafid. Han tänker mycket på de anhöriga, människor som fortsätter att ringa och fortsätter att söka efter sina förlorade familjemedlemmar. Svårast är kontakten med föräldrar som letar efter sina barn. Många av de som drunknar är tonåringar och strax över tjugo. Kheit Abdelhafid har själv tre barn; Två pojkar som är sjutton och tolv och en flicka på sju.

— Jag kan inte tänka mig något värre än att inte få veta, säger han.

Han frågar alltid de som hör av sig till honom: ’Sedan när letar ni?’ Fyra månader, säger någon. Mer än ett år säger en annan.

— De slutar aldrig hoppas, fast hoppet för länge sedan är ute.

Kheit Abdelhafid har vänt sig till de italienska myndigheterna och bett om att få skapa en särskild kyrkogård för de som förolyckas på havet. Helst vill han ha en för hela ön. Som det är nu begravs människor där det går att uppbåda en plätt. Det har hänt att kroppar fått ligga kvar på bårhuset i upp till tre månader, säger han, för att det är ont om plats på de vanliga kyrkogårdarna.

På Catanias kyrkogård vittnar skyltarna om att flera människor delar samma grav. Upp till sex personer i många av de sextioåtta gravarna. Några är omgärdade av ditlagda stenar. Bara en enda av de svarta gravkyltarna bär ett namn: Mustafa Jumaa, född fjärde april 1986, död 22 februari 2017.

En vissen nejlika ligger snett över den spruckna jordhögen som är den lille pojkens grav. Blomman hålls på plats av en sten.

Katia Wagner "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"EU vet inte hur båtarna ska stoppas

EU-ledarna vill hejda döden på Medelhavet och slå till mot flyktingsmugglarna, men det finns få nya EU-förslag om hur det ska gå till.

När EU:s stats- och regeringschefer träffas i Bryssel för två dagars toppmöte kommer diskussionerna på torsdagen i huvudsak att handla om försvar och säkerhet, och på fredagen om asyl- och migrationspolitik.

I ett utkast till slutsatser som DN har läst heter det att EU-ledarna oroas ”över förlusten av liv och den fortsatta migrationen” och att insatserna för att ”slå sönder flyktingsmugglarnas affärsmodell” därför måste fortsätta. Det är samtidigt uppenbart att EU-ledarna inte har några nya idéer om hur det ska gå till.

Hittills har EU försökt stoppa båtresorna och rädda människor som förolyckas på olika sätt, men drunkningsolyckorna fortsätter och det kommer ständigt nya flyktingbåtar till Italien över de centrala delarna av Medelhavet

En förstärkt övervaknings- och räddningsinsats, kallad operation Sophia, har pågått sedan sommaren 2015, men EU:s fartyg får inte gå in på libyskt vatten och effekten har därför varit begränsad.

Sedan ett år tillbaka försöker EU i stället verka i vattnen utanför Libyen genom att utbilda landets kustbevakning och på så sätt förmå Libyen att stoppa flyktingsmugglarna, men resultatet är oklart.

Dessutom har EU fått igång ett samarbete mellan underrättelsetjänsterna i länderna i norra Afrika och förhoppningen är att det ska hejda migrationen, men det har bara börjat.

EU har också ingått så kallade partnerskapsavtal med flera afrikanska länder – Niger, Nigeria, Senegal, Mali och Etiopien – som får EU-pengar om de hindrar migrationen och tar emot människor som skickas tillbaka.

Ändå fortsätter flyktingsmugglarnas verksamhet. De har dessutom visat sig vara mycket skickliga på att anpassa sig efter och på så sätt ta sig förbi EU:s insatser.

I en mycket kritisk rapport från det brittiska underhuset, som publicerades förra året, beskrivs vilka förödande följder EU:s beslut därför kan få för människor på flykt.

Ett exempel är de billiga och farliga gummibåtar som flyktingssmugglarna numera använder. Enligt de brittiska rapportförfattarna är det en direkt följd av att EU började beslagta och förstöra flyktingfarkoster, vilket ledde till stora ekonomiska förluster för smugglarna.

Därför används inte längre de dyrare – men säkrare – båtarna i trä eller plåt, utan billigare - och mer sjöosäkra - gummibåtar. Resorna över Medelhavet har alltså blivit ännu farligare, delvis som en följd av EU:s beslut.

Att komma åt flyktingsmugglarna utan att det drabbar människor på flykt har visat sig vara betydligt svårare än EU-ledarna trodde. Det är bland annat därför det inte finns några nya långtgående förslag på toppmötets bord den här gången, även om politikens inriktning ligger fast.

Diskussionen om Sveriges hjärtefråga – att alla EU-länder ska ta emot asylsökande – väntas bli kort. Förhandlingarna om den nya asyllagen är låsta och ska fortsätta i höst.

Annika Ström Melin

annika.strom-melin@dn.se "

"Försvar, säkerhet och terror. EU-länderna är redan överens om att ge ”kraft åt EU:s säkerhet och försvar” och det ska bland annat ske genom gemensam planering och ledning av EU:s insatser och en ny fond för forskning om försvarsmateriel. EU-ledarna vill också att internetoperatörer blir bättre på att stoppa terrorpropaganda.

Migration och asyl. EU-ledarna ska ta upp läget på Medelhavet och fler insatser som ska hindra det som kallas ”flyktingsmugglarnas affärsmodell”. Det blir antagligen bara en kort diskussion om solidaritet mellan medlemsländerna i EU:s asylpolitik, eftersom förhandlingar pågår men är helt låsta och ska fortsätta i höst.

Brexit. Vid kaffet efter torsdagens middag ska Storbritanniens premiärminister Theresa May berätta om den brittiska regeringens syn på Brexit, men det blir inga förhandlingar.

DN "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

”Alla måste ta emot migranter”

När statsminister Stefan Löfven var i Polen i veckan mötte han starkt motstånd mot idén att alla EU-länder ska dela på flyktingmottagandet. På det stundande EU-toppmötet vill han lyfta frågan om tvång och straff mot trilskande länder. – Vi kan inte utesluta någonting, säger statsministern.

Migration är ett centralt ämne när EU:s stats- och regeringschefer möts i Bryssel torsdag och fredag. Förhandlingarna om ett gemensamt asylsystem går mycket trögt, medgav Stefan Löfven (S) när han på onsdagen mötte pressen i riksdagen, i samband med EU-nämndens sammanträde. En lösning skulle ha varit klar nu i juni men diskussionen fortsätter på övertid.

Polen är en av bromsklossarna. Under sitt besök i Warzawa i början av veckan fick Stefan Löfven beskedet av den polska regeringschefen Beata Szydlo att landet inte är redo att ta emot några flyktingar inom ramen för ett EU-system.

Statsministern anser att länder som Sverige och Tyskland, som förespråkar en solidarisk fördelning av asylsökande, måste öka pressen på dem som trilskas. Stefan Löfven backar nu upp det besked som migrationsminister Morgan Johansson nyligen gav i en DN-intervju: Att det kan bli nödvändigt att köra över vissa länder med ett majoritetsbeslut.

– Det är inte en förstahandslösning men vi kan inte utesluta någonting i ett sådant här läge för behovet av att få ett gemensamt system är stort. När det kommer människor till vår kontinent så ska vi hjälpas åt att hantera asylprövningar och alla måste vara beredda att ta emot migranter, säger Stefan Löfven.

Han vill också lyfta frågan om ekonomiskt kännbara straff mot länder som säger nej till flyktingmottagande.

– Om man inte är med och tar det gemensamma ansvaret då ska det också märkas på bidragen från EU.

Enligt Stefan Löfven börjar tiden bli knapp. Den tillfälliga svenska lagen om stramare asylregler löper ut i juli 2019 och ett nytt EU-system måste vara på plats i god tid dessförinnan om Sverige ska hinna ta fram ny lagstiftning, menar statsministern.

– Därför måste vi börja smalna av den här diskussionen, säger Stefan Löfven och varnar samtidigt för att utan ett gemensamt EU-system för flytingmottagande så kommer de inre gränskontrollerna bli kvar.

– Det försvagar ju hela tanken med unionen.

Hans Rosén

hans.rosen@dn.se "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"USA vill ha Kinas hjälp att pressa Nordkorea

USA överväger sanktioner mot kinesiska företag som har samröre med Nordkorea. När representanter för Kina träffade USA:s utrikesminister i Washington stod Nordkorea högst på dagordningen. Men det är osäkert hur långt de når.

Nordkorea överskuggade de säkerhetspolitiska samtalen i Washington på onsdagen, när USA:s utrikesminister Rex Tillerson och försvarsminister Jim Mattis mötte representanter för Kina, den utrikespolitiskt ansvariga Yang Jiechi och generalen och arméchefen Fang Fenghui ingick. Hela onsdagen, inklusive en arbetsmiddag, var avsatt för mötet. Vid en presskonferens lyfte Tillerson fram möjligheterna till samarbete, men han sa också:

– Jag har varit mycket rak på de områden där våra intressen inte är de samma, så att vi kan försöka lösa de problemen. Kina vet att USA anser att Nordkorea är ett högprioriterat säkerhetshot.

Han uppmanade Kina att göra som andra länder och i linje med FN:s sanktioner bojkotta företag med verksamhet i Nordkorea.

I och med den amerikanska 22-åringen Otto Warmbiers död i måndags har pressen på president Donald Trump att visa handlingskraft ökat. Warmbier släpptes den 13 juni efter 15 månader i nordkoreansk fångenskap, men befann sig i koma. Ytterligare tre amerikaner är alltjämt fängslade i Nordkorea.

I ett tweet på tisdagskvällen erkände Trump möjligen att han inte lyckats få president Xi Jinping dit han ville. Trump skrev att Kinas ansträngningar misslyckats, men att han ” åtminstone vet att Kina försökte!” Han uttryckte sig också i starka ordalag om Nordkorea.

– Jag tror att presidenten väl representerar det amerikanska folket, och dess frustration. Hela syftet med dagens samtal är att se vad mer vi kan göra som är av gemensamt intresse. Och jag vill poängtera att Kina är lika oroliga som vi för vad som sker på Koreahalvön, sa Jim Mattis.

Efter att under sin presidentvalskampanj ha anklagat Kina bland annat för valutamanipulation har Trump tonat ned retoriken, och i stället uppmanat Kina att ”göra något åt” Nordkorea, för att få stopp på landets kärnvapenprogram. Ett statsbesök till Kina planeras till senare i år.

Trumps tidigare tal om att han eventuellt kunde tänka sig direkta samtal med Kim Jong Un, den nordkoreanska ledaren, tycks skrinlagda. Inte heller har ansträngningarna gentemot Kina än så länge lyckats särskilt väl: Tillerson kallade nyligen de kinesiska initiativen för att pressa Nordkorea för ”ojämna”, ett ord som möjligen antyder ”otillräckliga”. Kina har infört restriktioner på import av nordkoreanskt kol, men har sina skäl att vara återhållsamt – ett sammanbrott av regimen i Nordkorea skulle få stora konsekvenser för grannlandet.

USA har ingen handel med Nordkorea, men överväger ett reseförbud för amerikaner. Nu förbereds också sanktioner mot banker och andra företag i Kina som har samröre med Nordkorea. Det skulle drabba det lilla landets ekonomi – men också irritera Kina.

Nordkorea var inte den enda brännande säkerhetspolitiska frågan på onsdagens möte. Sydkinesiska sjön, där Kinas kontroversiella ö-konstruktioner har oroat både närliggande länder och Washington, var ett annat givet ämne, liksom samarbete i kampen mot terrorism.

I fråga om Sydkinesiska sjön sa Jim Mattis att ländernas syn på frågan är helt skild, men han uttryckte också viss förhoppning om att dialog ska få USA och Kina närmare en lösning.

Sanna Torén Björling

sanna.bjorling@dn.se "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Olydiga fotgängare hängs ut offentligt

Jorden runt. De invånare som går mot röd gubbe i städer i fyra kinesiska provinser fotograferas, filmas och identifieras sedan i maj med högteknologiska övervakningskameror. Bilderna på dem publiceras omedelbart på en allmän skärm. Kort senare visas även personliga uppgifter – för att syndarna ska skämmas över sitt brott.

Den nya utrustningen har registrerat över 6 000 fall av folk som går eller cyklar mot rött bara i provinshuvudstaden Jinan i Shandong i östra Kina sedan kamerorna installerades i början av maj, rapporterar landets statliga nyhetsbyrå.

Kamerorna tar flera bilder och en filmsnutt på 15 sekunder när de upptäcker lagbrytarna.

Bilderna dyker genast upp på en skärm vid övergångsstället för att de skyldiga ska kunna se att de avslöjats.

Kamerabilderna skickas sedan till lokala poliskontor där de jämförs med de fotografier som finns på invånarna i databaser. Att matchningen är riktig kontrolleras av en anställd.

Tjugo minuter senare visas syndarens bild och personliga uppgifter på skärmen vid övergångsstället. Det kan handla om id-nummer och hemadress.

Därefter kommer en påringning från trafikpolisen som ställer rödgubbegångaren inför ett val. Straffet kan bestå antingen av böter på motsvarande cirka 25 kronor, en kurs i trafiksäkerhet på en halvtimma eller ett 20 minuter långt inhopp som hjälpreda åt en trafikpolis.

Sedan de högteknologiska kamerorna installerades har antalet överträdelser minskat från 200 till 20 per dag vid den stora korsningen i Jinan. Liknande system har satts upp i städer i sammanlagt fyra provinsen längs landets östkust.

I framtiden kan informationen om syndaren även komma att publiceras på sociala medier, till exempel på mikrobloggen som tillhör trafikpolisen i Jinan, skriver Kinas statliga nyhetsbyrå.

Invånare i Kina är, jämfört med svenskar, vana vid att övervakas av kameror på många ställen i det offentliga rummet. De är också vana vid att trafikljusen är inställda för att gynna framkomligheten för motorfordon.

”Ibland måste jag vänta på grönt ljus minst tre gånger innan jag kan gå över vägen. Det är bilförarna som borde skämmas på skärmen”, skriver ”A ZX”, en mikrobloggare på sitt konto.

Den senaste snabba utbyggnaden av högteknologiska kameror vid övergångsställen har ökat allmänhetens olust.

Som svar på oron pekar en trafikpolis i Jinan på det faktum att bilder endast visas av vuxna som går mot rött, inte barn. Och att flera siffror och tecken utelämnas i deras id-nummer och adress.

Liknande kameror har i Kina tidigare installerats bland annat på vissa offentliga toaletter för att avslöja stölder av toalettpapper.

Torbjörn Petersson

torbjorn.petersson@dn.se "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Misstänkt fiffel svärtar ned Macron

Tre ministrar har på kort tid lämnat den nyvalde franske presidenten Emmanuel Macrons regering misstänkta för fiffel med EU-medel. Det är pinsamt för Macron som gått ut hårt med att hans ministrar ska vara ”moraliskt oantastliga”.

På onsdagen meddelade François Bayrou att han lämnar posten som justitieminister i Emmanuel Macrons regering. Kort därefter kom beskedet att även EU-ministern Marielle de Sarnez lämnar och dagen innan hade försvarsministern Sylvie Gouland kastat in handduken.

Samtliga av de avgående ministrarna tillhör Modem, samarbetsparti till Macrons La République en Marche (LREM). Avgångarna kommer efter anklagelser om att partiet ska ha använt EU-medel för att betala lön till medarbetare i partiet.

Att det just handlar om misstankar om pengafiffel är pinsamt för Emmanuel Macron som gick till val på att städa upp i fransk politik och sätta ett streck för korruptionsskandaler. I hans regering ska ministrarna vara ”moraliskt oantastliga”.

Macron ville i valet framstå som något nytt, fritt från politiska skandaler. Och efter parlamentsvalet i helgen är 75 procent av de valda ledamöterna nya kort. Men att tre ministrar avgår på så kort tid visar att det är lättare sagt än gjort att städa upp i politiken.

Det som hänt hindrar dock inte Macron från att föra sin politik. Hans parti klarar att regera utan Modem. Med sina 308 ledamöter i parlamentet har partiet egen majoritet. Samtidigt har Macron lovat att

han ska bygga en bro mellan höger och vänster i fransk politik. Det löftet kan få sig en törn om samarbetet med Modem bryts.

Att Bayrou är en av dem som avgår är extra pinsamt. Det var han som lade fram detaljerna i ett lagförslag som ska rensa upp i politiken. Här ingår bland annat att franska politiker inte längre ska tillåtas anställa familjemedlemmar och att de parlamentariker som har dömts för korruption portas i tio år.

Senare under gårdagen presenterade den franske premiärministern Edouard Philippe en mindre regeringsombildning.

Marianne Björklund

marianne.bjorklund@dn.se "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Nye kronprinsen lika beslutsför som oförutsägbar och impulsiv

Saudiarabiens sjuklige och åldrande kung Salman har oväntat utsett sin 31-årige son Muhammad bin Salman till kronprins. Unge bin Salman vill föra sitt land bort från det totala oljeberoendet och drar sig inte för att skicka ut saudiska soldater i krig.

Länge har omvärlden vant sig vid att betrakta Saudiarabien som ett kuriosum – stolliga shejker badande i oljepengar som de omsätter i vettlös konsumtion eller storhetsvansinniga projekt.

Muhammad bin Salman, 31-åringen som i går utnämndes till kronprins, kvalificerar sig väl in i denna skara. För ett par år sedan köpte han två lyxyachter av den ryske vodkamiljärdaren Yuri Shelfer. Prislappen för de två flytetygen ligger någonstans mellan fem och tio miljarder kronor.

Men Muhammad bin Salman representerar också en annan sida av Saudiarabien: Mellanösterns nya maktspelare, ett land som inte drar sig för att gå i krig för att bevaka sina intressen.

För Saudiarabien handlar det i första hand om att hålla ärkerivalen Iran stången.

De bägge länderna är inte bara banerförare för var sin trosriktning inom islam: sunni (Saudiarabien) och shia (Iran), utan också antagonister i kampen om ledarrollen i regionen. Att Saudiarabien

nyligen fick USA-presidenten Donald Trumps eftertryckliga stöd har ökat den saudiska självsäkerheten.

Saudiarabien är sedan två år tillbaka indraget i en blodig konflikt i grannlandet Jemen, där Iran stöder huthirörelsen som revolterat mot den sittande Saudistödda regimen.

Saudiarabien backar också upp diverse väpnade rörelser i Syrien som strider mot den shiavänliga regimen under Bashar al-Assad.

Och för bara ett par veckor sedan iscensatte Saudiarabien en massiv bojkott mot sin dimunitive granne Qatar, som visat tecken på att närma sig Iran.

Alla dessa åtgärder har Muhammad bin Salmans välsignelse. När hans far, Salman bin Abdel Aziz, i januari 2015 efterträdde sin halvbror kung Abdullah på tronen, utsåg han omgående sin unge favoritson till försvarsminister och vice kronprins.

Och Muhammad bin Salman har målmedvetet strävat efter att utöka sin makt. Det har inte varit någon hemlighet att han legat i fejd med den hittillsvarande kronprinsen och tillika kusinen, den nu 57-årige Muhammad bin Najef.

Att den 81-årige kung Salman bin Abdel Aziz knuffar bort Muhammad bin Najef från sin sida till förmån för sonen betraktas med oro i grannländerna och med spänt intresse i världens börshus. Unge bin Salman anses vara beslutsför och aktiv, men också oförutsägbar och impulsiv.

Förutom att ansvara för försvarsportföljen är han också drivande i arbetet att styra Saudiarabien bort från landets nästan totala oljeberoende. Över 90 procent av statsinkomsterna kommer från oljeexporten.

Låsningen till oljan har skapat bekymmer för Saudiarabien nu när världsmarknadspriset är så pass lågt – 43 dollar per fat jämfört med 100 dollar år 2008. De generösa subventionerna på energi och vatten måste minskas och fler saudier behöver komma ut på arbetsmarknaden, inte minst kvinnorna.

Som kronprins kommer Muhammad bin Salman också att ansvara för Saudiarabiens underrättelsetjänst och inre säkerhet.

Ansvaret blir inte mindre av kung Salmans sjuklighet – han sägs lida av demens alternativt alzheimers och håller en mycket låg profil utåt. Kungen är formellt regeringschef, militär överbefälhavare, högste domare och överhuvud för huset Saud.

Erik Ohlsson

erik.ohlsson@dn.se DN s korrespondent !

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Brexit stod i fokus vid årets drottningtal

Storbritannien. EU-utträdet stod högt upp på agendan när brittiska monarken Elizabeth höll årets drottningtal i parlamentet. Via drottningen presenterade premiärminister Theresa May åtta lagförslag som ska förbereda Storbritannien för en ”smidig och ordnad” skilsmässa.

Ett av förslagen handlar om att omvandla EU-regler till brittisk lagstiftning, och de andra berörde bland annat områden som handel, tull, invandring, fiske och jordbruk.

Mays regeringsförklaring var däremot mindre omfattande rörande andra viktiga områden som inte berör Brexit.

Det nämndes heller inte något om det statsbesök som USA:s president Donald Trump har planerat, vilket har lett till spekulationer om att det kanske inte blir av.

TT "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Brittiska regeringen köper lyxlägenheter åt brandoffer

Storbritannien. Den brittiska regeringen har köpt 68 luxuösa lägenheter som ska bli permanent boende för några av de drabbade av branden i Grenfell Tower i London. Lägenheterna ligger i det exklusiva området Kensington.

Över 250 personer blev hemlösa efter den svåra branden och bor just nu på hotell i väntan på en mer permanent lösning.

Regeringen köper huset för att det ska användas som ”social housing”, det vill säga särskilda subventionerade bostäder för lågavlönade. Men byggnaden har likväl samma standard som de omkringliggande, med pool, bastu, spa och privat bio. Det är dock oklart om de som får bo i lägenheterna kommer att få tillgång till dessa faciliteter.

Enligt uppgifter i brittiska medier fick myndigheterna betala ungefär tio miljoner pund, motsvarande cirka 110 miljoner svenska kronor, för de 68 lägenheterna.

Inflyttning väntas kunna ske i slutet av juli.

Anton Kasurinen "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Dödssiffran stiger efter blodiga strider

Centralafrikanska republiken. Antalet dödade i Bria är nu uppe i minst 100 efter sammandrabbningar i Centralafrikanska republiken. Det säger borgmästare Maurice Balekouzou enligt AP. Strider bröt ut i gryningen i tisdags mellan två rivaliserande grupper, mindre än ett dygn efter det att fredsavtalet skrivits på.

DN

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Rumäniens regering blev bortröstad

Rumänien. Rumäniens regering faller efter bara ett halvår vid makten. En misstroendeförklaring från de styrande Socialdemokraternas parlamentsledamöter fick 241 röster. För majoritet hade det räckt med 233 röster. Enligt nyhetsbyrån AP menar kritikerna att regeringen misslyckats med att tillämpa partiets politiska agenda.

TT-AP "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Terrorrörelsen IS sprängde al-Nurimoskén i Mosul

Irak. Terrorrörelsen IS har sprängt den starkt symboliskt laddade medeltida al-Nurimoskén, där IS-flaggan varit hissad sedan rörelsen intog staden sommaren 2014, uppger den irakiska militären. Det var i al-Nurimoskén IS-ledaren Abu Bakr al-Baghdadi utropade terrorrörelsens så kallade kalifat sedan jihadisterna i en blixtoffensiv intagit Iraks näst största stad, och lyckats ta kontroll över stora landmassor i Irak och Syrien.

Tidigare under onsdagen sade sig den irakiska koalitionen ha slagit sig fram till 200–300 meter från moskén. Blodiga strider har utspelats i de trånga gatorna och gränderna i Mosuls gamla stad.

Lidandet för invånarna i staden är svårt, enligt den Internationella Röda Kors-kommittén.

– Vi försöker hålla familjerna inomhus, efter att vi säkrat deras kvarter, kommer vi att evakuera dem på säkra vägar, sade generallöjtnant Abdul Ghani al-Assadi till irakiska statstelevisionen.

TT "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Pressande värmeböljor oroar meteorologer

Världen. På brittiska vägar smälter asfalten, Portugals och Rysslands skogar brinner, och i USA får hundarna skyddstofflor. Meteorologer oroas av att årets pressande värmeböljor kommit redan till midsommar. — Perioden januari till och med maj var globalt sett den näst varmaste de senaste 139 åren, säger Weine Josefsson på SMHI med hänvisning till amerikanska klimatrapporter.

I huvudstäder som London, Madrid och Paris rapporteras temperaturer på över 30, ibland närmare 40, grader. Och hettan beskrivs som en avgörande faktor bakom skogsbränderna i Portugal – där över 60 personer omkommit.

Allra varmast just nu är det kanske i sydvästra USA, i Death Valley var det 52 plusgrader i tisdags.

TT "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Frankfurt hoppas bli EU:s stora finansmecka

Frankfurt. Tomma kontorslokaler, närheten till Europeiska centralbanken och förbundskansler Angela Merkel är tre trumfkort när Frankfurt hoppas ta över som EU:s främsta finanscentrum i samband med Brexit. DN har besökt staden som förbereder sig för att ta emot den internationella finansvärlden – och tiotusentals nya invånare.

Skyskraporna i Frankfurts finansdistrikt skänker välbehövlig skugga i värmeböljan som lagt sig som en filt över staden vid Main, denna historiska junidag när parterna just satt sig vid förhandlingsbordet i Bryssel för att inleda samtalen om Storbritanniens utträde ur EU. I parken intill det stora euro-monumentet pustar många ut i värmen, och de flesta kavajer har åkt av. På midsommarafton har det gått ett år sedan beskedet om att britterna röstat för att lämna unionen sände chockvågor genom den internationella finansvärlden – och reste frågetecken kring Londons framtid som Europas finanscentrum.

När Brexit blir verklighet om två år riskerar banker och finansinstitut med säte i London att förlora de så kallade EU-passen som ger dem rätt att fritt fortsätta handla och erbjuda andra EU-länder sina tjänster. Tillsammans med Paris och Dublin är Tysklands finanscentrum Frankfurt det hetaste kortet när företag i London förebereder en flytt från Storbritannien.

Den tyska finansinspektionen BaFin har det senaste året tagit emot ett stort antal förfrågningar från utländska banker och finansinstitut med funderingar på att flytta sina Europakontor från Themsen till Main.

– Det rör sig om ett tvåsiffrigt tal, som stiger närmast dagligen, säger BaFin-chefen Felix Hufeld till DN.

Exakt hur många aktörer som överväger att etablera sig i Frankfurt håller myndigheten hemligt tills att ett beslut finns. Men utgångspunkten är att det blir en hård Brexit som sätter i gång en snabb flyttkarusell.

– Vi räknar med att de flesta beslut kommer att fattas under 2017 och att det naturligtvis snabbt kommer att sätta sina spår i Frankfurt, säger Felix Hufeld.

– Stadens betydelse som finans- och näringslivscentrum kommer att öka ytterligare, med allt vad det innebär för arbetsmarknaden, skatteintäkter och hyresnivåer.

Till argumenten som talar för att det blir Frankfurt som tar över stafettpinnen från London hör närheten till Europeiska centralbanken ECB, närvaron av många internationella banker, tomma kontorslokaler – och den tyska förbundskanslern. När den amerikanska investmentbanken Goldman Sachs nyligen flaggade för att fördubbla sin närvaro i Frankfurt sade dess Europachef Richard Gnodde att "marknaden älskar Angela Merkel".

– Den tyska förbundskanslern har bevisat att hon är en mycket tillförlitlig, stabil och stark ledare – och har varit det under många års kriser. Det uppskattar marknaden, sade han i en intervju i Frankfurter Allgemeine Zeitung.

Hittills har den brittiska banken Standard Chartered meddelat att man flyttar sitt Europakontor till Frankfurt. Tyska Deutsche Bank har flaggat för att 4 000 medarbetare ska lämna London, och enligt uppgifter till tyska medier är staden vid Main det hetaste målet. På spel

står också EU:s bankmyndighet EBA och läkemedelsmyndigheten EMA som söker ny hemvist.

Från 13:e våningen i höghuset Nextower är utsikten över Frankfurts finansdistrikt storslagen. Ett trettiotal skyskrapor bildar stadens skyline med Taunus gröna kullar i bakgrunden.

Stephan Bräuning, ansvarig för kontorsuthyrning på mäklarfirman Colliers International, blickar ut över hustaken i hemstaden som står inför den kanske största förändringen sedan andra världskriget.

– Vi får mångdubbla förfrågningar. Frågorna handlar om vad för typ av byggnader som finns här och hur lång tid det tar att färdigställa kontoren. Det handlar också om säkerheten i staden, om skolorna, livskvaliteten och hur bra engelska Frankfurtborna pratar, säger han.

Frankfurt är Tysklands femte största stad och har med sina drygt 700 000 invånare en befolkning som är mindre än en tiondel av Londons omkring nio miljoner invånare. Frankfurts finanssektor sysselsätter knappt 70 000 personer, jämfört med omkring 360 000 i London, enligt Collier Internationals beräkningar. Hur många anställda inom finansvärlden som lämnar London är en öppen fråga, men det räcker med att några få procent flyttar till Frankfurt för att det ska få en stor betydelse för staden.

Mäklarfirman har skissat på tre olika scenarior kring vad som sker om 2, 5 respektive 10 procent av de anställda i Londons finanssektor flyttar till Frankfurt (se fakta). Om mittenscenariot med 5 procent inträffar skulle stadens finanssektor i ett slag växa med 27 procent.

Byggboomen i början av 2000-talet försåg Frankfurt med mer kontorsyta än vad det fanns efterfrågan för. I dag står omkring 10 procent av kontorsytorna tomma, redo att hyras ut till hyror som ofta är längre än i de konkurrerande städerna Paris och Dublin. Runt om i staden sitter skyltar med reklam för tomma kontorslokaler.

– I bankkvarteren finns 250 000 kvadratmeter tomma ytor som kan hyras ut med kort varsel, säger Stephan Bräuning.

På näringslivsministeriet i delstaten Hessen där Frankfurt ligger följs Brexitförhandlingarna noga och med en blandning av oro och förväntan. Näringslivsministern Tarek Al-Wazir understryker att han hoppats på att britterna skulle rösta för att stanna i EU, men att staden nu välkomnar de som vill lämna London ”med öppna armar”.

– Brexit är allt annat än goda nyheter för Europa och för den tyska exporten. Men nu måste vi göra det bästa av situationen, säger han.

I förhandlingarnas inledningsskede är det för tidigt att säga hur många nya invånare det kan bli.

– Till en början räknar vi med mindre etableringar med några hundra anställda per företag. Hur det senare utvecklar sig beror på vilket Brexitavtal vi får och hur övergångsreglerna ser ut.

Tillsammans med värmeböljan är frågan om hur Brexit påverkar Frankfurt det stora samtalsämnet bland de Frankfurtbor som DN talar med. 71-årige Femia Rahman oroar sig för stigande hyror.

– Det kommer att förändra Frankfurt på ett graverande sätt, och vara till nackdel för oss som bor här. Jag blir svimfärdig när jag hör vad hyrorna i de nybyggda skyskraporna kostar, säger hon.

Lina Lund

lina.lund@dn.se "

"Fakta. 3 scenarier

Mäklarfirman Collier International har räknat på tre olika flyttscenarier och hur de påverkar Frankfurt.

1 Om 2 procent av knappt 360 000 anställda inom Londons finanssektor flyttar till Frankfurt växer stadens finanssektor med 11 procent.

2 Om 5 procent flyttar till Frankfurt växer finansscenen cirka 27 procent.

3 Om 10 procent flyttar till Frankfurt växer finansscenen med 54 procent. "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"London kan tappa mest till Frankfurt

Analys. Brexit betyder att London tappar en del som globalt finanscentrum. Men någon given vinnare finns inte. Frankfurt kan vinna mest, men staden konkurrerar med flera andra.

Londons dominans är så gigantisk att den förr eller senare måste minska. I längden håller det knappast att cirka 90 procent av all handel mellan europeiska banker och andra finansaktörer görs på samma finansplats.

Men inget annat finanscentrum kan ta över Londons roll, även om det finns flera kandidater. London kommer med stor sannolikhet att förbli i särklass störst inom Europa, även sedan Storbritannien har lämnat EU.

Europeiska bankmyndigheten, EBA, kan då inte ligga kvar i London. Även vissa bankuppgifter kommer att flyttas, eftersom EU kräver det.

En nyckelfråga är om London ska få förbli dominerande inom transaktioner i euro, vilket hittills har gått bra – trots att Storbritannien står utanför euroområdet. Men för en kommande icke-medlem i EU kan det bli annorlunda.

Ett scenario från tankesmedjan Bruegel pekar mot att London tappar en del på den europeiska bankmarknaden, men ändå behåller det mestap. Frankfurt vinner mest, men får dela med sig till Paris, Dublin och Amsterdam.

Men hoten mot London kommer också från globala finanscentra som New York, Singapore, Hongkong och andra.

Den tekniska utvecklingen gör det mindre viktigt än tidigare var på jordklotet som transaktionerna utförs.

Behovet av mycket finansfolk på samma plats kan reduceras, när algoritmer och artificiell intelligens tar över. I längden innebär det ett hot mot alla finanscentra, oavsett var de finns på världskartan.

Som det största finanscentrat i världen drabbas London i längden sannolikt hårdast. Men innan dess kan uppstickare få svårt att slå igenom, vilket påverkar Frankfurts möjligheter.

Den kritiska kärnan är ändå störst i London, där alla specialiteter när det gäller finansiella transaktioner finns väl representerade. De inkörda kontaktvägarna för många storföretag, däribland de svenska, leder också dit.

Men London kan också tappa av annat skäl, nämligen att färre med finanskompetens kan eller vill bo där. En väntad restriktiv invandringspolitik och ett hårdnat klimat för utlänningar gör att tillflödet av kvalificerad arbetskraft stryps och att många vänder sig åt andra håll.

Största faran för London som globalt finanscentrum är nog inte främst konkurrensen utifrån, utan att många i Storbritannien är avogt inställda. Det hänger ihop med problem som kraftigt stigande bostadspriser och vidgade ekonomiska klyftor.

För britter i allmänhet utgör inte Londons väldiga finanssektor en odiskutabel välsignelse. Det finns redan krafter som anser att sektorn borde krympas. Brexit betyder att man kan gå från ord till handling.

Johan Schück

johan.schuck@dn.se "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Volvo tar upp kampen med Tesla

Volvo satsar på högprestandabilar som går på el och gör om motorsportdelen Polestar till ett renodlat bilmärke, meddelade Volvo Cars på onsdagen. Därmed tar man upp kampen med Tesla. VD för Polestar blir Volvo cars designchef Thomas Ingenlath, som designat Volvos bilar sedan 2010.

– Polestar kommer att bli en trovärdig konkurrent i den snabbt växande globala marknaden för elektrifierade högprestandabilar, kommenterar Volvos Cars vd Håkan Samuelsson.

Marianne Björklund "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Föräldrarna har ansvaret för att deras barn hamnar snett"

" Wahid Jabbour har ett långt liv som kriminell bakom sig. I dag arbetar han med att få ungdomar i utsatta områden att hamna på rätt sida. Nu är han inbjuden till Almedalen för att prata om hur förorterna kan bli tryggare.

Det tar sin tid att strosa med Wahid Jabbour från Malmvägen till Sollentuna centrum. De flesta han möter hejar. Ofta stannar han upp, skakar hand och kollar läget.

Alla känner honom som Walle. I nästan 30 år har han bott i ett av miljonprogramshusen här på Malmvägen. Under många år levde han som kriminell. I dag har han flyttat till en bostadsrätt ett stenkast bort, har flickvän, tre barn och arbetar som trygghetsvärd i området. Hans uppgift är att öka tryggheten för de boende och att försöka hindra unga att ge sig in i kriminaliteten

Walle smiter han in hos pizzabagaren och hejar. Pekar mot körskolan lite längre bort som han vill få med i ett eget projekt för att få fler unga att ta körkort. Stegar in hos frisören Bella Shohani – upptäcker sin gamla idrottslärare Marianne Melin under saxen. De har inte träffats på 25 år, och utbyter glatt några minnen. Båda beklagar att Turebergsskolan lades ned – för att bli ett häkte.

På Tusbystråket kommer några killar i yngre tonåren lufsande. De hejdar sig och går fram och tar Walle i hand. Sommarlovet har börjat. De pratar om sommarjobb och vad som är på gång.

Som elvaåring blev Walle barnsoldat i inbördeskrigets Libanon. Vid fjorton satt han en dag på en kyrkogård i Beirut med sin kalasjnikov i knät och väntade på ”fienden”.

Då fick en grupp medarbetare från Röda korset kontakt med honom. De tog med honom hem till föräldrarna. Några av Röda korset-medarbetarna var från Sverige och berättade något om ett land han aldrig hört talas om, som satte ett djupt avtryck.

Efter någon tid satt Walle på planet mot Stockholm med ett förfalskat pass i fickan.

– Jag rev sönder passet på planet och togs om hand av polis på Arlanda. De var väldigt vänliga och hjälpsamma, säger han.

I dag arbetar Walle som trygghetsvärd för fastighetsbolaget D. Carnegie i norra Stockholm, Sollentuna och Södertälje. Det innebär att han med sina fyra kollegor – samtliga med bakgrund i Fryshusets Lugna gatan – rör sig i bostadsområdena och pratar med de boende, främst ungdomarna.

– Många har ingenting att göra, inga förhoppningar om livet. Det måste vi ge dem, säger Walle.

Jonas Hagström är projektledare på D. Carnegie med ansvar för trygghetsvärdarna. Han säger att skadegörelsen minskat radikalt sedan trygghetsvärdarna inledde sitt arbete.

– Deras uppdrag är röra sig i området, trappuppgångar och källare för att öka tryggheten för hyresgästerna – förebygga att ungdomarna hamnar i kriminaliteten, säger Jonas Hagström.

Walle fick stanna kvar i Sverige när han kom hit som barn utan pass, fick bostad och sattes i skola i Sollentuna. Men skolgången blev det inte så mycket med, även om han uppskattade den tiden.

Varje kväll åkte han ut till Arlanda för att samla ihop bagagevagnar för två kronor styck Pengarna skulle Walle använda till att få hit sina föräldrar, som var kvar i krigets Libanon.

Så småningom kunde hans föräldrar komma hit med hjälp av den svenska staten. Familjen hamnade på Malmvägen som då var ett värstingområde. Walle drogs in i kriminella kretsar. Han är inte så pigg på att prata i detalj om vad han sysslade med under dessa år:

– Jag höll i alla fall aldrig på med personrån eller narkotika, säger han.

När Walle var 28 år dog hans pappa. Det blev en vändpunkt. Walle bestämde sig för att lämna det kriminella livet bakom sig. Svårast var att tvingas bryta med stora delar av sitt dåvarande umgänge.

– Jag fick hjälp av en barndomskamrat på Fryshuset att börja arbeta med deras stödverksamhet Lugna gatan. Det blev min räddning, säger han

Tidigare anlitade D. Carnegie uniformerade väktare, men det var ingen långsiktigt lösning, menar Jonas Hagström. Att trygghetsvärdarna själva är uppvuxna i samma områden som ungdomarna är en stor fördel, säger han:

– De här grabbarna har själva en liknande historia bakom sig. De har hängt på parkbänkar och suttit på kaféer och känt sig utanför. Ungdomarna känner till dem, respekterar dem och lyssnar på vad de har att säga.

Jonas Hagström är dock fullt medveten om att det också finns risker med att anlita personer med kriminell bakgrund. Flera personer som arbetat för Lugna gatan har bland annat avslöjats med att samtidigt ha begått grova brott.

– Jag känner mig trygg med de fem som arbetar hos oss. De har arbetat långt med det här och vi träffar dem regelbundet varje vecka, säger Jonas Hagström

Walle kan dra nytta både av sin bakgrund som kriminell och av sitt arbete med Lugna gatan. Han ses med respekt för sina båda roller, beroende på vem man frågar. Alla vet vem han är och vad han står för i dag.

– De kriminella som rör sig här har respekt för oss men vill inte att vi trampar in på deras mark. Vi hälsar på dem, och slår larm om vi ser något öppet, till exempel narkotikahandel. Men det är polisens sak att ta hand om.

Walle tycker att det ofta ligger väl mycket fokus i debatten på att det är ”samhället” som ska lösa allting.

– För mig är det stora problemet föräldrarna. De skyller gärna på kommunen och andra, men det är de själva som är ansvariga för att deras barn hamnar snett. De ska inte låta sina elvaåringar vara ute till tolv på kvällarna. De släpper dem och har ingen koll på vad de gör.

Han menar att vissa föräldrar arbetar för mycket. Andra har hamnat utanför samhället och arbetar inte alls. Men båda grupperna har svårt att ge sina barn det de behöver, anser han och tycker att det egentligen är ganska enkelt.

– Man behöver inte lägga en guldsked i munnen på sina barn. Det viktiga är att ge dem närhet och värme. Föräldrarna här hänger alldeles för lite med sina barn, de ger dem inte den tiden. Får man den rätta kärleken hemifrån så är risken mycket mindre att man hamnar snett, säger han.

Tycker du att föräldrar tar mindre hand om sina barn i de här områdena än på andra håll?

– Ja det tycker jag. Visst finns det sådana föräldrar även på Östermalm, men det är mycket ovanligare.

När barnen lämnas mer eller mindre vind för våg på kvällarna dras de lätt in i kriminella kretsar där de utnyttjas av äldre killar, säger Walle.

– Ofta är det knarket som förstör. I den åldern tycker man 500 spänn är jättemycket pengar för att sälja lite knark. Snart dras de in i en mörk tunnel som är mycket svår att ta sig ur.

Och har det gått så långt är det redan för sent för Walle och hans kolleger, menar han.

– Några har vi fått att backa, men har de hunnit bli 18-19 år är det oftast för sent. Då blir det en fråga för polisen.

För Walles egen del handlar det om att bygga upp en långvarig relation med ungdomarna. Han närmar sig dem stegvis. I början kan de vara ganska misstänksamma och avvaktande.

– Det börjar alltid med att man säger hej. Efter en vecka skakar man hand och efter ett par veckor kan de bli en kram. Det är viktigt att se dem för vilka de är. Ingen är född kriminell.

När fasaden är borta kan de sitta på en bänk i flera timmar och prata.

Han är övertygad om att fler poliser inte är det bästa sättet att lösa otryggheten i dessa områden. Det är mer en fråga om vilka poliser som arbetar där.

– Om man sätter in poliser som kommer på tillfälliga besök med en kaxig attityd och hårdare tag så provocerar de fram en liknande attityd bland ungdomarna. Då blir det en kollision.

– Polisen ska gå in med kraft när det behövs. Men de ska inte bara komma hit för att gripa folk. Vi har haft riktigt bra poliser som funnits här och byggt upp en relation med de boende. Men då flyttas de någon annanstans.

I skolan tycker Walle däremot att det ska vara betydligt hårdare tag – till exempel nolltolerans mot skolk.

– Många skolkar alldeles för mycket. Kommunen, skolan och föräldrarna måste arbeta tillsammans med det här.

När Walle själv skulle gå i skolan och lära sig läsa och skriva var han barnsoldat i Libanon. Han kallar sig själv analfabet, och är därför särskilt mån om att hans egna barn ska få en god utbildning.

Själv är han i år inbjuden till fastighetsbolagets seminarium i Almedalen för att berätta om hur man kan öka tryggheten i utsatta områden.

- Det viktigaste vapnet mot att hamna snett är att plugga, skriv det. "

"Fakta. Wahid ”Walle” Jabbour

Bor: Sollentuna

Familj: fru och tre barn, 11, 3 och 2 år

Gör: Trygghetsvärd för fastighetsbolaget D. Carnegie i Husby, Rinkeby, Sollentuna och Södertälje.

Bakgrund: Barnsoldat i inbördeskrigets Libanon från 11 till 14 år. Kom som ensamkommande flyktingbarn till Sverige 1988. Levde ett kriminellt liv här under 20 år. Därefter har han bland annat arbetat med Fryshusets stödverksamhet Lugna gatan.

Fakta. Trygghetsarbetet

Fastighetsbolaget D. Carnegie har fem trygghetsvärdar med en bakgrund inom Lugna gatan anställda i sina bostadsområden i Stockholm.

En viktig del i trygghetsarbetet är att varje år ge ett par hundra lokala ungdomar sommarjobb. De får utföra ”riktiga” arbetsuppgifter som att måla staket, rensa rabatter, klippa gräsmattor och plocka skräp i området.

Just nu bygger man upp en ungdomsgård i ett område i Södertälje, där det varit lite stökigt. Ett 30-tal ungdomar är själva med och rustar upp och inreder lokalerna. Där ska finas ett litet gym, möjligheter till läxläsning och till att umgås. "

DN TORSDAG 22 JUNI 2017

"Linus Larsson: Oljeekonomin är lika lövtunn som guldfärgen på Donald Trumps hotell

Donald Trumps vurm för kol passar hans image perfekt. Fossilfascinationen är en hyllning till det tillfälliga och fejkade, till illusionen av rikedom.

Drygt tio år har gått nu sedan teknik blev mitt specialområde som journalist. Sedan dess har jag utvecklat en djup beundran för delar av den värld jag bevakar. Bieffekten är att jag kan babbla på om artificiell intelligens, undervattenskablarna som bygger upp internet och om hur blixtsnabbt robottekniken rör sig tills folk runt mig börjar ursäkta sig och hitta andra att umgås med.

Men det har också varit tio rätt otroliga år. När jag började fanns inte Iphone. Facebook var inte i närheten av vad det är i dag och andelen av jordens befolkning som var uppkopplad var långt, långt lägre än nu.

Så egentligen hör jag till de fanatiska teknikoptimisterna. Jag tror att det är bra när robotar tar våra jobb, eftersom jag inte heller sörjer att färre behöver bryta ryggen på en åker sedan skördetröskan kom.

Jag ser begreppet skärmtid som skrämselpropaganda och tror att vi kommer att skratta åt det i framtiden. (Hur kan någon rimlig ställa alla former av kultur, kommunikation, skapande i samma kategori – bara det sker via en skärm?) Jag tror att självkörande bilar kan rädda liv. (Hur sjukt är det inte att människor kör tunga metallschabrak svinsnabbt på vägarna? Några av mina bästa vänner är människor, men ärligt talat: Litar du på dem så?)

Teknikutveckling, va. Vilken grej. Särskilt när man ser digitaliseringen som det senaste språnget i en utveckling som har pågått från mekaniska vävstolar och ångmaskiner, via tvättmaskiner till mikroprocessorer och smarta mobiler. Med lite perspektiv ser man hur människors liv blir rikare, friskare, roligare för varje uppfinning.

Så. Tron på att teknik kan lösa allt borde ligga nära till hands. Om det inte vore för den här förbannade stanken av bedrägeri och bränt kol.

För när man ser en graf över historisk ekonomisk tillväxt och ökande medellivslängd finns det ett samband man inte kan ignorera: Grejer började hända när vi upptäckte fossila bränslen. Det var på 1800-talet det small till. Sedan har det fortsatt att smälla till. Ja, vaccin och potatis och vårdpersonal som börjar tvätta händerna. Men i grunden har vi byggt moderna samhällen på uråldrig energi som vi inte har förtjänat.

Tänk att någon började spara åt dig för 1 000 år sedan. Varje dag har en krona satts in på ett konto. Mycket små summor alltså. Men tiden går. När du plötsligt år 2017 hittar kontot så ligger där mer än 360 000 kronor.

Räkna också med att du har en 10-årings självbehärskning, vilket ungefär verkar stämma på mänskligheten. Summan är plötsligt svindlande! Du är rik! Du har mer pengar än du kan göra av med, åtminstone om framförhållningen sträcker sig till den kommande helgen. Fredag: Tung shopping, årgångsvin. Lördag: Vakna bakfull i en limousin och trösta sig med tryffelfrukost. Stunden då kontot kommer att vara tömt närmar sig. Men vem bryr sig när livet leker.

Olja och kol är ett sådant sparkonto, energi som makligt har pressats samman i årtusenden till en hyperkoncentrerad shot. Tro fan att allt tog fart när vi hittade den. För första gången fick man energi från annat än trä och muskler. Och än värre: Vi kan inte ens tömma kontot utan att koka vår planet.

När Donald Trump drar USA ut ur Parisavtalet och vurmar för kolbrytning måste man se det som en hyllning till det fejkade, till illusionen av rikedom. Kanske är det passande. Fossildopad ekonomi är en lika tunn fernissa som guldfärgen på hans Las Vegas-hotell.

Man vill ju tro att det helt enkelt är skarpsinta innovatörer som har byggt en värld våra förfäder inte hade kunnat drömma om, från Nikola Tesla till Steve Wozniak och Margaret Hamilton. Men så länge ekonomin vilar på fossil grund så länsar vi bara sparkontot.

Linus Larsson

linus.larsson@dn.se "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"Än är det för tidigt att korka upp champagnen

Varför väljer en människa att begå massmord i Guds namn? Många är de som försökt förklara detta oförklarliga. Senast nu Aftonbladet Kultur, som häromdagen sammanfattade den franske sociologen Olivier Roys populära teori: ”Terroristerna söker döden – inte Gud” (19/6). Utifrån terroristernas handlingar är detta den enda möjliga tolkningen, i all sin orimlighet. Men det egentliga svaret hittar man givetvis snarare i den propaganda som IS självt använder i sin rekrytering.

Målgruppen är de vilsna barnen till invandrare i Europa. De som varken känner sig hemma i föräldrarnas gamla religion eller i det sekulära samhället. Till dem talar IS – inte främst om bestialisk slakt och ond bråd död, eller Gud för den delen. På nätet har jihadisterna kokat ihop en hel värld som till största delen består av den gängse sektutopin om en idyll där alla är goda kamrater och gemenskapen är stark, uppkryddad med lika delar muslimsk och västerländsk kultur: pakistanska jackor, miswaktandpetare, anashidmusik, Nutella, kattungar och sneakers.

Livsstilen kallas jihadi cool, och den har erbjudit både spänning och mening. Men det går dåligt för IS nu, de tappar mer och mer mark. Snart finns inget kvar av det utlovade kalifatet, och därmed går en stor del av lockelsen förlorad. Det kommer minst sagt att bli svårt med nyrekryteringen framöver. Men än är det för tidigt för oss att korka upp champagnen, eller ens lägga den på kylning. Ett stort antal redan indoktrinerade lever fortfarande ibland oss, och till dem kan man lägga

de tiotusentals krigare som kommer att vilja återvända till Europa, bittra och desillusionerade. De har mindre att förlora än någonsin.

Att myndigheterna i de mest utsatta länen inte vet vilka dessa personer är, eller ens hur många, är under all kritik. Det hjälper inte att tillsätta samordnare och initiera projekt så länge informationen mellan Säpo, polis, kommuner, socialtjänst och skola inte fungerar.

Nej, framtiden tillhör inte islamisterna. De har inget som helst mål, annat än den fullständigt orealistiska drömmen om en världsomspännande religiös diktatur, de är dömda till undergång. Men champagnen? Den får vänta.

Lisa Magnusson

lisa.magnusson@dn.se "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"Röda korset ska föryngras med Wahlström vid rodret

Röda korsets nya ordförande Margareta Wahlström vill ha bättre samarbete med FN och betydligt fler yngre som engagerar sig i organisationen. – Vi måste aktivt gå ut och berätta hur och varför vi arbetar. Jag häpnade själv när jag fick höra allt vi gör, säger hon.

Margareta Wahlström har suttit knappt två månader på stolen som ordförande för svenska Röda korset, och har redan bilden klar för sig vad som behöver göras. Organisationen måste föryngras. Inte för att de äldre gör ett dåligt jobb – tvärtom: det är i mångt och mycket de som bär upp organisationen ute i någon av landets 909 lokala föreningar (kretsar) – utan för att framtidens engagemang och arbete måste säkras.

– Genomsnittsmedlemmen är väl som jag: en äldre kvinna som fortfarande yrkesarbetar och är rätt kunnig.

– Jag har en vision att om fem år har Röda korset lyckats dra till sig 25 000 yngre frivilliga som vill engagera sig och använda sina erfarenheter här, säger Margareta Wahlström med ett tonfall vari man kan ana såväl hennes norrbottniska rötter som de många åren utomlands.

Egentligen ville hon bli bibliotekarie men hennes intresse för mänskliga rättigheter väcktes efter biståndsarbete i Vietnam och Kambodja i slutet av 70-talet.

– Solidaritetsordet används inte lika ofta i dag som då, men solidariteten finns absolut ändå.

Knappt 40 år efter den där Vietnamresan är hennes cv i dag fyllt av internationellt arbete med humanitära biståndsfrågor. Bland mycket annat har hon varit FN:s speciella samordnare för katastrofriskreducering i Genève.

– Tsunamin 2004 var en brutal väckarklocka. Det drabbade inte bara de som hade en geografisk tillhörighet till katastrofområdet, utan också alla de som var där tillfälligt – och deras anhöriga.

Katastrofer och klimat går ofta hand i hand: översvämningar, jordbävningar, orkaner.

– Det har blivit värre och värre. Klimatkatastrofer som förr hände vart tionde år sker nu varannat år och de går inte att förutsäga var de ska ske. Siffrorna är negativa, allt fler människor drabbas, konstaterar Margareta Wahlström som menar att det är ett faktum som ställer nya krav på oss människor.

– Vi måste ta större ansvar för vår egen trygghet och förändra hur vi lever och konsumerar. Det är en fråga om politiskt vägval.

Röda korsets primära uppgift enligt Genèvekonventionen är att hjälpa människor som har drabbats av krig och katastrofer. Det omfattar hjälp på plats men också olika typer av hjälp till bland annat flyktingar, papperslösa, tortyroffer och EU-migranter.

Det finns många oroshärdar ute i världen – hur gör Röda korsets sitt urval? Vilka väljs och vilka väljs bort?

– Röda korset är i någon mening överallt internationellt sett. När det gäller behov av långvariga satsningar så frågar vi oss: Var ger vårt engagemang mest värde?

Margareta Wahlström nämner Nordkorea som ett exempel. Ett land med stora humanitära behov som får humanitärt bistånd av Röda korset medan FN har sagt nej till att ge landet utvecklingsbistånd.

Genom Röda korsets volontärverksamhet i Nordkorea får ni också exklusiv insyn i ett slutet isolerat land?

– Det är en väldigt viktig kontaktlinje, både in och ut. Hur begränsat det än kan vara så förkommer samtal. Man bygger upp ett visst förtroende med folk. Vi behöver kunna se vad som händer; förutse om det blir ett dåligt år för att då öka stödet.

Margareta Wahlström betonar att Röda korset internationellt sett är större än många kanske tror. Och även om hon anser att samarbetet med FN är bra, ger hon med sin erfarenhet från FN förbundet en viss kritik.

– Jag vill att FN ska se Röda korset som en viktig aktör. Det gör man, men inte alltid på våra villkor. Jag vill ha en bättre balans.

Och inom svenska Röda korset, vad vill du göra där?

– Utveckla verksamheten vidare. Engagera yngre och fler. Jag vill att folk ska känna att *här* vill jag vara med.

Hur ska det gå till?

– Vi ska tydliggöra för människor i Sverige vad vi faktiskt gör: socialt arbete, en grundläggande god krisberedskap med första-hjälpen-kunskap och psykologiska stödfunktioner.

Får vem som helst bli medlem i Röda korset? Är det möjligt även för en person som till exempel är ansluten till ett högerextremistiskt parti?

– Alla är i stort sett välkomna i Röda korset men att arbeta för oss är ett ställningstagande baserat på en värdegrund om alla människors lika värde. Vi är beredda att argumentera för den värdegrunden.

Hur ser du på den svenska flyktingpolitiken, migrationen och integrationen?

– Det var många som kom hit på kort tid 2015. Frivilligheten att hjälpa till imponerade. Men det är klart att det finns svagheter, det blir ju ett tryck, men det har inte med individen som flyr att göra. Utmaningen för Europas länder var att vi inte hade samma attityd till att lösa frågan.

Du är 67 år och skulle kunna dra ner på tempot, men det var aldrig tanken?

– Nej, jag har bytt pension mot vision.

Carin Ståhlberg

carin.stahlberg@dn.se "

"Fakta. Eva Margareta Wahlström

Yrke: Ny ordförande för svenska Röda korset.

Cv: Fil. kand. Arbetat vid Internationella rödakors- och rödahalvmånefederationen i Genève, varit biträdande generalsekreterare för humanitära frågor i FN samt FN:s katastrofhjälpssamordnare.

Född: I Boden 1950.

Bor: På söder i Stockholm.

Familj: Ja.

Tre ord om sig själv: ”Orolig, optimistisk och nyfiken.”

Förebild: Kofi Annan och Angela Merkel.

Fakta. Röda korset

Grundades: 1863 i Genève av Henry Dunant). Är en internationell och nationell ideell humanitär organisation som bedriver katastrof- och flyktinghjälp till akut nödlidande.

Medlemsantal: Cirka 115 miljoner personer i 177 länder.

Svenska Röda korset: Bildades år 1865 och har i dag cirka 121 000 medlemmar (varav cirka 32 000 frivilligarbetare).

Generalsekreterare: Anders Danielsson från dec 2016 (f d chef Migrationsverket och f d chef för Säpo). "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"Expert: Ingen koll på IS-svenskar

När IS pressas allt hårdare i Syrien och Irak ändrar terrorgruppen taktik. De som rest från Europa för att ansluta sig har börjat återvända och sympatisörer uppmanas till att begå terroraktioner i Europa. Svenska myndigheter är inte beredda på att ta emot återvändarna, enligt terrorforskaren Magnus Ranstorp.

”Agera där ni är – kom inte hit”, är terrorgruppens budskap när fästet i Syrien och Irak blir allt svagare. Onsdagsnattens sprängning av den historiska al-Nurimoskén i Mosul är ett bevis på ytterligare ett nederlag för terrorgruppen, enligt Iraks premiärminister Haider al-Abadi.

Ett hundratal personer som stridit för IS har återvänt till Sverige – kvar finns ytterligare ett hundratal. Många av dem vill ta sig tillbaka till Sverige, enligt Magnus Ranstorp, terrorforskare vid Försvarshögskolan, som anser att de insatser som den nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism gjort är otillräckliga.

– Redan 2014 visste vi att återvändarna skulle bli ett jätteproblem. Varför har ingenting gjorts? Det ligger egentligen på samordnarens bord, men de är helt tysta i frågan, säger han.

Tysk forskning visar att drygt 50 procent av återvändarna snabbt är tillbaka i radikala kretsar. Troligtvis finns ett liknade mönster i Sverige, enligt Ranstorp.

– Faktum är att vi har personer som försöker utföra terrordåd i andra länder. Vi jobbar inte alls med att försöka reducera de extremistiska miljöerna, utan vi hoppas på att det långsiktiga förebyggande arbetet kommer lösa upp knuten. Problemet är att extremismen växer, den minskar inte, säger han.

Flera stora svenska städer saknar information om hur många IS-anhängare som har återvänt. Och även i de städerna där myndigheterna har information om återvändarna saknas insatser.

Jämfört med andra europeiska länder är det svenska arbetet med återvändare undermåligt, enligt Ranstorp.

TT "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"Militär kris spiller över landgränsen

Rysslands upprustning medför att Sverige och Norge nu knyts allt närmare. Oavsett om en kris i startar i Östersjöområdet eller i Arktis kommer bägge länderna snabbt att dras in. Det säger både Norges och Sveriges försvarsministrar till DN.

Norska försvarsministern Ine Eriksen Søreide höll på torsdagen överläggningar under fem timmar med kollegan Peter Hultqvist (S) i Stockholm. Hon tillhör Høyre och tillträdde hösten 2013 och har därmed varit försvarsminister ett år längre än Hultqvist. Bägge följer noga den ryska upprustningen.

– Vi ser att övningsaktivitet, nivå och komplexitet är en annan nu än tidigare. Nordområdena har fått ökad militärstrategisk betydelse för Ryssland. Det är viktigt för oss att nationellt att följa aktiviteten men också att få med det perspektivet i Nato. Vi diskuterar också detta mycket i den norsk-svenska och nordiska kretsen, säger Ine Eriksen Søreide till DN.

Norge har landgräns i norr mot Ryssland och stora havsområden i Barents hav. Ryssland bygger nya baser i Arktis, förstärker försvaret runt sin militära bastion på Kolahalvön och visar upp sina nya vapensystem.

– När det gäller det säkerhetspolitiska läget delar vi i stort sett uppfattningen om hur det ser ut med en ökad rysk aktivitet i Östersjöområdet och Norges närområde. Det här ställer krav på respektive lands försvarsmakt och hur vi utvecklar vårt arbete för att värna den suveränitet vi har, säger Peter Hultqvist. Och Ine Eriksen Søreide fyller i:

– Grannskapet med Sverige är helt avgörande för oss. Vi ser väldigt tydliga kopplingar mellan det som sker i Östersjön och det som potentiellt kan inträffa i nordområdena. Därför är dialogen och det konkreta och praktiska samarbetet otroligt viktigt, säger hon och förklarar varför:

– Vår analys är att om en situation skulle uppstå i Östersjöområdet så kommer den mycket snabbt att fortplantas till nordområdena, även om vi inte ser Ryssland som ett direkt militärt hot i dag. Men det är helt enkelt där uppe all den kapacitet finns som potentiellt skulle utlösas om Ryssland skulle vara i någon slags konflikt.

I andra riktningen så skulle en konflikt i norr kunna sprida sig till Östersjön och Sverige, trots att Sverige är militärt alliansfritt.

– Händer det något i vårt närområde så påverkas vi alla rätt så snart av det. Oavsett om det sker utanför Norge eller om det sker i Östersjön så blir det en angelägenhet för alla i någon form. Att vi inte skulle påverkas ser jag som uteslutet, säger Peter Hultqvist.

Sverige och Norge genomför övningar tillsammans och ett bredare samarbete planeras. Men på central nivå i huvudstäderna har relationerna varit kyliga sedan Norge 2013 hoppade av artilleriprojektet Archer. Grannländerna har inte ens haft försvarsattachéer hos varandra. Men i augusti ska norsk attaché vara på plats i Stockholm och senast i januari ska det finnas en svensk i Oslo.

Så frostens år över nu?

– Ja, det får man säga. Vi måste jobba framåt här och nu, svarar Peter Hultqvist.

Sedan i januari finns det 330 amerikanska marinkårssoldater i mellersta Norge där de i olika omgångar utbildas i vinterkrigföring.

Kritiker som sagt att detta skulle provocera Ryssland avfärdar Norges försvarsminister:

– Det gör det inte, det vet ryssarna och det vet mycket väl vad träningen är och inte är.

Hon öppnar för att Sverige kan öva med amerikanerna på norsk mark, även om detta inte togs upp på torsdagen.

– Det är möjligt att öva med dem om det finns önskemål om det från Sverige och USA.

Mikael Holmström

mikael.holmstrom@dn.se "

"Fakta. Norsk försvarsbudget

Norge försvarsbudget ligger 2017 på 51 miljarder norska kronor (nära 1,6 procent av bruttonationalprodukten BNP). Sveriges försvarsanslag är 45,5 miljarder svenska kronor (1 procent av BNP).

Under de närmaste 20 åren ska Norges försvarsanslag öka med 180 miljarder norska kronor. Syftet är att bryta flera års underfinansiering av försvaret. Men man köper också nytt stridsflyg (F 35) och nya ubåtsjaktflygplan (P 8) från USA.

Källa: Norges försvarsminister "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"Svårt att bygga fred i ruinerna efter kalifatet

Analys. IS ”kalifat” ligger i ruiner, precis som al-Nurimoskén i Mosul i Irak. Men att IS är på reträtt i Irak och i Syrien innebär inte att deras förmåga att åstadkomma terror har försvunnit. Nu vilar ett tungt ansvar på IS betvingare att åstadkomma försoning och skapa förtroende mellan olika etniska grupper.

Det mest kända landmärket i staden Mosul, al-Nuri-moskén och dess karakteristiska lutande minaret, ligger i ruiner. En symbolisk bild av den hårt tillbakapressade terrororganisationen IS, som nu av allt att döma tvingats retirera från Mosul, miljonstaden som de haft kontroll över i över tre år.

Samtidigt kommer nya uppgifter – dock ännu ej verifierade – att ”kalifen” i IS självutropade Gudsrike, Abu Bakr al-Bagdadi, dödats i en flygattack i Irak.

IS egna propagandakanaler hävdar att den berömda moskén bombats sönder av amerikanskt stridsflyg. Nog för att USA-attackerna mot det IS-hållna Mosul skadat både civila människor och byggnader, men i detta fall motsägs uppgifterna av filmklipp.

Det verkar uppenbart att IS-anhängarna, som betraktar sig själva som banerförare för den enda ”sanna” tolkningen av islam, avslutat sin gärning i Mosul genom att spränga sönder en av Iraks mest kända muslimska helgedomar.

Sakligt sett återstår det inte mycket av det ”kalifat” som utropades i al-Nuri-moskén i Mosul i juni–juli 2014 av IS allerhögste ledare Abu Bakr al-Bagdadi. Terrorsekten behärskar inte längre några större städer i Irak. I Syrien kontrollerar de ännu provinshuvudstaden Raqqa och oljestaden Deir ez-Zoor, liksom en del smärre motståndsfickor utefter floden Eufrat.

Därmed har den intensiva och enormt kostsamma USA-ledda militäroperationen med 67 länder inblandade burit frukt. I snart tre års tid, sedan början av augusti 2014, har IS-kontrollerade områden i Irak och Syrien flygbombats praktiskt taget dygnet runt.

Bomberna har eliminerat IS drömmar om ett ständigt utökat kalifat. De anspråken har grusats i likhet med al-Nurimoskén. Och det beror inte bara på USA-koalitionens bomber, utan också på de problem som uppstod när IS skulle konsolidera de områden de erövrat. Resurserna att föra krig och skapa terror har funnits, men inte viljan att upprätthålla samhällsfunktioner.

Kalifatets fall är förstås en gigantisk prestigeförlust för IS som rörelse. Men det betyder inte att jihadistsektens förmåga att utföra terrordåd har försvunnit.

Trots att IS trängts tillbaka i sina kärnområden har rörelsens anhängare även på senare tid kunnat planera och genomföra omfattande terrordåd i både Syrien och Irak. Dessutom har terrorattacker med någon form av IS-anknytning i Europa, i Sydasien och även i Sydostasien ökat i år.

Det är absolut nödvändigt att bemöta och undergräva den religiösa extremism som sprids i namn av IS om terrorn ska kunna stoppas – en minst sagt svårlöst uppgift för politiker, underrättelsetjänster, religiösa uttolkare och alldeles vanliga medborgare.

I Irak och Syrien väntar också den komplicerade och resurskrävande uppgiften att bygga nytt på ”kalifatets” ruiner.

För det är ju dessvärre inte så enkelt som att det blir fred bara för att IS berövas sitt kalifat.

Därtill finns det alltför många etniska och geopolitiska aktörer med motstridiga intressen inblandade i såväl Irak som i Syrien – irakiska kurder, syriska kurder, sunnimuslimer, shiamuslimer, alawiter, klaner, stammar. För att inte tala om alla utländska aktörer: Turkiet, Ryssland, Iran, USA, Saudiarabien.

Många av dessa parter har ansett det är minst lika viktigt att bekämpa varandra som att oskadliggöra IS.

IS har byggt en stor del av sin framgång på att slå in kilar mellan sunnibefolkningen och andra etniska grupper. Det är ju ingen hemlighet att delar av den sunnimuslimska minoritetsbefolkningen i Irak åtminstone inledningsvis stödde IS framfart, som de ansåg rättmätig i ljuset av det etniska förtryck som den shiadominerade regeringen i Irak utövade.

Iraks nutidshistoria visar att shiamajoriteten varit ivrigare att utkräva hämnd än att åstadkomma försoning, något som fått den etniskt/religiösa våldsspiralen att snurra vidare.

Därför vilar ett stort ansvar på den irakiska regeringen att de snabbt kan fylla tomrummet efter IS och att de kan inkludera alla etniska grupper i detta arbete. Annars riskerar nya kalifat att karvas ut framöver.

Erik Ohlsson

erik.ohlsson@dn.se "

" **Fakta. Terrorstyre under tre år**

10 juni 2014. En bataljon IS-soldater genomför en blixtattack mot Mosul. Den irakiska regeringsarmén i staden jagas på flykten.

11 juni 2014. Massmedier rapporterar om en massiv flyktingström från Mosul: en halv miljon människor är på flykt från staden, som har cirka två miljoner invånare.

29 juni 2014. IS talesman Abu Muhammad al-Adnani utropar Islamiska statens kalifat. IS-anhängare paraderar på gatorna i Mosul.

4 juli 2014. IS ”kalif” Abu Bakr al-Bagdadi framträder offentligt för första gången, vid fredagsbönen i al-Nurimoskén i Mosul.

8 augusti 2014. USA påbörjar flygattacker mot IS ställningar i närheten av Mosul. IS fortsätter sin offensiv och hotar Erbil, huvudstad i irakiska Kurdistan.

27 februari 2015. IS sprider filmklipp på sociala medier inifrån stadsmuseet i Mosul, som visar hur terrorister krossar tretusenåriga statyer med släggor.

21 januari 2016. Filmbilder dokumenterar att IS jämnat ett kloster från 600-talet utanför Mosul med marken. ”Ett krigsbrott”, konstaterar FN-organet Unesco.

16 oktober 2016. Iraks premiärminister Haider al-Abadi annonserar en storoffensiv mot Mosul, med syfte att återerövra staden från IS.

5 januari 2017. Människorättsorganisationen Amnesty avslöjar grova krigsbrott mot civila och mot krigsfångar i offensivens spår.

23 februari 2017. Regeringstrupperna återtar Mosuls internationella flygplats från IS-terroristerna, som retirerar till stadens centrum.

21 juni 2017. al-Nuri-moskén i Mosuls gamla stad, stadens mest kända landmärke, sprängs i bitar av flyende IS-terrorister. DN "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"Det är som om vi i Mosul inte är värda någonting”

I spåren av framryckningen mot IS i Mosul pågår en humanitär katastrof. DN:s ögonvittne Ibrahim Khader beskriver en stad som präglas av svält, död och vattenbrist.

Ibrahim Khader bor med sin fru och femåriga dotter i närheten av medinan, marknadskvarteren i den gamla stadskärnan i Mosul, det område där de kvarvarande IS-terroristerna befinner sig och där den kända al-Nurimoskén sprängdes i går.

Familjen är på ständig irrande flykt. De törs inte lämna staden helt och hållet – IS har den senaste månaden mördat hundratals civila som försökt fly från västra Mosul. Området är också hårt försåtminerat, det finns en överhängande risk att sprängas till döds av minor.

Men samtidigt är familjen Khader livrädd för att tas till fånga av IS-männen inne i Mosul och riskera att användas som mänskliga sköldar. Dessutom fruktar de USA-koalitionens flygattacker, som numera slår blint även mot civilbefolkningen.

Armén och IS-terroristerna står nu bara ett par hundra meter ifrån varandra. Högtalarbilar från regeringsstyrkorna far omkring och uppmanar civila att hålla sig inomhus.

Men Ibrahim Khader säger att de flesta av Mosuls invånare som är kvar i staden ändå söker sig till öppna platser hellre än att försöka ta skydd inne i husen. Trots att de är i ständig fara för de gatustrider som pågår mellan IS-terroristerna och de framryckande irakiska elittrupperna.

TURKIET
Raqqa
Mosul
Hawlja
SYRIEN
IRAK
LIBANON
Palmyra
Damascus
Bagdad
JORDANIEN
100 km
IS-kontrollerat område juni 2017
IS förlorade områden sedan november 2015
Källa: ISM

Gatorna och gränderna är trånga och militären kan inte ta sig fram med pansarbilar. Trots att IS kvarvarande styrkor är i stort underläge riskerar slutstriden om de kvarvarande kvarteren att bli utdragen – och framför allt drabba de kanske 100 000 civila som finns i farozonen.

Ibrahim Khader beskriver västra Mosul som en stad där det inte finns vatten och knappt någon mat – ”vi får äta ruttnande rester”, säger han.

De internationella biståndsorganisationerna håller sig borta. Västra Mosul är helt enkelt en alltför farlig miljö att vistas i. Lagren med tält, proviant och mediciner är utom räckhåll för de belägrade stadsborna.

Stadsmiljön präglas av brinnande eller bombskadade byggnader, övergivna gator fyllda med murbruk, bråte och med svartnade utbrunna personbilar. Döda människor ligger på trottoarerna, ”men det är mest IS-krigare” konstaterar Ibrahim Khader lakoniskt.

Dagstemperaturen kan stiga till uppåt 50 grader, solen är obarmhärtig samtidigt som hårda sandpackade vindilar far fram.

Ibrahim Khader och hans familj lever från timme till timme. Han orkar inte tänka på vad hans lilla dotter upplevt. Inte nu.

– Vi är avstängda, psykiskt döda. Min familj och jag har tvingats se hemska saker under lång tid, men det är som om vi inte längre har känslor, som om vi inte är mänskliga längre.

Två kusiner till Ibrahim Khader försvann för en månad sedan och han har ingen aning om vad de har tagit vägen.

— Tidigare hade vi daglig kontakt. Även när vi inte kunde ses försökte vi ringa eller skicka textmeddelanden. Men nu är det tyst. Alla vi känner har liknande historier att berätta – nära anhöriga som bara försvinner.

Ibrahim Khader är också bitter över omvärlden som låtit IS tyranni hållas.

– Det är som om vi i Mosul inte är värda någonting, som om vi inte förtjänar bättre än att plågas, svälta och dödas.

Abed al-Qaisi

abed.al-qaisi@dn.se

Erik Ohlsson

erik.ohlsson@dn.se "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"FN-chefen mitt i flyktingkrisen – vädjar till omvärlden om hjälp

Arua. Krisen i Sydsudan har under det senaste året tvingat 750 000 människor att fly till Uganda. Totalt härbärgerar det fattiga landet 1,2 miljoner flyktingar. FN:s generalsekreterare Antonio Guterres, på plats i norra Uganda, vädjar till omvärlden om assistans samtidigt som han berömmer lokalbefolkningens generositet.

— Vad vi gör är väldigt lite i jämförelse med vad ni som bor här gör. Och jag är fullt medveten om de uppoffringar ni gjort och även om jag hoppas att världen är givmild så bleknar det i jämförelse med er generositet, säger Antonio Guterres, FN:s färska generalsekreterare.

Han anländer kraftigt försenad till flyktinglägret i Imvebi i nordöstra Uganda där personal från hjälporganisationer klätt upp sig i färgglada t-tröjor med sina respektive organisationers logotyper tryckta på bröstet. Han beklagar det fem timmar långa dröjsmålet som berott på en helikopter ur funktion men kompenserar med att försöka starta ett samtal med varje människa längs vägen, ett markant stilbrott mot företrädaren Ban ki-Moon som ofta såg ut att befinna sig på ett konstmuseum under liknande fältbesök.

Guterres ska på fredagen stå värd för en givarkonferens i Uganda, tillsammans med landets president Yoweri Museveni. Att han kommer till Uganda är symboliskt viktigt – landet är omgivet av krishärdar och har tagit emot hela 750 000 flyktingar sedan juli 2016. Totalt härbärgerar Uganda drygt 1,2 miljoner flyktingar. Bara Turkiet och Pakistan har fler men de länderna är betydligt rikare.

Uganda har valt en strategi som bryter mot den rådande globala trenden med stängda gränser och minskade förmåner för nyanlända. I Uganda får flyktingarna stanna på transitcenter ett par dagar innan de slussas vidare till de många läger som breder ut sig i regionen – men i stort kan de hjälpsökande röra sig var de vill och 100 000 har flyttat till städerna i söder. Andra får land av de lokala byarna i området så att de kan komma igång med jordbruket, vilket minskar det långsiktiga beroendet av hjälp.

— Konferensen handlar inte bara om humanitär nödhjälp utan också om att hjälpa Uganda med sina långsiktiga åtaganden. När så oerhört många kommer på samma gång blir det en enorm belastning på infrastruktur, hälsovård och skolväsende, detta måste Uganda få hjälp med, säger Guterres.

Till viss del ligger storpolitisk strategi bakom regeringens generösa inställning. Landets president Yoweri Museveni har suttit 31 år som president i Uganda men slipper undan kritik när han visar sig storsint.

Samtidigt finns en genuin medvetenhet i just norra Uganda om vad det innebär att vara flykting. På 1980-talet rasade ett inbördeskrig i landet och under slutet av 1990-talet härjade Joseph Kony och hans ökända gerillaarmé LRA i området och många ugandier fick då sin fristad i Sydsudan (som då var en del av Sudan).

— Vi tar emot dem som bröder och systrar, säger Mathilda Mondulu som representerar lokalbefolkningen vid ett möte med Guterres.

Tidigare har han träffat Alex Seme, 20, som flydde hemlandet i mars 2016 då striderna bröt ut kring staden Yei.

— Vi tog oss till fots till Kongo och sedan till Uganda. Vi har tagits väl om hand men det är inte lätt. Det är brist på vatten och mat, säger han.

Den senaste krisen i Sydsudan bröt ut i december 2013 då ett bråk mellan landets president Salva Kir och vicepresident Riek Machar eskalerade till regelrätt inbördeskrig. Flera förhandlingsrundor har varit fruktlösa och kriget har ökat i omfång under det senaste året.

Sydsudan fick sin självständighet från Sudan i juli 2011 efter en folkomröstning ett halvår tidigare. FN har varit på plats med över tiotusen fredsbevarande trupper sedan det första fredsavtalet 2005 och många kritiker menar att kollapsen i Sydsudan exponerat fundamentala brister i det internationella samarbetet samt inom FN som visat sig tandlöst.

På DN:s fråga om vilket ansvar hans egen organisation bär för situationen i Sydsudan svarar Guterres:

— Först och främst är Sydsudans ledare ansvariga men vi bär alla ett ansvar för att inte ha skapat förutsättningar för det här nya självständiga landet och dess invånare att leva i fred och harmoni. Det internationella samfundet måste göra allt som står i dess makt för att stoppa detta lidande.

Erik Esbjörnsson

erikesbjornsson@gmail.com "

"Fakta. Flyktingkrisen i Uganda

Uganda, ett land med drygt 40 miljoner invånare, har tagit emot 1,2 miljoner flyktingar varav närmare en miljon har kommit från Sydsudan.

Runt 750 000 av dessa har kommit under det senaste året efter att stridigheterna i Sydsudan har eskalerat.

Inför givarkonferensen på fredagen har man äskat om 8 miljarder dollar fördelat på de kommande fyra åren. Pengarna ska fördelas mellan ugandiska staten och hjälporganisationer på plats och ska dels gå till humanitärt stöd, dels till mer långsiktiga insatser.

Källa: FN, Unhcr, DN "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"600 hus kan ha farliga fasader

En kemiprofessor anser att den giftiga gasen vätecyanid kan ha bidragit till dödsfallen i höghusbranden i London. Samtidigt visar en undersökning att uppemot 600 byggnader i Storbritannien har lättantändliga fasader.

Den brittiska regeringen har låtit genomföra tester av byggmaterial på höghus efter branden i Grenfell Tower som tog minst 79 liv. Tre fall av farliga fasadbeklädnader har konstaterats men de befaras finnas på 600 byggnader, enligt en talesperson för regeringen. I ett tal lovade premiärminister Theresa May att nödvändiga åtgärder ska vidtas för att hindra liknande katastrofen i framtiden.

– Lokala myndigheter och brandkårer har informerats och de vidtar nu alla möjliga steg för att säkra byggnaderna och informera de som påverkas. Vi kan inte och kommer inte låta människor bo i osäkra hem.

Fasaden på Grenfell Tower var klätt i isoleringsplattor med PIR-skum som innehåller ämnet polyisocyanurat. Enligt Richard Hull, professor i kemi och brandvetenskap på universitetet i Central Lancashire, avger skummet det giftiga ämnet vätecyanid när det fattar eld. Han menar att det kan ha fyllt lägenheterna under branden. Vätecyanid var det verksamma ämnet i gasen som användes i nazisternas gaskammare. Gasen är färglös och dödar på tre minuter.

– Väggens utsida hade ett 150 millimeter tjockt PIR-skum och när elden väl nått det fick varje lägenhet en egen källa av skummet som producerar tillräckligt mycket vätecyanid för att döda samtliga personer i lägenheten, säger han till brittiska mediebolaget Sky News.

Richard Hull har tidigare skrivit en rapport som pekar ut PIR-skum som ett giftigt och lättantändligt ämne. Som fasadbeklädnad är det förbjudet på höga byggnader i USA och flera EU-länder.

Minst tre personer som skadades i branden har fått ett motgift mot vätecyanid. Hur många som – om någon – dött av gasen kan dock förbli en gåta på grund av det skick brandoffrens kroppar befunnit sig i.

Myndigheterna har också kritiserats för att fasaden när den renoverades förra året byggdes utan brandstopp mellan isoleringsplattorna vilket kan ha bidragit till den snabba spridningen av branden. En offentlig utredning har tillsatts.

Annika Wilhelmson

annika.wilhelmson@dn.se "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"Knarkkrig kan ha krävt 200 000 liv

Under maj mötte över 2 000 människor en våldsam död i Mexiko – den högsta månadssiffran sedan man började föra statistik över antalet mord.

Sammanlagt har över 200 000 människor dödats eller rapporterats saknade sedan kriget mot knarket inleddes 2006.

Under maj inleddes 2 186 mordutredningar i Mexiko, den högsta månadssiffran sedan statistiken började föras 1997. Flera döda kan finnas i samma utredning och antalet befarat mördade i utredningarna i maj var 2 452 – också det en rekordsiffra, skriver Reuters.

Under senare tid har den redan höga våldsnivån stigit ytterligare. De första fem månaderna i år öppnades 9 916 mordutredningar – en ökning med nära 30 procent jämfört med samma period i fjol.

— Inte förvånande, eftersom vi sett den här utvecklingen under flera månader. Men det är verkligen makabert, säger säkerhetsanalytikern Alejandro Hope till nyhetsbyrån AP.

Massgravar och kroppar som hittas längs vägarna eller upphängda i broar har blivit vardagsmat i Mexiko, där karteller för krig mot varandra.

Sammanlagt har över 200 000 människor rapporterats döda eller saknade sedan 2006, då den dåvarande presidenten Felipe Calderón förklarade ”krig mot drogerna” i Mexiko och militären kallades in för att genomföra polisarbete.

I snitt inträffade 16,4 mord per 100 000 invånare i Mexiko redan 2015, att jämföra med 4,9 mord per 100 000 invånare i USA. En del länder i Centralamerika och Karibien är dock ännu värre drabbade än Mexiko.

I Sverige brukar lite drygt ett fall av dödligt våld per 100 000 invånare inträffa varje år.

I takt med att våldet har ökat i Mexiko har det även blivit allt farligare för journalister att rapportera om våldsamheterna. Drogkartellerna har infiltratörer som kontrollerar vad som skrivs och reportrar lever under ständiga dödshot. Landet har nu kommit att bli en av de farligaste länderna i världen för journalister att arbeta i.

TT "

"Fakta. Svårbevakad gräns

Mexiko har sedan början av 1900-talet producerat marijuana och heroin. Men det var inte förrän under 1980-talet som droghandeln blev den omfattande industri den är i dag.

Mexikos långa och svårbevakade gräns mot USA lockade till sig droghandlare från Colombia och kokainhandeln.

Drygt 95 procent av allt kokain som hittas i USA har passerat Mexiko. Drogförsäljningen i USA beräknas omsätta flera hundra miljarder kronor varje år, en stor del av pengarna flödar tillbaka till Mexiko.

Källa: MSB "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"Skogsbränder under kontroll

Portugal. De värsta av de skogsbränder som sedan i lördags rasar i Portugal är nu under kontroll. Det säger myndigheterna, efter att brandmän i går släckt den jättelika brand som härjat i närheten av samhället Pedrógão Grande. Carlos Tavares, som leder räddningsinsatsen, varnar dock för att bränder kan blossa upp igen. Skogsbränderna har krävt över 60 människoliv. Ytterligare 150 människor har skadats och mer än 40 000 hektar skog har brunnit.

TT-AFP-Reuters

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"9, 8 miljarder människor

Det kommer världens befolkning att öka till år 2050, enligt en FN-rapport. I dag är vi 7,6 miljarder människor. Om sju år kommer Indien att ha gått om Kina som världens mest befolkade land, spår FN.

TT-AFP "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"Tuff debatt väntar om sjukförsäkring

USA. Senatens republikanska ledning har lagt fram kammarens förslag till ny sjukförsäkringslag som ska ersätta ”Obamacare”. Beskedet fick aktierna för sjukvårdsföretagen på börsen i New York att rusa, rapporterar Reuters.

Enligt förslaget kommer statens utgifter för sjukvården att minskas genom ett tak för hur mycket pengar en enskild person kan få, skriver Reuters. Sjukförsäkringen ska också kunna ge skattelättnader till de som lever under fattigdomsgränsen. Den statliga sjukförsäkringen för låginkomsttagare, Medicaid, ska vara utfasad mellan 2020 och 2023.

USA:s höginkomsttagare föreslås också att retroaktivt, från början av 2017, få slippa den skatt på 3,8 procent av sin nettoinkomst som infördes för att hjälpa till med finansieringen av Obamacare.

TT "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"Hårda strider i östra Kongo

Kongo-Kinshasa. Hårda strider mellan rebeller och militären rasar i och runt staden Beni i nordöstra Kongo-Kinshasa. Enligt sjukhuskällor ska tre studenter ha skadats i en explosion vid en skola. En del av de som är inblandade i striderna ska tillhöra den grupp på 930 fångar som lyckades fly när ett fängelse i staden attackerades.

TT-AFP-Reuters "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"Staten får 135 miljoner efter mutskandalen

Svenska och nederländska staten kommer att dela på runt 270 miljoner kronor som varit frysta på ett konto hos Nordea i spåren av Telias mutbetalningar i Uzbekistan.

Snart fem år efter att åklagaren beslutade att frysa pengar kopplade till Telias affärer i Uzbekistan kommer Sverige och Nederländerna att få tillskott i statskassan. I maj fördes de första miljonerna över och häromdagen flyttades de resterande pengarna från Nordea till svenska kronofogden, som sköter överföringarna till staterna.

Hos Nordea har bolaget Takilant, som blev känt när SVT:s Uppdrag granskning rapporterade om Telias affärer i Uzbekistan, haft ett konto med cirka 30 miljoner dollar och några hundra tusen euro. Takilant hamnade i fokus eftersom bolaget hade sålt mobillicenser till Telia.

Officiellt ägdes Takilant av unga affärskvinnan Gayane Avakyan. Men den som pekades ut som verklig makthavare var Gulnara Karimova, dotter till Uzbekistans diktator.

Namnet Takilant kändes igen av en anställd på Nordea som mindes att bolaget ett år tidigare hade öppnat ett konto i banken, vilket ledde till att åklagaren Gunnar Stetler beslutade att frysa pengarna. Det är de pengarna, cirka 270 miljoner kronor, som nu ska fördelas mellan svenska och nederländska staten.

I spåren av de uppmärksammade affärerna började nämligen myndigheter i Sverige, Nederländerna och USA utreda Telia och personer med kopplingar till Uzbekistan. Misstankarna handlade om korruption och penningtvätt.

Förra sommaren kom en dom i Amsterdam där rätten slog fast att Telia hade betalat mutor till Takilant för att få licenser i Uzbekistan. Affärerna hade delvis gjorts upp i Nederländerna och domstolen dömde Takilant till nästan 1,6 miljoner euro i böter (runt 15 miljoner kronor) samt konfiskerade bolagets aktier.

Sverige och Nederländerna har samarbetat nära i utredningarna. Nederländerna har vänt sig till Sverige för att verkställa domen, alltså att få Takilants pengar som finns på Nordeas konto.

– Verkställigheten innebär enligt svensk lagstiftning att pengarna ska fördelas lika mellan Sverige och Holland, säger åklagare Gunnar Stetler vid riksenheten mot korruption.

Både svenska och nederländska åklagare har haft svårt att komma i kontakt med Gayane Avakyan. Enligt uppgift i BBC för tre år sedan satt hon då i fängelse i Uzbekistan, dömd för korruption.

Gunnar Stetlers brottsutredning pågår fortfarande. Att en dom vunnit laga kraft i Nederländerna förklarar han med landet inte har lika strikta regler som Sverige när det gäller att delge misstänkta och bolag inför ett åtal.

– Vi har inte en lika uppdaterad lagstiftning utifrån internationella förhållanden. I Sverige krävs mer för att delge motparten innan man går till domstolsförhandling. I Holland är reglerna annorlunda när det gäller att handlägga ärenden i parts utevaro, säger Gunnar Stetler.

Även i Sverige har Gayane Avakyan, tillsammans med två uzbekiska män, varit brottsmisstänkta. Men den utredningen lade åklagaren ner i mars i år eftersom det inte gick att få tag på personerna.

Pia Gripenberg

pia.gripenberg@dn.se "

"Fakta. Telia och Uzbekistan

2007 Telia etablerar sig i Uzbekistan.

2012 svensk åklagare börjar utreda misstänkt korruption i samband med affärer i Uzbekistan. Myndigheter i Nederländerna och USA gör detsamma.

2015 Telia beslutar minska närvaron i Kazakstan, Azerbajdzjan, Uzbekistan, Tadzjikistan, Georgien, Moldavien och Nepal och på sikt lämna länderna.

2016 Telia lämnar Nepal och säljer verksamheten i Tadzjikistan. Amerikanska och nederländska myndigheter föreslår en förlikning som kan kosta Telia cirka 12,7 miljarder kronor.

2017 Telia förhandlar om förlikning. Bolaget försöker fortfarande sälja verksamheterna i Eurasien. "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"Ekonomisk oro. Drottning i baren med min stärkta svenska krona

För ett år sedan på en valvaka i London, när det ofattbara verkade hända, frågade jag professor Simon Hix, guru i EU-frågor, ”vad händer nu?”

– Ingen aning... förutom att pundet lär rasa i värde, svarade han.

Förvirringen efter folkomröstningen var alltså så kompakt att inte ens experterna förstod innebörden.

Pundet har mycket riktigt rasat, inflationen har tagit fart, hushållens inkomster urholkats och Storbritanniens ekonomiska tillväxt under årets första kvartal var lägst i EU.

Men, sysselsättningen är fortsatt hög och arbetslösheten låg. Brexit har hittills inte varit den ekonomiska katastrof som många på den EU-vänliga sidan varnade för, bland annat för att brittiska centralbanken har sänkt räntan och gått in med stödåtgärder.

Tillbaka i Storbritannien ett år senare är jag drottning i baren med min stärkta krona att köpa öl för. Det ryktas om att finansbolagen är på väg att flytta jobb utomlands. Och är det inte lite lugnare än vanligt på shoppinghektiska Oxford Street i London?

BBC visar ett reportage från en Brexit-valkrets. ”Vi vet inte vad EU-utträdet innebär”, säger en kvinna. Hennes make inflikar att hans firma har fått mindre att göra sedan folkomröstningen eftersom kunderna är oroliga och håller hårdare i pengarna. Men att ändra sig om Brexit? Nej, det gör de inte.

En majoritet av väljarna anser att det var rätt att Storbritannien röstade för att lämna EU. Konservativa Tories och socialdemokratiska Labour lovade båda inför valet den 8 juni att hålla fast vid Brexit och begränsa den fria rörligheten av arbetskraft. Det är alltså ingen tvekan om att Storbritannien tänker lämna EU.

Invandringskritikerna får redan som de vill eftersom EU-medborgare lämnar Storbritannien. Nettoinvandringen har sjunkit till sin lägsta nivå sedan mars 2014, till exempel flyttar få utbildade sjuksköterskor numera till Storbritannien. Samtidigt är nästan var tionde sjuksköterskeetjänst i England obesatt.

Pia Gripenberg

pia.gripenberg@dn.se "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"Generationsgap. Blåsten slet i ungdomarna på Trafalgar square

Regndropparna studsade upp från stenläggningen på Trafalgar square i London och vinden ryckte i paraplyerna. Jag frös och det gjorde säkert de tusentals unga demonstranter som lyssnade till talare som berättade att landets unga blivit bestulna på sin framtid.

Det hade gått fyra dygn sedan folkomröstningen som gett Brexit och ungdomarna på torget var arga.

På valkvällen, dagen innan midsommaraftonen, hade allt pekat på en liten men tydlig seger för sidan som ville att britterna skulle vara kvar i EU. Nästa morgon stod det klart: En liten majoritet av väljarna hade röstat för att landet skulle lämna unionen.

Men nästan 30 procent av väljarna stannade på sofflocket. Och det gällde i hög grad de unga.

Det har sagts att Brexit är en följd av att eliterna i London struntat i småstädernas och de nedlagda industriernas folk, globaliseringens förlorare.

Det ligger säkert en hel del i det. Men det är ett misstag att glömma de unga britterna. De möts av svindlande höga studieavgifter och bostadspriser som för dem är ouppnåeliga. Deras reaktion var dock inte att rösta för Brexit – tvärtom. Att kunna plugga och arbeta några år i ett annat EU-land blir extra lockande för dem.

Tre av fyra av de yngsta väljarna – 18–24 år – röstade för att vara kvar i EU. För väljare i pensionsåldern var siffrorna de omvända.

Premiärminister Theresa May har sett som sin uppgift att verkställa ”folkets vilja”. Hon talar för de 52 procent som röstade för Brexit, men har handlat som om de övriga 48 procenten inte fanns – och då framför allt de unga. Det kostade May majoriteten i parlamentet när dessa ungdomar, till skillnad från folkomröstningen i fjol, strömmade till vallokalerna i nyvalet för ett par veckor sedan.

De ungas revansch har underminerat May och fört britterna tillbaka till ruta ett. De har röstat för att lämna EU – men har ingen aning om vad de får i stället.

Dan Lucas

dan.lucas@dn.se "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"Europapolitik. Unionen en lugn oas i jämförelse med Storbritannien

05.29 på midsommaraftons morgon plingade mobilens sms-signal. ”Superspännande”, skrev chefen. ”Skriv en första text hemifrån”. Och nog var det spännande. Framför allt oväntat. Det första landet i historien hade i en folkomröstning valt att lämna EU. Resultatet i folkomröstningen gick på tvärs med vad alla opinionsundersökningar spådde. Till och med Brexit-anhängarna verkade chockade. Brexit-generalen Boris Johnson, numera utrikesminister, gick under jorden. Firandet stod Ukip-ledaren Nigel Farage för. Utlys den 23 juni till ny självständighetsdag, utropade han.

Jordbävningen var ett faktum. Förberedda texter skrivna på temat att Storbritannien blir kvar i EU slängdes i papperskorgen, texterna om ett Brexit kastades in. Vad händer nu, undrade alla, är det början på EU:s sammanbrott? Kommentarerna var många. Ingen hade egentligen någon aning.

Och det gäller till stor del fortfarande. Förhandlingarna om Storbritanniens utträde har i dagarna inletts formellt. Men de sker samtidigt som Storbritannien befinner sig i politiskt kaos. Premiärminister Theresa May följde sin företrädare David Cameron i spåren och missbedömde folkets vilja totalt. Cameron trodde han skulle tysta ner EU-kritikerna i det konservativa partiet och få stopp på Ukips framgångar genom att utlysa en folkomröstning om EU. Det slutade med att han, som ville ha kvar landet i EU, fick kasta in handduken. May ville öka sitt mandat i förhandlingarna om Brexit och

förlorade majoriteten i parlamentet. Hennes position hänger nu på en skör tråd. May har inte ens lyckats få till en regering än.

Plötsligt framstår den kritiserade unionen som en lugn oas i jämförelse. Frankrike har valt en president som omfamnar EU-samarbetet och båda huvudkandidaterna till seger i höstens val i Tyskland, Angela Merkel och socialdemokraten Martin Schulz, är EU-vänner. Sammanbrottet verkar ha inträffat i Storbritannien, snarare än i EU.

Marianne Björklund

marianne.bjorklund@dn.se "

DN FREDAG 23 JUNI 2017

"Flytt till Frankfurt och Lille

Europeiska bankmyndigheten, EBA, ska flyttas från London till Frankfurt, till följd av Storbritanniens utträde ur EU. I utbyte flyttas Europeiska läkemedelsmyndigheten, EMA, till Lille.

Det har Tyskland och Frankrike gjort upp om, enligt tyska affärstidningen Wirtschaftswoche. Överenskommelsen går emot EU-kommissionens förslag om att alla EU-länder ska få tävla om var dessa myndigheter ska lokaliseras.

DN "

Extra:

DN SÖNDAG 25 JUNI 2017

"I väntan på att hästen ska sjunga

Den nordkoreanska krisen förvärras obönhörligt, medan vi alla väntar på – någonting. Allt tycks så omöjligt att vi nu behöver ett mirakel.

Vissa händelser måste man ha upplevt själv för att förstå till fullo. Koreakrisen hör dit. Jag kom till Seoul på kvällen den 28 maj. När jag morgonen därpå klädde på mig till frukost skakades jag av en nyhetsflash i mobilen. Nordkorea hade just avfyrat en kortdistansraket som hade slagit ner i havet utanför landets östkust.

Jag väntade på att få höra sirenerna som betydde att vi skulle gå till hotellets skyddsrum, så som vi fick göra när jag var i Israel under ett raketanfall från Hamas. Men det hördes inga sirener. Ingenting. Det var fullt med folk kring frukostbuffén. Stämningen var: Ännu ett nordkoreanskt rakettest? Äh, bry dig inte om vår tokige kusin. *Kan du skicka kimchin, tack!*

Genast blev jag påmind om mitt favoritcitat från tiden då jag bodde i Beirut under inbördeskriget i Libanon då folk vandes vid de ständiga hoten om våld. En värdinna frågade sina middagsgäster ”vill ni äta nu eller vänta till eldupphör?”

Några timmar efter missiltestet flög två amerikanska bombflyg av typen B-1B Lancer ända fram till den nordkoreanska gränsen i vad Nordkorea kallade ”en övning för att fälla en atombomb.” Det spelade ingen roll. Inte ens en blinkning registrerades på den sydkoreanska börsen.

I själva verket är ett av de mest populära bostadsområdena för unga koreaner i dag Musan som ligger alldeles söder om den demilitariserade zonen som skiljer Nord och Syd. Därifrån är det lätt att pendla till Seoul och ungdomarna har listat ut att om Nordkorea skjuter raketer eller granater så flyger de sannolikt över och förbi dem eftersom de bor så nära gränsen. Människan! Nog är hon bra fantastisk. Hennes anpassningsförmåga fascinerar mig ständigt.

Jag intervjuade en grupp sydkoreanska studenter vid The Asan Institute for Policy Studies och det här är vad några av dem sa:

”Rädslan har spätts ut. Med tiden blir man helt enkelt van vid den”, ”vi tror egentligen inte på att Nordkorea kan skada oss eller utlösa ett krig för vi anser att vi är starkare än dem både militärt och ekonomiskt”, ”vi har hört att vår BNP är 20 gånger högre än deras och vi vill inte ha höjda skatter för att ta hand om dem”, ”när jag var i USA irriterade det mig att folk där brydde sig mera om Nordkorea än jag gör”.

Efter att ha varit med om sådana samtal i ett par dagar insåg jag att det numera är USA som är den avvikande i detta sammanhang. Varför det? Jo, för att Kina och Sydkorea har en sak gemensamt. Det de fruktar mest är inte att de ska sprängas i luften av en nordkoreansk kärnvapenmissil. *Det är att Nordkorea antingen ska spränga sig självt i luften* – att ekonomin ska kollapsa under trycket av sanktionerna – *eller att landet ska sprängas i luften av USA*.

Det skulle göra att flyktingar och radioaktivt material skulle flöda in i Kina och Sydkorea och orsaka dem båda enorma kostnader för sanering och ställa Kina inför risken att bli granne med ett enat Korea utrustat med kärnvapen.

I USA däremot fruktar vi att Nordkorea *ska spränga oss i bitar*, eller åtminstone Los Angeles. Det är ingen överdrift att säga att USA nu fruktar Nordkorea mer än någonsin medan Kina och Sydkorea mer än någonsin fruktar ett ensidig amerikanskt anfall mot Nordkorea.

Eller, som Rob Litwak, vapenkontrollexperten på Wilson Center Korea, beskriver saken: Seouls rädsla för att Donald Trump kan dra in landet i en katastrofal konflikt på Koreahalvön ”får en att tänka på Charles de Gaulles varning under Kubakrisen att den som är allierad med USA riskerar utplåning utan representation”.

Och det är därför som USA stationerar antimissilsystemet THAAD i Sydkorea. Men den nye sydkoreanske presidenten bromsar slutinstallationen av oro för att det ska provocera Nord eller stöta bort Kina, som inte gillar att ha ett amerikanskt antimissilsystem nära sin gräns som också kan täcka kinesiskt luftrum. För att göra detta tydligt för Seoul har Kina infört en partiell ekonomisk bojkott.

Chaibong Hahm, ordförande för The Asan Institute förklarade att ”när Nordkorea började utveckla massförstörelsevapen som hotade oss försökte USA övertyga oss och Japan att ’vi kommer att skydda er’”. Haim sa: ”Och den stora frågan var då ’är den amerikanska avskräckningen på riktigt? Kommer de verkligen att skydda oss?’”

Men när Nordkoreas diktator Kim Jong Un också började hota USA genom att bygga en långdistansmissil med kärnstridsspets tog historien en annan vändning för USA. ”Nu var det inte längre frågan om att lugna oss utan det egna folket”, tillade Hahm, ”vilket betyder att Washington inte behöver rådgöra med oss. De kan göra vad de behöver göra”. Och Trumps retorik om Amerika först gör bara att farhågorna här växer att han ska göra det. En del människor ”är mer

rädda för Trump än för Kim Jong Un”, avslutade Hahm. ”Kim Jong Un begriper de sig på.”

Nordkorea får 95 procent av sin olja från Kina. Peking kan över en natt stänga ner hela den nordkoreanska ekonomin genom att strypa den oljan. Men det har man inte gjort. Man har skjutit upp inköp av nordkoreanskt kol, vilket drabbar Pyongyangs finanser, men inte så mycket att det hindrar raketprov. För närvarande ser det ut som att Kina tänker göra precis så mycket som krävs för att hålla Trump lugn – genom att se till att Nordkorea inte skruvar in de sista skruvarna i en kärnvapenmissil som kan nå USA – men aldrig så mycket att regimen bryter ihop eller slutgiltigt avvecklar sitt kärnvapenprogram.

Men diplomati då? För närvarande visar Nordkorea ingen vilja att byta bort sin kärnvapenarsenal mot garantier om att USA inte tänker sträva efter ett regimbyte, och sådana garantier tänker Trump inte utfärda utan en total kärnvapennedrustning.

Sammanfattningsvis vågar Kina och Sydkorea inte svälta ut Nordkorea av fruktan för att landet ska bryta samman. De vågar inte beskjuta landet av rädsla för att de skjuter tillbaka. De och USA vågar inte förhandla med Kim av fruktan för att det slutar med att man välsignar hans kärnvapen – och för att man inte litar på att han skulle hålla avtal. Och de vågar inte strunta i honom därför att han blir allt starkare.

Så vi väntar alla…på *någonting*.

Hela situationen påminner mig faktiskt om den medeltida fabeln om brottslingen som släpats fram inför kungen för att be för sitt liv och lyckades med det genom att lova att om kungen gav honom ett nådeår så skulle han lära kungens favorithäst att sjunga.

När brottslingen kom tillbaka till sin cell hånades han av sin cellkamrat: ”Du kan aldrig lära kungens häst att sjunga om du så hade hela livet på dig”. Och mannen svarade: ”Det spelar ingen roll. Nu har jag fått ett år som jag inte hade tidigare. Och mycket kan hända på ett år. Kungen kan dö. Hästen kan dö. Jag kan dö. Och, vem vet, kanske börjar hästen sjunga.”

Och sådan är vår Nordkoreapolitik. Vi väntar på att något ska lösa detta olösliga problem. Vi väntar på att hästen ska börja sjunga.

Thomas Friedman amerikansk journalist och författare.

Översättning: Lars Ryding "

DN SÖNDAG 25 JUNI 2017

”Kraftigt minskad fortbildning hot mot patientsäkerheten”

"En ny enkät visar att läkarnas fortutbildning har minskat kraftigt. Konsekvensen är att den medicinska kvaliteten försämras och att patienter riskerar att träffa läkare som inte är uppdaterade på nya rön och nya effektivare behandlingsmetoder, skriver Heidi Stensmyren, Sofia Rydgren Stale, Carl Johan Fürst och Karin Fransson.

Den medicinska utvecklingen går snabbt framåt. För att kunna erbjuda en patientsäker och jämlik vård måste läkare kunna avsätta tid för att upprätthålla sin kompetens och vidareutveckla hälso- och sjukvården, men regelverk som säkerställer fortbildningen för specialistläkare saknas och vi ser istället en stadig och kraftig minskning av läkares fortbildning.

Konsekvensen av att fortbildning under lång tid prioriteras bort blir att den medicinska kvaliteten försämras och att patienter riskerar att träffa läkare som inte är uppdaterade på nya rön och nya effektivare behandlingsmetoder. Det är en fara för patientsäkerheten och riskerar att öka skillnader i hälsa då staten inte kan garantera att varje medborgare träffar en yrkesutövare som har aktuella eller uppdaterade kunskaper.

Lagen föreskriver att målet för hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Vi anser att det är omöjligt att nå målet om en effektiv, patientsäker och jämlik vård om inte alla läkare har goda möjligheter till kontinuerlig fortbildning. Läkares fortbildning är en angelägenhet för hela samhället.

Läkarförbundet genomför sedan år 2004 regelbundet undersökningar bland våra medlemmar om hur mycket medicinsk fortbildning de får. De senaste tre åren har antalet dagar för extern fortbildning minskat med 15 procent och sedan mitten av 2000-talet med hela 30 procent. Från nio till sex dagar. Det är långt från Läkarförbundets rekommendation att varje läkare ska kunna avsätta minst tio dagar per år för extern fortbildning. En av fyra specialistläkare anger att de har en kvart eller mindre intern fortbildning i veckan och var sjätte specialistläkare har ingen intern fortbildning alls, vilket är mycket oroväckande.

Läkarförbundet har i enkäten även frågat läkarna om de fått fortbildning om nya kunskapsstöd, som till exempel nationella riktlinjer. Enkäten visar stora skillnader mellan privat och offentlig sektor. Detsamma gäller mellan olika verksamhetstyper och mellan olika regioner/landsting. Av specialistläkare anställda inom privat sektor anger 60 procent att de deltagit i utbildning om nya kunskapsstöd. Motsvarande siffra inom offentlig sektor är endast 44 procent. På landstings- och regionnivå varierar talen mellan 32 procent och 64 procent. Det är anmärkningsvärda variationer. Och det ska ses i ljuset av att det finns en politisk önskan, till och med en statlig utredning, om ökat genomslag för nationella riktlinjer då de tillmäts stor betydelse för att kunna erbjuda en jämlik vård och hälsa.

Även Socialstyrelsen konstaterar i den nyligen publicerade utvärderingen ”Kunskapsstöd om palliativ vård i livets slutskede” att läkare inte får den fortbildning som krävs. I kunskapsstödet från 2013 rekommenderades med hög prioritet fortbildning i palliativ vård i syfte att lindra symtom och främja livskvalitet hos patienter i livet

slutskede. Utvärderingen visar att detta inte efterföljts. Socialstyrelsen konstaterar att ”Fortbildning är en förutsättning för att personalen ska kunna ge en god palliativ vård. Det är av stor vikt att personalen har goda kunskaper i palliativ vård för att kunna möta patienters olika behov av stöd och symtomlindring och för att främja livskvalitet.”

Socialstyrelsen skriver vidare att den palliativa vården är ojämlik och att skillnaderna är stora i kommuner, regioner och landsting. Enligt utvärderingen erbjuds endast 30 procent av läkarna inom primärvården fortbildning i palliativ vård. Den visar även på sjukhuskliniker inom exempelvis onkologi, lungmedicin och geriatrik som inte alls erbjuder fortbildning. Anmärkningsvärt eftersom det där vårdas patienter som befinner sig i livets slutskede. Det berör också väldigt många människor då cirka 80 procent av de som årligen avlider i Sverige bedöms vara i behov av palliativ vård.

Att kunna erbjuda god palliativ vård är angeläget för alla de individer som vårdas i livets slutskede, deras anhöriga och samhället i stort. Vi anser att det behövs ett större nationellt ansvarstagande för hälso- och sjukvårdens kompetensutveckling. Arbetsgivaren tar i dag inte sitt ansvar. För att tydliggöra deras och varje läkares ansvar krävs en nationell reglering av läkares fortbildning i form av en föreskrift. Att ett sådant regelverk kommer på plats är regeringens ansvar.

I Sverige omgärdas tiden fram till färdig specialist av tydliga regelverk. Grundutbildningen regleras via högskoleförordningen, och AT och ST genom Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Däremot är den längsta perioden i en läkares yrkesliv, den som färdig specialist, helt oreglerad. Detta är inte rimligt! Den svaga reglering som finns i Hälso- och sjukvårdslagen, Patientsäkerhetslagen och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete är inte tillräcklig.

Läkares kontinuerliga fortbildning är en förutsättning för att kunna utveckla kvaliteten och därmed ge patienterna den bästa vården. En tydligare reglering av läkares fortbildning är ett enkelt och helt nödvändigt sätt att öka förutsättningarna för en jämlik vård.

Annika Strandhäll – hur länge vi har råd att vänta på en reglerad fortbildning?

Heidi Stensmyren, ordförande Sveriges läkarförbund

Sofia Rydgren Stale, ordförande Sveriges läkarförbunds utbildnings- och forskningsdelegation

Carl Johan Fürst, professor palliativ medicin, Lunds universitet och Region Skåne

Karin Fransson, ordförande Svensk förening för palliativ medicin "

DN SÖNDAG 25 JUNI 2017

"Ny regeringskampanj ska motverka rasism

Till hösten sjösätter regeringen en ny informationskampanj för att motverka rasism. Myndighetspersoner ska utbildas och säkerheten för religiösa minoriteter höjas. DN följde med statsminister Stefan Löfven på hans första besök till koncentrationslägret Auschwitz i Polen.

Nedstigningen har just inletts, Stefan Löfven blickar ut över sädesfälten i södra Polen.

En politiskt sakkunnig sträcker sig från regeringsplanets beiga lädersoffa och ger statsministern boken ”...om detta må ni berätta...”. Sedan den först gavs ut för snart tjugo år sedan har skriften om Förintelsen blivit en modern svensk klassiker – när Löfven och hans följe om någon timme kommer fram till det tidigare koncentrationslägret Auschwitz är det den här boken som ska överräckas som gåva till museiintendenten.

Det äger sin logik, för i mångt och mycket är regeringens nya satsning på utökat arbete mot rasism en repris av det som i socialdemokratisk folklore anses ha varit ett genidrag.

Efter att en undersökning sommaren 1997 hade visat att 8 procent av svenska skolungdomar var osäkra på om Förintelsen verkligen hade ägt rum sjösatte dåvarande statsminister Göran Persson en

informationskampanj om nazismens illdåd, bland annat producerades denna bok, som skickades ut till landets alla barn i grundskolan.
I förlängningen ledde arbetet även till att en ny myndighet instiftades – Forum för levande historia har sedan 2003 haft i uppdrag att med utgångspunkt i Förintelsen utbilda svenska skolelever i tolerans.

Det är detta uppdrag som Löfven nu dammar av och utvidgar. Till hösten kommer myndigheten att börja utbilda även myndighetstjänstemän som poliser, socialsekreterare och arbetsförmedlare. Samtidigt skjuts mer pengar till trossamfunden, för att öka säkerheten kring gudstjänster och liknande.

Löfven vill också stå som värd för en internationell konferens om - Förintelsen år 2020, tjugo år efter att Göran Persson gjorde detsamma. Det handlar om att vaccinera samhället mot totalitära hot, menar statsminister Löfven, och tar upp ett färskt exempel: den judiska föreningen i Umeå som i april tvingades lägga ner sin verksamhet efter att nazister trakasserat och hotat dem.

– När nynazisterna sedan marscherar i Falun med sina slipsar instoppade i skjortorna, det gör mig riktigt upprörd, säger Löfven.
– Att de förnekar vad som hände i Auschwitz, men däremot förespråkar att det ska hända igen – det är en ideologi som förgiftar samhället.

Snett framför statsministern i regeringsplanet sitter en korrekt klädd dam ihop med sin dotter. Det är Livia Fränkel, en av dem som överlevde koncentrationslägren och i krigets slutskede fick skydd i Sverige.

Hon har blivit bjuden att följa med regeringsdelegationen för att återse den plats där hennes liv förändrades i grunden – det är första gången sedan sommaren 1944 som hon besöker platsen där hennes föräldrar mördades.

När Aron Verständig , numera ordförande för Judiska centralrådet och därigenom regeringens främsta kontaktperson när det gäller judiska angelägenheter, växte upp på 1990-talet åkte han varje sommar på det läger som Stockholms judiska församling arrangerar på skärgårdsön Glämsta. De hade aldrig en tanke på att något skulle hända dem. Häromdagen, när han släppte iväg årets kull av ungar, var situationen annorlunda.

– När vi skickade iväg barnen i år var det med poliser med maskingevär närvarande. De behöver stå där för att barn ska gå på en buss och åka på sommarkollo. Så läget har absolut förvärrats.
Aron Verständig ser precis som Löfven hur hatet mot judar ökar – 2015 anmäldes nära trehundra antisemitiska hatbrott, ett sorgligt rekord – men han pekar på en annan huvudsaklig orsak än nazismen.

– Den våldsbejakande islamismen är nog det allvarligaste. Den är en del av den internationella terrorismen, med fordon, bomber och maskingevär. I Sverige har vi inte sett några högerextremister som har genomfört den typen av attacker mot judiska mål, säger Verständig.
Tongångarna är liknande hos Fredrik Sieradzki vid Judiska informationscentret i Malmö. Det är knappast enbart nazister som är ett hot för Sveriges judar, och exempelvis har gjort att Malmös judiska församling mer än halverats de senaste 40 åren.

– Vi har importerat en konflikt som finns i Mellanöstern, säger Sieradzki.

– Där frodas judehatet, i predikningar och filmer och memes på nätet. De har blivit marinerade i det, inte undra på att en del hatar judar. När konflikten mellan Israel och Palestina blossar upp så blir det väldigt heta känslor här hemma, judarna tvingas hålla låg profil. Det kan bli problem bara du bär din kippa på huvudet.

Fredrik Sieradzki menar att det här är någonting som politikerna alltför länge har ignorerat, eller till och med urskuldat. Det mest flagranta exemplet, tycker han, var när Malmös dåvarande kommunalråd Ilmar Reepalu för sju år sedan gjorde ett antal uttalanden som kunde tolkas som att han skuldbelade judarna själva för de trakasserier de utsattes för.

– Det har länge varit rätt tyst från politikerna. Allt för länge har de inte riktigt velat prata om det här, tyckt att det har varit lite jobbigt. Muslimerna är också en utsatt minoritet, och vem vill bli kallad för islamofob? Det är klart att det är mycket lättare att prata om nazister, säger Fredrik Sieradzki.

Den socialdemokratiska delegationen har just passerat den världsberömda skylten vid ingången till Auschwitz – den som lovar att arbete gör dig fri, Arbeit macht frei – när 89-åriga Livia Fränkel hugger tag i statsministerns arm.

– Det här minns jag så tydligt. Hur vi passerade ingången, och då stod här en damorkester. De spelade glad marschmusik, men de grät samtidigt. Det var fångar som fick leva för att de kunde spela instrument, säger hon.

– Hade ni redan skiljts från era föräldrar då? frågar statsministern.
– Ja, det var det första som hände, att doktor Mengele gjorde sitt urval.
Den 16-åriga Livia visste förstås inte vem Josef Mengele var, att han var lägrets överläkare som försökte ändra färg på fångars pupiller genom att injicera bläck i ögonen eller lät sy ihop romska barn för att skapa siamesiska tvillingar.

Hon visste bara att han pekade hennes mamma åt ett håll, medan hon och hennes syster föstes åt ett annat.

– Det här är liksom mänsklighetens yttersta nederlag, säger Löfven.
Jag tänker på något som Primo Levi, en annan av överlevarna, har sagt – att de som förnekar Auschwitz är beredda att genomföra det igen.
Att det finns förintelseförnekare även i dagens Sverige, och de som ger svenska judar skulden för vad staten Israel gör, det såg Stefan Löfven med brutal tydlighet på sin egen Facebook-sida, när han sommaren 2014 lade upp ett inlägg som av många ansågs som alltför Israelvänligt.

De hatiska kommentarerna lät inte vänta på sig.
”Fuck judar! Palestina har rätt att avrätta dem en efter en!”, ”’Guds utvalda folk’ behandlar palestinierna precis som nazisterna behandlade dom”, ”Ta eran Auschwitz i röven, vem bryr sig”. Och så vidare.
Hundratals hatiska kommentarer, många med direkta hänvisningar till konflikten i Gaza, som just den sommaren var blodig.

– Då blev jag faktiskt på riktigt, riktigt orolig. Den tonen och de ordvalen. Det gjorde mig riktigt bekymrad, minns Löfven.
Visste du att det här hatet fanns i Sverige?

– Jo, men kanske inte att det var så här starkt. Oförsonligheten och hatet gjorde mig bedrövad.
Vintern 2015 skedde sedan ett antal antisemitiska attacker – morden i kosherbutiken i Paris, attentatet mot synagogan i Köpenhamn. I samma veva, när Sverige höjde hotnivån, sa du också att ”Sverige nog har varit naiva…”

– För terrorismen, ja. Det är väl kanske så att man som samhälle inte vill se att det här kan hända. Det är någon slags försvarsmekanism. Men det kan hända även i Sverige.

Har ni varit naiva även när det gäller antisemitismens koppling till migration?

– Nej, jag tror inte det. Alltså, migrationsfrågan är... nej, jag tror inte att man kan säga det. Jag har inte analyserat huruvida vi har varit naiva, men finns den uppfattningen så ska vi ta det på allvar. Vi har ett problem i Sverige med antisemitism, och det spelar ingen roll vem som uttalar den, det är lika jäkla fel ändå.

Tre kilometer från huvudlägret Auschwitz ligger Birkenau, det förintelseläger som med tiden blev det största i Tredje riket, med fyra gaskammare och över 250 baracker för fångar.

Livia Fränkel har behövt vila benen och sitter därför i en golfbil framförd av en polsk guide, de kör längs den tågräls som möjliggjorde ett industriellt massmord.

– Jag vet inte precis i vilken del av lägret du och din syster placerades, säger guiden.

– Det var i en av dem, svarar Livia och pekar bort mot tegelbarackerna på vänster sida. Vi var runt åttahundra kvinnor där, området hette A.
Guiden nickar.

– Jag förstår, B1A då. Det var där de friska kvinnorna hamnade, de som genast kunde sättas i arbete.

Redan efter en dag i lägret anade Livia och hennes syster att deras mamma och pappa var borta för gott. Livia minns att hon frågade en äldre fånge, en polsk judinna, som pekade bort mot en av skorstenarna.
– Ser du röken och flammorna där borta, sa hon. Där inne brinner era föräldrar.

Men det lät för brutalt ändå, för overkligt att Tyskland skulle bränna upp människor. Det här var ju mitt i moderniteten, mitten av 1900-talet, inte medeltiden.

Statsminister Löfven står i den gassande solen, tyst och samlad, med en näsduk i handen.

Han inspekterar en liten tågvagn i rött trä, precis en sådan som Livia och hennes familj transporterades hit i.

För ett ögonblick ser det ut som att statsministern gråter, men det är svett han torkar bort från kinden.

Även Löfven har personliga beröringspunkter till den här historiska skamfläcken. För några år sedan fick han nämligen reda på att hans morfar var nazist.

Ludvig Löfven lockades av idéerna i 30-talets Värmland, där agitatorer som Birger Furugård och Sven Olov Lindholm var aktiva, och jobbade senare för det tryckeri som bland annat gav ut tidningen Den svenske nationalsocialisten.

För att stödja rörelsen ekonomiskt brukade Ludvig varje år betala in en julhälsning i tidskriften – under rubriken ”God Julhelg och ett gott nytt kampår” undertecknade han sina meddelanden ”L. Löfven m familj”.

– Jag minns att min mamma hörde av sig och sa att hon måste berätta någonting. Vi brukade ju träffas och äta middag, jag och mamma, men det här var något speciellt. Din morfar, sa hon, han var så elak. Han var bara elak liksom. En elak människa, säger barnbarnet Löfven.
Mer berättade inte mamma Margareta, och eftersom Stefan Löfven blev bortadopterad som barn träffade han heller aldrig sin morfar. Det var först senare, när ett par journalister grävde fram de där gamla tidningarna, som bitarna föll på plats för honom.

– Då fick jag ihop att, jaha, det var det mamma hade försökt säga! Jag blev förfärad. Hemskt.

Jag antar att du har reflekterat kring vad som kan ha lockat honom till nazismen under 1930-talet?

– Nej. Inte en susning. Jag vet inte. Om det har med rädsla i botten att göra, eller något sånt. Att man blir aggressiv mot något som hotar. Men när jag fick veta att min morfar stod för värderingar som är så långt ifrån mig som man kan komma, då blev jag allt annat än glad kan jag säga.

Ligger det ändå inte någonting i att ni har lättare att prata om historien, än att beskriva den nutida antisemitismen?

– Nej, för mig är det ingen skillnad. Inte ett dugg. Om det finns en otydlighet – och det kan vara så, kritikerna kan ju ha rätt naturligtvis – då måste vi ändra på det. Mitt primära mål är att se till att det blir rätt nu.

Hur tror du att man når en tonåring som kanske har vuxit upp i en väldigt antisemitisk miljö?

– De som går i skolan ska få det därigenom. Olika föreningar. Idrottsrörelsen når väldigt många. Det är den stora fördelen med Sverige, att vi har ett så förgrenat civilsamhälle. Då ökar sannolikheten att penetrera varenda gren i samhället och vaccinera.
Och de som är misstänksamma mot det svenska civilsamhället?

– Ja... Jag kan inte ge svaret på allt som behöver göras. Det är det som Forum för levande historia får fundera på. Oavsett var antisemitismen kommer ifrån så måste vi kunna bemöta den. Om det krävs olika sätt att göra det på för olika grupper, så hitta dem då.

Aron Verständig, ordförande för Judiska centralrådet, lovordar Löfvens resa till Auschwitz. Men säger samtidigt att det viktigaste är att hitta knutpunkterna till nutiden, inte fastna i det förgångna.

– Annars blir det bara som när du går på Vasamuseet och tittar på en båt som sjönk för länge sedan. Vi kan inte bara säga att antisemitism var någonting som Hitler och Göring ägnade sig åt – utan vi har de här problemen även i dag.

Fredrik Sieradzki vid Judiska informationscentret i Malmö:
– Man kan säga vackra och viktiga ord, vi tycker det är bra att folk kommer och håller tal vid Förintelsens minnesdag. Men sedan är det 364 dagar kvar på året.

Han funderar över telefonen.
– Jag hoppas att vi är i en brytningstid nu, att det blir lättare att prata om alla former av antisemitism. Och det känns som att det där har börjat sjunka de senaste åren, vi ser en attitydförändring bland de styrande politikerna. Men ska vi kunna finnas kvar som en minoritet i Malmö i framtiden så får de inte tappa tempot.

Golfbilen har stannat precis vid ruinerna av Krema II, en av de största dödskamrarna i Hitlers rike. I byggnadens källare, där gasduscharna fanns, fick kring 1 800 personer plats. De gick fort att döda, men att elda upp dem tog ett drygt dygn.

Livia Fränkel ler med ögonen. Det känns, trots allt, förlösande att vara här igen.

– Jag har tidigare inte trott att jag skulle klara av det, säger hon. Men nu känns det bra att cirkeln sluts. Jag är gammal, det här är bland det sista jag gör, jag vill tända de här ljusen för mina föräldrar.

Livia får hjälp av sin dotter ner på grusgången, så går de sakta fram mot ett minnesmonument i mörk sten. Med sig har Livia ett papper där hon skrivit ner kaddish, den judiska bön som sägs av människor i sorg. Ur en brandgul Fjällräven-ryggsäck fiskar dottern upp två gravljus, inhandlade i en närbutik i Stockholm.

Så börjar de långsamt läsa sin vädjan, ett rop av längtan efter Guds härlighet här på jorden.

Måns Mosesson
mans.mosesson@dn.se "

DN ONSDAG 28 JUNI 2017

" Obildade väljare ska väljas bort ?

De nationella demokratierna står under press från flera håll. Men att villkora rösträtten är en farlig väg, skriver Olof Ruin som läst ”Efter demokratin”.

Det är ett tidens tecken att Timbro velat ge ut en bok som på engelska kallas ”Against Democracy” men i svensk översättning fått den något mindre utmanande titeln ”Efter demokratin”. Boken är skriven av en amerikansk statsvetare och filosof som heter Jason Brennan. För några veckor sedan besökte han Stockholm och jag hade tillfälle att höra honom när han presenterade sin bok. Det blev en egendomlig tillställning där åsikter som jag trodde för längesedan var övergivna i seriösa sammanhang framfördes med uppenbar förtjusning.

I sin bok ställer Brennan något han kallar *epistokrati* mot demokrati. Detta alternativ definieras som ett politiskt system där makt fördelas efter kunskaper och kompetens i motsats till vad som sker i en demokrati. Själva styrelseformen för en stat ses av honom bara som ett verktyg att använda sig av, till exempel som en hammare. Ett system baserat på allmän och lika rösträtt utgör alltså inte något värde i sig, inte ett mål att sträva mot, utan ses bara som ett dåligt och otjänligt verktyg. En epistokrati erbjuder ett mycket bättre instrument att använda sig av.

I denna ordrika bok läggs mest energi på att räkna upp alla de brister som vidlåder en demokrati medan Brennan är mindre specifik när det gäller de förtjänster som inryms i det av honom konstruerade systemet. Gång på gång upprepas att väljarna generellt är inkompetenta, okunniga och irrationella. De har svårt att ta till sig ny information; de misstror fakta som inte stämmer överens med egna tidigare åsikter; de är manipulerbara och auktoritetsbundna med mera.

Medborgarna i en stat påstås också kunna ta direkt skada av rollen som väljare. De förväntas bland annat ta del av offentliga debatter präglade av hårda utfall och demonisering av motståndare, något som riskerar att ytterligare fördumma dem och även göra dem till sämre människor. Inte heller rösthandlingen i sig anses ge den enskilde någon känsla av makt. Hen får egentligen bara finna sig i att acceptera vad en majoritet beslutar. En enskild individ har mer makt, utbrister Brennan på ett ställe i sin bok, om hen ”hittar en femdollarsedel på trottoaren än med rätt att rösta, kandidera till poster och överhuvud delta i politiken”.

Hur är det då i en så kallad epistokrati? Utgångspunkten för Brennan, liksom för dem som han nämner som sina meningsfränder, är att alla inte, bara för att de är medborgare i en stat, automatiskt skall ha lika rätt att rösta och kandidera till politiska ämbeten. En jämförelse görs mellan medborgarna som väljare och som utövare av andra verksamheter. Alla har ingen automatisk rätt att köra bil utan måste först ta ett körkort, alla kan inte automatiskt avhjälpa sjukdomar utan måste först ha en lämplig utbildning osv. Varför skall då alla medborgare ha rätt att rösta och inneha politiska ämbeten utan visad kompetens?

En av de reformer som Brennan skisserar i sin strävan att sålla ut inkompetenta väljare är att underkasta medborgarna ett väljarkvalificeringsprov. Men det är inte särskilt lätt, det inser också Brennan, att i ett sådant prov formulera frågor som garanterar den ”kompetens” som förväntas karakterisera en så kallad epistokrati. Det räcker kanske inte med att ha elementära kunskaper om amerikansk politik, kunna identifiera kandidater och veta något om kandidaterna och deras partiers åsikter.

En annan kompetensfrämjande reform, som Brennan mer utförligt uppehåller sig vid, är att skapa ett ”epistokratiskt råd”. Detta råd föreslås vara öppet för i princip alla medborgare som har goda bakgrundskunskaper ”i samhällsvetenskaperna och politisk filosofi”. Rådet skulle inte ha befogenhet att stifta lagar, men väl att ogiltigförklara dem, att helt enkelt inlägga ett veto mot beslut som inte anses som samhällsvetenskapligt och filosofiskt acceptabla. Brennan är själv exempel på en medborgare som rent professionellt besitter sådana önskvärda kunskaper. Man kan undra om det i förlängningen av hans tänkande helt enkelt skymtar ett styre av universitetsprofessorer.

Kommen så här långt i min läsning av denna besynnerliga bok påminns jag om den första uppsats i statskunskap som jag själv skrev. Min lärare Fredrik Lagerroth föreslog att jag som mitt examensarbete skulle koncentrera mig på Platon och hans tankar i dialogen ”Staten” om att filosofer bör styra i enlighet med sin kunskap om eviga idéer. Lagerroth, en stor kännare av Platon, misstrodde denna typ av platonsk elitism, som utgår ifrån att det finns en klart definierbar kompetens att leda ett samhälle. Jag gick ett steg längre och jämförde denna föreställning att filosofer genom sin lärdom en gång kunde ses som predestinerade att styra den grekiska statsstaten med föreställningen inom nazistisk rättsfilosofi, nyligen sönderskjuten, att Hitler genom sin intuitiva närhet till den germanska rasen hade de bästa förutsättningarna att styra det tyska riket. Båda kompetensanspråken förklarades som lika galna av den unge studenten.

I den euforiska tidsanda som rådde decennierna efter andra världskriget upplevdes i vår del av världen demokrati som styrelseform ännu inte vara drabbad av principiella svårigheter. Att läget nu är ett helt annat än för femtio är sedan är naturligtvis inte en forskare som Jason Brennan ensam om att konstatera och bekymra sig över. Läget är påtagligt allvarligt i USA men också bekymmersamt i en förut väl fungerande parlamentarisk demokrati som Sverige.

Den seriösa litteraturen om skälen till att vår egen svenska demokrati börjat skava är omfattande. Det nationella politiska systemet har blivit kringskuret av globaliserad ekonomi, medlemskap i EU och andra internationella organisationer och av marknadskrafternas tillväxt. De politiska partierna har försvagats genom sjunkande medlemstal, oförmåga att diskutera med varandra och kanske också med ett ängsligt ledarskap. Väljarna verkar vidare mer än förr vara fångna i individuella bubblor som följd av breda samhälleliga rörelsers tillbakagång, journalistikens förändring och sociala mediers frammarsch. Väljarkåren har därtill blivit mer heterogen.

Det är en illusion och därtill direkt farligt att tro att denna typ problem kan avhjälpas genom att uppställa kompetenskrav av olika slag som Brennan gör i sitt konstruerade system. Det finns ingen annan väg att gå än att på allt sätt befordra god utbildning av medborgarna och framför allt att hålla fast vid ett konstitutionellt ramverk, som är baserat på rätt för alla rösta och att inneha politiska poster, men som naturligtvis kan inrymma spärrar av olika slag mot förhastade och illa underbyggda politiska beslut.

Olof Ruin professur emeritus i statskunskap. "

"Jason Brennan ”Efter demokratin” Timbro

Övers. Tom Sköld, 398 sidor "

DN TORSDAG 29 JUNI 2017

"Regeringen satsar en miljard på Iraks återuppbyggnad

I dag, torsdag, klubbar regeringen igenom en femårig utvecklingsstrategi för Irak. Den förra regeringens beslut om att dra in biståndet till landet stoppas och i stället satsas en miljard kronor fördelat över de kommande fem åren. – Det är otroligt brådskande att vi stöder Irak och de goda krafterna där, säger biståndsminister Isabella Lövin (MP).

I tre omgångar har regeringen skjutit upp utfasningen av bistånd till Irak, som den tidigare alliansregeringen beslutade om. Huvudargumentet då handlade om att Irak var ett medelinkomstland och att situationen var på väg att stabiliseras. Men nu är läget helt annorlunda, säger biståndsminister Isabella Lövin.

– Elva miljoner människor är i behov av humanitär hjälp och det finns tre miljoner internflyktingar i landet. Dessutom pågår det ett krig, som hamnat i skymundan av Syrienkriget, säger hon.

Regeringens beslut om en femårig utvecklingsstrategi för Irak innebär att 200 miljoner kronor årligen ska ges i bistånd till landet, för arbete med bland annat freds- och stadsbyggande och jämställdhet. Isabella Lövin besökte Irak i mars i år och säger att det hon såg då har satt ett djupt avtryck.

– Det är en fruktansvärd förödelse i delar av landet och en konfliktnivå som har byggts upp under lång tid och som IS har kapitaliserat på. Det som behövs nu, när vi ser att IS är på väg att bli besegrade i Mosul, är att stödja samhällsutvecklingen i Irak.

Pengarna ska bland annat gå till olika typer av samhällstjänster, till exempel vattenförsörjning, men också användas för att stärka civilsamhället och kvinnors deltagande i fredsbyggandet.

– Det handlar till exempel om att stödja kvinnoorganisationer och att sätta press på att kvinnor ska vara med och bestämma när städer ska återuppbyggas, säger Isabella Lövin.

Utöver de 200 miljoner kronorna ges ett humanitärt stöd, som hittills i år ligger på 145 miljoner. Därtill har regeringen nyligen beslutat att fördubbla antalet svenska soldater i Irak. De ska bistå de irakiska styrkorna som bekämpar IS med utbildning. Regeringen ska, enligt budgetpropositionen för 2017, lägga ”högst 200 miljoner kronor” på de 70 soldaternas insats i landet. Enligt regeringen handlar utbildningen framför allt om sjukvård, detektering av sprängladdningar och om folkrätt.

På onsdagen rapporterade Expressen om potentiella krigsbrott som irakiska styrkor begått i kampen mot IS. Men det den svenska insatsen handlar om, säger Isabella -Lövin, är att förebygga den typen av händelser.

– Det är naturligtvis helt vidrigt och brott mot både krigslagar och mänskliga rättigheter. Vi utbildar i mänskliga rättigheter och om krigets lagar och är en kraft som jobbar för att den irakiska armén och peshmergan ska ha kunskaper om detta, säger hon.

Den totala biståndsramen för Sverige under 2017 är 46,1 miljarder, varav 6,8 miljarder går till kostnader för asylmottagande. När det gäller biståndet till Irak säger Isabella Lövin att det alltid är en utmaning att arbeta i sviktande stater – särskilt när det finns växande skiljelinjer mellan olika religiösa och etniska grupper.

– Det gäller att nå dem som är i störst behov av hjälpen. Där är också kriget i sig ett hinder. Men vårt långsiktiga stöd kommer att handla om fredsbyggande och om att stärka institutioner och det är ett sätt att kunna nå ut bättre.

Hur ska det säkerställas att pengarna går dit det är tänkt?

– Sida och våra samarbetsorganisationer har väl utarbetade system för att kontrollera att pengar går dit de ska. Men det är klart att biståndet behövs eftersom det är en väldigt kaotisk situation. Man kommer att ta risker och det finns ingen hundraprocentig garanti att ingenting går snett. Men riskerna med att inte gå in och stödja är mycket större.

Amanda Lindholm

amanda.lindholm@dn.se "

"Fakta. Svenskt bistånd till Irak

De statliga myndigheterna Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) och Folke Bernadotteakademin (FBA) har fått i uppdrag att ta fram detaljerna för hur den nya biståndsstrategin ska se ut, bland annat vilka organisationer som ska inkluderas.

200 miljoner per år 2017–2021 ska gå till bland annat fredliga och inkluderande samhällen och jämställdhet i landet.

Utöver de 200 miljonerna tillkommer humanitärt stöd, som hittills i år ligger på 145 miljoner, men som kan variera efter behov. Därtill ska 70 svenska soldater bistå med utbildning i bland annat sjukvård och folkrätt till de irakiska styrkorna som bekämpar IS.

DN FREDAG 30 JUNI 2017

”Sluta vara medrasist – det är dags att våga säga ifrån”

Rasistiska och intoleranta åsikter breder ut sig och främlingsfientligheten normaliseras. Forskning visar att tystnad är en grogrund för fördomsfulla åsikter som kan leda till begränsade fri- och rättigheter för oss alla. Därför är det nu hög tid att sluta vara medrasist och våga säga ifrån, skriver Lovisa Fhager Havdelin, Teskedsorden.

På nationaldagen i år, på en buss i Sverige blir en 13-årig flicka aggressivt och verbalt attackerad med rasistiska och islamofobiska tillmälen av en kvinna. Ingen av de andra passagerarna på bussen säger ifrån. Grupptryck är starkt, men det är dags att bryta sig ur flocken och inte vara en medrasist. Att vara en tyst åskådare när någon i din närhet agerar eller uttalar sig rasistiskt kan få förödande konsekvenser. Det har historien visat.

Rasistiska och intoleranta åsikter breder ut sig och främlingsfientligheten normaliseras. Forskning visar att tystnad är en grogrund för fördomsfulla åsikter som kan leda till begränsade fri- och rättigheter för oss alla.

Två av fem svenskar, 44 procent, uppger att de har befunnit sig i en situation en eller flera gånger senaste halvåret där någon agerade eller uttryckte sig rasistiskt i vardagen. Av dessa var det inte ens hälften som sade ifrån. Det är alldeles för många som inte avbryter. Vi måste gemensamt stå upp för alla människors lika värde. I praktiken innebär det att säga ifrån när någon agerar eller uttrycker sig rasistiskt, även

om det känns obekvämt. Något annat alternativ för att behålla ett tolerant och demokratiskt samhälle finns inte.

Tidigare i år, efter upprepade trakasserier och hot från nazister, valde den judiska föreningen i Umeå att stänga. Men det är inte alltid det är så kraftfulla hot som uttrycks. Rasistiska åsikter dolda i skämt, politiska argument och i samtal om grannen kommer fram på släktmiddagar, i fikarummet på jobbet eller i frisörstolen. Därför är det viktigt att vi, i vardagens mellanrum, står upp för våra värderingar och medmänniskor oavsett hur obekväma vi blir eller hur obekväm stämningen blir.

Genom att mynta begreppet medrasist, och prata om de tysta åskådarna på det viset, vill vi poäntera vikten av att säga ifrån. Det är oerhört allvarligt att tyst se på när ett övergrepp eller övertramp begås, utan att avbryta eller påtala det. Ett starkt civilkurage stärker ryggraden i vårt samhälle.

Den tyska pastorn Martin Niemöllers berömda dikt från 1946 inleds med ”När de kom för att hämta kommunisterna teg jag, för jag var inte kommunist. När de kom för att hämta de fackanslutna teg jag, för jag var inte fackansluten.” Rädsla för våld eller repressalier är givetvis en ursäkt till undfallenhet i de här fallen, men att det blir obekvämt eller jobbigt är inte en ursäkt för att inte sätta ned foten. Ofta är det just i vardagen, i de trygga sammanhangen, som det kommer rasistiska gliringar eller åsikter. Om vi låter dessa stå oemotsagda, kommer intoleransen på sikt att öka i samhället.

Vi kan se att högre utbildning leder till större förmåga att uppfatta rasism och främlingsfientlighet och det finns ett tydligt samband mellan de som i hög utsträckning uppfattar rasism i vardagen och de som är mer benägna att säga ifrån. Därför är det viktigt att fler människor kan identifiera dessa situationer. Vårt proaktiva arbete med barn och ungdomar är en del av det. Att prata om ”medrasister” är också en del av det. Fler behöver förstå vikten av att säga ifrån.

Under sitt tal på Järvaveckan lyfte Stefan Löfven vikten av att säga ifrån när människor hatar, hotar eller hetsar varandra oavsett om det är på ett torgmöte eller i ett kommentarsfält på Facebook. Vi vill se fler politiker och människor i beslutsfattande positioner uppmana till detta. Ett samhälle av tysta åskådare gynnar endast de idéer som inte tål diskussioner och motstånd.

Det är vi, folket, som har makten att bestämma över vilken typ av samhälle vi vill ha. Och vi gör det med hjälp av aktiva handlingar, där vi sätter stopp för att intoleranta åsikter breder ut sig i landet. Bäst på att säga ifrån är kvinnor i övre medelåldern, visar vår undersökning. Kvinnor i alla åldrar är överlag markant bättre på att protestera än män vid situationer där någon agerar eller uttrycker sig rasistisk. I en situation där någon uttrycker sig eller agerar rasistiskt behövs ett handlingskraftigt agerande. Ett agerande som markerar att rasism aldrig är okej.

Genom fyra enkla steg undviker du att bli medrasist:

1 Avbryt. Förhindra personen från att fortsätta. Det enda argument du behöver är att alla människor är lika värda. Det står i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, som togs fram 1948 efter andra världskrigets fasor. Första artikeln inleds med ”Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter”.

2 Påtala. Uppmärksamma personen på att det som sägs är rasistiskt. Tycker du att konfrontationer är obehagliga kan du söka stöd hos andra

närvarande personer. Vänd dig till dem och säg ”Det här är inte okej, kan vi hjälpas åt?”.

3 Höj blicken. Se dig omkring, om en utsatt person är närvarande kan du tilltala hen direkt och tydligt visa att du såg vad som hände och att du finns där som ett stöd.

4 Anmäl. Oavsett om det är på arbetsplatsen eller i offentlig miljö. Berätta för närmaste chef, anmäl till polis eller tillkalla vakt.

Vardagsrasismen leder till stora konsekvenser i vardagen för många människor. Det gör att människor stängs ute från delar av arbetsmarknaden, har svårt att hitta boende och att skolresultaten påverkas negativt. Det gör att många människor dagligen utsätts för gliringar, exkluderande och hot. Handlingar som känns och sätter sig fysiskt i kroppen som ett starkt obehag. Lägg därtill alla de människor som redan gått igenom trauman för att ta sig till tryggheten i Sverige men väl här återigen behöver utstå en annan form av otrygghet.

Hur vi kategoriserar människor och sedan ser på dessa olika grupper i samhället går att påverka. Vi arbetar själva proaktivt ute i skolorna med barn och ungdomar för att bryta ner fördomar och skapa en ökad tolerans för deras klasskamrater och andra människor i deras närhet. De positiva effekterna syns tydligt på både individen och gruppen. För oss är det självklart att det är just individen som måste börja agera inkluderande för att skapa ett mer tolerant klimat.

För individen är det inte i de stora gesterna som påverkan sker utan i de små återkommanden handlingarna. Alla kan göra något redan i dag – i kommentarsfältet, på arbetsplatsen och i samtalet med grannen.

Vi vet av historien och samtiden att det inte alls är särskilt osannolikt att samhällen förändras på grund av tystnaden. Niemöllers dikt avslutas med ”När de kom för att hämta mig, fanns det ingen kvar som kunde protestera”. Det är dags att sluta vara medrasist och bryta tystnaden.

Lovisa Fhager Havdelin, generalsekreterare Teskedsorden. Stiftelsen Teskedsorden grundades av tidningen Vi år 2006 och arbetar med att främja mångfald och ökad tolerans. "

"Bakgrund. Sifo-frågan

Sifoundersökningen som nämns i texten genomfördes den 7–9 juni 2017 som en webbaserad undersökning. Frågan ”Har du under det senaste halvåret varit i en situation, t ex på släktmiddag, på bussen, hos frisören eller liknande, där du upplevt att någon agerade eller uttryckte sig rasistiskt?” besvarades av 1.014 personer. De som svarade ja fick följdfrågan ”Vad gjorde du den senaste gången detta inträffade?”. "

Vilket parti har bäst politik?

Andel av de utfrågade som svarade att partiet har bäst politik på respektive område.

Grafik: DN
Källa: DN/Ipsos

Nytillkommen fråga juni 2017.

Partiernas starkaste frågor

Andel av de utfrågade som svarade att partiet har bäst politik på respektive område.

M — **27%** Sveriges ekonomi

L — **17%** Skola och utbildning

C — **20%** Miljö och klimat

KD — **6%** Äldreomsorg, lag och ordning

S — **28%** Jobb och sysselsättning

MP — **31%** Miljö och klimat

V — **10%** Äldreomsorg

SD — **25%** Flykting- och invandringsfrågor

Vilken politisk fråga är viktigast för dig?

Alla väljare ...

Fakta om undersökningen. Ipsos har under perioden 7-19 juni intervjuat 1 633 röstberättigade väljare. Datainsamling har skett parallellt, dels genom telefonintervjuer med ett slumpmässigt individurval, dels genom digitala intervjuer i en slumpmässigt rekryterad respondentpanel.

DN FREDAG 30 JUNI 2017

"Moderaterna tappar i tunga profilfrågor

Väljarnas förtroende för Moderaternas politik fortsätter att falla på tunga områden som Sveriges ekonomi, invandring och försvar. Det visar en mätning från DN/Ipsos. Endast 9 procent anser att M har bäst politik för att förhindra terrorbrott, vilket placerar partiet klart efter både S och SD.

När det drar ihop sig till 2017 års Almedalsvecka är den politiska scenen rejält ommöblerad jämfört med samma tid förra året. Framför allt har Moderaterna hamnat i en djup opinionskris som avspeglar sig på flera sätt i DN/Ipsos mätningar. Partiets väljarstöd har fallit från 24 procent till 16. Andelen väljare som har förtroende för partiledaren Anna Kinberg Batra är nere på 21 procent jämfört med 40.

Trenden är också negativ när det gäller förtroendet för partiets politik, visar DN/Ipsos junimätning. Allvarligast för partiet är att andelen väljare som anser att M är bäst på att sköta Sveriges ekonomi på ett år har fallit från 40 till 27 procent. Detta var länge Moderaternas paradgren, efter att den M-ledda alliansregeringen ridit ut den globala finanskrisen som bröt ut 2008.

Moderaterna rankas visserligen fortfarande högst på området, men Socialdemokraterna är hack i häl med förtroendesiffror på 26 procent.

David Ahlin är opinionschef på Ipsos.

– Statistiskt sett är det dött lopp. Under de senaste tio åren har Moderaterna haft ett rejält övertag, men den här mätningen bekräftar att det är borta nu. Det är ett rejält tapp, säger han och påpekar att förmågan att sköta Sveriges ekonomi brukar pekas ut som en avgörande faktor för vilket parti väljarna faktiskt röstar på.

Jämfört med för ett år sedan har Moderaterna tappat förstaplatsen när det gäller jobb och sysselsättning samt försvar. Även i fråga om lag och ordning har partiet förlorat tätpositionen, men där gäller jämförelsen en mätning som gjordes i februari i år. Flykting- och invandringsfrågor är ytterligare ett område där M tydligt backar, från förtroendesiffror på 14 procent för ett år sedan till 8 i nuläget.

– Det är kanske det mest iögonfallande, med tanke på Moderaternas försök att profilera sig i migrationspolitiken. Partiet har lagt mycket energi på det men inte vunnit något förtroende. I stället har Sverigedemokraterna blivit ännu starkare på området, säger David Ahlin.

Bilden av Moderaternas svaga ställning förstärks av väljarnas syn på vilket parti som har bäst politik för att förhindra terrorbrott. Det är en fråga som DN/Ipsos nu har ställt för första gången, för att pejla reaktionerna på den senaste tidens terrordåd, bland annat i Stockholm. Endast 9 procent pekar ut M som bäst lämpade, vilket ger en tredjeplats klart efter både S (17) och SD (16).

DN/Ipsos mätning kan ses som ett styrkebesked för Socialdemokraterna, som rankas högst av väljarna på 7 av 10 områden. Till exempel är S nu enligt väljarna nummer ett när det gäller försvar samt lag och ordning, traditionellt Moderaternas hemmaplan.

– Mätningen visar att Social-demokraterna har fått en mer dominerande ställning i svensk politik, säger David Ahlin.

Men även S har problem. Välfärden är traditionellt partiets kärnområde men här har väljarnas förtroende fallit under det senaste

året. Exempelvis svarar bara 22 procent att partiet har den bästa politiken för äldreomsorgen, jämfört med 29 procent för ett år sedan. När det gäller sjukvården har det skett ett tapp från 30 till 25. Nedgången sammanfaller med att det har förts en kritisk debatt om långa vårdköer och sjukhusnedläggningar.

DN/Ipsos mätning indikerar att Sverigedemokraternas försök att bredda sig börjar bära frukt. Partiet tar sig nu in på topp tre inom fem politikområden när väljarna rankar vem som har den bästa politiken i respektive fråga. Klart stärkt förtroende kan noteras för SD både inom äldreomsorg och inom sjukvård, om än från låga nivåer. I partiets vårbudget lyftes vården fram som en ny profilfråga.

Samtidigt har SD:s övertag på övriga partier i hjärtefrågan invandring vuxit ännu mer. 25 procent av väljarna har störst förtroende för SD, jämfört med 17 för S och 8 för M.

En ljusglimt syns i mätningen för Miljöpartiet. Förtroendet för MP:s klimat- och miljöpolitik har fallit sex mätningar i rad. Nu noteras dock en liten uppgång och 31 procent av väljarna pekar ut partiet som bäst på området. Möjligen finns ett samband med att miljöfrågorna på senare tid blivit viktigare i väljarnas ögon, se artikel här intill.

Hans Rosén

hans.rosen@dn.se "

"Detta har hänt – ett år i politiken

September: Regeringens höstbudget visar att svensk ekonomi är stark men arbetslösheten bland utrikes födda är ett stort problem.

November: Regeringens utredare presenterar sitt förslag om vinsttak för välfärdsföretag. Alliansen och SD är helt avvisande.

December: Den internationella Pisamätningen visar att svenska elevers kunskaper har förbättrats, men skolornas bristande likvärdighet pekas ut som ett stort problem.

Januari: M-ledaren Anna Kinberg Batra meddelar att hon vill fälla regeringen med hjälp av SD redan före nästa val. C och L är helt emot.

Februari: ÖB slår larm om att försvarets pengar inte räcker. Regeringen, M, C och KD gör upp om att skjuta till 500 miljoner kronor redan i år.

April: Fem personer dör i en terrorattack på Drottninggatan i Stockholm. En person grips. Regeringen och de borgerliga enas om åtgärder mot terrorism.

Juni: De borgerliga och SD kräver att regeringen ska dra tillbaka tre skattehöjningar. "

DN FREDAG 30 JUNI 2017

"Bottenbetyg åt M är en underdrift

Väljarnas agenda med invandring, skola och vård gynnar Social-demokraterna och Sverigedemokraterna. För Moderaterna fort-sätter nedförslöpan. Partiet är på väg att tappa varenda fråga i väljarnas ögon. Till och med de gamla paradfrågorna försvar och kriminalpolitik är förlorade.

När väljaren står i valbåset är sakfrågor allt viktigare för vilken valsedel som läggs i kuvertet. Människor röstar inte längre i lika stor utsträckning efter klass eller partiidentifikation utan allt mer efter vad de själva tycker är viktiga frågor.

Därför är det centralt för partierna att försöka erövra väljarnas förtroende i de sakfrågor som står högt på dagordningen. Valforskarna på Göteborgs universitet har ända sedan 1979 mätt vilka partier som väljarna anser har bäst politik i olika sakfrågor. I den senaste rapporten från Som-institutet understryks att partiernas förstaplatser i frågorna är ganska stabila.

Mot den bakgrunden är turbulensen i väljaropinionen mycket anmärkningsvärd och illavarslande för Moderaterna. Detta tidigare regeringsparti, som gör anspråk på statsministerposten, äger inte en enda fråga med tydlig marginal längre. När det gäller den fråga som har varit den viktigaste i många val, den om Sveriges ekonomi, är M och S statistiskt sett jämnstora.

Så sent som i februari ägde Moderaterna tre sakfrågor: ekonomi, försvar och lag och ordning. För ett år sedan hade partiet också jobbfrågan.

Det visar att Moderaternas kris är djup och allvarlig, den handlar om mycket mer än om en partiledare som uttrycker sig otydligt och mekaniskt.

Efter valförlusten 2014 har Moderaterna inte vårdat sin trovärdighet i den ekonomiska politiken. I stället har partiet ägnat den mesta tiden åt att tala om invandring och integration. Resultatet i dagens DN/Ipsos är minskat förtroende till och med i den fråga som Moderaterna satsat mest på. Ett bottenbetyg är en försiktig beskrivning.

Moderaternas fokus på invandringspolitiken har gjort att partiet troligen fungerat som motvilliga valarbetare för SD. Stor uppmärksamhet för en fråga brukar gynna det parti som äger frågan, alltså Sverigedemokraterna. Samma fenomen har tidigare synts när andra partier talat om miljöpolitik, det har gynnat Miljöpartiet.

Inte heller försvarsfrågan eller lag och ordning har Moderaterna lyckats försvara, Socialdemokraternas satsning på att tala säkerhet och trygghet har gett resultat. S äger nu frågorna och SD knappar in på M.

I både DN/Ipsos nya undersökning och den senaste Som-undersökningen från Göteborgs universitet ligger invandring/integration, skola och sjukvård i topp på medborgarnas dagordning. I båda undersökningarna har lag och ordning blivit mycket viktigare.

Den agendan gynnar Social-demokraterna och Sverige-demokraterna. Det senare partiet har störst förtroende när det gäller invandringspolitiken och ökar sitt förtroende inom vård och omsorg och kriminalpolitik.

Socialdemokraterna ”äger” nu sju av de tio frågor som DN/Ipsos har mätt. Ändå är det nog inte klackarna i taket i regeringskansliet

Rosenbad. Välfärd är Social-demokratins paradgren och partiets förtroende i välfärdsfrågorna har sjunkit. Räkna med en budgetproposition i höst som försöker ändra på det.

Ewa Stenberg

ewa.stenberg@dn.se "

DN. FREDAG 30 JUNI 2017

"Lag och ordning viktigare för väljarna

Lag och ordning, sjukvård och skola är tre politiska områden som har blivit betydligt viktigare för väljarna under det senaste året. Det visar en mätning från DN/Ipsos. Fler pekar också ut miljöfrågorna.

Integration och invandring toppar fortfarande listan över väljarnas viktigaste frågor i DN/Ipsos junimätning. Så har det varit en längre tid. Andelen väljare som lyfter fram frågan är 37 procent, i stort sett oförändrat mot för ett år sedan.

Inför 2017 års Almedalsvecka kan det dock konstateras att det i övrigt skett klara förändringar i väljarnas prioriteringar, jämfört med samma tid i fjol. David Ahlin är opinionschef på Ipsos.

– Det är tre sakfrågor som har ökat tydligt i betydelse: lag och ordning, sjukvård och skola. Det hänger ihop med den debatt som har förts och de samhällsproblem som har synts, säger han.

Gängkriminalitet och dödsskjutningar i storstädernas förorter har satt fokus på rättsfrågorna. Sjukhusnedläggningar, platsbrist på förlossningsavdelningar och vårdköer har skapat missnöje och debatt. Svenska elevers kunskapsresultat har visserligen höjts, enligt den internationella Pisamätningen, men samtidigt har skolornas likvärdighet försämrats. De många nyanlända eleverna efter 2015 års flyktingvåg är fortsatt en stor utmaning.

Skola och sjukvård har länge legat högt på väljarnas lista men det är nu ännu fler som lyfter fram dem (varje svarande kan peka ut flera

områden). Lag och ordning är däremot en fråga som tidigare haft en undanskymd plats på priolistan. I juni 2016 var det bara 1 procent som tyckte att detta var viktigt. Nu gör 13 procent den bedömningen. Partierna har känt av denna opinionsförskjutning och tävlat om att lova flest nya poliser och hårdare straff för brottslingar.

Miljö är en fråga som väljarna under en period tycktes tappa intresse för, men nu viktas den högre. 15 procent pekar ut den som angelägen.

– Klimatet kom i fokus när president Trump beslutade att USA ska lämna Parisavtalet. Det ledde till kraftiga reaktioner från Sverige och andra länder och frågan hamnade på tapeten igen, säger David Ahlin.

Hans Rosén

hans.rosen@dn.se "

Innehåll i Sven Wimnell 4 juni 2017: Politik från höstbudgeten 2016 till 4 juni 2017

http://wimnell.com/omr36-39zzzzl.pdf

Det finns många hänvisningar till dokument på internet. Var uppkopplad och klicka fram dem.

Innehåll:

8 **Kapitel 1: Förstamajtal 2017**

9 Stefan Löfven Tal på 1 maj 2017 i Malmö
17 LOs ordförande Karl-Petter Thorwaldsson i Sundbyberg, Första maj 2017.
31 Politikens höger–vänster har börjat spela ut sin roll

33 **Kapitel 2: Samhällsplaneringens problem**

34 Mänskligheten har förändrats mycket sedan tidernas begynnelse.
35 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
38 Utvecklingens krafter.
39 Systemet för mänskliga verksamheter
42 Den fundamentala påverkanskedjan

44 Kort om skillnader mellan klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter och biblioteksystemen DC, DK och SAB.

55 Sveriges regeringar under 100 år
57 Makthavare i världen efter andra världskriget.
59 Sven Wimnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
63 Ämnet om samhällsplaneringens problem
64 Klassifikationssystemet för verksamheter. Med några förtydligande kommentarer
69 Mer om verksamheterna

72 Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken.

92 22 politikområden för politiken 26 maj 2016
94 Innehåll i Sven Wimnell 4 juni2016: Verksamheterna i 22 politikområden och något om samhällsplaneringens problem. http://wimnell.com/omr36-39zzzs.pdf
96 Regeringens verksamheter

121 Brev om politik.
121 Skatter, bidrag, pensioner, bostadspolitik,ekonomisk politik mm. 12 maj 1993

127 **Kapitel 3: Inkomster, skatter och välfärdsfördelning**
128 Inkomstskatterna

130 Konsumentverkets beräkningar 2017
136 Utrymmesstandard
137 Månadskostnader år 2017, förvärvsarbetande icke-pensionärer
137 Årskostnader år 2017, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
138 Pensionärer 2017
138 Årskostnader år 2017, pensionärer.
139 Ekonomi för unga

139 Flytta hemifrån

140 2017 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn. Inkomstskatt i % av inkomst
141 2006-2016 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
146 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna
147 2017 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn. Ensamma och sambor. Skillnad i överskott
148 Ensamstående missgynnas och makar/sambor gynnas i inkomstskattesystemet.

148 Mer om skatter och bidrag

153 Fyra förslag som förbättrar för de lägsta inkomsterna
154 1 Bostadsbidrag införs för barnlösa ickepensionärer
156 Kommentarer till försäkringskassans regler om bostadsbidrag för unga 18-28 år.
159 2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg
160 Förbättringar för pensionärer med låga inkomster införs
161 Bostadstillägg för pensionärer.
161 I samband med småhus finns två sätt att bo
162 Viktiga händelser i bostadstilläggens historia. (8 april 2004).
181 Avtrappningsregler
186 3 Bostadsbidrag för barnfamiljer
186 4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll

188 Problem med bostadslån. Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.
191 Staten måste ge möjlighet för fler att äga en bostad

193 Från SCB: Statistik för alla 2015 (pdf)
194 Konsumentprisidex
194 Statistikdatabasen. Officiell statistik från SCB och andra myndigheter
196 I inkomststatistiken skiljs inte mellan ensamstående och makar/ sambor
197 Andel hushåll efter hushållsstorlek
197 Inkomststruktur
200 Det går inte att med SCBs statistik få klarhet om dem som har lägre inkomst än 200 000 kr per år och som därigenom inte har till de lägsta rimliga levnadskostnaderna.

201 Regionplanering.
202 Regeringen bör ha en regionplanering för jämlikhet som visar alla förhållanden och skillnader i landets olika delar: hur var det, är det, kan det bli och bör det bli?

203 Hushållsverksamheterna
210 Sammanfattningsvis

211 ”Rekordmånga unga tvingas bo kvar i föräldrahemmet

215 **Kapitel 4: Svenska folket. Yrkesverksamheter, näringsliv, forskning, utbildning och statistik om allt.**

Klicka på följande och läs:
Sven Wimnell 23 maj 2017:
Yrkesverksamheter enligt SSYK 2012. Näringsliv enligt SNI 2007. Utbildning enligt SUN 2000, Forskningsämnen 2016.
SCBs statistik om allt. **http://wimnell.com/omr36-39zzzzk.pdf**

218 **Kapitel 5 :Innehållet i sammanställningar från och med 10 oktober 2016 med riksmötets öppnande hösten 2016 till 5 april 2017 för inrikes förhållanden och till 30 maj 2017 för utrikes förhållanden**

219 Sven Wimnell 10 oktober 2016:
Riksmötets öppnande 13 september 2016. Statsbudget 2017. Budgetmotioner. Debatter. Kommentarer. Läget i Sverige och i världen. De politiska partierna. Jämlikhet.
http://wimnell.com/omr36-39zzzx.pdf

222 Sven Wimnell 9 november 2016:
Verksamheter och kunskaper som alla i en demokrati bör känna till och vad regeringen gör och borde göra. Och tidningsartiklar
http://wimnell.com/omr36-39zzzy.pdf

229 Sven Wimnell 3 december 2016:
De nya regionerna. Läget i världen. Mänskliga verksamheter som styr världen. Regeringens politik och brist på politik. Samhällsplaneringens problem. Planering av fysiska och sociala miljöer. Tidningsartiklar.
http://wimnell.com/omr36-39zzzz.pdf

233 Sven Wimnell 20 december 2016:
Ett bättre nytt år önskas. Kunskaper och etik. Statsministerns jultal. Tidningsartiklar 12-20 december 2016, Ett system för mänskliga verksamheter som styr utvecklingen. Hur ska man kunna förbättra världen?
http://wimnell.com/omr36-39zzzza.pdf

238 Sven Wimnell 16 januari 2017:
Att förbättra världen. Att förbättra Sverige. Inkomstskattesystemet ger orimligt höga skatter för de lägsta inkomsterna. De måste kompenseras för det. Det behövs en politik för hushållens förhållanden.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzb.pdf

244 Sven Wimnell 5 februari 2017:
Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Vetande från SIDA och Nationalencyklopedin och tidningsartiklar om förhållandena i världen 18 december 2016 till 3 februari 2017.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzc.pdf

248 Sven Wimnell 15 februari 2017:
Socialdemokraterna och regeringen. Regionplanering. Trygghet och mynddigheter.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzd.pdf

251 Sven Wimnell 5 mars 2017: Läget i världen. Artiklar om läget 5-26 februari 2017. Utrikesdeklarationen och riksdagsdebatten. Utrikesdepartementets förbättringar av världen.
http://wimnell.com/omr36-39zzzze.pdf

254 Sven Wimnell 19 mars 2017:
Påminnelser om inrikespolitiken. Introduktion med korta kommentarer om inrikesproblem och läget i världen. Sedan mänskliga verksamheter som styr världen och regeringens verksamheter.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzf.pdf

257 Sven Wimnell 5 april 2017:
Tidningsartiklar 27 februari - 2 April 2017 om utrikes förhållanden. Kommentarer och sammanfattning om samhällsplaneringens problem.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzg.pdf

258 Sven Wimnell 25 april 2017:
Tidningsartiklar 3-25 april 2017 om utrikes förhållanden och terrorism. Bland annat terrorn på Drottninggatan, Erdogan kan bli diktator i Turkiet, Franska presidentvalet, första omgången.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzh.pdf

259 Sven Wimnell 9 maj 2017:
Tidningsartiklar 26 april till 9 maj 2017 om utrikes förhållanden och terrorism. Presidentvalet i Frankrike andra omgången
http://wimnell.com/omr36-39zzzzi.pdf

265 Sven Wimnell 30 maj 2017 :
Tidningsartiklar 10-30 maj 2017 om utrikes förhållanden och terrorism.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzj.pdf

271 **Kapitel 6 : Regeringen och SIDA om världens förhållanden**
272 Mänskliga rättigheter
282 Utrikesdepartementet och kulturdepartementet
283 SIDA

288 **Kapitel 7: SOM-INSITUTET**
289 SOM-intitutet.SAMHÄLLE OPINION MEDIER
295 Läsarna misstror mediernas rapporteringom invandring

298 **Kapitel 8: Socialdemokraternas kongress 2017**

299 Partisekreterare Lena Rådström Baastad, Socialdemokraternas partikongress, Göteborg den 8 april 2017.
300 Nyvald partistyrelse
301 Nya verkställande utskottet

301 Stefan Löfven omvald
302 Statsminister Stefan Löfven Tal vid omval som partiordförande den 9 april 2017
307 Anförande av finansminister Magdalena AnderssonSocialdemokraternas partikongress, Göteborg, måndag 10 april, 2017
312 Utrikesminister Margot Wallström, Socialdemokraternas partikongress, Göteborg den 9 april 2017.
318 Partisekreterare Lena Rådström Baastad Tal vid val av partisekreterare måndag 10 april 2017
324 Från LO.se Skördetid för vanligt folk Tisdagen den 11 april talar LOs ordförande Karl-PetterThorwaldsson till Socialdemokraternas kongress i Göteborg. Här kan du läsa hela talet.

333 Stefan Löfven avslutade kongressen

333 Kongresshandlingar

334 Politiska prioriteringar och riktlinjer

334 Trygghet i en ny tid Politiska riktlinjer – preliminär version. Innehållsförteckning
335 Trygghet i en ny tid
337 1. Jobb och tillväxt för framtidstro
341 2. Sammanhållning för ökad trygghet

346 3. Kunskap gör Sverige starkare
350 4. En välfärd som går att lita på
355 5. Världens första fossilfria välfärdsland
358 6. Samarbete för gemensam säkerhet

364 framtids KontraKtet Innehållsförteckning
364 Ekonomin växer när människor växer
368 Fler jobb är grunden för allt
373 Med kunskaper växer Sverige
377 En bra välfärd gör att människor växer och jobben blir fler
380 Ansvar för morgondagen med en bättre miljö i dag
383 En rättvis värld är möjlig

387 **Kapitel 9: Vårbudgeten 2017**
388 Vårbudgeten 2017: Samhällsbygget – för trygghet och en hållbar framtid 18 april 2017
388 Vårbudgeten 2017 på fem minuter
396 Debatt med anledning av vårpropositionens avlämnande
447 Partimotioner. Vårbudgeten 2017

448 **Kapitel 10: Partiledardebatten i TV 14 maj 2017**
449 Partiledardebatten i TV 14 maj 2017
451 Analys: Löfvens balansgång – att slå och samtidigt smeka
453 Gemensamma utfall kan inte dölja spänningarna inom Alliansen
454 Så var SVT:s partiledardebatt
456 Annie Lööf (C) ”Fler som varit i rymden än som har traineejobb
457 Åkesson pressade Lööf om samarbete med SD
458 I partiledardebatten dränks ödesfrågor i ett öronbedövande tjatter

460 **Kapitel 11 : Miljöpartiet, klimat, miljö och Trumps klimatpolitik**

461 Miljöpartiet utmanas från alla håll
462 Svårt läge kommer att bli värre
463 Moderaterna frånåkt av SD – och Centern närmar sig
465 MP-krisen är välgörande

468 Vattenfall en kolsvart plump i protokollet
470 Ny mätning: Väljare positiva till flygskatt
472 Från visionärer i det blå till realister i det grå
473 Partiledningen vek sig för Grön ungdom
474 Plocka ner bilen från piedestalen
475 Kompromiss i Brasks anda
476 Regeringen riskerar KU-kritik om Vattenfall
476 Vassare grön profil ska vända MP:s kris

479 KONGRESS 2017: LEDARSKAP FÖR KLIMATET
479 50 VIKTIGA KLIMATBESLUT
481 VÅR POLITIK
483 ISABELLA LÖVINS TAL PÅKONGRESSEN 2017 26 maj
491 Snabbt, snyggt och hållbart 2017 05 27

493 Nu måste alla handlare informera om plastpåsar
494 Mer pengar till att rädda världshaven
495 Tomburkar kastade i naturen dödar tusentals kor – varje år

496 Källor: Trump tänker lämna klimatavtalet
497 Det här händer om USA lämnar Parisavtalet
498 Vad andra gör blir avgörande för våra barn
501 Jag kan inte godkänna ett avtal som straffar USA
502 Understryker USA:s tilltagande isolering i världen
504 Trumps beslut väcker starka protester i USA

505 5 frågor. Vad händer med Parisavtalet och klimatarbetet i världen nu?
506 EU och Kina överens om klimatarbetet
508 Dumheten blir officiell
509 I den akuta klimatkrisen väljer vi nu bort flyget
512 Peter Wolodarski: Det enda vi kan hoppas på är att Trump tvingas gå

514 **Kapitel 12: Partierna**

515 När ansvar betyder likriktning
517 Frihandel ger inte fler jobb

518 L säger ja till förslaget om sociala rättigheter i EU
530 Toppmoderat: Kinberg Batra måste avgå
522 Moderaterna är på väg att råka i panik
524 Expert: ”Det är oklart vad M står för
525 Viktor Barth-Kron: Mycket talar för att 1970-talet har tagit slut

527 SCB.Partisympatiundersökningen maj 2017
532 “Blockgränsen måste brytas för majoritet

534 Ledarstriden i L kan öppna för ett kliv över mitten
536 Birgitta Ohlsson utmanar Jan Björklund som partiledare
537 Tunga röster ger fortsatt stöd för Anna Kinberg Batra som partiledare
537 M-ledaren stuvar om i partitoppen
539 Kinberg Batra väljer en farlig väg
541 Jimmie Åkesson kräver inga samtal för att stödja Batra
544 Björklund varnar för maktstrid
545 Partiledaren har stöd i många län
546 Åkesson tonar ner krav för att stötta M-ledaren

548 Hoten tystar folkvalda

550 **Kapitel 13: Regeringens utrikespolitik**

551 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter
554 Regeringen bör lägga upp en svensk världsplanering från svensk horisont
555 Följande berör problem med världsplanering.
Sven Wimnell 5 mars 2017:Läget i världen. Artiklar om läget 5-26 februari 2017. Utrikesdeklarationen och riksdagsdebatten. Utrikesdepartementets förbättringar av världen.
http://wimnell.com/omr36-39zzzze.pdf
558 Sammanfattningsvis

559 Tro inte att religionen minskar
565 Ingen vågar kritisera hinduismen
566 Kvinnorna ställer de nya frågorna
568 Ramadan en tid för sinnesfrid
571 Sekteristiska strider är inte förutbestämda

572 Tjänster och små diskreta gåvor

574 **Kapitel 14 : Regeringens inrikespolitik**

575 22 politikområden för politiken 26 maj 2016
577 Regeringen bör ha en plan för sin politik.
578 Sammanfattningsvis
579 Regionplanering.

581 Magdalena Andersson på träningsläger för att axla huvudrollen
582 Så drillas kronprinsessan Magdalena Andersson för nästa drabbning

595 Prins Daniel om hälsoklyftorna i skolan: Vi kan inte ha det så här. Vi måste med gemensamma krafter försöka förändra det.

Se också
Sven Wimnell 23 juni 1917:
Tidningsartiklar 15 -23 juni 2017 om inrikes förhållanden samt protokoll till partiledardebatten i riksdagen 14 juni 2017.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzn.pdf

Kommentarer.

Regeringen bör sköta politiken för både utrikes och inrikes förhållanden och noga se till att alla verksamhetsområden kommer med. Regeringen bör därför följa systemet för mänskliga verksanheter och för varje område ställa frågorna hur var det, är det, kan det bli och hur bör det bli - både för utrikes och inrikes förhållanden. Och ge regeringens svar på det.

Socialdemokraterna har uppgiften att bedriva politik med mål om jämlikhet och välfärdsfördelning utifrån det.

Mänskligheten har förändrats mycket sedan tidernas begynnelse.

Historisk tid med skriftspråk är cirka 5000 år. Religionerna är cirka 2000 år. Demokratins formella genombrott skedde för cirka hundra år sedan. Tekniken har utvecklats: transporttekniken, internet, TV och mobiltelefoner o d gör att världen nu är ett stort gemensamt samhälle för jordens alla folk.

I Svenska regeringen har biståndsministerns område omvandlats till ett område för klimat och internationellt samarbete. Sverige är ett litet land, men bör använda samarbetsministern för att förbättra världen utanför Sverige. Men regeringens huvuduppgift är de inrikes förhållandena.

Förbättringar både utomlands och Sverige kräver i första hand förbättringar av människornss kunskaper och väderingar. Och de måste gälla alla kunskapsområden.

Som hjälp har forskats fram ett allomfattande system för mänskliga verksamheter som gäller både tänkande/kunskaper och handlingar.

Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.

Människornas levnadsvillkor beror av fyra föränderbara faktorer :

Individens kroppsliga förhållanden, dvs individens kroppsliga status och personliga hjälpmedel för de kroppsliga behoven.

Individens psykiska förhållanden, dvs individens olika psykiska tillstånd och aktiviteter, individens inre verklighet.

Individens fysiska miljö - fysiska samhälle. De fysiska miljöerna gäller det fysiska i omgivningarna. De fysiska miljöerna kan gälla:

* De fysiska miljöerna som estetiska objekt med kulturella värden och funktioner.

* De fysiska miljöerna som materiella objekt med ekonomiska värden och teknologiska funktioner.

Individens sociala miljö - sociala samhälle, dvs människornas psykiska samspel, de sociala miljöerna.

Förändringsprocesserna i världen hålls i de mest väsentliga avseendena igång av människornas verksamheter :

Individernas viljor.
Kollektiva viljor. (Politik).
Handlingar för kroppen (ekonomiska- teknologiska handlingar).
Handlingar för psyket (informationshandlingar- kulturella handlingar).
Verksamheterna påverkar varandra i en påverkanskedja utan slut.

Människorna påverkar och påverkas genom verksamheter i fyra olika roller i livet:

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.

A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.

A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.

B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Individer och samhällen planerar framtiden.

Planeringar går ut på att finna vad man bör vilja och innehåller fyra planeringsmoment som kan redovisas på många olika sätt alltefter omständigheterna i varje planeringsfall :

Hur var det ?	Kunskaper och erfarenheter från det förgångna.
Hur är det ?	Riktiga kunskaper om rådande förhållanden.
Hur kan det bli ?	Vilka alternativ är möjliga i framtiden ?
Hur bör det bli ?	Vilket eller vilka alternativ bör man välja ?

Dessa frågor bör ställas ifråga om alla mänskliga verksamheter. Man bör utforma svaren på frågorna om hur det bör bli med hänsyn till effekterna, sedda i jämlikhetsperspektiv, på individernas levnadsvillkor, som ges av

psykiska och
kroppsliga förhållanden och av deras
fysiska och
sociala miljöer.

Vill man förbättra världen - göra världen till en bättre plats - måste man arbeta på alla de fyra områdena om psykiska och kroppsliga förhållanden och fysiska och sociala miljöer. De fyra områdena påverkar varandra och direkt eller indirekt slutmålet: tillfredsställelse för individen.

Ska man gemensamt kunna åstadkomma en bättre framtid i världen måste man ha gemensamma framtidsvisioner, det kräver gemensamma viljor och gemensamma planeringar. I en demokrati är alla medansvariga för utvecklingen och får försöka bilda sig uppfattningar och ta ställning och försöka påverka verksamheterna inklusive samverkansverksamheterna i lämplig riktning. I en demokrati är det viktigt att alla medborgare är så väl informerade att de kan delta i styrningarna mot framtiden. Det ställer stora krav på informationssystemen.

Resonemangen leder till att man bör göra allt som är möjligt för att till alla genom utbildning och information sprida ut kunskaper om världsförbättringsproblemen, dvs kunskaper om hur det var och är, kan bli och bör bli. För att ha något att sprida ut måste man hålla igång forskningar, utredningar och planeringar. För att hålla ihop allt detta måste man hålla igång även kontinuerliga planeringar om forskning, utredning, utbildning, information och planeringar.

Planeringar bör finnas dels för en mängd ämnesområden-verksamhetsområden, dels för geografiska områden av olika storlekar. För alla planeringar bör finnas flera framtida tidshorisonter. Både tillstånd och framför allt processer bör planeras. Man bör alltså ha planeringar för tillstånd i rummet vid olika tidpunkter och planeringar för processer som fördelar i rummet och förändrar med tiden.

Man bör noga skilja mellan planeringar och beslut. Planeringar är beslutsunderlag. När alla fått alla informationer i planeringsprocesserna ska allas åsikter slussas igenom i hierarkierna till dem som fått makt att besluta, och det är också informationsprocesser som ingår i samhällsplaneringens problem.

Till problemen hör också informationsprocesserna från beslut till det slutliga verkställandet. Samhällsplaneringsprocesserna bildar ett jättelikt informationssystem som rymmer alla informationsflöden. I själva verket är det så att de förekommande informationsprocesserna bildar eller utgör de förekommande planerings- och beslutsprocesserna.

Samhällsplaneringsprocessernas och beslutsprocessernas problem kan ses som en mängd informationsproblem med ca 7 miljarder personers, dvs världsbefolkningens, inre informationsproblem i psykiska processer och ett yttre informationsproblem med informationsutbyten mellan alla dessa personer. Samhällsplanering innebär bl a konstruktion av förslag till framtider, då det konstruktiva arbetet utförs i de psykiska processerna med hjälp av kunskapsmaterial som tillkommer genom både inre och yttre informationsflöden.

Förändringsprocesserna hålls igång av informationsflöden i och mellan människorna, och därför övergår förändringsproblemen och samhällsplaneringens problem i ett stort problem om produktion och spridning av kunskaper och värderingar, som leder till handlingar som förändrar världen.

Vill man förbättra världen bör man i första hand förbättra individernas inre verkligheter och viljor och förbättra de politiska-demokratiska styrningsprocesserna. Det kan man göra genom åtgärder på planerings-, forsknings-, utrednings-, utbildnings- och informationsområdena.

Arbetet om samhällsplaneringens problem vänder sig till dem som har makten över förändrings- och fördelningsprocesserna på olika nivåer och i synnerhet på de politiska nivåerna. Eftersom Sverige är en demokrati har i princip folket makten. Arbetet vänder sig därför till folket, men då den s k representativa demokratin tillämpas har de förtroendevalda politikerna makten och arbetet vänder sig därför främst till dem.

Men det vänder sig också i hög grad till alla som på ledande sätt på opolitiska nivåer medverkar vid förändring av individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och deras fysiska och sociala miljöer, och de finns inom alla delar av systemet. Arbetet vänder sig i hög grad till alla som sysslar med utbildning och information.

I rollen A1 behöver man information så att man klarar det dagliga livet. I den rollen kan man ställas inför problem var man ska köpa varor bäst, hur man lagar bra mat, hur man kan resa bäst, hur man gör för att bota krämpor, vart man vänder sig när man blir sjuk, hur man knypplar, vad aktierna står i, vad de ger på bio och teater, vem som vann fotbollsmatcherna etc etc. I den rollen vet man vad man vill efterfråga och det kan då vara bra med en söktjänst där man bara skriver in t ex ”fotbollsmatcher” eller ”magont”. I ett väl utvecklat nät ska man då få ”träffar” som beskriver det man är ute efter.

I rollen B1 gäller det att hitta ett bra jobb man trivs med och man får betalt för så mycket man vill ha. I den rollen måste man välja utbildning om man inte har någon man tycker räcker och då får man söka på utbildningar och lediga jobb.

I rollen B2 gäller det att göra jobbet bra, dvs man måste göra det på bästa sätt och på rätt tid. Vill man använda Internet för den här rollen får man söka på det yrke man valt och se om man kan få några tips om hur man bör göra. Arbetsgivarna bör tala om hur arbetet ska skötas och anställda och specialister och forskare kan komma med förslag till förbättring av arbetsrutinerna.

Rollen A2 är den verkligt svåra rollen : Att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer. Klassifikationssystemet som redovisas här är uppbyggt i första hand med hänsyn till rollen A2, men tillfredsställer automatiskt informationsbehoven i de andra rollerna eftersom man i rollen A2 behöver veta bland annat allt som man behöver veta i de andra rollerna. Det som man ytterligare behöver veta i rollen A2 är hur alla verksamheter påverkar varandra och behöver veta vad man ska sträva mot, dvs veta vilka verksamheter som behövs och hur de bör vara fördelade.

Information för rollen A2 kan man inte få genom att söka på ett enda ord utan man måste orientera sig i hela informationsutbudet. För att inte drunkna i all information måste man ha hjälp att få ordning på frågorna, och den hjälpen får man med det uppgjorda klassifikationssystemet för verksamheter.

Följande sidor från omr36-39zzzn

Utvecklingens krafter.

Utvecklingen i världen i framtiden beror av människornas verksamheter och av naturens verksamheter, dess krafter och resurser. Människornas verksamheter gäller tankeverksamheter och handlingar hos individer, grupper, organisationer och institutioner o d. Naturen och människorna påverkar och påverkas.

För att få grepp om utvecklingen måste man ha beskrivningar om människornas och naturens verksamheter. Människornas tankar och handlingar är för det mesta inte beskrivna utan bara utförda, Individer, grupper, organisationer etc är ofta dåliga på att beskriva sina tankar och handlingar, det behövs i stor utsträckning särskilda åtgärder för att få fram nödvändiga beskrivningar, det behövs bl a forskningar inom en lång rad vetenskaper och utredningssystem.

Naturen har inga tankar och kan inte själv beskriva vad den gör, för att få fram beskrivningar om naturens krafter och resuser blir det bl a uppgifter för människor inom naturvetenskaperna att göra beskrivningar om naturen. På det hela taget är det då människornas verksamheter som avgör världens framtid.

För framtidsplaneringen har forskats fram en planeringsfilosofi och ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som ska ge bättre underlag för kunskaper om verksamheterna och deras samband - för bättre demokrati och bättre framtid i en gemensam värld.

De mänskliga verksamheterna har på översta nivån grupperats i nio huvudområden:

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	**20 områden**
2. Religiösa verksamheter o d.	**5 områden**
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	**15 områden**
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	**3 områden**
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	**11 områden**
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	**30 områden**
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	**21 områden**
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	**12 områden**
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	**12 områden**
Summa	**129 områden**

Huvudområdena har underindelats i delområden enligt en decimalprincip som framgår av de härefter följande sidorna.

Alla röstberättigade måste känna till vad demokratiska samhällen består av och hur de fungerar och behöver känna till systemet för de mänskliga verksamheterna.

Isynnerhet de som sysslar med information och utbildning och de som har makt och ledande ställning i verksamheterna behöver kunskaper om allt och har i sitt arbete nytta av att väl känna till alla verksamheter som formar framtiden.

Systemet för mänskliga verksamheter.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter
20 områden:

Texten för områdena är länk till hemsidan.

SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.

SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar
SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.
SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning
SW . 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.
SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband
SW . 105 Övergripande om forskning
SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter
SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.
SW . 108 Samhällskunskap.
SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.

SW 11/19 Individernas inre verkligheter.
SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.
SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.
SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.
SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.
SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.
SW 16 Individens logik. Vetenskpsteori o d.
SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.
SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.

2. Religiösa verksamheter o d.
5 områden:

SW 2 Religiösa verksamheter o d.
SW 20 Övergripande religiösa verksamheter o d.
SW 21 Allmän religionsvetenskap.
SW 22/28 Kristna religioner.
SW 29 Icke kristna religioner o d.

3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.
15 områden

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

SW 31 Statistik och demografi.
SW 32 Statsvetenskap.
SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.
SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.

SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.
SW . 351 Sveriges riksdag (och motsvarande utomlands)
SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige (och mots.)
SW . 353 Sveriges regering (och motsvarande utomlands)
SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d).

SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:
SW 36 ...om individernas kroppsliga förhållanden.
SW 37 ...om utbildning o d.
SW 38 ...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.
SW 39 ...om sociala miljöer, nöjen, sport o d.

4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.
3 områden:

SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.
SW 40 Systemvetenskap.Infostruktur.
SW 41-49 Samband o samordning mellan olika verksamheter.

5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.
11 områden

SW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.
SW 50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap.
SW 51 Matematik.
SW 52 Astronomi, rymdforskning.
SW 53 Fysik o d.
SW 54 Kemi o d.
SW 55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d.
SW 56 Paleontologi, arkeologi o d.
SW 57 Biologi, ekologi. Naturgeogr. Utv.lära, ärftlighet
SW 58 Botanik.
SW 59 Zoologi.

6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
30 områden:

SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.

SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.
SW 62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d)
SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.
SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.
SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
SW . 645 Användning av inventarier o d.
SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård (utom tvätt o d)
SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.
SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.

SW 65 Adm, distribution, kommunikation, organisation o d.
SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.
SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.
SW . 6525-6529 Militära verksamheter.
SW . 653 Handelsverksamheter.
SW . 654 Telekommunikationsverksamheter.
SW . 655 Förlagsverksamheter o d.
SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.
SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.
SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.
SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.

SW 66/68 Tillverkning av varor.
SW 66 Tillverkning av kemivaror od.
SW 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d
SW 68 Tillverkning av komplexvaror.

SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.

7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
21 områden:

SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
SW 70 Allmänt om konst o kultur.

SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.
SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.
SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning.
SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.
SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.
SW 78 Musik (konserter o d 792)

SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.
SW . 7911-7913 Seder och bruk.
SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.
SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.
SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.
SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.

SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.
SW . 7951 Sociologi. Socialvård..
SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.
SW . 7957 Undervisning o d.
SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.
SW . 7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.

SW 796/799 Sport, idrott o d.

8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
12 områden:
SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.
SW 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.
SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.
SW 82 Engelsk skönlitteratur o d.
SW 83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitt.
SW 84 Fransk skönlitteratur o d.
SW 85 Italiensk skönlitteratur o d.
SW 86 Spansk och portuguisisk skönlitteratur o d.
SW 87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d.
SW 88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d.
SW 89 Skönlitt på orientaliska och övriga språk o d .

9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.
12 områden:
SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.
SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.
SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.
SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.
SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.
SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.
SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.
SW 95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.
SW 96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.

Den fundamentala påverkanskedjan

Det är viktigt att observera den fundamentala påverkanskedjan, där individernas inre verkligheter ger viljor som styr världens utveckling. Viljorna styr de kollektiva politiska viljorna och individernas viljor och de politiska kollektiva viljorna styr tillsammans handlingarna i den yttre verkligheten.

Handlingarna styr dels ekonomiska/teknologiska verksamheter till kroppslig nytta (eller onytta), dels kulturella verksamheter som är informationsverksamheter med olika uttrycksmedel - till psykisk nytta (eller onytta).

De kulturella verksamheterna påverkar individernas inre verkligheter som i sin tur ger upphov till nya viljor, nya kollektiva viljor och och nya ekonomiska och kulturella handlingar.

Vill man förbättra världen måste man se till att individernas inre verkligheter blir lämpliga, vilket kan göras bara med hjälp av lämpliga kulturella verksamheter.

Man kan säga att individernas inre verkligheter och viljor idag på det hela taget är olämpliga, hur ska man då kunna åstadkomma lämpliga kulturella verksamheter? Bland de kulturella verksamheterna finns de offentliga utbildningssystemen (grundskola, gymnasium etc) som genom åratal av förändringar i teorin blivit tämligen bra, i Sverige. I världen för övrigt finns många dåliga utbildningssystem eller inga alls.

Men utbildningssystemen är bara en liten del av alla kulturella verksamheter. Verksamheter som påverkar individenas inre verkligheter och viljor finns också i alla andra kulturella verksamheter: i nöjesindustrin, i reklamindustrin, i tidningar, tidskrifter, radio, TV, video etc, i konst- och designvärlden, överallt. Dessa verksamheter översvämmas av informationer och program som visar livsstilar som inte befrämjar uppkomsten av lämpliga inre verkligheter och lämpliga viljor.

De ekonomiska/teknologiska verksamheterna är beroende av individernas inre verkligheter och viljor och av de kollektiva/politiska viljorna. Det innebär idag fördelning av produktion och konsumtion av varor och tjänster som är mer ojämlik än den behövde vara. Den nuvarande fördelningen är resultat av de bilder av livsstilar som de kulturella verksamheterna förmedlar.

Individernas inre verkligheter och deras viljor, politiken, de ekonomiska verksamheterna och de kulturella verksamheterna bildar alltså fyra stora problemkomplex, som påverkar varandra i ständigt pågående påverkanskedjor.

Komplexen innehåller många skevheter som borde rättas till.

Vill man rätta till skevheterna i de fyra komplexen bör man ha lämpliga värderingar som utgångspunkt. Eftersom hela jordklotet bildar ett enda stort system bör man ha värderingar som gäller överallt. Det som då finns att tillgå är bland annat FNs mänskliga rättigheter och mål med komplement som bl a FNs Millenniedeklaration och senare överenskommelser

Den fundamentala påverkanskedjan

1-2 Filosofiska, psykologiska och religiösa verksamheter.
3 Politiska vetenskaper och politiska verksamheter.
5-6 Naturforskning och teknologiska/ ekonomiska verksamheter.
7-9 Kulturella verksamheter.

4 Bakgrundens med pilarna: Sambandsforskning på samhällsnivå.

Påverkan enligt pilarna sker direkt eller indirekt.

020130